II
14

Nr. 27 (215)
Anul VIII
4 iulie 1959

Artista emerită Irinel Liciu, primă balerină a Teatrului de Operă și Balet al R.P.R. în „Lacul lebedelor" de P. I. Ceaikovski.

Fotografie de A. MIHAILOPOL

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

DOCUMENTARE ÎN TREI LA ONEȘTI

de Stela NEAGU

Fotografii de Elena GHERA

de ceas, ca pe ceva firesc, obișnuit. Sînt cazuri, mai ales la săpături, cînd pe parcursul execuției lucrărilor intervin situații neprevăzute. Se poate ca la sondare terenul să se prezinte într-un fel convenabil, pentru ca atunci cînd încep săpăturile să te trezești cu un șuvoi de apă sau cu cine știe ce altă surprize. Și atunci inginerii proiectanți, care stau mai tot timpul pe șantier, vin la fața locului și împreună cu constructorii găsesc soluțiile cele mai bune, mai economice și mai rentabile. Numai prin adaptarea unor asemenea soluții s-a economisit în ultimele luni, la Complexul chimic, o cantitate de fier și de beton în valoare de cca. 161.000 de lei.

...Ne uităm la ceas. E aproape de amiază. Soarele s-a ridicat drept

Copiii șantierului. Cresc și ei o dată cu noul oraș. ←

„Tăticule, și păpușii îi place în noul apartament" parcă spun ochii Rodicăi, odrasla cea mică a familiei Dumitrescu.

Cine n-a auzit vorbindu-se în ultimul timp despre Onești? La Onești se învață meserie; la Onești, pe șantier, e adevărată luptă, adevărată călire; la Onești se cîștigă bine... Lîngă satul acesta cu case mici, răzlețite sub poale de dealuri, necunoscut și neluat în seamă pînă mai ieri, a răsărit unul din cele mai mari șantiere ale țării. Și fostul sat s-a transformat într-un oraș modern. Înțelegeți de ce, încă din tren, mi-am găsit tovarăși de drum porniți, de la București sau din diverse alte colțuri ale țării, să viziteze șantierul. M-am împrietenit repede cu sculptorița Vasilica Kasnovski și cu graficiana Cornelia Danet. Pentru nici una dintre noi Oneștiul nu era ceva cu totul necunoscut; citisem în presă tot ce se scrisese despre acest mare șantier, văzusem construcțiile de la fereastra trenului, de unde cîte un localnic binevoitor ne dăduse lămuriri...

Cum am ajuns în gară, Cornelia Danet ne-a și făcut programul. Era comun, căci pe toate trei ne interesa același lucru: noutățile zilei.

— Trebuie să „lucrăm" organizat — ne-a prevenit Danet pe un ton autoritar. Astăzi vom merge la Complexul chimic. De acord?

— De acord!

Ne-am rugat de șoferul unui camion care trecea pe lîngă noi să ne „transporte". Am ajuns abia după cîțiva kilometri străbătuți pe șoseaua plină de un du-te-vino continuu de mașini și macarale.

Complexul chimic, una din construcțiile de bază ale Oneștiului, este el însuși un șantier imens. Numai ca să-l vizitezi în fugă îți trebuie cîteva ceasuri bune. Aici se lucrează la ridicarea unei fabrici de cauciuc sintetic, a unei fabrici de sodă, a unei fabrici de oxigen (nu de mult a intrat în funcțiune), ca și a diverselor secții de fabricat insecticide și dezinfectante sanitare etc.

După ce ne vorbește pe îndelete despre toate acestea, tovarășul Costache Sava, șeful șantierului, ni-l recomandă pe constructorul Fodor Alexandru împreună cu echipa lui.

După nume parcă l-aș cunoaște... Da... Îmi aduc aminte și de unde. L-am văzut în foaia scoasă special pentru Onești, de ziarul regional „Steagul roșu" din Bacău. Pe prima pagină, Fodor. Cu șapca pe-o ureche, în mijlocul echipei, zîmbea mîndru către lume. Acum știu de ce era așa de vesel. În lunile de iarnă, dulgherii conduși de Fodor, înfruntînd cu bărbăție gerul, lapovița și noroiul, au adus o contribuție importantă la succesele dobîndite pe șantier. Utilizînd metoda încălzirii interioare, ei au organizat munca în așa fel, încît au eliminat timpii morți. Rezultatul? Depășire de plan 30%. Iar cîștigul mediu pe echipă: 1.500 de lei.

Costache Sava ne conduce și la alte secții. Le vizităm pe rînd, ascultînd cu luare-aminte noutățile. Iată cîteva: în ultimele luni, la Complexul chimic lucrările au înaintat simțitor. S-a început montajul la secția D.D.T., iar la corpul „electroliză" s-au acoperit cu prefabricate din beton armat cca. 3000 m² (suprafața unei hale); s-au început corpuri noi de clădiri; s-au terminat lucrările la fabrica de oxigen... Aici mă opresc puțin. La „oxigen" am făcut cunoștință cu maistrul constructor Constantin Mărculescu. Împreună cu echipa sa, el a turnat fundațiile pentru mașini cu 15 zile înainte de termen. Graficiana Danet îl privește cu atenție și încearcă la repezeală o schiță de portret. Dar maistrul bagă de seamă și, în loc să fie încîntat, protestează:

— Nu. Nu vreau să fiu „pictat" singur. Cu băieții! Să-mi adun băieții din brigadă.

Cum însă băieții sînt răspîndiți pe șantier, pînă să se găsească cineva să-i cheme, portretul e gata. Cornelia Danet i-l arată și maistrul se îmbunează. Îi place.

La Onești se lucrează cu pasiune, cu încredere. Adeseori se ivesc greutăți mari, dar oamenii le biruie eroic. Și asta o fac zi de zi, ceas deasupra turlei bisericii lui Ștefan cel Mare, din Borzești. Graficiana și sculptorița și-au umplut caietele de schițe. Și mai avem atîtea de văzut!...

— Să mergem la rafinărie — propune de data asta tovarășa Kasnovski.

— Să mergem!

Aici noutățile sînt și mai pregnante. În toamnă, pe drumurile interioare ale șantierului existau munți de pămînt și moloz, de fiare și cărămizi. Și nici cu planul colectivul nu stătea prea strălucit. Cam pe-atunci au fost descoperiți aici o mînă de afaceriști care își curcau treburile. Ei și-au primit pedeapsa meritată. Masa muncitorilor, a tehnicienilor au luptat, au muncit, au făcut curățenie la propriu și la figurat. Lucrînd entuziaști mulți au devenit fruntașii com

plexului. Fierarii betoniști Gheorghe Bucelea și I. V. Gheorghe, cu echipele lor, Ianoș Carol cu echipa sa de dulgheri, inginerii Ion Dobrotă, Zăinescu și Chipăr, inginerul Dan Niculescu și inginerul Valeriu Niculescu, toți constructori încercați, care au mai lucrat și pe alte șantiere ale țării, și-au dovedit și aici, din plin, devotamentul. În lunile iernii și ale primăverii, în condiții grele de lucru, pe noroaie, pe frig, pe ploaie, ei și-au depășit regulat planul de producție. Cînd i-am vizitat făceau ultimele pregătiri pentru turnarea blocului reactor. Inginerul Hercule Mănescu, șeful șantierului, le dădea indicații. Treaba nu era de loc ușoară. Reactorul e un colos cu fundațiile din grinzi de 2 pe 3 m, înălțimea de 68 m, și greutatea de 3.300 tone. Munca cere și multă atenție, dar și forță...

Ascult glasul constructorilor: „Heeei rup! Heeei rup!" O muncă plină de încordare. Mîine în zori colosul va sta impunător pe propriile lui picioare, iar fruntașii vor sărbători noua victorie prin strîngeri tăcute de mîini, sau, cine știe, poate printr-un pahar de vin ciocnit „la botul calului", după terminarea lucrului... Ne propunem ca mîine, la răsăritul soarelui, să fim aici, printre constructori, să prindem această clipă unică în felul ei.

Acum însă ne grăbim. Avem în „plan" astăzi și orașul nou. Trebuie să vedem neapărat ce s-a făcut în ultimul timp și sub aspectul condițiilor de trai.

Nu exagerez cînd vă spun (și asta a fost și părerea celor două tovarășe ale mele) că m-am simțit în orașul nou ca într-unul din orașele noastre mari. Magazine cu vitrine, scăldate în lumină, încărcate cu mărfuri de tot soiul, pe străzi animație. Din loc în loc, pe acoperișuri, vedeai chiar și cîte o antenă de televizor...

Ce mai e nou aici? Florile și perdeluțele de la ferestrele blocului pentru „burlaci", dat în folosință abia cu trei săptămîni în urmă; studiourile care mobilează cu gust încăperile, aleile și șoselele interioare, arbuști de liliac și trandafiri...

Dorim neapărat să facem o vizită unuia dintre constructorii acestor blocuri. Despre zidarul Caroly Bacó, de pildă, am auzit că a luat inițiativa foarte prețioasă de a reduce la fiecare metru cub de zidărie cîte cinci cărămizi. După toate prevederile, această metodă, extinsă la întregul șantier, va aduce în cursul anului economii antecalculate în valoare de cca. 80.000 lei.

— E un om de treabă. Merită să-l cunoaștem. Ce ziceți? — le consult pe tovarășele mele.

— O fi, nu zic nu! — îmi răspunde Cornelia. Să trăiască și să ia cît mai multe asemenea inițiative. Dar vizita o amînăm pe după-masă, sau pe mîine. De cînd tot alerg pe șantier, mi s-a făcut o foame de lup. Oare s-o găsi pe-aici vreun restaurant unde se poate mînca bine?

— Sînt destule — îi răspunde însoțitorul nostru — dar eu vă propun să mergeți la cantină. În ultimul timp masa s-a îmbunătățit simțitor. Și-apoi, dintr-o lovitură împușcați doi iepuri: vă și documentați asupra cantinei...

Am căzut toate trei de acord. Și nu ne-a părut rău: masa la cantină era într-adevăr bună și am cunoscut cu acest prilej încă o serie de constructori ai acestui nou și mare centru industrial ce se ridică, din inițiativa și sub conducerea partidului, în acest loc unde în trecut „nu se întîmpla nimic"...

P.S. Însemnările acestea le-am scris mai de mult. De-atunci s-au schimbat multe pe șantier. Liliacul s-a scuturat, trandafirii au înflorit pe aleile proaspăt asfaltate, fabrica de oxigen a intrat în funcțiune, peste tot lucrările au avansat mult... Lui Alexandru Fodor i-au luat-o alții înainte: Marin Ciobanu, fierar betonist, Marius Cameniță, Vasile Constantin etc. În cinstea sărbătorii de la 23 August constructorii au obținut numeroase succese: Gheorghe Bucelea cu echipa lui lucrează acum la instalarea celui de-al II-lea reactor; iar cei de pe șantierul noului oraș, care își luaseră angajamentul să dea în folosință pînă la data de 23 August școala medie a orașului, și l-au reînnoit de curînd: clădirea noii școli va fi gata cu cincisprezece zile mai înainte de data scadenței angajamentului.

Nu mă criticați dacă n-am putut consemna aici toate succesele obținute; datele privind realizările celor de la Onești se schimbă de la o zi la alta. Cresc mereu.

Noul oraș se dezvoltă mereu. În fotografie, un moment din timpul lucrului la instalarea rețelei pentru iluminat.

La rafinărie primul reactor a fost ridicat de mult. Echipa fruntașă condusă de Gheorghe Bucelea lucrează acum să-l aducă și pe cel de-al doilea la nivelul primului.

RODAJUL LA FABRICA DE OXIGEN:

Pe șantier se învață adevărata meserie... N. Crăciun, maistru în secția oxigen, explică tînărului M. Bobei funcționarea coloanei de rectificare a aerului.

Șeful de tură Constantin Filip și Nicolae Stavru de la secția oxigen răspund de reglarea presiunii la compresorul de aer.

Rodajul aparatelor detentorului a fost dat în grija tinerilor maiștri mecanici fruntași Alexandru Petrescu și Dumitru Muscă.

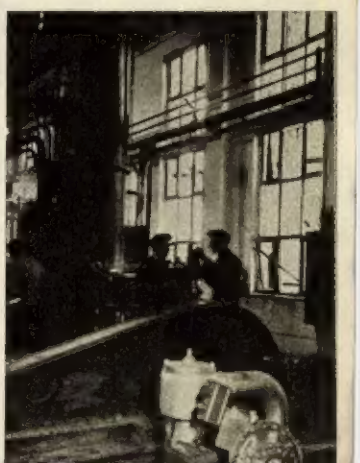

FOTOCRONICA FLACĂRII

...e modernă de radiolocație a fost creată ...ru a asigura avioanelor aterizarea precisă ...securitate noaptea sau pe ceață densă.

↑ În industria sovietică se folosesc o gamă de strunguri hidraulice semiautomate de copiat pentru crearea cărora constructorii — I. Mezivețki, B. Korobocikin, I. Rostovțev, E. Sokolov și M. Berman, de la Uzina constructoare de mașini-unelte „Sergo Ordjonikidze" din Moscova — au fost distinși cu premiul Lenin.

→ Aparatul de calculat „V.P.R.R.-2" sau, cum i se mai spune, „tehnologul automat" este o instalație electrică portativă, fără lămpi, cu ajutorul căreia în 2-3 minute se poate determina regimul de așchiere pentru diferitele moduri de prelucrare mecanică a metalelor: strunjire, frezare, găurire.

ACTUALITATEA SOVIETICĂ

Sarcinile septenalului devin realități. Efortul creator al oamenilor sovietici s-a concretizat în bilanțul realizărilor din primul semestru al celui dintîi an al septenalului. Planul va fi îndeplinit înainte de termen — o promit înflăcăratele angajamente, o spun, în limbajul concret al cifrelor, faptele. Sub conducerea partidului, oamenii sovietici luptă pentru scurtarea termenului de realizare a celui mai grandios și îndrăzneț plan. Plenara C. C. al P.C.U.S. din iunie 1959 și-a consacrat lucrările problemelor automatizării, ale progresului tehnic în industrie și construcții. Hotărîrile Plenarei îl vor ajuta pe omul sovietic să descopere căi noi pentru atingerea unui ritm fără precedent al productivității muncii și-i vor crea, în același timp, condiții și mai bune de muncă și de viață. În adîncul minei, pe schele, la dogoarea șarjelor de metal incandescent, locul muncitorului îl vor lua mașini „inteligente" și ascultătoare — întruchiparea cutezătoarei gîndiri omenești. De la postul său de comandă, un singur muncitor va putea supraveghea întregul proces complex de producție dintr-o mină, o hală, ba chiar o uzină. Iar ajutorii lui: radioelectronica, telemecanica, ultrasunetul — își vor găsi o largă aplicare.

În lumea capitalistă automatizarea se traduce prin noi profituri uriașe în buzunarul capitaliștilor, prin noi concedieri și scăderi de salarii pentru muncitori. Progresul tehnic înseamnă, acolo, șomaj, înseamnă mizerie pentru milioane de muncitori.

Oamenii sovietici n-au de ce să se teamă. Ei știu că în patria lor avîntul automatizării nu duce la scăderea numărului muncitorilor. Dimpotrivă, numai în viitorii 7 ani numărul muncitorilor și funcționarilor va crește cu aproximativ 12 milioane. Salariile vor crește de asemenea în mod simțitor. Vor scădea, în schimb, ziua și săptămîna de lucru, devenind astfel cele mai reduse din lume. Oamenii muncii din U.R.S.S. vor avea la dispoziția lor mai multe ore și zile libere pentru satisfacerea cerințelor spirituale. Ei vor avea mai mult timp pentru învățătură, muzică, sport, ca și pentru odihnă. Înfăptuirea acestor condiții este chezășuită tocmai de tehnica cea mai înaintată — tehnica comunismului.

N. TENȚEA

În 10-12 zile un bloc cu 80 de apartamente! Noua metodă rapidă sovietică propusă în construcțiile de locuințe folosește drept „piese" prefabricate camere întregi, finisate în uzină, ce vin doar montate apoi cu ajutorul macaralei-portal.

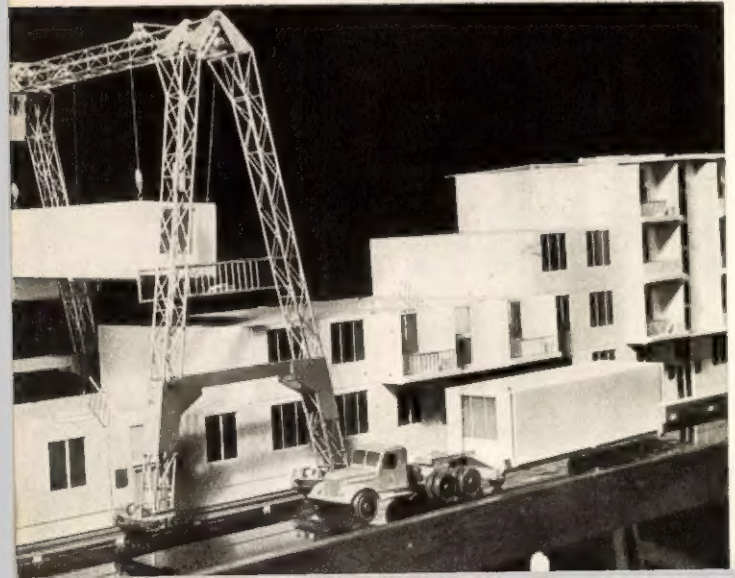

Una din noile hale, modern utilate, ale marelui Combinat de fibre sintetice din Klin (reg. Moscova).

UN FOTOREPORTAJ DE I. VORONOV
ziarist sovietic

1) San-Francisco. Iată monumentul închinat descoperitorului Americii, Cristofor Columb. Pentru a păşi pe pămîntul american, lui Columb i-au trebuit două luni şi opt zile. Delegaţiei noastre*) aproape patru... ani. Motivul este simplu: în vremea lui Columb nu exista un Departament de stat al S.U.A. care să acorde vize de intrare...

2) În timpul vizitei noastre în America, majoritatea ziarelor publicau următorul anunţ:

„Atenţiune! Închideţi geamurile, încuiaţi uşile! Nu aprindeţi lumina în dormitoare! Dracula se află în apropierea casei dv. Fiţi cu băgare de seamă!" Am aflat că pe ecrane apăruse un nou film de „senzaţie": „Ororile lui Dracula". Prezentarea filmului suna astfel: „Un amant îngrozitor care moare, dar care trăieşte"; „El a încercat să guste sîngele din venele ei"; „Cine-i va cădea victimă în noaptea următoare?"; „Nu îndrăzniţi să vizionaţi acest film de unul singur!"

Pe Broadway, un afiş uriaş, cît opt etaje ale unui mare bloc, făcea reclamă aceluiaşi Dracula.

3) Acest tînăr prezintă trecătorilor, într-o piaţă din New-York, „invenţia" sa: un nou instrument muzical alcătuit din... un soi de tighean şi o ţeavă. Celor mai mulţi dintre spectatori „instrumentul" le stîrneşte nedumerire şi zîmbete. Dar în S.U.A. oamenilor le plac lucrurile originale şi — cine ştie — poate că în curînd „instrumentul" va intra în componenţa vreunui jaz...

*) Delegaţia de redactori ai presei sovietice de tineret şi studenţeşti, care a vizitat de curînd S.U.A.

AMERICA şi AMERICANII

4) „Să înceteze experiențele cu bombele cu hidrogen, să fie salvată omenirea!" — scrie pe o tăbliță fixată sub numărul acestei mașini pe care am întîlnit-o la Chicago.

5) Ce reprezintă, după părerea dv., acest cilindru masiv care seamănă cu un turn de siloz neterminat ?

Pentru că ne îndoim că veți ghici, vă vom spune noi. Aceasta este o biserică situată pe teritoriul Institutului tehnologic din Massachusetts. Precum vedeți, slujitorii unor culte din S.U.A. nu sînt străini de noile „tendințe" în artă. Mai mult decît atît : figura abstractă ce ține loc de cruce, ca și clădirea, de altfel, s-au dovedit a fi într-atît pe gustul lor încît Consiliul panamerican al bisericilor a declarat această biserică drept una dintre cele mai frumoase construite în ultimii 25 de ani.

6) New York. Broadway.

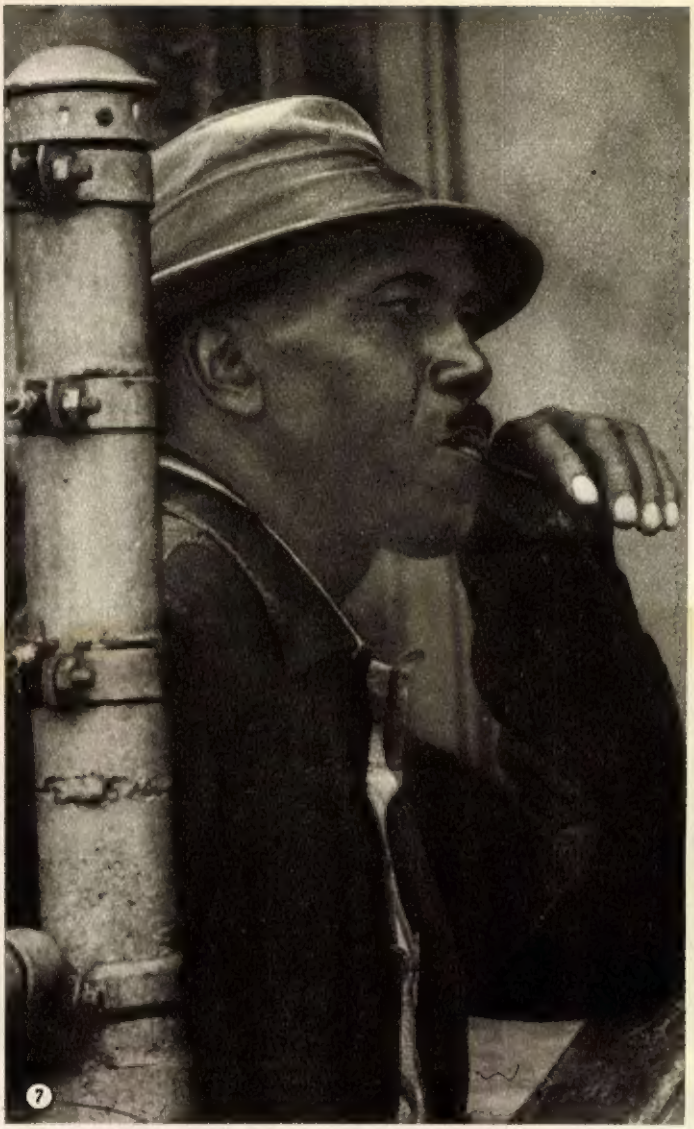

7) În cartierul negrilor din Chicago.

8) Domnul Fox este conducătorul uneia din secțiile școlii de businessmeni. El ne-a relatat că, în afară de problemele financiare și comerciale, aici se predă un curs special, intitulat „Răspunderea businessmanului în fața societății". Domnul Fox a căutat mult timp să ne convingă de faptul că, dacă industriașii și comercianții vor fi destul de instruiți și luminați în acest domeniu, conflictele dintre ei și societate vor dispare (!).

— Cînd a izbucnit o epidemie la Istambul — și-a argumentat ideea domnul Fox — o serie de companii au hotărît să sisteze vînzarea penicilinei, așteptînd urcarea prețurilor. Cu toate acestea, o firmă a început vînzarea. Acest fapt a fost în același timp și o afacere bună, și un gest uman!...

După părerea domnului Fox, firma a procedat, chipurile, „conștient" de răspunderea față de societate...

Dar simt oare capitaliștii americani răspunderea pe care o au față de cele peste 6 milioane de șomeri?

Despre aceasta domnul Fox nu ne-a spus nimic...

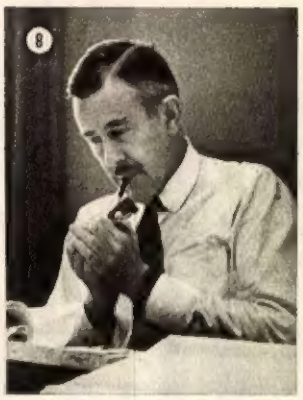

9) Pe cheiul orășelului Oakland, situat în statul California, în apropiere de San Francisco, se află un mic birt cu o firmă neobișnuită: „Prima și ultima șansă". El își datorează popularitatea sa lui Jack London. În anii adolescenței, viitorul autor al atîtor romane celebre era deseori silit să-și cîștige banii necesari pentru ajutorarea familiei sale pescuind stridii. Aici, la pescuit, pe malul golfului, a făcut cunoștință cu Johnny Heinold, patronul birtului.

Prietenia cu Johnny a continuat și după intrarea lui Jack London la Universitatea din California. Scriitorul își amintea: „În zilele de luptă pentru studii, nu o dată am fost nevoit să dau o raită pe la Johnny Heinold pentru a împrumuta ceva bani..."

Se spune că deseori Jack London își schița lucrările sale aici, la una din mesuțele birtului.

După moartea lui Johnny, patron al birtului a devenit fiul său, George Heinold. El a fost cel care ne-a povestit această istorioară. În amintirea lui London, George Heinold a transformat birtul într-un original muzeu. De pereți atîrnă portrete ale scriitorului, litografii vechi, amintiri și cărți de vizită lăsate de turiști, fotografii de marinari — clienții obișnuiți ai „Primei și ultimei șanse".

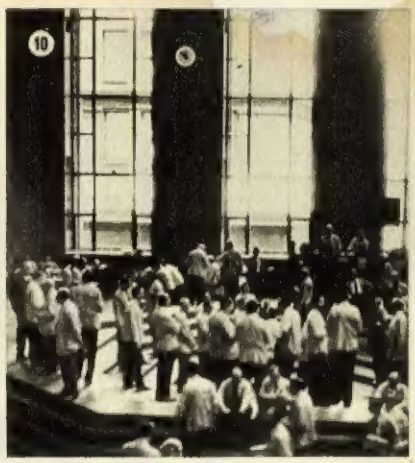

La Memorialul lui Lincoln

de N. LUPU

La Washington, pe malul stîng al rîului Potomac, printre arbuștii parcului cu același nume, se înalță monumentala clădire, de un alb strălucitor, a Memorialului închinat fostului președinte al Statelor Unite, Abraham Lincoln.

În fiecare an, milioane de americani și străini vin aci pentru a aduce omagiul lor memoriei aceluia care s-a ridicat și a luptat împotriva sclaviei negrilor din S.U.A. La Memorialul lui Lincoln nu vin numai vizitatori obișnuiți ci și grupuri mari de demonstranți, printre care amintim pe cei conduși de reverendul negru King, pe cei care au participat la Mașul tineretului împotriva discriminării rasiale în școli, sau miile de muncitori — albi și negri — care, în aceste zile, cer să se înscrie în noile contracte colective prevederi care să ducă la eliminarea discriminărilor rasiale din fabrici, atît în ce privește salarizarea cît și condițiile de muncă.

Chiar din primele ore ale zilei sale la New York sau la Washington, oricărui vizitator al S.U.A. îi apare ca izbitor faptul că, de regulă, cele mai înjositoare, mai grele și mai prost plătite munci sînt prestate de negri — de unde probabil și termenul de „muncă neagră". Dar acesta nu este singurul și cel mai important fapt care face ca în zilele noastre pelerinajul la Memorialul lui Lincoln să se transforme dintr-un act omagial într-un pelerinaj al durerii. Asemenea fapte sînt provocate de renașterea celor mai odioase metode din vremurile de „glorie" ale Ku-Klux-Klanului.

Atmosfera din birt s-a păstrat aceeași din anii aceia de demult: aceleași iluminat cu gaz, aceleași mese și scaune, aceeași cutie muzicală. Chiar și berea se toarnă din butoaie din secolul trecut...

10) Spre deosebire de muritorii de rînd, acești oameni nu se bucură cînd e vreme frumoasă și pe cîmp se coc grîne îmbelșugate. Prețurile la cereale depind de aspectul recoltei, iar cîștigurile acestor domni de prețurile cît mai convenabile la care vor cumpăra și vor vinde viitoarele recolte. Spun viitoarele, pentru că aici se negociază nu cu marfă ci cu... contracte.

E Bursa Centrală a cerealelor din Chicago.

Cînd intri în sala unde se încheie tranzacțiile, ți se pare că ai nimerit la vreo competiție. Glasuri răgușite caută să se întreacă strigînd cît mai tare. Pe panoul cursurilor licăresc cifrele. În atmosfera zgomotoasă de aci e greu să înțelegi ceva. De aceea „se discută" prin intermediul mîinii: mîna întinsă cu palma în afară înseamnă „vînd", iar cu palma înăuntru — „cumpăr". Iar fiecare deget reprezintă 5.000 de bușheli de cereale.

11) La Boston, delegația a vizitat una dintre uzinele prelucrătoare de metal.

12) Tot aci am vizitat și Universitatea Harvard, cea mai veche instituție de învățămînt din S.U.A. Fotografia înfățișează sala de lectură a bibliotecii. Cînd ne-am exprimat mirarea că studenții stau aci în poziții atît de ciudate, am primit explicația:

— Așa se obișnuiește la noi...

13) Fotografia aceasta a fost făcută la o școală în timpul unei recreații. Aici sînt numai copii de culoare. Imaginea n-a fost luată în statele din sudul S.U.A., ci la Chicago, într-unul din raioanele centrale ale orașului. Firește că aici există o altă atitudine față de negri decît în sud. Doar în veacul trecut nordul a luptat pentru eliberarea lor. Și, totuși, la Chicago se consideră ca un fapt indezirabil traiul laolaltă, în aceleași case, al negrilor și albilor, instruirea copiilor albi în aceleași școli cu cei de culoare...

14) Socot că nu este just că nu mi s-a permis să călătoriți peste tot — ne-a spus unul dintre cei mai bătrîni senatori din S.U.A., dl. Theodor Green (În S.U.A. sovieticilor le sînt „închise" o mulțime de regiuni).

Am fost de acord cu părerea domnului senator, deși nu ne era prea clar de ce aceste idei ne erau exprimate nouă și nu Departamentului de stat...

După linșarea negrului Parker, în Statele Unite s-au petrecut două întîmplări deosebit de semnificative, care ilustrează cît se poate de limpede existența a două Americi: una a continuatorilor lui Lincoln și alta a celor care vor să transforme impozantul Memorial într-o perdea mai mult sau mai puțin pudică menită să acopere canibalismul modern.

Timp de patru săptămîni, o echipă de șoc a FBI-ului, alcătuită din 60 de oameni, a răscolit în lung și lat întreaga regiune Pearl River din statul Mississippi, în căutarea celor care l-au linșat pe Parker. La capătul celor patru săptămîni conducătorii echipei l-au vizitat pe guvernatorul statului Mississippi, James Plemon Coleman, căruia i-au înmînat un dosar voluminos, cuprinzînd numele ucigașilor și relatarea condițiilor în care a fost comis linșajul. De ce și-a întrerupt FBI-ul cercetările tocmai atunci cînd dăduse de capătul firului? Procurorul general al S.U.A. a explicat că acest caz nu intră... în competența administrației, întrucît cei care l-au răpit și linșat pe Parker au comis acest act pe teritoriul statului Mississippi și nu s-au refugiat dincolo de granițele acestui stat. În consecință, deci, de cazul Parker trebuie să se ocupe organele locale. La rîndul său, guvernatorul Coleman, refuzînd să dezvăluie conținutul dosarului primit de la agenții FBI-ului, a declarat în mod public că „justiția" din Mississippi nu va lua în considerare acest dosar mai înainte de șase luni, întrucît există un regulament care prevede că marele juriu nu se poate întruni pentru a lua în discuție un singur caz...

Cei care întreprind aceste mașinații pentru a acoperi pe ucigașii din Mississippi se dovedesc astfel continuatori fideli ai celor care, în noaptea de 14 aprilie 1865, l-au ucis pe Abraham Lincoln într-o lojă a teatrului Ford din Washington.

Dar există și o altă față a Americii și aceasta este subliniată de următoarea întîmplare care a avut loc la Little Rock, la numai 20 de luni de la tulburările rasiste puse la cale de către guvernatorul Faubus, în vederea menținerii segregației în școli. După cum se știe, trei dintre cei șase membri ai Consiliului școlar din Little Rock au complotat în vederea demiterii a 44 de profesori, acuzîndu-i nu de lipsuri profesionale, ci de adoptarea unor atitudini „imprudente" împotriva segregației rasiale în școli. Ceilalți trei membri ai Consiliului școlar, care n-au fost de acord cu menținerea pe mai departe a discriminării rasiale în școli, au trecut la boicotarea ședințelor consiliului. Ba chiar au inițiat o serie de acțiuni în vederea atragerii de partea lor a opiniei publice din Little Rock.

Au formai și o organizație, denumită STOP — Committee to Stop This Outrageous Purge (Comitetul pentru încetarea acestei epurații jignitoare). Sub presiunea opiniei publice, administrația locală s-a văzut nevoită să organizeze noi alegeri pentru Consiliul școlar. Dar guvernatorul rasist Faubus s-a manifestat fățiș în sprijinul segregaționiștilor, declarînd că cei care se pronunță împotriva segregației nu vor putea izbîndi în lupta lor decît dacă „vor trece peste cadavrul său". Și, într-o duminică, în timp ce Faubus se afla în mod ostentativ la pescuit, populația din Little Rock s-a pronunțat cu majoritate zdrobitoare pentru eliminarea segregaționiștilor din Consiliul școlar.

Nu știm cît pește a prins în acea zi guvernatorul Faubus. Un lucru este însă cert: undița segregației n-a avut succes. Nici că se poate un omagiu mai bun adus lui Abraham Lincoln.

★

A intrat în tradiție ca, în apropierea zilei de 4 iulie, zi în care se sărbătorește cîștigarea independenței de către Statele Unite, la librăria de la Memorialul lui Lincoln să se pună în vînzare o broșură cu caracter de-a dreptul „subversiv". Cuprinsul broșurii constituie unul dintre cele mai puternice acte de acuzare la adresa actualei politici externe a S.U.A. Este vorba de textul complet al Declarației pentru Independență adoptat la 4 iulie 1776 de către Congresul general al S.U.A. și în care se proclama independența S.U.A. de imperiul britanic.

În Declarație se proclamă principii care se bat cap în cap cu politica imperialistă a S.U.A. de sprijinire a dictaturilor militare din America Latină și de complotare împotriva revoluțiilor populare din Cuba, Irak, Nicaragua, cu sprijinul dat lui Franco și Cian Kai-și, precum și cu efortul continuu al S.U.A. de a submina cuceririle revoluționare ale popoarelor din țările socialiste. Este suficient să ne gîndim la toate acestea pentru a constata cît de acuzator e acest document pus în circulație pe sub nasul Comisiei pentru cercetarea activităților antiamericane, care își are sediul la Capitoliu, nu departe de Memorial. Să comparăm prevederile „doctrinei Eisenhower", întreaga concepție a diplomației S.U.A. cu privire la „umplerea vidului" în fostele colonii engleze și ale altor „aliați" ai săi, stabilirea de baze militare în jurul țărilor socialiste, actele agresive inspirate de aceste concepții — sprijinul dat rebelilor indonezieni, debarcarea trupelor în Liban și altele — să comparăm deci toate acestea cu principiile cuprinse în Declarația pentru Independență. Declarația înfierează acțiunile întreprinse de regele Angliei în coloniile americane în felul următor:

„El (regele — n.a.) a creat o mulțime de oficii și a trimis încoace o avalanșă de ofițeri pentru a hărțui poporul nostru și a-i consuma hrana sa.

El a menținut aci, printre noi, în timp de pace, armate pe picior de război, fără să aibă pentru aceasta consimțămîntul organelor noastre legislative.

El s-a unit cu alții... și și-a dat consimțămîntul său la actele de acțiuni ca:

— amplasarea unor largi corpuri de armată;

— protejarea acestor trupe de pedeapsa pentru crimele comise împotriva locuitorilor Statelor Unite;

— blocarea comerțului nostru cu restul lumii;

— impunerea de impozite asupra noastră fără consimțămîntul nostru.

El a jefuit mările noastre, a atacat coastele noastre, a ars orașele noastre, a distrus viețile oamenilor noștri.

El transportă acum armate mari de mercenari străini pentru a desăvîrși opera de ucidere și tiranie începută în condiții de cruzime și perfidie rar întîlnite din cele mai barbare epoci...

El a instigat la insurecții interne în mijlocul nostru..."

Dacă acei care în ziua de 4 iulie cumpără acest document la Memorialul lui Lincoln vor face și cea mai mică comparație cu acțiunile actuale ale diplomației americane, ei își vor da seama că, printr-o crudă ironie a istoriei, spiritul acelui rege al Angliei ce a fost înfierat în Declarația pentru Independență, a renăscut în activitatea „marilor republicani" ai Americii moderne.

Sărbătorirea zilei de 1 Mai a acestui an a prilejuit o viguroasă demonstrație a populației din New York, ca și din alte orașe ale S.U.A., împotriva segregației rasiale, pentru o politică externă bazată pe principiile coexistenței pașnice. ↓

Multe și mărunte...

de Silviu GEORGESCU
Fotografii de S. STEINER

Tristețea gospodinei din fotografie este justificată. Parcă ce?! Puțin lucru este să te chinuiești o jumătate de ceas cu un ciocan și un cuțit ca să deschizi o cutie de conserve? Mai ales că există și un pericol: acela de a te tăia. (Probabil că n-a aflat încă de existența acestui aparat „fluture" care se găsește pretutindeni).

Cineva intră într-o tutungerie.
— O brichetă, te rog!
Plătește și pleacă. La amiază, îndată ce a mîncat, scoate bricheta și-o cumpănește surizător în palmă înainte de a-și aprinde țigara.
„Hm — constată cu satisfacție — nu știu cum, dar aprinse de la brichetă parcă și țigările au căpătat deodată un alt gust..."
Și satisfacția asta (ciudat: aceeași!) o încearcă și gospodina care în drum de la piață s-a abătut pe la „Ferometal" să-și cumpere niște cîrlige de rufe din aminoplast sau un aparat pentru ascuțit cuțitele; o încearcă și tînăra studentă care și-a cumpărat un termos pentru excursii și un iepuraș de porțelan; și pionierul care a primit ieri la prînz un briceag cu plăsele cromate; melomanul posesor al ultimelor discuri „Electrecord"; sportivul îndrăgostit lulea de o anvelopă de fotbal nr. 4; vilegiaturistul aflat la Slănic, care pentru nimic în lume nu s-ar despărți de păhărelul pliant de aluminiu; și...

Priviți cu cîtă gingășie sînt pictate florile și cît de grosolan ni se înfățișează tabloul din pricina pironului de care atîrnă. Probabil că gospodina nu s-a ostenit pînă în colț la Ferometal, de unde și-ar fi putut procura un cîrlig-patent pentru agățat tabloul.

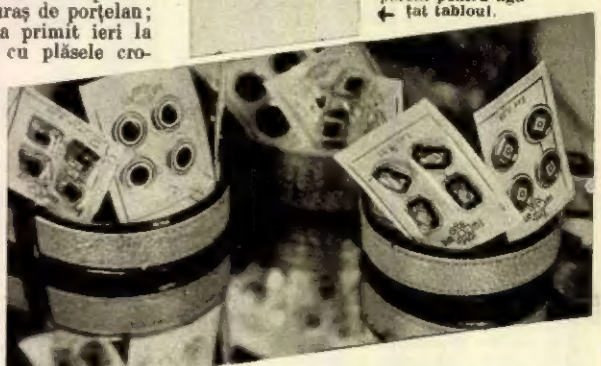

...Tot lucruri multe și mărunte care ne înfrumusețează, însă, și ne înlesnesc viața ori micile noastre deprinderi și pasiuni.

Bunăoară, la dumneavoastră în apartament. Sînt zeci, sute de asemenea exemplare. Uneori nici nu le mai țineți seama. S-au identificat cu confortul. Au devenit firești. De neînchipuit fără ele. De neînchipuit o să vi se pară studioul fără cele două vaze sau fără serviciul de fumat; de neînchipuit bufetul fără suportul de șervețele și tăvițele ovale, gravate, din polistiren; camera de baie fără burete de cauciuc și fără periuțele de dinți; de neînchipuit dulapul dumneavoastră din bucătărie fără servicul de menaj (cutii anume pentru zahăr, orez, făină etc.), fără sprițul pentru ornat torturi și sa-

late; fără aparatul de deschis cutiile de conserve...

Fără atîtea și atîtea alte lucruri multe și mărunte ca acestea, dintre care pe cele mai multe, fabricate de industria locală și de cooperația meșteșugărească, le găsești în comerțul de stat; dar și dintre care, uneori, lipsesc sortimente strict necesare. Poftim, de pildă: scutură covorul fără un bătător, dacă poți!... Încearcă, de!... sau, altceva: deschide un borcan de conserve (atenție: nu despre cutie e vorba, ci despre borcan!) fără să recurgi la clește sau la cuțit — atîta vreme cît nu găsești pe piață un „aparat" (scuzați termenul acesta cam... pretențios pentru modesta unealtă) special pentru aceste borcane. Există uneori neatenție pentru aprovizionarea pieței cu unele dintre aceste mărunțișuri. Și poate că și dumitale, cititorule, ți s-a întîmplat ca-n pragul unui „Ferometal" să te ciocnești nas în nas cu un prieten. E frînt de alergătură, sărmanul.

— Ce s-a întîmplat? — întrebi.

— Pe naiba! — face omul supărat, ștergîndu-și cu batista fruntea leoarcă. Nu știi, mă, pe undeva niscai cîrlige de agățat galeriile?

Sau dacă acțiunea se petrece în fața unui magazin cu articole cosmetice și de parfumerie:

— Nici aici n-are piatră „ponce"... Nicăieri!

Sau:

— Unde găsesc, domnule, un far și un dinam — că m-a înnebunit ăsta micu' cu bicicleta lui!?

Această ultimă scenă are loc în

Sezonul excursiilor... și al paharelor de voiaj. →

din material plastic, tirbușoane etc.) Sînt lipsuri remediabile și care trebuie să constituie o preocupare a sectorului comercial de stat a industriei locale și a cooperației meșteșugărești.

Există, însă, din păcate și o altă categorie de lipsuri: aceea — ca să vorbim în termeni comerciali — livrată direct de la... unii cumpărători. De la cusurgiii cu orice preț, de la strîmbătorii din nas... Acestora le-aș istorisi ca încheiere următoarea poveste:

A fost odată ca niciodată, dragi mofturoși... A fost o vreme cînd lucrurile acestea toate, multe și mărunte, cum le-am numit, de la penițele de aluminiu și pînă la serviciul de porțelan, ne veneau din import. Stilourile, forfecuța de manechiură, discurile de gramofon, copcile, nasturii — da, da, pînă și prăpădiții nasturi de la plapumă — purtau pe atunci distinctele semne ale importului: „Made in..."

A fost odată ca niciodată cînd aparatele de ras „Made in U.S.A.", înlocuite astăzi cu trusele produse de F.F.B.-București, băteau pînă aici, la noi, în necunoscuta țărișoară eminamente agricolă, calea aromatelor și a piperului...

A fost odată și ... n-o să mai fie niciodată...

...stilouri, creioane mecanice, truse de bărbierit, butoni, forfecuțe, portțigarete, termosuri, precum și alte lucruri multe și mărunte ca acestea cu ajutorul cărora ne înfrumusețăm și ne înlesnim viața ori micile noastre deprinderi și pasiuni.

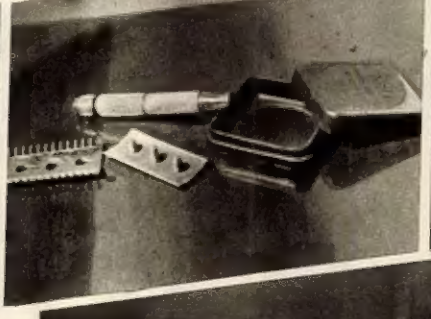

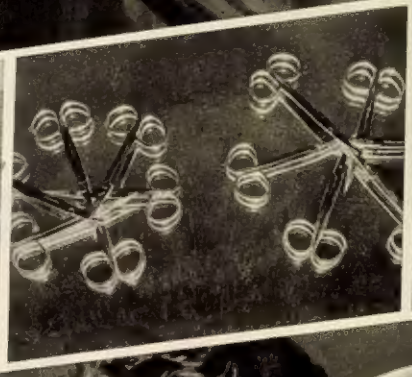

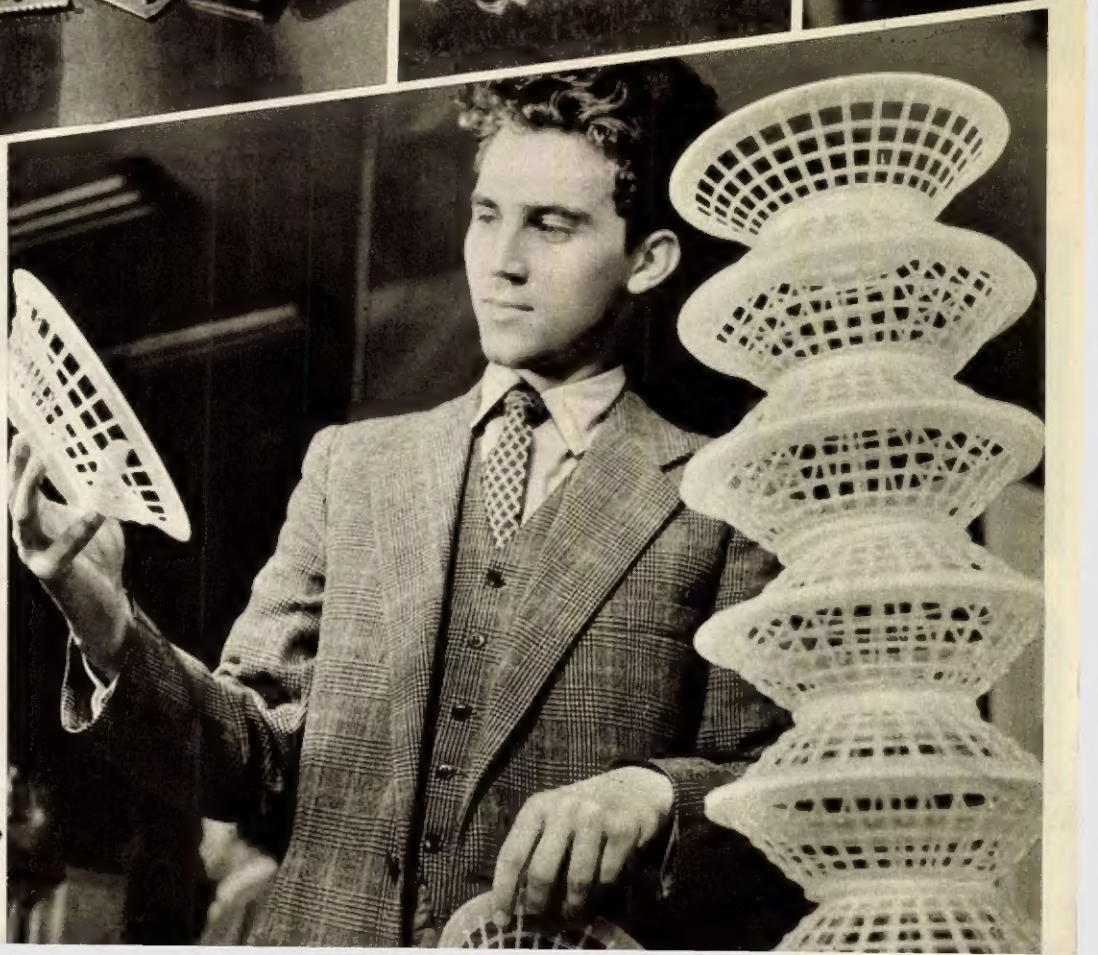

față magazinului „Tehnometal" din calea Victoriei nr. 39. Găsești aici tot ce-ți poftește inima: de la frigiderul emailat „Pinguin" și pînă la cei mai mititei reprezentanți ai aceleiași familii de sortimente electrice, cum ar fi, de pildă, ibricele și fierbătoarele. Și toate produse în cadrul aceluiași departament: al energiei electrice și industriei electrotehnice din Ministerul Industriei Grele — departament care, în ciuda realizărilor de pînă acum, n-a reușit încă să producă faruri și dinamuri în cantități suficiente pentru a satisface cerințele numărului mare de cumpărători.

Mă rog, lipsuri... Mă refer atît la acele produse al căror aspect exterior mai lasă încă de dorit, cît și la lipsa de varietate la unele sortimente care, deși sînt solicitate, nu dau posibilitate cumpărătorului să aleagă (brichete, portțigarete, coperte de cărți — apărătoare —

Un cadou practic și util: coșul de pîine din material plastic.

Scena se petrece la magazinul O.C.L. Tehnometal din calea Victoriei nr. 39. Un produs care se vinde ca pîinea caldă: tăvi ovale gravate, din polistiren.

...și o păpușă fără ochi. În schimb neglijența e cu ochi și cu sprîncene (produs al Cooperativei „Arădeanca"-Arad).

Multe și mărunte — așa cum se văd în fotografii...

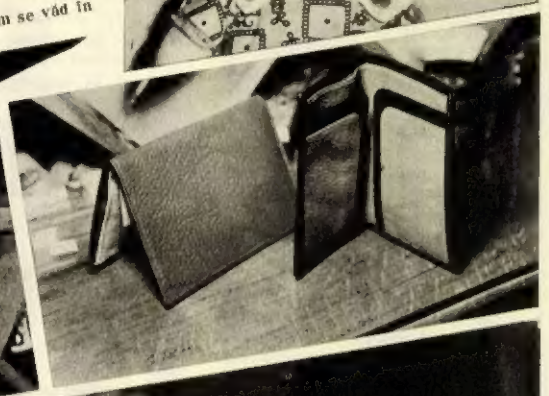

Camera de baie: periuță de dinți, pastă, pensulă de ras, cremă de față, burete... nu lipsește decît piatra „ponce".

Un nou produs al casei Electrecord: cărți poștale muzicale.

Poftiți, vă rog! E o brichetă tip I.O.R. fabricată în R.P.R. (De ce însă atîta lipsă de gust în ceea ce privește culorile în care sînt vopsite aceste brichete?...)

Butonii de manșetă ce se găsesc în magazinele de galanterie sînt destui de variați și de frumoși...

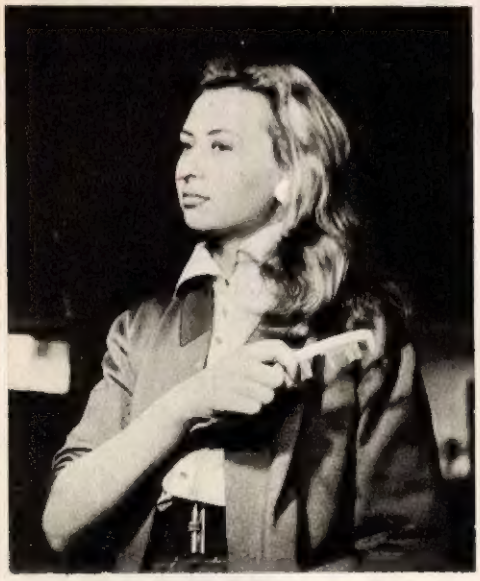

Uneori lipsesc anumite sortimente; alteori, cele ce se găsesc sînt de calitate necorespunzătoare, ca acest piepten fabricat de întreprinderea „Chaia Lifschitz" din Oradea. Și e păcat, deoarece această fabrică și-a cucerit de mult un renume pe piață prin produse de bună calitate!

Ploaie de mai

— schiță —

de Ion ISTRATI

Ilustrație de Tia PELTZ

Încă nu era amiază. Soarele urca agale, galben și fierbinte, iar cerul nădușea ca o vatră răzbătută de foc mult și zdravăn. Din înaltarile încinse, văzduhurile trosneau de arșiță, pîrjolind mai tot cîmpul. Cu toată uscăciunea, mai pretutindeni, însă, păpușoii scoseseră botul din țărînă și, ici-colo, slobozeră cîte două frunzișoare verzi, firave. Asemenea lor, pe întinsuri de tarlale și ogoare, grîiele și orzurile de toamnă se amăgeau doar cu roua dimineților. Pămîntul însă dupiosa. Peste zi, așa, pe albastru al cerului, se călătoreau în neștire negurі albe ca omătul, înfofindu-se și irosindu-se apoi departe, după greabănul măgurilor vinete. Jos, pe imașuri, leșiseră cu turmele oile și umblau cu cirenda vitele, julindu-și boturile. Era cald! De săptămîni la rînd ploaia întîrzia mereu. Pe cîmpul însetat, la răscoalele carelor, răgeau boii, rînchezau caii și mugeau vitele. Pe-alocuri, se deslușeau lanțuri de prășitori care trăgeau cu sapa. Prășeau ce prășeau, apoi se opreau și se boltau în sus, rotind priviri mohorîte și așteptînd doar-doar...

Degeaba însă priveau! Nu aveau inimă într-înșii oamenii. Nu venea ploaia! Era cald tare și încă mai era o bucată pînă la amiază. Și era o liniște stranie, numai din cînd în cînd ruptă sau ciuruită de cîntec de ciocîrlii ori de glasuri abia înfiripate de ginganii.

Deodată, undeva pe-o cărărușă fumurie, care tăia de-a curmezișul ogoarele, din imensitatea cîmpiei se ivi un drumeț. Părea trudit, istovit parcă, și dogoarea soarelui îi brobonise fața cu sudoare. Se opri și, căținд în stînga, surise. Nu departe de cărarea colboasă, sta singuratic, la marginea unui lan cu grîu, un cireș sălbatic. Era înalt și rotat și dalb înflorit din belșug, ca și cînd abia atunci ar fi fost nins cu florile primăverii. Drumețul își scoase de pe cap șapca de postav și-și șterse cu ea obrajii, apoi o coti de-a dreptul într-acolo. Era un bărbat chipeș, ca la 25 de ani, cu ochi albaștri și sprîncene arcuite, și ducea într-o mînă haina de care se dezbrăcase și un balonzaid, iar într-alta o geantă de piele. Puse jos balonzaidul și servieta și suspină ușurat, cînd să se așeze la umbra cireșului înflorit, cînd auzi bubuind un glas care striga:

— Ei, bre, nu te mai uiți pe unde calci?! Abia o înfrățit oleacă grîul, iar dumneata ai și prins a-i tîpări cu puricii și potcoavele bocancilor!

Tînărul întoarse brusc capul și dădu cu ochii peste un țăran în etate, aur tot la cap, care înainta viforos înspre el cu un băț noduros în mînă.

— Voiam să stau puțintel la umbră, moșule! — zise drumețul gata să se ridice. M-o lăsat cursa colea în șosea...

— Măi, tovarășe, măi — îi smulse vorba din gură moșneagul, încruntîndu-se. D-apoi aici îi lanul colectivei! Cum de-ai călcat așa, măi tovarășe?! Ce, îi sat fără cîini?!

— Nu — cercă să se dezvinovățească străinul, voind s-și continua drumul — dar obosit cum sînt și toropit de căldură nici n-am mai băgat de seamă pe unde pășesc!

— Măi, tovarășe, măi — continuă cam de sus bătrînul. Dar se poate?! Noroc că eram colo, pe-aproape, c-așteptă să vie femeia să-mi aducă ceva de-ale gurii! Altfel, cine știe? Te-ai fi tologit aici în grîu și-ai fi ars un pui de somn fără să te doară capul, nu?!

Tînărul lăsă ochii și voi să plece, dar țăranul îl opri.

— Ei, lasă — zise acesta din urmă. Poate ai, din întîmplare, vreun scăpărici.

— Am, am — se grăbi celălalt cu răspunsul. Și căutîndu-se prin buzunare, scoase o brichetă și-un pachet de țigări, servindu-l la ițeală cu un „Carpați".

— Iii — făcu săteanul — d-apoi aiestea-s țigări străinice, nu șagă! Șăzi colea jos și-om fuma împreună. Mai răsuflî puțin și pe urmă ți-i duce fa drumul dumitale. Eu-s Ghiță Ignat, paznic la gospodăria „23 August" și, cum ți-am spus, aștept să vie hazaica de-amiază cu mîncare.

— Ignat?! — întrebă tînărul lungindu-se la umbră. Nu cumva ești ceva rudă cu Ignat din Hodora?!

— Noo — se apără colectivistul, pufăind din țigară. Eu, aista-s, măi tovarășe: Ghiță Ignat, paznic! Îi bun cuvînt?

— Buun! — întări străinul.

— Bun pe dracu! — zise țăranul zvîrlind dintr-o mînă. Cum bun? Dumneata nu vezi că nu plouă?

— Văd — spuse descumpănit drumețul.

— Vezi-vezi — urmă colectivistul — dar de cunoscut n-ai cum cunoaște, că dumneata ce ești? Ia, tîrgovеț cu traista-n băț! Calci așa peste grîușorul nostru. Păi, măi, tovarășe, măi, la să-mi spui dumneata mie, ce ai cu Ignat din Hodora? Fiindcă, cît te-am cîntărit eu, nu ești de pe la țară, așa-i?

Drumețul rise.

— Ba-s de la țară, moșule — îi dădu și de știre. Ia chiar din Hodora, numai că n-am mai fost de multișor pe-acolo. Lucrez ca montor la Uzinele de tractoare din Orașul Stalin.

— Oăăleu! — se miră moșneagul. Păi de ce taci, măi, tovarășe, măi? Te pomenești că-i fi băietul lui Costache Grigoraș, bre, că la noi la colectivă s-a vorbit, bre, că acolo, la fabrica aceea de tractoare, este un băiat al președintelui Grigoraș, căruia i s-a dus vestea în toată republica, bre, de harnic ce-i. Adevărat îi?

— Mde — șovăi tînărul și zîmbi, jucîndu-se cu un fir de romaniță și nevoind a-l mărturisi că respectivul fruntaș în producție era chiar el. Mincinună nu-i, moșule. Este, într-adevăr, la noi, unul, Grigoraș, nu-i rău muncitor, pe cîte-i cunosc eu, dar asta-i altă poveste.

O pală de vînt se stîrni de undeva ca din senin și aduse în preajma celor doi un val de răcoare și cîteva sunete de talangă.

— Iaca o fi și-amiază — zise Ghiță Ignat — că s-aud oile noastre ducîndu-se la stînă. Hotărît că-i amiază, numai baba mea nu mai vine.

Nu isprăvi însă vorba că deodată, nu departe, se auzi răsunînd o voce subțire și proaspătă:

— Moș Ghițăăă!

Era o fată mlădie și rumeioară, numai în fustă și cămașă și cu niște ciupici în picioare. Se apropie cu sfiicioune și lăsă jos, încetinel, de pe umăr, o traistă.

— M-o rugat mătușa Aglaia să-ți aduc de mîncare! — îi explică ea bătrînului. Eu și-așa tot veneam la tătuța.

— Mulțămesc, copchilă! — zise Ghiță Ignat și întorcîndu-se spre Grigoraș adăugi: dumnezei îi fata răspunzătoriului nostru ca stîna.

Tînărul mută. Se îmbujorase și o privea cu nesaț, neputînd rosti un singur cuvînt.

— De ce te uiți așa lung la mine, tovarășe? — întrebă fata. Ai să mă deochi. Ce mă tot măsori? Mă cheamă Florița! N-ai fost cu vreo cîțiva ani înaintea mea la școală?

— Florița?! — repetă Grigoraș cu încîntare și surprindere fără a-și lua ochii de la dînsa. Era bălaie, cu niște ochi mari, negri, și avea obrajii albi, ușori dogoriți de soare, iar gura, cît o cireașă pietroasă, îi era mică și roșie.

— Dacă zici că ești din Hodora — interveni bătrînul paznic, adresîndu-i-se lui Grigoraș — trebuie s-o știi.

Pe urmă se întoarse spre fată și adăugi:

— Mulțămesc, copchilă, că mi-ai adus de-ale gurii. De-acu', dus-te la tătuț-tu. Iaca înfierbîntă soarele și parcă înădușă a ploaie.

Florița le dădu bună-ziua și porni apoi repejor spre stînă, apucînd-o pe cărarea zvîrlită peste lanul de grîu.

Nu bine plecă, că prin văzduh se stîrni o adiere de vînt care fremătă prin crengile cireșului înflorit și cîțiva nori negri se abătură de undeva, întunecînd zarea. Ghiță Ignat înșfăcă traista și, despărțindu-se de tînăr, o luă cu grăbire la vale. Rămas singur, Grigoraș cercetă cerul și aprinzîndu-și lucă o țigară se pregăti și el să-și continue drumul. Abia însă se sculă de jos că, dintr-o dată, de sus prinseră a răpăi stropi mari, mașcați, și fulgere roșii-verzui se împlîntară în nori, împroșcînd văzduhul cu harapnice de foc. Ploua ploaie caldă, iar vîntul răscolea șuvoaiele, împrăștiind fuioarele de apă și scuturîndu-le în toate părțile. Grigoraș se trase la tulpina cireșului și, luînd balonzaidul pe umeri, privea cum ploua. Gîndurile îi erau însă la fata care plecase și care, nu se știe cum, îi răsărea tot mai vie în ochii minții din adîncul aducerilor aminte. Totul dură, însă, doar preț ca la un sfert de ceas, fiindcă la un moment dat o zări pe Florița alergînd spre ei prin ploaie ca o păsărică prinsă de furtună.

— Văleu, tovarășe — strigă ea de departe — mă udă leoarcă. Nici n-am mai ajuns la tătuța. Acum, vrei, fă-mi și mie, te rog, oleacă de loc sub pelerina ceea!

Grigoraș se îmbucură și-o adăposti de îndată sub balonzaid, fără să mai ia aminte la ce se întîmplă în juru-i. Peste cîmp, bubuiau trăsnetele surde și norii se lăsau tot mai aproape de pămînt. Nu se mai deslușeau nici spinările dealurilor, nici văi, nici nimîca. Numai stropii pocneau jur-împrejur, curgînd înspumați de sus și minați de nesfîrșitele șiroaie. Ploua! Ploua de țipa țărina! Ploua de rîdeau păpușoii și grîiele! Sub cireșul înflorit, încărcat de apă, cei doi se ghemuiau unul într-altul și, gheboșiți cum stăteau, abia tîrziu vreme își amintiră că au grai să vorbească.

— Ploua! — cuteză cel dintîi Grigoraș.

— Ploaie cu bulbuci! — întregi fata.

— Ploaie de mai!

— Ploua-n mai, avem mălai — zise cu voioșie Florița.

— De-acum ploaie pînă mîine! — urmă Grigoraș și, pe nesimțite, îi sărută o șuviță a părului care-i cădea udă pe frunte. Asta-i aur, nu ploaie.

— Aur?! — făcu Florița. Miliarde, nu aur!

ACTUALITAȚI LITERARE

DIN ȚARĂ

● Dramaturgul Aurel Baranga *lucrează la o comedie satirică de actualitate, „Flașneta".*

● În curînd va apare *la Editura Tineretului ediția a doua revăzută a romanului „Cumpăna luminilor" de Nicolae Jianu. Scriitorul lucrează de asemenea la ultimele capitole ale romanului „Pămîntul făgăduinței" — o cronică a anilor premergători războiului, acțiunea sfîrșind cu eliberarea de către Armata Sovietică a primelor așezări din nordul Moldovei. Pînă la sfîrșitul anului, Nicolae Jianu intenționează să predea o monografie literară despre fabrica de ciment „Congresul al XIX-lea" de la Bicaz.*

● Interviu cu un comunist *e titlul noii piese a tînărului autor dramatic Al. Mirodan. Acțiunea acestei lucrări dramatice, în centrul căreia se află un muncitor comunist, se desfășoară — după tineți mărturisirile autorului — „puțin înainte de 23 August, a doua zi după 23 August, în timpul luptelor pentru instaurarea primului nostru guvern democrat, apoi (perioada a doua) în viața unui șantier de construcții".*

● Inspirîndu-se din viața muncitorilor ceferiști, *scriitorul Remus Luca a terminat nuvela „Aniversare în strada Cîmpului" care va apare la E.S.P.L.A.*

● Colecția „Oameni de seamă" *se va îmbogăți în curînd cu o nouă carte. Este vorba de lucrarea lui Barbu Brezeanu despre viața și creația marelui pictor clasic român Nicolae Grigorescu.*

● Tînărul reporter V. Nicorovici *a început lucrul la o monografie despre petrolul românesc.*

● Se află în librării *antologia „Pagoda veștii veșnice". Cele 11 povestiri înmănuncheate în acest volum sînt semnate de unii dintre cei mai mari scriitori chinezi contemporani.*

DE PESTE HOTARE

● La Moscova *a apărut nu de mult o antologie a nuveliștilor argentinieni. Volumul reunește pe cei mai reprezentativi scriitori ai genului scurt și totodată oferă o panoramă vastă a preocupărilor prozatorilor argentinieni de a prezenta unele din problemele cele mai importante ale epocii noastre.*

● Cunoscutul dramaturg *și romancier maghiar Mesterhazi Lajos a publicat un nou roman, în care înfățișează evenimentele din timpul contrarevoluției din Ungaria în toamna anului 1956. Romanul se numește „Calea diabolică" și are ca temă patriotismul a doi tineri, care se avîntă în lupta împotriva contrarevoluției.*

● Literatura kirghiză, *care nu are o vechime mai mare de 35 de ani, a înregistrat un nou succes cu romanul lui Sakîn Sadîkbaev „Lumini subterane", o frescă a participării proletariatului kirghiz la făurirea noii vieți în anii puterii sovietice. Critica sovietică a primit cu căldură noua carte a tinerei literaturi kirghize.*

„Valoarea nu așteaptă cu vîrsta s-o măsoare...” Această frază devenită clasică, pe care o rostește un erou al „Cidului” de Corneille, părea cu totul nepotrivită profesiunii de dirijor. În Romînia „eminamente agricolă”, în care numărul orchestrelor simfonice permanente nu se ridica peste 2, a fi șef de orchestră consacrat la o vîrstă tînără părea aproape de neconceput. Dar iată că astăzi nenumărate nume tinere se afirmă și cresc o dată cu cele douăzeci de formațiuni simfonice și cele nouă teatre muzicale de pe cuprinsul țării (pentru a nu mai vorbi de zeci de alte formațiuni mai mici). Cîți dintre ei ar fi putut cunoaște altădată tensiunea trăirii artistice la pupitrul orchestrei, emoția aplauzelor care răsplătesc pe merit o muncă și un talent?... Astăzi nu vă vom prezenta decît o parte din tinerii dirijori de valoare, aleși dintre aceia care conduc orchestre din București; cu un alt prilej îi vom putea cunoaște și pe ceilalți, răspîndiți pe întreg cuprinsul țării, pînă în colțurile lipsite altădată complet de viață muzicală. Dar pînă atunci să începem cu:

Baghete tinere

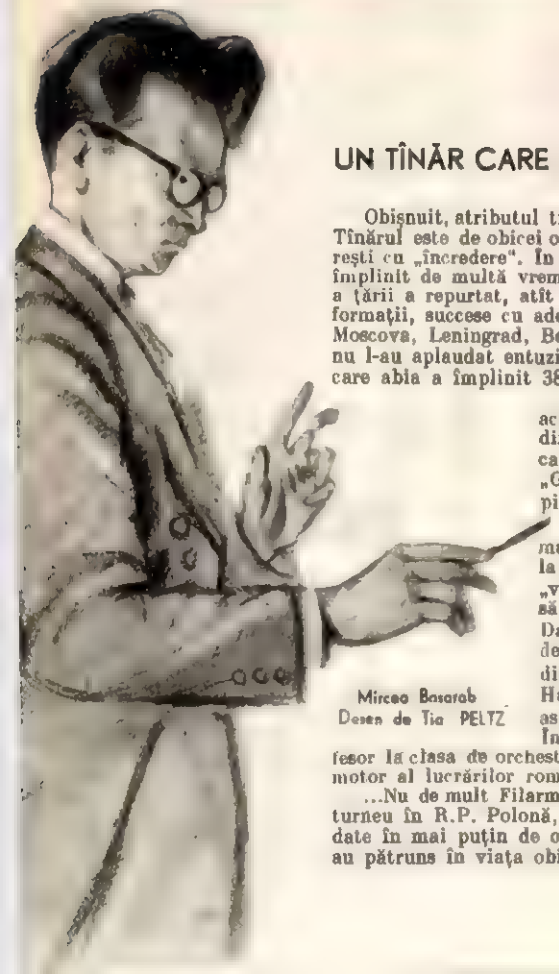

Mircea Basarab
Desen de Tia PELTZ

UN TÎNĂR CARE NU MAI ESTE ÎN RÎNDUL „TINERILOR”

Obișnuit, atributul tinereții acordat unui artist include o anumită rezervă. Tînărul este de obicei o „speranță”, o „promisiune”, a cărui evoluție o urmărești cu „încredere”. În ceea ce îl privește pe Mircea Basarab speranțele s-au împlinit de multă vreme: dirijorul permanent al primei formații simfonice a țării a repurtat, atît la pupitrul Filarmonicii „George Enescu” cît și cu alte formații, succese cu adevărat excepționale. De cîte ori publicul din București, Moscova, Leningrad, Berlin, Belgrad, Gotha, Varșovia, Praga sau Budapesta, nu l-au aplaudat entuziast, rechemîndu-l mereu la rampă, pe șeful de orchestră care abia a împlinit 38 de ani!...

Mircea Basarab a ridicat pentru prima oară bagheta acum 12 ani, conducînd Orchestra de studio a Radiodifuziunii. Au urmat turnee prin întreaga țară, pentru ca, în anul 1954, fiind angajat ca dirijor al Filarmonicii „George Enescu”, să devină colaboratorul cel mai apropiat al lui George Georgescu.

Să-ți împărtășești zi de zi experiența cu un asemenea maestru — ce-și poate dori mai mult un muzician aflat la începutul carierei artistice? Și, totuși, o asemenea „vecinătate” poate fi dezavantajoasă atunci cînd nu poți să te afirmi la nivelul creat de tradiția marelui dirijor. Dar Mircea Basarab nu a întîrziat să confirme încrederea acordată: lucrări simfonice complexe, prime audiții, acompanierea marilor soliști (Igor Oistrah, Monique Hass, Monique de la Brucholerie, Iakov Zak etc.) i-au asigurat, rînd pe rînd, stima și prețuirea publicului. În același timp se afirmă și pe planul creației; și ca profesor la clasa de orchestră a Conservatorului „Ciprian Porumbescu”; și ca promotor al lucrărilor românești...

...Nu de mult Filarmonica „George Enescu” s-a întors dintr-un triumfal turneu în R.P. Polonă, R. Cehoslovacă, R.P. Ungară... Din cele 13 concerte date în mai puțin de o lună, Mircea Basarab a dirijat șapte. Performanțele au pătruns în viața obișnuită a maestrului de 38 de ani...

Iosif Conta

FRAGMENT DE BIOGRAFIE

În primii ani de după război putea fi întîlnit în restaurantele din Arad un tînăr — mai exact un băiețandru — care cînta pentru a se putea întreține la studii. Fiul țăranului ardelean Conta plecase de acasă fără voia părinților, pentru a studia vioara — instrument care-l pasionase încă din copilărie. Absolvă Academia de muzică din Cluj în 1948 dar... la trompetă. Apoi, tînărul absolvent pleacă la București unde reia studiile muzicale la Conservatorul „Ciprian Porumbescu”. Pentru ce aceste schimbări și reluări neîncetate? Pentru că violonistul și trompetistul Iosif Conta avea de fapt pasiunea dirijatului. Dar face și muzicologie lucrînd la revista „Contemporanul”, ocupă și o muncă de conducere în Direcția muzicală a Radiodifuziunii.

După acest multiplu asalt al cetății muzicale, primele roade nu întîrzie să se vădească. Iosif Conta dobîndește succese remarcabile la pupitrul Orchestrei simfonice radio, apoi cu orchestrele Radiodifuziunii sovietice, bulgare, poloneze. Totodată, tînărului dirijor i se dă posibilitatea, în urma unei șederi în Franța, Anglia și Germania, să ia lecții de perfecționare cu Thomas Beecham și Herman Abendroth. Acest bilanț, neobișnuit pentru un tînăr muzician, îl îndeamnă pe Iosif Conta să ia inițiative temerare: la pupitrul Ansamblului Sfatului Popular al Capitalei, împreună cu soliști în majoritate neexperimentați, inițiază acele „opere-concert” primite cu mare căldură de către public...

Și iată-l apoi prezentînd prime audiții dificile cu oratoriul „Horia” de Alfred Mendelsohn, dirijînd memorabilul Festival Haendel, concertul închinat memoriei lui Alfred Alessandrescu...

Acest scurt și bogat fragment de biografie a muzicianului Iosif Conta nu măsoară decît 15 ani, adică exact vîrsta regimului nostru democrat-popular. Faptul nu e de loc întîmplător...

Mircea Cristescu

„TÎNĂR DIRIJOR CU BAGHETA PRECISĂ ŞI EXPRESIVĂ"

Această definire aparţine lui Robert Soetens şi a apărut în publicaţia „Guide du concert" din Paris, în 1958. „Tînărul dirijor cu bagheta precisă şi expresivă care îşi împarte activitatea între concerte şi operă" este Mihai Brediceanu, fiul reputatului compozitor şi folclorist Tiberiu Brediceanu. Este uşor de spus „îşi împarte activitatea". Dar aceasta înseamnă adeseori repetiţii dimineaţa la Filarmonica „George Enescu", spectacol seara la Teatrul de Operă şi Balet, înlocuiri pe neaşteptate a cîte unui coleg indisponibil, lucru la cabină cu cîntăreţii, repetiţie cu balerinii... La vîrsta de 39 de ani, din repertoriul său fac parte peste 15 lucrări de operă, în afara baletelor şi a muzicii simfonice. Iar publicul urmăreşte cu atenţie şi cronicarii consemnează: „Mihai Brediceanu a realizat acel nivel artistic muzical pe care nu-l ating toate reprezentaţiile de operă" („Contemporanul"), „E un şef de orchestră de mare talent care, în „Simfonia Alpilor", valorifică orchestra

Mihai Brediceanu

într-un mod extraordinar", scrie cronicarul elveţian Georges Benard.

...Pe timpul burgheziei tinerii dirijori aveau a se plînge că nu-şi pot valorifica talentul. În anii noştri Brediceanu s-ar putea plînge doar că nu i ajunge timpul pentru activitatea sa artistică. Mai ales că acum cîteva zile a fost numit şi director al Teatrului de Operă şi Balet al R. P. R.!

Paul Popescu

PRIMUL CONCERT

Paul Popescu are la activul său peste 130 de concerte simfonice; suficient, deci, pentru amintiri artistice, eventual şi romanţate. Dar 30 de ani nu sînt încă vîrsta amintirilor; deocamdată, Paul Popescu — după cinci ani de activitate la Timişoara, după un an de muncă dirijorală la Reşiţa cu o orchestră de amatori, după nenumărate turnee în ţară — se consideră încă la începutul carierei muzicale. Există, însă, o amintire pe care fiecare nou succes nu numai că nu o păleşte, dar o face să strălucească şi mai puternic: e amintirea primului concert. Nu numai pentru că a fost primul, ci pentru că împrejurările în care a avut loc sînt pline de semnificaţie.

Era în 1953. În aula Facultăţii de ştiinţe juridice avea loc concertul studenţilor Conservatorului „Ciprian Porumbescu" dedicat unor fruntaşi în producţie. Dirija tînărul discipol al lui Georgescu şi Silvestri, studentul din anul IV, Paul Popescu. Nici celelalte nume de pe afiş nu sînt lipsite de interes: Dan Iordăchescu, viitorul învingător în serie al concursurilor internaţionale, Vera Rudeanu, viitoarea solistă a Teatrului de Operă şi Balet... Pe atunci, nici unul din aceste nume nu se bucura de „sonoritatea" de azi. Dar publicul muncitoresc a primit cu atîta căldură programul prezentat (cîntece de masă, cîntece ale negrilor, scurte piese simfonice), încît viitorul mai lăsa puţine dubii...

În ceea ce-l priveşte pe Paul Popescu, anii ce au trecut n-au făcut decît să confirme încrederea dobîndită atunci. La Timişoara, artistul emerit Mircea Popa i-a urmărit îndeaproape perfecţionarea, ajutîndu-l să-şi îmbogăţească experienţa şi cultura muzicală. La Reşiţa, în repetiţiile de noapte ale amatorilor, oţelarii i-au oferit înalta lecţie a pasiunii pentru artă. Iar acum, la Orchestra simfonică a cinematografiei, Paul Popescu continuă să-şi dezvolte talentul, afirmat şi confirmat în anii republicii populare.

O INIŢIATIVĂ PORNITĂ CU DREPTUL

În urmă cu cîţiva ani, apăruseră în Capitală primele afişe anunţînd concertele unei orchestre de cameră. Multă vreme se crezuse că genul acesta de concerte — lipsit de o mare tradiţie în ţara noastră — nu este destinat succesului. Dar iată că, după cîteva apariţii, formaţia aceasta, compusă din instrumentişti ai Filarmonicii „George Enescu", cîştigă un prestigiu deosebit; iar o dată cu ea se afirmă un tînăr care nu depăşea 25 de ani: Mircea Cristescu. Studiase vioara şi viola, urmase cursurile de dirijat ale lui Constantin Silvestri şi, abia apărut la pupitru, căuta să se afirme ca un animator original al vieţii muzicale.

Adeseori dirijorii tineri se plîng de lipsa de experienţă a orchestrelor. Dar Mircea Cristescu, după ce dirijează tînăra formaţie de cameră, apare la pupitrul unei orchestre alcătuite din... medici. Concertul de amatori dobîndeşte, sub bagheta lui, acurateţe şi probitatea manifestărilor profesioniste. Tînărul dirijor evită să-şi impună talentul prin dirijarea lucrărilor strălucitoare, cu „priză la public"; Bach, Corelli, Haendel, Vivaldi — marii preclasici atît de puţin prezenţi, din păcate, în viaţa curentă de concert — cer pentru redarea lor o muzicalitate fină, exigentă, profundă. Repertoriul care marchează de obicei perioada de maturitate a şefului de orchestră este abordat de Mircea Cristescu din primii ani ai carierei sale. Şi iată că dirijorul concertelor de cameră — angajat acum în mod permanent de Orchestra cinematografiei — face primul turneu în afara ţării: „Succesul artistic al serii se datorează măiestriei dirijorului român", scria un ziar din Brno cu prilejul concertului său dat în cadrul Festivalului „Primăvara la Praga 1958". Şi Mircea Cristescu nu are decît 31 de ani.

I. HRISTEA

Nouă meşteri mari, calfe şi zidari...

Înaintea principelui erau vase şi farfurii de argint, la cei din mijloc vase de lut frumoase şi lustruite, iar la cei de la coada mesei talere şi blide de lemn"—notează călătorul Paulus Strasburghi care, în 1632, a poposit la masa lui Leon-vodă în Bucureşti.

Succintă impresie de drum, dar care ilustrează în chip atît de izbitor dramatica prăpastie ce se surpa între „stări" în timpul evului de mijloc!

Firește, mai jos de „coada mesei" — fiindcă, de bunăseamă, nici nu încăpeau la masa principelui — se situau cei de mîna cărora erau făcute şi vasele cele de argint, şi ceramica frumoasă şi lustruită, şi blidele de lut... Alături de iobagi şi alţi truditori ce lipseau de la zaiafetul voievodal, se aflau şi meşterii artei populare.

Arta lor trece ca un filon de aur prin nouă secole de istorie a Ţărilor Româneşti — ei sînt cei care au cristalizat încet, încet, un stil naţional românesc, ei sînt cei care mai tîrziu au pus premisele trecerii de la arta bisericească la cea laică, şi de la arta populară la cea cultă — dar ei înşişi au rămas obscuri, pierduţi în marele anonimat al efortului popular, atît din pricina stării lor umile în orînduirea feudală, cît şi din pricina „smereniei" la care îi obliga biserica.

Iată, însă, că aceşti meşteri populari din ţara noastră primesc astăzi, peste veacuri, o strălucită compensaţie. Aceasta este prima impresie, generatoare de emoţii, pe care o capătă vizitatorul pătrunzînd în recenta expoziţie de „Artă românească în secolele XIV-XVIII, deschisă la Muzeul de artă al R.P.R.

În cele şase săli ale aripii Creţulescu pot fi văzute cele mai reprezentative piese — unele de valoare universală, ca celebra pafta de aur de la biserica domnească de la Curtea de Argeş, sau cel mai vechi manuscris ferecat în argint şi aur, al lui Nicodim — ilustrînd tot ce a făcut, din veacul al XIV-lea pînă în veacul al XVIII-lea fastul şi fala curţilor domneşti şi ale bisericii. Dar toate aceste broderii măiestrite, toate aceste ferecături bătute în aur şi argint, aceste piese de ceramică, aceste delicate cioplituri în lemn — sînt rodul străduinţei de generaţii a meşterilor populari.

Organizatorii expoziţiei au făcut tot ce au putut ca o parte din aceştia să fie scoşi din secularul lor anonimat...

Sub vitrinele de cristal, operele lor sînt în sfîrşit aşezate la loc de cinste, individualizate şi semnate. Facem aci cunoştinţă cu maistrul Franco Marcaniici din Chiprovăţ, cu popa Vlaicu, zugravul, cu meşterul în broderie Gherasim Călăţeanul, cu aurarii Daniel Bloweher, Mihail Seybriger, Iohannes Retsch din Braşov. Şi facem cunoştinţă cu artistul Dobromir Zugravul, marele frescar, unul dintre artiştii care au contribuit la împodobirea capodoperei arhitecturale a veacului al XVI-lea — biserica Curtea de Argeş — dar a căror stare de absolută servitute faţă de domn a inspirat poetului popular cunoscuta legendă: „Pe Argeş în gios/Pe un mal frumos/Negru-vodă trece/Cu tovarăşi zece/Nouă meşteri mari/Calfe şi zidari..."

Interesantă e şi cea din urmă sală — cea rezervată perioadei trecerii spre capitalism — unde se poate vedea cum meşterul popular a devenit artist cult, artist laic, care se denumeşte „zugrav" şi îşi pune iscălitura în josul operei.

Întîlnim aci un portret al lui Tudor Vladimirescu şi, dintr-o epocă puţin mai tîrzie, portretele poeţilor Văcărescu şi ale membrilor familiei lui Vasile Alecsandri.

Cuprinzînd, pentru moment, numai arta din Muntenia şi Moldova, expoziţia îşi va extinde tematica în viitorii 2-3 ani la arta feudală din toate regiunile ţării, precum şi la cea a naţionalităţilor conlocuitoare.

Expoziţia „Arta românească în secolele XIV-XVIII" devine o secţie permanentă a Muzeului de artă al R.P.R.

Viorica FILIPOIU

JAMES PATTERSON, CETĂȚEAN SOVIETIC

— corespondență specială din Moscova —
de Boris VOLGHIN

O actriță americană se căsătorește cu un negru. Stupoare, proteste violente, persecuții neîncetate. Dar căsătoria nu se desface, ba mai mult: peste cîtva timp se naște un băiețaș cu tenul tuciuriu și părul numai cîrlionți. Într-un turneu pe care-l face apoi în Uniunea Sovietică, Marianne Dikson își ia copilul cu dînsa. Și într-o seară, în timpul unei reprezentații, actrița, care a simțit la ea acasă, în America, cumplita nedreptate a discriminărilor rasiale, își vede copilașul negru purtat cu dragoste în brațele spectatorilor sovietici din circ și adormit în sunetele unui cald cîntec rusesc de leagăn. Marianne se hotărăște: va rămîne aici în U.R.S.S. unde nu culoarea pielei hotărăște destinul omului!

Povestea de mai sus o cunoașteți, desigur. O istorisește, pe ecranele lumii, de aproape un sfert de veac, filmul sovietic „Circul". James Patterson, eroul reportajului de față, avea atunci trei ani: el era interpretul băiețașului negru al actriței americane. Biografia lui James se întîlnește în multe puncte cu cea a micului erou căruia i-a dat viață pe scenă. Tatăl său, Lloyd, s-a născut într-o familie cumplit de săracă, dintr-o periferie a New York-ului. O viață întreagă luptase părintele său, bunicul lui James, pentru a-i asigura lui Lloyd posibilitatea de a studia la un colegiu pentru negri. A fost pentru asta și zugrav, și tîmplar, și spălător de geamuri. Și, totuși, avînd diploma de inginer decorator în buzunar, Lloyd nu reușește nicăieri să capete o slujbă. Într-o zi citește un anunț prin care cinematografia sovietică invită în U.R.S.S. un grup de tineri de culoare pentru a juca în filmul „Tom Sawyer". În 1932 Lloyd sosește la Moscova. Filmează, învață limba rusă, începe să facă ziaristică și să lucreze la radio. Toată lumea îl înconjoară cu căldură și dragoste. Lloyd solicită cetățenia sovietică și se căsătorește cu pictorița scenografă Vera Aralova. O căsătorie cu un negru! Cîte neplăceri i-ar fi adus acest lucru unei femei albe, sub protecția statuii libertății americane!

Și iată că, aproape cu un sfert de secol în urmă, s-a născut în Uniunea Sovietică micul James, care a fost „consacrat" ca actor de film atunci cînd nici nu împlinise trei ani. Exact la vîrsta cînd străbunicul său, fiu al unui sclav din statul Virginia, a fost aruncat în flăcările unui rug (pentru a ispăși o mică nesupunere a tatălui său), din care a fost salvat pe jumătate ars.

...Așa a intrat în viață micul cetățean sovietic, de culoare, James Patterson: purtat în brațe, cu grijă delicată și duioșie, de compatrioții săi. Sub simbolul acestui gest, emoționant realizat în film, s-a desfășurat întreaga sa viață. Toate drumurile îi erau deschise. Ca oricare alt copil sovietic, James a urmat cursurile unei școli medii la Moscova, timp în care i s-au dezvăluit și aptitudinile. James, copilul visător și romantic, îndrăgostit de mare, va fi nu actor de film — cum ar fi crezut, poate, cei ce i-au văzut precoce „creație" din „Circul" — ci... marinar. Întîi la Școala navală „Nahimov" din Riga, iar apoi la Școala superioară de marină militară din Leningrad, James Patterson deprinde tainele acestei severe dar atît de poetice profesiuni. Ca locotenent în flota Mării Negre, el navighează trei ani pe diferite vase. Navighează și ... face literatură. Marea se dovedește o muză generoasă, dar trecutul strămoșilor săi, sclavi pe plantațiile americane, nu-l preocupă mai puțin. James scrie o nuvelă istorică consacrată negrilor din S.U.A., a cărei reușită îl determină mai apoi să se înscrie la cursurile fără frecvență ale Institutului de literatură „Maksim Gorki" din Moscova. Cînd, în vara anului trecut, Uniunea Sovietică a hotărît marea reducere numerică a forțelor sale armate, comandantul flotei Mării Negre, apreciind talentul literar și dorința lui James de a se consacra scrisului, i-a acceptat cererea de a-l trece din cadrele active ale armatei în cele de rezervă. De atunci James Patterson se ocupă cu pasiune nepotolită de studiile și lucrările sale literare.

Și iată că într-o zi cinematografia i-a ieșit din nou în cale. Regizoarea Arșa Ovanesova urma să turneze un film documentar, intitulat „Ne-am întîlnit din nou", ai cărui eroi reali erau oameni ce deveniseră celebri din primii ani ai vieții lor. L-au căutat și pe interpretul băiețașului negru din „Circul". Întîlnirea cu James Patterson — ca și cu celelalte personaje ale filmului — i-au dus pe cineaști la concluzia că visurile acestor oameni s-au împlinit din plin în condițiile vieții sovietice. În felul acesta a luat naștere titlul nou și definitiv al filmului „Visurile se împlinesc".

Da, visurile lui James Patterson, visurile de libertate și de viață demnă pe care strămoșii săi sclavi le-au nutrit secole întregi, s-au împlinit.

Aceasta s-a petrecut în Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste.

(1) James — azi.

(2) James Patterson, așa cum l-ați cunoscut în filmul „Circul".

(3) Scenă din filmul „Circul".

(4) În cercul familiei. Pictorița Vera Aralova cu cei trei ai săi: James, Lloyd și Thomas (1940).

(5) Locotenentul de marină J. Patterson (primul din stînga) cu prietenii săi pe cheiul Mării Negre, în portul Sevastopol (1957).

(6) James lucrînd la un scenariu cinematografic (1958).

(7) În ziua închiderii poeziei, James recită din poeziile lui într-o librărie din Moscova (1958).

(8) James Patterson — elev al Școlii navale „Nahimov" din Riga, rezolvînd cu tovarășii săi o problemă. Fotografia a fost făcută în anul 1949.

Muzele au sălaș și pe malul Mureșului

Aradul a fost un oraș de ispită și boemă. Edilii sădiseră în el chemarea spre chef și distracție ușoară hărăzite unor veroși afaceriști și politicieni. Zeci de ani centru de județ și municipiu sub burghezie, Aradul a fost totuși văduvit de o viață spirituală adevărată. Punctul terminus al fiecărei zile era un meci de fotbal, o contrabandă cu aur sau cu făină albă, în care erau amestecați și prefecții, și primarii, și „regii" orașului, comisarii. Cît despre viața culturală și artistică, ea se desfășura cotidian la fostele cafenele „Dacia" și „Cornul vînătorului", în prezența unor spectatori recrutați din rîndurile fabricanților, negustorilor de cereale și ale unor ofițeri cartofori și ramoliți. Zecile de mii de muncitori din întreprinderile arădene, pe lîngă mizeria materială, trăiau sub obrocul inculturii, lipsiți de posibilitatea educativă și destinderea pe care o oferă un spectacol. Deși în localitate exista un teatru încă din timpul Austro-Ungariei, trupa era hibridă și nebăgată în seamă, fapt pentru care puținele spectacole, dulcege și desuete, aveau loc din poște-n creștin.

Urbanistic, Aradul a înflorit și el mult în ultimii ani. Cu același splendid mal al Mureșului, cu același „Corso" drept și larg — cum sînt puține în țară — dar cu mai mulți muncitori, cu un optimism molipsitor.

După eliberarea țării, o parte din muze, cele care țin de scenă și de pupitru, au primit sarcina să se stabilească și în orașul de pe Mureș. Lucrul acesta îl știe toată lumea. Pînă și o florăreasă, care, după cum am aflat, e nelipsită de la premierele Teatrului de Stat și de la concertele Filarmonicii.

CE „SARCINI" A DAT FLORĂREASA PRESEI

Tot dumneaei, florăreasa — deși aveam oricum de gînd să facem lucrul acesta — ne-a rugat să scriem despre artiștii din Arad, care „bucură aproape în fiecare zi inima lumii" și care „nu fac nici un moft cînd trebă să joace la fabrici și la țărani". Expresia ni se pare pe cît de frumoasă pe atît de înțeleaptă. Fiindcă pentru a fi actor „fără moft", cînd e vorba să cutreieri fabricile și satele înseamnă în fond să fii actorul adevărat, cel pe care-l vrea viața noastră cea nouă.

Pe linia aceasta Teatrul de Stat din Arad ne oferă posibilitatea unor însemnări care socotim că pot folosi și altor teatre din țară.

SPECTATORII CEI MAI ENTUZIAȘTI ȘI OBIECTIVI

De cinci ani teatrul a hotărît să-și mute cu regularitate scena în cartiere, în fabrici și în numeroase sate ale regiunii. În cartierele muncitorești Grădiște, Gai, Aradul Nou, la cluburile unor mari întreprinderi ca „30 Decembrie", „Iosif Rangheț", „Atelierele C. F. R.", „U.T.A." a fost creat un public permanent, entuziast și obiectiv. La o recentă consfătuire a teatrului cu spectatorii ceferiști, muncitorii au ținut să-și manifeste dragostea lor pentru spectacolele actorilor arădeni, cerîndu-le totodată ca în viitor repertoriul să cuprindă și mai multe piese legate de viața lor nouă.

Într-o seamă de comune mari și în unele orășele, care în trecut n-au cunoscut decît „spectacolele" unui singur soi de „artiști-trubaduri" — aceî care scoteau pe gură cantități enorme de panglici — au făcut popas majoritatea pieselor care s-au jucat pe scena arădeană. În stagiunea 1958-1959 „Ultimul tren", „Domnișoara Nastasia", „Vinovați fără vină", „Bărbierul din Sevilla", „Partea leului", după ce au cules aplauzele arădenilor, au fost prezentate locuitorilor din Lipova, Semlac, Pîncota, Curtici, Ineu, Sebiș etc. Ca să dovedim entuziasmul și dragostea actorilor arădeni pentru turneele pe care le fac la fabrici și la sate, e suficient să amintim faptul că într-o lună teatrul își mută scena de la centru de cel puțin 6-8 ori.

În regiunea Timișoara, deci și în raionul Arad, în ceasul de față, zeci de mii de țărani sînt hotărîți să-și înnoiască fundamental viața, apropiindu-se tot mai mult de gospodăria agricolă colectivă. Teatrul arădean le dă o mînă de ajutor în acest sens. Merge din sat în sat cu piesa „Noapte albă" și cu alte diverse programe artistice, pentru a-i ajuta pe băcî Pătruț să ajungă mai repede la binele cel mare.

ARTIȘTII ÎN MIJLOCUL ARTIȘTILOR

Teatrul arădean are 30 de artiști. Dintre aceștia, 20 își găsesc timp în permanență pentru a merge voluntar în mijlocul artiștilor amatori. Vasile Varganici, Costel Atanasiu, Elena Drăgoi, Olimpia Didilescu, Dorel Mihăilescu — ca să dăm numai cîteva exemple — îi ajută pe colegii lor amatori, care sînt frezori și strungari, electricieni și lăcătuși, să cunoască cît mai bine tainele scenei. Numărul mare de piese într-un act care au fost jucate de artiștii amatori din fabrici a găsit în actorii teatrului din Arad prețuirea instructorului și dragostea artistului cetățean. Pentru aceasta, oleacă de laudă e binevenită.

Acum, bucuria actorilor și spectatorilor arădeni e și mai mare. Ei urmăresc cu interes reconstrucția teatrului lor, care va fi gata la sfîrșitul acestui an.

DE LA SIMFONIILE LUI BEETHOVEN LA CEL MAI NOU CÎNTEC DE DRAGOSTE AL NANEI FLOARE

Florăreasa ne-a spus să ne ducem și la filarmonică. Ne-am executat. De fapt, despre viața muzicală a Aradului puteam să facem unele însemnări fără o documentare la fața locului. Puteam să amintim cititorilor că acum vreo douăzeci de ani un geniu al poporului nostru, George Enescu, a cîntat în fața arădenilor, mărturisindu-și astfel dragostea pentru acești auditori: „Cînd viu să cînt arădenilor pun în strune toată inima mea". Sau puteam să aducem mărturia celebrului Tito Schippa, care a învățat două cîntece de folclor românesc și le-a încîntat, la sfîrșitul unui concert, arădenilor. Dar ce folos? Într-un oraș în care exista o oarecare tradiție muzicală, ca Aradul, care acum 126 de ani avea un „Conservatorium der Gesellschaft der Musikfreunde" (Conservatorul asociației iubitorilor de muzică), cel care au asudat pînă la istovire lîngă strung și lîngă freză n-au avut putința audierii unui concert de muzică vocală decît în taverne de genul crîșmei „Trei stele", unde o cîntăreață răgușită cerșea cu blidul, rimînd astfel: „toți golanii / să dea banii".

De 11 ani Aradul are o Filarmonică de Stat. E suficient să amintim doar faptul că în acest timp puține lucrări valoroase din repertoriul universal au lipsit din programele concertelor filarmonicii. În ultima vreme, formațiile filarmonicii au concertat la diverse întreprinderi arădene. La aceasta trebuie adăugate turneele întreprinse în diferite centre muncitorești: Hunedoara, Petrila, Lupeni, Petroșani, Ploești etc. Cele peste o sută concerte-lecții au dat ascultătorilor nu numai farmecul simfoniilor, ci și cunoștințele necesare pe care le reclamă înțelegerea și aprecierea muzicii clasice.

Legătura cu masele a filarmonicii din Arad se explică și prin aceea că în repertoriul ei figurează la loc de cinste cele mai de seamă lucrări ale compozitorilor noștri. Aceeași dragoste pentru lucrările de actualitate ca și pentru simfonia a IX-a a lui Beethoven sau pentru Requiemul lui Mozart. În repertoriul ei, alături de clasicii universali, și de ultimele lucrări ale compozitorilor noștri, filarmonica a înscris cîntecele de lengău, de cătănie, de nuntă, baladele, ardelencle și îndrăgitele de pe Crișuri, ca și ultimul cîntec de dragoste al nanei Floare. Orchestra populară a filarmonicii duce cîntece noi în sate, slăvind bucuria țăranilor colectiviști.

Cele trei formații ale filarmonicii dau anual aproape 300 de concerte, ceea ce înseamnă aproape zilnic un concert al uneia dintre aceste formații...

Precum se vede din toate acestea, o parte din muze, cele care țin de scenă și de pupitru, și-au stabilit și la Arad domiciliu permanent. Au făcut-o în anii noștri, răspunzînd la chemarea simplă și caldă a arădeanului — constructor al socialismului.

G. MINIȘAN

„ȘIRIAGUL"

Din aceste bețișoare găurite cu fierul înroșit, frații Dumitru și Gheorghe Ungureanu zic niște „doine" și învîrtite" de mai mare dragul să-i asculți

La poalele Penteleului, prin locuri cunoscute aici sub numele de Ripa fetelor, trăiește un om mărunt de statură, între două vîrste, cu numele de Matei Stănilă. De meserie oier, el își poartă oile din primăvară pînă în toamnă prin ponoarele Buzăului după otavă și trifoiști sălbatice. Pe urmă, cînd brumele toamnei îl îndeamnă către adăpost, Stănilă se trage sub coperișul de șiță al casei din stîlcuci Slobozia, comuna Cătina și meșterește fluiere. Fluiere și mai lungi, și mai scurte, albe, galbene ori negre, după cum e și lemnul: de paltin, de prun ori cireș. Stănilă cunoaște meșteșugul fluierului de la tatăl său, care l-a moștenit de la bunicul său, care la rîndu-i l-a moștenit de la străbunicu-său.

Nu este exclus ca și dumneavoastră să-l fi văzut pe Stănilă. Prin tren, prin piețe, prin vreo gară uitată de dumnezeu, cu traista de gît, cu capetele fluierelor în afară. Nu vă amintiți?

E drept că acest lucru se întîmpla mai de mult: de vreo cîțiva ani fluieraul din munții Buzăului s-a lăsat de peregrinări. Oile și le-a dus la înoiărășire, iar el stă acasă sub streașina de șiță și tocmește fluiere. Multe fluiere. Aproape nu prididește cîte fluiere i se cer. Și meșterirea unui fluier nu-i lucru prea ușor.

Mai ales Iliuță Popescu, directorul căminului cultural din Cătina, cel care a stîrnit tanțul acesta de comenzi în mai toate satele Seiăului, este cît se poate de grijuliu cu fluierele cerute. Cătinenii au de gînd anul acesta, la concursul formațiilor artistice de amatori, să întrecă pe fluierașii din Jina, renumiți de acum în toată țara. Fluierașii din Cătina, 32 la număr, pregătesc pentru concurs un repertoriu impresionant: peste 30 de bucăți, care de care mai greu de interpretat mai ales în formație.

Adesea meșterul de fluiere din Slobozia coboară pînă în Cătina, la căminul cultural, și pe vreme de seară stă, ascultă și-și umple sufletul de mulțumire că din mîinile lui au putut ieși asemenea instrumente care sub degetele fluierașilor Dumitru și Gheorghe Ungureanu, Vasile Tințoiu, Voicu Dan, Pretor Catrinoiu și Pretor Burlăteanu scot la lumină toi farmecul cîntecului nostru popular.

Dar ceea ce îl face pe meșter să adaste la Cătina, chiar pînă se întunecă și munții se pierd în negura nopților de mai, sînt repetițiile pe care fluierașii din Cătina le fac cu Șiriagul"...

Șiriagul este o basmă scornită de Iliuță Popescu pe motive folclorice și în care este vorba despre legenda fluierașului. Unul dintre fluierași, Constantin Diaconu, băiețan, azi-mîine bun de însurătoare, talentat recitator, pe fundalul celor 32 de fluiere povestește simplu, ca pentru nepoții furnicilor, istoria fluierului...

Gheorghiță Lipan
Băiat de cioban
Era flăcăian
De tată orfan
Mergea an de an
Acolo la munte
Cu oile multe
Pe ploaie, pe vînt,
Le da la păscut.
Pe arșiți de soare
Cu gluga-n spinare
Prin mușchi și prin văi
Păzit de duhuri...
... Și povestea se deapănă și otcom, vreme de aproape jumătate de ceas în care timp aflăm cum acest Gheorghiță Lipan visează că ia parte la cumetria ciocîrliei, cum pe crenguțe păsărelele dau un concert neîntrecut, cum ciobănașul fatr crenguța pe care au cîntat păsărelele și cum, făcînd semne pe locurile unde au stat acestea, a dat viață fluierului.

Este o poveste naivă și gingașă totodată, dar rostirea ei pe fundalul fluierelor măiestrit armonizate de același Iliuță Popescu, are un farmec deosebit...Farmec pe care îl veți cunoaște curînd și dumneavoastră la faza regională al celui de al V-lea concurs care se va ține la Ploești, iar mai tîrziu, dacă juriul concursului va hotărî, poate că-i vom vedea pe fluierașii din Cătina și la București, la faza finală a acestui mare concurs al formațiilor artistice de amatori...

Gh. FLORESCU

Atenți la semnele „șefului" lor, Iliuță Popescu, fluierașii din Cătina se pregătesc cu constiinciozitate

Zeci de variante sînt experimentate de către savanți — ingineri, constructori și medici — în vederea creării celui mai potrivit costum pentru zborul cosmic. În fotografie: una din aceste variante.

În ajunul „BOTEZULUI" cosmic

Formulele idealiste de reacredință ale nașterii familiei Adam și Eva din pulberi, coaste sau aer-duh divin, au fost făcute *praf* de știință. Indiferent de simpatia pe care o purtăm antropoizilor, ne recunoaștem înrudirea cu ei, pe bază de documente biologice. Ce s-a petrecut cu noi din ziua cînd am părăsit peștera ancestrală și am abordat mersul în două picioare o demonstrează civilizația secolului al XX-lea. Creierul — materia ajunsă în forma ei supremă de organizare — a descoperit continente, a inventat tiparul și mașina cu aburi; în contemporaneitate a construit centrale atomo-electrice și — extraordinar lucru! — a lansat sateliți artificiali ai Pămîntului și a adăugat astronomiei încă o planetă.

Eșafodajul idealist, mai mult sau mai puțin abil construit, al facerii lumii într-o ulcică divină, a primit o zdrobitoare lovitură: fără nici o existență supranaturală, în ciuda teoriilor-fursă despre armonii prestabilite și spiriduși metafizici, știința și tehnica sovietică a pătruns în cosmos și a intervenit asupra lui, statornicind în jurul Soarelui o nouă planetă.

Cu aceasta, startul cosmic a fost luat. Poarta Universului a fost deschisă.

Iată-ne în ajunul zborului omului în cosmos. Savanții concep cosmonave, calculează distanțe, orbite și rezistența materialelor... Dar oare elementul principal al călătoriei, omul, este el neglijat?

DIMPOTRIVĂ!

Mii de savanți se ocupă de el și-i pregătesc pentru marele „botez" cosmic.

Pregătirea aceasta este cît se poate de anevoioasă. În ciuda extraordinarei dezvoltări a facultăților lui spirituale și intelectuale, omul are totuși doi plămîni, o inimă și stomac... Spațiul cosmic nu cunoaște însă dicționarul acesta anatomic și nu este dispus la nici o curtoazie. El ar primi fragilul corp omenesc cu miliarde de raze invizibile, cu jerbe de meteoriți arzători, cu temperaturi pe care mintea noastră, aproape nu le poate concepe. Atunci? Ce-i de făcut? Îi este oare dat omului numai să scornească minunate corpuri zburătoare și să n-aibă niciodată parte să se avînte o dată cu ele? Nicidecum! Omul va zbura. Ne-o garantează cercetările de pînă acum și eforturile de viitor ale medicinei cosmice. Dar cum va putea zbura? Înfruntînd vitregia spațiilor înalte, creîndu-și condiții de existență convenabile trupului său, mărindu-i rezistența.

ÎN CE FEL?

Ce se poate face, bunăoară, împotriva uriașei accelerații din momentul decolării rachetei? Atunci, asupra corpului ar acționa forțe ce depășesc de multe ori valoarea blîndei forțe gravitaționale pămîntești. O invidiată siluetă de 65 kg ar deveni grea de sute de kilograme; organismul ar suporta un șoc puternic. Sîngele s-ar deplasa în partea inferioară a corpului; creierul ar rămîne neirigat; inima, această pompă vitală prin care, la fiecare 23 de secunde trece tot sîngele corpului, ar pompa în gol; organele interne s-ar desprinde și s-ar lovi între ele.

Dar o asemenea catastrofă nu se va produce, bineînțeles, niciodată, deoarece știința își ia măsurile ei. Încă de pe acum s-a constatat că majoritatea oamenilor suportă bine accelerații care întrec de 3-4 ori forța gravitațională a Pămîntului. Or, condițiile fizice superioare îi ajută, evident, pe astronauți să depășească acest plafon, cu atît mai mult cu cît, pentru viitor, se antrenează neîncetat. S-a stabilit apoi, în urma experiențelor, că accelerațiile sînt mult mai ușor suportate în poziția culcat, pe direcția de deplasare. Iată, așadar, o cheie. În momentul decolării: la pămînt! Dar nu fără costumul special antigravitațional. Costum cu camere pneumatice care, comprimînd mușchii jumătății inferioare a corpului, împiedică depozitarea sîngelui. Arsenalul armelor împotriva marilor accelerații

Extraordinar! Ne trezim proiectați în tavan. Brusc, cu violență. Dar ce s-a întîmplat? A survenit:

IMPONDERABILITATEA

Ne e greu să ne imaginăm starea aceasta, din moment ce în primitorul nostru culcuș terestru n-avem de-a face cu ea. Din cînd în cînd, cîte un puști la vîrsta lui „dar de ce?" întreabă vreun adult: „Dar dacă Pămîntul e rotund, atunci cum nu cădem de pe el?". Adultul se gîndește. Cum să-i explice? Să-i vorbească despre gravitație? Se complică... îi trimite să se joace cu trotineta și filozofează de unul singur: „Mare lucru și gravitația asta..."

Într-adevăr, în ciuda renghiurilor pe care ni le joacă, trîntindu-ne farfuriile din mînă, ea ne ține strînși de pămînt și ne dă senzații cardinale de orientare. Cum a dispărut gravitația de pe nava noastră? Racheta a ajuns pe o orbită în jurul Pămîntului; viteza orbitală a făcut să apară o forță centrifugă care a anulat forța de atracție a gravitației. Producerea fenomenului e simplă; dar

EFECTELE?

Pare nostim să cîntărești zero kilograme (mai ales cînd ești femeie „plinuță") și să te vezi în promenadă pe tavan, ca simplă consecință a mișcării degetului mic. Ba pare chiar pasionant pentru o persoană mai „calmă", care nu agreează munca fizică, să afle că ridicarea unui corp de aproximativ 100 kg - pămîntene nu-i cere în spațiul cosmic nici cel mai mic efort... Dar dincolo de asemenea avantaje, dispariția gravitației pune omul la grele încercări. În primul rînd nervoase. Dezorientarea totală, mai ales cînd este prelungită, istovește și zdruncină activitatea mintală. Apoi musculatura. Chiar cînd ne socotim în inactivitate, pe Pămînt, ne folosim din plin de mușchii voluntari. Aprindem o țigară, deschidem o carte, ne încălțăm papucii... Ce se va întîmpla, însă, în condițiile în care ne va fi interzis să apelăm la mușchi, sub seminul penalizării capului ciocnit de plafon? Nefolosiți un timp prelungit, mușchii se atrofiază. Atunci? Ne rămîn exercițiile. Bineînțeles, nu... aruncarea cu greutăți.

Problematică pare perspectiva respirației. Cum se va face ea? Doar într-o atmosferă fără greutate nu mai există aer greu (rece) și aer ușor (cald), deci aerul nu se mai mișcă de la sine; bioxidul de carbon expirat de astronauți nu va mai putea fi împrăștiat și va rămîne mereu, în aceleași locuri, mărindu-și cantitatea, și creînd zone toxice care se lărgesc mereu. Apoi atîtea acte fiziologice de care aproape nici nu ne dăm seama pe Pămînt, cum se vor desfășura ele? Un răspuns exact nu există, deoarece imponderabilitatea nu se poate provoca experimental, în laborator. Totuși, pe anumite tipuri de avioane cu reacție, s-a reușit în ultimii ani să se creeze asemenea condiții. Cea mai mare parte a navigatorilor n-a prezentat nici o tulburare; unii au avut amețeli și grețuri, dar alții au declarat că au încercat o senzație plăcută. E drept că starea de imponderabi-

ilitate n-a durat în aceste cazuri decît cîteva zeci de secunde, în timp ce în zborul cosmic va dura ore şi ore. Ce rămîne de făcut?

ANTRENAMENTE ŞI MĂSURI DE PREVENIRE

În primul rînd astronauţii vor trebui să înveţe din nou să meargă şi să se mişte. Încet, cu grijă, gradîndu-şi cel mai mic gest, pentru că în noile condiţii pînă şi cea mai imperceptibilă mişcare poate produce deplasarea corpului lor.

Dacă şi un nevinovat strănut te proiectează matematic de perete, atunci cum se va mai desfăşura în interiorul rachetei activitatea cît de cît normală, care comportă altfel mişcări? Probabil că se vor folosi sisteme speciale electromagnetice şi costume din stofă metalizată care vor îndeplini funcţia de fixare. Dar cum vor dormi astronauţii şi cum vor mînca? Mai puţin simplu decît în patul şi la masa terestră, desigur. Pentru dormit se vor lega probabil de paturi, iar mîncarea, deşi lipsită de greutate, va putea fi înghiţită şi digerată cu ajutorul muşchilor căilor digestive. Cum rămîne cu respiraţia? Se studiază cele mai diferite soluţii. Evident, vor exista sisteme speciale, automate de reglare a atmosferei artificiale din cabine. Dar există o serie întreagă de factori care o pot vicia. În primul rînd bioxidul de carbon, rezultat din respiraţie; apoi produsele de ardere ale combustibililor rachetei, care sînt foarte toxice şi care, în ciuda tuturor măsurilor de prevedere, se pot infiltra în cabine etc. În condiţiile atmosferei terestre, există o permanentă primenire a aerului. Dar aici, în această atmosferă limitată şi neclintită? Soluţiile îndepărtării bioxidului de carbon prin utilizarea anumitor substanţe chimice nu se dovedesc satisfăcătoare. Atunci? Savanţii au recurs la o bătrînă dar eficace practică a naturii: circulaţia diferitelor elemente. Se vor amenaja în acest scop mici sere în cabine. Plantele verzi vor consuma bioxid de carbon, azot şi apă, iar din bucătăria lor intimă vor oferi în schimb astronauţilor, oxigen, proteine, grăsimi şi hidraţi de carbon. Ciclul se reia, firească, creîndu-se astfel un sistem de echilibru... echitabil şi practic. Care va fi partenerul vegetal? O modestă algă unicelulară care, într-o cantitate de 2,5 kg va putea furniza oxigenul necesar unui om, pe timp îndelungat.

Toate acestea şi multe altele sînt soluţii extrem de ingenioase; ele se referă însă la diferite metode compensatoare ale absenţei gravitaţiei. Dar dacă în locul compensării gravitaţiei s-ar pune problema creării ei artificiale? E oare posibil? Mulţi savanţi au răspuns afirmativ şi au făcut şi proiecte în direcţia aceasta. Viitorul apropiat va arăta posibilitatea realizării lor. Creierul omului va învinge atunci şi insurmontabila imponderabilitate. Şi cu aceasta, gata?

COSMOSUL E DOMESTICIT?

Din păcate nu. Mai sînt nenumărate alte probleme. Bunăoară atacul meteoriţilor. Existenţele acelea sfîrîitoare care, prin fulgerătoare căderi, prelungi cît tipsia cerului, dau farmec nopţilor noastre pămîntene. Ei bine, lirica lor apariţie se preschimbă în spaţiile înalte într-un permanent pericol. Hoinărind prin apatiu, singuri sau în roiuri impresionante, meteoriţii, deşi au uneori taliile extrem de modeste, pot, datorită ameţitoarei lor viteze, să ne avarieze prin perforare pereţii navei cosmice. Din fericire s-a constatat însă că frecvenţa micilor războinici nu este atît de mare pe cît se credea. Dar, dacă, totuşi, racheta suferă un atac? Oare nu se poate lua nici o măsură de prevenire? Oamenii de ştiinţă s-au gîndit şi la asta. În primul rînd la radiolocaţie — detectarea de la distanţă a meteoriţilor ce apar în faţa navei. Dar avînd în vedere viteza imensă a atacanţilor, se poate ca sistemul să nu facă faţă operativ. Eficientă se pare că ar fi metoda plăcilor metalice cu care nava ar trebui blindată pe din afară. Suportînd şocul izbirii, acestea ar proteja pereţii rachetei.

Protecţia faţă de meteoriţi nu se referă, bineînţeles, numai la păstrarea integrităţii ei ci şi la securitatea echipajului. O cît de mică fisură în pereţi poate produce catastrofe. Nu este vorba numai de pierderea în imensul vid exterior, a atmosferei, a oxigenului atît de scump, ci şi de pierderea presiunii atmosferice. Iată

O NOUĂ PROBLEMĂ

cosmică de care bunul nostru Pămînt ne-a scutit. Pe suprafaţa lui primim din oficiu cadoul presiunii de 760 mm coloană de mercur. Organismul ni s-a adaptat ca atare. Dar în cosmos? Ce vom face? Ce se poate întîmpla cînd presiunea din cabinele rachetei a scăzut, prin scurgerea ei în exterior?

Gazele, şi în special azotul, dizolvate în sînge, fluidele şi ţesuturile corpului, trec în stare gazoasă, provocînd mari dureri. Pe de altă parte, prin scăderea punctului de fierbere a lichidelor (o dată cu scăderea presiunii atmosferice), lichidele corpului încep să fiarbă... Catastrofele acestea vor rămîne numai teoretice, evident. Există posibilităţi de a apela la soluţia păminteană a costumelor de scafandru în interiorul cărora se poate realiza o presiune convenabilă. Aşadar şi problema aceasta va putea fi rezolvată într-un fel sau altul.

★

S-ar putea spune că lista obstrucţiilor cosmice pe care v-am prezentat-o este destul de încărcată, pentru ca să o încheiem. Şi, totuşi, mai sînt altele probleme... Protecţia faţă de radiaţiile cosmice, bunăoară; chestiunea termică, prevenirea transformării navei într-o pară de foc sau într-un bloc metalic îngheţat; problema protecţiei vederii în condiţiile unei lumini orbitoare şi ale unui întuneric absolut, precum şi problema regimului alimentar şi a aprovizionării. Toate aceste probleme sînt studiate intens de savanţii sovietici.

Micuţa Laika a dovedit că animalele pot suporta zborul cosmic. Şi viitorul ne rezervă bucuria şi mîndria supremă: „botezul" cosmic al omului.

C. COPORAN-BRATU

La un centru de antrenament pentru zboruri în stratosferă, piloţii îşi îmbracă echipamentul special.

Oare aşa vor arăta astronauţii? (Imagine din filmul tehnicolor sovietic „Drumul spre stele").

LA MOSCOVA SE PREGĂTEŞTE CEL MAI MARE FESTIVAL INTERNAŢIONAL AL FILMULUI

[illegible] au luat iniţiativa de a organiza, anul acesta, la Moscova, un mare Festival al cinematografiei, care urmează să aibă loc între 3 şi 17 august şi la care au fost invitate să participe toate ţările din lume.

Într-un interviu acordat [illegible] dintre membrii delegaţiei sovietice la Festivalul de la Cannes a dat amănunte asupra [illegible] acestui Festival, care va constitui o manifestare fără precedent în analele cinematografiei mondiale.

Pentru prima oară au fost invitate să participe absolut toate ţările care au o producţie cinematografică şi care vor să-şi întemeieze un festival, au fost trecute pe lista invitaţilor şi 40 de ţări, dintre care 18 nici nu întreţin relaţii diplomatice cu Uniunea Sovietică. Cineaştii sovietici nu [illegible] de discriminare şi doresc să vadă la această reuniune pe toţi confraţii lor care îşi [illegible] pentru progresul artei cinematografice.

Organizarea Festivalului a fost încredinţată — după cum arată Gregori Bratikov — [illegible] celor mai mari regizori ai [illegible] sovietice şi va cuprinde nu numai proiecţii de filme din toate părţile globului, dar şi reuniuni de studii [illegible] probleme ale cinematografiei moderne, [illegible] ca ar fi culoarea, montajul, regia, interpretarea, folclorul etc. Oaspeţii vor vizita studiourile şi şcolile de specializare din Moscova, precum şi întreprinderile producătoare de aparate şi materiale tehnice.

Filmele destinate a participa în concursul Festivalului vor fi proiectate în marea sală de cinema din Kremlin şi [illegible] cinematografului din Moscova, iar juriul de decernare a premiilor va fi compus din 15 membri, dintre care 12 străini şi 3 sovietici [illegible] pentru filmele de lung metraj; şi din 9 membri, dintre care 6 străini — pentru filmele de scurt metraj. Singura condiţie cerută ca să pun pe [illegible] să participe la concurs, [illegible] să filmele propuse să nu aibă o vechime mai mare de 18 luni, să nu fi participat la [illegible] şi să nu aibă tendinţe de a vexa vreuna din ţările [illegible] viate la Festival.

În timpul liber participanţii la Festival vor putea vizita diferite spectacole organizate în cinstea lor, vor putea merge la pescuit, la vînătoare, la competiţiile sportive, în excursii etc.

„Moscova va fi în stare să îndeplinească pregătită pentru acest Festival — a ţinut să precizeze cineastul sovietic — [illegible] oaspeţii ei [illegible] toate părţile lumii să-şi [illegible] uite niciodată".

CASE ŞI VAPOARE DIN MATERIAL PLASTIC

Folosirea materialelor plastice în cele mai diferite domenii de activitate tehnică şi economică capătă zi de zi o răspîndire tot mai largă. În Uniunea Sovietică s-au şi construit case mici din material plastic prefabricat, folosite în nordul îndepărtat de cercetătorii ştiinţifici. Ele s-au dovedit foarte practice, deoarece menţin căldura, frigul neputînd pătrunde în ele nici în anotimpul cu cea mai scăzută temperatură.

După aceste prime încercări reuşite s-a construit în Moscova, în Parcul Ismailov, o clădire în cinci etaje cu 40 de apartamente aproape exclusiv din material plastic. Apartamentele sînt astfel construite încît primesc aerisire şi soare din toate părţile. Pereţii sînt formaţi din trei straturi de material plastic, care la un loc au o grosime de cca. 15 cm.

Pe unul din şantierele navale din Uniunea Sovietică se construieşte în prezent primul vapor de 100 de tone aproape în întregime din material plastic. Vasul — un tanc de 50 m lungime şi 16 m lărgime — va avea pereţii dubli din material plastic, căptuşiţi cu tăblii prefabricate de cauciuc. Va fi cît se poate de solid, însă mult mai uşor decît dacă ar fi fost construit din oţel; nu va rugini şi nu va avea nevoie să fie vopsit.

O treime dintr-un interviu cu KUKRÎNIKSÎ

Într-un început de după-amiază aurie, în sala de expoziții a Academiei de arte a U.R.S.S. de pe strada Kropotkin s-au adunat cele mai reprezentative figuri ale vieții artistice a capitalei sovietice. Era vernisajul Expoziției de pictură, grafică, satiră și ilustrații a celebrului trio Kukrîniksî și, ca atare, un eveniment artistic de prim ordin.

888 de tablouri! Atîtea cuprindea expoziția. Sau cîte... 8 tablouri de fiecare, cum ar fi explicat, desigur, încreținduși fruntea și închizînd ochii vioi, Nikolai Sokolov, unul dintre cei trei Kukrîniksî, pe care aveam să-l cunosc ceva mai tîrziu.

Despre o expoziție de asemenea amploare se poate foarte lesne scrie un studiu care ar fi impunător chiar dacă s-ar mărgini să spună cîte o propoziție-două numai despre o parte dintre lucrări și nu despre toate cu care s-a prezentat publicului moscovit trio Kukrîniksî. Dar asta-i treaba criticii de artă care, nu poate încăpea îndoială, nu va scăpa prilejul. În aceste rînduri mă voi mulțumi să arăt numai că expoziția cuprinde tablouri și desene ieșite de sub triplul penel al pictorilor începînd din 1928 și pînă astăzi, că este alcătuită atît din opere create împreună — cea mai mare parte — cît și din cîteva săli cu creații ale fiecăruia din cei trei, că surprinde chiar și pe un profan prin varietatea tematică și diversitatea manierei de execuție și că, în sfîrșit, impresionează puternic pe orice privitor prin profundul simț pentru actualitate al artiștilor, prin situarea lor hotărîtă pe pozițiile cele mai înaintate ale timpului nostru.

Iar de aici încolo să dăm cuvîntul lui Nikolai Sokolov, care ocupă singur o jumătate din pseudonimul trio-ului și anume ultima parte, fiind adică... niksî, cum singur s-a recomandat. Așadar...

O DUPĂ-AMIAZĂ CU NIKOLAI SOKOLOV

Cînd, după vernisaj și cercetarea pînzelor expuse, lumea a dat să se mai rărească în saloanele Academiei de arte, am încercat să ne apropiem și noi de eroii zilei. Dar cînd, în fine, am izbutit, l-am găsit într-un colț, înconjurat de un grup de tineri entuziaști, numai pe Sokolov. Krîlov plecase, iar Kuprianov nici nu fusese acolo, fiind operat nu de mult la ochi.

Nikolai Alexandrovici Sokolov e grația și amabilitatea în persoană. Deși felicitat, solicitat, tras din toate părțile, s-a arătat, totuși, imediat gata să ne acorde o întrevedere în după-amiaza zilei următoare. Ideea acestei convorbiri cu marii artiști ne-a fost sugerată și de împrejurarea că printre tablourile și desenele expuse am aflat deodată, plăcut surprinși, o caricatură amicală a lui Corneliu Baba, iar dedesubt, drept orice altă explicație, imitată semnătura compatriotului nostru. Trio Kukrîniksî — ne-am spus — este bine cunoscut la noi; în schimb opiniile sale despre arta și artiștii romîni sînt inedite și ar putea să fie foarte interesante. Deci, să-i cunoaștem părerile pe această linie.

Ca urmare, a doua zi la ora fixată l-am găsit pe Nikolai Sokolov în biroul Ekaterinei Zvinogrodskaia, directoarea sălii de expoziții a Academiei de arte, ea însăși o bună cunoscătoare a picturii romînești și o însuflețită prietenă a țării noastre.

Nikolai Sokolov are o privire foarte ageră, pătrunzătoare și un veșnic zîmbet fluturînd în colțul buzelor, ceea ce te îndeamnă să-ți spui că trebuie să fii prudent pentru ca verva Kukrîniksîlor să nu se abată și asupra-ți. Fapt care ne-a determinat ca, după ce am schimbat amabilitățile de rigoare, adoptînd un aer degajat, să încercăm a lua inițiativa printr-o întrebare care să-l pună într-o ușoară încurcătură pe „primejdiosul" interlocutor:

— Știu că de obicei cea dintîi întrebare care li se pune Kukrîniksîlor este: „cum lucrează împreună?" Am să-mi permit să încalc, cu voia dumneavoastră, acest canon, și să socotesc problema lămurită. (În ochii lui Nikolai Sokolov a sclipit o lucire fugară; am văzut cum se destinde, încît am continuat și mai ușor). Am să vă întreb deci: de ce așa tîrziu prima expoziție și ce ne puteți spune despre ea?

— La drept vorbind — mi-a răspuns Sokolov rîzînd — trebuie să spun că nu-i nici prima expoziție și nici prea tîrziu nu mi se pare a fi. E numai cea dintîi mare expoziție retrospectivă a noastră. Cu adevărat prima expoziție a fost organizată, din inițiativa lui Gorki, la Clubul ziariștilor și scriitorilor, prin 1931. Am prezentat atunci rodul eforturilor noastre timp de șase ani. Au fost, ca să zicem așa, primii șase pași și... șase mîini. Apoi a mai fost o expoziție: la galeriile Tretiakov, în 1943, în plin război... Expoziția de acum am deschis-o la împlinirea a... 100 de ani de la începutul carierii Kukrîniksîlor — adică a 33 de ani și 4 luni de fiecare. E deci abia primul nostru centenar și, ca atare, nu e de fel tîrziu. Iar dacă ne întrebați pe noi ce credem despre expoziție, am să adaug că noi o socotim ca un fel de raport al nostru făcut publicului sovietic — așa cum se obișnuiește aici (și ochii lui Sokolov au surîs prietenește către Ekaterina Zvinogrodskaia).

— Văd că nu doriți să faceți nici un fel de apreciere asupra artei dumneavoastră. Poate că v-ar fi mai ușor să vorbiți despre colegi...

De aici discuția a alunecat pe făgașul unor foarte interesante considerațiuni asupra plasticei sovietice contemporane. Din păcate spațiul ce ne este rezervat aici nu ne permite să le redăm.

PĂRERI DESPRE ARTA ROMÎNEASCĂ

Trecuse mai bine de o oră și jumătate de cînd începusem convorbirea și cu toate că Nikolai Sokolov nu dădea nici un semn de nerăbdare, mi-am făcut scrupule din faptul că-l rețineam atît de mult. De aceea, întrerupînd oarecum firul discuției, am revenit la ideea care-mi sugerase cererea de a obține o convorbire cu Kukrîniksî.

— Iertați-mă, tovarășe Sokolov, că vă mai pun încă o întrebare. Dar poate că această caricatură amicală pe care i-ați făcut-o lui Corneliu Baba nu e singura dumneavoastră legătură cu plastica romînească. V-aș fi recunoscător dacă ați comite cîteva indiscreții...

— Ah, dar nu e vorba de indiscreții, ci de un bun prilej de a ne exprima o sinceră și caldă prețuire. Pictura romînească e tot mai bine cunoscută în cercurile noastre artistice. Dintre pictorii mai vechi aprecierile se îndreaptă în special spre Grigorescu, iar din noua generație, mai cu seamă spre Corneliu Baba. Prima oară am făcut cunoștință cu pictura lui Baba la Bienala din Veneția. Anul trecut i-am mai văzut vreo cincișase tablouri chiar în sala în care se află acum expoziția noastră. Iar cu prilejul Expoziției de artă plastică a țărilor socialiste din iarna asta, l-am cunoscut personal. De altfel standul romînesc al expoziției ne-a plăcut mult în totalitatea lui, pentru că era mai național decît altele, pentru că exprima cu multă pregnanță viața poporului romîn. Am constatat atunci că aveți buni coloriști și o sculptură majoră, ca și buni graficieni, ca Perahim, Ligia Macovei, Gy Szábo Béla... În bune și amicale relații sîntem cu Cik și Taru, pe care i-am cunoscut la Paris. Așa încît vezi că legăturile noastre cu plastica romînească au adîncime și prospețime, ca să folosesc termeni din jargonul nostru profesional.

— Văd. Dar dacă lucrurile stau așa — am îndrăznit atunci — n-ați putea să dați publicului romînesc și o mărturie... cum să spun?... desenată a acestor sentimente?

— Aha, văd unde bați: vrei o schiță semnată, poate, și Kukrîniksî?

Am încercat să protestez, stingherit.

Dar Nikolai Sokolov m-a bătut pe umeri amuzat și mi-a spus:

— Ei, lasă! S-a făcut. Sînt numai de trei ori trist că nu ți-o pot da pe loc. N-am însă ce-ți face: eu vorbesc, ceilalți doi desenează...

Am dat din nou să schițez o mișcare de protest, dar Nikolai Sokolov m-a întrerupt iar rîzînd.

— Nu trebuie să mi-o iei în nume de rău. De fapt Kukrîniksî sînt niște oameni foarte pașnici. Dacă vii mîine, ai să găsești ceva pentru prietenii din Romînia.

Desenele din această pagină arată, fără nici o putință de îndoială, că Kukrîniksî s-au ținut de cuvînt. Fapt pentru care le transmitem și pe această cale mii de mulțumiri.

Oceni blagodariu vas!...

Dumitru HÎNCU

TREI CARICATURI PRIETENEȘTI DE KUKRÎNIKSÎ:

1) Corneliu Baba
2) Cik Damadian
3) Eugen Taru

DIN TOATĂ LUMEA

MORȚI REÎNVIAȚI CU AJUTORUL HIPOTERMIEI

Hipotermia este o nouă metodă care se experimentează azi în laboratoarele de fiziologie pentru readucerea la viață a organismelor, sau, mai precis, pentru prelungirea duratei morții clinice.

Se știe că în mod obișnuit un organism nu poate fi readus la viață decît după maximum 6 minute de la încetarea funcțiunilor sale vitale. Aceasta este ceea ce se numește durata morții clinice. Or, profesorul sovietic Vladimir Negovski a reușit, ca, prin aplicarea hipotermiei, adică prin răcirea artificială a organismului, să prelungească această durată și să obțină restabilirea totală a funcțiunilor vitale chiar după o oră de la încetarea din viață.

Metoda profesorului Negovski deschide perspective nebănuite în domeniul fiziologiei umane, deoarece s-a constatat că atîta timp cît celulele nu intră în putrefacție, viața poate fi redată oricînd unui organism.

BANCA OCHILOR

Nu este o licență poetică, nici titlul unui tango sentimental. Este exact ceea ce spun aceste cuvinte: o întreprindere financiară care se îndeletnicește cu traficul... ochilor. De toate culorile, de toate dioptriile.

În Turcia sînt mulți oameni sărmani, înnebuniți de foame și de mizerie, dar cărora le-au mai rămas, ca singură avere, doi ochi în bună stare. Se întîmplă totodată ca în aceeași Turcie să existe oameni înstăriți care să-și piardă vederea la unul sau la ambii ochi. Iar primii, în desperarea lor, ca să astîmpere foametea copiilor, sînt în stare, după ce au vîndut totul din casă, să caute un orb cu bani, dispus să cumpere un ochi pus la mezat.

La acest lucru s-a gîndit și un întreprinzător om de afaceri din Ankara, Vehbi Koc, care a investit un milion de lire turcești pentru a construi un edificiu, respectiv o bancă, ale cărei fonduri o constituie... ochii de om.

În curînd vor pleca primele corespondențe cu anteiul băncii: „Scrieți-ne ce ochi aveți nevoie? Se expediază prompt contra ramburs. Banca ochilor, Ankara".

SOARELE — FURNIZOR DE APĂ ÎN ANTARCTIDA

Antarctida, cel de-al șaselea continent, situat la Polul Sud al globului pămîntesc, este deocamdată prea puțin cunoscut. Cercetătorii sovietici care au zburat deasupra noului continent au putut stabili forma lui triunghiulară, că este mai întins decît Europa, aproape de două ori cît Australia, că este un podiș străbătut de lanțuri muntoase, cu vulcani încă activi și că din cauza condițiilor climaterice deosebit de grele, cu o temperatură pînă la —90°, acest continent este pustiu, încă neocupat și cu prea puține vietăți: doar cîteva specii de păsări de pradă, un fel de pescăruși care se hrănesc cu pești, pinguini, iar în apele de lîngă țărm și printre ghețuri, foci, morse și balena albastră lungă de 25-30 m, cel mai mare mamifer cunoscut azi pe glob.

Și, totuși, în Antarctida trăiesc și oameni: sînt cercetătorii Anului Geofizic Internațional, care caută să supună natura aspră din acest miraculos ținut. În condițiile grele de acolo, cercetătorii Anului Geofizic Internațional, pentru a-și asigura apa potabilă, folosesc căldura soarelui. În timpul iernii problema apei potabile nu se punea căci se obținea prin topirea zăpezii; dar în timpul verii, cînd temperatura se ridică peste 0°, apa potabilă se obținea pînă nu de mult prin distilarea apei mării, ceea ce necesita un consum mare de energie electrică, atît de prețioasă în condițiile din Antarctida. Și atunci s-a recurs la căldura soarelui. S-a montat o instalație solară pentru distilarea apei și transformarea ei în apă potabilă, o instalație simplă, compusă dintr-un rezervor cu apă și dintr-un aparat special cu pereții dubli și în interior cu un condensator. Peretele exterior este din sticlă. Razele solare care trec ușor prin sticlă încălzesc puternic peretele de metal vopsit în negru, care reține razele soarelui. Această instalație solară, care are în interiorul ei un condensator, este de forma unui con, pentru ca razele solare să cadă pe cît posibil în unghi drept. Instalația nu necesită aproape de loc manipulări și are un debit de nouă litri de apă potabilă în 24 de ore.

Cum este posibil ca o instalație solară să lucreze la temperatura atît de scăzută a Antarcticei? Explicația e simplă: soarele strălucește acolo aproape tot timpul celor 24 de ore și, drept urmare, dă cantitatea de căldură solară pe metru pătrat necesară scopului urmărit.

De la „integrare" la dezintegrare...

de Em. DRAGU

E cunoscută istoria șerpilor din borcan, care într-o zi n-au mai fost găsiți la locul lor fiindcă se înghițiseră unul pe celălalt. Există asemenea năravuri nu numai între șerpi, ci și între unele guverne. Corespondentele fabulei se numesc „Mica Europă", „Piața comună" sau „Zona comerțului liber", iar apetitul și veninul — slavă domnului — nu lipsesc...

Acum mai bine de doi ani de zile, ziarul „Paris Journal" scormonea prin toate arhivele prăfuite ale „teoriilor" sociologilor și politicienilor burghezi, în căutare de justificări pentru crearea „Micii Europe" economice. La un moment dat părea că și găsise ceea ce căuta: *„Pentru a împiedica războaiele* — scria ziarul — *este necesar să se creeze o solidaritate comună, trebuie găsite, peste vechile antagonisme, un interes comun, trebuie unit ceea ce înainte era dezbinat"* O adevărată piatră filozofală menită să transforme în înțelegere și armonie orice ghem de interese contradictorii. .

Cel puțin ziarul „socialist" francez „Le Populaire" își pierduse capul de entuziasm: creșterea salariilor mici, îmbunătățirea legislației asigurărilor sociale, concedii, alocații, drepturi sindicale — iată doar o parte din binefacerile ce urmau să cadă din cerul capitalist peste milioane și milioane de muncitori din „Mica Europă", cuprinzînd Franța, Germania Federală, Italia, Belgia, Olanda, Luxemburgul...

„O necesitate națională" scria un jurnal regalist în Belgia, jurînd cu litere mari că „Mica Europă" va rezolva în sfîrșit toate contradicțiile capitalismului

„O necesitate internațională" fi ținea isonul un ziar de dreapta francez, asigurînd că numai în „Mica Europă" stă garanția independenței și măreția Franței, dar trecînd sub tăcere faptul, mai mult decît suspect, că S.U.A. sînt adepte înflăcărate ale „Pieței comune"...

„O necesitate economică" — scria un ziar catolic italian, amețit de perspectiva unei piețe vaste de desfacere, fără hotare în ce privește nu numai circulația mărfurilor, ci și în ce privește posibilitățile de îmbogățire ale unora...

Se putea crede că oamenii n-au fost izgoniți cîndva din rai decît spre a-l regăsi acum sub forma „Micii Europe".

Au trecut numai șase luni de la intrarea în vigoare a „Micii Europe". Ce s-a întîmplat în acest răstimp? „Mica Europă" a dovedit că pe cocoșat nu-l poate îndrepta decît mormîntul. Favorizînd investițiile de capital străin (și în special cele ale capitalurilor americane și vest-germane) statele „Micii Europe" au început să impună sacrificii muncitorilor, micșorînd producția siderurgică (R. F. Germană, Belgia, Italia, Luxemburg), stocînd zeci de milioane de tone de cărbune pe care nu-l pot vinde (R.F. Germană sau Belgia), „micșorînd" săptămîna de lucru și sporind numărul șomerilor (fenomen care poate fi observat în toate cele șase țări). „Mica Europă" s-a dovedit astfel a nu fi altceva decît „Europa trusturilor". Nici un trust nu poate însă exista fără a produce îngrijorare altor trusturi. Să nu uităm că faptele se petrec în lumea capitalistă — lumea în care între înghițitor și înghițit nu există poziție intermediară. Așa se face că — rămase în afara „Pieței comune" — trusturile engleze se tem de concurență... Așa se face că, încă înainte de intrarea în vigoare a „Pieței comune", Anglia a căutat și ea o formă de „integrare". Pe care se pare că a găsit-o în așa-zisa „zonă a comerțului liber", reunind un număr de țări vest-europene, țările scandinave, Portugalia, Elveția, Austria...

Cine va învinge: „Piața comună" sau „Zona comerțului liber"? Sfidînd absurdul, cele două părți au încercat să ajungă la o înțelegere „pașnică" și astfel, la sfîrșitul anului 1958 (înainte de intrarea în vigoare a tratatului „Pieții comune") au avut loc tratative între liderii formulelor de „integrare". Franța pe de o parte, Anglia pe de altă parte. Atmosfera în borcanul cu șerpi părea a se liniști. Dar ascultați ce scria cu prilejul tratativelor revista engleză „Economist": *„Judecînd după amenințările vehemente și țipetele desperate care răsună la Chateau de Muette* (locul ședințelor — n. a.) *nu-ți vine să crezi că acolo au loc tratative între aliați și prieteni"*.

Amenințări vehemente și țipete desperate!... Din proverbiala politețe franceză, din legendarul calm britanic nu mai rămîne nici urmă cînd se pune problema: „care pe care!"... Aliații și prietenii s-ar înghiți cu plăcere unul pe celălalt, după clasicele legi ale alianței și prieteniei capitaliste... Asta cu atît mai mult cu

cît fiecare dintre parteneri simte colții ascuțiți ai unui alt „aliat și prieten" gata să muște fără prea multe procese de conștiință.

Sînt la Bonn politicieni și ziare care înțeleg în felul lor politica „integrării". Sfîrșitul a două războaie nu le-a potolit unora nevoia de „spațiu vital" și dacă ei simt că pot moderniza vechiul „Deutschland über alles" cu formula „Micii Europe" — de ce nu? Practicînd (vorba ziarului „Paris Journal") „solidaritatea comună peste vechile antagonisme", săptămînalul vest-german „Deutsche Korespondenz" își exprima acum cîtva timp părerea de rău că o parte considerabilă a teritoriului vest-german, țară cu una dintre cele mai mari densități a populației, este rechiziționată în scopuri militare. „E drept — recunoaște revista — că nu putem contesta utilitatea acestor măsuri. Este vorba de armata vest-germană. Soldații ei nu sînt mobilizați pentru paradă. Ei trebuie să fie pregătiți pentru luptă". Dar — se întreabă „Deutsche Korespondenz" — trebuie făcut acest lucru în Germania Federală, țară cu populație densă și cu probleme complicate? Nu. Revista vest-germană are altă soluție: Franța este mai potrivită pentru aceasta. Ea dispune de cîmpuri de manevre comode și amenajate pentru armata modernă. „Aici — scrie cu insolentă generozitate revista vest-germană — ar putea avea loc manevre militare la care să participe în comun cu soldații vest-germani și soldații francezi. În felul acesta apropierea care a început între cele două țări o dată cu „Piața comună" și-ar găsi și o aplicare practică". Revista își informează cititorii că în curînd vor și începe tratative în acest sens și că s-ar putea ca, nu peste mult timp, soldații vest-germani să-și facă instrucția în Franța...

Revanșarzii vest-germani dau pe față cu brutalitate unul din adevăratele scopuri ale „integrării europene" al „apropierii" vest-europene: promovarea Germaniei Federale la conducerea „comunității" vest-europene...

Nici una din frumoasele făgăduieli ale adepților „integrării" nu s-a realizat. Situația muncitorilor s-a înrăutățit în asemenea hal, încît lumea occidentală a fost zguduită de luptele muncitorilor de la minele din Borinage (Belgia) sau de grevele și manifestațiile din Dortmund și Bochum (R. F. Germană). Franța a fost nevoită să-și devalorizeze moneda cu 14%. Țările de Jos nu pot da de lucru muncitorilor pe care i-au importat din Italia. Piramidele de cărbune care s-au adunat în Europa occidentală depășesc 40.000.000 tone...

În schimb s-au realizat planuri trecute sub tăcere la semnarea acordului cu privire la „Piața comună": „Europa trusturilor" și-a sporit beneficiile. Prin ce mijloace — asta nu interesează. Ce urmează — se pare că de asemenea nu-i interesează pe adepții „integrării". Căci e mult de cînd ziarele aduceau laude deșănțate acțiunilor de „integrare europeană". Sîntem în perioada în care „Tribune des Nations" scrie că aceste formule *„nu fac decît să agraveze criza, iar prin simpla lor existență nu fac decît să-și grăbească propria lor descompunere, sporind în același timp pericolul de criză generală pentru țările membre"*.

E vorba, așadar, nu atît de *„integrare"* cît mai ales de *dezintegrare...* Dezintegrarea care ține de însăși soarta capitalismului și pe care nici o formulă (fie ea chiar și magică!) n-o poate opri!

... Uite, ei și-au găsit de lucru...

Desen de ARNO

INSCRIPȚIE LA O FOTOGRAFIE

Veselă duminică...

Într-una din duminicile trecute, pașnicii cetățeni din Soho (Londra) au fost martorii unei întîmplări deosebite.

În dreptul bisericii Sf. Barbara, un teribil vacarm, răzbind dinspre incinta sfîntului lăcaș, i-a făcut pe sus-pomeniții trecători să se oprească din drum și să năvălească alarmați înăuntru, spre a vedea ce se petrece acolo.

În fața ochilor li s-a înfățișat un tablou descătușat de toate canoanele bisericești: drept-credincioșii, în frunte cu prea sfinția sa reverendul Geoffrey Beaumont, ascultau un rock-and-roll, cîntat după cele mai laice reguli. Sus, lîngă altar, acolo unde în mod obișnuit prea sfîntul reprezentant pe pămînt al domnului înalța rugi celui de sus, trona de astă dată prea smeritul reprezentant al rock-and-rollului pe pămînt, Garry Mills, și cucernica sa chitară. Modul în care s-a desfășurat în continuare tabloul, ni-l închipuim cu toții. Pentru că probabil și aci s-a respectat tipicul american.

În acordurile îndrăcite ale instrumentului, plecatul rob al domnului, reverendul, în sufletul căruia o mînă americană îi strecurase, pe cît se pare, pe necuratul, țopăia frenetic în numele tatălui, zvîrlea din mîini și din picioare în numele fiului, zbiera în numele sfîntului duh, și apoi, epuizat, se prăbușea la picioarele altarului, îngînînd un tainic și fierbinte „amin".

Credincioșii, frînți și ei după o asemenea extenuantă slujbă, căzură osteniți în bănci, dar fericiți că au izbutit să-l antreneze și să-l amuze timp de cîteva minute pe cel de sus.

Sfinția sa reverendul a declarat ziariștilor, și ulterior la posturile de televiziune, că introducerea rock-and-rollului între versetele bibliei va avea drept urmare atragerea în biserică a unui număr tot mai însemnat de credincioși.

Soluția, trebuie să recunoaștem, este salutară. Salutară, dar incompletă. Cu puțină imaginație s-ar mai găsi și alte forme de atracție: în locul apei sfințite, de pildă, fabricanții ar putea oferi la preț de reclamă „Coca-Cola"; psalmii s-ar putea executa în ritm de hula-hoop, ajutînd în acest fel pe numeroși industriași să-și plaseze prin intermediul atotputernicului stocurile nevîndute de cercuri etc.

Lucrul e firesc, logic. De vreme ce atîtea înalte fețe bisericești occidentale își rezolvă afacerile cu sprijinul industriașilor, de ce n-ar fi cu putință, oare, ca și acești cucernici industriași să-și rezolve la rîndul lor problemele comerciale prin intermediul trimișilor domnului.... Sam pe pămîntul englez?

Bogdan PASCU

FLACĂRA OBIECTIV

● *Scandal la Pentagon. Conducerea militară supremă a S.U.A. este alarmată de faptul că nici un plan secret nu poate fi ținuit mai mult de 48 de ore. Cine le divulgă? Iată întrebarea. După părerea unuia dintre membrii subcomisiei pentru credite militare, M. Flood,* „soțiile și amantele generalilor, precum și unii experți flecăresc cam mult". *Cu atît mai mult, cu cît s-a constatat că membrele „clubului feminin" al Congresului S.U.A. cunosc destule secrete ale Pentagonului. După cum vedeți, de astă dată, nu s-au mai născocit povești despre „spionii roșii".*

● *„Statuia libertății", care domină intrarea în portul New York, a împlinit 75 de ani. Autoritățile americane n-au prevăzut nici un fel de solemnități oficiale cu prilejul acestei aniversări. Ceea ce, oricum, este o dovadă de bun simț... Și de prudență totodată.*

● *Autoritățile austriece au interzis difuzarea cărții provocatoare* „S.S.-ul în imagini", *editată în R.F. Germană. La procesul care a avut loc la Viena, avocatul editurii, încercînd să nege faptul evident că volumul — bogat ilustrat — face apologia criminalilor naziști, a declarat cu cinică insolență că în carte ar fi vorba* „doar de obiectivele militare ale S.S.-ului *(citește crimele de război — n.n.)* și nu de implicațiile lor politice".

● *Victimele furiei rasiste din Africa de Sud au fost cuprinse probabil de un entuziasm nemaipomenit atunci cînd au luat cunoștință de recenta declarație a arhiepiscopului catolic Denis Hurley din Durban:* „Segregația rasială din Africa de Sud va lua sfîrșit, prin mijloace pașnice sau violente după zece ani"... *Frumoasă perspectivă și, mai ales...* „imediată".

● *„Bumerangul radioactiv" este calificat de ziarele americane faptul că exploziile nucleare din pustiul Nevada au făcut ca în regiunea Rocky Mountain radioactivitatea aerului să fie cu 50 la sută mai ridicată decît media pe întregul teritoriu al S.U.A*

● *In cercurile marii finanțe americane și în lumea presei newyorkeze se face mare haz de unele declarații „exaltate" pe care ministrul de finanțe al Franței, Antoine Pinay, le-a făcut cu prilejul vizitei sale în S.U.A. După ce a făcut elogiul „stabilității finanțelor" celei de-a V-a republici, Pinay a afirmat cu emfază că, în curînd,* „Franța va putea împrumuta bani Statelor Unite". *Pînă una alta, însă...*

● *O limuzină condusă de un alb a călcat un negru la Thysville, în Congo Belgian. Altă dată un asemenea accident ar fi fost cotat de ziarele albilor drept un simplu fapt divers. De astă dată se relatează, însă, că accidentul a dat loc la* „grave incidente în oraș". *Pentru a-i pedepsi pe ucigașii albi, zeci de trecători negri au tăbărît asupra limuzinei cu pricina și-au prefăcut-o în țăndări, administrînd totodată o bătaie soră cu moartea domnilor cu căști coloniale aflați în mașină. S-a schimbat ceva și în Congo belgian...*

D. B.

E simplu...

Se prezintă „tovarășul Anibal Suslănescu". Are 30 de ani, e puțintel la trup și are o ființă aproape copilărească...

Anibal Suslănescu e maistru în secția cazangerie a Uzinelor „23 August". Îmi expune o anume metodă raționalizatoare și începe așa: „E foarte simplu..."

Într-adevăr, ideea se conturează atît de limpede încît îmi pare că ar putea sluji, într-un dicționar ilustrat, drept exemplificare însăși noțiunii de economie.

„Aici nu e nevoie de calcul... E după ochi, e după simț" — spune tovarășul Suslănescu, care împlinește 18 ani de muncă în Uzinele „23 August"... „Tovarășul Leonte Popescu, șeful secției, și cu mine, desenăm pe un proiect, la scară redusă, schița pieselor pe care urmează să le tăiem în tablă. Le desenăm în așa fel încît piesele să se îmbuce, să se îngemăneze ca olanele pe acoperiș. Spațiul liber e tabla economisită. Asta-i metoda... Tabla rămasă o folosim la alte comenzi... Dacă bucățelele sînt prea mici, le retopim în turnătorie și tot economisim 65 de bani la kg..."

E simplu! Foarte simplu! Iată și un rezultat: din materialul planificat pentru un cuptor de ciment (piesă de export) a rămas, prin folosirea acestei metode, tablă în valoare de 17.000 lei, din care au fost executate diferite piese pentru motoare petrolifere.

Asemenea rezultate au la bază un secret. L-am aflat: toți muncitorii din secție au îmbrățișat inițiativa lui Leonte Popescu și a maistrului Suslănescu de aplicare a metodei croielii complexe. Astfel, pe parcursul lucrului, trasorii îmbunătățesc proiectul desenat de cei doi tovarăși, aducînd noi economii. La rîndul lor, tăietorii autogeni și ștanțatorii, care au de efectuat forme simple, de dimensiuni mai mici, au recurs pentru aceste forme la rezerva de deșeuri.

Gheorghe Mititeanu, Gheorghe Vlăsceanu, Ștefan Bucur, Mircea Ionescu, Iulian Datcu, Marcel Dobrescu — sînt dintre cei mai pricepuți și mai cu tragere de inimă în treaba asta.

L-am întrebat pe maistrul Anibal Suslănescu dacă această acțiune e nouă.

— Ba nu, se obișnuia mai de mult. Dar nu așa... Nu cu puterea asta. Așa am început abia după cuvîntul tovarășului Gheorghiu-Dej la Plenara C.C. al P.M.R. din noiembrie.

De cînd se practică „așa", rezultatele se văd din plin: numai în trei luni și jumătate, bunăoară, s-a economisit la secția cazangerie, prin metoda croielii complexe a tablei, metal în valoare de aproape 90.000 lei.

V. F.

Filatelie

NOI MĂRCI POȘTALE

Direcția Generală a Poștei și Difuzării Presei a pus în circulație o nouă emisiune poștală. Este vorba de o serie de 9 valori, consacrată aniversării a zece ani de la constituirea primelor gospodării agricole colective din țara noastră. Desenele mărcilor înfățișează diferitele sectoare de activitate care asigură continua dezvoltare a agriculturii noastre socialiste și creșterea nivelului de trai al țărănimii muncitoare.

Iată descrierea celor 9 mărci:

55 bani (culoare verde-smarald), cultura porumbului de mare productivitate; 55 bani (culoare portocalie), cultura florii-soarelui, 55 bani (culoare violet), cultura sfeclei de zahăr, 55 bani (culoare măslinie), creșterea oilor de rasă; 55 bani (culoare brun-roșcat), dezvoltarea creșterii vitelor; 55 bani (culoare maro), dezvoltarea aviculturii; 55 bani (culoare gri-albăstrui), mecanizarea agriculturii, 55 bani (culoare brun-gălbui), înfățișează belșugul de produse cu care este răsplătită munca colectiviștilor; 5 lei (culoare vișinie) este, de fapt, marca comemorativă și are următoarea legendă „10 ani de la primele gospodării agricole colective, 1949-1959".

Toate mărcile de 55 bani au fost imprimate pe hîrtie velină cu filigran R.P.R., primele 3 în format vertical cu dimensiuni 27/37,8 mm, celelalte cinci în format orizontal cu dimensiuni 37,8/27 mm. Marca de 5 lei a fost imprimată pe hîrtie cretată, fără filigran, în dimensiunile 30,5/42 mm.

Ca și la seria „Mari aniversări culturale 1959", aceste mărci ne aduc o avalanșă de valori de 55 bani (împreună cu aniversările culturale numărul lor se ridică la 13) nejustificată de nevoile poștale nedorită de către filateliști și nepotrivită pentru o serie comemorativă. Totodată te izbește neplăcut și lipsa de unitate în legendele celor 8 mărci de 55 bani. În timp ce unele mărci au în legendă o simplă descriere a desenului (de pildă „porumb dublu hibrid"), altele au lozinci („creșteți păsări de rasă") sau, pur și simplu, nu au nimic (marca cu tractorul). Luate separat nu poți ști dacă aceste mărci aparțin unei serii comemorative. În plus, marca de 5 lei nu justifică cu nimic valoarea nominală ridicată, nefiind nici măcar pentru poșta aeriană.

Cu toate aceste deficiențe, seria „10 ani de la primele gospodării agricole colective" rămîne, totuși, atractivă prin desenele mărcilor ei.

Val TEBEICĂ

La kilometrul 4...

Muzeiștii de cultură este superior celui spontan, din punct de vedere al producției, al calității și al bogăției în principii active.

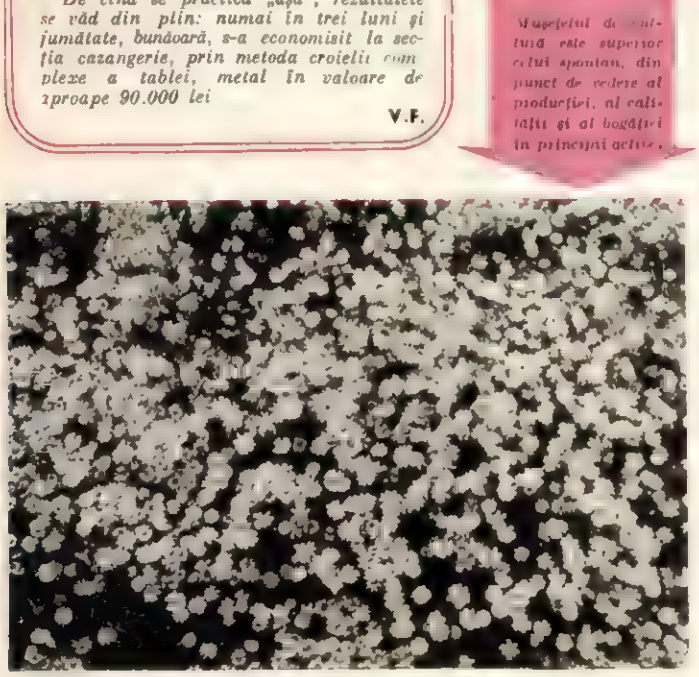

După cum poate știți, medicina terapeutică folosește 30-38% medicamente de origine vegetală. Prin intensa valorificare a resurselor interne, Uniunea Sovietică a depășit acest procent. De altfel, U.R.S.S. este prima țară în care a fost creată o grădină botanico-farmaceutică. A doua țară pe glob, unde a fost răsădită o asemenea grădină, e țara noastră. Situată într-un punct de interferență a climatului răsăritean și a celui mediteranean, ea este una dintre cele mai bogate în plante medicinale: 500 de specii. Această reprezintă o cifră impresionantă!

Iată dar o mare bogăție a țării noastre, care trebuia cercetată și valorificată. În acest scop a fost creată în februarie anul trecut grădina botanico-farmaceutică, aparținînd Institutului de cercetări farmaceutice și controlul medicamentelor.

Grădina e împărțită în două secții. Prima servește drept cîmp experimental pentru cunoașterea propriu-zisă a speciilor de plante medicinale care cresc în țara noastră. S-ar putea spune că aci știința preia în mod critic și valorifică moștenirea medicinei populare. Toate ierburile folosite în tradiția medicinei populare sînt răsădite experimental în grădina aceasta și apoi studiate din punct de vedere chimic și farmacodinamic. Vreți să cunoașteți o dată interesantă? Se pare că aproape 90% din plantele folosite în medicina populară au un suport științific. Veți întreba: atunci ce i se poate imputa babei Rada cînd folosește în „medicația" ei ierburile cîmpului? Dozarea și administrarea arbitrară (ceea ce din leac face adesea otravă), lipsa de igienă în minuirea și pregătirea leacurilor, precum și atmosfera vrăjitorească, mistică pe care o creează în jurul naturalelor și de loc misticelor plante...

În vederea cunoașterii bazinelor unde plantele medicinale cresc în mod spontan și a cantităților în care acestea pot fi recoltate, Institutul de cercetări farmaceutice a inițiat o cartare economică a plantelor medicinale. Un singur exemplu ne va lămuri asupra importanței acestei lucrări. Pînă mai deunăzi, noi importam Sparteina. Sparteina este un principiu activ obținut din planta Sarothamnus Scoparius și folosit în foarte multe medicamente curente: antinevralgice, calmante, anestezice. Prin „cartarea economică" s-a constatat că numai din bazinul din regiunea Lipovei noi putem recolta anual 100.000 kg de plantă uscată de Sarothamnus Scoparius...

Iată ce uriașă bogăție așteaptă să fie valorificată, atît pentru necesitățile pe plan intern, cît și pentru necesitățile de export.

Dar să ne întoarcem la grădina botanico-farmaceutică... Cea de-a doua secție a ei e rezervată experiențelor de aclimatizare. Bineînțeles, se încearcă aci aclimatizarea unor plante medicinale exotice, ale căror principii active sînt folosite în fabricarea medicamentelor curente. În plus aci se experimentează aclimatizarea în solul și climatul din jurul Bucureștiului a plantelor medicinale din alte regiuni ale țării. Un principiu de economie stă la baza acestor încercări avantajul existenței viitoarelor cîmpuri medicinale în apropierea fabricilor prelucrătoare.

Grădina botanico-farmaceutică se află la km 4, pe șoseaua Domnești. Ea nu e numai utilă, ci și atractivă. E o școală vie. Sperăm că accesul liber va fi un îndemn pentru cît mai multă lume, și în special pentru elevi, de a o vizita.

F. V.

Expoziția artei populare ROMÎNEȘTI la NEW YORK

În localul Muzeului de istorie naturală din Central Park din New York a fost deschisă recent Expoziția „Arta populară din Romînia," organizată sub egida Institutului romîn pentru relațiile culturale cu străinătatea. Oferind americanilor posibilitatea cunoașterii tezaurului spiritual al poporului nostru, Expoziția de artă populară românească, prima mare expoziție de acest fel deschisă la Muzeul american de istorie naturală, a stîrnit un deosebit interes în rîndurile numeroșilor vizitatori precum și aprecieri elogioase în paginile presei americane. Ziarul „New York Times" scria, de pildă: **„Expoziția românească a transformat un colț al Muzeului american de istorie naturală într-o reeditare strălucită a unor pagini din istoria Romîniei. Avînd standurile aranjate cu mult gust, urmărind să pună în valoare cît mai mult materialul expus, Expoziția „Arta populară din Romînia" vorbește atît de prezent cît și de trecut".**

1) La expoziție a fost prezentat și interiorul unei camere dintr-o casă țărănească.

2) Clădirea Muzeului american de istorie naturală, unde a fost organizată expoziția.

3-4-5) Pavilioane în care sînt expuse arta populară din diferite regiuni ale Romîniei.

Poșta redacției

MARIA ȚINTEA—Ploești. Din scrisoarea dv. a reieșit că boala nu este într-un stadiu avansat. Vă sfătuim să nu mai tratați bolnavul la domiciliu, după cum vă pricepeți dv., ci să-l consultați grabnic cu un specialist, la o clinică de neurologie (la București, clinica de la Spitalul Colentina sau de la Spitalul Central).

TICU ALBU — Titești, Rm. Vîlcea. Nu cunoaștem amănunte suplimentare în legătură cu aparatul care vă interesează. Nu putem ști dacă poate preciza, prin furnizarea celor două probe și cu ajutorul lor, sexul fetusului. Dacă cunoașterea problemei vă este absolut necesară, vă sfătuim să vă adresați direct institutului respectiv. Numai autorii aparatului vă pot da relații juste.

P.V. — raionul Oravița. Ați înțeles greșit emisiunea. Nu orice durere a încheieturilor sau a mușchilor este de natură reumatică. Acestea pot fi afectate de diferite alte maladii, cum sînt: boli ale măduvei spinării, boli ale glandelor endocrine, boli ale aparatului circulator, tulburări de metabolism, ale acidului uric etc. În orice caz, cunoștința dv. de care ne vorbiți trebuie văzută de un medic, numai acesta îi poate stabili diagnosticul.

S. AVRAM — Rm. Vîlcea. Legenda pe care ne-ați trimis-o este, în general, cunoscută, după cum cunoscută este și explicația științifică a fenomenului. Pe lîngă aceasta, problema putea fi tratată incomparabil mai concentrat decît ați făcut-o dv. (7½ pag!). Materialul nu ne interesează deci pentru publicare și vi-l restituim. În orice caz, este scris corect, cu destulă îndemînare.

MIHAI CÎNZBĂIAN — Baia Sprie. În ciuda faptului că nu de mult am publicat un reportaj despre pictorii din Baia Mare și mai de mult un alt material despre oraș, trebuie totuși să recunoaștem că aveți dreptate și vă promitem că pe viitor ne vom ocupa mai mult de frumoasa dv. regiune. Problema privind difuzarea cît mai promptă a revistei pînă în cele mai depărtate colțuri ale țării preocupă permanent administrația noastră și, pe măsura posibilităților, ea va fi rezolvată.

Acum despre răsăritul și apusul de soare și lună, care vă interesează. Într-adevăr, aceste corpuri cerești par mult mai mari atunci cînd se află la orizont (răsărit sau apus) decît în restul timpului. Dar este vorba numai de o iluzie optică, nu și de o realitate. Volumul și diametrul acestor corpuri cerești rămîn tot timpul aceleași. Faptul că ele par mai mari în fazele respective se explică printr-un fenomen optic datorat interferenței atmosferei. Iată, în mare, răspunsul la întrebarea dv.

PETRE ȘTEFAN — București. Ne bucură aprecierile pozitive pe care le-ați făcut asupra unor materiale de știință; vă promitem că vom mai publica asemenea reportaje. În privința întrebării dv. cu privire la transmisiunile de televiziune cu ajutorul rachetelor, vă răspundem că s-a vorbit despre acest lucru în revista noastră, în articolul „Telereportaj din Africa".

Termenul pe care ne rugați să vi-l lămurim l-ați scris neclar: vă rugăm să-l scrieți din nou, într-o viitoare scrisoare, comunicîndu-ne totodată și adresa dv. exactă.

De vorbă cu medicul

HEMORAGIA NAZALĂ

Prin epistaxis sau hemoragie nazală se înțelege pierderea de sînge pe nas. Ea se poate întîlni la toate vîrstele și la ambele sexe. De obicei se produce pe o singură nară, dar poate fi și bilaterală.

Cauzele hemoragiei nazale pot fi multiple. Cele mai obișnuite sînt: loviturile accidentale, suflatul puternic al nasului etc. Epistaxisul se poate produce și după o operație în nas, în urma fracturii bazei craniului, cînd se mai poate scurge din nas, în afară de sînge, și lichid cefalorahidian. Între cauzele locale ale epistaxisului trebuie amintite, de asemenea, și tumorile nazale. Cauzele generale ale hemoragiei nazale pot fi: stările inflamatorii generale acute, gripa, febra tifoidă, tifosul exantematic, scarlatina, tensiunea arterială crescută, insuficiența hepatică, icterul, unele boli de rinichi, bolile sîngelui ca purpura, hemofilia etc.

De îndată ce apare o hemoragie nazală mai abundentă, cel în cauză va solicita ajutorul medicului. Pînă la sosirea acestuia, prima și cea mai simplă măsură va fi următoarea: se apasă cu degetul aripa nasului pe sept, astfel ca aceasta să se afle între două planuri tari: septul nazal și degetul cu care apăsăm. Această apăsare va dura timp de 15-20 de minute, după care degetul va fi retras ușor și foarte încet. Înainte de a face această compresiune e bine să introducem în nara care sîngerează un mic tampon de vată muiată în apă oxigenată sau în soluție de antipirină. Hemoragia nazală mai ușoară se oprește de obicei prin asemenea compresiune digitală care face ca să se formeze un mic cheag la nivelul vasului de sînge rupt. Cheagul în cauză joacă rolul unui dop ce nu va lăsa sîngele să mai curgă.

Dacă hemoragia nu s-a oprit, este necesară aplicarea de către un medic specialist a unui tamponament în interiorul cavității nazale, ce va fi menținut timp de 24-48 de ore. De asemenea, se va aplica la nas, confecționat din vată și tifon, un pansament denumit praștie. După efectuarea tamponamentului bolnavul va putea pleca acasă, urmînd să se adreseze medicului imediat ce va simți că totuși înghite sînge. Persoanelor suferinde de tensiune arterială crescută nu e indicat să li se oprească imediat hemoragia nazală, fiindcă scurgerea de sînge din nas duce la o oarecare scădere a tensiunii arteriale — bolnavul simțindu-se mai bine. Desigur că și în cazul acesta medicul este acel ce va indica cele de curățit.

În afara celor descrise mai sus, bolnavul va mai lua din soluția de clorură de calciu 10 la sută, 2-3 linguri pe zi, vitamina C tablete, injecție de vitamina K, hemosistan, cofeină etc. Va bea lichide multe și dulci. În cazul cînd pierderea de sînge a fost mai mare, la indicația medicului i se pot face, într-un mediu spitalicesc, transfuzii de sînge, cu menținerea la pat timp de 3-4 zile.

După ce hemoragia a fost oprită, bolnavul se va adresa medicului specialist ORL de la policlinică, care va constata cauzele epistaxisului și-i va recomanda tratamentul necesar pentru prevenirea în viitor, pe cît posibil, a reapariției acestuia.

Cuvinte încrucișate

NIMIC DIN GEOGRAFIE...

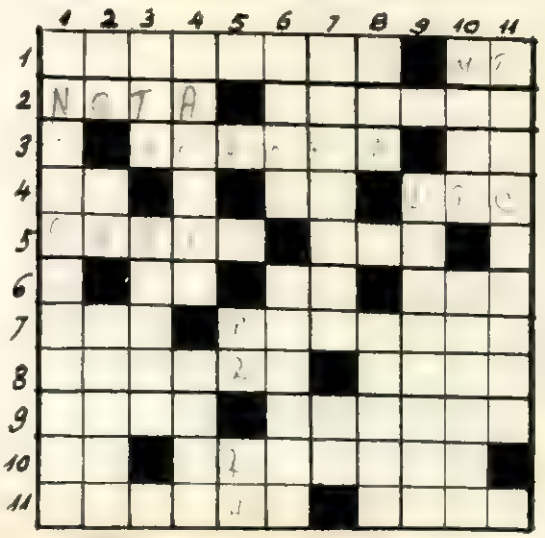

ORIZONTAL: 1) Riuri — Munte! 2) Sol — Raion. 3) Parte din poezie — Culme! 4) Desiș! — Riu! — Lipici. 5) Mare — A dat numele geografiei. 6) Cureie! — Tei! — Divizibil cu doi. 7) Diminutiv feminin — Eră geografică. 8) „Golf", „Carpați", „Olt" — Din cînd în cînd. 9) Ca o elipsă (masc.) — Pas. 10) Ruuă! — A fremăta. 11) Mare — Bună de pus pe rană.

VERTICAL: 1) Busolă (pl.). 2) În culme — Sper! — Adunare. 3) German din Transilvania — A fertiliza solul. 4) Curent — Nu e vorba de acești. 5) Pere! — Ren! 6) Curent — Sol. 7) Liman (pl.) — Ape! 8) Diminutiv feminin — Mare. 9) Femeia care... aduce ploaie. 10) Geografică sau marină — Munte legendar. 11) Trecătoare.

SFATURI PRACTICE

FOLOSIREA ȘI ÎNGRIJIREA RĂCITORULUI

Am chemat deunăzi un specialist să-mi controleze răcitorul, care, după toate constatările, nu mai dădea randamentul obișnuit. Gheața se topea în el înainte de vreme, iar alimentele nu se păstrau prea bine chiar atunci cînd mai avea gheață.

Cînd l-a văzut, omul a început să rîdă.

— Păi cum vreți să funcționeze bine răcitorul acesta, dacă-l țineți pe terasă? — mi-a spus.

— Dar l-am așezat într-un loc unde nu bate soarele — i-am atras eu atenția.

— Asta n-are mare importanță. Aerul din jurul lui tot cald rămîne, așa că nu trebuie să vă mirați dacă gheața se topește prea repede. După cum nu trebuie să vă mirați că nu se mai închide ermetic; e tot din această cauză.

Și specialistul mi-a dat, în continuare, o serie de sfaturi, valabile și pentru posesorii de frigidere electrice.

În primul rînd mi-a atras atenția să nu pun nimic în contact direct cu gheața și — deși acest lucru îl știam și eu — să nu introduc în răcitor nici o mîncare caldă. Orice alimente proaspăt gătite trebuie lăsate întîi să se răcească, căci altfel încălzim aerul din interiorul răcitorului și riscăm să ni se strice și celelalte lucruri depozitate acolo. Apoi alimentele trebuie plasate într-o anumită ordine. Cele care au nevoie de o temperatură mai scăzută, cum ar fi peștele, laurtul, smîntîna și laptele, vor fi așezate pe primul raft, adică în apropierea imediată a sursei de răcire. De asemenea, introducerea fructelor sau a legumelor crude nu se va face decît după prealabila spălare și curățire de părțile stricate. Alimentele nu trebuie înghesuite unele peste altele. Între ele trebuie să circule aerul rece în permanență. Șunca sau salamul tăiate în felii vor fi mai întîi învelite bine în foiță de celofan, spre a-și păstra prospețimea. Untul, margarina și brînza vor fi păstrate în cutii închise. Carnea proaspătă se păstrează foarte bine într-un vas în care am așternut o hîrtie îmbibată în oțet.

Rmanațiile diferitelor alimente puse la păstrat și în special ale peștelui și cărnii fac ca răcitorul să prindă un miros neplăcut. Pentru înlăturarea acestui miros, care se poate transmite și celorlalte alimente, se recomandă spălarea din timp în timp a răcitorului cu apă și oțet. Operația aceasta e bine să se facă, în orice caz, o dată la zece zile. Dacă se ține însă peste în răcitor, se va face mai des.

Un ultim sfat pe care mi l-a dat specialistul meu a fost să nu deschid de prea multe ori ușa răcitorului. Cu alte cuvinte, să-mi aranjez în așa fel introducerea și scoaterea alimentelor, încît să nu deschid pentru fiecare în parte. Aceasta spre a evita pe cît posibil pătrunderea aerului cald în interior.

IOSIANA

MODA

ROCHII DE VARĂ

① *Dintr-un material de bumbac în dungi, o rochie de dimineață. Cutele fustei sînt marcate cu cîte o dungă ce se încheie în talie cu două funde.*

② *Rochie din două piese din șantung sau olandă. Reverele, croite o dată cu platca de pe umeri, se înnoadă în talie.*

③ *Un model tineresc din material cu buline. Cravata se prinde cu un nasture de cordonul lat în culoarea bulinelor*

Desene de Martha VIDA

La Moscova a sosit recent un grup de guvernatori ai unor state din S.U.A. Fotografia înfățișează un aspect de la vizita făcută de aceștia la Comitetul Executiv al Sovietului regional Moscova.

LIBERTATE LUI GLEZOS!

Oamenii iubesc pacea. Oamenii iubesc libertatea. Omenirea își iubește eroii, pe neînfricații săi fii, care pun mai presus decît prețul propriei lor vieți dragostea de oameni și de libertate, care făptuiesc gesturi mărețe, care șterg pecetea rușinii, reînviind speranța și demnitatea umană.

Manolis Glezos este un asemenea erou. În urmă cu 18 ani, cînd Grecia gemea sub cizma nazistă, Glezos a smuls steagul hitlerist de pe Acropole.

Omenirea își iubește eroii. Dar Manolis Glezos se află azi întemnițat. Asupra lui planează pericolul morții. „Manolis Glezos — se scrie într-un apel lansat de Comitetul de luptă pentru restabilirea și apărarea libertăților democratice constituționale din Grecia — eroul național de la 31 mai 1941, care, înflăcărat de patriotism, a sfidat pericolul unei morți sigure, a luminat istoria greacă cu una din cele mai eroice pagini ale sale și a reînviat tradițiile eroice ale națiunii, Termopile, Misolonghi și Salamina, se află astăzi arestat, fără o hotărîre judecătorească, sub acuzația de „spionaj", victima a spiritului antidemocratic și a legilor extraordinare ce domină încă în țara noastră".

Glezos a însemnat luptă împotriva robiei hitleriste. Azi, Glezos înseamnă luptă împotriva campaniei antidemocratice a celor care l-au întemnițat, înseamnă luptă împotriva creării de baze pentru lansarea rachetelor pe teritoriul vechii Elade, împotriva politicii de legare a Greciei la carul planurilor americane agresive, luptă pentru pace în Balcani și în întreaga lume.

În care grai toate acestea se numesc „spionaj"?

Manolis Glezos urmează a fi judecat zilele acestea la Tribunalul Militar din Atena, în ședință secretă, pe baza legii 375 — o veche lege cu caracter fascist din perioada dictaturii lui Metaxas. Judecarea lui Glezos sub amenințarea aplicării acestei legi cu caracter fascist într-o perioadă cînd este în vigoare constituția, reprezintă, după cum subliniază presa greacă, o sfidare la adresa sentimentelor naționale, umanitare și democratice ale poporului grec și opiniei publice mondiale, care cer punerea în libertate a acestui erou național. Ea se dovedește a fi o manevră politică prin care se încearcă intimidarea poporului grec, iubitor de libertate, răpirea libertăților sale democratice, pentru care s-au jertfit nenumărate vieți

Oamenii iubesc libertatea. Oamenii iubesc pacea. Manolis Glezos este un nume scump tuturor celor ce iubesc libertatea și pacea. Locul său nu este în spatele gratiilor, ci în mijlocul poporului grec, pentru a cărui fericire și-a închinat întreaga viață.

Omenirea își iubește eroii. De aceea, în apărarea lui Glezos — mîndria națiunii, precum îl numea un ziar grec — s-au ridicat mulțimi de glasuri din patria sa ca și din orice colț al pămîntului unde n-au pierit cinstea, rațiunea și omenia.

fotocronica FLACĂRII

Clădirea „Coliseum" din centrul New Yorkului este asaltată în aceste zile de numeroși vizitatori veniți aci să cunoască și să admire realizările muncii pașnice, creatoare, ale popoarelor sovietice, prezentate în cadrul Expoziției sovietice.

Un milion de muncitori din industria metalurgică din Italia au declarat o grevă generală de 48 ore, cerînd sporirea salariilor. Împotriva greviștilor au fost mobilizate forțe polițienești. În fotografie: aspect al unei ciocniri între metalurgiștii greviști din Genova și poliție.

Guvernanții de la Bonn vor să convingă lumea că naziștii s-au schimbat în cetățeni pașnici și că „nici o urmă de nazism n-a mai rămas în R. F. G."

Adenauer: Trebuie neapărat să vă schimbați! Nici o urmă de nazism să nu rămînă!

Desen de Eugen TARU

ititi în
MĂRUL VIITOR

POVESTIREA FANTASTICĂ

Sacul

de William MORRISON

COPERTA NOASTRĂ:

IRINEL LICIU, primă solistă a Teatrului de Operă și Balet din București, artistă emerită a R. P. R., laureată a Premiului de Stat, în baletul „Lacul lebedelor" de P. I. Ceaikovski.

Fotografie de A. MIHAILOPOL, distinsă cu premiul II la Concursul național de fotografie artistică închinat celui de-al VII-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților de la Viena.

Stadionul Giulești din Capitală a găzduit duminică dimineața întîlnirea de handbal masculin dintre echipele Dinamo-București și Rapid-București cîștigată de dinamoviști cu scorul de 17-10.

Etapa finală pe Capitală a Campionatului republican de volei-juniori. Fotografia prezintă un aspect din partida C.C.A.-Clubul sportiv școlar, cîștigată de prima formație cu rezultatul de 3-1. Este momentul unui spectaculos plonjon al unuia dintre jucători în încercarea de a ridica balonul peste plasă. Dar intenția a rămas fără rezultat.

Fază din meciul de polo dintre Voința și S.S.E., contînd pentru categoria B. În fotografie: încă un punct înscris la poarta elevilor

FILMELE SĂPTĂMÎNII

„IVAN BROVKIN SE ÎNSOARĂ". Reîntîlnire cu un personaj bine cunoscut al filmului sovietic — Ivan Brovkin, și cu un actor de comedie deosebit de inzestrat — Leonid Haritonov. De astă dată, eroul nostru, mai vîrstnic cu cîțiva ani, își deapănă „romanul" într-un colhoz din regiunea pămînturilor desțelenite. Nu mai face zece pozne într-o zi — ceea ce nu înseamnă însă că e mai puțin simpatic și amuzant. Căci Ivan Brovkin rămîne mereu... Ivan Brovkin! (foto 1).

„FATA ÎN NEGRU". În acest film, talentatul regizor grec Michel Kakoianis înfățișează, în culori dure, tabloul unui mic port de pe malul mării Egee. Marina — „fata în negru" — este prototipul omului sortit de o orînduire nedreaptă, de prejudecăți și mizerie, să rămînă o ființă nefericită, tristă, îndoliată prematur. O interpretă excepțională: Elli Lambeti (foto 2).

„TAINA LUI ZEMSKOV". Un film adresat tineretului, vorbind despre cinstea, integritatea morală și înaltul simț de răspundere pe care Comsomolul le sădește în sufletul membrilor săi. Acțiunea filmului, concentrată în jurul principalului erou — Fedor Zemskov — ne face cunoștință, în același timp, cu o serie de interesante chipuri de oțeliști sovietici. Protagoniștii filmului: tînărul actor V. Zemlianikin și apreciata Roza Makagonova (foto 3).

ÎN JURUL GLOBULUI

AUTOMOBILELE SOVIETICE „Moskvici" și „Volga" — fotografiate recent ca o „senzație" la Londra — vor deveni un lucru obișnuit în capitala Angliei, după intrarea în vigoare a acordului comercial sovieto-englez încheiat de curînd la Moscova. În baza acestui acord U.R.S.S. va livra Angliei, pe lîngă diverse mașini, instrumente muzicale, ceasuri etc., și automobile.

NIȘTE URIAȘE COROANE pentru încoronarea lui Guliver? Nu! „Coroanele" din fotografie sînt destinate împărăției... mărilor și de fapt sînt niște ancore pentru vase de 10.000 tone și au fost produse la uzinele Elbiag din R.P. Polonă.

CLIPE DE... ÎNALTĂ TENSIUNE. În timpul unei demonstrații aeriene, la Copenhaga, un parașutist a rămas suspendat de niște fire de înaltă tensiune. Vă închipuiți, deci, momentele de... tensiune prin care a trecut parașutistul, pînă ce un helicopter l-a venit în ajutor.

500 RĂNIȚI ȘI TREI MORȚI — iată rezultatul tragic al prăbușirii tribunelor — foarte puțin rezistente, desigur — ale unui stadion de fotbal din orașul argentinian La Plata.

LA MUZEUL DIN SERPUHOVO s-a păstrat, înnegrit de vreme, un tablou al unui pictor necunoscut. Adus la Moscova și restaurat, tabloul s-a dovedit a reprezenta „O petrecere la țară" — lucrare a pictorului olandez Van Diest, realizată în secolul al XVII-lea.

CINE SE ASEAMĂNĂ SE ADUNĂ... spune proverbul, încă o dată verificat de această imagine: înalți ofițeri americani și purtători vestgermani ai „crucii de fier" — falmoasa decorație a militarismului german — asistînd împreună la „solemnitatea" dezvelirii unui monument vestgerman ce face apologia spiritului agresiv și revanșard.

50 DE TONE cîntărește statuia în bronz a eroului național albanez Skanderbeg, operă a sculptorului albanez Ian Paço. Turnată în bronz la turnătoria Fondului plastic din R. P. Ungară, statuia va fi transportată în fragmente la Tirana și montată cu ajutorul specialiștilor unguri.

DOVLECI... URIAȘI. Un grup de țăranci din Tin-quang (R.D. Vietnam) se îndeletnicesc și cu cultivarea dovleciior. Ei au realizat un soi cu 20 dovlecl, cîntărind fiecare cîte... 10 kg.

← 58.000 GÎȘTE ȘI RAȚE crește anual ferma de stat din Olaszliszka (R. P. Ungară). Iată un numeros grup, pornit la plimbare într-o... ordine perfectă.

NOUTĂȚI ȘTIINȚIFICE

Știați că...

...Oamenii de știință sînt pe cale să producă diamante și briliante sintetice? Inginerul ceh Iosef Schmidt de la Institutul de mineralogie din Turnov a prezentat la o recentă expoziție prototipul unui aparat capabil să producă pe calea cristalizării soluțiilor, prin topire, cristale pure care în natură nu s-ar putea forma decît în mii de ani.

...Începînd din anul 1961, în R.D. Germană nu se vor mai construi locomotive cu aburi? Întreaga industrie a materialelor de transport este orientată de pe acum în construirea mașinilor acționate prin curent electric sau prin energie atomică.

...Tulpinile de floarea-soarelui, de soia și de stuf servesc în R.P. Chineză la fabricarea mătasei artificiale? Tot, astfel, din paiele de orez chinezii extrag un foarte bun ulei, care revine mult mai ieftin decît oricare altul.

...Ultima sursă pentru obținerea alcoolului sintetic sînt reziduurile petrolifere? În Uniunea Sovietică procesul acestei extracții a căpătat extindere, iar acum sîntem informați că și în R. Cehoslovacă a început producția experimentală a unui astfel de alcool care servește, în primul rînd, că materie primă la fabricarea cauciucului sintetic.

...Albinele mor înainte de vreme din cauza unor paraziți care le atacă aparatul respirator? Or, iată că doctorul ceh Jaroslav Svoboda a descoperit o substanță care, pulverizată în interiorul stupilor, ucide acești paraziți fără să atace organismul albinelor.

...Bulgarii au descoperit un nou înlocuitor al metalelor numit „textolit"? Acesta este un material stratificat, obținut prin îmbibarea la presă a unei țesături de bumbac cu rășini artificiale și prezintă o rezistență tot atît de mare ca și oțelul sau bronzul, dar e de șase ori mai ușor și mult mai ieftin decît aceste metale.

...În R.P. Chineză s-au construit numeroase centrale electrice care funcționează folosind fluxul și refluxul mării? Numai în provincia Guandrom vor fi date în exploatare în cursul acestui an peste 300 de asemenea centrale electrice.

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII Căsuța Poștală 3507 of. 33 Tel.: 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei, 6 luni: 52 lei, un an: 104 lei

Prezentarea grafică: S. ZAHARIA — Coperțile tipărite la Întreprinderea Poligrafică nr. 4; interiorul la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

Bibl. Rep.

Fel de fel

de Adrian LUCACI

PROGRES

PUNCTUALITATE

GHINION

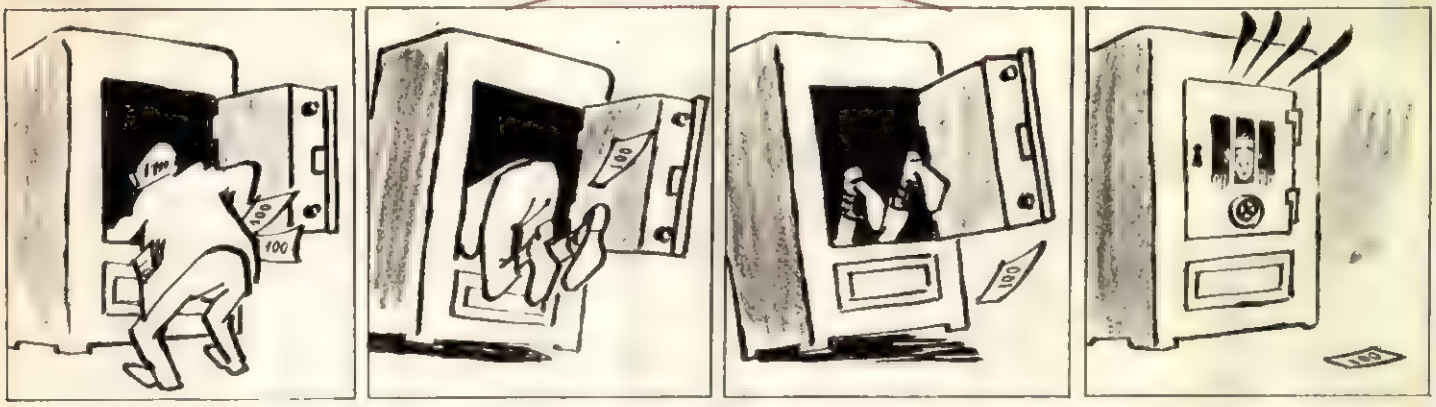

CONSOLARE

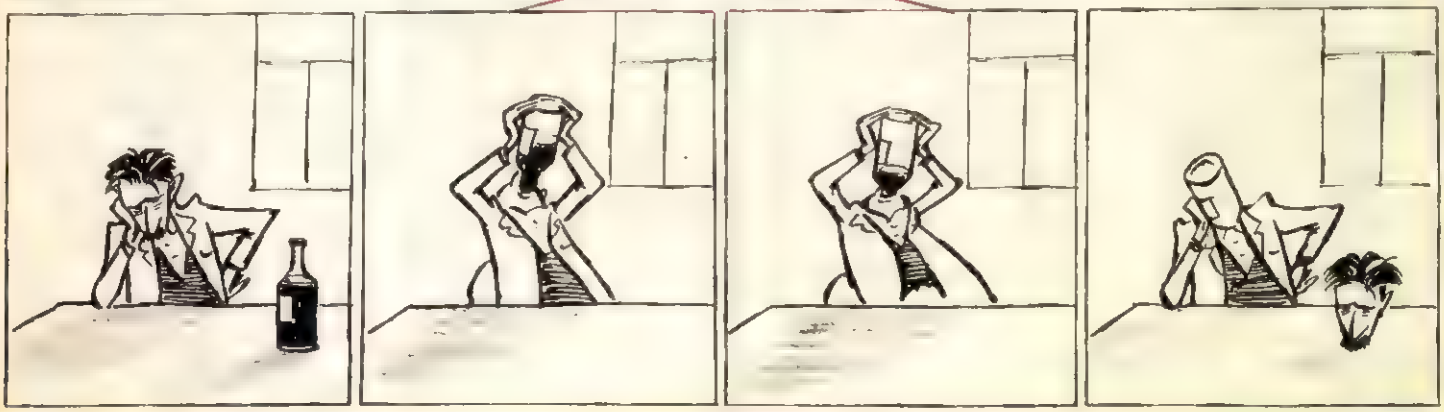

Nr. 28 (216)
Anul VIII
11 iulie 1959

PE PLAJĂ LA EFORIE...

Fotografie de A. MIHAILOPOL

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

SĂ FIE SALVATĂ VIAȚA lui Manolis Glezos

Plăsmuirea unor acuzații absurde, aplicarea samavolnică a unei legi din perioada dictaturii fasciste — iată mijloacele folosite de reacțiunea greacă, pentru a comite ceea ce nu le-a reușit ocupanților hitleriști: curmarea vieții lui Manolis Glezos, eroul de pe Acropole.

Oamenii cinstiți din lumea întreagă cer cu indignare încetarea acestei manevre judiciare, care constituie o sfidare fără seamăn a tot ce are omenirea mai bun și mai nobil, a ideii de justiție și umanitate, o sfidare a tradițiilor de luptă ale popoarelor, pentru pace, libertate și progres.

De aceea zidurile temniței din Atena — în ciuda mitralierelor și tunurilor ce o străjuiesc — se cutremură sub tunetul milioanelor de glasuri de mînie, ce se ridică de pretutindeni:

VIAȚA LUI MANOLIS GLEZOS ESTE ÎN PERICOL!

VIAȚA LUI MANOLIS GLEZOS TREBUIE SALVATĂ!

Familia Glezos, pe cînd tatăl nu era întemnițat...

● „Omenirea cinstită este adînc îngrijorată de soarta lui Manolis Glezos — luptătorul dîrz, care și-a închinat viața libertății și păcii. Omenirea cere: să fie descătușate mîinile care au doborît zvastica de pe Partenon! Libertate lui Manolis Glezos!"

Dimos RENDIS
scriitor grec

● „Soarta lui Glezos neliniștește pe fiecare democrat. Arestarea sa, care a constituit o încălcare grosolană a drepturilor omului, a alarmat întreaga opinie publică mondială".

CORNILLE
membru al tribunalului suprem din Belgia

● „Coborîrea steagului de pe Acropole a constituit una din cele mai îndrăznețe fapte din cursul mișcării de rezistență. În prezent Glezos se află în închisoare, sub acuzația de spionaj... Față de Glezos avem o datorie imediată. Să nu mai fie deținut un asemenea om sub povara unei asemenea acuzații".

I. TIRIMOCOS
președintele Uniunii Democratice din Grecia

● „Tribunalul militar trebuie să judece pe generalul Heusinger din comandamentul N. A. T. O., „specialist în agresiuni", iar nu pe Manolis Glezos."

Din rezoluția adoptată de adunarea deputaților din orașul Kotbus (R.F. Germană)

Glasul mîniei

● „Glasurile noastre, care-l cer eliberarea, pătrund pînă în palatul regal al dictaturii americane din Atena.

Acțiunea noastră este un zid pe care-l ridicăm în apărarea vieții lui Manolis Glezos.

Pe cerul Greciei a răsărit o stea.

Și această stea nu trebuie să moară."

prof. Albert NORDEN
Berlin

● „Este de necrezut că în Grecia, țară cu mari tradiții culturale, se poate comite o asemenea nedreptate față de un om pe care toți oamenii iubitori de pace îl consideră erou."

Din telegrama adresată regelui Paul al Greciei, de către muncitorii de la uzina metalurgică din orașul Olomouc (R. Cehoslovacă)

● „Punînd la cale condamnarea lui Glezos, reacțiunea din Grecia comite o provocare, nu numai față de patrioții și forțele democratice din Grecia, dar și față de opinia publică democratică din toate țările."

Aleksei MARESIEV
secretar responsabil al Comitetului sovietic al veteranilor de război,
Erou al Uniunii Sovietice

● „Uniți-vă glasurile frățești cu acelea ale patrioților greci și ale oamenilor înțelepți și conștienți din toată lumea, spre a face să înceteze persecuțiile împotriva aceluia care simbolizează cele mai măreațe idealuri ale omului: pacea și libertatea. Nu-l lăsați să cadă victimă unei detestabile crime. La vibrația unanimă a glasurilor cinstite, armele nedrepte pică adesea din mîini."

Acad. Gh. CĂLINESCU

● „Noi, muncitorii uzinelor „23 August", alături de milioane de oameni din lumea întreagă, ne exprimăm indignarea împotriva acțiunilor reacțiunii din Grecia, care urmărește exterminarea lui Manolis Glezos. Ne alăturăm glasul la cererea întregii omeniri progresiste, ca Manolis Glezos să fie eliberat."

Anton CONSTANTINESCU
maistru la uzinele „23 August"

● „Lumea întreagă civilizată cere salvarea lui Manolis Glezos, simbol al eroismului poporului său."

Acad. prof. S. STOILOV

● „Oamenii muncii și sindicatele din țara noastră, printre care minerii și organizațiile lor sindicale, se alătură cu toată hotărîrea campaniei internaționale pentru salvarea lui Manolis Glezos și a tovarășilor lui, întemnițați ilegal, și cer ca aceștia să fie puși de îndată în libertate."

Ioan RAȚIU
vicepreședinte al C.C. al Sindicatului muncitorilor mineri din R. P. Română

● „Noi, locuitorii comunei Hărman, romîni și germani, ne alăturăm glasului opiniei publice grecești și mondiale și cerem cu toată hotărîrea ca viața lui Manolis Glezos și a celorlalți democrați să fie salvată, ca ei să fie puși în libertate."

Paraschiva TUDORAN, mamă a 7 copii, membră în gospodăria colectivă „T. Vladimirescu"; **Rodica LUNGU,** membră a întovărășirii „13 Decembrie, utemistă; **Erich SCHNEIDER,** inginer agronom în gospodăria colectivă; **Dumitru OPREA,** învățător la Școala de 7 ani nr. 1 din Hărman.

● „Primejdia care planează asupra vieții lui Glezos, încă din momentul arestării sale ilegale, a devenit acum considerabilă...

Ca jurist, profesor de drept internațional și cetățean al unei țări pașnice, adresez un apel autorităților grecești, cerîndu-le să stingă acțiunea judiciară îndreptată împotriva lui Manolis Glezos și a celorlalți democrați. Și, drept urmare, aceștia să fie puși de îndată în libertate!"

prof. univ. Tudor POPESCU
doctor în științe juridice

● „Trebuie făcut totul, pentru ca istoria să nu înscrie între filele sale o crimă atît de odioasă, ca aceea a condamnării lui Manolis Glezos, eroul care a smuls zvastica de pe Acropole."

prof. Stanciu STOIAN
președintele Ligii române de prietenie cu popoarele din Asia și Africa

În timpul cînd Manolis Glezos era în libertate, a venit la el mama unui deținut politic și i-a cerut sprijin pentru eliberarea fiului său. Astăzi, milioane de mame din întreaga lume luptă pentru apărarea vieții lui Glezos. ←

Umbre pe Acropole

Sînt oare aceste reactoare deasupra Acropolei un simbol al civilizației noastre, față în față cu urmele vechii Elade?

Ar fi sublim! O navă cosmică învingînd gravitația este cel puțin tot atît de tulburătoare ca un monument ieșit din mîinile lui Fidias ori Praxiteles. Dar aceste reactoare americane poartă în pîntece moarte, război, adică barbarie, negarea valorilor spirituale. Și bătrînele pietre au un spasm de repulsie, la zgomotul lor.

Deasupra Atenei a mai răsunat cîndva uruitul asurzitor al avioanelor de război: erau Messerschmidt-urile aviației hitleriste. Grecia gemea sub ocupație. Prin cartierele mici și sărace bîntuia mizeria, peste tot stăpînea rușinea asupririi străine. Călăii hitleriști terorizau populația și-l căutau pe tînărul erou grec Manolis Glezos, care cutezase să smulgă steagul nazist de pe Acropole.

Umbrele Messerschmidt-urilor hitleriste, care murdăreau splendoarea milenarelor vestigii de cultură, au fost destrămate mulțumită luptei forțelor antihitleriste și, în deosebi, jertfelor și eroismului Armatei Sovietice, care a dat lovituri zdrobitoare mașinii de război fasciste, salvînd omenirea.

Timpul a trecut. Hitlerismul a fost înfrînt, dar la Atena e primit cu pîine și sare fostul general hitlerist Heusinger (deghizat în inspector N.A.T.O.), iar Manolis Glezos, înflăcăratul patriot, e din nou în primejdie, victimă a unei perfide înscenări. Deasupra Atenei zboară astăzi alte negre păsări ale morții: sînt bombardierele americane — iar pericolul ce-l atrage după sine instalarea de rachetodroame americane amenință însăși viața poporului grec. Ieri, teroarea hitleristă îndoia frunțile grecilor — azi, asistăm la o campanie antidemocrată dusă de cercurile reacționare; ieri, hotărîrile cele mai grave privind Grecia se luau la Berlin — azi, propunerii guvernului romîn, privind transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii, i se răspunde din... Washington, de către ambasadorul grec, după o întrevedere cu un secretar de stat adjunct american.

Mai e de mirare că opinia publică greacă este cuprinsă de neliniște, la ora cînd Glezos-eroul este adus samavolnic în fața unui tribunal militar și judecat pe baza unei legi fasciste? Glezos a luptat pentru ca Grecia să nu fie un pion al agresorilor imperialiști. Glezos a luptat împotriva instalării de baze americane pentru rachete, pentru ca pămîntul vechii Elade, leagăn al unei străvechi culturi, să nu fie expus primejdiei, de dragul intereselor străine. Aceasta este și voința poporului grec. Glezos a fost și este stegarul său.

De două ori l-a salvat poporul grec pe Manolis Glezos, eroul său național, de mîna călăului fascist. Și de astă dată va trebui făcut totul, pentru ca cel mai bun fiu al Greciei să nu fie sacrificat la ordinele unor „aliați" — ordine potrivnice intereselor Greciei.

Între soarta Greciei și soarta lui Glezos e o strînsă legătură. Salvarea vieții lui Glezos este, de aceea, un simbol al supraviețuirii poporului său, al viitorului său.

ITINERAR CULTURAL LA ȚĂNDĂREI

Fotoreportaj de E. IAROVICI

↑ Unul dintre cei mai în vîrstă susținători ai vieții culturale din comună este inginerul Ion Bălășescu, de la G.A.S. Crainica tocmai anunță conferința pe care inginerul o va ține la postul local de radioficare.

Traversînd leneșă Bărăganul în drum spre Dunăre, Ialomița cuprinde în meandre molcome așezările omenești. Țăndăreiul este una din comunele mai mari, cu 1.800 de familii, așezată la încrucișarea Ialomiței cu linia ferată Feteștii-Făurei și cu noua șosea asfaltată București-Constanța.

Dacă veneai aici acum vreo 15-20 de ani, cum coborai din tren și traversai calea ferată, dădeai de „centrul" comunei: o uliță prăfoasă, pe care se țineau lanț cîrciumi murdare și tot felul de prăvălioare care desfăceau marfă de cea mai dubioasă calitate. Prin colbul uliței umblau țărani descuiți, veniți cu necazuri la plasă, la judecătorie, la fisc. Din cînd în cînd, prin forfota de țărani, trecea cîte o trăsură sau șaretă cu vreun reprezentant al „protipendadei", proțăpit în mijlocul ei.

Erau și intelectuali în comună: un inginer agronom, cîțiva învățători și medici și mulți avocați. Era și o parodie de cămin cultural, însă activitatea lui era inexistentă, pentru că mărimile satului se ocupau mai mult de propria lor îmbogățire, decît de îmbogățirea spirituală a țăranilor. Țăranii erau buni doar pentru a fi jecmăniți și, cu cît erau mai neștiutori, mai analfabeți, cu atît mergeau mai bine afacerile, escrocheriile sau traficurile de influență. Aici învîrtea toate treburile moșierul Aurelian Pană, care și-a încununat cariera ca ministru antonescian. A fi „omul lui Pană", cum erau de exemplu avocații Ion Căpriceru și Nicolae Jantea, era lucru mare. Însemna că aveai neted în față, drumul spre căpătuire.

Așa a fost înainte vreme în Țăndărei. De atunci, însă, s-au schimbat multe. Azi Țăndăreiul este o comună complet colectivizată și G.A.C.-„Kirov" este o gospodărie fruntașă. În locul șirului neîntrerupt de cîrciumi murdare și prăvălioare cu mărfuri dubioase, cooperativa locală a deschis un restaurant și o grădină de vară „mai ceva ca la oraș" și magazine aprovizionate cu mărfuri de cea mai bună calitate: de la metraje de toate sortimentele, la costume fine, de la materiale de construcție și alimente, fructe, legume, pînă la biciclete, aparate de radio, mașini de cusut, ba chiar și motociclete. Pentru prima oară, în comună funcționează o librărie și un cinematograf!

În locul celor două școli primare de cîte 4 clase, care existau pe vremuri, azi funcționează cinci școli, din care două de 7 ani și una profesională agricolă. Recent, s-a mai înființat și un curs pregătitor pentru învățămîntul seral și fără frecvență, la care sînt înscriși muncitori fruntași din comună. Spitalul, dispensarul, S.M.T.-ul, G.A.S.-ul din comună au, toate, cadre de intelectuali bine pregătiți. Viața culturală din comună este în plină efervescență.

Aproape că nu trece zi, fără manifestări culturale; la postul de radioficare din comună, care deservește aproape 3.000 de abonați, e rezervat timp pentru programul local, compus din știri, interviuri, reportaje din comună, conferințe și programe prezentate de brigăzile artistice. La căminul cultural (unul mai încăpător este în curs de construcție) brigada artistică de agitație repetă noi scenete, iar echipa de teatru pregătește noi spectacole. Există în comună cercuri de citit, biblioteci de casă (pe lîngă cea centrală), se țin șezători, cursuri de educație sanitară, se organizează expoziții.

Noii intelectuali din Țăndărei își îndeplinesc menirea de aducători ai luminii. Fotoreportajul de față vi-i prezintă pe unii dintre ei, la lucru.

Cînd merge în excursie cu şcolarii la grădina colectivei, învăţătoarea Elena Chiran găseşte că mama ei, brigadiera Maria Chiran, este o „profesoară" de botanică mai bună decît ea.

Medicul stomatolog de la dispensar, Gheorghe Kootz, face parte din brigada ştiinţifică. Totodată, în cadrul acţiunilor obşteşti, face controlul sanitar al calităţii alimentelor la unităţile de deservire publică.

Învăţătoarea Teodora Marinescu, soţia profesorului Cornel Marinescu, este responsabila unui cerc de citit; totodată ea se îngrijeşte de buna funcţionare a bibliotecilor de casă şi a celorlalte cercuri de citit. „Venim cu bucurie aici — mi-au spus femeile din cerc — pentru că învăţăm o mulţime de lucruri."

Doctorul Plăcintă, directorul spitalului din comună, e aprig în special pentru activitatea sa împotriva misticismului şi a leacurilor băbeşti. În timpul liber, practică sportul cu iola, pe balta Strachina.

Mobilizarea colectiviştilor la întărirea G.A.C., la realizarea sarcinilor imediate, criticarea codaşilor, popularizarea experienţei înaintate a fruntaşilor, iată cîteva din sarcinile pe care şi le propun tovarăşii din brigada artistică de agitaţie. La repetiţia unei noi scenete, învăţătoarea Penelopa Focşeneanu dă indicaţii contabilei de la cooperativă, Tuţa Reitu, mecanicului de la S.M.T., Vasile Mihăilă, bibliotecarei Ana Bălan şi muncitorului Milea Dorobanţu.

Priveliştre spre viitor: şantierul fabricii de cărămizi şi ţigle din Ţăndărei, care va intra în funcţiune în 1960. Va fi una din cele mai moderne fabrici de acest fel din ţară, cu o producţie evaluată la 100 milioane cărămizi pe an. Întreprinderea va fi înzestrată cu utilajele cele mai moderne. Noua promoţie de intelectuali care vor lucra aici vor întări colectivul existent în Ţăndărei.

Profesorul Cornel Marinescu este responsabilul brigăzii ştiinţifice, înfiinţate în decembrie 1968. L-am găsit cu masa acoperită de tot felul de manuale, pregătind răspunsuri la întrebările puse de consăteni.

Doctoriţa Ana Onete îndrumă femeile din comună, în cadrul Crucii Roşii,

Învăţătoarele Elena Hagianu şi Cornelia Niculescu se ocupă, în afară de activitatea din cadrul brigăzii artistice de agitaţie, şi de frecvenţa celor înscrişi la cursurile serale de pregătire pentru admiterea în învăţământul superior. Iată-le, stînd de vorbă cu tractoristul fruntaş Stoica Mănăilă, pentru a afla ce-l împiedică să urmeze cursurile cu regularitate.

SERI *de întrebări şi răspunsuri*

Cînd s-a văzut că „seriile" de întrebări şi răspunsuri organizate la cămin încep să devină nopţi întregi, colectivul de conducere al căminului cultural din comuna Ţăndărei a început să caute o altă formulă în munca de răspîndire a adevărului ştiinţei. Fusese greu, foarte greu, să urnească gîndirea oamenilor, să-i scoată de pe făgaşul bătătorit al misticismului şi nici nu bănuiseră cei 10-15 intelectuali din comună cîtă foame de lumină este în sufletul ţăranilor. Dar o dată cutezate, întrebările se înmulţeau şi întreau tot către culmi surprinzătoare: „ce deosebire este între răscoală şi revoluţie?"; „ce sînt exploziile nucleare?"; „produc ele deviaţii ale pămîntului pe orbită?"; „cum se întorc păsările călătoare la cuiburile lor?"...

O întrebare, una singură din şirul celor de mai sus, şi era de ajuns pentru a-l pune în încurcătură pe învăţătorul care a stîrnit-o. În asemenea împrejurări învăţătorii n-aveau decît o singură cale, şi aceea de compromis: „La întrebarea asta o să vă răspund săptămîna viitoare. Trebuie să mă mai uit şi eu prin cărţi, prin reviste, să stau de vorbă cu alţi oameni, mai bine pregătiţi..."

Dar vezi că săptămîna-i mare şi, dacă într-o săptămînă se poate alcătui un răspuns cît mai documentat, în minţile cîtorva sute de ţărani muncitori se nasc alte 10-20 de întrebări. Prin întrebările sătenilor de azi cată răspunsuri veacurile de beznă ale poporului romîn. Şincai şi Gheorghe Lazăr coliudau sat după sat, cu traista de cărţi în spinare, să împrăştie negurile. Astăzi, nu-s de ajuns 11 cadre didactice într-o comună, pentru cîtă sete de învăţătură arată oamenii.

Aşa s-a născut nevoia alcătuirii brigăzii ştiinţifice. În urmă cu un veac, un singur om putea să-şi poarte în spinare sacul de ştiinţă. Astăzi, pentru o singură comună îs prea puţini cei cîţiva membri ai brigăzii ştiinţifice: profesorul Cornel Marinescu, profesorul de istorie Dorel Găină, doctorul Ion Plăcintă — directorul spitalului, stomatologul Gheorghe Kootz, inginerul Victor Modovan, tehnicianul agronom Ion Antonovici. La aceştia, să mai adăugăm pe Eugeniu Ion, directorul şcolii, pe Soare Aurel, directorul căminului cultural, pe Ion Barbu, responsabilul staţiei de radioamplificare şi — în fruntea tuturor — biroul comitetului raional de partid şi ne putem da seama pentru ce, în zilele de activitate a brigăzii ştiinţifice, nu se mai găseşte sămînţă de loc în sala căminului cultural.

De brigada ştiinţifică a comunei Ţăndărei s-a dus repede vestea prin Săveni, Kogălniceanu, Strachina ori Platoneşti. Oameni care înainte cu ani luau colnul drumurilor în roţile carelor, săptămîni în şir, ca să-l vadă pe „cel de a vorbit cu moşu" sau care alergau grabnic s-o sărească pe „maica domnului" întîpărită pe vreo fereastră de chiabur, vin astăzi la căminul cultural, se înghesuie şi stau ceasuri întregi în picioare, numai ca să afle răspunsuri la şiitea întrebări, ca de pildă aceasta pusă de Ştefan Enescu, muncitor la Gospodăria de stat din Ţăndărei: „Dacă forţa de gravitaţie a pămîntului nu acţionează asupra sateliţilor artificiali, de ce aceştia cad totuşi pe Pămînt?"

Saltul de la „visul maicii domnului" la înţelegerea luptei oamenilor pentru a cuceri cosmosul este elocvent pentru marea revoluţie socială şi culturală înfăptuită în ţara noastră în numai 15 ani!

Gh. FLORESCU

Demostene BOTEZ

TRACTORISTUL DE NOAPTE

E noapte neagră peste cîmpu-întins
De parcă-ntreg pămîntu-i o genune.
Prin beznă rătăceşte-un far aprins
Pe arătura neagră, de cărbune.

Pluteşte-n vid lumina străvezie
A farului de noctambul tractor
Ciclop din noua mea mitologie,
Înaintînd într-un fantast decor.

Pămîntul tace-nconvoiat din spate,
Iar brazdele cu must de primăvară
Se-aşază şi adorm îmbrăţişate,
Că-i noapte şi-i tîrziu de mult afară.

Prin razele luminii argintii
A farului ca ochiul unui zmeu,
Ca nişte fluturaşi de noapte vii,
Doi ochi de tractorist se zbat mereu.

Căci omu-acela mic şi neobservat,
Cu brazda lui împarte lumea-n două:
În ce va fi şi ce-a fost în trecut,
Şi taie calea înspre lumea nouă.

BLOC CU 40 DE APARTAMENTE RIDICAT ÎN 45 DE ZILE

Pe Şoseaua Giurgiului din Bucureşti s-a ridicat un nou bloc. Un lucru obişnuit pentru Capitala noastră, în care se construiesc zeci de blocuri. Cu toate acestea, noua clădire se deosebeşte mult de celelalte.

Căutînd noi căi pentru îmbunătăţirea tehnicii construcţiilor din ţara noastră, specialiştii din Ministerul Construcţiilor, Industriei Materialelor de Construcţie şi Industriei Lemnului, în colaborare cu cei de la I.C.M.L. — Institutul de cercetări ştiinţifice pentru construcţii, materiale de construcţie şi industrializarea lemnului — au pornit la ridicarea experimentală, din prefabricate, a acestei clădiri. Avînd la bază un proiect întocmit de I.P.C.T., noua construcţie a fost executată total în ateliere. Pereţii şi planşeele sînt realizate din elemente prefabricate şi lucrate la dimensiunile necesare fiecărei camere. În aceste piese prefabricate, sînt prevăzute toate instalaţiile: electrică, sanitară, de încălzire etc. — pe şantier făcîndu-se doar operaţiunile de montare şi asamblare. Lucrul cel mai important la această construcţie îl constituie materialele noi şi diferite folosite pentru panourile exterioare, interioare şi planşee. Astfel, panourile exterioare sînt fabricate din beton de argilă expandată de o calitate superioară, iar planşeele, din panouri de beton obişnuit, însă cu multe goluri.

Noul bloc este alcătuit din parter şi patru etaje. Ridicarea lui a arătat constructorilor că montajul panourilor unui astfel de bloc, cu 40 de apartamente, se poate face aproximativ în 45 de zile, iar pentru finisarea şi darea în folosinţă, ar fi necesare două luni şi jumătate. În acelaşi timp, consumul de materiale, faţă de o construcţie similară din cărămidă, se reduce la mai puţin de jumătate pe metru pătrat de suprafaţă locuibilă.

S-a constatat că greutatea construcţiei experimentale este mai mică cu o tonă pe metru pătrat de suprafaţă locuibilă, decît a unei construcţii similare din cărămidă.

ÎN LUPTĂ

Reportaj-anchetă de F. URSEANU

(II)

Fotografiile autorului

Se apropie cea mai mare sărbătoare a poporului nostru, 23 August — un deceniu şi jumătate de la eliberarea ţării de sub jugul fascist. Lupta pe care muncitorii din uzine şi fabrici o dau pentru realizarea unei producţii cît mai mari şi de cît mai bună calitate, pentru folosirea cît mai din plin a timpului de lucru, pentru reducerea preţului de cost al produselor, cinsteşte cu deosebite realizări marea sărbătoare. În această luptă se încadrează şi activitatea muncitorilor, inginerilor şi tehnicienilor de la „Industria sîrmei", din Cîmpia Turzii.

Reportajul începe nu în uzină, ci într-un autobus. Maşina e tixită „ochi" cu călători grăbiţi: muncitori care la 7 fix vor intra în schimb. Spre necazul lor însă, maşina aleargă ceva mai... încet ca de obicei. Nu fiindcă omul de la volan n-ar fi şi el grăbit, ci pur şi simplu fiindcă n-are nici o poftă să dea peste cap autobusul: o ploaie matinală a lustruit ca oglinda şoseaua Turda-Cîmpia Turzii.

Cineva din fundul maşinii îi aruncă un reproş:

— Noi batem recorduri şi dumneata...

— ...umbli ca melcul! — completează un altul din faţă.

Şoferul nu-i un om ursuz. Pe deasupra, e şi o veche cunoştinţă de-a călătorilor. De aceea, se-ntinde la vorbă. Şi, în timp ce-i „cu ochii în patru" ca maşina să nu-i derapeze pe asfaltul ud, de acolo, de la volan, expediază o replică spre fundul autobusului:

— Iar aţi bătut la handbal... pentru asta sînteţi aşa de voinicoşi... Dar cu fotbalul aţi cam rupt cuiul, sîrmarilor...

— Na, că s-a răzbunat şoferul! — zic şi eu spre vecinul meu din dreapta.

— Da' de unde... — răspunde prompt vocea de bariton a ardeleanului de alături. Vorbeşte de handbal şi de fotbal. Dar tovarăşul din fund, care a vorbit de recorduri, nu la asta s-a referit. El vorbea de producţie. I-am întrecut pe mulţi oţelari... Record, tovarăşe, record!

Pînă să aflu mai bine despre ce record e vorba, pînă să mă pun la taifas cu tovarăşii mei de drum, şoferul a şi frînat în faţa porţii uzinelor din Cîmpia Turzii.

De trei ori mai mult oţel...

Într-adevăr, aşa era. Se bătuse un record. În cinstea marii sărbători care se apropie, o brigadă de oţelari au răsturnat nişte calcule vechi. În ce constă recordul pe care l-au bătut oţelarii de la „Industria sîrmei"? Ei au elaborat pentru prima oară şarje de oţel în aproape 3 ore. Timp care n-a fost înregistrat niciodată la cuptoarele Siemens-Martin mici ale acestei uzine. Căci, în mod obişnuit, timpul de elaborare a oţelului în astfel de cuptoare oscilează între 4-5 ore.

Ce aduce această reducere de timp la fiecare şarjă? Mult! Mai bine, însă, să vă spună şeful sectorului oţelărie, inginerul Ion Pleşa:

— S-a dat într-adevăr o producţie record: 9,8 tone de oţel pe metru pătrat de vatră şi zi calendaristică.

— E într-adevăr mult? — îl întreb pe specialist.

— Categoric! E necesar însă să aflaţi şi altceva — continuă inginerul. Iată: în anul 1951 producţia de oţel a unui cuptor Siemens-Martin nu era mai mare de trei tone oţel pe metru pătrat de vatră. Anul trecut, în trimestrul întîi, am ajuns la peste cinci tone, iar în 1959 — pînă acum cîteva zile — media de oţel elaborat a ajuns zilnic la peste opt tone pe metru pătrat de vatră. Acum, iată că ne-am doborît propriul record. Am dat 9,8 tone. Şarjele din luna aceasta reprezintă de trei ori mai mult oţel decît cele de acum opt ani...

— Dar cum aţi ajuns la acest rezultat?

— Comitetul nostru de partid a fost sufletul acestei acţiuni. El i-a mobilizat pe oţelari să se gîndească la soluţii cu privire la economisirea timpului de elaborare a şarjelor şi i-a ajutat să le găsească şi să le aplice. În acţiunea de economisire a timpului s-a evidenţiat brigada maistrului comunist Ignat Pethö. Ea a bătut recordul. În ce-l priveşte pe meşter, e în permanentă căutare de idei şi metode avansate. Studiază fel de fel de proiecte, citeşte reviste, broşuri de specialitate şi chibzuieşte zi de zi asupra diferitelor soluţii, împreună cu „ortacii" săi.

Aşa au ajuns oţelarii din schimbul comunistului Pethö, la şarje care să nu dureze mai mult de 3 ore. Care-i reţeta acestui succes? Oamenii au scurtat la minimum timpul de încărcare a cuptorului; au format o încărcătură potrivită şi — ceea ce-i foarte important, după cum am aflat — au stabilit un regim termic optim. Adică au ţinut seama şi de faptul că nu trebuie supraîncălzite bolta, cuptorul şi grătarul acestuia. Astfel se explică faptul că recordul bătut de oţelarii lui Pethö a putut fi „omologat" nu numai pe criteriul cronometrării timpului de elaborare a şarjei, ci şi pe acela al stării bune a cuptorului. A cuptorului care a dat într-o singură zi 9,8 tone de oţel

CU MINUTELE

pe metru pătrat de vatră, în loc de 3 tone, cît dădea în urmă cu cîțiva ani.

Au dispărut „îmblînzitorii de șerpi"

Popas la unul din laminoare. În vasta „arenă", țaglele (sosite din oțelăria de alături), încălzite bine și apoi „gîtuite", devin kilometri de sîrmă. Înainte însă, sînt niște adevărați șerpi de foc care se zbat, care aleargă de colo-colo, care se încolăcesc pînă ce, potolindu-se, se așază cuminți în rotocoale groase.

— Nu observi nimic? — mă întreabă însoțitorul meu prin fabrică. Ai mai fost doar pe aici!

— Exact! S-a schimbat ceva: au dispărut „îmblînzitorii de șerpi" — răspund, glumind.

Într-adevăr, așa este. Unde-s oamenii care goneau sîrma incandescentă spre calibrele de subțiere? Laminoriștii care, într-o fracțiune de secundă, prindeau cu cleștele căpătîiul de sîrmă înroșită, îl treceau printr-un valț, îl scoteau pe dincolo, îl treceau din nou prin altul și tot așa... Adică, pînă ce țagla groasă de oțel ajungea sîrmă subțire.

— În schimb, privește! — mă îndeamnă însoțitorul.

În fața valțurilor, acolo unde „îmblînzitorii" dirijau altădată „șerpii de foc", a apărut o instalație nouă. Un „aparat conductor", care poartă sîrma înroșită prin diferite ghidaje și calibre. Și o poartă acum, fără intervenția „omului cu clește".

În lupta pentru cîștigarea minutelor — în cazul de față pentru cîștigarea secundelor — procesul de fabricație a fost modernizat și la Cîmpia Turzii. Ce a adus schimbarea? Mai bine zis, cît a adus? În primul rînd se economisește timpul manevrării manuale. Asta aduce patru pînă la cinci secunde la fiecare colac de sîrmă. Productivitatea a crescut subit: cu 13 la sută. În afară de aceasta, s-a pus capăt unei munci destul de grele.

Ideea inovației? Ea aparține unui colectiv de laminoriști și a putut fi înfăptuită mulțumită sprijinului primit din partea organizației de partid și a conducerii întreprinderii. Printre inovatori, maiștrii: Emanuel Gherman, Gh. Tușa, Vasile Rusu, Gh. Busuioc...

Cît prețuiește o secundă?

În lupta cu timpul, maistrul laminorist Gherman nu s-a oprit însă la realizarea de mai sus. A mai „rupt" secunde și din altă parte. Chiar multe mii de secunde. Dar ascultați-l pe dînsul:

— De ce țagla destinată să devină sîrmă trebuie să treacă, la prima formă de laminare, prin zece „strangulări", cînd ar putea foarte bine să treacă prin mai puține și să ajungă totuși la aceeași dimensiune?

Aceasta a fost ideea: să reducă două „plimbări" ale țaglei. Împreună cu un mic colectiv, maistrul Gherman a creat un dispozitiv de „gîtuire" mai profundă a țaglei, așa încît, încă de la bun început, țagla se subțiază cît trebuie, numai prin 8 treceri, în loc de 10. Ce a adus reducerea a două treceri? 6,38 secunde mai puțin, la fiecare țagla; înainte de aplicarea inovației, țaglele acestea de oțel treceau în 46 de secunde. Acum, trecerea se face numai în 39,62 secunde.

Gherman e un om extrem de modest. De aceea, nu el, ci inginerul de la cabinetul tehnic, care mă însoțește, îmi vorbește despre importanța inovației:

— E adevărat că o secundă economisită aici nu valorează mai mult de 0,25 lei. Dar înmulțiți, vă rog, acești 0,25 cu sutele de mii de secunde economisite într-un an de pe urma inovației. Veți obține o cifră într-adevăr impresionantă.

Completarea aceasta mă scutește de orice comentariu.

Arcuri pentru toate somierele...

Bătălia pentru secunde se duce și în alte secții... Am ales „teatrul de luptă" al secției arcuri. Ea furnizează aceste produse pentru întreaga țară și chiar și pentru alte țări. Milioane de arcuri pentru somiere se nasc aici, din sîrmă de oțel trecută printr-o baie de cupru. Cine și-ar fi putut închipui că o inovație ar putea reduce, aici, la jumătate, timpul de lucru al arcurilor? Aceasta, deoarece procesul tehnologic e extrem de simplu. Sîrma intră într-o mașină și iese în formă de spirală. Dar spiralele acestea trebuie să aibă, toate, același grad de elasticitate. Și pentru că nu-l au, trebuie să suporte o altă operație, așa-numita „probă de presiune", care se efectuează la alte mașini. Cele două operații fac ca timpul de execuție al unui arc să fie de trei secunde. Ce-a, de fapt, trei secunde? Mai nimic! Totuși!... La chemarea partidului oamenii au început să caute, să cerceteze, să experimenteze. Acum, o idee a meșterului Ion Cîmpeanu începe să prindă viață. Și, dat fiind că nu e vorba de o sută sau de o mie de arcuri, ci de milioane de bucăți anual, asta înseamnă milioane de secunde economisite, valorificate deci în procesul de reducere a prețului de cost. Ion Cîmpeanu vrea să reducă timpul total de fabricație al unui arc cu o secundă și jumătate. Cum? Cu ajutorul unei mașini, de altfel nu tocmai așa de simplă, pe care el însuși a construit-o. O mașină care nu numai că fabrică arcul, dar îl și fixează „din mers" la un grad de elasticitate egal cu toate celelalte.

Deci, în viitor, arcurile nu vor mai poposi și la cea de-a doua serie de mașini pentru „proba de presiune", ci vor fi executate dintr-o dată; pe de altă parte, ele vor fi fabricate cu un număr mai mic de muncitori.

— ... Iar milioanele de secunde vor aduce anual economii de sute de mii de lei — mi s-a spus la cabinetul tehnic, acolo unde inovația lui Ion Cîmpeanu a fost aprobată. La cabinetul tehnic, unde, cu ajutorul mașinii de calculat sau cu ajutorul riglei de calcul, se socotește exact și anticipat cît și ce poate aduce fiecare secundă, fiecare minut economisit.

Și, în această privință, inginerii și tehnicienii cabinetului tehnic de la „Industria sîrmei" din Cîmpia Turzii nu se pot plînge acum, înainte de 23 August, că au puțin de lucru.

P.S. V-am vorbit la început despre recordul echipei de oțelari din brigada maistrului Ignat Pethő. Ei bine, iată că și recordul de care v-am vorbit a fost doborît. Acum, la închiderea ediției, în ziare a apărut o telegramă care arată că în cinstea zilei de 23 August, brigada maistrului Pethő a înscris cel mai înalt indice de utilizare a cuptorului Siemens-Martin, realizat vreodată de oțelarii din Cîmpia Turzii: 10,25 tone pe metru pătrat vatră și zi calendaristică. Succesul se datorește atît hărniciei oțelarilor care au răspuns cu entuziasm chemării comitetului de partid, cît și noilor măsuri tehnico-organizatorice, luate de conducerea uzinei.

Ion Cîmpeanu: „Înmulțiți o secundă și jumătate cu milioane de arcuri..."

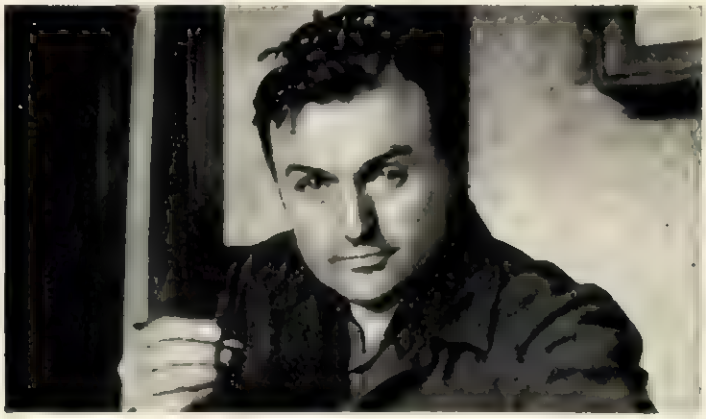

Em. Gherman, maistru laminorist, își antecalculează cu grijă proiectele de economisire a secundelor.

Maistrul laminorist Gh. Tușa mai are și alte idei de inovații. Dar nu vrea să ni le spună, pînă „nu e sigur de ele".

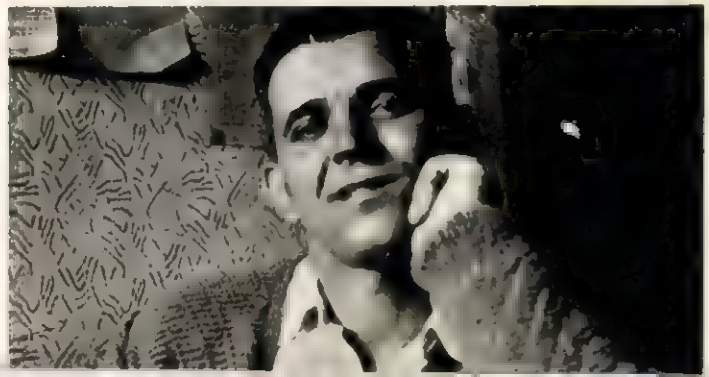

Inginerul Ion Pleșa: „Economia de timp la elaborarea șarjelor are o importanță extrem de mare în lupta pentru mărirea producției de oțel".

Regizorul francez Jean Dréville în timpul turnării, în studiourile sovietice „Mosfilm", a interioarelor filmului „Normandie-Nieman".

Întîlnirile aviatorilor francezi cu oamenii sovietici constituie scenele cele mai emoționante ale filmului. Regizorii Jean Dréville și Damir Viatici-Berejnih dau indicații actorilor, pentru realizarea unei astfel de scene.

Actorul sovietic Nikolai Rîbnikov, interpretul neuitatului căpitan Tarasenko din coproducția franco-sovietică „Normandie-Nieman".

„NORMANDIE-NIEMAN"

Mai 1942... Războiul aprinde de fasciști sîngele întregii lume. Deasupra Parisului se întinde umbra crucii încrîncenate, iar cizmele ocupanților tropăie pe Champs Elysées. Din armata franceză lichidată au rămas doar cîteva unități, cantonate în Africa de Nord.

În acele zile, de pe aerodromul din Oran își luă zborul un avion. În el, cîțiva piloți: erau primii zburători francezi care plecau la luptă, hotărîți să spele ocoarea Franței, pătată de trădătorii de la Vichy, să contribuie la nimicirea mașinii de război fasciste. Pe diferite căi ocolite, zeci de aviatori francezi se adunau la Teheran, pentru a trece apoi în Uniunea Sovietică: aici urma să se înființeze, cu sprijinul Armatei Roșii, escadrila de vînătoare „Normandie", numită mai tîrziu „Normandie-Nieman", pentru vitejiile săvîrșite pe frontul Niemanului.

De aci începe epopeea glorioasei unități franceze de aviație care a luptat trei ani pe frontul de răsărit, împotriva hoardelor fasciste. Așa începe și filmul consacrat prieteniei de arme dintre aviatorii francezi și cei sovietici.

Cum e și firesc, filmul e o coproducție. Colaborarea franco-sovietică a început chiar de la scenariu. La capătul lui se așterne iscălitura scriitoarei franceze Elsa Triolet, a scriitorului sovietic Konstantin Simonov și a scenaristului francez Charles Spaak. Documente și mărturii ale foștilor membri ai escadrilei au ajutat la reconstituirea fidelă nu numai a evenimentelor acelor ani frămîntați, ci și a atmosferei în care aviatorii francezi i-au cunoscut și i-au îndrăgit pe oamenii sovietici. Departe de țara lor, pe aerodromuri măturate de viscol, printre oameni cu alte obiceiuri și vorbind o altă limbă, ei au găsit o adevărată familie. Încrederea și căldura cu care au fost întîmpinați de frații lor de arme sovietici au sporit nerăbdarea zburătorilor francezi de a se arunca în foc, de a contribui la alungarea bîtlerîștilor de pe pămîntul sovietic.

Eroicele fapte de arme și tot atît de eroicele „gesturi de prietenie, bucuriile victoriei și jalea pentru camarazii pierduți sînt momentele ce punctează emoționanta epopee. Poate că nu-l chema Denis pe maiorul comandant al escadrilei, nici Sinițin pe colonelul sovietic al cărui sfîrșit eroic, pe frontul Niemanului, i-a îndurerat pe prietenii săi francezi, și nici De Boissy pe aviatorul care a preferat să moară, decît să-i părăsească în primejdie pe bătrînul mecanic Ivan Ivanovici... Dar toți aceștia au existat într-adevăr — poate sub alte nume — și faptele lor, reînviate pe ecran, nu vor putea fi uitate, oricît ar aștepta reacțiunea franceză ura împotriva Uniunii Sovietice.

Realizarea monumentului cinematografic în memoria escadrilei „Normandie-Nieman" a fost încredințată regizorului francez Jean Dréville și celui sovietic Damir Viatici-Berejnih, care, în fruntea unei echipe mixte de cineaști, lucrează acum pe platourile studioului „Mosfilm". Actorii sovietici Nikolai Rîbnikov (cunoscut la noi din filmele „Înălțimi" și „Primăvara pe strada Zarecinaia"), Nikolai Lebedev, Vladimir Gusev și Iuri Krotenko i-au întîmpinat aci pe colegii lor francezi Pierre Trabaud, Gianni Esposito, Maurice Ronet, Roland Chalause, Michel de Cerville și alții; în masa aviatorilor francezi vor figura un mare număr de studenți sovietici.

În mijlocul acestei echipe de tineret se remarcă prezența unor veterani ai glorioasei escadrile: sînt cei doi consultanți — Eroul Uniunii Sovietice Anatolii Golubev și fostul tălmaci al escadrilei „Normandie-Nieman", Igor Eichenbaum, cel poreclit „Boum". Sfaturile lor asigură veridicitatea fiecărui detaliu, amintirile lor dau viață autentică fiecăreia din scenele reconstituite în studio. Și poate că prietenia ce se naște sub focul reflectoarelor de la „Mosfilm", în entuziasmul colaborării dintre cineaștii sovietici și francezi, nu e mai puțin fierbinte, mai puțin prețioasă ca aceea cîștigată în focul războiului antifascist. Înălțînd un imn în amintirea celor care au luptat umăr la umăr pentru libertatea omenirii, cineaștii francezi și sovietici perpetuează o prietenie istorică.

Ana ROMAN

O scenă de lucru: se filmează episodul „În carlinga avionului".

Moment de destindere în sala de mese a escadrilei „Normandie-Nieman".

...Și un moment solemn: se anunță o nouă victorie a escadrilei.

INSCRIPȚIE LA O FOTOGRAFIE

Nemaipomenita aventură a unor tineri din „lumea bună"...

Dacă ar fi parodie, ar putea fi intitulată „Șase oameni pe o schelă — fără a mai socoti și scrumierele". Dar nu e parodie, ci un lucru cît se poate de serios: șase tineri londonezi, din așa-zisa „lume bună", au pornit o călătorie într-o lume complet necunoscută — o adevărată aventură. Privind (și, mai ales, aflînd despre ce-i vorba), mi-am adus aminte de o însemnare din jurnalul lui Mihail Sebastian: „M-am întîlnit azi cu X. L-am convins să ia autobusul. A fost pentru el o experiență de viață".

Necunoscutul lui Mihail Sebastian trebuie să fi fost, totuși, un adînc cunoscător al vieții, pe lîngă cei șase tineri londonezi care s-au încumetat să se ducă pînă în Oxford Street, pe un șantier, să se urce pe platforma unei schele (special construite și înzestrate cu tot confortul — scrumiere, cutii pentru gunoi, plante decorative, zăbrele de siguranță, iar seara și cu lămpi de neon), pentru ca, înălțați la cîțiva metri deasupra pămîntului, să asiste la un spectacol complet necunoscut lor: oameni muncind. Ei da, ce vă miră?! Viața trebuie, oricum, cunoscută, în toate aspectele ei — iar cine n-are ocazia să știe cum e cînd muncești, are acum ocazia (pentru o sumă cu totul minimă, vă asigur) să vadă cum muncesc alții. Pe cine nu-l pasionează călătoriile pe coordonate necunoscute? Te-ar lăsa rece, cititorule, perspectiva unei călătorii, să zicem, la tropice sau în mările sudului? Pentru cei șase tineri londonezi din fotografia noastră, călătoria în lumea muncii este o călătorie într-o lume exotică, de care ei au auzit doar vorbindu-se — și poate nici atît... E drept că, pentru asta, ei n-au nevoie să facă cine știe ce călătorie îndepărtată — e de ajuns să iasă cîțiva pași dintr-unul din cartierele elegante ale Londrei. Și desigur că pentru asta nu le trebuie cine știe ce timp — e de ajuns să-și consacre o jumătate de oră, între o vizită mondenă și un hula-hoop.

Așadar, cei șase băieți londonezi privesc cum muncesc oamenii. Cine ar putea spune ce se petrece în acest timp în capetele lor? (Dacă în general se întîmplă ceva...) Poate că, după exact cinci minute de contemplare a semenilor lor — zidari, dulgheri, electricieni — tinerii încep să se plictisească. Cînd nu ești obișnuit să vezi oameni muncind, obosești repede. Ar fi bine ca, pentru asemenea împrejurări, organizatorii spectacolului „oameni muncind" să ofere spectatorilor niscaiva publicații. „Sunday Pictorial", de pildă. Dar, atenție: în nici un caz, numărul în care e descris felul cum trăiește familia muncitorului Carumek, unul dintre miile de muncitori din Sheffield. Citind articolul cu pricina, tinerii din lumea bună ar putea, doamne ferește, să se indispună complet. Căci iată ce ar citi: „Familia lui Carumek se compune din șase persoane: Carumek, soția lui și patru copii, dintre care cel mai mic are șase luni, iar cel mai mare, patru ani. Toți stau într-o singură cameră mică, lipsită de cel mai elementar confort. Paturile copiilor sînt suprapuse. Familia Carumek a cerut ajutor, în repetate rînduri, consiliului municipal și deputatului ales în parlament de circumscripția respectivă. Cînd Carumek a cerut să i se dea o locuință omenească, un funcționar de la consiliul municipal a spus: „Știau că au o singură cameră. N-aveau decît să nu facă atîția copii".

Așa e în Anglia, cînd muncești...

Cînd muncești... Pentru că se poate întîmpla și... să vrei să muncești și să nu ai unde, să fii adică unul dintre cei peste un milion de șomeri, cărora Camera Comunelor le consacră nu o dată ședințele și îndemnurile sale la răbdare...

Dar există și unii care nici gînd n-au să muncească. Sînt feciorii de bani gata, cei ce stau — ca-n fotografia noastră — și privesc cum muncesc oamenii, fără să înțeleagă, firește, nimic.

Munca există de cînd există omul. Ce rămîne din om, dacă renunță la muncă? El se întoarce, inevitabil, înapoi, la stadiul în care nu mai prezintă decît un interes strict zoologic. De aceea cred că scena a fost privită dintr-un unghi greșit. Fotografia ar trebui să arate nu cum privesc tinerii de după zăbrele, ci cum sînt priviți. Și ar fi trebuit să fie apoi trimisă unor antropologi. Ei se pricep mai bine să cataloghеze și să claseze asemenea exemplare!

Radu TIULESCU

Cea de-a 1002-a noapte ÎN ORAȘUL CALIFILOR

Reportaj de AL. GHEORGHIU

Așa s-a prăbușit Bastilia Orientului

Cu un an în urmă, milioane de ochi căutau cu înfrigurare pe harta lumii Bagdadul, orașul rămas peste noapte fără regi, și noua republică din Orientul Arab, plămădită cu sîngele unui popor care a sfărîmat lanțurile robiei feudale și coloniale.

Am vizitat tînăra Republică Irak acum un an, tocmai în acele ceasuri grele, în plin freamăt al revoluției. Citeam în ochii irakienilor bucuria libertății și a vieții noi la care năzuiau săvîrșind revoluția din 14 iulie 1958.

Sosisem în Irak o dată cu prăbușirea imenselor ziduri nevăzute ale acestei Bastilii a Orientului, în care monarhia trădătoare hașemită și tiranul Nuri Said, veșnic însetat de sînge ca și de lire sterline și dolari, ferecaseră un popor de șapte milioane de suflete, căruia îi sugeau vlaga și sîngele. În țara dintre cele două fluvii gemene — Tigrul și Eufratul — unde legenda așezase cîndva „raiul", un popor trăise decenii de-a rîndul într-un adevărat infern.

★

Strălucirea Bagdadului de odinioară, din cele „O mie și una de nopți", fusese stinsă de cele patru secole de grea împilare a sultanilor turci. Dar și mai grele au fost cele patru decenii de stăpînire a colonialiștilor britanici, care, cu ajutorul baionetelor, veniseră aci să se înfrupte, la rîndul lor, din sîngele și truda acestui talentat și harnic popor. Cele patru decenii de „civilizație" britanică în această țară, care este legatarul străvechii civilizații mesopotamice, au lăsat urme adînci și greu de vindecat în trupul Irakului, urme care acuză cu putere imperialismul.

Biruința din 14 iulie a deschis celor aproape un milion și jumătate de kurzi, principala minoritate națională din Irak, perspectiva creării unei vieți eliberate de străvechea asuprire. Azi kurzii înfrățiți cu arabii sînt hotărîți să-și continue lupta pentru libertate. Am putut desluși această dîrzenie pe chipurile țăranilor kurzi, cu care am stat de vorbă într-un sat din apropiere de Mossul.

Așa a început furtuna. În 14 iulie 1958! În zorii zilei, cînd palmierii începuseră să foșnească, presimțind parcă apropierea furtunii, capetele stăpînitorilor Irakului au căzut, o dată cu statuile lor, de pe socluri. Flăcările mîniei poporului au pîrjolit alevea palatul regal, unde huzurea monarhia trădătoare — îmberbul rege Feisal, care vorbea mai bine engleza decît araba, și regentul Abdel Illah. Zeci de mii de oameni din toate colțurile Irakului s-au perindat, zile de-a rîndul, prin acest palat încă fumegînd, pentru a vedea cu ochii lor mormîntul proaspăt al monarhiei. Pe zidurile înnegrite de fum, o mînă scrisese suprenul avertisment dat trădătorilor: „A făcut uz de violență, de violență a pierit! Așa vor fi pedepsiți toți trădătorii poporului!"

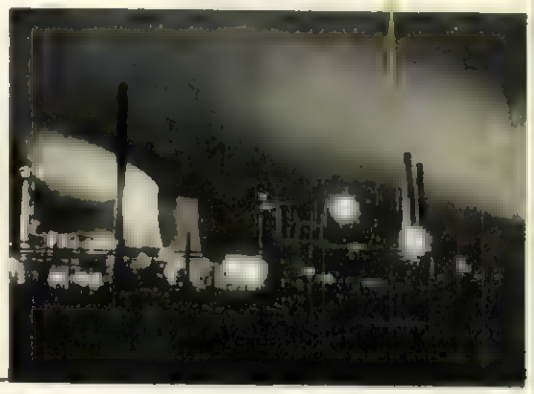

Kirkuk — orașul petrolului din Irak — este o feerie de lumini nopțea, datorită gazelor care ard, neflind captate. De aici, din inima petroliferă a Irakului, pornește „pipeline"-ul construit de „Irak Petroleum Company", prin care era supt sîngele negru al țării — 35 milioane de tone anual. Irakul primește și azi doar 50% din valoarea totală a profiturilor realizate de „Irak Petroleum Company" de pe urma extragerii și vînzării petrolului irakian.

① Poporul irakian își exprimă hotărîrea de a lupta și mai departe pentru pace și democrație.

☆

② Dacă ieși la porțile Bagdadului, nu-ți vine să crezi ochilor că în epoca zborurilor în Cosmos, poți vedea cel mai jalnic tablou al mizeriei umane — un adevărat „orășel" de magherniță de lut, așa-numitele „sarife", în care trăiesc și astăzi peste 200.000 de oameni. Sînt foștii argați care au părăsit moșiile din sudul țării, pentru a scăpa de urgia șeicilor.

Iată cum arată „sarifele", în comparație cu una din vilele șeicilor.

☆

③ Țăranii, care au fost atît de asupriți în trecut, au acum propriile lor asociații care luptă pentru aplicarea cît mai grabnică a reformei agrare și pentru interesele lor generale. Iată un reprezentant al mișcării țărănești, exprimînd, la un miting popular, hotărîrea țăranilor de a lupta pentru pace, împotriva uneltirilor imperialiste.

☆

④ De luni de zile Bagdadul trăiește această efervescență politică de masă. În fotografie: camioane cu manifestanți, pe una din străzile Bagdadului.

Pitorescul Bagdadului de odinioară îi regăsești cu ușurință în orașul vechi, cu străduțe înguste, cu case de lemn având balcoane în stil turcesc și, mai ales, în bazarul de mărfuri: textile, încălțăminte, covoare orientale sau alte feluriteobiecte de artizanat, lucrate cu multă migală, uneori chiar în fața clientului.

Acest portal vechi duce spre sediul Ministerului Apărării. Dacă-ar putea vorbi acest portal!... El a fost martorul suferințelor poporului irakian, dar și al cruntei sale răzbunări. Aci, în fața Ministerului Apărării, au fost spînzurați cei mai buni fii ai poporului irakian. Tot aci, însă, i-a pedepsit și poporul pe tiranii săi

În antichitate, Babilonul era grînarul lumii de pe atunci. Dar azi? Pretutindeni în satele irakiene, vezi urmele pregnante ale trecutului apropiat care constituie un puternic act de acuzare a vechiului regim. Din cele 850.000 de familii de țărani din Irak, numai 120.000 posedau mici parcele de pămînt, care în multe cazuri nu depășeau un dunam fiecare (un dunam, egal cu un sfert de ha), iar restul țăranilor nu aveau nici o palmă de pămînt. În schimb, în Irak existau 100 de proprietăți care depășeau o suprafață de 20.000 de dunami fiecare și, în unele cazuri, depășeau 200.000 de dunami. Plugul de lemn și alte unelte agricole primitive, pe care le-am zărit adesea în cîmpia Tigrului sau în regiunea kurdă, sînt rămășițele vizibile ale trecutului apropiat. Reforma agrară promulgată acum în Irak a tăiat ghearele marilor moșieri, subrezind astfel baza feudalismului în agricultură. Țăranii irakieni au început să se întoarcă pe pămînturile furate de moșieri.

Un popor întreg a fost umilit și exploatat de o mînă de șeici hulpavi și haini, sprijiniți de baionetele colonialiștilor britanici. Străzile Bagdadului se năclăiseră de sîngele poporului. Iar statuile regilor Irakului, ca și cele ale invadatorilor britanici, priveau mute și nepăsătoare, cu suveran dispreț, la suferințele poporului.

Dar cerul veșnic albastru al Bagdadului se învolbura tot mai mult. Furtuna din inimile irakienilor, pentru care paharul suferințelor se umplusе, devenea tot mai amenințătoare, la fel ca și furtuna primejdioasă ce răscolește adesea deșerturile Irakului.

Bagdadul a cunoscut astfel și cea de-a „O mie și a doua noapte", noaptea spre 14 iulie 1958, despre care măiastra crăiasă Șeherazada nu ar fi putut să mai povestească, căci întîmplările acestei nopți sînt prea proaspete. Dar nu a fost o noapte dulce, suavă, așa cum cunoștea Bagdadul pe vremea faimosului calif Harun al Rașid, pe care îl pomenește cu atîta cinstire cronica Bagdadului, ci o noapte furtunoasă, hotărîtoare, care s-a înscris cu litere de foc în istoria acestui popor, ca odinioară cuvintele profetice „Mane, Tokel, Fares", apărute pe zidurile Babilonului în noaptea tragică a ultimului ospăț al lui Baltazar...

★

La aproape un an de la aceste întîmplări, care au deschis un nou capitol în istoria Irakului, m-am întors din nou în orașul legendar al califilor. Am fost martorul primelor prefaceri menite să schimbe treptat înfățișarea Irakului de ieri

Moștenirea lăsată de vechiul regim te întîmpină încă cu brutalitate la tot pasul: o țară cu o agricultură înapoiată, cu o industrie aproape inexistentă, cu un nivel de trai foarte scăzut, cu peste 80% din populație analfabetă. Acesta este bilanțul sumar al vechii stăpîniri. O țară sărăcită, cu toate că în adîncul solului său se află bogății imense; o țară sărăcită, dar cu un popor bogat prin avîntul său revoluționar, prin faptele sale curajoase, prin sentimentele sale sincere față de cei care îi sînt cu adevărat prieteni — așa cum ne-au dovedit numeroasele manifestații de prietenie ale irakienilor simpli față de noi, primiți aci ca soli ai unei țări socialiste.

Cea de-a doua vizită făcută recent în Irak mi-a prilejuit o dată mai mult cunoașterea la față locului a puternicului avînt al maselor populare din Irak, în pofida opreliștilor puse de imperialism și de reacțiunea internă. Am asistat cu emoție la marele eveniment al ieșirii Irakului din Pactul de la Bagdad și m-am amestecat printre sutele de mii de partizani ai păcii care au manifestat, zile de-a rîndul, pe ulicioarele Bagdadului, ce-și relua parcă numele de odinioară, Medinet As Salam (Orașul păcii).

Ca martori ai acestor aspecte, ne simțim datori să aducem cititorilor noștri unele mărturii asupra vieții poporului irakian și a luptei sale pentru independență și libertate. Este ceea ce încercăm să facem prin aceste rînduri și prin fotografiile alăturate.

FLACĂRA

OBIECTIV

● *Despre condițiile infernale din lagărele de concentrare din Algeria ne parvin noi date zguduitoare. Ziarul francez „Libération" scrie, între altele, că în lagărele în care sînt „regrupați" cîte 1.000 de musulmani, în fiecare a doua zi moare cîte un copil.*

● *Judecat sub acuzația de a fi pronunțat, în timpul războiului hitlerist, peste 50 de condamnări la moarte, fostul procuror nazist Wolfgang Münstermann a fost condamnat de către un tribunal vest-german la... o amendă de 50.000 de mărci. Cum s-ar zice, de fiecare deținut politic antifascist executat pe baza sentinței lui Münstermann, cîte 1.000 de mărci amendă — atîta cît valorează, probabil, capul unui om în țara lui Adenauer.*

● *O recunoaștere tardivă, dar nu mai puțin semnificativă:* „Politica de blocadă dusă împotriva țărilor comuniste a dat un faliment total". *(Extras dintr-un comentariu al agenției japoneze „Dzidzi Tusin")*

● *La uzinele de automobile „Ford" din Statele Unite au fost concediați, în ultima vreme, un număr de 20.000 de muncitori calificați.*

● *Ostilitatea maselor populare față de pregătirile în vederea unui război atomic capătă în Japonia forme cu adevărat dramatice. La Tokio, în fața reședinței premierului japonez, s-a sinucis, făcîndu-și harakiri, preotul Kobotosi din Hiroșima — în semn de protest împotriva remilitarizării Japoniei sub comanda generalilor americani.*

● *Din cauza lipsei de cumpărători, stocurile de cărbune din Ruhr se apropie rapid de 20.000.000 tone, iar în mine, cele peste 5.000.000 de așa-zise „schimburi nelucrătoare" au smuls de la gura muncitorilor 110.000.000 de mărci.*

● *Senatorul american Fullbright, președintele Comisiei senatoriale pentru afacerile externe din S.U.A., s-a pronunțat din nou pentru o conferință la nivel înalt. Spre deosebire de președintele Eisenhower, el a declarat că o asemenea întîlnire nu trebuie condiționată de „rezultate probabile" și că ea trebuie să aibă loc tocmai pentru a se face eforturi în scopul realizării unor progrese.*

D.B.

Nu l-am aflat pe panou...

de Nicuță TĂNASE

Știți, unii dintre noi, reporterii, cînd avem de scris cîte un reportaj, mai întîi căutăm titlul. Ne plimbăm cîte o jumătate de oră prin cameră, ba uneori și cîte o oră, poate chiar două, pentru că titlul contează foarte mult.

De ce asta? Pentru că știm cum se petrec lucrurile: deschide omul ziarul, își aruncă ochii pe prima pagină, pe a doua, și cînd găsește un titlu mai acătării, se apucă să citească. Și trebuie să mai știți că și reporterii au ambiția lor. Fiecare vrea să la el caimacul, vrea să fie primul care-i citit. Ambiție! E rău? Nu!

În cazul de față, subsemnatul nu are pretenția să fie citit primul. Nu are pretenția, mai ales pentru că nu a găsit un titlu care să-l facă praf pe cititor.

Bîtiu Vasile! Numele nu spune nimic. Uitați-vă: mă plimb prin cameră și mă gîndesc ce să scriu despre acest Bîtiu. E forjor la uzinele „Independența" din Sibiu. Forjor!

Pe Bîtiu nu l-am găsit nici pe panoul fruntașilor, nu am citit despre el nici în „Flacăra Sibiului" (ziarul local).

Am stat însă de vorbă cu el, ore în șir.

Ce știu despre Bîtiu? Că are 27 de ani, că e căsătorit cu Victoria și că are doi copii. Mai știu despre el că a învățat meseria de fierar la un meșter particular din Sibiu, că părinții lui erau obligați să dea acestui patron 5 kg de untură, 10 duble de grîu, 10 duble de porumb și 3 saci de cartofi pe an. În schimbul acestor — să zicem — alimente, patronul l-a învățat covăcia.

În anul 1949 s-a angajat la „Independența". Pînă atunci nu mai văzuse ciocan cu aburi. Era învățat să bată cu barosul de 12 kg. Nu mai văzuse nici cuptoare moderne. La particularul ăla avea un foi, un burduf. Dar aici, la fierăria de la „Independența", tovarășii lui lucrau după niște desene, după schițe. Acolo, la atelierul unde învățase meseria, se lucra după ochi. Și apoi nici piesele care se forjau aici, la „Independența", nu prea semănau cu cele de la patron...

Cîte nopți de nesomn! Cîte frămîntări! Voia să poată citi și el desenele, să fie și el forjor, nu cîrpaci.

S-a străduit și a învățat.

Ei, ce spuneți? E ceva deosebit aici? Toți ne străduim să învățăm cît mai mult, nu?

Ce mai știu despre el? Că a semnat o adeziune să intre în U.T.M., că a devenit utemist și că își îndeplinea toate sarcinile... Că era un utemist bun. Mai știu că s-a însurat cu Victoria înainte de a pleca în armată și că a făcut milităria la marină. Și eu am făcut armată, și dumneata, așa că nici aici nu putem găsi ceva deosebit.

În 1956 a fost lăsat la vatră. A venit din nou la „Independența", la aceeași secție. Își dădea silința să lucreze cît mai bine. Era fruntaș, muncea cu toată dragostea. Unde era greu, sosea și el. Muncea cot la cot cu comuniștii. El nu era încă în partid.

„Eu de ce să nu fac parte din partid? Nu merit? În partidul ăsta sînt cei mai buni muncitori. Eu nu sînt un muncitor bun?"

De cîte ori nu și-a pus Bîtiu aceste întrebări. În anul 1957 n-a mai putut răbda. S-a dus la secretarul organizației de bază:

— Tovarășe Anghel, partidul e al nostru, al muncitorilor. Nu muncesc eu cot la cot cu voi, comuniștii? Eu nu pot fi comunist?

Au fost mulți care l-au recomandat pentru primirea în rîndurile candidaților de partid.

— De cînd sînt membru de partid — îmi spune Bîtiu — am învățat de douăzeci de ori mai mult decît am învățat în toată viața mea. Auzi dumneata — a continuat el — înainte, cînd dădeam un rebut, nu prea mă sinchiseam. Acum, cînd dau cu ochii de el, mă doare, îmi roade parcă inima.

În anul 1958 Bîtiu a fost trimis la o școală de partid de 6 luni, la Orașul Stalin. În octombrie s-a reîntors în uzină.

— Această școală m-a ajutat mult. Și nu numai în ridicarea nivelului meu politic... Sînt parcă altul și la lucru.

Îmi arată inovațiile pe care le-a făcut după ce a venit de la școala de partid. „Asta-i un dispozitiv de forjare a capetelor de pistoale de perforat. Cu dispozitivul ăsta, la un lot de 200 bucăți am realizat o economie de 175 kg oțel aliat..."

Mi-a arătat o altă inovație de la reperul I.J.C.I. La un lot tot de 200 de bucăți s-au făcut economii de 880 kg oțel aliat, iar manopera costă mai puțin cu 1.200 lei.

Bîtiu Vasile este astăzi secretarul organizației de bază de la forjă. Este membru în comitetul de partid pe uzină și membru în comitetul orășenesc de partid.

Bîtiu Vasile se bucură de stima tuturor muncitorilor din uzină. Pe panoul de fruntaș nu e. L-am întrebat de ce. Mi-a răspuns:

— Eu sînt încă tînăr; am timp și pentru panou...

Acesta e Bîtiu Vasile! Iar dacă cititorii găsesc că titlul reportajului meu nu e atît de interesant ca subiectul său, mie nu-mi rămîne decît să cer scuze. Și îmi cer scuze!

de la uzinele „Ernst Thälmann"

Un grup de tineri de la uzinele „Ernst Thälmann" din Orașul Stalin, înarmați cu un aparat de filmat cu peliculă îngustă, cu cîteva reflectoare, cu un modest laborator și, în primul rînd, cu entuziasm, cu foarte mult entuziasm și dragoste pentru cea de-a VII-a artă, au început, nu de multă vreme, să producă... filme. Filme de scurt metraj, asonore, inspirate din viața și munca tovarășilor lor de breaslă.

Cine sînt membrii cineclubului „Cutezătorii"? Strungarul E. Voiculescu s-a dovedit a avea aptitudini de scenarist și regizor, strungarul Huba Elekes și mecanicul N. Veres — de actori, I. Fabritius și I. Simionescu — unul laborant, celălalt modelor — de viitori operatori de „platou" etc.

La fel ca și alți cineamatori, tinerii citați mai sus și-au realizat modestele lor producții cinematografice cu ajutorul aparatului cu film îngust, pe stradă, în uzină și în mici studiouri proprii. Filmele produse au fost apreciate în coloanele presei cu multă căldură, arătîndu-se că tinerii lor creatori dovedesc reale calități artistice.

Nu putem decît să-i felicităm! Mișcarea de cineamatori din țara noastră începe să scoată la lumină talente de valoare.

Clipe de bucurie: se proiectează ultima peliculă realizată de membrii cineclubului.

Ar fi bine, poate, ca în programele viitoarelor noastre concursuri de amatori să fie incluse și producțiile cluburilor de cinefili din țara noastră.

După o corespondență de Florica JEBELEANU-VOICULESCU (text și fotografii)

Așa a fost IERI...

1

Trecutul e mărturie... În aceste jalnice cazane se pregăteau pentru muncitorii de la „Vulcan" conservele de iarnă și cotidiana supă de cartofi cu trei fire de fidea (foto 1). Apoi continua munca istovitoare în atelierele rudimentare, instalate în clădirile acestea vechi, neîngrijite (foto 2). Muncitorii mai bătrîni din uzină și le amintesc foarte bine.

2

Așa este ASTĂZI

Muncitorii de la „Mao Țze-dun" (fosta „Vulcan") iau masa în această cantină (foto 3). Aici sînt serviți, la fiecare prînz, trei feluri de mîncăruri gustoase. Peste tristețea și pustiul maidanului pe care l-ați văzut în fotografia 2, au fost ridicate noi ateliere (foto 4), în care se confecționează cazane și autocisterne, poduri rulante și hidrofoare, boilere și locomobile.

Lucia Neacșu și Rădița Antoa. Și ele au primit astăzi scrisori la domiciliu. Vestea că soții lor fac parte dintre fruntașii uzinei a fost, pentru amîndouă, un prilej de mare bucurie.

Scrisori la domiciliu

de Stela NEAGU

Fotografii de S. STEINER

Mă adresez în special cititoarelor..

Închipuiți-vă că, fiind soția sau mama unuia dintre tovarășii de la Fabrica de țevi din Roman, vă pomeniți acasă, într-o dimineață, cu o scrisoare. Sînteți grăbită, poate, să plecați la piață sau vi se arde prăjitura cu nucă, în cuptor? Totuși, nu vă îndurați să aminați deschiderea unei asemenea scrisori. E o scrisoare de la uzină, de la locul de muncă al soțului sau al fiului dumneavoastră. Ce vești poate să aducă ea familiei? O desfaceți cu nerăbdare și o citiți.

„Către familia tovarășului X

Vă facem cunoscut că, în cadrul consfătuirilor de producție în care s-au analizat rezultatele muncii pe lunile y și z — 1959 — tovarășul X a fost declarat, în fața salariaților secției, drept fruntaș în muncă. Tovarășul X a înțeles să se achite cu cinste de sarcinile de producție, el a folosit din plin cele 8 ore de muncă ale zilei, însușindu-și în mod temeinic experiența înaintată a tovarășilor săi de secție. Ca urmare, și cîștigul său a crescut, pe măsura muncii pe care a depus-o. Felicităm familia tovarășului X..."

Desigur că o asemenea scrisoare nu poate decît să vă bucure. De aceea, nici nu e nevoie să le întrebăm pe soțiile sau pe mamele tovarășilor Ion Rusu, șef de echipă la secția laminor, Mihai Roman, inginer, Nicolae Aivănoaiei, Gheorghe Zaharia, Dumitru Lăzăroiu, Gheorghe Lipșa sau Teodor Popa, din Brigada tineretului, ce simțăminte au încercat atunci cînd au avut în fața ochilor asemenea scrisori.

Se întîmplă însă, uneori, ca în scrisorile sosite la domiciliu, cuvîntul fruntaș să fie înlocuit cu ... neplăcutul lui revers: codaș. Închipuiți-vă că ați avea în mînă o asemenea scrisoare. Ea v-ar întrista, desigur, foarte mult. Nu trebuie să fiți însă prea îngrijorată. În asemenea cazuri, comitetul de întreprindere al uzinei — de aici pornesc scrisorile la domiciliu — vă dă și o sugestie: „să-l ajutați pe tovarășul X — soțul sau fiul dumneavoastră să devină și el fruntaș..."

Și acesta nu este de loc un lucru irealizabil. Pot să v-o confirme soțiile tovarășilor Constantin Berneagă, Gheorghe Vintilă și Beby Flitman. În urmă cu cîteva luni, au primit și ele, la domiciliu, asemenea scrisori. Dar de atunci, ajutați pe de o parte de colectivul secției, iar pe de altă parte de... scrisorile la domiciliu, cei trei tovarăși au început să lucreze mai bine. Și nu e mult de cînd au trecut în rîndurile fruntașilor, iar soțiile au primit acasă scrisori de felicitare.

De altfel, dacă ar fi să facem o statistică, am vedea că, în ultimul timp, numărul scrisorilor de felicitare trimise de uzină la domiciliu a crescut simțitor. Și poate nu mă veți crede, cînd vă voi spune că o contribuție importantă în această acțiune au avut-o tot niște... scrisori. De data asta însă, scrisorile au fost trimise la domiciliul... uzinei. Una, expediată de colectivul Combinatului siderurgic din Hunedoara, îi chema pe laminoriștii de la Roman la întrecere, pentru a da patriei cît mai multe laminate peste plan; cealaltă, trimisă de opt întreprinderi din Capitală, îi îndemna să realizeze cît mai multe economii.

Scrisorile au fost citite în fața întregului colectiv al uzinei. Și acolo s-a stabilit și răspunsul: „... Laminoriștii de la Roman se angajează să producă, în cursul anului 1959, o cantitate de 4.420 de tone țevi finite peste plan; iar alături de aceasta, să realizeze economii suplimentare la materii prime, materiale, combustibil, energie electrică etc., în valoare de 8.750.000 lei.

Încă de a doua zi muncitorii au început să lupte pentru a da viață angajamentului. Fiecare sector, fiecare secție, fiecare om în parte au venit cu inițiative, cu sugestii. S-au inițiat pe întreaga uzină cursuri de minim tehnic, alegîndu-se ca lectori, buni profesioniști și pedagogi ca: inginerul Terentie Lezeu, șeful de echipă Ion Rusu și Nicolae Aivănoaei. Lecțiile dezbăteau probleme legate direct de producție și tratau, mai ales, problema obținerii celui mai mare număr de țevi pe schimb...

Așa a început desfășurarea acestei etape a întrecerii socialiste, la laminorul de țevi din Roman. Efort comun, consfătuiri de producție care au adus după ele inițiative și inovații prețioase (merită să fie amintite cea de la mașina de retezat mufe, a utemistului Pampu Nițu, care dublează producția, ca și inovația utemistului Nicolae Sava, privind recuperarea de ulei la compresoare, care aduce economii anu-

Inginerul Terentie Lezeu și șeful de echipă Ion Rusu. Împreună au studiat în U. R. S. S. și împreună aplică acum, și de zi, cele învățate acolo.

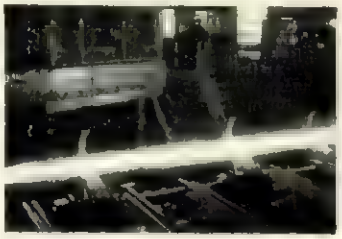

Aici, după ce lese din perforator, înfierbîntat pînă la roșu, fierul se transformă în țevi.

O confruntare-bilanț între două schimburi: Brigada tineretului și Brigada păcii.

tecalculate în valoare de cca. 60.000 lei anual)

Toate acestea au făcut ca laminoriștii să dea peste plan 3.324 tone țevi finite și să realizeze 135.000 lei economii. Cu acestea ei și-au îndeplinit, aproape, angajamentul întregului an. Și, în obținerea acestui succes, și-au adus contribuția și... scrisorile la domiciliu — metodă originală de luptă împotriva a ceea ce este vechi în atitudinea oamenilor față de muncă.

După ce ajung pe rampă, țevile sînt luate în primire de cei de la „RECE", cărora nu le scapă nici o fisură. Controlul tehnic se face cu multă atenție de către tovarășii Constantin Ciobanu și Vasile Rusu.

Cu penelul

PRIN DELTĂ

— text și desene de Tia PELTZ —

Mă aflu la Tulcea, în drum spre punctul pescăresc Sfîntul Gheorghe. Înainte de revărsatul zorilor, la ceasul negurilor risipite de lumina care abia începe să inunde portul, priveliștea poartă pecetea orei matinale: vapoarele, lotcile, bărcile sînt încremenite pe întinsul Dunării. Pînă și bătrînul fluviu pare că doarme...

Dar iată că totul începe să se miște. Ce s-a întîmplat?

Dintr-o dată, s-a curmat tăcerea în care om și natură se adînciseră peste noapte: a sunat de cinci și portul a început să freamăte de viață. Pe țărm forfotește lumea grăbită. Marinarii și pescarii se pregătesc de drum.

Mă prinde și pe mine iureșul acesta matinal.

Pornim spre Sft. Gheorghe pe vasul pescăresc „Victoria Deltei". Am aflat de la oameni de ce folosim acest mijloc de transport: vasul de pasageri care circulă pe această linie a intrat în reparație. Și acum toți pasagerii trebuie să călătorească cu un vas pescăresc, pentru că Navrom-ul n-a avut grijă să înlocuiască vasul scos din circulație. Aceasta înseamnă că oamenii trebuie să circule pe Dunăre cu un vas ce nu le oferă alt adăpost decît o punte expusă ploii și arșiței. E drept că pescarii sînt învățați și cu ploaia, și cu arșița. Aceasta nu scutește însă Navrom-ul de o critică severă din partea lor...

Dar să trecem peste acest episod neplăcut! Vasul descărcase în ajun lăzi voluminoase cu pește strîns în diferite puncte pescărești. Se întoarce acum plin de oameni, iar pe parcurs lăzile goale sînt înapoiate punctelor pescărești, urmînd ca la noapte să fie din nou reluate pline.

Privesc la călători. Toți sînt muncitori ai apelor. Intru în vorbă cu unul din ei, Efimov Laurente, fost pescar, acum mecanic la uzină.

— O să vă placă comuna noastră — îmi spune el și surîde. O să vă placă pentru că azi Sft. Gheorghe e de la un capăt la altul schimbat. Cine a trăit aci pe vremuri știe că n-aveam nici de unele. Casele noastre erau niște cutiuțe șubrede. Cînd se isca furtuna, le acoperea pe toate cu nisip. Dar ce să vă mai spun: o să vedeți și dumneavoastră ce s-a făcut aci de la 23 August 1944 încoace.

Azi, cînd pescarul pleacă în larg, e îmbrăcat în haine de protecție și poartă întotdeauna cu el colacul de salvare.

Pe ulița satului — seara luminată cu becuri electrice — se înșiră azi casele noi ale pescarilor

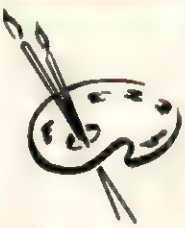

În ora de răgaz, să fierbem o sănătoasă ciorbă pescărească. Nu vreți s-o gustați? →

Și într-adevăr am văzut!

Sft. Gheorghe e azi o comună mare și cu adevărat întinerită.

Nimerisem într-o duminică. Să redai în cuprinsul acestor însemnări fugare înfățișarea nouă a comunei, e foarte greu. Am vrut să cunosc oamenii, locurile și viața lor. Am pornit cu caietul de schițe prin comună. Figuri deschise, priviri prietenești. Bărbați și femei în haine de sărbătoare — și tineri, o mulțime de tineri. Am întîlnit mai la tot pasul case noi, bine îngrijite, case care s-ar potrivi oricărui oraș. Grădini în care rîd soarelui flori de toate culorile. Creionul și-a luat parcă de la sine drum spre foaia de hîrtie și imaginea s-a fixat. O vedeți aci.

— Păi dacă e vorba să desenați — îmi spune însoțitorul — apoi poftiți aci.

Și mă conduce pe strada principală, spre magazinele de tot felul: Alimentara, Textila, Brutărie, Restaurant. Ne oprim în fața unei bănci.

— Îi vedeți? — mă întreabă însoțitorul, arătînd spre grupul de bătrîni care stăteau la sfat. Dumnealor sînt pescari pensionari.

Am făcut ochii mari. Cînd și unde s-a mai pomenit la noi, în trecut, ca pescari ajunși la vîrsta înaintată să primească răsplata muncii lor?

— Uite, tovarășul Agachi M. Ion e și decorat — mi se spune.

Și fac cunoștință cu simpaticul pensionar, pe pieptul căruia strălucește Medalia Muncii.

În timp ce priveam la grupul de pensionari, sînt invitată să particip la unul din cele două meciuri de fotbal dintre echipele locale și cele din Sulina și Crișana, organizate în cinstea Festivalului Mondial al Tineretului. Refuz, ca să nu scap prilejul de a portretiza pe bătrînii pescari. Am ținut apoi să iau parte la serbarea de la căminul cultural, unde se desfășura concursul intercomunal al echipelor de artiști amatori. Clădirea căminului cultural e impresionantă: sală de conferințe cu o scenă mare de teatru, amenajată cu cabine pentru actori și reflectoare, sală de sport, sală pentru preșcolari, bibliotecă și, în sfîrșit, o mică sală de expoziție. Firește, mă opresc mai mult aici,

Mărunțeii comunei au devenit pretențioși critici de artă.

unde sînt expuse reproduceri după lucrările unor pictori sovietici. Printre cei care le admiră sînt — iată-i aici, prinși în creion — doi copilandri cuceriți de culoare și măiestrie.

Înainte de a părăsi, a doua zi în zori, comuna, însoțitorul meu ține să-mi prezinte una din brigăzile fruntașe de tineri pescari. Se cuvine să însemn aci numele tovarășilor Efimov Zaharia și Cernamoreț F. Simion, despre care ni s-a spus că au depășit planul lunar pe barcă cu 131 la sută.

Pe mal, pescarii își așteaptă rîndul să iasă în larg la pescuit.

... Altă dimineață de aur înfășoară meleagurile Deltei. Răsună de la un capăt la altul al regiunii cîntecul muncii, precum răsună pe întreg cuprinsul patriei.

Pescarii pensionari din Sft. Gheorghe își au o bancă a lor, pe care se odihnesc în fiecare zi, la ora amurgului. Pescari pensionari? Cine a mai auzit de aceasta în trecut?

CÎNTEC DE NUNTĂ

de Dragoș VICOL

Ulului! Pe dealul gol
Că mireasa n-are joi!
(Strigătură veche)

Bucură-te, mireasă-mpodobită cu mirt și mărgele,
fată a cîmpului oiscolit de spice și stele,
iscată din cîntec sau poate din rouă
sau poate chiar dintr-amîndouă!

Bucură-te de busuiocul crud pus sub grindă,
de ceea ce vezi cînd te uiți în oglindă,
de vinul cel roș sfîrîind în pahare,
de lacrimile bucuroase-ale socrului mare,
de colacul cu miezul gustos ca de lapte,
de merele roșii-nmiresmate și coapte,
de gîndul să treci desculță prin rouă
cînd te-i duce să te culci în casa cea nouă!...

Bucură-te, mireasă, de cinste și zestre:
patru sute de zile, ca patru sute de flori în ferestre!
Stau șacti ca-o turmă în bătătura morii,
printre perne te-așteaptă cu mireasmă bujorii...

Bucură-te, mireasă-mpodobită cu mirt și mărgele
fată a cîmpului oiscolit de spice și stele,
de bărbatul ăst tînăr ce-ți cuprinde mijlocul:
are ochi cum e iarba și sărut cum e focul!
Curg prin palmele lui rîuri de fructe și pîine
și-i e fruntea întoarsă-ndrăznel înspre mine!

... Mi-aduc aminte de miresele sărace și triste...
Ulului! Fete-ale holdelor colectiviste!
În cinstea voastră ridic piosca plină, străveche,
și sorb vinul vieții fără pereche!...

HARTĂ

de Victor KERNBACH

Nu-mi mai simt prietnică de-o oreme
Scîndura lucioasă-a mesei mele.
Nici pereții... Bat afară stele
Vechi și noi. Sau curg pe zări
trireme?

Mă preling pe drumuri lungi într-una,
Mă-noelesc în stele și în soare,
Și-nnoita patriei splendoare
O încerc cu litera și struna.

În orașul meu, păduri de case
Mă îmbie-n repezile șalturi.
Curcubeie-n lapte și cobalturi
Tremură pe schele și carcase.

Mă reped să văd din nou Bicazul
Gata să se scurgă în lumină,
Sau mă plimb pe calde-alei de mină
Și-n scînteî de cocs îmi scaldă obrazul.

Zbor din țărîni noi spre mai de mare,
De la Jiu, în stei de albe vile.
Nu știu dacă-n zbor sînt ani sau zile
Înflorind în veșnică urmare...

Prea încet nisipul din clepsidră
Se prefiră măsurîndu-mi drumul.
Dar rămîn în urmă cu dulumul
Ceruri reci cu ochi aposi de vidră.

Și-mi deschid spre vînt pupila largă:
Vreau în mine timpul nou să intre,
Și mă simt așa de bine printre
Zorile crescînd din zarea sargă!

Sacul

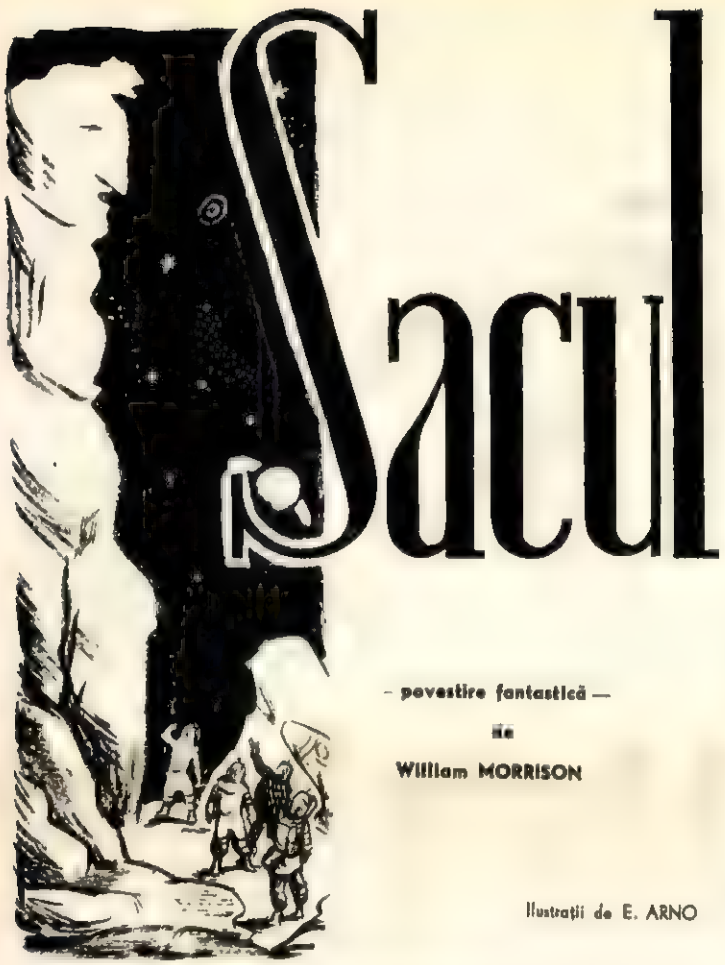

— povestire fantastică —

de

William MORRISON

Ilustrații de E. ARNO

Lumea a început nici nu bănuiseră existența Sacului.

Oprirea fusese cu totul întîmplătoare. Nava de patrulare guvernamentală suferise un accident și fuseseră nevoiți să caute un loc pentru a putea efectua reparația. Aveau nevoie de cel puțin șaptezeci de ore. Din fericire, mai dispuneau de o oarecare rezervă de aer, iar sistemul de răcire al navei funcționa ireproșabil. E drept că rezervele de hrană erau limitate; dar lucrul acesta neliniștea mai puțin echipajul. Știau cu toții că vor putea strînge cureaua cîteva zile. Mult mai proastă era însă situația în ceea ce privește apa: se scursese toată printr-o spărtură a cisternelor. Iată de ce, în următoarele cincizeci de ore după aterizarea lor pe această planetă elipsoidală, mică și pustie, discuțiile se învîrtiră în jurul unui singur subiect: apa.

Într-un tîrziu, căpitanul Hankow spuse:

— Ce să mai discutăm? Apa nu ne va ajunge! Și pe aproape nu se află nici o stație de aprovizionare. Nu ne rămîne decît să comunicăm prin radio situația și să sperăm că ni se va trimite în ajutor o navă de salvare.

Secundul său rosti abătut:

— Va fi mare jale, căpitane, dacă nu ne vom găsi unii pe alții în spațiu.

Căpitanul Hankow rîse silit.

— Ar fi tragic, desigur. Vom avea atunci ocazia să vedem cît de mult se poate rezista fără apă...

Un timp domni liniștea. Apoi cel de-al doilea secund rupse tăcerea:

— E posibil să existe apă pe aici, pe asteroid, sir — zise el.

— Aici? Cum se poate afla apă aici, cînd forța de gravitație abia e suficientă pentru a reține stîncile? Și unde dracu' ar putea să fie?

— Răspund la prima întrebare — răsună o voce mică, ce părea că vine dinăuntrul unui costum de scafandru. Ea se poate menține în stare cristalizată. Răspund la cea de-a doua întrebare: ea se află la o adîncime de șase picioare.

De la primele cuvinte toți se întoarseră. În locul de unde li se păruse că veneau cuvintele, nu se afla însă nimeni. Căpitanul Hankow se încruntă, ochii îi scînteiară amenințători.

— Presupun că printre noi nu se află nimeni care să facă glume de prost gust — rosti el furios.

— Nu — răspunse glasul.

— Cine vorbește?

— Eu, Izl.

În clipa aceea, unul dintre membrii echipajului zări în partea de sus a unei stînci uriașe, ceva asemănător unei mișcări. Cînd glasul amuți, mișcarea încetă, însă oamenii nu-și mai putură dezlipi ochii de acolo. Astfel, făcură cunoștință cu Izl sau „Sacul Înțelepciunii", cum fu el poreclit mai tîrziu.

Dacă echipajul nu ar fi fost în serviciul statului sau dacă nava n-ar fi aparținut guvernului, căpitanul Hankow ar fi putut să declare Sacul proprietate personală sau proprietatea patronilor săi — și ar fi ieșit la pensie fabulos de bogat. Dar, dată fiind situația, Sacul trecu în stăpînirea guvernului. Însemnătatea sa imensă fu aproape imediat recunoscută și Jack Seabling avu toate motivele să fie mîndru cînd, candidatura unora dintre cele mai importante și mai influente personalități din cercurile industriale și politice fu respinsă și drept conservator al Sacului — în sensul funcției asumate de acei cărora li se încredințează conducerea marilor muzee sau păstrarea unor importante opere de artă — fu numit el.

Seabling era un bărbat scund, îndesat, dotat cu o înclinație specială pentru autocritică. Funcția de conservator nu era făcută pentru un lăudăros și cei de care atîrna numirea lui o știau bine. De astă dată ei nu ținură seama de cei cu ranguri oficiale și cu reputație zgomotoasă și alegerea lor se opri asupra acestui om pe care nu-l prea aveau la inimă, dar pe care știau că se pot bizui.

Sacul era un bulgăre compact de culoare cenușie și aducea întrucîtva cu un sac de cartofi. Atît timp cît nu i se puneau întrebări, nu dădea nici un semn de viață. Se hrănea rar: după cum afirma chiar el, o dată la o mie de ani, dacă nu era tulburat, iar în perioadele de activitate intensă, o dată pe săptămînă. Mînca și se mișca întinzîndu-și pseudopodul, după care se trăgea înapoi, devenind iarăși aidoma unui sac cu cartofi.

Curînd se văzu că numele ce i se atribuise fusese bine ales și din alt punct de vedere, întrucît Sacul era ticsit cu tot felul de cunoștințe și, după cum afirmau unii, reprezenta o adevărată comoară a înțelepciunii. La început mulți se îndoiau de aceasta: unii n-au crezut-o nici chiar pînă la sfîrșit. Dar cei care au auzit și au văzut această minune nu s-au îndoit o clipă. Ba erau chiar înclinați să creadă că Sacul știe orice. Ceea ce, desigur, nu era adevărat.

În mod oficial, funcția Sacului, legiferată de către Comisia Senatorială pentru Comunicațiile Interplanetare, consta în a da răspunsuri la întrebări. Primele întrebări, după cum am văzut, îi fuseseră puse întîmplător de căpitanul Hankow. Mai tîrziu întrebările i s-au pregătit anume și cîțiva politiceni reușiră să se îmbogățească serios pe seama lui, pînă ce guvernul se hotărî să pună capăt risipei de informații pe care el le dădea cu atîta bunăvoință. Timpul rezervat convorbirilor cu Sacul fu planificat pe multe luni înainte și vîndut doar cu o sută de mii de dolari minutul; era un preț într-adevăr derizoriu, dacă ținem seama ce profituri aduceau afacerile încheiate pe baza acestor convorbiri. Dar vînzarea aceasta a timpului pricinui izbucnirea unui prim și teribil scandal în sînul guvernului.

Pe neașteptate, Sacul se dovedi a nu mai fi în stare să răspundă la o întrebare și aceasta dezlănțui cel de-al doilea scandal. O sută douăzeci de indivizi, care aveau de pus întrebări și care plătiseră deja fiecare cîte o sută de mii, ridicară o furtună de proteste, auzite pe toate planetele. Începu o anchetă oficială.

Seabling lăsă Sacul în grija ajutorului său și într-o seară își făcu apariția la ședința Comisiei Senatoriale, clipind stîngaci în fața aparatelor de filmat ațintite asupra lui. Interogatoriul îl conducea senatorul Horrigan — un politician brutal, îngîmfat, pus întotdeauna pe ceartă.

— Sarcina dumitale constă în a întreține Sacul într-o asemenea stare, care să permită obținerea răspunsurilor la toate întrebările, nu-i așa, mister Seabling? — întrebă senatorul pe un ton ridicat.

— Da, sir.

— Atunci, din ce cauză Sacul nu a fost în stare să răspundă la întrebările ce i-au fost puse de clienți? Acești gentlemeni au plătit cinstit sumele datorate: cîte o sută de mii fiecare. După cîte știu, a fost necesar să li se înapoieze banii. Aceasta înseamnă că guvernul a pierdut... ăă, o clipă... o sută douăzeci, ori o sută de mii... Adică, o sută douăzeci de milioane — rosti el, ca o bubuitură de tunet.

— Douăsprezece milioane, domnule senator — îi șopti repede secretarul său.

Rectificarea nu fu însă acceptată și cifra de o sută douăzeci de milioane rămase să împodobească titlurile ziarelor.

Seabling spuse:

— După cum am stabilit, domnule senator, Sacul s-a dovedit incapabil să răspundă la întrebări, pentru că el nu este o mașină, ci o ființă vie. Era epuizat. Doar i s-au pus în permanență întrebări, cîte douăzeci și patru de ore în șir.

— Dar cine a dat aprobare pentru un program atît de idiot? — tună senatorul Horrigan.

— Chiar dv., domnule senator — răspunse repede Seabling. Programul a fost stabilit printr-o lege elaborată de dv. și aprobată de comitetul pe care-l conduceți.

Horrigan se văzu nevoit să bată în retragere.

— Prin urmare, Sacul nu a răspuns la întrebări timp de două ore?

— Da, sir. El a reînceput să răspundă doar după ce s-a odihnit.

— Și atunci răspundea fără greutate?

— Nu, sir. Răspunsurile s-au încetinit. Clienții care au urmat la rînd s-au plîns că au fost escrocați. Dar, întrucît răspunsurile au fost totuși date, nu am mai luat în considerație aceste plîngeri, iar Direcția financiară a refuzat să-i despăgubească.

— Consideri că a înșela clienții care au plătit pentru timpul lor e un lucru cinstit?

— Acest lucru nu mă interesează, domnule senator — răspunse calm Seabling, înfrîngînd iritarea ce creștea într-însul. Eu mă îngrijesc doar de aplicarea legilor. Problema onestității o las spre rezolvare pe seama dv. Presupun că, în această direcție, sînteți foarte versat...

O parte din asistență izbucni în rîs. Horrigan își pierdu cumpătul. Nu era simpatizat nici măcar de prea mulți membri ai partidului său, iar printre cei ce rîdeau se aflau chiar și unii dintre prietenii săi politici mai apropiați. Se hotărî deci să renunțe la această linie a interogatoriului, ce se dovedise atît de jenantă.

— E adevărat, mister Seabling — reluă el pe un ton mai calm — că ai refuzat adesea clienți ce au prezentat chitanțe prin care dovedeau că au plătit taxele stabilite?

— Da, așa e, sir. Dar...

— Recunoști, deci?

— Nu e vorba, domnule senator, dacă recunosc sau nu. Vreau numai să spun...

— Nu interesează ce vrei să spui dumneata. Interesează ceea ce ai spus deja. Așadar, ai înșelat oameni care au plătit bani!

— Nu e adevărat, sir. Li s-a afectat timp mai tîrziu. Îi refuzam, fiindcă timpul plătit de ei fusese rezervat pentru Departamentul forțelor armate. Cînd se pune problema cine să fie admis mai întîi clientul particular sau reprezentantul guvernului — nu-mi iau niciodată răspunderea. Mă consult întotdeauna cu consilierul guvernamental.

— Așadar, ai refuzat să iei personal o hotărîre?

— Sarcina mea, domnule senator, constă în a asigura condiții optime Saculuí. Nu mă interesează problemele politice. Trei zile înainte de a părăsi asteroidul, am avut un răstimp liber — unul dintre clienți, care plătise deja banii, întîrziase din cauza unui accident — și atunci, pentru ca să nu piardă timpul, i-am pus Saculuí o întrebare.

— Și, desigur, ai folosit acest timp în interesul dumitale personal?

— Nu, sir. Am întrebat Sacul care ar fi regimul său de lucru cel mai eficace. Din prudență — știam că s-ar putea să nu fiu crezut — am înregistrat convorbirea. Dacă doriți, domnule senator, pot prezenta aici înregistrarea.

Senatorul Horrigan grohăi și făcu un semn cu mîna.

— Continuă.

— Sacul mi-a răspuns că, la fiecare douăzeci de ore, are nevoie de două ore pentru odihnă completă, plus o oră pentru ceea ce numește el „destindere". Prin aceasta, înțelege o discuție cu cineva care-i va adresa, după cum se exprimă el, întrebări inteligente și nu-l va grăbi cu răspunsurile.

— Și dumneata propui ca guvernul să piardă trei ore din fiecare douăzeci — o sută optzeci de milioane, bani gheață?!

— Optsprezece milioane — îi șopti secretarul.

— Timpul acesta — reluă Seabling — nu se va irosi în zadar. Orice încercare de a epuiza Sacul va duce la pieirea lui.

— Așa crezi dumneata?

— Nu, sir, mi-a spus-o chiar Sacul.

Aici senatorul Horrigan începu să peroreze despre necesitatea demascării planurilor criminale și Seabling fu scutit de restul interogatoriului. Fură chemați alți martori, însă întrucît Comisia Senatorială nu reuși, pînă la urmă, să se fixeze asupra vreunei hotărîri, cineva veni cu propunerea ca să fie supus anchetei însuși Sacul.

Întrucît Sacul nu se putea prezenta în fața Senatului, natural ca Senatul trebui să se prezinte el în fața Saculuí. Comitetul celor șapte nu-și putu ascunde o oarecare neliniște, cînd nava frînă și își înfipse piloanele de acostare pe suprafața asteroidului. Fiecare dintre membrii comitetului avusese ocazia să călătorească în spațiul interplanetar, însă ținta călătoriilor o constituiseră centrele civilizate. După cît se părea, senatorilor nu le prea surîdea perspectiva aterizării pe această stană de piatră, lipsită de aer și lumină.

În schimb, reprezentanții companiilor de televiziune se simțeau aici ca acasă. Aveau mai multă experiență în privința vizitelor pe teritorii pustii. Coborîseră și-și instalaseră aparatele cu mult înainte ca senatorii să fi făcut cu șovăială primii pași, după ce coborîseră din cabinele navei.

Seabling nu-și putu reține un surîs zeflemitor, cînd văzu că, departe de țară, în condiții întrucîtva primejdioase, senatorii își pierduseră din siguranța lor obișnuită. Dar el trebuia să joace rolul unui ghid amabil și se apucă de treabă cu plăcere.

— Vedeți, gentlemeni — rosti el politicos — în urma sfatului Saculuí, am luat măsuri de siguranță, pentru a-l proteja de primejdia meteoriților. Ei doar sînt autorii distrugerii complete a straniei rase a Sacilor și numai o întîmplare miraculoasă a făcut ca acesta să fie cruțat pînă în zilele noastre. De aceea, am construit o cupolă protectoare blindată și, în prezent, Sacul se află la adăpost sigur. Clienții se consultă cu el folosind legătura telefonică și televizorul, deci în condiții echivalente cu ale unor convorbiri directe.

Senatorul Horrigan se grăbi să se lege de cel mai important element al acestei comunicări:

— Așadar consideri că Sacul se găsește în siguranță, în timp ce noi stăm aici în bătaia meteoriților...

— E firesc, domnule senator — Sacul este unic în întregul nostru sistem astral, pe cînd senatorii sînt mulți. Ei pot fi întotdeauna... înlocuiți prin alegeri.

Sub casca sa, senatorul se făcu verde de furie:

— Socotesc că este o ofensă să consideri că guvernul nu se îngrijește de securitatea și sănătatea funcționarilor săi.

— Sînt cu totul de acord. Eu locuiesc aici tot anul — zise Seabling.

Apoi adăugă încet:

— Nu doriți, gentlemeni, să priviți Sacul?

Senatorii se instalară în fața ecranului televizorului și văzură Sacul, acea ciudată arătare asemănătoare unui sac de pînză umplut cu cartofi, care stătea liniștit într-un fotoliu. Părea curios cum de se putea menține în poziție verticală și nu se prăbușea pe o parte.

O bucată de timp senatorii nu-și putură stăpîni sentimentul de groază și, în același timp, de evlavie, ce-i cuprinsese la vederea Saculuí. Chiar senatorul Horrigan tăcea. Dar momentul acesta dispăru curînd și Horrigan declară:

— Sir, noi constituim Comitetul oficial de anchetă al Senatului și am sosit aici, pentru a vă pune cîteva întrebări.

Sacul nu dădu nici un semn că ar dori să răspundă ceva și senatorul Horrigan, după ce tuși, continuă:

— E adevărat, sir, că dv. cereți ca din fiecare douăzeci de ore să vă fie rezervate două pentru odihna deplină și una pentru destindere sau, ca să mă exprim mai concret, pentru a vă... liniști?

— E adevărat.

Horrigan așteptă completări, însă Sacul, spre deosebire de senatori, nu se lansă în detalii. Unul dintre membrii comitetului întrebă:

— Și unde credeți că veți găsi persoana capabilă să ducă conversația demnă de o ființă atît de înțeleaptă ca dv.?

— Aici — răspunse Sacul.

— Trebuie să puneți numai întrebări concrete, domnule senator, remarcă Seabling. De obicei Sacul nu vorbește despre ceea ce nu e întrebat în mod special.

Senatorul Horrigan rosti grăbit:

— Sper, sir, că atunci cînd vorbiți despre alegerea unui intelect capabil să poarte discuții cu dv., vă referiți la unul dintre membrii comitetului nostru. Și eu sînt încredințat că, printre toți colegii mei, nu se află nici unul care să nu fie demn de aceasta. Noi însă nu ne putem pierde, cu toții, timpul atît de necesar pentru îndeplinirea importantelor noastre treburi și, de aceea, sir, aș dori să vă întreb, care dintre noi, după părerea dv.,

dispune în mod deosebit de înțelepciunea cerută pentru o misiune atît de măreață?

— Nici unul — spuse Sacul.

Senatorul Horrigan era intrigat. Alt senator roși și întrebă:

— Atunci cine?

— Seabling.

Horrigan uită pe dată evlavia ce o încerca față de Sac și strigă:

— Asta a fost montată dinainte!

Senatorul care tocmai vorbise adăugă imediat:

— Din ce cauză nu mai sînt alți clienți aici? Oare timpul Sacului nu e vîndut cu mult înainte?

Seabling dădu din cap.

— Mi s-a ordonat să anulez toate convorbirile contractate dinainte, sir.

— Cine-i imbecilul care a ordonat?

— Senatorul Horrigan, sir.

De fapt, cu asta ancheta a și luat sfîrșit. În ultimul moment senatorul Horrigan reuși să arunce Sacului o întrebare disperată:

— Sir, eu voi fi reales?

Strigătele de indignare care izbucniră spontan din piepturile colegilor săi înăbușiră răspunsul Sacului și doar întrebarea putu fi auzită clar și retransmisă de posturile de radio, prin spațiul interplanetar.

Urmarea acestei întîmplări a constituit de altfel răspunsul direct la întrebarea pusă de senatorul Horrigan: el nu mai fu reales. Dar încă înainte de alegeri mai reuși să voteze împotriva numirii lui Seabling în postul de interlocutor al Sacului. Seabling fu totuși numit, cu patru voturi contra trei, iar hotărîrea comitetului fu confirmată de consiliu. Senatorul Horrigan dispăru pentru un timp, atît din viața Sacului, cît și din aceea a lui Seabling.

★

Nu fără oarecare nerăbdare aștepta Seabling primul său interviu de o oră cu Sacul.

„Despre ce va trebui să vorbesc cu el?" — gîndea Seabling. Se temea să nu piardă acea părere bună pe care Sacul și-o făcuse despre el.

Stătu cîtva timp tăcut în fața Sacului. Spre uimirea lui, acesta vorbi cel dintîi. Era pentru prima oară cînd vorbea primul, fără să aștepte întrebarea.

— Dumneata nu mă vei dezamăgi? — întrebă el.

Seabling zîmbi. Sacul nu vorbise astfel niciodată și pentru prima oară, el îi păru a fi nu atît un creier mecanic, cît o ființă vie. Seabling întrebă:

— Ce vîrstă ai?

— Patru sute de mii. Pot indica vîrsta mea cu o exactitate pînă la o fracțiune de secundă; cred însă că cifrele... exacte te interesează mai puțin decît pe interlocutorii mei obișnuiți.

„În felul său, Sacul nu-i lipsit de loc de simțul umorului" — conchise Seabling și-l întrebă:

— Și cîți ani ai trăit în singurătate?

— Mai mult de zece mii de ani.

— Odată ai spus cuiva că tovarășii tăi au fost nimiciți de meteoriți. Dar nu ați putut să vă apărați de primejdia aceasta?

— Cu cît înțelegi mai multe lucruri, cu atît îți dai mai clar seama că nu se poate face nimic fără a ține seama de legile naturii. Noi nu am fost și nu am putut fi atotputernici... Uneori, cîte unul dintre clienții cei mai proști îmi pune întrebări la care nu pot răspunde, iar apoi se supără că a plătit banii de pomană. Alții îmi cer să le prezic viitorul. Eu am posibilitatea să prezic doar ceea ce se poate calcula, iar capacitatea mea în acest sens este, de asemenea, limitată. Și, deși posibilitățile mele în comparație cu ale voastre sînt uriașe, ele nu-mi permit să prevăd totul.

— Dar, spune-mi, ce particularități ale organismului sau ce organe de gîndire îți permit să știi atît de multe?

Sacul răspunse ceva, însă Seabling nu înțelese nimic.

— Puteam să-ți atrag atenția de la început că n-o să înțelegi — rosti Sacul — dar voiam să te convingi dumneata singur. Pentru a-ți explica toate acestea, ar fi necesar să-ți dictez vreo zece volume. Și ele n-ar fi probabil înțelese nici de specialiștii voștri în domeniul biologiei, nici de cei în domeniul fizicii, și nici de specialiștii în alte științe pe care abia acum începeți să le studiați.

Seabling tăcu, iar Sacul continuă, dus pe gînduri:

— Sînt de multe luni în mîinile voastre, dar nici unul dintre voi nu mi-a pus încă întrebări importante. Cei ce vor să se îmbogățească mă chestionează despre minerale sau concesii de parcele... Mă întreabă cum să facă avere. Unii medici m-au întrebat cum să trateze pacienți bogați, bolnavi pe moarte. Iar cînd îmi pun întrebări senatorii voștri se dovedesc a fi cei mai proști dintre toți, căci vor să știe doar un singur lucru: cum să se mențină la putere. E oare atît de mare valoarea mea, după cum vi se pare? — continuă Sacul. S-ar cuveni să vă puneți întrebarea: ce aduc răspunsurile mele — foloase sau prejudicii?

— Într-adevăr, ce aduc ele?

— Prejudicii. Procesul cunoașterii adevărului e tot atît de prețios ca și adevărul însuși. Eu însă v-am lipsit de asta. Eu transmit savanților voștri adevărul, însă nu pe de-a-ntregul, pentru că ei nu știu cum să ajungă la el fără ajutorul meu. Ar fi mai bine, chiar cu prețul multor greșeli, dacă l-ar putea descoperi ei înșiși.

— Dar atunci, pentru ce mai răspunzi la întrebări?

— Singura mulțumire pe care o mai pot avea este aceea de a servi ca izvor de informații.

— Și nu ai putea fi mulțumit spunînd minciuni?

— Sînt tot atît de incapabil să mint, precum păsărelele voastre sînt incapabile să părăsească definitiv Pămîntul cu propriile lor aripi.

— Încă o întrebare: de ce ai cerut ca, în timpul rezervat odihnei, să fiu eu acela care să discut cu dumneata? Avem doar savanți strălucițți, oameni vestiți în toate domeniile și, dintre ei, ai fi putut să alegi...

— Te-am ales, fiindcă ești cinstit.

— Îți mulțumesc. Dar pe Pămînt sînt mulți alți oameni cinstiți. Sînt și pe Marte, și pe alte planete. Pentru ce eu — și nu unul dintre ei?

Se părea că Sacul ezită.

— Alegerea dumitale mi-a dat o mică satisfacție. Cred că te-am preferat, pentru că știam că alegerea mea va fi neplăcută altora... celor șapte...

Aceasta a fost prima din nenumăratele convorbiri cu Sacul.

În decursul primelor trei convorbiri, Seabling s-a silit în zadar să-și lămurească cum de a putut Sacul, fără un contact anterior cu oamenii, să înțeleagă limba pămîntească a căpitanului Hankow, în acel istoric moment al întîlnirii.

După un an, lui Seabling îi venea greu să spună ce-l interesa mai mult: convorbirile de o oră cu Sacul sau întrebările viclene, prostești, ale unor femei sau bărbați care plătiseră cîte o sută de mii pentru prețioasele șaizeci de secunde.

Toate convorbirile Sacului, inclusiv cele pe care le purta cu Seabling, erau înregistrate pe bandă, iar înregistrările se păstrau într-o arhivă specială; Seabling nu înțelegea multe din înregistrări — unele, pentru că erau strict tehnice, altele, pentru că erau în limbi necunoscute lui. Sacul, desigur, învăța imediat toate limbile cu ajutorul acelui proces a cărui esență nu o putuse înțelege Seabling.

La arhiva centrală, experții în lingvistică studiau în amănunțime fiecare frază din fiecare întrebare și răspuns. Aceasta, în primul rînd pentru a se convinge că clientul nu era un delicvent, iar în al doilea rînd, pentru a acumula date necesare stabilirii impozitului pe venituri, cînd clientul, cu ajutorul Sacului, se va fi îmbogățit.

Valoarea Sacului crescuse fabulos, iar, o dată cu aceasta, devenise și mai acerbă lupta pentru dreptul de a-i folosi serviciile. Politica financiară adoptă o linie stranie. Principalele probleme politice nu se mai rezolvau acum pe baza studierii faptelor, ci pe calea convorbirilor cu Sacul. Adeseori, Sacul dădea sfaturi unor adversari neîmpăcați; totul semăna atunci cu o fantastică partidă de șah, în care corporații gigantice și agenții guvernamentale aveau rolul de pioni, iar Sacul era jucătorul ce făcea cu schimbul mișcări, cînd pentru o parte, cînd pentru cealaltă. Izbucniră crize economice și politice.

O dată Sacul îi spuse lui Seabling:

— Lupta pentru serviciile mele a devenit prea cruntă. Ea poate avea un singur sfîrșit.

— Te gîndești cumva că ar încerca cineva să te fure?

— Da.

— Mă îndoiesc că ar fi posibil. Garda e întărită continuu.

— Dumneata subapreciezi forța lăcomiei — răspunse Sacul.

Avea dreptate. Lui Seabling îi fu dat să se convingă de aceasta destul de curînd.

★

La sfîrșitul celei de-a 14-a luni de cînd Seabling își făcea serviciul și după șase luni de la eșecul lui Horrigan în noile alegeri, apăru un client care discută cu Sacul în dialectul marțian — Prdl — o limbă exotică cunoscută de foarte puțini.

Clientul atrase atenția lui Seabling și prin faptul că plătise dinainte un milion, pentru a se bucura de privilegiul fără precedent de a sta de vorbă cu Sacul, zece minute în șir.

Fără precedent era și faptul că necunoscutul părăsise asteroidul după șapte minute, lăsînd astfel nefolosite trei minute, timp care ar fi fost de ajuns pentru obținerea de către alți inși a unor informații prețioase cu privire la posibilitatea de a se îmbogăți mai mult. Așadar, trei minute care nu putuseră fi utilizate de alți clienți particulari.

Convorbirea fu înregistrată pe bandă, însă, natural, rămase neînțeleasă atît pentru Seabling cît și pentru ceilalți funcționari ai stațiunii.

Imediat după plecarea ciudatului client, Seabling întrebă Sacul:

— Ce te-a întrebat omul acesta?

— A cerut sfaturi cum să mă fure.

Seabling rămase consternat.

— Ce?

Sacul interpreta întotdeauna „ad literam" aceste exclamații ce exprimau uimirea.

— Sfaturi cum să mă fure — repetă el.

— Atunci... permite-mi... el a plecat cu trei minute înainte. Asta înseamnă că se grăbește să treacă la fapte. Vrea să-și pună de îndată planul în aplicare.

— Îl și aplică deja — răspunse Sacul. Organizația bandiților cunoaște admirabil, pînă în cele mai mici amănunte, amploarea forțelor de pază. Am fost întrebat care din cele cîteva planuri de răpire este mai bun și mi s-a propus să le analizez din punctul de vedere al părților lor slabe. Așa am și procedat.

— Bine, dar cum putem noi să împiedicăm îndeplinirea acestei intenții?

— Nu se poate împiedica nimic.

— Nu înțeleg de ce. N-o să-i putem împiedica să debarce, dar o să-i putem împiedica să fugă de aici cu tine.

— Există o singură cale. Trebuie să mă distrugeți.

— Nu pot să fac asta! Eu nu am dreptul să fac asta și chiar dacă l-aș avea, oricum... nu aș fi în stare s-o fac!

— Atunci, dacă lucrul acesta e exclus, nu există altă cale. Mi-au cerut să analizez eventualele acțiuni ce vor fi întreprinse pentru urmărirea lor, dar nu i-a interesat modul cum ar putea să fugă, întrucît aceasta ar fi însemnat pierdere de timp. Mă vor întreba despre aceasta cînd voi fi în mîinile lor.

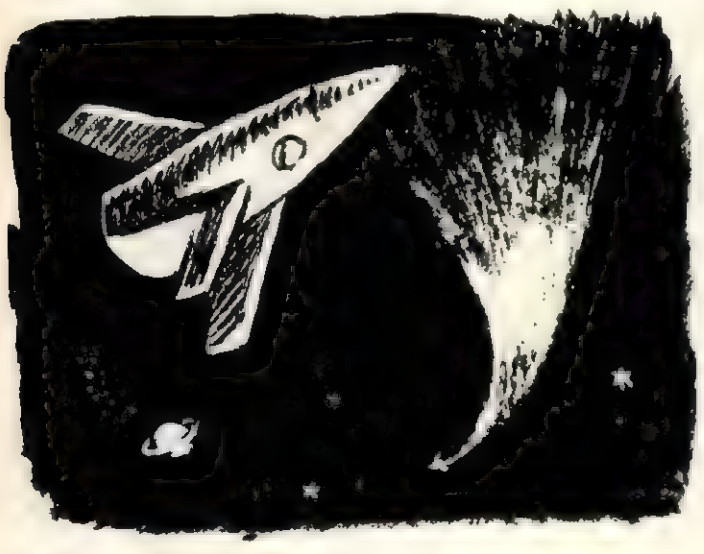

— Înseamnă — rosti cu greu Seabling — că eu nu pot să fac nimic pentru a te scăpa... Dar cum să-mi salvez oamenii?

— Îi poți salva și pe ei, și pe dumneata, îmbarcîndu-vă în nava de salvare. Astfel veți evita contactul cu banditii. Dar să nu mă luați cu voi, căci în cazul acesta veți fi urmăriți.

Strigătele gărzii îl făcură pe Seabling să tresară.

— Radio-ul anunță invazia banditilor, mister Seabling! Semnalizarea de alarmă nu funcționează!

— Da, știu. Pregătiți nava...

Bîlbîi apoi ceva simplu și prostesc: „La revedere" — de parcă Sacul ar fi fost om și ar fi putut reacționa ca un om — și se avîntă spre navă.

Plecară la timp. Din diferite direcții, o jumătate de duzină de nave se îndreptau spre asteroid. Nava lui Seabling izbuti să decoleze doar cu o secundă înainte ca acestea să atingă asteroidul pe care se afla Sacul.

Urmă apoi o întîmplare cu totul neașteptată. Pentru prima oară Seabling își dădu pe deplin seama că, deși Sacul permisese să fie folosit ca o simplă mașină, nu făcuse aceasta pentru că posibilitățile sale s-ar fi limitat la capacitatea de a face analize. Ecranul televizorului se lumină brusc.

Transmisionistul alergă spre Seabling.

— S-a întîmplat ceva, mister Seabling — spuse el. Doar televizorul nu era deschis!

Într-adevăr, televizorul nu era pus în funcțiune și, totuși, ei văzură încăperea în care Sacul petrecuse 14 luni — clipă scurtă a îndelungatei sale vieți. În încăpere intrară doi oameni: necunoscutul care vorbea în dialectul Prdl și senatorul Horrigan.

Cînd pe ecran apăru din nou o imagine limpede, se văzu distinct o cameră din interiorul navei care părăsea asteroidul. Nu o urmărea nimeni. După cum se vede, planurile răpitorilor plus informațiile Sacului alcătuiseră o combinație reușită.

La început, lîngă Sac se aflau doar Horrigan și necunoscutul ce vorbea în dialectul Prdl. Dar după puțin timp, în încăpere năvăliră încă vreo zece indivizi. Fețele lor erau încruntate și exprimau neîncrederea. Unul dintre ei strigă:

— Să nu îndrăzniți să vorbiți cu Sacul pînă ce nu ne vom strînge cu toții lîngă el. Toți avem drept asupra lui.

— Nu fi nervos, Merill. Nu cumva credeți că am de gînd să vă duc de nas?

— Da, așa cred — răspunse Merill și se adresă Sacului: Ce spui, Sacule? Am dreptate să nu mă încred în el?

Sacul răspunse scurt:

— Da.

Necunoscutul care vorbea în Prdl păli.

Merill hohoti sarcastic:

— Fii cu băgare de seamă cînd pui întrebări comediei ăstela.

Horrigan tuși.

— Eu nu am de gînd, după cum susțineți, să vă înșel. Nu sînt eu omul ăla. De aceea voi vorbi eu cu el.

Și, spunînd aceasta, se întoarse spre Sac:

— Sir, ne amenință vreo primejdie?

— Da.

— Din ce parte?

— Din nici o parte. Dinăuntrul navei.

— Pericolul e imediat?

— Da.

Aici se dovedi că Merill era capabil de reacțiile cele mai rapide; el fu primul care începu să acționeze în conformitate cu concluziile ce se desprindeau din răspunsul Sacului: îl împușcă pe omul ce vorbea în dialectul Prdl, înainte ca acesta să fi putut pune mîna pe armă, iar cînd Horrigan se repezi îngrozit către ușă, îl ucise cu sînge rece și pe el.

— Așa... Acum, mai există vreun pericol în interiorul navei?

— Există.

— Cine? — întrebă sinistru Merill.

— Primejdia nu va dispare atît timp cît eu voi fi cu voi și pe navă va rămîne mai mult de un singur om. Eu sînt o comoară mult prea mare pentru asemenea individi ca voi și pentru guvernanții voștri.

Seabling și echipajul său priveau ca vrăjiți ecranul, așteptînd ca lupta să reînceapă.

Dar Merill se stăpîni. Spuse:

— Așteptați, băieți. Recunosc că noi, fiecare dintre noi, ar vrea să aibă jucăria asta doar pentru el. Dar lucrul acesta nu e realizabil. Sîntem implicați cu toții în afacerea asta și să fiu blestemat dacă, foarte curînd, nu va trebui să ne apărăm împotriva navelor de război. Hei, Prader! De ce ești aici și nu zaci la periscoape?!

— Stau aici ca să ascult — spuse Prader. Dacă cineva se gîndește să discute cu jucăria asta, atunci vreau să fiu și eu aici și să aud răspunsurile. Și dacă mai există mijloace noi de a lovi de după colț, atunci vreau să aflu și despre ele.

Merill trase o înjurătură. În acel moment nava se înclină într-o parte și el urlă:

— Ne-am abătut de la itinerar! La posturi, idioților! Mișcați-vă!

Toți se repeziră afară. Seabling observă că Merill nu era într-atît de preocupat de pericolul general, încît să nu poată să-l împuște pe Prader pe la spate, înainte ca nefericitul să fi izbutit s-o șteargă.

— Acum s-a sfîrșit cu ei — spuse Seabling. Se vor ucide unul pe altul, iar cei doi sau trei supraviețuitori vor pieri fiindcă vor fi prea puțini pentru a conduce o asemenea navă... Probabil că Sacul a prevăzut aceasta. E ciudat însă că nu m-a prevenit.

Sacul vorbi, deși în încăpere nu se afla nimeni:

— Nu m-a întrebat nimeni — spuse el.

Seabling strigă emoționat:

— Mă auzi! Ce va fi cu dumneata? Vei pieri?

— Nu încă. Aș fi vrut să mai trăiesc...

Tăcu, apoi adăugă încet:

— Nu-mi plac expresiile care nu conțin date precise, dar trebuie să-ți spun: rămîi cu bine.

Se auziră strigăte, detunături. Apoi ecranul se întunecă deodată și se stinse.

Uimitoarea formă de viață care fusese Sacul, o ființă atît de străină preocupărilor omenești, dispăru pentru totdeauna.

Cadru din „O întîmplare extraordinară", palpitantul film sovietic de aventuri.

ALO? RELAȚIILE CU STRĂINĂTATEA?...

Așa s-ar putea intitula un reportaj-fulger, întreprins... telefonic la serviciul de relații cu străinătatea al Direcției rețelei cinematografice și difuzării filmelor. Pentru astăzi însă, numai o notă — succintă și informativă — cu ultimele noutăți culese pe acest „teren".

— Ce filme s-au achiziționat în ultima vreme? Ce vom vedea pe ecrane în lunile următoare?

Răspunsul e amplu, ca o recoltă de toamnă:

— Studiourile sovietice vor fi reprezentate printr-o serie de producții deosebit de valoroase:

„Poemul mării" — moștenirea cinematografică rămasă de pe urma marelui Dovjenko;

„Soarta unui om" — răscolitorul film realizat de Serghei Bondarciuk, după nuvela lui Șolohov;

„O întîmplare extraordinară" — film de aventuri deosebit de reușit, în două serii, relatînd întîmplările echipajului petrolierului sovietic TUAPSE, capturat în mod pirateresc de ciankaișiști;

„Dimineața mohorîtă" — filmul prin care Grigori Rosal încheie ciclul inspirat din romanul „Calvarul";

„Evgheni Oneghin" — ecranizare deosebit de izbutită a celebrei opere a lui Ceaikovski.

Pe lîngă acestea, menționăm: „Casa părintească" — filmul cu care cinematografia sovietică a participat anul acesta la festivalul de la Cannes — „Vania", „Sombrero", „Avalanșă în munți", „Anii tinereții", „A venit timpul ghiocelului".

Din Republica Cehoslovacă a fost achiziționat de curînd filmul „Evadare din umbră"; din Republica Democrată Germană: „Marfă pentru Catalonia" și „Nelly e de vină", o producție adresată copiilor.

Studiourile maghiare ne-au trimis filmele „Ani de neliniște" și „Scaietele". Un amănunt: eroul filmului „Scaietele" este un cîine ciobănesc!

O serie de alte achiziții: filmul „Răzbunarea", realizat de Juan Antonio Bardem (cel care ne-a dat „Moartea unui ciclist", „Strada Mare" și „Comicos"); filmul „Unchiul meu, Jacinto", coproducție hispano italiană. În sfîrșit, un mesager al cinematografiei italiene: filmul lui Glauco Pellegrini „Omul cu pantaloni scurți", despre un băiețel orfan, dornic de afecțiune, în căutarea căminului de care a fost vitregit.

M. M. S.

O lucrare foarte utilă

Crucea Roșie a R.P.R. a editat recent lucrarea „Primul ajutor și îngrijirea sănătății" de dr. Octavian Beles, președintele Crucii Roșii a R.P.R., menită a pune, în primul rînd, la dispoziția activului Crucii Roșii, o serie de prețioase cunoștințe.

Ne amintim foarte bine ce însemna literatura de acest gen în trecut: editori lacomi de cîștiguri ușor obțineau imprimau de mîntuială o serie de efaturi medicale, adunate cu mai multă sau mai puțină competență de ici, de colo — și vindeau cărțile respective cu prețuri uriașe. Asemenea cărți erau destinate căminelor modeste ale celor ce nu puteau dispune oricînd de serviciile unui medic (pe timpul burgheziei, se știe prea bine că nici nu se putea vorbi de asistență medicală gratuită!) și trebuiau să facă față unei îmbolnăviri, cum da dumnezeu! În ce privește activul Crucii Roșii, în trecut pregătirea acestuia nu constituia o preocupare pentru nimeni — decît în caz de război. În zilele noastre însă, cei ce activează în cadrul Crucii Roșii au devenit auxiliari prețioși ai medicilor, luptători neobosiți pentru apărarea sănătății celor ce muncesc, pregătiți să la primele măsuri în caz de boală sau accidente, pînă la venirea medicului. Tocmai de aceea, lor li se adresează în primul rînd lucrarea.

Foarte complexă și riguros științifică, tratînd însă problemele într-un limbaj popular, accesibil maselor de oameni ai muncii, „Primul ajutor și îngrijirea sănătății" este totodată o adevărată operă de artă poligrafică. Cartea — tipărită la Întreprinderea Poligrafică Sibiu — este imprimată pe hîrtie cretată, cu planșe în culori, coperte legate în pînză etc.

Dar mai presus de estetica grafică a lucrării, merită să fie subliniate încă o dată conținutul și utilitatea ei. Și credem că ar fi o treabă foarte bună reeditarea acestei lucrări într-o ediție de masă, care s-o pună la dispoziția nu numai a activului Crucii Roșii, ci a tuturor celor ce ar dori s-o aibă în bibliotecă.

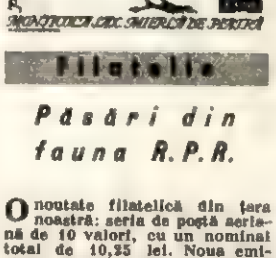

Filatelie

Păsări din fauna R.P.R.

O noutate filatelică din țara noastră: seria de poștă aeriană de 10 valori, cu un nominal total de 10,25 lei. Noua emisiune poștală aduce în variata tematică a mărcilor românești o notă originală, atît prin concepția desenatorului (H. Mechendörfer), cît și prin execuție. Filatelia noastră ar avea numai de cîștigat, dacă poșta ne-ar oferi cît mai multe mărci executate la nivelul acestora.

Cele zece mărci ale seriei înfățișează, în desenele lor, tot atîtea păsări mici din fauna R.P.R., redate în culori naturale: mierla (10 bani), grangurul (20 bani), nagîțul (35 bani), rîndunica (40 bani), ciocănitoarea (55 bani), pițigoiul (55 bani), sticletele (55 bani), căldărașul (1 leu), pițigoiul codat (1,55 lei) și fluturașul (5 lei).

DE VORBĂ CU MEDICUL

Pentru cei ce pleacă la mare

Pe litoralul Mării Negre sezonul e în toi. De pretutindeni, oameni ai muncii, tineri și vîrstnici, femei și copii, vin să-și petrecă aici concediul de odihnă. Nu toți însă, din cei care vin la mare, cunosc cum acționează climatul maritim, băile de mare și soare asupra organismului celor sănătoși și bolnavi.

Organismul fiecărei persoane venite din altă parte a țării în stațiunile de pe litoral necesită o scurtă perioadă de obișnuire cu noua climă. De aceea, se recomandă la început cît mai multe ore de somn, de odihnă.

Înainte de a începe cura la mare, este bine să fie consultat medicul. Persoanele nervoase pot reacționa uneori într-un mod deosebit la climatul maritim. Astfel ele pot căpăta insomnii, nevralgii, palpitații cardiace etc. Asemenea stări pot atrage atenția asupra existenței unor boli care sînt influențate negativ de razele solare de la mare. Este foarte indicat ca pentru copiii sub cinci ani să se facă în prealabil și radioscopia pulmonară și să se ceară avizul medicului pediatru, care ne va spune dacă aceștia pot sau nu să facă băi de soare. Chiar după ce cura la mare a fost începută, de îndată ce se observă ceva anormal în starea copilului, examinarea acestuia de către medic este absolut necesară.

Băile de soare pot fi făcute de orice om sănătos. Ele dau rezultate foarte bune în tuberculoza osoasă, articulară, ganglionară etc. Helioterapia este indicată în unele forme ale reumatismului cronic, în rahitismul la copii, în diferite afecțiuni ginecologice, boli de piele cronice etc.

Nu vor face băi de soare cei suferinzi de hipertensiune arterială, insuficiență cardiacă, hipertiroidism, bolnavii de tuberculoză pulmonară evolutivă, cei ce suferă de reumatism și sînt în perioada dureroasă, avînd febră sau viteza de sedimentare crescută. Femeilor gravide începînd din luna a 5-a le sînt oprite băile de soare.

Expunerea la soare trebuie făcută rațional, pentru a evita arsurile, frisoanele, oboseala, palpitațiile și febra, iar la copii, diareea, slăbirea și vărsăturile. Copiii fac mai ușor insolații decît adulții.

Băile de soare la copii vor începe cu ședințe de 1-4 minute zilnic. Ele vor crește progresiv cu 2-3 minute, ajungînd pentru copiii mai mici la 60 de minute expunere la soare pe zi, iar pentru cei mai mari, la 90 de minute, cel mult două ore pe zi. Pentru adulții sănătoși se recomandă ca în prima zi să facă trei ședințe a cîte trei minute pe spate și trei minute pe față, cu pauze de 15 minute făcute la umbră, între ședințe. În zilele următoare timpul de expunere la fiecare ședință va crește cu 2-3 minute, respectîndu-se pauzele, pînă ce se ajunge la 120 minute zilnic; apoi se va continua cu două ore zilnic.

Pentru o bronzare uniformă se vor expune, pe rînd, spatele, pieptul, mîinile, picioarele etc.

Băile de soare se vor face culcat. Copiii și bătrînii vor avea capul acoperit cu pălării de pale, bonete, la nevoie chiar cu colțuri confectionate din hîrtie. Orele cele mai bune de plajă sînt între 7-11 și 16-18. Se recomandă ca băile de soare să nu se facă pe stomacul gol și nici imediat după masă, cu stomacul plin.

Cei ce doresc să se bronzeze într-un timp record riscă să capete insolații — arsuri ale pielii, care se caracterizează îndeosebi prin apariția unor bășici cu lichid, vezicule, și chiar a ulcerațiilor. Cei în cauză vor trebui să se adreseze de îndată medicului de la policlinică. Bășicile cu lichid apărute nu vor fi rupte. Se pot aplica comprese cu o soluție de 10% alcool timp de două-trei zile, atunci cînd senzațiile de căldură și arsuri sînt mari. Aplicarea unui strat mai gros de „Jecolan" pe locurile unde au apărut bășicile este de asemenea recomandabilă, curățindu-se în prealabil pielea din jurul lor, fără însă a le sparge.

Insolația, de care aminteam mai sus, se datorează unei iradieri solare prea puternice și de durată mai lungă. Ea se manifestă însă nu numai prin arsuri ale pielii, ci și prin dureri de cap, amețeli, leșinuri, tulburări grave de respirație și circulație. A o evita înseamnă a realiza o cură sănătoasă, înseamnă a petrece un concediu plăcut.

PLOAIE
...pe ansiță

Soarele își trimite razele fierbinți peste cîmpia întinsă. E arșiță. Și, totuși, se cerne o ploaie fină. Să fie un fenomen încă necunoscut al naturii? Nici vorbă. Nimic de domeniul misterului. E o nouă realizare a tehnicii din țara noastră.

„Ploaia" aceasta a căzut nu demult, în aprop[ierea Orașului Stalin. Mai mulți țărani muncitori și tehnicieni, agronomi și metalurgiști urmăreau modul de funcționare al unui nou și ingenios aparat, realizat de un colectiv de muncitori, tehnicieni și ingineri de la fabrica „Ion Fonaghi" din Orașul Stalin. Acest aparat pentru irigat și stropit terenurile agricole, „Aspersor", realizat pentru prima oară în țară, a fost proiectat chiar la fabrica respectivă. Agregatul are o mare putere de stropire sub formă de ploaie, avînd o presiune de lucru de 3,5-6 atmosfere. Pe un teren pătrat de aproape 4.400 mp, cei 61 mc de apă pe care-i poate înmagazina sînt împrăștiați sub formă de ploaie artificială, în 2 ore și jumătate; pe un teren în triunghi, aparatul deservește, în același timp, o suprafață de aproximativ 5.200 mp.

Datorită razei mari de acțiune (36-47 m), aparatul „Aspersor" poate fi folosit cu succes în toate ramurile agriculturii.

Cînd toate experimentările au luat sfîrșit s-a trecut la fabricarea aparatului în serie. Roadele pe care le vor da ogoarele vor conferi aparatului ultimul certificat.

I. LIVADARU

Cuvinte încrucișate

Mobile

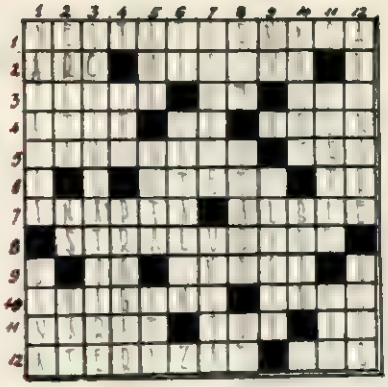

ORIZONTAL: 1) Mobilă. 2) La studio și la divan (sing.) — În masă (fem.). 3) Studio, cinematograf și stradă în București — Pai... gol — Portar dinamovist. 4) Limitează cantitatea — Întrebare — Scaunul parașutiștilor aiungați de pe grumazul țării la 30 Decembrie 1947. 5) Trecute prin laminor — Precede pe „la-la". 6) A înăcri — Pe... capra trăsurii. 7) Incapabilă — Pătuțul pruncilor de la sate (od.). 8) O are furnirul mobilei noi. 9) În toaletă — Scufunda. 10) Oglinzi (fig.) — Divinitate păgînă. 11) Povestiți — Întreaga masă — Literă grecească. 12) Ajuns cu picioarele pe pămînt — Fotoliu sau stal.

VERTICAL: 1) Paturi pentru cei răposați — Masă. 2) Autocritica de la sfîrșitul cărții — Dans pe sfîrșite! — Fără lustru. 3) Mobilă. 4) A privi pe furiș — Grindă ce desparte încăperile (reg.). 5) A iubi (od.) — Calificativ — Pronume personal. 6) Tuna! — Un „Vlcean flăcău de casă / Ce duce cupele cu vin / Mesenilor la masă" (Eminescu; „Luceafărul"). 7) Banchete — Legată. 8) Rîndulială — Dormitoare de pe vremea bunicii, cu crivaturi și scrinuri — În fotoliu. 9) Capete de nesv — Nepermis. 10) Produs lactat — Lemn de mobilă de calitate inferioară. 11) Facă (arh.) — Localitate în Spania. 12) Divan — Masă.

Dezlegarea jocului: „Nimic din geografie...", apărut în nr. 27

ORIZONTAL: 1) Cusături — Mi. 2) Oiac — Secție. 3) N — Sirofă — Lm. 4) Da — U — Ru — Pap. 5) Urieș — Gea — O. 6) C — Ri — Ti — Par. 7) Adi — Primară. 8) Țigări — Arar. 9) Oval — Măsura. 10) Ra — Trepida. 11) Întins — Vată.

Desene de Martha VIDA

MODĂ

CE SĂ PURTĂM SEARA LA MARE

1) Rochie dintr-un material de bumbac în dungi, cu o garnitură din două panglici, legate în funde.

2) Pantalon continuat cu corsaj din același material. Se poartă cu un cordon lat, în dungi colorate, și cu o jachetă din pichet gros, terminată la gît cu un patent tricotat din bumbac.

LA ÎNTREBĂRILE CITITOARELOR

TRĂSĂTURILE GENERALE ALE MODEI DE AZI

Mai multe cititoare ne-au cerut să le descriem linia generală și caracteristicile esențiale ale modei din anul acesta.

Din diferitele reviste și jurnale de modă străine pe care le-am consultat, eliminînd pe cele cu tendințe de evidentă excentricitate și orientîndu-ne după linia unanim acceptată în diferite țări, ca o caracteristică dominantă am reținut pentru corespondențele noastre următoarele date:

Încercarea unor creatori de mode din țările occidentale de a impune moda „sac" a eșuat — cum era și firesc. A triumfat, cu alte cuvinte, viziunea creatorilor de modele din Moscova, care au combătut tendințele de deformare dizgrațioasă și au impus linia nouă a siluetei moderne.

În mai toate centrele lumii, reputate prin autoritatea lor în materie de modă, se observă azi revenirea la silueta zveltă, grațioasă, plăcută. Umerii nu mai sînt ridicați și terminați în unghi drept, dar nici căzuți în dezordine, ci urmează linia armonioasă a corpului. Linia taliei e înălțată, dar nu exagerat. Mînecile sînt în general scurte — la rochiile de vară — sau mergînd pînă la trei sferturi, la bluze și taioare. În acest din urmă caz, ele sînt făcute puțin bufante cu ajutorul pliurilor în jurul umerilor. Se poartă guiere largi, cu decolteuri pătrate, ovale sau în formă de „V", mai puțin exagerate ca în anii trecuți. Lungimea rochiilor se menține în general cam la 40 cm de la baza piciorului — pentru siluetele de înălțime normală — iar fusta este, la cele mai multe modele — mai ales la cele de vară — evazată prin pliuri care pornesc din talie.

În privința culorilor și a desenelor, în afara diferitelor modele de țesături pepite, folosite în special la taioare, se observă o preferință dominantă pentru alb și negru, pentru culorile pastel, ca și pentru desenele în dungi. Totuși majoritatea caselor de modă tind a impune mai mult decît oricînd imprimeurile cu motive de flori în toate culorile. Se pare că ne apropiem de o vogă a imprimeurilor, fără precedent în istoria modei — așa cel puțin afirmă unii dintre cei mai reputați creatori de modele.

În sfîrșit, ca materiale, cele mai apreciate sînt anul acesta țesăturile din bumbac și din fire plastice care imită bumbacul.

IOSIANA

CUM SĂ DRESĂM UN CÎINE-LUP (VI) *)

DIN NOU DESPRE SĂRITURI. Tov. Constantin Pandelescu din Craiova ne roagă să revenim asupra felului cum poate fi învățat cîinele să sară peste obstacole — și anume cum să depășească obstacolele mai înalte.

După cum am arătat în numărul 22 al revistei noastre, nu e recomandabil să obligăm cîinele să sară peste obstacole mai înalte de 1,40 m. Ce să facem, totuși, dacă avem nevoie ca „elevul" nostru să treacă peste o piedică mai înaltă? În acest caz, e bine să-l învățăm să se cațăre.

Desigur că el și din instinct va ști cum să facă acest lucru. Totuși, pentru a-l deprinde, la început e bine să ne ajutăm de leșă, cu care să-l tragem atunci cînd îi dăm comanda.

Cînd exersăm, trebuie să avem însă grijă ca terenul să nu fie accidentat — preferabil să fie acoperit cu nisip — pentru ca „elevul" să nu se rănească sau să nu se lovească, deoarece un asemenea accident l-ar face sperios și i-ar tăia pe viitor elanul. Dacă, totuși, un accident a avut loc, e bine să suspendăm cîteva săptămîni exercițiul și să-l reluăm numai după ce vom socoti că animalul a uitat lovitura primită.

SĂRITURA ÎN LUNGIME. Pentru a-l învăța să sară în lungime, la început ne vom folosi de un șanț nu prea lat. La cîțiva metri de șanț, îi comandăm cîinelui „Șezi!". Îl lăsăm în această poziție și ne îndreptăm singuri spre șanț, sărindu-l. O dată de partea cealaltă, chemăm cîinele cu un „Aici, hop!", bătîndu-ne ușor pe coapsă. Cîinele va sări și atunci îl vom răsplăti. Progresiv exersăm săritura peste șanțuri din ce în ce mai late, învățîndu-l să sară singur la comanda „E, hop!". Un cîine bine dresat poate ajunge să sară pînă la 4 m în lungime.

PARAPETUL ȘI SCARA. Luăm o scîndură lată, pe care am bătut la distanțe egale șipci transversale, și o sprijinim de un gard sau de un zid nu prea înalt, avînd însă grijă ca, la început, înclinarea să nu fie prea abruptă (mai tîrziu, o vom face, treptat, din ce în ce mai abruptă). Pentru a-l învăța să urce și să coboare pe această scîndură, dacă e posibil, la început ne urcăm noi înșine, trăgîndu-l de leșă și comandîndu-i „Haide, sus!". După ce am exersat astfel o vreme, îl lăsăm să facă singur exercițiul: din poziția „Șezi!", îi comandăm „Haide, sus!", fără a ne mai urca și noi, nepermițîndu-i însă să sară în lături. O dată sus, îi putem da fie comanda „Hop, jos!", dacă vrem să sară de partea cealaltă a gardului, fie comanda „Haide, jos!", dacă vrem să se întoarcă pe același drum pe care a urcat. Bineînțeles că la început vom folosi leșa știut pentru a-i arăta ce vrem, cît și pentru a-l împiedica să sară în lături.

După ce a deprins să urce și să coboare parapetul acesta, îl învățăm să facă același exercițiu pe o scară cu știnghii.

Aceste exerciții le putem dezvolta în funcție de aptitudinile cîinelui (poate fi învățat să se cațăre pe copaci, pe acoperișuri etc.). Trebuie să fim însă atenți ca animalul să nu aibă unghii prea lungi, deoarece acestea l-ar expune la accidente. De asemenea, sar greu cîinii cu pinteni. De aceea, dacă avem intenția să dresăm cîinele în direcția aceasta (adică să deprindă săriturile), e bine ca, încă atunci cînd animalul e mic, să apelăm la prioceperea unui medic veterinar care să-i înlăture pintenii, în cazul că aceștia există.

1) Cățărarea.
2) Urcarea pe scară.
3-4) Două exerciții pe care le-am descris în rubrica noastră precedentă: autoapărarea cîinelui (3) și aducerea de către cîine a obiectului ascuns (4).

*) Vezi „Flacăra" nr. 18, 20, 22, 24 și 26.

SPORT

Sala Dinamo, terenul II Dinamo, Baza sportivă nr. 2 a M.I.C. și Stadionul Tineretului din București au găzduit timp de trei zile campionatele școlilor profesionale de ucenici, de meserii și agricole. Cei prezenți în tribune au putut să admire lupta dîrză dată de fiecare concurent pentru ocuparea unui loc cît mai bun.

În fotografii: reprezentantul reg. Timișoara, Gh. Mărgineanu, în timpul evoluției la proba de înălțime (foto 1); proba de 1.500 m plat băieți a fost foarte disputată; iată plutonul, după ce a parcurs două tururi de pistă (foto 2); fază din meciul de volei dintre echipele Școala profesională petrol-chimie-Brăila și C F R.-Timișoara (foto 3); finala de fotbal ce s-a disputat între echipa Grupului școlar al uzinelor „Gheorghi Dimitrov" din Arad și cea a Școlii profesionale I.M.U. din Medgidia (foto 4).

Fiecare competiție sportivă de amploare scoate în evidență cîteva elemente mai dotate. „Eroul" campionatelor școlilor profesionale de ucenici, de meserii și agricole este elevul școlii profesionale de ucenici-constructori din Craiova, Popescu Valentin. Acesta a venit singur la București, deoarece secția de învățămînt a regiunii Craiova „a uitat" să programeze întreceri regionale, deși comunicase ministerului că le va organiza pe data de 28 iunie. Și iată că „evadarea" sa pe cont propriu nu i-a fost zadarnică, reușind să cîștige cursa de 100 m plat cu timpul de 11,4 sec. și pe cea de 200 m plat, cu 23,5 sec. Ținînd cont de nivelul acestui concurs, timpurile realizate de tînărul Popescu Valentin sînt excepționale. În urma rezultatelor obținute, elevul Popescu Valentin a fost inclus în lotul republican de juniori.

↑ Turneul internațional de volei organizat în cinstea celei de-a 15-a aniversări a eliberării patriei s-a bucurat de un deosebit succes, datorită numărului mare de echipe prezente la start, precum și nivelului ridicat al jucătorilor. În fotografia noastră redăm un aspect din meciul disputat duminică seară între echipele Moscova-R.P. Română I, care a fost cîștigat de reprezentativa noastră cu scorul de 3—1.

Turneul a luat sfîrșit cu victoria primei noastre reprezentative, care a cîștigat competiția învingînd cu scorul de 3—1 puternica echipă a R. Cehoslovace.

☆

Disputa pentru titlul de campioni ai țării la handbal masculin a fost tranșată pe Stadionul Dinamo, între echipele C.S.M.-Reșița — Dinamo-București. Dinamoviștii au prezentat o formație bine pusă la punct, au prestat un joc clar, cu inițiative, atît în atac cît și în apărare, și au reușit să cîștige meciul cu scorul de 13—8. →

Fotografii de
Dan BÎRLĂDEANU
și Romulus SCURTU

Citiți în NUMĂRUL VIITOR

PE SCARA DE SERVICIU A METROPOLEI CAPITALISTE

COPERTA NOASTRA

Ca în fiecare an, mii și mii de oameni ai muncii își petrec reconfortante și plăcute zile de vacanță la mare, ca tinăra muncitoare textilistă Margareta Comșescu, de la „Industria Bumbacului B" din Capitală.

Cei mai tineri sanitari din țară s-au întîlnit duminică dimineața pe Stadionul Tineretului, pentru a participa la faza republicană a celui de al II-lea Concurs al posturilor sanitare școlare. Iată un aspect de la acest concurs: responsabilul postului sanitar, elevul Bularcă Nicolae, de la școala elementară de 7 ani din Întorsura Buzăului, raionul Codlea, reg. Stalin — după ce, împreună cu grupa sa, a acordat primul ajutor unui „accidentat" — s-a prezentat în fața comisiei pentru a da proba teoretică. A tras biletul, și-a făcut sumare notații și acum își susține „dizertația" la microfon. „Tesa" sa a fost urmărită cu atenție de întreg stadionul.

Fotografie de Dan BÎRLĂDEANU

TE VĂD! TE VĂD!

↑UMIDITATEA ÎN CREȘTERE. Nu e vorba de vreun buletin meteorologic, ci de umiditatea de 52,1 la sută a celor 1.808 (una mie opt sute opt) roți de căscaval Penteleu „I-a", livrate de I.C.I.L. Mureșul" din Reghin (aviz exp. nr. 103/1959), motiv pentru care marfa zace în întregime nevîndută în depozite.

Cum s-ar spune în termeni meteorologici (fiindcă veni vorba de u m i d i t a t e), la I.C.I.L. „Mureșul" spiritul de răspundere al acelor tovarăși care au avizat livrarea are consistența apei de ploaie...

↑PROBLEMĂ. Care ar fi media corespunzătoare prețului invers proporțional cu talia, ținînd seama că eticheta pantalonilor (Cd. 240 F.C. „Gh. Gheorghiu-Dej") din fotografia noastră ne indică clar: măsura 50, talia II — prețul lei 238, iar în realitate, așa cum reiese din fotografie , pantalonii sînt măsura 42 — talia II, adică lei 199.

NR. 40. Atît ar mai lipsi, să fie și pe același picior (Fabrica „Kirov" — seria 40/112/144 — fact. 2432,2425 — 23.V.59).

FILMELE SĂPTĂMÎNII • FILMELE SĂPTĂMÎNII • FILMELE SĂPTĂMÎNII

„FETE DE ACEEAȘI VÎRSTĂ". Se numesc: Tania, Svetlana, Kira. Sînt tinere, frumoase; viața le deschide îmbietoare brațele. În mîinile fetelor stă viitorul. Cum și-l vor croi? Problemă interesantă, atacată cu finețe psihologică și competență de filmul sovietic „Fete de aceeași vîrstă" (foto 1). Îl recomandăm pentru mesajul de înaltă ținută morală ce ni-l transmite, ca și pentru interpretarea remarcabilă, realizată de cele trei protagoniste: tinerele artiste Krilova, Fedoseeva și Koșeleva.

„CASA LINIȘTITĂ". Titlu în care spectatorii trebuie să citească adjectivul cu ghilimelele respective, liniștea fiind în această comedie maghiară ultimul articol ce se poate găsi. Judecați și dumneavoastră: două repartiții pentru aceeași locuință! Beneficiarii: András și Eva, pe ecran actorii Zenthe Ferenc și Galamboș Erzsi, un cuplu plin de entren și veselie (foto 2).

„PORTE DES LILAS". Un film realizat de René Clair, cunoscutul regizor francez care ne-a dat în ultimii ani „Frumusețea diavolului", „Marile manevre" și „Frumoasele nopți". În „Porte des Lilas" asistăm la o incursiune făcută cu spirit realist, într-un mediu de oameni ratați, deziluzionați, aparținînd societății contemporane franceze. Totuși, chiar în acest peisaj sumbru, înfloresc sentimente nobile, de splendidă și dezinteresată dăruire umană. Fantezie, umor și tristețe, multe adevăruri rostite pe un ton amar, dar nu lipsit de speranță: „Porte des Lilas" — un film tipic René Clair (foto 3).

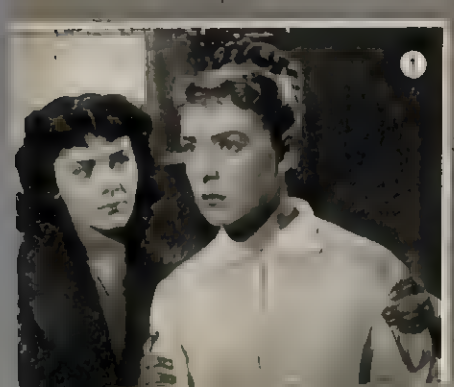

ÎN JURUL GLOBULUI

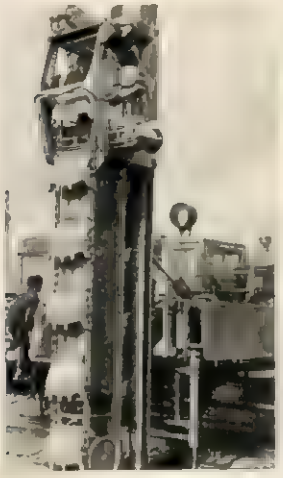

O MAȘINĂ SPECIALĂ, destinată săpării gropilor de fundație pentru stîlpii rețelei de contact a căilor ferate, a fost realizată recent în U.R.S.S. Montată pe un tractor sau pe o drezină, această mașină poate săpa o groapă de patru metri adîncime în cîteva minute. Totodată, mecanismul de săpare cu cupe poate fi înlocuit cu un braț, făcînd posibilă astfel folosirea mașinii ca... macara.

STUDIEREA EFECTELOR RADIAȚIILOR ATOMICE constituie una din preocupările de seamă ale oamenilor de știință din R. Cehoslovacă. Astfel, la Institutul de biofizică din Brno, prof. dr. Ferdinand Herčik (în fotografie) studiază schimbările ereditare produse asupra microorganismelor, sub influența radiațiilor atomice.

LA UZINA DE APARATE DE RADIO DIN ȘANHAI a fost creat acest modern și elegant complex, format din aparat de radio, televizor și pick-up.

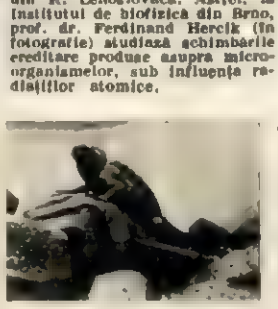

← ORIGINA SPECIILOR", celebra lucrare a lui Darwin, a împlinit 100 de ani de la apariție. Cu acest prilej, la Praga a fost organizată o expoziție intitulată „Moștenirea lăsată de Darwin prezentului". Printre exponate se află și acest leguan din insulele Galapagos, de pe coasta ecuatorială a Oceanului Pacific, unde Darwin a întreprins cercetări științifice.

↑O NOUĂ VEDETĂ în S.U.A. este cîștigătoarea unui concurs din Indiannopolis, care a stat într-un cuibar de păsări... 211 zile.

ILUZII SPULBERATE. Elisabeth Toussaint a venit la Londra, din Indiile occidentale, cu speranța de a găsi ceva de lucru. De lucru n-a găsit, dar în schimb a dat de rasism, căruia i-a căzut victimă și un compatriot de-al ei, Kelso Cochrane (stînga jos), ucis de huliganii fasciști ai lui Mosley în plină stradă. Drept care, Elisabeth Toussaint s-a hotărît să se reîntoarcă în patrie, cu amărăciune în suflet și cu imaginea reală a „civilizației" occidentale.

LA MUZEUL MARINEI din orașul Gdynia (R.P. Polonă) pot fi studiate diverse tipuri de tunuri de vase din secolele XVI-XVIII.

RECOLTAREA CAUCIUCULUI. După cum se vede în această fotografie, luată pe o plantație de arbori de cauciuc din R.D. Vietnam, cauciucul se recoltează tăindu-se fîșii-fîșii din coaja arborelui hevea.

„DEMOCRAȚIA" LUI ADENAUER se vede și din aceste fotografii. Cu încuviințarea și sprijinul lui Brandi, primarul Berlinului de vest, în sala Waldbühne a fost organizată o întrunire revanșardă. La întrunire se aflau membri ai detașamentelor tineretului adenauerist, în uniformele vechiului „Hitlerjugend", niște adaptate (dreapta) și purtînd pancarte războinice (stînga).

Cu ajutorul științei

Pansamentul pulverizat

Pentru a veni în ajutorul celor accidentați și arși, eminenții chirurgi sovietici au pus la punct un pistol-pulverizator. Acesta împrăștie pe rănile celor care au suferit arsuri mari, un amestec de plasmă, trombină, antibiotice, novocaină și vitamină A. Plaga se acoperă astfel cu un strat subțire, care înlocuiește pansamentul, micșorează durerea și accelerează vindecarea.

Curentul electric în ajutorul ochiului

Medicii oculiști sovietici și chinezi tratează anumite cazuri de miopie, presbitism și astigmatism, făcînd să treacă un ușor curent electric prin pleoapa superioară, timp de 10 pînă la 20 de minute pe zi.

Fumul nociv devine folositor

Igieniștii s-au preocupat întotdeauna de posibilitatea de a anihila efectele nocive ale fumului răspîndit pe coșurile fabricilor. Și iată că un grup de cercetători unguri au reușit să pună la punct o metodă care nu numai că înlătură nocivitatea fumului, dar și face ca acest fum să poată fi valorificat, folosit în scopuri practice. E vorba de chimiștii fabricii de azot din orașul Pécs, care au construit un dispozitiv de captare a fumului, din care se extrag apoi o serie de substanțe chimice ce sînt folosite ca îngrășăminte artificiale.

În felul acesta aerul din jurul fabricii este curățat, iar agricultura cîștigă un plus de îngrășăminte artificiale, la un preț foarte redus.

Pe urmele unui monstru oceanic

Fundul oceanelor prezintă încă mistere pe care cercetătorii se străduiesc să le dezlege. Cu prilejul Anului Geofizic Internațional, ihtiologii au descoperit, spre exemplu, existența unei uriașe șopîrle oceanice, pe care nimeni n-a reușit pînă acum s-o vadă. Cercetătorul N. Zenkevici, de la Institutul de oceanologie al Academiei de Științe din Moscova, a izbutit să fotografieze, în Oceanul Pacific, la o adîncime de peste 3.000 m, urmele lăsate de acest monstru submarin. După amprentele imprimate în nămol, se pare că e vorba de o șopîrlă gigantică, necunoscută de știință.

Descoperirea lui Zenkevici a fost confirmată și de oceanografui englez A. Lawton, care a fotografiat aceleași urme în Oceanul Atlantic.

Cercetătorii oceanelor caută acum să descopere acest monstru și să-l prindă sau cel puțin să-l fotografieze.

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII Cășuța Poștală 3507 oț. 33 Tel.: 17.60.10. Int. 1744 ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei 6 luni: 52 lei un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Vlad MUȘATESCU — Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

Acum cîteva zile întreaga lume a luat cunoștință cu bucurie de încă o victorie a oamenilor sovietici: la 2 iulie 1959 a fost lansată o nouă rachetă balistică geofizică cu o singură treaptă, cu rază medie de acțiune. Cei trei „pasageri" ai rachetei — cîinii Otvajnaia și Snejinka și un iepure de casă — s-au înapoiat teferi, împreună cu aparatajul științific, cu ajutorul cărula s-au obținut bogate informații și materiale valoroase cu privire la diferitele probleme legate de păturile superioare ale atmosferei.

Savanții și tehnicienii, care au lansat în cosmos primii sateliți artificiali ai Pămîntului și prima planetă artificială a sistemului solar, au adus încă o dovadă a superiorității științei și tehnicii sovietice. Este încă un prinos adus cauzei nobile a științei puse în slujba omului și a păcii.

În fotografie: un aspect de la Expoziția realizărilor economiei naționale a U.R.S.S. în pavilionul Academiei de Științe a Uniunii Sovietice, machetele în mărime naturală ale primilor sateliți artificiali ai Pămîntului.

PREȚUL EXEMPLARULUI 2 LEI

05
12

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 29 (217)
Anul VIII
18 iulie 1959

Studentă, la muncă patriotică, pe ogoare.

Fotografie de
E. IAROVICI

fotocronica FLACĂRII

În întreaga țară au fost întîmpinate cu căldură lucrările plenarei C.C. al P.M.R. din 13-14 iulie a.c. privind dezvoltarea economiei naționale și creșterea bunăstării oamenilor muncii, precum și propunerile de noi măsuri pentru ridicarea nivelului de trai al poporului muncitor.

Pretutindeni — la orașe și sate — muncitori, tehnicieni, ingineri, colectiviști, intelectuali, pensionari au luat cunoștință cu deosebit interes de raportul prezentat de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, prim-secretar al C.C. al P.M.R., și hotărîrile plenarei, care dovedesc încă o dată grija partidului pentru făurirea unei vieți din ce în ce mai bune.

În numeroase convorbiri și discuții ce s-au angajat îndată după transmiterea la radio și publicarea în presa cotidiană a acestor importante documente, oamenii muncii și-au exprimat satisfacția că eforturile lor pentru realizarea sarcinilor construcției socialiste duc la îmbunătățirea sistematică a traiului lor. Cu acest prilej ei și-au reafirmat hotărîrea fermă de a lupta cu avînt, sub conducerea înțeleaptă a Partidului Muncitoresc Romîn, pentru a obține noi succese în creșterea producției, a productivității muncii, în scăderea prețului de cost și realizarea de economii — condiții de bază pentru progresul necontenit al patriei noastre, pentru continua ridicare a nivelului de trai al celor ce muncesc.

Dăm cîteva imagini luate în ziua de joi, 16 iulie a.c., ziua în care s-au dat publicității documentele lucrărilor plenarei C.C. al P.M.R. din 13-14 iulie 1959.

Muncitorii secției „caldări" a Atelierelor „Grivița roșie" discută cu secretarul organizației lor de bază Hotărîrea plenarei C. C. al P. M. R.

Sirena Uzinelor „Republica" a sunat intrarea schimbului I. Un grup de muncitori din echipa de noapte, înainte de a pleca spre casele lor, s-au adunat în curtea uzinei să afle amănunte în legătură cu documentele plenarei.

În curtea Atelierelor „Grivița roșie", într-o pauză. Convorbire despre problema la ordinea zilei : plenara C. C. al P. M. R

Pe șantierele de construcție de pe bulevardul Muncii (șantierul nr. 6), muncitorii iau cunoștință de Hotărîrea plenarei C.C. al R.M.R. publicată în ziare.

La Casa de ajutor reciproc a raionului Grivița roșie pensionarii discută cu însuflețire despre noile măsuri

COPIII ÎNVAȚĂ ALTĂ GEOGRAFIE

...Și nu numai ei. Țara noastră și-a schimbat atît de mult fața în 15 ani, de la 23 August 1944 pînă astăzi, încît și noi, cei mari, ne revizuim vechile cunoștințe de geografie.

Desigur că munții, rîurile, fluviile n-au fost mutate din loc. Dar la poalele și de-a lungul lor viața și-a făurit sălașe proaspete, însemnînd harta țării cu denumiri noi sau dăruind celor vechi rosturi și semnificații sporite.

... Copiii învață o altă geografie. O alta decît cea pe care am învățat-o noi la vîrsta lor. Orășelele și tîrgurile „în care nu se întîmpla nimic" nici la sfîrșitul veacului trecut, nici spre mijlocul celui prezent, au căpătat, în anii noștri, altă față. La Botoșani, Bîrlad, Oltenița, Tg. Jiu, Gheorghieni (R.A.M.), Tîrgoviște, Medgidia și într-o mulțime de alte orașele — în trecut centre urbane numai cu numele — viața industrială și culturală s-au dezvoltat rapid.

Politica dusă de capitaliștii romîni și străini, de așezare a puținelor uzine și fabrici existente doar în cîteva centre din Muntenia, Transilvania și Banat, a condamnat la cel mai mizer și mai întunecat provincialism nu numai orașe și județe, ci ținuturi întregi. Capitaliștii și-au construit întreprinderi numai acolo unde profiturile maxime puteau fi asigurate cu minimum de investiții și într-un termen scurt.

În rest, marea majoritate a localităților au vegetat ori s-au dezvoltat la întîmplare.

Azi avem o nouă geografie.

Politica înțeleaptă a partidului și guvernului de industrializare socialistă a țării a chemat și a adus la viață activă regiuni dintre cele mai înapoiate în trecut. Fondurile alocate pentru ridicarea lor economică, socială și culturală, prieceperea și hărnicia oamenilor puși să le gospodărească, precum și energia creatoare, descătușată, a maselor de cetățeni au făcut ca pe harta patriei să apară, într-un deceniu și jumătate, nu mai puțin de 166 de orașe noi și centre populate de tip urban.

Fostele tîrgușoare pline de praf, cu viață meschină și îmbîcsită — adevărate artere sclerozate — au fost întinerite. Au răsărit în ele — prin muncă adeseori grea și eroică — fabrici, uzine, cartiere de blocuri muncitorești. Numărul locuitorilor s-a înmulțit de cîteva ori. Au apărut instituții de cultură, așezăminte sociale. Iată, de exemplu, regiunea Bacău. Au apărut pe harta ei orașe noi, multe din cele vechi s-au schimbat. Același lucru în Regiunea Autonomă Maghiară, regiune care în trecut era oropsită cu atît mai mult de guvernanții burghezi cu cît asuprirea minorităților naționale făcea parte din programul și practica politicii lor. Regimul de democrație populară, aplicînd consecvent politica leninistă în problema națională, a acordat o atenție specială dezvoltării economice și culturale a Regiunii Autonome Maghiare și altor regiuni, raioane și localități locuite de minoritățile naționale.

Noua geografie a orașelor, pe care o învață azi copiii, se referă atît la orașele aduse la viață, întinerite, cît și la noile localități apărute pe hartă. În anii noștri, în numeroase părți ale țării s-au ridicat—uneori în locul unor mici sate, alteori pe locuri lipsite de orice așezare omenească — orașe întregi. Așa au apărut Lucăcești, Onești, Uricani, Victoria, Sîngeorgiul de Pădure și Remetea din Regiunea Autonomă Maghiară etc. Orașele acestea nu au trecut. Cei mai vechi cetățeni ai lor au o „vechime" de... cîțiva ani. Istoria acestor așezări s-a născut o dată cu noua geografie. Și dezvoltarea lor de-abia începe.

Fără îndoială, mai sînt încă multe lucruri de făcut. Mai sînt încă destule locuri unde constructorii vor trebui să dureze temelii de fabrici, străzi, teatre și creșe. Cei care învață astăzi geografia patriei vor trebui — ca și noi acum și, o dată cu noi, mîine — să învețe denumirile altor orașe apărute pe hartă, legendele și simbolurile geografice care se adaugă, an de an, fostelor tîrgușoare în care pe vremea copilăriei noastre „nu se întîmpla nimic".

Liviu MAIOR

↑ ROMAN. Aceste imense „tunuri" pașnice se fabrică la „Laminorul" din Roman, una dintre cele mai moderne uzine aflate în întreaga țară. Ridicată în acest orășel, pînă mai ieri lipsit aproape de orice activitate economică, noua uzină i-a schimbat profund viața.

Tg. MUREȘ. Orașul de reședință al Regiunii Autonome Maghiare a căpătat în anii noștri o însemnătate cu totul deosebită. Lipsit în trecut de unități industriale importante, Tg. Mureș are azi fabrici mari ca: „Simo Geza" (mobile), „Încel Mauriciu" (piese de schimb pentru industria textilă) și numeroase altele mai mici. În fotografie: un cartier nou de locuințe muncitorești din Tg. Mureș.

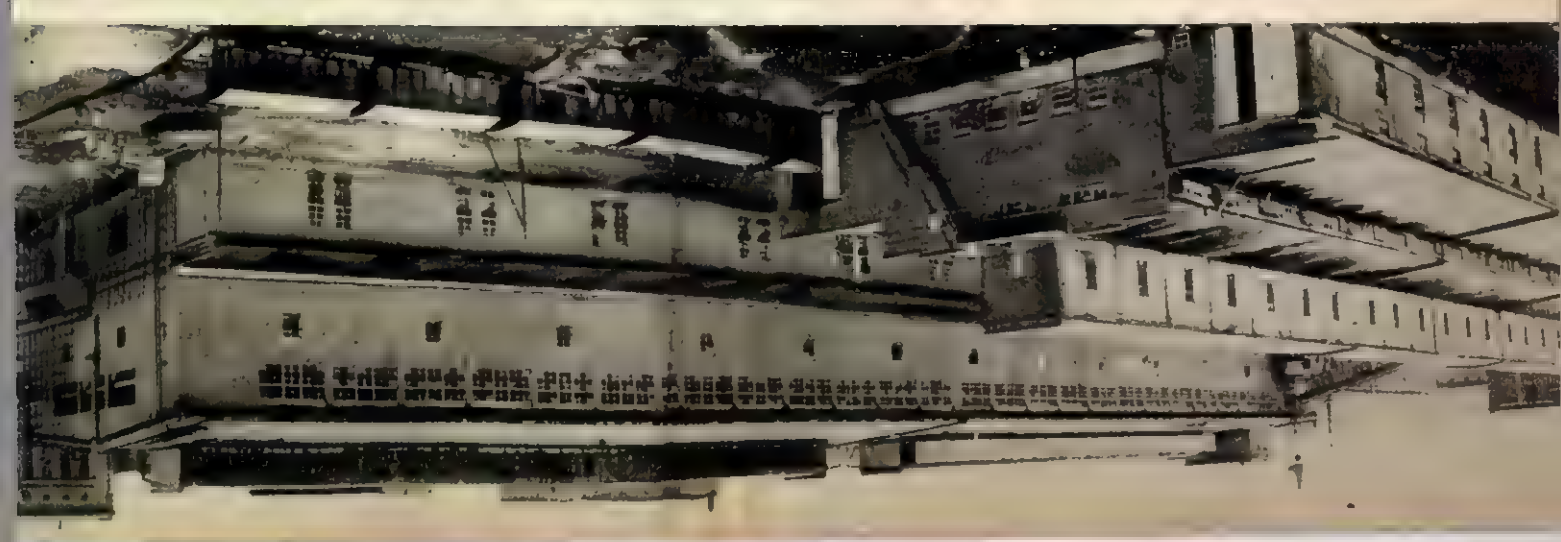

NĂVODARI. Sute de foşti pescari şi agricultori din stepa dobrogeană au înălţat, la marginea mării, pe o suprafaţă de aproape 17 hectare, un mare combinat chimic, producător de acid sulfuric şi superfosfaţi. Nenumăraţi pescari şi-au părăsit năvoadele, s-au calificat şi au devenit specialişti ai industriei chimice.

BÎRLAD. Salariaţii fabricii de rulmenţi din Bîrlad au lansat o zicală originală: „Nimic pe lume, afară de Carul mare, nu merge fără rulmenţi". Căci, într-adevăr, industria modernă e de neconceput fără aceste piese. Bîrladul — pe vremuri unul din tîrgurile fără viaţă industrială — a devenit în anii noştri un centru al producţiei de rulmenţi.

SIGHIŞOARA. Marele combinat de ceramică construit recent aci a lansat pe piaţă milioane de farfurii. Vechiul burg medieval a devenit azi centru industrial. El se va mîndri, în curînd, şi cu un mare combinat pentru produse de sticlă.

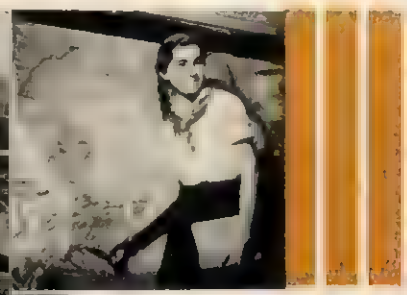

TG. JIU. Două mari unităţi industriale au apărut în acest „oraş provincial": o fabrică de confecţii şi marele combinat forestier, în curs de construcţie.

BICAZ. Construcţia măreaţă a Hidrocentralei „V. I. LENIN" nu va rămîne să străjuiască singură apele Bistriţei. În jurul ei, pe locuri altădată pustii, s-a ridicat, o dată cu hidrocentrala, un oraşel nou: Bicazul.

MEDGIDIA. „Orășel pierdut în stepa dobrogeană, unde locuitorii vînd acadele, prind știuci și se luptă cu milioanele de țînțari anofeli" — scria cu trist umor, despre această localitate, un ghid turistic al anului 1936. Două mari organisme industriale au scos orașul din anonimat, în anii puterii populare: fabrica de ciment și o mare întreprindere metalurgică și de utilaj mecanic.

ORAȘUL VICTORIA. Copiii aceștia s-au născut într-un oraș care nu e cu mult mai vîrstnic decît ei. Părinții lor, care l-au construit și i-au dat viață, l-au botezat semnificativ: Orașul Victoria.

← **CHIȘCANI.** Marea și inepuizabila bogăție a stufului, valorificată în anii noștri, a pus la Chișcani — fost sat de pescari de pe malurile Dunării — bazele unei puternice industrii: Combinatul pentru prelucrarea complexă a stufului din Deltă. Nu e greu să înțelegem, privind doar fotografia alăturată, ce transformări structurale s-au petrecut și se petrec în continuare în micul sat pescăresc de ieri.

☆

← **URICANI.** Pe linia vestică a bazinului carbonifer din Valea Jiului a apărut acest oraș nou, pentru muncitorii care lucrează în mina deschisă în anii regimului nostru.

George CIUDAN

MUZEUL TATĂLUI MEU

Ițarii peticiți și vechi peste măsură
Ațîță-n ochi ocară și scînteieri de ură;
Opincile cusute cu sîrmă, pașoptiste,
Au talpa ferfeniță și boturile triste;
Obiele putrezite de sînge și sudoare
Atîrnă pe nojițe de seu mirositoare.
Un blid de lut cu smaltul sărit de zeci de ani
Culcuș îl făcu tata la șoareci și guzgani
Și lavița cu molii — o scîndură tot nod —
Stă tristă și pustie la taică-meu în pod.
El strînse sărăcia și greul cel mai greu
Făcînd din hîrb și zdrențe istorie și muzeu,
Propti în jur coliba cu pari și cu grindea
Și toată sărăcia o puse-aci să stea.
Și chemă prunci, și tineri, și fete și mulieri
Să vadă cum trăise rumînu pînă ieri...

GOVORA. Pe harta industrială, Oltenia reprezenta în trecut o mare pată albă. Govora, cunoscută atunci doar ca staţiune balneo-climaterică pentru cei cu bani, este azi unul din oraşele oltenești trezite la viaţă. Uzinele sodice, care se construiesc aici, au concentrat şi în acest colţ de ţară mii de muncitori, punînd temeliile unui viitor oraş muncitoresc.

ONEŞTI. În locul fostului sat cu case răzleţe sub poale de dealuri, a răsărit un oraş întreg. El este locuit de lucrătorii unuia dintre cele mai mari şantiere ale ţării: Complexul chimic de la Borzeşti. Un uriaş complex industrial, care cuprinde numeroase fabrici şi secţii.

Tudor **OPRIŞ**

MACHETA

Pe masa larg întinsă sclipeau pe-un fir de apă,
Cu joc de panorame ca-n zbor de avion,
Minaturi de oţel, din ghips şi din carton,
Copaci de-un lat de deget şi blocuri cît o şchioapă.

În alba-nşiruire de curti şi cutiute
Zîmbea lilipuţanic un colţ de Bucureşti
Sortit să prindă viaţă pe locuri bătrîneşti
Ce-adăposteau pe vremuri dudaie şi chioute.

Macheta sta în umbră tăcută şi pitică;
Pe şantier, făptura-i crescuse la sorocuri
Şi-abia-ndrăzneal a crede că fainicele blocuri
Au fost, mai ieri, pe masă, căsuţe de furnică.

TÎRGOVIŞTE. Vechea reşedinţă domnească, patria lui Cîrlova şi a lui Grigore Alexandrescu, nu mai trăieşte azi doar din amintirile unui trecut îndepărtat, aşa cum a trăit timp de decenii, sub burghezie. Prezentul conferă azi oraşului o nouă glorie: munca activă pentru construcţia socialistă. Aici se află marea întreprindere de utilaj petrolifer ridicată în ultimii ani. ↓

OLTENIŢA. Motonavele şi diversele ambarcaţiuni produse de Şantierul naval din Oltenita navighează azi, sub pavilion romîn şi străin, pe multe mări şi fluvii ale globului. Şantierul naval din Oltenita a fost ridicat pe locul unei barăci dărăpănate, în care capitaliştii „fabricau" bărci pescăreşti. Şantierul naval, cu marele lui număr de muncitori, a trezit Oltenita la viaţă. ↓

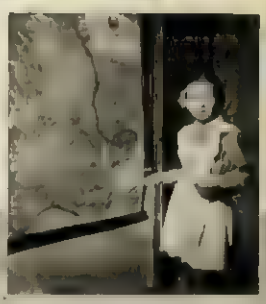

↑ TULCEA. Înainte de 23 August 1944, 14% din venitul statului era realizat numai cu ajutorul peştelui prins în fostul judeţ Tulcea. În schimb oraşul era lipsit şi de cele mai elementare semne ale civilizaţiei. Azi oraşul are nu numai case moderne, parcuri şi străzi noi şi frumoase, ci şi o puternică industrie. La Tulcea s-au pus bazele celei mai mari întreprinderi pentru industrializarea şi desfacerea produselor pescăreşti. Pe lîngă aceasta, cetăţenii Tulcei se mai mîndresc azi cu un şantier naval, o fabrică de făină de peşte, un mare combinat agroalimentar etc.

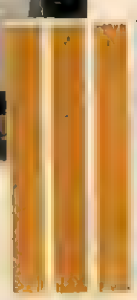

↑ LUCĂCEŞTI. Pentru petroliştii din părţile Moineştiului, regimul nostru a construit, pe un teren pustiu altădată, un oraş cu totul nou. Cu străzi asfaltate, cu parcuri, magazine, săli de spectacole etc.

Adrian BELDEANU

Ceasul

I

...Eram un puşti cu-obraji mînjiţi de dude,
şi pantaloni aspri, peticiţi.
Mizera şcoală de ucenici... şi foamea;
primele greve... teii înfloriţi
mi-erau pe-atuncea puncte cardinale.
Iar ceasu-n turnul cu pereţii scopţi
bătînd egal măsura veşniciei,
îl ascultam de-atîtea ori prin nopţi...
Şi îmi părea că în oraşul nostru
cu străzile leproase, cu noroi,
e ceasul cronicar fără de moarte
înfăşurat de vînt şi repezi ploi.

II

În anii răi, sub cizma cotropirii,
în anii cînd războiul a bătut
cu braţele durerii, pretutindeni,
ornicul vechi prin ceţuri a tăcut.
Un S.S.-ist cu zîmbet şters, isteric,
îi ciuruise trupu-n recea zi...
Automatul ucigaş... cadranul
cu urmele de gloanţe vineţii...

Prin pînza anilor încenuşată,
de sus, din turnul rece, străjuind,
el a văzut poteciile robiei
dar şi a libertăţii stea — lucind...

III

Curînd, apoi — mi-aduc aminte bine —
cu trei tovarăşi am suit pe scări
în vîrf de turn, unde-aşteptă sub colburi
ornicul mut şi fără de vibrări.
Pluteau în jur tristeţea şi-amintirea
războiului cumplit.
Ca-ntr-un muzeu
aicea toate ne-aminteau trecutul,
o, totul ne-apăsa atît de greu...
Şi am desprins în ore de migală,
din nisa zidului îngălbenit,
ceasul cel vechi şi l-am adus cu grijă
la noi în fabrică.
L-am lecuit
cu mîini îndemînatice şi bune.
I-am înviat tic-tacu-n amiezi,
i-am dat lucire caldă, tinerele —
apoi i-am spus: „Aicea să veghezi
prin timpul cu aripa-i luminoasă.
Aicea ţi-am zidit un turn mai-nalt —
să-nscrii în veşnicie mersul nostru,
să baţi măsura marelui asalt...“

Bătrîne ceas cu albe ornamente,
cîte-ntîmplări şi gînduri îmi trezeşti.
Citesc în tine anii ce trecură...
...iar sunetul profund, ce îl goneşti
peste oraş, e azi însoţitorul
puterii noi.
Eu cînt împreună drag:
pe umăru-ţi de marmură zvîcneşte
mătasea-mpurpurată de la steag.

BOTOŞANI. Un tîrg modest şi fără perspective de dezvoltare economică — aşa era Botoşanii din trecut. Şi iată că, în anii puterii populare, s-au înălţat aici un mare combinat textil şi o fabrică de confecţii.

de S. ȘAMIAKIN
scriitor din
R.S.S. Belorusă

Mîini de mamă

Deși ora era tîrzie, nimeni nu dormea în compartiment. Pasagerii mă întîmpinară fără prea multă bunăvoință; pesemne că sosirea mea întrerupsese o discuție interesantă. Apoi, împăcîndu-se cu gîndul că primesc printre ei un nou călător, mă măsurară atenți, cîntărind, parcă, dacă eram sau nu demn de încrederea lor. Toate acestea nu ținură mai mult de două minute, timp cît staționă trenul în gară. De îndată ce trenul porni, uitară pe loc care dintre călători era „nou" și care „vechi".

În timpul călătoriei, fiecare încearcă să-și omoare vremea în fel și chip: unii mănîncă, alții joacă șah sau cărți iar, de cele mai multe ori, se istorisesc fel de fel de întîmplări și povestiri, uneori adevărate, alteori pure născociri ale imaginației. Sînt, cîteodată, pline de miez și de tîlc aceste istorisiri de călătorie; m-am convins de aceasta în desele mele peregrinări prin țară.

★

Înfășurîndu-se în șalul ei mare și alb, o femeie tînără, care ședea în colț, lîngă măsuță, i se adresă vecinei mele, o bătrînică:

— Ați vrut să povestiți ceva.

— Eu ?

Bătrîna își șterse buzele cu un capăt al basmalei și-și potrivi părul. Fața-i prelungă, arsă de soare, atrăgea prin simplitatea și dîrzenia aspră a trăsăturilor, iar în cutele adînci care-i brăzdau chipul părea că i s-au adunat toate bucuriile și amărăciunile vieții.

— ...Aș fi vrut să spun și eu o vorbă despre niște mîini de mamă... Mi-am adus aminte de o întîmplare și mi-am zis: hai s-o povestesc oamenilor... Lucrurile s-au întîmplat demult, în tinerețea mea. Trăiau pe meleagurile noastre două surori: Ulita și Marfa. Ulita locuia în satul nostru, iar Marfa s-a măritat în alt sat, la vreo doisprezece kilometri... Dar cît de deosebite le-au fost ursitele! Ulita trăia într-o sărăcie neagră și avea bordeiul plin de plozi, vorba aia: anu' și cîrlanu'! În schimb, Marfa luase un bogătan, trăia ca în sînul lui Avram, numai că dumnezeu n-o învrednicise cu nici un copil. Se perpelea fără copii și a rugat-o, pînă la urmă, pe sora ei să i-l dea pe cel mai mic, al nouălea copil din casă... S-a învoit Ulita; voia ca odrasla ei să fie fericită. Așa cum înțelegeam noi, pe atunci, fericirea: „dacă-i bogată și are zestre, e fericită". Marfa luă copilul de mic, ca să nu priceapă, să nu știe nimic și s-o socotească mamă adevărată...

Un glas tînăr interveni:

— L-o fi înfiat, cum s-ar spune...

— A înfiat-o... era fată — precizâ bătrîna și, nu se știe de ce, oftă din greu... Ei, și copila trăia, începuse să și vorbească, iar mătușe-si îi tot spunea „mamă... mamă" și habar n-avea de nimic. Trei anișori să fi avut fetița, ba poate că mergea pe-al patrulea, cînd Ulita veni, de sărbători, în vizită la sora ei. A stat la ea două zile, s-a desfătat cu Ganocika ei și apoi s-a pregătit de drum, să se întoarcă acasă. Soră-sa i-a făcut o legătură mare cu bunătăți, și s-a dus chiar ea s-o petreacă. Au luat-o cu ele și pe copiliță, pe Ganocika. Mergeau și sporovăiau... Au făcut o bucată bună de drum, cînd au băgat de seamă că mititica obosise. Atunci Marfa i-a spus: „Hai să te iau în brațe, fetița mamei!" Dar Ganocika i-a răspuns: „Mămico, să mă ducă în brațe mătușa, că are mîinile mai moi...!"

Marfa păli. Doi ani o crescuse, o răsfățase... și ea, iacătă ce zice: că mîinile îi sînt aspre! Iar Ulita înghiți lacrimile care-i umplură ochii și nu putu scoate o vorbă. Marfa o întrebă cu obidă: „Poate că te duci de-a binelea la mătușa ?" „Mă duc, mămico... lasă-mă!" N-o mai răbdă inima pe Ulita, se repezi și luă fetița în brațe: „Fetița mea dragă... soarele meu strălucitor!... Nu te mai dau nimănui acum! Iart-o pe mama ta cea proastă!... Nu te supăra, soro... nu ți-o mai dau... nu ți-o mai dau!"

Bătrîna rosti aceste cuvinte cu atîta căldură și suflet, de parcă chiar ea ar fi fost mama micuței Ganocika și toate acestea nu s-ar fi petrecut în urmă cu mulți ani, ci acum, în vagon, în fața noastră.

Eram emoționați, iar femeia, venindu-și parcă în fire, își șterse din nou gura cu o mișcare înceată, și plină de gravitate adăugă apoi cu voce liniștită, egală, chiar indiferentă aproape:

— Iată ce înseamnă mîini de mamă! Bătătorite, aspre și, totuși, mai moi ca oricare altele! Pe copil nu-l înșeli: el simte adevărata mîngîiere... Iar Ganocika... de, a crescut și în casa lor săracă... Ba încă destul de bine... Acum e și ea mamă, are doi copii... Lucrează la noi în colhoz, a făcut nouă clase înainte de război... E foarte energică! — își încheie bătrîna, cu mîndrie, povestirea.

Ilustrații de Tia PELTZ

Casa părintească

— Acum e rîndul dumitale... Ești singurul care nu ne-ai povestit încă nimic... — i se adresă tovarășul Liavon călătorului care ședea lîngă măsuță, în fața Ulitei (așa îi ziceam în gînd femeii care tocmai terminase de povestit). Călătorul căruia i se adresase tovarășul Liavon era un om tăcut; el îi ascultase cu atenție pe toți ceilalți povestitori. Părea să fie un bărbat la vreo treizeci și cinci de ani, dacă te luai după ochii, fruntea și tîmplele sale. În schimb, partea de jos a feței arăta mai tînără. Secretul acestei curioase nepotriviri îl puteai dezlega numai dacă-i cercetai chipul cu atenție: suferise o operație plastică a feței, dar atît de reușită încît un ochi neexperimentat n-ar fi putut să observe nimic.

— Ce să-i faci!... Dacă așa-i obicelul pe aici, am să vă istorisesc și eu ceva — spuse pasagerul. Nu mă pricep, însă, să povestesc despre alții... Voi vorbi despre mine... O întîmplare din viața mea... Aveți ceva împotrivă ?

— Poftim! — am răspuns noi, într-un glas.

Bărbatul se bîlbîia puțin; începu totuși să povestească încet, rostind corect și clar fiecare cuvînt.

— ... Primul an și jumătate de război am luptat pe front. La începutul anului 1943 am fost trimis, cu o grupă specială, la partizani. Am nimerit într-o formație care, curînd după venirea mea, a săvîrșit acel vestit raid de sănii în spatele frontului inamic. Ați auzit de el ? A fost un lucru de neuitat raidul ăsta, vă rog să mă credeți! Săniile, la care erau înhămați cîte doi și trei cai, zburau pe drumuri de iarnă pe care nici un fel de mijloace mecanizate n-ar fi putut răzbi. Și erau sute de asemenea sănii. Iar în ele, sute de flăcăi înarmați: partizanii! Zburau săniile de-ți tăiau răsuflarea! Ca un uragan se năpusteau asupra garnizoanelor, stațiilor de cale ferată, depozitelor, lagărelor... Distrugeau, dădeau foc și îi eliberau pe ai noștri. Au băgat spaima în nemți!

Orice ați spune, dar eu îmi amintesc întotdeauna cu emoție de raidul acesta. Știți, a fost o acțiune plină de romantism, o nemaipomenită desfășurare de forță și curaj partizan, încît s-a întipărit pentru toată viața în mintea fiecărula dintre noi... Înaintam spre Polesia, în direcția raionului meu, spre satul meu de baștină. Vă dați seama cît de mult doream să trec și pe acasă, să mă văd cu ai mei, cu cei dragi. Cine nu și-ar fi dorit un asemenea lucru în astfel de împrejurări!... Cei de acasă nu mai știau nimic de mine de aproape doi ani, și vă închipuiți ce ar fi însemnat ca, deodată, să le pic oaspete! Vă puteți închipui!... Bineînțeles că, totodată, și-au făcut loc și neliniștea, îndoiala și tot felul de gînduri întunecate: cum or fi ducînd-o ei acolo? Mai trăiesc oare ? Cum mă vor primi nevasta, tatăl meu, mama ?... Se înțelege că eram nerăbdător să pornesc cît mai iute. Cît mai repede. Dar... interveni ceva, așa cum se întîmplă adesea în război, ceva ce puse dintr-o dată capăt tuturor nădejdilor, viselor și dorințelor mele...

Mi-au rămas în minte puține fapte. Tocmai atacam un centru raional unde era o garnizoană inamică puternică, cînd, în fața mea, în zăpadă, explodă o mină... Și asta a fost totul. Mai mult decît atît nu-mi amintesc. Iar cînd începui să-mi vin în fire, mi se păru că aud o muzică ciudată. Îmi încordai auzul și-mi concentrai privirea asupra unui lucru uniform și cenușiu, care plutea în fața ochilor mei, dar nu reușii să înțeleg de fel ce-i cu mine și

unde mă găsesc. Deodată, deasupra mea sclipiră, în fulgerarea unei clipe, niște crengi de brad potopite de zăpadă, se auzi sforăitul unui cal și mă trezii numaidecît în lumea reală, dîndu-mi seama că muzica pe care mi se păruse că o aud era, de fapt, scîrțîitul tălpicelor unei sănii pe un drum umblat. Așadar, eram transportat undeva; constatai imediat că văd numai cu un singur ochi, cu cel stîng, că aud cu o singură ureche, că totuși respir și că toată fața îmi este strîns bandajată. Simțeam o durere arzătoare în gură, iar mîna dreaptă n-o puteam mișca. M-a îmbărbătat însă conștiința faptului că eram în viață. Am făcut o mișcare. Deasupra mea se aplecă o fată necunoscută, care purta pe cap o șapcă cu urechi:

— Ți-ai revenit în fire! — spuse ea bucuroasă. Nu ți-e frig? N-ai înghețat? Sărmanul de el!... Mai mult ca sigur că nu aude nimic!

Eu, însă, auzeam. Deslușii încă un glas, de bărbat:

— Mai mult ca sigur că nu aude; mina a explodat chiar în fața lui...

— Doar eu l-am pansat — auzii din nou glasul fetei. Ți-era groază să te uiți la el; tot maxilarul și pomeții îi sînt zdrobiți, iar în mînă are o schijă...

Dîndu-și probabil seama, după expresia ochiului meu, că înțeleg ceea ce spune, strigă fericită:

— Alioșka, aude!

Aplecîndu-se și mai mult asupra mea și ghicind întrebarea mută care mi se citea în privire, ea începu să-mi explice:

— Te ducem la aeroport, la aeroportul nostru, al partizanilor. Pleci la Moscova. Acolo or să te facă bine, dragul meu, fii liniștit!

Dar în clipa aceea sania fu azvîrlită într-o hîrtoapă și o durere îngrozitoare mă răzbi pînă în creier și mă prăbuși, parcă, într-un fel de prăpastie în care nu ajungeau decît unele sunete răzlețe și neînțelese, laolaltă cu niște vedenii înfricoșătoare.

Cînd îmi redobîndii, pentru a doua oară, cunoștința, încercai în același timp și o senzație de liniște și de căldură. Auzii deodată cîteva glasuri și începui să raționez: mă duceau la Moscova. Poate mă și aflam în capitală! Dar în aceeași clipă simții că eram culcat tot în scurta mea îmblănită. Deci nu mă găseam la Moscova, ci pe aeroport. Uite, tocmai așa, țin minte precis, se depănau gîndurile mele... Deodată, însă, am privit în sus. Mai fusesem rănit pe front și știam ce înseamnă delirul, ce viziuni surprinzătoare se perindă pe dinaintea ochilor unui om într-o asemenea stare. Totuși, auzeam foarte limpede un glas: cineva povestea despre lupta care s-a dat pentru centrul raional, unde am fost rănit. În același timp am văzut în fața mea o funie de ceapă lîngă care spînzura o bluză veche. Toate acestea îmi erau atît de cunoscute încît le-aș fi recunoscut oricînd, fiindcă în locul acesta se atîrna întotdeauna funia de ceapă la noi acasă, iar bluza era a mamei mele. Am zărit apoi partea de sus a ferestrei, la fel de cunoscută, și cuiele pentru prins perdelele — pe care eu singur le bătusem. Iar lîngă fereastră am văzut marginea unei rame de fotografie, pe care tot eu o meșterisem cîndva. Atunci am simțit că nu delirez, cică mă aflu cu adevărat în casa părintească. Pesemne că vreunul dintre tovarășii mei m-a recunoscut și, fiindu-i în drum, m-a dus acasă. Mă cuprinse un sentiment de bucurie amestecată cu teamă. Teamă pentru cei dragi. Ce efect va fi produs asupra lor rănirea mea? Cît de greu trebuie să le fie acum, sărmanii de ei! Vera, mamă, unde sînteți? Lăsați-mă să mă uit în ochii voștri înlăcrimați!

Deodată, auzii un oftat adînc la căpătîiul meu:

— Te doare, șoimulețul meu? Te doare? Încearcă să mănînci, să prinzi puteri... și o să ți se îndrăvenească picioarele... Oasele ți-s tinere, iar la Moscova sînt doctori pricepuți. Dar uite cum mai zace, sărmanul de el! Rănit la față!... Nici să mănînce nu poate, nici să vorbească... Și nici în fire nu-și vine... Ah, ah, ah!...

Vorbea maică-mea — i-am recunoscut imediat vocea — și-mi venea s-o strig. Mă înăbușea dorința de a striga de sub bandaje măcar un singur cuvînt, dar încercarea îmi provocă doar o durere insuportabilă în tot capul. Nu știu de unde am găsit puterea să mă întorc pe o parte. Mi-am văzut camera: în jurul mesei ședeau patru oameni, toți îmbrăcați în scurte îmblănite. Printre ei se afla și fata care îmi vorbise în sanie. Toți mi-erau necunoscuți și mîncau din aceeași strachină o ciorbă din care ieșeau aburi. O căutam cu privirea pe mama, dar nu-i auzeam decît glasul:

— Numai cu un ochi vede... Șoimulețule drag, nu putem nici să-ți dăm de mîncare, nici să schimbăm o vorbă... De unde ești, cum te cheamă...?

Atunci am înțeles că mie îmi vorbea, că propria mea mamă nu mă recunoscuse și că nimeni n-o să mă recunoască. Acest lucru a fost pentru mine deosebit de dureros.

Observînd că eram conștient, fata-sanitar se ridică de la masă.

— Cum te simți? Nu te frămînta... Am intrat numai să dăm cailor de mîncare, să ne încălzim puțin, iar acum o pornim drept la aeroport fără să ne mai oprim nicăieri, ca să ajungem acolo pînă la căderea nopții...

Dar eu n-o mai auzeam și nici n-o mai vedeam; lîngă ea ședea feciorul meu, Pavlik al meu... Cînd am plecat de acasă avea trei ani... Pavlik mă privea cu teamă și curiozitate copilărească. Făcui încă un efort și întinsei mîna spre el, dar Pavlik se retrase speriat înapoi și se ascunse în spatele fetei. În locul lui apăru nevastă-mea, Vera. Se uită la mine stăruitor, drept în ochi. Mi se opri răsuflarea tot așteptînd, convins că o să mă recunoască numaidecît, că nu se poate să nu mă recunoască dacă mă privește atît de aproape. Vă închipuiți cît de mult doream să-și dea seama cine sînt, dar în același timp eram chinuit de un alt gînd: „Poate e mai bine să nu mă recunoască... E poate mai bine așa...“

Ea însă nu mă recunoscu; mi-am dat seama de lucrul acesta și am început să plîng de durere și desperare. Izbucni și Vera în plîns. Ea își șterse ochii cu o batistă, apoi se aplecă deasupra mea și, cu aceeași batistă, șterse, plină de gingășie și duioșie, ochiul meu, lacrimile mele. Și deodată m-a cuprins groaza la gîndul că aș putea muri în casa părintească și nimeni dintre cei dragi să nu știe că acela care a murit am fost eu, tatăl lui Pavlik, soțul Verei și fiul părinților mei... Niciodată, pînă atunci, nu mă gîndisem atît de intens la moarte și niciodată — înainte sau după clipele acelea — nu mi-a fost atîta groază. Începui să fac semne cu mîna: voiam să mi se dea un creion și hîrtie. Dar nimeni nu mă înțelegea. Atunci, în desperare, începui să-mi smulg pansamentele de pe față, dar fata-sanitar și un tînăr partizan mă apucară de mîini și îmi ținură capul nemișcat. Eu mă zbăteam, încercam să scap din mîinile lor, plîngeam...

În casă intră tatăl meu. După ce îi vesti că li s-a dat cailor de mîncare, el se apropie de pat și întrebă:

— Ce-i cu el?

— Nu știu nici eu — răspunse fata — e agitat, nu știu de ce, și vrea să-și rupă bandajele...!

Tata își puse mîna grea pe fruntea mea, pe pansament, oftă și zise:

— Liniștește-te, flăcăule!... Ce să-i faci...?! Nu ești tu singurul care suferă pentru popor. Uite, și fiul meu, Andrei, luptă pe undeva. Poate că și el e rănit... Dar el nu s-ar văita așa și nu și-ar smulge bandajele. Nu! Fiul meu este viteaz și răbdător. Am toată încrederea în Andrei al meu!...

Auzind vorbele lui, mama izbucni în plîns. Iar eu... eu mă liniștii imediat.

De atunci nu mi-am mai îngăduit niciodată să mă las copleșit de o asemenea slăbiciune.

Traducere de Gabriela LEONTE

CĂRȚI NOI

ÎN CINSTEA LUI 23 AUGUST

editurile noastre desfășoară o vie activitate. Notăm următoarele titluri din cărțile în pregătire:

E. S. P. L. A.

PROZĂ

MIHAIL SADOVEANU	*Opere (vol. XVIII)*
GEO BOGZA	*Scrieri în proză (vol. IV)*
ZAHARIA STANCU	*Rădăcinile sînt amare (vol. V)*
MIHAI BENIUC	*Pe muchie de cuțit*
NAGY ISTVAN	*După 95 de ani*
PETRU DUMITRIU	*Biografii contemporane*
EUGEN BARBU	*Șoseaua Nordului*
DRAGOȘ VICOL	*Valea Fierului (vol. II)*
ION ISTRATI	*Tinerețe fără bătrînețe*
DIMOS RENDIS	*Ulița piperului sălbatic (vol. II)*
HORIA LIMAN	*Cînd oamenii și zările*
HARALAMB ZINCA	*Popasuri...*
AL. I. GHILIA	*Scrisori din Bărăgan*

POEZIE

MARIA BANUȘ	*Torentul*
VERONICA PORUMBACU	*Întreg și parte*
EUGEN JEBELEANU	*Oratoriul eliberării*
MIRON RADU PARASCHIVESCU	*Laude și alte poeme*
EUGEN FRUNZĂ	*Oameni și cărți*
P. CÎMPEANU	*Penitenciarul special Caransebeș*

LUCRĂRI DE ARTĂ

. . .	*Arta plastică romînească după 23 August*
IONEL JIANU	*Istoria artei romînești moderne și contemporane.*

PE SCARA DE SERVICIU A METROPOLEI CAPITALISTE

Paris. Casele pe roţi ale unui circ? Nu, căci oamenii nu-şi ascund grijile sub fard şi nici n-au puterea să facă tumbele care să stîrnească rîsul. Pînă la circ e departe, căci circul e în centru, în timp ce acestea nu sînt decît nişte locuinţe ale unor muncitori parizieni...

Hong-Kong — oraşul marilor companii comerciale, al traficului cu stupefiante, al birourilor somptuoase pentru cei care ling copite viţelului de aur. Dar ceilalţi? Iată cum începe viaţa la Hong-Kong. Nu e greu de ghicit cum se va sfîrşi...

Londra. Acesta este un „slums" londonez. Nici pavaj ca în Trafalgar Square, nici lumină orbitoare ca pe Picadilly, nici gardă strălucitoare ca la Buckingham. Pur şi simplu, „slums"...

La Paris a apărut nu de mult cartea Elsei Triolet „Trandafiri pe credit". Eroina cărţii, Martine, îşi începe viaţa într-o cocioabă de la periferia noului oraş şi şi-o sfîrşeşte tot aici, tragic, mîncată de şobolani. Martine nu e un simbol. E un exemplu. Şobolanii nu îndrăznesc să intre în vilele elegante din Neuilly sau Saint Germain. Dar Neuilly sau Saint Germain sînt numai o faţă (cea strălucitoare) a Parisului, aşa cum Picadilly este numai o faţă a Londrei, Manhattanul numai o faţă a New Yorkului, Asakusa numai o faţă a Tokioului...

Afişele turistice cheamă vizitatorii spre marile oraşe: zgîrie-nori de oţel şi sticlă, vile cochete, străzi scăldate în neon. Ghizii nu depăşesc însă un anumit perimetru. Căci Londra încearcă să-şi ascundă „slums"-urile, Parisul caută să-şi ascundă „tandis"-urile, Rio de Janeiro încearcă să-şi ascundă „bidonville"-urile. Aici, în imperiul mizeriei, oamenilor le e frică să-şi lase copiii singuri — ca să nu-i mănînce şobolanii. Aici, în imperiul sărăciei, nimeni nu-i trezeşte pe oameni

Roma. În umbra cupolei Vaticanului, clerul catolic nu așteaptă ca judecata cerească să hotărască cine are dreptul la rai și cine la iad. Contrastul dintre măreția reședinței papale și mizeria cocioabelor din preajma ei nu are nevoie de „explicații".

pentru cafeaua cu lapte; ei se scoală singuri pentru a-și asigura rîndul la spălat la cișmeaua din curte sau din capătul străzii... Aici, în imperiul întunericului, ziua nu se deosebește prea mult de noapte — în hrube soarele nu pătrunde niciodată

În Apus autorii de romane polițiste la modă își aleg, de obicei, drept fundal, cartierele sărace ale marilor orașe. Mizeria excită nu știu ce simț al doamnei cu bijuterii, care ocupă un apartament cu opt camere lîngă Place de l'Opera. După ce citește romanul, es îl aruncă, mulțumită în sinea ei că dumnezeu a avut grijă s-o instaleze aici, și nu „acolo"!

În Apus sînt foarte răspîndite societățile filantropice. Falsa milă e una din acele perversități ale burgheziei căreia proprietarul a trei „Rolls Royce"-uri de ultimul tip i se dedă cu plăcere. În unele duminici, cînd bursa e închisă, el pătrunde cu mașina pe străzile înguste și întunecoase ale New Yorkului și, claxonînd de zor spre a nu călca păsările, pisicile, copiii, împarte multe zîmbete, cîteva bomboane și nădejdea într-o fericire deplină în „lumea viitoare". Apoi, se întoarce acasă și, la prînz, bea mai mult ca de obicei...

În preajma alegerilor, omul de afaceri are îndeletniciri mai „politice" — demagogia electorală îl obligă... Atunci, gîfîind greu, dînd la o parte zdrențele puse la uscat, frîngîndu-se de mijloc pentru a nu se lovi cu capul de pragul de sus, politicianul cu parale își face intrarea în cocioabele de pe înălțimile care înconjoară Rio de Janeiro. „Nu vă plîngeți, senora. Trăiți doar în cel mai frumos oraș din lume. Ce aer, ce soare, ce priveliște!..." Senora zîmbește amar: aerul îi aduce aminte de lipsa de canalizare; cine vrea să vadă soarele trebuie să stea afară, căci în „case" soarele n-are pe unde să pătrundă; iar seara, priveliștea bulevardelor feeric luminate îi întunecă parcă și mai mult sufletul.

Da, doamna cu bijuterii, rechinul de la bursă, politicianul demagog înțeleg... „Dar, vedeți, madame, mistress, senora, nu sînt destui bani, nu sînt destui bani..."

Nu sînt bani... Dar, la Michigan președintele consiliului sindical, Scholle, vorbește șomerilor: „Sîntem o țară care cheltuiește anual 40 de miliarde de dolari pentru apărare...!" Miliardele nu sînt pentru construcția de case, ci pentru fortărețe zburătoare care pot distruge case... În acest timp, potrivit unui recensămînt oficial, 10.000.000 (zece milioane!) de familii locuiesc în case insalubre, lipsite de cel mai elementar confort, cu mult mai potrivite pentru șobolani decît pentru oameni...

Nu sînt bani... Dar în timp ce latifundiarii și burghezii sud-americani nu ajung să cheltuiască într-o viață cît cîștigă într-un an (vă aduceți aminte cu cîte milioane de dolari a fugit Batista din Cuba?!), statisticienii socotesc: în America Latină necesarul anual de locuințe este de 1.240.000 ...

Unii cred că jungla începe doar acolo unde vegetația se îndesește și prinde să se audă răgetul fiarelor. Dar mai există o junglă: aceea a exploatării sălbatice a omului de către om.

Ankara. În capitala Turciei există palate al căror lux îl concurează pe cel al palatelor din poveștile celor 1001 de nopți. Există însă și o sumedenie de locuințe pentru a căror mizerie e greu să găsești concurență...

Sevilla e prezentată drept visul poeților și al cîntăreților. Dar „poezia" se oprește la ușile sărăcilor, cîntăreții n-au loc pe ulițele înguste ale cartierului Triana, în care locuiesc muncitorii.

Tokio. Există în capitala Japoniei, nu departe de cartierul băncilor, un cartier denumit Sendziu — „casele cu 1.000 de locuitori". Cei din fotografie se pot număra printre norocoşi — ei nu sînt decît 11 într-o încăpere.

Seul. Aşa arată capitala Coreei ↑ de sud după aproape 15 ani de ocupaţie americană. S-au clădit, în schimb, cazărmi pentru militarii americani.

New York. În „oraşul diavolului galben" nimeni nu te fierbe în cazanul cu smoală. În schimb, dacă n-ai dolari, orînduirea te condamnă să-ţi petreci copilăria (dacă se poate numi aşa), tinereţea (cînd te simţi deja bătrîn), bătrîneţea (dacă o mai apuci) în aceste funduri ale vieţii... →

Rio de Janeiro... „De pe terasele zgîrie-norilor se poate vedea lesne mizeria cartierelor căţărate pe înălţimi. ↓

FLACARA OBIECTIV

● Bancherul american C. Bower, unul dintre adepţii declaraţi ai politicii S.U.A. de pe „poziţii de forţă", este neliniştit în ultima vreme de creşterea curentului de opinie publică în favoarea tratativelor la nivel înalt. Ceea ce îl îngrijorează la culme este faptul că o asemenea întîlnire ar putea determina o diminuare simţitoare a cheltuielilor militare, care reprezintă o sursă de profituri colosale pentru monopoliştii americani. Dilema lui Bower este redată fidel de propriile sale cuvinte: „CE SE VA ÎNTÎMPLA MÎINE DACĂ VA IZBUCNI PACEA ?"

● Savantul francez Lépine, creatorul vaccinului antipoliomielitic cu acelaşi nume, a declarat la Paris că, după cîte ştie, Ministerul Sănătăţii Publice din Franţa nu dispune în acest an de nici un credit pentru vaccinările gratuite cu serul antipoliomielitic. Amintim că, în acelaşi timp, în R.P.R., ca şi în celelalte ţări socialiste, milioane şi milioane de copii sînt vaccinaţi gratuit cu vaccinuri antipoliomielitice.

● După datele furnizate de autorităţile americane, în fiecare an pe teritoriul S.U.A. sînt comercializate cărţi pornografice şi poliţiste în valoare totală de 500.000.000 dolari. De ce se mai miră mister Hoover, şeful F.B.I.-ului, că în S.U.A. criminalitatea juvenilă bate recorduri ?

● Pe prima pagină a ziarului francez „Libération": „Un om şi-a omorît soţia trăgînd asupra ei cu carabina, fără să ştie că femeia se otrăvise, după ce şi-a înecat într-un puţ cei doi copii. Epilog tragic al unei vieţi mizere".

● După New York şi Londra, iată că şi Parisul devine teatrul unor excese rasiste. De cîtva timp, huliganii fascişti se dedau la acte de vandalism, devastînd mai ales cimitire evreieşti. Bande de ultrareacţionari vînează, totodată, algerieni aşa-zişi suspecţi. În timp ce în ziarele de dreapta continuă să se decline termenul devenit desuet: „pacificare"...

● Culmea snobismului a fost apariţia recentă, la Londra, a unui tînăr actor american, puţin cunoscut, care purta o haină confecţionată din... dolari. Departe de a realiza efectul de senzaţie pe care-l sconta, actorul american a fost taxat de londonezi cu varianta engleză a zicalei romîneşti: „Mare-i grădina lui dumnezeu!"

● Conform ultimelor statistici, Columbia numără 13.000.000 de locuitori. Din aceleaşi statistici reiese că numărul analfabeţilor aflaţi în această ţară se ridică la 5.900.000.

● Starea falimentară a economiei franchiste este deplînsă, în termeni plini de compătimire, de către revista americană „Time", care remarcă, totodată, că în starea haotică în care se află azi economia Spaniei, aşa-zisul ajutor american nu are decît (citām): „valoarea unei picături într-o găleată spartă".

● Într-un articol publicat recent de către profesorul John Borr, de la Colegiul Oruro din Bolivia, se afirmă că şi în această ţară mult trîmbiţatul „ajutor american" a suferit un eşec lamentabil, aşa cum s-a întîmplat, de altfel, în multe alte ţări din America Latină.

● Încercînd să intervină pentru înăbuşirea răscoalei din Nicaragua, comisia trimisă de aşa-numita Organizaţie a Statelor Americane (O.A.S.), care se află la ordinele Washingtonului, a fost întîmpinată cu huiduieli şi ouă clocite de către populaţia indignată.

D.B.

Așa a fost IERI...

Imediat după retragerea hitleriștilor, din centrul Galaților nu rămăsese decît o masă de moloz. Fuseseră aruncate în aer locuințele, grădinile, micile ulițe ale portului.

Orașe noi

ASTĂZI

Noul centru al Galaților, cu blocurile muncitorești de pe bulevardul Republicii, se desfășoară în evantai pe magistrala Dunării. Perspectiva bulevardului se închide pe străvechiul lanț al munților Hercinici.

UN DECENIU

Copii ai muncitorilor textiliști din Zambrow, la grădinița de copii, în timpul odihnei...

Ziua de 22 iulie 1944 reprezintă un adevărat moment de cotitură în viața poporului polonez. A XV-a aniversare a eliberării de sub jugul fascist marchează o etapă: etapa primilor 15 ani din istoria nouă, luminoasă, a Poloniei renăscute.

Noua istorie a început o dată cu eliberarea pămîntului polonez de sub jugul hitlerist de către Armata Sovietică și ostașii Armatei populare poloneze și cu preluarea puterii de către poporul muncitor.

Am măsurat acest timp în milioanele de tone de cărbune extras (numai în 1958 s-au extras 95 milioane de tone, de 2,6 ori mai mult ca în 1937) și în fluviul incandescent de oțel (5,6 tone în 1958, de 3,8 ori mai mult ca în 1937), în creșterea tonajului marinei poloneze (în 1958 tonajul flotei poloneze a fost de 483,1 mii t DWT, față de 206,8 mii t în 1949), în creșterea venitului național (în 1958 venitul național a fost de aproximativ 2,7 ori mai mare ca în 1938) și al producției pe cap de locuitor. Despre acești 15 ani vorbesc Varșovia ridicată din ruine și cenușă (numărul camerelor de locuit date în folosință la orașe a crescut de la 165.900 în 1955, la 235.000 în 1958, socotind numai construcțiile pe bază de credite acordate de stat), apariția pe harta țării a unor noi orașe și a nenumărate uzine și întreprinderi (Nowa Huta — gigantul industriei grele poloneze — este doar unul dintre acestea) ale căror produse s-au făcut repede cunoscute și dincolo de hotarele țării.

Cei mai buni fii ai poporului polonez, partizani ai progresului social al patriei noastre, au visat Polonia ca o țară puternică din punct de vedere economic, o țară de oameni liberi și luminați. Dacă ar trăi vremurile de azi A. Frycz-Modrzewski, St. Staszic, H. Kołłątaj, A. Mickiewicz, L. Waryński — nume răsunătoare în istoria Poloniei — ar fi mîndri de poporul polonez, care a pășit la înfăptuirea celor mai înalte idealuri umane, la construcția celei mai înaintate societăți — societatea socialistă.

Desigur, nu s-ar fi putut vorbi despre uriașul salt economic, social, cultural prin care trece Polonia dacă poporul polonez ar fi fost singur și dacă Polonia ar fi rămas, ca altădată, un pion în politica marilor state imperialiste. Astăzi, Polonia populară este unită printr-o alianță și prietenie de nezdruncinat cu Uniunea Sovietică și cu toate țările de democrație populară. Tocmai această prietenie și apartenența Poloniei la puternicul lagăr al păcii și socialismului îi mărește forțele și constituie cea mai sigură garanție a independenței sale, a construcției socialiste a Poloniei.

Polonia populară întreține strînse și sincere legături de prietenie și colaborare frățească cu Republica Populară Română. Prietenia și frăția celor două popoare au frumoase tradiții în trecut. Una din manifestările acestor legături tradiționale a fost și prietenia celor doi mari gînditori democrați A. Mickiewicz și N. Bălcescu. Dar prietenia țărilor noastre a căpătat astăzi, cînd pășim umăr la umăr pe făgașul socialismului, o însemnătate nouă, lărgindu-se și adîncindu-se din an în an. O sinceră bucurie trezește poporului polonez eforturile încununate de succes ale oamenilor muncii din R.P. Română, obținute pe tărîmul transformării R.P.R. într-o țară cu industrie și agricultură modernă, într-o țară cu înaltă cultură.

La a cincisprezecea aniversare a eliberării, sărbătorită de Polonia la 22 iulie, iar de către R.P. Română la scurtă vreme după aceea — la 23 August — popoarele noastre, făcînd bilanțul realizărilor lor și închegînd noi planuri pentru viitor, știu că vor păși înainte din succes în succes, bazîndu-se unul pe celălalt, bazîndu-se pe sprijinul întregului lagăr socialist, în frunte cu eliberatoarea noastră comună — marea Țară a socialismului victorios.

Una din manifestările revoluției culturale care se desfășoară în Polonia populară este scoaterea la iveală a adevăratelor valori culturale ale poporului. În imaginea de jos: un fragment din dansul „Nunta din Cracovia", în execuția unui ansamblu de cîntece și dansuri din R. P. Polonă.

ȘI JUMĂTATE

de
Tereza KWIECIŃSKA-MAIORESCU

La șantierul naval din Gdansk. Construcția de vapoare este una dintre ramurile industriale în plină dezvoltare în Polonia populară.

În centrul Varșoviei se înalță Palatul culturii și științei — dar al Uniunii Sovietice pentru Polonia. În afara unor instituții, aci funcționează trei teatre și patru cinematografe. În fiecare zi, de la ultimul etaj al palatului, nenumărați excursioniști de peste hotare admiră panorama Varșoviei. →

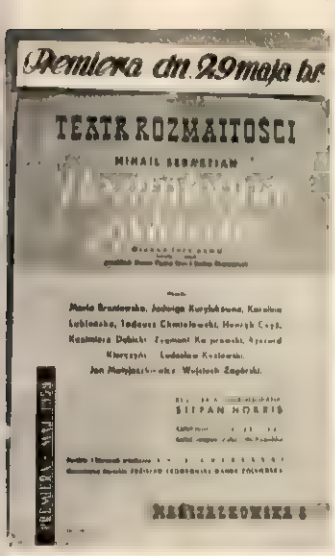

Iată afișul piesei românești „Steaua fără nume" de M. Sebastian, care se joacă actualmente la Varșovia. ←

Fabrica de autocamioane „F. Dzerjinski" din Starachowice se numără printre întreprinderile fruntașe din R. P. Polonă. Autocamioanele „Star", produse de această fabrică, sînt exportate în 22 de țări. ↓

„Porumbul e al mine, călare!" — spune brigadierul de cîmp, Petru Hofman, președintelui gospodăriei, Ion Gherman.

Voinicul de 10 ani

de G. MINIȘAN

Fotografii de Elena GHERA și Marin IVANCIU

Unii au rămas aci în '44. Își părăsiseră satele de bastină din pricina hoardelor lui Horthy, care năvăliseră atunci peste așezările arădene. Fiind orbeți, nu mai voiau să se reîntoarcă la sărăcia lucie pe care o lăsaseră acasă. Mulți trăiesc aici de cînd au venit pe lume. Vreo zece inși sînt foști pribegi din patru zări de țară, moțogani, lucrători necalificați care, pentru o bucată de pită, trudeau din greu, iar unii au avut diverse meserii care numai brățări de aur nu erau.

Aici, la Zăbrani, după reforma agrară, oamenii se bucurau și plîngeau de bucurie. În trecut n-avuseseră nici măcar o pereche de bocanci; s-au născut din slugi și au crescut tot slugi, numai prin grajduri. Acum căpătaseră pămînt; de bucurie, se ocoșeau la birt, că „și pe noi ne-o făcut partidul cineva".

Peste cîțiva ani, în primăvara lui '49, pe oamenii aceștia din Zăbrani, ca și pe alți frați de-ai lor din satele patriei, partidul a hotărît să-i ajute să fie și mai cineva. Și le-a dat îndemnul: gospodăria agricolă colectivă. Zvonurile chiaburești însă se țineau lanț: „Așa vă trăbă, orbeților! V-o trăbuit pămînt, ha? Acum ăți rămîne iară fără el. Vă bagă la colhoz, ca pă marhe. No, lasă că-i fain. Îți durmi tăți la un loc și-ți mînca la cazan, bată-vă unul sfînt dumnezău din cerî. Și dimineața v-o strînge pă tăți cu goarna, cum strînge porcarul porcii, și-ți lucra pînă v-o bate cel de sus și tăt cu dosul gol o să rămîneți".

Toată comuna a fiert. Oamenii care se hotărîseră să facă cerere de intrare în colectivă stăteau acum pe loc, descumpăniți și îngrijorați.

Comuniștii și cîțiva țărani fără de partid, mai inimoși, n-au mai avut nici un ceas de hodină. La adunări, la comitetul provizoriu, pe holde, acasă, duceau cuvînt de îmbărbătare pentru înființarea colectivei. „Mă, oameni buni, hai să ne 'scrim și să ne unim. Nu-i adevăr' c-om avea șaică și-om umbla cu ăla gol. Ăsta-i venin de dușman. Îți vedea voi. Om da de trai și de țivilizație".

Munca de propagandă pentru alcătuirea colectivei la Zăbrani a luat proporții nemaicunoscute și, pînă la urmă, biruind îndoielile și frămîntările oamenilor de bună-credință, nimicind zvonurile dușmanului de clasă, într-o duminică de vară, acum 10 ani, 42 de familii s-au despărțit de răzor fără regrete, întemeind colectiva, botezînd-o sugestiv și înțelept „Drum nou".

S-A ÎNCEPUT CU PUȚIN

Cele 42 de familii au intrat în gospodărie nu cu cine știe ce avere. Pămîntul, cîteva căruțe, cîteva pluguri, 15 cai, din care cîțiva orbi și șontorogi, 4 boi și o vacă. Fond de bază, în banii de atunci, o nimica toată: 10.000 de lei. Cîte o nană cumsecade, dar fără nivel, și vreo doi cetățeni cărora le plăcea mai mult pilăritul cu cai decît munca organizată, mai suspinau din cînd în cînd. „Oare cu ce ne-om alege? Că ne-am strîns numa' foști orbeți, steaua măsii de viață, că tare bogați ni-s: avem o vacă. Iar fondul de bază, dacă se pun zece inși, n-au ce bea într-o noapte la Lipova".

Petru Cerb, Ion Gherman, Vasile Budău și alți comuniști din gospodărie au vorbit, nu o dată, în adunările generale:

— Pă noi o fi rușinea cea mare dacă n-om ieși bine. Că ni-s la-nceput și se uită la noi nu numa' satele vecine, ci tăt țara. De aceea, trăbă să lucrăm, să nu rîdă bogătanii de noi. Dac-om lucra cu tragere de inimă, fiecare ce-o fost calic o să ajungă om înstărit.

În primul an oamenii au muncit pe ruptele. Unii, pentru că așa le era faita, argint viu; alții, pentru ca să vadă cu ochii „cu ce ne-om alege". Anul a fost destul de bunicel. Cînd s-au împărțit veniturile, s-a adunat lumea ca la minune. Din ușa birtului, doi oameni beți, care mai an ziseseră că „nici morți nu se bagă-n colectivă", se uitau la căruțele vîrfuite ce mergeau spre casele colectiviștilor.

— Mă, nană, ce te ții măreață peste saci? — a strigat unul către o colectivistă. Vezi să nu cazi în brînci!...

Dar la scurtă vreme s-au alăturat gospodăriei încă 100 de familii. Țăranul, care are un deosebit simț practic, fie el cît de sentimental, nu se bagă pînă nu vede. Și a avut ce să vadă. Numai așa se explică graficul creșterii numărului de familii la gospodăria din Zăbrani. La ora actuală mai sînt doar cîteva familii, le numeri pe degete, care n-au intrat în gospodărie.

Deceniul pe care l-a parcurs colectiva a înnoit din temelii viața oamenilor. La Zăbrani fostele slugi, cum zice Vasile Budău, „duc lume albă". Viora Vlai, o nevastă încă voinică deși are fecior june — e mecanic — și o fată care, peste cîțiva ani, va avea mari pretenții la măritiș, a fost o orbeață. Ea o sărăcie, bărbatu-su alta. Acum are casă mare și în fiecare duminică prepară mai multe feluri de mîncare, ca „domnii de la oraș". Să mergem mai departe, la baci Petru Cerb. „La mine în familie toți ni-s în partid. Io mi-s în partid, muierea îi, pruncii mei, Pătru și Leontin, îs candidați, iar al treilea fecior, Ion, ce-i sudor la Arad, și el îi în partid". Baci Petru e alb de

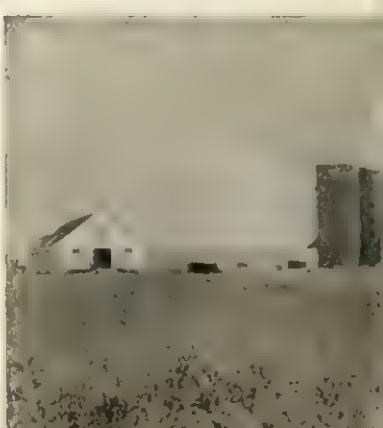

bătrînește și are în ochi o tristețe dureroasă. „Am ceva bai cu inima. Îmi dă doctorul leacuri. Încolo, toate-s bune. Că greul cel mare trecutu-l-am. Amu' colectiva e ca un voinic, că am biruit și reacțiunea, și prostia din capul unora. Da' mai sînt chestiuni pe care trebui' să le punem la punct... Și atunci, o fi mai bine... Da' ce, pleci? Să fii sănătos... Da' nu te las pînă nu-mi promiți ceva. Că vii la Zăbrani la 24 iulie, c-o fi sărbătoare păstă măsură de faină, că împlinim zece ani"...

DE LA 10.000 LA 2.000 000

E adevărat că, la început, unii colectiviști au strigat în adunările generale:

— Să dăm proțente la fond de bază, proțente la bătrîni, proțente la semeteu... Ce atîtea proțente? Dacă-i învăluială, să-mpărțim tăte la tăți colectiviștii.

Nu a fost ușor pentru consiliul de conducere, nici pentru agitatori, să explice de ce sînt necesare „proțentele". De ce e necesară creșterea fondului de bază și cum îndestularea personală își are rădăcina în averea obștească a gospodăriei. Dacă faci agricultură modernă, socialistă, nu poți să adapi vacile la fîntîna din ulița mare, nu poți rămîne cu o singură vacă, nici cu un fond de bază de 10.000 de lei. Dar pentru ca oamenii să priceapă aceste lucruri trebuie să le altoiești în conștiință simțul proprietății colective, trebuie să-i reeduci — și nu numai din punct de vedere economic.

Pentru sarcina asta deosebit de grea, comuniștii au luptat din răsputeri. Și au izbutit. De aceea, azi, cînd voinicul de la Zăbrani își sărbătorește cea de-a zecea aniversare, putem să te anunțăm, scumpe cititor, că dumnealui are acum nu o vacă, ci o sută fără patru, că fondul de bază nu mai e de 10.000 de lei, ci de peste 2.000.000, că vacile nu mai beau apă din vălăul din ulița mare, ci din adăpătoarele automate, așezate în grajduri moderne, că peste 700 de oi au un salvan frumos, că aproape 3.000 de păsări stau în cotețe sănătoase.

UN BĂRBAT ȘI 19 FEMEI

Ion Gherman — deputat în Marea Adunare Națională — președintele gospodăriei, și cîțiva brigadieri, care îmi dau o mînă de ajutor la alcătuirea reportajului, îmi spun că se supără foc dacă nu voi lăuda femeile din gospodăria lor.

— De ce insistați atît de mult pentru ele?

— Pentru că cei mai mulți conducători de aici poartă rochie și — de ce să ne fie rușine s-o spunem? — în multe privințe îi bat pe bărbați.

— Vă rog frumos: vorbiți-mi concret.

— Păi, din 20 de șefi de echipă 19 sînt femei.

— Nu s-au supărat bărbații că sînt conduși de atîtea femei?

— La început, au dat din umeri neîncrezători, dar mai pe urmă, cînd le-au văzut harnice și deștepte, n-au mai zis nici „pîs"...

Fiindcă pe Ion Gherman îl cunosc de vreo șapte ani ca pe un om serios și de un calm extraordinar, n-am pus nici o clipă la îndoială lauda ce o aduce femeilor din gospodărie. Dar fiind duminică, zi în care femeile, chiar dacă sînt conducători, stau mai mult la cratiță, m-am hotărît să fac o vizită în casele gospodinelor. În drum, întîlnesc o bătrînă care ține sub braț o carte de rugăciuni. Merge la biserică. O rog să mă îndrepte la Gertruda Schneider.

— D-apoi că dumeta, domnule, dacă nu ți-i cu supărare, dă unde ești?

— De la foaie, maică.

— Ie nu vorbi! Tăt dumeta faceți și cărțile iestea de rugăciuni?

— Nu, maică, alții.

— Ie... D-apoi pe Gertruda o cunoști dă mult? Pari că semeni cu ea, că și dumeta ești cu părul galbăn ca un neamț. Ea-i nemțoaie. Da, doamne bate-mă dă mai găsești muiere fainâ ca ea. Știi cum lucră la colectivă? Zici că are motoare la mîini. Ea e mare căpitan aici. D-apoi că la noi în colectivă, domnule, îs multe muieri căpitan. Rozalia lu' Șerpescu, Sofia lu' Gherman, Viora lu' Vlai, doamne, ce șefe mari sînt. Da' ele-s muieri tinăre, nu ca mine.

Trage clopotul, iar bătrîna, cu riscul de a întîrzia la liturghie, se oferă să-mi completeze reportajul:

— Tăte-s faine și tăte-s bune cînd are omul tăt ce-i trăbă în casă... Zici că te duci la Gertruda? Numa' spunu-ți io dumetale, domnule, nevasta asta, cît o trăi o avea ea ce-i trăbă dar tare fericită n-a fi. Că de optspăce ani văduvește, săraca, că rejele o dat poruncă pîn șeful de post să-i ieie omul și să-l ducă în război, la Rusia... Și-apoi ăi pune la foaie și satul nost'?

— Pun, maică, pun, că merită.

— D-apoi pune și muierile ce ți le-am spus, că-s mari șefe, domnule!

EDUCAȚIE, ORGANIZARE, FORȚA EXEMPLULUI BUN

Să nu credeți cumva că, la Zăbrani, de îndată ce oamenii au intrat în gospodăria colectivă au început să trăiască împărățește și să devină țărani „de tip nou" în cîteva campanii agricole. Nici vorbă! A fost destulă bătaie de cap pentru creșterea lor. În urmă cu vreo cinci-șase ani, unii colectiviști, după ce și-au alcătuit o frumoasă gospodărie personală, au lăsat-o mai încet cu munca. Cîte unul, cinstit de altminteri dar tradiționalist în lucrarea pămîntului și repartiția produselor, nu vedea bine S.M.T.-ul, căruia, cică, „trebuie să-i dai grîu pentru mașinării". Toate acestea sînt însă de domeniul trecutului.

Oamenii din Zăbrani au mers mai departe. Mulți colectiviști — printre care Achim Muntenaș, Iosif Mayer, Ion Ciobanu, Lazăr Han, Petru Berc, Maria Mureșan etc. — s-au dus în multe rînduri la Păuliș, la Chesinț, Aliuș, Brusnic și alte sate din jur, îndemnîndu-i pe oameni să le urmeze exemplul. I-au poftit la ei acasă, la Zăbrani, să le vadă la fața locului și viața, și munca. Și azi, în toate comunele acestea sînt gospodării colective.

De bună-seamă, la Zăbrani, cu toate realizările frumoase, mai dăinuie unele lipsuri ce țin de organizare. În altă ordine de idei, pe drept cuvînt oamenii sînt nemulțumiți că la Zăbrani activitatea culturală și, îndeosebi, cea artistică au slăbit în ultima vreme. Ei cer de la echipa artistică programe legate de viața și munca lor, și nu șlagăre lacrimogene.

★

Voinicul de la Zăbrani împlinește zece ani. Sărbătorindu-și ziua de naștere, el ridică paharul în cinstea celor ce l-au crescut. El îi invită, totodată, să-i urmeze calea, pe toți țăranii muncitori, pentru a crește noi voinici, de la un capăt la altul al țării.

Păsările reprezintă un capitol important al venitului gospodăriei. ↑

Viora Vlai este una dintre cele mai harnice și pricepute colectiviste. →

Complexul zootehnic al gospodăriei colective din Zăbrani. Vacile, oile și porcii sînt întreținuți aici în condiții moderne. ↓

Cele mai bune creații actoricești ale stagiunii

Peste scenele teatrelor s-au lăsat, grele, cortinele pentru o vreme mai îndelungată : stagiunea s-a încheiat, teatrele și-au luat vacanță. O scurtă privire retrospectivă ne îngăduie acum să stabilim — printre alte caracteristici ale stagiunii bucureștene — și care au fost cele mai izbutite creații actoricești ale sale. Le prezentăm în paginile de față, împreună cu cîteva interviuri luate respectivilor interpreți.

Mult mai devreme ca în celelalți ani, noua stagiune va ridica din nou cortinele, de astă dată la 23 August, în cinstea celei de-a 15-a aniversări a eliberării patriei. Așteptăm un an teatral bogat, plin de noi succese ale dramaturgiei noastre originale, ca și ale artei noastre interpretative.

Marcela RUSU în FEMEIA-COMISAR

Unul din spectacolele memorabile — nu numai din stagiunea bucureșteană ce s-a încheiat, ci din ultimii ani teatrali ai țării — ne-a fost oferit de Teatrul Național „I.L. Caragiale". După ani de așteptare, după o altă încercare bucureșteană, mai puțin reușită, prima scenă a țării și-a făcut datoria de onoare de a prezenta publicului — în întreaga ei măreție, cu bogăția-i de sensuri revoluționare și poezia sa dinamică — mereu tînăra „Tragedie optimistă" de Vsevolod Vișnevski. În spectacolul lui Vlad Mugur — desfășurat în atît de sugestivele decoruri ale lui Jules Perahim — Marcela Rusu a avut de susținut rolul eroicei femei-comisar, a neînfricatei comuniste care își dă, fără pregot, viața pentru cauza revoluției. E rolul unei vieți întregi. E un examen de maturitate artistică și de conștiință cetățenească. Marcela Rusu l-a trecut cu succes.

— Am dorit să se reflecte în interpretarea mea, în măsura în care am fost în stare — mărturisea Marcela Rusu într-un interviu radiodifuzat — inteligența, spiritul de abnegație, modestia, omenia, claritatea și noblețea scopului și, în special, dîrzenia de neclintit în realizarea sarcinilor partidului. Femeia-comisar, cu toată tinerețea ei, vine pe vas ca o ființă pe deplin formată de partid și de greutățile luptei. Situațiile prin care trece o călesc, îi dau o experiență nouă și, mai ales, îi pretind încordarea tuturor forțelor sufletești, pînă la sacrificiul suprem, cel al vieții.

Gr. Vasiliu-BIRLIC în TOMA CĂBULEA

Fără îndoială că, deși ultimul în această stagiune, materialul de față nu va fi cel din urmă care să consemneze satisfacția cu care publicul a salutat apariția pe scenă a lui Toma Căbulea, personajul central din piesa „În Valea Cucului" cu care poetul Mihai Beniuc a debutat în dramaturgie. I s-a încredințat apreciatului actor Birlic interpretarea acestui interesant personaj, exemplu de conștiință înaintată, de vitalitate și înțelepciune populară. Actorul i-a dat viață pe scenă mergînd nu atît pe coordonatele pitorești și hazlii ale rolului, cît mai ales sondîndu-i profunzimile minții și sufletului său bogat.

— Nu numai în București, ci și la Videle, la Ploiești sau Otopeni — unde Naționalul a plecat cu piesa — am remarcat că spectatorii își oferă rîsul și aplauzele aprobatorii mai ales în momentele de satiră ascuțită, că ei primesc cu reală satisfacție sancționarea și îndepărtarea elementelor dușmănoase. Toma Căbulea a fost primit cu atîta spontană dragoste, încît de la primul spectacol mi s-au risipit temerile (era cel dintîi rol de țăran romîn pe care-l interpretam pe scenă și eu, citadin prin excelență, mă simțeam intimidat oarecum în fața lui). Pornit în explorarea complexei sale personalități, mă aflam de fiecare dată în fața unor noi nuanțe, a unor noi subtilități, și căutam să le găsesc mereu adecvatele mijloace de expresie. Țin să spun că rolul acesta mi-a oferit una din cele mai mari împliniri artistice din cariera mea.

CU AJUTORUL ȘTIINȚEI

SALOPETE CU AER CONDIȚIONAT

Sînt cazuri destul de dese în metalurgie cînd un mecanic trebuie să repare un cuptor în timpul funcționării, adică atunci cînd în acest cuptor — sau în cei de alături — flăcările topesc metalul. Firește că, în asemenea cazuri, mecanicul reparator nu se poate apropia prea mult și trebuie să lucreze de la distanță, ceea ce e foarte greu, și nici rezultate prea bune nu se pot obține.

Spre a înlătura acest neajuns, specialiștii în confecționarea costumelor de protecție din U.R.S.S. au conceput o salopetă dintr-o țesătură impermeabilă și ignifugă, în care circulă aer rece. Acest aer este distribuit cu ajutorul unor tuburi mici, fixate în dubiura salopetei, așa încît, oricît de mare ar fi căldura din jur, corpul celui îmbrăcat își păstrează temperatura normală. Completată cu o mască realizată după același principiu, această salopetă ușurează considerabil condițiile de muncă ale reparatorilor de cuptoare și ale tuturor celor ce sînt nevoiți să activeze în apropierea unei surse mari de căldură.

UN APARAT FOTOGRAFIC LILIPUTAN

Fotografii amatori din Uniunea Sovietică au avut recent surpriza de a vedea apărînd în vitrinele magazinelor de specialitate un aparat fotografic de mărimea unei cutii de chibrituri și, totuși, în stare să prindă orice imagine, în condițiuni optime de claritate. Aparatul liliputan, numit „Kiev-Vega" și care nu cîntărește mai mult de 150 grame, e înzestrat cu un obiectiv special ce nu necesită punerea la punct a imaginii și cu un obturator metalic, care permite expuneri de la a 30-a pînă la a 200-a parte din secundă. El se încarcă cu film îngust — de 16 mm — avînd 20 de cadre într-o casetă și poate fi cuplat la orice „blitz" modern.

SONDE PETROLIFERE FĂRĂ TURLE

Tehnicianul I.Korkin, de la Uzinele constructoare de mașini din Sverdlovsk, a inventat un nou mecanism de foraj petrolifer. În locul turlelor de sondă vor fi folosite niște țevi care țîșnesc din pămînt și apoi coboară, acționate de un electromotor cu ajutorul unor lanțuri și a unor bacuri semicirculare. Înșurubarea și deșurubarea țevilor, asamblarea, coborîrea, învîrtirea și ridicarea lor vor fi operații care se vor desfășura automat, rezervînd omului numai munca de supraveghere.

Primele experiențe făcute cu acest nou dispozitiv de foraj au dat rezultate foarte bune, iar pe unele terenuri petrolifere din U.R.S.S. ele au și intrat în funcțiune.

Costache ANTONIU în MOȘ ION ROATĂ

Actorul Costache Antoniu și personajul Moș Ion Roată! Chiar de la lectura afișului, simpatia publicului se îndreaptă, fără rezerve, spre amîndoi. Pe scenă, contopite în una și aceeași ființă, ei evocă o figură istorică familiară și dragă nouă, interpretată scenic cu acea simplitate plină de căldură caracteristică artei maestrului Antoniu Dramaturgul Mircea Ștefanescu a purces — în piesa prezentată pe scena Teatrului Național bucureștean — la despovărarea portretului lui Roată de acel dulceag și patriotard balast cu care îl încărcase istoria burgheză, menținîndu-l, în același timp, într-un ungher obscur al său Iar Costache Antoniu i-a reliefat pregnant — deși cu mijloace foarte sobre — forța sa de reprezentant al poporului, patriotismul său autentic și înțelepciunea sa de esență populară.

— Drag mi-a fost Ion Roată de cînd l-am aflat, încă țînc fiind, în cartea de citire — ne spune maestrul. Istorioara lui Creangă mi l-a lăsat în suflet. Și dacă acum am avut cinstea să-l urc pe scena Națională, am făcut-o cu mîndrie și pioșenie. I se cuvenea bătrînului țăran moldovean, care a luptat cu inima toată pentru unirea țării, acest semn de recunoștință din partea urmașilor săi.

V-aș mai ruga să notați că am jucat cu plăcere în piesa lui Mircea Ștefănescu și pentru faptul că tot dumnealui mi-a dat prilejul — acum vreo 20 de ani, în piesa „Acolo, departe" — să mă afirm în fața publicului bucureștean.

Jules CAZABAN în WILLY LOMAN

Sînt unele consacrări, dacă nu eronate, în orice caz unilaterale sau chiar nedrepte. Publicul s-a deprins să-l întîlnească pe Jules Cazaban în roluri de comedie, să rîdă cu el și, poate, de el, în Teribilov, în Ianke sau Malvolio. Pe comis-voiajorul american din piesa lui Muller îl vom vedea pe scenă într-o postură tragică: înainte de a se săvîrși — prin jalnica lui sinucidere — moartea sa biologică, Willy Loman este ucis spiritualmente, clipă cu clipă, apăsat, zdrobit, desființat ca personalitate umană de către modul de viață american. „Cu acest Willy Loman trăiesc și mor pe scenă, seară de seară, în rolul cel mai tragic din îndelungata mea carieră actoricească. Și am dorit ca, așa cum smulg uneori hohotul optimist, să aduc în ochii spectatorului acea licărire în care deslușești condamnarea, fără apel a unor stări de lucruri, în care surprinzi indignare și ură".

Jules Cazaban ne vorbește despre ultimul său rol cu o pasiune ce mărturisește acea intensă trăire cu care dă viață pe scenă lui Loman. Străduința lui de a nu conduce personajul pe linia unui caz patologic (comis-voiajorul are uneori vedenii și aparteuri cu sine însuși) ci de a releva adîncul său omenesc, zguduitoarea dramă a vieții sale — dramă cu largi putințe de generalizare în societatea americană contemporană — l-a dus la realizarea unui rol cu adevărat excepțional. Jules Cazaban, talentatul actor de comedie, își relevă cu acest prilej marile sale valențe de tragedian.

ȘT. MIHĂILESCU-Brăila în DOMNUL PUNTILLA

Odată cu recomandarea „Domnului Puntilla și a slugii sale Matti" de Brecht, Teatrul Muncitoresc C.F.R.-Giulești impune publicului bucureștean un tînăr actor, remarcabil dotat pentru comedie. Adus — prin concurs — de la un teatru din țară, Șt. Mihăilescu-Brăila ne-a anunțat în stagiunea trecută un talent original și interesant pe care de astă dată îl confirmă în rolul lui Puntilla.

— Să spun că rolul acesta m-a speriat ar fi, poate, prea puțin — ne mărturisește actorul. Am fost absolut convins că nu-i voi face față; l-am rugat, l-am implorat chiar pe Lucian Giurchescu, regizorul, să mă eliberez din distribuție. Mi se păreau mult prea sărace forțele mele pentru a-l aduce pe scenă pe acest Puntilla, moșierul finlandez care își prezintă neîncetat și zgomotos cele două fațete ale personalității sale: cînd e beat, are accese de umanitate și generozitate, își blestemă propriile porniri crude din clipele de trezie, își contestă privilegiile sociale; iar atunci cînd se deșteaptă din narcoza alcoolului, Puntilla își demonstrează violent adevăratu-i conținut sufletesc: lăcomia, brutalitatea, ipocrizia, imoralitatea. Dualitatea aceasta, menținută în cadrul aceluiași personaj, cere un efort psihic și o concentrare deosebite. Ca să nu mai vorbesc de consumul fizic pe care îl pretinde rolul. M-am străduit să fac tot ce mi-a stat în putință...

Aplauzele pe care le-a culeș în spectacol au arătat că Șt. Mihăilescu-Brăila a făcut multe...

Sanda FAUR-DIMA

OPERAȚII FĂRĂ DURERI ȘI FĂRĂ PIERDERI DE SÎNGE

După nașterea fără dureri, iată și operații chirurgicale fără dureri și fără pierderi de sînge.

Folosind electrozii biactivi realizați de medicul ucrainean S. Samuraevski, chirurgii sovietici au executat incizii pe țesuturi foarte bogate în vase sanguine, fără ca pacientul să piardă sînge și fără să aibă cea mai mică senzație de durere, chiar după operație. Electrozii lui Samurnevski au forma foarfecelor sau a pensetor chirurgicale și prin ei circulă un curent electric care sudează capetele vaselor sanguine și coagulează sîngele pe locul inciziei.

Cu acest procedeu au fost executate cu succes diverse intervenții, de la operația ușoară a extracției amigdalelor pînă la cele mai complicate faze ale neurochirurgiei.

NOI MINE DE DIAMANTE ÎN U.R.S.S.

Cu ani în urmă geologii sovietici au descoperit, pe văile fluviilor ce se varsă în Marea Albă, diamante. Și aceasta i-a determinat pe specialiști să emită ipoteza că în regiunile septentrionale ar exista zăcăminte diamantifere.

Cercetările întreprinse au dus, într-adevăr, la descoperirea unui munte în apropierea Peninsulei Kola, care conține asemenea pietre prețioase și încă de o calitate excepțională, atît în privința purității cît și a mărimii.

În prezent se fac explorări și în alte regiuni nordice, unde se bănuiește că ar exista asemenea zăcăminte prețioase.

După aprecierile geologilor, cantitatea de diamante existente în Siberia ar putea satisface toate necesitățile industriale ale Uniunii Sovietice.

MOBILĂ DE CALITATE DIN ...LEMN PREISTORIC

Se știe că în unele mine de cărbuni — în special în cele care conțin cărbunele brun — se găsesc mari cantități de xilit. Aceștia nu sînt altceva decît resturi ale copacilor preistorici care au rezistat carbonizării păstrînd aproape intacte fibrele lemnoase.

Tehnicienii din R.D.Germană, țară în care numai Combinatul de cărbune „Schwartze Pumpe" dă zilnic peste 1.500 tone de xilit, s-au gîndit să folosească acest material și altfel decît ca simplu combustibil. Ei au pus la punct, recent, o metodă de impregnare a acestui lemn cu lianți minerali și organici, așa încît din el să se poată face scînduri care să fie folosite la construcții. Prin procesul de impregnare, lemnul acesta devine atît de tare încît se poate face din el și mobilă de calitate superioară.

BUCĂTĂRII ȘI BUFETE AMBULANTE

În R.P.Polonă se studiază în momentul de față noi și ingenioase metode pentru îmbunătățirea deservirii populației cu articole alimentare. Se urmărește, în primul rînd, recuperarea timpului pe care o gospodină îl pierde în fiecare zi cu procurarea diferitelor alimente. În acest scop, specialiștii polonezi proiectează construirea unor bucătării și bufete ambulante care să cutreiere toate cartierele orașelor, punînd la dispoziția cetățenilor preparatele și semipreparatele cele mai variate, fără ca aceștia să mai fie nevoiți a se deplasa la magazine. Cu aceleași mijloace vor fi deservite și localitățile de odihnă, precum și unele așezări rurale mai aglomerate.

S-AU ÎNTÎLNIT CU ARTA

Pe o stradelă dintr-un cartier muncitoresc am văzut pentru prima oară spectacolul acesta neașteptat. Cîteva fetițe drepte și mlădioase umblau pe poantă, se jucau de-a „ascunsul" și de-a „balansé". Le-am întrebat unde au învățat figurile acestea atît de grațioase. „Sîntem eleve ale școlii de coregrafie" — mi-au răspuns. Cum ar fi fost măcar de conceput odinioară ca pruncii unor oameni obidiți și bătuți de toate nevoile, cum erau pe vremuri muncitorii și țăranii muncitori din țara noastră, să fi primit o educație muzicală, coregrafică, plastică?... Poate la caterincă, poate la paparude, poate desenînd pe piatră șotronul... Învățămîntul artistic era, în cea mai bună parte, lăsat pe seama școlilor particulare. Cît despre copiii celor cărora nu le da mîna să plătească profesorul de vioară sau de desen, aceștia n-aveau decît să nu se joace cu muzele! În această privință limbajul cifrelor e cît se poate de clar: în 1938, zero școli medii de artă, zero școli elementare de artă!

Dar știți, în genere, cîte școli de artă ale statului ființau în noi în țară în 1938? Exact cîte degete numeri la o mînă! Cinci conservatoare și școli de belle-arte...

Iar în R.P.R., anul trecut, adică în 1958, făcînd bilanțul întregii rețele a învățămîntului nostru artistic, ființau 51 asemenea școli și institute!

Putem spune că adevăratul învățămînt artistic — un învățămînt artistic dezvoltat, unitar din punct de vedere al concepției și al metodei de predare — a luat ființă la noi în țară abia după 23 August 1944. În 1958, 44 de școli elementare și medii de muzică, de plastică, de coregrafie pregăteau aproape 10.000 de fetițe și băieți să devină oameni culți și artiști-cetățeni. Iar tendința Ministerului Învățămîntului și Culturii este de a spori numărul acestor instituții pînă la cuprinderea tuturor centrelor raionale, a tuturor centrelor importante muncitorești.

În școlile speciale de artă de 12 ani pătrund copii talentați; dar talentul nu-i scutește nici de ecuații, nici de zoologie, așa că, la terminarea școlii, diploma de maturitate le dă drepturi egale cu toți absolvenții școlilor medii de cultură generală. Admirabil program, cu condiția ca el să fie susținut și mai puternic de aci înainte, printr-o adevărată educație patriotică și cetățenească! Bilanțul instituțiilor noastre de învățămînt artistic superior ne arată că avem astăzi în țară două conservatoare de muzică (București și Cluj), două institute de arte plastice (București și Cluj), două institute de teatru (București și Tîrgu Mureș).

Școlile noastre superioare de artă se deosebesc mult de ceea ce erau altădată conservatoarele și

● În curînd Capitala noastră se va îmbogăți cu o nouă sală de concerte: sala de audiții și concerte a Conservatorului de muzică „Ciprian Porumbescu".

● În stagiunea aceasta, studioul de teatru al Institutului de artă teatrală și cinematografică „I.L. Caragiale" a prezentat șapte premiere „O noapte furtunoasă" și „Conul Leonida față cu reacțiunea" de Caragiale, „Hagi Tudose" de B. Delavrancea, „Zăriștii" de Al. Mirodan, „Orașul zilelor noastre" de Arbuzov, „Au ajuns la un oraș" de Priestley și „Mîncinosul" de Goldoni.

● Biblioteca de specialitate a Conservatorului „Ciprian Porumbescu" numără 40.000 de volume. Discoteca numără peste 3.000 de discuri și 1.400 benzi înregistrate de magnetofon.

● La Teatrul de Operă și Balet al R.P.R. spectacolele „Lacul lebedelor", „Haiducii", „Floarea roșie", „Călărețul de aramă", „Lakmé" sînt susținute în parte și de elevele și elevii Școlii speciale și tehnice de coregrafie.

● În anul ce vine, școlile de muzică și plastică vor înființa centre de educație artistică în cartierele muncitorești și în comunele din preajma orașelor de reședință.

● Fresca murală de la Casa de cultură a tineretului din raionul „Gheorghe Gheorghiu-Dej" e opera studenților Institutului de arte plastice „Nicolae Grigorescu".

● Școlile medii de arte plastice vor înființa, în anul următor, atelierele de politehnizare gravură, ceramică, și textile-imprimeuri.

Nu e un decor de teatru pentru baletul „Romeo și Julieta" de Prokofiev, ci sala de studiu a elevelor Școlii tehnice speciale de coregrafie din București. Grațioasele balerine pe care le vedeți aici nu sînt întrecute, în ceea ce privește cunoștințele teoretice, de colegele lor din școlile medii de cultură generală. Dacă se vor răzgîndi pe drum asupra vocației lor, ele vor putea trece din sala de balet în aula unui institut universitar. ←

Contactul cu publicul e o deprindere pe care e bine s-o capeți din timp. 15 violoniști — elevi ai Școlii medii de muzică nr. 1 din București — la o audiție în Sala Dalles. ↓

Studenții Institutului „I. L. Caragiale" au un teatru al lor. Iată-i pe scena studioului lor, interpretînd piesa „Mincinosul" de Goldoni.

școlile de bele-arte. În noile școli se studiază și se valorifică patrimoniul nostru național, clasic și contemporan. Aici, studiul artei e direct legat de viață. Și, din ce în ce mai mult, de problemele construirii socialismului. Am fi tentați să numim aceste școli adevărate institute de cercetări artistice... Ne îndreptățește la această remarcabilă diferențiere a obiectelor de studiu pe care a adus-o cu sine gîndirea materialist-dialectică asupra artei. Unde se pomenea altădată ca un conservator să includă asemenea materii ca „acustica muzicală", „estetica muzicală", „forme muzicale", „dicteu muzical", „muzicologie"? Au existat oare odinioară în școlile de bele-arte catedre speciale pentru pictura murală monumentală, ceramica sau arta țesăturilor și a imprimeurilor? Institutele de teatru au laboratoare de grimă, săli de proiecție, săli speciale pentru tehnica vorbirii sau pentru luptele scenice. Studenții Institutului „I.L. Caragiale" au propriul lor studio de teatru. La Conservatorul „Ciprian Porumbescu" aflăm un studio de imprimare, prevăzut cu magnetofoane, picupuri și stații de transmisie pentru toate clasele. Studenții Institutului „Nicolae Grigorescu" aprofundează procesele tehnologice în laboratoare bine utilate, prevăzute cu războaie de țesut sau cu cuptoare pentru ars ceramica la temperaturi înalte.

Amintind și de sprijinul social, de numeroasele burse, de cămine, cantine și cluburi studențești, vom spune că partidul și guvernul nostru n-au precupețit nimic în vederea situării acestor școli la cel mai înalt nivel modern.

În ultimii ani, tinerii absolvenți ai acestor institute au început să iasă în arenă... Nu vom cita aci exemple nominale. Vom spune numai că actualul corp de balet al noului teatru de operă ieșean e format din promoția de elevi de acum doi ani ai Școlii speciale și tehnice de coregrafie din București. Teatre întregi — ca acela din Botoșani sau din Piatra Neamț — sînt deservite de noile contingente ale institutelor teatrale. Foarte multe din lucrările pe care le-am admirat în ultimii ani la expozițiile tineretului din țară sau unele din cele trimise la expozițiile din străinătate sînt semnate de foști absolvenți ai institutelor de arte plastice.

Astfel, viața noastră artistică se înnoiește mereu cu noi forțe creatoare.

Viorica FILIPOIU

Specializarea vine mai tîrziu. În primii ani, la școlile de arte plastice se învață, deopotrivă, desenul, pictura, modelajul. Elevii Școlii medii de arte plastice și decorative din București la un curs de modelaj.

La „Colțul Festivalului" de la Uzinele „Mao Tze-dun"

DARURI ALE PĂCII ȘI ALE PRIETENIEI

Tineretul muncitor din țara noastră întîmpină cea de-a 15-a aniversare a eliberării patriei prin cel mai cald și mai direct mesaj: munca patriotică! Nu vom mai trece aci în revistă cunoscutele înfăptuiri ale tineretului nostru din ultimele luni, ci vom aminti doar de angajamentul luat cu prilejul consfătuirii comandanților brigăzilor fruntașe din Capitală: pînă la 23 August, peste 50.000 de tineri vor avea înscrise în carnetul lor cel puțin 100 de ore de muncă voluntară și vor primi insigna de brigadieri ai muncii patriotice.

Iată, însă, că tineretul muncitor din țara noastră mai lansează în lunile acestea și un alt mesaj, un mesaj pe plan internațional, un mesaj al păcii și al prieteniei. El dorește să fie prezent la cel de-al VII-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților nu numai prin delegația sa. În numeroase fabrici și întreprinderi din țară — la Uzinele „23 August", „Mao Tze-dun", la Fabrica „Tudor Vladimirescu", la F.R.B. etc. — s-au constituit, în cluburile tineretului, „Colțuri ale Festivalului", unde se discută și se comentează tot ce e legat de problemele organizării Festivalului.

În toate colțurile țării tinerii meșteșugesc daruri pentru prietenii lor de pe alte latitudini. Darurile acestea sînt menite să ducă la Viena mărturia dorinței de pace și prietenie a tineretului nostru și ele poartă cea mai concretă amprentă a regiunilor din care pornesc.

Tinerii muncitori forestieri din munții Dornei au sculptat butoiașe de lemn, fluiere, toiege de drumeție...

Utemiștii de la Fabrica „Măgura Codlei" au lucrat în lemn 13 miniaturi inspirate din peisajul raionului lor. Tinerii de pe Șantierul naval „1 Mai" au confecționat o machetă de vas pescăresc. Printre cele 200 de daruri aduse de tineretul ieșean se numără și un tablou țesut, reprezentînd un țăran moldovean. Și nu mai puțin mișcătoare sînt și darurile aduse dinspre părțile Moldovei, de la pionierii din Iași. Aceștia au lucrat baticuri, batiste, eșarfe din pînză, pe care au pictat acele flori mici, albăstrii, numite în limbaj științific miozotis și care — cel puțin în toate graiurile europene — poartă poetica denumire de „Nu mă uita".

V. F.

Utemistul Gavrilă Hilma, muncitor la Fabrica de sticlă din Turda, trimite la Festival un vas de sticlă pe care e pictată o scenă din fabrică. ↓

Breaza e patria cusăturilor românești. Ca atare, ce dar mai frumos ar putea trimite la Festival tinerele de la Cooperativa meșteșugărească „Arta casnică" decît un costum național?

Cuvinte încrucișate

OAMENI și OAMENI

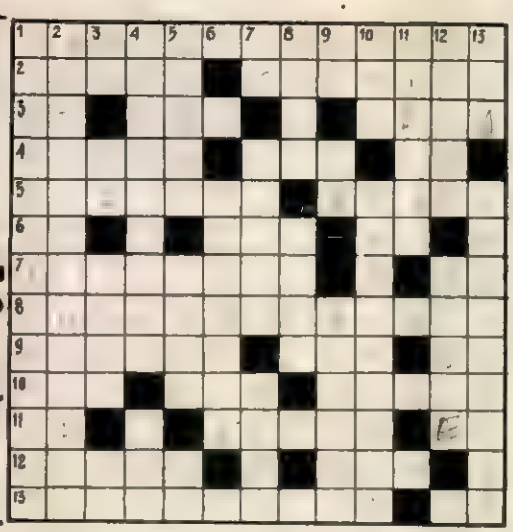

ORIZONTAL: 1) Autorul romanului „Un om între oameni"* (2 cuv.). 2) Îi lipsește omului rău — Autorul comediei „Omul cu mironga". 3) Net! — Materie primă pentru creșterea feciorilor de bani-gata — Formă a conștiinței sociale, care reflectă natura și societatea omenească în imagini artistice. 4) Îi folosesc oamenii muncii de pe ogoare, pentru a asigura recolte bogate — E cazul să-i căutați în timpul declinării — Merg (lat.). 5) Inflamație aortei (pl). — Autorul romanului „Cavalerul speranței". 6) Ripe! — Ecou — Interjecție. 7) Opus izotropului — Florin Udrescu. 8) Cunoscut roman la temă, de H.G. Wells (2 cuv.). 9) Oraș în Arabia Saudită — Livadă (învechit) — Odinioară (abr.). 10) În planeta Pluton — Papagal sud-american — Cele de animale constituie încă și astăzi o importantă sursă de materie primă pentru îmbrăcăminteа și încălțămintea oamenilor (sing.). 11) Lucian Rădulescu — Editura care a publicat volumele „Oameni și dragoste" de Cicerone Theodorescu, „Oameni și fapte" de Toma George Maiorescu, „Oameni și oameni" de Mihai Gafița etc. — Interjecție. 12) Om lipsit de memorie — Nume feminin. 13) Scuza oamenilor politicoși — Conjuncție.

VERTICAL: 1) Volum de versuri de Tudor Arghezi, care cuprinde și ciclul de poezii „Oameni și oameni" (2 cuv.). 2) Știința care se ocupă cu măsurarea corpului omenesc. 3) Notă — Aliile — Autorul „Războiului lui Tănase Cireș" — Tir! 4) A se îngloda — Materie primă biblică, în temă. 5) Îi primesc oamenii merituoși (fig.) — Norol — Conjuncție.6) Corpuri compuse din trei elemente. 7) Zar la table — Scriitor rus, autorul „Omului în cutie" — Aceștia.8) Onomatopee pentru descuiți — Listă de acte. 9) Rădulescu Petre — Ochi de lanț — Om inalt și voinic.10) Perioadă geologică — Colecție în care a apărut nuvela „Ce-i trebuie omului", de Ilya Ehrenburg. 11) Năravaș. 12) Pol negativ — Ambalajul injecției.13) Numeral — Roman de Jokai Mor (2 cuv.).

De vorbă cu medicul

INSOLAȚIA

A venit vara și, o dată cu ea, căldurile. Este vremea băilor de soare la ștranduri și a excursiilor pe munte. Apa, soarele și aerul sînt indispensabili organismului uman, avînd rol în creșterea, fortificarea și menținerea sănătății.

Se întîmplă, însă, destul de des, ca unii cetățeni, în dorința lor de a se expune cît mai mult la soare, să se insoleze.

ÎN CE CONSTĂ INSOLAȚIA?

Congestionarea feței, dureri puternice de cap, febră, țiuituri în urechi, greață, încălzire generală a întregului corp, slăbirea forțelor musculare, amețeli și pierderea cunoștinței — iată simptomele insolației. Pe lîngă aceste manifestări, cei care au dorit să-și bronzeze din prima zi corpul, stînd peste timpul indicat de medic și specialiști, pot să se aleagă cu serioase arsuri, caracterizate prin înroșirea, băşicarea și chiar ulcerarea pielii, însoțite de dureri și usturimi aproape insuportabile.

CE FACEM ÎN CAZ DE INSOLAȚIE?

Prima măsură: scoaterea de urgență din bătaia soarelui a celui atins de insolație. Va fi dus la umbră sau într-un loc răcoros, dezbrăcat și culcat cu capul puțin ridicat.

Dacă accidentul s-a întîmplat pe vreun teren de sport, stadion sau chiar pe stradă, cel în cauză va fi dus la umbră, într-un loc ferit de îmbulzeala curioșilor. I se vor desface cravata și cordonul. Va fi stropit imediat cu apă rece și i se vor pune pe frunte comprese reci (preferabil cu gheață pisată), ce se vor schimba din 3 în 3 minute.

Se vor face tamponări ușoare cu vată sau cu o cîrpă curată, muiată în alcool camforat ori, în lipsă, în spirt obișnuit. Dacă nu avem alcool, o pensulare ușoară cu laurt va răcori corpul asemenea unui duș, usturimile vor dispare și somnul va veni repede.

În caz de arsuri serioase, cu înroșirea pielii și filetene (băşici), va trebui să ungem locurile respective cu unguent sulfamidat și să-l transportăm de urgență pe cel insolat la punctul sanitar cel mai apropiat.

Dacă survine leșinul, vom plimba pe la nasul leșinatului puțin amoniac, eter sau oțet, și-i vom face fricțiuni energice la tîmple și în regiunea inimii servindu-ne de o batistă udă. O dată trezit, îl vom conduce acasă, unde îi vom da să bea ceai, cafea sau siropuri.

CUM PUTEM PREVENI INSOLAȚIA?

Avînd o îmbrăcăminte ușoară, albă, și capul acoperit, în caz de staționare mai îndelungată (pe stadioane, terenuri sportive).

Pentru cei de la mare și munte:

— respectați indicațiile medicului și ale specialiștilor cu privire la durata expunerii la băile de soare;

— acomodați-vă treptat cu soarele, stînd la plajă în primele zile 10-15-25 de minute;

— faceți băi de soare intercalate cu băi de apă, pentru a înviora organismul;

— înainte de expunerea la soare, ungeți-vă corpul cu ulei;

— nu mergeți „la plajă" după-amiaza, deoarece soarele este prea puternic;

— băi de raze ultravioalete se pot face numai între orele 6-11 dimineața, cînd atmosfera este curată.

Respectînd aceste reguli de educație sanitară, cînd veți reveni din concedii la locurile voastre de muncă veți spune tovarășilor și prietenilor că într-adevăr ați petrecut o vacanță plăcută.

FILATELIE

NOUTĂȚI DIN R. P. UNGARĂ ȘI R. CEHOSLOVACĂ

Recent a trezit admirație colecționarilor de mărci o nouă serie de 8 valori, cu subiecte din faună, emisă de poșta din R. P. Ungară. Este vorba de seria „Păsări de apă", care înfățișează cîteva raritați ale faunei maghiare, ca: bîtlanul cenușiu, bîtlanul roșcat, lopătarul, cormoranul, egreta etc. Valorile nominale sînt: 10 fil., 20 fil., 30 fil., 60 fil., 1 fo., 2 fo. și 3 fo. Mărcile sînt imprimate în cîte patru culori și în format 33/43,5 mm.

În R.Cehoslovacă a fost pus în circulație un timbru comemorativ emis cu prilejul celui de-al doilea Congres al Societății cehoslovace pentru cunoștințele politice și științifice. Desenul, realizat de graficianul Vojtech Nemecek, ilustrează zborul omului în univers cu ajutorul unei rachete. Valoarea nominală este de 30 heleri.

Știați că...

... Faimoasa vioară a lui Paganini, care se păstrează în Muzeul comunal din Genua, este împrumutată în fiecare an unui talent excepțional, pentru un concert? Printre primii care au primit această vioară au fost Ondricek, Kubelik și Hubermann, iar ultimul care a cîntat cu ea a fost David Oistrah.

... Specialiștii sovietici au realizat un nou tip de televizor, care se poate modifica, în conformitate cu ultimele realizări ale tehnicii? Noul aparat, numit „Komsomoleț", e compus din 9 blocuri funcționale, care se pot demonta și înlocui cu ușurință, și permite recepționarea a 12 emisiuni de televiziune.

... Cea mai puternică și mai rezistentă pasăre din lume este albatrosul? Transportat cu avionul într-o insulă din Pacific, un albatros s-a înapoiat după 32 de zile în locul de plecare, parcurgînd 6.630 de kilometri în zbor pe deasupra oceanului.

... Cel mai mare pește de apă dulce trăiește în fluviile Americii de Sud și se numește „arapaima"? Un astfel de pește măsoară, uneori, pînă la 4,50 metri lungime și poate cîntări peste 250 kg.

... Pentru a fierbe un ou de struț trebuie să-l lași nu mai puțin de 3 sferturi de oră pe foc? Oul de struț măsoară între 15 și 17 centimetri în diametru.

... Șerpii nu sînt sensibili la muzică? Ceea ce îi fascinează pe ei, cînd li se cîntă din fluier, nu e melodia, ci jocul degetelor celui care cîntă. De altfel, îmblînzitorii de șerpi folosesc adeseori un simplu băț în locul fluierului.

... Recordul în mărime pe care l-a bătut un șarpe în epoca noastră a fost cel al unui piton capturat în America de Sud? El măsura 9,90 m în lungime.

... E greșit să credem că roșul e culoarea care îi înfurie pe tauri? Culoarea aceasta a fost aleasă de toreadori pentru că e mai frapantă în ochii spectatorilor. În realitate, nu culoarea îi atiță pe taur, ci mișcările pe care le face toreadorul în fața lui. S-a dovedit că o țesătură albastră sau verde, mișcată la fel, produce același efect asupra animalului.

... Animalul cu cea mai groasă piele este hipopotamul? Epiderma acestuia măsoară 5 cm în grosime și cîntărește, în întregime, pînă la un sfert de tonă.

Sfaturi practice

AFINELE — FRUCTE CU MARE POTENȚIAL TERAPEUTIC

Colaboratorii Institutului de microbiologie al Academiei de științe din R.S.S. Ucraineană, care acordă o deosebită atenție sursei de elemente terapeutice pe care o oferă flora terestră, arată cît de mult ar profita oamenii dacă ar cunoaște toate proprietățile binefăcătoare ale plantelor, fructelor și legumelor.

Trecem deseori indiferenți pe lîngă unele fructe sau plante, fără să bănuim că ele ascund adevărate depozite farmaceutice de produse naturale folositoare sănătății.

Iată, să luăm ca exemplu afinele, acele fructe micuțe, negricioase, din familia crigaceelor, numite științific „Vaccinium myrtillus", care apar în lunile iulie și august.

Sub aspectul lor puțin atrăgător, fructele cît și frunzele de afin conțin, totuși, substanțe prețioase pentru corpul omului. Ele conțin acid tanic, glycosida arbutin, vaccinin, ericolin, acid malic, acid citric, pectin, glycosida colorantă, myrtillin, zahăr etc., în care se găsesc din abundență vitaminele C și A și, într-o măsură mai redusă, B. În plus, atît fructele cît, mai ales, frunzele de afin conțin o substanță de tipul insulinei.

Cu acest bagaj de substanțe naturale, afinele au o acțiune antiseptică și antiinflamatorie de prim ordin, situîndu-se pe același plan cu preparatele din sulfonamid, în special în tratamentul colinfecțiilor intestinale. În mai puțin de 24 de ore de tratament cu suc de afine, colibacteriile, care sînt, în majoritatea cazurilor, cauza diareelor de fermentație, sînt aduse în stare de inacțiune.

Tot astfel, o cură de afine făcută timp de trei zile constituie cel mai bun element natural de combatere a viermilor intestinali la copii, ca și la adulți. Cura, pentru asemenea cazuri, constă în a nu mînca, trei zile în șir, decît afine crude sau puțin fierte. E într-adevăr un mic sacrificiu de renunțare la altă hrană în aceste trei zile, dar efectul pe care-l are o asemenea cură compensează din plin acest sacrificiu. Mai ales că alei tratamentul medical obișnuit nu e mai puțin neplăcut. Cei care nu pot suporta în întregime postul, vor adăuga cîte puțin lapte în ultimele două zile.

Pentru cei sănătoși, însă, ca preventiv, afinele consumate proaspete, în pire sau în dulceață, sînt un admirabil stimulent al secrețiilor gastro-intestinale și, în mod special, al pancreasului, ele prevenind deranjamentele stomacului în cazul consumării unor alimente insuficient de proaspete.

Diabeticii se pot trata, de asemenea, fie cu ceai de frunze de afine, fie cu suc sau pireuri din fructe.

În sfîrșit, ca întrebuințare externă, sucul de afine, fiert pînă la consistența unui jeleu, vindecă în majoritatea cazurilor diferite eczeme și abcesele atît de rebele ale diabeticilor.

Pentru iarnă, afinele se pot păstra uscate sau sub formă de suc, de dulceață ori marmeladă. Frunzele se păstrează uscate, ca orice altă plantă medicinală, și se consumă sub formă de ceai sau infuzii.

JOSIANA

Dezlegarea jocului „MOBILE" apărut în nr. 28

ORIZONTAL: 1) Nestatornică. 2) Arc — Masivă — D. 3) Sahia — Pt — Utu. 4) Atît — Ce — Tron. 5) Laminate — Tra. 6) I — B — Oțeți — Tr. 7) Inapta — Albie. 8) Strălucire. 9) C — Oa — Ineca — B. 10) Imagini — Idol. 11) Narat — Tot — Ro. 12) Aterizat — Loc.

Citiți în NUMĂRUL VIITOR

FILMĂM

UN FOTOREPORTAJ DE PE PLATOURILE DE FILMARE ALE STUDIOULUI CINEMATOGRAFIC „BUCUREȘTI"

COPERTA NOASTRĂ:

In aceste zile de vară, mii de studenți din toate universitățile și institutele de învățământ superior din țară, răspunzînd chemării partidului și U.T.M., au plecat pe ogoare să ajute la strîngerea recoltei și la alte munci agricole de sezon. In fotografie: Dușița Nedelcov, studentă la Facultatea de filologie din București, la muncă patriotică la G.A.S. Mogoșoaia.

Fotografie de E. IAROVICI

1

2

3

4

5

● Săptămîna trecută a sosit în țara noastră o delegație parlamentară din Republica India, în frunte cu Ananthasayanam Ayyangar, președintele Camerei Populare. In fotografia 1: un aspect din timpul vizitei făcute de delegația parlamentară din Republica India la Uzinele „1 Mai" - Ploești.

● În numeroase regiuni din țară campania de treierișș se află în plină desfășurare. Fotografia noastră (foto 2) înfățișează un aspect de la aria de treierișș a întovărășirii agricole „Grivița Roșie" din satul Rudeni, regiunea București.

● În țara noastră au sosit, săptămîna trecută, ca oaspeți ai Sofocles Venizelos, deputat, președinte al Partidului Liberal din Grecia, și ai Leonidas Spais, general de armată în rezervă, președintele Ligii de prietenie greco-române (foto 3).

● În cadrul pregătirilor pentru Festivalul Mondial al Tineretului și Studenților, pe scena Teatrului de Operă și Balet al R.P.R. a fost prezentat zilele acestea programul Ansamblului artistic de dansuri și cîntece al C.C. al U.T.M. In fotografia 4: un aspect de la acest spectacol.

● In Sala Dalles a-a deschis Expoziția de sticlărie, ceramică și textile din R. Cehoslovacă. In fotografia 5: un aspect de la această expoziție.

FILMELE SĂPTĂMÎNII • FILMELE SĂPTĂMÎNII • FILMELE SĂPTĂMÎNII • FILMELE SĂPTĂMÎNII

„ANI ÎNFLĂCĂRAȚI" (producție a studioului din Taşkent) reînvie imaginea Uzbekistanului în anii imediat următori Revoluției din Octombrie. Poporul este de partea Revoluției; pentru ca să se instaureze însă Puterea Sovietică, în Uzbekistan se desfășoară lupte grele, crîncene, împotriva reacțiunii interne, a armatelor albe și a intervenționiștilor. De o parte și de alta a baricadei, doi frați, două caractere, doi oameni deosebiți: Haidar și Karim, eroii filmului (foto 1).

„FATIMA". Povestea unei iubiri tragice, a unor pasiuni violente. Filmul este inspirat de poemul „Fatima", aparținînd clasicului literaturii osetine, Kosta Hetagurov. Studioul „Gruzia-film", realizînd acest film în regia cunoscutului cineast Serghei Dolidze, înscrie pe lista înfăptuirilor sale nu numai reușita unui impresionant poem liric dar și o evocare de epocă, cu peisajul social, obiceiurile și tradițiile unui secol apus. Un film interesant, ce trebuie văzut (foto 2).

„SUFLETUL MĂRII". O producție a studiourilor chineze. Asistăm la scene ce redau situația tragică din Taivanul ocupat de ciankaișiști și americani. Înțelegem suferințele unei populații umilite, pe nedrept despărțită de patria sa, Republica Populară Chineză. Un val de război, plin cu ostași ciankaișiști, se revoltă și deschide focul împotriva dușmanilor poporului și a ocupanților străini. Marinarii și-au regăsit patria, demnitatea, mîndria firească a omului liber (foto 3).

„NEVĂZUT... NECUNOSCUT". O comedie franceză în care verva, fantezia și satira își dau întîlnire într-un film ce se înrudește cu vestitul „Clochemerle". Tot un mic tîrg de provincie, notabilități oficiale, ipocrizie, polițele burgheză de salon și ființe, prea multă ființe... Noroc de braconierul Blaireau: el aduce puțină mișcare în adormitul Montpaillard.

Interpretul lui Blaireau — Louis de Funès — își cucerește locul alături de comicii consacrați ai filmului francez — Fernandel și Bourvil (foto 4).

1

2

3

4

GLEZOS ACUZĂ!

George DAN

BALADA EROULUI DE PE ACROPOLE

Da! Glezos este fiul tău, Eladă!
Vor zbirii capul lui să cadă,
Dar oameni cu privirile tăioase
Veghează de pe continente șase.
Acum eroul Greciei moderne
Cătușii la căpătîi și-așterne,
Și luna ce răzbate prin zăbrele
Îi țese drugi de umbră pe podele.
Manolis Glezos nu, nu doarme...
Clipește... Bezna-ar vrea s-o sfarme:
Ca Temistocle pe corăbii
Ar vrea iar gloria să vină,
Pirații noi, prin foc și săbii,
Să-și afle-o nouă Salamină!
.....
Se vede tînăr iar Manolis
Cum din prăpastii spre-Acropólis
Se cațără pe colțuroase muchii,
Și stîncile îi singeră genunchii,
Și inima-i zvîcnește, obraji-i ard —
La piept cu-al Greciei stindard
El urcă... Sus, columnele străbune
Lungesc pe lespezi umbre de cărbune.
Din vale, unde teatrul antic
Își cască pîinia gigantic,
Răsună-n cafenea nătîng refren
Dintr-un cazon, prusac „Lili Marlen"...
„Sărmană Grecie! Eu, pălămida
Vreau să ți-o curăț! Vreau, ca Leonidas,
Să lupt cu cei ce vor să ne împile,
Să lupt așa, precum la Termopile!
Am smuls noi steagul semilunii,
Ce tulbura din somn străbunii, —
Vom smulge hitlerista cîrpă
De pe-Acropólis!... Calc cu scîrbă
Mătasea-i neagră sfîșiată,
Vultúr și cruce-ncîrligată...
Desfă-ți tu flamura, Eladă,
Cu dungi de-azur și de zăpadă!"
.....
Apune luna... De după zăbrele
Privește Glezos noapte... stele...
Din nou ar vrea să urce pe-Acropóle,
Din umbra uriașelor coroie
De crini ionici și crini dorici
Ce-n lună scapără fosforici —
Să smulgă neagra morții zdreanță
Ce fîlfîie pe rampe de rachete
Și-n locu-i larg să se desfete
Stindard de pace și speranță!
.....
Cu degete de-nsîngerată rouă
Pătrunde în celulă — iulie 9...
Răsună pași de temnicer
Și chei trosnesc în uși de fier.
Pe Glezos, zbirii încă-odată
Îl duc, umbrit de baionete,
Din temniță — la judecată...
Odată scuturînd din plete
Și scăpărînd din ochi spre juzi,
Eroul Greciei — columnă
Se-nalță! Glasul i-l auzi?
Vezi pumnul stîng cum și-l împumnă?
„Opriți-vă! Așa vă spune
Prin glasul meu — o națiune!
Opt milioane sînt de piepturi
Și-o inimă în toate bate:
Elada pîine vrea și drepturi,
Elada pace vrea și libertate!"

Înscenarea judiciară de la Atena a fost demascată în însăși incinta tribunalului militar. „Ceea ce m-a impresionat în mod deosebit pe mine și pe colegii mei — a declarat juristul și deputatul italian M. Berlinguer — este TOTALA LIPSĂ DE DOVEZI". În fotografie: polițiștii scot cătușele lui Glezos și celorlalți patrioți implicați o dată cu ←el în acest „proces".

Desen de Dumitru NEGREA

Glezos — eroul care a smuls de pe Acropole steagul cu zvastică, înflăcăratul patriot care a luptat pentru ca pămîntul și cerul Greciei să nu fie din nou înfînate de ocupanții străini. În fotografia din stînga: Glezos, pe vremea cînd era încă în libertate. Jos: Glezos, cu cătușe la mîini, este adus la tribunalul militar.

ÎN JURUL GLOBULUI

O NOUĂ BIRUINȚĂ. În Uniunea Sovietică a fost lansată cu succes o nouă rachetă balistică geofizică de același tip cu racheta lansată la 2 iulie.

Cei doi câini de experiență aflați la bordul rachetei și aparatura au revenit pe pămînt în bune condiții. Unul dintre cei doi câini de experiență — cățeluța „Otvajnaia" (în fotografie) — a zburat pentru a patra oară cu o rachetă.

Greutatea utilă a rachetei este de 2.200 kg.

Prin lansarea acestei noi rachete s-au obținut date suplimentare față de programului de cercetări din [illegible].

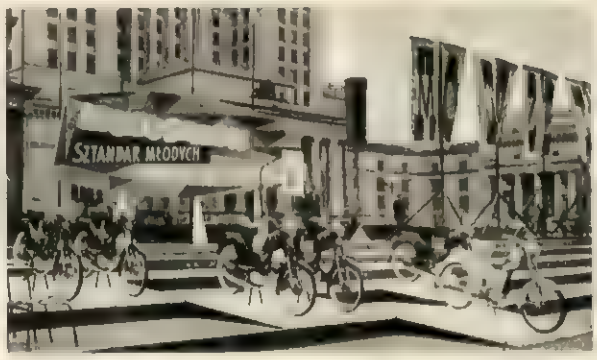

AL DOILEA SALON al vehiculelor cu motor s-a deschis recent la Varșovia. Fotografia înfățișează un stand cu motorete de fabricație polonezâ.

CUPOLA PLANETARIULUI care se înalță într-unul din parcurile orașului Praga este construită din piese prefabricate.

CEL MAI LUNG POD SUSPENDAT din R.P.Polonă (131 m) este podul care face legătura între suburbiile orașului Sanok și locurile de odihnă de la Biała Góra.

CÎND TE PLICTISEȘTI DE PREA MULT BINE... Înalta societate franceză desigur că nu intenționează să abandoneze „clasicele" jocuri de noroc — bacara, ruletă etc. — dar își caută permanent noi distracții. Una din ultimele pasiuni la modă în rîndurile protipendadei pariziene o constituie pariurile la alergări de... gîndaci. Se prind cîțiva gîndaci, li se pictează numere pe spate și li se dă drumul pe o pistă special construită. Pe fiecare „favorit" se mizează sume exorbitante...

IMAGINI SUMBRE ALE CRIZEI. Peste 15 milioane de tone de cărbune au rămas nevîndute în regiunea Ruhr, formînd, după cum se vede, adevărați munți (sus). Totodată crește și numărul vapoarelor blocate în porturi, pentru că nu au ce transporta. În portul Hamburg stau, astfel, nefolosite, 88 de vase vest-germane cu un tonaj total de aproximativ 500.000 de tone (jos).

ȘCOALA... VICTIMĂ A EDUCAȚIEI AMERICANE. Unul dintre cei trei tineri care pozează cu ostentație — cel din dreapta — este autorul incendiului de la Școala Jefferson, din San Francisco. Se plictisise, probabil, de geometrie sau geografie și a pus în aplicare ce a învățat din... comicsuri. Iar mai apoi, solicitat de un fotoreporter să se lase fotografiat, a adoptat, în bătaie de joc, atitudinea de falsă remușcare pe care o vedeți în fotografie.

NĂRAVURI...

NEGUȚĂTORI DE CONȘTIINȚE

„Nu ne vindem sufletul statului!" Cu această lozincă, studenții celor mai mari universități americane au organizat puternice acțiuni de protest împotriva ultimului paragraf din „National Education Act", emis de Ministerul Învățămîntului. Acest paragraf condiționează acordarea burselor și a altor indemnizații de semnarea de către studenți a unui contract cu iz medieval:

— să jure devotament Statelor Unite,

— să jure, pe biblie, că nu cred în doctrinele care urmăresc să doboare prin forță sau prin metode ilegale guvernul S.U.A.,

— să nu facă parte din nici o organizație ostilă, să nu-și însușească doctrine ostile, să nu susțină organizații de acest fel.

Deși cetățenii americani suportă de multă vreme regimul maccarthist de permanentă suspiciune, în fața acestei noi tentative de sclavaj al conștiinței profesorii și studenții se împotrivesc.

Însăși publicația americană „Time" a fost nevoită să recunoască faptul că întreg corpul profesoral și studențesc al multor universități au manifestat o dîrză opoziție. Universități ca Bryn Mawr, Haverford, Antioch, Princetown, Swathmore și Reed au refuzat bursele oferite în astfel de condiții. „Asemenea măsuri — scrie în protestul său prof. Pasey de la Universitatea Harvard — sînt simbolul cel mai odios al tiraniei și cea mai gravă amenințare la adresa culturii... Credința fiecărui om nu poate fi nici constrînsă, nici respinsă".

Alte universități au organizat mitinguri și dezbateri publice în care au protestat.

Dar, la urma-urmei, măsura luată nu mai surprinde pe nimeni. E politica de forță a dolarului, impusă cetățeanului american.

ANIMALELE ȘI MUZICA

În diferite grădini zoologice din lume s-a experimentat efectul pe care-l produce muzica asupra animalelor sălbatice. Animalele cele mai sensibile la auzul muzicii par a fi — după constatările unanime ale celor care au făcut experiențe — leoparzii, șacalii, elefanții și crocodilii. Leopardul, spre exemplu, cînd aude muzica închide ochii și pornește să toarcă, asemenea unei pisici; șacalul e atent și nu pare deranjat decît de tonurile joase; elefantul începe, la un moment dat, să bată tactul cu urechile, iar crocodilul ascultă cu plăcere orice fel de melodie. Singurii care nu par a fi impresionați sînt tocmai aceia cărora li se atribuie cel mai dezvoltat simț muzical: șerpii. Aceștia rămîn absolut impasibili la auzul oricăror melodii.

O asemenea experiență au făcut, în ultimul timp, și americanii, într-una din grădinile lor zoologice. Aici, însă, animalele, fără excepție, au devenit furioase și au început să se învîrtească, înnebunite, în cuștile lor.

Explicația? La această experiență s-a pus să cînte o bandă de magnetofon cu muzica de jaz cea mai „en vogue" în S.U.A.

Nu e de mirare, deci, că pînă și niște animale necuvîntătoare au reacționat așa cum au reacționat atunci cînd cacofonia „rock' roll"-urilor le-a zgîriat timpanele. Dar maniacii barbarilor „muzicale" din S.U.A. sînt, pe cît se pare, mai puțin sensibili la urechi decît pensionarii grădinilor zoologice!...

CONSERVELE LUI SCOTT

Cu prilejul ultimelor explorări făcute în Antarctica, au fost descoperite depozitele de alimente ale expediției întreprinse de căpitanul englez Scott acum 46 de ani. Se știe că Scott a murit înghețat, depărtîndu-se prea mult și nereușind să mai ajungă apoi în aceste depozite de alimente. Descoperitorii au transportat în Anglia toate lucrurile găsite și le-au predat Institutului pentru cercetarea conservelor, din Middlesex, care a constatat că, la temperatura scăzută a polului, alimentele s-au păstrat foarte bine.

Atît au așteptat fabricanții de conserve din Anglia, ca să-și facă reclamă. Ei l-au pus pe Peter Scott, fiul exploratorului, să guste din aceste alimente și să declare că sardelele, conservele de carne și de legume, precum și dulcețurile s-au păstrat atît de bine de-a lungul celor 46 de ani, încît pot fi consumate și azi.

Iată, deci, cum pînă și memoria unui cercetător științific, mort în împrejurări tragice, este călcată în picioare, fiind folosită ca pretext pentru reclama fabricanților de conserve. Și barem de ar fi justificată! Doar se știe prea bine că într-un bloc de gheață și la temperatura polului substanțele organice se pot păstra și sute de ani, fără ca fabricanții de conserve din Occident să aibă vreun merit în aceasta!...

REDACȚIA: București, Piața Scînteii. Căsuța Poștală 3502 of. 33, Tel. 17.60.10 int. 1744. ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin"

PREȚUL EXEMPLARULUI 2 LEI

Cele 507,5 kg. ale lui Aleksei Medvedev

În zilele noastre asistăm la un adevărat asalt al recordurilor. Și cele care nu de mult păreau ca încununează efortul maxim sînt mereu depășite de numeroși sportivi.

Astăzi, sprinterul de 100 de metri luptă să coboare acele cronometrelor sub 10 secunde; săritorul cu prăjina, să depășească ștacheta ridicată peste 5 m; aruncătorul de ciocan, să arunce mult peste 70 m, iar halterofilul, să ridice, la cele trei stiluri, peste 510 kg.

De această ultimă cifră au reușit să se apropie în lume numai trei atleți: sovieticii Aleksei Medvedev și Iuri Vlasov și americanul Paul Anderson, care însă a trecut anul acesta la profesionism.

Să facem deci cunoștință cu Aleksei Medvedev, care a reușit, în anul 1958, la Stockholm, să cucerească pentru a doua oară medalia de aur de campion mondial, ridicînd, la cele trei stiluri, 507,5 kg.

Numele lui Medvedev, în traducere liberă românească, ar suna „Aleksei Ursan" sau „Aleksei Ursu". Nostimă coincidență dacă ne gîndim la cele 507,5 kg pe care le ridică campionul mondial. Nu știm dacă strămoșii săi au fost porecliți astfel ca urmare a puterii lor deosebite, dar ținînd seama de faptul că Aleksei Medvedev ridică, la un singur antrenament, circa 20 de tone, e limpede că străvechea poreclă își avea o bază temeinică (în cazul că strănepotul a moștenit calitățile strămoșilor...).

Ascensiunea sportivă a lui Aleksei Medvedev este caracteristică oricărui sportiv sovietic. În anul 1947 face cunoștință cu halterele. Încep antrenamentele asidue. Apoi, primele întreceri, care nu sînt însă și primele succese. Fără a se descuraja, Medvedev continuă mai îndîrjit antrenamentele. Dacă anul 1947 marchează pentru Aleksei întîlnirea cu halterele, anul 1953 îi aduce primul mare succes, prima mare satisfacție: devine campion al U.R.S.S. Succesul însă nu-l îmbată, ci-i întărește convingerea că, antrenîndu-se, poate să-și îmbunătățească performanța, poate să se gîndească la „peste 500 kg". Acest lucru îl reușește în 1958, după ce, în 1957, la Teheran, îl învinsese pe sud-africanul Humberto Selvetti.

Dacă am vorbi de Medvedev numai ca sportiv, ar însemna să-l nedreptățim, deoarece el este cetățean sovietic — om de tip nou, care a știut să se dezvolte multilateral. Astăzi, fostul modelator al uzinei de pompe din Moscova, absolvent al facultății, își pregătește, cu conștiinciozitatea care îl caracterizează, aspirantura la Institutul central de cultură fizică „I. V. Stalin", din Moscova.

Dan BÎRLĂDEANU

Ca înotător, Medvedev nu a reușit să stabilească recorduri. Probabil că nici nu urmărește acest lucru. Înotul este însă bun pentru completarea condiției fizice.

Medvedevii trebuie să fie la înălțimea străvechii lor porecle. Șapa, fiul campionului, nu a împlinit încă opt ani dar este inițiat în tainele atleticii grele. Deocamdată, e bună și haltera de lemn.

Vecinii campionului mondial nu stau de invidiat atunci cînd acesta se „antrenează" la... trompetă. În schimb, sufrătorii îl invidiază pentru sufletul său.

În martie 1959, Medvedev a stabilit un nou record la „smuls" (151 kg).

La fiecare antrenament Aleksei Medvedev ridică circa... 20 de tone. ←

Antrenament la o halteră specială, pentru executarea exercițiilor în poziția culcat. ↓

Succesele atletului, concretizate în „cîteva" medalii. ↓

FLACĂRA

Nr. 30 (218) — 25 iulie 1959

ÎNAINTE, CU FORȚE

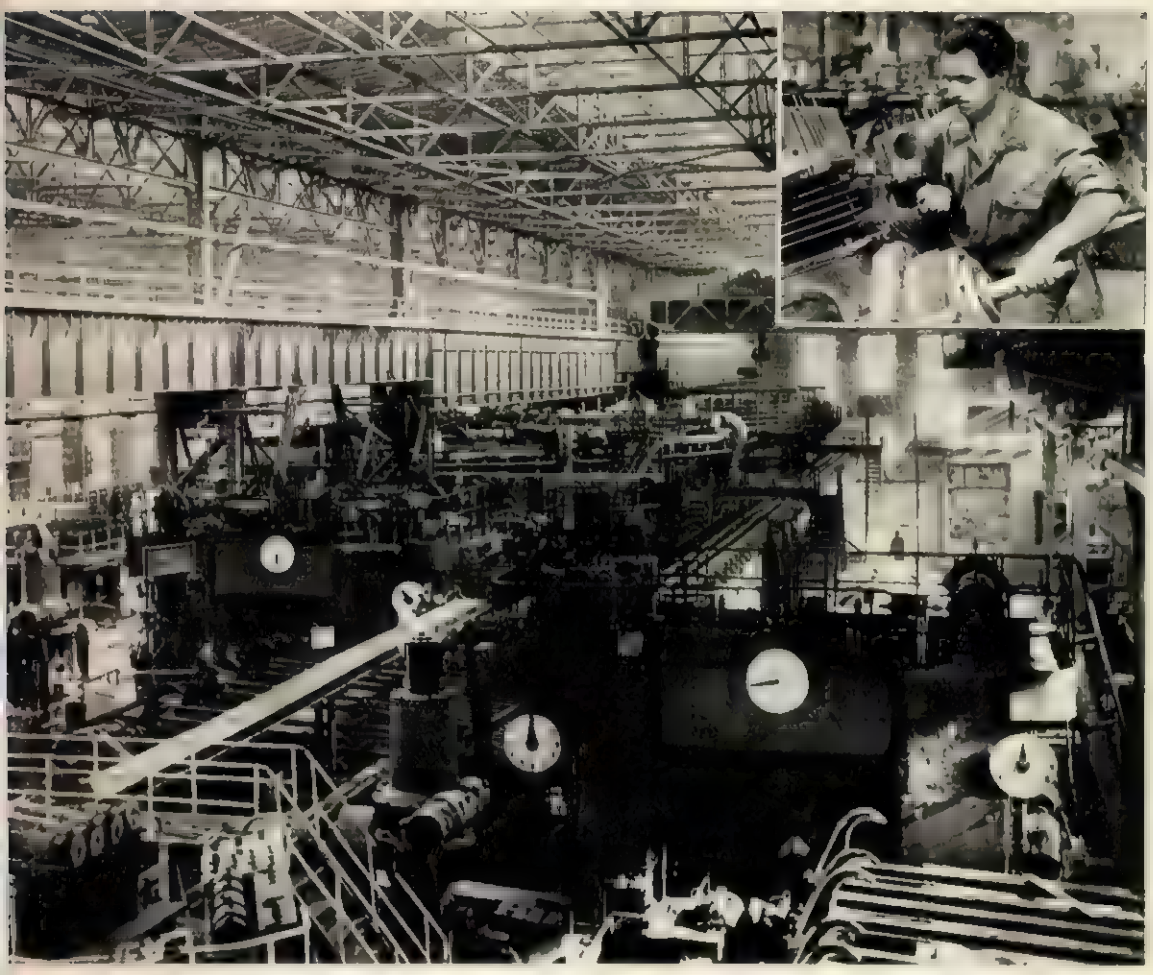

Am citit cu mult interes și bucurie Raportul tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej și Hotărîrea plenarei din 13-14 iulie. Acum lucrez la o nouă inovație, care va duce la însemnate economii de materiale și manoperă. Este vorba de înlocuirea materialului din care se execută corpul de supapă de la compresoare — ce se face acum din oțel special, din import — cu fontă nodulară. Voi răspunde Hotărîrii, luîndu-mi angajamentul să termin cît mai curînd inovația, ca să contribui și eu — după puterile mele — la mărirea fondului de economii pe anul acesta.

Nicolae Tăbăcuțu
monitor-mecanic la secția compresoare a uzinelor „Timpuri Noi"

★

Am citit și discutat împreună Raportul tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej și Hotărîrea plenarei din 13-14 iulie. Noi am luptat și înainte pentru economii, însă acum parcă înțelegem și mai bine rostul lor și o să ne străduim să obținem noi succese în muncă.

Vom avea o grijă și mai mare pentru mașinile noastre, vom face mai multă economie la ață, ulei și gaz și vom da produse de calitate cît mai bună.

Johanna Kenst și Reghina Arz
mașiniste la fabrica „Kirov"

Lucrez de trei ani la uzinele „7 Noiembrie" și, o dată cu mii de metri de pînză pe care i-am țesut, m-am îngrijit să îndeplinesc și să depășesc planul, să reduc deșeurile, să obțin economii. Și iată că strădania mea, unită cu a celorlalți tovarăși de muncă, contribuie la bunăstarea întregului popor muncitor. În urma noii Hotărîri, mi-am propus să depun la C.E.C. tot ce voi reuși să economisesc și să-mi cumpăr într-un viitor apropiat mobilă și televizor. Însă înainte de toate, voi căuta să muncesc din ce în ce mai bine.

Maria Matei
muncitoare la uzinele textile „7 Noiembrie"

Vreau să spun că pentru mine recenta Hotărîre a plenarei C.C. al P.M.R. reprezintă un important stimulent în munca de deservire a cumpărătorilor, în lupta pentru reducerea cheltuielilor de regie, pentru valorificarea tuturor posibilităților de economii.

Lucrez în această unitate din 1954. În urma noii Hotărîri, voi primi un salariu sporit. Mă bucur că la aceste măsuri am contribuit și eu, prin faptul că am luptat ca unitatea noastră să se mențină din 1954 și pînă în prezent, fruntașă pe raion.

Și de acum înainte mă voi strădui să contribui din toate puterile la depășirea planului meu. În cinstea lui 23 August, mă angajez să depășesc sarcinile mele de plan cu 25%.

Gheorghe Luță
vînzător la O.C.L. Aprozar — Bd. N. Bălcescu nr. 2

Eu am avut pînă acum o pensie destul de bună — circa 600 lei pe lună; noile hotărîri ale partidului îmi vor asigura un trai și mai bun. Nu același lucru se întîmplă însă în trecut. Îmi amintesc de un fost tovarăș și meu de muncă, pe nume Tudor Georgescu, care prin anul 1936, după 50 de ani de trudă, în etate de 70 de ani, nu a mai putut munci. Știți ce i s-a întîmplat? A fost dat afară din serviciu și, în scurt timp, a murit în cea mai neagră mizerie. Așa erau răsplătiți muncitorii în trecut! Eu am avut fericirea să apuc alte timpuri.

Alexandru Croicu
pensionar, decorat cu Ordinul Muncii cl. I

Recenta hotărîre a plenarei Comitetului Central al partidului nostru este încă o dovadă vie că munca fiecăruia dintre noi contribuie și va contribui tot mai mult la ridicarea bunăstării tuturor oamenilor muncii.

Îmi exprim, cu acest prilej, și o dorință: pe scena teatrului unde muncesc să fie prezentate cît mai multe piese care să înfățișeze elanul, abnegația și eroismul oamenilor muncii, iar eu să am cinstea și bucuria de a interpreta unul sau chiar mai multe din aceste luminoase chipuri.

Niky Atanasiu
artist emerit, laureat al Premiului de Stat

Consecințele noii ridicări a nivelului de trai al oamenilor muncii nu vor întîrzia să accelereze și mai mult înflorirea mai departe a economiei noastre naționale, să consolideze conștiința socialistă a oamenilor și să transforme viața și preocupările lor, pe calea sporirii necontenite a producției și a dezvoltării culturii.

Acest pas însemnat în construirea socialismului ne impune nouă, scriitorilor, sarcina de a oglindi în operele noastre, cu mai multă forță, elanul în muncă al clasei muncitoare, de a reflecta mai viguros chipul omului nou și victoria noului asupra vechiului.

Demostene Botez
scriitor

Numai așa, în condițiile create de regimul democrat-popular, oamenilor muncii le este asigurată cu adevărat existența și după încetarea activității. Noi, pensionarii, sîntem conștienți că datorăm acest lucru partidului, care îndrumă zi de zi munca întregului popor muncitor pentru dezvoltarea economiei naționale și pentru ridicarea nivelului de trai al tuturor celor ce muncesc.

Simion Zacopceanu
pensionar

Mă bucură nu numai creșterea veniturilor gospodăriei noastre, ci și faptul că atît eu cît și soțul meu, care este bibliotecar la căminul cultural, am participat prin munca noastră modestă la crearea condițiilor pentru aplicarea unor asemenea măsuri de ridicare a nivelului de trai al poporului, ca cele hotărîte de plenara C.C.. Ne vom strădui să fim cît mai utili în munca pentru luminarea satului și educarea în spirit comunist a tinerei generații.

Nicolina Diaconu
învățătoare la Școala de 7 ani din comuna Vasilați, regiunea București

SPORITE!

Poporul muncitor din țara noastră a primit cu deosebită însuflețire documentele plenarei C.C. al P.M.R. din 13-14 iulie a. c.

Oamenii muncii de profesii diferite, bărbați și femei, tineri și vîrstnici, români, maghiari, germani și din celelalte naționalități conlocuitoare și-au exprimat cu acest prilej hotărîrea lor fermă de a munci cu și mai mult elan pentru a duce la îndeplinire și a depăși sarcinile ce le revin în sectoarele de activitate în care lucrează.

Dăm aici cîteva declarații făcute fotoreporterilor noștri:

Atît eu cît și tovarășii mei de muncă din brigada „6 Martie" ne bucurăm că am contribuit și noi — dînd mai multă țeavă de bună calitate și folosind din plin cele 480 de minute de producție — la succesele care au dus la noile măsuri de îmbunătățire a nivelului de trai. Totodată, nu pot să nu subliniez că de aceste măsuri beneficiază toți oamenii muncii din țara noastră, fie ei romîni, maghiari, germani sau de altă naționalitate, fapt ce este caracteristic țării noastre de democrație populară, în care toți cetățenii, indiferent de naționalitate, se bucură de drepturi egale. Eu personal, împreună cu brigada pe care o conduc, îmi iau angajamentul ca și de aici înainte să dau cît mai multă țeavă de bună calitate, să reduc rebuturile, să economisesc materiale, pentru a contribui astfel la reducerea continuă a prețului de cost al produselor.

Ittös Martin
șeful brigăzii „6 Martie" de la secția de finisaj a uzinelor „Republica"

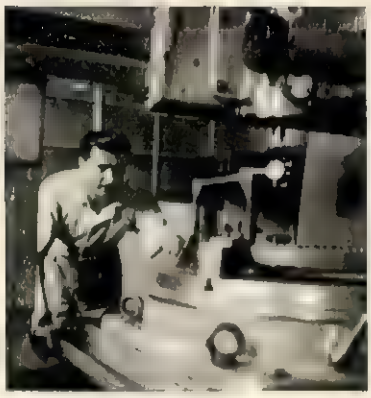

Ca orice om al muncii, am cunoscut în cei 15 ani grija permanentă a partidului pentru cei ce muncesc. Am fost muncitor, iar azi sînt inginer.

Muncitorii secției pe care o conduc au răspuns întotdeauna chemărilor partidului. Plenara din 13-14 iulie ne pune sarcini noi în față. Conștienți că de felul cum vom munci și cum vom realiza sarcinile, depind viitoarele cuceriri ale poporului nostru pe tărîmul îmbunătățirii nivelului de trai, ne-am propus să luptăm pe viitor pentru un regim sever de economii, pentru îmbunătățirea produselor secției, pentru ieftinirea prețului de cost, pentru economisirea materialelor.

Ing. Gh. Dumitru
șeful secției sculărie a uzinelor „1 Mai" Ploești

Eu am cunoscut de timpuriu mizeria și lipsurile din timpul exploatării capitaliste. N-am uitat nici zilele cînd pentru un kilogram de mălai fneins trebuiau plătiți 300.000 de lei; nu am uitat nici armata de învățători și profesori, care duceau o existență de azi pe mîine în anii burghezo-moșierimii.

Iată pentru ce, în zilele noastre, fiecare succes al clasei muncitoare și condițiile care ne sînt create și nouă, cadrelor didactice, constituie pentru mine un îndemn de a căuta să educ pe toți copiii ce-mi sînt încredințați, ca ei să devină oameni demni și capabili să facă față sarcinilor epocale ale construcției socialismului în țara noastră.

Coralia Pulgeanu
profesoară la Școala elementară de 7 ani nr. 141, raionul V.I. Lenin

Oamenii muncii din întreprinderea noastră au primit cu mare mulțumire noile hotărîri ale partidului. În ce mă privește, reducerea impozitului și mărirea salariului îmi vor da posibilitatea achitării unor cheltuieli, ca lumină, apă, chirie, numai din această diferență.

Documentele plenarei sînt pentru mine un imbold în muncă și cu voi căuta pe viitor să muncesc mai bine și să mă calific, pentru a îndeplini înainte de termen sarcinile ce îmi revin sau îmi vor fi încredințate.

Ioniță Ștefan
muncitor necalificat la secția sculărie a uzinelor „1 Mai" Ploești

Întregul colectiv al întreprinderii noastre a pornit cu avînt sporit la realizarea sarcinilor ce le avem, cum ar fi: comenzile pentru combinatele Onești, Roznov, Borzești etc.

Fruntașii în muncă Mihăilă Victor de la secția mecanică, Stiolea Savu și Mărgineanu Ion de la secția cazangerie, Ștefan Gheorghe de la secția strungărie, Dinu Dumitru de la secția turnătorie și alții și-au reînnoit angajamentele de a termina înainte de termenele fixate utilajele cerute.

De asemenea, întreprinderea noastră își va depăși cu 200.000 lei angajamentul luat la chemarea celor opt întreprinderi din București, realizînd pînă la 31 decembrie 1959, economii în valoare de 1.205.000 lei.

Gh. Știmie
director al Întreprinderii de utilaj chimic București

În țările capitaliste, atunci cînd muncitorii reușesc cîteodată, după lupte înverșunate cu patronii, să obțină în vreun sector o sporire cît de mică a salariilor, rechinii comerțului au „grijă" ca pe piață, prețurile articolelor de consum să crească. Vă închipuiți deci care mai este sporul de venit al muncitorilor...

La noi însă, lucrurile se petrec invers. Adică în interesul oamenilor muncii: o dată cu mărirea salariilor, scad și prețurile mărfurilor la mii de sortimente.

Personal, sper ca pînă la 23 August să aduc încă două inovații legate de îmbunătățirea muncii în sectorul în care lucrez, inovații pe teme lansate de comitetul nostru de întreprindere.

Gh. Racoviță
lăcătuș-montor inovator la uzina „Steaua Roșie" din București

Succesele clasei muncitoare, obținute pe tărîm economic, au făcut posibilă apariția Hotărîrii partidului din 13-14 iulie a.c.

Cadrelor didactice li s-a mărit salariul în mod substanțial. Vom răspunde grijii ce ni se arată, dînd tinerei generații o pregătire temeinică, dezvoltîndu-i spiritul de muncă și dragostea față de patria socialistă.

Marton Berta
profesoară la Școala mixtă maghiară nr. 9

★

Raportul tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej la plenara C. C. al P.M.R. și măsurile adoptate de plenară mă îndeamnă nu numai să-mi îndeplinesc cît mai bine sarcinile profesionale, ci și să contribui la lămurirea țăranilor muncitori cu care vin în contact la arie, să păsească cu un ceas mai devreme pe calea gospodăriei agricole colective.

Ion Sîrbu
tractorist la S.M.T.-Budești

→

FESTİVAL!

FESTİVAL!

FESTİVAL!

↑ O studentă austriacă oferă unui student arab insigna Festivalului.

Printre artiștii Teatrului Academic de Operă și Balet din Leningrad, care vor participa la Festival, se află și Olga Zabotkina și Konstantin Rassadin, care în fotografia de față interpretează o scenă din baletul „Raimonda" de Glazunov. →

Întîlnire la Festival.

O formație artistică.

Pentru a șaptea oară, tineri veniți de pe cele cinci continente se întîlnesc sub semnul păcii și prieteniei în cadrul tradiționalului Festival Mondial al Tineretului și Studenților. În vederea acestui grandios eveniment, au avut loc, în zeci și zeci de țări, intense pregătiri. Soliți tineretului aduc la cel de-al VII-lea Festival mesajul voinței tinerilor din lumea întreagă de a lupta uniți pentru cauza comună a păcii și colaborării prietenești între popoare.

În fotoreportajul nostru prezentăm cîteva aspecte din pregătirile premergătoare celui de-al VII-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților.

Camil BALTAZAR

Înfrățirea dintre generații

Mă simt tînăr cu voi laolaltă.
Ce-nseamnă a fi pururea tînăr?
Să dăltui zidirea cea 'naltă,
cu voi să lupt umăr la umăr.

Și slujind dimpreună-idealuri,
către care fierbinte ritonim,
și-nfruntînd opreliști și dușmani,
înspre țel, tumultuos să zuim.

În splendida-ardoare a luptei
cînd patriei îi dărui comori,
îți uiți leatul și fața, de suptă-i,
și îi-s brațele-aripi de cocori.

Voi tineri, slăvită pleiadă,
dați oțelit mieu nou și-i dați nimb!
...Înrolat sînt cu voi în brigada
neîntrecutului, marelui schimb!...

Urare de belșug

„Noroc bun, plăvani de fier,
ploi și roadă bună!"
Cîntă ciocîrlia-n cer,
zările răsună.

Undulează ca un rîu
lanuri aurite,
cîntă-n valuri mari de grîu
roade pîrguite.

„Noroc bun, plăvani de fier,
ploi și roadă bună!"
Înfrățite lanuri cer
soarelui, cunună...

① Un afiș pentru Festival.

② A sosit încă un număr al ziarului „Festival".

③ Manifestare închinată Festivalului, la Casa prieteniei cu popoarele țărilor străine, din Moscova.

UNIVERSITATEA HUNEDOARA

de Nicuță TĂNASE

Fotografii de S. STEINER

„Ridicarea calificării muncitorilor la un înalt nivel tehnic devine, din ce în ce mai mult, o sarcină centrală a construcției economiei socialiste".

(Din Raportul tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej la ședința plenară a C.C. al P.M.R. din 13-14 iulie).

În 15 ani, Hunedoara s-a schimbat foarte mult. S-au construit furnale moderne, o nouă oțelărie, biumingul etc., iar alături de vechiul oraș s-a ridicat în anii noștri, orașul nou, muncitoresc. Ca pretutindeni pe întinsul patriei, și la Hunedoara, o dată cu uzina au crescut și oamenii. Regimul de democrație populară a creat condițiile pentru ca oamenii muncii români sau aparținînd naționalităților conlocuitoare, care înainte nu aveau nici o calificare sau aveau una foarte slabă, să devină muncitori cu o înaltă calificare, să ajungă maiștri, ingineri, specialiști cu temeinică pregătire în toate domeniile de activitate. În privința aceasta Hunedoara a fost și este o adevărată universitate. Sute și sute de foști argați, de tineri fără meserie, de muncitori necalificați sau slab calificați, urmînd școli de diferite grade, adeseori universități muncitorești, au devenit, învingînd greutățile studiului, oameni cu o înaltă calificare. Aceasta îi ajută în ridicarea productivității muncii și îmbunătățirea calității produselor, în activitatea de descoperire a rezervelor interne, în activitatea de inovare a procesului de producție. Succesele obținute de ei și de tovarășii lor în această privință stau, alături de succesele în producție ale tuturor oamenilor muncii din țara noastră, la baza recentelor măsuri hotărîte de plenara C.C. al P.M.R. cu privire la ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii. Aceste măsuri dau un nou impuls muncii siderurgiștilor hunedoreni, care sînt hotărîți, în folosul îmbunătățirii propriei lor vieți, să răspundă cu cinste noilor sarcini încredințate de partid.

Cine e Mircea Neagu?

Acum vreo cincisprezece ani era un puști hrănit cu resturi de zarzavaturi prin piețele Crîngași și Obor. N-avea nici o meserie. Iar mai apoi, brigadierii cu care venise la Hunedoara de pe șantierul A.P.A.C.A. nu îndrăzneau să-l pună la o muncă mai dură. Era slab, pirpiriu, de trebuia să umble cu... tălpi de plumb la bocanci, ca să nu-l dea vîntul grămadă... A intrat, totuși, ca descărcător la furnale — ghiftar (această profesie a dispărut astăzi și trebuia să dispară. Era o muncă foarte grea).

Astăzi, Mircea Neagu este un om despre care nu se scrie. Pentru că scrie el. E gazetar. E corespondentul Radiodifuziunii pentru regiunea Hunedoara.

Cum a crescut?

— Cum ai crescut, Neagule?

— Avem amîndoi aceeași biografie, Nicuță. Hunedoara este universitatea noastră. Pe aici, prin gara asta, intră materiale: minereu, cocs, calcar etc. Intră în uzină. Intră în procesul tehnologic. Și iată, tot prin gara asta, ce iese: oțel. Așa am intrat și noi, tot prin gara asta... Și noi eram un fel de material neprelucrat...

— Noi am intrat prin gara veche.

— Tot gară se numea.... Dar hai să nu mai vorbim de noi.

Pornim spre combinat. Trecem pe la oameni de care ne leagă o prietenie mai veche.

Ștefan Cazan (fotografia 1). A venit la Hunedoara cu o legăturică de lucruri. A vîndut în timpul secetei din Moldova tot ce avea în casă, pentru cîțiva saci de boabe. Se ocupa pe atunci cu pescuitul.

— Ce știi să faci? — l-au întrebat cei de la biroul de angajări.

— Să pescuiesc.

— În combinat n-avem bălți.

— Am brațe sănătoase; fac orice.

S-a angajat ca muncitor necalificat. Nu se poate să nu fi auzit, cititorule, despre Ștefan Cazan. Despre prim-topitorul Ștefan Cazan. Astăzi este maistru. În timpul liber își mai ia undița și-o pornește pe Cerna, în sus.

Ion Hăulică (fotografia 2). Și ăsta era pirpiriu, și el amîna prînzul de multe ori și împingea la carul cu minereu, pentru că nu cunoștea nici o meserie. Dar Hunedoara — cum spunea Neagu — a fost și este o universitate. Stăteam în aceeași cabană. Odată, prin '51 dacă nu mă înșel, a venit maică-sa după el:

— Hai acasă, Ioane. E greu aici; patu' nu e moale și în cabană nu prea se face foc...

— Nu merg, mamă. Mă fac topitor. Învăț o meserie!

A plecat maică-sa fără el în Moldova. După un an a venit iar să-l ia. De data asta, locuia mai bine. L-a sfătuit să aibă grijă cum lucrează acolo, „la foc". Iar a plecat fără el. Pe urmă, într-o zi, mama lui Hăulică a primit o scrisoare din Uniunea Sovietică; după asta, una din R.D. Germană.

— Ce-ai căutat tu prin țările astea, maică?

— Pentru specializare am fost trimis, mamă.

A rămas și ea la Hăulică pentru un timp mai îndelungat. Orașul nou se mărise.

Ion Hăulică e tot maistru furnalist.

— Neagule, la atelierul mecanic era un strungar... Victor Munteanu... Nu l-am mai văzut de mult.

— Hai să intrăm după el, în atelier.

Intrăm în atelierul mecanic. Neagu oprește pe cineva care trece pe lîngă noi. Îl întreabă:

— Inginerul șef unde e?

— Era printre strunguri adinea-

uri... O fi intrat în birou... Căutaţi-l acolo.

— Dar ce treabă ai cu inginerul şef? — îl întreb pe Neagu.

— Păi Victor Munteanu e inginerul şef (fotografia 3).

Nu mă mir. Era un strungar capabil. Dornic de învăţătură. Intrăm, îl felicit, apoi pornim mai departe.

— Era un gălăţean, stătea la cabană în patul de lîngă geam, Neagule... Struţ Dumitru. Mitică... Îl mai ştii? Ţi-aduci aminte că nu se putea decide, nu ştia ce meserie să-şi aleagă? Mai e prin Hunedoara?

— Cum să nu. E apaductier la furnalele vechi. Fără el, furnalele nu merg... Tu poţi trăi fără apă? Aşa sînt şi furnalele. Trebuie pricepere, dibăcie acolo. Le-a prins Struţ (fotografia 4).

— Dar Sireteanu, Neagule? Costică? El? Era slăbuţ... Ştiu că voia să plece. Zicea că pentru el meseria de furnalist e grea.

— A plecat...

— Nu mai ştii nimic de el?

— S-a făcut furnalist, s-a calificat. A plecat în Uniunea Sovietică şi a venit înapoi. E maistru la rampa de încărcare (fotografia 5).

Alexandru Comşa s-a angajat la combinat ca lăcătuş; era calificat. A fost repartizat la oţelăria electrică. Tot pe lîngă cuptoare sta. Îi plăcea meseria de topitor. Comuniştii au băgat de seamă asta:

— Măi Comşa, ce tot dai tu tîrcoale cuptorului?

— Îmi place focul. Înainte mă îngrozeam de el. Văd că poate fi stăpînit. Vreau să-l stăpînesc şi eu.

L-au dat „pe mîna" lui Ştefan Cazan. Acesta a scos din Comşa un prim-topitor pe cinste (fotografia 6).

— Hai să-ţi dau un subiect de reportaj — îmi spune Neagu cînd ajungem în dreptul atelierului electric.

Îmi face cunoştinţă cu o femeie. E nemţoaică, o cheamă Maria Johrend (fotografia 7).

— S-a angajat ca muncitoare. A urmat şcoala de calificare gradul I în 1953, iar în 1954 pe cea de gradul II; acum este una dintre cele mai bune bobinatoare. Are o viaţă tare interesantă.

— Nu scriu despre femei. Am nevastă geloasă...

- Păcat. Îţi făceam cunoştinţă şi cu Anuţa Chirion şi îţi dădeam date despre dînsa. Cred că o ştii. Era elevă la şcoala profesională. O fată foarte bună. E laborantă acum... (Fotografia 8)

O lăsăm pe laborantă şi ne continuăm itinerarul. Deodată îl aud pe Neagu:

— Bine că mi-am adus aminte... Mereu întreabă de tine Cornel Pleşa.

— 'Nea Pleşa? Cu el am lucrat la construcţii metalice. Învăţase fierăria la Abrud. S-a angajat ca lăcătuş. Cum să nu-l ştiu?... Lucra lîngă bancul meu. Pe unde e?

— A urmat o şcoală de maiştri. Acum e maistru sudor la laminoare. Are vreo zece inovaţii (fotografia 9).

Mă duce la 'nea Pleşa. Ne felicităm reciproc.

— Măi, 'nea Pleşa, am primit eu acum cîţiva ani o vedere de la Dnepropetrovsk, de la unu' Emeric Drăgan. Îmi scria c-am lucrat cu el la construcţii metalice. Eu nu-mi aduc aminte de nici un Emeric. Cine să fie?

— Apăi, dă-te în sărăcie, cum, nu ştii de Drăgan? Era strungar. Pe urmă a lucrat ca normator la noi în secţie. Nu ne certam noi cu el?...

— Normatorul?

- D-apăi!... A făcut cinci ani

1

2

6

7

11

12

13

14

3

4

5

8

9

10

Seară la Hunedoara

15

16

17

18

19

în Uniune. Acum îi inginer principal la bluming (fotografia 10). Îi cu utilajul de transport și cu macaralele... Apoi dacă îți uiți prietenii, nu-i bine..

— Nu mi-i uit, nene Pleșa, da' nu-mi aduceam aminte de el după nume...

— Or crescut copiii. Apoi mai e și Ion Popovici din Cinciș, care a fost ucenic la mecanică... S-o făcut lăcătuș. O fost trimis la facultatea din Timișoara. Îi din '56 inginer la aglomerator (fotografia 11)...

Colind mai departe cu Neagu, prin combinat. La turnătoria de tuburi îmi arată un puști de vreo 19 ani.

— Ce faci Tiucă?

— Bine. Îi „trag tare".

— N-au venit ai tăi după tine?

— Chiar dacă vin, nu mă duc.

Tiucă Emanoil a fugit de acasă. Din Turdaș. Părinții au vrut să-l țină pe lîngă casă. S-a rugat de ei să-l lase să învețe o meserie; N-au vrut și a plecat. Acum e un harnic formator de tuburi (fotografia 12).

Și Ion Horopciuc s-a calificat. Cînd eram la Hunedoara lucra ca lopătar la prăjitoare. A învățat turnătoria. E șef — unul din cei mai buni șefi de echipă de la turnătorie (fotografia 13).

— Bravo, 'nea Ioane!

— De eram în alte timpuri, nu ne mai ridicam noi...

De oțelarul Aurel Stanciu e imposibil să nu fi auzit cineva (fotografia 14). Dialog cu el:

— 'Nea Stanciule, ți-ai dorit să înveți o meserie, ai învățat-o. Ți-ai dorit să devii prim-topitor, ai devenit. La revelionul din '57 mi-ai mărturisit că vrei să lucrezi la niște cuptoare noi; lucrezi la oțelăria nouă. Ce-ți mai dorești acum în uzină?

— Să îndeplinesc mereu planul.

Pe Ion Ionescu, cel mai bun macaragiu de la O.S.M., îl ocolesc. E supărat pe mine. Am scris despre viața lui. I se spunea Tarzan înainte. Era mare golan. Nu voia să învețe nici o meserie. Totuși comuniștii s-au „ținut" de capul lui. Astăzi nu i se mai spune Tarzan. E un om liniștit, un familist bun. Și am spus: cel mai bun macaragiu (fotografia 15).

O să mă împac cu el o dată. Poate la un șpriț.

Ce păcat că nu pot să scriu despre femei. Am cunoscut-o pe Elena Dan (fotografia 16). Nu se gîndea c-o să devină ingineră. S-a dus la construcții. Și azi e inginer.

— Uite, la construcția asta am lucrat și eu! — se mîndrește ea.

Și noi sîntem mîndri de ea!

— Eu era să mă fac popă — ne povestește Victor Pall (fotografia 19). Așa voiau ai mei, dar nu voiam eu. Am venit la Hunedoara. Am învățat o meserie. Sînt maistru la furnalele noi. Cine ar fi crezut în trecut, în țara noastră, că un tînăr ungur va ajunge să fie apreciat și ajutat să se califice, să se ridice, așa cum am fost ajutat eu, de către partid, să mă ridic...

Dumitru Brînzei a venit la Hunedoara, gonit de secetă. Avea brațe vînjoase, dar nu putea face cu ele mare lucru: nu cunoștea secretele nici unei meserii. A fost la cuptor, omul 4—3—2—1. Pe urmă, prim-topitor. Acum e maistru (fotografia 18). A dat atunci telegramă după frate-su, Mihai: „Hai aici, că poți învăța o meserie". A venit și el. Acum e prim-topitor la oțelăria nouă (fotografia 17).

Ei sînt printre cei mai buni din combinat.

Da, Hunedoara este o universitate. „Profesorii" — comuniștii.

EXPOZIȚIA SOVIETICĂ DE LA NEW YORK

„M-a uluit progresul uriaș dobîndit de Rusia în răstimp de 40 de ani" — a scris inginerul american William Gregor în cartea de impresii a Expoziției sovietice de la New York. Iar un alt vizitator, un student, a notat: *„Excepțional! Contactul cu tehnica voastră cosmică mă îndreptățește să afirm că expoziția viitoare o veți organiza în Lună"*.

Asemenea impresii produc exponatele sovietice din palatul Coliseum americanilor uluiți de admirație față de gigantul sovietic despre care timp de patru decenii propaganda imperialistă nu a debitat decît calomnii. Dacă primii sateliți artificiali ai Pămîntului lansați în U.R.S.S. au demonstrat americanilor că Uniunea Sovietică deține supremația mondială în domeniul rachetelor și zborurilor cosmice și dacă baletul lui „Bolșoi Teatr" a arătat nivelul înalt al artei sovietice, actuala Expoziție a realizărilor Uniunii Sovietice în domeniul științei, tehnicii și culturii aduce, prin cele 10.000 de exponate ale sale, 10.000 de mărturii ale adevărului că oamenii sovietici sînt în avangarda progresului tehnico-științific al omenirii.

În fiecare zi 40-50.000 de americani au posibilitatea să vadă imaginea grandioasă a comunismului; ei se conving că centrul tehnicii se mută în răsărit și că automatizarea—care aduce șomaj sub capitalism — aduce progres și bunăstare în lumea socialismului. Și dacă aeroporturile occidentale au scări mobile prea scurte pentru a ajunge la înălțimea lui TU-114, e tot așa de limpede că minciunile occidentale au picioare prea scurte pentru a putea concura cu forța adevărului despre realitatea sovietică.

Expoziția sovietică de la New York — ca și convorbirile duse cu acest prilej de F.R. Kozlov, prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., cu fruntași politici și ai cercurilor de afaceri din S.U.A. — constituie o contribuție la lichidarea „războiului rece", la instaurarea spiritului de prietenie, coexistență pașnică și colaborare între popoare.

Totodată, expoziția de la Coliseum, care a premers în timp celei americane ce se deschide la Sokolniki, constituie un îndemn adresat Americii de poporul sovietic, îndemn concretizat în cuvintele din mesajul tov. N. S. Hrușciov: *„Fie ca locul întrecerii în domeniul producției mijloacelor de distrugere să-l ia întrecerea în domeniul creării de bunuri materiale și al acumulării de valori spirituale.*

Fie ca poporul american și poporul sovietic să-și unească eforturile în lupta pentru asigurarea păcii și crearea pe planeta noastră a unor condiții care să-i elibereze pe oameni de teama pentru viitorul lor și pentru viitorul generațiilor de mîine".

① Președintele Eisenhower, însoțit de F. R. Kozlov, prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., vizitează standurile Expoziției sovietice.

② O imagine de la inaugurarea Expoziției realizărilor U. R. S. S. în domeniul științei, tehnicii și culturii. O convorbire amicală între F. R. Kozlov (dreapta), D. Eisenhower și R. Nixon.

③ Una din senzațiile Expoziției sovietice de la Coliseum o constituie macheta spărgătorului de gheață atomic „V. I. Lenin", primul din lume.

④ Vizitatorii americani în fața machetei ultimei trepte a rachetei cosmice sovietice lansate în direcția Lunii.

⑤ La standul mecanizării agriculturii vizitatorii se string în jurul ghidului, curioși să afle cît mai mult despre diferitele agregate agricole sovietice.

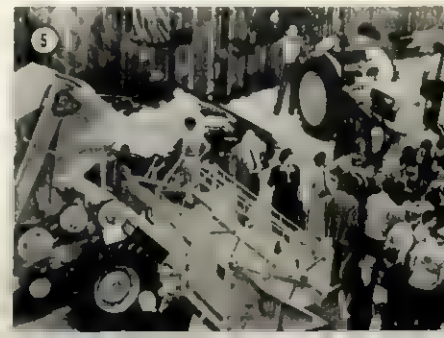

FILM

Cineva — prin acest „cineva" îl vizăm în primul rînd pe spectatorul care nu lasă o săptămînă fără să-şi petreacă cel puţin două ceasuri în compania unui film — făcînd o incursiune în centrul cinematografic de la Buftea, va constata că imensele clădiri dintre hotarul unui lac arginţiu şi ai unei păduri seculare trăiesc astăzi o activitate febrilă. Pe platourile studioului „Bucureşti" se filmează intens. Şi marea sărbătoare ce se apropie — a 15-a aniversare a eliberării patriei de sub jugul fascist — a dat aripi cineaştilor noştri, constituind ea însăşi principala sursă de inspiraţie a creatorilor romîni din serviciul celei de-a „şaptea arte".

Credem că, aşa cum se prezintă lucrurile în momentul de faţă, concret, pe peliculă, avem motive să vorbim cu încredere despre cinematografia românească, despre desvoltarea şi succesele ei viitoare. Privind şantierul întins pe care lucrează acum cineaştii noştri din toate ramurile — film artistic, documentar, jurnale de actualităţi şi cronici, film ştiinţific, jurnale agricole, sportive, pentru copii, desene animate, filme de păpuşi, diapozitive — încerci un sentiment de mîndrie pentru această realizare a regimului de democraţie populară. Şi-ţi aminteşti, văzînd modernul complex de la Buftea, de la ce am pornit...

...Era puţin mai mult decît zero. Un mic studio în strada Wilson, cîteva proiectoare, un aparataj ultraîmbătrînit. Aceasta era situaţia la naţionalizare, în 1948, în urmă cu 11 ani. Şi asta, în ciuda faptului că în Bucureşti exista o veche pasiune cinefilă. Amintim că, numai după şase luni de la întîia reprezentaţie cinematografică oferită parizienilor de fraţii Lumière, la 27 mai 1896, în saloanele redacţiei ziarului „Independenţa romînă" din Bucureşti, au şi fost proiectate micile filme şi s-a aplaudat cu entuziasm această descoperire a secolului! Mai tîrziu, s-au găsit chiar cîţiva entuziaşti — actori, ca de pildă Grigore Brezeanu — care au dorit să pună bazele unei producţii naţionale de filme. Totul a sucombat însă după primele încercări, pentru că statul burghez nu „a găsit" fonduri pentru noua artă. Aşa se face că cinematografia românească are un trecut trist şi sărac, o istorie în care, alături de cîteva victorii, nu se pot enumera decît înfrîngeri, lupte grele cu indolenţa oficială şi iar înfrîngeri. Aceasta, cu toată abnegaţia unor entuziaşti. Ea are însă *un prezent*, şi acest prezent porneşte de la primul film realizat în anii de democraţie populară — „Răsună valea" — şi se continuă cu filme ca „Mitrea Cocor", „Desfăşurarea", „Moara cu noroc", „Erupţia", „Alo? Aţi greşit numărul!", „Mingea", „D-ale carnavalului" etc.

Cu sprijinul specialiştilor sovietici, s-a ridicat complexul cinematografic de la Buftea; tînăra generaţie de cineaşti crescuţi în anii aceştia îşi dovedesc calităţile; s-au pus bazele unei industrii cinematografice romîneşti.

În numai 11 ani, cinematografia naţională a devenit cunoscută peste hotare şi izbuteşte să-şi demonstreze chiar întîietatea într-un anumit sector (la Cannes, desenul animat „Scurtă istorie" a luat premiul „Palme d'or", iar la Tours, un alt film al lui Gopo, „7 arte", a fost distins cu Marele Premiu).

Pe şantierul filmului artistic romînesc sînt în lucru în prezent opt filme: „Valurile Dunării", „Furtuna", „La miezul nopţii va cădea o stea", „Avalanşa", „Băieţii noştri", „Vînt de martie", „Telegrame", „O poveste ca în basme".

Filmăm!

Trei echipe de cineaşti vă invită, prin fotografiile de faţă, să petreceţi cîteva clipe în mijlocul lor. În numărul viitor, date mai ample despre filmele „La miezul nopţii va cădea o stea", „Vînt de martie", „Telegrame" şi „Băieţii noştri".

M. MARINESCU-SANDU

1) Ana, soţia lui Mihai, personaj din filmul „Valurile Dunării". Pentru acest rol — o femeie tînără, modestă, cu o bogată viaţă interioară, împărtăşind grijile şi frămîntările bărbatului ei — alegerea s-a oprit asupra tinerei Irina Petrescu, studentă la Facultatea de filologie din Bucureşti.

2) Toma (în viaţa de toate zilele actorul Lazăr Vrabie) este figura centrală a filmului „Valurile Dunării". Un om dinamic, plin de hotărîre şi curaj, comunistul căruia partidul i-a încredinţat o sarcină importantă: aceea de a participa la una din acţiunile temerare pentru procurarea de arme necesare insurecţiei armate. În august 1944, forţele partidului sînt mobilizate pentru pregătirea insurecţiei armate. Toma, aflat într-un oraş de pe Dunăre, este trimis special pe şlepul N.F.R.-724, ce transportă pentru fascişti o însemnată cantitate de armament. Graţie acţiunii lui Toma şi a influenţei pe care el izbuteşte s-o aibă în primul rînd asupra cîrmaciului Mihai, acest armament nu va ajunge în mîinile fasciştilor. Comunistul Toma şi-a îndeplinit sarcina dată de partid.

3) Vi-l prezentăm pe regizorul şi, în acelaşi timp, unul din cei trei interpreţi principali ai filmului „Valurile Dunării" (realizat după scenariul lui Francisc Munteanu şi Titus Popovici): Liviu Ciulei, care este în cazul de faţă Mihai, cîrmaciul şlepului N.F.R.-724. Un om cu o evoluţie interesantă care, de la mînia surdă dar pasivă a omului cinstit urînd fascismul şi slugile acestuia, se alătură, pînă la urmă, luptei împotriva duşmanilor ce i-au cotropit patria.

Filmul „Furtuna" ...Celula unui deţinut politic. De afară răzbat împuşcături răzleţe, urale, zgomot de paşi alergînd pe coridoarele reci. Uşa celulei se deschide. Două mîini se strîng bărbăteşte, fericirea şi emoţia înundă două chipuri omeneşti...

Sînt primele scene, prologul, ce evocă evenimentele petrecute aievea cu cincisprezece ani în urmă şi pe care le readuce în memoria noastră filmul romînesc în pregătire „Furtuna" (titlul provizoriu). Iată-l pe eroul principal al filmului, comunistul Duma, împreună cu utecistul Andrei (foto 4). Pentru el s-a deschis, după ani de zile, poarta temniţei, pentru el încep viaţa, libertatea. Sîntem în toamna anului 1944. Duma (în acest rol Ion Manta anunţă o creaţie remarcabilă) se întoarce acasă. Oraşul natal, aflat undeva în Ardeal, a fost părăsit în grabă de trupele fasciste. Dezorganizarea, o iminentă lipsă de alimente şi, mai cu seamă, primejdia ca înainte de a sosi armatele eliberatoare sovietice

ĂM!

și romîne fasciștii să încerce noi atacuri împotriva orașului — important nod de cale ferată — sînt probleme ce se pun cu toată gravitatea în fața nucleului de comuniști. În oraș se organizează detașamente ale gărzilor patriotice, oamenii muncii vin alături de comuniști să-și apere familiile și căminele amenințate. Și cînd atacul fasciștilor se dezlănțuie cu furie, un răspuns hotărît i se ridică împotrivă, sub lozinca „Moarte cotropitorilor!"

În luptă, Duma, omul care sorbise doar cîteva ceasuri de libertate, cade în mîinile dușmanului. Dar podul către care se retrăgeau nemții sare în aer. Pentru dușman nu mai există scăpare! Duma mai apucă să-i spună tovarășului de suferință: „Noi izbutim întotdeauna!"

5) Iată-l aici, sub „focul" reflectoarelor, pe actorul Nicolae Praida (cunoscut publicului din filmele „La mere" și „Viața nu iartă"). Deține în „Furtuna" rolul utecistului Andrei, tovarăș apropiat de luptă al comunistului Duma. În scena de față, caută să deslușească cu privirea sfredelitoare, în decorul îmbîcsit al unui restaurant luxos, locul unde se ascunde un periculos agent al siguranței fasciste.

6) Cezarina Chirițescu, elevă în clasa a XI-a și... „prințesă" în noul film artistic în culori pe care-l realizează Ion Popescu-Gopo. După cum vedeți, Cezarina pare cam contrariată, codițele-i au luat o poziție ciudată, lumînarea cam tremură în sfeșnic. Ce s-a întîmplat? Secrete ale filmului-basm (dar un basm foarte modern) „O poveste ca în basme".

7) Cîtă vîlvă pentru o singură clipă! În scenariu scrie: „La vederea zmeului, codițele prințesei se ridică în sus de spaimă". Și se ridică, vedeți? Bineînțeles, aceasta e o scenă de „familie", la care nu participă, de obicei, decît obișnuiții casei, adică ai filmului: regizorul Ion Popescu-Gopo, operatorul Aurel Samson, Cezarina Chirițescu etc. Dintr-o nebăgare de seamă însă, s-a aflat și fotoreporterul pe acolo!...

Așa a fost IERI...

Ruine... Mormane de cărămizi, traverse și moloz, astfel te întîmpina fațada principală (foto 1). În halele pustii domnea aceeași dezolantă priveliște (foto 2). Așa arătau, imediat după 23 August 1944, uzinele „Astra" din Brașovul de atunci, în care muncitorii erau asupriți și exploatați crunt de către capitaliști.

Așa este ASTĂZI

Pe ruinele fostelor uzine „Astra" se înalță acum în Orașul Stalin o uzină modernă, al cărei nume e „Steagul Roșu" (foto 3). Aici romîni, maghiari, germani lucrează înfrățiți la construcția autocamioanelor romînești (foto 4), realizare a regimului de democrație populară.

Ce ați pregătit pentru 23 August?

Stejarul din Borzești

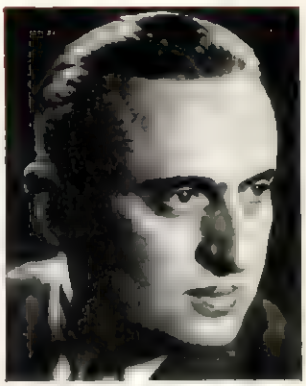

Matei Socor

Compozitorului Matei Socor, maestru emerit al artei, lucrează în prezent la un oratoriu pentru orchestră simfonică, cor și soliști, purtînd titlul „Stejarul din Borzești". L-am întrebat pe maestrul Socor ce valoare de simbol capătă, în noua sa lucrare, legendarul stejar de la Borzești.

— Stejarul din Borzești, care în veacul lui Ștefan cel Mare a stat de veghe la luptele românilor cu tătarii, cedează azi faima sa unuia din cele mai importante șantiere naționale ale construcției socialismului: marele complex industrial petrochimic din Onești-Borzești. El reprezintă o permanență și tocmai de aceea l-am luat drept simbol pentru tematica lucrării mele: continuitatea în timp a luptei poporului nostru pentru libertate, pentru o viață mai bună.

În desfășurarea muzicală a oratoriului, „Stejarul" devine comentator, lui îi va corespunde o voce de bas.

— Care sînt problemele de creație pe care le ridică noua dv. lucrare?

— Oratoriul va încerca să înfățișeze dramatica încleștare a poporului nostru în lupta lui pentru libertate, de-a lungul secolelor pînă în zilele noastre, zilele victoriilor construcției socialismului. Dramatismul acestei continue lupte către lumină m-a făcut să aleg oratoriul ca mijloc de expresie. Oratoriul e, prin natura sa, un gen dramatic. În lucrarea mea se vor înfrunta personaje simbolice: „Femeia muncitoare", „Patronul", „Țăranul", „Boierul"... Dar în ceea ce privește dramaturgia oratoriului, mă bizui pe un mare ajutor.

— Autorul textului?

— Într-adevăr, dînsul. Poetul Dan Deșliu a creat textul și a reușit să-i dea forța dramatică pe care o doream. Cred că Dan Deșliu va da posibilitate cititorilor să cunoască poemul „Stejarul din Borzești", publicîndu-l și în mod independent.

— Melodicitatea oratoriului dv. va face apel la inspirația folclorică?

— Cum ar putea vorbi altfel personajele de esență populară, decît pe limba lor? Încerc să creez melodii inspirate din intonațiile stenice ale folclorului nostru. Mă refer, bunăoară, la cîntecele haiducești. Voi încerca apoi să fac trecerea de la acestea către intonațiile cîntecelor de masă, revoluționare, muncitorești. Uneori, pentru a sluji ideea de bază a lucrării — continuitatea luptei poporului — voi transpune aceeași melodie în moduri diferite. Astfel, tema „Stejarul din Borzești", care în tinerețe e largă, maiestuoasă, patriarhală, devine, în ultima parte, un cîntec de brigadieri, tineresc, însuflețit, optimist. Pentru unitatea întregului, tema „Stejarul" revine și în perorația finală. „Stejarul din Borzești" „vede" o imensă armată de frați: o pădure de stejari, pe care nici o furtună nu poate să-i doboare. Așa urmează să se încheie oratoriul.

Anca VARNALI

Trei surori... din zilele noastre

Valeria Gagialov, Irina Răchiteanu și Silvia Popovici în piesa „Surorile Boga" de Horia Lovinescu

Ultimele luni ale trecutei stagiuni au fost dăruite de către o parte a colectivului Naționalului bucureștean repetării atente, migăloase, pasionate, a piesei „Surorile Boga" de Horia Lovinescu. E piesa cu care urmează să fie inaugurat, în mod festiv, noul an teatral, ce începe la 23 August, sub semnul marii sărbători.

Ne-am hotărît la un... tripiu interviu, luat interpreților celor trei surori Boga — eroine principale ale dramei. Dar mai întîi, un scurt colocviu cu regizorul spectacolului, Moni Ghelerter.

— Noua piesă a lui Lovinescu reia pretextul cehovian al celor trei surori aspirînd la o fericire adevărată, dar le caută o corespondență în altă epocă și pe alt meridian. Locuind într-un ținutul ordgel moldovenesc, surorile Boga își găsesc fiecare formula de fericire, după multă frămîntare și suferință, abia în zilele noastre de adîncă prefacere socială: atunci cînd înțeleg că rezolvările personale nu se pot împlini decît într-un context social ce implică fericirea colectivă. Piesa m-a cucerit prin interesantele sale valențe psihologice, prin faptul că simte și redă autentic pulsul vieții, al unei actualități apropiate, pentru că aduce pe scenă febra unei atmosfere și a unor evenimente pe care le-am trăit cu intensitate. E o piesă a unor puternice mișcări sufletești petrecute pe fundalul și în ritmul transformărilor revoluționare de după 23 August, e piesa unor împliniri. Și, de aceea, e puternic optimistă, deși surorile Boga își obțin fericirea cu prețul unor serioase greutăți.

Convorbirea noastră a avut loc în pauza unei repetiții, desfășurate într-o sală a Teatrului Național. Toți aici, le-am întîlnit și pe cele trei interprete principale. Artista emerită Irina Răchiteanu a fost prima care ne-a prezentat rolul ei. A fost o recomandare călduroasă, entuziastă chiar. Era clar: actrița își îndrăgise personajul și căuta căile unei totale identificări cu eroina.

— Iulia mea e doctorită și sora cea mai mare dintre fetele Boga. Pînă la 40 de ani, atunci cînd o surprind întîmplările din piesă, nu gustase din plin nici satisfacția realizărilor profesionale, nici bucuria de a-și avea căminul propriu; decepția sentimentală din tinerețe o aspise și o închisese în ea. Își trăia viața corect, dar într-o sobrietate sufletească care o pustiise și pe care scîrba față de războiul fascist o amplificase. Și, totuși, în spatele acestei aparente închistări sufletești, se ascundea o inimă caldă și bogată, o noblețe și o puritate pe care le solicită și le valorifică doar evenimentele din vara lui 1944. Atunci Iulia mea își înțelege adevăratul rost și află „tainele" adevăratei fericiri: devine comunistă, se încadrează în lupta pentru transformarea socialistă a țării și își găsește, o dată cu aceasta, și tovarășul de viață. Ea este aceea care rostește, în final, fraza care concentrează esența piesei: „Da, nu mai sîntem niște frunze pe apă. Am început să știm pentru ce trăim..."

Valeria Gagialov e mai rezervată față de personajul ei:

— Să nu-mi luați în nume de rău entuziasmul temperat față de caracterul Valiei, eroina pe care o interpretez, dar ea nu suportă decît o adeziune parțială: sora mijlocie e mai frivolă, mai superficială și găsește soluții oarecum dubioase pentru a se consola de eșecurile cu un om în viziu, mărginit și brutal. Dar suferințele o maturizează și o aduc, deși cu prețul unei grele lovituri (moartea tînărului intelectual comunist de care se îndrăgostise), să înțeleagă care este drumul drept pe care trebuie să meargă în viață.

Cea mai tînără dintre surorile Boga, Ioana, este interpretată de cea mai tînără actriță a Naționalului: Silvia Popovici (care debutează, cu acest rol, pe prima scenă a țării noastre). Să notăm cele ce ne spune:

— Să mă ierte colegele mele, dar eu cred că rolul Ioanei e cel mai complex și mai dramatic din piesă. Robită de pasiunea pentru soțul ei, un fascist paranoic și bestial (dar pe care ea nu îl cunoaște în început ca atare), Ioana izbutește, pînă la urmă, să se smulgă acestei iubiri înjositoare și să se regenereze sufletește în lupta pentru făurirea unei lumi noi. E un personaj cu o evoluție sufletească de 90 de grade, foarte greu de realizat. Voi reuși oare?

Nu putem spune decît că sperăm, împreună cu toți colectivul, ca întreg spectacolul să reușească.

Sanda FAUR-DIMA

Materialul documentar: viața

Al. Mirodan

Cu dramaturgul Al. Mirodan trebuia să mă întîlnesc la „Gazeta literară". Coleg de breaslă, ziarist-dramaturg era desigur prea inițiat în meserie ca să nu mă aștepți la un interviu desfășurat în optime condiții. Și cînd colo, iată, se dovedește mai zgîrcit la vorbă și mai discret cu privire la proiectele sale scriitoricești, decît cel mai aprig „inamic" al gazetarilor.

— Prefer să vorbesc despre realizări, cîte sînt, și mai puțin despre proiecte. E mai sigur și mai decent — adaugă el zîmbind.

— Și totuși, încercați o indiscreție „față de dv. însăvă". Cunoașteți scopul interviului nostru...

— Da, și tocmai de aceea voi încerca să răspund. Un deceniu și jumătate de la eliberarea patriei noastre e un moment istoric care solicită conștiința noastră scriitoricească. Prin urmare, scriu — în cinstea acestei sărbători — o piesă. Am intitulat-o „Interviu cu un comunist".

Iată deci că autorul nu-și dezminte puternica afinitate față de mediul profesiunii sale de bază: după „Ziariștii" — care, deși piesă de debut, a adus în dramaturgia românească chipul cel mai pregnant conturat al ziaristului comunist din zilele noastre — o nouă lucrare care sugerează prin titlu atmosfera presei.

— E vorba, și de astă dată, de oameni și întîmplări din lumea ziaristică?

— Nu, titlul vrea doar să definească caracterul dramei: am intenționat să realizez un interviu, formulă prin mijlocirea căreia să scot în evidență cîteva trăsături de caracter și cîteva momente esențiale din viața unui tînăr comunist al țării și zilelor noastre.

— E o încercare de reconstituire documentară a evenimentelor revoluționare din ultimii ani?

— Nu, este evocarea, prin intermediul unui om, a cîtorva episoade: înainte și în timpul insurecției de la 23 August, în februarie 1945 și, pe urmă, pe un șantier de construcție. Faptele îmi sînt cunoscute la modul autentic, în sensul că o parte din ele le-am înregistrat nu într-o „documentare" cu diurnă și bilet de tren, ci altfel: avînd cinstea de a face parte din U.T.C. am fost — alături de atîția alții — atunci și acolo.

— Eroii piesei au poate și ei corespondențe autentice cu tinerii în mijlocul cărora v-ați aflat în timpul acelor memorabile zile și evenimente?

— Nu este o piesă cu „chei". Dar, firește, tinerii pe care i-am cunoscut, tovarășii mei de luptă, personajele țesute ale epocii, au constituit substanța vie din care s-au născut eroii „Interviului".

— După cîte înțeleg, e o încercare de a găsi o formulă expresivă pentru o piesă de idei, cu eroi care vehiculează anumite concepții ideologice.

— Da, e o încercare. Încerc să găsesc un mod de expresie corespunzător conținutului. În aparență, lucrurile sînt simple, dar conținutul scriiului nostru fiind nou (realmente, esențial și revoluționar nou), modul de expresie trebuie (potrivit celor mai elementare legi ale corelației dialectice dintre conținut și formă) să fie la rîndu-i nou. Cred cu cea mai fermă convingere că dramaturgia realist-socialistă (pornită de la revoluția teatrală săvîrșită de Maiakovski, Vișnevski, Brecht, Lorca etc.) este prin „destin" (dați-mi voie să utilizez acest cuvînt) însărcinată a promova neîncetat conținutul și forma nouă a teatrului contemporan, ea fiind cu adevărat avangardă (pentru că se vorbește insistent în lume — vezi conferința organizată de UNESCO la Helsinki — despre avangardă). Cred că avangardă sîntem și trebuie să fim acum noi. Cred că trebuie, în numele acestei sarcini artistice revoluționare, să combatem ideologic tendințele diferiților negustorași de teatru de a menține, din neputință de a crea și lenevie intelectuală, formulele super-fumate ale confecțiilor burghezo-bulevardiere, după cum trebuie combătute cu egală vigilență tendințele de a împrumuta „inovațiile" teatrului decadent de așa-zisă avangardă.

— E o problemă destul de dificilă.

— E o problemă (nu formulez paradoxuri) destul de simplă, pentru că la analiza piesei de teatru trebuie început și terminat cu o singură întrebare: care este efectul? Care este efectul politic și artistic al piesei? Este o piesă comunistă sau nu este o piesă comunistă?

— Încă o întrebare, mai se pare cea esențială: ce ați urmărit în primul rînd să realizați în noua dv. piesă?

— Ceea ce am urmărit pînă acum și ceea ce voi urmări și de acum înainte: să aduc o contribuție la crearea, în scris și pe scenă, a chipului comunistului contemporan, a omului nou, format în spiritul partidului clasei muncitoare și al construcției socialiste. Este sarcina noastră fundamentală.

Am fost în INFERN

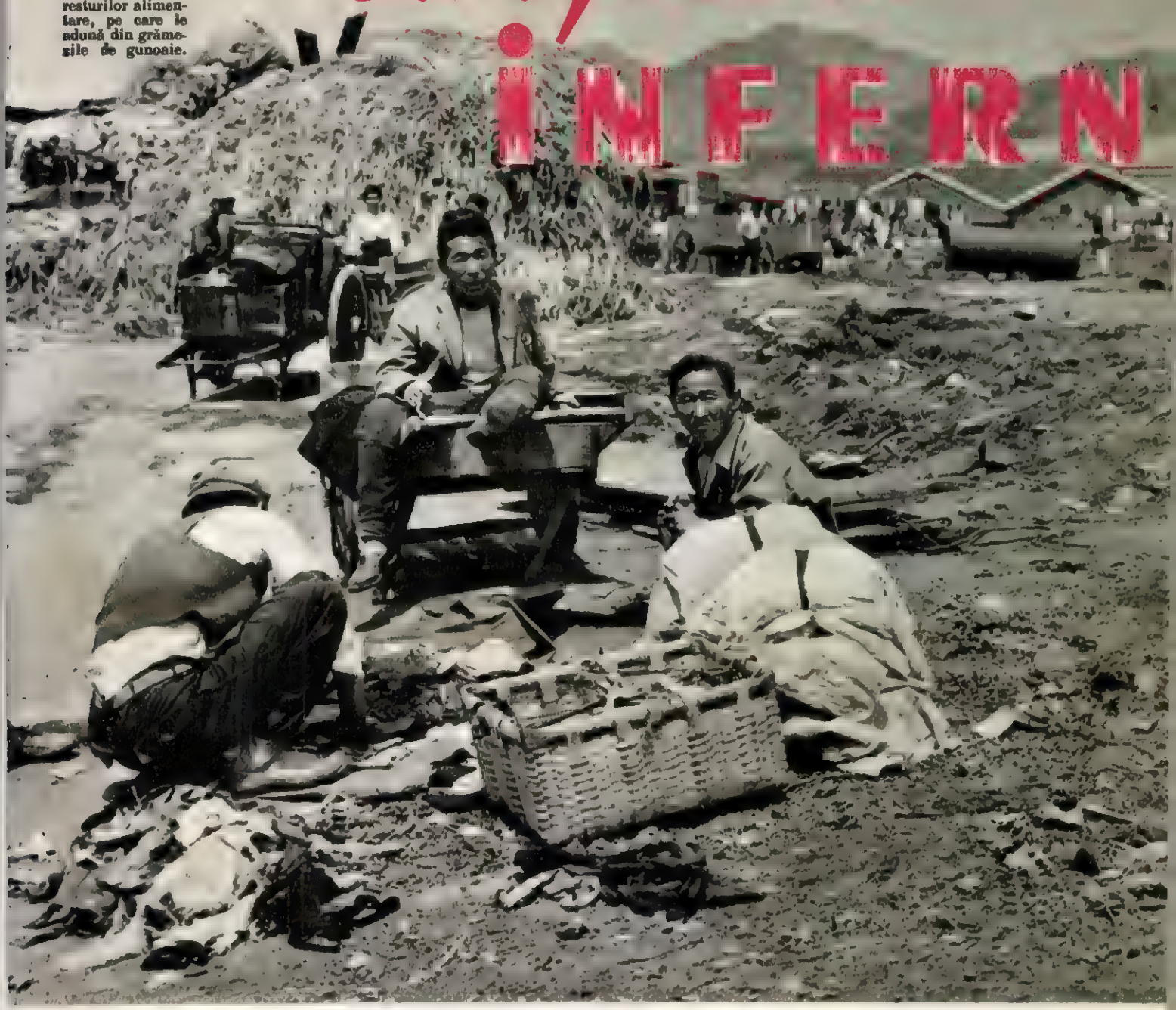

Mii și mii de oameni din împrejurimile Pusanului „trăiesc" doar de pe urma zdrențelor și a resturilor alimentare, pe care le adună din grămezile de gunoaie.

Fotoreportaj special pentru „Flacăra" de Ana RIWKIN-BRICK, ziaristă suedeză

Dacă s-ar alcătui un tabel al țărilor aflate în mizerie, fără îndoială că primul loc în lume l-ar ocupa Coreea de sud. Revista burgheză „Schweitzer Illustrierte" arată într-un reportaj intitulat: „COREEA DE SUD — UN STAT SORTIT MORȚII", că „țăranul coreean duce o viață primitivă, neatins de civilizația modernă, iar la orașe, mase lipsite de orice mijloace luptă greu pentru pîinea cea de toate zilele. În opoziție crasă cu acest tablou deprimant, care impresionează pe orice vizitator din Occident, se află traiul îmbelșugat al unei minorități care se desfată în lux... Situația se înrăutățește datorită blocării brațelor de muncă prin întreținerea unei armate supradimensionate de 750.000 de oameni".

La rîndul ei, revista vest-berlineză „Illustrierte Berliner Zeitung" descrie Coreea de sud ca pe o „țară a contrastelor enorme: Evul Mediu se încrucișează cu timpurile moderne, copii leșinați de foame își turtesc nasurile de vitrinele luxosului Bando-Hotel, în care oameni de afaceri străini își împart milioane de dolari".

Aceasta e Coreea de sud — supranumită „țara cadavrelor vii" — moșie pe care trădătorul Li Sîn Man a arendat-o imperialiștilor americani. Peste 4.200.000 de șomeri mor de foame, sute de mii de orfani vagabondează pe străzi și șosele; peste 3.000.000 de țărani sînt săraci lipiți pămîntului, lipsiți de hrană, îmbrăcăminte și adăpost. Acești nefericiți rătăcesc pe drumuri, într-adevăr ca niște cadavre vii. Industria sud-coreeană e falimentară, producția ei reprezentînd abia 50% față de anul 1945. Suprafețele cultivate s-au diminuat cu 600.000 ha, ceea ce a dus la scăderea cu 40% a producției de cereale. Dolarii primiți de Li Sîn Man de la patronii săi de peste ocean sînt folosiți exclusiv în scopuri militare.

După ce și-au adus poporul la sapă de lemn, lleinmaniștii au purces la dezmembrarea și nimicirea lui: dovadă prezentele „tratative" pentru transmutarea populației peste hotare, duse între guvernul sud-coreean și unii moșieri din America de Nord și de Sud, pentru vînzarea de sclavi sud-coreeni. Primele transporturi de orfani și șomeri au și fost „livrate" cumpărătorilor.

Mizerie, sărăcie, foamete, boală, șomaj... Acesta e tabloul înspăimîntător al țării de la sud de paralela 38. Așa arată o țară aflată sub obîrșuirea colonizatorilor americani, la șase ani după încheierea armistițiului.

O mărturie zguduitoare a actualei stări de lucruri din Coreea de sud o constituie și fotoreportajul ziaristei suedeze Ana Riwkin-Brick, care a cunoscut la fața locului condițiile de viață infernale ale populației sud-coreene. Publicăm acest fotoreportaj, însoțit și de cîteva imagini transmise de unele agenții de presă străine.

Puțini cunosc în lume adevărata situație din Coreea de sud, iar guvernul lui Li Sîn Man are toate motivele să mențină această stare de lucruri. Puținele știri care, în ciuda cenzurii, răzbesc dincolo de hotarele Coreei de sud constituie o zguduitoare acuzație la adresa regimului ce domnește cu sprijinul Statelor Unite în această țară.

În Coreea de sud mizeria a luat asemenea proporții, încît pînă și reprezentanți ai partidelor progubernamentale au ajuns să afirme: „Dacă vrem să trăim, trebuie să purcedem la o schimbare". Această declarație poate fi înțeleasă cu adevărat, numai atunci cînd ai avut ocazia să cunoști îndeaproape viața obidită a oamenilor simpli din Coreea de sud. Spre exemplu, mii

și mii de oameni din împrejurimile Pusanului „trăiesc" de pe urma zdrențelor și a resturilor alimentare pe care le adună din grămezile de gunoaie. În mari ghetouri, constînd din corturi și lăzi suprapuse, locuiesc nenumărate familii cu mulți copii. Mii de orfani rătăcesc prin Coreea de sud purtînd cîte un coș și un cîrlig și scormonind mereu prin gunoaie.

De-a lungul coastei se întinde cea mai frumoasă regiune a Coreei de sud. Ochiul vede pînă departe, peste Marea Japoniei. Dar drumul într-acolo este închis, pentru că el trece prin San Ai Von (Valea dinspre mare). Numele nu dă de bănuit ce condiții infernale domnesc aici, în leprozeria de la San Ai Von din apropierea portului Pusan. Mii de bolnavi, bărbați și femei, copii și bătrîni, își așteaptă aici sfîrșitul, o moarte chinuitoare după ani de boală. Și aceasta în ciuda faptului că, în stadiul actual al medicinii, lepra este în unele cazuri vindecabilă. Li Sîn Man, însă, nu pune la dispoziția celor 120.000 de leproși nici un fel de mijloace materiale. Fiecare ban este cheltuit pentru armată. Într-o singură privință s-a avut însă grijă: gardurile de sîrmă ghimpată opresc victimele leprei să fugă din acest lagăr al morții.

Unul din miile de orfani ce rătăcesc prin Coreea de sud, purtînd un coș și un cîrlig și scormonind mereu prin gunoaie...

Afară e soare și valea strălucește în cele mai frumoase culori; dar în barăcile sumbre, bolnavii zac apatici pe podeaua de lut.

Foamea l-a doborît! Pe străzile orașelor sud-coreene pot fi văzute la tot pasul asemenea scene tragice.

Tineri fără viitor... În lagărul de leproşi de la San Ai Von, bolnavii aceştia îşi aşteaptă moartea. Căci de la actualul regim nu vine nici o îmbunătăţire a situaţiei...

Aşa arată o „locuinţă" în Coreea de sud.

În ghetourile de iad din Coreea de sud locuiesc nenumărate familii. Fotografia înfăţişează un astfel de ghetou din apropiere de Seul.

Iată ce a mai rămas dintr-o fabrică sud-coreeană. Tot mai multe fabrici închise, datorită situaţiei dezastruoase a economiei.

FLACĂRA OBIECTIV

● *Domnul Pinay, ministrul de Finanţe al Franţei, este considerat de ziarele occidentale drept omul care vede totul „în roz"; atît de roz, încît a declarat deunăzi că producţia industriei franceze a ajuns la un „nivel record". Comentînd „optimismul debordant" al lui Pinay, „Libération" arată că în realitate, faţă de 1956, nivelul producţiei franceze este în scădere cu 2,6%.*

● *Conform aprecierii unui juriu format din renumiţi croitori italieni şi experţi în materie de modă, actriţa sovietică de cinematograf Tatiana Samoilova este una dintre cele patru femei considerate drept „cele mai elegante din lume"*

● *Numeroşi foşti generali şi amirali americani au fost angajaţi în posturi de conducere, de către diferite firme interesate în comenzi militare de stat. Oferindu-le salarii princiare, firmele respective nu cer noilor „angajaţi" decît să facă uz de legăturile lor mai vechi cu Pentagonul. Ceea ce face în prezent obiectul unei anchete a Camerei Reprezentanţilor, sesizată de unele afaceri scandaloase.*

● *Cifre zguduitoare: 180.000 de arestaţi, 10.145 de răniţi, 5.000 de oameni ucişi în Vietnamul de sud.*

● *„Ajutorul" american capătă în Mexic forme... otrăvitoare. Deunăzi, opinia publică mexicană a fost cuprinsă de indignare la aflarea ştirii că S. U. A. intenţionează să depoziteze deşeuri radioactive în Golful Mexic.*

● *În patru ani boxul profesionist a făcut 64 de victime. Iată bilanţul tragic al practicării acestui sport în ţările din Occident, unde şi boxul este supus legilor junglei. Organul corpului medical britanic, „The Lancet", dă alarma şi arată că numărul mare al deceselor pe ring impune medicilor interzicerea practicării acestui sport.*

● *Oameni practici, experţii Pentagonului au calculat: în Coreea de sud, întreţinerea unui soldat american costă circa 6.500 de dolari pe an, în timp ce pentru un mercenar sud-coreean nu se cheltuiesc decît 650 de dolari. Simplu şi grăitor.*

● *Rasiştii din Tallahasse (Florida) au cerut interzicerea cărţii „Trei mici purceluşi", pe motiv că ar constitui material de propagandă împotriva segregaţiei rasiale din America. În cartea cu pricina, un purceluş negru apare cică „superior" purceluşului alb. Şi — cum s-ar zice — fandazia-i gata!...*

● *Cercurile oficiale franceze sînt intrigate de faptul că, în ciuda unor discuţii avute în prealabil cu autorităţile vest-germane pentru producerea în comun a unui tanc franco-german, ministrul de Război al guvernului de la Bonn a anunţat că, pe baza colaborării anglo-vest-germane, urmează să se producă un nou tip de tanc, care ar putea fi construit în S.U.A. şi adoptat apoi de diferite ţări N.A.T.O. Tancul franco-german a rămas, adică... de căruţă.*

● *Titluri apărute într-un ziar francez:* „Un strigăt de alarmă al directorilor de spitale: situaţia efectivelor devine catastrofală". „Din lipsă de personal, localurile spitaliceşti se închid a doua zi după inaugurare".

D. B.

SCRIITORI și CĂRȚI

MIHU DRAGOMIR: „Pe drumuri nesfîrșite"*)

Mihu Dragomir

Recentul volum de versuri al lui Mihu Dragomir are un vădit caracter antologic. În cele șase cicluri (Pe drumuri nesfîrșite, Pămîntul cîntecului, Scutul, Răscrucile lumii, Războiul, Oda pămîntului meu) ca și în Cîteva tălmăciri, cititorul întîmpină multe versuri originale și traduceri tipărite în ultimii douăzeci de ani, îndeosebi după eliberare. Se pare, însă, că editorul — publicînd volumul — n-a intenționat să ofere o imagine de ansamblu a poeziei lui Mihu Dragomir, ci o antologie cu o temă anume: poezia patriotică, o culegere destinată în primul rînd educării patriotice a ostașilor noștri. Așa se explică de ce în volum reapar versuri inspirate din viața de oștean a autorului, din războiul criminal antisovietic, în care poetul exprimă adevăratele sentimente ale poporului, din lupta pentru libertate dusă de poporul nostru sub conducerea unor eroi ca Tudor Vladimirescu — alături de versuri în care sînt cîntate transformările revoluționare din țara noastră. Chiar și traducerile — din Maiakovski, Surkov, Tihonov, Simonov — urmăresc același fir tematic. Deși nu cuprinde o imagine de ansamblu a poeziei lui Mihu Dragomir, volumul ne dă totuși posibilitatea să surprindem cîteva caracteristici generale ale creației autorului, deoarece înseamnă, în cele aproape 250 de pagini, cîteva din piesele cele mai semnificative ale poetului.

În Versul meu, Mihu Dragomir și-a făcut o autocaracterizare care corespunde în mare măsură activității sale lirice: „Cînte alții jalea minimală,/ răscolind imagini de fîraș./ Eu din tunet, crivăț și rafală/ voi sorbi cîntarea-mi de oțaș./ Asta-i viața mea, și cred că-i bună!/ Sînt la fel la bine și la greu./ Voi cînta pe-a fulgerelor strună,/ ochi în ochi cu-ntreg poporul meu!" Desigur, Oda fulgerelor, compoziție amplă, de factură romantică atît prin viziune, cît și prin larga gesticulație lirică și prin structura liberă a frazei poetice, susține pe de-a-ntregul această autocaracterizare. Personajul liric, întruchipînd „omul comunist", urcă „străbătător prin nouri-noruntați", „pe stîncă sus", de unde „aruncă salutul" său prometeic „întregei firi". Fulgerele sînt „o blîndă joacă", deoarece eroul le-a „adunat în pumni... ca pe nuiele" și el n-are decît să „strige puterii" lui: „Fiat lux!" — ca, într-adevăr, întreaga natură să se supună omenirii. Folosind simbolurile romantice (lumină, întuneric, fulgere etc.), dar în tălmăciri proprii erei comuniste, eroul declară, mîndru și patetic, naturii: „Poruncă-i vocea mea, și cîntec totodată, /și trebuie s-asculți. Sînt omul comunist!/ Nu mă-ngrijesc de mine doar, ci versul/ mi-l potrivesc după-un cadran de veșnicii./ Primit-am moștenire universul/ și vreau să-ncep a îl grădinări./ Sînt omul comunist, și vreau în luptă/ să te frămînt, și chipuri să-ți tai, noi..."

Lirica lui Mihu Dragomir se distinge, totodată, printr-o afectivitate gravă și profundă, exprimată sobru și concis, în formule memorabile. Fragmentele din poemul Războiul, republicate în volum, sînt printre cele mai semnificative în acest sens. Bunăoară, sub ocupația hitleristă, în pragul războiului antisovietic, stînd în cazemată, poetul gîndește: „Se va porni războiul? Stăm în fortificații/ închiși cu țara întreagă sub haina de beton". Ca să releve caracterul antipopular al războiului fascist, starea sufletească deprimată a armatelor împinse spre răsărit împotriva voinței lor, pentru atingerea unor țeluri ce le erau străine, poetul găsește corespunzătoare tonuri lirice: „Am lăsat cazemata și pornim înainte/... Nici o mină, în urmă, în zări fluturînd./ O limpede lipsă de tine te-abaoarbe./ Coloane se-ndreaptă spre stelele oarbe"...

Pentru a ne comunica teroarea acestui război nedrept, Mihu Dragomir folosește sugestiv un limbaj „de front": „Și spaima, ca o flacără alergînd pe firișul trotilului/ umblă din om în om". Poetul nu s-a lăsat însă copleșit de dureri și de spaimă, el dezvăluie caracterul injust și inuman al războiului imperialist, atît prin efectele pe care aceste le-a produs în conștiința poporului (de revoltă și ură contra cotropitorilor), cît și prin înfățișarea bestialității asasinilor hitleriști.

Ca o trăsătură din cele mai de seamă ale liricii lui Mihu Dragomir, trebuie relevat modul nou în care concepe el peisajul. Mihu Dragomir a îmbogățit lirica noastră cu certe valori descriptive, ca de ex.: „Șiretul, ca un șarpe încălzindu-se la soare/ se mișcă-ncet prin stufuri, lucindu-și solzii vii./ Sub sălcii, florăria crescută în răcoare,/ și cîte un rest de viață pierdut în bălării". Însă ceea ce este mai important în peisagistica lui Mihu Dragomir este surprinderea relațiilor dinamice dintre om și natură. În peisaj se află întipărit chipul nou al noastre orînduiri sociale; ciclurile Pămîntul cîntecului și Oda pămîntului meu o dovedesc cu prisosință. Sub pana poetului, geografia poetică devine istorie și psihologie socială, peisajul fiind pentru el indiciul unor adînci transformări, atît în natură, cît și în societate, datorite luptei pentru construirea socialismului. Peisagistica devine, astfel, o modalitate a liricii socialiste. Concept autologic — deși pe o anumită tematică — Pe drumuri nesfîrșite oferă cititorilor posibilitatea urmăririi evoluției lirice a unuia dintre poeții noștri de frunte.

Pompiliu CARAIOAN

*) Versuri, Ed. M. F. A.

SZEMLÉR FERENC: „Muntele cu trei cocoașe"*)

Szemlér Ferenc

În vitrine se află un roman semnat de Szemlér Ferenc, cunoscut cititorilor ca un poet de rară sensibilitate lirică. „Muntele cu trei cocoașe", noua carte a scriitorului maghiar din țara noastră, impune un prozator talentat. Subiectul cărții s-ar putea schița în cîteva cuvinte. Familia muncitorului Balázs István din Odorhei pleacă în preajma izbucnirii războiului pe un șantier situat pe malul mării. Aci, micul Pisti — fiul lui Balázs István — își va putea însănătoși plămînii bolnavi, dar va afla împreună cu ceilalți doi frați ai săi, Béla și Géza, ce înseamnă inegalitatea socială. Astfel expus, subiectul romanului apare simplificat și redus și nici pe departe n-ar putea sugera frumusețea reală a paginilor sale. „Muntele cu trei cocoașe" e o carte atractivă și convingătoare prin viabila conturare a personajelor și — mai ales — prin calda umanitate care o străbate. Este în romanul acesta de o sobrietate sugestivă, multă, foarte multă prospețime și naturalețe. Nici nu s-ar fi putut altfel, cînd în centrul romanului aflăm ca eroi trei copii, iar povestea este destinată în primul rînd tinerilor cititori. Acea atmosferă și poezie discretă a copilăriei care rămîne în urmă și a adolescenței în plină devenire, autorul știe s-o sugereze prin scene și amănunte caracteristice. Amintim scena explorării peșterii cu oase, savuroasă prin reacțiile felurite ce le deșteaptă în inimile micilor eroi. Apoi, sînt demne de remarcat paginile de un intens dramatism care relevă gestul de camaraderie al „căpitanului" Dușan în acțiunea de salvare a lui Pisti.

O mențiune specială trebuie făcută modului cu totul remarcabil în care autorul proiectează întreaga narațiune pe fundalul social al vremii. Nu cu o intenție didactică. Sînt pline de firesc, de pildă, momentele care dezvăluie cu pregnanță sentimentele de ură ale eroilor împotriva uneltitorilor la război.

Prin „Muntele cu trei cocoașe" de Szemlér Ferenc, Ed. Tineretului oferă tinerilor cititori o nouă posibilitate de cunoaștere a unei lumi definitiv apuse în țara noastră, dar pe care nu trebuie s-o uităm niciodată. Cu această intenție, profund educativă, și-a scris Szemlér Ferenc cartea.

Alexandru NICHITA

*) Ed. Tineretului — 1959

SZEMLÉR Ferenc

ODĂ BUCUREȘTIULUI

Orașul se ridică alb în soare.
Betonul se răsfiră în pămînt
ca niște rădăcini, neîncetătoare
să-nalțe frunți de blocuri noi în vînt!

Dar nu aceste fără număr schele
vreau să le cînt acum, însuflețit;
ci visul care se-mplinește-n ele
stîrnească-n liră vers întinerit!

E-al nostru-acest oraș, cum ale noastre-s
și străzi și căi ferate și grădini,
și parcuri cu oglinzi de lac, albastre,
și-arcade aeriene de lumini!

Noi îl clădim cu rîvnă, demn să fie
de socialistul nostru viitor.
Cu dragoste-a pus mîna pe mistrie,
în țara nouă, liberul popor.

Oraș al tinereții noastre, slavă!
Înalță-ți steagul roș necontenit
să-l mîngîie, cum mîngîie-o dumbravă,
prietenosul vînt de răsărit.

Iar soarele-izvorînd din munți și grei
să-ți dăruiască tot argintul lui...

Lotte BERG

CIZMARUL

Abia mai arde lampa bătrînă-n atelier...
E seară pretutindeni și-n ochii tăi e seară.
Tăcerea se strecoară în fiece ungher
și tu rămîi cu dînsa și umbra-ți solitară.

În jurul tău, ghete rupte și ciolănite, zeci,
par suflete trudite, flămînde și uitate
ce-și povestesc, cu toină, sub zidurile reci,
despre atîtea drumuri lungi și-n zadar umblate...
. . . . . .

Te regăsesc, cizmare, azi, parcă-ntinerit
în fabrica dureră aci-ntr-o primăvară:
ți-i alta iscusința, puterea-ți s-a-nzecit
și zîmbetu-ți răsare pe-obraji, înfiia oară!...

Cutezător și vrednic privești să vezi în zări
cum se deschide drumul cel larg al fericirii!
Tu meșterești sute și mii de încălțări
pentru-acest drum de aur în viața omenirii!...

În romînește de Dragoș VICOL

CĂRȚI NOI

ÎN CINSTEA LUI 23 AUGUST,

editurile noastre desfășoară o vie activitate. Notăm următoarele titluri din cărțile în pregătire:

EDITURA TINERETULUI

PROZĂ

V. EM. GALAN	*Bărăgan vol. I și vol. II*
MARIN PREDA	*Îndrăzneala*
CONST. CHIRIȚĂ	*Întîlnirea vol. I și II*
TRAIAN COȘOVEI	*Cîntec să crească bătaia!*
ION ÎNȚRATI	*Cu dragă inimă (col. „B.T.M.")*
NICUȚĂ TĂNASE	*Hunedorenii*
VLADIMIR COLIN	*Întoarcerea pescărușului*
HARALAMB ZINCĂ	*Un civil în tranșee*
THEODOR MAZILU	*Bariera*

POEZIE

LETIȚIA PAPU	*Suită dramatică*
ION BAIEȘU	*Cei din urmă (col. „Albina")*
FĂNUȘ NEAGU	*Nînge în Bărăgan*
MARIN SORESCU	*Visuri împlinite*
MIHALACHE ȘTEFAN IUREȘ	*Zborul șoimului*
— C. ROMAN	*Carpații sînt munți tineri*
GH. MOȚ	*Primii pași*

POEZIE

MIHAI BENIUC	*Poezii (col. „Cele mai frumoase poezii")*
EUGEN JEBELEANU	*Poezii (idem)*
MARIA BANUȘ	*Poezii (idem)*
EUGEN FRUNZĂ	*Cîntece de veghe*
VICTOR TULBURE	*Eu nu cînt că știu să cînt*
MIHU DRAGOMIR	*Întoarcerea armelor*
ȘTEFAN IUREȘ	*Pe acest pămînt*

Întîlnire

Schiță de Sanda PETRESCU

Ilustrații de Tia PELTZ

Mă uit la ceas. Trecut de douăsprezece. Trenul gonește în aceeași ritmică și monotonă melodie. Din cînd în cînd, prin fereastra aburită, lumini gălbui, șterse, alunecă-napoi și se topesc undeva în noapte.

Dorm toți în compartiment.

În lumina palidă, încerc să disting figurile tovarășilor de drum. Cîțiva și-au tras pe față o haină sau un ziar. Pe ei nu-i pot vedea. O femeie tresare în somn. Parcă și mîinile i se agită ușor. Ce-o fi visînd? Călătorul cu părul alb de lîngă geam sforăie încet și molcom.

Sînt aproape amorțită. Caut s-ațipesc. Dar nu pot. N-am putut dormi niciodată-n tren.

Pe culoar e lumină. Aș ieși puțin, dar mă tem să nu-i trezesc pe cei de lîngă mine.

Și bărbatul din fața mea doarme. Îl privesc. O frunte nu prea înaltă, un nas subțire. Bătrîn? Mai curînd fără vîrstă. Ochii... Acum nu-i pot vedea, dar m-au izbit încă de cînd m-am urcat în tren: mici, cafenii, lucitori. Îmi erau cunoscuți. Îi mai văzusem undeva. Unde? N-aș putea spune. Trebuie să se fi întîmplat însă demult, foarte demult; altfel, am memoria figurilor.

Ar putea fi un fost vecin, vreo cunoștință de a cărei existență am uitat cu anii ori, pur și simplu, un om care mi-a dat locul în tramvai sau m-a ajutat să pun un pachet în plasă.

Nu, oricît m-aș gîndi, nu pot să-mi aduc aminte. La urma urmei, poate că mi se pare numai.

Ce gară o fi acum? Mai am două ore și jumătate pînă la Bîrlad. Nu le-am scris că vin. Surpriză. Dana și mama au să se bucure.

Afară a-nceput să plouă. Picături mari ciocănesc în fereastră, se sparg în sticla rece, se lățesc și prind în ele imaginea microscopică și tremurîndă a compartimentului.

Omul din fața mea s-a mișcat puțin, dar își continuă somnul, liniștit. Curios...

Ah, iar încep! Nu-l cunosc, nici nu vreau să-l cunosc! Nu putea să se urce-n alt vagon ori să nimerească în compartimentul de alături?

Să-ncerc să dorm. Am închis ochii. Tot nu merge. Unde l-oi mai fi văzut? Unde ne-am mai întîlnit?

Fluieră trenul. Noaptea, locomotivele fluieră parcă mai deosebit.

Ce figură colțuroasă! De unde?... Aproape să-l recunosc și iarăși îmi scapă.

Fluieratul trenului îmi stăruie încă-n urechi. Deodată, capătă altă rezonanță: a unei sirene de fabrică... Ba nu: a unei altfel de sirene, al cărei țipăt se dezlănțuie lung, desperat, sfîșietor. Brusc, îmi vine în minte imaginea unui om alergînd undeva, pe un cîmp. Un om căruia nu-i văd decît spatele. Și iată că un fir de spaimă, firul subțire al unei spaime mai demult simțite, încearcă să mă prindă iarăși. Mi se zbate în inimă, în tîmple...

Respir o dată adînc. Și încă o dată.

Cercetez încordată chipul omului așezat înaintea mea.

În sfîrșit! Mă liniștesc. Acum da, știu.

Era în august '944...

★

Era în august '944. În douăzeci și patru august. Se dădea, pentru a doua oară în ziua aceea, alarma.

Dana se postase în ușa bucătăriei și-mi urmărea mișcările, zorindu-mă cu glasul ei mic.

La început, cînd auzeam sirenele mă fîstîceam, mîinile-mi tremurau pînă la absurd. Simțeam că au devenit inutile și mă-ncurcă. De multe ori, spărgeam cîte ceva: îmi scăpa, parcă, printre degete.

După cîtva timp însă, un fel de liniște vecină cu nepăsarea îmi orîndui mișcările, îmi păstră limpezimea gîndului. Mă obișnuisem.

— Mai repede, mămico!

Dana se-nvîrtea de colo-colo, cu sandalele-n mîini, ciufulită și murdară de joacă. Tropăia de nerăbdare.

Pentru ea alarma fusese marea aventură: fugeam pe cîmp, la adăpost. În căpșorul ei, mulțimea aceea de oameni asudați, speriați, care alergau, se furișau pe lîngă garduri, era un fel de capitulare a celor mari; trebuiau și ei să se joace.

Dar, cu timpul, jocul deveni mai grav. Prima dată cînd am auzit-o pe Dana oftînd, am rîs. Mi se părea caraghios să vezi un nod de om că-mprumută ticuri de bătrîn. Apoi, m-am supărat. Ofta aproape într-una și pentru orice. Înainte, dacă-i trăgeam o palmă, țipa și se zbătea de ridica-n picioare toată casa. Acum nu mai plîngea, se mulțumea să ofteze. Cînd auzea sirena, devenea serioasă, își lăsa baltă jucăriile, începea să se țină după mine ca un mînz și, bineînțeles, ofta. Mi-a trebuit mult timp după aceea ca s-o dezvăț.

★

Se dăduse tîrziu alarma. Cînd am ajuns la colțul străzii, avioanele se și aflau deasupra noastră.

Unii oameni alergau de la un loc la altul, fără țintă, tîrînd după ei copii, plase, boccele. Alții rămăseseră-n poartă, sfidînd propria lor viață și uliii cu zvastică.

De sus, se mitralia. Gloanțele rătăceau și se spărgeau în aer, în garduri, în carnea și casele întîlnite în drum.

O femeie îmi strigă să intru la ea în pivniță. Dar eu voiam să ajung la adăpost. Nu eram singură, duceam cu mine o comoară, o comoară de numai cinci ani.

Mai aveam o bucată bună pînă-n marginea maidanului unde se afla cel mai sigur adăpost din împrejurimi. Dana începuse să se smiorcăie. Gîfîia. O dureau picioarele; voia în brațe, dar eu eram sleită de puteri și nu reușeam nici măcar s-o ridic.

La capătul străzii, sub un șopron, se adunaseră cîteva zeci de oameni. Și pe ei îi prinsese atacul avioanelor în drum.

Din spate, un om mă-mpinse sub șopron.

— Stai aici, femeie! Nu vezi că mitraliază?

Cîțiva cunoscuți îmi făcură loc.

Soarele de amiază dogorea pîrjolind și, cu tot vîntul care bătea, aveai impresia că și aerul pe care-l respiri a luat foc.

Ca niciodată, mă copleși frica. Îmi dădui seama că făcusem o greșeală oprindu-mă în acel adăpost provizoriu. În ușa adăpostului doi militari scoteau capul și priveau în sus. Ceilalți se revoltau, îl trăgeau înapoi. Mult zgomot, multă zăpușeală. Dana se sperie și începu să plîngă: n-avea aer, iar eu nu mă simțeam în stare s-o ridic, s-o liniștesc.

De cîteva minute stăpînea liniștea... Unii spuneau că trebuie să se sune încetarea alarmei.

Un bărbat de lîngă mine, în bluză de pînză pătată de ulei, o luă pe Dana în brațe. Părea și el nemulțumit că se afla acolo.

— Ar trebui să mergem la adăpostul cel mare. E un loc mai sigur. Aici e aproape de fabrică și sîntem prea mulți...

Mi se adresase mie și unei femei mai în vîrstă, căreia însă îi fu frică s-o pornească mai departe. N-o mai ajutau nici picioarele.

Dar omul în bluza de pînză, fără să țină seama de îndoiala mea și de scîncetele Danei, mă trase după el, silindu-mă aproape să-l urmez. În fond, era ceea ce voiam și eu, dar singură nu știu dacă aș fi făcut-o.

Avioanele se întorceau. Le auzeam zbîrnîitul motoarelor.

Mitralierele răscoleau iarăși întregul cîmp, căutînd în neștire o țintă vie.

A trebuit să ne oprim și să ne refugiem în cea mai apropiată tranșee. Un șanț nu prea adînc, cu treptele tăiate strîmb în lutul moale și cu acoperișul de scîndură. Am cerut să ni se dea drumul înăuntru. Nu mai era loc, dar n-aveam de ales. Cu toate protestările, am reușit să intrăm. Într-adevăr, șanțul era supraaglomerat. O căldură înăbușitoare, un aer îmbîcsit de respirațiile a 40-50 de oameni te făceau să te gîndești că, dacă totuși ai să scapi de bombe, ai să mori poate asfixiat. Eu însă eram mulțumită că, de bine de rău, mă simțeam mai în siguranță.

Afară începuse o adevărată cavalcadă aeriană, cu zeci de zgomote ce se-ntretăiau, unele mai apropiate, altele mai depărtate, cu bubuituri și explozii pe care le credeai aproape de tine, lîngă tine, în tine.

Aveam impresia că totul va dura la nesfîrșit, că niciodată nu voi mai ieși de acolo și nicicînd n-am să mai pot respira în voie.

— Trag, ai dracului!

Nu știam cine vorbise, dar glasul i se auzi aspru, concentrat.

Mă durea îngrozitor capul; simțeam nevoia să mă mișc. Lîngă mine, un copil se urcă pe o legătură doldora de boarfe, așezată parcă dinadins să-ncurce locul. Proprietara bagajului sări ca friptă și astfel începu un fel de scandal în surdină (chiar asta mai și lipsea!). Unii luară apărarea copilului, alții, pe cea a femeii...

Îmi șterseî cu palma nădușeala de pe frunte și-mi strînsei nodul basmalei ce mi se desfăcuse. Dar, tot atunci, o lumină orbitoare urmată de o bubuitură năprasnică, halucinantă, făcu să se zdruncine, să se clatine pămîntul. Capacul adăpostului fu zvîrlit în lături.

Rămăseserăm muți, cu privirea încremenită.

Cineva îndrăzni, răgușit:

— Asta a fost aici, aproape.

— Lîngă fabrică — completă altcineva.

Omul cu bluză zvîrcni de lîngă mine și puse piciorul pe prima treaptă. Voi să iasă. Fu însă oprit, ținut cu sila și apoi împins spre fund. Dar el se agită și strigă:

— Vreau să văd... Lăsați-mă! Au lovit în fabrică... Mai sînt de-ai noștri acolo... Au rămas ca să nu li se taie din pîine... Lăsați-mă!

Și iarăși se repezi berbecește spre zidul de oameni care-i barau ieșirea.

Cîteva perechi de mîini au tras la loc acoperișul de lemn.

O nouă bubuitură zgudui adăpostul.

— Și asta tot pe aci a picat... — vorbi unul.

Cîteva clipe nimeni nu mai îndrăzni să scoată un cuvînt. Abia într-un tîrziu și cu greu, limbile se dezlegară. Începură comentariile; erau la a doua bombă ce cădea în cartier. Unii, mai curioși, priveau afară printr-o crăpătură a capacului.

Însoțitorul meu tăcea, concentrat, cu privirea dusă undeva departe, dincolo de ușă.

— Pe dumneata nu te interesează unde a căzut bomba? — l-am întrebat.

M-a privit. Acum parcă-l vedeam mai bine. Avea ochii mici, cafenii, lucitori. N-a răspuns.

Pe frunte i se adînciseră două cute mici, apropiate.

După un timp, a rostit:

— Ce prăpăd o fi în fabrică!...

— Ai pe cineva acolo? — am îndrăznit.

A gemut:

— Pe toți... Și pe fii-mea, care lucrează în altă secție... La vopsitorie...

— De ce n-au fugit?

A mai gemut o dată, cu mînie amară:

— De ce...? Ca să nu li se scadă din ore... Din leafa asta de batjocură...

Sirenele sunară brusc încetarea alarmei. Canonada se sfîrșise.

Cînd am ieșit afară și m-am apropiat de locul dezastrului, m-au izbit mirosul de fum, vaietele și țipetele.

Bomba căzuse peste șopronul în care, cu douăzeci de minute înainte, mă adăpostisem cu Dana.

Era o învălmășeală, un du-te-vino de oameni care chemau, întrebau: „Nu mi-ai văzut bărbatul?“ „Nevastă-mea, nu știți, plecase în oraș sau...?“

Pentru un moment, fusei îngrozită de ceea ce vedeam, apoi, subit, îmi dădui seama că eu și copilul meu ne-am fi putut găsi printre cei pe care rudele, prietenii abia-i recunoșteau după un pantof, după o fîșie de rochie...

Izbindu-mă de oameni, alergînd în dreapta și-n stînga, nici eu nu știam pentru ce, nu mi-a dat prin gînd să fac ceea ce era simplu, firesc: să-l caut pe cel datorită căruia mai trăiam.

★

... Și iată că acum, în acceleratul de Iași, după cincisprezece ani, mă întîlnesc din nou cu omul pe care atunci ar fi trebuit să-l găsesc și să-i mulțumesc.

Acum aș putea s-o fac. Dar el doarme, iar eu cobor peste zece minute. Să-l trezesc? Pare obosit. Și, în afară de asta, ar trebui să-i explic, să-i reamintesc: mi-ar trebui timp.

Oare și-ar mai aduce aminte? Dar, în fond, ce să-și amintească? Cu siguranță că ceea ce a făcut atunci a făcut simplu, firesc, din simțul datoriei sale de om. Iar acum, să vin eu, o necunoscută, să-l scol din somn noaptea-n tren, și să-i spun: „Dumneata mi-ai salvat viața mie și fetei mele, în timpul bombardamentului: îți mulțumesc, dar trebuie să cobor!“... Ar zice, poate, c-a visat; m-ar privi buimăcit. Ori poate ar întoarce capul și ar adormi din nou.

Și-apoi... Da. Îmi reamintesc... «Pe toți... Și pe fii-mea, care lucrează în altă secție... La vopsitorie...»

Nu. Nu pot să-l trezesc, să-i reamintesc suferințele, să-i reînvii durerea... Cicatricele, oricît de vechi, continuă să doară. Cînd se schimbă vremea sau ți le atinge careva, chiar și din nebăgare de seamă.

Îmi pare rău că nu-i pot vorbi.

Ascult cadența din ce în ce mai potolită a roților și gîfîitul astmatic al locomotivei...

Consum anticipat revederea cu Dana... Cu mama... Și iată că mă cuprinde o bucurie neîncercată... E pace!... Tunurile au amuțit de mult... Numai să nu uităm!... Să nu uităm că sînt și unii cărora pacea nu le prieșteș!... Să nu uităm!...

Îmi trag încet valiza. Îmbrac paltonul, îmi pun mănușile. Îl mai privesc o dată pe omul care purtase bluza de pînză pătată de ulei și-i mulțumesc în gînd...

Scrîșnetul frînelor a încetat.

Cobor.

Din o mie de motive

Schiță de I. AVIAN

Ilustrație de E. ARNO

Săptămîna trecută am fost eroul unui original eveniment: am aniversat primirea celei de-a opta citații în care, alături de numele meu, figura și calitatea: inculpat.

O scurtă incursiune în istoria acestei avalanșe de citații ar fi, cred eu, binevenită.

Locuiesc într-o cameră spațioasă, plăcută, scăldată în lumină. Prezintă un singur dezavantaj: vecinii din dreapta, familia Stamate, soț și soție. Familia domiciliată în stînga are un cap de familie, adică eu, o adjunctă, adică soția, și un copil, adică urmașul nostru.

Dimineața eu funcționez la o cooperativă și primesc comenzi. După-masa funcționez acasă și primesc citații. Citația numărul 1 mi-a fost înmînată în perioada de timp dintre logodna și căsătoria mea. Familia Stamate mi-a intentat proces fiindcă mă însuram! Nu credeam necesar consimțămîntul lor, cu atît mai mult cu cît nu i-am cerut nici pe cei ai părinților, care, oricît, aveau mai multe drepturi asupră-mi!... Tocmai îmi țeseam planuri și vise de familist, cînd în prag apăru ea, vecina. Mă fulgeră dintr-o privire:

— Te însori!

— Mă scuzați, așa e!... Vă poftesc să ciocnim un pahar de Cotnari sau Odobești!

— Domnule, tribunalul va decide!

Și mi-a trîntit ușa. Am rămas năuc. Ce anume avea să decidă tribunalul? Dacă să ciocnesc cu Stamate un Cotnar sau un Odobești? Dacă să mă însor sau nu?... Încă nu mă dumirisem, cînd ușa se dădu iar în lături și se ivi, amenințător, soțul:

— Carevasăzică, te însori!

O clipă mi-am pierdut calmul:

— Ia ascultă, tovarășe, și ce-i dacă mă însor? Trebuie să-mi fac autocritica?... Trebuie să-mi dai dumneata binecuvîntarea?... Ce-i ieșirea asta?

— Asta? E ieșirea mea și nenorocirea este că-i ieșire comună! Și holul tot comun. Nu admit să introduci persoane străine în casă!... La uite la el! Vecini de jur-împrejur, și dumnealui îi mai arde de însurătoare!

În consecință, simbăta următoare la ora 10 m-am înfățișat cu mireasa și nuntașii la ofițerul stării civile, iar la orele 11 mi-am luat martorii și jumătatea și m-am înfățișat la tribunalul raional. Familia Stamate a tunat, a fulgerat, a plîns, a rîs, m-a insultat, m-a calomniat: alcoolic, cheflîu, huligan (sperau probabil ca soția mea, înspăimîntată de acest șirag de epitete, să înmîneze pe loc grefierului cererea de divorț).

Judecătorul a ascultat, s-a gîndit, a cîntărit, apoi ne-a privit în ochi (pe mine și pe soție) și a citit sentința:

— Tovarăși, vă felicit din toată inima și vă doresc viață lungă!

Următoarele trei citații le-am primit cîteva luni mai tîrziu. Pricina a pornit de la bucătărie. A năvălit vecina, într-o dimineață, și s-a înfipt înaintea consoartei mele:

— Stimată doamnă, îți interzic să mai gătești mîncăruri cu sos! Eu sînt la regim!

După cîteva secunde de zăpăceală, soția mea și-a revenit:

— Nu vă supărați, dar eu nu gătesc pentru dumneavoastră, gătesc pentru soțul meu și el e zdravăn!

— O fi zdravăn — sări dumneaei — dar mirosurile mîncărurilor cu sos îmi fac poftă!... Mă înnebunesc! Vrei să mă ucizi, să mă vezi muribundă, infamo?!...

Și dacă „infama“ nu ar fi sărit în lături, un castron plin cu supă de regim, pornit din mîna „muribundei“, ar fi oparit-o din cap pînă în picioare. În zilele următoare scandalurile continuară să urce pe gama „mirosuri“. Mirosul de sos îi străpunse poftă, mirosul de aragaz, greață, cel de ulei, amețeale și pentru că la bucătărie este exclus să folosești mirosul de „Velur“ sau „Paciuli“, două săptămîni după aceea, spre a evita scandalurile pe teme odorante, am luat masa la Bufet-Expres. Apoi, fiindcă aceasta nu era decît o soluție tranzitorie, am revenit din nou acasă și, ca urmare, au revenit și certurile.

La proces, familia Stamate a adus ca martori cartea de bucate a Sandei Marin, iar cînd a simțit fugindu-i pămîntul de sub picioare, a solicitat o expertiză cu experți de regim alimentar de la restaurantele „Dietetic“ și „Lacto-vegetarian“.

Alte două citații le-am primit în răstimp de șase luni. Prima, la nașterea feciorului meu, Săndel; a doua, la aniversarea lui de jumătate de an. Într-o după-amiază, vecinul a trîntit ușa de perete și a pătruns în camera mea:

— Ia ascultă, domnule, dacă nu-i atragi atenția pruncului dumitale să înceteze cu bocetele lui antipatice, fac scandal! Dimineața la 9 a plîns, după-masa la 6 a plîns, seara la 8 a plîns! Ce a ajuns, mă rog, casa mea? Zidul plînsului?... De ce nu-l alăptezi, domnule?...

— Să vedeți — am răspuns, jenat — eu nu prea mă pricep la lucruri de astea. E primul copil!... Dar îmi închipui că plînge fiindcă-l treziți din somn cu aparatul dv. de radio, pus la maximum!...

— Ce vorbești, domnule? Teribil prunc! Nu i-o fi plăcînd muzica clasică și scîncește, afonul! Te iuvit să te ocupi de educația lui și să-l potolești!

M-am aplecat deasupra leagănului și i-am implorat:

— Sănducule tată, încearcă să taci, odorule, lasă discuțiile pentru mai tîrziu; ce rost are să vorbești și să te contrazici de unul singur? Ne-am înțeles?

Din leagăn s-a auzit prompt:

— Ta...ba...ba...ta...

Mă întorc spre vecin:

— Ați auzit?... E de acord, fiți fără grijă!...

La proces, judecătorul le-a vorbit aspru, lapidar. bani pierduți, timp pierdut, procese pierdute!...

Cei doi procesomani, totuși, nu s-au dat bătuți. Au prins să colinde prin vecini, în speranța că vor aduna semnături împotriva mea. Au încercat de nenumărate ori la vecinii din stînga:

— Tovărășeiule, vrei să ai liniște în casă?...

— Vreau, dar nu mă lăsați dv. în pace. V-am repetat: e om cumsecade, liniștit, nu am nimic cu el.

Au stăruit:

— Hai, semnează aici, tovarășe!... Uite, am semnat și eu.

Au încercat la mezanin, au încercat la etajul I, la etajul al II-lea. S-au plîns și unei rude de-a lor, avocat, apoi unui fost magistrat:

— Dragii mei, sfătuiți-ne cum să procedăm!... Trebuie să scăpăm de ăștia, din o mie de motive: pentru ca să le ocupăm noi camera, fiindcă sînt antipatici, pentru ca să le ocupăm noi camera, fiindcă gătesc în bucătărie, pentru ca să le ocupăm noi camera...

Și neamurile s-au dovedit sărituare. I-au învățat. Temeinic. Cu argumente juridice imbatabile. Și am primit încă două citații.

La proces, vecinii mei, asistați de ruda-avocat, au vorbit despre dreptul roman, despre dreptul civil, despre dreptul penal... N-am înțeles mare lucru. Am înțeles însă limpede, atunci cînd au luat cuvîntul vecinii mei de la parter, de la mezanin, de la etaj. Am înțeles cînd a vorbit judecătorul. Am înțeles limpede și, de ce să mint, ochii mi i-am simțit umezi. I-am zărit pe cei doi Stamate stînd deoparte, stingheri, despărțiți de noi toți ceilalți de o barieră nevăzută...

Am prins frînturi din „argumentele“ lor:

— Cheflîu... alcoolic... neserios.

Și i-am dat în judecată pentru calomnie.

Cînd am ieșit din sala tribunalului, familia Stamate m-a acostat și mi-a trîntit în obraz:

— Cum? Ne-ai dat în judecată? Procesomanule!...

UN NOU IMPULS LUPTEI PENTRU BUNĂSTARE

„Partidul nostru a arătat întotdeauna oamenilor muncii, cu toată claritatea, că dacă vrem să mergem mai departe spre noi realizări în ridicarea nivelului de trai, trebuie să obținem produse industriale și agricole din ce în ce mai multe, mai ieftine și de mai bună calitate. Importanța principală pentru ridicarea nivelului de trai o are lupta pentru creșterea continuă a productivității muncii, scăderea prețului de cost, îmbunătățirea calității produselor".

(Din Raportul tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej la ședința plenară a C. C. al P. M. R. din 13-14 iulie).

Alături de toți oamenii muncii din patria noastră, muncitorii de la Fabrica de postav Buhuși au primit cu entuziasm și satisfacție noile măsuri hotărîte de plenara C.C. al P.M.R. din 13-14 iulie a.c., cu privire la ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii.

Ei văd în aceste măsuri o nouă confirmare a justeței politicii partidului de industrializare socialistă a țării, roadele strădaniilor pe care și ei le-au depus, alături de toți muncitorii patriei, în lupta pentru creșterea productivității muncii, pentru reducerea prețului de cost, pentru îmbunătățirea calității produselor.

Dîndu-și seama că numai prin muncă pot consolida aceste măsuri și pot crea condiții pentru ridicarea în continuare a nivelului lor de trai, muncitorii de la Buhuși sînt hotărîți să ducă mai departe, cu și mai bune rezultate, lupta lor pentru îndeplinirea sarcinilor date de partid.

„Ca să smulgă unei mașini, nu cîte un minut, ci numai cîte 15 secunde la o singură operație, un inginer s-a frămîntat un an întreg. Trei sute șaizeci și cinci de zile!"

Autorul frazei de mai sus pare un om cu experiență în materie: e secretarul cabinetului tehnic al Fabricii de postav Buhuși. Adică omul prin mîna căruia trec zeci și zeci de inovații, legate de folosirea deplină a capacității de producție a mașinilor, de creșterea productivității muncii, scăderea prețului de cost și îmbunătățirea calității produselor.

Omul de la birou nu pare totuși grăbit să mă pună față în față cu inovatorul. Trage spre el o condică groasă, o deschide la mijloc și spune:

— O vedeți?! Condica asta de inovații, cum o numim noi, spune multe! Ascunde comori! Răsfoiți-o — mă îndeamnă secretarul cabinetului tehnic. De la naționalizare încoace sînt mii de propuneri.

— Și care-i ultima în legătură cu creșterea capacității de producție a mașinilor, cu mărirea randamentului?

— Aceea despre care am vorbit, a inginerului comunist Vasile Pascaru. S-o căutăm printre celelalte. Iat-o: acum, autorul ei e inginer. Cînd condica asta își trăia începuturile, Vasile Pascaru era muncitor. Abia ieșise țesător, abia se calificase. Organizația de partid l-a ajutat să studieze, să-și ridice nivelul tehnic și profesional. Și, într-o bună zi, numele lui a apărut în condică: realizase o inovație. Timpul a trecut. Muncitorul Pascaru a fost în continuare ajutat să învețe, să se ridice. Și cînd condica a ajuns pe la mijloc, i-a găzduit o altă inovație. De astă dată, la rubrica „autorul" s-a scris: „maistrul Vasile Pascaru". Au urmat apoi alte inovații. După o vreme, comitetul de partid, apreciind hărnicia și setea lui de învățătură, l-a trimis să studieze la Politehnică. Și iată-l inginer. Iată-i pe bătrînul de țăran din Costișa, devenit pe rînd, în anii noștri, muncitor, maistru, inginer. Azi e șef de sector al țesătoriei de bumbac, președintele A.S.I.T.-ului local și... bineînțeles, inovator. Aceasta e a șaptea inovație a muncitorului, apoi maistrului și acum inginerului comunist Vasile Pascaru. Iată așadar — concluse secretarul cabinetului tehnic — că nu întîmplător am început-o cu „condica" de inovații.

I-am dat dreptate. Condica aceasta a crescut o dată cu oamenii.

În ea se oglindește efortul de zi cu zi al muncitorilor de a pune în valoare rezervele interne ale întreprinderii lor, de a lupta pentru sporirea continuă a acumulărilor socialiste. La baza recentelor măsuri ale plenarei C.C. al P.M.R. cu privire la ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii, stau și eforturile creatoare înscrise în această condică de inovații.

SFERTUL DE MINUT

Frumoasele pături de vară, subțiri și colorate, pe care desigur le cunoașteți, se nasc aici, în atelierele Fabricii de postav din Buhuși. Zeci de mii din aceste pături sînt expediate anual spre magazinele din țară, precum și peste hotare. În legătură cu acest produs s-a zbătut inginerul Pascaru — de care vorbeam mai sus — pentru a cîștiga 15 secunde la una din operațiile de fabricare.

Despre ce e vorba? La ce s-a gîndit inginerul?

Războaiele de țesut la care se fabrică păturile ar putea produce aceste articole într-un timp mai scurt decît le produc acum. Cum? — s-a întrebat el. Înlocuind actualul sistem de funcționare, care provoacă opriri de mașini, printr-un sistem cu totul nou, care înlătură acest inconvenient. Aceasta a fost propunerea inginerului Pascaru. În momentul cînd a făcut-o, fostul muncitor, azi diplomat al Politehnicii, avea în buzunar proiectul unui atare mecanism ingenios. Un mecanism complex, care schimbă dintr-o dată sistemul învechit de funcționare al războaielor destinate fabricării păturilor și, în general, materialelor textile în mai multe culori.

În mod normal, cînd pătura care se lucrează cu fire dintr-o anumită culoare ajunge acolo unde urmează o bordură de altă culoare, țesătorul, sau țesătoarea, oprește mașina, scoate din suveică caneta cu firul de culoarea fondului și o înlocuiește cu una de culoarea bordurii. Operația aceasta durează 15 secunde. Dar o pătură n-are numai o singură bordură, ci zece (cinci la un capăt și cinci la altul). Înseamnă că mașina stă pe loc 150 de secunde la fiecare pătură. Gîndiți-vă acum cîte secunde se irosesc la zeci de mii de pături, cîte se produc anual aici...

Ei bine, inginerul Pascaru, așa cum am spus, a găsit soluția: un angrenaj de roți și rotițe dințate — un mic robot — atașat la sulul trăgător al războiului, poate comanda automat schimbarea suveicilor, din mers. Așadar, războiul nu mai trebuie oprit.

Ideea inginerului a fost acceptată, realizată practic și aplicată acum experimental, la un război de țesut. S-a stabilit că inovația mărește productivitatea cu 10 la sută și că la fiecare oră ea aduce o economie de 0,40 lei. Aceasta ar însemna, pe întreaga fabrică, o economie de circa 80.000 lei anual. Suma aceasta se va adăuga milioanelor și milioanelor de lei pe care muncitorii din întreaga țară îi vor economisi, ca răspuns chemării partidului de a lupta pentru crearea de noi condiții, în vederea ridicării în continuare a nivelului de trai.

A 21-a...

Vă sînt, desigur, cunoscute stofele Camgarn din lînă. În sectorul în care ele sînt fabricate la Buhuși, s-a lansat o temă: să căutăm o idee pentru mărirea și mai mult a turațiilor la războaie, în vederea măririi randamentului mașinilor. „Aceasta înseamnă o nouă reducere a timpului de fabricație, o nouă contribuție la scăderea prețului de cost!" — așa suna chemarea către muncitori și tehnicieni, lansată de comitetul de întreprindere.

De fapt, la anumite războaie de țesut stofe, turația poate fi mărită într-un mod destul de simplu: țesătorul schimbă o anumită piesă — o șaibă — și gata... Mașina „aleargă" mai iute ca înainte. Cu o singură condiție, însă: ca țesătorul să țină seama de calitatea firelor. Fiindcă unele-s mai rezistente și se adaptează turației mărite, altele nu-s și... se rup.

Așadar, țesătorul poate să schimbe foarte simplu turația — s-o facă cu ajutorul așa-numitei „șaibe fixe", mai mică sau mai mare. Dar operația aceasta are și un dezavantaj: pierderea de timp. De ce? Fiindcă timpul de schimbare a șaibei de la o turație la alta durează pînă la 60 de minute. Aceatea sînt deci avantajele și dezavantajele șaibelor fixe.

Rezolvarea problemei de care am vorbit mai sus era deci necesară. De aceea a lansat tema comitetul de întreprindere. Și ea a frămîntat multe minți din secție și a îndemnat pe mulți muncitori și meșteri să-i caute o rezolvare.

Numai că toate propunerile ajunse la cabinetul tehnic aduceau tot șaibe... fixe. A venit însă și o idee nouă: a maistrului mecanic Ion Sasu. Ea a cîștigat bătălia. Ce-a adus inovația lui? Tocmai ce trebuia: o șaibă care să facă turațiile variabile (de la 80, la 100 de bătăi pe minut). Dispozitivul creat de maistrul Sasu devine o șaibă reglabilă, universal valabilă — ca să zicem așa — pentru orice turație uzuală.

Inovația inginerului Pascaru a adus războiului acesta de țesut, o mărire a productivității cu 10%.

Maistrul Sasu, care a realizat 21 de inovații.

Muncitorul Ion Vieru vă prezintă mașina pentru reparatul automat al „tobelor".

Ideea cu șaiba, „șaiba reglabilă — universal valabilă", este cea de a 21-a inovație a sa... Ultimele dintre acestea se numără printre cele circa 100.000 de inovații care — așa cum se arată în Raportul tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej la plenara C.C. al P.M.R. din 13-14 iulie — au fost aplicate în producție (în întreaga țară), numai în anii care au trecut de la Congresul al II-lea al partidului.

Aceste 100.000 de inovații au adus economii de peste 200 milioane lei anual; și la realizarea acestor sume economisite au contribuit și inovațiile maistrului Sasu din Buhuși.

...Să ne oprim cîteva clipe în fața războiului „319" — prima mașină care funcționează cu șaibă reglabilă. Mașina efectua înainte 82 bătăi (ture) pe minut. Acum bate în medie 92. Se cîștigă deci 10 bătăi; pe oră, 600 de bătăi, iar în opt ore, 4.800. Știți cît se economisește prin aceste 4.800 de bătăi? Exact valoarea confecționării a doi metri de stofă Camgarn. Și în fabrica aceasta sînt zeci de mașini la care se pot așaza șaibe reglabile. Deocamdată, ideea maistrului Sasu aduce turații optime la unul din războaie, iar pînă la extinderea ei totală în fabrică, în atelierul mecanic se lucrează la un prim lot de șaibe reglabile...

PENTRU „INIMILE" RINGURILOR

De ce poate rămîne cîteodată „în pană" un ring, un seifactor sau altă mașină de răsucit? „Foarte simplu: se repară tobele" — îți va răspunde orice om care cunoaște cît de cît treburile prin filaturi.

Piesele astea nu seamănă decît numai la nume cu tobele orchestrelor sau ale fanfarelor; în realitate ele aduc la înfățișare cu burlanele unei sobe. Dar indiferent cu ce seamănă, ele sînt piese foarte importante și din cauza lor pot să stea pe loc ringurile sau alte mașini de răsucit. Dar, în fond, ce-i toba asta buclucașă? — veți întreba. Orice filator vă va răspunde: „Toba e „inima" mașinii (respectiv „inimile", pentru că fiecare mașină are circa 10)". Ea poartă șnururile de antrenare a fuselor care răsucesc firele. Cu timpul, de-a lungul funcționării mașinii, șnururile acestea ajung să tocească și să taie tabla din care e confecționată toba. Urmarea? O știți: mașina stă, ca să i se schimbe toba cu una nouă sau să fie reparată cea veche. Și stă binișor, fiindcă tobele „se însănătoșesc" greoi, printr-un sistem învechit: cu ajutorul fierului de lipit. Cum poate fi redus acest timp de reparație a „inimii" mașinii? Iată o întrebare pe care și-au pus-o mulți muncitori și tehnicieni din fabrică. Răspunsul i-a dat recent un muncitor tinichigiu: Ion Vieru. El a realizat o instalație metalică ce seamănă cu un foarfece mare, racordat la un bidon de aragaz. Cu ajutorul ei tobele vor putea fi reparate într-un timp mult mai scurt decît înainte. Proba a fost făcută. La fiecare tobă se cîștigă 40 de minute. O mașină de răsucit are în medie 10 tobe; iată deci cum, cu ajutorul instalației, numai la o singură mașină se pot economisi dintr-o dată 400 de minute. Adică aproape o zi de lucru. Dar filatura fabricii de postav n-are una, ci zeci de mașini de răsucit, cu sute de tobe. Și desigur că toate vor fi reparate de acum înainte într-un timp mult mai scurt, cu ajutorul „mașinii de reparat tobe" a tinichigiului Ion Vieru.

★

Iată trei din ultimele inovații realizate la Fabrica de postav Buhuși. O dată cu ele i-ați cunoscut și pe autorii lor, pe cîțiva dintre inovatorii uzinei. Educația și ajutorul primite din partea partidului și a conducerii întreprinderii, convingerea că realizările lor contribuie la construirea socialismului, la ridicarea nivelului de viață al poporului, al propriilor lor familii, i-au făcut să chibzuiască la noi modalități de îmbunătățire a muncii, a procesului de producție. Recentele măsuri ale plenarei C.C. al P.M.R. cu privire la ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii le-au confirmat încă o dată muncitorilor de la Buhuși această convingere și au dat un nou impuls luptei pe care o duc pentru înfăptuirea sarcinilor date de partid, în legătură cu îmbunătățirea continuă a vieții lor.

F. URSEANU
Fotografiile autorului

Cuvinte încrucișate

STRÎNSUL RECOLTEI

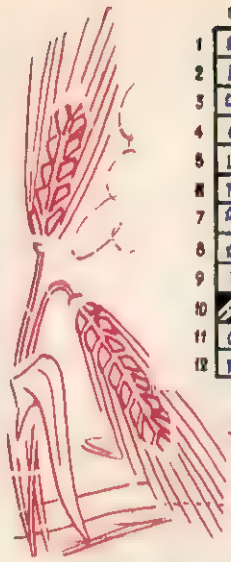

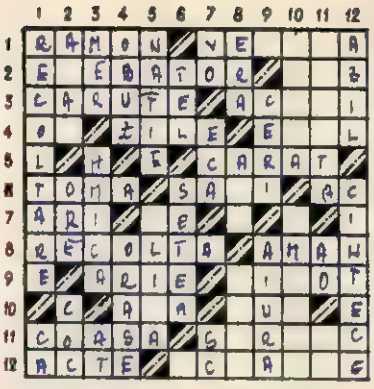

ORIZONTAL: 1) Compozitor de muzică ușoară, autorul cîntecelor „Spic de grîu" și „Holde aurii" — Pictor român, autorul tabloului „Secerișul". 2) Mașină de ridicat, utilizată în silozuri și la treieriș — Tip de întovărășire agricolă din U.R.S.S. 3) Sînt folosite și pentru transportul de la aria de treier al snopilor și paielor — Brăzdați. 4) Conjuncție — În cele de vară se efectuează strîngerea recoltei — De forma bobului. 5) Fiecare snop este „strîns" astfel. 6) Poet romîn, autorul poeziilor „Ciocan și seceră", „Zorii secerătorului", „Pămînt, tu dă-ne pîinea pâcii" etc. — Așa cum sînt spicele lipsite de greutate — Mustață de spic. 7) Măsura ogoarelor (pl.) — Un anumit lucru. 8) Asociație sportivă care este în strînsă legătură cu rodul unui an de muncă pe ogor — Autorul tablourilor „Hora țărănească", „Peisaj cu care la țară" etc. 9) Locul unde se treieră păioasele (uneori un cîntec) — Izvor ce curge repede. 10) „Iată vin cosașii veseli, se pun rînd sub a lor coasă /Cîmpul ras rămîne verde că o... luminoasă" („Cositul" de V. Alecsandri) — Cîrligul de care se agață Pepelea. 11) Unealtă agricolă de tăiat grînele... într-o cunoscută melodie populară oltenească — Adjectivul țăranului muncitor care a secerat și treierat la timp și fără pierderi. 12) Documente — Lan secerat.

VERTICAL: 1) Strîngerea bucatelor de pe cîmp — Începe căratul... 2) Toarnă în forme pămîntul — „Ture" în limbajul tractoriștilor — „Grînele vara se ...", melodie de Ion Vidu. 3) Merg fără sfîrșit... în Transilvania — Prietenă — Cal rebusist. 4) Fîntînă ițitoare (pop.) — Către ele iau drumul produsele agricole, după recoltare. 5) Națiune în limbajul eroilor lui Caragiale — La strînsul recoltei fiecare este prețioasă. 6) Scop — Roman de Titus Popovici, a cărui acțiune se petrece în cea mai mare parte într-un sat transilvănean. 7) Victor Oprescu — Dau un ajutor prețios la strîngerea spicelor de pe cîmp (fem.) — Îndemn cavalin. 8) Epocă — Ace răsturnate — Scară nesfîrșită... 9) Implori — A deșira. 10) Iarbă crescută a doua oară, după ce a fost cosită o dată — Forfat (fig.). 11) Însemnată — Alfa și Omega — Băț înfășurat cu iță. 12) Despre unul de noapte a scris Gorki o piesă de teatru — „La secerig" de Marius Mihail și „Creșteți, lanuri dobrogene" de Teodor Bratu.

POȘTA REDACȚIEI

Mircea Antoniu — Chitila, reg. București. Cuvîntul „grevă" își are originea în numele unei piețe pariziene: *Place de Grève*, căreia i s-a spus astfel datorită apropierii sale de malurile nisipoase ale Senei („grève" însemnînd în franțuzește loc acoperit cu nisip și cu pietriș). În această piață obișnuiau să se adune, la început, oamenii care nu aveau de lucru și voiau să fie angajați. Mai tîrziu, nemulțumiți de salarizare sau de condițiile de muncă, aceștia încetau lucrul în mod demonstrativ se strîngeau tot în această piață, unde cereau ca patronii să le promită satisfacerea doleanțelor. De aici, semnificația de azi a cuvîntului grevă, care acum indică nu numai încetarea lucrului, ci și unirea muncitorilor pentru o acțiune de protest. Asemenea acțiuni au loc în număr din ce în ce mai mare în țările capitaliste, unde interesele muncitorilor sînt călcate în picioare de patroni, unde politica de militarizare a economiei duce la scăderea nivelului de trai al celor ce muncesc și unde șomajul își pîndește și-i lovește în fiecare clipă pe muncitori.

Vasiliu Irina — elevă, Buzău. Înaintea lui Amundsen, regiunile antarctice fuseseră atinse de alți exploratori. Primele explicații cu privire la regiunile aflate dincolo de cercul polar australe au fost aduse de expediția rusă condusă de F. F. Bellinshausen și M.P. Lazarev, din 1819-21. După ei au urmat, în tot cursul secolului trecut, mulți alți exploratori de diferite naționalități.

Cît despre Marco Polo, acesta a fost mai mult negustor decît explorator. El a plecat la vîrsta de 22 de ani, împreună cu tatăl și cu unchiul lui — mari negustori din Veneția — pentru a găsi și a aduce bogății din Extremul Orient. A descoperit, într-adevăr, marile bogății culturale și materiale ale Chinei, Indochinei, Indiei și Persiei și a devenit celebru prin cartea pe care a scris-o asupra celor văzute în această călătorie — care a durat nu mai puțin de 23 de ani.

Gr. Cocoș — Brăila. Ne pare foarte rău, dar din descrierea sumară pe care o faceți nu putem deduce despre ce insecte e vorba în plantația dv. de pomi fructiferi. Credem că cel mai indicat lucru este să arătați cîteva din frunzele atacate, împreună cu insectele de pe ele, unui specialist în agrotehnică. Sînt doar atîtea laboratoare agrotehnice în regiunea dv. Noi ne-am interesat la un asemenea specialist, dar acesta n-a putut să ne dea o rețetă numai după descrierea pe care ne-ați trimis-o.

Pelcu Elena — Tulcea. Făcîndu-se analiza unui fir de păr, s-a constatat că el e alcătuit, la bază, din patru substanțe minerale, și anume: siliciu, sulf, fier și magneziu. Pentru a evita pierderea prematură a părului, trebuie, deci, să urmăriți o hrană care conține aceste substanțe. Dacă organismul dv. suportă, mîncați în fiecare zi un gălbenuș de ou — eventual bătut cu zeamă de fructe. Pentru combaterea seboreei, spălați părul cu săpun de borax și frictionați-l la rădăcină, de 2 ori pe săptămînă, cu alcool sau cu cîer.

I. Garoiu — Slănic, reg. Ploești. Cea mai mare adîncime a Mării Negre este de 2.245 m, iar a Mării Mediterane, de 4.594 m. Cea mai scăzută temperatură nu s-a înregistrat la Verhoiansk și nici la Polul Nord, ci în Antarctica. Anul trecut exploratorii au putut înregistra aici 72 de grade sub zero.

MODA

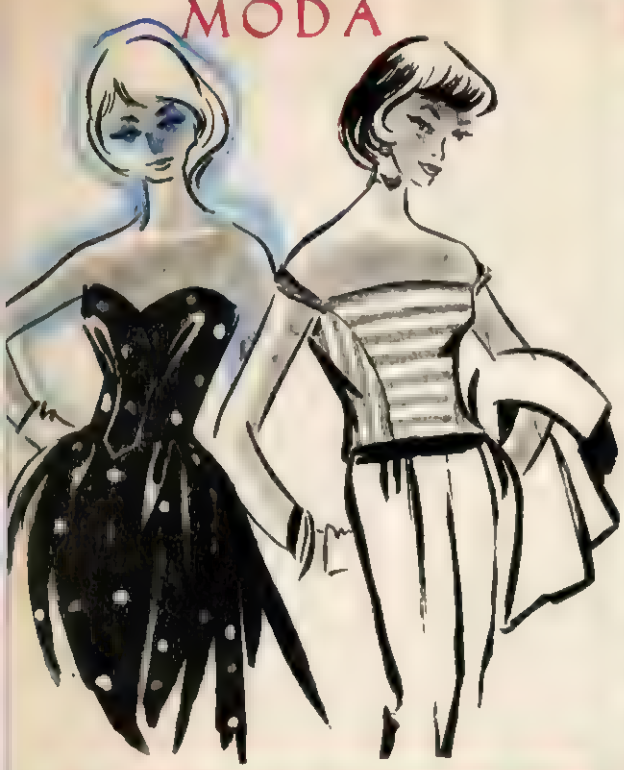

Ce să purtăm seara la mare

O rochie pentru doamne, cu corsajul original (stînga). Pantalon alb cu o bluză în dungi, avînd un frumos joc de linii (dreapta).

Desene de Martha VIDA

CUM SĂ DRESĂM UN CÎINE-LUP (VIII)*)

GĂSIREA OBIECTULUI PIERDUT. Acest exercițiu este legat de deprinderea celor anterioare. Pentru a-l învăța, procedăm în felul următor.

După o plimbare sau joacă în aer liber, ne așezăm împreună cu cîinele să ne odihnim. Ne ridicăm după un timp și ne îndepărtăm cu cîțiva pași de locul pe care am stat, avînd însă grijă să lăsăm acolo unul din obiectele ce-i sînt familiare „elevului" nostru (mingea, bățul sau altă „jucărie" a cîinelui). La un moment dat ne oprim, ne întoarcem spre cîine, îi arătăm mîna sau buzunarul în care ținem de obicei acel obiect și cu un gest precis îi indicăm locul unde am stat, dîndu-i comanda: „Caută, aport!" Cîinele, în joacă, se duce de obicei să caute; dacă nu face singur aceasta, îl conducem noi, dirijîndu-i cu lesa. După ce va prinde în bot obiectul, îi vom cere să ni-l aducă și să ni-l depună la picioare. Dacă ne-a înțeles și ne-a ascultat, să nu uităm să-i mîngîiem și să-i răsplătim.

După ce o vreme am exersat în acest fel, repetăm exercițiul, înlocuind obiectul cu un altul; de astă dată, în loc de mingea, bățul etc. cu care se joacă în mod obișnuit, îi învățăm să caute și să ne aducă un obiect care ne aparține nouă personal și pe care cîinele îl cunoaște, de exemplu șapca sau haina noastră etc.

Cînd și acest exercițiu l-a devenit familiar, trecem de la obiectul „uitat" la cel „pierdut". Deci nu mai lăsăm obiectul respectiv într-un loc unde am făcut popas, ci-l facem pierdut pe drumul pe care am mers împreună cu „elevul". Pentru a-i ușura cîinelui găsirea obiectului, trebuie să-i înlesnim să mîroase urmele locului pe unde am venit. În acest scop e bine — cel puțin la început — să purtăm încălțăminte cu talpă de piele (nu cauciuc sau crep) ori să umblăm, dacă e posibil, chiar desculți, animalului fiindu-i astfel mai ușor să adulmece urmele. Dacă terenul permite (nisip sau iarbă), la început e bine să lăsăm o dîră făcută cu un băț, sau chiar cu piciorul. Bineînțeles că, pe măsură ce exersăm, vom renunța la aceasta, mărind în același timp distanța de locul unde am „pierdut" obiectul. Cîinele va adulmeca mai ușor urma pe teren umed sau după ploaie, decît pe teren prea uscat. În rest, procedăm la fel ca și în cazul obiectului „uitat".

PAZA OBIECTULUI CE I-A FOST ÎNCREDINȚAT. Cîinele este din instinct un paznic al avutului stăpînului său. Noi trebuie însă să-i educăm și dezvoltăm acest instinct, învățîndu-l să păzească la comandă. Pentru aceasta, îi cerem să stea în poziția „culcat", punînd lîngă el un obiect ce-i este familiar. Lovim obiectul cu mîna, comandîndu-i: „Păzește!". Ne îndepărtăm cîțiva pași și rugăm o persoană străină să încerce a lua obiectul. Dacă „elevul" nu reacționează singur printr-un mîrîit sau lătrat, îi comandăm noi: „Latră!" sau „Prinde!" (vezi „Flacăra" nr. 24). La prima reacție a cîinelui care exprimă hotărîrea de a apăra obiectul ce i-a fost încredințat, persoana „agresoare" trebuie să-și retragă mîna, schițînd teama — lucru care-l va face pe cîine să înțeleagă că a comis un act curajos. După aceasta, „elevul" trebuie să-și primească răsplata.

Repetăm exercițiul fără a mai sta de față atunci cînd persoana străină încearcă să-i la obiectul, ci ascunzîndu-ne prin apropiere. Să-i deprindem însă să latre numai cînd persoana încearcă să-i „fefuiască" de lucrul ce i-a fost încredințat spre pază; în caz că latră numai la apropierea omului respectiv, îl certăm cu un „fu!" dezaprobator.

Exercițiul îl repetăm cu persoane diferite. Să nu exagerăm însă, lăsîndu-i să păzească obiectul un timp prea îndelungat, nici să nu-i lăsăm în pază, nesupravegheat, obiecte prea valoroase, care ar putea determina oameni rău intenționați să pricinuiască un rău paznicului nostru. Să avem grijă, dacă intrăm într-un magazin, de exemplu, și-l lăsăm să ne păzească bicicleta sau sacoșa cu cumpărături, ca la primul lătrat să ieșim afară și să-i sărim în ajutor. Să nu lipsim prea multă vreme după ce i-am încredințat spre pază un obiect pe o stradă sau într-un loc public, deoarece, în cazul unui atac din partea unui om neleguit, bravul nostru „elev" își va risca viața. Și e păcat.

*) Vezi „Flacăra" nr. 18, 20, 22, 24, 26, 28.

Păzind acest obiect al stăpînului, cînele mîrîie sau lătră la orice încercare de a-l atinge pe care ar face-o un străin.

Tot așa cum păzește obiectul, la comanda noastră va păzi și o persoană, fără a-i permite să se miște din loc.

O SENTINȚĂ RUȘINOASĂ CARE TREBUIE ANULATĂ!

Corespondență telefonică de la Atena, de Bruno ROSSI

Răsfoind paginile îngălbenite de vreme ale unei vechi cărți, Glezos a dat de o străveche legendă greacă, în care se vorbea despre existența unui pasaj secret spre Acropole. Pe acest pasaj au pătruns în Acropole Glezos și Santas, în noaptea de 30 mai 1941, pentru a smulge drapelul cu zvastica. Scînteie a rezistenței antihitleriste, gestul eroic al lui Glezos a înflăcărat inima poporului grec, insuflîndu-i speranță în lupta pentru eliberarea patriei.

Și iată că astăzi, după 18 ani, după ce a fost condamnat la moarte de către naziști și apoi chiar de către guvernanții greci, după ce a stat ani de zile în închisoare, Glezos împreună cu alți patrioți greci sînt condamnați la ani mulți de temniță, printr-o odioasă sentință a Tribunalului militar atenian, sentința dată pe baza unor învinuiri imaginare, țesute de polițiști, ceea ce pe drept cuvînt a stîrnit indignarea întregii opinii publice mondiale.

Pretinsa acuzație de „spionaj" adusă lui Glezos și celorlalți patrioți greci s-a dezumflat ca un balon în mîna sniă a Tribunalului militar din Atena. Anchetatorii au fost obligați să recunoască fără echivoc că nu au nici o dovadă materială și că, prin legea 375, promulgată de dictatura fascistă a lui Metaxas, pe baza căreia au fost judecați Glezos și ceilalți democrați greci, chiar și gîndirea este pedepsită.

Tot eșafodajul ridicat de anumite cercuri de extremă dreaptă în timpul procesului, pentru a camufla adevăratele lor intenții și a înăbuși ceea ce a mai rămas din democrație, s-a destrămat. Presa greacă de cele mai diferite nuanțe se referă la fiasco-ul organizatorilor „procesului".

Pentru a înțelege scopurile și dedesubturile înscenării de la Atena, este necesar s-o legăm de întreaga situație economică, socială și politică a Greciei. În țară sînt mai mulți de un milion de șomeri; costul vieții a crescut, în timp ce salariile stau pe loc. Sute de mii de cetățeni nu posedă acel certificat fără de care nu se poate obține nici un serviciu în administrația publică. Chiar pentru a ocupa un post de taxator de autobuz e nevoie de un astfel de certificat. Forța opoziției e în continuă creștere, în timp ce partidele guvernamentale, care nu dispun decît de 41 la sută din voturi, dar care, grație unei legi electorale „miraculoase", dețin majoritatea absolută în parlament, suferă mari eșecuri. Dreapta moderată, liberalii, alături de diferite partide democrate, s-au unit cu partidul de stînga (E.D.A.), cu care au încheiat acorduri importante în lupta comună pentru apărarea libertăților democratice din Grecia. Opoziția luptă de asemeni împotriva instalării de baze americane și pentru o politică de pace și de prietenie cu toate popoarele iubitoare de pace. Iar compromisul acceptat de guvernul grec în legătură cu statutul Ciprului a stîrnit numai proteste în întreaga țară.

Cuvîntul lui Glezos a fost un adevărat rechizitoriu la adresa celor ce au înscenat procesul de la Tribunalul militar atenian

Guvernul dv. — se spune în scrisoarea adresată de Manolis Glezos primului ministru Karamanlis — face o greșeală tragică, considerînd că pot fi înăbușite prin violență și prin măsuri extraordinare, ideile opuse și dorința arzătoare pentru un viitor mai bun. Știți desigur, domnule prim-ministru, deoarece sînteți grec, că în țara noastră se vor găsi totdeauna, independent de sacrificiile care vor fi cerute, oameni curajoși, hotărîți să apere cu abnegație poporul și democrația. Și, ca om politic al zilelor noastre, nu se poate să nu știți că împotriva unor anumite idei nu se poate lupta decît cu idei și mai bune și că împotriva ideilor nu au nici o putere gloanțele. Pe arena ideilor, iar nu în sala tribunalului militar, vă aruncăm mănușa și arbitrii noștri vor fi poporul și istoria. În ce mă privește, sînt mîndru și fericit că mi-am dedicat viața celor mai nobile idealuri ale oamenilor, acelor idealuri care le-au susținut curajul în clipele grele ale războiului împotriva fascismului și care-i însuflețesc acum în măreața luptă pentru pace, libertate și independență".

Iar la proces, făcînd rechizitoriul celor care au organizat înscenarea judiciară împotriva sa și a celorlalți patrioți greci, Glezos a arătat: „De ce una din principalele lovituri se îndreaptă împotriva mea? Ticăloșii acuzației false de spionaj știu că eu sînt de neclintit în slujirea poporului. Eu aud bătăile inimii poporului. De aceea era nevoie să fiu înlăturat".

Cu aceeași tărie s-au făcut auzite la proces și glasurile celorlalți democrați greci care, cu fierbinte patriotism, cu profundă grijă față de interesele vitale ale poporului grec, au destrămat calomniile de spionaj cu care au fost învinuiți, înfierînd pe cei care au urzit înscenarea judiciară cu scopul de a se răfui cu forțele democratice din Grecia. „Acest proces — a arătat în cuvîntul său la proces Vutsas — are un caracter vădit politic. Este calomniat Partidul Comunist din Grecia. Campania de calomnii împotriva lui nu poate păta uriașul său prestigiu în rîndurile poporului... În ceea ce mă privește, sînt membru al Partidului Comunist din Grecia și sînt mîndru de aceasta. Resping încă o dată cu hotărîre acuzația de spionaj. Sînt membru al Partidului Comunist din Grecia și sînt gata să mor pentru partidul meu".

În apărarea lui Glezos și a celorlalți patrioți s-au prezentat deputați ai tuturor partidelor de opoziție, avocați, foști miniștri, oameni de cultură, bărbați și femei aparținînd tuturor claselor sociale.

Organizatorii simulacrului de proces n-au reușit să-și atingă ținta. Departe de a discredita în ochii poporului forțele democratice ale Greciei, ei n-au reușit decît să se discrediteze pe ei înșiși ca pe niște dușmani ai intereselor vitale ale Greciei, ca uneltitori ai libertății și drepturilor democratice. Sentința rușinoasă a fost ultimul act al înscenării judiciare de la Atena. Cu dreaptă indignare, întreaga opinie publică mondială înfierează hotărîrea samavolnică a Tribunalului militar și cere ca, în numele drepturilor inalienabile ale omului, în numele rațiunii și justiției, Manolis Glezos și toți ceilalți patrioți greci să fie eliberați. Să fie anulată sentința Tribunalului militar din Atena!

„În timp ce criminalii naziști sînt liberi, eroii rezistenței din Grecia sînt persecutați", „Să se pună capăt persecuțiilor din Grecia", „În 1941, Glezos a smuls zvastica de pe Acropole" — iată cîteva din inscripțiile de pe pancartele cu care numeroși londonezi au demonstrat prin fața ambasadei Greciei din Londra, cerînd eliberarea lui Glezos.

FILMĂM (II)

Citiți în NUMĂRUL VIITOR

UN FOTOREPORTAJ DE PE PLATOURILE DE FILMARE ALE STUDIOULUI CINEMATOGRAFIC „BUCUREȘTI".

Filmele săptămînii

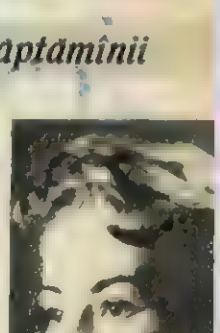

„ATENTATUL". Film prezentat într-un cadru festiv, cu prilejul manifestărilor culturale organizate în cinstea celei de-a 15-a aniversări a eliberării Poloniei de sub jugul fascist.

Atentatul" (regia Jerzy Passendorfer) recapitulează — prin intermediul unei acțiuni dramatice — istoria unui grup de tineri polonezi, participanți la lupta împotriva călăilor naziști ai Varșoviei. De notat prezența, la premiera filmului, a actriței poloneze Bozena Kurowska, interpreta personajului Marta. →

„NEVASTA MEA CÎNTĂ" — o producție a studiourilor DEFA-Berlin.

În ciuda titlului promițător, a muzicii, a glumelor, care nici ele nu lipsesc, filmul nu depășește limitele mediocrității. Plecînd de la o problemă de viață, ce ar fi putut rămîne un subiect foarte atractiv — vechea concepție că femeia trebuie să rămînă o sclavă a cratiței, a bărbatului și a copiilor — scenariștii s-au rătăcit într-o acțiune banală, neverosimilă. ↓

ÎN DRUM SPRE *Festival*

Fotoreportaj de E. IAROVICI

Mulţi veniseră să-şi petreacă tovarăşii de muncă, rudele sau prietenii. Peronul, împodobit sărbătoreşte, fremăta de tinereţe. Delegaţii, cu braţele pline de flori, şi-au ocupat locurile în trenul care urma să-i ducă pînă la Orşova, de unde vor continua drumul pe două hoteluri plutitoare, călătorind pe Dunăre pînă la Viena.

Ultimele strîngeri de mînă, ultimele îmbrăţişări. În sunetele imnului tineretului, trenul porneşte lin. „Drum bun, tovarăşi dragi!" „Rămîneţi cu bine!" Gara Băneasa, cu vuietul ei de urale şi freamătul batistelor fluturînde, a rămas în urmă...

În tren un tînăr începu să împartă „Scînteia tineretului", apărută chiar în dimineaţa aceea cu Raportul tovarăşului Gheorghe Gheorghiu-Dej la şedinţa plenară a C.C. al P.M.R. din 13-14 iulie. Grupuri, grupuri, în compartimente şi pe culoare, tinerii citeau Raportul şi îl comentau cu entuziasm: „Vom avea încă ceva de povestit la Viena!"

Trenul străbate în goană cîmpia. Cîţiva tineri colectivişti urmăresc cu interes de la un geam starea diferitelor culturi. Prin compartimente, tineri pregătiţi pentru o călătorie lungă scot jocurile de şah;

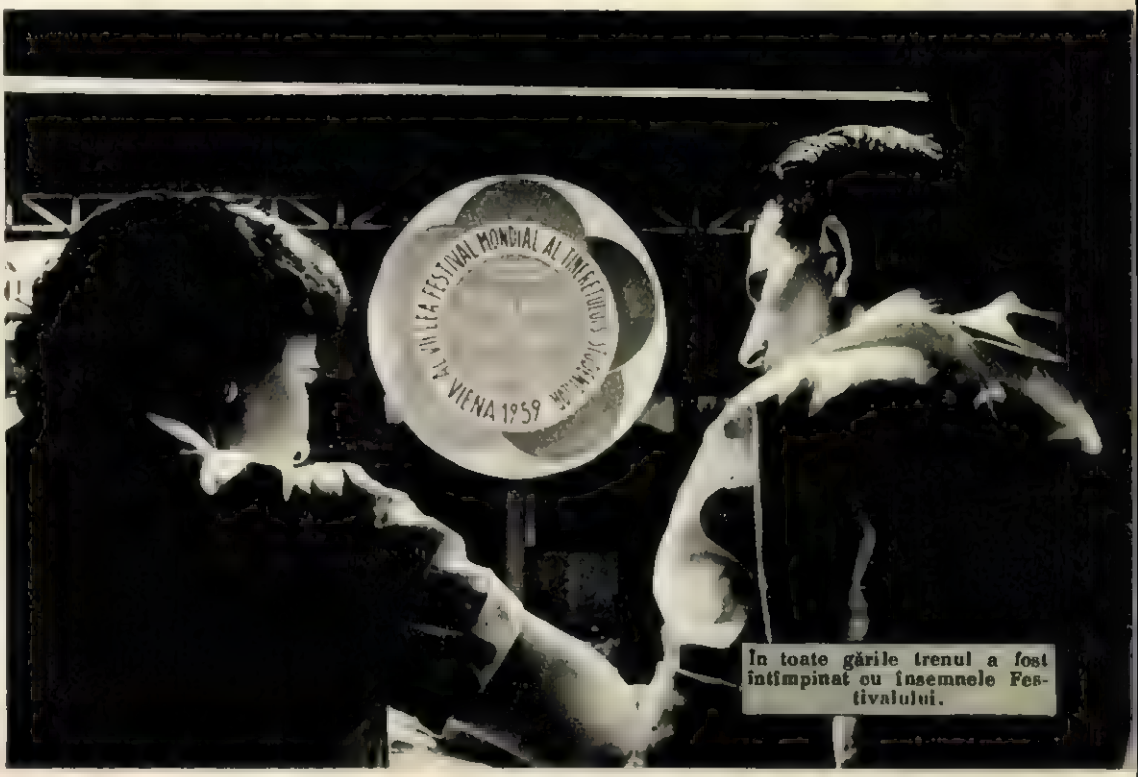

În toate gările trenul a fost întîmpinat cu însemnele Festivalului.

Navele-hotel, care transportă delegaţia noastră la Festival, sînt gata de plecare. „Rămas bun, prieteni! Vom transmite mesajul de prietenie al tineretului romîn, tineretului iubitor de pace din lumea întreagă!"

Pînă la plecarea trenului, mai e timp să facem o horă.

Gara Băneasa. Ultimele strîngeri de mînă, ultimele îmbrățișări.

O „Periniță" înainte de plecare.

Trenul a pornit.

În compartimente, tinerii pregătiți pentru o călătorie lungă au scos jocurile de șah...

COPERTA NOASTRĂ

Chipuri de delegați din țara noastră la cel de-al VII-lea Festival.

Fotografie de E. IAROVICI

alții, grupați în jurul unei armonici sau chitare, cîntă voioși.

„La revedere, Argeșule!" „La revedere Oltule, Jiule!" „Pe curînd!" Spre hazul tuturor, într-unul din vagoanele sportivilor a început ritualul complicat al botezului celor care trec pentru prima oară frontiera.

... Dacă străbați trenul de la un capăt la altul, auzi aproape toate graiurile care se vorbesc în patria noastră. Întîlnești muncitori, studenți, țărani, ingineri, învățători, tehnicieni, tineri și tinere de cele mai diferite specialități și profesii, români, unguri, germani, tătari, ruteni. Pe fețele lor se poate citi conștiința însemnătății misiunii lor de delegați ai unei țări socialiste, care duc cu ei mesajul de prietenie tineretului luptător pentru pace din lumea întreagă.

Nina, văzută de maestrul Corneliu Baba.

Colega Tatianei Samoilova

Zburam spre Moscova cu doi cineaști prieteni. Avionul abia decolase, cînd s-a apropiat de noi o fată înaltă, slăbuță, cu ochi albaștri, îmbrăcată în costumul de culoare închisă al personalului aviației civile sovietice. Și, în timp ce ne servea un ceai rusesc, ne-a întrebat:

— Vă rumîni, da? (Sînteți români?)

S-a recomandat: „Nina". Apoi, cu o notă de mîndrie în glas, a început să ne povestească despre maestrul Corneliu Baba, pe care avusese prilejul să-l cunoască pe bordul aceluiași avion, într-una din obișnuitele curse Sofia — București — Moscova. Mai mult: pictorul nostru își scoase atunci blocul de schițe și-i făcuse, din cîteva linii, portretul.

Atîta ne-a spus Nina și a trecut mai departe cu tava, spre celălalți pasageri. Am înregistrat faptul ca atare și ne-am cufundat, fiecare, în lectura unor reviste. Nu după multă vreme însă, Nina a revenit spre a ne mărturisi admirația ei față de opera lui Baba. Nu-i cunoscuse, pînă la întîlnirea din avion, tablourile. Îndată după aceea, reîntoarsă la Moscova, fata s-a îndreptat spre Piața Manejnaia, acolo unde — după cum se știe — a fost deschisă, timp de cîteva luni, marea Expoziție a artei plastice din țările socialiste. Nina a-a dus să vadă tablourile lui Baba. I-au lăsat — după cum ne mărturisea — o puternică impresie.

Iar noi, urmărind comentariile entuziaste ale Ninei cu privire la „Odihna pe cîmp", aveam sentimentul că ne aflăm acasă, în București, și că una dintre tinerele noastre — o fată de vîrsta Ninei — își împărtășește impresiile, la ieșirea din Galeria Națională.

După scurtul popas la Odesa, Nina ne-a adus un ultim număr al revistei „Ogoniok", deschizîndu-l la mijloc, acolo unde se află paginile lucioase cu reproduceri de artă. Am recunoscut, printre tipăriturile îngrijite, „Portretul de fată" al lui Baba.

De la acest portret la cel al fetei din avion, trecem firesc, prin cîteva întrebări... Nina a terminat nu demult Institutul de limbi străine din Moscova. Apoi a îmbrăcat cu plăcere costumul aviației civile. Aici, pe bordul avionului, e viața ei. Și ne povestește simplu.

— Toate fetele din clasa noastră și-au ales un drum în viață. Noi am absolvit în 1953 școala de zece ani. Din cînd în cînd ne scriem și știm unele de altele, deși ne-am răspîndit prin toate colțurile țării.

Rămîne o clipă pe gînduri: ce ne-ar mai putea spune despre promoția ei? Apoi adaugă:

— Clasa noastră a dat și oameni vestiți. Noi am fost colege cu „Veverița" — zîmbește Nina.

— Care „Veverița"? — întreabă unul dintre noi, părîndu-i-se că n-a înțeles cuvîntul.

— Cum care „Veverița"? „Veverița" din „Zboară cocorii": Tatiana Samoilova.

Toți trei sărim și o rugăm într-un glas:

— Povestește-ne! Cum e Samoilova?

Nina ridică din umeri.

— E o fată ca toate fetele. Modestă, prietenoasă... Ce v-aș mai putea spune? La matematică nu prea avea Tanecika note bune... Știa în schimb o istorie și o literatură! Lua lecții de balet și visa să ajungă actriță. Și iute: a ajuns — își încheie Nina amintirile și dispare în cabina piloților.

Peste cîteva clipe reapare printre șirurile de fotolii, anunțînd: „Tovarăși pasageri, ne apropiem de Kiev. Escală 40 de minute".

Victor VÎNTU

La Orșova, în port, cele două vase pavoazate sărbătorește sînt gata pregătite să-și primească oaspeții. Ca o cunună sînt înșiruite micile steaguri albastre triunghiulare pe care stă scris, pe fiecare în altă limbă, cuvîntul PACE. Drapelele Republicii Populare Române, cu culorile lor vii, sînt grupate pe puntea din față.

Cei 350 de tineri se îmbarcă. Voia bună, cîntecul și jocul continuă pe puntea vasului. În înserarea care se lasă, își iau rămas bun de la cei care veniseră să-i petreacă. A doua zi în zori va începe călătoria în sus pe Dunăre...

REDACȚIA, București. Piața Scînteii. Căsuța Poștală 3507 of 33. Tel. 17.60.10, int. 1744. ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Prezentarea grafică: Vlad Mușatescu.

Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

Bibl. Reg.

UMOR

PROCESOMANUL

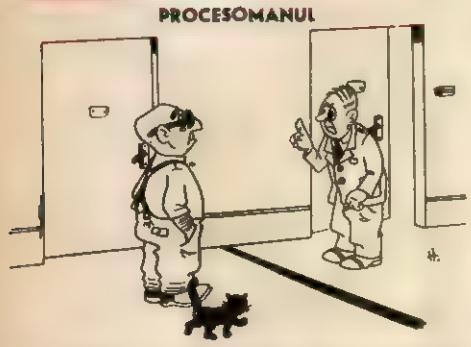

— Dacă-ţi mai prind pisica trecînd peste linia asta, te dau în judecată!

Desen de Horia ŞTEFĂNESCU

RĂZBOIUL RECE: Ah, îl ador pe acest furnizor de gheaţă!...

Desen de V. TIMOC

ÎN BUNDESWEHR

— Mi se pare că noi, Herr General, ne cunoaştem din lagăr!
— Tot ce se poate. Dv. ce lagăr aţi comandat?

Desen de Rik AUERBACH

SUCCES!

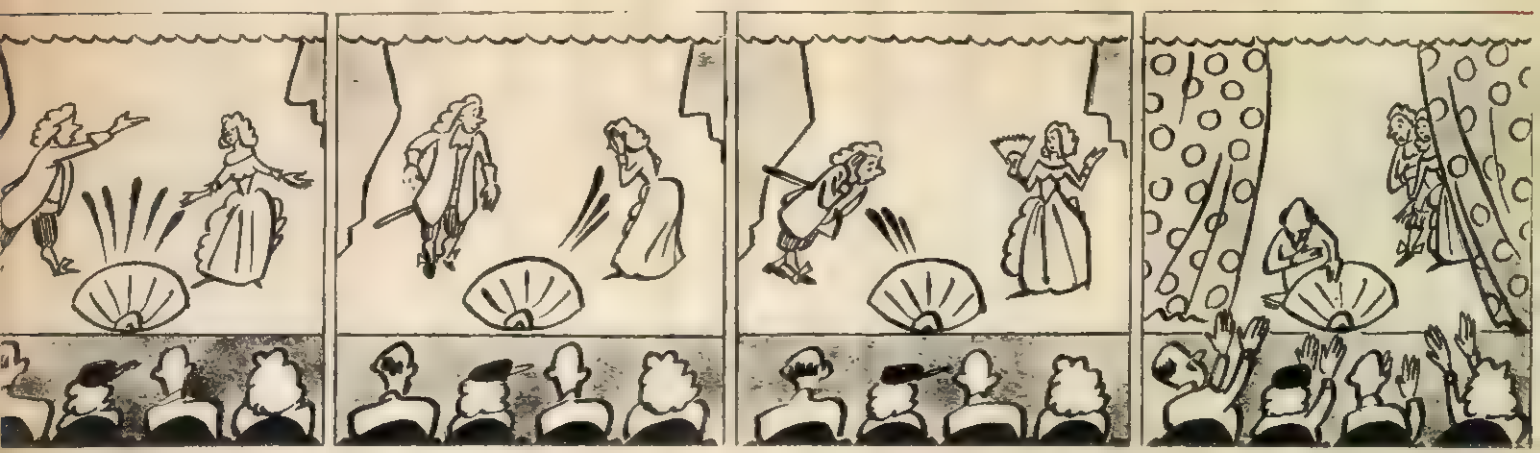

Desen de A. LUCACI

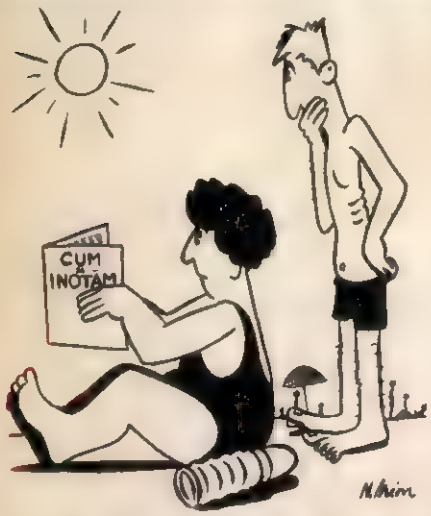

Degeaba! Niciodată n-ai să poţi ţine gura închisă...

Desen de N. ARION

— Cred că am luat biletul de odihnă al lui Popescu.

Desen de C. TABACU

— Mînca-o-ar mama de fetiţă frumoasă!!! S-a îmbrăcat şi ea modern!

Desen de Horia ŞTEFĂNESCU

Nr. 31 (219)
Anul VIII
1 august 1959

DE ZIUA MARINEI

Fotografie de
I. MARINOF

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Delegația tineretului din R. P. Română pe „Wiener Stadion"

Ion BRAD

Ca valurile Dunării...

Talazul tinereții cîntînd înundă Viena
Schimbată-n codru viu, fremătător,
Spre care în zadar te uiți ca hiena
Tu, zeu mînjit și-acum
De-ai morții tăi,
Bătrîne Marte, nătîng, înrăjbitor.

Ca valurile Dunării albastre
Cînd sparg cu primăvara ghețuri, sloi,
Așa se-adună rîndurile noastre
Izbind în țărmii reci,
Urîți pe veci,
Ai nopții-n care încă te mai ascunzi,
Război!

Din cîntece ne facem scut fierbinte
Și arcuri de triumf boltite-n zări
De mîini frățești, de flori, de jurăminte,
Sub care vom primi
În plină zi
Mireasa noastră Pacea, cîntînd cu mări
și țări..

„Cît mai mult cărbune la un preț cît mai redus", sub această lozincă minerii din Valea Jiului obțin noi succese în producție răspunzînd astfel recentelor măsuri hotărîte de plenara C.C. al P.M.R. În fotografie, echipa de mineri condusă de Mihai Ștefan — care s-a angajat să dea 1.000 tone cărbune la un preț cît mai scăzut — la ieșirea din șut.

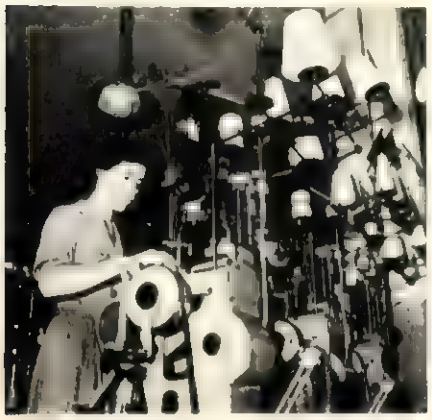

În cinstea celei de-a 15-a aniversări a patriei noastre și drept răspuns la hotărîrile plenarei C.C. al P.M.R. din 13-14 iulie a.c. colectivul de muncitori de la F.C. „Gheorghe Gheorghiu-Dej" obține noi și importante succese în producție. Fotografia noastră o înfățișează pe muncitoarea Vlaicu Veronica de la sectorul tricotaje care își îndeplinește cu succes angajamentul de a îmbunătăți calitatea produselor. ←

La Casa de cultură a studenților „Grigore Preoteasa" din Capitală a avut loc, de curînd, întîlnirea de rămas bun dintre studenții romîni și coreeni absolvenți ai diferitelor institute de învățămînt din țara noastră, care se reîntorc în patrie →

fotocronica FLACĂRII

Printr-o hotărîre a Consiliului de Miniștri al R. P. R. s-a stabilit reducerea prețurilor de vînzare cu amănuntul la vinuri, tuică și rachiuri naturale, cu începere de la 26 iulie 1959. În fotografie : cetățeni privind noile prețuri reduse.

„Partea noastră la MILIARD"

Reportaj de F. URSEANU

Fotografiile autorului

Uzinele de tractoare „Ernst Thälmann" din Orașul Stalin. Aleea largă și asfaltată care duce de la poartă spre ateliere trece printre trandafiri, petunii și garoafe, ocolește apoi un frumos havuz și se oprește în scuarul din fața marii clădiri a întreprinderii. În acest colț din curtea uzinei s-au adunat, în seara de 15 iulie, sute de muncitori din schimbul doi, ieșiți din lucru, pentru a asculta, prin vocea megafoanelor, măsurile hotărîte de plenara C.C. al P.M.R. Era seara tîrziu. Oamenii ascultau atenți. Erau cu toții emoționați; fiecare cuvînt, fiecare cifră le confirma încrederea pe care ei o poartă partidului; și-n fiecare cifră și cuvînt vedeau oglindite eforturile lor de fiecare zi, care — alăturate străduințiilor tuturor oamenilor muncii din țara noastră au ajutat partidul să hotărască aceste măsuri privind ridicarea nivelului de trai

Și-n noaptea aceea de iulie, în scuarul din fața uzinei, constructorii de tractoare, romîni, maghiari și germani, oamenii aceștia care lucrează zi de zi împreună răzbătînd greutăți și obținînd succese, s-au felicitat reciproc, și-au strîns mîinile, au făcut laolaltă socoteli și au dezbătut noi planuri cu privire la viitoarele realizări. Lucrul acesta s-a petrecut pînă în miez de noapte... Și nimeni nu era grăbit să plece. Toți uiteseră de autobusele care îi așteptau să-i ducă acasă...

Primele zile — primele succese

A doua zi, în uzină... Elanul și rîvna muncitorilor se transmiseseră parcă și asupra mașinilor, asupra ritmului benzilor rulante, asupra oțelului incandescent. Seara, graficele înregistrau primele realizări. În sectorul motoare, de exemplu, la linia de prelucrare a blocurilor s-a dat în acea zi cu zece blocuri peste plan; la linia chiulase s-a înregistrat o creștere a productivității cu 30 la sută, iar la linia de pistoane cu aproape 60 la sută

Exemple asemănătoare se pot da din toate celelalte sectoare. Ele constituie primul răspuns, răspunsul faptelor, dat de către constructorii de tractoare documentelor recentei plenare a Comitetului Central al Partidului. Primele noi succese în lupta pentru îndeplinirea sarcinilor date de partid, realizările acestea, convertite în lei, vor merge spre îndeplinirea sumei de cel puțin un miliard economii peste cele planificate, prevăzută în Hotărîre a se realiza pînă la sfîrșitul anului

Muncitorii, tehnicienii și inginerii de la Uzinele „Ernst Thälmann" doresc din toată inima ca partea lor de contribuție la *miliard* să fie cît mai consistentă. Lucrul acesta l-am auzit exprimat în uzină de către numeroși oameni.

Se vor economisi 16.500.000 lei!

Era la începutul anului. Colectivul uzinei de tractoare se angajase să realizeze în 1959 o economie în valoare de 11.000.000 lei. Pe lîngă aceasta, muncitorii uzinei își mai luaseră un angajament: să realizeze în anul 1959 un număr de o mie de tractoare peste plan. Toate acestea urmînd să ducă la scăderea prețului de cost al tractoarelor.

Angajamentele de mai sus au fost luate, așadar, la începutul anului. Dar constructorii de tractoare le-au suplimentat recent, în cinstea zilei de 23 August. „Vom economisi nu 11 milioane, ci 16 milioane!" — s-au angajat ei „Vom fabrica peste plan nu 1000, ci 1650 de tractoare".

Și iată că în pragul lui 23 August au venit documentele plenarei C.C. al P.M.R. din 13-14 iulie. Dornici de a obține noi succese în dezvoltarea economiei na

(Continuare în pag. 26)

Prin cea de-a opta inovație a sa, comunistul Alexandru Egri aduce uzinei de tractoare o economie anuală de 156.000 lei.

Capitalul nostru cel

mai valoros

Case de naşteri:	**1938**	— nici una
	1957	— **1568**
Naşteri asistate în unităţi de ocrotire a sănătăţii:	**1938**	— **10.047** (în mediul rural 271 sau sub 1%).
	1957	— **240.880** (în mediul rural 155.340 sau peste 50%)
Creşe:	**1938**	— nici una.
	1957	— **327** cu **13.018** locuri.
Paturi de spital:	**1938**	— **30.812**
	1957	— **92.818**
Medici:	**1938**	— **6.234** (un medic la 1895 oameni).
	1955	— **21.141** (un medic la 819 oameni).
Oameni ai muncii trimişi la sanatorii balneare şi la odihnă:	**1938**	— nu se obişnuia.
	1958	— **496.895**
Durata medie a vieţii:	**1938**	— **42** ani.
	1958	— **63** ani.

Cifrele acestea statistice — cîteva doar — nu au nevoie de multă analiză critică. Ele ne dezvăluie de fapt — cu forţa pe care o au datele comparative — însăşi deosebirile esenţiale în ce priveşte locul pe care-l ocupă *omul şi nevoile sale* în două orînduiri social-politice diferite şi opuse, cu concepţii diferite şi opuse. Aceste cifre demască filistinismul, goliciunea şi fleşcăreala demagogică a burgheziei despre „umanism", „libertate individuală", „progres social", prost camuflaj al celui mai cinic dispreţ faţă de om.

Cu aceeaşi forţă de convingere cifrele acestea vorbesc despre ceea ce reprezintă principalul în regimul democrat-popular: *grija pentru om şi nevoile sale*.

Ar fi interesant de ştiut ce gîndeşte savantul francez, inventatorul serului antipoliomielitic, despre faptul că invenţia sa a ajuns în ţara noastră tratament preventiv *general* şi *gratuit* — în timp ce chiar în patria inventatorului, guvernul (care cheltuieşte miliarde pentru un război colonialist) nu găseşte fonduri pentru vaccinarea antipoliomielitică a copiilor.

Judecător aspru şi imparţial, istoria consemnează în actul ei de acuzare împotriva burgheziei asemenea elemente de comparaţie: în Romînia burghezo-moşierească, mortalitatea generală, cea mai ridicată din Europa, atingea 21,1 la mie; anul 1958 înregistrează cifra cea mai scăzută a mortalităţii generale şi infantile (mai scăzută decît în Anglia, Austria, Belgia, R.F. Germană). În acelaşi timp, aceste ţări au înregistrat un spor natural al populaţiei de 4,1-8,3 la mie, iar R.P.R. unul de 12,7 la mie!

Mărturii grăitoare ale condiţiilor materiale create de partidul şi guvernul nostru pentru apărarea sănătăţii poporului, expresii vii ale umanismului socialist, iată cîteva imagini (foarte puţine la număr) din ceea ce s-a realizat în anii noştri pe acest tărîm:

1-2) Venirea pe lume a unui nou cetăţean al R.P.R. implică grijile unui întreg personal medical de specialitate. Fotografiile înfăţişează aspecte de la Maternitatea „Polizu" din Bucureşti.

3) Atunci cînd se naşte cîte un „dublu exemplar", ca în fotografia de faţă, şi grija pentru sănătatea gemenilor este dublă.

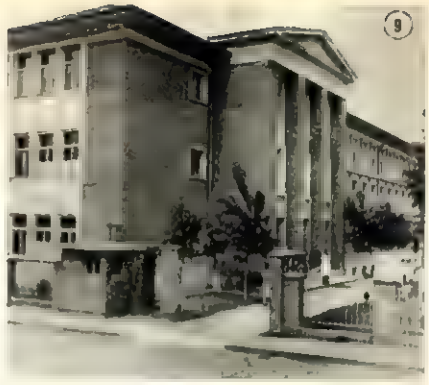

1-5) Regimul burghezo-moșieresc „combătea" ravagiile T.B.C.-ului cu... constatări despre fatalitatea flagelului. În anii noștri, o dată cu loviturile mortale date însești cauzelor economico-sociale ale tuberculozei — exploatarea, mizeria și sărăcia — știința medicală își aduce și ea contribuția la depistarea și înfrîngerea îngrozitorului bacil. Fotografia numărul 4 înfățișează noua clădire a Institutului de ftiziologie din București, iar fotografia numărul 5 reprezintă o operație T.B.C. la sanatoriul din Bîrlad.

6-7) Necesitățile luptei împotriva bolilor osoase, reumatismele etc. au dus la crearea Institutului de balneologie de pe lîngă Spitalul Brîncovenesc din București. Medici de specialitate aplică aici tratamentele cele mai moderne și își desăvîrșesc pregătirea profesională în combaterea acestor boli.

8) La Dispensarul pentru cultură fizică medicală de pe lîngă Spitalul de copii „Grigore Alexandrescu" din București.

9) Pentru sănătatea oamenilor muncii s-au creat și servicii sanitaro-medicale pe lîngă marile întreprinderi — unele din ele mari cît niște spitale — ca acela pe care-l vedeți în fotografie și care aparține Uzinelor de tractoare „Ernst Thälmann" din Orașul Stalin.

10) Aviația sanitară reprezintă adesea un factor hotărîtor în salvarea vieții oamenilor.

11-12-13-14) Spitalul comunal cu 50 de paturi din Smeeni-Buzău (11), un aspect de la Creșa de copii din insula Ada-Kaleh (12), un interior din Casa de nașteri a comunei Boldești-București (13), Dispensarul comunei din Lerești-Pitești (14) — iată cîteva exemple de grijă pentru sănătatea oamenilor din mediul rural

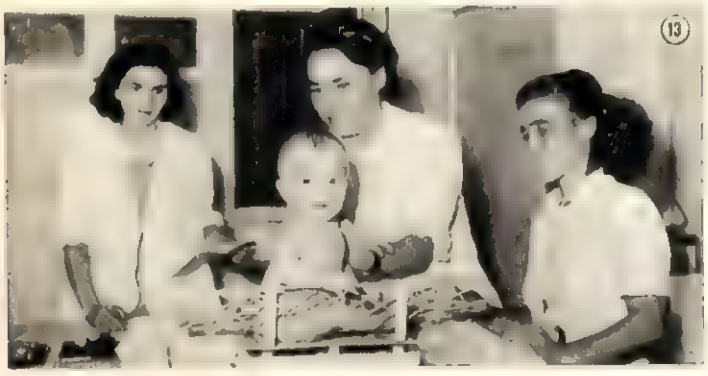

Vlaicu BÎRNA

ȘI MAREA-I MAI BOGATĂ

Și marea-i mai bogată de un timp
La țărmul scit, la marginea de țară,
Cînd le culege stelele în seară
Fremătător, fosforescentul nimb.

Un șir de constelații noi se-ntind
Pe cîmpul de azur în brume stins
Iar vîntul colindînd peste cuprins
Le joacă-n valuri flacăra de-argint.

Din Năvodari la Tomis, un hurmuz
De scînteieri pe-ostroave și prin sate,
Sînt stelele de foc de noi durate
Semnalizînd spre astrele de sus.

Și-i mai bogată marea cînd le-adună
Podoabele pe pînzele-i albastre
Să le păstreze pînă-n zori, cunună,
Lumină din lumina oremii noastre.

George DAN

TIMONĂ ȘI PENIȚĂ

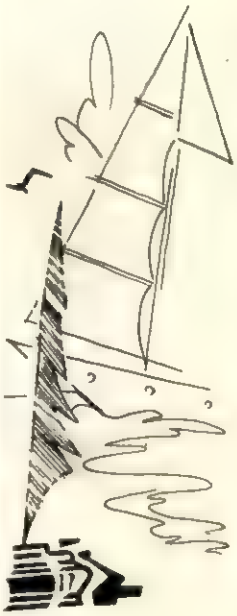

Cîrmaci am fost... Timona cu putere
Mi-o răsuceam de multele-i mînere,
Ca pana cîrmii mele-n val să scrie
O dîră — vers de albă poezie...
Timona mea, ce, spită după spită,
Vărsa odată, cum de-a ajuns peniță?
Și mări de piatră vînătă, amară,
Cum încăpură-albastre-n călimară?
Sub pana mea, pe spumele velinii,
Fac tumbe slove-albastre ca delfinii
Și, stoluri-stoluri, pescărușii de gînduri
Coboară sau se urcă dintre rînduri,
Și-a inimii adîncă albăstrime
O tulbură cu pîlcuri lungi de rime...
Dar cine, noaptea-n oarbe naufragii,
Mi-a azvîrlit colacul de salvare,
De cînt azi mîndrul răsărit de soare
Și-albastrele, marine peisagii,
Și oamenii Dobrogei mele, dragii:
Matrozii și pescarii și docherii...?
Tu, far ce sfîșii bezna de pe mare,
Tu, stea polară ce-o-ndrăgesc năierii,
Partidule, tu soare-al primăverii,
Tu luminezi, și tie îți închin
Tot harul meu din stih ultramarin!

George DEMETRU PAN

FLOAREA-SOARELUI

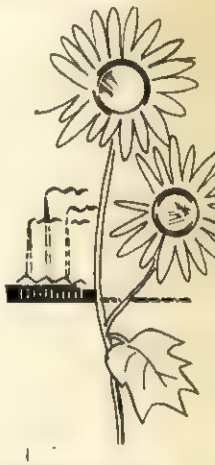

Cu mii de ochi un ochi imens și treaz
Se-ndreaptă după soare. La amiaz
Vezi floarea-soarelui privind spre soare
Cuprinsă-n greaua tîjă de vibrare...

La fel și oamenii către partid
Mai ferm în viață ochii și-i deschid—
Privind spre el: ca floarea către soare
Înalță cald vibrări cutezătoare.

Dorle NOVĂCEANU

BLOCURILE MUNCITOREȘTI DE LA MALIUC

Maliucul singuratic se deslușește aproape:
Ivite dintre trestii, spre înălțimi de seară
Cutezătoare blocuri răsfrînte peste ape
Așteaptă parcă luna deasupra să răsară.

Nu lasă sus, pe ceruri, aripa nici o urmă,
Precum nu lasă vîsla cînd cade-n apa rece.
Și doar aici, la blocuri, amurgul cînd se curmă
Și noaptea, peste-întinderi, departe îl petrece.

Dorm muncitori, și parcă prin liniște aud
O dată cu lumina ce prin ferești se plimbă
Răsuflul cald al muncii răsfrînt sub cerul ud
Și Delta de-altădată înoinsă cum se schimbă.

Un specialist cu eroziuni în problemele solului

de Valentin SILVESTRU

Unul, Gheorghe Ciorănescu, cu domiciliul în Vest, a ținut nu știu ce discurs, la nu știu ce academie „liberă" din Paris, cu privire la agricultura romînească. Trebuie să fie vorba de o academie foarte ponosită și neștiută, deoarece lasă fantomele în stare de libertate în incinta ei; dar cum „comunicarea" lui Ciorănescu a fost reprodusă și de „Europa liberă", ea a putut fi admirată, ca atare.

Așadar, Ciorănescu se ocupă de problemele solului romîn, față de care guvernul R.P.R. a luat mai multe măsuri de protecție. Guvernul — informează fantoma — și-a propus chiar să realizeze o recoltă mult mai sporită de cereale. Însă „regimul nu-și va putea atinge prevederile de recoltă decît sporind suprafața cultivată, cît și randamentul la hectar". Făcînd această afirmație, stafia și-a închipuit probabil că va umple de groază și oroare ascultătorii. Decît că, nouă, o asemenea afirmație ne sună exact ca: „Ciorănescu nu va mai putea pălăvrăgi altă dată decît dacă nu va fi mut". Doar e scris în planul de stat că recolta va fi sporită prin extinderea de suprafețe, mărirea producției la hectar, soiuri noi de cereale, ameliorări ale solului etc.

Ciorănescu recunoaște și el că în țara noastră se desfășoară „proiecte grandioase", cum ar fi: „modernizarea agriculturii dobrogene, irigarea Bărăganului, îndiguirea țărmului stîng al Dunării". Numai că — după mintea sa — toate au un foarte mare păcat: nu sînt „originale". De ce nu sînt „originale"? Ciorănescu nu spune. Și ce se va întîmpla dacă nu-s „originale"? Probabil că „nu vor putea fi duse la bun sfîrșit". Și de ce nu vor putea fi „duse la bun sfîrșit"? Ciorănescu ar zice: poate pentru că nu sînt „originale". Dar atunci, trebuie să ne întrebăm din nou: de ce nu sînt originale? Și să ne învîrtim, ca stimabilul, în jurul cozii.

Nu este greu ca, prin asemenea — să le zicem convențional — judecăți, să demonstrezi inexistența lui Ciorănescu. Cine este Ciorănescu? Nu știm. De ce nu știm? Pentru că el nu există. De ce nu există? etc. etc.

Nu-i mai puțin adevărat că și strigoiul la lucrurile mai pe îndelete și caută să străpungă bezna propriilor sale gînduri. Irigarea, de pildă, „s-a vădit adesea o operație delicată, putînd să provoace uneori pierderea fertilității solului". Dacă nu credeți sau sînteți în posesia altor date, întrebați-l pe „un specialist ca Bostan", să vă spună el. Unde poate fi găsit și cine e „un specialist ca Bostan", nu ni se dau informații, dar pesemne că este și el unul dintre cei cărora le-a fugit solul țării de sub picioare, cu fertilitate cu tot. Dacă am ști totuși cine e persoana, am putea-o întreba cine e Ciorănescu și „operațiunea delicată a irigării" ar trece pe planul doi, căci, oricum, e mai interesant să cunoști biografia fantomelor decît să le auzi irigînd solul, chiar și delicat, în vederea fertilizării lui...

Dacă nici măcar „specialistul Bostan" nu este un argument în privința problemelor solului atunci Ciorănescu nu va mai putea furniza decît autoritatea supremă, în sprijinul tezei sale pe deplin „originale", că terenurile agricole nu trebuie nici irigate, dacă-s secetoase, și nici desecate, dacă-s mlăștinoase: „autorii occidentali nu recomandă desecările decît în cazul cînd sînt rentabile..." Deci în Romînia de azi, vedeți dumneavoastră, nu pot fi rentabile. Nu știm de ce. Știm doar că „autorii occidentali" anonimi, precum Ciorănescu și Bostan, nu le recomandă. Nu trebuie făcute. Nu trebuie făcute nici irigări, nici desecări, pentru că ele îndispun fantomele și măresc producția de cereale.

Pînă aici Ciorănescu s-a ținut, pe cît i-a fost în putință, în limitele unei terminologii cît de cît agricole. La un moment dat, însă, el și-a ieșit cu totul din... teren și a dat semne evidente de eroziune, constatînd că în unele pămînturi „humusul a fost spălat de ploile și torentele" din regimul comunist, iar altele s-au stricat cu totul, fiindcă au fost arate în mod comunist „de la deal la vale", deși oricine știe că asemenea fel de arătură, oricum, nu se face la noi. După cît se vede, Ciorănescu, pornit pe cărările calomniei, apare el însuși ca un fel de humus degradat și de la deal la vale, și invers; și nici un fel de ploi și torente occidentale nu mai pot să-i fertilizeze imaginația definitiv secătuită.

Dacă l-a luat cineva în serios la „academia" aceea, despre care nu știm ce e, cu ce se ocupă și unde o fi, înseamnă că e vorba de o academie de guși, care se ocupă cu spiritismul.

Cazul lui A.-29.465

La serviciul de psihiatrie al spitalului din Waco, statul Texas, se află internat — după cum relata revista „Newsweek" — un pacient înregistrat cu nr. A.-29.465. Ar putea părea ciudat interesul cu care reporterul revistei înconjoară pe acest pacient, descrîind cu lux de amănunte cum se plimbă pe cei 500 de acri ai spitalului, cum se trezește la ora 6 dimineața și cum dă de furcă unei armate de medici. Dar de ce A.-29.465 se bucură de o asemenea atenție?

A.-29.465 este în acțele de stare civilă Claude R. Eatherly. În urmă cu aproape un deceniu și jumătate, numele și fotografiile lui se lăfăiau pe pagina întîi a ziarelor americane. Reporterii se înghesuiau să-i ceară interviuri. A primit gradul de maior și pe piept i-a fost prinsă crucea de merit pentru zbor. Era una dintre vedetele acelei epoci. Faima lui întrecuse pe cea a multor stele ale Hollywood-ului sau a unor politicieni din Capitoliu.

Gloria lui Eatherly s-a născut într-o dimineață însorită de august, în 1945, cînd a fost ales printre „superpiloții" care urmau să zboare în prima misiune cu bomba atomică. „Newsweek" povestește: „Pe atunci el avea înfățișarea unui soldat de pe afișele pentru mobilizare: înalt, ars de soare, cu părul ondulat, fără grijă și vesel pe pămînt, calm și stabil în aer". A pilotat un avion B-29 deasupra orașelor Hiroșima și Nagasaki, dînd semnalul pentru lansarea bombei atomice. Așa s-a născut gloria lui Claude R. Eatherly...

Pe atunci, A.-29.465 gîndea ca un militarist american. Bombardamentul atomic i se părea o... necesitate. Nu avea reticențe. Totul i se părea firesc. Dar anii s-au scurs și în sufletul lui Eatherly a apărut o rană ce nu se cicatriza. Era obsedat de imaginea carnagiului de la Hiroșima. Fie că dormea, discuta, se plimba sau se afla într-o sală de spectacol — imaginea japonezilor uciși nu-l părăsea. „Simt că i-am ucis pe toți acești oameni la Hiroșima" — a spus cînd a fost adus la spitalul Waco.

Propria conștiință a lui Eatherly s-a răsvrătit. Trecutul îl apasă pînă la sufocație. Nu poate accepta gloria ucigașului. Viziunea mormanelor de cadavre îl urmărește necruțătoare, îi răscolește întreaga ființă. Sufletul îi este răvășit de furtuna nepotolită a remușcărilor. Acum urăște pe cei ce l-au transformat într-un ucigaș. Urăște societatea care i-a deformat existența; dar urăște fără a putea înțelege faptele pînă în esența lor. De aici înainte el va acționa sub impulsul amintirilor înfiorătoare. Își părăsește familia, refuză pensia. După cîteva încercări nereușite de a se sinucide, devine hoț. Pătrunde în prăvălia unui băcan din Dallas (Texas) și, sub amenințarea revolverului, îi cere tot ceea ce încasase în ziua aceea, 97 de dolari.

Încălcarea legii se repetă — de cinci ori. „Gloriosul" aviator ajunge în temnițele poliției. „Eroul" de la Hiroșima este declarat irresponsabil mintal și este trimis la Waco. Aici medicii încearcă să „explice" cazul. Unul dintre psihiatrii de la Waco — despre care pomenește „Newsweek" — afirmă că masacrul de la Hiroșima ar fi fost cică „un rău închipuit". De aici concluzia că remușcările lui Eatherly nu-și au rostul. În raționamentele psihiatrului descifrezi încercările ce se fac în S.U.A. de a se îndulci amintirea îngrozitorului masacru de la Hiroșima. Eatherly nu a comis un rău închipuit. El are la activul lui o crimă pe care azi el însuși o repudiază.

Pentru America contemporană „cazul Eatherly" reprezintă un spectacol neobișnuit. Scribii ziarelor lui Hearst, savanții ce aduc știința pe tejghea, generalii înfierbîntați — cu toții îi privesc uimiți. În fața lor apare un om care refuză gloria, bogăția, fericirea și preferă acestora temnița mucegăită sau cămașa de forță, apre a se pedepsi pe sine însuși... Pentru oamenii ce dirijează politica războinică a S.U.A. (oameni cu o mie) viața omenirii n-are nici o valoare. Mormanele de cadavre radioactivizate de la Hiroșima le concep ca pe o urîtă treaptă. Pentru profitorii mai mărunței — o treaptă spre îmbogățirea personală. Pentru merii rechini — o treaptă spre cucerirea lumii. Morala Wall Streetului absolvă crima. Cele 140.000 de victime de la Hiroșima își datoresc pieirea unei crime fără seamăn. Pseudosavanți, politicieni și ziariști din S.U.A. s-au mobilizat însă în contingente importante cu scopul de a demonstra că în fond bomba atomică e doar... o bombă mai mare, că folosirea ei e perfect morală. Respingînd frămîntările lui Eatherly, mășluitorii istoriei contemporane vor să cultive gloria ucigașului, să transforme crima într-o virtute și criminalul într-un erou, să croiască conștiințe după dimensiunile bancnotelor de dolari.

Cazul lui A.-29.465 este un semn de obsesie tragică al celui care s-a făcut unealtă crimei atomice. Împotriva unor asemenea crime popoarele au ales însă calea exprimării protestului conștiinței lor printr-o activă luptă pentru zădărnicirea unui război nuclear.

Eugeniu OBREA

SCRISORI DIN LONDRA

Manifestație, în capitala Angliei, împotriva înarmării atomice a Germaniei occidentale, pentru încetarea „războiului rece" pentru convocarea unei conferințe la cel mai înalt nivel. →

Ce s-a schimbat în Anglia

de Diana PURCELL

Astăzi, în Anglia, pare de domeniul trecutului vremea cînd cuvîntul „pace" era considerat periculos, iar o manifestație în favoarea păcii era categorisită drept „propagandă a roșilor".

Privind pe cei 30.000 de participanți la marșul pentru dezarmare nucleară, pentru pace, ce s-a desfășurat recent la Londra, ți s-ar fi părut poate de necrezut faptul că, numai cu cîțiva ani înainte, cei ce stringeau semnături pe Apelul pentru pace de la Stockholm erau tratați de mulți cu suspiciune sau cu indiferență.

Ce s-a schimbat oare în Anglia din 1948 — cînd primele bombardiere atomice americane și-au instalat bazele aici — și pînă azi? Ceea ce s-a schimbat constă tocmai în transformările petrecute în felul de a gîndi și acționa al maselor în problemele vitale ale păcii. Populația micii noastre insule nu mai crede azi în acele peroratii care susțin că bombardierele americane ar constitui, cică, un mijloc de apărare. Englezul de rînd le privește ca pe o amenințare directă la adresa securității sale. Poporul britanic nu mai consideră bomba engleză ca „o soluție salvatoare", ci ca o primejdie reală, tot astfel cum nu-i mai crede pe acei politicieni care afirmă că cenușa nucleară nu amenință viața copiilor săi. La Londra există mari afișe de reclamă pentru lapte. *„Beți un „pint" de lapte zilnic"*, spune afișul. La care un mucalit a adăugat cu litere de mînă aceste cuvinte: *„plus stronțiu 90"*. Astăzi majoritatea mamelor engleze consideră acest fapt ca un adevăr amar.

Iată de ce, la marșul de la Hyde Park la Trafalgar Square — această mare acțiune organizată de Comitetul britanic pentru pace — au luat parte și nenumărate femei, tinere și vîrstnice.

„Ne iubiți?" — scria pe pancartele de pe cărucioarele copiilor. *„Atunci lăsați-ne să trăim"*. Copiii mai mărișori duceau pancarte pe care scria: *„Doresc un viitor în care să cresc mare și puternic"*. Au fost prezente o mulțime de femei din Scoția — din Glasgow, Aberdeen, Clydeside — regiuni care au suferit mult în timpul ultimului război. *„Vrem să trăiască copiii noștri"*, spuneau pancartele purtate de ele. Erau acolo și soții sau frații lor, purtînd în mîinile lor vînjoase pancarte care proclamau solidaritatea poporului englez cu celelalte popoare ale lumii în lupta pentru pace.

Pace... Iată cuvîntul de ordine care a reunit 30.000 de oameni din toate colțurile Angliei. Ideea păcii răzbătea din fiecare lozincă: *„Tratative! Tratative! Tratative!"*, *„Viață, nu moarte!"*, *„Cămine, nu bombe"*, *„O lume fără teamă"*, *„Făuriți prietenie, nu bombe H"*.

Un numeros grup de demonstranți a venit din regiuni care acum sînt ocupate de către forțele aeriene americane. Pe pancartele acestor manifestanți se putea citi: *„Nici o bază pentru rachete"*; *„Vom fi mai siguri fără yankei; yankei, întoarceți-vă acasă"*... *„La gunoi cu bomba H"*; *„Încetați experiențele"*. În ciuda instrucțiunilor date de liderii reacționari ai unor organizații sindicale, cele mai importante sindicate și consilii au fost prezente în coloanele demonstranților, de la muncitorii din portul Londrei și pînă la salariații B.O.A.C. de pe aeroportul din capitala Angliei.

În trecut mulți membri ai partidului laburist puteau fi chiar excluși din acest partid pe motiv că au luat parte la o asemenea acțiune. Astăzi, cu toate că nu există încă o colaborare fățișă între partidul laburist și Comitetul britanic pentru pace, mii de membri ai partidului laburist iau parte la demonstrațiile pentru pace. Dacă partidul laburist ar exclude azi pe toți membrii săi care au luat parte la marșurile pentru pace, ei ar rămîne ceva care nu prea s-ar mai putea numi partid...

Marșul pornit din Hyde Park s-a încheiat printr-un uriaș miting în Trafalgar Square, unde zecile de mii de adepți ai păcii au ascultat o serie de cuvîntări. A vorbit Gordon Schaffer, președintele Comitetului britanic pentru pace, despre poporul german și despre necesitatea încheierii tratatului de pace cu Germania. Au luat cuvîntul J. D. Bernal, celebrul fizician și militant pentru pace și Pat Burke, cunoscută actriță, care și-a exprimat cele patru considerente ale sale pentru care luptă pentru pace: ca artistă care dorește să creeze, ca soție care dorește să-și păstreze căminul, ca mamă care dorește viață fericită copiilor ei și ca ființă omenească care iubește și dorește să se păstreze tot ceea ce a creat umanitatea.

La urmă a apărut la tribună Paul Robeson, care, prin cîntecul său, exprima însăși aspirațiile mulțimilor.

Participanții la miting au cerut să se pună capăt experiențelor cu bomba H, să se înceteze fabricarea bombelor nucleare, să se desființeze bazele pentru lansarea armelor nucleare, să fie oprită înarmarea atomică a Germaniei occidentale și să fie creată o zonă de dezangajare în Europa. Totodată zecile de mii de englezi prezenți în Trafalgar Square au cerut guvernului să acționeze în așa fel încît să se ajungă la un acord pentru o întîlnire la nivel înalt. Acestea sînt rezoluții importante care, o dată transpuse în viață, ar duce la instaurarea unei păci trainice în lume.

Mișcarea pentru pace s-a dezvoltat și a luat o tot mai mare amploare în Anglia. Ea a avut de luptat împotriva apatiei, calomniei și minciunii, dar astăzi în rîndurile sutelor de milioane de luptători pentru pace de pe glob se numără și marea majoritate a poporului englez, care acum urmărește cu speranță reluarea lucrărilor Conferinței de la Geneva a miniștrilor de Externe.

Englezul de rînd și Conferința miniștrilor de Externe

de Gordon SCHAFFER

Conferința de la Geneva a miniștrilor de Externe a prilejuit o și mai puternică afirmare a dorinței de pace a opiniei publice engleze. Tot mai numeroase sînt astăzi în Anglia glasurile care cer guvernului britanic să ia o serie de inițiative menite să servească într-adevăr cauzei păcii. Se poate spune că în acest sens însăși poziția adoptată de premierul Macmillan, atît în timpul vizitei sale la Moscova cît și după aceea, este determinată de presiunea opiniei publice engleze care, în ciuda propagandei adepților „războiului rece", insistă să se ajungă la o înțelegere între Est și Vest. Semnificativ este faptul că — după cum arată ziarul „Times" — Selwyn Lloyd, cu prilejul vizitei sale la Washington a făcut cunoscută poziția Angliei celorlalți membri ai N.A.T.O. și a subliniat că nu există decît două alternative: ori continuarea încordării și implicit a „războiului rece", ori încercarea de a negocia în scopul micșorării încordării internaționale. El a argumentat necesitatea negocierii pe baza convingerii pe care și-a format-o Macmillan în timpul vizitei sale la Moscova despre năzuința sinceră a conducătorilor sovietici de a purta tratative. Se știe, de altfel, că atît Macmillan cît și Selwyn Lloyd au fost deosebit de impresionați de remarcabilele succese ale U.R.S.S., care în decursul unei singure generații a devenit a doua mare putere industrială din lume.

Iată deci că, deși oficialitățile britanice nu au atins încă stadiul propunerilor concrete, ele nu mai pornesc, pare-se, de la premisa idee a „negocierilor de pe poziții de forță", ci de la necesitatea coexistenței. Acest lucru nu este pe placul anumitor cercuri din S.U.A. care, așa cum s-a văzut și la Conferința de la Geneva, nu vor să contribuie în măsura cuvenită la rezolvarea problemelor aflate în discuția miniștrilor de Externe.

În problema germană atitudinea multor englezi diferă de cea a oficialităților americane. Sînt semnificative în această privință declarațiile mareșalului Montgomery și ale lui Shinwell, fost ministru de Război al Angliei, care s-au pronunțat pentru recunoașterea Republicii Democrate Germane. Sir Norman Kipping, directorul general al Federației industriașilor britanici, purtătorul de cuvînt al celor mai reprezentative cercuri ale marelui capital britanic, a subliniat de asemenea necesitatea încheierii unei convenții comerciale cu R.D.G.

Așadar, în timp ce conducătorii militari britanici au început să-și dea seama că un război nuclear ar fi egal cu o sinucidere pentru Anglia, o serie de oameni de afaceri lucizi se pronunță, la rîndul lor, pentru comerț cu țările răsăritene și nu pentru înăsprirea încordării. Și aceasta nu face decît să demonstreze în ce măsură mișcarea populară pentru pace din Anglia a reușit să antreneze anumite cercuri, care pînă nu de mult se situau pe poziții potrivnice politicii de coexistență pașnică.

Iată deci cum, alături de participanții oficiali la Conferința de la Geneva a miniștrilor Afacerilor Externe, a luat loc la masa tratativelor și un delegat invizibil, dar ferm pe poziția sa — VOINȚA DE PACE a popoarelor, inclusiv a poporului englez, care cere ca, în cursul discuțiilor din Palatul Națiunilor, toate eforturile să fie îndreptate spre un singur țel: acela de a menține pacea, de a crea un climat favorabil coexistenței pașnice în Europa și în lumea întreagă.

De la ELBA la PACIFIC

O MACARA PENTRU NOUĂ ETAJE. Uzina mecanică Karaciarov din Moscova a început să producă în serie un nou tip de macara-turn, „MBTK 80", utilizabilă la construcțiile de blocuri pînă la 9 etaje. Ea poate fi demontată, transportată și asamblată în 24 de ore față de 240 de ore cît necesita tipul anterior. „MBTK-80" are o greutate mai mică și e mai comodă de manevrat. Cabina macaragiului, fiind mobilă, poate fi ridicată pînă în vîrful turnului.

În fotografie: pe terenul de asamblare al Uzinei Karaciarov se montează noile macarale-turn.

CÎNEPĂ DE 2,7 m ÎNĂLȚIME! Culturilor de plante industriale li se acordă o deosebită atenție în R.P. Chineză. În județul Iansin din provincia Hupeh, unde s-au cultivat 5.333 ha de cînepă se vor recolta peste 4.000 tone. Cînepa chineză are fibre lungi și un luciu deosebit. Frumoasele haine de vară produse în provinciile Kiansi și Hunan sînt țesute din cînepă recoltată în provinciile Hupeh.

În fotografie: recoltarea cînepei în comuna populară Paișa, județul Iansin. Pe un lot experimental cînepa atinge o înălțime de 2,4-2,7 metri!

TERMOLITUL — CEL MAI UȘOR IZOLANT. Să fie acest om un halterofil, care poate ține într-o singură mînă sute de kilograme? Nicidecum! E un simplu muncitor dintr-o uzină din R.P. Ungară. Iar secretul „forței" sale herculeane constă în faptul că cele cinci plăci groase de termolit sînt mai ușoare decît o pernă de puf...

MIȘCAREA PENTRU LĂRGIREA UTILAJULUI DE PRODUCȚIE ÎN R.P.D. COREEANĂ se dezvoltă puternic în toate uzinele siderurgice. Astfel, se construiesc noi furnale, convertizoare și laminoare, la Uzinele Sendin, Hvanhe, Kim Ciak și Kansen. Aceste uzine contribuie la satisfacerea cerințelor mereu crescînde de fontă și oțel pentru toate ramurile economiei naționale.

În fotografie: un aspect al construirii noii secții de convertizoare, cu o capacitate anuală de 400.000 tone de oțel, la Uzina Kim Ciak.

GDYNIA-IOKOHAMA ȘI RETUR ÎN 15 LUNI. Pe șantierele navale ale R.P. Polone se construiesc în serie vase de mare tonaj pentru curse lungi. Printre acestea se numără și vasul „General-Sikorski", cu o deplasare de 10.000 tone, care face curse de cîte 15 luni pînă în porturile Japoniei, cu escale în 25 porturi.

UN NOU MATERIAL SINTETIC. La Întreprinderea electrotehnică din Suhl (R.D. Germană) s-a creat un nou înlocuitor sintetic al metalelor — resetexul, prin a cărui folosire se economisește, de pildă, la o lampă de gătit „Komet" 1,7 kg metal.

În fotografie: muncitoarea Eva Marie prezentînd noul tip „Komet", în comparație cu vechiul tip (stînga).

ÎNTR-UN SAT GEHOSLOVAC. În satul Knezeves din R. Cehoslovacă s-a înființat un magazin cu autodeservire.

CU AJUTORUL ȘTIINȚEI

Mașini construite prin control automat

La noua uzină constructoare de mașini din Kramatorsk, care a fost înzestrată cu cele mai moderne utilaje de fabricație, s-a montat, printre altele, o instalație realizată de tehnicienii Institutului de mecanică și optică de precizie din Leningrad, care e menită să reducă munca oamenilor la o simplă acțiune de supraveghere a procesului de producție.

Noua realizare a tehnicienilor sovietici, numită „dispecerul automat", controlează și corectează cu precizie matematică atît operația de fabricare în bandă a fiecărei piese cît și procesul de asamblare a pieselor pînă la forma finită a produsului. Oamenii nu au altă muncă la această instalație decît să supravegheze indicațiile diferitelor cadrane de control și să intervină, prin simple apăsări pe butoane, în reglarea operațiilor la care se semnalează eventuale deficiențe pe parcurs.

Cînd lemnul devine mai tare ca bronzul ..

În căutarea unor materiale cu care să înlocuiască consumul de metale costisitoare, inginerii Uzinei metalurgice din Celeabinsk au realizat, din rumeguș de lemn îmbibat cu anumite lacuri, un produs de o duritate mai mare decît a bronzului. Din acest material se fabrică azi zeci de diferite piese folosite la multe mecanisme acționate prin blumînguri sau macarale — deci piese de rezistență excepțională. S-au realizat, de asemenea, rulmenți care îi înlocuiesc perfect pe cei metalici, precum și bucșe pentru locomotive, care pînă acum se făceau numai din bronz.

Cît de importantă este această realizare din punct de vedere economic putem deduce din faptul că un kilogram de asemenea material lemnos din mesteacăn sau din plop presat, spre exemplu, înlocuiește pînă la 20 kg de bronz și pînă la 40 kg de fontă.

„Reconstruirea" circuitului sanguin

Se știe că multe amputări de picioare se fac în urma contractărilor sau a ocluziilor arteriale, adică în urma unor accidente în circulația normală a sîngelui la extremitățile inferioare ale corpului. Spre a evita aceste amputări — pe care medicii sînt nevoiți să le facă în desperare de cauză — profesorul Boris Kirilov, de la Institutul de medicină din Riazan, și fiul său, chirurgul Iuri Kirilov, au conceput o operație îndrăzneață, pe care au experimentat-o cu succes, întîi pe animale și apoi pe 17 cazuri umane. Ei au înlocuit sectoarele trunchiurilor arteriale ieșite din funcțiune cu alte canale care să permită circulația sîngelui spre țesuturile intrate în necroză. Cum însă nu din orice se poate face un astfel de canal care să permită circulația sîngelui și reînvierea țesuturilor moarte, ei s-au gîndit că singurul organ indicat pentru aceasta poate fi epiploonul — care se află în cavitatea abdominală a corpului omenesc și care prezintă o mare abundență de vase sanguine, precum și numeroase terminații nervoase. Experiențele au arătat că cei doi medici au avut dreptate. Operațiile făcute prin folosirea unor secțiuni din epiploon au fost pe deplin reușite. Țesuturile mortificate de la extremități și-au recăpătat viața fără ca omul să sufere de pe urma secționării epiploonului.

Este, desigur, o operație foarte interesantă, care poate fi considerată ca o adevărată reconstruire a circuitului sanguin pe cale științifică.

De unde se trage îmbătrînirea prematură

Un colectiv de chimiști uzbeci, în frunte cu Abdulla Sultanov, studiind diferitele tulburări ale proceselor biochimice din organism, au ajuns la concluzii foarte interesante în privința îmbătrînirii omului înainte de vreme. După părerea acestor savanți, rolul hotărîtor în îmbătrînirea prematură, ca și în apariția multor boli grave, îl joacă dereglarea procesului de fermentație, care atrage după sine tulburări în activitatea întregului organism.

Pentru combaterea acestor tulburări fermentative, chimiștii uzbeci au realizat o serie de catalizatori biologici activi care au fost experimentați cu mult succes în clinici. S-a reușit astfel a se combate pînă și hepatita, cu un preparat numit „ASK-41", și se fac în prezent cercetări pentru obținerea unor catalizatori care să fie folosiți împotriva oricăror dereglări în funcțiunea celulelor ce îmbătrînesc înainte de vreme.

Din zilele acelea

Două schițe de Haralamb ZINCĂ

Ilustrații de M. VULCĂNESCU

ÎMPUȘCĂTURA

Legătura de partid îi înmînă pachetul de manifeste și-i spuse în grabă: „Două-trei zile, nu mai mult, și eliberarea va veni". Apoi se depărtă și se pierdu în noapte. Ilieșu privi multă vreme, tulburat, străduța cufundată în beznă. Liniștea era adîncă. Scoase din pachet un manifest și, ducîndu-l la ochi, desluși cu greu cuvintele culese cu litere majuscule: *„Vine Armata Roșie!"* Socoti că nu mai trebuie să piardă nici o clipă. Se apucă de lucru, începînd chiar cu străduța unde se găsea. Trecea vesel de la o casă la alta, de la o stradă la alta. Răspîndea manifestele fredonînd în gînd unul din cîntecele revoluționare îndrăgite: „Bandiera rossa de la liberta".

Noaptea de august i se părea blîndă, prietenoasă, ademenitoare. Cînd și cînd cîte o stea de foc aluneca în tăcere, zgîriind cerul năpădit de astri.

„Bandiera rossa de la liberta".

Deodată, pe cînd strecura un manifest într-o cutie poștală, trei umbre se aruncară asupra sa. Ilieșu încercă să se apere dar nu izbuti. Unul dintre agenți reuși să-i sară în spate și să-l doboare. Atunci, Ilieșu vru să strige: „Ce faceți? În două-trei zile eliberarea va veni!" — dar se opri la vreme. Agenții îi legară mîinile la spate, îl percheziționară, găsindu-i într-unul din buzunare cîteva manifeste. Ultimele. Unul dintre ei aprinse o lanternă și citi cuvintele: „Vine Armata Roșie"! Rosti batjocoritor:

— Căzuși, nenicule!

O mașină opri lîngă ei. Ilieșu fu urcat înăuntru. Deși intuia primejdia, inima continua să cînte aceleași cuvinte: „Bandiera rossa de la liberta". Deodată mașina se opri; recunoscu clădirea înaltă, cenușie, a prefecturii. Își spuse înciudat: „Am căzut!" Se lăsă împins, înghiontit. Un sentiment amar îl copleși. Și, totuși, ce frumos trecuse noaptea asta! Aștepta înfrigurat cercetările. Dar cînd începu interogatoriul tăcu și se miră singur de liniștea ce-o descoperea, puțin cîte puțin, în sufletul său.

Tăcu și atunci cînd anchetatorul îl avertiză c-o să fie făcut să vorbească. Fără să vrea, zîmbi. Nu știa cum aveau să-l determine să vorbească atîta timp cît el nu voia să scoată vreun cuvînt. Era prea tînăr. Nu se gîndea decît la faptul că mîine, în uzină, cei din atelier o să constate absența lui, și, desigur, o să se mire: „Ce s-o fi întîmplat cu Ilieșu? N-a lipsit niciodată!"

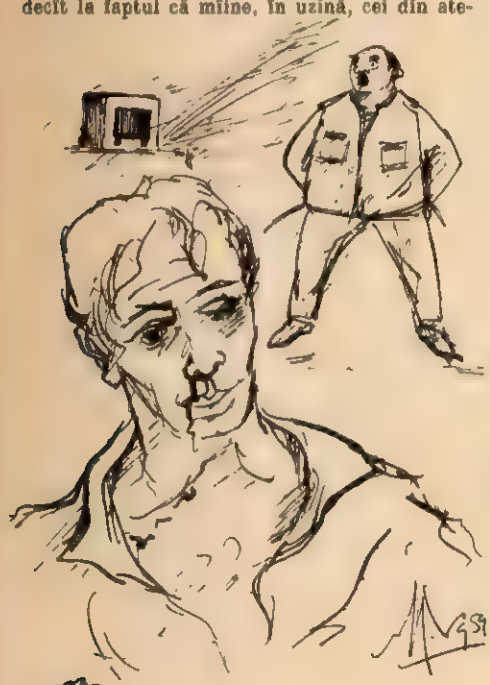

— Vorbești?

Nu răspunse. Atunci agenții îl dusoră într-o cameră cu pereții stropiți cu sînge. El însă nu observă nimic. Gîndurile i se îndreptau mereu către uzină. Cînd pumnul unui agent îl lovi puternic în falcă, Ilieșu scoase un țipăt prelung, apoi se rușină și tăcu de îndată. Se lăsă bătut, călcat în picioare și pentru a doua oară se miră de unde avea atîta putere. În răstimpuri, printre lovituri, își aminti de cuvintele legăturii de partid: „Două-trei zile, nu mai mult, și eliberarea va veni". „Numai de-aș rezista" — gîndi el și începu să numere clipele.

În prima zi îl spînzurară de picioare, cu capul în jos. Îl ținură așa o bucată de vreme. Apoi, brusc, îi desfăcură legăturile de la picioare și Ilieșu căzu pe cimentul umed și puturos. Agenții îl treziră cu cîteva găleți de apă. Însă el tăcu.

Noaptea nu-l lăsară să-și găsească odihna. Îl trezeau din ceas în ceas, stingînd mucurile țigărilor de chipul său. În zori, Ilieșu avea toată fața arsă. Dar tăcu. Vorbea numai pentru dînsul: „Prima zi a trecut... prima zi a trecut!"

În cea de-a doua zi, agenții îi smulseră unghiile și-i puseră în subsuori ouă răscoapte. Ilieșu urlă, înnebunit de durere. Dar cînd anchetatorul îi trecu pe sub priviri manifestul „Vine Armata Roșie!", tăcu.

Noaptea îl băgară într-un butoi înalt, plin ochi cu apă, și-l lăsară acolo. Sleit, Ilieșu se lăsă de cîteva ori la fund, înghițind apă. În clipele acelea, își adună puterile, se ridică în picioare și se uită la ferestruica de sus, ce trebuia să-i vestească ivirea zorilor, ivirea celei de-a treia zile. Și cînd zări fărîma de cer împurpurîndu-se, se bucură ca un copil.

Agenții îl găsiră în viață, îl scoaseră din butoi și toată ziua îl torturară. Spre seară îl tîrîră multă vreme prin niște coridoare întunecoase, după care îl lăsară în biroul elegant al unui șef. Aici era lumină multă, muzică moleșitoare. Ilieșu deschise ochii. „A treia zi!" — își spuse. Căută aparatul de radio de unde se auzea melodia aceea odihnitoare.

— Vorbești?

Ilieșu îl văzu acum și pe anchetator: ședea liniștit într-un fotoliu. Nu răspunse. Stăruința anchetatorilor i se părea de-a dreptul stupidă. Totuși, n-avea încotro, trebuia s-o suporte. Și tot corpul îi ardea, iar pleoapele i se lăsară grele. Muzica îl chema într-una, undeva, într-o lume rece. Deodată, însă, muzica se frînse și, în locul ei, se auzi vocea gîtuită de emoție a crainicului. Ilieșu tresări și deschise ochii mari. Îl descoperi pe șef stînd încremenit lîngă cutia aparatului de radio... „Cea de-a treia zi!" — murmură Ilieșu și încercă să se ridice în capul oaselor, dar nu izbuti. Auzea distinct fiecare cuvînt al crainicului ce vestea tuturor întoarcerea armelor. De bucurie, strigă:

— Vine!

Șeful se uită lung la el și, apropiindu-se amenințător, își șuieră printre dinți întrebarea:

— Cine vine, mă?

Și pentru întîia oară de cînd fusese arestat, Ilieșu vorbi:

— Eliberarea!... Eliberarea noastră!

Răsună o împușcătură. Bucuria lui Ilieșu se stinse răpusă de un glonț. În cea de-a treia zi...

ÎL CUNOȘTEAU

Ștefăniță își făcu rost de-o cască, apoi de o armă automată. Casca îi era mare și-i cădea cînd pe ochi, cînd pe ceafă, iar el și-o îndrepta mereu cu un gest firesc, de om obișnuit să poarte cască militară. Arma era cam grea, dar nici Ștefăniță nu era prea mic ca să n-o poată duce. Încă în primăvară împlinise cincisprezece ani.

După ce se socoti înarmat pînă-n dinți, se prezentă la uzină. Muncitorii îl cunoșteau și-l lăsară să se amestece printre ei. În curte se făceau pregătiri de luptă; oamenii se împărțeau pe grupe. Ștefăniță ceru să fie și el primit într-o grupă. Fu primit. Muncitorii îl cunoșteau: era doar fiul lui Valer Costinaș.

Mai tîrziu, cînd sosi ordinul ca unitățile de luptă ale uzinei să se prezinte urgent în aleea Alexandru, Ștefăniță se grăbi să urce și dînsul într-un camion. Nimeni nu-l opri, îl cunoșteau; tatăl său lucrase mulți ani în uzină. Din uzină îl ridicase Gestapoul. Și tot în uzină, în fața muncitorilor, fusese executat. Nu, nu puteau să uite ziua aceea.

Totuși, un muncitor mai în vîrstă, prieten cu taicăsu, încercă să-l oprească:

— Rămîi aici, Ștefăniță, să păzești uzina...

— Nu, nu — se împotrivi băiatul — merg cu voi.

Era o zi fierbinte. Văzduhul ardea. Camioanele cu muncitori înarmați străbăteau în viteză străzile Capitalei. Undeva, dinspre Gara de Nord, se înălța o coloană de fum negru și gros, întunecînd linia orizontului.

Înghesuit într-un colț al camionului, Ștefăniță își îndrepta mereu casca și se uita grav în juru-i. Își dădea seama că merge să lupte și se simțea liniștit, ca și cînd ar fi fost un soldat încercat. Numai cînd își amintea de mamă-sa se încrunta. Ea încercase să-l înduplece. Îl rugase să rămînă acasă, să nu se ducă nicăieri.

— Eu mă duc la uzină! — se încăpățînase el.

O lăsase plîngînd în poartă. Da, n-avea încotro. Trebuia să se poarte bărbătește. Numai casca asta afurisită nu-l lăsa-n pace; îi aluneca mereu peste ochi, amintindu-i într-una că mai era încă un copil.

În aleea Alexandru stătea cuminte lîngă grupa din care făcea parte. O, și cît de mult ar fi vrut să umble printre muncitorii înarmați, să le asculte vorba, să le arate arma și casca lui nemțească!... Însă disciplina-i disciplină! Aștepta și el, la rînd cu ceilalți, ordinul de luptă. Iar ordinul nu întîrzie prea mult. Suna clar și răspicat:

„Eliberați prizonierii sovietici din lagărul situat în punctul X". Patru camioane cu muncitori înarmați porniră să ducă la îndeplinire ordinul. Ștefăniță se găsea în camionul din capul coloanei. I se păru că arșița zilei se întețise. Își ștergea într-una, cu mîneca cămășii, fruntea asudată. Străzile erau pustii. Fumul negru și gros, ce se ridica dinspre Gara de Nord, nu mai contenea. O mitralieră grea răpăi undeva, în depărtare. Ștefăniță pricepu că se apropie clipa cînd vor intra în luptă. Muncitorii începură să cînte „Internaționala". Nu înțelegea cuvintele, însă melodia o prinse de îndată și începu s-o îngîne.

... Un ceas mai tîrziu, gărzile patriotice înconjurau, în afara Bucureștiului, lagărul păzit de hitleriști. Se răspîndi zvonul că prizonierii sovietici ar fi fost închiși în barăci și că barăcile ar fi fost dinamitate. Ștefăniță se cutremură. Se rugă, aproape cu lacrimi în ochi:

— Să atacăm imediat!

Iar cînd se ordonă dezlănțuirea atacului, Ștefăniță se avîntă printre primii. Nimeni nu-l opri. Îl cunoșteau. Era fiul unui comunist căzut în luptă.

Iunie 1959

Ce ați pregătit pentru 23 August?

De vorbă cu Eugen Barbu

Cea de-a 15-a aniversare a eliberării patriei găsește scriitorii noștri în plină activitate. Pe mesele lor de lucru adastă corecturile noilor scrieri, laolaltă cu manuscrisele lucrărilor „pe șantier" sau cu schițele, pline de ștersături și adaosuri, ce ascund germenii viitoarelor opere.

E greu în aceste împrejurări să obții interviuri de la scriitorii noștri. Fiecare minut este prețios, curierii tipografiilor așteaptă ca pe ace, călimările sorb mereu cerneală proaspătă...

Și, totuși... l-am convins pe Eugen Barbu să împărtășească cititorilor cîte ceva din pregătirile sale pentru 23 August.

— În primul rînd—ne mărturisește scriitorul—voi fi prezent cu romanul „Șoseaua Nordului". Am început să-l scriu acum doi ani. Este o secțiune în existența cîtorva comuniști, participanți la insurecția ce a avut drept scop doborîrea dictaturii antonesciene de către forțele patriotice conduse de partid. Pe prim-plan stă destinul lui Mareș, grevistul din 1933 de la Griviția, închis de siguranța burghezo-moșierească pînă în preajma izbucnirii războiului. În mișcarea ilegală el îl cunoaște pe Dumitrana, legătura lui superioară, și, cu puțin după evadarea din fața plutonului de execuție — în vara fierbinte a anului 1944 — pe Niculescu care-l găzduiește.

— Pe cît se pare va fi un roman dramatic, bogat în întîmplări dinamice.

— Cred că nu greșești — îmi replică autorul. Însă nu e meritul meu exclusiv. Pe-atunci nici o zi n-a fost monotonă. Din ce povestesc eu cea mai mare parte se concentrează în jurul lunilor iulie-august 1944, adică din momentul în care Mareș preia transportul de arme în bidoanele de lapte și camionul său se ciocnește cu un alt camion — accident care îl dă pe mîna poliției — și pînă în ziua de 30 august, data intrării Armatei Sovietice în București. Firește, tot ce se întîmplă înainte și imediat după 23 August, arestarea guvernului fascist, întoarcerea armelor împotriva trupelor hitleriste, lupta gărzilor patriotice conduse de comuniști la Pipera, pe cheiul Dîmboviței etc., reprezintă miezul cărții.

— Ce veți mai publica în acest timp?

— Zilele acestea va fi în standurile librăriilor nuvela mea „Patru condamnați la moarte", o evocare a clipelor pe care le trăiesc patru oameni trimiși la moarte de dictatura antonesciană, dintre care unul scapă cu viață fugind de sub escortă și apoi, rănit și hăituit, își găsește un adăpost.

De asemenea, am predat la E.S.P.L.A. un volum de reportaje intitulat „Cît în șapte zile", cuprinzînd ciclul de anchete sociale publicat în presă și o suită inedită despre viața marilor uzine. Este un elogiu adus clasei muncitoare, făuritoarea industriei socialiste.

— Altceva?

La întrebarea aceasta — în mod evident neașteptată după înșiruirea noii activități atît de rodnice — prozatorul rămîne o clipă descumpănit. Își recapătă însă lesne calmul și buna dispoziție:

— Deocamdată numai atît

H. ZALIS

„Sub cerul de vară"

„În urmă cu 15 ani mi-a căzut întîmplător în mînă poemul Teroare, scris de Maria Banuș sub impresia încă fierbinte a apropiatului sfîrșit al războiului. Se spulberase teroarea, sîngeroasa „ordine" pe care hitleriștii credeau c-o instaurașeră pentru totdeauna în Europa. Lumea răsufla, în sfîrșit, ușurată. Sufletul emoționant al versurilor mi-a stîrnit multiple impresii. Cunoscusem și eu ce a însemnat urgia războiului. Versurile poetei și propriile mele amintiri se suprapuneau; și m-am gîndit încă de atunci să scriu o lucrare simfonică pe tema eliberării patriei noastre..."

Astfel s-a născut ideea recentei simfonii Sub cerul de vară, pe care maestrul emerit al artei Alfred Mendelsohn a dedicat-o marii sărbători naționale a poporului romîn.

— În anul 1954—continuă maestrul Mendelsohn—am scris poemul simfonic Eliberarea. Tema era generoasă și, mai tîrziu, vechile tipare ale poemului simfonic au început să-mi pară prea înguste. Așa am ajuns la actuala lucrare, o simfonie cu cor, în patru părți (în care primele trei părți îmbracă forme tradiționale — sonată, scherzo și lied, ultima fiind o suită de tablouri în maniera secvențelor cinematografice).

— Care este conținutul lucrării?

— Poemul Mariei Banuș purta titlul Teroare. Un asemenea titlu nu mă atrăgea pentru o simfonie. În poem apare însă ca un leit-motiv imaginea cerului senin de vară, sub care fasciștii săvîrșesc fapte îngrozitoare. Gîndindu-mă la titlul romanului lui Șolohov „Pe Donul liniștit", mi-am intitulat simfonia Sub cerul de vară — enunțînd astfel cadrul în care se desfășoară evenimentele. Ar putea părea paradoxal faptul că titlul Sub cerul de vară, deși ar sugera, mai degrabă, o feerie, evocă, prin contrast, dramatismul intens al luptelor eroice pentru eliberarea Romîniei.

Întrebat ce anume a mai scris în cinstea apropiatei sărbători, compozitorul precizează că are gata o uvertură și trei piese festive pentru orgă: „Toccata", „Canzone" și „Passacaglia". Piesele, deși scrise în forme clasice, sînt, prin fondul lor de idei, contemporane, evocînd mișcarea largă și tumultul maselor populare trezite la viață după eliberarea țării.

Discuția de mai sus a avut loc în sala de concerte a Ateneului. Se repeta simfonia Sub cerul de vară. Într-un colț — compozitorul. Venisem încărcat cu o bogată muniție de întrebări. Curînd, însă, am renunțat de a continua interviul. Ascultam desfășurarea acestei ample și novatoare simfonii, desfășurare realizată prin intermediul a 90 de instrumentiști și 100 de coriști, conduși de bagheta sigură a tînărului dirijor Iosif Conta. Muzica plină de sensibilitate și elocvență îmi descoperea sensul adînc al versurilor poetei:

„Și astfel a fost: arma s-a-ntors.
Ostașii dreptății făcură dreptate.
Ostaș sovietic
Tovarăș și frate
Luptă pentru noi,
Căzu lîngă noi.
Și oameni luptînd
Sădiră nădejdea
Adînc în pămînt".

Teșu MILCOVEANU

După cincisprezece ani...

„Sînt evenimente a căror amintire se păstrează nealterată în mintea celor care au asistat sau au participat la ele. Evenimente care, prin însemnătatea lor, trebuie să rămînă vii și mai tîrziu, chiar după ce generația contemporană lor s-a stins de mult. Imaginea artistică poate să le imortalizeze. Iată de ce m-am simțit atras și am cutezat să abordez o compoziție închinată gărzilor patriotice care au acționat în zilele eliberării noastre, la 23 August 1944."

Acesta a fost răspunsul pictorului Gheorghe Șaru la obișnuita întrebare cu care reporterul inițiază discuția cu un om de artă.

— Cum am ajuns la această lucrare, cum mi s-au conturat cadrul tematic și imaginea propriu-zisă? Mi-au rămas întipărite acele zile care au stat la baza evenimentelor revoluționare ce s-au succedat pînă la înfrîngerea fascismului și instaurarea puterii populare. Am pornit de la ideea înfățișării acelor luptători care, sub îndrumarea partidului comunist abia ieșit din ilegalitate și în același timp cu înaintarea victorioasă a Armatelor Sovietice și cu acțiunile unităților militare românești, au alungat trupele hitleriste de pe teritoriul patriei noastre. M-am gîndit la început să înfățișez un moment febril de pregătire dinaintea luptelor. După numeroase schițe și variante, am părăsit însă această idee, fixîndu-mă asupra unui moment de luptă, mai dramatic, mai dinamic. Scena se petrece într-un cartier industrial de la marginea Bucureștiului. Grupul de membri ai gărzilor patriotice stau între ruinele unei clădiri atinse de obuz. Se servesc de un parapet de zid ca de o baricadă. Sînt înarmați la întîmplare, fiecare cu alt tip de pușcă sau automat. Este momentul începerii unei acțiuni. Totul este pregătit. În fiecare personaj se simte încordarea și hotărîrea de a învinge. Un muncitor conduce grupul. Felul cum este conceput, ambianța colo-ristică în care este realizat, atrage în primul rînd atenția privitorului asupra sa. Caut să exprim întregul complex de idei și sentimente, să reconstitui atmosfera, printr-o concentrare a elementelor, printr-o exprimare cît mai simplă, dar profundă și convingătoare. Fiind înaintea finisării lucrării, mai am de trecut prin momente grele pentru a realiza o imagine veridică și profundă, așa cum o necesită tema, așa cum o simt eu.

— Pe ce vreți să puneți accentul în compoziție?

— Pe oameni. Sînt luptători conștienți, cu o experiență cîștigată în anii grei ai ilegalității. Un nucleu de luptători, uniți prin convingeri și scop, oameni care-și păstrează însă fiecare personalitatea și tipologia sufletească.

— Și cînd va putea fi cunoscută lucrarea de către public?

— Depun toate eforturile ca această compoziție, împreună cu lucrările colegilor mei, să contribuie la succesul Expoziției anuale de stat a artelor plastice din luna august a acestui an, organizată în cinstea sărbătoririi a 15 ani de la eliberare.

Jack BRUTARU

așa a fost IERI...

O imagine din trecut a „condiților" pe care guvernele burghezo-moșierești le „asigurau" minerilor din Valea Jiului. În fotografie: bătrînul miner Gabor Ion din Lupeni în fața bordeiului în care locuia.

așa este ASTĂZI

Iată-i pe Adalbert Kibedi, Gheorghe Croitoru, Iuliu Haidu și alți mineri romîni, unguri și germani din Valea Jiului, coborînd treptele clubului, după vizionarea unui spectacol. Chipurile lor poartă pecetea timpurilor noastre noi, în care a dispărut pentru totdeauna exploatarea capitalistă cu tot cortegiul ei de suferințe.

PROTESTAȚI!

În Spania 200.000 de copii trăiesc din cerșetorie; 200.000 de copii pînă la 19 ani sînt bolnavi de tuberculoză; 800.000 de copii nu reușesc să învețe la școală din cauza strîmtorării financiare a părinților; există 100.000 de delicvenți minori anual. Iată cîteva cifre găsite în statistici oficiale, în timpul unei călătorii de trei luni în Spania, de către ziaristul panamez Alfredo y Manuel. Fapt care l-a făcut să scrie în „Panama Times": „Copiii Spaniei sînt cei mai nenorociți. Ei n-au copilărie, n-au speranțe, n-au viitor. Pe ei îi așteaptă șomajul, goana permanentă după muncă și pîine. Ei vor visa mereu la „zilele fericite din Aranjuez" (citat din piesa „Don Carlos" de Schiller — n.n.), zile care nu se vor reedita niciodată sub domnia lui Franco".

Spania împotriva regimului franchist

Barcelona, iunie 1959... La acea oră tîrzie de seară, pe străzile pustii nu se aflau decît polițiștii — cei care zi și noapte scormonesc în priviri și caută să citească în gîndurile trecătorilor... Dar, deodată, iată apărîndu-le în față, scrisă pe zidurile clădirilor, aproape casă cu casă, o singură literă, enormă și amenințătoare: „P" — protestad! (protestați — în limba spaniolă). Înspăimîntați, furioși, mulți dintre polițiștii franchiști caută să șteargă inscripția înfricoșătoare. Dar nu sînt una, două. Sînt mii. Și chiar dacă ar curăța toate fațadele caselor. Cuvîntul acesta e prea adînc înscris în sufletele a sute și sute de mii de spanioli, al întregului popor care de 20 de ani simte că se înăbușe în uriașa închisoare franchistă.

Același cuvînt, dar înscris de astă dată în sute de mii de manifeste, a trecut în aceleași zile de la om la om, printre miile de spectatori aflați pe stadionul din Madrid ca și printre clienții cafenelelor din Cordoba, Sevilla sau alte orașe spaniole.

Forțele democratice ale poporului spaniol, în frunte cu cei mai buni fii ai țării, comuniștii, chemau populația să-și exprime răspicat protestul împotriva rînduielilor franchiste.

„Pretutindeni (în Spania — n.n.) domnește nemulțumirea" — scria recent ziarul italian „Avanti". Și ar putea oare să fie altfel cînd inflația și prețurile cresc, cînd poporul spaniol — așa cum se scria de curînd într-un articol din ziarul argentinian „La Hora" — „are cel mai scăzut nivel de viață?"

Făcînd aluzie la o declarație a lui Franco în care acesta arăta că nu se simte răspunzător decît... în

Poliția franchistă a luat tot felul de măsuri „preventive"; s-a aflat în permanență pretutindeni, pe străzi, în cafenele, în autobuze etc. Dar manifestele au trecut din mînă în mînă... (foto 1)

Regimului franchist i-au rămas tot mai puțini devotați: doar o parte a armatei și a clerului. Împotriva acestui regim există însă o forță care se întărește și devine pe zi ce trece tot mai puternică, unitatea populară în lupta pentru doborîrea regimului franchist, unitate care nu se pleacă nici în fața baionetelor, nici în fața amenințărilor cu afurisaniile bisericii. Chiar cercuri pînă mai ieri apropiate regimului au adoptat acum o atitudine ostilă franchismului. Semnificativă este în acest sens și crearea unui nou partid burghez de opoziție, intitulat „Uniunea spaniolă" în al cărei program se află la loc de frunte acțiunea pentru „alungarea generalului Franco" (foto 2).

Muncitorimea — muncitorimea aceasta exploatată și asuprită dar neînfrîntă — iată detașamentul de frunte al largului front antifranchist (foto 3).

față lui dumnezeu și a istoriei, chiar și ziarul american „New York Times“ scria, nu de mult: „Nu știu ce va spune dumnezeu, dar ceea ce va spune istoria nu poate fi prea măgulitor, întrucît Spania de astăzi este o țară aproape de faliment, înapoiată aproape în toate domeniile“.

Faliment... De astă dată susținătorii zeloși ai integrării „atlantice“ a Spaniei au spus, fără să vrea poate, un mare adevăr. Regimul franchist se află în stare de faliment. Și nu numai economic ci și politic. L-au prevestit implacabil acțiunile populare antifranchiste, a căror forță crește necontenit, manifestațiile studenților, demonstrațiile politice și boicotul transporturilor (Madrid și Barcelona în 1956-1957), puternicele greve din Asturia, Barcelona, Sevilla, Valencia.

Și iată, acum, la chemarea frontului de eliberare națională, de la un capăt la altul al Spaniei s-a desfășurat din nou o mare acțiune populară — greva de 24 de ore împotriva dictaturii franchiste, pentru pace, pentru restabilirea libertăților democratice și politice, pentru eliberarea deținuților politici, pentru condamnarea corupției, a politicii economice a regimului franchist și pentru răsturnarea acestui regim. Cele peste un milion de manifeste răspîndite pe stadionul din Madrid, în cafenelele din Cordoba, pe străzile sărăcăcioase ale Sevillei, în mai toate orașele Spaniei, „P“-ul mobilizator înscris pe zidurile caselor din Barcelona și din alte orașe spaniole și-au dat roadele. În ciuda arestărilor „preventive“, a înțesării orașelor spaniole cu patrule militare și a sporirii numărului de polițiști, în scopul intimidării maselor, la 18 iunie la Madrid, Barcelona, San-Sebastian și alte orașe ale Spaniei, în nenumărate întreprinderi muncitorii au încetat lucrul.

Încă un plebiscit grăitor al voinței majorității poporului spaniol pentru descătușarea sa din robie, teroare și mizerie.

I. CIOARĂ

Veniți să vedeți luptele de tauri — scriu prospectele turistice...

...dar turiștilor nu li se arată cocioabe mizere ca acestea, situate la marginea Barcelonei. Într-un articol din ziarul argentinian „La Hora“ se arată că, potrivit datelor oficiale „care sînt întotdeauna deosebit de optimiste, în țară lipsesc peste un milion de locuințe“...

FLACĂRA OBIECTIV

● „Reformă fiscală în sens contrar“ este calificat de ziarele franceze noul proiect de lege al reformei fiscale ce urmează să fie prezentat Adunării Naționale franceze. Cheltuielile bugetare vor depăși anul viitor cu 500 miliarde franci suma, și așa uriașă, de 6.500 miliarde. În interesul cui? În nici un caz în interesul maselor muncitoare. Noul regim fiscal nu va reduce cu nici o centimă cheltuielile pentru războiul din Algeria și va cere noi sacrificii din partea contribuabililor de rînd.

● Evanghelistul american Billy Graham, care în predicile ținute în ultimii ani a avut atîtea tăieturi antisovietice, a vizitat recent Uniunea Sovietică. La întoarcerea sa în S.U.A., Graham a declarat presei că a fost pur și simplu impresionat de „puritatea morală a poporului sovietic“.

● Iată și un anunț cu titlu, apărut de astă dată în „Frankfurter Allgemeine“ (foi în Germania occidentală): „Firmă americană caută reprezentant agresiv“.

● „Un copil devorat de șobolani“. Asemenea știri nu apar rar în presa newyorkeză. De astă dată este vorba de o tragedie petrecută într-una din cocioabele din Brooklyn. Victima: copilul de patru luni al unei muncitoare. După un calcul aproximativ al întreprinderilor de ecarisaj, la New York numărul șobolanilor este egal cu cel al locuitorilor metropolei. Adică: opt milioane.

● Declinul economic din S.U.A. a creat o asemenea stare de nesiguranță în rîndurile populației americane, încît numărul căsătoriilor înregistrate este într-o continuă scădere. O statistică a societății de asigurări „Metropolitan“ dă cifre concrete din care reiese că, în-adevăr, „paralel cu criza economică scade numărul căsătoriilor“.

● Interesul deosebit pe care în ultima vreme americanii îl manifestă față de realizările științei și tehnicii sovietice își găsește expresia și în această știre. Firma americană „Rand Corporation of Cleveland“ a oferit o sumă de 50.000 dolari pentru a obține o aprobare de a produce în S.U.A. un număr de 14 diferite tipuri de instrumente chirurgicale utilizate în mod curent în U.R.S.S.“.

● În numeroase regiuni din Japonia, sute de familii de țărani, îngroziți de pericolul instalării în vecinătatea caselor lor a bazelor aviatice americane, își părăsesc locurile natale, pribegind pe drumuri pentru a-și găsi un loc ferit de huruitul turboreactoarelor militare americane.

● Reînarmarea Germaniei occidentale nu mai este de mult un secret. Un fapt în aparență neînsemnat are însă uneori valoare de simbol și provoacă triste aduceri aminte. Cum este cazul următorului anunț apărut în ziarul vest-german „Die Welt“: „Se caută specialiști în munițiii — personal de conducere corespunzător pentru cercetări și producție“.

● Față de creșterea vertiginoasă a stocurilor de cărbune ajunse într-o serie de țări făcînd parte din așa-zisa „piață comună“, ziarele occidentale se întreabă dacă nu va veni curînd un moment cînd „va trebui să se azvîrle în mare cantități uriașe de cărbune.

D. B.

FILMĂM!

II

...Septembrie 1944. Ofensiva armatelor sovietice și românești pentru eliberarea Ardealului este în plină desfășurare. Cucerirea fiecărei palme de pămînt cere sacrificii mari. Fasciștii opun încă o rezistență îndîrjită, încercînd — prin toate mijloacele — să amîne ceasul înfrîngerii. Ceea ce îl interesează foarte mult pe dușman este să zădărnicească legăturile, comunicațiile între armatele prietene, să afle secretul cifrului.

Un agent al Abwehrului (agentură de spionaj hitleristă) se strecoară în divizia condusă de generalul Voinescu. Comandamentul sovietic prinde de veste. Avertizează Statul major român. Un om, un ofițer încercat, viteaz — comunistul Mihai Ulea — primește misiunea dificilă de a descoperi, împreună cu cei din biroul II, rețeaua de spionaj fascistă. Și, de aici încolo, acțiunea plină de dinamism și tensiune a filmului „La miezul nopții va cădea o stea" se amplifică, mergînd nu atît pe linia senzaționalului — care există, fără îndoială — ci pe aceea a cunoașterii chipului fiecărui erou, a pătrunderii vieții lăuntrice a oamenilor. Meritul materialului literar după care se creează filmul (scenariști: Dumitru Carabăț și Theodor Constantin după un roman de Theodor Constantin) este, în primul rînd, acela de a evoca spectatorului un tablou veridic al luptelor purtate împotriva dușmanului fascist, precum și figuri ale ostașilor și ofițerilor români angajați în aceste lupte. Însuși faptul că alături de Ulea se aliniază oameni cinstiți, simpli, care dovedesc o deosebită tărie morală și un cald patriotism arată că în „prim-planul" viitorului film „La miezul nopții va cădea o stea" vom găsi întîmplări cu coordonate largi, bogate, luminate de un patos autentic. Concepții, atitudini diferite față de viață se înfruntă în acest film. Surprizele nu lipsesc și în această privință: două personaje — sergentul Barbu și soldatul Talîmbu — ne vor pune în grea dilemă. Pentru reușita acestor personaje luptă actorii Mihai Mereuță (Talîmbu) și Stamate Popescu (Barbu), îndrumați cu exigență de către regizorul Lucian Bratu și operatorul Constantin Ciobotaru.

★

În echipa filmului „Vînt de martie" vom întîlni, într-un anumit sens, personaje înrudite din punct de vedere biografic cu unii dintre eroii din „La miezul nopții va cădea o stea". E drept că, de astă dată, ne găsim într-un sat de pe moșia Elvirei Vorvoreanu — personaj din „Cronica de familie" a lui Petru Dumitriu. Eroul principal, Mitriță Mitrache, se întoarce acasă de pe frontul antifascist aducînd cu el ecoul tunurilor ce continuă să-și verse focul împotriva ultimelor cuiburi ale nazismului. În sat, Mitriță Mitrache se pătrunde de suflul înnoitor și se alătură luptei oamenilor care și-au vărsat sîngele pentru o viață liberă, demnă, omenească. Demobilizat după ce și-a făcut datoria pe front, ostașul rămîne un luptător de nădejde.

Evenimentele din primăvara anului 1945, alungarea prefectului reacționar, înfăptuirea reformei agrare, victorii realizate din inițiativa și sub conducerea partidului, constituie fondul istoricosocial pe care se desfășoară acțiunea, de un dramatism intens, a filmului artistic „Vînt de martie". Regizoarea Malvina Urșeanu urmărește să realizeze un film de atmosferă, cu pasiuni violente, profunde. În „Vînt de martie" se înfruntă două lumi: robii de veacuri se ridică împotriva stăpînilor de veacuri. Sfîrșitul Vorvoreniior, adus de înnoitorul „Vînt de martie", apare — așa cum s-a petrecut în realitate, în mii de sate, pe toate moșiile boierești — inevitabil, drept, necesar.

Cei care își asumă răspunderea să contureze principalele personaje din „Vînt de martie" sînt actorii Gheorghe Cozorici (Mitriță Mitrache), Olga Tudorache (Elvira Vorvoreanu), Colea Răutu (primarul Eftimie), Geo Barton (prefectul), George Enache (Gavril Bostaca).

★

Pe un alt platou de filmare. Călătorim cu șase decenii în urmă și poposim în imperiul „Telegramelor" lui Caragiale. Întîlnim aici personaje create de pana necruțătorului satiric: Costăchel Gudurău, Iordăchel Gudurău, Paul Grigorescu, Atenaisa Perjoiu — toată fauna procurorilor, prefecților, șefilor de cabinet, miniștrilor burghezi — faună venală, lipsită de scrupule, ridicolă.

Ca și „Două lozuri" ori „D-ale carnavalului", „Telegramele" sînt ecranizate de regizorii Gheorghe Nagy și Aurel Miheles, colaboratori și prieteni nedespărțiți încă din anii de studenție petrecuți la Institutul de cinematografie din Moscova. Pentru „Telegrame", cei doi au la îndemînă scenariul dramaturgului Mircea Ștefănescu. Acesta, păstrînd întocmai ritmul schiței lui Caragiale, a reconstituit, pe baza cunoscutelor misive, o acțiune completă, desfășurată pe de o parte într-un oraș de munte moldovenesc, pe de altă parte în Bucureștiul anilor din ultimul deceniu al secolului trecut. Filmul pune probleme noi echipei de realizatori: „Telegramele" sînt ecranizate fără a fi existat, în prealabil, o experiență teatrală cu această schiță; au trebuit să fie „inventate" dialogurile și replicile, păstrîndu-se stilul caragialesc; a trebuit să fie reconstituită o epocă — sfîrșitul secolului al XIX-lea, într-o urbe „moldovinească" — au trebuit aleși actori care, pe lîngă garanțiile în ce privește interpretarea cinematografică, să poată da, și prin graiul lor, culoare locală filmului.

Filmul va ținti nu numai către ridiculizarea personajelor care sfîrșesc în acel celebru „Pupat toți Piața Endependenți", ci, mai ales,

Se numește Mitriță Mitrache și e eroul principal din filmul „Vînt de martie". Pe ecran, personajul va fi întruchipat de tînărul actor Gheorghe Cozorici.

Florentina Mosora, înainte de a intra sub orbitoarea lumina a reflectoarelor, suportă rigorile machiajului („Băieții noștri").

Aprodul (Marcel Anghelescu) și substitutul (Radu Dunăreanu), în deliberare pe marginea unei... celebre telegrame (Filmul „Telegrame").

Moment decisiv: Filmăm! Un cadru din viitoarea comedie sportivă „Băieții noștri".

către satirizarea vehementă a lumii prezentate de Caragiale în „Telegrame". Interesant de știut că, spre deosebire de culorile violente folosite pentru „Două lozuri" și „D-ale carnavalului", în „Telegrame" echipa a optat pentru nuanțele pastel, menite să odihnească ochiul și să sugereze, totodată, că acțiunea descrisă în film se petrece într-o vreme, din fericire, definitiv apusă.

Fără îndoială că cititorul, parcurgînd rîndurile noastre, va avea de pus o întrebare: „Și cine joacă în „Telegrame"?

Actori consacrați de mult în piesele lui Caragiale: Grigore Vasiliu-Birlic în Costăchel Gudurău; Jules Cazaban în Iordăchel Gudurău; Carmen Stănescu în rolul „divei" Atenaisa Perjoiu; Alexandru Giugaru, devenit, de astă dată, procuror; Niki Athanasiu, prefect. De asemenea, îi veți întîlni pe: Costache Antoniu, Marcel Anghelescu, Neamțu-Ottonel, Mircea Șeptilici, Vasilica Tastaman.

★

Rolul principal din „Telegrame" nu-l împiedică pe cunoscutul nostru actor Grigore Vasiliu-Birlic să fie și Pantelimon, originalul responsabil sportiv al echipei de fotbal din comedia cinematografică „Băieții noștri". De altfel, Alexandru Struțeanu, unul dintre autorii scenariului, susține că nici nu a putut concepe un Pantelimon fără Birlic! Așadar, nu vă mirați și obișnuiți-vă cu ideea că fotbalul n-a avut în viața sa slujitor mai pasionat (e drept, cu unele ciudățenii care se numesc „lipsuri", „vedere unilaterală") decît Pantelimon Birlic.

— Ce se întîmplă în „Băieții noștri"? — întrebarea am adresat-o celor doi regizori ai filmului, Gheorghe Vitanidis și Anastasia Anghel.

— Nimic care să zguduie planeta! (Apreciem modestia!) Vrem să înfățișăm un colectiv sportiv dintr-un oraș industrial al țării noastre. Și vrem să demonstrăm că sportul merge mînă în mînă cu munca în producție, că vedetismul, îngîmfarea și răsfățul n-au ce căuta la sportivii noștri. Bineînțeles, fără prelegeri și lecții de morală; totul prin mijloacele unei comedii la care sperăm să se rîdă cu poftă și... să se tragă concluziile necesare.

— Aveți, desigur, un erou principal, un sportiv...?

— Un sportiv talentat, înfumurat, dar cu un fond bun, care se va afirma mai ales tînd intervine „lupta" pentru cucerirea inimii unei fete frumoase, mîndre. E Almăjanu, în viața „civilă" actorul Iurie Darie.

— Și fata?

— Vine direct dintr-un laborator al Facultății de biologie din București. Se numește Florentina Mosora, e studentă, și încă dintre cele merituoase.

— Trebuie să înțelegem că ați predat cauza „Băieților noștri" în mîini de nădejde?

— O dorim din inimă. „Băieții" trebuie să cîștige meciul!

★

Iată încheiat turul nostru de orizont pe platourile de filmare ale Studioului „București" (despre filmul „Avalanșa", revista „Flacăra" v-a relatat într-un număr apărut mai de mult). O recoltă bogată se pregătește în această „uzină" cinematografică pentru toți cei care au îmbrățișat cu căldură cauza celei de-a șaptea arte. Și pentru cei cărora ea le este dăruita: spectatorii!

M. MARINESCU-SANDU

Ce gîndește oare Ulea (Emanoil Petruț) despre ciudatul, tăcutul Barbu (Stamate Popescu)? Cei doi par—în acest ceas de răgaz—că s-au hotărît să-și spună păsurile (cadru din „La miezul nopții va cădea o stea").

Reportajul nostru nu se poate încheia fără o întîlnire cu apreciatul actor Grigore Vasiliu-Birlic (în filmul „Băieții noștri").

INSCRIPȚIE LA O FOTOGRAFIE

Gîngășie și drăgălășenie

Tînăra din fotografia de sus nu este — cum ar înclina să creadă unii — o invitată la un bal mascat sau o evadată dintr-un ospiciu.

Tînăra londoneză în vîrstă de 16 ani, pe nume Cathy Parsons, e perfect normală — se zice — și e în drum spre port, unde urmează să se îmbarce pe un vapor, pentru o călătorie de plăcere.

E îmbrăcată într-un firesc și modest costum de dimineață: pulover, fustă. Poartă jartiere și... mască la culoarea părului. În coșulețul de alături se găsesc alte cîteva măști, fiindcă o tînără cu pretenții nu se poate resuma la una și aceeași mască și pentru micul dejun, și pentru prînz, și pentru cină!...

Observați cu cîtă candoare își expune cei trei kilometri de colier, cu ce gest grațios și copilăresc își ridică un colț de fustă, pentru ca și privitorii să se desfete admirînd execuția măiastră a fundulițel jartierei!...

Evident, alegerea acestei îmbrăcăminți, care o avantajează atît de mult, n-a fost ușoară! Înainte de aceasta, Cathy Parsons a mai încercat, pesemne, și alte modele noi: pălărie de vară cu mustață, pălărie de iarnă cu barbete, jartiere cu clopoței pentru tinerele fete și cu tălăngi pentru femeile serioase, pantofi cu tocuri în față și pinteni în spate etc.

Nu are nici o importanță faptul că un copil în vîrstă de cinci anișori, zărind pe neașteptate această arătare, s-a smuls din mîinile mamei sale și a zbughit-o, urlînd:

— Uite-o pe baba Cloanța!... Mamă! Iartă-mă! N-am să mai fac!...

N-are importanță, fiindcă cei mai în vîrstă, așa cum se vede și în fotografie, nu s-au speriat. Dimpotrivă. Ei „admiră" cu un zîmbet ironic noile creații ale „modului de viață" occidental, iar doamna se pare că gîndește: „Sărmana de ea! Și la propriu, și la figurat și-a făcut de cap!.."

Într-adevăr, trăsneala rezultată din huzurul burgheziei, care nu mai știe ce să facă pentru a-și alunga plictisul, nu mai cunoaște limite!..

Bogdan PASCU

Batatul, cartoful dulce

Cine știe ce e acela batat? E vorba de o plantă valoroasă, care în literatura de specialitate poartă numele de Ipomoea batatus. Cultivat pe mari suprafețe în R.P. Chineză, India, sud-estul Asiei, sudul Uniunii Sovietice și într-unele țări din jurul Mării Mediterane și din America, batatul este foarte apreciat, atît pentru gustul său bun, asemănător cartofului, cît și pentru marea lui producție la hectar.

Acum patru ani, întorcîndu-se dintr-o vizită făcută în R.P. Chineză, prof. ing. I. Mayer a adus la Institutul agronomic „N. Bălcescu" din Capitală cîteva rădăcini de batat. Folosind ca material de înmulțire cîteva plante obținute de la Institutul bucureștean, un colectiv de cercetători — un cerc științific studențesc din cadrul catedrei de legumicultură de la Institutul „Ion Ionescu de la Brad" din Iași, sub conducerea conf. M. Calcatin — a făcut interesante experiențe în vederea introducerii acestei plante în cultura agricolă. Căci după cum am arătat ea este o plantă valoroasă. În pămînt, batatul — sau cartoful dulce cum e denumit — formează rădăcini mari, îngroșate, care ating greutăți între 0,3 kg, și 2,5 kg.

Cultivate (prin înrădăcinarea butașilor) în ghivece nutritive, plantele s-au dezvoltat viguros și au dat o producție care atinge aproape 30.000 kg la hectar.

Batatul e bogat în amidon (13-28 la sută), zahăr (4-34 la sută), proteine etc. El poate fi consumat sub formă de „cartofi pai", prăjiți în ulei sau în untură, ca pîre, copt etc., cît și (la discreție) în chip de... castane sau dovleac, cu ale căror gusturi se aseamănă. În țările unde e cultivat pe suprafețe întinse, batatul e folosit în industrie la fabricarea spirtului, a amidonului etc., înlocuind cu succes cartoful. De pe urma recoltării acestei plante rezultă o mare cantitate de vreji care sînt consumate cu plăcere de animale, atît în stare verde, cît și murate.

În urma experiențelor, cercetătorii ieșeni au stabilit că la noi în țară cele mai prielnice terenuri pentru cultivarea batatului sînt cele nisipoase. Experiențele științifice au reușit. Să sperăm că în cîțiva ani vom găsi batat și la „Aprozar"...

Lazăr BENEȘ
Fotografiile autorului

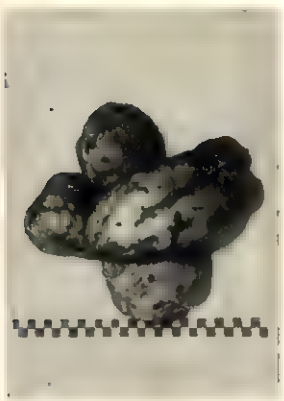

Rădăcini de batat, obținute la Iași, la Institutul agronomic.

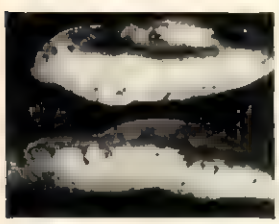

Cele două rădăcini de batat aduse acum 5 ani de prof. ing. I. Mayer, din R.P. Chineză.

1. Linica CĂLIN: „Oțelar" (ghips patinat).

2. MATYAS Iosif: „Tot mai sus" (linogravură).

3. SZASZ Lucreția: „Brigadiere voluntare" (ulei).

Expoziția tineretului

Tînăra generație a artiștilor plastici expune, în sălile Muzeului de Artă al R.P.R., rodul eforturilor sale creatoare închinate tradiționalului Festival al tineretului. Se remarcă o aderență generală la actualitate: muza inspiratoare a tinerilor artiști plastici este viața nouă din zilele noastre, oamenii noi — constructori ai socialismului. Graficienii merită, în acest sens, o mențiune specială. Se constată totuși — mai ales în lucrările de pictură — o insuficientă maturitate în descifrarea faptelor și elementelor celor mai semnificative din realitatea noastră. Uneori, chiar atunci cînd atenția tinerilor creatori se oprește asupra unor tipuri sau fapte caracteristice, ei nu reușesc să pătrundă semnificația acestora și nu ajung la imagini cu sens generalizator, puternice și convingătoare. Pe această linie — a adîncirii conținutului de idei — trebuie să meargă tinerii expozanți. Și calitatea multora din lucrările expuse ne îndreptățește să credem cu tărie în valorile și perspectivele tinerei generații de artiști plastici.

PRIMUL PAPIRUS descoperit în Europa

Reportaj de B. F. SURU

Papirusul descoperit recent la Mangalia nu va păstra, desigur, multă vreme taina sa milenară. Fiind scris în vechea limbă elenă, binecunoscută istoricilor și arheologilor, manuscrisul acesta străvechi va „prinde glas". Se va afla deci ce conține textul și, probabil, cui a aparținut...

Descoperirea de la Mangalia constituie un mare succes al arheologilor romîni: e vorba de primul papirus găsit în Europa. Pînă azi, o astfel de relicvă nu a mai ieșit niciodată la iveală pe continentul nostru. Specialiștii cunosc cauza: condițiile naturale ale climatului european nu sînt prielnice păstrării unor asemenea comori. Aerul de aici, mai umed decît în alte părți ale lumii, duce, în decursul miilor de ani, la totala descompunere a materialelor de natură vegetală îngropate în pămînt, chiar dacă ele se află în sarcofage. Cam aceasta ar fi explicația după care, în Europa, nu s-a descoperit nici un papirus. Papirusurile existente în muzeele europene provin din Egiptul antic, fie că sînt „scrise" în hieroglife, fie că sînt în limba greacă. Spre deosebire de clima europeană, clima africană de deșert este deci favorabilă păstrării papirusurilor. Și, totuși, în Europa, la Mangalia, în ruinele Callatidei, una din cele mai vechi colonii grecești de pe țărmul Pontului Euxin, s-a păstrat un papirus. Acest lucru se datorește faptului că mormîntul, construit din blocuri de piatră, a fost foarte bine închis și că, timp de zeci de secole, n-a fost profanat.

★

La indicația și recomandările partidului nostru, Institutul de arheologie al Academiei R.P.R. a inițiat, în ultimii ani, o largă și intensă acțiune de descoperire a urmelor trecutului îndepărtat, de pe teritoriul țării. Printre șantierele arheologice ce s-au deschis se numără, din toamna trecută, și cel de la Mangalia. Aici se „sapă" rodnic, după indicațiile unei comisii de arheologi încercați: academician prof. Em. Condurachi, prof. Radu Vulpe, prof. Gabriella Bordenache și Vasile Canarache, directorul Muzeului regional din Constanța. Efectiv, săpăturile se fac sub supravegherea unor „echipe mici": cîte doi arheologi-cercetători, care conduc periodic lucrările.

APARE UN MORMÎNT MILENAR

La 18 mai, „echipa mică", formată din arheologii Popescu Emilian și Martinovici Trifu, se afla în centrul, azi modernizat, al orașului, unde erau în curs de construcție un mare stadion, un teatru de vară și un cinematograf în aer liber. Șantierul era în plină activitate. Foarte aproape de tinerii arheologi, niște puternice buldozere nivelau terenul. Și, deodată, în urma acestora, arheologii zăriră ceva ciudat... Se apropiară. Văzură cu surprindere pietrele unui zid circular.

Arheologii au cercetat acest cerc de piatră și, pe măsură ce el devenea mai vizibil, și-au dat seama că e vorba de incinta unui mormînt. Dat fiind faptul că mormîntul era mare și construit din piatră — și că, peste el, înainte de trecerea buldozerelor se afla o movilă de pămînt, așa cum se obișnuia să se marcheze mormintele în antichitate — arheologii au dedus că acolo se află îngropată o personalitate mai de seamă a vremurilor străvechi. Imediat, au început să sape în centrul cercului. Și, pe măsură ce tîrnăcoapele pătrundeau mai adînc, presupunerea lor părea să se adeverească.

La un metru sub nivelul solului au apărut primele „semne" mai deosebite: patru vase din ceramică fină, frumos ornamentate și bine păstrate. Între ele, un vas de băut (cantharos), o fructieră și două farfurioare. Toate, așezate într-o anumită ordine legată de ritualul de înmormîntare al epocii respective, aparțineau sfîrșitul secolului IV î.e.n.

S-a mers mai departe cu săpăturile: pînă la lespezile din piatră de calcar care acopereau mormîntul. Aici cercetătorii au dat peste o coroană de bronz aurit, ornamentată cu frunze și bobițe de laur, prinse într-un cadru de os. În jurul coroanei: cojile a 13 ouă, așezate și ele într-un anumit fel — după ritualul respectiv.

MAREA REVELAȚIE

Pînă aici, cercetarea mormîntului s-a făcut pe răspunderea directă a celor doi tineri arheologi. Înaintarea lucrării, pătrunderea chiar în criptă, presupuneau însă o acțiune mai importantă, pentru care trebuia cerut și avizul conducerii Institutului de arheologie. Nu era vorba doar de un „tumul" oarecare, ci, după cum se arătau lucrurile, de sarcofagul unei mari personalități. Și sfatul a fost cerut, telefonic, academicianului Em. Condurachi. „Cercetați mai departe" — li s-a răspuns. S-au înlăturat lespezile de calcar și arheologii au pătruns în camera funerară. Pe fundul ei, așezat direct pe pămînt, era un schelet bărbătesc. Un schelet de o lungime puțin obișnuită: 1,75 m. Peste el, urme de îmbrăcăminte: fîșii de pînză de culoare albă și roșu închis. De asemenea, fîșii de piele. În picioarele defunctului, urme de sandale, prinse de curele care ajungeau la jumătatea gambei. Una din ele păstra talpa de piele, dublată cu o talpă de lemn.

Lîngă capul scheletului se aflau resturile unei coroane, asemănătoare celei găsite pe capacul mormîntului. S-au mai găsit semințe de grîu carbonizate.

Pînă aici, tot ce se descoperise în mormînt era foarte important, dar nu extraordinar. Marea revelație a cercetărilor a fost găsirea papirusului. Un sul de papirus, ce se găsea așezat peste falangele mîinii drepte a scheletului. Lungimea sulului: circa 30 de cm; diametrul: 4-5 cm. Fragmentat în trei bucăți, papirusul se rezema pe oasele bazinului. Cît despre conținutul lui, nu se puteau distinge decît fragmente de cuvinte grecești, scrise simetric, cu o cerneală brună. Ce însemnau ele? Ei bine, acest lucru nu s-a putut afla. O atingere cît de slabă a papirusului, înainte de reconstituire, ar fi însemnat distrugerea lui; ar fi însemnat pulverizarea lui completă. Arheologii și-au dat seama de aceasta și s-au oprit aici; au închis mormîntul și au cerut din nou sprijinul Institutului de arheologie, chemînd la fața locului specialiști.

UN AVION SPECIAL, DE LA MOSCOVA

Și astfel, la Mangalia au început să sosească specialiști trimiși de către Institutul de arheologie. Printre primii au fost profesorul Radu Vulpe și Constantin Preda. De la Constanța a sosit directorul Muzeului regional, Vasile Canarache. De asemenea, au sosit de la București dr. Dardu Nicolaescu-Plopșor și prof. Gr. Avachian, specialiști de la Centrul de cercetări antropologice, trimiși de către acad. prof. dr. Șt. Milcu, secretar prim al Academiei R.P.R.

Lucrul cel mai important care trebuia făcut era reconstituirea papirusului. Cine putea face acest lucru? Desigur, numai un mare specialist în restaurarea și conservarea unor materii atît de gingașe. De aceea Academia R.P.R. a făcut urgent apel la sprijinul Academiei de Științe a U.R.S.S. pentru a da arheologilor romîni ajutorul de care era nevoie.

Răspunsul a fost prompt. Numai după cîteva zile, un avion special, venit de la Moscova, l-a adus în țară pe profesorul M.A. Aleksandrovski, șeful secției de restaurări artistice de la Muzeul „A.S. Puşkin" din Moscova.

Mormîntul a fost redeschis. Pămîntul nu mai avea însă culoarea roșiatică pe care o prezentase în primul moment, ci neagră; oasele se albiseră, iar sulul de papirus nu mai părea continuu, ci rupt, fragmentat. Cauza? Aerul proaspăt care pătrunsese în criptă, în timpul primelor lucrări, acționase puternic.

Pentru salvarea papirusului, profesorul Aleksandrovski a depus sforțări uriașe. Ore și ore în șir, așezat în genunchi în adîncul criptei, omul de știință a pulverizat peste fragmentele de papirus soluții chimice pentru a reda elasticitatea și soliditatea materialului. Altfel, prețiosul document nu putea fi scos de acolo și transportat pentru reconstituire. În sfîrșit, faimosul papirus a putut fi ridicat și dus la București. Munca profesorului Aleksandrovski a continuat și aici și va continua și la Moscova unde, în laboratoarele Academiei de Științe, supus acțiunilor razelor infraroșii, precum și unui „tratament de reîntinerire", papirusul va fi refăcut.

Profesorul M. A. Aleksandrovski (sus, în mijloc), printre arheologi și cercetători științifici romîni care au lucrat la descoperirea mormîntului antic și a papirusului.

Fotografie de prof. Gr. AVACHIAN

CE AR PUTEA CONȚINE DOCUMENTUL?

Desigur, nimeni nu poate să știe încă ce conține papirusul. După părerile unor specialiști, s-ar putea ca el să cuprindă textul unei lucrări aparținînd mortului sau textul unei lucrări care i-a fost dragă. De asemenea, ar putea să fie și textul unui decret onorific, conferit defunctului pentru anumite fapte. Prima supoziție pare să fie mai verosimilă, întrucît unul din cele mai vechi papirusuri grecești, găsit într-un mormînt din Egipt, conține o operă literară: comediile marelui satiric grec Menandros.

Deocamdată, nu se poate cunoaște nimic în plus nici asupra „personajului" în mîna căruia s-a găsit sulul de papirus. În schimb, arheologii apreciază că el se „odihnește" în acest mormînt de aproximativ 2.300 de ani și că numai aerul închis din mormîntul „netulburat" aproape două milenii și jumătate a putut păstra acest element arheologic atît de prețios, unic în Europa — care este papirusul. Pe ce se bazează aprecierea specialiștilor asupra vechimii mormîntului? Pe monedele din timpul lui Filip al II-lea și al lui Alexandru cel Mare, găsite lîngă mormînt. Despre vechime vorbesc și vasele de ceramică găsite pe capacul mormîntului, cît și datele stratigrafice, de care arheologii țin cont în cea mai mare măsură.

Doriți poate să știți și vîrsta la care a murit posesorul papirusului? Cercetările paleoantropologilor care studiază oasele o apreciază între 50-60 de ani. Singurul element anormal care i-a fost găsit în oase, după aproape două milenii și jumătate, pare să fie o spondiloză.

★

Și acum, în timp ce profesorul Aleksandrovski lucrează la reconstituirea papirusului, la Mangalia și la Constanța se face proiectul reconstituirii mormîntului, așa cum a fost el în antichitate, pentru ca, împreună cu celelalte importante relieve găsite în ultima vreme la Mangalia, să se alcătuiască acolo un muzeu în aer liber, pus la dispoziția oamenilor muncii care vizitează aceste locuri.

PENTRU PRIMELE ZILE DE TOAMNĂ

1) Costum tineresc din stofă ușoară (tergal). Jacheta scurtă, cu gulerul croit din fețe, terminat în penițe deschise, se închele cu trei nasturi de sidef.
Fusta plisată.
2) Talor din batiste. Jachetă dreaptă închisă cu patru nasturi, revere clasice, două buzunare tăiate ce se termină în cîte o scurtă despicătură a tivului. Fustă îngustă cu o cută dublă la spate.
3) Din jerse, un talor kimono. Pensa supla ce coboară în față pînă la buzunarele tăiate, formează guler la spate.
Fusta dreaptă este ușor încrețită în talie.

Desene de Martha VIDA

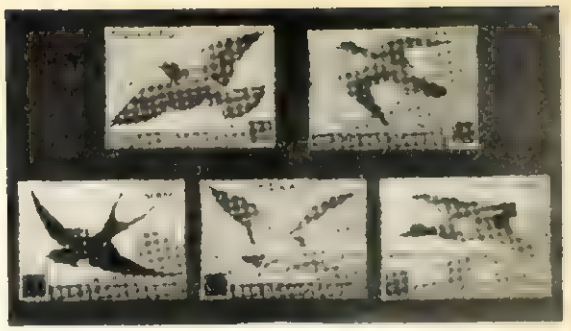

FAUNA AVICOLĂ ÎN FILATELIE

Inepuizabilă tematică, fauna oferă filateliștilor noi și frumoase piese pentru colecțiile lor. Acest an este bogat în emisiuni poștale cu subiecte zoologice din cele mai variate. Administrațiile poștale din R.P. Mongolă, R.P. Ungară, R.P. Română, Noua Zeelandă, Haiti, Columbia și alte țări au pus în circulație mărci cu animale și păsări domestice. Recent republica San Marino a emis și ea o serie de 5 valori, denumită „Fauna avicolă", cu un nominal total de 400 lire sterline. Iată descrierea ei

120 lire: porumbel — porumbel;
10 lire: bleumarin, verde și brun-gălbui — șoim;
250 lire: galben, verde și negru — rîndunică;
5 lire: culorile verde, albastru și negru — pescăruș;
15 lire: porumbel — rață sălbatică.

SFATURI practice

Contra înțepăturilor provocate de insecte veninoase

Una din neplăcerile sezonului de vară, fie că ne aflăm la odihnă, într-o excursie sau chiar în propria noastră locuință, o constituie înțepăturile diferitelor insecte. Ploile abundente și temperatura nu prea ridicată de la începutul acestei veri au distrus, e adevărat, o bună parte din insectele supărătoare, totuși au rămas destule ca să ne deranjeze cu prezența lor, mai ales atunci cînd vrem să savurăm viața în plină natură.

Într-adevăr, în locuință avem posibilitatea să ne apărăm de asemenea musafiri nepoftiți cu ajutorul preparatelor insecticide; dar nu putem răspîndi în jurul nostru astfel de preparate la fiecare pas pe care-l facem în aer liber.

Într-o oarecare măsură, putem evita înțepăturile insectelor ungîndu-ne părțile expuse ale corpului cu o mixtură făcută din:

10 gr eucalyptol
5 gr eter acetic
50 gr esență de mușcățel
10 gr apă de colonie
300 gr apă.

Dacă, totuși, am fost pișcați, dăm mai jos cîteva rețete simple, pentru calmarea durerilor sau a mîncărimii:

CONTRA ÎNȚEPĂTURILOR DE MUȘTE ȘI ȚÎNȚARI cel mai indicat este amoniacul. Se poate folosi, de asemenea, o picătură de untdelemn amestecat cu 40 la sută formol.

CONTRA ÎNȚEPĂTURILOR DE VIESPI ȘI DE ALBINE Trebuie scos mai întîi acul insectei dacă a rămas în piele (în general albinele își lasă acul acolo), apoi stoarsă porțiunea înțepată, pînă ce iese o picătură de sînge. Se spală, după aceea, cu alcool și se freacă ușor locul fie cu amoniac, fie cu o cepă sau o pară tăiată în două. O rețetă și mai bună constă din amestecul a 80 gr de sare de mare cu 30 gr clorură de calciu. Cu soluția obținută tamponăm regiunile înțepate.

CONTRA ÎNȚEPĂTURILOR DE PĂIANJENI cel mai indicat procedeu este spălarea locului cu apă sărată, amestecată cu puțin oțet. Același procedeu se recomandă și contra pișcăturilor de furnici.

Prin urmare, atunci cînd plecăm într-o excursie e recomandabil să avem întotdeauna în rucsac: o sticluță cu amoniac, una cu alcool, alta cu oțet, precum și sare de bucătărie, sare de mare și clorură de calciu. Iar dacă ținem să evităm pe cît posibil înțepăturile insectelor, să nu neglijăm nici soluția preventivă pe care am dat-o mai sus.

Ultima modă a lady-elor engleze

Publicația engleză „Animale magazine" își informează „distinsa clientelă" asupra ultimului răcnet al modei din „lumea bună": culoarea părului cîinelui e de „bon ton" numai dacă se asortează cu cea a părului stăpînei; de aci necesitatea vopsirii părului cîinelui, cu regularitatea cu care este vopsit și cel al respectabilei lady.

„Animale magazine" nu prevăzuse ca fabricanții de vopseluri a lansat această modă. Și nici cum au primit-o... cîinii. Dar cum moda mai cere ca doamnele să schimbe des nuanța în care-și bronzează părul, nu e exclus să se ajungă chiar și la o schimbare a vechiului proverb despre lup, zicîndu-se: „javra părul-și schimbă, dar cuconna năravul bă"...

Miraculoasele proprietăți ale cepei

În limba greacă, ceapa se numește „cromion" și provine din cuvîntul care înseamnă cuirasă. Aceasta pentru că, în trecut, cepei i se atribuiau calități miraculoase: aceea de a-i apăra pe ostași de săgeți, de loviturile bîrzilor și ale săbiilor. Cavalerii îmbrăcați în zale din cap pînă în picioare purtau la piept, ca talisman, o simplă ceapă. De aceea un soi de ceapă a fost denumit „alium victorialis" sau „ceapa victorioasă".

Ceapa sălbatică a crescut și la noi dintotdeauna în păduri ori pe cîmpii; ceapa de cultură, însă, provine din Asia de vest. În munții Tian-Șan crește atîta ceapă sălbatică încît chinezii au denumit munții aceștia „Dzung-Lin", adică Munții Cepei. Cultivarea cepei a început demult, în China, India și Egipt.

În limba chineză ceapa se scrie cu o singură literă: cu hieroglifa „Dzung". Faptul acesta dovedește vechimea hieroglifei deci și faptul că ceapa este cunoscută de foarte multă vreme.

Știți oare că în mormintele vechi ale egiptenilor s-au găsit resturi de bulb de ceapă, iar pe sarcofagele și pe pereții vechilor clădiri desene reprezentînd ceapa, ceea ce denotă larga ei răspîndire acum 5.000-6.000 de ani?

În antichitate aproape toate popoarele atribuiau cepei calități medicamentoase. La popoarele Răsăritului există următoarea zicală: „îmbrățișînd ceapa, îți trece orice boală". Slavii utilizau ceapa ca medicament în multe boli. În hrana soldaților Greciei și Romei antice se adăugau mari cantități de ceapă, socotindu-se că ceapa trezește în om putere, energie și vitejie. Străvechile păreri despre calitățile curative ale cepei au fost confirmate în zilele noastre de descoperirile savanților biologi sovietici. Profesorul B.P. Tokin și colaboratorii săi au demonstrat că substanțele volatile eliminate de ceapă, usturoi, hrean și alte plante ucid unele bacterii de putrefacție și unii microbi dăunători de boli, precum și amoebele, infuzorii și chiar broaștele și șobolanii. Aceasta pentru că plantele elimină substanțe de apărare — fitocizi. Acțiunea fitocizilor poate fi verificată prin următoarea experiență.

Punem sub un clopot de sticlă puțin hrean dat pe răzătoare și, alături, o bucățică de carne; în același timp punem sub alt clopot o altă bucățică de carne, dar fără hrean. După cîtva timp carnea pusă împreună cu hreanul va putrezi în timp ce bucata de sub celălalt clopot, nu. Dacă vom pune sub ambele clopote de sticlă cîte o broască vie, dar numai sub unul singur dintre clopote, și o farfurioară cu puțină ceapă rasă, broasca care se află sub clopotul de sticlă unde am pus și ceapa va muri.

Ceapa conține diferite vitamine, mai ales vitamina C, 3-5 procente zahăr și 3% substanță azotată. Este suficient să mestecăm în gură 3 minute o bucată de ceapă ca să fie omorîte o sumedenie de bacterii care se află în cavitatea bucală.

De aceea folosirea cepei în hrana noastră zilnică are o însemnătate curativă, fiind foarte utilă organismului omenesc.

Intîmplările lui Melinte

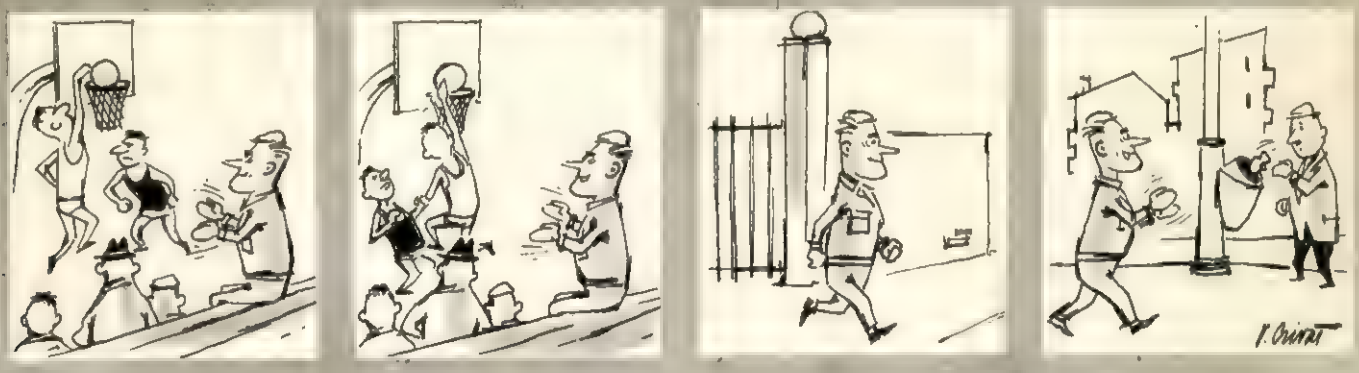

Desen de V. CRIVĂȚ

(La urmă)

Cuvinte încrucișate

ANOTIMPURI

ORIZONTAL: 1) Autorul volumului de studii literare „Anotimpuri" (2 cuv.). 2) Poeziile „Vesele și triste" ale lui Topîrceanu, printre care și „Rapsodii de toamnă". 3) Se schimbă în fiecare anotimp — De acolo picură apa în anotimpul deghețului. 4) Cunoscută alifie — Porție limitată — Regiune în Arabia. 5) Diminutiv feminin — ... și început de diminutiv. 6) E „bucluceașă" în romanul de V. Ovecikin. 7) Exclamație de entuziasm — Sînt convinși tot timpul că o să fie bine și... la vară cald. 8) Notă — Diftong — Post scriptum — Rime! 9) Ger! — Prăvălia ambulanților de pe timpuri — Vopsit pe jumătate. 10) Îndemn nu toemai politicos — Se schimbă în fiecare anotimp, dar pentru alte motive decît la 3 orizontal — Autoarea volumului „Sub aripa verii". 11) Alt diminutiv feminin — Se produce la căldură mare. 12) A poieli — Autorul volumului de versuri „Drumul iernii".

VERTICAL: 1) Autorul volumului „Strada primăverii" (2 cuv.). 2) Conjuncție — Numele mai multor domnitori munteni. 3) O modă... neutră — Lună în calendarul ebraic — Măsură. 4) Particulă optativă — Și așa mai departe... 5) Tudor Botez — Salut de despărțire — Articol. 6) Intervale dintre anotimpuri. 7) Volum de Haralamb Zincă (2 cuv.). 8) Țăranul înțelept și-l face iarna, spune proverbul (pl.) — Pronume — Negație. 9) Gen de poezie — Romanță pe versuri de Veronica Micle — Notă muzicală. 10) Mașină electrică de încălzit — Animal fioros din Carpați — Jumătate de penița. 11) Dificultate — Dans. 12) Nume feminin — Linie convențională pe glob, ce indică vara cea mai arzătoare (C=K). 13) Roman tematic de Vera Panova.

Oier din Munții Cibinului. Aparat Rolleiflex 1:3,5. Diafragma 5,6, expunere 1/25 sec., film Agfa Isopan F. Septembrie, orele 11,30.

POȘTA REDACȚIEI

TATIANA GARBIS — Constanța. *Cercetătorii ne spun că pîinea, în forma ei cea mai rudimentară, de turtă, datează din vremurile primitive, cînd omul a început să adune anumite boabe de plante ce se dovedeau comestibile. Se știe de altfel că, după vînat, prima ocupație a omului a fost agricultura. O istorie mai precisă a pîinii nu se cunoaște decît de 8.000 de ani încoace. În tot acest timp pîinea se găsește în centrul preocupărilor omului, fiind un aliment de bază.*

SIGMUND WENCK — Bran, regiunea Stalin. *Presupunerea dv. că din melasă, cu ajutorul unor instalații speciale, s-ar mai putea extrage încă zahăr este un fapt deja pus în practică în Uniunea Sovietică. Specialiștii din Kirghizia au realizat o instalație, nu prea costisitoare, cu ajutorul căreia pot obține zahăr din melasă furajeră. Adresați-vă oricărei fabrici de zahăr din R.S.S. Kirghiză și veți obține amănunte asupra acestei noi metode. Noi credem, însă, că și specialiștii noștri în materie știu, la ora aceasta, la curent cu ea. Interesați-vă eventual la fabrica din Bod, care e mai aproape de dv.*

VALERIU VARGA — Sibiu. *Cupa Europei Centrale la fotbal a luat ființă în anul 1927, din inițiativa federațiilor de specialitate din Ungaria, Cehoslovacia și Austria. Prima ediție, la care a participat și Iugoslavia, a fost cîștigată de echipa Sparta din Praga, care a învins în finală pe Rapid-Viena. Echipele noastre au concurat cîndva, la rîndul lor, în această competiție și — după cum spunea recent o declarație a secretariului comisiei C.E.C. — organizatorii speră să le vadă din nou participînd la întreceri.*

SILVIA BÎRNESCU — Buzău. *Zaharisirea dulcețurilor provine, în general, din incompleta transformare a zaharului în timpul fierberii împreună cu fructele. Sub influența căldurii și a acizilor organici conținuți în sucul fructelor, zahărul se transformă în glucoză și levuloză, adică într-un sirop care nu mai are cristale. Dar, ca să nu revină mai tîrziu în forma cristalizată, căreia noi îi spunem zaharisire, trebuie să fierbem mai mult dulceața (între 25-30 de minute), și să-i adăugăm zeamă unei lămîi. În orice caz, dacă s-a zaharisit, o putem reface punînd-o din nou la fiert, cu zeamă de lămîie sau cu puțin oțet.*

ALEXANDRINA BORȘ — Caracal. *Orice om are pielea de la coate mai aspră decît restul, pentru simplul motiv că, în multe acțiuni din viața lui, omul se sprijină pe coate. Dacă socotiți, totuși, că la dv. aceasta asperitate a epidermei este exagerată, frecați ușor coatele, cînd faceți baie, cu o piatră ponce foarte fină. Pentru albirea și catifelarea mîinilor, după diferite operații culinare, folosiți următoarea rețetă simplă: 1 lingură de glicerină; 1 lingură de zeamă de lămîie; 1 lingură de apă de colonie.*

La întrebările cititorilor

DESPRE ORIGINEA ȘI FOLOSIREA UMBRELEI

Tovarășa Maria Iacobescu, desenatoare de modele din Arad, ne întreabă care este originea umbrelei și dacă acest obiect mai e la modă azi. Răspundem cititoarei noastre prin materialul de mai jos.

Umbrela nu s-a născut în timpul lui... Noe, cum s-ar putea crede — dacă ne-am lua după legenda populară — dar nici mult mai tîrziu. A fost inventată de chinezi încă din secolul al XI-lea înaintea erei noastre și era considerată la început ca un simbol al puterii și distincției. Numai împărații și regii aveau dreptul pe atunci să se apere împotriva soarelui sau a ploii cu acest obiect care semăna mult, ca dimensiuni și colorit, cu umbrelele pe care le întîlnim azi pe plajele mărilor.

Mai tîrziu umbrela a fost adoptată și de romani: astfel găsim folosit diminutivul „umbella" în opera poetului satiric Juvenal, care a trăit în primul secol al erei noastre. De la chinezi, se pare că a ajuns la romani prin intermediul egiptean.

La mare modă era în Europa prin secolul al XVII-lea. La curtea lui Ludovic al XIV-lea ea devenise un obiect de nedespărțit al nobililor, fiind confecționată fie din piele, fie din țesături scumpe, cu mînere încrustate cu aur și pietre prețioase, în același timp își păstra vechile dimensiuni respectabile. O asemenea umbrelă cîntărea peste 3 kilograme și trebuia să fie purtată de un servitor care se afla permanent în preajma stăpînului său. De data aceasta nu mai era însă un privilegiu exclusiv al nobililor, căci o găsim și în lumea burgheză sub numele popular de „Robinson" — ca o aluzie la umbrela lui Robinson Crusoe, eroul cărții lui Daniel Defoe, proaspăt apărută.

Un secol mai tîrziu, găsim umbrela folosind nu numai la protecția de ploaie și de soare, ci și ca paratrăsnet ambulant! În acest scop, pe vreme de ploaie cu descărcări electrice, i se atașa, la vîrful ce-i depășea cupola, un fir metalic care atîrna, avînd celălalt capăt în contact permanent cu pămîntul.

Pînă în anul 1846 articulația care deschidea și susținea umbrela era făcută din oase de balenă. Înlocuirea acestora cu sîrme de oțel a fost concepută de un mecanic din orașul Lyon, care a și redus volumul umbrelei, așa ca s-o poată purta oricine fără efort. Umbrela nu cîntărea acum mai mult de 400 de grame și aproape că nu exista familie care să nu posede măcar una. Confecționarea acestui obiect devenise, la sfîrșitul secolului al XIX-lea, o adevărată industrie.

Deși astăzi umbrela nu se mai bucură de aceeași vază ca în secolul trecut sau chiar ca la începutul secolului nostru, totuși ea continuă să fie folosită în mai toate țările, mai ales de femei.

Apariția materialelor plastice a permis confecționarea celor mai fantastice și mai ușoare modele de umbrele.

Ultima modă ne arată umbrele cu minerele foarte subțiri, cu cupola din țesătură din fibre sintetice în diferite culori și avînd forma unui acoperiș de pagodă.

Forma aceasta pare a arăta acum mai mult decît oricînd originea umbrelei.

COLȚUL FOTOGRAFULUI AMATOR

Portretul în aer liber

Imaginea reprezintă un portret în aer liber, luat pe traseul Complexul Pălținiș-Vîrful Cindrelul.

Portretul în aer liber este imaginea unui om fotografiat în natură, în lumina zilei. Portretizarea oamenilor în aer liber prezintă unele greutăți prin faptul că lumina soarelui nu-i constantă și lipsește de multe ori tocmai atunci cînd este nevoie de ea. Oierul din fotografia de față se află în stare de repaus, privind atent în zarea îndepărtată. Atitudinea statică trebuie să fie expresivă, să dezvăluie în aspectul ei exterior dinamismul lăuntric al omului.

În aer liber, omul poate fi fotografiat prin surprindere sau cu asentimentul lui. Pentru aceasta fotografia dispune de două metode: instantaneu propriu-zis și instantaneu cu regie. Regia este bună cînd e făcută astfel încît să nu se observe în imagine.

Din cauza mobilității oamenilor, timpul de expunere trebuie să fie cît mai scurt. Fotograful trebuie să fie gata să facă un instantaneu în orice moment, fără multă pregătire, dat fiind că timpul scurt nu-i dă altă posibilitate decît să aleagă punctul și momentul de fotografiere. De aceea, aparatul se pune pe așa-zisa poziție de două puncte, o combinație de diafragmă și distanță, pentru a căpăta cîmpul de claritate indicat pentru fotografiile luate de aproape. Înarmat cu un aparat pus astfel „la fix", fotograful poate face mai multe instantanee succesive fără a schimba distanța, diafragma sau timpul. Pentru poze luate de aproape, se alege diafragma 5,6 sau 8 și distanța de 4,5 sau 6 m. La fotografii luate mai aproape, trebuie respectată distanța minimă de circa un metru. Imaginile luate de aproape sînt de cel mai mare efect. În natură, persoana fotografiată constituie de obicei — ca și în cazul de față — motivul principal; luată însă la o distanță prea mare, ea se pierde în peisaj și devine un simplu stafaj.

Cei mai ideal fond pentru un portret în aer liber e un cer de tonalitate medie. Cînd o persoană nu e proiectată pe cer, e bine ca fondul să fie cît se poate de liniștit și neclar; altfel omul și fondul sînt de aceeași claritate și par a fi lipiți unul de altul. Pentru a despărți omul de fond, lucrăm la portrete în aer liber cu diafragme mari.

Fețele oamenilor pe care-i întîlnim se află, în cele mai multe cazuri, la înălțimea ochilor noștri. Vederea orizontală este deci pentru noi cea mai obișnuită și naturală. Oierul din imaginea alăturată fiind călare a trebuit să fie luat cu o ușoară vedere de jos în sus. Devierea de la orizontală nu trebuie să fie prea mare, altfel încep exagerările perspectivice.

Cele mai reușite portrete în aer liber se realizează dimineața și după-amiaza sau la lumina difuză, cînd soarele e acoperit de nori. În plin soare, la amiază, lumina de sus produce umbre grele sub ochi, nas și gură, și deformează fața. Lumina direct-frontală dă imagini plate, inexpresive și puțin plastice, iar lumina direct-laterală lasă cealaltă jumătate a feței în umbră. Condițiile principale ale unui bun portret executat în aer liber sînt lumina atenuată, oblic-laterală, umbre bine estompate și expresia naturală a feței.

Pentru fotografierea persoanelor la lumina zilei, se recomandă filmul pancromatic 17/10° DIN, ce redă întreaga gamă de tonuri, fiind sensibil și la roșu, precum și filtrul galben, care luminează părțile umbrite ale feței.

Genul portretului în aer liber constituie una din cele mai bogate teme fotografice. El cuprinde scene de stradă, de festivități, competiții sportive, excursii și ascensiuni alpine, viața tineretului, scene de pe șantiere și ogoare.

Scopul principal al portretului în aer liber pe care-l cultivăm noi este prezentarea forței și demnității omului nou în munca sa creatoare.

Prof. V. ORZA

„Partea noastră la miliard“

Doi buni prieteni: romînul Ilie Maeran și maghiarul Atila Boroș. Amîndoi sînt comuniști, buni agitatori și fruntași în muncă. În ce privește noul angajament al lui Ilie Maeran, el a fost înscris pe acest panou, afișat în hala sectorului motoare.

(Urmare din pag. 3)

ționale, de a contribui la crearea de noi condiții pentru ridicarea în continuare a nivelului lor de trai, muncitorii au socotit că trebuie să-și reînnoiască angajamentele. Și de-a doua zi după seara de care v-am vorbit s-au strîns pe grupe, pe secții, pe sectoare și au început să chibzuiască, căutînd să descopere noi posibilități de valorificare a rezervelor interne. A fost o largă acțiune. Comitetul de partid al uzinei și-a mobilizat toate forțele; conducerea administrativă, comitetul de întreprindere și șefii de sectoare au studiat, împreună cu colectivele de muncitori, pînă la bănuț, ca să zicem așa, toate economiile posibile. Rezultatul: în 1959 se vor economisi de către colectivul uzinei 16.500.000 lei și nu 11 milioane cît se planificase la începutul anului; se vor fabrica peste plan nu 1000 și nici 1650, ci 2.000 de tractoare!

Acesta este angajamentul constructorilor de tractoare de la „Ernst Thälmann“, răspunsul pe care ei l-au dat recentelor documente de partid.

Cînd diamantele sînt bine folosite...

Ilie Maeran e rectificator la linia arbore-motor. În ianuarie omul se angajase să economisească în acest an o mie de lei. După șase luni, pe fișa sa figurau economii în valoare de aproape 3.000 lei. Astăzi, pe unul din pereții halei de motoare un panou mare anunță: „Ilie Maeran s-a angajat să economisească pînă la sfîrșitul anului 7.823 lei. Urmați-i exemplul!“ Alături de numele lui Maeran este și al altui rectificator: Gh. Folea. Angajamentul acestuia depășește chiar pe al lui Maeran: e de 8.700 lei.

— La ce materiale faci economii? — l-am întrebat pe Maeran.

— La diamante.

??

— Da, la diamante veritabile. Cu ele rectificăm piatra abrazivă de la polizor, iar cu piatra, piesele pe care le lucrăm. Pînă nu de mult foloseam un diamant timp de aproximativ o lună. Azi, utilizîndu-l în mod rațional — ne spune Maeran — un diamant ne ține 6 luni. Vreți să știți oare-i economia? Aproape 60.000 lei anual, pe secție.

Și pietrele abrazive sînt scumpe. Desigur că ele nu prețuiesc cît diamantele, totuși... De aceea oamenii din secția aceasta s-au gîndit și la ele în legătură cu economia. Le vor folosi mai rațional: de acum încolo, cu patru pietre se vor șlefui 1.200 arbori-motor, spre deosebire de trecut cînd numai 900 de piese necesitau 6-7 pietre.

Un ajutor neprețuit în îndeplinirea angajamentelor luate îl va

Maistrul Nicolae Todea: „Sînt hotărît să aduc și eu o părticică la miliard!“

constitui, desigur, colaborarea și ajutorarea tovărășească în muncă.

— Lucrăm pe flux — ne-a spus Ilie Maeran. Nici unul din noi n-are voie să rămînă în urmă. Toți trebuie să lucrăm rapid și bine. În vederea realizării acestui ritm comun, ne străduim ca toți să-și ridice calificarea, să se specializeze. Și e de subliniat frăția între oameni de diverse naționalități, care se întărește și cu acest prilej. Benedict Ștefan, de exemplu, îl ajută în direcția asta pe Gh. Moraru, care-i nou în uzină; Hendric Schwartz îl specializează pe utemistul Emil Truță; Gheorghe Folea se îngrijește de Balint Ludovic...

Într-adevăr, lucrînd umăr la umăr, romîni, maghiari, germani, ei se ajută cu drag, căci toți au același țel: să dea cît mai multe produse, de cît mai bună calitate.

Succesele pe care le-au obținut împreună stau la baza noilor măsuri hotărîte de partid cu privire la ridicarea nivelului de trai; angajamentele lor de azi — 1500 arbori-motor lunar — vor sta, mîine, îndeplinite, la temelia necontenitei îmbunătățiri a vieții.

Dorința maistrului Todea

— Contribuția noastră, a oțelarilor de la „Ernst Thälmann“, la *miliard*, va fi de 400.000 lei! Aceasta este suma pe care o vom economisi pînă la sfîrșitul anului — ne-a spus maistrul oțelar Nicolae Todea, instructor de partid pe lîngă sectorul oțelărie.

Pe urmă, cu carnețelul în mînă, ne-a vorbit despre realizările oțelarilor din ultima vreme și despre unii dintre tovarășii săi:

— Uite, negru pe alb: de la 1 Mai și pînă azi ei au dat peste plan 180 de tone oțel lichid. În privința angajamentelor luate, contăm pe oameni harnici. Iată: inginerul Nicolae Voicu, mecanic-șef, pregătește o serie de inovații care vor da o economie de 35.000 lei. Tov. Tiberiu Vădănici, șef de sector, împreună cu un colectiv de ingineri, s-a angajat să realizeze anumite raționalizări care pînă la sfîrșitul anului să aducă o economie de 85.000 lei... Muncitoarea Lucreția Repede. O cunoașteți? De la începutul anului și pînă acum, adică pînă după apariția recentelor documente de partid, tînăra aceasta, care lucrează printre oțelari, ca miezuitoare, și-a suplimentat economiile de trei ori. La început, Lucreția se angajase să economisească o mie de lei. În cinstea lui 23 August și-a dublat angajamentul, iar la 15 iulie l-a mărit la 4.500 lei.

Ne-a mai vorbit maistrul Todea și despre angajamentele altora; sînt însă atît de mulți, că nu-i poate cuprinde un reportaj. La sfîrșit ne-a vorbit și despre inovațiile pe care el însuși le-a realizat, precum și despre aceea ce are de gînd să facă:

Sînt hotărît — a spus el — să aduc și eu o părticică la *miliard*.

Angajamentul și felul cum gîndește meșterul Todea seamănă leit cu angajamentele și gîndurile tovarășilor săi. Și e firesc să fie așa. Toți doresc ca viața lor să fie din ce în ce mai frumoasă și, de aceea, toți răspund cu entuziasm noilor sarcini date de partid.

Citiți în NUMĂRUL VIITOR

LA DOUĂZECI DE ANI PE ECRAN

În același număr:

- Un film documentar german pe urmele „Jurnalului Annei Frank“.
- Întîlnire la Moscova — filme romînești la Festivalul internațional al filmului de la Moscova.

Ținînd seama de...

de V. POP

Spre deosebire de suporterii occidentali ai unora sau altora dintre pactele militare ori doctrinele americane la modă, noi avem un cusur. Nu sîntem în stare să ne emoționăm cînd „supermenii" din spatele impozantei statui a libertății își pun picioarele pe masă și dictează sentințe în ce privește restul lumii, cu toate că suporterii văd în acest gest măreție și personalitate copleșitoare.

De aceea, nu ne-am pierdut cu firea nici atunci cînd am aflat că cele 1.062 de picioare ale unor prea distinși domni din S.U.A. au izbit în tăblițile meselor de lucru, adoptînd o rezoluție plină de răsuflate calomnii la adresa țărilor socialiste, rezoluție la capătul căreia se hotărăște organizarea unei săptămîni oficiale de manifestări dușmănoase împotriva acestor țări. Din nou, disprețuite figurine ale războiului rece — legionari notorii, criminali de război, politicieni trădători fugiți din țară cu teșchereaua plină de avut furat — sînt scoase în arenă. Din nou, Cațavencii vor răguși, demonstrînd patronilor lor că ei sînt țara, iar patronii îi vor asigura că pot conta pe înțelegerea și simpatia lor. Ceea ce se cheamă că avea perfectă dreptate străbunul nostru cronicar Miron Costin cînd spunea cu amărăciune: *„Calul rîios găsește copacul scorțos"*.

Penibila rezoluție, întocmită după un tipic cunoscut, nu spune nici un cuvîntel care să nu fi fost inspirat din reflecțiile jalnicilor cugetători de la o astfel de casă rău famată cum este postul de radio „Europa liberă". Dar, în definitiv, limbajul și manierele folosite fiind o chestiune de educație, acest lucru îi privește direct și personal.

Altceva atrage atenția noastră. Anume că, în rezoluție, șapte din cele nouă paragrafe care încep cu semnificativul *„ținînd seama de..."*, plus paragraful de încheiere cu inevitabilul *„se impune să se hotărască..."* constituie un atentat grosolan la adresa dreptului internațional și a relațiilor normale, civilizate, dintre state. Toate acestea decurgînd logic, după părerea distinșilor domni, din constatarea pusă în capul documentului cum că măreția S.U.A. îi obligă să se amestece în treburile altora.

În legătură cu această nemaiauzită ispravă ar fi un cuvînt de spus. Astfel, *ținînd seama* de faptul că despre măreția Statelor Unite și mai ales despre căile care au dus la aceasta ar trebui întrebați, după noi, nu miliardarii din Congres, ci popoarele căzute, rînd pe rînd, pradă monopolurilor americane; ținînd seama că în această privință are deci mare însemnătate studierea istoriei țărilor din America Latină, încă dinainte de secolul al XX-lea, a celor din Asia în urma doctrinei Hay a „porților deschise în China"; a țărilor din Orientul Mijlociu, Asia de sud-est și zona Oceanului Pacific, în urma altor doctrine reînnoite o dată cu noile mărci de „Cadillac"; și, de asemenea, ținînd seama că despre „unitatea națională armonioasă a locuitorilor săi indiferent de rasă" etc., ar trebui întrebat nu Knowland ci, să zicem, doctorul Ralph Bunche, laureat al Premiului Nobel pentru pace, care, în unitatea aceasta armonioasă, figurează așa cum este — negru — și care, într-o declarație făcută recent agenției Reuter, își exprima indignarea pentru că, din cauza culorii pielei, el și fiul său nu sînt primiți într-un club sportiv din West-Side.

Ținînd apoi seama că despre „înțelegerea caldă și simpatia S.U.A. pentru aspirațiile popoarelor de pretutindeni", de care se vorbește în al doilea paragraf, am mai auzit noi (și nu o singură dată), lucrurile sînt cît se poate de clare. De altfel, din întreg spectacolul inaugurării solemne a săptămînii de provocări împotriva țărilor socialiste cel mai amuzant a fost nu atît viteazul domn Javits, împuternicit de senatori să binecuvînteze deschiderea săptămînii, cît vechea noastră cunoștință, domnul Rockefeller, prezent cu aceeași ocaziune (același Rockefeller care cu două luni în urmă a hotărît, într-o cuvîntare, că ziua proclamării independenței Romîniei nu este 9 mai, după cum scrie în hrisoave, ci ziua intrării în țară a primului Hohenzollern de Siegmaringen).

Dar, fiindcă veni vorba, ar putea oare cineva să susțină că trusturile americane și-au dorit ca în Romînia să domnească neapărat un prusac? Da de unde. După ele, primul romîn al țării putea fi un cow-boy din Texas, ori un popă din Tombuktu. Tot ce-i interesa era să le fie puse la dispoziție bogățiile țării. A corespuns din acest punct de vedere „democrația" romînească dinainte de război? Cum nu se putea mai bine. Numai societatea petroliferă Romîno-Americană, legată prin Standard Oil de Rockefeller, și-a mărit în cîteva zeci de ani capitalul inițial de 3.500 ori (!) — o părticică bună din veniturile sale de peste două miliarde dolari.

Orice s-ar spune, pierderea unei asemenea afaceri merită osteneala interesului fierbinte față de problema libertății Romîniei socialiste. Ni se va spune: chestia e veche. Asta-i adevărat. Pentru noi e de domeniul amintirilor. Mai nou este, de pildă, amendamentul adoptat de o comisie senatorială a S.U.A. prin care se fac presiuni asupra țărilor latino-americane pentru a se crea forțe internaționale de poliție sub egida Organizației statelor americane, pentru a apăra în aceste țări „libere" interesele trusturilor americane. Nou este și felul în care au tranșat „apărătorii" libertății popoarelor aspirațiile Guatemalei, unde fostul președinte Jacobo Arbenz a fost debarcat de către oamenii lui „United Fruit Comp". De ce asta? Pentru că Arbenz și-a permis să se amestece în problemele... plantațiilor de banane din Guatemala, ceea ce, după cum se știe, constituie o problemă strict internă a trustului „United Fruit Comp" denumit de latino-americani „Monstrul verde".

În țările „libere" din America de Sud, investițiile trusturilor americane reprezintă circa 9 miliarde dolari din totalul de peste 37 miliarde dolari trimiși să aducă profituri din străinătate. Ce atrage capitalul american spre sud? Explicația e simplă. Aici rata profitului este de două ori mai mare decît în S.U.A. În plus, cauza stă, bineînțeles, în... „grija" S.U.A. pentru aspirațiile popoarelor din aceste țări. De altfel cine ar încerca să susțină că fără atîta „grijă" s-ar fi putut obține rezultatele care s-au și obținut? În Brazilia — exodul milioanelor de înfometați; în Argentina — imense dificultăți economice; în Venezuela — jumătate din populație, analfabetă; în Columbia — marea majoritate a populației trăiește în cocioabe; în Bolivia — inflație pe fondul unui deficit bugetar de 109 miliarde boliviano.

Ținînd totodată seama că în următoarele patru paragrafe domnii senatori se jeluiesc că începînd din 1918 se petrec un șir de evenimente care au lovit sistematic în moalele capului imperialismul mondial, n-avem decît să ne alăturăm constatării lor și să recunoaștem: *„Asta-i absolut adevărat"* Gîndiți-vă: la începutul secolului al XX-lea nu era pe glob nici o țărișoară ori suflet de om care să nu fi fost înregistrate în contabilitatea capitalismului la capitolul profituri. Și iată, n-au trecut decît vreo 40 de ani și imperialiștii au fost nevoiți să treacă la capitolul pierderi peste 1 miliard de suflete eliberate pentru totdeauna din robia capitalistă. O dată cu miliardul de oameni, domnii capitaliști au pierdut zeci de miliarde de dolari profituri. Mai adăugați coloniile care s-au eliberat în ultimele decenii și veți înțelege de ce distinșii supermeni au apreciat toată evoluția aceasta a omenirii spre adevărata libertate drept cea mai mare batjocură la adresa Occidentului.

Ca atare, ținînd seama de toate acestea, un alt paragraf al pomenitei rezoluții proclamă S.U.A. drept citadelă a democrației și, sfidînd înțelepciunea și demnitatea poporului american, declară că aceasta, adică citadela bine cunoscutelor legi antimuncitorești și a șomajului cronic, a Klu-Klux-Klanului, a gangsterismului protejat de poliție și criminalității inegalate; că această citadelă în al cărui organ suprem legislativ nu figurează nici un singur muncitor sau fermier de rînd și care lipsește peste 25 milioane de cetățeni albi și negri de dreptul de a alege și a fi aleși; că, deci, democrația măgarului și a elefantului — simbolurile celor două partide create de miliardari pentru a face morișcă la conducerea societății americane — are datoria să-și asume conducerea acțiunii de calomnii și diversiune împotriva țărilor socialiste.

Nu ne îndoim că se găsesc încă destui naivi în lumea asta care să holbeze ochii de admirație și să măsoare democrația după numărul de picioare de girls, pe care se imprimă chipul cutărui sau cutărui candidat în alegeri; nu ne îndoim că se mai găsesc naivi care se lasă induși în eroare de gălăgia asurzitoare, de rîurile de coca-cola și de demagogia deocheată a agenților electorali burghezi, de obișnuitul circ al alegerilor din împărăția dolarului. Numai că, după potolirea zarvei, după ridicarea decorurilor, milioanele de americani, muncitori, fermieri și funcționari, vor putea gusta în liniște fericirea de a fi conduși de miliardarul Rockefeller, care a învins în alegeri pe miliardarul Harriman sau viceversa.

Așa încît socotim că este imposibil ca acești domni să nu-și dea seama cît sînt de ridicoli cînd încearcă să dea lecții de democrație țărilor socialiste. Cine s-ar putea mira că mărimile din Wall-Street nici nu cutează să informeze opinia publică despre componența Adunărilor noastre Naționale? La ce ar face-o? Muncitorii lui Ford sau fermierii din Jowa trebuie să afle astfel de „amănunte" că, de exemplu, în Marea Adunare Națională a Romîniei 74% din totalul deputaților sînt muncitori și țărani? De ce ar trebui să știe americanul de rînd că la noi treburile locale sînt conduse de peste 130.000 de deputați, în majoritate covîrșitoare muncitori și țărani?

Toate acestea nu merită osteneală. Fiind mai practici, cei ce se erijează în profesori de democrație își înfig degetul undeva spre răsărit și strigă: lipsă de libertate! Iar pe cei care se dumiresc cum e cu lipsa de libertate și încep să spună adevărul, îi invită în fața unei vestite comisii, ca să se lămurească definitiv în privința „celei mai mari democrații". Căci altfel nu se poate: democrația miliardarilor și democrația pentru oamenii muncii sînt două lucruri cu totul diferite

Poate tocmai pentru a abate atenția opiniei publice de la această realitate s-au pretat niște domni atît de simandicoși la o mascaradă care nu-i onorează cu nimic. Și poate pentru a sublinia încă o dată că vorbele domniilor lor despre pace sînt una, iar faptele alta.

ÎN JURUL GLOBULUI

10.000 DE KILOMETRI au parcurs prin numeroase orașe ale U.R.S.S. aceste autoturisme sovietice „Viatka". În lungă cursă, șenilele și-au dovedit excepționalele calități

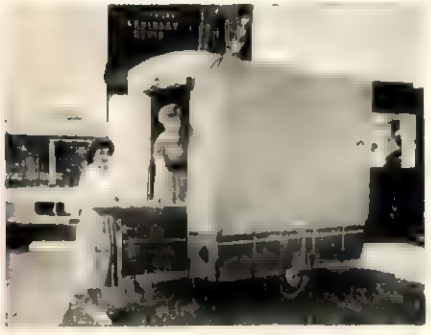

PENTRU EXCURSIONIȘTI a fost creată în R. Cehoslovacă această remorcă de automobil care a fost prezentată recent la Expoziția-târg din Ostrava. Pe șasiul ei se poate monta, precum se vede, un cort, iar înăuntru pot intra două paturi alăturate, cu saltele pneumatice și diferite ustensile necesare turistului pentru a-și face viața cît mai comodă.

ÎN LOCUL MAȘINII DE CUSUT, fabrica de aparate electronice din Varșovia a realizat un aparat cu ajutorul căruia obiectele din material plastic sînt „sudate" la cald.

O ADEVĂRATĂ INSULĂ A PĂSĂRILOR a fost descoperită recent de cercetătorii Academiei de Științe a R.P. Chineze, în partea vestică a lacului Chinghai (Koko-nor). Pe această insulă, lungă de doi kilometri, se adună nenumărate păsări migratoare ce se hrănesc îndeosebi cu pești din lac.

ÎN PROVINCIA ANHWEI (R. P. Chineză) există mulți meșteri ai sculpturii în lac. Iată un grup de membri ai cooperativei de artă din Tunchi (provincia Anhwei) lucrînd astfel de picturi care înfățișează minunate flori, păsărele, diferite figuri și peisaje etc.

PICTURĂ.. STOMATOLOGICĂ. Un dentist parizian pe nume Solot a avut năstrușnica idee de a adăuga șirului de școli consemnate în istoria picturii o nouă „școală" numită... dentistică. Conform principiilor sale estetico-stomatologice, viața este privită de pe poziția... dinților. De pildă o mășea—elefant, un dinte — taur, un incisiv — automobil, un canin—balerină etc. etc. Ceea ce denotă că un pictor ca dl. Solot, înzestrat probabil cu o bună dantură, se poate dispensa de creier.

SERE DIN MASE PLASTICE în gospodăria experimentală din Soroksar (R.P. Ungară) a Institutului de legumicultură și viticultură, răsadurile sînt adăpostite sub acoperișuri confecționate din mase plastice.

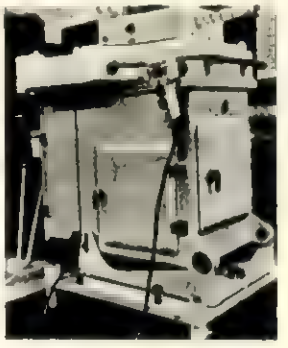

32 MILIOANE FOTOGRAFII pe secundă se realizează cu acest uriaș aparat de fotografiat de producție sovietică. Cu ajutorul său sînt fotografiate procesele fizice rapide

O IMAGINE DINTR-UN FILM produs în Germania occidentală și în care interpretul principal apare în rolul unui profesor care este decapitat de propriul său ucenic. Nu întîmplător acest film de groază, aparținînd „culturii" occidentale, este turnat tocmai în R.F. Germană...

NĂRAVURI

Cinism

Céline este un fascist francez cunoscut pentru „loialitatea" cu care a colaborat cu hitleriștii în anii ocupației, pentru felul în care, în scrierile sale, a făcut apologia rasismului nazist și a instigat la ura de rasă.

Dar anii au trecut, Speidel se află astăzi în comandamentul N.A.T.O. și spiritul antihitlerist „nu se mai poartă" în cercurile păturilor conducătoare franceze, care socotesc că a sosit vremea să-l reabiliteze și pe Céline. Drept urmare, televiziunea franceză și-a asumat sinistra sarcină de a-l prezenta, într-o emisiune specială, pe detestatul colaboraționist. Și, cum ațîțătorul la ură de ieri, autor moral al asasinării a mii de patrioți și cetățeni nevinovați, nu putea fi arătat ca un iubitor de oameni, ingenioșii reporteri ai televiziunii pariziene au găsit o „soluție", prezentîndu-i pe criminalul Céline „în halat și papuc", ei l-au pus să se scălîmbăie, la el acasă, printre pisicile și papagalul lui preferat. Neavînd cum să justifice sau cum să facă să se uite ura lui Céline față de om, ei l-au prezentat astfel ca un... mare iubitor de animale. Peste memoria milioanelor de victime ale nazismului — și ele dintre acestea le are pe conștiința Célinei — se încearcă a se suprapune filmul ce redă imaginea unui om pașnic, care și-a uitat trecutul.

Grăitoare mostră de cinism!

Roadele ocupației americane

Ocupația americană în Japonia dă roade. Recolta de gangsteri, din noua generație îndeosebi, se arată a fi pe măsura eforturilor pe care le fac gangsterii yankei pentru a-și crea prozeliți. Astfel, un ziar din Iokohama a publicat recent un reportaj despre rivalitatea dintre două bande de tip gangsteresc, constituite în acest oraș după modelul faimoaselor bande din Chicago. Într-una din zilele acestei primăveri, rivalitatea dintre cele două bande atingînd punctul culminant, concurenții s-au întîlnit „pe teren". În plin centrul orașului Iokohama gangsterii s-au înfruntat cu revolverele, cuțitele și pumnalele, reușind să înspăimînte un întreg cartier. Bilanțul: cîțiva morți și mai mulți răniți.

Desigur, însă, că nu toți tinerii japonezi loviți de morbul „modului de viață american" ajung gangsteri: unii dintre ei, mai puțin entuziasmați de americanisme de acest fel, loviți însă de soartă, decepționați, recurg la gestul supremei deznădejdi: sinuciderea. Numai într-o singură zi au încercat să se sinucidă 25 de tineri sub 20 de ani; într-o altă zi numai unitățile de pompieri au fost solicitate să dea ajutor în cazurile a 23 de tineri sinucigași...

Peste acest tablou sumbru se suprapune însă viguroasa luptă a poporului japonez iubitor de viață și de pace, care-i detestă pe imperialiștii americani și sinistrul lor „mod de viață".

REDACȚIA: București, Piața Scînteii. Căsuța Poștală 3507 of. 33. Tel. 17.60.10 int. 1744.
ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.
PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.
Prezentarea grafică: Vlad MUȘATESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin"

Tineri DIN LUMEA ÎNTREAGĂ..

PREȚUL EXEMPLARULUI 2 LEI

Din toate colțurile globului s-au adunat aci, la Viena, soliți tineretului lumii. Învingînd distanțele și sfidînd orice opreliști și provocări ale forțelor reacționare care au încercat să zădărnicească marea întîlnire pentru pace și prietenie din capitala Austriei, șuvoiul tineresc al participanților la cel de-al VII-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților s-a revărsat pe străzile și pe stadioanele vieneze. Iată cîteva instantanee înregistrate de fotoreporteri pe „Wiener Stadion" în ziua deschiderii Festivalului.

① În ovațiile mulțimilor entuziaste din tribune și-au făcut apariția pe „Wiener Stadion" soliții gloriosului tineret chinez.

②Tinerii bulgari au adus Festivalului florile prieteniei: trandafiri din însoritul Kazanlîk.

③ Tinerii brazilieni au traversat oceanul pentru a fi prezenți la marea întîlnire.

④ Iată-i la Viena și pe tinerii reprezentanți ai unele dintre țările africane care și-e cucerit de curînd independența — Guineea.

la Festival

Nr. 32 (220)
Anul VIII
8 august 1959

Fruntaşă în întrecerea socialistă

Fotografie de E. IAROVICI

Proletari din toate ţările, uniţi-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ ŞI LITERAR-ARTISTICĂ

N. S. Hruşciov vorbind la inaugurarea expoziţiei americane de la Moscova. În stînga, aplaudînd, R. Nixon, vicepreşedintele S. U. A.

Preşedintele Eisenhower, însoţit de F. R. Kozlov, prim vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri al U.R.S.S., vizitează expoziţia sovietică de la New York.

URIAŞUL ECOU INTERNAŢIONAL AL ACORDULUI PRIVITOR LA SCHIMBUL DE VIZITE HRUŞCIOV-EISENHOWER

Opinia publică mondială a primit cu vie satisfacţie vestea apropiatului schimb de vizite Hruşciov-Eisenhower, pe care o consideră drept un eveniment de covîrşitoare însemnătate în viaţa politică internaţională.

Iată cîteva extrase din declaraţiile unor oameni de stat din diferite ţări şi din comentariile presei mondiale:

HAROLD MACMILLAN (primul ministru al Marii Britanii): „Salut ştirea privitoare la schimbul de vizite între preşedintele Eisenhower şi premierul Nikita Hruşciov."

L. JOHNSON (senator american): „Un eveniment care poate să dea multe lumii întregi".

J. NEHRU (primul ministru al Indiei): „Întîlnirea dintre N. S. Hruşciov şi D. Eisenhower constituie un însemnat pas înainte".

SUKARNO (preşedintele Indoneziei): „Poporul indonezian speră că se va găsi o ieşire din actualul impas".

I. B. TITO (preşedintele R.P.F. Iugoslavia): „Consider că această ştire are o excepţională importanţă şi că ea trebuie să umple de speranţă inimile tuturor oamenilor iubitori de pace".

ERLANDER (primul ministru al Suediei): „...Întîlnirea dintre Hruşciov şi Eisenhower constituie o mare victorie a raţiunii".

„TRYBUNA LUDU" (R. P. Polonă): „Declaraţia cu privire la schimbul de vizite între conducătorii S.U.A. şi U.R.S.S. este rezultatul eforturilor îndelungate ale politicii sovietice de coexistenţă paşnică, este un mare succes al acestei politici".

„NEW YORK TIMES" (S.U.A.): „Dacă schimbul de vizite va fi încununat de succes, el poate însemna sfîrşitul unei ere şi începutul unei ere noi în relaţiile dintre cele două ţări".

„JENMINJIBAO" (R.P. Chineză): „Poporul chinez salută unanim hotărîrea şefilor de guverne ale U.R.S.S. şi S.U.A., ca o contribuţie la cauza păcii generale".

„COMBAT" (Franţa): „Această convorbire la nivel înalt între America şi Uniunea Sovietică este o garanţie împotriva agravării încordării..."

„RUDE PRAVO" (R. Cehoslovacă): „O veste bună; întîlnirea conducătorilor celor mai puternice state din lume va contribui la rezolvarea problemelor internaţionale litigioase..."

„AL AHRAM" (R.A.U.): „Nu încape îndoială că toate ţările care promovează politica neutralităţii pozitive vor saluta cu căldură schimbul de vizite oficiale Hruşciov-Eisenhower".

„DAILY MIRROR" (Anglia): „Aceasta este fără îndoială cea mai bună ştire din ultimul timp.

Pacea nu are decît de cîştigat de pe urma tratativelor americano-ruseşti la nivel înalt".

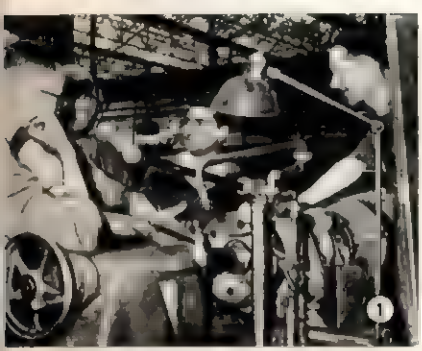

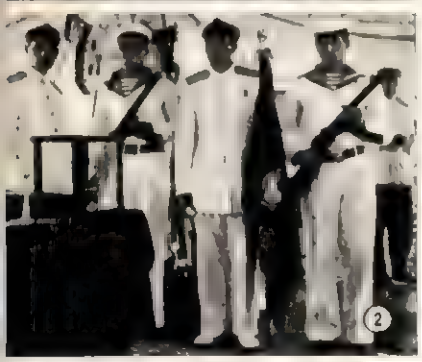

– Pe baza măsurilor elaborate de Plenara C.C. al P.M.R. din 13-14 iulie a.c., Comitetul Central al P.M.R. şi Consiliul de Miniştri al R.P.R. au adoptat hotărîri cu privire la majorarea salariilor muncitorilor, maiştrilor şi ale personalului tehnic-administrativ din întreprinderi şi instituţii, ale cadrelor didactice, ale lucrătorilor operativi din comerţul de stat şi cooperatist.

De asemenea a fost publicat Decretul Prezidiului Marii Adunări Naţionale privind dreptul la pensie în cadrul Asigurărilor Sociale de Stat.

Oamenii muncii din întreaga ţară au primit aceste măsuri cu bucurie şi cu angajamente de a lupta mai departe pentru noi victorii. În fotografia nr.1: strungarul Daia Constantin de la uzinele "Timpuri Noi" discută cu tovarăşii săi despre felul în care vor răspunde, prin noi eforturi în producţie, grijii arătate de partid şi guvern pentru ei şi cei munciţi.

– Într-un cadru festiv s-au desfăşurat la Constanţa tradiţionalele manifestări ale Zilei Marinei R.P.Române. În fotografia nr.2: s-a decernat Steagul Roşu al C.C. al U.T.M. unităţii de marină fruntaşă în pregătirea de luptă şi politică. Fotografia nr.3 reprezintă unul din vasele care au defilat la parada ambarcaţiunilor alegorice.

– La invitaţia Academiei R.P.Române a sosit în Capitală acad.Spiros Melas, preşedintele Academiei de Ştiinţe din Atena (fotografia nr.4).

– O delegaţie formată din aproape 400 de colectivişti a plecat zilele acestea în U.R.S.S. cu "Trenul prieteniei" într-o excursie organizată de A.R.L.U.S., în colaborare cu Ministerul Agriculturii şi Silviculturii şi cu O.N.T.-"Carpaţi" (fotografia nr.5).

– La Oraşul Stalin a avut loc prima Olimpiadă Internaţională de Matematică la care au participat tineri matematicieni din: R.P.Bulgaria, R.Cehoslovacă, R.D.Germană, R.P. Polonă, R.P.Română, R.P.Ungară şi U.R.S.S. În fotografia nr.6: un grup de participanţi, în excursie la cabana Gristianul Mare.

„Vom pune și mai multă tragere de inimă și dragoste în munca noastră!" — Acesta este răspunsul pe care-l dau cei doi sudori din fotografie, noilor măsuri luate de partid pentru ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii.

ÎN MIJLOCUL VERII...

Decembrie 1953... Ger aspru, ninsoare, viforniță... A fost iarnă, nu jucărie, pe aici prin părțile Bicazului, măcar că după unele arătări și semne zodiere ale bătrînilor, toamna îndelungă și ploioasă avea să-și dea întîlnire cu mărțișorul lui '54.

Sus, pe șantier, la tunel-uzină, printre zecile de pickhamere care sfredelesc muntele, o tînără brigadieră din Țibănești încearcă să țină pasul cu ceilalți mineri. Abia a împlinit șaptesprezece ani.

De o lună și mai bine de cînd lucrează aici, la tunel, nu o dată i-a venit în minte brigadierei Varvara Crețu să lase totul baltă și să se întoarcă acasă.

Ecaterina Papuc, fosta ei colegă din „primare" — și ea tot din Țibănești — venise pe șantier și se calificase electriciană. Scrisorile Ecaterinei și mai cu seamă perspectiva de a învăța o meserie, de a se califica, o hotărîseră și pe Varvara să-și încerce norocul. Pînă la urmă a convins-o și pe maică-sa. Și iat-o brigadieră voluntară pe șantier.

Sînt aici oameni din toate colțurile țării. Cu miile. Și încă mai vin. Oameni de toate vîrstele. Unii, cum ar fi ăsta, brigadierul voluntar Păşcălău de la tunel-intrare, nici n-apucaseră încă a pune mîna pe brici.

O explozie, alta... Și din nou clănțănitul puternic al pickhamerelor.

Sirena șuieră îndelung încetarea lucrului. Celălalt schimb le ia locul. E iarnă, nu jucărie, aici la Bicaz... După-amiază, școală, cursuri de calificare. Aici mai toată lumea învață. Care cum îl vezi, cu caietelul la subsuoară. Școli de calificare, cursuri de minim tehnic, de specializare... Comandamentul de brigadieri a propus-o și pe Varvara Crețu. E atît de obosită, că-i vine să se lase păgubașă. Mai bine ar dormi... Pleoapele i se lipesc grele. Pe pînza lor desluşeşte parcă chipul chiaburului Brînzei de la ei din sat, la uşa căruia a argățit ani în şir.

Opt copii au fost acasă la părinți. Adică... ce *părinți?!* La maică-sa. Că taică-su se prăpădise cînd era mititică. Ea, Varvara, s-a băgat slugă la Brînzei. Muncă de rob, fără nici o perspectivă... Or aici, la șantier, cînd în sfîrșit poate să-și afle un drum în viață, să cîștige de două, de trei ori mai mult decît cîștiga slugărindu-l pe chiabur, cînd... Da, da, are să termine școala. Sudor electric — asta visează ea să ajungă...

Iat-o în baraca unde se țin cursurile organizate de conducerea șantierului. Mîinile țin anevoie condeiul. E gata-gata să ațipească. Se scutură... La tablă, profesorul, un tînăr inginer, continuă să explice lecția.

Și lunile trec. Ochii brigadierei Varvara Crețu au o altă lumină acum: fata n-a dat înapoi și a terminat cursurile de calificare. E sudoriță. În ianuarie e primită în organizația de U.T.M. I se dă carnetul. Alte preocupări iau locul celor de pînă acum. Ascultă cu nesaț conferințele de la club: e vorba despre marele lac de acumulare; despre apele strunite ale Bistriței, silite să se arunce de sus, de la o înălțime de 100 metri; despre marea forță electrică de 430.000.000 de kilowați-ore, care va lumina satele și orașele Moldovei.

Deseori îi scrie maică-si, împărtășindu-i micile ei întîmplări și bucurii. Despre unele greutăți și necazuri se ferește însă să-i pomenească. Nu i-a scris nimic despre furia cu care i s-a năzărit într-o zi Bistriței să-și ocupe vechea albie. Cîte zile și nopți au muncit atunci oamenii! Tot șantierul... Au sărit și localnicii, ale căror case amenințau să fie luate de ape. Pînă la urmă, tot omul a fost cel care a învins. Așa că, la ce s-o mai neliniștească pe bătrînă?!...

1955... Cu 111 zile înainte de termen, tunelul de aducțiune (5.000 m lungime) a fost terminat. Cei doi șefi de echipă, Gavrilă Pașca și Ștefan Roman, s-au îmbrățișat și sudorița Varvara Crețu l-a văzut cu ochii ei pe tovarășul Chivu Stoica prinzînd pe pieptul lui Pașca semnul înaltei distincții de Erou al Muncii Socialiste.

Și au mai trecut ani... Tînăra sudoriță, utemista Varvara Crețu, a fost primită în rîndurile partidului. Ca fruntașă, evidențiată aproape în fiecare lună la panoul de onoare, a părăsit dormitorul comun și s-a mutat într-o locuință individuală, împreună cu buna ei prietenă, vătmănița Veronica Vîrtan... Trimite în mod regulat maică-si, la Țibănești, bani și pachete. Și nu-i întîmplare mai de seamă aici, pe șantier, de care să nu-i scrie. Uite, astăzi, bunăoară...

Dar mai bine, să dăm împreună o raită pe şantier.

Sîntem în vara lui '59. Arşiţă, zăduf. Reporterul aflat pe şantier într-una din aceste zile ar putea cuprinde cu privirea forfota muncitorilor cu busturile rumenite de soarele lui cuptor şi ar urmări un timp plutirea legănată a benelor, la 120 metri deasupra barajului. Dacă şi-ar arunca ochii pe programul clubului de la tunel-intrare, ar citi: Teatru — „D-ale carnavalului" — în rolul lui dom' Nae, electricianul Bratu C-tin. Şi mai departe: Cinematograf... O expoziţie de pictură cu aspecte de pe şantier, organizată de studenţii Institutului de arte plastice „Ion Andreescu" din Cluj... Concursuri de şah... Tenis de masă...

La ora 12,45, în dormitorul comun, tînărul Lazăr Ioan îşi trage cizmele înalte de gumă şi se pregăteşte să intre în şut. E de fel din Homocea, de lîngă Adjud. N-are părinţi. L-a crescut un unchi. Patru clase primare, atîta a apucat să facă. În '58 a venit pe şantier. Să tot aibă 18 ani. Lucrează la injecţii-beton, la tunel-intrare. Cînd s-or termina lucrările de aici, are de gînd să intre undeva într-o fabrică. Şi-a pus şi ceva bani deoparte. Vreo şapte mii. Vrea să-şi facă „ceva casă", cum a auzit că şi-a făcut la el în sat şeful de echipă Maghiar Isaia.

Ora 14. Să ne oprim la intrarea tunelului. De aici putem privi în voie furnicarul de oameni. Iat-o pe fosta brigadieră Maria Rusan din Oglinzi, care lucrează la injecţii-beton. În primăvara ce vine împlineşte anul de cînd s-a căsătorit cu fostul brigadier Păşcălău, mecanic la uzina de compresoare...

Privit de sus, de pe înălţimile muntelui excavat, printre sutele de punctuleţe care grăbesc acum pe fundul viitorului lac de acumulare, tînărul şef de echipă Dudas Francisc, originar dintr-un sat de lîngă Aiud, nu este şi el decît tot un punctuleţ. Dar dacă te duci acolo unde lucrează şi stai de vorbă cu el, afli multe.

Dudas („feldi" Dudas, cum îi zic ortacii) e ungur. Aici, romîni, maghiari, nemţi, secui sînt tot una: *„feldi"*. Şi „feldi" Dudas nu se lasă de două ori rugat, atunci cînd, la o glajă-două de bere, ceilalţi tovarăşi de muncă, după ce au doinit „Colo-n deal la nana-n vale", se roagă de el să le zică un ceardaş pe ungureşte. Ce mare distanţă e de la vremurile în care jandarmii îi băteau pe cei care îndrăzneau să vorbească ungureşte, la cele de astăzi, cînd tovarăşii săi romîni îl roagă să le cînte ungureşte. Vremuri noi, în care feciorul fostului ţăran sărac din Noslac, raionul Aiud, a ajuns mecanic, şef de echipă şi fruntaş în producţie, cunoscut şi iubit pe un şantier atît de mare.

Hei, dar cîte nu şi-ar nota reporterul nostru! Cîte exemple! Cîte mii şi mii de tineri, care au poposit aici desculţi, cu o simplă boccea, fără alte cunoştinţe decît acelea ale amarnicei sărăcii, aşa cum au apucat în pruncie sau despre care le-au povestit bătrînii din sat! Cei mai mulţi dintre ei, cum e tînărul Ioan al lui Lazăr din Homocea, vor intra în fabrici, în uzine; alţii, cum ar fi tînăra Veronica Vîrtan, vătmăniţa de la tunel-uzină, se vor îndrepta spre alte noi şantiere ale patriei; alţii... Reporterul s-ar minuna foarte, aflînd de planurile de viitor ale tînărului miner Dumitru Panaitescu, fiul unor muncitori de la şantierele navale din Galaţi, care vrea să-şi termine şcoala şi să se înscrie la Institutul de arte plastice. Încă de mic copil i-a plăcut să picteze. Acum, cum a ieşit din şut, fuga la pensule, la vopsele... Şi-a făcut şi un şevalet, aşa cum a văzut el că au pictorii. Singur şi l-a întocmit... Noi ce-am putea să-l sfătuim? Aşa cum a făcut atunci cînd a plecat de la stăpîn, aşa cum a învăţat aici pe şantier meseria de miner-betonist — tot aşa: să încerce! Să îndrăznească! Şi dacă are talent...

S-a înserat. Sirena şuieră îndelung. Oamenii ies din schimb. Sus, la locuinţe, o tînără scrie maică-si, la Ţibăneşti:

„...şi vei şti de asemeni, dragă mamă, că astăzi am primit insigna de fruntaşă acordată de Ministerul Industriei Grele. Tovarăşii din conducerea şantierului, tovarăşul Ursu, secretarul organizaţiei de bază, mi-au strîns mîna, m-au felicitat. Şi, auzi, mie îmi venea să plîng şi să rîd de bucurie, dragă mamă. Şi unde mai pui că festivitatea asta s-a întîmplat îndată după noile măsuri — cred că ai aflat şi mata — măsuri pe care le-a luat partidul de a ridica nivelul de trai al oamenilor muncii şi la care socotesc că am ajutat şi noi, constructorii de la Bicaz. Cu cît vom lucra mai cu spor, cu atît va spori şi belşugul. Aşa să ştii, dragă mamă. Şi asta încă nu-i lucru uşor. Da' parcă ce, aici ne-a fost chiar moale din prima dată cînd am venit?..."

★

Ehe! A fost iarnă prin '53-'54 la Bicaz, nu jucărie! Dar acum sîntem în mijlocul verii. Roadele încep a da în pîrg...

Silviu GEORGESCU

Fotografii de S. STEINER

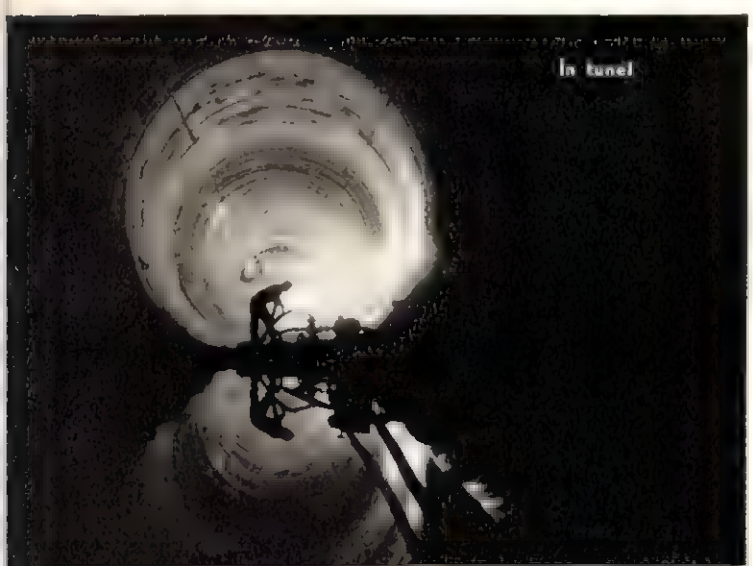
In tunel

① „Feldi" Dudaș (primul din stînga), împreună cu ortacii lui romîni.

② Într-una din sălile clubului de la tunel-ieșire, un grup de studenți de la Institutul de arte plastice „Ion Andreescu" din Cluj au organizat o expoziție cu aspecte de pe șantier. Un admirator: candidatul de partid Gh. Cîrjă.

③ La tunel-uzină, festivitatea înmînării insignelor de fruntaș în producție conferite de Ministerul Industriei Grele a luat sfîrșit. Secretarul organizației de bază P.M.R. și președintele comitetului de întreprindere o felicită pe tînăra sudoriță fruntașă Varvara Crețu.

④ Minerul utemist Ioan al lui Lazăr din Homocea, de la injecții-beton..."

⑤ Dacă n-ar fi benist, despre tînărul Hociug Nicolae ai putea crede că e aviator, pentru că „zboară" continuu cu bena la 120 m înălțime deasupra barajului!

⑥ O bucurie trebuie numaidecît împărtășită și prietenilor. Ceea ce a și făcut tînăra Varvara Crețu, grăbindu-se să-i comunice și bunei el prietene și colege de cameră, vătmăniţa Veronica Vîrtan, vestea că a primit insigna de fruntașă în producție.

Țevi, șleauri de beton, muncă, energie și... o inimă electrică mare, care va bate pentru toată țara: Bicazul.

① De un an și mai bine, Miloiu Ioan îl înlocuiește pe maistrul electrician.
② Cît mai mult de la mașini... Cît mai mult pentru om! (Maria Rusan de la tunel-intrare).
③ Tînărul miner Panaitescu D-tru vrea să-și termine studiile și să intre la școala de pictură.
④ ... și iată-l pictînd. Alături, o sinceră și credincioasă admiratoare: nevastă-sa...

Al. JEBELEANU

OȚELARILOR

Ați scos atîtea șarje într-un an,
Sînt astăzi, poate, pluguri sau combine,
Ce-or fi cîntat pe șesul bănățean
Prin holdele cu murmure prea line.
Iar șarja ce-ntr-o clipă va sclipi
Vă înfierbîntă gîndul și vă-nalță
De-oțelul ei o țară va vorbi
Și-o apleca a timpului balanță.
Cu ea răzbiți în anul viitor,
Pe șoclul lui de aur voi urcați,
Pe frunte, iată, stele noi înfior
Și-aripe parcă văd pe-al vostru braț.
Ca flacăra ce saltă în cuptoare
Lucește-acum a voastră bucurie,
O simt colectiviștii, arzătoare,
Constructorul de la Bicaz o știe.

Și eu, trudind aceste stihuri noi,
Cu inima-s, tovarăși, lîngă voi
Și-aș vrea-n oglinda versului, azură,
S-adun din bucurie-o picătură.

Dimos RENDIS

ASCULTAȚI!

Compozitori!
Ascultați ale cincinalelor sirene
și potriviți-vă ceasornicele după ele,
ascultați rafalele din '907
și vocile izvorîte din noapten Doftanei,
zuruitul lanțurilor din celulele oarbe...
Lipiți-vă urechea de pămînt
să auziți
dialogul clocanului pneumatic
cu glasul milenilor...
Ascultați vîjîitul strmelor
ce urcă pînă în munți
— mari raze paralele—
și suiți pe portativele lor
notele voastre.

Poeți!
În versurile voastre să se-adune
cărbunele
și trandafirii,
sudoarea
și surîsul,
măsurați statura omului socialist
și luați drept etalon
culmile veacului.

Iată-i:
muncitorii
în pîntecele pămîntului
în înaltul schelelor
în valurile verzi ale ogoarelor
făuresc
portative pentru cîntece
și etaloane pentru poeme!...

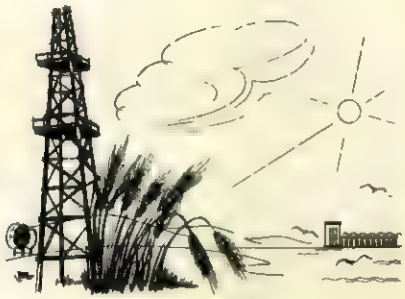

MERIDIANE *ale vieții*

de **Al. RADU**
Ilustrații de **E. ARNO**

Învățîndu-i pe copii geografia, profesorii au grijă să le atragă atenția că liniile trase pe glob sînt cu totul convenționale. Totuși, cu vremea, aceste linii se imprimă adînc în conștiința oamenilor, care nu-și mai pot închipui globul decît cuprins în țesătura paralelelor și meridianelor. Liniile au depășit de mult simpla semnificație geografică. Un linșaj nu e posibil decît pe anumite meridiane, egalitatea deplină a raselor, pe sîrmele „Planul septenal" elaborat la Washington, conform căruia în cîțiva ani urmează să fie construită pe Lună o bază pentru rachete americane (vezi relatările ziarului „New York Journal American"), caracterizează desigur unele meridiane. Planul septenal, conform căruia vor fi construite pe pămînt sovietic 22 milioane de locuințe, caracterizează cu totul alte meridiane.

Sînt unii care, pornind de la liniile geografice, sînt gata să confunde convenționalul cu absurdul. În manualele de geografie, S.U.A. rămîn, ca și pînă acum, cuprinse între meridianele 60 și 165. Iată însă că unii politicieni și generali americani pretind că „linia de apărare" a Americii trece, nu se știe de ce, prin Marea Chinei, se cațără peste munții Greciei, șerpuiește pe lîngă fiordurile Norvegiei, nu vrea să părăsească poarta Brandenburgului din Berlin...

Mulți compară ochiurile făcute de paralele și meridiane, cu o plasă în care e cuprins globul pămîntesc. Această plasă convențională a adus oamenilor servicii imense. Există însă o altă plasă — de loc convențională — în care unii încearcă să cuprindă planeta noastră (plasa grupărilor militare și a bazelor pentru războiul atomic). Cu această plasă se urmărește să se aducă oamenilor moarte, distrugeri, suferințe...

La sfîrșitul anului trecut, în orășelul englez Swaffham, polițiștii au tăbărît asupra unui grup de oameni, îmbrîncindu-i, călcîndu-i în picioare, trăgîndu femeile de păr. D-na Pat Arrowsmith a fost doborîtă cu un jet de apă și a căzut într-o ladă cu mortar. „Cînd am încercat să ies — povestește ea — m-au împins înapoi. A trecut mult timp, pînă să-mi dea drumul. Era cît pe ce să-mi dau sufletul". La Swaffham, în Anglia, s-a construit prima bază pentru rachete americane și oamenii n-au vrut să se lase prinși în plasă...

Docherii japonezi sînt cunoscuți ca oameni harnici, dar în portul Yokohama un vas a rămas nedescărcat o săptămînă întreagă. „*Proiectilele atomice să fie trimise înapoi, de unde au venit!*" — cereau docherii, cărora li s-au alăturat mulțimi de alți oameni simpli. După o săptămînă, autoritățile au descărcat vasul noaptea, pe întuneric, cu ajutorul soldaților. Muncitorii din Yokohama n-au putut să fie prinși în plasă...

... Să ne întoarcem cu gîndul la perioada discutării, în Bundestagul de la Bonn, a legii privind dotarea Bundeswehrului cu arme atomice americane. Adenauer încerca să smulgă voturile necesare, dar muncitorii din Kiel declarară grevă și se adunară într-un miting de protest în centrul orașului. La fel făcuseră și muncitorii din Köln, și cei din Mölln, și studenții, și profesorii din Braunschweig, și medicii din Hamburg. Oamenii încercau să se elibereze din plasa primejdiei...

Orice primejdie galvanizează conștiințele, pune în mișcare acele resorturi pe care atîțătorii la război nu le vor înțelege niciodată, dar de care se tem și de care sînt nevoiți să țină seama. Bazele atomice americane sînt adevărate focare ale infecției și primejdiei. Oamenii sînt însă hotărîți să asaneze aceste focare. Așa s-a născut ideea „zonelor denuclearizate", despre care a început să se vorbească în octombrie 1957, a doua zi după propunerea făcută de ministrul de Externe polonez, Adam Rapacki, în fața Adunării Generale a O.N.U. Propunerea (care a căpătat numele de „planul Rapacki") a făcut repede ocolul lumii: patru țări din centrul Europei (Polonia, Cehoslovacia, R.D. Germană și R.F. Germană), cu o suprafață totală de 800.000 km p și cu o populație de peste 100 de milioane de locuitori, urmau să dea primul exemplu. Nici un fel de armament nuclear, nici un fel de rampe pentru lansarea de rachete, nici un fel de baze străine pentru lansarea armelor atomice pe teritoriul acestor state, care au un rol atît de însemnat de jucat în politica europeană! Cei care se tem mai mult decît orice de puterea exemplului, și în special grupul lui Adenauer („Prefer să rămîn ultimul combatant al războiului rece" — a declarat textual, nu demult, bătrînul cancelar), au respins de la început orice propunere privind zona denuclearizată din centrul Europei. Puterea de pătrundere a ideilor păcii, dorința oamenilor de a restabili liniștea pe toate meridianele sînt însă cu mult mai puternice decît cred unii. În diferite variante și cu diferite amendamente, propunerea poloneză a fost reluată de către asemenea personalități ca George Kennan, fost ambasador al S. U. A. la Moscova, Mendès-France și Jules Moch, foști prim-miniștri ai Franței, sau de liderii Partidului Social Democrat din Germania. În Japonia, 40 de orașe s-au declarat zone denuclearizate...

Între timp, ideea zonei denuclearizate a trecut, din Europa centrală, în alte părți ale continentului. Țările nordice și-au dat seama că o zonă denuclearizată în această parte a lumii ar însemna sfîșierea plasei în care sînt amenințate să fie prinse Danemarca, Suedia, Norvegia... „*N.A.T.O.* — a încercat să glumească o personalitate politică daneză — *este o ciudată societate de asigurări. Dacă ne va lua foc casa, N.A.T.O. nu se va apuca să stingă incendiul și nici nu va compensa pierderile. În schimb, N.A.T.O. promite să dea foc altor cîteva case*". Suedezii și-au adus aminte că țara cheltuiește pentru „apărare" 334 de coroane de fiecare locuitor, în timp ce suma vărsată la O.N.U. pentru fondul internațional de ajutorare nu depășește trei coroane pe cap de locuitor! În Norvegia se fac din ce în ce mai des auzite glasurile care își exprimă indignarea și îngrijorarea în legătură cu faptul că „linia de apărare" a S.U.A. trece pe la frontierele Norvegiei, care „întîmplător" sînt atît de apropiate de frontierele sovietice...

Bazele atomice sînt nefaste pentru țările din centrul Europei, ca și pentru cele din nord. Ele sînt tot atît de nefaste și pentru țările din sud. După ce, cu prilejul vizitei în Albania, N.S. Hrușciov a propus crearea unei zone denuclearizate în Balcani, un ziar din Moscova a publicat un articol intitulat: „*Să fie pace sub măslini!*". Numai eliberați de umbra rachetelor atomice, a căror instalare e proiectată în țări balcanice ca Grecia sau Turcia, măslinii ar putea deveni cu adevărat simbolul păcii — așa cum ne-am obișnuit să-i considerăm de veacuri. Propunerii de a se crea o zonă denuclearizată în Balcani, i s-a alăturat și guvernul romîn, prin declarația sa, care completează propunerea făcută acum aproape doi ani de tovarășul Chivu Stoica, președintele Consiliului de Miniștri, în scrisorile adresate primilor miniștri ai țărilor balcanice. Propunerea romînă a stîrnit un puternic ecou. „*Cu toate că noua propunere romînească* — a scris ziarul „Anexartitos Typos" — *conține indicații concrete privitoare la crearea unei zone denuclearizate și cu toate că majoritatea cercurilor politice ale țării, precum și întregul popor grec, susțin propunerea și condamnă bazele morții, guvernul a hotărît să respingă planul Stoica*". Singura „consolare" care se oferă poporului grec este că „*bazele vor fi puse sub controlul suveran al Greciei*". Dar chiar dacă va fi așa (deși, cunoscute fiind moravurile politice ale S.U.A., există destule motive de îndoială), cu ce le va fi mai ușor grecilor să riște o sinucidere colectivă „sub controlul suveran"? Poporul grec a și denumit bazele atomice „baze ale morții". Există însă, în Grecia ca și în Norvegia, în Suedia ca și în Danemarca, în Turcia ca și în R.F. Germană, posibilitatea ca locul bazelor morții să-l ia bazele vieții, ca încurcatele linii ce alcătuiesc plasa cu care se încearcă prinderea popoarelor să se simplifice prin aparițiа liniilor apăsate și simple, care să marcheze zone denuclearizate ale Europei, ale lumii. Învățîndu-i pe copii geografia lumii contemporane, profesorii le-ar putea atrage acestora atenția nu numai asupra liniilor convenționale de pe glob, ci și asupra liniilor care marchează zonele denuclearizate ale pămîntului, linii care ar aduce incalculabile foloase oamenilor. Căci aceștia ar simți că de pe milioane de kilometri pătrați primejdia a fost înlăturată, că e pace sub măslini, sub vișini, sub stejari, sub brazi, sub toți copacii pămîntului...

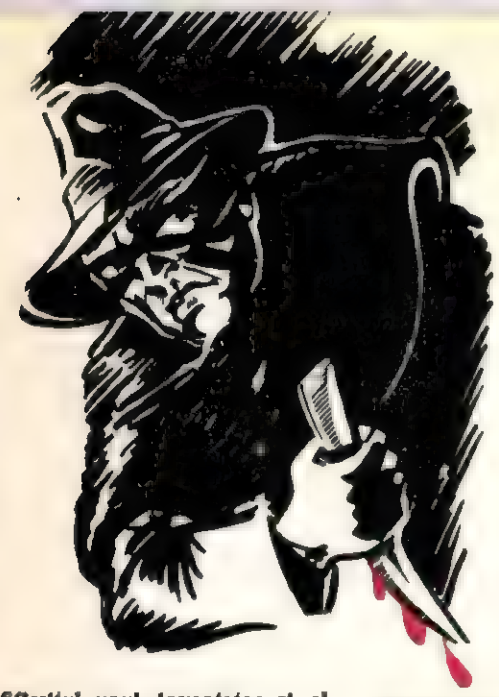

Pagini negre

Istoria capitalistă a petrolului este istoria luptelor dintre marile concerne petrolifere, istoria unui lung şir de crime „misterioase", „morţi subite", dispariţii ciudate, răpiri de persoane, furturi de documente şi planuri, atentate şi lovituri de stat. Iar în centrul acestei istorii sîngeroase se află regii capitaliştii ai petrolului, americanul Rockefeller şi englezul Detterding, avînd în jur o sinistră faună de agenţi, spioni şi asasini, care detronează sau încoronează regi arabi, livrează preşedinţi statelor Americii Latine şi, în multe cazuri, fac uz de „moartea violentă".

Iată mai jos cîteva din cele mai „tari" capitole ale sîngeroasei istorii capitaliste a petrolului.

Sfîrşitul unui inventator şi al aparatului său...

Pe autostrada San Francisco—Los Angeles goneşte un autoturism. Unicul pasager îşi ţine braţul drept pe un geamantan de o formă ciudată, în timp ce cu mîna stîngă răsfoieşte un dosar voluminos. Este o dimineaţă senină de vară, iar asfaltul străluceşte în razele purpurii ale aurorei. Deodată, la o bifurcare, apare un Cadillac. Pasagerul îl observă, închide dosarul şi-i spune ceva şoferului. Acesta accelerează, dar zadarnic; motorul Cadillacului învinge. Pe şosea, nici ţipenie. Dinspre Cadillac răsună nişte împuşcături; la prima cotitură, maşina urmărită derapează brusc — „într-o băltoacă de ulei", se scria mai tîrziu în procesul verbal al anchetei — iar Cadillac-ul o izbeşte în plin şi apoi dispare. Pe şosea zac rămăşiţele carbonizate ale autoturismului, de sub care sînt scoase două cadavre. Unul din ele aparţine cunoscutului fizician american H.G. Borroughs...

Toate acestea s-au întîmplat în vara anului 1930. H.G. Borroughs inventase un aparat de depistare a zăcămintelor de petrol din adîncurile scoarţei pămîntului. La început, concernelor petrolifere nu le-a venit să creadă în această invenţie, dar după experimentarea ei publică, începură să-l caute pe savant. Împuterniciţii lui Royal Dutch, Standard Oil, Sinclair Oil şi alţii ofereau pentru invenţie marea cu sarea, supralicitînd la concurenţă. Dar Borroughs ţinea la preţ: el nu voia să-şi vîndă invenţia pe bani, ci în schimbul unor acţiuni şi a participării la beneficii. Societăţile americane nu acceptară, aşa că Borroughs porni într-o dimineaţă spre Los Angeles ca să trateze cu una din firmele lui Detterding. Însă nu i-a fost dat să mai ajungă la destinaţie; a pierit împreună cu aparatul său şi cu toate desenele şi planurile sale...

„Înecat în Canal"...

Un domn bine îmbrăcat, în vîrstă de vreo cincizeci de ani, se îmbarcă la Anvers pe vaporul care face cursa regulată spre Harwich. Judecînd după faptul că ofiţerii de pe vas îl salută ceremonios, iar căpitanul se înclină adînc în clipa cînd îi strînge mîna, călătorul pare a fi o persoană binecunoscută. Vasul ridică ancora, îndreptîndu-se spre coasta britanică. Marea este calmă şi cerul e senin în această zi de septembrie 1913, în care Rudolf Diesel călătoreşte spre Londra în calitate de invitat al amiralităţii britanice, în vederea discutării unei noi adaptări a faimosului său motor, pentru nevoile flotei de război britanice.

Noul motor, care a deschis posibilităţi uriaşe pe tărîmul comunicaţiilor, este alimentat cu esenţe grele, care pînă atunci fuseseră folosite numai drept combustibil sau fuseseră pur şi simplu aruncate. Însă de la apariţia motorului Diesel, aceste esenţe deveniseră nişte carburanţi tot atît de importanţi ca şi benzina. Ceea ce desigur nu le convenea proprietarilor de mine. În birourile marilor trusturi carbonifere se şi calculă la repezeală cîte milioane de tone de cărbune se vor vinde mai puţin în viitorii ani. Marele stat major german este pur şi simplu îngrozit. Posibilităţile de deplasare şi viteza flotei britanice crescuseră şi aşa în mod considerabil, de cînd în cazanele navelor de război se ardea păcură în loc de cărbune. Şi acum, în pragul marelui război, dacă se mai scot şi cazanele şi se montează în locul lor motoare Diesel...

Vasul ancorează la Harwich, călătorii coboară pe chei, dar cabina lui Diesel este goală. Rudolf Diesel se îmbarcase pe vapor la Anvers, dar la Harwich cabina era goală...

Şi acum să deschidem împreună volumul cu litera „D" din cunoscutul lexicon german *„Das Grosse Brockhaus"*: Diesel Rudolf, născut în 1858, „s-a înecat în Canalul Mînecii în ziua de 29 septembrie 1913"... În vîrstă de 55 de ani, perfect sănătos, în deplinătatea capacităţii sale de lucru, după ce parcursese abia o parte din drumul unei cariere în plină ascendenţă, „s-a înecat în Canal" într-o zi însorită de septembrie, cînd pe cer nu se afla nici măcar o dîră de nor, iar oglinda mării nu era brăzdată nici măcar de vreo urmă de val...

Răzbunarea Rockefellerilor

Senatorul republican Warren G. Harding a fost ales preşedinte al Statelor Unite ale Americii în anul 1920. A făcut tot ce i-a stat în putinţă în interesul trusturilor petrolifere, dîndu-le mînă liberă. De aici i s-a tras porecla de „preşedintele petrolului". Harding „fabrica" preşedinţi de republici şi de guverne (în special la ordinele lui Rockefeller), pe care-i livra apoi statelor Americii Latine; de asemenea trimitea trupe de colo pînă colo; a pregătit „pacea" anglo-americană pe frontul petrolului şi, o dată cu aceasta, şi cîrdăşia împotriva Uniunii Sovietice.

... Şi totuşi, Harding nu sprijinea numai grupul Rockefeller-Mellon. Ministrul său de interne, Albert B. Fall, era în bune relaţii de prietenie cu alţi doi „petrolişti": Doheny şi Harry Sinclair. Acesta din urmă nutrea planuri îndrăzneţe. Voia ca, în fruntea aşazişilor „petrolişti liberi", să rivalizeze cu Rockefeller şi cu Detterding în Iran, Irak şi Mexic. Cînd Doheny a avut „neplăceri" în Mexic cu Detterding, ministrul Fall a reuşit să „aranjeze" ca un cruciş-ător american să apară în faţa portului mexican Tampico. Apoi, în 1922, în schimbul unei sume derizorii, a vîndut grupului Sinclair terenul petrolifer *„Teapot-Dome"* — cel mai mare dintre întinsele perimetre petrolifere care constituiau rezerva de stat, în petrol, a Statelor Unite şi aparţinea flotei de război a S.U.A. Această afacere veroasă, cel mai mare scandal petrolifer al tuturor timpurilor, n-a fost însă descoperită de serviciul secret al lui Rockefeller, ci de Detterding. „Pacea petrolîştilor" imperialişti mai era în vigoare cînd Detterding cumpără ziarul „Universal" din Mexic, în care începe să apară o serie de articole, întîi despre cazul Teapot-Dome şi apoi despre afacerile lui Rockefeller. Campania începe să ia amploare, valurile ei prelingîndu-se pînă sub zidurile Casei Albe...

Harding, preşedintele petrolului, se sperie. Scandalul nu mai poate fi muşamalizat, deci preşedintele S.U.A. se hotărăşte să acţioneze. Deleagă o comisie de senatori, cu misiunea de a ancheta ce se petrece în culisele marilor concerne petrolifere. Ştirea aceasta produce o tăcere de moarte în lumea monopoliştilor. Nu le vine să creadă propriilor lor urechi. Pe urmă izbucneşte un scandal monstru. Presa monopoliştilor urlă din răsputeri, Harding retrage mandatul comisiei senatoriale, dar poziţia sa rămîne totuşi critică. În vara anului 1923, preşedintele dispare din Washington. Se anunţă în mod oficial că şi-a luat un scurt concediu de odihnă. Mai trec cîteva zile şi pe urmă se anunţă telegrafic din Vancouver... decesul preşedintelui.

Există numeroase versiuni cu privire la cauza morţii sale... subite. După unii, ar fi fost înţepat de o insectă otrăvitoare, după alţii, ar fi fost otrăvit de propria-i soţie. Comunicatul oficial indica drept cauză a morţii un atac de apoplexie pe care preşedintele Harding l-ar fi suferit la San Francisco în ziua de 2 august 1923. Dar ce căuta oare preşedintele la San Francisco, cînd telegrama care-i anunţa moartea venea de la Vancouver, un oraş situat în Canada, la vreo 1.500 de kilometri mai la nord?

O dată cu moartea preşedintelui a dispărut şi primejdia ca ancheta să se extindă la afacerile *întregului* monopol al petrolului, iar pentru derutarea opiniei publice, s-a recurs la vechea metodă a diversiunii. S-a dat curs liber scandalului Teapot-Dome, urmat apoi de procesul Teapot-Dome. Procesul acesta a durat patru ani, dar principalul inculpat, ministrul de interne Fall, n-a mai apucat sfîrşitul procesului, căci a... decedat şi el în împrejurări misterioase.

Doheny şi Sinclair au fost condamnaţi la scurte pedepse privative de libertate, dar mîinile lor s-au dovedit a fi destul de lungi pentru a străbate şi prin gratiile puşcă-

riei. Societatea „Sinclair Consolidated" a cumpărat, cu aprobarea lui Mussolini, concesiuni petrolifere în Italia. După semnarea contractului, a izbucnit scandalul, căci Sinclair mituise niște înalți demnitari ai regimului fascist. Iată ce se spune despre aceasta în lucrarea lui Labarrière *„Întreprinderile petrolifere cu participație de stat"* :„Deputatul Matteotti (cunoscutul luptător antifascist — P.V.) a anunțat în parlamentul italian o interpelare în problema corupției existente în domeniul petrolului. În noaptea din ajunul interpelării, Matteotti a fost răpit de la locuința sa o dată cu mapa de deputat..."

Dubla crimă dintr-un hotel din Berna

Ne aflăm în anul 1933, cu exact un sfert de veac înainte ca poporul irakian să lichideze cu asuprirea monarhistă și imperialistă. Regele Feisal își preumbla augusta persoană pe meleagurile Elveției, în timp ce în țara sa mișunau agenții hitleriști, consilierii americani și împuterniciții britanici, cărora, deopotrivă, regele, care se împotrivea unor anumite aranjamente, le stătea în gît. Feisal se întorcea dintr-o excursie și se îndrepta, sănătos tun, înspre regeștile-i apartamente. Nimeni nu știe ce a căutat peste o oră Herr Eggimann, directorul hotelului din Berna, în dormitorul regelui Feisal. În orice caz, el a fost acela care, alb ca varul, a chemat medicul ca să constate că regele Irakului a decedat subit la data de 7 septembrie 1933. În aceeași zi, tot în urma unei morți subite, și-a dat obștescul sfîrșit, urmîndu-și în lumea veșniciei strămoșii — desigur cu mult mai modești decît acei ai augustului defunct — și directorul Eggimann, care descoperise cadavrul lui Feisal. Ce coincidență ciudată! Cadavrul lui Feisal este îmbălsămat cu o grabă surprinzătoare (știut fiind că legile elvețiene interzic autopsia cadavrelor menite să fie îmbălsămate) și transportat în Irak...

Feisal este urmat la tron de Ghazi I, despre care unii cronicari au spus că „nu prea dădea urmare ordinelor sfătuitorilor săi britanici" și ca atare nu peste mult timp a căzut și el victimă unui „accident" de automobil. După răscoala antibritanică din noiembrie 1936, Londra strînge chinga și un val de „morți subite" se abate asupra Irakului, „curățind" aproape întreaga opoziție antibritanică: pe primul ministru Yașin, pe Nuri Pașa și pe Bekr Sidkyt, căpetenia răsculaților, împușcat în vara anului 1937 pe aerodromul de la Bagdad. Toate acestea pentru că Iraq Petroleum Co. nu poate lucra decît într-o atmosferă... liniștită.

Mașini infernale, lovituri de stat și atentate

O socoteală sumară arată că în Orientul Apropiat și Mijlociu au fost asasinați numai între 1945 și 1951, 13 bărbați de stat.

Bunăoară în Siria — al cărei subsol nu conține nici măcar un strop de țiței, iar din uriașa conductă de petrol, doar o mică părticică trece pe teritoriul ei — au avut loc numai în anul 1949 trei lovituri de stat, în cursul cărora au fost uciși primul ministru Moshen Barazi și colonelul Husni Zaim, care alungaseră guvernul precedent, vîndut englezilor.

Sau să luăm Yemenul. Aici, imamul Yahia, care se opusese șantajelor imperialiste, a fost ucis; următoarea tentativă de lovitură de stat pusă la cale de monopoliștii petrolului a fost înfrîntă de Ahmed, fiul imamului ucis, avînd ajutorul triburilor libere din munți, iar o nouă lovitură de stat, încercată în 1955, a fost zădărnicită de fiul lui Ahmed, prințul Badr. La începutul anului 1958, a explodat o mașină infernală în palatul regal din Yemen; firele conspirației duceau spre Intelligence Service.

Am putea cita și cazul lui Razmara, fostul prim-ministru al Iranului, care, la sugestia monopoliștilor de la Anglo-Iranian Co., a denunțat contractul încheiat în America de șahul Iranului în primăvara anului 1950 și a expulzat din țară pe consilierii americani. N-a trecut mult și Razmara a fost ucis. După cum scrie revista sovietică „Timpuri Noi": *„Toate împrejurările care au însoțit acest omor par să indice că mîna ucigașului a fost dirijată de agentura americană din Iran"*.

Tot aici am putea aminti și atentatul săvîrșit împotriva președintelui Indoneziei, Sukarno, precum și faptul că răscoala „separatistă" din Indonezia a fost sprijinită de societățile petrolifere engleze și americane, nemulțumite de activitatea guvernului indonezian, care în ultimii zece ani nu le-a acordat nici măcar o singură concesiune petroliferă, în schimb a îngăduit „prea multă libertate de mișcare" sindicatelor indoneziene...

Iar în ce privește moartea președintelui Vargas al Braziliei, oare n-a fost și ea urmarea unei asemenea „conspirații a petrolului"?

★

Diversiunea, spionajul, asasinatul — iată metodele folosite de marile concerne capitaliste în lupta lor de acaparare a noi și noi bogății. Pactele militare și planurile agresive ale imperialiștilor în Orientul arab și în alte regiuni ale lumii duhnesc puternic a petrol.

Dar popoarele refuză cătușele de aur cu care colonialiștii vor să le lege de mîini și de picioare, sub forma unor „ajutoare economice" și livrări de arme „gratuite". O serie de popoare au și demonstrat că știu să zdrobească lanțurile imperialismului.

Ceea ce denotă că epoca „morții violente" și a asasinatelor petrolifere se apropie de sfîrșit...

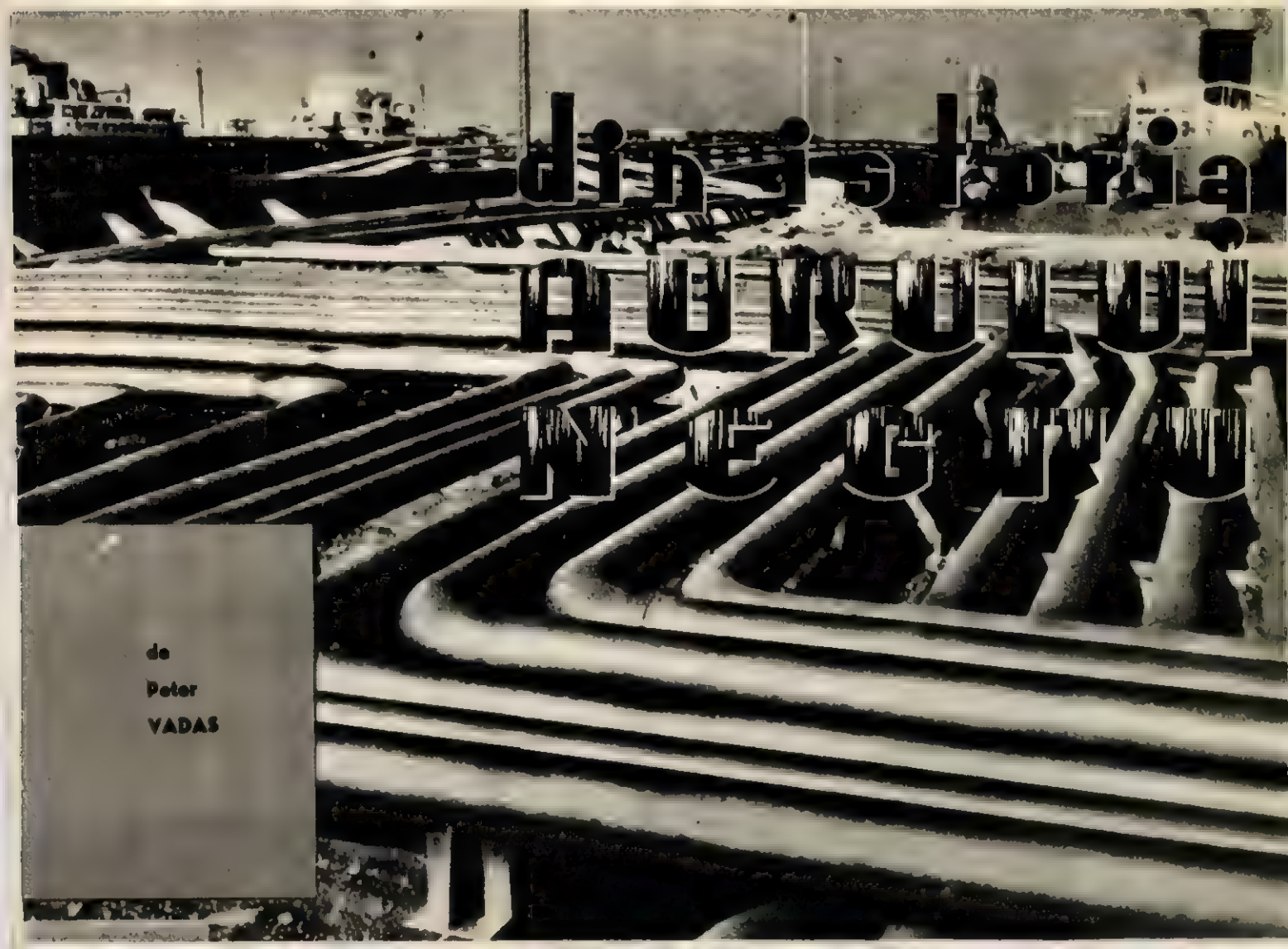

Cu armăsarii de oțel

Priviți fotografia! Nu numai flăcăii știu să struncească azi tractoarele.

Romînia burghezo-moșierească n-a avut nici o combină pentru recoltarea păioaselor. La începutul acestui an, noi aveam 7.461 combine pentru păioase.

Locul „tehnicii" semănatului porumbului cu parul și a grîului prin împrăștierea cu mîna, îl iau puternicele mașini de semănat. Clasa muncitoare a dat agriculturii, pînă la începutul acestui an, 16.788 semănători mecanice.

Și lupta împotriva dăunătorilor este dusă cu mijloace mecanizate.

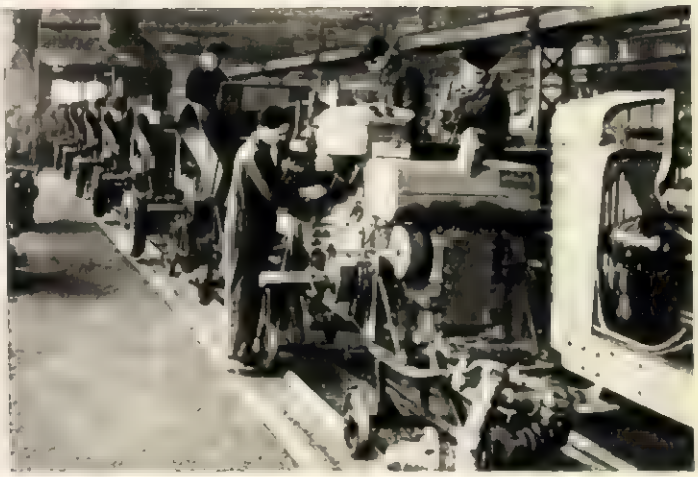

Sub stăpînirea burghezo-moșierească, numărul tractoarelor din țară era de circa 3.000. În anii puterii populare, clasa muncitoare a trimis la sate zeci de mii de armăsari de oțel. La sfîrșitul acestui an, agricultura noastră va dispune de 50.000 tractoare. În fotografii: la uzinele de tractoare din Orașul Stalin se lucrează pe bandă rulantă la montajul unei serii de tractoare (sus); o brigadă de tractoriști de la S.M.T. Cobadin (Constanța), stațiune fruntașă pe țară (jos).

În Romînia burghezo-moșierească, guvernanții au scris pe fruntea țării: „Eminamente agricolă". Se făcea o propagandă de poezie patriarhală, în care era slăvit traiul molcom de la țară, căutîndu-se să se apere cu străşnicie tradiția ogoarelor izolate și fărîmițate pe care, alături de vite slăbănoage, trudeau amarnic milioane de țărani muncitori. O Romînie „eminamente agricolă" era sinonimă cu deposedarea țăranului de pămînt, cu un inventar agricol sărăcăcios, cu vite obosite ce trăgeau brazda de 3-4 degete.

Dar mai bine să ne folosim de statisticile burgheze care, deși nu înfățișau lucrurile în toată realitatea, pot totuși să ne slujească în acest sens.

În 1938, în toată Romînia se aflau doar cca. 4.000 de tractoare. Bineînțeles, toate erau proprietatea moșierilor și a chiaburilor. Milioane de țărani muncitori nu aveau la dispoziție o semănătoare mecanică, nici o secerătoare-legătoare mecanică, nici o combină pentru păioase.

La puțină vreme după eliberare, partidul clasei muncitoare, hotărît să lichideze moștenirea grea lăsată de regimurile trecute, a arătat întregului popor că agricultura nu va putea propăși dacă nu va avea la dispoziție mașini și tractoare, unelte și agregate. Muncitorii au răspuns la chemarea partidului.

Încă în 1946 ei s-au angajat să înceapă construcția primelor tractoare romînești. Lupta a fost deosebit de grea. Țara se zbătea în multe greutăți economice. La acestea se adăuga sabotajul elementelor reacționare, care căutau pe diverse căi să împiedice însănătoșirea economică a țării. Cîinici ai posturilor occidentale de radio și reacționari înrăiți care fugiseră din țară de mînia poporului declarau că e imposibil ca în Romînia să se construiască tractoare. Că în clipa în care vor vedea primul tractor romînesc, se vor arunca sub șenilele lui... În Orașul Stalin a început construcția de tractoare. În vremea aceea, din pricina secetei și a sabotajului economic, viața era extrem de grea. Salariul pe patru zile al unui muncitor echivala cu un kilogram de mălai. Dar muncitorii au știut să biruie greutățile; comuniștii îi îmbărbătau, arătîndu-le că aceasta este o situație trecătoare și că de ei depinde grăbirea îmbunătățirii vieții lor. La 1 Mai 1947, la Orașul Stalin au defilat primele tractoare romînești, în frunte cu făuritorii lor. „Profeții" fugiți din țară nu s-au aruncat, bineînțeles, sub șenile...

Numărul tractoarelor a sporit apoi de la an la an. Vă amintiți: cel de-al doilea plan cincinal prevedea că la sfîrșitul lui agricultura va trebui să aibă la dispoziție 37.000 tractoare convenționale; ei bine, la începutul lui 1959, agricultura patriei noastre avea 45.144 tractoare convenționale. Acestora li se adăugau: 32.875 pluguri de tractor, 16.788 semănători mecanice, 7.461 combine pentru păioase etc. Așa cum a arătat tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej în Raportul la ședința plenară a C.C. al P.M.R. din 13-14 iulie 1959: „Partidul și guvernul au orientat spre agricultură însemnate investiții pentru crearea unei puternice baze tehnico-materiale. Investițiile în agricultură s-au ridicat între 1956-1959, la 8,7 miliarde lei, din care pentru utilaje și agregate agricole peste 3,6 miliarde lei..." Numai pentru acest an investițiile acordate agriculturii sînt de 2,9 miliarde lei, cu 600 milioane lei mai mult decît în 1958. Din aceste fonduri, mai bine de jumătate sînt folosite pentru mărirea parcului de mașini și tractoare, în vederea mecanizării principalelor lucrări agricole în unitățile socialiste și pentru extinderea lucrărilor de irigații, îndiguiri și drenări.

Datorită ridicării nivelului de mecanizare a agriculturii, lucrările în cîmp au fost făcute într-un timp cu mult mai scurt și în condiții agrotehnice mai bune. Aceasta a contribuit într-o măsură hotărîtoare la creșterea producției agricole, an de an. Și în direcția aceasta cifrele sînt grăitoare: în perioada 1954-1958 s-a obținut o producție anuală medie de grîu și porumb de 7,8 milioane tone, față de 6,6 milioane tone obținute în medie în perioada 1934-1938.

De bună seamă că în privința mecanizării agriculturii mai sînt destule de făcut; să nu uităm însă de la ce am pornit. Viitorii ani vor înregistra și la acest capitol noi succese. Chezășia realizărilor de mîine o constituie realizările obținute pînă azi, faptul că harnicul nostru popor este hotărît să pună în viață și pe mai departe sarcinile date de partid.

G. MINIȘAN

La uzinele „Encsel Mauriciu" se produc carde de cea mai bună calitate, pentru industria noastră textilă.

O prașilă bună face cît o ploaie. Dar dacă ogoarele sînt întinse, numai sapa de mînă nu are spor. Prășitul mecanic, care scurtează munca și sporește recolta, vine însă în ajutorul muncitorilor agricoli de la gospodăria de stat „Dunărea", regiunea Galați.

DIN GOANA TRENULUI

de DÁNOS Miklós

Viața de ceferist i-a făcut pe Herțegan și pe Barabás să se întîlnească. La început, își dădeau binețe așa, într-o doară, și, dacă le prilejuia serviciul, mai schimbau o vorbă-două, după care își vedea fiecare de drumul lui. Aici însă, pe malurile Mureșului, drumurile acestea se întîlnesc foarte ades și se contopesc foarte ușor. Așa s-au petrecut lucrurile și în cazul lui Herțegan și Barabás. Unul e romîn și a adus cu sine la oraș doina ciobanilor valahi, iar celălalt e maghiar și în sufletul lui susurau legendele tăietorilor de lemne secui. Tradițiile lor sînt diferite, limba lor maternă nu este aceeași, dar cu toate acestea patria le este pe același pămînt și același destin de clasă le-a fost hărăzit amîndurora.

Prietenia lor a dat în floare exact acum zece ani. Pe vremea aceea, perdeaua de ceață, artificial meșterită, a naționalismului șovin începuse să se destrame și poporul romîn se regăsea din nou, ca de atîtea ori de-a lungul veacurilor, cu frații naționalității conlocuitoare maghiare.

Au fost numiți, din întîmplare, amîndoi pe aceeași locomotivă, pe locomotiva 327.032. La prima lor călătorie împreună, nici nu le-a trecut prin minte că după ea vor mai urma alte călătorii, sute și sute, timp de opt ani pe aceeași locomotivă, cu aceleași griji, cu aceleași bucurii.

Opt ani sînt vreme îndelungată, îndeosebi atunci cînd fiecare zi a anului e doldora de întîmplări. În anii de atîția ani, plodul din scutece devine copilandru, copacii cresc înalți și tot așa cresc florile prieteniei.

În vîrtejul jocului... Talentaţii dansatori ai Ansamblului secuiesc de stat din Regiunea Autonomă Maghiară interpretează dansuri populare.

ţării mobilele din Tg. Mureş, caiacurile din Reghin, fonta de la Vlahiţa, produsele textile din Sf. Gheorghe. Vedeau cum sporesc, cum se dezvoltă perlele Regiunii Autonome Maghiare: Borsecul, Lacul Roşu, Sovata şi atîtea alte minunate staţiuni balneo-climaterice.

Noaptea se lumina, se aprindeau becurile deasupra noilor şantiere, ba de o parte a terasamentului, ba de cealaltă. Ţara îşi schimba faţa sub ochii lor. Şi pe amîndoi îi bucurau la fel de mult succesele constructorilor moldoveni, grîul care se pîrguia pe nesfîrşitele cîmpii ale Bărăganului sau veştile despre succesele obţinute de minerii din Valea Jiului. Începînd cu grijile mărunte, trecînd prin problema educaţiei copiilor, pînă la marile probleme ale ţării, chibzuiau amănunţit totul, cu sinceritatea prietenilor, cu îndrăzneala muncitorilor, cu conştiinciozitatea oamenilor care luptă pentru acelaşi ideal.

Aşa s-a adîncit prietenia lor, zi de zi.

În ţara noastră, acest lucru nu este un fapt izolat. De-a lungul şi de-a latul ţării, sporesc şi se adîncesc milioane şi milioane de legături frăţeşti între fiii poporului romîn şi ai naţionalităţilor conlocuitoare. Pe orice meleaguri ale acestei ţări ai umbla, simţi pretutindeni căldura prieteniei. Pentru că asemenea pilde nu ţi se oferă numai pe Valea Mureşului. Despre lucrul acesta, ţinutul Clujului şi Bihorului sau lunca Dunării ar avea multe de spus. Pe malul marelui fluviu, voinţa şi munca romînilor, germanilor, sîrbilor se contopesc în înfăptuiri comune. În Delta Dunării, lipoveni, greci, tătari au găsit pe veci limbajul comun cu oamenii muncii romîni, cu care construiesc cot la cot prezentul şi viitorul.

Partidul şi guvernul au pus în practică, în toate domeniile, politica egalităţii depline în drepturi.

★

De curînd, Herţegan şi Barabás au ajuns pe o altă locomotivă: pe locomotiva 150.050. O maşină nouă, modernă, de mare capacitate, care le asigură amîndurora un salariu mai mare şi o muncă mai uşoară. Depoul din Tg. Mureş a fost înzestrat cu cîteva locomotive de felul acesteia. Circulaţia în Regiunea Autonomă Maghiară se modernizează pe zi ce trece. Un mare număr de trenuri accelerate cu vagoane de dormit, garnituri dese de trenuri de persoane şi trenuri de interes local fac legătura între această regiune — neglijată în trecut — şi restul ţării.

După opt ani, cei doi prieteni au trecut pe altă locomotivă. Dar ori încotro îi poartă viaţa, ei gonesc înainte pe trenul prieteniei.

Zile şi nopţi, ani de-a rîndul, au transportat strunguri de la Arad, tractoare de la Oraşul Stalin, ciment de la Medgidia, oţel de la Reşiţa, rulmenţi de la Bîrlad — toate pentru regiunea care se industrializa vertiginos — regiunea aceasta cu populaţie maghiară, care nu primise în tot timpul guvernărilor burghezo-moşiereşti atîtea articole industriale, maşini şi utilaje, cîte primeşte acum în decurs de un singur an.

Locomotiva se căţăra, gîfîia şi prin ferestrele ei biciuite de vînt, Herţegan şi Barabás vedeau crescînd noi construcţii industriale: fabrica de mobile „Simo Géza", uzinele „Encsel Mauriciu", combinatul forestier din Reghin, iar în inima secuimii, acolo unde pe vremuri se piteau în umbra deznădejdii sătucuri sărace, se ridicau clădirile unei fabrici de lapte praf la Remetea şi a unei topitorii de in şi cînepă la Gheorgheni. Vedeau crescînd combinatul de prelucrare a lemnului din Gălăuţaşi şi noile hale ale uzinei textile din Sf. Gheorghe. Transportau utilajul modern scos din străinătate pentru hidrocentrala din Sîngeorgiul de Pădure şi duceau în toate colţurile

O vedere generală a fabricii „Simo Géza", din Tg. Mureş, construită în anii puterii populare.

La Gălăuţaşi, în Regiunea Autonomă Maghiară, a fost construit un mare combinat de produse stratificate şi aglomerate din lemn.

Șantierul viitoarei hidrocentrale de la Bratsk. „Fantezia" începe să prindă contururi.

PE ANGARA

Cele cîteva imagini de pe șantierul hidrocentralei de la Bratsk (Siberia răsăriteană), pe care le prezentăm în această pagină, cu ocazia Zilei constructorului sovietic, vorbesc despre una dintre cele mai noi victorii ale celor ce dau viață măreților planuri ale P.C.U.S. Voința omului sovietic s-a dovedit mai puternică decît forța năvalnicului rîu siberian Angara, al cărui potențial hidroenergetic întrece pe cel al marilor fluvii Volga, Kama, Nipru și Don, luate laolaltă. Angara a fost zăgăzuită. Apele-i înspumburate au fost silite să urmeze noul drum, deschis de omul sovietic. Falșii profeți de la „Vocea Americii" ironizau pînă nu demult grandiosul proiect sovietic, denumindu-l „fantezia de la Bratsk". Dar „fantezia" a început să prindă contururi, să devină realitate. O dată terminată (și angajamentele spun că primele agregate vor fi date în exploatare în anul 1961, iar în 1963 toate cele 20 de agregate vor funcționa cu întreaga lor capacitate), hidrocentrala de la Bratsk va lăsa cu mult în urmă tot ce s-a realizat pînă în prezent în domeniul construcțiilor hidrotehnice.

Datorită căutărilor creatoare ale constructorilor, concretizate prin modificarea din mers a proiectului de execuție, puterea hidrocentralei va spori de la 3.600.000 kW, cît fusese prevăzut inițial, la 4.500.000 kW.

Angara, cu puțin timp înainte de zăgăzuire.

Asaltul a început... O zi și o noapte de luptă încordată cu apele Angarei pentru zăgăzuirea acestora. Pînă la urmă, rîul s-a supus voinței omului.

Unul dintre constructori, scafandrul-șef Mihail Zolin, a luat parte la construcția hidrocentralelor de la Gorki și Novosibirsk. Azi, el scormonește adîncurile Angarei, defrișîndu-i fundul pentru temelia viitorului baraj al hidrocentralei.

așa a fost IERI...

Scena aceasta se petrecea cîte o dată, de două ori pe an, în regimul burghezo-moșieresc. Rămășițele din „beneficiul" unor serii de baluri în scopuri „filantropice" erau împărțite celor micuți, flămînzi și degerați. O strachină de ciorbă și-o fumă' de pîine. „Suficient" pentru o gură de copil, dacă degetele mîncute și degerate nu vor scăpa în drum blidul pomenit...

Așa este... ASTĂZI

...Iar această scenă se petrece zilnic, de cîteva ori pe zi. Prin grija partidului și guvernului, au fost înființate mii de creșe, cămine și grădinițe sezoniere pentru cei mici. An de an, peste o sută de mii de copii sînt trimiși, în condiții excepționale, la odihnă — în tabere de pionieri și școlari, la munte și la mare.

Din lumea

LA 20 DE ANI PE ECRAN

— corespondență specială din Moscova —

de Elena DEMIENTIEVA

Aveți în fața dv. fotografiile a trei tinere actrițe sovietice de film, trei fete de aceeași vîrstă: 20 de ani. Sînt abia la primele roluri și totuși spectatorii le-au și îndrăgit pentru sinceritatea și căldura interpretării lor. Spontaneitate și profunzime, lirism delicat și naturalețe — iată ce înrudește realizările tinerelor artiste ale ecranului.

Liudmila Krilova

Într-o zi, doi regizori de la studioul „Mosfilm" au oprit pe strada Gorki o fată măruntă și slăbuță, cu părul blond, învolt, cu un obraz delicat și expresiv.

— Nu ați dori să jucați într-un film?

Fata s-a uitat cu atenție la ei și le-a răspuns cu un aer serios: „Acum îmi dau examenele la școala de teatru „Șcepkin". Pe urmă, rămîne de văzut"...

Liusea Krilova își păstrase calmul, dar inima începuse să-i bată cu putere. La serbările școlii medii sau ale cercului de artă dramatică al ziarului „Pravda" (unde tatăl ei lucra ca tipograf), i se dăduseră pînă atunci numai rolurile cele mai neînsemnate: ospătăriță la cantină, curier poștal ori femeie de serviciu. Erau unii care socoteau că nu-i e dat Liusei să fie actriță, așa măruntică și slabă cum e... Și iată, acum i se propunea să joace într-un film!

Infirmiera Șașa din filmul „Povestiri despre Lenin", iar mai apoi comsomolista Mașa din „Voluntarii" au căpătat chipul delicat și expresiv al Liusei, mișcările ei afloase, sensibilitatea ei. Liusea Krilova a impresionat de la prima ei apariție pe ecran. La 20 de ani, și-a trecut cu succes și cel de-al treilea — cel mai greu — examen artistic din viață: rolul Svetlanei din filmul „Fete de aceeași vîrstă".

O vom revedea pe ecrane, în curînd, pe Liusea Krilova: studioul „A. Dovjenko" din Kiev a invitat-o pentru a juca într-un nou film închinat tineretului.

Natașa Zașcipina

Nu am putea spune că Natașa Zașcipina a visat și ea de mică să devină actriță. Pentru simplul fapt că nu a avut timpul să viseze: la patru ani, era de acum eroină principală în filmul „A fost odată o fetiță". Katenka, micuța leningrădeancă pe care pînă la urmă a interpretat-o Natașa, trebuia să danseze și să cînte cu foc arii din opereta „Silvia". Unde să găsești o fetiță atît de dezghețată? Într-o zi, un regizor secund de la „Mosfilm" a văzut într-un scuar o fetiță care sărea coarda sub supravegherea bunicii. A întrebat-o cum o cheamă și ea a răspuns, de loc intimidată: „Natașa". La fel de curajoasă și vioaie s-a dovedit și în fața aparatului de filmat. Jocul ei (ca să nu spunem „joaca" ei) era uimitor de degajat, de natural și simplu. Personajul Katenkăi a fost un succes. Doi ani mai tîrziu, Natașa interpreta un nou rol, în filmul „Elefantul și fringhiuța": de astă dată călătorea pe o cămilă, intra în cușca unui leopard furios, se cocoța pe un elefant.

Vă mai amintiți de ochii mari, cenușii, ai „Micii școlărițe"? Liusei Orlova, fetița poznașă și neastîmpărată, i-a dat viață toț Natașa noastră. Era acum „om" serios: avea 8 ani. Și, nu mult după aceea, a mai jucat în cîteva filme: „Ei au o patrie", „În stepă", „Copiii partizanului". În scurtă vreme, mica artistă deveni una dintre cele mai populare „vedete" din Uniunea Sovietică: fotografiile îi apăreau în paginile revistelor, ziariștii scriau despre ea reportaje lungi, spectatorii îi trimiteau teancuri de scrisori. Și totuși, renumita actriță de cinematograf rămînea în viața ei de toate zilele o elevă harnică și modestă. Paralel cu școala de 10 ani, ea a frecventat cursurile școlii medii de muzică, pe care a absolvit-o cu calificativul „excepțional", iar în prezent e studentă la Institutul unional de stat al cinematografiei.

Recent, Natașa Zașcipina a fost distribuită într-un nou film: „Vania". El primul ei rol de „maturitate" — rolul unei tinere fete contemporane, Lena, o fată inteligentă, mîndră, cu o inimă iubitoare și curată.

Liudmila Marcenko

Pe ecran apare o fată subțiratică, cu ochi mari și părul negru căzut în valuri pe umeri, îmbrăcată cu o rochie elegantă. Se învîrte alene prin odaia unei case de țară. Se oprește lîngă un scrin, ia în mînă o pisică de porțelan și o privește cu gîndurile aiurea, avînd pe chip o grimasă de dispreț și mirare. E Tania, fata care și-a pierdut părinții în timpul războiului și a fost înfiată de oameni străini. Dar iată că după mai mulți ani, Tania află că mama ei trăiește și se întoarce acasă, în sat. Dar Tania nu se poate reobișnui dintr-o dată cu viața aceasta nouă, cu mama ei adevărată. Răsfățată, lipsită de maturitate, Tania — deși fată bună și simțitoare — nu știe încă să vadă lucrurile cum trebuie.

Cu rolul acesta complex și dificil din filmul „Casa părintească" a debutat în cinematografie Liudmila Marcenko. Biografia ei nu are nici un element senzațional: după ce a absolvit școala medie, a intrat la Institutul unional de stat al cinematografiei, unde urmează acum cursurile anului III. Și iată că succesul obținut în „Casa părintească" l-a determinat pe cunoscutul regizor I. Piriev să-i încredințeze un rol în noul său film „Nopți albe", ecranizare a unei nuvele de Dostoevski.

— Munca la imaginea Nastenkăi, eroina filmului „Nopți albe", este totodată grea și interesantă — ne declară actrița. Sînt pur și simplu captivată de personaj, de întreaga concepție a filmului, închinat unei iubiri curate, pline de frumusețe. Aș dori ca pînă la urmă și spectatorii s-o îndrăgească pe blîndа și fermecătoarea mea Nastenka, așa cum am îndrăgit-o și eu din prima zi în care am citit scenariul.

Liudmila Krilova

Un jurnal despre Anne Frank

O seară din vara anului 1944. Germania lui Hitler începuse să se zdruncine din temelii. În mansarda unei case din Amsterdam, în care de mai bine de doi ani stătea ascunsă, împreună cu familia sa, Anne Frank încredința jurnalului ei nădejdea în zile mai bune, eliberate de apăsarea morții. În acea seară, în fața casei, pe Prinsengracht, s-a oprit o mașină a Gestapoului. Acuzatoarea familiei Frank fusese bădăul. În acea seară, jurnalul Annei Frank s-a întrerupt pentru totdeauna.

Tradus în 19 limbi, adaptat pentru scenă și pentru ecran, jurnalul micuței evreice din Amsterdam a zguduit inimile oamenilor din lumea întreagă, făcînd din numele Annei Frank un simbol al milioanelor de copii, femei și bărbați exterminați cu bestialitate de-a lungul și de-a latul Europei cotropite de naziști. Răscolitorul document se oprea însă tocmai în pragul groazviei. Ce s-a mai întîmplat cu Anne după arestare, care au fost etapele cumplitului ei calvar, cine îi ștină ucigașii... Iată o seamă de întrebări la care și-a propus să răspundă tînărul regizor german Ioachim Hellwig, autorul filmului documentar „Un jurnal pentru Anne Frank".

Filmul începe cu un mic prolog: o fată coboară emoționată scările lui „Deutsches Theater" din Berlin și îi spune mamei sale, care o aștepta afară, că a fost aleasă pentru a interpreta rolul Annei Frank. Evocînd momentul arestării familiei Frank, tînăra actriță reconstituie în imaginație drumul spre moarte al Annei...

Fragmente din vechi jurnale de actualități retrezesc momente ale mișcării de rezistență din Olanda. Se văd apoi razii, deportări, deținuți împinși ca vitele spre abator... Ni se înfățișează lagărul de la Westerbork și comandantul său, S.S.-istul Albert Konrad Gemmeker. Filmul ne poartă apoi prin iadurile hitleriste de la Auschwitz și de la Bergen-Belsen, acolo unde Anne Frank s-a stins cu numai patru săptămîni înainte de eliberare, acolo unde milioane de oameni de diferite naționalități au căzut victime ale uzinelor morții, prefăcuți în săpun, îngrășăminte sau pur și simplu în fum.

Fălindu-se cu înaltul nivel pe care l-au atins în tehnica exterminării, călăii hitleriști nu s-au sfiit să-și eternizeze pe peliculă isprăvile. Aceste viziuni de coșmar nu mai slujesc însă

FILMULUI

Natașa Zașcipina

Liudmila Marcenko

acum pentru sadica lor desfătare. Denunțîndu-i fără cruțare pe făptași, imaginile filmului arestîndu-l pe Albert Konrad Gemmeker, fostul comandant al lagărului de la Westerbork, nu a fost nici condamnat, nici executat pentru crimele sale. El trăiește, liber și neatins, în R.F. Germană: azi e negustor la Düsseldorf. Inginerul Max Faust, conducătorul uzinelor morții de la Auschwitz, care trata direct cu Himmler problema livrărilor de defunți, trăiește în lux și bogăție la Ludwigshafen. Fostul împuternicit al Comisariatului Reichului pentru Olanda ocupată, dr. Hermann Conring, e în prezent deputat în Bundestagul vest-german. Iată numai cîteva exemplare din clica sinistră a inspiratorilor politicii revanșarde a guvernului de la Bonn, cîțiva dintre cei ce ar vrea noi măceluri, noi iaduri automatizate.

De data aceasta însă, opinia publică este avertizată. Filme ca documentarul „Un jurnal pentru Anne Frank" trezesc vigilența popoarelor. Oamenii de bună credință veghează. Ei nu vor uita niciodată cele întîmplate și nu vor îngădui ca asemenea grozăvii să se mai repete.

Ana ROMAN

Întîlnire la Moscova

Moscova, primitoarea capitală a Uniunii Sovietice, găzduiește în prezent o importantă competiție artistică: Festivalul internațional al filmului, înscris și considerat de Federația internațională a producătorilor de filme drept unul din cele cinci mari evenimente anuale ale vieții cinematografice mondiale.

Sub deviza „Pentru umanismul artei cinematografice, pentru pace și prietenie între popoare", Moscova înalță emblema Festivalului său, conferindu-i de la început un scop generos, clar, un orizont larg, capabil să atragă cele mai diferite și mai valoroase cinematografii. S-a prevăzut în total participarea cinematografiilor și cineaștilor din patruzeci și cinci de țări. În ce privește participarea noastră, ne vom prezenta cu „Mingea" la concursul filmelor artistice și cu „Bicaz—cota 563" și „La horă", la concursul scurt metrajelor.

„BICAZ—COTA 563", o producție a studioului „Alexandru Sahia", purtînd semnătura regizorului Mirel Ilieșiu, este un interesant reportaj de pe marele șantier național. Tabloul unei uriașe construcții — 1.600.000 metri cubi de beton care trebuie să zăgăzuiască apele năvalnicei Bistrițe între doi munți — se relifează, în acest film, datorită sintezei realizate de cineaști între viața constructorilor, viața șantierului și peisajul monumental, aspru, al Bicazului. Filmul are un erou principal: se numește Ion Găină, se ocupă cu conducerea unei bene (cupa macaralei de beton), trăiește sus, la cota 563, scrutează de acolo zările, măsoară din ochi creșterea barajului și e fericit că munca sa e o părticică din uriașa bătălie ce se dă pe șantierul Bicazului.

Un scurt popas „LA HORĂ". Avem în față o încercare de a broda, pe motivele muzicii din „Rapsodia I-a" de Enescu și pe subiectul tablourilor „La horă" de Theodor Aman, „Țărăncuța", „Ciobănașul" și „Vechilul" de Nicolae Grigorescu, un film coregrafic, în care elementele de folclor servesc la alcătuirea unui dans cu temă, dinamic, antrenant. Filmul este realizat cu concursul Ansamblului de cîntece și dansuri „Ciocîrlia"; regia a fost încredințată Elisabetei Bostan, care ne-a mai dat anul trecut scurt metrajele „Cloșca cu pui" și „Trei dansuri românești".

În sfîrșit, o ultimă chestiune: l-ați cunoscut pînă acum pe Ion Popescu-Gopo în calitate de creator al celor mai bune desene animate românești. La Moscova, în zilele acestea, Gopo ne reprezintă în dublă calitate: face parte din juriul concursului internațional de scurt metraje și prezintă, în afara concursului, cea mai nouă creație a sa: „O poveste ca în basme!".

În sat e sărbătoare (imagine din filmul „La horă").

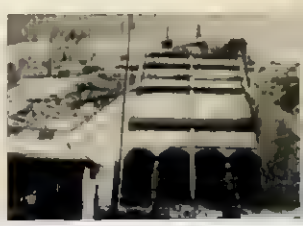

Imagine din filmul documentar „Bicaz—cota 563".

Expunem în sălile LUMII

E adevărat: se întîmplă odinioară ca la vernisajul vreunui salon internațional de pictură din Paris sau Veneția, unii dintre invitați să se oprească uimiți în fața unor tablouri, scoțînd graseiate exclamații de surpriză: «Cine o fi oare acest Petrașcu (cu u sau o la urmă?), ale cărui peisaje impresionează prin autenticitate, prin pasta lor suculentă, asemănătoare smalțurilor ceramicii populare? Sau acest Iser, cu exotismul odaliscelor sale triste și al peisajelor dobrogene, aride, arse de soare? Și cine e acest Bunescu, care a descoperit și a adus în pictură delta aceasta de o frumusețe sălbatică? Sînt români? A, da, din Romînia, țărișoara aceea balcanică care are atîta petrol și a cărei capitală e denumită „Micul Paris"!»

Și cu asta, cunoștințele Occidentului despre arta plastică românească se încheiau. Arta marilor noștri artiști plăcea, ei luau uneori și premii, dar erau priviți ca niște personalități aparte, izolate din contextul artistic național care le generase și în cuprinsul căruia puteau fi pe deplin înțeleși.

A trebuit ca Romînia democrat-populară să se impună atenției întregii lumi prin realizările deosebite obținute în construcția socialistă, a trebuit ca arta plastică românească să se regenereze, să capete profunzimea și bogăția de conținut ale unei arte realist-socialiste — pentru ca valoarea ei să fie recunoscută pe diferite meridiane și paralele ale globului. Ziarele aduc mereu știri: expoziția de artă populară de la Helsinki a avut un deosebit succes; la Göttingen, la Tirana sau în Polonia și Elveția, sute, mii de vizitatori au admirat finețea și măiestria exponatelor românești; la Moscova, la New Delhi sau la Oslo, arta românească culege elogii. I se recunoaște plasticii românești realismul și organica ei legătură cu viața, i se admiră optimismul său tonifiant, este apreciată varietatea personalităților artistice, a modalităților lor de expresie realistă. Am spicuit, din succesele înregistrate în ultimii ani peste hotare de plastica românească, doar cîteva.

Kunsterhaus — Viena 1957: expoziția „Iosif Iser, Artist al poporului din R.P.R."; sala Manejului din Moscova, decembrie 1958-martie 1959: sectorul românesc de la Expoziția de artă plastică a țărilor socialiste; Budapesta — sala Ernst, martie 1959: expoziția „Alexandru Ciucurencu și Paul Erdös"; Muzeul de științe naturale — New York 1959: „Arta populară din R.P.R."; Muzeul din Liège — iunie 1959 : a doua expoziție de gravuri „Gy Szabo Bela"...

Creația artiștilor plastici din R.P.R. a devenit un mesager peste hotare, pînă în cele mai îndepărtate țări din lume, al valorilor spirituale ale poporului nostru. Sălile de expoziții din Pekin sau Delhi, din Milano și Veneția, din Frankfurt pe Main și Nürenberg, din R.P. Ungară, R.P. Polonă sau R. Cehoslovacă și din atîtea alte centre ale lumii înregistrează continuu succesele obținute de reprezentanții artei realist-socialiste din R.P.R.

Pictorul Corneliu Baba e ales membru de onoare al Academiei de Arte a U.R.S.S. în sesiunea adunării generale din 27-31 mai 1958. Sculptorul Ștefan Csorvassy din Tg. Mureș, creator al compoziției statuare „Partizani coreeni", primește „Medalia de aur" acordată de Consiliul Mondial al Păcii. Lui Gy Szabo Bela i se acordă „Medalia de aur" a orașului Liège, cu ocazia primei sale expoziții de gravură organizată în acest oraș. Aprecierile și distincțiile acordate de juriul internațional al Trienalei artelor decorative și aplicate de la Milano, din anul 1958, participanților din R.P.R., îi situează pe aceștia pe un plan superior față de realizările multor țări cu o tradiție mai veche în aceste domenii!

Înfrîngînd orice zăgăzuiri și bariere artificiale, arta noastră plastică călătorește prin lume, cucerind admirația oamenilor iubitori de frumos, de pace și progres!

Ieck BRUTARU

O imagine din sectorul românesc al Expoziției de artă plastică a țărilor socialiste.
(Moscova, iarna 1958/1959)

„Diversitatea individualităților creatoare, strălucit exprimate în opera de artă — iată, după părerea noastră, prin ce se caracterizează, mai întîi de toate, lucrările de pictură prezentate în sectorul românesc al Expoziției de artă plastică a țărilor socialiste de la Moscova".

I. TÎRLIN
(„Tendințe caracteristice în pictura românească contemporană")

GY SZABO Bela: La bîlci

„Opera lui Gy Szabo Bela pare o fereastră deschisă spre peisaje de o frumusețe sălbatică. Aceste este indiciul durabilității operei sale; de la aspectul regional la cel universal, artistul aduce o mărturie în care fiecare se poate recunoaște.

Arta lui caută îndeosebi să ne redea pasiunea unui om pentru uriașa forță a naturii. Pînzele sale sînt străbătute de un mare suflu liric, care le dă o viață [illegible].

Gy Szabo Bela, pînă ieri necunoscut nouă, își ocupă astăzi locul cuvenit în rîndul prietenilor noștri".

Paul CASO
(„Le soir" — Belgia)

Corneliu BABA: Portretul academicianului Mihail Sadoveanu

„...Și dacă este adevărat că tablourile nu se pictează cu culori, ci cu cingele inimii, atunci lucrările lui Baba sînt o mărturie".

N. JUKOV — Artist al poporului din R.S.F.S.R.

„...Consider că onoarea ce mi s-a făcut recent este adusă în același timp și tuturor celor ce au contribuit cu arta plastică românească să se manifeste și să se impună tot mai mult în ultimii ani peste hotare. Mulțumesc în mod deosebit Academiei de Arte Plastice din U.R.S.S. pentru încrederea ce mi-a acordat, cinstind prin aceasta arta țării mele".

(Din declarația pictorului CORNELIU BABA, făcută cu ocazia alegerii sale ca membru de onoare al Academiei de Arte Plastice din U. R. S. S.)

Paul ERDÖS: Flăcăi din Oaș

„...Paul Erdös ne apare, prin lucrările sale de grafică, ca un artist original. Chipurile țăranilor, figurile minerilor, el le transpune artistic, după o prealabilă analiză a caracterului lor. Trăsăturile oamenilor el le surprinde cu sensibilitate, accentuînd puternic specificul tipurilor înfățișate..."

Artur TIVADAR
(„Elotes Irodalom" — Budapesta)

☆

„...Pictează cu multă dragoste construcțiile ce reprezintă succese ale țării sale în drum spre socialism. Artistul se dovedește de asemenea a fi un excepțional maestru în arta portretelor. Cu surprinzătoare frăgezime și ușurință, cu un simț dezvoltat pentru caracterizarea mișcărilor, o ținută, o capului și mîinilor, el fixează fizionomia modelelor..."

Artur TIVADAR
(despre expoziția „Al. CIUCURENCU" de la Budapesta)

Iosif ISER: Țărănci

„...Am descoperit în Iosif Iser o surprinzător de multilaterală personalitate artistică, dotată cu un fascinant talent, creînd nu numai pentru un restrîns cerc de „cunoscători", ci pentru cei mulți, aș putea spune chiar pentru întregul popor.

Visita lui Iosif Iser la Viena a constituit astfel o mare contribuție la apropierea și cunoașterea reciprocă a națiunilor române și austriacă".

Kurt MELLACH
(Viena — septembrie 1957)

Al. CIUCURENCU: 1 Mai

O PICĂTURĂ de CERNEALĂ

Omagiu pionieresc

Nu demult poporul nostru a comemorat trecerea a șapte decenii de la moartea luceafărului poeziei românești.

De șaptezeci de ori au înflorit teii, de cînd poetul lor, flămînd și chinuit pînă în ultima-i clipă, a fost coborît în groapa de la Belu. În urma sa, ne-a rămas uriașa moștenire a versului său și teii, teii Iașului, Botoșanilor, teii țării întregi, teii lui Eminescu.

Acum cîtva timp poposisem lîngă mormîntul poetului. Ploua. Stropii dădeau glas teiului din preajmă: „Deasupră-mi teiul sfînt/Să-și scuture floarea"... Ploua. Prin desișea ploii, se deslușeau în zare blocurile imense care se construiau, niște sărbătorești arcuri de triumf. Abia tîrziu am observat, furat de gînduri, grupul de pionieri veniți din lumea constructoare de blocuri și orașe, de hidrocentrale și uzine, la mormîntul poetului. Ploua. Pionierii și-au descărcat brațele de garoafe.

Florile au fost depuse lîngă lespedea rece, murmurînd parcă în șopotul ploii: „Cum n-oi mai fi pribeag/De-atunci înainte,/M-or troieni cu drag/Aduceri aminte"...

Ploua. De șaptezeci de ori s-au scuturat teii, dar florile aveau, în căderea lor de acuma, ceva din solemnitatea și gravitatea clipei: lumea constructoare de fericire și-a trimis solii viitorului la mormîntul nefericitului poet. Înălțătoarea clipă nu avea nimic strident, oficial. La fel de simplă era și convorbirea în șoaptă, a pionierilor.

— Vom amenaja, în parcul școlii noastre noi, o alee...

— O alee de tei, și o vom numi aleea lui Eminescu...

Cădea ploaia din cer și vorbele veneau din cerul inimii. Imaginea lui Eminescu, la fel ca și icoana stelei care a apus, abia acum suia în gîndul tuturor, în fiecare rază din constelația noastră nouă.

Vorbele m-au urmărit, ca și ploaia de afară, multă vreme, obsedant.

— Vom amenaja, în parcul școlii noastre noi, o alee...

— O alee de tei, și o vom numi aleea lui Eminescu...

Se poate un act mai pios de admirație și recunoștință? Iată un monument mai durabil decît tot bronzul și toată marmura din lume: o alee de tei și dragostea oamenilor! A oamenilor cărora, în cei cincisprezece ani cîți au trecut de la eliberare, li s-au creat atîtea posibilități de a se bucura de bunurile culturale.

Luceafărul poeziei noastre e mai prezent ca oricînd în inimile oamenilor care construiesc o lume nouă. Și în fiecare împlinire va stărui raza geniului eminescian, așa cum mărturisesc pionierii:

—O alee de tei,și o vom numi aleea luiEminescu.
O dovadă a permanenței marelui nostru poet!

Cînd înfloresc iar teii, în parfumata boare
Înalt, coboară luceafăr pe drum de stele larg
Și te purtăm în inimi pe marea călătoare
În comunism s-ajungem cu raza-ți pe catarg!

Nicolae TĂUTU

CĂRȚI NOI
ÎN CINSTEA LUI 23 AUGUST,

Editurile noastre desfășoară o vie activitate. Notăm următoarele titluri din cărțile în pregătire:

EDITURA TINERETULUI

LITERATURĂ PENTRU COPII

ION AGÎRBICEANU	*File din cartea naturii*
MARCEL BRESLAȘU	*Schimbul de mîine*
SZEMLER FERENC	*Muntele cu trei cocoașe*
MARIN PREDA	*Nicolae Mozomete*
DEMOSTENE BOTEZ	*Lanterna magică*
MIOARA CREMENE	*Bună dimineața, lume!*
OCTAV PANCU-IAȘI	*Cartea cu ochi albaștri*
GEORGE DAN	*Goarna și sirena*
M. BULUBAȘ	*August de foc*
TITEL CONSTANTINESCU	*Copiii în august*
FLORIN MUGUR	*Casa cu ferestre argintii*

Ce ați pregătit pentru 23 August?

Minerii într-un nou roman

Dragoș Vicol

— Cu ce întîmpin eu cea de-a 15-a aniversare a eliberării patriei? — îmi repetă scriitorul Dragoș Vicol întrebarea. *Mai înainte de a răspunde, aș vrea să fac o confesiune. Actul de la 23 August mi-a deschis toate drumurile spre literatura vie, adevărată, puternic ancorată în realitățile vieții noi. De fapt, sînt clasificat printre scriitorii mai vîrstnici, care au scris și înainte de 23 August. Dar producția mea literară dinainte de eliberare n-a fost decît o căutare, o rătăcire sterilă pe drumuri care nu duc nicăieri.*

De aceea consider că debutul meu literar s-a produs abia cu romanul „Valea Fierului", apărut în 1953, și a cărui temă este tocmai lupta pe care o poartă un grup de bravi mineri dintr-o margine de țară, împotriva ocupanților hitleriști. „Valea Fierului" a fost așadar prima mea experiență literară pe drumul realismului socialist. Privitor la întrebarea dumneavoastră, am să încep cu volumul de versuri „Pluier încrustat". În multe din paginile acestui volum, care va apare în Editura Tineretului, se află versuri închinate patriei noastre în plină transformare socialistă. O a doua carte, „Povestiri adevărate", încearcă să surprindă chipuri și fapte, întîlnite în nenumăratele mele călătorii pe întreg cuprinsul țării...

Am lăsat intenționat la urmă romanul „În munții de miază-noapte", care trebuie să fie în librării peste cîteva zile. Și asta pentru că romanul acesta este o continuare a „Văii Fierului", în care m-am străduit să înfățișez roadele actului de la 23 August 1944. Eroii sînt în majoritate toți aceiași din „Valea Fierului"; de data aceasta ei sînt urmăriți în lupta și munca pe care o închină patriei, pe care vor s-o vadă înfloritoare pe măsura visului ce l-a însuflețit în cîncenele lupte duse acum 15 ani împotriva ocupanților hitleriști.

— De ce ați ales modalitatea romanului, pentru a înfățișa această lume în două epoci diferite?

— *E greu de dat un răspuns la această întrebare. Ori de cîte ori am încercat să scriu o nuvelă sau un poem despre această lume a minerilor, pe care o cunosc — cred eu — bine, nu am reușit pe deplin. Mă copleșeau mulțimea faptelor și măreția eroilor, diversitatea amănuntelor. Experiența aceasta m-a făcut să trag concluzia că romanul este modalitatea epică cea mai capabilă să exprime clocotul vieții și muncii noastre, inima și mintea constiință socialistă a omului contemporan.*

La ultima întrebare referitoare la proiectele literare, scriitorul Dragoș Vicol ezită să răspundă. Insist și aflu că va termina în curînd un ciclu de reportaje despre viața nouă a poporului nostru, ciclu care a și început să apară în „Scînteia", „Scînteia tineretului" etc.

— *Aș vrea să lucrez cîteva săptămîni ca reporter în regiunea minelor de mangan de la Suceava, pregătindu-mă astfel pentru cel de-al treilea volum al romanului „Valea Fierului".*

Alex. NICHITA

„Pe lespedea eroilor"

Sergiu Sarchizov

De la o vreme, în peisajul contemporan al muzicii românești se impune numele unui nou compozitor: Sergiu Sarchizov. Premiul I și titlul de laureat ce i-au fost recent decernate de juriul Concursului internațional de la Viena, pentru cîntecul de tineret închinat celui de-al VII-lea Festival Mondial, i-au relevat ca pe un talent promițător. Ne-am hotărît să-i luăm un interviu. Ajunși în fața casei sale, exităm a suna: prin ferestrele larg deschise se revarsă acordurile unui cîntec melodios. Peste cîteva clipe stăm de vorbă cu Sergiu Sarchizov. Pe pianul rămas deschis, observăm portativele însemnate de note.

— Sînt ultimele retușuri la poemul pentru cor și orchestră destinat Ansamblului M.F.A. — ne lămurește compozitorul.

Firește, discuția se axează în jurul ultimei sale lucrări: oratoriul „Pe lespedea eroilor", creat de compozitor în cinstea celei de a XV-a aniversări a eliberării patriei.

— După cum arată și titlul — precizează Sergiu Sarchizov — oratoriul pornește de la cîteva cuvinte pe care le evocă o lespede ridicată în amintirea comuniștilor căzuți în lupta din ilegalitate, trezind în memorie, treptat, imagini din trecutul de luptă al poporului nostru.

Frunzărim paginile partiturii și descoperim, aurpriși, că lucrarea se bazează pe o adevărată antologie în miniatură.

— Într-adevăr — ne confirmă compozitorul — libretul oratoriului e alcătuit de o manieră mai puțin uzitată: fiecare din cele 9 cînturi pornește de la o poezie sau un fragment de poem. Am folosit versuri ale poeților noștri contemporani. Procedeul, deși poate părea curios la prima vedere, este totuși legitim. Căci toate aceste versuri, cu particularitățile lor, nu fac oare parte din aceiași mare poem, pe care poezia românească contemporană, într-un efort colectiv, i-a închinat luptei nobile a comuniștilor? Oratoriul „Pe lespedea eroilor" nu reprezintă decît o modestă contribuție la această străduință colectivă.

Despre arhitectonica oratoriului, compozitorul ne dă lămurirea că e alcătuită din două părți mari, încadrate între un prolog și un epilog. Prima parte, cuprinzînd patru cînturi, („Prima carte", „Bat mîini nevăzute", „Ani de lupte, ani de greve" și „Nu se mai poate") culminează cu episodul Grivița 1933. Partea a doua evocă, în continuare, evenimentele pînă la 23 August 1944, folosind forme ca balada sau cîntecul de masă.

Compozitorul a trecut la pian. Ascultăm epilogul oratoriului. Un imn plin de bărbăție închinat partidului. Un imn de fierbinte recunoștință.

Privirea ni se oprește, întîmplător, pe o foaie de hîrtie rămasă pe un colț al mesei. E un scurt interviu destinat Radioului, cu prilejul transmiterii oratoriului „Pe lespedea eroilor". Citesc prima întrebare: „Ce a însemnat ziua de 23 August în viața dv.?

Răspunsul lui Sarchizov e revelator: „*A însemnat nașterea mea ca artist, ca muzician*".

Toșu MILCOVEANU

În pas cu actualitatea

Anatol Moldovan

— Și nu uitați să notați: filmăm anual 800 de subiecte pentru jurnalele de actualități (aș reține, cred, că fiecare jurnal cuprinde între 14-16 subiecte). Iar pentru 1960, sînt prevăzute 73 jurnale de actualități și 12 agricole. O simplă înmulțire și aveți singuri imaginea ritmului de lucru al studioului nostru...

Au fost frazele cu care tov. A. Moldovan, director al Studioului cinematografic „Al. Sahia", și-a început interviul ce ni-l acordase. La începutul discuției noastre, îmi furnizase o altă dată revelatoare: în 1951, un an după nașterea studioului, se realizaseră doar 38 de jurnale. În opt ani, producția sa cinematografică s-a dublat, atingînd nivelul mediu de productivitate al cinematografiilor mondiale cu vechi tradiții!

— Cred că trebuie să mai menționăm ceva: în urmă cu cîțiva ani, un subiect apărea pe ecrane la o lună, o lună și jumătate de la evenimentul consemnat. Anul trecut, în seara lui 1 Mai, spectatorii bucureșteni și cei din alte patru centre ale țării au și putut viziona filmul realizat în culori în chiar dimineața aceleiași zile. Operativitatea este o lege a muncii noastre. O știți de altfel prea bine dv., gazetarii: în fond și noi sîntem un ziar, un ziar în imagini însuflețite.

I-am solicitat apoi tov. Moldovan unele amănunte cu privire la producția cinematografică pe care studioul o închină aniversării a 15 ani de la eliberare.

— Operativitatea, promptitudinea cu care trebuie să răspundem evenimentelor actualității nu exclud, ba dimpotrivă presupun o foarte amănunțită și din timp planificare. De un an întreg, studioul muncește intens pentru a întîmpina cum se cuvine marea sărbătoare. Filmările reportajului „Bicaz—coia 503", pe care l-am trimis la Festivalul cinematografic internațional de la Moscova, s-au făcut în ianuarie și au fost gata în februarie. Tot din vreme a fost conceput și filmat documentarul „Și azi răsună valea", a cărui premieră are loc în aceste zile.

— Titlul acestui documentar amintește de primul nostru film artistic de după 23 August, „Răsună valea". Au vreo legătură unul cu altul?

— Da. Filmul evocă, în modul documentar, munca patriotică de pe șantierul Bumbești-Livezeni și ne prezintă apoi, în zilele lui 1959, pe cîțiva din foștii brigadieri de atunci: unul e director de întreprindere, altul activist, un al treilea — brigadier pe un nou șantier național, un altul — operator de imagini: Constantin Ionescu, însuși autorul imaginii filmului de față.

— Considerați acest documentar ca cea mai importantă realizare a studioului din această perioadă?

— E o realizare interesantă, dar nu cea mai însemnată. Vom prezenta, în cinstea lui 23 August, premierele a două documentare de lung metraj: „Pagini de viteje", un film realizat pe bază de documente cinematografice și evocînd participarea armatei române la lupta împotriva fascismului, ca și prietenia de arme româno-sovietică. Celălalt film este o coproducție româno-sovietică în culori, intitulată „Pe drumurile Romîniei" și închinată construcției socialismului în țara noastră, realizărilor oamenilor muncii.

— Jurnalul de actualități urmărește și el avîntul muncii patriotice desfășurate în cinstea lui 23 August?

— Fără îndoială: avem o rubrică permanentă care conține cîte 3-5 subiecte în fiecare jurnal săptămînal, subiecte reflectînd realizări ale oamenilor muncii. Dar în afara acestora, am mai terminat o serie de filme documentare de scurt metraj, ca: „Generația lui 23 August", „Noul oraș, Oneștii", „Tineretul de pe șantiere", „Școala muncii", „Femeile în R.P.R.", „Carpații răsăriteni", precum și două ediții de cîte 300 m peliculă — „Ieri și azi" în București și într-o regiune petroliferă. Dacă mai adăugați amănuntul că o parte din aceste filme au fost dublate și în limbi străine, pentru a fi trimise peste hotare, aveți imaginea activității desfășurate de studioul nostru în această perioadă.

Sanda FAUR-DIMA

Vlaicu BÎRNA

LÎNGĂ ALE VIEȚII IZVOARE

Pe-atunci piuteași
Pe riul cel mare al nopții
Cîntam un cîntec de moarte
Din lîncede strune
Și Charon, la cîrmă,
Pe undele vechiului Lethe
Cu muta lui mască de piatră
Ne asculta
Prohodul anilor tineri.

Un cor de duhuri
Zburau pe deasupra
Cu glasuri de cobe
În noapte țipînd ca ereții:
„Aezi, cîntați-vă spleen-ul,
Și amarul din gînd,
Puneți în alambic
Tristețea și suspinul,
Extrageți din ele
Subtila otravă a vieții!
Apoi închideți-le bine
În eprubeta de spițer
Cu-azururi și adormitor eter,
În cristaluri multicolore
Cu-nfloriturî și clinchete sonore"...

Treceam prin ostroave
Cu trestii uscate și frînte
Cu nuferii putrezi pe fund
Prin liniștea deasă
Și cîntecul nostru
Întindea peste ele zăbranic de ghoață
Iar păsări de noapte
Zburînd, ne-nginau,
Cu aceleași refrene:
„Abizul! Abizul!"
Departe, un freamăt,
Ca o mare mugind,
Auzeam oamenii
Din ultata cetate;
Cărările spre ei — în neguri pierdute,
Punțile, ascunse, tăiate.

Luam ocheanu'
Și sub zarea înecată de fumuri
Priveam într-acolo
Cu inima rece;
Drumuri și drumuri
Împînzeau panorama
Din hotar în hotar
Și-n cuprinsul lor, viermuind,
Un carnaval de coșmar:
Hîde paiațe,
Burtoși saltimbanci,
Rotundele pioșniți
Umflate cu sînge,
Poleite cu aur de multe carate,
Făcînd tumbe peste cloconul trudnic și viu
Al mulțimilor încătușate.

Corul de duhuri
Ne striga
Din țările bolnavelor văzduhuri:
„Feriți, feriți,
Depărtați-vă de freamătul diurn,
Suiți scările azurului
Spre turn,
Plutiți mai departe cu norii
Pe apele negre
Spre veșnicie.
Lumea celor vii e zădărnicie,
Zădărnicie!"

Dar iată
Dinspre cetate
Peste-al norilor ocier,
Prin negura veche,
Prin bura scămoasă,
Se vesti aurora
Desfășurîndu-și
Roșul ei steag de mătasă.
Sub luminile ei aurite
Mulțimile începură să cînte
Și stihia nopții foșnea
Ca iarba culcată de coasă
Și lanțuri, pe rînd, căzeau frînte.

Glasurile mulțimii
Săgetară văzduhul pînă la noi
Trezindu-ne din visul sterp,
Zgîlțîindu-ne din lîncezeală și torpoare:
„Vă așteptăm, ne spuneau,
Lăsați zmîrcurile nopții
Și turnurile — singuratice culbare —
Înconjurate de plaurul funebru
Al ceții,
Ridicați-vă cu noi
Frunțile în soare;
Cîntați-ne nădejdile de ieri
Izbîndite acum;
Opintirile, zăngerările
Și luminile acestui nou drum,
Cîntați biruitorul cîntec al vieții".

Inimile, pătrunse, ne-au tresărit
În aureola aceiui răsărit
Și răscolitoarea chemare
Ne-a înțeles din ostroavele nopții
Pe drumul cetății,
În clocotul ei,
Lîngă oameni și steaguri,
Lîngă ale vieții izvoare,
Sub bolțile lui August cel mare.

AH, MUGURII!

Mugurii acelor nădejdi din Prier,
Totdeauna vii, niciodată pierdute,
Zăvorîte în inimi prin stîle betege,
Sînt astăzi tulpini
Și crengi încărcate de roade
Iar August,
Sub liberu-i cer,
Cîntînd, le culege.

Bucuriile și supărările lui Onișor

Schiță de Liviu MAIOR

Ilustrație de Tia PELTZ

Maistrul Balotă apropie lanterna pînă lîngă obrazul tînărului:

— Ce e cu dumneata aici?

— Nimic.

Sta așezat pe o bîrnă groasă, cu spatele proptit în peretele galeriei. Un obraz rotund, năpădit de transpirație, doi ochi mari, sfîrîind viu.

— Cum, adică, nimic? Ce faci aici?

— Nimic. Aștept să sune încetarea.

— Ce s-a întîmplat, frate? N-ai de gînd să vorbești?

— S-a întîmplat ceva... Mi-e tare rușine...

Maistrul își mușcă buzele:

— Cum te cheamă, tovarășe?

— Vasile D. Costea.

— A, da... După cîte țin minte, faci parte din echipa lui Onișor. Te-ai certat cu el?

— Da.

— Și cine e vinovat?

— Eu.

— A, da, așa... Îmi pare bine că ești sincer. Ia povestește cum s-a întîmplat.

Și se așeză pe bîrnă alături de el.

★

Dumitru Onișor are o vorbă:

— Să știți, fraților, că iar ne ia dracu' nevasta.

După care adaugă aproape îndată:

— Da' e bine, neamule.

Și nu e bine de loc... Toată lumea știe, în asemenea momente, că Onișor e cătrănit peste măsură. Că în scurtă vreme ochii lui albaștri, senini, vor căpăta luciri tăioase, că de sub mustățile sale albe va începe să tune și să fulgere.

În ziua aceea, pe la 12 și jumătate, Onișor se opri dintr-o dată din lucru și, ducîndu-și mîinile în șolduri, rămase pe gînduri. Băieții pricepură că o undă de supărare se strecurase în sufletul șefului lor. Tăcuți, schimbînd doar priviri furișe, își văzură mai departe de lucru. Pe trei sferturi goi, înalți și zdraveni ca niște atleți, încărcau în vagonete cărbunele despicat de perforatoare. Deodată Onișor își reluă vorba:

— Da, iar mi-a luat dracu' nevasta.

Și oamenii se opriră drepți, nemișcați:

— Ce s-a întîmplat?

— Ce s-a întîmplat? Dacă n-aveți minte și judecată, ce să faceți, întrebați, n-aveți încotro...

(În paranteză fie spus, nimeni nu se supăra cînd Onișor vorbea în felul acesta).

— Dacă pînă la ora asta n-a sosit armătura, înseamnă că e bine, neamule. Mai scoatem cărbune cel mult o jumătate de oră. Nu mai putem înainta.

— Poate vine pînă atunci.

— Poate... Și dacă nu vine? Și dacă vine abia la două? Atunci pînă cînd terminăm de pus lemnul, sună încetarea. Mai scoatem un drac azi! Și chestia e că pierdem întrecerea. Ne-o ia Holobuț înainte.

— Și Holobuț trebuie să armeze azi. Dacă nu vine lemnul pentru noi, înseamnă că nu vine nici pentru el. E un singur transport pentru toată galeria. Stăm noi, stau și ei.

—Mda—mormăi șeful. Nu e în regulă nici așa.

Atunci Vasile Costea spuse:

—Mă reped eu pînă la punctul telefonic. Să iau la întrebări sectorul. Să știm pe ce lume trăim.

Onișor îl privi atent. Tare-i era drag băiatul acesta. Tocmai de aceea îi spuse:

— Bine, mînzule! Fugi și vezi.

Căci dacă nu i-ar fi fost drag, i-ar fi zis: „bine, băiatule", sau „bravo, domnule", sau „în regulă, tinere".

Costea plecă. Nu mai aștepta colivia, ci coborî de-a dreptul pe pîrtia lunecoasă, mîzgoasă, a jgheabului de troliu. Telefonă:

— Ce faceți, tovarăși, cu lemnul? Trebuia să-l

avem aci de multă vreme. În curînd stăm de pomană!

— E un carambol la 309—i se răspunse. N-am mai avut de mult așa ceva. Pînă se repară linia, mai trece o oră. Abia pe la două sosește transportul.

Se înapoie trist, nehotărît.

Deodată, la gura troliului, o surpriză: înșirate în fața lui, trei vagonete încărcate vîrf cu armătura.

— Ce e cu lemnul ăsta? — izbucni Costea.

E pentru Holobuț — răspunse unul dintre descărcători

Cum adică? A sosit transportul?

— Nu. Transportul sosește peste o oră. E carambol pe linie. Armătura e rămasă de la orizontul 509; Holobuț a aflat de ea și a cerut-o.

Costea rămase cu gura căscată. Apoi urcă repede scările suitoarei și ajunse într-un suflet în abataj.

— Au sosit trei vagonete cu lemne — spuse el.

— Bravo, mînzule! — se însenină Onișor. Așa treabă, mai zic și eu. Haidați!

Băiatul căscă gura, vru să spună ceva, dar nu mai apucă. Toată echipa ieșise din abataj și se îndrepta cu pași repezi spre macara.

Troliul începu să zurule. Prinse de cablu, bîrnele, scîndurile și stîlpii începură să ajungă sus. Pînă la abataj, abia șase metri. Băieții erau numai mișcare, numai suflet. Onișor părea în culmea fericirii:

— Într-o oră, terminăm armarea! Pînă la trei, mai scoatem cinci tone. Am spus eu bine azi dimineață că pînă-n prînz trimitem sus 25 de rîzne.

Atunci se produse o întîmplare neașteptată. Neașteptată pentru Onișor. La gura abatajului se ivi Holobuț. Mic, îndesat, privind cu seninătate ca totdeauna. După el, băieții din echipă.

— Iaca unde-i lemnul nostru — vorbi el. Anafura și grijania ei de lume!...

Holobuț se înfuria sau se bucura, înjura sau doinea, mereu cu aceeași voce liniștită. Ți se părea că glumește mai degrabă. Dar acum nu glumea de loc.

— Ce mormăi tu acolo? — se oțărî Onișor.

— Zic așa: noi comandăm armătura, iar voi ne-o luați de sub nas. Faină treabă; treaba dracului, nu a noastră!

Onișor îl privi pe Costea:

— Ce e cu lemnul ăsta, Costeo?

Băiatul își feri privirile.

— Îți spun eu ce e — făcu aproape amuzat Holobuț. Simplu: armătura nu-i a voastră, ci a noastră. A prisosit ceva lemn la orizontul 509 și l-am cerut pentru noi. Pe linie-i carambol, știți foarte bine.

Ochii lui Onișor scăpărau:

— Așa a fost, domnule? Ai luat lemnul lor?

Tînărul tăcea mereu.

— Cearta nu-i de leac acum — interveni Holobuț. Dați-ne lemnul mai bine.

Onișor oftă, lăsîndu-se pe-o grămadă de minereu.

— Luați-l...

După plecarea echipei, toți rămaseră nemișcați, tăcuți, o bună bucată de vreme. Încet, abia perceptibil, șeful echipei întrebă:

— Ce-a fost în capul tău, Costeo?

Era lucru știut: nimeni nu avea tăria de a ascunde adevărul în fața lui Onișor. Nimeni nu putea să mintă, privind în ochii bătrînului. Cuvintele-ți ieșeau singure, chiar dacă ai fi încercat să le oprești.

Costea răspunse trist:

— Am văzut că au sosit trei rîzne cu lemn. Asta am și spus cînd m-am întors în abataj. Nu m-am gîndit să zic că sînt pentru noi, dar cînd v-am văzut așa de fericiți că avem armătură, n-am îndrăznit să vă opresc să o luați. Am socotit că tovarășul Holobuț nu va afla atît de curînd că i-am luat lemnul, că între timp va sosi transportul și că totul se va aranja. Pe fericirea mea că așa s-a întîmplat...

Onișor oftă:

— N-am pățit asemenea rușine de cînd mă știu.

Și, privindu-l pe Costea:

— Nu mai pot să te văd în ochi. Pleacă imediat!

Băiatul scînci ceva. Ceilalți tineri deschiseră gura, dar nimeni nu scoase un cuvînt.

— Afară! — tună bătrînul.

Și băiatul se îndepărtă cu pași moi, nesiguri.

★

Maistrul Balotă se scărpină sub bărbie:

— Așa devine cazul, carevasăzică...

Ochii tînărului sticleau. Bărbia îi tremura.

— E drept, nu-i de loc frumos ce-ai făcut — continuă Balotă. O să trebuiască să te sancționăm pentru treaba asta. Acum, haida la echipă!

— Nu pot. Mă alungă șeful.

— Mergem împreună. Nu te alungă nimeni.

Îi găsiră lucrînd de zor. Întăreau cu bîrne și stîlpi pereții și cupola abatajului. Onișor își recăpătase buna dispoziție:

— Văd că aveți cu ce arma — spuse Balotă. De unde lemnul?

— De la Holobuț. Am împărțit pe din două cu echipa lui lemnul adus de la 509. Armăm noi patru metri, armează ei patru metri. Pînă se gată lemnul, sosește transportul, așa că nu stăm o clipă degeaba.

— Nu mai înțeleg nimic. Parcă erați certați cu toții pînă de curînd.

— Ne-a trecut. A venit Holobuț la noi și ne-a propus să împărțim materialul. „Ne întrecem în muncă, da'n condiții egale" — a spus el. Așa e și just.

Maistrul privi spre Costea:

— Cred că ai ce învăța din toate acestea. Nu crezi?

Onișor se înnoură:

— I-am spus domnului ăsta să nu mai calce aci.

— N-ai dreptul să-i spui așa. Lasă-l să lucreze. Pentru ce-a făcut, își va lua pedeapsa pe care o merită. Hai la treabă, tovarășe Costea!

Cu capul și privirile plecate, Costea înșfăcă o grindă și începu să lucreze cu năduf. Balotă zîmbea. Zîmbea și Onișor.

★

Trei zile la rînd Costea a lucrat fără să scoată aproape un singur cuvînt. Onișor nu-i adresa decît comenzi scurte, pe un ton aspru. Și încordarea dintre bătrîn și băiat îi făcea tăcuți, încordați și pe ceilalți doi tineri.

„Peste trei zile serbăm Ziua Minerului, își spuneau ei. Onișor ține să o sărbătorească în fiecare an cu mare pompă. O pregătește cu zile și săptămîni înainte. Or, la un pahar, omul uită multe. Și nu e Onișor omul să poarte pică vreunuia". Unul dintre băieți chiar aflase că șeful lor scrisese unui vărișor din Aiud să se „arunce" cu trei damigene de vin pînă la Lupeni.

Cunoșteau și ritualul. După serbarea cîmpenească, la care participau sute de mineri, Onișor își lua „puii" deoparte și-i invita acasă. Și de-abia cînd se vedeau ajunși la el, pricepeau cu cît fast, interes și migală pregătise șeful lor petrecerea. Mîncarea și băutura ajungeau pentru douăzeci de persoane, nu pentru cinci-șase. „Cum va fi anul acesta? — se întrebau ei. Va fi chemat și Costea?"

Dar privirile lui Onișor continuau să rămînă la fel de tăioase ori de cîte ori îl întîlneau. Așa pe Costea îl întărîta: „La urma-urmei, dacă șeful nu vrea să mă ierte în nici un fel, voi cere să fiu mutat în altă echipă! Se poate lucra bine oriunde!" Dar în adîncul sufletului simțea că se minte singur, că inima i se strînge de durere, că Onișor i-a rămas și în continuare cel mai drag dintre minerii Lupenilor.

La serbarea cîmpenească se ținu departe de membrii echipei. Se amestecă alurea prin mulțime și, spre înserate, porni spre casă. Deodată se pomeni înconjurat de un grup vesel: Holobuț și băieții.

— Încotro, pui de ciocîrlie?

— Acasă.

— Acasă? Tot certat ai rămas cu Onișor?

— ...

— Ei las' că vă-mpăcați voi. Așa e bătrînul: te lasă o vreme să te perpelești — și zău că nu-ți strică — pe urmă te ia de cap și te sărută. Pînă una-alta, vino cu noi. De fapt noi doi trebuia să fim certați mai rău, dar uite că ne-a trecut. Sîntem mineri, ce dracu'!... Hai, băiete!...

Dar tot atunci răsări ca din pămînt Onișor. Își privi ortacul din cap pînă-n picioare și întrebă cu severitate:

— Unde-ai fost pînă acum? Nu te-am văzut nici la miting, nici la serbare! Unde umbli?

Costea se înfioră, dar de bucurie. Cu glasul acesta aspru Onișor vorbea numai cînd era bine dispus.

— Am fost peste tot.

— Atunci de ce te-ai ținut departe de noi? Nu știai că de Ziua Minerului toată echipa e invitată la mine?

Și luîndu-l de umeri, făcu cu el stînga-mprejur. Îl privea în ochi cu aceeași asprime:

— Avem un vin grozav... Da' tu ne faci de trei ore să umblăm care încotro, doar-doar te-om găsi...

Și zîmbind ușor, adăugă:

— Așa, măi mînzule!

Da...Era semn sigur că supărarea luase sfîrșit.

FLACĂRA OBIECTIV

● *Conform unei aprecieri a ziarului „Tribune de Genève", în momentul de față Turcia este țara care face — în raport cu posibilitățile ei financiare, și așa anemiate — cele mai mari cheltuieli militare în vreme de pace. Lucrul acesta îl resimte în primul rînd populația, pe umerii căreia cade povara tot mai grea a impozitelor și a scumpirii vieții.*

● *Segregație rasială... pe ring. În statul Louisiana din S. U. A. cîțiva politicieni obtuzi au întocmit o lege prin care se interzice orice competiție de box între albi și negri. În schimb, nici o lege nu-i împiedică pe huliganii albi să atace un negru pe stradă și să-l facă nu numai knock-out, dar să-l și desfigureze sau chiar să-l ucidă, nepedepsiți.*

● *Domnul M. Delouvrier, delegatul general al guvernului francez în Algeria, a recunoscut că în prezent numărul algerienilor deținuți în lagărele de concentrare, botezate de circumstanță „centre de primire", trece de un milion. În schimb, teritoriul Algeriei este din zi în zi tot mai mult un cîmp minat pentru colonialiștii francezi, gata oricînd să-i arunce în aer.*

● *O corespondență a agenției americane „United Press International" se referă la situația din ce în ce mai alarmantă din Vietnamul de sud, unde au loc frecvente ciocniri între unități ale armatei lui Ngo Dinh Diem și detașamente de gherilă, formate din forțe ostile clicii din Saigon.*

● *Expansiunea neocolonialiștilor americani în Africa devine tot mai insistentă, pe măsură ce englezii, francezii și belgienii se văd neputincioși să facă față răbufnirilor mîniei populare în coloniile lor „tradiționale".*

Cum însă americanii nu sînt primiți cu brațele deschise, ci cu ură, mister Satterwhite, secretar de stat adjunct al S. U. A. pentru problemele Africii, avertizează că situația în zonele vizate de expansiunea americană este cu totul alta decît cea din epoca penetrației engleze și franceze. Această expansiune este îngreunată de lupta popoarelor Africii. Satterwhite se referă la mișcările de luptă anticolonialistă, denumindu-le „explozii locale" dar „extrem de îngrijorătoare". Și are dreptate!

● *Fenomenele de criză ce se manifestă în Germania occidentală au început să se resimtă și în Berlinul de vest. Potrivit unor date recente, numai în decurs de un an au trebuit să-și închidă porțile nu mai puțin de 670 de întreprinderi, ateliere meșteșugărești și firme comerciale.*

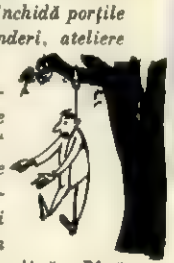

● *Neavînd ce face, cîțiva studenți libanezi aflați într-o excursie și-au propus să încerce „pe viu" senzațiile unui condamnat la moarte prin spînzurătoare. Unul dintre tineri a legat o frînghie de craca unui copac și apoi și-a vîrît capul în laț, rămînînd spînzurat pentru o clipă. Pînă la intervenția colegilor, jocul de-a spînzurătoarea s-a încheiat tragic: studentul amator de „senzații tari" a fost internat în comă la spital.*

D. B.

Etajul II al spitalului din Piatra Neamț a fost afectat pentru tratamentul gușii.

RĂZBOIUL împotriva... gușii

Reportaj de F. URSEANU

Vara anului 1949. Un tinerel brunet, vioi, venit din altă parte, admira acest colț pitoresc al ținutului. În dreapta, munți; în stînga, tot munți. Printre ei, doar apa învolburată a Bistriței și drumul. Drumul pietruit, pe care-l străbătea acum într-o șaretă.

La o cotitură a șoselei, un muntean.

— Mai e mult pînă-n sat, la Oanțu?

Omul privi iscoditor spre tînărul cu ochelari groși, tuși de vreo două ori în pumn, așa, ca să mai cîștige din timp, și în loc de răspuns, zvîrli și el o întrebare:

— Vă duceți chiar la Oanțu? La Oanțu, unde gușa se leagă cu lanțu'? Nu cumva matale îi fi doftorul cel nou?

Întinzînd apoi brațul spre răsărit, arătă către sat:

— Nu-i departe: o aruncătură de băț. Dincolo de Pîngărați!

Apoi dispăru printre brazi, rușinîndu-se parcă; de gît îi atîrna și lui o gușă enormă.

... Cînd șareta a intrat în Oanțu, oamenii știau cine vine. Cum și în ce fel au aflat, nu se știe exact nici pînă în ziua de azi. Un lucru era cert: că s-au „pitit". „Ce, gușa îi boală? — spuneau ei mereu. O avem fiindcă așa a lăsat-o dumnezeu... A avut-o și tatăl fiecăruia dintre noi, și bunicul, și străbunicul"...

Unii au gușa mai mică, alții, mai mare: cît o minge, cît doi pumni la un loc, cît un cimpoi... Dar despre ăștia, vechile credințe spuneau că au fost ajunși de... blestemul cuiva. „I-a înțepat fotografia în gît, vreo ibovnică părăsită mai demult — explicau, cu falsă înțelepciune, cîte o babă sau cîte un moșneag. Și blestemul nu-l poate scoate doctorul. Îl vindecă numai descîntecul". Alții aveau altă „părere" despre gușă — mai „științifică": „Se trage din viermii din apă, neîcușorule; cînd o bei, viermișorii rămîn în gît și îl umflă. De aceea, viermilor le zicem guguliță..."

O MOȘTENIRE RUȘINOASĂ

În acest mediu a venit cu un deceniu în urmă medicul trimis de Institutul de endocrinologie din București, ca să lupte împotriva gușii endemice, într-un ținut unde boala asta se manifestă în proporție de 80-100%.

Focare de „distrofie endemică tireopată" — cum i se spune maladiei în nomenclatura școlii medicale românești — nu erau, desigur, numai la Oanțu, acolo unde „gușa e atît de mare, c-o poți lega cu lanțu'" — cum ziceau chiar oamenii din partea locului. Erau focare și mai sus: la Broșteni, la Călugăreni, la Bistricioara, la Ceahlău; și mai la vale mult, în satele de lîngă Tg. Ocna; și la răsărit, pe lîngă Tg. Neamț. Așa după cum erau focare serioase și în alte părți ale țării, în unele zone submuntoase — în Muscel sau în Maramureș — și chiar în unele sate din cîmpie. Mii și mii de cazuri. Mii de oameni roși de boală, diformi, vlăguiți de puteri, cu medie de viață scăzută, unii cu descendenți cretini sau nevropați. Aceasta era una din moștenirile rușinoase pe care ni le-a lăsat regimul burghezo-moșieresc.

În anii regimului nostru s-a pornit o activă campanie pentru combaterea gușii endemice, pentru înlăturarea ei completă. Cu ajutorul de zi cu zi al organelor de partid, care au mobilizat toate forțele locale, medicii endocrinologi și, alături de ei, medici de alte specialități au început lupta. O luptă grea ce trebuia dusă nu numai împotriva bolii, ci, în primul rînd, împotriva mentalității înapoiate a bolnavilor care, datorită inculturii și obscurantismului în care fuseseră ținuți în trecut, socoteau gușa drept o tradiție și o fatalitate, fiind în consecință refractari oricărui tratament medical.

O asemenea luptă, o campanie de asemenea proporții ar fi fost de neconceput în urmă cu un deceniu și jumătate.

NU NUMAI IODUL...

Un lucru e precis: boala de care vorbim e strîns legată de glanda tiroidă. Simptomul principal se cunoaște, de asemenea: apariția gușii. Cauza? Lipsa de iod din alimentație. În anumite regiuni, deși iodul există în natură, totuși, din cauza unor combinații chimice, nu trece în suficientă măsură din pămînt, în plante sau în apă. De aceea nu ajunge în cantitatea necesară în organismul omului care locuiește în aceste locuri. Or, iodul constituie un element de bază al glandei tiroide. În căutarea acestui element — atunci cînd e deficitar — tiroida crește. Și crește mereu, ca și cum i s-ar ordona: „Mărește-ți capacitatea, ca să poți obține mai mult iod!" Iată deci originea gușii și explicația măririi ei. E vorba așadar de o boală legată de lipsa de iod din anumite regiuni, de o patologie geografică, cum o numesc oamenii de știință.

Factorul geografic nu-i însă singurul determinant — o spune academicianul Ștefan Milcu, directorul Institutului de endocrinologie „G.I. Parhon" al Academiei R.P.R. Cauzele care au agravat în trecut răspîndirea gușii endemice au fost mizeria și sărăcia care domneau în satele din regiunile respective, ca în toate satele țării. Și lucrul acesta îl dovedesc cercetările științifice. Gușa endemică era de 5-6 ori mai frecventă acolo unde populația era subalimentată. Or, se știe că, sub stăpînirea burghezo-moșierească, în satele cu populație suferindă de gușă endemică „lista de bucate" a locuitorilor nu depășea zeama de urzici ori de știr și mămăliga. Carne sau grăsimi? Rar de tot! Și multe din satele cu gușați, acolo unde oamenii se stingeau înainte de vreme, unde se nășteau copii degenerați, erau așezate pe domeniile regale sau la doi pași de castelele princiare (domeniile Broșteni din fostul județ Neamț sau castelele prinților Ghica și Știrbey din Comănești și Dărmănești-Bacău, de exemplu).

Dar cine dintre conducătorii de atunci ai țării avea interesul să se ocupe de viața, de sănătatea și de alimentația acestor oameni?

GUȘA NU VA MAI FI O PLAGĂ...

Războiul contra gușii durează de zece ani. Iar boala este în curs de lichidare. Ca să se ajungă aici, n-a fost lucru ușor.

— Cu ce ați început?

Întrebarea am adresat-o „tinerelului" care în '49 a descins la Oanțu: doctorul Negruțzi, medicul de care v-am vorbit la început. Azi e mai „bătrîn" cu zece ani și se ocupă tot de gușă, și tot prin aceleași locuri, împreună cu alți medici specialiști.

— Cu ce-am început? Cu sare și... răbdare — spune el glumind, dar, în același timp, și cu toată seriozitatea. Răbdarea a fost pentru medicii endocrinologi, iar sarea... pentru bolnavi. Numai că sarea pe care le-o serveam noi era din cea obișnuită, ci sare iodată, sare specială pentru regiunile gușatene — singurul mijloc prin care la început, puteam să le dăm iod bolnavilor. Credeți că ea a fost consumată chiar atît de ușor? „N-avem nevoie de ea, nu sîntem bolnavi!" — protestau unii. „Iodul ne strică mîncărurile" — spuneau femeile. Altele se plîngeau că le provoacă „explozii" în ciorbe (micile „explozii" erau provocate, în realitate, nu de iod, ci de sarea care era grosieră). Și fiindcă s-au luat măsuri să nu se mai vîndă sare neiodată în magazine, localnicii au început a consuma, cu încăpățînare, sare pentru vite — drob — pe care și-l pisau în piuliță.

Cu multă răbdare, cu înțelegere, oamenii au continuat să fie lămuriți. Au trebuit însă, pentru acest proces, ani și ani. Azi, în fiecare casă există cutia cu sare iodată. Tineri și vîrstnici primesc și înghit regulat tablete iodate. Li se face tratament profilactic femeilor gravide, mamelor, copiilor, se execută controale medicale periodice în dispensarele endocrinologice. Și sute de oameni vin să asculte conferințe medicale. Lămurirea și educația sanitară, profilaxia și tratamentul, cît și îmbunătățirea condițiilor de viață și de alimentație au dat roade. Astăzi, foarte puțini sînt acei care mai cred că gușa le-ar putea-o aduce blestemul sau însuși... dumnezeu. Fiindcă, de ani de zile, li s-a explicat originea bolii și de către doctor, și de către învățător, și de către toți oamenii mai luminați din sat. Și, mai ales, fiindcă au constatat, prin propria lor experiență și prin experiența consătenilor lor, că gușa e vindecabilă prin tratament medical.

Rezultatul practic: după zece ani, peste 50% din populația regiunii de care vorbim e complet sănătoasă; restul e pe cale de însănătoșire. Adulții dau acum randament în muncă; copiii, la învățătură. În regiunea Bacău, cu prilejul sondajelor făcute în ultimii trei ani, *nu s-a mai găsit nici un singur cretin printre nou-născuți*. Se naște deci o generație fără stigmatul gușii. Nu se mai văd nici „gușile mari", care la unii bătrîni ajungeau pînă pe piept. Mulți dintre ei s-au operat.

La Piatra Neamț, o secție a unui mare spital este rezervată operațiilor de gușă. Pînă în 1950, o astfel de operație era privită cu spaimă de către bolnav — ba chiar și de către chirurg (care nu folosea încă tehnica nouă, de acum). Azi, chirurgii de aici operează o gușă, tot atît de ușor ca o apendicită. Peste 500 de operații de acest fel au fost făcute numai în cîțiva ani. Și cei operați sînt acum oameni voinici, vigurosi, perfect capabili de muncă. Unii dintre ei sînt cîrmaci pe plutele care coboară pe Bistrița, alții, țăpinari pe crestele Carpaților...

★

Iată un aspect din lupta dusă, în anii regimului nostru, pentru lichidarea tristelor moșteniri lăsate de trecutele regimuri și în privința sănătății publice. După lichidarea, ca boală endemică, a malariei, urmează lichidarea gușii endemice. Războiul împotriva ei continuă; în viitorii ani ea va fi doar o amintire.

Armele de luptă împotriva gușii: sarea iodată și diferite medicamente.

15 minute fără inimă

Operația a început. Sub mîinile îndemînatice ale medicilor, inima operatului — cîinele — a fost exclusă din circuit. Locul inimii a fost luat de aparatul cord-plămîn artificial, care, sub controlul echipei de medici reanimatori, își face datoria.

Înlocuirea celor mai importante organe ale omului pare ceva de domeniul fantasticului. Așa și este. Înlocuirea lor definitivă este încă un lucru imposibil. Dar oare înlocuirea provizorie, limitată, a funcțiunii unor asemenea organe, în vederea și în timpul intervenției chirurgului asupra lor, nu este posibilă?

... În sala de operații s-a așternut liniștea. Chirurgul și asistenții săi și-au început activitatea. Incizia în dreptul inimii a fost făcută. Inima a fost scoasă și... chirurgul lucrează pe ea liniștit, fără grabă.

Dar cum este posibil acest lucru? Cum se asigură viața pacientului — deci circulația sîngelui în organism — dacă inima este supusă unei operații ce necesită un timp mai îndelungat? Răspunsul ni-l dă, după terminarea operației, tov. conf. dr. F. Mandache, șeful clinicii chirurgicale de la Spitalul Brîncovenesc din Capitală și conducătorul colectivului de medici, ingineri și tehnicieni care au realizat, inspirîndu-se după o instalație sovietică, un aparat cord-plămîn artificial.

— Este un aparat care, în cazurile cum este cel pe care l-ați văzut, realizează artificial, în locul inimii, funcțiunea ei, circulația sîngelui făcîndu-se normal și asigurîndu-se celui operat o respirație normală.

Cord-plămînul se compune dintr-o pompă care înlocuiește funcțiunile inimii, precum și dintr-un tub de sticlă în care sîngele vine în contact cu oxigenul. Aparatul mai este de asemenea prevăzut cu un tub de sticlă siliconată, specială; nepermițînd sîngelui ca, atunci cînd vine în contact cu șuvoiul de oxigen, să facă spumă, se evită în felul acesta posibilitatea creării unor cheaguri de sînge sau goluri de aer (embolii). Sîngele oxigenat este depozitat într-un rezervor, numit arterial, de unde este pompat în organism, după ce a fost încălzit termostatic la temperatura corpului. La început, aparatul se pune în funcțiune cu o cantitate de sînge conservat, iar apoi, în circuit, este folosit și sîngele bolnavului. Cord-plămînul nu are mai mult de 50 kg și este înalt de 1,5 m; la această greutate, aparatul poate fi ușor transportat.

Operația de care am vorbit mai sus nu a fost făcută pe un om, ci pe un animal. Cord-plămînul este încă în fază experimentală. Dar rezultatele experiențelor sînt dintre cele mai bune. Astfel, cu ajutorul aparatului s-a făcut posibilă o excludere de 15 minute a cordului din circuit, iar procentul supraviețuitorilor a atins 85 la sută. Meritul aparatului este cu atît mai mare, cu cît rezultatele obținute cu ajutorul lui pot fi comparate cu cele mai bune rezultate experimentale obținute în străinătate.

Cord-plămînul artificial a fost realizat în vederea abordării chirurgicale a unor leziuni cardiace congenitale (comunicările interventriculare, interauriculare complicate și atrioventriculare, stenoza aortică etc.). De asemenea, aparatul este menit să ajute la reanimarea stărilor grave de colaps terminal (șoc grav, premortal), redîndu-se vieții bolnavi care, prin mijloacele actuale, nu mai pot fi salvați. Chirurgul va putea lucra în condiții optime, nestingherit de hemoragii, căci va putea avea cordul uscat în mînă.

I. LIVADARIU

Ouă mai multe și păsări mai grase PRIN RADIOACTIVITATE

Nu există azi nici un sector al vieții — fie ea animală, fie vegetală — în care progresele științei să nu-și arate roadele. Se fac experiențe zi de zi și se aplică rezultatele obținute atît pentru controlul sanitar al diferitelor specii de animale și plante, cît și pentru îmbunătățirea condițiilor de evoluție ale acestora.

Am văzut, de pildă, cum în domeniul zootehnic, urmînd exemplul crescătorilor din Uniunea Sovietică, cercetătorii noștri de la stațiunile experimentale Băneasa, Slobozia și altele au folosit cu succes razele ultraviolete la creșterea păsărilor domestice sau produsele antibiotice la protecția purceilor de lapte și a puilor de găină. I-am văzut apoi pe zootehnicienii noștri trecînd la metode și mai noi și obținînd succese remarcabile prin administrarea clorurii de cobalt, diferitelor specii de animale. Cu această din urmă metodă s-a putut obține, printre altele, o sporire cu peste 15 la sută a producției de ouă.

Și iată că primim o fotografie din Uniunea Sovietică, în care ni se arată că și aceste metode au fost depășite de mersul înainte al științei. Aici, ca și în toate celelalte domenii în care activează neobosiții cercetători ai noului, au survenit alte descoperiri și mai interesante.

E vorba de o nouă experiență reușită a Institutului de genetică din Moscova, care a mers mai departe cu folosirea microelementelor radioactive, stabilind cu precizie limita de toleranță și doza de aplicare a acestor elemente la organismul păsărilor de curte. Studiul s-a făcut cu ajutorul radiațiilor și al izotopilor radioactivi, iar scopul urmărit este sporirea și mai accentuată a productivității păsărilor domestice.

Se poate introduce astfel în organismul păsărilor o anumită doză de preparate radioactive, care determină efectul urmărit — creșterea în greutate a păsării sau sporirea producției de ouă — fără a dăuna cîtuși de puțin proceselor vitale.

În fotografie ni se arată o astfel de păsare în momentul pregătirii pentru o experiență cu preparate radioactive.

CU AJUTORUL ȘTIINȚEI

Fertilizarea nisipurilor mișcătoare

Cea mai mare greutate întîmpinată întotdeauna de agrotehnicieni în încercările lor de fertilizare a deșerturilor s-a dovedit a fi nu sărăcia solului — care se putea remedia — ci instabilitatea lui.

Și iată că un colectiv de chimiști sovietici au învins și această greutate. Ei au creat o polimeră care oprește deplasările nisipului, fixîndu-i definitiv pe locurile în care a fost surprins în momentul intervenției.

Recent s-a făcut o experiență concludentă pe o suprafață de 2 kilometri pătrați de nisipuri mișcătoare. Stropită cu soluție de polimeră, întreaga suprafață a deșertului nisipos a prins, în cîteva minute, o crustă suficient de solidă ca să suporte greutatea unui om, fără să se găurească. Soluția întărită a polimerei fiind poroasă și permițînd deci pătrunderea apei prin ea, în scurt timp toată suprafața tratată a fost acoperită cu iarbă și cu alte plante semănate de experimentatori.

Plantațiile se dezvoltă datorită faptului că polimera conține și îngrășăminte chimice.

Studierea aerului din secolul trecut

Una din problemele care-i preocupă mult în ultima vreme pe savanții igieniști este aceea a influenței pe care o au gazele degajate de instalațiile industriale și de mașinile secolului nostru, asupra purității aerului. Nu e vorba aici numai de aerul marilor metropole care, în mod firesc, e mai încărcat cu elemente nocive, ci de atmosfera pămîntului în general.

În ajutorul acestor cercetători a venit — după cum ne anunță o revistă cehoslovacă — o descoperire făcută de exploratorii Antarcticei. Aici s-au găsit, în unele blocuri de gheață, la o adîncime de 400 metri, bule de aer datînd din secolul trecut. Studiind conținutul de acid sulfuric și de alte elemente al acestui aer vechi de peste 100 de ani, igieniștii epocii noastre vor putea face o comparație cu aerul pe care-l respirăm azi și vor trage concluzia dacă el este sau nu mai încărcat, decît cel cu care-și primeneau plămînii strămoșii noștri.

Pămîntul se transformă sub ochii noștri

Am arătat, nu demult, în această rubrică a revistei noastre cum scoarța pămîntului, ca orice element al naturii, e în permanentă transformare.

Geografii și geologii sovietici — arată revista sovietică „Literatura și viața" — au constatat că regiunile centrale ale Rusiei europene se lasă cu 4 milimetri și jumătate pe an, în timp ce regiunile subcarpatice cresc anual cu 10 milimetri.

Făcînd un calcul, vedem că, peste 1.000 de ani, regiunile subcarpatice vor fi cu 10 metri mai înalte față de altitudinea lor de azi.

O hartă a acestui proces de modificare a scoarței terestre a fost prezentată și la Expoziția Sovietică de la New York.

Interesul stîrnit de știința sovietică printre savanții americani

Știința sovietică a ajuns în toate domeniile la un asemenea grad de dezvoltare, încît nici un savant, nici un cercetător din lume n-o mai poate ignora. Experiențele savanților sovietici, din care aceștia nu fac un secret, sînt menite a servi tuturor celor care trudesc pentru progres, pentru mersul înainte al lumii. Prin rezultatele dobîndite pînă acum, ele scurtează etapele de lucru ale multor cercetători străini, dacă aceștia sînt la curent cu ele. Cum însă mulți dintre savanții altor țări nu cunosc limba rusă, edițiile din Moscova au grijă să tipărească operele științifice în diferite limbi. Totuși, se pare că savanții americani, care și-au dat seama de uriașele progrese făcute de știință în Uniunea Sovietică, nu se mulțumesc numai cu atît. Ei vor să lucreze cu textul sovietic în față. Și cum nu știu limba rusă — și nici n-o pot învăța atît de repede — au recurs la ajutorul unei mașini electronice traducătoare.

În modul acesta, savanții americani sînt informați cu precizie asupra teoriilor și experiențelor practice realizate de confrații lor sovietici.

Ce bine ar fi dacă unii politicieni și ziariști americani ar folosi și ei asemenea mașini electronice, care să le traducă întotdeauna fidel mesajele conducătorilor sovietici! Adică să nu mai treacă prin filiera răstălmăcirilor rău intenționate, care se practică pe scară atît de largă în S.U.A.!...

Și cutremurele sînt bune la ceva...

Pînă în ultima vreme, știam cu toții că un cutremur de pămînt, în cazul cînd e mai puternic, nu poate aduce decît nenorociri omului. Nimeni nu s-a gîndit că mișcările seismice ale pămîntului pot folosi la ceva, în afară doar de studierea fenomenelor cauzale și a efectelor lor asupra suprafeței solului. Și, totuși, s-au găsit savanți care au reușit să pună aceste mișcări seismice în slujba omului. E vorba de o nouă metodă de prospecțiuni geologice, bazată pe studierea mișcărilor seismice și folosită cu mult succes de specialiștii din R.P. Ungară. Cu ajutorul cutremurelor, geologii unguri au descoperit recent bogate zăcăminte de cărbune și de gaze naturale în subsolul patriei lor.

După părerea acestor specialiști, dacă știi să le descifrezi modul de manifestare, mișcările seismice trădează cu precizie conținutul subsolului, nu numai în cazul cărbunelui și al gazelor, ci chiar și atunci cînd e vorba de zăcăminte de petrol sau de diferite minereuri prețioase.

Cuvinte încrucișate

ÎN CONCEDIU DE VARĂ

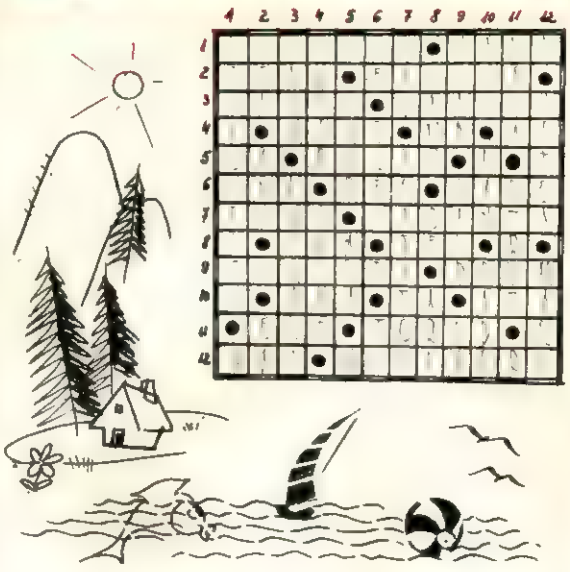

ORIZONTAL: 1) Țărmul însorit al mării, care în vara aceasta s-a îmbogățit cu noi construcții minunate — Anotimpul căldurilor. 2) Constanța sau Vasile Roaită — Loc de plimbare pe malul mării. 3) Cea mai bună prietenă a celor plecați în concediu — Încălzită și răcită apoi brusc. 4) Una din alternativele locului de petrecere a concediului de vară — Diftong — Campion. 5) „... cabana Trei Brazi", cîntec de Florentin Delmar — Acolo se expune corpul la soare. 6) Fata din trambulină! — Fără apă — Cele de odihnă de la munte și de la mare sînt la dispoziția oamenilor muncii. 7) Vara, e frumos și cald — Pionierii și-o petrec în tabere, la munte sau la mare. 8) Refren în cîntecele noastre populare — Scop ce trebuie atins. 9) Vara cutreieră munții (fem.) — Itinerar în excursie. 10) Unul din lacurile noastre de munte — Posesiv — Fir. 11) Vele rupte! — Insuportabil de cald. 12) Le facem la mare — Sînt tot timpul la mare, fără a fi viitegiaturiști.

VERTICAL: 1) Borsec, Sovata, Buziaș etc. 2) A se mira, la Tușnad sau la Cluj — De la o vară la alta (pl.) — Pronume. 3) Malul mării — Mai mari peste cei de pe mare. 4) Marinarul, de exemplu — Stațiunile de odihnă pe timpul sezonului estival. 5) Zeul iubirii — În acest fel. 6) Aurel Florescu — Concediul lui binemeritat este vacanța — La sfîrșit de arșiță! 7) Amara în Bărăgan, Ana la Tușnad și Ursul la Sovata (sing.) — În vocabularul alpiniștilului. 8) Plantă cu... elogiu — În concediu! — Brăzdezi. 9) Pînză de corabie — Caracteristic zilelor de vară — Plantă textilă. 10) Astăzi — Mare de grîne — Fata din port. 11) O pasăre veșnic în vilegiatură — ... și alta care trăiește în țările calde. 12) Acestea — Tentația estivală nr. 1 pentru amatorii de băi și soare (pl.).

DEZLEGAREA JOCULUI „ANOTIMPURI", APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

ORIZONTAL: 1) Dumitru Corbea. 2) U — O — Balade — R. 3) Moda — Străină. 4) Ir — Rație — Oman. 5) Tia — Dim — L — P — O. 6) R — Primăvara — T. 7) Ura — Optimiști. 8) I — Re — Uo — Ps — Rm. 9) Gr — Tarabă — Vop. 10) Na — Climă — Papu. 11) Eda — E — N — Delir. 12) Auri — Baconski.

CUM SĂ DRESĂM UN CÎINE-LUP (VIII)*

COMANDA „TIRIȘ!". Pentru a-l învăța pe „elevul" nostru să se tîrască la comandă, procedăm astfel: îi dăm comanda „culcat!" (vezi „Flacăra" nr. 20) și așezăm la o mică distanță în fața sa o minge sau un alt obiect ce-i este familiar; îi comandăm apoi: „aport!", cuvînt căruia îi adăugăm imediat și comanda „Tiriș!". Cîinele va încerca să se ridice ca să aducă obiectul. Îl vom împiedica să se salte, comandîndu-i „culcat!", apăsîndu-i pe spate astfel încît să nu rămînă între abdomenul său și pămînt decît atîta spațiu liber cît să se poată mișca doar tîrîndu-se; repetăm comanda „aport-tiriș!", silindu-l a-o executa astfel cum vrem noi. Exercițiul trebuie repetat pînă ce animalul îl învață. La fiecare reușită să nu uităm răsplata.

Putem să-l deprindem cu acest exercițiu, folosind și lesa; în timp ce cu o mînă îl apăsăm pe spate, cu cealaltă îl tragem de lesă, dîndu-i simultan comanda.

Exercițiul acesta e greu și de aceea trebuie să avem grijă la început să nu silim animalul să se tîrască mai mult de 2-3 pași. Este de asemenea bine ca, atunci cînd exersăm, să alegem un teren fără pietre, cel mai indicat fiind un teren nisipos sau acoperit cu iarbă moale. Dacă e posibil, la început e bine să ne tîrîm și noi o dată cu cîinele.

TRIMITEREA ÎNTR-O DIRECȚIE ANUMITĂ. E un exercițiu de asemenea mai greu. Pentru a-l învăța, mergem cu „elevul" nostru „la picior" (vezi „Flacăra" nr. 20) pe o stradă liniștită. La un moment dat, începem să fugim ușor, arătîndu-i cu mîna direcția și comandîndu-i: „trap!". Vom lăsa cîinele să se îndepărteze de noi, fugind înainte; pe urmă schimbăm direcția, lăsîndu-l din nou să se îndepărteze cu aceeași comandă. Cu timpul, cîinele va înțelege că la comanda „trap!" trebuie să se îndepărteze în direcția pe care i-am indicat-o. Dacă ajunge la o distanță prea mare, îl chemăm cu un „aici!".

Acest exercițiu poate fi perfecționat prin exersarea pe un teren deschis. Lăsăm cîinele să fugă singur în direcția arătată și, la un moment dat, printr-un „pst" îl facem să se oprească și să se uite la noi; atunci îi indicăm cu mîna o altă direcție, dîndu-i din nou comanda „trap!". În felul acesta, cu timpul, va învăța să ne asculte și să-și schimbe direcția în urma comenzii primite chiar și de la distanță.

Exercițiul acesta fiind foarte greu, deprinderea lui cere calm și răbdare mai multă din partea dresorului, decît alte exerciții. Dar comanda o dată învățată, ea ne poate fi de mare folos. De exemplu: putem trimite cîinele într-o direcție unde am ascuns sau am lăsat un obiect. O dată ajuns la locul respectiv, îi comandăm „caută-aport!", pentru a ne aduce obiectul.

*) Vezi „Flacăra" nr. 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30.

„Tiriș!"

La comanda dresorului, cîinele a învățat „să facă pe mortul"

SFATURI PRACTICE

UN ALIMENT APRECIAT ÎN TOATĂ LUMEA: VARZA

Sînt puține la număr legumele care se bucură de o răspîndire atît de largă în toată lumea, ca varza. La o consfătuire internațională a bucătarilor, care a avut loc nu demult în Belgia, varza (Brassica), pe care o cunoșteau și vechii romani sub numele popular de Caulis, a fost catalogată ca legumă cu cea mai mare întrebuințare culinară din toate vremurile.

Aproape nu există țară, în clima temperată a globului, care să nu aibă, în bucătăria sa, cel puțin o specialitate renumită, preparată din varză — așa cum avem noi, spre exemplu, faimoasele noastre sarmale.

Deși în privința conținutului de săruri minerale și vitamine varza nu e întru nimic superioară altor legume, totuși, datorită gustului pe care-l are și mai ales calității de a-și schimba acest gust după felul în care e gătită, ea bate recordul de consum.

Prin analizele făcute, s-a constatat că mai toate soiurile de varză conțin vitaminele B_1, B_2, C și K, precum și elemente premergătoare formării vitaminei A. Cantitățile acestor vitamine nu sînt prea însemnate, dar, în combinație cu uleiurile sulfuroase pe care foile de varză le conțin, ele dau o hrană suficient de consistentă pentru organism și, în multe cazuri, cu însușiri profilactice sau terapeutice. În privința aceasta, e de preferat varza cu foile verzi.

Anumite elemente fibroase și uleioase, pe care le conține, fac din varză un aliment dificil la digerat; cu toate acestea, s-a constatat că, atunci cînd se consumă sub formă de suc — obținut prin centrifugare — nu numai că nu face rău stomacurilor sensibile, dar contribuie chiar la vindecarea ulcerațiilor. În acest caz, se administrează de 3-4 ori pe zi cîte 200 grame de suc proaspăt, obținut din varză crudă. Durerile dispar după această cură în 4-5 zile și, de cele mai multe ori, ulcerațiile nu prea avansate se vindecă în aproximativ 15 zile.

Degenerarea florei intestinale și constipațiile sînt, de asemenea, combătute cu succes de varza verde (nemțească), fie sub formă crudă, fie gătită sau murată.

Pentru cei sensibili la indigestie, se recomandă următorul procedeu la prepararea verzei:

Oricare ar fi felul pe care vrem să-l gătim — supă, mîncare, sarmale sau salată — mai întîi se pune varza întreagă într-un vas cu apă fiartă, unde se lasă 4-5 minute. Se scoate și se ține alte cîteva minute sub jetul de apă rece al robinetului. Apoi, se toacă sau se pregătește, în funcție de felul pe care vrem să-l gătim, și se pune la fiert, cu un praf de bicarbonat de sodiu.

În acest mod, se îndepărtează — ca și la fasolea uscată, cărcia îi aruncăm prima apă în care a clocotit — elementele nocive ale verzei, iar ea devine tot atît de ușoară la digerat, ca oricare altă legumă.

IOSIANA

Întîmplările lui Melinte (II)

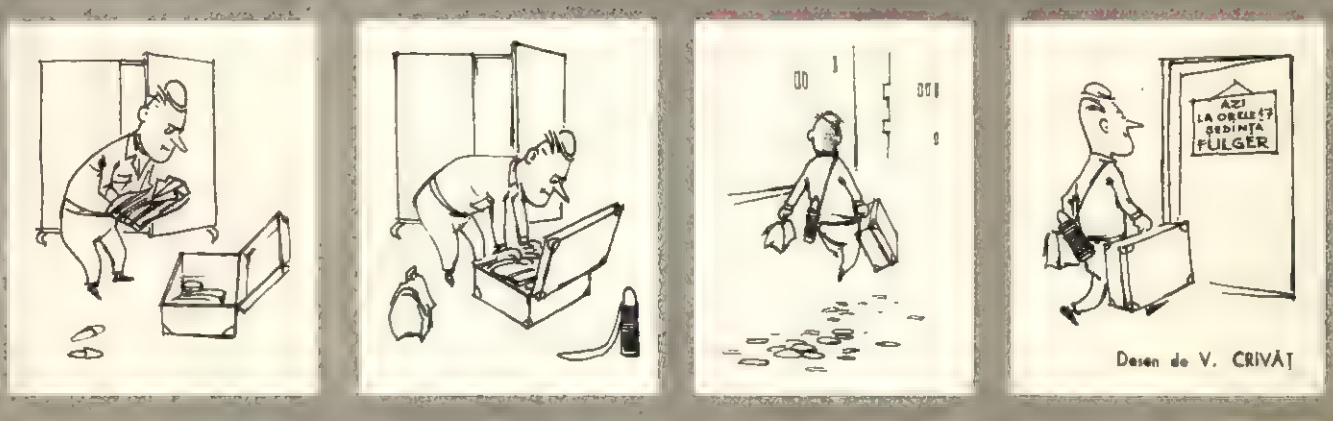

Desen de V. CRIVĂȚ

(Va urma)

O caldă strîngere de mînă pe străzile Vienei...

Fotocronica FLACĂRII

BIRUINȚA TINEREȚII

Viena, orașul care timp de zece zile a avut virsta tinereții, și-a luat la revedere de la oaspeții ei dragi. Seara de despărțire din Rathausplatz a fost o strălucitoare exprimare a exuberanței celor ce nu au decît douăzeci de ani și a maturității lor de gîndire. Ecourile sărbătorii tinerești nu s-au stins. Nu-i vorba doar de faptul că tinerii vienezi îi conduc în gările orașului pe prietenii lor ce se reîntorc acum acasă ori de acela că panourile mai sînt încărcate cu afișele Festivalului, ci de faptul că bătrîna Viență a fost emoționată de frumusețea și măreția întîlnirii tineretului lumii, iar amintirea acestei întîlniri persistă și va persista multă vreme. Nu se poate uita prima seară a lui august, cînd Paul Robeson, sosit cu avionul de la Londra, a cîntat în Heidenplatz sau sublima încîntare pe care o oferit-o baletul leningrădean ori aplauzele înflăcărate cu care exigenții vienezi au răsplătit spectacolele românești. Schönbrün-ul, Maria Tereza-Plaiz, Konzerthaus au fost martori ai unei demonstrații tinerești pentru pace, de o amploare ce a depășit previziunile. La centrul presei, răspunzînd întrebărilor ziariștilor, Jean Garcia, secretarul Comitetului internațional de pregătire a Festivalului, a relatat că la Viena au fost 18.000 delegați din 111 țări, în afara unui mare număr de turiști. S-a calculat că numai în primele cinci zile ale Festivalului, la diferite manifestări au fost prezenți 250.000 oameni. Ecoul mondial al Festivalului îl dezvăluie și prezența a 1.200 ziariști. „New York Times" și „New York Herald Tribune" au avut cîte trei corespondenți speciali. Ceea ce spune multe...

E adevărat: unii dintre ziariștii occidentali s-au grăbit să vină cu speranța mărturisită că vor alimenta „războiul rece". Stilourile erau încărcate cu venin... Dar lucrurile s-au petrecut altfel decît au sperat ei. Provocatorii vest-germani trimiși de centrul de spionaj de la Frankfurt pe Main și fugari vînduți, de teapa lui Eftimie Gherman, n-au reușit decît să stîrnească dispreț. Centrele de așazisă „informare" (adevărate oficine de spionaj și provocări), cu care Viena a fost împînzită, au dat faliment din primele zile, iar excursiile organizate de aceste agenturi spre o imaginară „cortină de fier" n-au găsit amatori, în ciuda gratuității lor. Cît privește boicotul presei reacționare vieneze, acesta și-a atras severe reproșuri, chiar din partea unor ziariști occidentali. Făcînd bilanțul acțiunilor pe care le-au întreprins și în care au investit mulți bani, dușmanii Festivalului pot constata falimentul lor deplin...

Festivalul a reprezentat un succes al ideilor păcii și apropierii între popoare. Manifestările sale — de la minunatele concerte, la discuțiile din cadrul întîlnirilor pe profesii și afinități și la disputatele întîreceri sportive — au făcut ca tinerii să se cunoască mai bine, să găsească un limbaj comun în apărarea intereselor lor vitale. Cuvintele „Frieden und Freundschaft" (pace și prietenie) au rămas cu puternice rezonanțe, nu numai între zidurile Vienei, ci și în sufletele tuturor celor ce au trăit marea sărbătoare tinerească.

M. R.

La revedere, dragi prieteni. Nu vom uita niciodată zilele întîlnirii noastre...

Noi recorduri ale AVIAȚIEI SOVIETICE

Vestea a două recorduri de înălțime obținute recent de aviatorii sovietici V. Smirnov (stînga) și V. Iliușin (dreapta) a făcut ocolul lumii. Și iată, aviația sovietică vine cu noi recorduri de răsunet mondial. Aviatorul V. Smirnov, zburînd cu un avion R.V., a atins înălțimea de 20.200 m, avînd la bord o încărcătură de 2 tone. În același timp, V. Kovaliov a efectuat cu un TU-104 B zborul Moscova-Orga-Moscova, cu o viteză de 1.015,8 km pe oră și cu o încărcătură de 15 tone.

FILMELE SĂPTĂMÎNII

„EVGHENI ONEGHIN", romanul în versuri al lui Puşkin, chemat în urmă cu opt decenii la o nouă viață prin muzica minunată a lui Ceaikovski, începe azi o a treia existență, grație filmului artistic realizat de regizorul R. Tihomirov. O producție în culori a studioului „Lenfilm", dovedind încă o dată talentul creator, priceperea și gustul cu care cineaștii sovietici știu să ecranizeze marile opere literare și muzicale.

„DRAGOSTE PE NOTE". O comedie (realizată în studioul „A. Dovjenko" din Kiev) în care o tînără actriță (S. Jivankova) schițează cu antren și egal talent portretul unui băiețandru inimos și zburdalnic, Lioșka, ca și pe cei ai drăgălașei Natașa, capricioasă, tirică și... îndrăgostită. O atmosferă de veselie spontană și molipsitoare.

„OAMENI ȘI LUPI". O coproducție franco-italiană în culori, pentru cinemascop, realizată în acel spirit realist, caracteristic regizorului Giuseppe de Santis. Cu acest film urcăm în satele și cătunele mizere din aspri munți ai Italiei, în care oamenii înfruntă o existență ce solicită curaj, demnitate, tărie de caracter. Din cumplita lor încleștare cu vitregia naturii și cu nedreptățile orînduirii capitaliste, a rezultat un film profund demascator, plin de umanitate și căldură. Un joc emoționant, susținut de Yves Montand și Silvana Mangano.

COPERTA NOASTRĂ

Tînăra Vasilica Gheorghe, muncitoare la fabrica de tricotaje „Pavel Tcacenco" din București, fruntașă în întrecerea socialistă în cinstea mărții sărbători de la 23 August.

Fotografia de E. IAROVICI

ÎN JURUL GLOBULUI

LA LONDRA au făcut senzație spectacolele Circului sovietic. Printre numerele de mare succes, a fost și echilibristica aeriană a surorilor Kock.

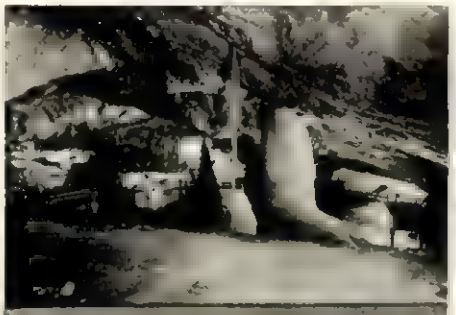

PRINTRE CELE MAI RARE fenomene naturale din Europa este și peștera de ghiață de la Dobșina, reg. Kosice (R. Cehoslovacă). De-a lungul secolelor, milioanele de chintale de ghiață au luat cele mai variate forme, fapt datorită căruia diferitele colțuri ale peșterii au căpătat și anumite denumiri. Peștera a început să fie vizitată nu de mult, de cînd s-au introdus aici lumina electrică și diferite dispozitive de protecție. Anul trecut peștera a fost vizitată de 80.000 de turiști. În fotografie: „Sala cea mare", „Fîntîna", „Altarul gotic".

„FILOZOF, DASCĂL, ELEV ȘI CERCETĂTOR al... farfuriilor zburătoare" se intitulează singur un oarecare american George Adamski, care a început să cutreiere lumea pentru a-și povesti „senzaționalele întîlniri" cu locuitorii de pe Marte, Venus și alte planete.

De pe urma naivității celor sapăciți de isteria războinică „astralul"... escroc a reușit să stringă o sumă frumușică.

DOCUMENT DE TEROARE în Algeria. Colonialiștii francezi au ucis în mod bestial cîțiva locuitori ai unei comune, au legat de măgari cadavrele victimelor purtîndu-le prin alte sate, pentru a-i intimida pe luptătorii pentru libertate. →

RĂSADNIȚA PIONIERILOR... Pentru a populariza în rîndul sătenilor noi metode agrotehnice, pionierii din comuna Vinh-Kim (R.D. Vietnam) au făcut, la o răspîntie de drum, o răsadniță și, alături de ea, au instalat o tablă pe care stau înscrise avantajele prezentate de noile metode.

LUI V. DUROV, renumitul dresor sovietic și directorul Circului din Moscova, i s-a prezentat deunăzi una din „stelele" circului, foca „Liuba", care, după cît se pare, a venit să protesteze împotriva comportării „necavalerești" a unui tigru, vecin de cușcă...

ÎN URMA UNOR SĂPĂTURI efectuate recent la Pella (Grecia) — străvechea capitală a lui Alexandru cel Mare — au fost făcute o serie de importante descoperiri arheologice. Fotografiile reprezintă ruinele unor vechi construcții, descoperite cu prilejul săpăturilor (foto 1), și unul din prețioasele mozaicuri găsite cu același prilej, înfățișîndu-i pe Alexandru și Krateros, luptînd cu un leu (foto 2).

„152" SE NUMEȘTE ACEST AVION de pasageri cu reacție — un deosebit succes al constructorilor de avioane din R.D. Germană. Astfel, după U.R.S.S., care a realizat primele avioane de pasageri cu reacție, R.D.G. se situează printre primele țări din lume care au produs astfel de avioane. →

START

Cîteva cifre asupra dezvoltării mișcării sportive în Uniunea Sovietică: 22.000.000 membri ai asociațiilor sportive, dintre care 4.000.000 de sportivi la sate, grupați în 70.000 de colective sportive sătești; 70.000 de colective sportive școlare, în care activează 8.000.000 de tineri. La dispoziția sportivilor sovietici se găsesc 30.000 terenuri de fotbal, 200.000 de terenuri de volei și baschet, 1.425 stadioane, 540 bazine de înot artificiale, 7.000 săli de gimnastică. La Spartachiada popoarelor U.R.S.S. din anul 1956 au participat 20.000.000 de sportivi.

★

În Austria studenții celor două institute de învățămînt superior din orașul Graz au la dispoziție, pentru practicarea sportului, o... baracă. Din 7.000 de studenți, numai 1.200 vin la orele de educație fizică, restul neputînd fi cuprinși, din lipsă de profesori și de echipament necesar.

★

Presa italiană relatează că sediul clubului de fotbal A.C. Milano a fost devastat. După investigațiile de rigoare, poliția a ajuns la concluzia că autorii sînt suporterii echipei „Fiorentina", care a fost învinsă la Florența de echipa „Milano".

În definitiv, în Occident, este și aceasta un „mod" de rezolvare a pasiunilor sportive!

★

R.P. Ungară face pași repezi pe calea dezvoltării unui sport nou: tirul cu arcul. În anul 1957, în țara prietenă existau numai 50 de adepți ai acestui sport. Au trecut numai doi ani, și R.P. Ungară s-a înscris pentru a participa la campionatele mondiale. La federația ungară de tir cu arcul sînt acum afiliate 24 de secții, cu 228 de membri, în timp ce numărul juniorilor se ridică la 150.

★

În pagina de sport a ziarului francez „Le Figaro", a fost inserată următoarea „știre": „Ca de obicei, frumoasa jucătoare americană de tenis Carol Fageros a obținut un mare succes în turneul internațional de la Roma, datorită... șorțului ornat cu broderii. În mod cu totul excepțional, tenismena americană a reușit să cîștige și... un meci".

Fără comentarii!

★

Cunoscutul boxer american Ray Sugar Robinson, fost campion mondial la categoria mijlocie, a făcut unele declarații reprezentanților presei. „Cel mai periculos adversar al meu — a spus el — nu este Carmen Basilio, ci... fiscul american. Îmi pun problema meciurilor mele viitoare. Tot ce aș putea cîștiga ar trebui să plătesc fiscului. Și chiar așa de prost nu sînt, ca să-mi sparg țeasta pentru onorabilii reprezentanți ai Ministerului de Finanțe".

FINIȘ

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII Căsuța Poștală 3507 oț. 33 Tel.: 17.60.10, int. 1744 ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PRETUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei, 6 luni: 52 lei, un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Vlad MUȘATESCU — Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

UMOR

La O. R. L

– Ce vă supără?
– Urechile, doctorel...

Desen de L. LIVADARU

Ce oameni, dragă, nici aici nu-i nici un loc liber...

Desen de Rik AUERBACH

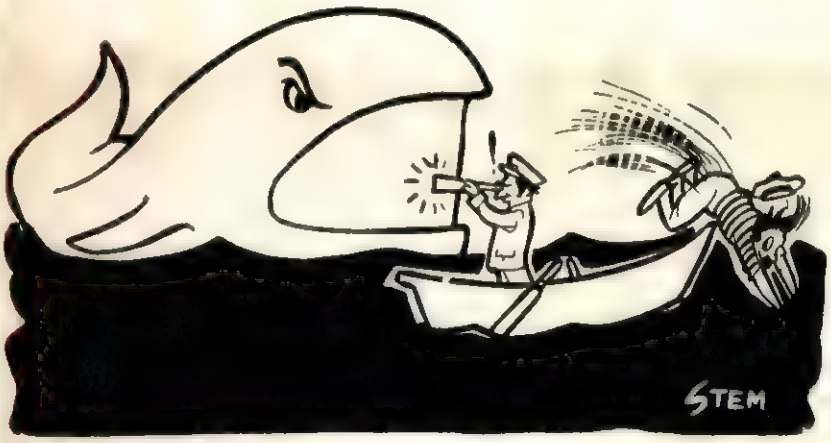

— Grozav se vede! Parc-ar fi la doi pași.

Desen de St. MUNTEANU

Pe terenurile virane dintre imobile se construiesc tot mai multe blocuri noi de locuințe.

– Locul e liber?...

Desen de A. PAVEN

Unele bufete-expres deservesc consumatorii cu întîrziere.

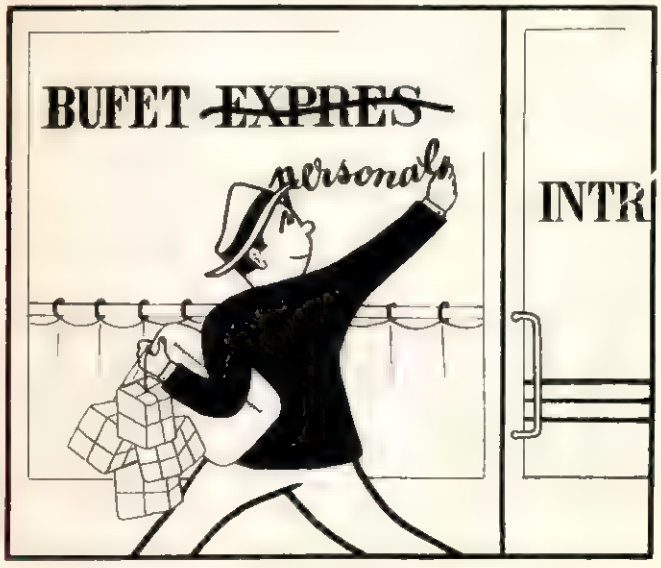

Unul care nu iartă...

Desen de L. LIVADARU

Criticul: „Hm! Dacă n-ar avea... noduri...”

Desen de V. TIMOC

Proletari din toate țările, uniți-vă!
FLACĂRA
REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ
Nr. 33 (22
Anul VIII
15 august 195
PE NISIPUL AURIU
AL EFORIEI

EDUCEREA DE PREȚURI

URI DE MAJORAREA SALARIILOR ȘI PENSIILOR ȘI REDUCEREA IMPOZITELOR
IATESC EFORTURILE OAMENILOR MUNCII DIN PATRIA NOASTRĂ

- Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Romîn și Consiliul de Miniștri al Republicii Populare Romîne au aprobat lista produselor industriale și alimentare la care se reduc prețurile de vînzare cu amănuntul. Această listă cuprinde peste 2.600 sortimente de mărfuri. Reducerile de prețuri au intrat în vigoare cu începere de luni 10 august a.c. În fotografii: în dimineața zilei de 10 august cetățeni din Capitală privind noile prețuri, reduse, afișate.

- Vineri au avut loc în Capitală mai multe festivități pentru înmînarea primelor insigne de brigadier al muncii voluntare unor tineri bucureșteni.

- Joi 6 august a sosit în Capitală dl. Hossia Heiki, ministrul învățămîntului din Finlanda, care ne vizitează țara.

- Consiliul General A.R.L.U.S. a organizat săptămîna trecută, la Casa prieteniei romîno-sovietice, simpozionul "15 ani de rodnică colaborare romîno-sovietică".

- În sălile clubului minerilor din Lupeni s-a deschis o expoziție consacrată aniversării a 30 de ani de la eroicele lupte muncitorești din august 1929.

- Săptămîna trecută a părăsit Capitala o delegație a Academiei R.P.Romîne care va participa la lucrările celui de-al XXI-lea Congres de fiziologie de la Buenos Aires.

- Cu prilejul zilei de 23 August eminentul luptător pentru pace, Paul Robeson, va fi oaspetele țării noastre.

- La invitația Oficiului de Spectacole și Turnee Artistice (O.S.T.A.), săptămîna trecută a sosit în țara noastră un ansamblu de varietăți din R.P.Chineză. Primul spectacol al ansamblului a avut loc sîmbătă, 8 august a.c., în Sala sporturilor, Floreasca.

- La Săsar a intrat în funcțiune, cu cinci luni înainte de termen, cea de-a patra linie de flotare. Noua linie de flotare intrată în producție este fabricată în întregime în țara noastră.

- Pentru muncitorii care lucrează la exploatarea stufului au fost construite mai multe vase-dormitor înzestrate cu instalații de apă și curent electric, dușuri, încălzire centrală etc. Primele trei vase-dormitor au fost deja recepționate și date în folosință.

- Un grup de tineri din diferite țări, care au participat la cel de-al VII-lea Festival de la Viena, sînt oaspeții țării noastre.

- Ministerul Învățămîntului și Culturii a elaborat recent Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea examenului de stat în instituțiile de învățămînt superior.

- În această lună ne vizitează țara un mare număr de turiști de peste hotare. Pe litoral se află mii de turiști din R.D.Germană, R.Cehoslovacă, R.P.Polonă și R.P.Chineză. Bucureștiul și alte orașe din țară au primit oaspeți din U.R.S.S., S.U.A., R.P.Bulgaria, Franța, Italia, Austria și alte țări.

FILMELE SĂPTĂMÎNII

„VREMEA GHIOCEILOR". Un film sovietic, produs de studiourile din Sverdlovsk. Înfățișează viața unui mic detașament de ostași roșii în luptă cu rămășițele bandelor contrarevoluționare din munții Buriat-Mongoliei. Acțiunea se petrece în „vremea ghiocelilor" — primăvara anului 1920 — și urmărește procesul de transformare pe care cunoașterea detașamentului comunist îl determină în existența și mentalitatea unei femei buriate, pînă ieri o sclavă cumpărată și vîndută după bunul plac al socrului chiabur (foto 1).

„PRIETENI DIN PĂPURIȘ". O realizare a cinematografiei maghiare, care continuă seria documentarelor artistice începută de savantul István Hamoki-Nagy despre bogata faună a apelor și șesurilor ungare (amintiți-vă instructivul film „De la lăcrămioare pînă la căderea frunzelor"). Publicul, și în special tineretul, nu trebuie să piardă acest film; iscusitele noi și captivante ce le aflăm însoțind „extraordinara aventură în păpuriș" ne fac să petrecem 80 de minute de reală desfătare (foto 2).

„UNCHIUL MEU JACINTO". Film realizat în colaborare de o echipă de cineaști spanioli și italieni. Emoționează profund prin realismul și căldura cu care zugrăvește chipurile oamenilor săraci, dar cinstiți și plini de demnitate, din Spania zilelor noastre. Eroii filmului un matador decăzut și nepoțelul său, Pepote. Amîndoi sînt excepțional interpretați: primul este actorul Antonio Vico, al doilea, băiețelul Pablito Calvo.

„Unchiul meu Jacinto" se alinieză cu cinste alături de filmele cinematografiei progresiste spaniole, realizate de Bardem și Berlanga („Moartea unui ciclist", „Strada mare", „Bun venit, domnule Marshall") (foto 3).

„OMUL CU PANTALONI SCURȚI". Pe cît ne-a bucurat gîndul revederii cu micul actor din neuitatul „Feroviarul" al lui Pietro Germi, pe atît am fost de neplăcut surprinși constatînd că acest Eduardo Nevola este acum folosit (ca să nu spunem exploatat) într-o melodramă de o calitate cert îndoielnică, în care scenariștii și regizorul au inventat o poveste lungă, interminabilă, pe alocuri nevero-similă, cu vădita intenție de a provoca efecte lacrimogene în rîndurile spectatorilor... Păcat. Păcat că acest copil, dotat cu o gingășie, o inteligență și un umor unic, n-a găsit, de data aceasta, în cinematografia italiană, o distribuire mai fericită (foto. 4).

1

2

3

4

PAGINI DE VITEJIE

Demostene BOTEZ

DOI CAPORALI

I-a prins bombardamentul împreună
În lanul ca arama, de porumb.
Era o noapte limpede cu lună...
De sus ploua cu schije și cu plumb.

Doi caporali: romîn și sovietic,
Stăteau alături unul de celălalt
Sub poala-ntinsă-a unui deal poetic,
În așteptarea unui nou asalt...

Des fulgerau departe guri de tun
Și-ntr-un răstimp iar fulgera aproape
Zvîrlind scîntei în coadă de păun
Și scormonind cu mii de tîrnăcoape.

Stăteau alăturea cei doi ostași
De-și auzeau a inimii bătaie,
Cu gîndu-n satul lor, la cei rămași,
Sau poate la fetița lor bălaie.

Schimbau cîte-un cuvînt, neînțeles,
În vuietul de schije și explozii,
Și le zvîcnea automatu-ades...
Înaintau înspre-un desiș de lozii.

Cînd se opriră iar, romînul scoase
Din buzunarul de la sîn, o carte,
Și trase-ncet din scoarțele ei roase
Fotografia celor de departe.

Privi cel sovietic chipul lor,
În clarul lunii, albă ca de cretă:
O tînără femeie din vapor
Și o fetiță blondă cu beretă.

Iar sovieticul a scos și el,
Cînd tocmai fluieră-ntre ei un glonț,
Un cartonaș. Era un băiețel
Cu ochi albaștri și cu cîrlionț.

Ca niște frați ce se găsiră-n noapte
Ei își zîmbiră-o clipă amîndoi,
Spunînd în limba lor, încet, în șoapte:
„Ce bine e că sîntem amîndoi!"

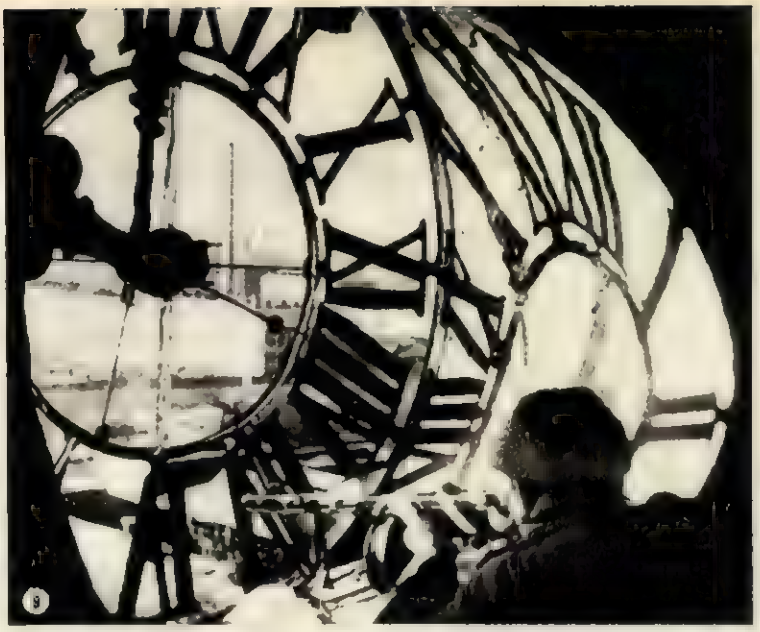

Studioul cinematografic „Alexandru Sahia" prezintă pe ecrane un documentar de o deosebită importanță și semnificație istorică: filmul „Pagini de vitejie", evocare a contribuției armatei române la războiul antihitlerist. O epocă întreagă, prezentă în memoria tuturor, la care mulți dintre noi am fost nu numai martori, ci și participanți direcți, este adusă pe ecran, lună după lună, citeodată zi după zi, reconstituind firul evenimentelor ce au dus la înfăptuirea hotăritorului act de la 23 August 1944, iar apoi la consolidarea lui prin ridicarea poporului la lupta antifascistă. Filmul „Pagini de vitejie" este o lecție vie de istorie.

Scenariul a fost alcătuit din trei părți, trei capitole bine sudate între ele, corespunzătoare fiecare unei anume etape din perioada istorică cuprinsă în film. Începutul este o descriere a Romîniei de azi. Vocea crainicului amintește însă: *„Lungi și amarnice veacuri nu te-ai putut bucura de roadele muncii tale, popor oropsit, sărac în țară bogată!"* ...Evocarea începe, firele trecutului se întorc una după cealaltă. Avem în fața imaginea Romîniei prădate de monopolurile străine. Iată-l și pe Carol al II-lea. Stă la masă cu Hitler. Imediat, filmul ne prezintă și reversul medaliei: în palatul Schönbrunn din Viena, Romînia este despuiată de Ardealul de nord! Altă imagine grăitoare: slugarnic, la Berlin, Antonescu are „cinstea" de a atinge degetele Führerului. Cinstea se plătește pe dată: pe ecran se succed miile și sutele de mii de țărani și muncitori mînați, împotriva voinței lor, în criminalul război antisovietic dezlănțuit de Hitler împotriva primului stat socialist din lume. Stăpînii Reichului — Hitler și clica sa — hotărîseră ca mașina morții și a distrugerii să pornească ofensiva împotriva țării către care se îndreptau speranțele de mai bine ale întregii omeniri muncitoare.

Documente demascatoare, zguduitoare prin realismul și autenticitatea lor, ne dau, în prima parte a filmului, tabloul sinoptic al Romîniei din ajunul lui iunie 1941.

A doua parte cuprinde mărturii despre lupta ilegală a Partidului Comunist din Romînia împotriva războiului hitlerist, pentru constituirea frontului patriotic antifascist și pregătirea insurecției armate. Urmărim, de asemenea — prin intermediul unor materiale documentare cinematografice — ofensiva sovietică pe frontul de la Iași. Imaginile de film ne readuc apoi în Bucureștiul lui 23 August 1944. Insurecția armată, inițiată și pregătită în amănunțime de Partidul Comunist în frunte cu tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, izbucnește în Capitală și în țară.

Gărzile patriotice, alături de soldații și ofițerii patrioți din armata română, luptă eroic la București, Ploești și în alte centre principale ale țării pentru izgonirea ocupanților fasciști. Romînia declară război Germaniei hitleriste. Retrăim — cu ajutorul cronicii cinematografice — emoționantele ceasuri cînd, pe străzile Capitalei (cu zidurile fumegînd încă de pe urma atacurilor hitleriste), întreaga populație a Bucureștiului salută apariția gloriosalor trupe sovietice, ca și a armatei noastre care a întors armele împotriva dușmanului fascist. Diviziile române pornesc, alături de Armata Sovietică, la izgonirea cotropitorilor naziști.

Un capitol ce va fi oglindit în a treia parte a documentarului „Pagini de vitejie" (partea cea mai vastă) e consacrat contribuției armatei române la războiul antihitlerist. Începe de aici încolo un adevărat poem eroic, scris

1) Slavă vitejilor ostași români care au luptat pentru libertatea și independența patriei. 2) Formațiunile patriotice de luptă lichidînd rămășițele trupelor hitleriste din București. 3) 23 august 1944. Capitala salută primele unități ale Armatei Sovietice. 4) Cîtă prietenie pe chipul acestui ostaș sovietic! Numele lui? Deși cronica nu l-a consemnat, știm cum să-i spunem: prietenul! 5) Una din primele acțiuni comune ale armatelor sovietice și române: lîngă Ploești, comandanții pun la punct împreună planul de atac pentru luptele din zona Păulești. 6) Artileriști români la Bonska Bistrița. O bătălie care a adus glorie armatei noastre. 7) Populația din Ardealul de nord întîmpină cu bucurie armata română eliberatoare. 8) Hartă strategică. Prin intermediul ei, puteți urmări acțiunile comune ale armatelor sovietice și române în lupta pentru eliberarea Ungariei. 9) În capitala Ungariei, ostașii noștri, alături de ostașii sovietici, zdrobesc rezistența îndîrjită a fasciștilor. 10) Chiar și iarna, țăranii maghiari vin să îngrijească mormintele ostașilor români căzuți pentru eliberarea Ungariei. 11) Asupra dușmanului, foc! Artileria noastră, în ofensivă la Turda. 12) Lupta pentru eliberarea Ardealului a cerut jertfe grele. Iată școala din Iernuț. Sub ferestrele ei dorm ostașii care au murit pentru ca în toate colțurile țării să răsune vesele vocile școlarilor. 13) Mai 1945. Gurile tunurilor anunță astăzi marea victorie. 14) Bucureștiul întreg a ieșit pe străzi, pe marile bulevarde. Pacea, pacea a luat locul războiului! 15) Trupele noastre defilează victorioase în orașul Brno.

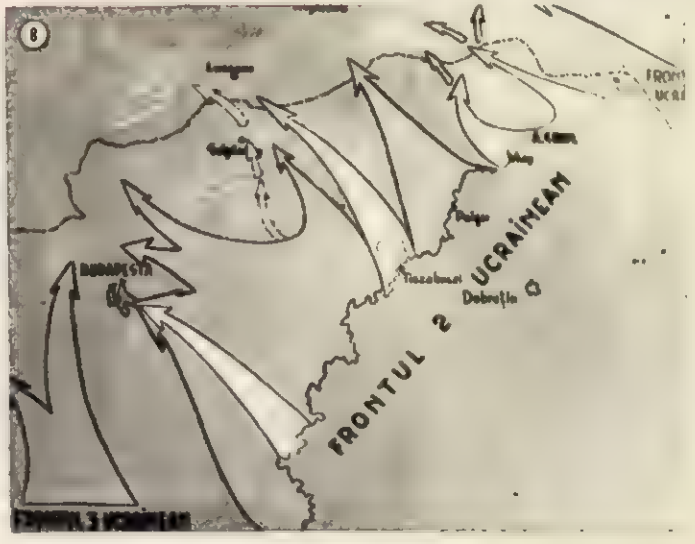

într-un ritm deosebit de dinamic, cu slove aspre, dăltuite adesea sub fumul exploziilor și sub impresia încă proaspătă a sîngelui țîșnit dintr-o inimă neînfricată, ce a încetat să bată pentru ca o brazdă de pămînt să fie mai degrabă smulsă de sub stăpînirea fascistă. Documente, documente vii din sînetul unui trecut de care sîntem mîndri.

În țară, partidul lansează lozinca „Totul pentru front, totul pentru victorie!" Cei mai buni fii ai poporului sînt acolo, în diviziile românești, luptînd alături de Armata Sovietică pentru eliberarea popoarelor. Parcurgem etapele bătăliilor: forțarea Mureșului, ofensiva de la Cluj, de la Oradea, istoricele lupte de la Debrețin, jertfele făcute pentru eliberarea Budapestei, munții Slovaciei, Banska Bistrița (mărturie nepieritoare a eroismului ostașilor români), munții Tatra, Moravia, Boemia.

Filmul arată că ofensiva de pe front e susținută de ofensiva forțelor progresiste din țară în lupta pentru instaurarea regimului democrat, pentru înfăptuirea deziderateului de veacuri — reforma agrară.

Bilanț la 9 mai 1945: *Victorie!* Sergentul sovietic Cantaria vestește de pe Reichstag că fascismul a fost înfrînt.

Poporul român a participat cu fruntea sus la marea sărbătoare a omenirii. *14 divizii române au trecut peste 14 masive muntoși, au forțat 18 rîuri mari, au eliberat 5.831 de localități, din care 53 de orașe, au capturat peste 100.000 de prizonieri.* Iată contribuția armatei române la războiul antihitlerist. O contribuție glorioasă despre care citim cu respect în imaginile emoționantului documentar „Pagini de vitejie".

Cineaștii care au lucrat la filmul „Pagini de vitejie" au depus o muncă neobișnuită, de mari proporții (gîndiți-vă că pentru alcătuirea acestui documentar lung de 2.000 de metri s-au vizionat în prealabil zeci de mii de metri de peliculă!). Regizorul Mircea Săucan, care este și autorul scenariului, a folosit drept bază pentru film documente autentice din arhive militare și ale Ministerului de Externe: jurnale de front, fotografii, scrisori, materiale găsite în arhivele naționale din București, Moscova, Budapesta, Praga, Berlin. Împreună cu operatorii Mircea Melnic și Jean Michel s-a mers, pas cu pas, pe calea străbătută de armata română în luptele împotriva dușmanului hitlerist. Mii de kilometri străbătuți au scos la iveală, pe lîngă documente inedite, mărturiile vii, amintirile pe care populația din Ardealul de nord, Cehoslovacia și Ungaria le păstrează celor ce le-au redat libertatea. După cincisprezece ani, la Tisovet, în Slovacia, se mai găsesc încă, în unele case, portrete ale ostașilor români care au luptat aici; într-un sat maghiar, mormintele eroilor români sînt mereu străjuite de flori proaspete; orice locuitor din Teglaș povestește despre moartea eroică a soldatului Turceanu Ion; cei din Banska Bistrița, Brno, Debrețin au cerut cineaștilor române vești proaspete despre ostașii cunoscuți în anii războiului. Un imens material de viață a inspirat echipa în alcătuirea filmului.

Să redai, de-a lungul a optzeci de minute de rulare a unei pelicule, un atît de important capitol din istoria contemporană a țării noastre, să transmiți toate acestea într-un spirit de justificată mîndrie patriotică — iată o realizare valoroasă, pe care o salutăm cu bucurie. În cinstea lui 23 August, Studioul cinematografic „Alexandru Sahia" prezintă o operă demnă de acest eveniment.

M. MARINESCU-SANDU

Müller Johan îi explică lui Lukács Ștefan cum să obțină un randament mai mare de la secerătoarea mecanică.

REPORTAJ
DESPRE VIAȚA NOUĂ...

Gospodăria agricolă colectivă despre care scriu s-a înființat în decembrie 1952. Desigur că din iunie 1949, cînd au luat ființă cele dintîi gospodării agricole colective, și pînă în decembrie '52 sînt trei ani de experiență, care prind bine la început de drum nou.

Înființată acum șapte ani cu 32 de familii, astăzi G.A.C. „Viața nouă" și-a dublat numărul familiilor și al hectarelor. La început munca a mers mai greu: oamenii fiind de mai multe naționalități — români, maghiari și germani — veneau să muncească în comun aducînd cu ei nu numai graiuri deosebite, dar și obiceiuri și datini felurite. Constantin Plăcintă, Ștefan Lukács sau Johan Müller lucrau cu toții pămîntul, îngrășau porcii sau vitele, dar fiecare în felul cum deprinsese de la părinții săi. Trebuie să spunem însă — o mărturisesc colectiviștii, o dovedesc rezultatele — nu au fost discuții că „eu știu mai mult" ori „așa am apucat din moși-strămoși, așa fac". Fiecare dintre ei a recunoscut și a primit cu satisfacție ajutorul celuilalt în cunoașterea metodelor superioare de lucru. Prezența comuniștilor în mijlocul lor a fost hotărîtoare pentru sudarea colectivului.

★

Cînd — curînd după înființare și-n preajma celei dintîi recolte — s-a pus problema folosirii mașinilor, s-a dovedit că cei din brigada de cîmp nu știu să mînuiască prășitoarea. Nici Ioanichie, nici Ion și nici Herman sau Johan nu lucraseră cu secerătoarea mecanică. Într-adevăr, Hermanii, Ștefanii și Ionii fuseseră ori slugi pe la boieri, ori trudiseră pe peticele lor de ogoare unde secera de mînă, degetele și unghiile le erau singurele unelte. Doar Müller lucrase la un bogătan cu prășitoare și secerătoare mecanică. De aceea el, ajutat de comunistul Drăghici, i-a învățat pe toți în cel mai scurt timp.

Într-o duminică după-amiază Drăghici, împreună cu nevasta, s-a dus în vizită la Kloos Reinhold. Au discutat despre orz, despre cartofi, iar femeile între ele au hotărît să se mai vadă și-n duminica viitoare. S-a băut un pahar cu vin, s-a cîntat și apoi Drăghici a plecat acasă cu nevasta. Vizita asta a fost un exemplu bun, pentru că și Țupa Ion a început să-l viziteze pe Wolfsohn Wilhelm, iar între familia lui Gavrilă și a lui Lukács s-a închegat o strînsă prietenie

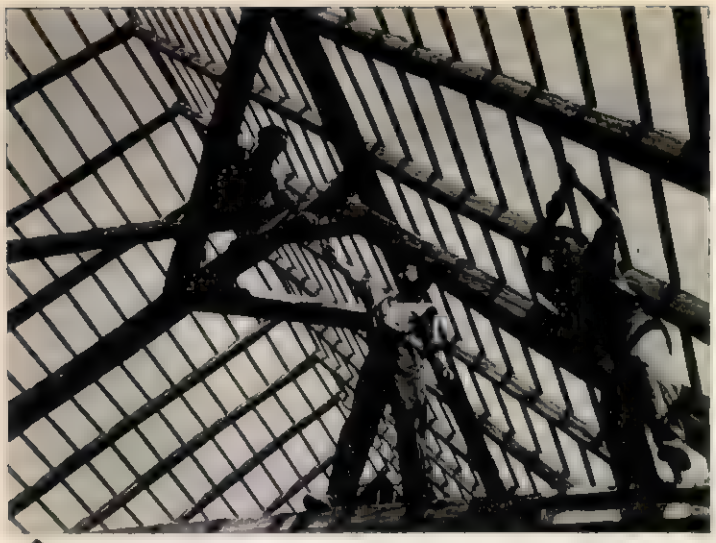

La construirea şurei lucrează colectiviştii Brendarger Hantz, Petre Nicolae şi Kloos Reinhold, vicepreşedintele G.A.C.-ului.

De bună seamă că această apropiere nu s-a făcut chiar deodată. Ea s-a întărit cu prilejul discuţiilor din adunările generale ale colectivei, unde interesele colectiviştilor romîni, germani şi maghiari aveau un singur obiectiv: lupta pentru un trai cît mai bun.

Şi astfel, încetul cu încetul, munca în comun a reuşit să imprime o educaţie nouă colectiviştilor cu graiuri şi obiceiuri deosebite. Profesor le era propriul interes. Şcoală: gospodăria colectivă, pe tarlalele căreia învăţau şi treceau zi de zi examenele în faţa celui mai exigent examinator: viaţa.

În faţa ei, Ion, Ştefan şi Reinhold trebuiau să răspundă de viitorul G.A.C.-ului din a cărei conducere făceau parte.

★

Ca să ajungă fruntaşă în culturi pe regiune, gospodăria a trebuit să depună nu numai efort, ci să fie în stare şi să răsplătească cum se cuvine truda fiecărui colectivist. Ceea ce s-a şi făcut. Pentru ziua-muncă, în bani lichizi şi bucate, s-au dat, spre exemplu, anul trecut, lei 52,60. Cum s-a ajuns la asta? Citesc pe sărite cîteva nume de pe lista fruntaşilor în muncă trecuţi pe tabelul de onoare: Drăghici Ioan cu 964 zile, urmat de Müller Johan, Dovits Herman, Lukács Ştefan, Negulici Elena, Feher Maria, Creangă Ioanichie etc.

★

Drăghici Ioan şi-a făcut casă nouă anul trecut. Casă nouă şi-a făcut şi Negulici Elena, văduvă cu şase copii. Ea ne povesteşte un fapt interesant:

— Copiii îmi sînt mari şi pe la rosturile lor. Puteam să stau la oricare dintre ei sau pe rînd — în vizită — la cîte unul. Dar n-am vrut. Am rămas în colectivă. Şi acu', spre bătrîneţe, mi-am făcut o casă de cărămidă, nouă, şi am luat un nepot de 13 ani să-l cresc.

Elena Negulici trece de 50 de ani, iar numărul zilelor-muncă îi întrece anii cu de zece ori

Tov. Negulici şi cu Leer, care lucraseră înainte vreme ca zilieri pe hectarele fabricii de zahăr din Bod, au fost cei dintîi care au arătat femeilor din colectivă cum se seamănă şi se-ngrijeşte sfecla. Apoi, comunistul Drăghici — care este şi secretarul organizaţiei de bază — a propus şi susţinut folosirea celui mai bun soi de sfeclă şi a metodelor sovietice pentru cultura ei în viitor. Rezultatul — mai mult decît se aşteptau — n-a întîrziat să se arate.

Dovits Herman a atins şi el o jumătate de veac.

— Am doi copii. Unul de 12 şi altul de şase. Da, tovarăşe ziarist, i-am făcut tîrziu, pentru că abia după 23 August am putut să le asigur un trai şi un viitor...

Casa nouă a brigadierului Drăghici Ioan. Copiii—Ştefan, Mariana, Lenuţa şi Rică — mergînd la şcoală.

La fel a făcut şi Preidt Gheorghe, care îmi mărturiseşte cu un aer grav:

— Abia după 23 August, cînd am fost împroprietărit de regimul puterii populare, am hotărît împreună cu soţia că putem fără frică să mai aducem doi copii pe lume.

Anul trecut „Viaţa nouă" a scos o producţie record la cartofi. Folosind soiul „Mercur" de la I.C.A.R.-Măgurele, raionul Stalin, şi metodele înaintate sovietice, recolta a fost de 32.000 de kg la hectar, în timp ce pe loturile individualilor nu s-a trecut de 6-9.000 kg la ha.

Sfecla de zahăr, 22.500 kg la ha; grîul, 2.800 kg la ha (1.500-1.700 la individuali). Orzul, 2.077 (1.000-1.110 la individuali); cicoarea, 22.000 kg la ha; trifoiul, 6.152 kg la ha.

— Stăm bine şi anul ăsta — îmi spune tov. Ţupa Ion, preşedintele colectivei. Ba la unele categorii — cartofi şi sfeclă — se pare că vom depăşi producţia din '58. Ia spune, tovarăşe Willy!

★

Lui Wilhelm Wolfsohn, socotitorul, nu-i dai mai mult de 34-35 de ani. Are însă 44 bătuţi pe muche. Părinţii îi sînt din partea locului, dar el s-a născut la Viena, unde nevoile îi duseseră în tinereţe pe tatăl şi mama sa. Este căsătorit cu o romîncă, colectivistă, iar feciorul lucrează la Uzinele „Ernst Thälmann" din Oraşul Stalin.

— Primul semn al recoltei bogate din anul acesta — îmi explică Wolfsohn — rod al străduinţei întregului colectiv, este rezultatul de la prima coasă. De pe 18 ha s-au scos 110.000 kg de trifoi uscat şi depozitat la şură. Pentru vite, la iarnă.

— Ar fi trebuit să staţi de vorbă şi cu brigadierul Fink Walter — intervine Drăghici, care-i ţine locul.

Fink Walter lipseşte, însă toţi îl laudă pentru că, deşi are numai 29 de ani, conduce brigada unică de 60 de oameni, cu deosebită pricepere şi cu foarte mult entuziasm.

— Anul acesta — spune careva — ne-am întărit şi sectorul zootehnic. Müller aduce dintr-o cămară un burduşel de brînză. Taie o felie subţire şi-mi oferă. Gust. E delicioasă.

— O producţie a colectiviştilor romîni, germani şi maghiari din G.A.C. „Viaţa nouă"—completează el zîmbind. O s-o valorificăm curînd. Între timp, am vîndut 1.500 de kg telemea la I.C.I.L.

Maistru al untului este mulgătorul Gavrilă Gheorghe, cel cu 481 de zile-muncă, iar al şuncii şi slăninei — deocamdată cu specialitatea îngrăşat —este Plăcintă Constantin.

★

La teatru, la cinematograf şi mai ales pe terenurile de sport familiile din G.A.C. merg împreună. Uneori, de sărbători sau la vreo manifestare culturală la cămin, ei se-mbracă în portul naţional. După care, la braţ, tineretul, urmat de cei mai în vîrstă, se plimbă ori intră la vreun spectacol.

O blondă „Gretchen", în rochie plisată şi cu părul strîns în coc, trece pe bulevardul principal al Oraşului Stalin, ţinută la braţ de un flăcău chipeş cu pantaloni albi şi strîmţi pe glezne şi de un altul cu pieptar îngust şi cizme cu carîmbi scurţi.

E un tablou frecvent şi minunat.

Anton ALEXE

Nicolae, fiul preşedintelui G.A.C., şi Eda, fiica colectivistului Preidt, în grădină.

„TU-114" pe aerodromul Bourget din Paris.

COLOSUL zburător

„Aviația a devenit la noi un mijloc de transport în comun, obișnuit pentru toate categoriile de oameni. Cunosc o întreprindere care aduce dimineața muncitorii la lucru cu avionul și seara îi transportă acasă tot cu avionul..."

Faptul a fost adus la cunoștința ziariștilor de către M. Zaharov, locțiitor al ministrului Transporturilor Aeriene Sovietice, cu prilejul inaugurării unei recente expoziții aeronautice care a avut loc în Franța.

„Cel mai mare avion de pasageri din lume a aterizat ieri, la ora 13, pe aerodromul Bourget". Fraza am citat-o din ziarul „L'Information", dar variantele ei s-au putut găsi în toate gazetele pariziene. Pe aeroport nu s-a găsit o scară destul de înaltă pentru ca pasagerii de pe „TU-114" (înalt cît o casă cu cîteva etaje) să poată coborî. A trebuit să se pună două scări, una peste alta. La Bourget nu s-a găsit nici un tractor destul de puternic, în stare să-l remorcheze pe „TU-114" (180 de tone, 4 turbopropulsoare de cîte 12.000 cai putere fiecare!). A trebuit ca un șir întreg de tractoare din cele mai puternice să-și încerce puterea!

Oamenii au privit avionul, l-au vizitat, s-au așezat în fotoliile comode, cei mai neîncrezători au întrebat încă și încă o dată: „e chiar de fabricație sovietică?"

La New York, avionul „TU-114" care l-a adus pe tovarășul Kozlov de la Moscova — fără escală — în numai 11 ore și 6 minute (performanță nemaiîntîlnită în istoria aeronauticei) a stîrnit aceeași senzație. Ziarele au publicat date generale despre dezvoltarea transportului aerian în U.R.S.S.: 1,7 milioane pasageri în 1947, aproape 8 milioane pasageri în 1958, plan de 21 milioane pasageri în 1961... La New York un reprezentant al unei societăți aeriene americane l-a întrebat pe Andrei Tupolev — constructorul gigantului aerian:

— În cît timp l-ați construit și pregătit pentru zbor pe „TU-114"?

Tupolev a răspuns simplu:

— În 18 luni.

Americanul a rămas uluit. În 1924, cînd în Uniunea Sovietică s-a construit un avion de dimensiuni de-a dreptul pitice, știrea a fost primită cu ironie în S.U.A. Dar cînd, în 1929, Șestakov a parcurs cu un avion sovietic distanța Moscova-New York, peste Pacific, mulți americani au înălțat capul a mirare și, apoi, tot ei nu și-au putut reține un fluierat puternic de admirație cînd, în 1937, Cikalov, traversînd Polul Nord, a deschis drumul aerian U.R.S.S.-S.U.A. Și cîți americani n-au fost cuprinși de invidie cînd, în 1958, avionul „TU-114" a primit marele premiu de aur la Expoziția universală de la Bruxelles!... Înălțimile au istoria lor și dacă azi avionul e la îndemîna fiecărui om sovietic, aceasta înseamnă că au fost învinse nu numai rezistența aerului, ci și părerea scepticilor care susțineau că U. R. S. S. nu va deveni niciodată o mare putere aviatică. Dar iată că în vara anului 1959, la Bourget, lîngă Paris, un ziarist îl întreabă pe Andrei Tupolev:

— Cîte avioane cu reacție pentru pasageri are Uniunea Sovietică?

Iar Tupolev răspunde zîmbind:

— Mai multe decît cele din S.U.A., Anglia și Franța, luate laolaltă.

Pentru ca, la numai cîteva săptămîni după aceea, de la Moscova să se anunțe două performanțe deosebite: un avion sovietic cu două turboreactoare s-a înălțat la 20.300 m avînd pe bord încărcătură de o tonă; un alt avion sovietic cu un singur motor turboreactor s-a ridicat la 28.760 m înălțime. Performanțele au fost comunicate Federației Aeronautice Internaționale pentru omologare, ca noi recorduri mondiale. Așa, după ce aviația sovietică și-a asigurat și așa omologarea pe primul loc în lume, din partea opiniei publice internaționale.

EXPORTĂM!

Nu demult, „*L'industrie chimique*" — publicație de specialitate care apare la Paris — scria următoarele: „*Romînia, care în urma cu numai cîțiva ani era o importantă importatoare de produse chimice, exportă azi 83 de produse, în 30 de țări*".

Tot la Paris, cotidianul „*Les Échos*", publicînd un articol intitulat: „*Romînia și industria grea*", scria: „*Produsele industriei de construcții mecanice din Republica Populară Romînă sînt realizate la un nivel tehnic din ce în ce mai ridicat*".

... Un industriaș din Viena, dl. Karl Eder, folosind recent strungul fabricat la Arad, comunică în scris întreprinderii exportatoare din Romînia: „*Mașinile dv. corespund tuturor normelor, sînt foarte robuste și stabile. Deci, voi repeta comanda*". Despre calitatea acelorași strunguri, o apreciere a unei firme din Cairo e și mai concludentă: „*Strungurile românești sînt de o perfectă fabricație și de o execuție excepțională în ce privește durabilitatea, forma și exactitatea funcționării*".

... O veste sosită recent de dincolo de Atlantic ne anunță că tipul de tractor romînesc „U.T.O.S.-45" a trecut cu succes un nou examen: experimentat în Brazilia, pe terenurile fermei de stat Ipanema, tractorul fabricat la Uzinele „Ernst Thälmann" din Orașul Stalin a obținut calificativul „foarte bun". Desigur, nu-i vorba de primul certificat de calitate dat de străinătate tractoarelor românești.

Asemenea date și declarații ar fi fost de neconceput în urmă cu 15 ani. Ce s-ar fi putut spune pe atunci despre industria românească constructoare de mașini? Numai că este... inexistentă. Utilajul industrial necesar la ora aceea se importa în proporție de 99,7%. În ce privește exportul Romîniei burghezo-moșierești, el se referea la bogățiile brute ale solului și subsolului, plătite la prețuri de batjocură. Astăzi exportăm produse industriale de o înaltă tehnicitate, strunguri, tractoare, utilaj petrolifer, echipament industrial etc., apreciate în străinătate.

Pentru ca în numai 15 ani Romînia să ajungă, dintr-o țară „eminamente agricolă" — cum o numeau și cum voiau s-o condamne pentru totdeauna regimurile burghezo-moșierești — o țară cu o industrie puternică, în plină înflorire, a fost necesară o muncă foarte grea. Ea a fost îndeplinită și este continuată cu succes datorită dezlănțuirii forțelor creatoare ale harnicului nostru popor, care a urmat și urmează cu încredere politica partidului nostru, de construire a socialismului, politica sa economică de industrializare socialistă a țării.

Sute și sute de produse românești sînt exportate azi în zeci de țări ale lumii. Printre acestea se numără țări cu care pînă acum un deceniu și jumătate Romînia nu avea nici un fel de relații economice.

Alături de produsele industriale — în fruntea cărora stau utilajele și mașinile grele — țara noastră continuă să exporte mărfurile noastre tradiționale. Esențial și caracteristic în această privință este însă gradul deosebit de înalt al valorificării industriale a acestor produse, creșterea numărului de sortimente și a calității lor. Astfel, R.P.R., care în ce privește exportul de produse petrolifere livra în trecut în special țiței brut, exportă azi în 25 de țări cele mai variate produse extrase din petrol. În anii imediat următori lista acestor produse și a acelora fabricate cu ajutorul petrolului va crește și mai mult prin intrarea în funcțiune a noi capacități de producție.

În ce privește exportul lemnului, el s-a dublat în ultimii zece ani, cuprinzînd cele mai diverse semifabricate și produse — de la foile de placaj la mobila de artă, de la butoaie la parchetul de stejar; toate acestea sînt achiziționate de

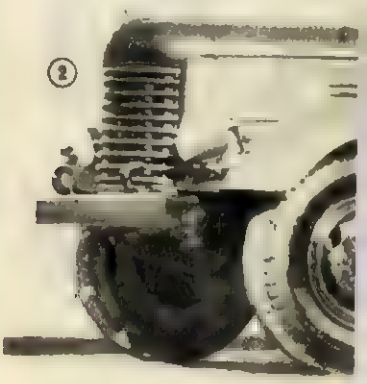

(1) Această mare locomotivă cu aburi, fabricată la Reșița, „se îmbarcă" la Constanța pentru o lungă călătorie spre Asia.
(2) Azi livrăm străinătății și camioane basculante.
(3) În privința calităților ei, marmura românească se poate lua la întrecere cu marmura din Italia și Grecia.
(4) Portul Constanța. Se încarcă rulouri-compresoare, pentru India.
(5) Împletiturile acestea din fire de paI sau din răchită sînt căutate de clientela feminină a magazinelor din străinătate.
(6) „A.L.D"-urile, modernele sonde pliante pentru foraj adînc, fabricate la Uzinele „1 Mai" din Ploești, sînt azi cunoscute și folosite în colțuri îndepărtate ale lumii.

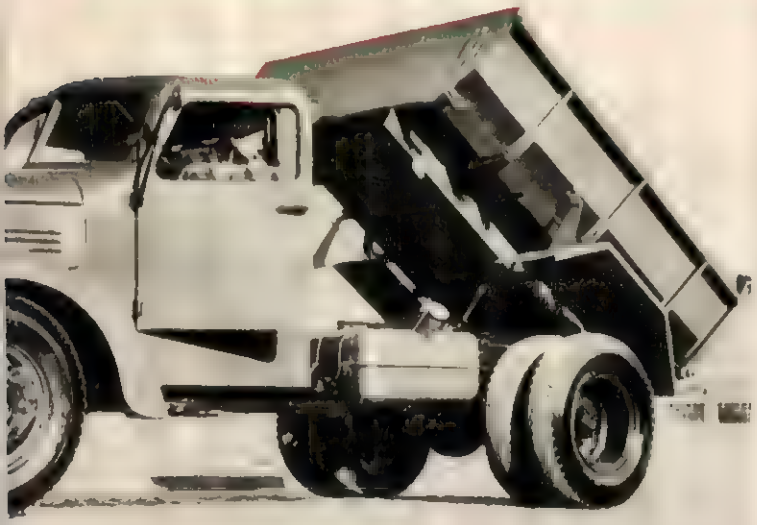

⑦

49 de țări. Valorificarea superioară a lemnului prin intrarea în funcțiune a Fabricii de plăci aglomerate de la Brăila, a Combinatului de la Gălăuțaș (R.A.M.) și a viitorului Combinat forestier din Tg. Jiu deschide și mai mari perspective pe acest tărîm.

Și în repartiția pe țări a comerțului nostru exterior s-au produs schimbări radicale. Cu țările lagărului socialist efectuăm peste 3/4 din volumul total al comerțului nostru exterior, din care cu U.R.S.S. peste jumătate. Anul trecut volumul schimburilor comerciale cu țările socialiste a fost de 3,7 ori mai mare decît în 1948 și aproape dublu față de 1950. Și marele avantaj pe care-l prezintă, din punct de vedere politic și comercial, legăturile cu țările din lagărul socialist constă în faptul că schimburile se bazează pe principiul internaționalismului socialist, al egalității în drepturi, al respectării suveranității, se întemeiază pe strînsa colaborare frățească și ajutor reciproc.

În același timp, țara noastră, militînd pentru coexistența pașnică și extinderea colaborării între popoare, întreține relații comerciale și cu țările capitaliste. Numărul țărilor capitaliste cu care avem relații comerciale a crescut de la 22, în 1950, pînă la 73, în 1959.

★

Cele aproape o sută de participări ale R.P.R. la tîrgurile și expozițiile internaționale, precum și faima bunei calități a produselor românești fac ca mărfurile noastre să fie achiziționate în multe țări de pe glob.

⑦ Această uriașă roată dințată fabricată la Uzinele „23 August" din București constituie numai o piesă a unele din fabricile complete de ciment pe care le exportă țara noastră.

⑧ Și vînătorii își aduc contribuția la mărirea sortimentelor exportului nostru. Porcii mistreți reprezintă un „articol" solicitat peste hotare.

⑨ Butoaiele acestea cu ulei mineral vor face lungi călătorii peste mări și țări.

Despre care din produsele noastre, cerute peste hotare, s-ar putea vorbi mai întîi? Am livrat instalații petrolifere în India, Republica Populară Chineză, Argentina, Franța; fabrici complete de ciment în mai multe țări din Asia; motoare, transformatoare sau centrale electrice în R.P.D. Coreeană, R.D. Germană, India, R.D. Vietnam și R.P. Chineză; locomotive cu aburi, utilaj agricol și vagoane de cale ferată în multe țări de pe glob. Lista mărfurilor pe ale căror ambalaje este înscris, în diferite limbi, numele țării noastre, este lungă. Ea cuprinde și sticlăria pe care o cumpără Statele Unite ale Americii, cuprinde rulouri-compresoare fabricate la „Progresul"-Brăila, cu care se deschid șosele noi tocmai în îndepărtata Indie; fabrici de gheață, instalații frigorifice trimise în țările Orientului Mijlociu; ciment cu care se construiesc clădiri la Rangoon; coloranți — da, coloranți — în privința cărora eram înainte tributari în exclusivitate lui I.G. Farben Industrie; penicilină și medicamente — produse în România pentru prima dată în anii regimului nostru.

În Italia, urmașii lui Stradivarius din Cremona fabrică azi viori, violoncele și contrabasuri din lemn românesc de rezonanță, care niciodată pînă acum n-a fost valorificat la noi. În Venezuela se cer spre cumpărare ii și bundițe românești; la fel în Statele Unite ale Americii și în Belgia. Se caută pretutindeni covoare olținești, marame și împletituri din pai, și tot ce produc mîinile iscusite ale reprezentanților artizanatului nostru.

Vindem străinătății electromotoare Diesel, dar în același timp minunatele noastre vinuri care au primit recent, la Langerlause, în Austria, noi medalii de aur; exportăm uriașe turle petrolifere „4.L.D." și livrăm, în același timp, în diferite țări ciuperci uscate, în plicuri de celofan; instalăm la Assam, în India, o rafinărie completă cu o capacitate anuală de producție de 750.000 de tone și exportăm totodată fazani și melci, atît de solicitați de populațiile anumitor țări.

Iată numai cîteva exemple care arată diversitatea, varietatea produselor pe care le exportă azi țara noastră.

În 15 ani, datorită industrializării socialiste, datorită luptei oamenilor muncii de a da viață politicii partidului, țara noastră a reușit să aibă un comerț exterior viu, care valorifică munca poporului nostru și-i creează un uriaș prestigiu. Un comerț exterior plin de perspective de dezvoltare în viitor.

F. URSEANU

⑨

Erik MAJTÉNYI

La temelia zidurilor noi

Din sticlă, ciment, din oțel și fier
Mărețe palate zvîrlăm spre cer.
Ce bine-i să stai în ceasul de vară
În umbra lor dulce și statuară!

Cînd macaraua zîmbea către soare,
Curse pe-aicea multă sudoare.
Mîndria zidarului, conștiința dulgherului
Au hotărît armonia zidului, fierului.

Lumină de orajă sărută peroazul.
Fațada și friza au tînăr obrazul.
Zidul de-și spune autobiografia
Nu știe ce forță îi dete tăria.

Forța-i a noastră, că-n lume nu-i alta
Să-și sape în marmură fața cu dalta.
Cu noi și prin noi — oremea să spună —
Vise și fapte cresc împreună.

În românește de George CIUDAN

FANTOMELE unei nopți de august

de Valentin SILVESTRU

Desene de E. ARNO

Am văzut odată, izbucnind într-o peșteră străveche, lumina arzătoare a unui reflector. Revărsarea aceea neașteptată și fierbinte a buimăcit pentru o clipă ființele întunericului. Prin valul de lumină au început să înoate, cu țipete zăpăcite, cucuvăi bătrîne care înțepeniseră în nemișcare, lilieci cu pielea străvezie lipită de oasele moi, fluturi negri și grași, gîze jilave și pălanjeni alburii — toate într-un iureș amețitor și într-o larmă spăimoasă, izbindu-se de peretele stîncos, încurcîndu-se unele în altele, dibuind cu ochi lipiți crăpătura în care să se poată ascunde, deschizătura prin care să poată fugi.

Așa s-a întîmplat la noi în noaptea de 23 spre 24 august a anului 1944. Dimineața unei noi și năvalnice istorii a alungat spre vestul continentului și dincolo de ocean o cohortă de fantome năpustite cu înfricoșare și abia trăgîndu-și sufletul, în căutare de peșteri liniștite și întunecoase. Spre deosebire însă de fantomele din legende medievale, din năluciri romantice ori din mucalite snoave scoțiene, acestea sînt fantome care își păstrează funcțiile elementare din viața de foști oameni. Cer de mîncare, consumă, lacome, și emit silabe articulate, acordate muzical cu suspine, plînsete, mîrîituri și chiar răgete — după indicația dirijorului care ține într-o mînă blidul și în cealaltă biciul. Au un singur reflex condiționat: la vederea unei bancnote de un dolar, secretă o cantitate de venin antiromînesc. Înmulțirea numărului de bancnote determină creșterea secreției glandelor verzi. Dispariția bancnotelor îi face să scoată un urlet lugubru — pe care amintirea îl poate prelungi multă vreme chiar fără un nou excitant exterior.

În anumite cazuri, fantomele nopții de august scriu. Lîngă scrijeliturile lor de pe hîrtie, însemnările lăsate de omul de la Cro-Magnon pe pereții cavernei sînt de o poezie îngerească.

Articole scrise cu silexul

Compus din patimi rele, născut din desfrînare
Crescut în nărăvire, trecut prin ruinare
Gunoi al lumii noastre...
(D. Dascălescu — „Trădătorul", 1851)

Una din fantomele scrijelitoare de hîrtie, pe care vîntul libertății noastre a zburătăcit-o pînă în codrii seculari ai Canadei, și-a propus să dezvăluie brusc lumii orbite de neștiință „Situația reală din Romînia". S-a găsit la Cleveland un ziar de limbă romînă, care de altfel se numește „America", organ al unei „societăți fraternale", doritor să publice fantome. Au apărut deci articolele despre „situația reală". Și care e „situația reală"? Fantoma nu știe nimic despre nici o situație, nici reală nici ireală, pentru că, de cînd i-au scăpărat tălpile pînă pe țărmurile Atlanticului, n-a mai avut ocazia s-o cunoască. În schimb, ea, fantoma, se fălește cinic și fără umbră de scrupul cu nelegiuirile săvîrșite de ea și copărtașii ei, cîndva, cînd nu fusese încă azvîrlită de mînia poporului pînă dincolo de ocean.

Probabil că înduioșat de asemenea „dezvăluiri" și-a propus recent un politician reacționar să se înhlamideze ca eliberator al Romîniei și să clameze necesitatea îndreptării „situației reale" din țara noastră.

Deocamdată, „situația reală" a fantomei canadiene este aceasta: se stinge înăbușită ca gunoiul aprins care, mistuindu-se, nu dă flăcără, ci un fum gros, foarte rău mirositor.

Dacă urangutanul ar învăța să vorbească...

Mai departe, vezi falimți
care blestem cu amar...
(Al. Bihleanu)

Ziarul „America" a îmbiat însă fantoma nu numai la senzaționale „dezvăluiri", ci și la scobirea cu silexul pe coajă de copac canadian a unor reflecțiuni de filozofie a istoriei. „Eu nu cred prea mult în rolul maselor în istorie" — zice dezvăluitorul de „situații reale". Ilustra personalitate strămutată încearcă o nobilă silă pentru mase, care nu i-au adus nimic bun nici ei, nici familiei sale și cărora nu le-a putut distruge fabricile naționalizate de ele. Se vede însă că necredința în mase nu este numai parțială și că termenii „prea mult" sînt o mică floricică de stil — atît cît poate permite scrierea cu silexul. În fapt, fantoma și-a pierdut definitiv orice fel de credință în mase și în istorie, căci — zice — „cînd aud vorbindu-se despre romîni, dați-mi voie să mă gîndesc... nu la masele care niciodată nu au contat în istorie decît ca turme enorme care au urmat elementele de elită pe toate planurile..."

Așadar, nu contează masele care au bătut strașnic oștile grofilor și i-au silit să semneze un act de omenie pe dealul Bobîlna; nici masele care s-au ridicat pe cîmpul de la Islaz ca să subscrie proclamația din 1848 și l-au răsturnat pe Bibescu Vodă, întemeind cea dintîi republică românească; nici masele care au unit Muntenia cu Moldova în iureșul patriotic al anului 1859; nici masele de dorobanți care s-au suit cu însîngeratul drapel al independenței pe reduta de la Plevna, în 1877; nici masele de țărani care au îngrozit boierimea în 1907 și n-au putut fi îngenunchiate din nou decît cu tunurile; nici masele de ceferiști și petroliști care au zguduit temelia putredă a statului romîn burghezo-moșieresc, în 1933...

Aceste mase, care, avînd în fruntea lor pe comuniști, au sfărîmat vechea orînduire absurdă și sîngeroasă, au dat din sînul lor pe oamenii mari ai țării și au făcut totdeauna onoarea ei. Puiberea s-a ales din „elitele" stăpînitorilor, elitele care se împotriveau reformei agrare, naționalizării băncilor, care predicau imposibilitatea — vedeți dumneavoastră, nici măcar „greutatea", ci „imposibilitatea" — unui stat condus de muncitori și țărani.

S-au risipit „elitele" cu regii și cu șambelanii lor cu tot, ca frunzele veștede, prin toate coclaurile lumii. Le-a urmat cineva într-acolo? Numai propriile lor coșmaruri. Masele n-au „urmat" aceste „elite" nici „pe toate planurile" și nici pe toate drumurile. Masele fac acum din pămîntul patriei o grădină și-i scriu glorioasa istorie. O bună parte din „elite" îngroașă colbul șoselelor străine și face nu istorie, ci anecdotică — și aceea destul de mizerabilă.

În denumirea tîmpă de „turmă", e scursă nu numai fierea trădătorului de țară de azi. În cuvîntul acesta e închisă ura de popor a boierului Ieremia Golia, care l-a vîndut pe treizeci de țechini de aur pe Ion Vodă Cumplitul la Roșcani; ura oarbă a marilor vornici și logofeți care i-au legat mîinile viteazului Vladimirescu; ura zmintită a divăniților care au trimis scrisoare de închinare a țării puterilor străine, ca să decapiteze revoluția pașoptistă; ura neagră a caimacamului Vogoride și a marilor boieri munteni și moldoveni împotriva Unirii; ura fără margini a proprietarilor de moșii, a proprietarilor de bănci și mari magazine, și case pe străzi întregi, și tripouri, și lupanare, ura sălbatică a întregii haite care a pierdut totul atunci cînd poporul a redobîndit ce-i aparține de drept. Masele poporului romîn i-au scuturat de pe grumaz într-un asemenea chip, încît haita nu și-a venit în fire nici acum, după ce au trecut 15 ani.

Pe acest popor, care s-a impus azi lumii ca un popor harnic și mîndru, creator talentat de valori multiple adăugate tezaurului de bunuri materiale și spirituale ale omenirii, popor ce zidește socialismul în țara sa liberă, fantoma din Canada semnînd în ziarul „America", apărut într-o magherniță din statul Ohio, îl numește „bicisnic"...

E sigur că dacă urangutanul ar învăța să vorbească, el nu și-ar defăima niciodată în acest fel mama care l-a hrănit.

Paxtele calior

...În monahii ce sub rasă
Port o inimă de drac.
(Gh. Tăutu)

Dar fantomele fugare nu s-au aciuat numai în codrii canadieni. Fostul șef legionar Trifa a îmbrăcat peste cămașa verde sutana neagră și s-a uns episcop. Așadar, fantoma Trifa a devenit fantoma Valerian. Episcopul Valerian, de rit ortodox, menit să fericească sufletele cătrănite ale cîtorva dezrădăcinați. Privindu-și enoriașii răzleți în bisericuța necăjită unde oficiază, fostul șef de bandă oftează din rărunchi și-și scrîșnește predica amestecînd psalmii de pe limbă cu înjurăturile din gînd. Uneori, fantoma episcopală scoate de sub patrafir pastorale șapirografiate pe care le împarte păstoriților cu stînga, în timp ce clatină stăruitor, cu dreapta, cutia milelor.

Limbajul țiitulelor e presărat, evident, mai puțin cu obișnuitele delicatese verbale din băcănia fascistă, iremediabil falită. Acum sînt mai frecvenți termenii „conștiință națională", „credință strămoșească", „sfînta învățătură", conform cu directivele oficiilor speciale ale vreunui centru de spionaj, supervizor cucernic al operațiunii de șapirografiere — ceea ce, evident, nu poate face aceste pastorale mai puțin monotone și nesărate.

Cu ocazia sărbătorii păstilor, Valerian Trifa a ieșit însă din plictiseala adormitoare a stilului obișnuitelor sale pastorale și a izbucnit într-un strigăt lăcrimos: „frații noștri, de aceeași credință cu noi, rămași în Romînia nu se mai pot bucura de această scumpă

libertate". Cu alte cuvinte, cele șaisprezece milioane de romîni aflați în țara al cărei nume îl poartă sînt *rămași* aici, în timp ce pumnul de fantome rătăcite sînt *acasă*. Patria lor e lîngă abatoarele din Chicago sau prin fundăturile Manhattanului, în timp ce Bucureștiul, Clujul, Iașul, Humuleștiul, Ipoteștiul sînt locuri... *rămase*. Biblică înțelepciune! Dar nu de asta va fi fost cititorul în încurcătură. Cititorul pastoralei, care-l cunoaște bine pe semnatarul ei, va fi fost fără îndoială derutat de alte cele și se va fi întrebat: e vorba de „credința" fantomei Trifa? Sau de „credința" fantomei Valerian?

Credința lui Trifa — adică asasinatul, jaful, metoda convingerii cu securea și cu bîta, trădarea de țară — într-adevăr nu se mai bucură în Romînia de azi de nici un fel de „scumpă libertate", tocmai pentru că poporului nostru îi este scumpă libertatea pe care și-a cucerit-o pentru totdeauna. Dacă e vorba de credința religioasă (nu putem spune „credința fantomei Valerian", căci aceasta, desigur, e fantomatică ea însăși) atunci libertatea acestei credințe e asigurată la noi.

În această privință, ar fi fost mai cuviincios pentru fața bisericească americană de limbă română — dacă l se mai poate pomeni de buna-cuviință — să citească articolele din ziarele americane de limbă engleză despre situația cultelor din Romînia. Nu e nici un temei să fie crezut Trifa și să nu fie crezuți călătorii americani, printre care oameni de greutate, care, declarînd că nu sînt de acord cu „regimul comunist", au fost nevoiți totuși să recunoască — odată întorși acasă — că libertatea cultelor e asigurată în Romînia de azi...

Fantoma neagă însă evidențele lumii reale; ea recunoaște numai lumea închipuirilor sale — căci de aceea e fantomă. Fantoma trăiește cu nădejdea că va veni un paște în care se va ocupa ea personal să asigure cu pistolul „scumpa libertate" pierdută. Acest paște nu figurează însă în calendarul gregorian, ci numai în cel popular, al lui Păcală, și se numește paștele cailor.

Fantoma de profesie

...nu te face fleac
Nu-mi mai spune mofturi!
(N. T. Orășanu)

Printre fantomele foștilor romîni trădători în Statele Unite se află și acționează din cînd în cînd prin scris și un oarecare Lucaci. Fără îndoială că n-are nici o legătură cu personajul care a dat numele său unei străzi din București — de altfel o stradă curată, cu salcîmi frumos mirositori la anotimpul cînd le dau florile. Lucaci cel din America nu e nici „filozof" sceptic ca parizianul Emil Cioran, nici prozicătoare politică de tipul cetățeanului spaniol Pamfil Șeicaru, ci umblă, cum se spune, pe la economia politică. A încerca marea acestui domeniu cu degetul scrisului e o treabă nu prea lesnicioasă, orice s-ar spune, mai ales cînd nu știi nici să înoți și nici să scrii. Totuși, Lucaci, învingînd prejudecățile — căci, ca orice fantomă, el n-are nici măcar prejudecata unei elementare pudori — deplînge situația economică a Romîniei, comparînd-o cu stările de lucruri din Statele Unite ale Americii. Aici, în America, pare a fi informat Lucaci, „deosebirile dintre bogați și săraci" au devenit „din ce în ce mai mici și inegalitățile din ce în ce mai puține". Argumentele și datele care au împins noua stea a economiei politice americane spre această concluzie cam lipsesc. Autorul s-a rostogolit pe propriile sale deducțiuni empirice spre această prăpăstioasă încheiere — nu s-a încurcat în cifre și fapte. Ne închipuim că, în calitate de fantomă, el nici nu citește alte ziare decît pe acelea care-l publică. Pentru că, altminteri, l-ar fi interesat poate un mic exemplu (unul din numărul infinit pe această temă) din ziarul „Romînul american", despre felul cum se „micșorează" inegalitățile. Dl. Henri Ford II — scrie ziarul — a căpătat drept salariu, anul trecut, 185.000 dolari plus alți 185.000 ca bonificație. Aceasta, în afară de profitul net al companiei sale pe primul pătrar al anului curent, care a fost de 134.800.000 dolari. Dacă se consideră, în mod exagerat, că un muncitor al uneia din uzinele „Ford" cîștigă 100 de dolari pe săptămînă, înseamnă că el a căpătat în cursul anului trecut (dacă n-a fost în grevă sau n-au intervenit alte cauze) 5.200 de dolari. Va să zică, între dl. Ford și muncitorul din uzina lui diferența de salariu anual s-a „micșorat" pînă la 364.800 de dolari. Asta înseamnă că, spre deosebire de situația din țara noastră, unde — vai! — nu putem face de loc asemeni comparații, „inegalitățile" din S.U.A. au devenit „din ce în ce mai puține". Cum Lucaci nu e totuși economist *de profesie*, ci amator, el disprețuiește cifrele brute, făcînd constatări din propriul său for interior neeconomic și nematematic. Dar Lucaci nu e nici om politic *de profesie*, de aceea nici nu-l interesează ce înseamnă „inegalități", cum se traduc „inegalitățile" americane „din ce în ce mai mici" în peisajul socialist al Romîniei de azi, unde nu putem să ne mai dăm seama cît de egali sau inegali sînt patronii cu muncitorii, pentru simplul motiv că, la noi, ei, patronii, nu mai *sînt* de loc. Lucaci nu e nici istoric *de profesie*, așadar el nu-i obligat să clarifice ce accepție anume dă expresiei „din ce în ce" și la ce perioadă o raportează. Au devenit deosebirile dintre bogați și săraci în America *„din ce în ce mai mici"* în raport cu situația de pe vremea încașilor, cu aceea din timpul colonizării Americii de Nord, a războiului de secesiune sau a perioadei crizei economice din deceniul al patrulea al secolului nostru?

Dar dacă Lucaci nu e nici economist, nici istoric, nici om politic, atunci ce este el?

O fantomă. O fantomă mincinoasă. O fantomă mincinoasă, *de profesie*.

Cei care nu mai au pe ce să șadă

Ce-auz? Pe stradă răcnete, gură!
Cor de bacante rîde și jură
Dantă-mprejurul unui strigoi.
(G. Baronzi)

Există și fantome de foști romîni neamericani, adică fantome cu sediul belgian, portughez etc. Printre ele se află și cunoscutele fantome hohenzollerne, care, cîteodată, cînd alte îndeletniciri și agențiile occidentale de spionaj le permit, dau proclamații către țară.

Nicolae de Hohenzollern, ocupat pînă peste cap cu comerțul de cămăși, cravate, cărți vechi și transferuri frauduloase de autoturisme dintr-o țară occidentală în alta, n-are timp suficient să redacteze proclamații; se mulțumește numai să „deplîngă" starea deplorabilă a Romîniei din punct de vedere dinastic.

Elena, augusta mamă, se roagă pentru țară și pentru redobîndirea spațiului locativ din actualul Muzeu de artă al R.P.R., clădire în care, de altfel, n-a locuit ca lumea și în depline drepturi nici pe vremea cînd era, ca să zicem așa, regină. (Pe atunci, pe tabla de șah a descusutei case regale ea fusese împinsă, printr-o rocadă abilă a doamnei Lupescu, mai spre turn — spre turnul castelului de la Bran).

Măria sa Lambrino I, cîștigător la un tribunal din Lisabona al tronului pe care-l pierduse înainte de a-l avea și pe care nu-l va putea avea fiindcă nu mai este, măria sa Lambrino I, unic în istorie — căci care rege și-a mai „dobîndit" tronul la bară? — ei bine, măria sa Lambrino n-a dat deocamdată nici o proclamație oficială prin care să cheme poporul romîn la el, acolo, pe Coasta de Azur, să-l domnească.

În schimb, însă, tînărul Mihai se află în plină efervescență verbală, cu toate cunoscutele-i dificultăți de pronunție. După cum se știe, el a fost o vreme o persoană notorie în Occident — nu prin funcția de ex-rege (care în Occident a ajuns o distracție destul de ieftină), ci prin altceva: prin legătura sa cu o actriță de cinema denumită „femeia-panteră" (îmbrăcată întotdeauna numai în piele de panteră) și care l-a convins să-și alăture ilustrul nume de al ei într-o emisiune de reclamă televizată, gras plătită, închinată stîrpirii moliilor din blănuri cu un insecticid special.

Acum, în Europa, comerciant, întreprinzător de felurite afaceri și voiajor comercial în slujba unei firme elvețiene, el mai tînjește prin viu grai după tronul bănos.

Nu-l păcat, sire, să părăsiți afacerile, cît de cît solide, în care ați investit capital, pentru un tron care nici la muzeu nu se mai păstrează? Zău așa! Gîndiți-vă la înaintașul dumneavoastră, Ciubăr-Vodă, care, înșelat de o asemănătoare amară nălucire, și-a pierdut lamentabil chivăra de hîrtie de pe cap înainte chiar de a-și fi putut așeza partea contrară a trupului pe visatul tron. Credeți-ne, funcția de fantomă e totuși mai rentabilă decît aceea de rege, care, din nefericire pentru domnia voastră, nici nu mai e prevăzută în statul de funcțiuni întocmit de Comitetul de stat și salarii de pe lîngă Consiliul de Miniștri al R.P.R. Rămîneți o fantomă — căci nemurirea ați cîștigat-o, oricum; de cîte ori ați deschis gura, pe ramurile de răchită au răsărit flori de micșunele, iar pe crengile plopilor, merele...

Propunere de încheiere

Adio dar, lung adio! Lung
și fără revedere!...
(N. Nicolaeanu)

Îngăduiți, stimați cititori, să încheiem cu acest vers al poetului N. Nicoleanu investigația noastră în lumea fantomelor unei nopți de august și să îi-l furnizăm pe această cale, neoficială, drept propunere de epitaf.

FLACĂRA OBIECTIV

● *Există declarații atît de semnificative și neechivoce, încît n-au nevoie de comentarii. De exemplu declarația făcută de-unadzi de cunoscutul atomist american Edward Teller:* „Încă înainte de sfîrșitul acestui secol lumea va adopta ideile sovietice, nu pe cele americane".

● *Se pare că generalul francez Challe, una din tristele figuri ale războiului din Algeria, n-a ajuns încă la concluzii asemănătoare cu cele ale atomistului Teller. De aceea delirează la gîndul că, după „experiența" algeriană, ar putea să-și încerce puterile și pe „un cîmp de luptă ce s-ar întinde — cum zice Challe — de la Brest pînă la Ural". Nu vi se pare limbajul cunoscut?*

● *Poporul francez nu este întrebat, firește, dacă este de acord cu trosnirea uriașelor sume din bugetul statului pentru războiul murdar din Algeria și pentru fabricarea primei bombe atomice în Franța. Presa furnizează cifre elocvente: numai în acest an, 1.875 miliarde franci cheltuiți pentru campania algeriană, adică un sfert din bugetul țării. Iar cu cele 80 de miliarde alocate pentru producerea bombei atomice franceze s-ar fi putut construi nu mai puțin de 30.000 de locuințe.*

● *A circulat mai întîi sub formă de zvon. Dar acum se vorbește tot mai insistent despre intenția regelui Husein de a-l readuce în Iordania pe faimosul agent al imperialismului britanic, Glubb Paşa, pe care poporul l-a izgonit în urmă cu cîțiva ani ca pe un dușman de moarte al intereselor Iordaniei. Nimeni n-a pretins, de altfel, că regele Husein și poporul Iordaniei au interese comune...*

● *Încă un avion încărcat cu arme pentru fostul dictator cuban Batista a fost surprins — în urma unui denunț prin presă — pe aerodromul din Florida (S.U.A.), în timp ce se pregătea să decoleze cu destinația Republica Dominicană, unde se află refugiat Batista.*

● *Cercurile financiare americane sînt îngrijorate; retragerile masive de aur efectuate în ultima vreme din tezaurul de la Fort Knox au adus rezervele de aur ale S.U.A. la nivelul cel mai scăzut de la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial. Cauza: deficitul colosal al balanței de plăți a S.U.A. și scăderea simțitoare a încrederii în dolar pe care o manifestă înseși țările N.A.T.O.*

● *Libertăți de tip occidental în Africa de sud: autoritățile din Johannesburg l-au eliberat din temniță pe liderul Congresului Național African, Lihuli, obligîndu-l în schimb ca, vreme de cinci ani, să nu participe la nici un fel de miting și să nu părăsească domiciliul. Cum s-ar zice: halal democrație!*

● *Criminalitatea în S.U.A. a luat asemenea proporții încît guvernul american se vede obligat să aloce în fiecare an sume tot mai mari pentru combaterea ei. Cele 80 de miliarde de dolari cheltuiți în acest scop reprezintă o sumă care, după cum a declarat însuși ministrul de justiție al S.U.A., este depășită la ora aceasta numai de alocațiile pentru înarmare.*

● *În Anglia, organizația rasistă „Liga pentru apărarea albilor" desfășoară în ultimele luni o adevărată campanie de terorizare a persoanelor de culoare, originare din Africa sau din Indiile de vest și care locuiesc în Anglia. Scrisori de amenințare anonime sau purtînd embleme Klan-ului englez sînt trimise pe adresa victimelor „în spe"...*

D. B.

Copii de moţi! Altădată erau cuprinse în această noţiune foamea boala, suferinţa Acum ei se bucură de grija pe care regimul de democraţie populară o acordă tuturor copiilor oamenilor muncii: şcoală, asistenţă sanitară etc. În fotografie, un grup de şcolari din comuna Bistra, raionul Cîmpeni

Un aspect pe care vizitatorul Munţilor Apuseni îl întîlneşte azi din ce în ce mai rar: căruţe încărcate cu ciubere făurite în atelierele sărăcăcioase, coborînd spre tîrgurile de la cîmpie.

Clubărarii de fier ai Albacului au întemeiat această cooperativă Prin credite obţinute de la stat ei au înzestrat-o cu maşini perfecţionate Ea produce zilnic 360 de putini (fiecare de cîte 50 litri). Înainte de mecanizare aceeaşi cooperativă producea doar zece putini într-o zi şi 75% din materialul lemnos rămînea inutilizabil.

Situaţia sanitară a moţilor a fost în trecut mai mult decît înspăimîntătoare. 75% din totalul populaţiei de aci era lovită de tuberculoză şi sifilis. În numai 15 ani, organizaţiile sanitare înfiinţate de regimul nostru au reuşit să stîrpească bolile sociale. La Avram Iancu, de pildă, una dintre comunele cu cea mai tragică situaţie în trecut, sifilisul, tuberculoza, mortalitatea infantilă, mortinatalitatea şi mortalitatea maternă au fost reduse la zero.

La Sohodol, statul a ridicat această şcoală de şapte ani, una dintre cele mai frumoase din întreaga regiune Cluj. În clasele ei îşi duc munca 22 de profesori şi învăţători. Situaţia din trecut la Sohodol? O clădire dărăpănată, cu două clase, condusă de un singur învăţător Şi aceasta era singura şcoală pentru vreo opt aşezări: în cătunele din jur nu se afla nici o şcoală, nici un învăţător.

Zi de duminică în comuna Avram Iancu.

Pînă nu de mult Baia de Arieș semăna cu orice tîrg provincial, năpădit de singurătate și plictis. Și asta cu toate că pe harta țării era însemnată ca un important centru minier. Orașul căpăta viață doar de două ori pe zi: dimineața și seara, cînd muncitorii intrau sau ieșeau din mină. Dealurile se umpleau atunci de sute de luminițe tremurînde; luminîndu-și calea cu nedespărțita lampă de carbid, minerii se întorceau acasă sau veneau la lucru de la zeci de kilometri. Nici unul, sau aproape nici unul, nu putea să-și ridice casă în oraș. Astăzi mulți dintre vechii peregrini locuiesc în asemenea clădiri confortabile înălțate în Baia de Arieș. Desigur că încă nu toți. Dar construcțiile de locuințe continuă, pentru a lichida veche moștenire lăsată de burghezie.

↑ Doi dintre peregrinii de altădată, azi mineri și c
Vasile Hădărugă (stînga) și vagone

ățeni ai Băii de Arieș: artificierul
arul Alexandru Cosma

Și în trecut moții făceau putini și ciubere, dar
sîrmen, cu lemnul procurat în condițiuni grele, re
cît să-și încarce căruța cu care să pornească ap
rarii cooperativizați lucrează în condiții omenești
iar produsele muncii lor sînt că

n alt chip: fiecare, în atelierul lui
ușea să închele doar atîtea ciubere
ul pe drumurile țării. Astăzi, ciubă
au la dispoziție unelte și materiale.
tate și apreciate

DE-A LUNGUL VĂII ARIEȘULUI

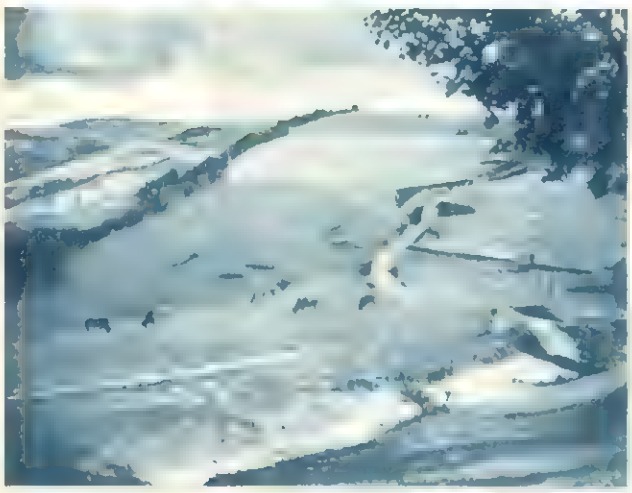

Privelişte din Munţii Apuseni

Sub raport sentimental, nici o altă regiune a ţării n-a stîrnit în trecut discuţii mai furtunoase ca vestita Ţară a Moţilor. Despre nici un alt locuitor al Romîniei n-a vorbit politicianul burghez cu mai mult „patetism", cu mai mult „patriotism", cu mai multă isterie şi demagogie ca despre băieşul şi dogarul Munţilor Apuseni. Pe seama „tragicului destin" al moţului s-au vărsat şiroaie de lacrimi în băncile parlamentului burghez, s-au rostit mii de discursuri politice, s-au întocmit sute de monografii, s-au propus nenumărate soluţii economice. În fiecare program electoral figura la loc de frunte problema Ţării Moţilor.

Departe de a cunoaşte toată agitaţia aceasta sterilă, locuitorul ţării de piatră îşi ducea ca şi pînă atunci traiul său mizer, viaţa sa înapoiată. Nu numai că nu se schimba nimic de la o zi la alta, dar viaţa moţului nu se deosebea mult nici de cea a strămoşilor săi daci, romani sau agatîrşi. La fel ca acum 2000 de ani, minerul pătrundea pe brînci în galeriile ascunse, luminîndu-şi calea cu steartul şi sfărîmînd stînca doar cu dalta şi ciocanul. La fel ca strămoşii secolelor trecute, dogarul colinda ţara pe jos sau cu căruţa în zilele călduroase ale anului pentru a-şi vinde ciuberele făcute iarna şi a se înapoia la cei de acasă cu cîteva saci de mălai.

Marile transformări politice, economice şi culturale înfăptuite azi în Ţara Moţilor sînt cunoscute de întregul nostru popor. Cetăţenii au cunoscut, fie prin intermediul presei şi radioului, fie prin călătorii făcute în Munţii Apuseni toate marile realizări care au schimbat faţa acestui loc de ţară. După secole de suferinţă moţii lichidează — datorită grijii partidului şi guvernului — vechile stări de lucruri. Fostul peregrin de ieri, vechiul ciubărar şi aurar — veşnic în căutare de lucru, veşnic bătînd drumul ţării de la un capăt la altul — s-a statornicit definitiv în ţara lui de piatră. El munceşte liber alături de ceilalţi constructori ai socialismului, învinge greutăţile create de moştenirea nefastă a trecutului, îşi făureşte un trai plin de perspective luminoase.

Reporterii noştri s-au oprit doar în cîteva localităţi situate în centrul Munţilor Apuseni. Acolo unde înapoierea, suferinţa şi obscurantismul au tronat cu cea mai mare înverşunare. La Albac, la Vidra, la Sohodol, la Bistra, la Baia de Arieş — în inima Ţării Moţilor.

I. MAIOR
Fotografii de S. STEINER

Membrii cooperativei meşteşugăreşti din Avram Iancu şi-au propus să înfiinţeze şi o secţie de produse artistice. În fotografie: preşedintele cooperativei, Dumitru Oneţ, discutînd cu unul dintre maeştrii cioplitorilor artistice.

COPERTA NOASTRĂ:
(IV)
Tînăra Viorica Cristea, fată de moţ din comuna Avram Iancu, raionul Cîmpeni, o iscusită ţesătoare.

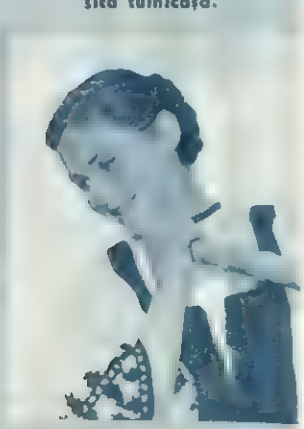

Vin apele LA MAREA ÎNTÎLNIRE

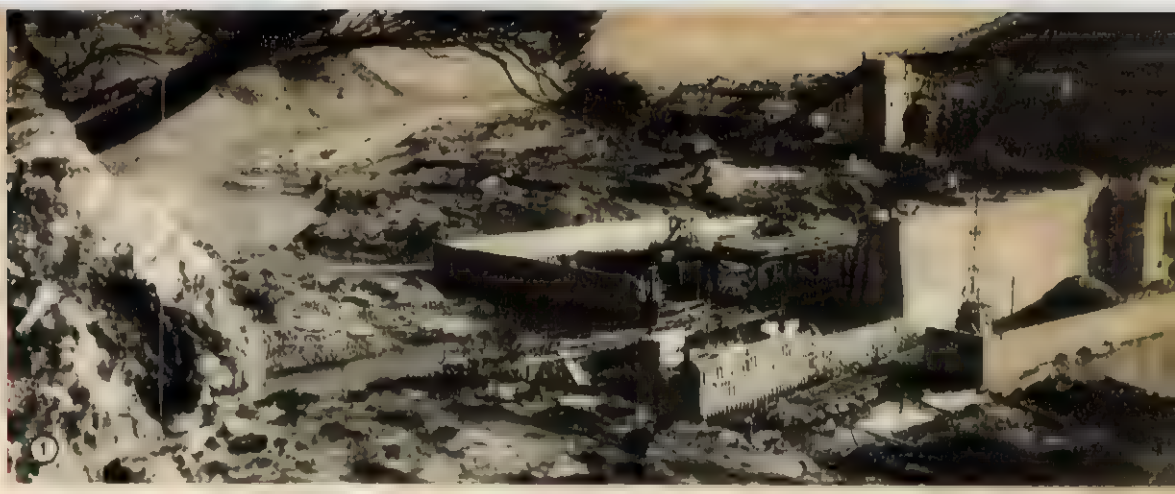

Vin ape limpezi cu sclipiri de soare,
vin apele visate de milenii.
Bătrîna țărnă vrea să se-nfășoare
în valuri de culorile poienii.

Cîmpia coreeană le așteaptă,
visează pomii limpedea oglindă,
și grînele presimt povara coaptă
ce dintre ape-a stat să se desprindă.

Cad stropi sonori de cînt din dairele,
cei tineri joacă-n slava apei clare,
și seceta, ca duhurile rele,
se mistuie învinsă-n depărtare.

Vin ape limpezi cu sclipiri de vise
cu unda luminoasă și subțire.
Coreea stă cu brațele deschise:
vin apele la marea întîlnire!

Cristina LUCIAN

① *Curînd va porni într-un șuvoi neîntrerupt „apa vie". Aici se află „inima" sistemului de irigație de la Odidon, care va da viață unei suprafețe de 34.000 tenbo de pămînt. În ultimele șase luni, în R.P.D. Coreeană au fost construite 9.908 sisteme de irigație redînd agriculturii 377.000 hectare de pămînt.*

② *Zece tone de apă pe secundă [illegible] de irigație din Kiean. Mii de hectare de pămînt vor sorbi apa trimisă cu ajutorul acestor mașini.*

③ *Robii de altădată ai moșierilor au adus pămîntului — azi al lor — apa visată de veacuri, apa aducătoare de bogate recolte. Bătrînului țăran din Ciunsan parcă nu-i vine să-și creadă ochilor: satul are apă!...*

④ *Tinerii au luptat întotdeauna pentru înfăptuirea visurilor generoase. Iată-i aci pe tinerii coreeni constituiți în brigăzi, făurind drum apei spre ogoarele satului Socjon.*

⑤ *Apa e aproape, poți să întinzi mîna și să-i simți răcoarea... Bătrîni și tineri, femei și copii trăiesc zile de sărbătoare. Bun venit, apă [illegible]*

Lacul Floreasca.

Așa a fost IERI...

După decenii de jaf și cruntă exploatare, regimurile burghezo-moșierești au lăsat o tristă moștenire economică, culturală și socială. Iată cum arătau locuințele din cartierul Floreasca-București (foto 1) și o locuință de muncitor petrolist din Valea Prahovei (foto 2).

așa este ASTĂZI

Regimul de democrație populară a depus eforturi susținute pentru îmbunătățirea condițiilor de viață ale oamenilor muncii. Iată cum arată astăzi noul cartier muncitoresc din Floreasca (foto 3) și unul din cartierele construite în anii noștri, la Lucăcești, pentru petroliștii din Valea Zemeșului (foto 4).

Ce ați pregătit pentru 23 August?

„Din noapte spre zori"

Maestrul Ion Șahighian, împreună cu tînărul dramaturg Mircea Mohor, la una din repetițiile piesei „Din noapte spre zori".

Astă-seară, lucrul pregătirilor febrile a luat sfîrșit. Vălul cortinei s-a ridicat și publicului îi e oferită premiera festivă. Cînd am solicitat însă interviul de față maestrului Ion Șahighian, ritmul trepidant al repetițiilor pentru piesa „Din noapte spre zori" cuprinsese întreg colectivul Teatrului Armatei.

— Trebuie să realizăm spectacolul acesta în răstimpul record al unei singure luni — îl prezentăm doar în cinstea marii sărbători — și aceasta ne obligă la un tempo de muncă neobișnuit. De altfel, piesa însăși are particularități care o fac neobișnuită și solicită, în transpunerea ei scenică, nu uzitatele formule teatrale, ci acuitate și deplinul firesc al vieții.

— Ce înțelegeți prin „neobișnuita"? Vă referiți la noutatea tematică sau la realizarea artistică?

— Și la una, și la alta. Mircea Mohor, tînărul dramaturg care debutează cu această piesă, a abordat un moment istoric de excepțională însemnătate în viața patriei noastre: acela în care poporul muncitor, condus de partid și cu sprijinul activ al ostașilor romîni, a luptat cu arma în mînă pentru eliberarea țării, în condițiile înaintării vertiginoase a Armatei Sovietice. Actul insurecției și ecoul ei în Valea Prahovei sînt redate la o înaltă tensiune dramatică, ca în străfulgerarea unei explozii, și într-un ritm precipitat, mereu mai viu. Dinamica aceasta a evenimentelor se răstrînge în dinamica interioară a piesei, construite din tablouri multe și scurte — 13 la număr — ce se urmează sacadat și rapid unul după altul. Iar asta ne obligă la o scenografie bazată pe doar cîteva elemente sugestive, singurele ce ar putea suporta scurta durată acordată schimbărilor de decor. Cred că tînărul meu colaborator, scenograful Dan Nemțeanu, a găsit o rezolvare interesantă și adecvată continutului piesei.

— Nu ne-ați vorbit despre actorii ce vor interpreta piesa...

— Ați pus o întrebare care mă ajută să vă explic mai departe prin ce e neobișnuită factura acestei piese. Vedeți, Mircea Mohor nu a intenționat să realizeze o piesă de caractere, să stăruie asupra analizei psihologice. În drama lui agitatorica se înfruntă mai curînd forțe sociale decît indivizi, și cele aproape 50 de personaje existente sînt fațetele umane, vii și autentice, ale celor două tabere care se înfruntă în piesă: pe de-o parte elementele patriotice în frunte cu comuniștii, unite într-un monolit puternic, de neclintit, perfect conștiente de scopul luptei, pline de elan și inițiativă și supunîndu-se în același timp cu fermitate unei discipline liber consimțite; pe de altă parte, hitleriștii, care în furia lor oarbă și sălbatecă sînt asemenea unor automate, acționînd în virtutea unei discipline militariste, ca la apăsarea pe niște butoane. De altfel, uitați-vă: și scaiți și autorul, care vă poate întregi spusele mele.

Și maestrul Șahighian mi-l recomandă pe tînărul dramaturg Mircea Mohor, venit în teatru, ca în fiecare zi, să urmărească repetițiile.

— Piesa de față e prima dv. lucrare?

— Într-un fel, da: e prima de care la cunoștință publicul. Dar am mai scris — și apare cred zilele acestea în Editura Tineretului — nuvela „August de foc", iar în ce privește dramaturgia, piesa „Din noapte spre zori" e a doua dintr-o trilogie care e deja, în linii mari, construită.

— Vorbiți de o „trilogie". Există o unitate tematică între aceste trei piese?

— Fără îndoială. Mi-am propus să evoc, în prima, lupta din ilegalitate a comuniștilor, în a doua, insurecția armată, urmînd ca cea de-a treia să redea momente decisive din istoria construcției socialiste în țara noastră. Și am început cu mijlocul trilogiei, pentru a-mi aduce modesta mea contribuție la marea aniversare.

★

Astă-seară are loc premiera. Cuvîntul publicului e așteptat cu emoție de toți realizatorii spectacolului.

Sande FAUR-DIMA

„Oratoriul Eliberării"

Radu Paladi

Genul vocal-simfonic nu constituie pentru tînărul compozitor Radu Paladi un domeniu în care să nu-și fi încercat forțele. Să nu uităm că unele din lucrările cu care a repurtat succese însemnate la concursurile naționale sau internaționale aparțin acestui gen. Totuși, „Oratoriul Eliberării" este prima lucrare vocal-simfonică de mari proporții pe care o abordează, iar tematica lui majoră, ca și cerințele transpunerii artistice pretind o scrioasă stăpînire a mijloacelor muzicale. Peste cîteva zile, în cadrul unui concert festiv al Filarmonicii, va putea fi auzită partea finală a oratoriului. Pînă atunci, compozitorul preferă să vorbească despre libret:

— Este o operă care, deși concepută și realizată ca premisă a unei lucrări muzicale, are o certă valoare literară chiar și independent de partitură. Eugen Jebeleanu a realizat în „Oratoriul Eliberării" un poem de o mare frumusețe și sinceritate, impresionant mai ales prin forța sa dramatică. Cînd am citit pentru prima oară libretul, am fost de-a dreptul surprins de simțul muzical, aș spune chiar de cunoașterea ca specialist a problemelor de construcție muzicală pe care le dovedea poetul; autorul — scrîind versurile oratoriului — l-a și auzit, l-a auzit atît de bine, încît a oferit compozitorului pînă și cele mai subtile indicații muzicale. Și a înțeles că ceea ce pretinde în primul rînd genul oratoriului — această variantă a operei-concert — este acțiunea, o acțiune dramatică.

— Titlul oratoriului este concludent pentru conținutul său. Am dori, totuși, unele amănunte.

— Oratoriul evocă, după primele imagini senine, de muncă rodnică, ale vieții noastre de azi, suferințele crîncene din trecut ale poporului, lupta dusă de către poporul muncitor, în frunte cu comuniștii, pentru libertate și o viață demnă, fericită; el se încheie, apoteotic, cu un imn de slavă închinat partidului. Eugen Jebeleanu a folosit în libretul său cîteva personaje cu valoare simbolică: Povestitorul, Amintirea, Eliberatorul, Călăul, Ecourile, Corurile. Muzical, le-am dat acestora corespondențele adecvate: primii doi sînt soliști — bariton și soprană, Eliberatorul și Călăul vor fi recitatori, Corurile (de femei, bărbați sau copii) vor reprezenta personajul colectiv al masei, comentator al evenimentelor, Ecourile (care vor amplifica o idee exprimată de personajele centrale) vor fi interpretate de diferiți soliști din cor.

— Ați respectat formele clasice ale genului?

— E interesant că, deși nu am plecat cu intenția de a folosi preludiul, recitativul, fugi sau passacaglia, și m-am subordonat cu totul cerințelor textului, pînă la urmă lucrarea mea folosește toate aceste forme, căci însuși libretul, prin concepția lui, le-a pretins. În „Oratoriul Eliberării" vor fi, de asemenea, reglate intonații ale cînteculul eroic, revoluționar, ca și ale doinei sau ale bocetului: am dorit ca lucrarea mea să aibă un puternic stil național și, prin aceasta, să fie pe deplin accesibilă celui căruia îi este adresată: poporul.

S. VLAD

Primul roman

Teodor Mazilu

Pentru cei ce cunosc schițele satirice ale lui Teodor Mazilu, vestea că Editura Tineretului îi tipărește romanul „Bariera" a fost oarecum o surpriză. L-am întrebat, deci, dacă a părăsit genul scurt satiric în favoarea epicei de largă respirație.

— După cum sînt informat — răspunde scriitorul — oamenii vor să rîdă. În vederea satisfacerii acestei dorințe, pe care personal o socot justificată, am scris un volum de schițe care e o satiră la adresa modului mic-burghez de a privi viața. Cartea poartă titlul „Proștii sub clar de lună".

Cartea ce mă preocupă cel mai mult în prezent, bineînțeles în afară de „Bariera", este o lucrare închinată vieții de pe un mare șantier de construcții.

— Așadar, „Bariera" este prima lucrare mai amplă de proză?

— Cu „Bariera" am făcut trecerea de la schiță la roman. Dificultățile care se spune că există de obicei în abordarea acestui gen nu le-am simțit cu acuitate în ceea ce privește construcția și celelalte probleme de tehnică scriitoricească.

După părerea mea, principalul într-o carte este ca lucrarea să aibă o singură direcție, fundamentală, spre care să meargă toate firele construcției, toate destinele eroilor.

— Ce probleme dezbate romanul?

— Am scris această carte dintr-un sentiment de nemulțumire față de felul în care mulți scriitori în trecut au zugrăvit viața oamenilor de la marginea orașului. Condițiile autobiografice m-au făcut să cunosc foarte bine un cartier al Bucureștiului în care trăiau mulți muncitori de la fostele „Vulcan" și „Bazalt", „V.I.A." și „Fichet". Comparînd aceste cărți cu viața pe care o cunoșteam direct, mi-am dat seama că ele prezentau, deformat sau în cel mai bun caz unilateral, viața cartierelor mărginașe. De multe ori, scriitorul extrăgea din viața mahalalei ceea ce credea că l-ar interesa pe cititorul dornic de picant și pitoresc și, ca atare, își populă cărțile cu „gagici", prostituate romantice și oameni fără căpătîi. Mizeria era, desigur, cumplită, dar muncitorii — figurile cele mai luminoase ale mahalalei, pe care acești scriitori le ocoleau — nu se lăsau doborîți de ea, își păstrau frumusețea și puterea sufletească. Există, desigur, și un pitoresc de netăgăduit al vieții de mahala, al circiumăreilor, al cîntecelor ei; dar importantă mi se pare umanitatea superioară a oamenilor munci care trăiau acolo. „Bariera" are ca moto: „Popor romîn, nu greșește cine crede în tine!"

— Este, probabil, ideea fundamentală a cărții?

— Într-adevăr. Eu vreu să demonstrez că uriașele resurse ale poporului muncitor sînt călăuzite de partid în lupta pentru eliberarea patriei, pentru făurirea Romîniei socialiste. Tuturor, de pildă, una dintre eroinele cărții, ajunge, sub îndrumarea comunistului Vițu, dintr-o femeie care-și irosea timpul în certuri și acatiste, să înțeleagă sensurile superioare ale vieții.

— Comunistul Vițu e eroul principal al cărții?

— Comunistul Vițu dezvăluie în fața eroilor romanului luminile comunismului. Oamenii din mahala îl iubesc și-i prețuiesc pe nea Vițu, fiindcă el le deschide perspectiva unei vieți eliberate de exploatare. Într-o acțiune de pregătire a insurecției armate, comunistul Vițu cade răpus de gloanțele fasciștilor. El moare cu cîteva zile înainte de 23 August, și pentru care și-a dăruit viața. În rîndurile celor care îi continuă lupta se află și acei cărora „nea Vițu" le-a deslușit căile adevăratei fericiri.

L-am rugat apoi pe Teodor Mazilu să ne relateze cîte ceva despre geneza romanului.

— Răspunsul la o asemenea întrebare ar umple multe pagini. „Bariera" e clădit pe fapte reale. Mă voi rezuma la un singur exemplu. Eram încă un copil, dar am reținut faptele filmd martorul luptelor de stradă care s-au dat în cartierul Rahova de către gărzile patriotice împotriva rămășițelor armatelor fasciste. Oamenii din acele locuri au ținut să cinstească memoria luptătorilor care și-au dat viața în lupta pentru eliberarea patriei. Pe șoseaua care duce la Alexandria se poate vedea un modest monument ridicat de oameni, cu propriile lor forțe, spre cinstirea eroilor. Cartea mea nu este decît încă un pios omagiu adus memoriei luptătorilor din gărzile patriotice căzuți în acele dramatice zile.

Toșu MILCOVEANU

Tăicuțul

– Schiță de GAGYI László — Ilustrații de Cornelia DANEȚ

Bogáti Péter se numea, dar toată lumea îi zicea într-ascuns „tăicuțu'" pentru că el pînă și femeilor le zicea: „măi, tăicuță, mă"! Familiara expresie fusese primită la început cu zîmbete, apoi prinse a stîrni o sinceră desfătare; căldura acestei vorbe învăluia cu o vătuire melancolică inimile. Cel căruia nu-i spunea așa cădea o clipă pe gînduri și se întuneca la față.

— Ai fost chemat la telefon — îi spuse într-un rînd secretarul organizației de partid.

— Și cine zici că m-a căutat, măi, tăicuță, mă?

— Nevasta dumitale.

— Ne ...nevastă-mea! Ei, ce-i cu Rozsi? Vezi, să nu uiți: mi-a spus astăzi cineva că Keresztesi n-a primit lemnele care i s-au repartizat. Keresztesi e necăjit.

— O să le primească — făcu oarecum stingherit secretarul.

Dar iată că sună telefonul. Rozsi vorbea:

— Hei, măi, tăicuță, mă! — zumzăia Rozsi cu glasul acela mătăsos, plăcut, plin, aidoma unui bondar prins între ferestre. Mai trăiești, suflețelule? Cum o duci? Trăiești bine. Poate chiar foarte bine. Dar eu, ehei, ce greu trăiesc eu! Într-una spăl, gătesc, fac curățenie, of, of! Și mă lupt cu marea mea singurătate, vai, vai! Asta o să mă mistuie pe mine, o să vezi tu, of, of! Ai și uitat, te pomenești, că mîine-i ziua de naștere a Katikăi? *Sigur* ai uitat! Toți bărbații îs la fel; lumea ar fi mai frumoasă dacă n-ar fi bărbații.. Katikăi i se rupe inima așteptîndu-te. I se rupe inima și Marikăi, și mie, și cîinelui, și pisi... ce spui? Eu una n-am văzut încă bărbat care să aibă habar de ceva! Katika mereu întreabă: „mamă, cînd vine tata?" Și: „mamă, ce-mi aduce tata?"

— Măi, tăicuță, mă, mititica mea dragă — strigă Bogáti în receptor. Crezi că am uitat? Nimic n-am uitat. Da' ce rost ar avea lumea asta, dacă n-ar fi bărbații? A... care va să zică ai glumit? Ce bună ești. Mîine e ziua ei de naștere? Să trăiască o mie de ani. Și să fie așa, ca tine: supărăcioasă, cicălitoare, dar bună, odată om. Ce-i aduc? Șorici! — strigă el cu glas fierbinte.

Dar știa bine ce-i va aduce: o să-i cumpere gentuța aceea în formă de inimă, împletită din paie, pe care un păun albastru, ca din basme, îți ia ochii cu evantaiul cozii presărate cu aur și argint. Ce păsăruică strașnică, doar că nu vorbește! Creasta semeață îi scapără fudulă ca fraga de pădure care scoate capul din iarbă. Dar cu Marika ce te faci? O va durea că ea n-are gentuță. Nu, nu! Trebuie să ducă două gentuțe.

— Am să le aduc o minune de gentuțe — spuse el — niște gentuțe cum nu s-au mai văzut încă pe lume!

— Minunat — îi răspunse Rozsi cu căldură. Și mie ce-mi aduci?

— Pe mine însumi, măi, tăicuță, mă. Plec cu trenul de șapte. O să mă aștepți? Minunat — repetă el emoționat cuvîntul rostit de Rozsi.

Secretarul, cu statura lui mărunțică, stătea mut lîngă el. Își zgîndărea mustața rară cu vîrful creionului chimic și se uita țintă la chipul radios al activistului. Din crîmpeiele de frază ghicise calda și profunda dragoste ce domnea în familia lui Bogáti Péter. Dădu și el o întorsătură glumeață vorbei:

— Ei, o să-ți dau un cal să te ducă pînă la gară. E ca un tigru, dar nu trebuie să te sperii că, dacă-l cumpănești bine din ochi, e un cal ca toți caii. Ce-i drept, nu-i bine să-i stai dinainte, că mușcă. Nici dinapoia lui nu e bine să-ți faci de lucru, că zvîrle. Dacă-l încaleci, se ridică în două picioare. Dacă-l înhami la căruță, se culcă. Alte metehne — dacă nu pui la socoteală că-i... răpciugos și că îi sînt picioarele strîmbe — nici că mai are.

— Ei și — se însenină Bogáti — socoți că n-aș cuteza să pornesc la drum cu el? Ba cutez! Dar mi-e tare milă de cal. Îl mînă cît îi ziulica de mare și nici seara să n-aibă parte de odihnă? Da' ce crezi, că-s husar? Ia uite ce faine picioare am: dă, calul meu! Dă, murgule! Dar nu cumva să uiți de Keresztesi!

— Bine, bine — mormăi pentru sine secretarul — nu-l uit. Nu uit nimic.

— Ei, la drum atunci — rosti cu voioșie Bogáti.

★

Plecă să cumpere cele două gentuțe. Străbătu ulița nesfîrșit de lungă. Mari îi erau cizmele, mari nădragii, mare și surtucul, că — zicea lumea — „a prisosit din mîna lui dumnezeu", a crescut aproape cît legendarul Toldi Miklos. Mare îi era și capul, cu un început de chelie, un cap interesant, rotund, cu trăsături hotărîte. Dar ochii!... Părea aproape de necrezut că pe chipul acesta cît toate zilele, masiv, să poată fulgera spre viața asta clocotitoare niște ochi atît de mărunți, de pătrunzători.

Ochii îi străluceau limpezi, aruncînd sclipiri curate de parcă ar fi fost cizelați de un meșter șlefuitor de diamante. Felul lui deschis de a fi crea o atmosferă atrăgătoare în jurul său. Cînd era vorba de luptă, lupta vîrtos. Comportarea sa simplă ascundea mult omenesc, dar și o mare energie. Trăise luni de zile la Alfalău și dusese luni de-a rîndul aici munca grea a activiștilor.

Acum pășea agale; în jurul lui palpîta și strălucea primăvara. Ca întotdeauna, arunca fiecăruia cîte o vorbă. Pe Toszó Juliska o și opri din drum:

— Tii, frumos ai mai jucat șîmbătă, măi, tăicuță, mă! Numai că la ponturi ți-ai putea mișca mai în voie frumusețea asta de brațe. Iar cu ghetele să bați în pămînt cînd spre stînga, cînd spre dreapta. „Uite, cam așa!

Tropăi atît de vîrtos în dreapta și în stînga, încît li se umplură la amîndoi încălțările de zeama deasă a băltoacei.

Niște copii jucau fotbal într-o curte.

— Servus, măi, tăicuță, mă! — și, vîrîndu-se între ei, după o scurtă „înaintare" trînti un gol atît de strașnic printre cele două pălării de paie care întruchipau barele porții, încît fu cît pe ce să se pomenească și el pe spate împreună cu portarul.

Pe Szabo Vika o întrebă:

— Ei, merge munca?

— Munca? Merge, merge.

Nici n-ar fi avut rost să se înfofolească în vorbe lăudăroase; știa doar că Bogáti ținea numai la fapte. Basmele îi plăceau doar ca basme, ca o strălucire înseninată a odihnei. Păi da! Munca mergea, mergea în Alfalău, și viața căpăta din ce în ce mai mult înțeles.

Dar munca nu era cîtuși de puțin ușoară. În colțul ăsta de lume unde activa se mai găsesc și oameni care-și bat cîte o potcoavă tocită în prag, își fac cruce cînd țipă cucuveaua, la piață scuipă pe primii bani încasați și sug țîța vacii ca să gonească diavolul...

„Hei, măi, tăicuță, mă — își spunea el adesea, înfiorîndu-se — munca, lupta asta nu-i ușoară. Dar tare-i frumoasă. E o desfătare să trăiești".

Trecu pe la Keresztesi, care bombănea supărat. Îl liniști:

— O rezolvăm noi pînă la urmă, toate le rezolvăm! Cum? Pînă la urmă? Nu! Mîine dimineață te poți duce după lemne.

Se duse la președinte:

— Keresztesi ăsta nu trebuie lăsat în voia soartei, măi, tăicuță, mă; ăsta-i om dintr-o bucată, ăsta a fost alături de comuniști în lupta cea mare. „Pînă și viața mi-o dau". Hei, măi, tăicuță, mă, atîrnă greu lucrul ăsta!

Apoi cumpără cele două gentuțe în formă de inimă. În cea pentru Katika strecură și o poezioară de șase versuri. Tii, ce greu a fost de scris!

„O serbăm pe Katika,
Iar apoi pe Marika —
Două dragi de mieluțele,
Care-a fetițele mele.
Trenul a ajuns în gară,
Tatăl lor e-acasă iară".

Iscăli poezia cu litere înflorate. O citi de vreo șapte ori, cu capul sprijinit de pumnul lui mare. Nu-i tocmai Petőfi, să zicem că-i doar Etőfi, dar, totuși, e și asta poezie: versurile se mlădie minunat, rimele sună viol, e sprintenă și pîlpîie din ea un simțămînt adînc. Ce-i drept, pîlpîiala nu se prea vede, *dar e în ea*.

Cele două gentuțe străluceau, într-adevăr, de mai mare dragul. Le ținea înainte-i, le admira surîzînd. Le legăna în ploaia sprințară de scîntei a soarelui.

— Hșșș, păunilor!

Și uite! Păunii aceia drăgălași parcă prindeau a zbura, cu însuflețirea fericită a dorului, spre Katika și Marika...

Ajuns în cameră, își trase cizmele pline de noroi. Mîncă slănină cu ceapă roșie și bău după ea cîteva ulcele cu apă de izvor. După aceea, se întinse pe patul tare și, așa culcat, socoti în sinea sa:

„Unu: am stat de vorbă azi cu ăsta. Doi: am stat de vorbă cu ăla. Trei: s-a rezolvat cazul cu... Patru, cinci, șase, șapte... N-are a face, Alfalăul va ajunge o nestemată pînă la urmă și asta-i important, asta-i important"...

Flori albe, spumoase — ciorchine peste ciorchine — împodobeau cei doi salcîmi bătrîni din ogradă făcînd să plutească o mireasmă dulce, fragedă. Printre crengile umbroase, ramificate în toate zările, săgetau năuci liliecii. În iarba înrourată a șanțurilor, licurici scăpărători se luau la întrecere cu licărul stelelor, iar milioane de frunzulițe cerneau lumina argintie a lunii pe chipul tînăr, frumos și ostenit al activistului...

Cugeta, calcula, făurea planuri, discuta cu sine însuși și cu umbrele celor care mai amărau uneori viața cu proastele lor obiceiuri, cu nelămuririle lor pornite din neștiință... În pragul somnului, mai apucă să șoptească vîntului care aducea pe aripile lui mireasma subtilă a cîmpiilor depărtate:

— Noapte bună, Rozsi. Noapte bună, Marika și Katika.

Își petrecu brațele pe după pernă și își luă rămas bun și... de la sine însuși:

— Servus, măi, tăicuță, mă!

★

După ce-și isprăvi treburile, se îndreptă agale spre gară. Fredona și, mormăind în sinea lui, trecea în revistă „cazurile dificile" care-l așteptau la înapoierea în Alfalău, perpelindu-i conștiința într-un adevărat foc. Cazuri dificile! Se gîndi pe dată la unii ziariști după care reușita, triumful, „victoria finală" apar cît ai bate din palme. Ce? În Alfalău nu sînt cazuri dificile?

Alfalăul se întinde în lungime cale ca de patru kilometri la poalele piscurilor mărețe ale Carpaților. Drumețul are vreme să viseze, să mormăie, să chibzuiască, să urzească planuri fel de fel. Are vreme să admire casele cu acoperișuri teșite. «Ia uite, în casa asta șade un colectivist mulțumit. În casa aceea abia ridicată trăiește dragostea proaspătă a doi tineri de curînd nuntiți. În asta se zbuciumă un om care se uită chiorîș: ar păși... ar sta pe loc! Iar în aceea locuiește un hrăpăreț în care prinde să încolțească morala cea nouă, dar ar mai înhăța... În asta, trăiește un om vesel, de sub mustața lui îmbîrligată nu pier mai niciodată surîsul și voioșia. Iar în casa aceea locuiește unu' posac, acru, așa cum e primăvara castravetele murat. Așa sînt, așa-i omul în prefacerea asta răscolitoare... Ce, alde Jani nu sînt acasă încă? Ce oameni minunați! În mîinile lor munca sfîrfîie, nu alta. Învățătoarea pleacă din nou la școală. „Bună seara, măi, tăicuță, mă, ești un om strașnic". Și alde Márton de ce n-au săpat oare șanțul? Nu cumva au de gînd să pună la murat mătasea broaștei, podbalul și loboda?...»

Mergea așa, murmurînd plin de voie bună. Toată făptura îi era cuprinsă de mireasma primăverii, de miresul greu al arăturilor, de trezirea vrăjită a naturii creatoare.

Și, deodată, în capătul satului, lip, lip, îi ieși înainte pe neașteptate o bătrînă mărunțică, cu privirea înlăcrimată. Femeia tresări cu neliniște și se pierdu apoi în depărtarea care tremura într-un văl siniliu.

Părul cărunt îi scăpase de sub năframă. Trăsăturile ei ascuțite păreau că spintecă aerul care se revărsa molatic.

— Tovarășe — șopti ea — e jale!

Bogáti Péter tresări, ca unul care e smuls fără de veste dintr-un somn greu și nu știe, în prima clipă, unde începe și unde sfîrșesc lucrurile. Stătea deci înaintea bătrînei, aidoma unei statui masive.

— Ei, ce este, măi, tăicuță, mă? — întrebă el cu glas blajin, în care tot se mai simțea căldura de nedescris a convorbirii telefonice cu Rozsi.

Bătrîna își îngropă fața în năframă și izbucni într-un plîns cu hohote. Totul dură doar o clipă, dar fu atît de sfîșietor încît Bogáti era de-a dreptul zguduit. Ar fi vrut să-i spună ceva, dar bătrîna se întoarse pe călcîie, ca omul care nu mai vrea să stea de vorbă cu nimeni, ca și cum cu hohotul acesta scurt și-ar fi luat rămas bun de la lumea întreagă.

„Ce să mă fac oare cu ea? — cugetă el aproape deznădăjduit. Ce poți face cu o femeie care plînge?"

Porni, bălăbănindu-se cu pași grei, după ea, privind-o țintă cu ochii lui mărunți, isteți, scăpărători.

Amurgea.

Soarele care plutea pe muchea piscurilor așternea o catifea purpurie în ograda îngustă, pe leasa de nuiele, pe tufele dese, scunde, de dafin și pe ghiujul de salcîm cioturos în care zumzăiau albine; de sub streașina obosită țîșni o rîndunică, iar un stol speriat de vrăbii — ca și cum ar fi tîrît cu sine vraja amurgului — se trase ciripind alături, în ograda vecină, pe care se și așternuse prima umbră a înserării furișată aici din codru.

Bătrîna pătrunse lipăind în casă; după ea intră și Bogáti, aplecîndu-se adînc în dreptul pragului de sus. În încăperea cu pămînt bătătorit pe jos, un scrin scorojit sprijinea peretele hîit, bușit; alături, o laviță veche de o sută de ani zăcea de-ai fi zis că i s-a făcut lehamite de nesfîrșita vreme. De cealaltă parte, un pat mîncat de carii căsca de parcă s-ar fi întrebat: încotro au pierit atîtea generații? Din colț, o sobă de fier cu picioare strîmbe, fără rotocoale, o pornise încotrova. Pe perete atîrna o sfîntă fecioară șașie, cu chipul afumat, ținîndu-și răsucită sfînta mînă pe sîn, taman ca Toszó Juliska la căminul cultural, cînd cîntă: „N-am furat în viața mea"...

Bătrîna se așeză suflînd greu.

Se așeză și Bogáti.

— E mare jale, tovarășe — se văicări iar bătrîna.

— Ei, ce jale, măi, tăicuță, mă? — întrebă activistul abia putîndu-și tăinui înduioșarea.

Dar bătrîna nu fu în stare să vorbească; se dărui iar plînsului. Plîngea cu glas subțire, sfîșietor, de copil. Viața ei adică! ...Lui Bogáti i se părea că împreună cu ea plîng și lavița, și șifonierul, și mașina de gătit... Numai sfînta fecioară rămînea nepăsătoare ca o casieriță plictisită, căreia îi este perfect egal cine-i la rînd cu plata.

— Ei, ia să-ncepem acum — rosti cu hotărîre Bogáti. Ce-i necazul?

— Apoi, că eu îs Gombosné.

Niciodată nu auzise el numele acesta, nu știa nimic despre femeie; așadar, aștepta, aștepta revărsarea jelaniei. Știa că se va revărsa, că doar cunoștea sufletul omului cum cunoaște mierla fluieratul. Și jelania se revărsă într-adevăr.

— Eram atît de fericită, chiar și așa, singură; știam că fata mea e fericită și-mi era destul... Eram mîhnită doar că nu-i pot ajuta să-și zidească casa cea nouă... Și ieri, mă pomenesc cu poștașul: „Uite, Gombosné, ți-a sosit o telegramă". „Ce-i în ea, fătul meu?" „În asta scrie, mătușico, să te duci de îndată, că a dat o pacoste peste copiii fetei dumitale". Dumnezeule-doamne! De îndată! Dar cu ce? Că acolo nu s-ar putea ajunge decît cu căruța. M-aș duce eu și pe jos, dar picioarele mele... Mare supărare, tovarășe!

Îi arătă telegrama.

Bogáti îi privi mai întîi mîna tremurîndă, mîna ei neagră, uscată, care se zbătea înaintea lui ca aripa unei păsări pe moarte. Apoi citi telegrama care aducea vestea îmbolnăvirii nepoatelor. Se simți puțin mai ușurat: nu trebuie decît căruță!

— Cîți nepoți ai? — întrebă el încetișor.

— Doi.

— Băieți?

— Fete, scumpele mele. Fete, bietele de ele. Rebi și Juliska; doi pui de rîndunică. O, dumnezeule-doamne!...

— Ia ascultă, măi, tăicuță, mă—spuse Bogáti cu glas hotărît — nepoatele dumitale se vor vindeca. Au acolo doctor... dispensar...Uite, le-am adus două gentuțe—și scoase triumfător darul cumpărat pentru copilele lui. Frumoase, nu? Hșșș, păunilor! Gentuțe ca astea n-a mai pupat lumea, este? Îi destul să privești asemenea minunății și se și revarsă din ele voia bună, sănătatea! Ei, ia uită-te la ele, zîmbește!

Cuprinse în mîna lui mare, caldă, degetele noduroase, tremurînde, înfrigurate, ale bătrînei. Acum era numai forță, încurajare, mărinimie.

— Știi ce? — strigă el. Fac eu rost și de cal, dar știi, cal odată!... În față muște, în spate zvîrle, dacă-l încaleci se ridică în două picioare, dacă-l prinzi în ham se culcă ... dar merge, totuși, ca fulgerul!

Se ridică brusc; nu era în stare să privească surîsul care răsărea printre lacrimi.

— O, dare-ar bunul...

Nu aștepta binecuvîntarea.

Ieși pe ușă.

★

Plecă înapoi la sfatul popular.

Aștepta pînă îl găsiră pe președinte. Discută despre viitorul bătrînei Gombosné.

Rămase în drum pînă porni căruța. Se uită îndelung după ea. Și, deodată, simți cum îl înjunghie pînă în inimă un șuierat ascuțit, adus de aripile vîntului.

Era șuieratul trenului care pleca.

De ce să se apuce acum?

Porni agale spre locuința lui, mîncă slănină cu ceapă roșie, bău cîteva ulcele de apă. Apoi se întinse pe patul tare și ascultă vreme îndelungată profunda șoaptă de taină a nopții.

Cuvinte încrucișate

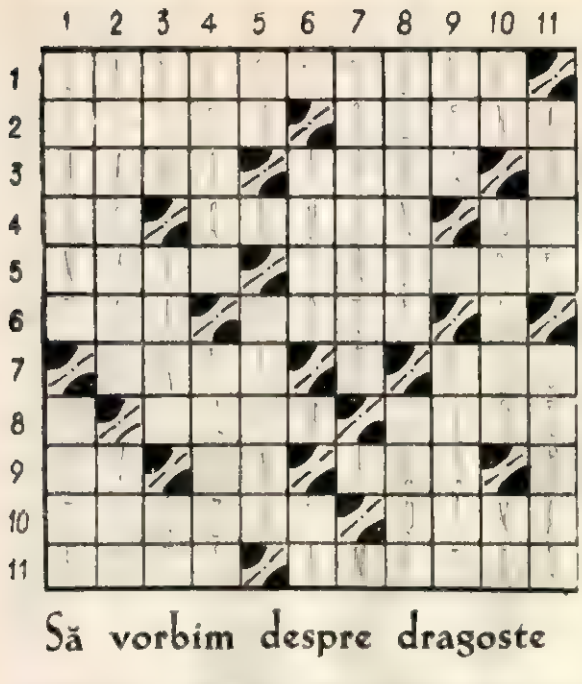

Să vorbim despre dragoste

ORIZONTAL: 1) Compozitor romîn de muzică ușoară, autorul melodiilor „Ai să iubești și tu" și „Să-mi scrii iubite" (2 cuv.). 2) „Elixirul dragostei" de Donizetti — Personaj feminin din piesa „Dragoste în sori de zi" de Iaroslav Galan. 3) „Dragoste de..." film sovietic — Fiul lui Venus, zeul iubirii. 4) Campion — Autorul melodiei „M-am îndrăgostit de tine, Moscova" — „Intrigă ... iubire", dramă de Schiller. 5) Organe faciale — Tabla de materii a unei cărți. 6) Epocă — În vederea cununiei se depun la oficiul stării civile. 7) Simbol al căsniciei — Comună în reg. Timișoara. 8) A fost în luna de miere pe ecran — Semn de răceală. 9) Aurel Vasilescu — Plantă textilă — Un cadou pentru ființa mult iubită. 10) „Dragoste ..." piesă de Ostrovski jucată pe scena Teatrului Armatei — Cadru. 11) „... seară să dansezi numai cu mine", melodie de dragoste de Ion Vasilescu — Iubitor neprofesionist al unui sport.

VERTICAL: 1) „Ultima noapte de dragoste, întîia noapte de război" de Camil Petrescu, „Inimă sinceră" de A. Kononov etc. — „Am iubit o ..." melodie de compozitorul sovietic Nosov. 2) Dureri pe suflet (fig.) — „... de dragoste" melodie de Constantin Hîrsan. 3) ... Savu, actor la Teatrul C. Notara — Lecțiuni — Port pe jumătate. 4) Se fac miriilor de către prietenii care asistă la cununie — Personaj feminin din piesa „Rețeta fericirii" de Aurel Baranga. 5) Pronume — Potolești durerile. 6) Prieten — Iubita lui. 7) Cîntece nostalgice de dragoste. 8) Au părul de culoarea... geloziei — „... dragă", cîntec de Ion Chirescu pe versuri de Păuna Răzvan. 9) În atmosferă — Fără pete. 10) Doină! — „Mi-am ... pe note dragostea", melodie de Teodor Sibiceanu — Simbolul mobilbenului. 11) „Numai dragostea" din opereta „Boccaccio" de Suppé — Autorul operetei „Dragoste de țigan".

Sfaturi practice

CE MAI PUTEM PREPARA DIN ROȘII

Vara aceasta, din lipsă de soare la timp, roșiile au apărut cu întîrziere. Am fost nevoiți deci să ne privăm o parte din sezonul obișnuit de consumul acestor minunate legume. Dar putem să ne compensăm acum, cînd se găsesc din belșug pretutindeni, gătind cît mai multe feluri de mîncare din roșii. Iată, în afara supelor, a salatelor și a mîncărurilor pe care toate gospodinele le obișnuiesc, dăm mai jos cîteva rețete mai puțin cunoscute dar foarte apreciate.

Sufle de roșii. Striviți roșiile curățate de coajă și preparați din ele un sufle foarte gros. Adăugați un sos alb, de asemenea gros, și două-trei gălbenușuri de ou. Amestecați totul bine, puneți într-o cratiță unsă cu unt și deasupra așezați un strat din albușul bătut al ouălelor. Puneți la copt în cuptor, ca pe oricare alt sufle. Serviți porțiile presărate cu cașcaval ras.

Roșii umplute cu ciuperci. Tocați mărunt 250-300 gr de ciuperci și puneți-le în grăsime încinsă, pînă ce se rumenesc. Adăugați sare, puțin piper, o lingură de bulion de ardei și un gălbenuș de ou. Umpleți roșiile, pe care în prealabil le-ați golit de semințe, cu acest preparat peste care presărați pesmet, iar deasupra fiecăreia puneți cîte o bucățică de unt. Serviți-le fierbinți.

Roșii topite. Prăjiți puțin o ceapă tocată mărunt, în care ați amestecat și 2-3 căței de usturoi tăiați în bucăți. Adăugați roșii curățate de coajă și tăiate în bucăți mici. Lăsați pe flacără, pînă ce zeama se evaporă complet. Serviți cu puțin pătrunjel crud deasupra sau presărat cu brînză rasă.

Sos de roșii. Tăiați fiecare roșie în două, scoțindu-i semințele (nu însă și pulpa interioară). Adăugați sare, piper, felii rotunde de ceapă (cam o ceapă la șase roșii) și 2-3 căței de usturoi. Puneți la foc potrivit și lăsați să fiarbă cam o oră. Treceți apoi totul prin strecurătoare și adăugați o bucată de unt proaspăt.

Fricandele de roșii. Amestecați 200 gr de pîre gros de roșii cu 350 gr pîre de cartofi. Adăugați 75 gr pesmet, 150 gr unt, două ouă și sare. Frămîntați bine această compoziție, apoi formați din ea fricandele pe care le tăvăliți prin ou și pesmet. Le prăjiți în untdelemn și le serviți cu tăiței fierți în unt.

Jeleu de roșii. Preparați pe flacără un șirop în a cărui compoziție intră: 750 gr zahăr, un pahar de suc de mere, vanilie și puțină apă. Cînd siropul începe să se lege, adăugați 1 kg de pulpe de roșii trecute prin sită. Lăsați să fiarbă pe flacără vie, mestecînd continuu, pînă ce zeama face masă cu restul compoziției. Puneți în borcane, înainte de a se răci.

IOSIANA

NIC. VULCĂNESCU — Giurgiu. Cuvîntul *caleidoscop*, care astăzi înseamnă amestec de lucruri *diferite* (sau, mai pe scurt, mixtură) își are originea în vechea limbă greacă, unde indica o imagine plăcută la vedere. *Bazar* este un cuvînt de origine persană (bisir) și a fost introdus în Europa de portughezi. Cuvîntul *joben* nu există în limba franceză (de altfel nici la noi nu mai există de cînd au dispărut jobenații). El se trăgea de la numele unui negustor francez (Jobin) care vindea asemenea pălării, pe vremuri, la București.

IOAN CIUBOTARU — Iași. Spălatul prea des al capului nu e indicat în cazurile de mătreață. O dată la două sau chiar la trei săptămîni e suficient, iar între timp, din trei în trei zile, frecționați rădăcina părului cu alcool curat. Este cel mai simplu, dar și cel mai eficace mijloc de a combate mîncărimea pielei. Dacă vreți să întăriți și rădăcina părului, adăugați la un litru de alcool conținutul cîtorva fiole de pilocarpină.

DRAGA NEAGU — Piatra Neamț. Nu publicăm decît foarte rar rețete de bucătărie și numai atunci cînd credem că ele prezintă un interes deosebit. Spațiul nu ne permite să abordăm o rubrică permanentă cu asemenea materiale și, de altfel, nici nu e în specificul revistei noastre. Vă mulțumim pentru aprecieri și vă sfătuim să vă adresați cu asemenea materiale revistelor „Femeia" și „Săteanca" sau chiar diferitelor almanahuri.

MARGA POP — Orăștie. E adevărat că albinele se obișnuiesc la un moment dat cu îngrijitorul lor, pe care nu-l mai înțeapă, dar nu e regulă generală. Mai curînd credem că se obișnuiesc îngrijitorii cu înțepăturile. Totuși, spre a evita aceste înțepături mulți apicultori își umezesc mîinile, înainte de a umbla la stupi, cu apă în care au fiert foi de tutun. Încercați această soluție și comunicați-ne rezultatul.

Lăptișorul de matcă este lichidul în care se dezvoltă larvele de regine, pe care apicultorul versat le recunoaște imediat după culoare și formă.

IOAN CHERECHES — Beiuș, reg. Oradea. Cele șapte minuni ale lumii sînt opere ale antichității, și anume: Mausoleul din Halicarnas (Asia Mică), piramida lui Cheops, farul din Alexandria, colosul din Rodos, grădinile suspendate ale Semiramidei, statuia lui Jupiter de pe muntele Olymp și templul Dianei din Efes. Nu dispunem de spațiu să vi le descriem pe fiecare în parte, dar vă putem spune că unele se păstrează încă și în vremurile noastre (vezi, de pildă, piramida lui Cheops). Despre o a opta minune a antichității n-am citit. În schimb, după cum vedeți, există în vremurile noastre „minuni" incomparabil mai mari, cum sînt, spre exemplu, aceea a rachetelor cosmice sau a folosirii energiei nucleare.

MUNDI RAPPAPORT — Moinești. S. O. S. este semnalul marinarilor în pericol și provine din limba engleză, ca inițiale ale cuvintelor — în traducere — „salvați sufletele noastre!" Semnalul este folosit și azi în navigație și, la recepționarea lui, orice vas care se află în apropierea celor în pericol pornește să dea ajutor. În legătură cu a doua întrebare, trebuie să știți că

sarea în mîncare e în funcție de gustul și starea sănătății fiecărei persoane, așa că nu e cazul să se precizeze rigid cantitățile, după cum nu e cazul nici cu dulciurile. Oricum, noi nu recomandabil să exagerați cu sarea, dacă vreți să vă conservați rinichii. În sfîrșit, în privința buretelui de baie care se rupe, părerea noastră e că ați nimerit unul de proastă calitate. Nu vă putem recomanda altceva decît să vă cumpărați un altul.

MARIA ELEFTERIE — București. Planeta Marte are un volum de șase ori și jumătate mai mic decît al Pămîntului. Se învîrtește în jurul Soarelui în 687 de zile și în jurul propriului ax în 24 de ore și 37 minute. Distanța ei de la Pămînt variază între 78 și 278 milioane de kilometri. Cea mai apropiată de Soare este planeta Mercur (58 milioane km). Să nu vă închipuiți însă că, fiind mai apropiată de Soare, e mai încălzită decît Pămîntul. Dimpotrivă, temperatura ei la suprafață este de 200 grade sub zero — așa că presupunerea dv. în legătură cu distanța în raport cu Soarele e complet eronată.

NICOLAE TOC — Roman. Frunzele de fragi sau de căpșuni se folosesc la ceaiuri uscate, ca și florile de tei sau de alte plante medicinale. Nu e necesar să le separați pe cele de fragi de cele de căpșuni, pentru că și unele, și altele au același efect. Nu le fierbeți prea mult; lăsați-le să dea o singură dată un clocot. O ceașcă dimineața și una seara, timp de șase săptămîni, constituie o cură completă, recomandabilă în cazurile de reumatism, gută etc.

EUGEN DONȚETE — Băile Lipova, reg. Timișoara. Nu înțelegem prea bine întrebările de la punctele 1 și 3, așa că vă răspundem deocamdată la întrebarea a doua: cea mai puternică erupție a unui vulcan, cunoscută în istorie, a fost aceea a Vezuviului, în anul 79 al erei noastre, cînd orașele Herculanum și Pompei au fost complet acoperite de lavă. O altă erupție puternică a avut loc mai tîrziu: e vorba de vulcanul Krakatoa, care a distrus o bună parte din insula cu același nume din arhipelagul Sondelor.

M. ACHIMESCU — Timișoara. Aveți dreptate în ce privește folosirea textolitului, despre care am scris la rubrica „Știați că..." din nr. 27. Textolitul este, desigur, cunoscut și folosit de mai multă vreme — așa cum arătați — atît în industria electrotehnică, cît și în cea a construcțiilor de mașini, ca înlocuitor de metale. Autorul informației publicate de noi a pornit de la știrile despre larga folosire a acestui material în industria R.P. Bulgaria și, fără a se documenta îndeajuns, a socotit că e vorba de un material nou și nu de noi întrebuințări date unui material cunoscut. Vă mulțumim pentru sezisare și facem aici rectificarea cuvenită.

MARCU IOSEF — Galați. Ne bucură faptul că ați urmărit cu interes rubrica noastră de sfaturi privitoare la dresarea unui cîine-lup și vă mulțumim pentru aprecieri. În ceea ce privește felul cum trebuie să învățăm cîinele să ne aducă obiectul ascuns, credem că de cînd ne-ați scris și pînă acum ați primit și ați citit „Flacăra" nr. 26 din 27 iunie, unde problema a fost lămurită.

CUM SĂ DRESĂM UN CÎINE-LUP (IX)*)

CÎINELE-CURIER. Putem să-l deprindem pe „elevul" nostru să ne fie folositor și în alt chip, de exemplu, să ne transporte undeva, nemișcat, o scrisoare sau un obiect oarecare. În acest scop, ne folosim la început de ajutorul unui prieten. Îl lăsăm pe acesta în fața casei noastre, ne îndreptăm împreună cu cîinele la o distanță de 20-30 m, îi legăm de zgardă scrisoarea și-i dăm comanda: „Du!", îndicîndu-i cu degetul direcția. În cazul că nu va înțelege, îi vom mîna cu gesturi și strigăte, comandîndu-i: „Du! Acasă!". Dacă în cele din urmă va asculta, ajuns în fața casei, prietenul îi va

Învățat să transporte acasă sacoșa cu gheață, cîinele o va duce nu numai fără să exite, dar chiar foarte bucuros.

comanda: „Șezi!" apoi „Latră!", după care îi va desprinde scrisoarea și, bineînțeles, îl va recompensa.

Avansînd cu exercițiul, vom cere prietenului să nu mai stea în fața casei, ci să intre înăuntru și să privească prin fereastră pînă cînd cîinele va ajunge la ușă. Atunci va întredeschide ușa și-i va repeta comenzile date înainte („Șezi!" și „Latră!") și numai după executarea lor îi va da drumul în casă.

Exercițiul va fi repetat mărindu-se din ce în ce distanța de casă.

Pentru a-l deprinde apoi în sens invers — adică să meargă după noi — dresorul se ascunde undeva într-un loc apropiat, în timp ce cîinele a rămas cu prietenul acasă. După ce i-a legat de zgardă scrisoarea, prietenul îi comandă: „Du! Caută!". Adulmecînd urmele, cîinele va porni să-și caute stăpînul (exercițiu pe care-l cunoaște din lecțiile anterioare).

O dată deprinse aceste exerciții, cîinele va deveni un prețios ajutor în gospodărie. El va putea astfel să ne aducă în fiecare dimineață ziarul de la chioșc, să aducă gheața, să transporte acasă, de la „Alimentara" sau de la hală, o sacoșă cu cumpărături etc.

Deprinzîndu-l cu aceste exerciții, trebuie să avem grijă să nu-l lăsăm să se plimbe singur prin locurile prea aglomerate, deoarece, foarte credincios stăpînului său, în cazul că cineva ar încerca, fie și în glumă, să se atingă de obiectul pe care-l transportă, el va mușca, punînd în primejdie oameni sau primejduindu-se pe sine însuși. De asemenea, trebuie să avem grijă să nu utilizăm acest dresaj în perioada în care cîinele este „în călduri", deoarece, oricît de bine ar fi dresat, dacă este lăsat liber într-o asemenea perioadă, fuge, pufind lipsi de acasă uneori chiar și cîteva zile.

★

Considerăm că exercițiile descrise în aceste 9 lecții sînt suficiente pentru a constitui o bază serioasă a dresajului „elevului" nostru. De aci înainte fanteziа dresorului poate îmbogăți imaginea altele, dar toate trebuie să aibă la bază aceleași principii: blîndețea, perseverența, încurajarea aptitudinilor naturale ale animalului, recompensa, pedeapsa lipsită de brutalitate etc. Ca atare, socotim că a sosit timpul să încheiem ciclul articolelor noastre. Această încheiere o vom face, cu încă o serie de recomandări, într-unul din numerele viitoare ale revistei.

*) Vezi „Flacăra" numerele 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32.

... Dar să-l fereaască dumnezeu pe acela care va încerca, fie și în glumă, să se atingă de bunul stăpînului, pe care îl transportă: lătrăturile și mîrîitul de avertisment pot fi urmate de un atac adevărat.

DE VORBĂ CU MEDICUL

SĂ STÎRPIM MUȘTELE!

Începînd din primăvară și pînă toamna tîrziu, musca — acest oaspete nepoftit — este prezentă în jurul nostru! Există numeroase feluri de muște, răspîndite pe toată suprafața pămîntului. La noi sînt cunoscute muștele de casă, de carne, musca albastră, viespea etc. Aceste muște obișnuiesc să trăiască în jurul alimentelor, al gunoaielor etc., în căutarea hranei. Astfel fiind, transportînd și împrăștiind microbii și virușii multor boli molipsitoare, precum și ouă de paraziți intestinali, musca poate transporta pe ea de la sute de microbi — unii pot duce la bolile infecțioase respective. O muscă transportă pe corpul ei pînă la 6 milioane de microbi, iar în intestinul ei, pînă la 28 milioane.

Dezvoltarea și înmulțirea muștelor se face extrem de repede. Musca își depune ouăle în locurile murdare și pe resturile alimentare. S-a calculat că, în timpul unei veri, dintr-o pereche de muște pot ieși aproape 5 milioane de muște. Aceasta dacă omul nu ia măsuri pentru distrugerea lor.

Raza de zbor a muștelor este de 1-5 kilometri. Dar mijloacele moderne de transport, trenurile, avioanele, o pot mări enorm. Astfel, musca poate transmite microbii febrei tifoide, dizenteriei, toxiinfecțiilor alimentare, virusul hepatitei epidemice etc. Cîteodată, muștele pot transmite omului o boală gravă a animalelor: cărbunele (antrax).

Este deci necesar să stîrpim muștele. Cum putem s-o facem?

— Prima măsură a unei curățenii de bază este buna gospodărire a locului de muncă;

— să îndepărtăm resturile alimentare și păstrăm vasele de bucătărie închise după întrebuințare;

— să împiedicăm pătrunderea muștelor în locuință, îndeosebi în bucătărie și în cămara de alimente. De acea se recomandă ca ferestrele să fie acoperite cu plase de metal dese, cu tifon sau muselină;

— alimentele vor fi ferite, prin păstrarea în vase acoperite, în dulapuri închise, în răcitoare sau frigidere;

— gunoaiele vor fi adunate în lăzi cu u în cutii de tablă foarte bine închise și ținute cît mai departe de locuință. Ele vor fi dezinfectate zilnic cu o soluție de clorură de var, 10 la sută. Soluția de clorură de var distruge microbii, dar nu și larvele muștelor. De acea lăzile și gropile de gunoi vor fi golite cît mai des;

— păstrarea curățeniei deșeurilor în closete este foarte importantă;

— pentru stîrpirea muștelor care au pătruns în locuință, se recomandă să se întrebuințeze lichidele otrăvitoare și hîrtiile lipicioase ori pulverizarea cu insecticide, avînd grijă însă ca nu pulverizăm peste alimente.

Respectînd aceste indicații, vom ajuta la stîrpirea muștelor, ferindu-ne astfel de bolile infecțioase care sînt transmise de ele.

LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

Ce este introscopia?

Într-un pahar cu unsoare deasă și neagră se introduc: o cheie, o penseță și un bastonaș de sticlă. Aceste obiecte dispar în lichidul viscos din pahar, unul după altul. Se așază paharul lîngă un aparat care posedă un mic ecran. Se întoarce comutatorul aparatului și pe ecran apare paharul, însă plin, nu cu unsoarea neagră și viscoasă, ci cu un lichid subțire și străveziu, prin care se văd ușor și clar: cheia, penseta și bastonașul de sticlă.

Ai impresia că ai de-a face cu o operație de prestidigitație, că cineva a înlocuit cu repeziciune și îndemînare obiectele. Te convingi însă, de îndată ce te uiți bine în pahar, că lichidul viscos și negru din interior este același. S-ar putea crede că sîntem în fața unui aparat Roentgen. Dar nu este nici asta. Dovadă: pe ecran nu se vede o simplă siluetă (umbră) a corpului respectiv, ci însuși obiectul. Se disting lucii cheii și ai penesteI și scîlpirile de pe bastonașul de sticlă. Într-un cuvînt capeți impresia că paharul nu conține lichidul viscos și negru, ci apă transparentă. Aceasta este „introscopia". Pentru lămurirea acestui fenomen, vă dăm cîteva explicații.

Descoperirea microscopului optic și a telescopului au permis omului să pătrundă într-o lume necunoscută pînă atunci. Ele au început să ne facă vizibile cele mai mici bacterii sau cele mai îndepărtate stele, însă numai cu ajutorul razelor de lumină pe care ochiul omului este în stare să le distingă. Dar în spectrul undelor electromagnetice — în care la un capăt se află undele radiofonice, iar la celălalt capăt razele gama — razele de lumină vizibilă ocupă un loc foarte mic. Privind lumea numai prin aceste raze vizibile, o privim ca printr-o mică ferestruică. Reprezentările noastre despre proprietățile optice ale diferitelor substanțe sînt astfel mărginite. Noi credem, de exemplu, că sînt străvezii numai acele corpuri solide sau fluide care permit să treacă acele raze luminoase ale spectrului pe care noi le vedem. Dar în realitate lucrurile nu stau așa. În natură nu există nici un fel de corpuri complet opace, nestrăvezii. Fiecare corp este străveziu pentru razele unuia din fasciculele luminoase ale spectrului sau pentru un anumit fel de raze.

Astfel, razele de lumină nu trec prin piatra de cremene și de aceea noi socotim acest corp drept nestrăveziu. Pentru razele ultraroșii, însă, piatra de cremene este tot atît de străvezie ca și sticla pentru razele soarelui. Invers, cea mai fină sticlă nu lasă să treacă razele ultraroșii.

Pentru fiecare fel de corp solid sau fluid există în spectrul solar raze care sînt în stare să le străbată. Este cunoscut că pentru razele X și razele gama toate corpurile sînt mai mult sau mai puțin străvezii. Aceste raze însă nu se frîng și de aceea nu dau decît imagini de umbre (siluete) ale corpului respectiv.

În „introscopie", adică în proprietatea de a vedea în interiorul corpurilor, pot fi folosite, în afară de razele ultraroșii, și vibrațiile electromagnetice de înaltă frecvență, razele X și ultrasunetele de înaltă frecvență.

Pentru folosirea fenomenului de introscopie, savanții au creat aparate numite introscoape. Un curent de raze pătrunzătoare trec prin obiectul ce trebuie cercetat, intră în obiectivul respectiv și se formează imagini vizuale ca în orice microscop. Pentru a face vizibilă imaginea pe care curentul de lumină o poartă cu el, se întrebuințează un transformator. Imaginea este predată acestui transformator ca o ștafetă prin curentul de lumină nevăzută, către curentul electronic. După cuvenita „prelucrare" cu ajutorul unor lentile electrostatice și magnetice, curentul electronic cade pe un ecran asemănător ecranului de televiziune. Apare în el imaginea unui corp străveziu.

Colaboratorii laboratorului de electrofizică al Institutului de metalurgie de pe lîngă Academia de științe a Uniunii Sovietice, împreună cu lucrătorii din alte instituții științifice au creat o serie de introscoape care permit a se vedea în interiorul corpurilor solide și fluide opace. S-au pus bazele unei importante inovații în știință și tehnică.

Introscoapele vor lărgi și perfecționa controlul producției industriale, vor permite să se execute un control al produselor. Ele vor servi mult diferitelor cercetări și probabil că vor fi folosite în medicină și biologie.

LUMINĂ și UMBRĂ

Orice imagine fotografică este o îmbinare de valori individuale, legate între ele; o compoziție de lumini, umbre și tonuri, linii și forme. Toate aceste elemente constitutive cer distribuire și coordonare în vederea unei imagini strict unitare.

Luminile și umbrele reprezintă partea cea mai importantă a compoziției. Lumina și umbra sînt elemente creatoare de ne dau impresia formelor. Ambele au însușirile lor proprii.

Lumina dă lucrurilor farmec, strălucire și generează umbre, contraste și efecte. Pe partea luminată a unui obiect vedem toate detaliile, adică forma, culoarea și structura suprafeței, în timp ce în umbră aceste detalii se pierd în proporție directă cu densitatea umbrei.

Umbra, reversul luminii, este un mijloc indispensabil pentru prezentarea spațiului tridimensional. Chiar într-o imagine bine construită prin perspectivă, umbrele joacă un mare rol, dînd imaginii forță și plasticitate. Umbra poate să apară în imagine fie legată de obiect, fie de sine stătătoare. În cazul din urmă obiectul nu se vede, ci numai umbra lui. Lungimea umbrelor depinde de poziția sursei de lumină. Un pavaj de piatră, bunăoară, luminat de un reflector așezat la 1 m dedesubtul aparatului fotografic, apare plastic și vizibil; fiecare piatră e scoasă la iveală de umbra ei și orice proeminență dă o umbră lungă. Prin ridicarea reflectorului la 1 m deasupra aparatului, pavajul devine un desen liniar fără umbre și aproape invizibil. Umbrele au dispărut din cîmpul vizual, s-au ascuns fiecare după piatra sa.

Există și lumină fără umbră. În lumina orbitoare a lămpilor electrice, umbrele mîinilor și instrumentelor chirurgicale stînjenesc pe chirurgi în timpul operațiilor. Spre a evita acest neajuns, se aplică în sălile de operație iluminarea fără umbră. Într-un larg abajur, înzestrat cu un sistem întreg de oglinzi plane, e așezat un singur bec puternic. Lumina becului se reflectă în oglinzi și nenumărate becuri privesc din toate oglinzile, ca și cum o mulțime de lămpi ar fi atîrnate una lîngă alta. La lumina lor, chirurgul își pierde umbra, ca eroul din romanul lui Chamisso. Fotografia făcută la o asemenea lumină n-ar fi o fotografie în negru-alb, ci în alb-alb, un simplu desen liniar.

Spre deosebire de umbre, tonurile sînt nuanțe ce redau culorile în fotografia negru-alb. Intensitatea lor este în raport direct cu intensitatea culorilor. Culoarea purpurie, de pildă, este redată mai închis decît culoarea galbenă sau roșie. Obiecte de diferite culori, dar de aceeași mărime, vor avea aceleași lumini și umbre, dar diferite tonuri.

Efectul unei imagini este în funcție de distribuirea luminilor și umbrelor. Cel mai armonios efect îl dau luminile și umbrele cînd sînt plasate în colțurile opuse ale imaginii și separate unele de altele, cum este cazul în imaginea de față, unde zona umbrită se găsește în partea dreaptă de jos, iar cea luminată în partea stîngă de sus. În cazul acesta, gradațiile marchează apatiul de mijloc cu o scară bogată în nuanțe intermediare. Cînd luminile și umbrele sînt concentrate pe aceeași porțiune a imaginii, lipsesc gradațiile și contrastul intens produce un efect supărător. Să evităm contraste prea mari, pentru că o lumină sau umbră puternică, izolată, apare ca o pată ce ne atrage ochiul în detrimentul efectului general.

Efectul luminilor și umbrelor devine și mai plăcut cînd ele se intercalează, o parte a luminii fiind plasată printre umbre, iar o parte a umbrei printre lumini, cum se observă și în fotografia de față. Fișia de lumină pe care stau cei doi copii din față se află în zona umbrită de jos, iar orizontul întunecos, format de verdeața malului, întretaie partea luminată de sus.

Intensitatea luminilor și a umbrelor depinde de anotimp, de ora zilei, de condițiunile atmosferice, de natura obiectului și de scopul urmărit de fotograf. Într-o zi cu soare va predomina lumina, iar în amurg sau noaptea, obscurul. Același peisaj ne oferă dimineața, ziua și seara diferite aspecte, fiecare cu efectele lui, iar alegerea rămîne la aprecierea ochiului educat al fotograftului.

Lumina cade pe diverse suprafețe în mod inegal, dîndu-ne cele mai variate impresii despre volumul și forma obiectelor. Transmiterea optică a volumului și a formei depinde de iluminare. O iluminare bine aleasă ne dă senzația exactă a obiectului. Fațada modelată a unei clădiri, de pildă, apare plată la lumina directă și reliefată la lumina laterală. Reliefarea obiectelor se obține cel mai bine la lumina laterală ce cade sub un unghi de 45°-90°. Mulțumită luminii oblic laterale, se evidențiază în fotografia de față cele mai mici detalii.

Imaginea fotografică trebuie să fie din punctul de vedere structural și ideologic dinamică, plină de viață și mișcare, clară, unitară, conformă cerințelor artistice ale realismului socialist.

prof. V. ORZA.

Știați că...

...Sub auspiciile Organizației Națiunilor Unite s-a făcut o statistică mondială asupra longevității? Statistica aceasta a descoperit cel mai mare număr de centenari în U.R.S.S. și în Bulgaria.

...Aceeași statistică a demonstrat că oamenii căsătoriți trăiesc mai mult decît celibatarii?

...Recordul celibatarilor îl deține Irlanda? 37% dintre bărbați și 24% dintre femei au atins aici vîrsta de 45-54 de ani fără să se fi căsătorit. Irlanda este și țara cu cel mai mic număr de centenari.

...Oamenii se grăbesc să se căsătorească în primii ani ai pubertății — și uneori chiar mai devreme — în insulele Fidji, în Egipt, în Filipine, în Costa Rica și în Honduras, în timp ce ei se gîndesc mult pînă se unesc în Guineea și în insulele Antile?

...Există două insule în Oceanul Pacific, apropiate una de alta, care sînt caracterizate printr-o curiozitate: pe una locuiesc numai femei iar pe alta numai bărbați? Soții, care trăiesc astfel despărțiți, nu se întîlnesc decît la anumite termene și în cadrul unor ceremonii tradiționale. Iar dintre copiii care se nasc, băieții sînt crescuți de mame pînă ce încep să meargă pe picioare și apoi, predați bărbaților.

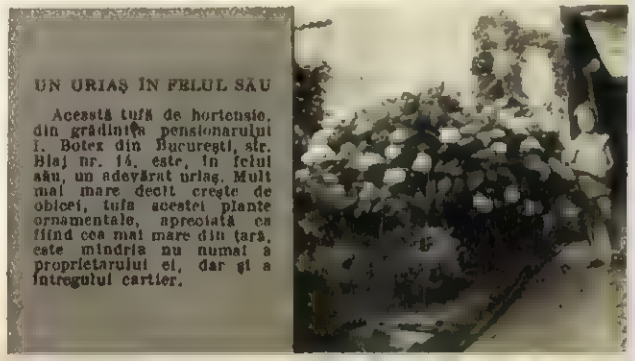

UN URIAȘ ÎN FELUL SĂU

Această tufă de hortensie, din grădinița pensionarului I. Botez din București, str. Blaj nr. 14, este, în felul său, un adevărat uriaș. Mult mai mare decît crește de obicei, tufa acestei plante ornamentale, apreciată ca fiind cea mai mare din țară, este mîndria nu numai a proprietarului ei, dar și a întregului cartier.

DIN ALTE VREMURI

DESENE DE D. NEGREA

„Drepturi şi libertate"... Fiecare verigă a acestui lanţ reprezintă cîte un paragraf din faimoasa constituţie burghezo-moşierească.

Şi iată-i pe acei care se îngrijeau ca „drepturile" şi „libertăţile" „garantate" de constituţia burghezo-moşierească să fie „egal" aplicate...

...atît la sate...

...cît şi la oraşe...

Un aspect din sală, în timpul Conferinței de presă a lui N. S. Hruşciov.

N.S. Hruşciov, la Conferința de presă de la Kremlin.

UN PAS ISTORIC ÎN POLITICA MONDIALĂ

Apropiatul schimb de vizite dintre N. S. Hruşciov şi D. Eisenhower continuă să se afle în centrul atenţiei opiniei publice mondiale, care apreciază aceste întîlniri ale conducătorilor U.R.S.S. şi S.U.A. drept un eveniment istoric menit nu numai să exercite o covîrşitoare influenţă asupra dezvoltării relaţiilor sovieto-americane, dar şi să contribuie la îmbunătăţirea situaţiei internaţionale.

Declaraţia guvernelor U.R.S.S. şi S.U.A., dată publicităţii concomitent la Moscova şi la Washington, a fost urmată de luări de poziţie oficiale, care au reflectat dorinţa ca schimbul de vizite Eisenhower-Hruşciov să contribuie nemijlocit la stabilirea unei bune înţelegeri între S.U.A. şi U.R.S.S. şi la cauza păcii.

În cadrul conferinţelor de presă ale celor doi conducători ai celor mai mari şi mai puternice state din lume, s-a exprimat speranţa că vizitele reciproce vor fi încununate de succes în interesul păcii generale. D. Eisenhower s-a referit la posibilitatea topirii gheţei în relaţiile sovieto-americane, iar N. S. Hruşciov a subliniat faptul că, atunci cînd marile puteri se înţeleg, aceasta asigură pacea.

„Dacă în relaţiile sovieto-americane — *a declarat tovarăşul Hruşciov la Conferinţa de presă din Palatul Kremlinului* — se va produce o înseninare, acest lucru se va răsfrînge neapărat şi asupra îmbunătăţirii relaţiilor cu alte state, va contribui la împrăştierea norilor sumbri şi în alte regiuni ale globului. Evident că dorim prietenie nu numai cu S.U.A., ci şi cu prietenii S.U.A. În acelaşi timp dorim ca S.U.A. să aibă relaţii bune nu numai cu noi, ci şi cu prietenii noştri

De aceea, sperăm că schimbul de vizite între preşedintele S.U.A. şi mine va fi folositor. Din partea noastră vom face tot ce ne va sta în putinţă pentru ca discuţiile şi convorbirile dintre noi să contribuie la stabilirea unei mai bune înţelegeri între Uniunea Sovietică şi Statele Unite ale Americii şi să promoveze cauza păcii".

Declaraţiile lui N. S. Hruşciov au găsit aprobare unanimă în lumea întreagă, fiind în deplină concordanţă cu interesele vitale ale popoarelor.

Cercurile conducătoare din numeroase ţări, personalităţi politice marcante, oameni de ştiinţă, comentatori de presă şi oameni simpli de pe toate meridianele salută cu însufleţire apropiatele întîlniri dintre conducătorii U.R.S.S. şi S.U.A., urînd succes deplin vizitelor reciproce care marchează un pas istoric în politica mondială, un început binevenit al destinderii încordării internaţionale.

Să triumfe DREPTATEA

În toate ţările lumii, opinia publică îşi manifestă îngrijorarea faţă de soarta lui Manolis Glezos şi a celorlalţi patrioţi greci, împotriva cărora a fost dată ruşinoasa şi ilegala sentinţă a Tribunalului militar din Atena.

De pretutindeni au sosit şi sosesc mereu la Atena, pe adresa guvernului şi a organizaţiilor politice greceşti, telegrame şi scrisori de protest înfierînd samavolnicia reacţiunii din Grecia împotriva vajnicilor luptători pentru interesele vitale ale poporului grec.

„Procesul intentat lui Manolis Glezos şi sentinţa pronunţată împotriva lui reprezintă un act arbitrar din partea cercurilor guvernante din Grecia" — a declarat celebrul scriitor suedez Arthur Lundkvist, pronunţîndu-se pentru crearea unui organ internaţional care să mobilizeze opinia publică mondială la luptă împotriva unor asemenea nelegiuiri ce sfidează dreptatea şi stîrnesc indignarea tuturor oamenilor cinstiţi.

Din partea comitetelor naţionale pentru eliberarea lui Manolis Glezos — care funcţionează într-o serie de ţări ca R.D. Germană, R. Cehoslovacă şi altele — sînt transmise la Atena sute de mii de scrisori şi rezoluţii ale nenumăratelor mitinguri ce se desfăşoară pretutindeni.

Şi în ţara noastră oamenii muncii îşi ridică glasul în apărarea patrioţilor greci. Alături de articolele documentate ale juriştilor romîni destrămînd „temeiurile" juridice ale sentinţei de la Atena, apar mereu în presă scrisori ale muncitorilor, ţăranilor, intelectualilor, cerînd eliberarea patrioţilor greci.

Şi iată că, în timp ce opinia publică internaţională îşi face auzit glasul său de mînie împotriva nedreptăţilor săvîrşite în Grecia, Glezos şi ceilalţi deţinuţi politici din închisoarea „Averoff" din Atena sînt supuşi unui tratament inuman. Pe de altă parte, s-a dezlănţuit un nou val de procese împotriva democraţilor, foşti deportaţi politici, care sînt asimilaţi cu criminalii de drept comun şi sînt consideraţi „deportaţi la domiciliu" fără dreptul de a munci, de a se deplasa etc.

Manolis Glezos

Toate aceste acte revoltătoare ale reacţiunii greceşti nu fac decît să sporească mînia maselor populare din Grecia şi hotărîrea lor de a obţine revizuirea procesului lui Glezos şi al tovarăşilor săi, anularea sentinţei Tribunalului militar şi rejudecarea procesului la un tribunal civil.

Pentru eliberarea lui Glezos, Vutsas, Trikalinos şi a celorlalţi democraţi greci militează astăzi o întreagă omenire

Să triumfe cauza adevărului şi democraţiei!

ÎN JURUL GLOBULUI

La 15 august poporul indian sărbătorește Ziua independenței. Cu acest prilej publicăm cîteva fotografii din Republica India.

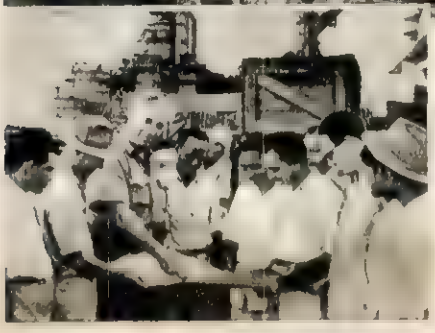

Uzinele metalurgice de la Bhilai — rod al colaborării sovieto-indiene. În stînga: un grup de specialiști sovietici și indieni discutînd în curtea uzinelor.

Haiderabad. Char Minar (construit în secolul al XVI-lea).

Frumusețe indiană. ←

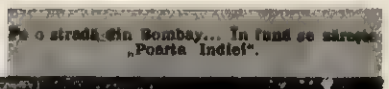

Pe o stradă din Bombay... În fund se zărește „Poarta Indiei".

Cu prilejul celei de-a 14-a aniversări a proclamării Republicii Indonezia, înfățișăm mai jos cîteva imagini din această țară.

O stradă comercială din Djakarta (capitala Indoneziei).

Una din importantele bogății ale solului indonezian este petrolul. Iată o rafinărie de petrol din insula Borneo. ←

Aci, în sala „Gedung Merdeka" din Bandung, s-au întrunit pentru prima oară, în 1956, reprezentanții popoarelor Asiei și Africii.

Inscripții pe ziduri, împotriva colonialiștilor olandezi. Poporul indonezian cere cu hotărîre să-i fie redat teritoriul Irianului de vest.

REDACȚIA, București, Piața Scînteii, Căsuța Poștală 3537 of 33. Tel. 17.60.10, int. 1744. ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Prezentarea grafică: Dan BÎRLĂDEANU

Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin"

TULNICA ŞA
(vezi fotoreportajul în culori din mijlocul revistei).

Fotografie de S. STEINER

PREŢUL 2 LEI

05
F

23 August
1944-1959

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

Nr. 34 (222) — 23 august 1959

LA MAREA

Cei mai buni dintre șase sute de mii de artiști amatori

Finala celui de-al V-lea Concurs al formațiilor artistice de amatori de la orașe și sate, care a adunat la „start" sute de mii de artiști amatori. Emoționantă trecere în revistă a unor uluitoare realizări pe tărîmul artei. Pare de necrezut că tot ceea ce se perindă prin fața ochilor încîntați s-a zămislit în doar 15 ani! Și totuși, acesta este adevărul.

Arta este un bun al maselor, al întregului popor muncitor. De cîte ori n-am văzut-o scrisă, de cîte ori n-am auzit această lozincă a vremurilor noastre! Și iat-o acuma, aievea în fața noastră. Bogată în idei, multicoloră, exuberantă, debordînd de optimism, credincioasă adevărului vieții noastre noi, pe care-l oglindește cu mai mărie. Este arta omului eliberat și demn, cîntecul marilor sale victorii, al nobilelor sale năzuințe spre pace și fericire.

E. D.

1. Sala Teatrului C.C.S., în timpul desfășurării finalei concursului.

2. Un dans popular maghiar, executat cu măiestrie de formația de dansuri a feroviarilor din Cluj.

3. Familia Udrea, veștiți fluieroși din raionul Pucioasa.

4. Un dans țigănesc executat de Ansamblul artistic al I.T.B.

5. În viața de toate zilele stat medici; se străduiesc să vindece bolile trupului. La concurs, s-au prezentat cu un program satiric menit să înlăture și... altfel de maladii: birocrația, superficialitatea, atitudinile retrograde (brigada artistică de agitație a medicilor din București)

6. E cam cald în pielea ursului. Norocul că organizatorii au pregătit și suc la ghețuș!

7. Corul petroliștilor din Moreni.

SĂRBĂTOARE

Fotoreportaj de A. MIHAILOPOL

Dan DEȘLIU

De ziua țării

La mulți ani, la marea sărbătoare,
țară dragă, țară muncitoare!
Slavă ție, leagăn de scîntei,
zi de August douăzeci și trei,
neuitată zi cînd și-a deschis
aripile-n soare vechiul vis
și-a pornit poporul ca furtuna
să zdrobească pentru totdeauna
lanțuri și călăi din veacul trist
și-am învins sub steagul comunist.
La mulți ani, părinți și fii ai muncii,
voi ce creșteți holdele și pruncii,
ridicați uzine și baraje
și-ați aprins luceafărul de straje,
peste spice și păduri și sonde,
peste fragede căpșoare blonde!
Voi sînteți puterea fără moarte
care poartă pururi mai departe,
tot mai sus, cu brațele voinice,
peste sonde și păduri și spice,
steag de muncitori și de țărani,
steagul celor cincisprezece ani!

(8) Tipuri de artiști amatori: un tînăr și o tînără dintre cele 6.000 de talente prezente la finala concursului.

(9) Nu vă lăsați înșelați: nu sînt oșeni veritabili. Sînt salariați ai Trustului de construcții-Pioești și, în acest travesti, au prezentat un program satiric, în care i-au pus la punct pe codașii, chiulangiii și neglijenții din întreprinderea lor.

(10) Muncitoarele tăbăcăriei din Bucovăț (regiunea Craiova) execută un dificil dans, cu temă: o zi la centrul de achiziție a laptelui din comuna lor.

(11) De mult succes s-au bucurat la concurs producțiile artistice ale minorităților naționale din patria noastră, și în special dansurile populare și cîntecele minorității maghiare, a cărei cultură înflorește sub soarele democrației noastre populare.

(12) Echipa de fluieraș a căminului cultural din Cătina (raionul Cisnău).

DECADA CULTURII din R.P.R.

De cîteva zile se desfăşoară în Bucureşti, ca şi în întreaga ţară, manifestările Decadei Culturii din R.P.R. Apariţia în vitrinele librăriilor a unor noi lucrări de literatură politică, beletristică şi ştiinţifică, prezentarea în primă audiţie a unor creaţii ale compozitorilor noştri, valoroase premiere teatrale, conferinţe, seri literare etc. au marcat succesul primelor zile ale Decadei.

În fotografiile de mai jos, prezentăm cîteva imagini din spectacolele teatrale şi alte manifestări ale Decadei, ce au avut loc în capitala ţării.

Deschiderea Bazarului Cărţii de la Librăria Centrală — importantă manifestare care a marcat mari succese ale muncii scriitorilor noştri şi ale activităţii de editură.

Repetiţia dramei populare musicale „Răscoala" de Gheorghe Dumitrescu, după cunoscutul roman al lui Liviu Rebreanu, pe scena Teatrului de Operă şi Balet, sub conducerea musicală a lui Egizio Massini.

La Teatrul Armatei, premiera piesei „Din noapte spre zori" de M. Mohor, în regia lui Ion Sahighian. În prim-plan, actorii Gh. Mazilu (stînga) şi Ion Radu.

La Teatrul Tineretului, premiera piesei Marianei Pîrvulescu „Ediţie specială", în regia lui N. Massim. În fotografie, de la stînga la dreapta: Cornel Gîrbea, Liliana Ţicău, Mircea Anghelescu şi Florin Vasiliu.

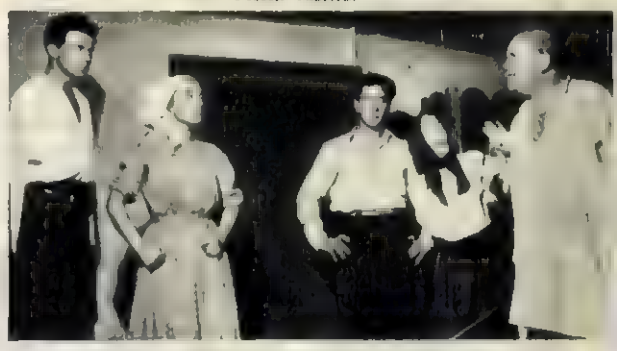

O scenă din piesa „Vlaicu şi feciorii săi" de Lucia Demetrius, a cărei premieră a avut loc la Teatrul Municipal (studioul „Filimon Sîrbu"), în regia lui Horea Popescu, cu actorii Ştefan Ciubotăraşu, Maricica Rareş, Vasilica Tastaman, Octavian Cotescu, Petre Gheorghiu şi alţii.

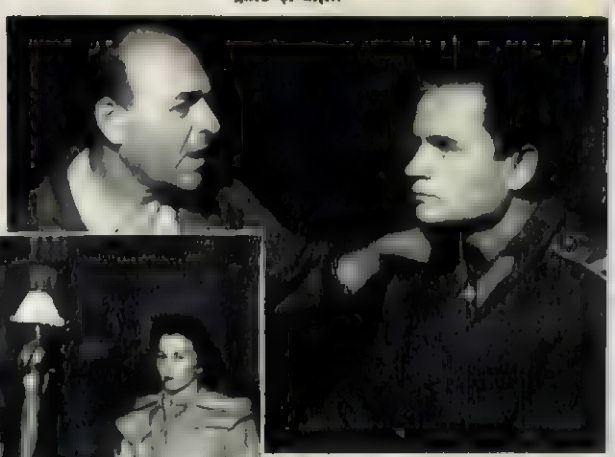

Pe scena teatrului C.F.R.-Giuleşti, premiera piesei „Descoperirea" de Paul Everac, în regia lui Lucian Giurchescu. În fotografie: actorii N.N. Maiei şi Ion Vilcu.

Copiii muncitorilor de la uzinele textile „7 Noiembrie" iau cunoştinţă de cărţile închinate lor cu prilejul zilei de 23 August (foto 1).

☆

În sala din B-dul Schitu Măgureanu a „Municipalului", în regia lui Dinu Negreanu, premiera „Dacă vei fi întrebat" de Dorel Dorian. În scenă: actorii Ionescu-Gion, Vasilica Tastaman şi Gina Petrini (foto 2).

Fotoreportaj de S. STEINER şi Elena GHERA

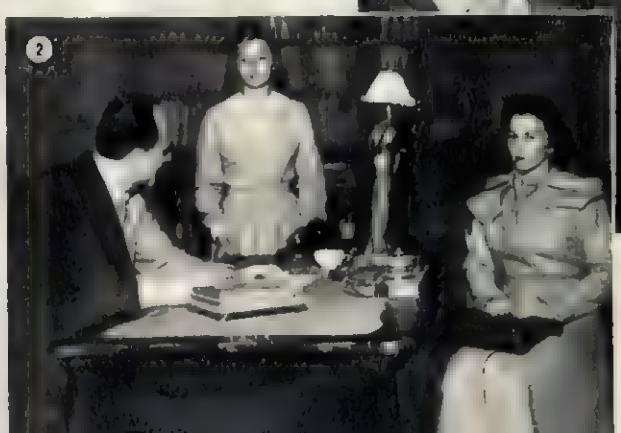

IMAGINI NEPIERITOARE

După izbînda insurecției armate și răsturnarea dictaturii militaro-fasciste antonesciene, la chemarea P.C.R. ostașii romîni s-au alăturat trupelor sovietice, în lupta pentru eliberarea țării și înfrîngerea fasciștilor. În fotografie: cercetași sovietici și romîni pe frontul din Ardeal.

PARTICIPAREA ROMÎNIEI LA RĂZBOIUL ANTIHITLERIST — 15 divizii, un corp aerian, un corp blindat și flotila de pe Dunăre sînt unitățile cu care țara noastră a participat la înfrîngerea hitleriștilor.

☆

TRUPELE TERESTRE ale armatei romîne au luptat, începînd de la 23 August 1944, alături de glorioasa Armată Sovietică, pînă la înfrîngerea completă a hitleriștilor. Timp de 260 de zile, cot la cot cu ostașii sovietici, ostașii romîni au capturat 103.214 prizonieri și au străpuns dispozitivul inamic de la Mureș pînă în Boemia, adică pe o adîncime de peste 1.000 km.

☆

CORPUL AERIAN romîn a luptat împotriva hitleriștilor cu toate forțele de care dispunea, acțiunile sale totalizînd peste 4.200 misiuni, 8.300 ieșiri avion, 11.000 ore de zbor și 1.350 tone bombe lansate. Aviația noastră a provocat inamicului importante pierderi, distrugînd printre altele: 68 tancuri și 526 autovehicule, 26 baterii de artilerie, 15 nave — scufundate pe Dunăre — 92 tunuri, 68 gări, 24 întreprinderi de căi ferate, 7 aerodroame, 8 poduri, dintre care 2 peste Dunăre. În plus, în cursul curățirii teritoriului, datorită acțiunilor aviației noastre, au fost capturate 220 avioane și 474 autovehicule inamice.

☆

UNITĂȚILE ROMÎNE DE MARINĂ au capturat de la inamic 430 vase fluviale și maritime, au scufundat 60 de nave și au dragat peste 20.130 de mine, redînd navigației întregul curs al Dunării și contribuind la intensificarea maximă a transporturilor.

☆

PENTRU BĂRBĂȚIA de care au dat dovadă cu prilejul bătăliilor de pe Mureș, de la Salonta și Oradea, trupele romîne au fost citate prin ordin de zi, la 23 septembrie 1944, de către generalul sovietic Mangarov. Diviziei „Tudor Vladimirescu" i s-a acordat de către comandamentul suprem sovietic numele de „Debrețin", pentru eroismul de care a dat dovadă.

(Datele sînt extrase din lucrarea „Contribuția Romîniei la războiul antihitlerist" — Ed. M. F. A., 1958.)

După anii grei ai împilării fasciste, populația Bucureștiului îi întîmpină cu bucurie pe eliberatori.

† În condițiile înaintării victorioase a Armatelor Sovietice, datorită acțiunilor energice ale formațiunilor de luptă patriotice și ale unităților militare îndrumate de partid, dictatura antonesciană a fost răsturnată, iar trupele germane din Capitală au fost lichidate. În perioada 24-31 august 1944, unitățile române au capturat efective germane însumînd 53.159 fasciști, dintre care 14 generali și 1.224 ofițeri. Iată-i, prizonieri, pe străzile Capitalei, pe cei ce-au ucis bătrîni, femei și copii.

Dreptatea noastră era cîntărită pe balanță măsluită. Libertatea noastră era forecată cu sîrmă ghimpată.

Din bucatele semănate de noi se hrăneau corbii și lupii stăpîni. Din sîngele nostru se turnau obuze împotriva prietenilor.

Dar flamura inimilor noastre era purtată, neabătut, înainte. Armata Sovietică, după ce-și curățase ogorul patriei sale de cotropitori, elibera acum, brazdă după brazdă, țarina noastră. Iar partidul chema și organiza poporul, îndrumîndu-l să dea viață nădejdilor.

Zvîrcolindu-se de moarte în colbul drumurilor, armatele fasciste ale crimei și jafului își primeau meritata răsplată. Pămîntul, care primea din nou căldura soarelui, înălța spre cer firele gingașe de iarbă. Și grădina noastră însetată aștepta fremătînd izbăvirea.

Era în luna lui august 1944.

Toată ura fierbinte, toată durerea nestinsă de veacuri, toată mînia arzîndă au erupt cu mii de puternice brațe. Erau partizani, muncitori, soldați, ofițeri, generali patrioți, în frunte cu comuniștii, care, cot la cot cu Armata Sovietică, au pornit să răpună fiara fascistă.

Fascismul mai încerca să scape cu viață, semănînd peste tot moarte și ruine. A fost în zadar. Mult prea puternice erau brațele de oțel ale Armatei Sovietice împărțitoare de dreptate și ale poporului romîn, pe care partidul îl ridicase la luptă.

În ziua aceea, libertatea noastră a căpătat aripi. Și însoțindu-ne cu prietenii, cu eliberatorii noștri, am curățat pămîntul patriei de cotropitori, după care am pornit să ajutăm la zdrobirea năpîrcii.

Luînd dreptatea în mîinile noastre, am scăpat mai apoi țara de trădători și trîntori.

An de an munca noastră ne-a răsplătit. Cărămidă cu cărămidă, am construit de atunci și construim casă nouă.

Toate cuceririle de astăzi au pornit din acea zi de 23 August 1944

De aceea, mîine vom ieși cu brațele încărcate de florile biruinței și ne vom bucura cu toții de cea mai mare sărbătoare a noastră.

La tipografia mobilă a unității de panduri „Tudor Vladimirescu" se tipărește ziarul diviziei.

Un pod de pontoane construit de geniștii romîni și sovietici pe teritoriul ungar eliberat.

Citirea ziarului „Avîntul" de către militari romîni, pe frontul din Cehoslovacia.

Voluntarii nu au mai avut răbdare și au plecat spre front cu camioanele care transportă darurile Apărării Patriotice.

↑ Dușmanul va fi înfrînt! Pe chipurile ostașilor sovietici și romîni se citește bucuria victoriei apropiate.

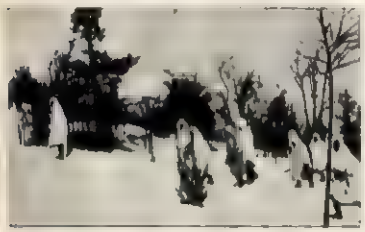

Pe linia întîi (frontul din Cehoslovacia).

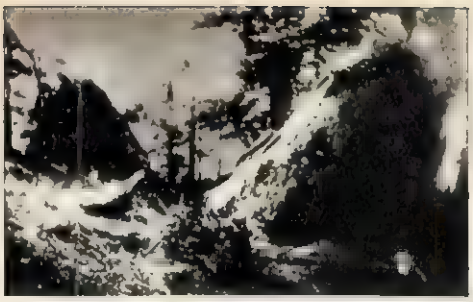

Partidul Comunist din Romînia a dus o importantă activitate pentru organizarea detașamentelor de partizani care au acționat la sabotarea mașinii de război militaro-fasciste din țara noastră și, în condițiile create de victoriile Armatei Sovietice, au contribuit la realizarea actului de la 23 August. În perioada iunie - 23 August 1944, în sectorul liniei ferate București-Făgăraș a acționat grupul de partizani „Carpați", care-și avea baza pe muntele Piatra Mare, în apropiere de Timișul de Sus. În fotografie: colibe ale partizanilor romîni din grupul „Carpați".

Întîlnire între ostașii romîni și cehoslovaci pe frontul din Cehoslovacia.

Populația din Ardeal îi întîmpină pe ostașii romîni eliberatori.

În primăvara anului 1944, simultan cu desfășurarea acțiunilor grupurilor de partizani, P. C. R. a organizat la orașe formațiuni patriotice de luptă, pregătindu-le pentru insurecție. În ajunul zilei de 23 August existau numai în București 50 de asemenea formațiuni. Fotografia, luată în zilele insurecției armate, reprezintă membrii unei formațiuni patriotice de luptă, făcînd controlul actelor unui autocamion.

Nicolae TĂUTU

SĂRBĂTOARE

Copiii lui August au contemplat din leagăn
Strălucitorul nimb, înrourat pe față;
Ca un izvor în spume prin codrii de mesteacăn
Li-e rîsul cristalin, țîșnit de dimineață.

Ostașii lui August împovărați de bruma
Atîtor osteneli cînd spulberau paragini,
Își strîng la piept copiii, sărbătorind acuma
Lumina purpurie ce urcă fără margini!

Ion BRAD

DIMINEAȚĂ DE AUGUST

La început
Era numai tristețe neagră, de lut,
Razele stelelor — galben tort,
Încîlcit
Peste fața lunii, ca de rănit,
Și spre ziuă, de mort...
Tort,
Sau rețele de sîrmă ghimpată?

Limba orologiului oremit tăcu.

Și tată,
Vii tu,
Dimineață de vară,
Dimineață de viață...
Soarele, plaur de aur,
Plutește peste valuri de dealuri.
De luntrea lui se agață
Visurile noastre
S-ajungă odată la maluri.

O jalnică epavă, atît a rămas din acest tanc hitlerist, atît a rămas din toată armata lui Hitler. Aceasta este soarta cotropitorilor!

SECOLUL NOSTRU

de Em. DRAGU

La Moscova cineaștii lucrează la un film intitulat „Secolul XX". Nu va fi un film artistic, ci unul documentar. Realizat nu cu mijloacele fanteziei, ci cu ale realității nemijlocite. Orice epocă are dreptul la enciclopedia ei și poate nici un mijloc de a sintetiza epoca noastră nu este mai potrivit decît cinematograful. Gîndiți-vă cîte nu s-au întîmplat în acest secol, care a început cu încătușarea burilor și cu lupta pentru eliberarea popoarelor din vechea Rusie, secolul în care am parcurs, în doar 50 de ani, distanța de la primele locomotive cu aburi la avionul reactor supersonic, secolul în care revoluția proletară a zguduit lumea și în care leninismul a ajutat unul șir întreg de popoare să renască din propria lor cenușă!...

Da, nu e ușor să alegi, pentru timpul limitat al unui film, ceea ce e esențial pentru epoca noastră. Există totuși un lucru care încununează secolul nostru (de fapt secolul acesta are abia 42 de ani), un lucru care n-a existat și nu putea să existe în altă epocă: secolului XX i-e dat să vadă cum s-a născut și cum se întărește marea forță și marea prietenie a popoarelor care înseninează spre comunism. La mijlocul secolului XX totul stă acum sub semnul dezvoltării popoarelor care, de la Elba la Pacific, au răsturnat jugul exploatării capitaliste și — unite între ele — au instaurat o nouă orînduire.

Toți sînt uimiți de realizările obținute în acest secol (și, cum am spus, secolul revoluției socialiste are doar 42 de ani!) de Uniunea Sovietică. La începutul veacului, în anul 1900, Rusia a participat la Expoziția internațională de la Paris. „Pravoslavnica" Rusie prezenta lumii „minunile" industriei sale: delicatesele firmei „Elizeev", băuturile fabricii „Slucevskaia", icoanele meșterului Abrosimov... După numai șase decenii, în 1958, Uniunea Sovietică a uimit lumea cu prilejul expoziției de la Bruxelles: macheta primei uzine atomoelectrice din lume, copii în mărime naturală ale celor dintîi sateliți artificiali ai Pămîntului, fotografii ale unor ateliere automate pentru fabricat pistoane de automobil, avionul-gigant al lui Tupolev, capabil să parcurgă — pentru întîia oară în istorie — distanța Moscova-New York în numai 11 ore, fără escală.

La numai un an distanță, americanii au umplut cu scrisul lor, cartea de impresii a Expoziției sovietice de la New York. Cineva a scris: *„Splendidă, de neînchipuit! Mai bună ca la Bruxelles. Hotărît lucru, expoziția deschide americanilor ochii asupra poporului dv. Trebuie să se organizeze cît mai multe expoziții de acest fel"*.

Iar altcineva adăuga: *„Uniunea Sovietică este pentru cei mai mulți dintre noi un mare spațiu gol. El trebuie umplut în capetele noastre"*.

...Secolul nostru este și secolul Chinei, pe care mulți o aseamănă, pe bună dreptate, cu un uriaș trezit din somn. Încă pînă acum cîțiva ani, principala sursă de mirare în ce privește China era Zidul Chinezesc. Cum au putut realiza oamenii, asemenea lucrare gigantică? Dar în cursul unui singur an (din cei aproape zece care au trecut de la proclamarea Republicii Populare Chineze), țăranii chinezi au săpat canale din care au excavat 58 miliarde tone de pămînt!

— 58 miliarde tone de pămînt într-un an? — a întrebat uluit un străin venit în R.P. Chineză. Asta înseamnă de cîteva sute de ori mai mult decît a-a excavat la construcția Canalului Panama!

— În orice caz — i s-a răspuns — cu pămîntul acesta s-ar putea înălța nu un singur mare zid chinezesc, ci exact 373 de asemenea ziduri!

Aceasta este China de la mijlocul secolului XX! Ea ar putea construi 373 de ziduri chinezești într-un singur an, dar astăzi ea are alte preocupări: să dubleze an după an producția de oțel (5.000.000 tone în 1957 — 11.000.000 tone în 1958 — 20.000.000 tone prevăzute pentru anul 1959...); să întreacă producția de cărbune a Angliei (în 1957 minerii chinezi scoteau jumătate din producția de cărbuni a Marii Britanii, dar în 1958 au întrecut această țară, extrăgînd 270.000.000 tone cărbune). China și-a propus să întreacă Anglia, din punct de vedere industrial, într-o perioadă uluitor de scurtă — 15 ani. Altădată, dorința aceasta ar fi stîrnit, în Apus, risul. Dar secolul XX înghețată risul pe fețele unora, în schimb, el a deșteptat energiile a aproape un miliard de oameni din Europa și din Asia.

Înaintea Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, cota-parte a Rusiei la producția industrială a lumii era ridicol de mică: țara care ocupa o șesime a globului pămîntesc producea doar 3 la sută din bunurile ce se fabricau în lume. Astăzi, cifrele planului șaptenal stîrnesc admirația lumii întregi. De pe acum Uniunea Sovietică se află pe al doilea loc în lume în ce privește producția industrială absolută. Nu vor trece mulți ani și oamenii sovietici vor lăsa în urmă S.U.A., cea mai avansată țară capitalistă, și vor ocupa primul loc în lume, nu numai în ce privește volumul producției industriale globale, ci și în ce privește producția pe cap de locuitor. A făcut ocolul Statelor Unite constatarea semnificativă a d-nei Eleanor Roosevelt, conform căreia nicăieri, în America, nu poți deschide astăzi vreo discuție, despre indiferent ce aspect al vieții americane, fără ca cineva să nu folosească realizările sovietice ca termen de comparație...

Oamenii înțeleg mai bine cînd compară. Iar acum, la mijlocul secolului XX, orice comparație — în orice domeniu al vieții s-ar face ea — este favorabilă socialismului. Dacă notăm venitul național al Cehoslovaciei din anul 1948 cu 100, în anul 1958 trebuie să-l însemnăm cu peste 200. Dacă luăm ca termen de comparație anul 1957, în anul 1965 Bulgaria va dubla producția și consumul principalelor mărfuri agricole și industriale pe cap de locuitor, ceea ce o va situa, din acest punct de vedere, pe unul din primele locuri din lume. Dacă comparăm numărul studenților la fiecare 10.000 de locuitori, vedem că în Republica Democrată Germană acest număr (53) este de aproape două ori mai mare ca în R.F. Germană (28)...

Ce era țara noastră înainte? Furnizoare ieftină de materii prime pe piața capitalistă și deținătoarea cîtorva „recorduri" europene de tristă memorie: cel mai mare număr de malarici, de analfabeți, de copii morți îndată după naștere... În numai 15 ani am ucis malaria, am desființat analfabetismul, am redus mortalitatea infantilă sub procentul pe care-l dau țări ca Belgia, Austria sau R.F. Germană..

Secolul nostru a îmbogățit nomenclatura expresiilor politice cu una nouă, absolut nouă: *într-ajutorarea socialistă*. Ea ne amintește că sîntem 1 miliard de oameni care construim împreună, de la Elba la Pacific, istoria nouă a lumii. Poporul nostru, parte integrantă a acestui miliard, a simțit și simte zi de zi ce înseamnă într-ajutorarea socialistă — internaționalismul proletar în acțiune.

Din părțile Dunării a dispărut malaria, își face în schimb apariția marele combinat de celuloză de la Brăila, în curs de construcție, la a cărui înălțare iau parte prietenii din R.D. Germană, Polonia, Cehoslovacia. Nu mai avem analfabeți — avem în schimb mariile rotative sovietice de la „Casa Scînteii". A scăzut procentul mortalității infantile — în schimb a crescut durata medie a vieții, de la 42 de ani în 1938, la 63 de ani în 1958...

Avem prieteni buni, sinceri, care ne sînt alături și la bucurii, ca și la greu. Au fost alături de noi oamenii sovietici — trimițîndu-ne grîul care a salvat copiii Moldovei de la foame — în anii de după război. Au fost apoi alături de noi oamenii sovietici, ori de cîte ori am ridicat un nou furnal la Hunedoara, o oțelărie la Reșița, un laminor la Roman. Pretutindeni în țară poți găsi mașini purtînd inscripții ale întreprinderilor sovietice, pretutindeni în țară poți găsi planuri elaborate cu migală și cu dragoste de institutele de proiectări din Uniunea Sovietică.

Acum 20 de ani, o firmă germano-americană, „Kopers", instala la Reșița o cocserie. După terminarea construcției, tehnicienii au ars în public toată documentația și proiectele construcției. „Secretele" nu fuseseră vîndute o dată cu instalațiile. În anii de după război, ne vin din Uniunea Sovietică proiectele unei instalații cocsochimice. Proiectele vin redactate în 4 exemplare. Inginerii noștri le studiază, le dau viață. Rezultatul: o uzină cocsochimică cu o capacitate de 10 ori mai mare decît cea a firmei „Kopers", uzină pe care inginerii și tehnicienii romîni o cunosc în amănunțime, o stăpînesc cu toate „tainele" ei... Și aceasta e doar un caz din nenumărate altele.

Romînia, care importa pînă și ace de cusut, are astăzi, datorită ajutorului prietenilor sovietici, unul din primele reactoare atomice din lume. Romînia, care era cunoscută doar ca producătoare de petrol, are astăzi — folosind sprijinul neprecupețit al acelorași

Un gigant: acest excavator din R.D. Germană ajută pe minerii din Turow-Silezia (R.P. Polonă) să mărească producția de cărbune exploatat la suprafață. ←

Maeștri sovietici ai recoltelor bogate împărtășesc din experiența lor unor colectiviști romîni.

prieteni — o industrie de utilaj petrolifer cunoscută în toată lumea.

Producția industrială a țării noastre pe un trimestru al acestui an întrece întreaga producție industrială a țării pe anul 1938.

A compara înseamnă, desigur, în același timp, a trage concluzii. Atît comparațiile cît și concluziile (dacă sînt obiective) sînt întotdeauna în favoarea țărilor socialiste.

După o călătorie în U.R.S.S., dl. Adlai Stevenson, fost candidat la președinția S.U.A., a trăs pe bună dreptate concluzia că aici „există uriașe rezerve de energie" și că „se înaintează într-un ritm rapid, dinamic". „*Este imposibil* — a subliniat Stevenson — *să nu se observe orientarea spre țeluri precise, ce caracterizează cele mai multe aspecte ale vieții în U.R.S.S.*"

„Orientarea spre țeluri precise" caracterizează și viața celorlalte țări socialiste. Chinezii spun: „Oamenii sînt mulți, dar voința trebuie să fie una singură". Ei își spun „tunci" — ceea ce înseamnă tovarăși. Dar sensul exact al hieroglifelor cu care se scrie acest cuvînt este: „o singură voință". În țările socialiste această voință unită a celor ce se „orientează spre țeluri precise" este lucrul cel mai de preț. Nu-i vorba doar de faptul că prietenii se bucură unul de succesele celuilalt, ci mai ales de faptul că prietenii se ajută unul pe celălalt în obținerea acestor succese. Un mare laminor furnizat Romîniei de către Uniunea Sovietică și tractoare românești pe cîmpiile coreene, oțel polonez în Albania și țesături bulgărești în R.D. Vietnam, mașini cehoslovace în Ungaria și aparate electrice ungurești în Mongolia — iată ce drumuri ar trebui să străbată cel care ar vrea să consemneze, fie numai și în parte, ajutorul pe care și-l dau țările socialiste în îndeplinirea năzuințelor comune. Aceste năzuințe s-au concretizat în ultima vreme într-o idee cu adevărat grandioasă: desăvîrșirea construirii socialismului, egalizarea capacităților de producție — în așa fel ca țările socialiste rămase mai în urmă să le ajungă pe cele mai înaintate — și intrarea, mai mult sau mai puțin simultană, într-un front larg, în comunism! Încă în secolul nostru, secolul XX, oamenii vor apuca să trăiască această minune.

Zadarnice și desmințite de însăși viața sînt proorocirile unora despre epuizarea rezervelor economice ale țărilor socialiste sau despre încetinirea ritmului de dezvoltare a acestora. Numai într-o singură regiune a Uniunii Sovietice — Kursk — există atîta minereu de fier, încît s-ar putea aproviziona toate uzinele metalurgice ale lumii, timp de 10.000 de ani! Numai cu un singur prilej — recenta Plenară a C.C. al P.C.U.S. consacrată problemelor tehnicii noi și automatizării — au ieșit la iveală posibilitățile nelimitate de a spori mereu, fără oprire, producția de bunuri materiale, în stare să satisfacă toate nevoile, din ce în ce mai sporite, ale oamenilor.

Oamenii care au lansat primul satelit artificial al Pămîntului, care vor despica în curînd ghețurile cu primul spărgător de gheață atomic din lume, oamenii aceștia își vor atinge țelul. Secolul nostru a și căpătat un nume: SECOLUL COMUNISMULUI!

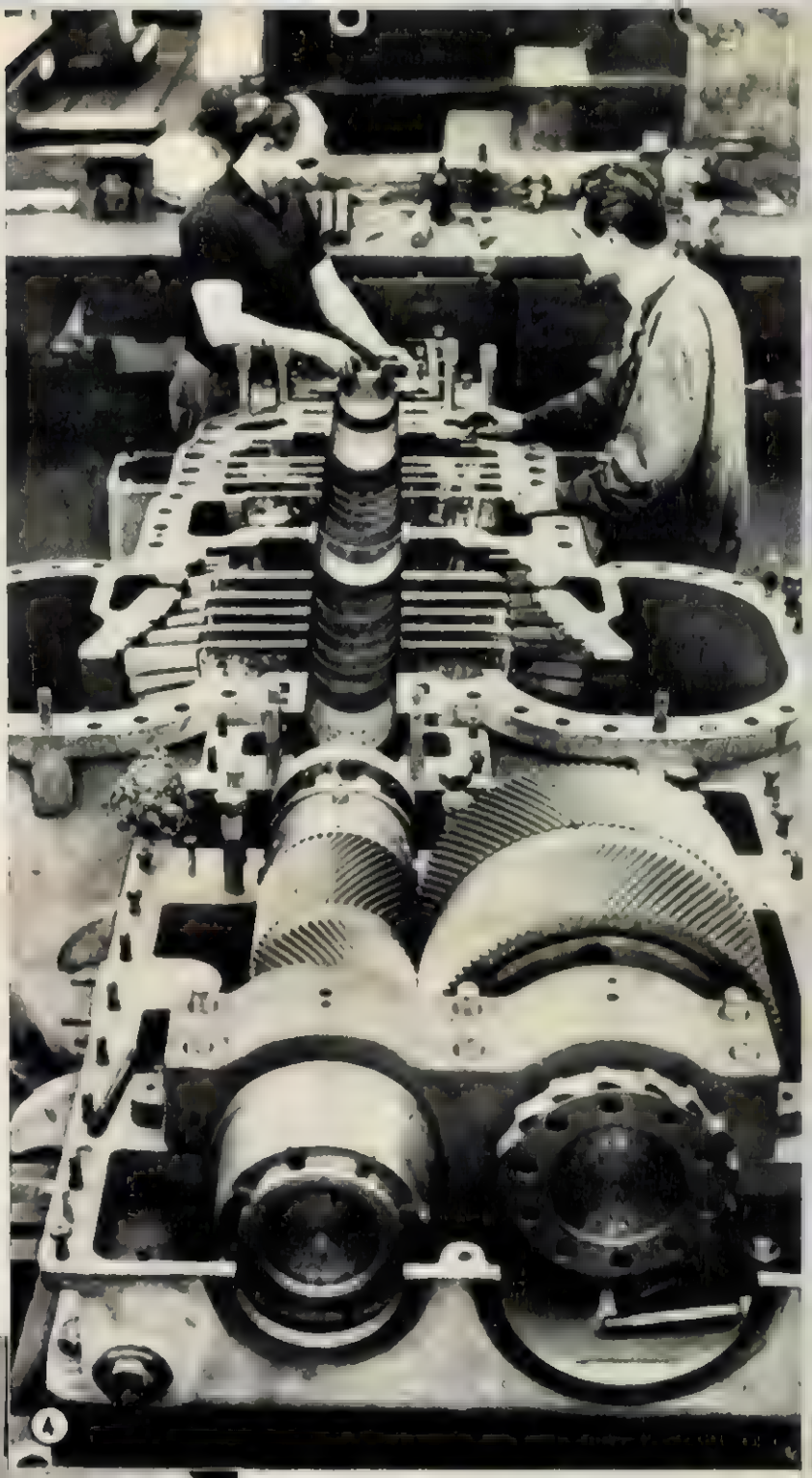

① Colaborarea începe încă de pe băncile facultății. Studentele sovietice Nina Bivșeva și Galia Ohanesian, împreună cu colegii lor de institut Tan Ju-mo din R. P. Chineză și Valentin Ghirițan din R.P.R.

② Un aspect obișnuit din gările R. P. Ungare. Aproape zilnic se descarcă mașini și utilaje sosite din U.R.S.S. și din alte țări socialiste. În fotografie: tractoare de fabricație sovietică în gara Miskolc.

③ Termocentrala aceasta, construită cu ajutor romînesc în îndepărtata Chină, se numește „Prietenia chino-romînă". Inginerul romîn Valentin Constantin dă indicații muncitorilor chinezi, asupra manipulării utilajelor.

④ Pentru țările socialiste au fost fabricate, la uzinele „Klement Gottwald" din R. Cehoslovacă, turbine cu o putere de 2.500-4.000 kW.

MĂRTURII

Zeci și zeci de ani, Romînia s-a făcut cunoscută peste hotare ca o țară semicolonială, cu bogății naturale imense — în mare parte nevalorificate, în mare parte puse la mezat de către guvernanții ei și jefuite de către capitaliștii străini. Cruntă exploatare a clasei muncitoare, mizeria și șomajul, înrăbirea națională, mortalitatea infantilă și analfabetismul, iată chipul în care se făcea cunoscută Romînia în lume, pe timpul regimurilor de jaf și exploatare ale burghezo-moșierimii. După preluarea puterii de către clasa muncitoare și trecerea la lichidarea exploatării omului de către om, după succesele înregistrate pe tărîmul construirii socialismului — Republica Populară Romînă se impune pe arena internațională sub altă înfățișare. Succesele obținute în industrie și în agricultură, în știință și în cultură, realizările politice și sociale au un ecou din ce în ce mai puternic printre oamenii de bună credință care ne vizitează țara sau vin în contact cu realitățile noastre. Nenumărați oaspeți rămîn uimiți de ceea ce a fost în stare să realizeze poporul nostru sub conducerea înțeleaptă a Partidului Muncitoresc Romîn, într-o perioadă atît de scurtă.

În cele ce urmează, redăm numai cîteva fragmente din sutele de declarații în care oameni din diferite țări, de diferite profesii și convingeri politice, își exprimă admirația față de succesele noastre, pe care le-au văzut cu ochii lor.

„Am constatat că gospodăriile agricole colective obțin pretutindeni recolte mai bogate și venituri mai mari decît țăranii cu gospodării individuale. S-a schimbat și continuă să se schimbe aspectul satului românesc. Pretutindeni se pot vedea case noi. Numai în regiunea Constanța, în ultimii ani s-au mutat în case noi peste 12.000 de familii țărănești".

A. M. SKOLNIKOV
membru al C.C. al P.C.U.S., prim secretar al Comitetului regional Voronej al P.C.U.S.

„Ne-a impresionat îndeosebi vizita la Ploești, unde am văzut instalațiile de exploatare petroliferă, renumite în toată lumea. Am vizitat o mare rafinărie și am constatat că Republica Populară Romînă se străduiește, și trebuie să spun că se străduiește cu succes, să producă singură instalațiile și mașinile necesare pentru exploatarea și valorificarea țițeiului".

Karl WITROCK
membru în fracțiunea parlamentară a Partidului social-democrat din R.F.G.

Utilaj petrolifer complex și ultramodern produs de uzinele „1 Mai" din Ploești.

Noua locuință pe care și-a construit-o colectivistul Gheorghe Bogdea din Hălchiu, raionul Codlea.

„Am vizitat Regiunea Autonomă Maghiară, unde am găsit dovezi convingătoare că socialismul care se construiește în Romînia făurește o unitate de nezdruncinat între poporul romîn și naționalitățile conlocuitoare".

Prof. Holland ROBERTS
membru în biroul Consiliului Mondial al Păcii (S.U.A.)

„Ceea ce vă pot spune, după vizitele făcute în uzine, este că mă aflu într-o țară care a înregistrat un enorm progres în privința dezvoltării echipamentului său industrial, în privința organizării muncii, a condițiilor de igienă ale muncitorilor, a prevederilor sociale. Nu ne așteptam să găsim aici uzine cu peste 15.000 de muncitori și cu o organizare atît de perfectă, ca aceea pe care am găsit-o".

Sofocles VENIZELOS
deputat, președinte al Partidului liberal din Grecia

Furnalele Hunedoarei dau milioane de tone de fontă pentru industria Romîniei socialiste.

Într-o secție a modernei fabrici de lapte conservat „Mureșul", din Regiunea Autonomă Maghiară.

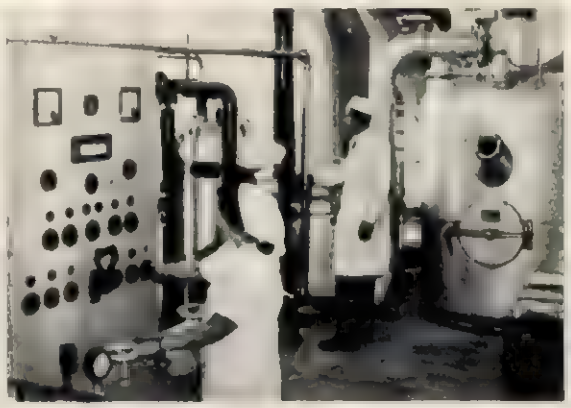

„Am fost și la Palatul Pionierilor, această minunată instituție de educare și dezvoltare a aptitudinilor elevilor. Mărturisesc că am plecat de acolo cu adînca părere de rău că nu mai sînt copil... La întoarcerea mea în Mexic, țin în mod deosebit să vorbesc despre acest palat al copiilor, precum și despre tot ceea ce am văzut și apreciat în timpul vizitei mele în Romînia".

Prof. univ. dr. Antonio Roman DURAN (Mexic)

Ies pe tobogan, direct în apa ← răcoroasă a bazinului.

Iakov HELEMSKI
poet din U.R.S.S.

SĂRBĂTOARE LA BUCUREȘTI

Îmi amintesc... Abia-ncepea să cearnă
Cu fulgi domoli și moi la București,
Iar noi rîdeam: „De-o fi și-aicea iarnă,
Ce să mai spui de iernile rusești!"

Abia spre seară, gerul pe-ndelete
Schimbă, sufiind, decorul din ajun
Și-orașu-ntreg cu puf și cu peteie
Părea ca-ntr-o poveste de crăciun.

Părea că-ntreg născut e din fantasme
Cînd arginta aleile-n grădini,
Zidea pentru copii un colț de basme,
Prindea în pomi ghirlande de lumini.

Iar oamenii, întocmai ca și valul,
Lăsau să curgă veselia lor...
În București începe carnavalul
Culori se țes pe fondul sclipitor.

Vin muncitorii Griviței vestite,
Studenții, marinarii sînt aici,
Cu pelerine, colțuri smălțuite,
Vezi voievozi rizînd cu măscărici.

Mai vezi și taxatorii din tramvaie
Mergînd la braț cu tineri dobrogeni,
Și fete multe, brune și bălaie
Dansează cu bărbosul lipoveni.

Și nu e om departe să rămînă.
Sub mască nu-i nici unul mohorît.
Nici matadorul cu chitara-n mînă,
Nici dracul cu cădelnița de gît.

Zîmbește în cojoaca lui mițoasă
Cu bîta-n mîini, ciobanul din Carpați
Și pare că spune: „Haina mi-i de-acasă
Și nu-s dintre ciobanii... deghizați!"

Bătrînii rîd, copiii vin grămadă
Lăsînd departe sania pe deal,
Ba tes și gospodinele să vadă
Cum trece zgomotosul carnaval.

E Anul Nou... Cu flori la pălărie
Colectiviștii hora și-au pornit.
Orașu-ntreg, cuprins de veselie,
Dansează-n serpentine-nvăluit...

Îmi amintesc... Cînd fulgii de mătasă
Cădeau sălbatic ca-ntr-un fantastic joc,
La București, simțindu-ne acasă,
Am petrecut, ca frații, la un loc!

CONSTANȚA

Țărm românesc!
Tu-i cerul fără nori,
Tu ce-ai trăit și-ai doborît urgia,
În veacul douăzeci, de două ori,
Ai cunoscut matrozii din Rusia.

Întîi i-ai cunoscut în vreme grea
Cînd nesupusi veneau în bluze roase,
Cînd fulgerul prin negrii nori țîșnea
Și-n portul tău „Potemkin" ancorase.

În nouă sute cinci era... La mal
Un steag de foc ardea sub cornul lunii,
Iar ei, matrozii, stînd pe litoral
Păreau o prevestire a furtunii...

Și-n patruzeci și patru, mai întîiu,
Cînd veacul ajungea la jumătate,
Iar i-ai văzut, cu steagul purpuriu,
Europei aducîndu-i libertate!

Din chipul lor, din glasul lor,
Din tot, sorbeai puteri sub bolta sinilie.
Cu trupele române cot la cot
Veneau să se avînte-n bătălie.

Tu ai văzut cum inimi se-nfrățesc,
Cum luptă infanteria marină...
Azi despre marea luptă povestesc
Zidiri și străzi scăldate în lumină.

Pe obeliscuri, jerbele de flori
Sînt vii mereu, simbol al nemuririi,
Iar oamenii, sub cerul fără nori,
Gîndesc aici la clipele-nfrățirii.

Țărm românesc!
Cu gîndul la trecut,
Eu te privesc și-ți văd nemărginirea
Și-adînc mă plec la gîndul c-ai văzut
Cum Visul s-a-ntîlnit cu Împlinirea.

În românește de M. DJENTEMIROV

La uzinele „Ernst Thälmann" din Orașul Stalin.

PRIMUL AVIATOR SOVIETIC CARE A ATERIZAT LA BUCUREȘTI ÎN 1944

de colonel M. VÎSOKOOSTROVSKI
publicist sovietic

Articol scris special pentru „FLACĂRA"

Odată cu salutul fierbinte pe care-l adresez prietenilor români cu prilejul împlinirii a 15 ani de la eliberarea Romîniei de sub jugul fascist, aș vrea să le împărtășesc și cîteva din amintirile legate de acele zile istorice, cînd soarele libertății a răsărit și deasupra pămîntului Romîniei.

...23 August 1944. Avionul nostru aterizează pe un aerodrom din nordul Bucureștiului, cu puțin înainte ca trupele sovietice să se fi apropiat de oraș. În jurul nostru — numai avioane ale hitleriștilor, cu crucile lor funeste și cu svastică. Nici un om nu se zărește în apropierea noastră. De departe, de la marginea aerodromului, vin în fugă spre noi un grup de soldați și ofițeri români înarmați.

— Ei, Vasea, se pare că ne-am cam grăbit — îi spun pilotului și dau ordin să virese cu aparatul împotriva vîntului, ca să-l pregătească de decolare.

Temerile mele însă se dovedesc a fi neîntemeiate. Cînd militarii români sînt aproape, vedem în mîinile lor steaguri roșii, iar pe chipuri citim bucurie și triumf. Un ofițer se desprinde de grup și se apropie de avionul nostru.

— Aerodromul se află în mîinile garnizoanei românești, care a întors armele contra nemților — comunică el. Hitleriștii sînt nimiciți, iar o parte din ei, făcuți prizonieri. Am ordin să vă transmit că trădătorul Antonescu și acoliții lui au fost arestați de insurgenți și se află sub pază. Poporul român și armata lui văd în persoana dv. prieteni și sînt gata să dea ajutor în lupta împotriva hitleriștilor.

A fost primul „interviu" luat de mine la București și cea dintîi întîlnire cu prietenii de pe pămîntul românesc.

Ne-am urcat în automobile și, însoțiți de același ofițer, am plecat în oraș. Lîngă palatul regal am întîlnit motocicliști sovietici care tocmai își făceau intrarea în București. În urma lor veneau tancuri, artilerie, veneau mașini cu infanterie motorizată, veneau alte trupe. Orașul zumzăia ca un stup. Mulțimile salutau cu entuziasm Armata Sovietică. Un român în vîrstă s-a apropiat de noi și ne-a spus:

— Bravo soldaților voștri! Au venit în ajutorul nostru tocmai la timp.

Nu voi uita niciodată Bucureștiul eliberat și triumfător. Teroarea crîncenă a hitleriștilor și a cîinilor venale antonesciene n-a putut să înăbușe marea simpatie a poporului român față de Armata Sovietică eliberatoare. Salutînd-o, poporul român și-a exprimat hotărîrea de a porni imediat la luptă împotriva hitleriștilor, pe care-i ura. Armata română s-a și alăturat de îndată ostașilor sovietici, în lupta pentru eliberarea patriei sale.

Au trecut de atunci 15 ani. Ani de muncă rodnică, în care Romînia nu numai că și-a lecuit rănile grele lăsate de război și de jaful fascist, dar a atins un nivel de dezvoltare economică, politică și socială culturală la care nu se putea decît visa în trecut.

Am revăzut Bucureștiul ultima dată acum trei ani. Cine a vizitat măcar o dată capitala Romîniei nu poate s-o mai uite. Piețe și bulevarde largi, inundate de lumină, mari clădiri în construcție, grădini minunate cu verdeață abundentă, hîrci pe lacurile liniștite, scene de teatru în aer liber și — pretutindeni — oameni ai muncii plini de încredere în viitor.

De 23 August, prieteni români, vă felicit din toată inima și, parafrazînd cîntecul cunoscut, vă spun:

„Zboară-n București și urarea mea,
Dar prietenesc din Moscova".

„Impresiile noastre despre execuția barajului, despre soluțiile tehnice, utilajul și tehnica betonului, sînt cu totul favorabile... Organizarea muncii mi s-a părut, de asemenea, excelentă. În concluzie, am constatat că sînteți bine organizați pentru a face cele mai bune lucrări în prezent și în viitor".

Albert CAQUOT
savant francez

Bicaz — construcția barajului hidrocentralei „V. I. Lenin". ←

Echipa artistică a casei raionale de cultură din Tg. Neamț, regiunea Bacău, interpretînd dansul cu temă: „După muncă și răsplată". →

„Tractoarele U.T.O.S. produse aici sînt exportate în numeroase țări, printre care: China, Vietnam, India și Egipt. Tractoarele produse de fabrica din Orașul Stalin, ca și mașinile de foraj produse la Ploești, ajută China în construcția socialistă a industriei și agriculturii sale. Publicul chinez a avut prilejul să vadă aceste produse la expoziția economică românească de la Pekin. Noi am avut prilejul de a vedea chiar locurile unde sînt produse aceste mașini, de a simți entuziasmul muncitorilor români în opera de edificare socialistă a patriei lor și de ajutorare a celorlalte țări, în construirea noii orînduiri".

CIU Ciun-hua
ziarist (R.P. Chineză)

Noile construcții de pe litoral: Eforie.

„Am văzut ridicîndu-se peste tot construcții noi și frumoase, cu o arhitectură luminoasă, deschisă, prietenoasă și caldă, pe care o asociez cu socialismul".

Anton REFREGIER
pictor (S.U.A.)

„Am văzut Bucureștiul anul trecut, cînd l-am vizitat de vreo douăzeci de ori. Totuși, impresiile despre orașul dumneavoastră se împrospătează mereu, deoarece aici se construiește foarte mult. Mi-au plăcut bulevardele, piețele și serile bucureștene. De altfel, sînt sigur că nu sînt primul care face o asemenea remarcă. M-au impresionat în mod deosebit optimismul și ospitalitatea bucureștenilor".

Kurt WINKLER
căpitan aviator (R.D.G.)

Finisarea se apropie de sfîrșit. Peste cîteva zile, acest nou bloc din Bulevardul Magheru va fi dat în folosință. →

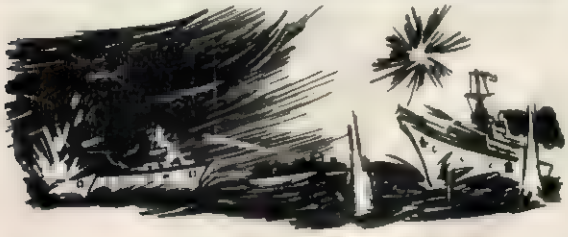

AMINTIRILE UNUI MARINAR

de I. AZAROV

viceamiral de rezervă, fost membru al Consiliului Militar al Flotei Sovietice din Marea Neagră

Articol scris special pentru „FLACĂRA"

Azi, la a 15-a aniversare a eliberării Romîniei de sub jugul fascist, îmi revin în memorie acele zile de neuitat din luna august 1944, cînd se închegau frățile de arme și prietenia dintre popoarele noastre. Niciodată nu se vor șterge din amintirea oamenilor sovietici faptele eroice ale patrioților români, care au dat un prețios ajutor Flotei Sovietice din Marea Neagră, în lupta împotriva inamicului comun: hitleriștii. Ruptura izbutită a apărării nemțești și încercuirea grupării inamice de la Iași-Chișinău, ofensiva impetuoasă a trupelor Frontului 3 Ucrainean în adîncul Romîniei și înaintarea lor spre Dunăre au făcut cu putință curățirea grabnică a teritoriului Romîniei de cotropitorii fasciști. Flota Mării Negre a acordat un sprijin activ Frontului Ucrainean: ea a debarcat trupe la Jebrieni, Vilkov și Galați, tăind căile de retragere grupărilor inamice, sfrobite de trupele sovietice.

În regiunea brațului Sulina, comandamentul fascist a încercat atunci să opună rezistență înaintării trupelor sovietice. Organizînd apărarea cu ajutorul unităților răzlețite, dezorganizate și în plină retragere, comandamentul fascist căuta să rețină în mîinile sale portul Sulina.

La 28 august infanteria marină a Flotei din Marea Neagră, sub comanda maiorului F. Katanov, Erou al Uniunii Sovietice, înfrîngînd ultima încercare de rezistență a fasciștilor, a eliberat portul Sulina, cu sprijinul patrioților români. Înfruntînd primejdii de moarte, sub focul inamicului, pescarii români au servit drept călăuze infanteriștilor marinari sovietice.

Am sosit la Sulina la 27 august, venind de la Odesa. Mi-e greu să-mi amintesc fără emoție de bucuria cu care au fost întîmpinate trupele sovietice de către soldații și ofițerii armatei române. Ne-au întîmpinat ca pe eliberatorii și prietenii lor.

Îmi pare rău că, în vîltoarea evenimentelor, n-am păstrat numele acelui maior din armata română care a acordat un ajutor neprețuit unităților sovietice în ofensivă. Oamenii sovietici, însă, își amintesc cu recunoștință de fapta lui plină de eroism.

Lucrurile s-au petrecut astfel. Navele Flotei din Marea Neagră trebuiau să ajungă la Constanța. Noi, însă, nu aveam nici o hartă cu amplasarea minelor, nici vreun pilot care să cunoască șenalul navigabil. Era necesar să înștiințăm comandamentul marinei române să trimită de la Constanța o șalupă în întîmpinarea noastră. Această misiune am încredințat-o maiorului român de care amintesc. „Puteți să nu vă îndoiți — a spus el. Voi face totul pentru marinarii sovietici". La 29 august ne-am apropiat de Constanța pe vînătoare de mare și vedete torpiloare. Pe navele noastre se afla infanteria marină cu un efectiv de 600 de oameni. Gîndurile pline de neliniște nu mă părăseau: o fi ajuns trimisul nostru, maiorul român? Și-o fi îndeplinit oare misiunea, va veni șalupa în întîmpinarea noastră? Mi-am luat curajul să ne apropiem de Constanța fără pilot, fără harta cîmpului de mine, cu convingerea că ofițerul român nu ne va înșela încrederea, că vom fi așteptați la marginea cîmpului de mine.

Și n-am greșit! O dată cu amurgul, maiorul cu semnalele a raportat că la prova a apărut o vedetă. Era vedeta torpiloare venită să ne întîmpine și să ne conducă pe șenalul navigabil. Pe bordul vedetei se afla și trimisul nostru, maiorul din armata română. Datorită acțiunii sale curajoase, toate vedetele noastre au ajuns cu bine la Constanța.

Aș fi foarte bucuros dacă acest patriot român, citind rîndurile de față, ne-ar da de veste.

Au trecut ani. Prietenia dintre poporul român și poporul sovietic s-a dezvoltat necontenit. Acum prietenia aceasta este de nedruncinat și nu încape îndoială că ea va crește și se va întări și mai mult. Chezășia acestui fapt o constituie alianța frățească dintre popoarele noastre, unitatea intereselor și țelurilor lor, devotamentul față de cauza păcii și a socialismului.

„Am asistat la un spectacol și am fost entuziasmați de cîntecele și dansurile poporului român".

AnanthasayanamAYYANGAR
președintele Camerei Populare a Republicii India

CUVÎNT CĂTRE PRIETENI ȘI FRAȚI DE ARME

de A. LAZAREV

ministrul Culturii al R.S.S. Moldovenești, președintele filialei moldovenești a Asociației de Prietenie Sovieto-Română

Articol scris special pentru „FLACĂRA"

Cînd, în august 1944, noi, ostașii sovietici, și divizia de voluntari români „Tudor Vladimirescu" luptam umăr la umăr pentru a alunga din Romînia pe cotropitorii fasciști, întîlneam la tot pasul copii zdrențăroși, femei cu fețele supte, mizerie — și mă gîndeam cîte suferințe a adus poporului romîn fascismul.

Ghicindu-mi parcă gîndurile, un soldat originar din Buzău îmi spuse: „Da, grea și amară este viața poporului nostru. Oamenii muncesc în sudoarea frunții din zori pînă în zori, iar la masă n-au uneori nici măcar mămăliga. Acum toate se vor schimba. De azi înainte noi vom făuri o altă viață, cu totul altă. Să veniți la noi, așa, cam peste vreo 15 ani și nu veți mai recunoaște Romînia noastră."

Și iată că au trecut 15 ani.

Mii și milioane de oameni ca flăcăul de lîngă Buzău au făcut să renască din ruine minunata voastră țară. Sub conducerea Partidului Muncitoresc Romîn, ei au transformat Romînia într-o adevărată grădină.

Am avut prilejul să trec recent pe străzile Bucureștiului, Clujului, Timișoarei și Iașilor, să stau de vorbă cu muncitoarele fabricii de confecții „Gh. Gheorghiu-Dej" și cu membrii gospodăriei agricole colective din Peciul Nou. Și mereu îmi reveneau în minte cuvintele de-a dreptul profetice ale flăcăului buzoian.

Și azi, de ziua marii sărbători naționale a poporului frate romîn, îți trimit din adîncul inimii mele de prieten și tovarăș adevărat, ție, bunul și devotatul meu prieten, și vouă, dragi tovarăși de arme, cele mai bune urări. O dată cu urarea, să ne amintim, prieteni, de luptele noastre comune împotriva hitleriștilor, la Șt. Gheorghe Tg. Mureș și Oradea, la Debrețin și în Tatra.

După victoria asupra inamicului, noi ne-am întors acasă, la munca pașnică, constructivă. Dar mulți dintre tovarășii noștri au căzut pentru viitorul fericit al poporului muncitor.

Vor trece secole, însă strănepoții noștri nu-i vor uita pe eroii care și-au jertfit viața, în numele zîmbetului fericit al copiilor, în numele prieteniei, al zorilor omenirii.

De ziua glorioasei voastre sărbători, poporul sovietic vă trimite sincere urări de noi victorii, pentru fericirea oamenilor muncii și pace.

„SÎNTEM MÎNDRI DE VOI, PRIETENI!"

de André WURMSER

Articol scris special pentru „FLACĂRA"

Ziarul pe care-l conduceam în anii aceia de urgie a războiului și a ocupației naziste se distingea de altele prin următoarea particularitate: timp de mai mulți ani a apărut cît se poate de neregulat. Niciodată un „cotidian" n-a fost mai puțin cotidian. Dar, la urma urmei, aceasta este una din caracteristicile presei ilegale.

În frămîntatul an 1944 tipăream, așadar, clandestin, în Franța ocupată, ziarul „Patriotul". Aproape zi de zi — și aceasta săptămîni de-a rîndul — ne ispraveam treaba pe la 3 noaptea, iar la 10 dimineața eram înapoi. Într-o seară de august, unul dintre colaboratorii mei, Cazal, a năvălit în redacție cu... bomba.

— Ce s-a întîmplat, Henry?

Nu mi-a răspuns decît printr-un cuvînt: „Bucureștiul!"

A fost de ajuns; am sărit în picioare și l-am îmbrățișat. La București începuse insurecția armată!

Europa — „blestemata Europă", cum numeau hitleriștii pămîntul care începuse să le fugă vertiginos de sub picioare — se descătușa impetuos. Romînia, dumnezeule, Romînia! Ce veste mare!... Firește, „paginația" ziarului a fost răsturnată și m-am apucat să scriu, cu emoția pe care ți-o dau marile bucurii, articolul pe marginea evenimentului.

Nu vă mai spun cum așteptam comunicatele de pe front. Și iată că a doua zi a sosit și cealaltă veste. Trebuie să vă mărturisesc, eram ca nebun. Alergam, strigînd, prin birouri și agitam o hîrtie care anunța lapidar, fără amănunte: Parisul eliberat... Da, Parisul nostru fusese și el eliberat...

Am scris — și azi mă întreb cum — cu o vitează uimitoare, un editorial liric, în care am citat versul lui Aragon:

Pariul, care nu este Paris
Decît atunci cînd zmulge căldărmul!...

Știu bine că istoria este un roman în care nici un capitol nu se poate încheia cu cuvîntul „sfîrșit". Dar această zi ne-a răsplătit pentru toate îngrijorările, rușinile, umilințele, nopțile de închisoare și zilele de suferință...

Prieteni din Romînia, aceste zile așa de apropiate una de alta, în care și voi și noi am cunoscut eliberarea, nu sînt zile pe care istoria să le uite. Gîndiți-vă la ceea ce a urmat acelor momente istorice. Gîndiți-vă cum arăta harta lumii în 1944 și cum arată ea în 1959. Gîndiți-vă la raportul de forțe de atunci, și la cel de astăzi. Gîndiți-vă că fiecare pas pe care-l faceți înainte ne apropie și pe noi de ora eliberării noastre.

Pentru că Bucureștiul a devenit ceea ce este astăzi, bucuria noastră de acum 15 ani n-a fost zadarnică, cum n-a fost zadarnic nici sacrificiul parizienilor.

În urmă cu mai bine de un secol, Michelet spunea, referindu-se la Polonia: „Dacă Polonia ne-o va lua înainte cu un pas, Franța nu va fi geloasă". Aceiași lucru îl putem repeta astăzi cu și mai multă tărie, în legătură cu Romînia nouă. Noi să fim geloși pe voi? Nu, nicidecum. Numai mîndri, mîndri de izbînzile voastre, care sînt și ale noastre, ale celor ce luptăm pentru aceeași cauză scumpă.

FACEM ZESTRE PATRIEI

Am văzut cu ani în urmă, la Arad, lîngă malul Mureşului, o scenă emoţionantă, simbolică... Un grup de tineri făcuseră cerc în jurul unui munte de... opinci. Opincile erau vechi, rupte. Am văzut apoi cum unul dintre băieţi s-a apropiat şi, în uralele tovarăşilor lui, a turnat peste zecile de opinci două găleţi cu petrol; le-a dat foc şi le-a lăsat să se mistuie.

Pe urmă am aflat semnificaţia faptului: tinerii adunaţi acolo trecuseră abia de o săptămînă într-o lume nouă, cu totul necunoscută pentru ei pînă atunci. Băieţii aceştia — pînă nu demult ciubărari pribegi ai Apusenilor, oieri singuratici din munţii Sibiului, fii de ţărani săraci, sosiţi aci de prin toate colţurile podişului Transilvaniei — descoperiseră bocancul şi pantoful, pijamaua, cafeaua cu lapte, într-un cuvînt: civilizaţia. Dar lucrul cel mai important era că îmbrăcaseră cu toţii, pentru prima dată, salopeta muncitorească. Băieţii aceştia entuziaşti, încă neştiutori, dar înzestraţi cu o voinţă de oţel, veniseră aci, la Arad, pentru a deveni muncitori, tehnicieni şi specialişti la uzinele de strunguri din localitate. O meserie nouă, cu totul nouă, care se năştea în zilele acelea pentru prima dată în ţara noastră.

La „Iosif Rangheţ", în Arad, oamenii aceştia produc azi strunguri folosite cu succes nu numai în ţara noastră, dar şi în alte ţări, dintre care unele cu o bogată tradiţie în construcţia acestor maşini-unelte. Intraţi într-o luptă îndîrjită, nu fără sacrificii, decepţii şi înfrîngeri de moment, tinerii „opincari" de ieri — şi ca ei mii şi mii de alţi muncitori răspîndiţi pe tot cuprinsul ţării — au luminat pas cu pas tainele noii meserii, smulgîndu-i pe rînd secretele şi biruind în cele din urmă. Toţi oamenii aceştia au fost pionierii noilor industrii, create în anii regimului nostru prin grija partidului pentru industrializarea socialistă a ţării. În numai cîţiva ani ei au creat tradiţie şi au dăruit perspective unor noi produse industriale, fabricate pentru întîia oară pe pămîntul patriei.

În ciuda lipsei de experienţă, în ciuda greutăţilor începuturilor, muncitorii şi tehnicienii şantierului naval de la Oltenita, pînă mai ieri pescari şi agricultori, au învăţat temeinic meseria de constructor de vase, s-au specializat şi produc astăzi ambarcaţiuni de diferite tipuri. La fel s-au petrecut lucrurile cu muncitorii marii fabrici din Bîrlad, ridicată în anii noştri; ei au produs rulmenţi pentru prima dată în ţară şi fabrică azi cele

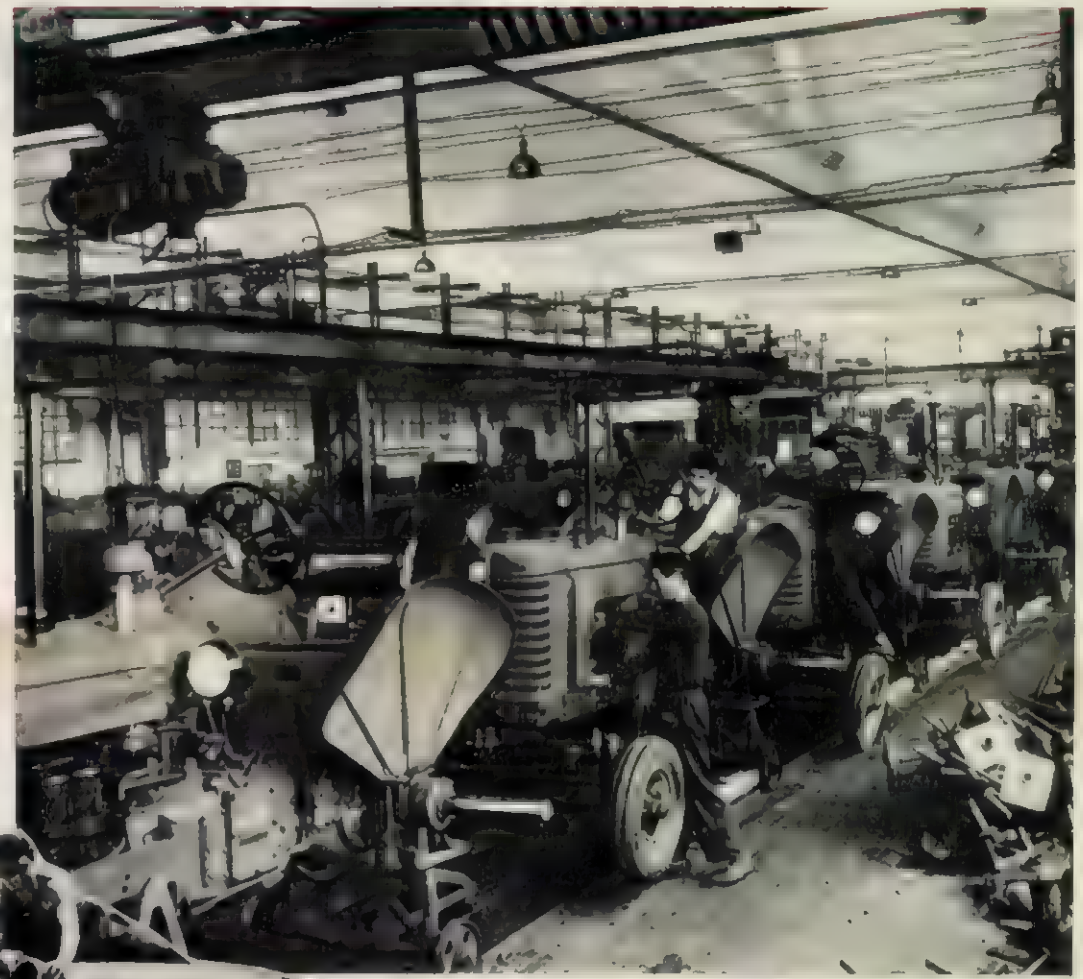

Numai în cursul anului 1958 au fost produse peste 7.000 de tractoare. În fotografie: un aspect de la uzinele de tractoare „Ernst Thälmann" din Oraşul Stalin.

Automotor Diesel, fabricat la uzinele „23 August" din Capitală. ↓

I SOCIALISTE !

mai diverse tipuri de rulmenți, de la cei cît gămălia acului, pînă la cei uriași, cît roțile de moară. Opticienii de la I.O.R. au învățat să fabrice și fabrică azi microscoape și aparate de fotografiat; muncitorii de la „Radio Popular" au construit, prin forțe proprii, aparate de radio cu șase lămpi... Și cîte alte exemple se mai pot da! Pentru prima dată în țara noastră — fosta Rominie „eminamente agricolă", cum era numită și condamnată de regimurile trecute — se fabrică azi mașini-unelte și instalații industriale complicate, cunoscute și apreciate în străinătate. Pentru prima dată pe drumurile țării, pe arterele orașelor, circulă azi camioane, camionete, autobuse și troleibuse care poartă mărci românești. Pornind de la zero, producem acum utilaj petrolifer complex, motoare și mașini electrice, pe care numai o industrie grea dezvoltată le poate produce. Ogoarele noastre sînt lucrate, pentru prima dată în istoria țării, cu mașini românești.

În anii noștri a luat o mare dezvoltare industria chimică. Ea pune la dispoziția industriei și agriculturii, la dispoziția consumului, sute și sute de articole care înainte se importau cu bani grei. S-au născut masele plastice și fibrele sintetice românești, medicamentele, coloranții chimici românești etc.

În vitrinele magazinelor noastre au apărut frigidere, mașini de cusut, biciclete și alte nenumărate articole de înaltă tehnicitate, toate fabricate în țară.

Alături de noi și mari uzine construite din temelie, în anii noștri au fost dezvoltate, înzestrate tehnic și modernizate, fabricile devenite după naționalizare bunuri ale poporului, cărora li s-a mărit considerabil capacitatea de producție.

Datorită dezvoltării continue a forțelor de producție, precum și datorită elanului oamenilor muncii, ridicării calificării și productivității muncii lor, producția a înregistrat cifre din an în an mai mari. În industria siderurgică, de pildă, producția de fontă a crescut de la 186.069 tone în 1948, la 736.862 tone în 1958, iar producția de oțel, de la 353.374 tone în 1948, la 933.686 tone în 1958. Extracția de țiței a crescut și ea, de la 4.149.335 tone în 1948, la 11.336.307 tone în 1958, iar extracția de cărbune s-a mărit de la 2.946.473 tone în 1948, la 7.387.502 tone în 1958.

În anii de după cel de-al II-lea Congres al P.M.R. din 1955, oamenii muncii, lucrînd cu însuflețire, au obținut noi și însemnate succese. Producția globală industrială din anul acesta este cu 45 la sută mai mare decît cea din 1955. Ca rezultat al politicii de dezvoltare cu precădere a industriei grele, producția industriei mijloacelor de producție a crescut în anii 1956-1959 cu 56 la sută. În același timp a avut loc o dezvoltare însemnată a industriei bunurilor de consum, a cărei producție a sporit cu 29 la sută față de 1955.

În Raportul prezentat la plenara lărgită a C.C. al P.M.R. din 13-14 iulie a.c., tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej a arătat că: *„Progresele industriei noastre socialiste în ultimii ani se reflectă în faptul că producția industrială pe un singur trimestru al anului 1969 este mai mare decît producția obținută în întreg anul 1938"*.

O dată cu mărirea producției s-a lărgit considerabil gama produselor, a sortimentelor fabricate. La Reșița, la Cugir, la Timișoara, bunăoară, o serie de întreprinderi produc azi, în afara produselor lor principale, utilaj minier. Industria chimică, bazată în trecut aproape exclusiv pe prelucrarea clorurii de sodiu (sarea de bucătărie), utilizează azi ca materie primă, în afară de aceasta, petrolul, cărbunele, minereurile neferoase, lemnul, stuful etc., lărgindu-și, pe baza lor, varietatea de produse.

Industria românească de aparate medicale s-a născut în anii noștri. În fotografie: o lampă scialitică, fabricată într-una din întreprinderile noastre de aparataj medical.

Rezultatele obținute cu strungurile fabricate la „Iosif Rangheț"-Arad le dau acestora un îmbucurător certificat.

George DAN

MI-EȘTI DASCĂL...

Mi-ești dascăl! Mintea-n mîi de fete,
Ca diamantul ce-a primit o rază,
Răsfrînge curcubeu de frumusețe,
Lumini de adevăr ce scînteiază.
Ca dascăl mă înveți și mă ajuturi,
Să-ngrop străvechiul ins de la-nceputuri,
Să ies din mine însumi Omul Nou,
Erou cu sine și cu oamenii erou...
Mi-ești călăuz: minut după minut,
Mă smulgi din întuneric, din trecut,
Spre soare pași mi-i îndrumi,
Spre viitorul fericitei lumi...
Mi-ești căpetenie vitează,
Și mintea ta mereu veghează,
Și brațul tău mereu cutează,
Tu, care-ai scris cu slove fără moarte
A Griviței și a Doftanei carte!
Discipol, ucenic, recrut îți sînt,
Și-ți sorb lumini din cupă de cuvînt,
Lumini să dărui pe pămînt...
Ostaș de veghe, arma-n mînă: pana,
În tot ce scriu, de-a pururea Doftana
Îmi stă-nainte: stîlp de foc și deget:
„Veghează! Scrie! Luptă fără preget!"

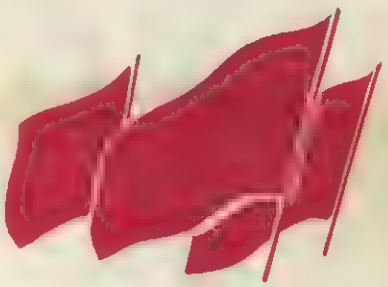

La temelia tuturor acestor realizări stă energia descătușată a harnicului nostru popor muncitor, care, sub conducerea partidului, luptă cu elan pentru construirea socialismului. Ziua de mîine, viitorul vor aduce noi succese. Căci oamenii muncii din țara noastră își dau bine seama că numai prin eforturi în muncă pot consolida realizările de pînă acum și măsurile hotărîte de partid în privința ridicării nivelului lor de trai. De aceea ei sînt hotărîți să întîmpine cu noi succese ziua de mîine, viitorul.

Liviu MAIOR

În anul 1958 au fost puse la dispoziția cumpărătorilor, peste 5.400 de frigidere românești.

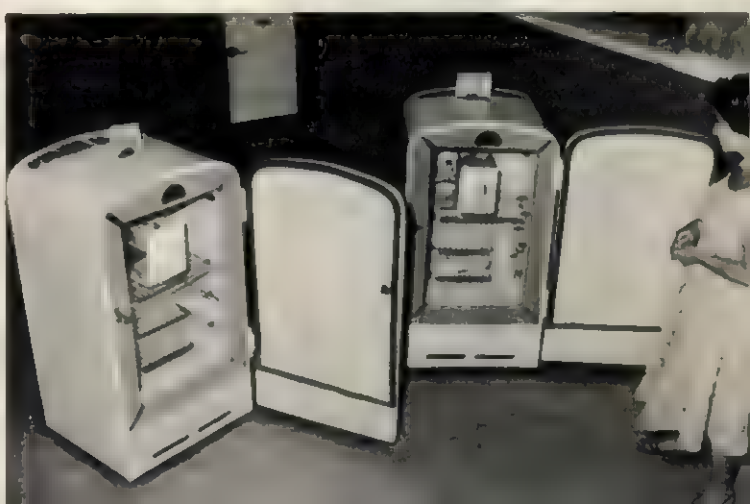

Rulmenții românești se bucură de multă apreciere, atît pe piața internă, cît și pe piața internațională. Numai în 1958 s-au fabricat în țara noastră 2.839.000 bucăți.

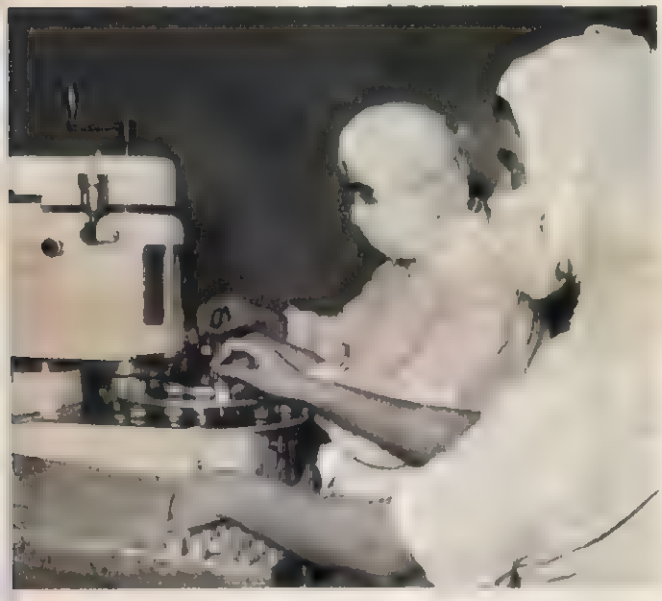

Fabrica de antibiotice din Iași a produs, numai în anul 1958, 7.404 miliarde U.I.

Într-o secție a Combinatului chimic nr. 1, unde se fabrică diferite produse din material plastic. ←

Anul trecut au fost fabricate în țara noastră peste 100.000 de biciclete. ↓

PE MALUL DUNĂRII

(EVOCARE)

de POP Simion

Ilustrație de Roni NOEL

Spun constructorii de nave de la Oltenița că, în anii copilăriei acestui loc industrial — cam prin 1944-1945 — trăia un turc bătrîn, pe nume Rufat Vehap, ce avea un măgar sur, o saca veche și o inimă de aur. Sacagiul avea un picior lipsă. Dulgherii de la șantierul naval i-au cioplit unul din lemn. Rufat Vehap a fost foarte mulțumit și s-a lăudat că el — după ce își va orîndui niște treburi pe-acasă — va deveni sacagiul șantierului. Au făcut haz oamenii. Ce fel de șantier? O baracă de scînduri, în care trudeau 50-60 de muncitori. Lucrau bărci și, avînd foale și vatră de cărbuni, mai reparau uneori cîte o șalupă. Mîncau la amiază sub un șopron cu acoperișul spart, încît nu o dată le ploua în castron. Acolo, în cîmp, sub arșițele verii, pe lîngă altele, muncitorii mai duceau lipsă și de apă. Care nu putea răbda, se apleca și sorbea din Dunăre.

Și iată că Rufat Vehap s-a ținut de cuvînt: a devenit sacagiul șantierului. Cît era ziua de mare, mîna măgarul în trap mărunt pe drumurile de lut. Aducea apă cu sacaua. Mai tîrziu a început să aducă și pîine lucrătorilor. Așa a ajuns turcul unul dintre cei mai folositori oameni ai șantierului.

Călcînd mărunt și hurducat cu piciorul lui de lemn, Rufat Vehap își mîna măgarul spre Oltenița, să aducă mereu cîte o saca cu apă și cîte 30 de pîini negre, pentru muncitorii de pe țărmul Dunării...

... Acum Rufat Vehap nu mai este. Nu mai sînt nici sacaua și măgarul cel sur. Muncitorii tocmai se gîndiseră să-i angajeze paznic și-i cioplișeră un nou picior, dintr-un trunchi de pin. Ușor și trainic. Mai rășinos și mai rezistent la umezeală, căci piciorul cel vechi, de fag, se uda mereu de la saca și plesnea la soare. Bietul Rufat își cîrpea piciorul cu ținte de fier, să mai țină. Așa că i-au făcut muncitorii un picior de lemn nou-nouț, un picior de pin. N-a avut însă cînd să-l mai poarte bătrînul sacagiu. Murise...

Pe locurile pustii unde Rufat Vehap aducea cîndva apă și pîine, se întind șosele de asfalt. S-au înălțat ateliere, s-au amenajat parcuri. Unde-și descărca bătrînul sacagiu butoiul cu apă, a fost ridicată cea mai modernă hală de construcții de nave de pe întreg cursul românesc al Dunării. Recent, de aici a fost lansată la apă întîia motonavă românească de 2.000 de tone. Printre muncitorii care au lucrat la ea se află și fiul bătrînului sacagiu. Toate acestea formează laolaltă cea mai frumoasă lumină pe care vremea noastră o poate proiecta peste amintirea încă vie a acestui bătrîn cu picior de lemn și inimă de aur.

Poveste despre eroi

— schiță —

de Petru VINTILĂ

Ilustrație de D. NEGREA

Cine și-ar fi închipuit că familia aceasta obișnuită, la care priveam de atîta vreme, este o familie de eroi? Nu m-aș fi dus cu gîndul la una ca asta. Amîndoi sînt muncitori, croitori la fabrica de confecții. Cum poate să fie erou un croitor? Nu de alta, dar croitoria e o meserie modestă și pașnică, o meserie tăcută și liniștită. Stai pe scaun și împingi stofa sub acul ghidușar și săltăreț al mașinii de cusut. Coși nasturi la sacouri, calci manșete la pantaloni, croiești veste și pardesie. Un erou la mașina de cusut e întocmai ca un boxer, educator la o grădiniță de copii, ori ca un general pensionar, la masa de biliard. Și totuși, am aflat că familia la care mă uitam cu duioșie și bucurie este o familie de eroi.

Așteptam să se adune toți oamenii în parcul fabricii și să plecăm la demonstrație. Primisem sarcina să scriu un reportaj cu impresii despre coloanele ce aveau să pleacă din această parte a marelui oraș. Sînt aci o fabrică de confecții, o uzină de motoare electrice, un centru mecanic și un depou de tramvaie. Și iată că nu mă mai dezlipeam de grupurile acestea vesele de croitori și croitorese. M-am trezit că privesc cu duioșie un grup obișnuit: tatăl — cu un șir de medalii pe piept — un bărbat cam de vreo patruzeci de ani, soția lui — și ea cu o decorație pe piept; alături, cei doi copii: un băiat de vreo 14-15 ani și o fetiță de vreo șase ani. Stăteam deoparte, priveam și ascultam. Fetița ceruse întîi o limonadă. Apoi o prăjitură. Pe urmă a vrut un balon, „dar să aibă desenată pe el o rață". Fratele ei ținea în mînă un planor, pe fuselajul căruia scrisese cu litere roșii: „23 August". Un planor cît o jucărie, construit, după cum bănuiam, chiar de el. Mama lor părea să fie îngrijorată din pricina Doiniței. Așa o chema pe fetiță. Îi spunea soțului ei, care citea un ziar:

— Mai bine o lăsam cu tataia acasă...

— Ei, las-o, vrea și ea să vadă demonstrația.

— Are să obosească...

— Ei și? Am s-o iau în circă.

Pe pieptul lui luceau cîteva decorații: Ordinul Muncii clasa a III-a, Medalia Muncii, Eliberarea de sub jugul fascist și încă o dată Medalia Muncii. Pe pieptul ei, Eliberarea de sub jugul fascist. Mă jenasem să-i întreb despre faptele pentru care fuseseră decorați, cu toate că ardeam de curiozitate. Și asta cu atît mai mult, cu cît, la un moment dat, apropiindu-se de ei, cineva le-a spus:

— Vă amintiți? Vă amintiți cum a fost pe-aici cu cincisprezece ani în urmă? Rafale de gloanțe și hitleriști cu brațele în sus în fața armelor noastre! Dar cum să nu vă amintiți?! Doar erați în primele rînduri!...

Omul acela a plecat apoi, lăsîndu-i pe cei doi stîrjeniți și îmbujorați din pricina laudelor. Doinița plîngea acum după planorul fratelui ei. Voia să schimbe balonul cu planorul. Mama ei era din nou îngrijorată:

— Ce-ar fi s-o duc acasă, la tataia? Așa are s-o țină, într-un plînset, pînă la tribune...

— Acum e tîrziu. O să plece coloana.

N-au mai dus-o pe Doinița acasă. În sfîrșit, a pornit coloana în jos, spre orașul ce-și deschidea străzile strălucitoare, ca un păun uriaș evantaiul său de curcubeie și flori. A pornit coloana și pe mine încă mă frămînta curiozitatea de reporter: pentru ce fapte eroice au căpătat decorațiile? Mă jenam să-i întreb și căutam să găsesc un moment potrivit. De cîte ori se oprea coloana, mă apropiam de ei, ba la un moment dat am schimbat o vorbă și cu Doinița:

— Frumos balon ai! Cu o rață, dar rața nu zboară...

La o încrucișare de străzi s-a întins o horă și mi-am făcut loc chiar lîngă mama Doinițel. Am spus și atunci ceva, în legătură cu decorația ei, dar n-am aflat nimic. Pe urmă am jucat bîza într-un grup, bărbătește, cu soțul ei. Rîdea fericit, ca un copil, dar avea o palmă grea — am simțit-o și eu în joc. Apoi iar a pornit coloana, fără să aflu taina pe care o rîvneam. La un moment dat mi-a părut rău că am stat în coloana lucrătorilor de la confecții, în loc să mă fi dus la cealaltă, a muncitorilor de la motoare electrice. Chiar mă și hotărîsem să rămîn în urmă și să mă alătur celeilalte coloane, cînd mi-a atras atenția povestirea unui bărbat mărunțel la trup, nădușit de căldură.

— Erou poate să fie uneori și un copil de șaisprezece ani. Deși același copil, în unele cazuri, ți s-ar părea fricos. Ia uită-te dumneata la soția lui Stroca al nostru. Cînd lucram prin '43 împreună și foiau șoarecii pe sub dușumele, parc-o văd cum țipa și se urca pe masă de frica lor.

Dragoș VICOL

AUGUST 1944

La porțile noului veac,
am ajuns flămînd și sărac
și bătrîn înainte de oreme...
N-aveam decît un mănunchi de poeme,
dar poemele, triste și-amare,
nu mi au dat niciodată de mîncare...

Începui să colind tîrgurile și satele,
hoinar.
Nu mă pricepeam la nimic; uitasem să
și ar,
doar versului îi mai încercam struna
împrietenindu-mă cu greierii și luna...

Și-am umblat rătăcind prin ploi
și m-a strigat cineva: „Vino la noi,
vino, cîntărețule, mi-e dragă poezia
cînd sună ciocanul și mistria!"

Și m-au chemat minerii din munți
și pluțașii de pe ape:
„Vino, cîntărețule, vino mai aproape!
Ești flămînd? Rupe-o dărabă de pită,
înstrună-ți inima și recită
despre furtunile și-nseninările luptei!
Leapădă-ți straiele rupte
și-mbracă-le-n straie de-ale noastre
albastre, ca marea și cerul de-albastre!
Vino să-ntinerești, cîntăreț obosit
și-nșelat!"

Și m-am dus lîngă ei și-am cîntat
și tot cînt, și tot cînt, și tot cînt,
și-nfloresc ca pădurile-n vînt!...

Nicolae STOIAN

ABIA AZI...

Fiului meu

Un pătrar de veac de-acuma, iată-l!
Ani — avere — agoniși de noi:
Douăzeci și trei, de Nicolae-tatăl,
Iar de Nicolae-fiul, încă doi.

Scris a fost, cu-a țării nouă eră
Amîndoi contemporani să fim;
Că de-a pururi salvatoarea bariera,
Douăzeci și trei Augustu-acela prim,
Mi-a oprit la noile-i hotare
Și tristii, tristii ani ai mei;
De-asta, ca pe-un curs de alfabetizare,
Abia azi înțăl copilăria ce-i.

Tatălui, și fiul și nevasta
Nestiința iarte-i, asadar,
El se-arată-a fi la lecția aceasta
Ne-nvățat, dar și strîngînctos școlar!

Și în locu-acelor vechi „cocoare"
— Pași desculți cîndva-nșirați pe drum —
Geometria gravă-a urmei de tractoare
Mi se-nscrie-n suflet — axioma-acum.

Dar învățu-aceasta nou să-mi fie
Ca al ploii roditor prinos,
La reînnoiata mea copilărie
Un post-scriptum neuitat de generos.

Un post-scriptum ce-n granit-i încrust,
Nu pe-o simplă coajă de copac,
Cu condeiu-acelui Două'spre August —
Unde scriu să nu se șteargă-n veac
de veac

— Femeie, ce vrei...

— Ei vezi, femeia asta, căreia îi era frică de șoareci, la 23 August 1944 a pus mîna pe armă, trăgînd în hitleriști. S-o fi văzut cu banderola tricoloră la braț, cărînd benzile de cartușe la cuibul de mitralieră al bărbatului ei! Hitleriștii erau la hangare, lîngă magherniței fabricii. Stroca era trăgător la mitralieră. Nevastă-sa, în loc să stea acasă, cu pernele peste cap, s-a înrolat în gărzile patriotice. Trei zile au stat ca pe front. Stroca a fost rănit de schijele unei grenade. L-au luat sanitarii și, în locul lui, la mitralieră, s-a așezat nevastă-sa. N-a fost chip s-o alungăm de-acolo. Ea spunea:

— O croitoreasă nu știe mînui mitraliera? Vreau să cos niște nasturi de plumb în testele hitleriștilor!

Sub protecția rafalelor trase de ea, s-a dat ultimul atac la hangarele ocupate de hitleriști... Pentru asta e decorată. Amîndoi sînt decorați pentru luptele purtate atunci... Stroca era membru de partid și în anii aceia. Cine-ar fi bănuit că și el era între oamenii care ne strecurau în buzunare și în sertare manifestele prin care partidul ne chema la lupta împotriva lui Hitler și Antonescu? În ajun de 23 August m-a chemat și pe mine la o adunare conspirativă. Mi-a spus, parcă acuma-l aud:

— Tovarășe Năstase, ești un om sărman și cinstit. Partidul te cheamă și pe dumneata la luptă. Ai învățat să ții o pușcă în mînă. Hai cu mine, hai în rîndurile noastre!

M-am dus. A doua zi aveam și eu un „zebeu" în mînă, o cocardă tricoloră la șapcă și buzunarele pline de cartușe. Mi-era teamă la început, dar nu mai era timp să te gîndești prea mult dacă pielea ta avea să scape sau nu negăurită. Cînd am văzut-o însă pe nevasta lui Stroca alături, în detașamentul nostru, mi-a fost rușine să mai zăbovesc cu gîndul la pielea mea. Doar atît i-am spus:

— Păi cum? În ateliere ți-era frică de șoareci, și țipai, și te urcai pe masă. Acum nu ți-e teamă?

Bărbatul ei a răspuns rîzînd:

— De șoareci poate că și acum i-e frică, dar de șobolanii ăștia versuicenușii nu i-e teamă.

Și, într-adevăr, nu s-a temut de hitleriști...

Iată așadar, că tocmai cînd mă așteptam mai puțin, cînd pierdusem nădejdea și voiam să plec la cealaltă coloană, am aflat povestea medaliilor și a celor doi soți.

Ei mergeau în coloană la cîțiva pași înaintea mea, neștiutori că în spatele lor se vorbea despre ei, ca despre niște eroi. El o urcase pe Doinița pe umeri și rideau fericiți, cu obrajii în lumina scînteietoare a soarelui. Ajungînd la încrucișarea unor mari bulevarde, coloana noastră s-a topit ca un fluviu în marea fremătătoare a celorlalte coloane. Înaintam în cîntece și urale, dar, nu știu de ce, nu voiam să-i pierd din ochi pe cei doi soți și pe copiii lor. În marea de oameni își pierduseră identitatea, erau doi oameni în mijlocul altor zeci de mii, erau ca două grăunțe de nisip în prundișul unei ape clocotitoare și fără margini, dar eu îi vedeam — și smaltul decorațiilor de pe pieptul lor scînteia ca smaltul auriu al stelei polare.

SATUL SUB

La cooperativa din Avrig, regiunea Stalin, au sosit mărfuri noi.

În urmă cu ani, publicistica burgheză mioriliză că în Romînia burghezo-moșierească țăranul romîn are, de la naștere pînă la moarte, un „destin tragic". Sentimentul acesta de „compasiune" față de „talpa țării" era în fond o mascaradă amară. Căci tot presa burgheză era aceea care conchidea că destinul trudnicilor de la sate este implacabil, ca fiind lăsat de strămoși și de dumnezeu. În ultimă instanță, fidelă clasei pe care o slujea, această presă apăra cu strășnicie orînda burghezo-moșierească, făcînd în același timp apologia rusticității, în care opinca era decorul „specificului național" care, chipurile, ar fi trebuit păstrat cu orice preț.

În trecut, în Romînia, agricultura, ca și poezia, era patriarhală. Dacă dumnezeu a lăsat în această parte de lume „cea mai binecuvîntată țară de pe pămînt" — cum spuneau cărțile de școală — n-a lăsat în schimb... vite, mașini agricole, tractoare. Deși nu făcuseră nimic în direcția unei asemenea înzestrări, guvernanții afișau țara, în ochii lumii, drept „mare grînar al Europei"; Romînia exporta cereale, în timp ce ghearele foamei se înfigeau în trupul țăranilor muncitori. „Prisosul" acesta de grîne trebuia realizat — așa cum indicau apologeții Romîniei „eminamente agricole" — nu cu investiții, nu cu mașini și tractoare, ci prin truda țăranului romîn, „cea mai bună și mai ieftină mașină". „Mașinile" acestea, care muncea pe pămînturile întinse ale moșierilor și chiaburilor, de la luceafărul de ziuă și pînă-n tîrziul nopții, îi erau hărăzite doar zeama de lobodă și opincile cusute cu sîrmă. Țăranul nostru consuma, în medie,

Azi, în cele aproape 16.000 de gospodării agricole colective și întovărășiri agricole care există în țara noastră, lucrează laolaltă aproape 2.500.000 familii de țărani muncitori. Peste 67% din suprafața arabilă a țării și peste 68% din numărul familiilor de țărani muncitori fac parte din sectorul socialist.

La sfîrșitul acestui an, agricultura va dispune de aproape 50.000 de tractoare convenționale, adică de 10 ori mai mult ca în 1938, de aproape 20.000 semănători, 11.000 combine pentru cereale și de alte mașini fabricate în țară.

Aceasta era casa lui Sava Condor din satul Calica, raionul Tulcea, în timpul regimului burghezo-moșieresc.

SOARELE LUI AUGUST

anual, numai 1 kg de zahăr și 2,5 kg carne. Peste un milion de gospodării țărănești nu aveau nici măcar cîte un porc, iar aproape 500.000 nu aveau nici o găină. Și totuși, burghezia și presa ei urlau: „Vivat Romînia eminamente agricolă!" „Vivat Romînia" în care superstițiile, analfabetismul și bolile sociale trăiau înfrățite în bordeiul lui Ion.

Și iată azi, după numai 15 ani de la eliberarea țării, satul nostru, schimbat din temelie. Transformări profunde, esențiale, s-au petrecut în viața sa. Să confruntăm: 25.000 pluguri de lemn ieri — peste 44.000 tractoare convenționale azi; 436 școli de șapte ani în 1938—3.722 azi; 3 școli medii la sate, în fosta țară a „regelui culturii" — 83 de asemenea școli astăzi; 3.500 cămine culturale, în toată țara, în trecut— 12.024 azi, din care, la sate, 11.590. Nici o casă de nașteri în satele anului 1938—1.621 azi. Nici 1.500 de medici la țară în 1938—3.485 în 1955, și de atunci numărul acestora a crescut.

O atenție deosebită s-a acordat regiunilor și raioanelor locuite de minorități naționale, greu asuprite în trecut. În Regiunea Autonomă Maghiară există azi aproape 600 de școli cu limba de predare maghiară; numărul căminelor culturale a sporit cu 470 față de trecut, bibliotecile căminelor culturale din regiune au azi 481.534 volume. În zeci și zeci de gospodării agricole colective de pe cuprinsul țării, țăranii muncitori aparținînd naționalităților conlocuitoare muncesc umăr la umăr cu țăranii muncitori romîni, pentru necontenita înflorire a satelor noastre.

Mihail Sadoveanu spunea acum cîțiva ani că, după eliberare, satul nostru a ieșit la lume pe poarta principală a libertății și civilizației, iar Tudor Arghezi, aprecîind succesele revoluției culturale în satul nostru, în anii puterii populare, a subliniat, printr-o antiteză evidentă: „Ieri analfabet, azi cărturar". De bună seamă, figura de stil nu vrea să arate că azi, de la un capăt la altul al țării, țăranul și-ar da examenul de stat. Ea vrea să spună însă că analfabetismul a fost lichidat, că superstiția nu mai este mare și nevăzuta doamnă a satului; ea relevă bucuria trecerii de la procesul de culturalizare, la cel de însușire a culturii. Și aceasta este o realitate pozitivă de netăgăduit.

Acum, cînd poporul nostru sărbătorește cea de-a 15-a aniversare a eliberării patriei și se bucură de realizările înfăptuite, milioane de țărani muncitori din satele patriei, alături de toți oamenii muncii, își dau perfect de bine seama că, în condițiile vechii Romînii, viața satului n-ar fi fost schimbată nici „la paștele cailor". Înțeleapta politică agrară a partidului nostru, eroismul clasei muncitoare și hărnicia țăranilor muncitori au deschis drum satului nostru spre o viață în care exploatarea să fie înmormîntată pentru totdeauna. Urmînd calea arătată de partid, țăranii muncitori s-au convins că pentru propria lor fericire e necesar ca ogoarele să fie cuprinse într-o singură îmbrățișare și lucrate cu mijloace moderne. Încredințate de faptul acesta, milioane de familii de țărani muncitori și-au unit ogoarele mărunte în ogoare mari, făcînd agricultură socialistă. Ce roade a dat agricultura de cînd satul nostru merge pe drumul socialismului? Să ne slujim de cîteva cifre. În perioada 1934-1938, la grîu și porumb s-a obținut o producție anuală medie de 6,6 milioane tone; în 1954-1958, la aceleași culturi, producția anuală medie a fost de 7,8 milioane tone. Unitățile socialiste din satele noastre — stațiunile de mașini și tractoare, gospodăriile agricole de stat, gospodăriile colective, întovărășirile agricole — arată țăranilor muncitori chipul în care trebuie să poruncești pămîntului, pentru ca acesta să-ți răsplătească din plin străduințile.

În anii puterii populare, partidul și guvernul au luat o serie de măsuri menite să îmbunătățească necontenit nu numai munca țăranilor muncitori, ci și traiul lor. Așa cum arăta tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej în Raportul prezentat la plenara C.C. al P.M.R. din 13-14 iulie, țărănimea a primit numai în 1958, din vînzarea către stat a

Puternicele mașini agricole iau din ce în ce mai mult locul vechilor unelte de lucru al ogoarelor.

În 1958, numărul gospodăriilor colective milionare a ajuns la 969, față de 100, cîte erau în 1957.

Țărănimea a primit numai în 1958, din vînzarea către stat a produselor agricole, peste 6 miliarde lei, cu 2,9 miliarde lei mai mult decît în 1955.

Și aceasta e noua casă a colectivistului Sava Condor.

Gh. CĂUȘU

Amintirea cea mai de preț

Închid totul în scoica inimii mele...
Și marea mîndră val zglobiu după val,
Și luna pășind prin alaiul de stele
Aducînd depărtarea să-ngenunche la mal..
Litoralu-arunctnd darnic, parcă, în mare
Colierul lui nou din sclipiri de neon
Și Constanța în noapte sau apusul de soare
Ca o vatră de foc peste lacul Siut Ghiol...
Dar mai mult o-ntîmplare mi-a rămas vie-n gînd:
Stam pe-o bancă la mal, respirația mării ascultînd.
Lîngă mine-o femeie, o țărancă era.
Poate-avea anii mamei, chipul ei parc-avea.
Mîna dreaptă odihnind pe genunchi, liniștit.
Înnegrită de arșiți și de vînt la prășit,
O știam mai de mult și-ale fetii ei cute
Îmi erau tot la fel mai de mult cunoscute.

Dar acum ea firesc sta pe bancă privind
Necuprinsul de valuri în vesmînt de argint.
Amintindu-i de lanul colectivei din sat
Ce la fel valurea, nesfîrșit, pe-nserat.

Și era o uimire, o nespusă-ncîntare
În privirile ei odihnind peste mare,
În ființa ei toată, liniștită, tăcută,
Parcă-n ceasul acela se simțea nou născută,
Parcă sufletul ei prefirat printre pleoape
Alerga, pescărus, scufundîndu-se-n ape,
Peste valuri călca, se culca peste valuri,
Sau plos mîngîia frumoasele maluri.
Frumusețli din jur blînd, adînc, se-nchina
Împreună cu oameni simpli ca ea.
Frumusețea aceasta căpăta chip iubit
Împlinit alcătuit-n cuvîntul Partid.

Aparatul de radio a devenit prietenul a mii și mii de familii de țărani muncitori.

În mii de sate s-au construit, în anii noștri, noi cămine culturale. În fotografie: noul cămin cultural din comuna Gîngiova, regiunea Craiova.

produselor agricole, peste 8 miliarde lei, cu 2,2 miliarde lei mai mult decît în 1955. Se pot da încă multe alte cifre care vorbesc de la sine despre traiul din ce în ce mai bun al țăranilor muncitori.

De bună seamă că pe ulițele satului nostru nu curge lapte și miere. Mai sînt încă multe de făcut — dar să nu uităm că zeci de mii de colectiviști și-au înălțat case noi, și-au cumpărat aparate de radio, au aruncat opincile la muzeul din pod și le-au înlocuit cu cizme și bocanci, iar zeama de ștevie au schimbat-o cu o mîncare hrănitoare. Ca tuturor oamenilor muncii din țara noastră, și țăranilor muncitori le-au crescut azi exigențele și pretențiile față de viață. Acesta e un lucru bun și firesc. Așa îi învață socialismul.

Viața de azi a satului nostru e înnoită, în toate sensurile, față de cea de ieri. Ea ne obligă însă să punem temelii și mai puternice viitorului.

Țărănimea muncitoare are un îndrumător înțelept: Partidul Muncitoresc Romîn — și un frate mai mare de nădejde: clasa muncitoare. Iată de ce, privind spre mîine, harnica noastră țărănime muncitoare întrevede o holdă și mai mare, cu roade și mai bogate, un trai mai bun decît azi. Pentru aceasta, ea e hotărîtă să muncească din toate puterile ei.

G. CIUDAN

În comuna Leșu, raionul Năsăud. De data aceasta, șezătoarea s-a mutat de la cămin, în casa unui țăran muncitor, unde oamenii citesc în grup, din ultimele noutăți beletristice.

În anii puterii populare, numărul școlilor de șapte ani din satele noastre a crescut, fără de trecut, de aproape 9 ori. Lumina slovei pătrunde azi pînă în vîrful munților. Iată noua școală elementară de 7 ani din comuna Fundata, regiunea Stalin, situată la 1.360 metri altitudine.

De ce s-a

CAPITOLUL I

În care se întrezărește prodigioasa carieră a lui John Stewart — „capitalist popular"

John Stewart ședea în primul rînd de scaune și sorbea fiecare vorbă a conferențiarului. Lucrurile uluitoare pe care le afla îi stîrneau un sentiment de legitimă siguranță și mîndrie.

John Stewart, pînă mai ieri simplu muncitor la uzinele „Ford" habar nu avea că e un „cineva"

— ... Sînteți nouă milioane de capitaliști populari — întări pentru a nu știu cîta oară vorbitorul. E firesc, așadar, ca destinele economiei țării să încapă în mîinile voastre, în cele 18 milioane de mîini ale voastre, și nu în acelea cîteva, aparținînd domnilor Morgan, Dupont și Mellon, despre care știți doar că își oferă din pachetele lor cu acțiuni, spre binele a tot ce este american pe întinsul Statelor Unite. Parafrazînd o idee a lui Napoleon, vă asigur că în destinul fiecărui capitalist popular dormitează un Morgan sau un Dupont!

— O.K.! — se auzi din fundul sălii vocea de bas a lui Bill. Dar numai în Sindicatul electrotehnic, din 426.000 de Morgani, 96.000 nu au în prezent de lucru. Pînă una-alta, deci, aceștia mor de foame. A declarat-o însuși Carey, președintele aceluiași sindicat, care e mai mult omul dumneavoastră decît al nostru...

A doua oară Bill n-a mai întrerupt conferința. Doi polițiști l-au umflat discret.

— Cugetați, capitaliștii mei populari — continuă vorbitorul. Capitalistul popular nu mai poate fi gonit din slujbă. Rămîne pe locul său pînă la moarte. Acțiunile acestea vă oferă siguranța zilei de mîine. Adio șomaj, adio concedieri!

— Ce bine am făcut, hotărîndu-mă să vin la această conferință inițiată de conducerea uzinelor! — își zise încîntat Stewart.

Și nu numai el a procedat bine. Uite-i colo și pe Clark Stewens, și pe Robert Frank, și pe Smith Hall, și pe alții — colegi de bandă rulantă. Fiecare dintre ei a primit cîte o acțiune. E drept, pentru aceasta li se scade cîte 8% din salariu, dar pentru cîteva procente merită să fii un Mellon!...

John Stewart ascultă. Pe măsură

ce conferențiarul dezvăluie date și fapte necunoscute pînă atunci, pieptul lui John se umflă, se umflă de încîntare. John se

SUB ROBIA CAP

Mizerie

ÎN ITALIA, nivelul scăzut al salariilor, chiriile exorbitante, pun în imposibilitate pe oamenii muncii să ocupe o locuință cît de cît omenească. De aceea, mulți dintre ei sînt siliți să-și ducă viața în case ca acelea din fotografia noastră.

Represiuni

DICTATORII DIN ȚĂRILE AMERICII LATINE încearcă să se mențină la putere cu ajutorul terorii polițiste — așa cum se vede și din această fotografie, luată în timpul recentelor manifestații populare din capitala statului Peru.

Dar exemplul Cubei însuflețește popoarele Americii Latine în lupta lor tot mai dîrză pentru sfărîmarea jugului imperialist.

sinucis asociatul lui Ford?

— ROMAN FĂRĂ MISTER, PE BAZĂ DE FAPTE REALE —

aşază mai comod în fotoliu, picior peste picior, cum i se potriveşte unui proaspăt bancher şi, pe nesimţite, îl fură gîndurile:

„Oh, dacă ar fi în sală şi Mary! Să audă şi ea cine sînt! Fiindcă acasă, din „coate-goale" şi „nepricopsit" nu mă scoate Dar ce ştie ea, femeie simplă! Poftește aici, micuţă Mary, să asculţi din gura unui economist, cogeamite profesor, cine e bărbatul tău! Capitalist! Şi nu un capitalist oarecare, ci un capitalist popular! Trezeşte-te, Mary! Nu-ţi îndrug verzi şi uscate!... Uite, dumnealui rosteşte citate din cărţi, negru pe alb. Nu sînt un coate-goale, cum crezi tu. În buzunarul meu se află o acţiune! Sînt un gentleman, Mary, miss Mary, lady Mary... Ah, dacă Ford s-ar găsi alături de mine! Şi Ford, şi tu! Să te minunezi cum mă bat cu el pe burtă! Ca între asociaţi... Zău, Mary, viaţa nu e chiar atît de cenuşie! Conferenţiarul are date precise în acest sens. Şi nici Ford nu e chiar atît de capitalist cum ne-am închipuit noi! Ce zici, Mary, să-l invităm pe Ford mîine la masă? Altminteri, să nu-şi închipuie omul că ne-am luat-o în cap, noi, „popularii", şi că nu ţinem să mai avem de-a face cu de-alde ăştia!"

CAPITOLUL II

În care se întrezăreşte că John Stewart e hotărît şi sprijinit să devină miliardar

John Stewart ajunse acasă într-o dispoziţie excelentă. Apăsă lung pe butonul soneriei şi, după cîteva clipe, soţia veni să-i deschidă.

— Ah, Mary, de ce te-ai ostenit singură? Putea să-mi deschidă slujnica...

Mary deschise ochii mari, apoi ridică umerii a nedumerire.

— A, da—rectifică John, expansiv. Pentru moment nu ne putem îngădui să angajăm servitoare. Asta însă n-are importanţă!...

Soţia îl întrerupse:

— Ai cumpărat zahăr şi macaroane?

— Nu. Ştii, îmi lipsea tocmai dolarul — rosti volubil John. Dar asta nu are nici o importanţă!

— Şi care e, mă rog, motivul bunei tale dispoziţii? John, tu nu eşti în toate minţile! Ai căpiat!

— Nici asta nu are mare importanţă, Mary. Importantă e vestea pe care ţi-o aduc, Mary! Fii tare!... Să nu cumva să te ame-

ţească bucuria! Stăpîneşte-te, Mary! Sîntem capitalişti!... Capi-ta-lişti!

— Mie raspundo-mi pentru ce n-ai adus zahăr şi macaroane!

— Îmi lipsea dolarul, milady, însă amănuntul ăsta n-are însemnătate.

— Dacă nu are însemnătate, mergi pînă vizavi, la Parkins, să-ţi împrumute un dolar!

— Mary, caraghioasă mică! Mă pui într-o situaţie ridicolă! Ditamai capitalist să alerge după un prăpădit de dolar!... Eşti neroadă!

Enervat de meschinăria micilor ei probleme şi de incapacitatea consoartei sale de a întrezări un viitor senin, John se trînti pe divan. Scoase din buzunar acţiunea care-l consacra „capitalist" şi o privi lung. Dreptunghiul de hîrtie lucioasă îi dădu senzaţia unei desprinderi de pe pămînt. Se simţi înălţat pînă la al 80-lea etaj, iar acolo — în faţa unei uşi cu o inscripţie modestă pe care scria: „Consiliul de administraţie"—John fu întîmpinat de unul din secretari:

„Domnul Ford vă aşteaptă de aproape trei ore. Comenzile pentru Europa nu pot pleca fără semnătura dumneavoastră..."

„Am întîrziat, Dick, la „General Motors". Doar şi acolo sînt acţionar! Am ţinut şedinţă restrînsă!... Comunică şoferului să urce pînă la mine. Vreau să-l trimit la Morgan, să-i anunţe că nu pot veni la club. Ah! Cîte griji! Cînd o să-mi mai număr pachetele cu acţiuni... Numai capitalist popular să nu fii!... Şi cînd te gîndeşti că tot atîtea griji se abat şi pe capul celorlalţi nouă milioane de „populari"!...

— Ce tot mormăi acolo? — se răsti Mary. Ai picat din lună sau ce naiba e cu tine?

- Mary—porunci Stewart—trimite „boy"-ul să-mi ia ziarul...

— Ţi-l aduc eu! Unui capitalist ca tine, nevasta îi ţine loc şi de boy, şi de şofer, şi de slujnică. Ce ziar? Tot „New York Times"?...

Aş!... Nu sînt un fitecine de pe stradă! Adu-mi „Wall Street-Journal". Mă interesează cursul acţiunilor. Şi telefonează-i lui Ford să...

— Telefonul e suspendat. Neplătit de trei luni...

— A, da, ştiu, însă n-are nici o importanţă! Aşa e felul nostru, al capitaliştilor: distraţi şi uituci! Am uitat să achit taxele!

— Tu eşti chiar mai uituc decît ceilalţi: ai uitat că-ţi lipseşte dolarul.

CAPITOLUL III

În care nu se mai întrezăreşte nimic

„Capitalistul popular"John Stewart fu servit la pat cu cîteva ziare. De unde? Nu mai întrebaţi. Mary doar n-avea bani nici să cumpere un funt de zahăr — d-apoi să mai dea pe ziare! Le împrumutase de la bodega din colţ. Erau cam vechi — apărute cu cîteva zile în urmă—dar asta n-avea de ce să-l deranjeze pe proaspătul acţionar. Într-adevăr, trăgînd blazat dintr-un chiştoc de ţigară, el răsfoia „Wall Street-Journal" din 17 apri-

lie 1959, cînd un articol îl făcu să scape ţigara dintre buze. Scria acolo, cu litere de-o şchioapă: *„Capitalismul popular e monedă falsă"*. Apoi continua cam astfel: *„Ideea de a-i face pe alţii, care nu aparţin clasei capitaliste, să intre în jocul capitaliştilor a fost greşită de la început. Nu fiecare poate fi capitalist, după cum nu fiecare poate fi miner sau medic. Există o diviziune a muncii"*...

— Ei, cum aşa?— ridică sprîncenele Stewart. Keith Funston ăsta, preşedintele Bursei din New York, autorul articolului, e trăsnit rău de tot! Doar tot el ne-a asigurat,

TALULUI - SUB ROBIA CAPITALULUI

Şomaj **ÎN ULTIMUL TIMP, preţurile au crescut în Franţa cu 10-20 la sută. Taxele şi impozitele plătite de masele muncitoare în acest an vor depăşi cu mult cifra de 5.000 miliarde de franci. În acest timp, şomajul ia proporţii. Împotriva şomajului — pericolul nr. 1 care ameninţă Franţa, cum scriu chiar ziarele franceze — oamenii muncii luptă pe calea grevelor. Iată-i pe muncitorii de la uzinele S. N. C. F. din Ivry, într-o grevă de avertisment.**

Scumpete **REDUCERI DE SALARII, CONCEDIERI MASIVE în industria siderurgică, în industria cărbunelui, în ramura textilelor şi a confecţiilor, majorarea exorbitantă a chiriilor (între 20 şi 40 la sută), scăderea continuă a nivelului de trai al oamenilor muncii din R. F. G. — acestea sînt consecinţele transformarii Germaniei occidentale într-o bază atomică a N. A. T. O. În medalion, un facsimil din publicaţia vest-germană „Bild Zeitung": „STRIGĂT DE ALARMĂ ÎN BERLIN (vest): CHIRIILE SÎNT PREA MARI".**

CULTURA — BUN AL

„În țara noastră, ca și în celelalte țări socialiste, nivelul de trai al muncitorilor, al tuturor salariaților este determinat nu numai de salariul individual pe care îl primesc în bani, ci și de importantele mijloace pe care statul le pune la dispoziția oamenilor muncii, gratuit sau cu plată redusă, pentru nevoile lor social-culturale..."

(Din Raportul prezentat de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej la plenara lărgită a C.C. al P.M.R. din 13-14 iulie 1959)

Muncitorii au prilejul să ia contact cu cartea, chiar în bibliotecile întreprinderilor în care lucrează. Multe din aceste sînt înzestrate cu săli de lectură corespunzătoare, ca aceea de la uzinele „23 August" pe care o vedeți în fotografie

Televiziunea — important mijloc de culturalizare — se dezvoltă rapid în țara noastră. Cu ajutorul stațiilor-releu, vizionarea programelor de televiziune se extinde treptat în întreaga țară. În fotografie, un aspect din Studioul de televiziune

Pătrunde lumina culturii în centrele noastre muncitorești. Puteți vedea, în fotografia noastră, cu ce minunat local pentru club au fost dotați muncitorii forestieri din bazinul Văii Lotrului

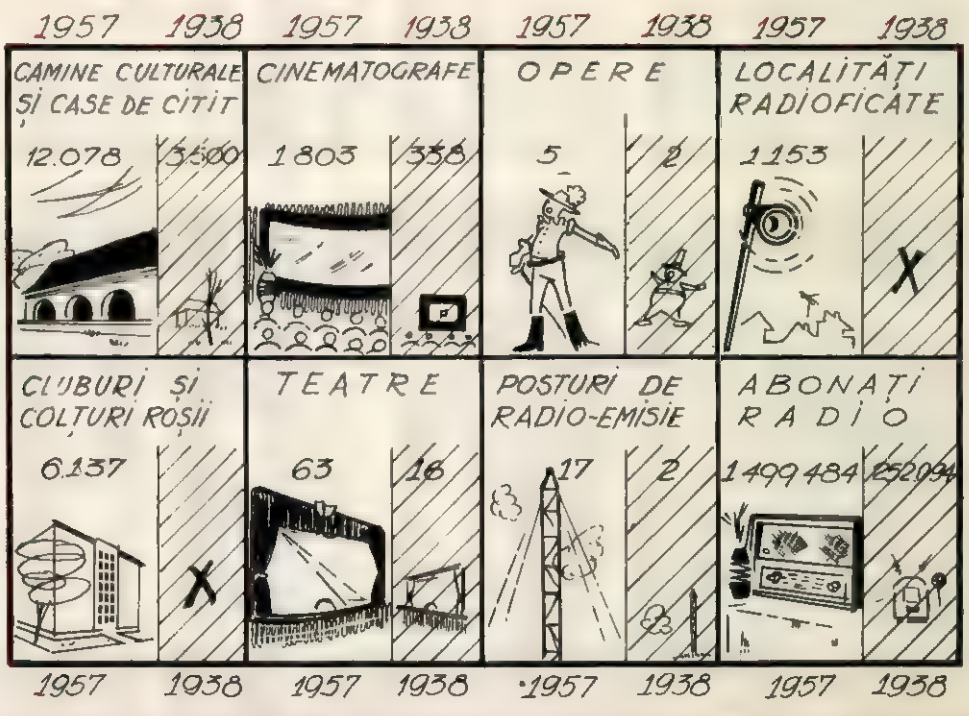

ÎNTREGULUI POPOR

Importante investiții de stat au fost dirijate pentru construcții de teatre, cinematografe, cămine culturale, cluburi etc. Iată clădirea Teatrului de Stat din Botoșani.

Regimul democrat-popular a creat toate condițiile pentru înflorirea culturii naționalităților conlocuitoare. În fotografie, cercul de arte plastice al Palatului cultural din Tg. Mureș.

În nouă centre muncitorești care s-au născut în anii noștri, o dată cu blocurile de locuințe, s-au ridicat și lăcașuri de cultură: cămine culturale, cluburi, biblioteci publice. În fotografie: intrarea la biblioteca clubului muncitoresc din Lucăcești-Bacău.

Echipa de dansuri a Ansamblului Secuiesc de Stat din Tg. Mureș.

Studioul stației de radioficare din Focșani, unul din numeroasele studiouri ce deservesc cele 1.153 localități radioficate.

În anii regimului democrat-popular, cuvîntul scris a devenit un bun al tuturor. O dovedește numărul de titluri și tirajele cărților, ziarelor și revistelor apărute, care au ajuns la cifre impresionante. În perioada 1949-1959 au apărut 29.822 cărți și broșuri, într-un tiraj total de 433.866.078 exemplare. Numai în anul 1957 au apărut 127 titluri de ziare, cu un tiraj de 833.145.000 de exemplare și 296 reviste, cu un tiraj de 64.054.000 de exemplare.

↑ Căminul cultural „Iosif Attila" din comuna Borș, regiunea Oradea.

Pentru ca oamenii muncii să se bucure din plin de comorile de artă, statul le-a pus la dispoziție asemenea muzee, pinacoteci, galerii de artă, cum este cea din Palatul Republicii din București. ←

Teatrul de Stat din Hunedoara.

Fostul cazinou din Sinaia, cuib de destrăbălare al burgheziei și moșierimii, a devenit Casa de cultură a C.C.S., unde oamenii muncii veniți la odihnă găsesc întotdeauna cărți și reviste, o conferință instructivă, un program artistic pe gustul lor.

Operatorul sovietic I. Grek filmează luminorul din Roman...

...iar operatorul Constantin Ionescu prinde pe peliculă imagini din Hunedoara.

Pe drumurile Rominiei

Un an întreg au bătut operatorii români și sovietici „drumurile Romîniei", prinzînd pe peliculă imagini ale realităților noastre de astăzi, chipuri ale constructorilor socialismului. La capătul celor 250 mii de km parcurși și al muncii pasionate de filmare, desfășurate pe baza scenariului lui Victor Vîntu și sub îndrumarea regizorilor Olga Podgoreţkaia și Mirel Iliești, echipa de cineaști oferă astăzi publicului prețiosul documentar jubiliar în culori „Pe drumurile Romîniei". Evocarea realizărilor obținute de poporul nostru muncitor în acești 15 ani de la eliberare, concentrată în cele 80 de minute ale filmului — în contrast cu unele întunecate amintiri ale trecutului, înregistrate de asemenea de peliculă — are un puternic suflu poetic, precum și marea forță de convingere a adevărului.

Coproducția româno-sovietică „Pe drumurile Romîniei" — realizare a studioului „Al. Sahia" — este una din cele mai valoroase creații artistice cu care cinematografia cinstește cea de-a 15-a aniversare a eliberării țării noastre.

Iată echipa filmînd la combinatul petrochimic de la Borzești.

Un cadru din film ce ne prezintă grațioasa siluetă a Casei Scînteii.

Ici frumusețea noilor construcții de la Bîrlad a-o fost emisă de realizatorii filmului.

Echipa artistică a căminului cultural din comuna cu populație tătară Beștepe, regiunea Constanța.

Teatrul de Stat din Galați, una dintre construcțiile refăcute în orașul pe care hitleriștii l-au transformat în ruine.

Echipa artistică a fabricii de încălțăminte „Flacăra Roșie", din București.

Casa de cultură „Fr. Schiller" a populației germane din Capitală.

Un adevărat palat: Casa de cultură a siderurgiștilor reșițeni.

Echipa de dansuri maghiare a fabricii „Ignác Herbák" din Cluj.

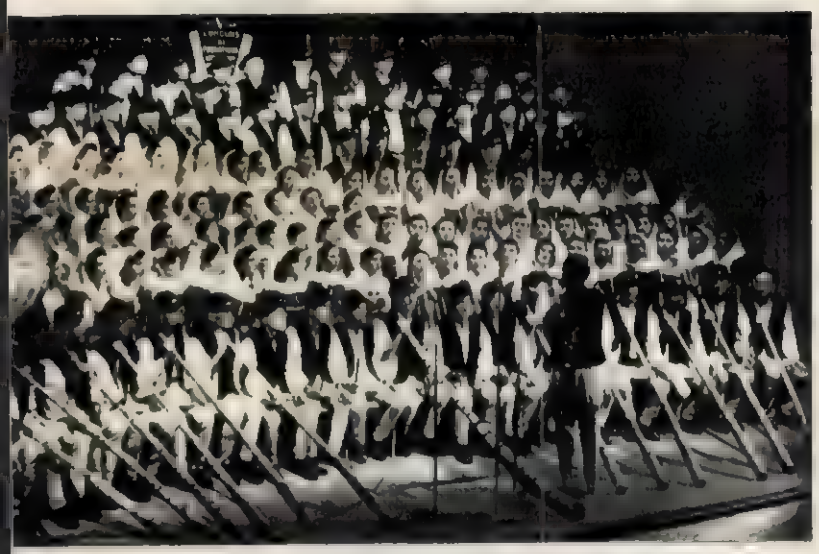

Corul și bucuriații căminului cultural din Domnești, regiunea Pitești.

FILMELE SĂPTĂMÎNII

Prezentă la marea sărbătoare a lui 23 August, cinematografia românească ne dă în aceste zile filme de o deosebită valoare și semnificație, filme pe care, vizionîndu-le, căpătăm imaginea concretă a Romîniei de azi, țară puternică, constructoare a socialismului și a păcii.

Recomandăm așadar, în primul rînd, din lista „Filmelor săptămînii", producțiile românești „Pe drumurile Romîniei" (de care ne ocupăm în pag. 26 a revistei de față) și „Pagini de vitejie" (pe care i-am prezentat cititorilor noștri în numărul trecut) — documentare de lung metraj, captivante, interesante atît prin conținutul lor ideologic, cît și prin înaltul nivel al prezentării artistice. Spectatorul nu trebuie să piardă însă nici celelalte noua documentare românești de scurt metraj, realizate de studioul „Alexandru Sahia" în cinstea zilei de 23 August. Este vorba de filmele cu temă actuală „Și azi răsună valea" — emoționantă revedere cu brigadierii-veterani de pe șantierul național Bumbești-Livezeni, „Oneștii" — prezentare cinematografică a celui mai tînăr oraș din țară, „Bicaz — cota 563" — reportaj de pe marele șantier, „Femei cu care ne mîndrim", „Tineretul pe marile șantiere", „Școala muncii", „Drumul cărții", „Creațiuni în lemn" și „Ieri și azi în București".

Menționăm un film artistic românesc, care și-a făcut apariția tot în aceste zile: „O poveste ca în basme" (foto 1). Satiră scrisă pe ecran cu elemenicle basmului popular, cu împărați, prințese, cu un zmeu autentic și un aitul fals, cu un „voinic", care resolvă toate problemele.

★

„Zilele filmului coreean" ne-au adus pe ecrane „Patriotul" — minunat poem cinematografic închinat eroismului partizanilor coreeni, care au luptat cu deosebit curaj și abnegație împotriva ocupanților japonezi. Faptele descrise în film se petrec în anul 1935. Filmul înfățișează în imagini emoționante dragostea de patrie a poporului coreean, în lupta sa pentru o țară liberă și independentă (foto 2).

★

„Calvarul" — romanul de renume mondial al lui Alexei Tolstoi, a cărui ecranizare a fost întreprinsă de cineaștii sovietici Grigori Roșal, reînvie iar, în această săptămînă, sub ochii noștri, prin cea de-a treia parte a sa, Katea, Dașa, Roșcin, Telegbin — eroii atît de îndrăgiți din filmele „Surorile" și „Anul 1918" — se regăsesc în fine în „Dimineața mohorîtă" (foto 3). Au străbătut un drum greu, au suferit mult, dar străduințile, sacrificiile lor n-au fost zadarnice. Avem în fața noastră patru oameni puternici, de o mare frumusețe morală, patru intelectuali cinstiți care au înțeles că singurul drum drept e acela ce-i duce alături de clasa muncitoare. „Dimineața mohorîtă" — o realizare de seamă a cinematografiei sovietice.

★

„Prietenul regăsit" (foto 4). Știți cine este? Cățelușul Bogancs, ale cărui „aventuri" au inspirat cineaștilor maghiari un film atrăgător. Bogancs, cățel pățitor de turmă, trece printr-o serie de întîmplări care-i schimbă, pe rînd, „profesia". Prilej pentru a descrie nu atît evoluția lui Bogancs, cît figurile diferiților săi stăpîni. Un film ce se adresează în special tineretului.

CĂRȚI NOI

ȘCOALA CURAJULUI
de Dragoș VICOL

REDACȚIA: București, Piața Scînteii. Căsuța Poștală 3507 of. 33. Tel. 17.60.10, int. 1744.
ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Prezentarea grafică: Vlad MUȘATESCU. Coperta I: desen de N. CLAUDIU.
Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

ÎN LADA DE GUNOI A ISTORIEI

Desen de **Eugen TARU**

PREȚUL EXEMPLARULUI 2 LEI

Nr. 35 (223)
Anul VIII
29 august 1959

FLACĂRA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

În seara marii sărbători

Fotografie de A. MIHAILOPOL

IMAGINI DE LA MĂR

TRIBUNA CENTRALĂ IN TIMPUL PARĂZII MILITARE ŞI AL DEMONSTRAŢIEI OAMENILOR MUNCII DIN CAPITALĂ. De la stînga la dreapta, tovarăşii: **Gherasim Popa, Atanase Joja, Ianoş Fazekaş, Ştefan Voitec, Constantin Pîrvulescu, general de armată Leontin Sălăjan, general-colonel Alexandru Drăghici, general de armată Emil Bodnăraş, mareşalul Uniunii Sovietice Ivan Stepanovici Konev, Ion Gheorghe Maurer, Chivu Stoica, Gheorghe Gheorghiu-Dej, Gheorghe Apostol, Petre Borilă, Nicolae Ceauşescu, Alexandru Moghioroş, Dumitru Coliu, Leonte Răutu, Vladimir Gheorghiu, Alexandru Birlădeanu, Florian Dănălache, Gheorghe Necula.**

(Foto: M. CIOC)

Grandioasa demonstraţie desfăşurată la cea de-a 15-a aniversare a eliberării patriei noastre de sub jugul fascist, nu poate fi uitată. Ea va rămîne întipărită în cuget ca una din cele mai fierbinţi şi mai strălucite manifestări ale poporului nostru pentru viaţa sa nouă, pentru patria înfloritoare, pentru partidul care ne conduce neabătut pe drumul victoriilor, pentru măreaţa unitate a lagărului socialist în frunte cu Uniunea Sovietică.

Iată o seamă de imagini din Capitală, fixate pe peliculă de către fotoreporterii noştri.

Fotografii de A. MIHAILOPOL

Încă un cîntec, încă o horă...

Timp de patru ore, zeci de mii de oameni ai muncii, cu flori, drapele şi pancarte, au trecut prin faţa tribunelor exprimîndu-şi dragostea şi încrederea profundă faţă de partid.

EAȚA SĂRBĂTOARE

1) Carul alegoric al Ministerului Industriei Petrolului și Chimiei. 2) Prin fața tribunelor trec gărzile muncitorești (foto Agerpres). 3) Trece Armata Populară a țării .. (foto Agerpres). 4) Trec tancurile (foto Agerpres). 5) Minoritățile naționale se bucură în patria noastră de libertăți și drepturi egale cu ale poporului romîn; față-l pe reprezentanții lor, demonstrînd în pitorești costume naționale, manifestîndu-și dragostea față de partid și regimul democrat popular. 6) Demonstrează colectiviști și întovărășiți din regiune, oameni ai muncii din agricultură care au pășit pe calea socialismului

1) „Trăiască 23 August, ceas arhisărbătoare a poporului nostru!"

2) Un grup de textiliste în frunte cu Ana Boghină, Erou al Muncii Socialiste.

3) I-a surprins obiectivul aparatului în fața unui grafic: toți sînt ingineri, toți sînt tineri, toți decorați cu ordine și medalii. Iată specialiști în probleme de construcție și montaj energetic (Ion Dumitrescu, C. Pascaru, Vasile Stoicescu, Alexandru Vlad și Victor Alexandrescu).

4) Grație, tinerețe, voioșie.

5) Defilează coloana tinerilor născuți în anul eliberării patriei — 1944.

6) Grupuri de studenți sportivi execută piramide pe motociclete.

7) Mii și mii de cetățeni au asistat la spectacolele prezentate de formațiile artistice profesioniste și de amatori. În fotografie: un aspect din seara zilei de 23 August, la estrada din Piața Republicii.

„CONTRIBUȚIA NOASTRĂ LA MILIARD“

II

De data aceasta au cuvîntul — în legătură cu partea pe care au hotărît să o dea la realizarea sumei de cel puțin un miliard economii peste plan — țesătoarele de la „Bela Breiner“, muncitoarele acestea harnice care dau aproximativ o treime din tricotajul din bumbac necesar țării.

Angajamentele pe care și le-au luat în privința contribuției la miliard au fost bine gîndite, chibzuite cu maturitate. Fiecare bănuț, fiecare leu, fiecare mie prevăzute a fi economisite au trecut mai întîi prin filtrul calculelor. Astfel, pornite din entuziasm și bazate pe date obiective și concrete, au fost aduse de către tricoteze propunerile și angajamentele, în ședința lărgită a organizației de partid. S-a discutat îndelung, s-au frămîntat problemele, s-au pus zeci de ipoteze, s-au tras concluzii cifrice. Rezultatul? Pentru a contribui și mai din plin la realizarea miliardului, colectivul de la „Bela Breiner“ s-a angajat să suplimenteze suma de 1.525.000, reprezentînd economiile peste plan hotărîte pînă la sfîrșitul anului, cu încă 286.000 lei.

Care sînt izvoarele acestor noi angajamente privind economia? Pentru a le cunoaște, să ne oprim mai întîi într-unul din importantele sectoare ale fabricii, acolo unde două secții gemene — croit și confecții — concentrează o bună parte din activitatea întreprinderii...

5 milioane metri ață!

Unul din izvoare îl reprezintă... ața. Pare mărunță o economie privind acest articol. În realitate însă economia de ață, mai ales într-o fabrică de tricotaje, este extrem de importantă. Așadar, economie de ață. Dar în ce fel? Doar nici pînă acum acest articol n-a fost risipit; muncitoarele au căutat pe cît posibil să-l economisească. Atunci? Ce metodă mai poate fi folosită în direcția aceasta? Metoda a dat-o muncitoarea Alexandrina Grecu: toate confecțiile, lenjeria, maiourile, treningurile — într-un cuvînt, aproape tot ce trece pe sub acul de cusut al mașinilor „Triploc“ — să fie lucrate numai în lanț, adică în continuare, fără a se mai opri mașina, ca înainte. De ce acest lucru? Simplu: pentru că fiecare oprire a mașinii înseamnă o pierdere de cîțiva metri de ață.

Cîtă ață se poate economisi potrivit propunerii făcute de comunista Alexandrina Grecu? Un calcul al tovarășului Grosu, inginerul șef al fabricii, stabilește că, pusă în practică, ideea aceasta poate valorifica, într-un singur an, cinci milioane de metri ață, ceea ce echivalează cu 25.000 lei. Metoda a fost aplicată. Calculele se confirmă. Dar muncitoarele secției confecții nu s-au mulțumit să economisească numai cît revine, pînă la sfîrșitul anului, din suma de mai sus; ele s-au angajat să sporească economiile și și-au suplimentat angajamentul cu încă 500.000 metri ață.

Maria Stoian, șefa brigăzii I de croit: „La fiecare 80 de perechi de pantaloni croiți de noi, patru perechi vor fi confecționate din material economisit!“

Datorită inovației unui colectiv condus de maistrul Gustav Röber, se va realiza pînă la sfîrșitul anului o economie de 58.000 metri elastic.

În întrecere cu vecinii

Directorul fabricii, tovarășul Deutch, ne-a sfătuit să nu ocolim secția croit. A avut dreptate. Aici, în această secție, o mînă de fete și-au pus în gînd să economisească pînă la sfîrșitul anului materiale în valoare de 200.000 lei. Dacă împarți suma pe cap de om, ajungi la concluzia că fiecare s-a angajat la o economie de 5.961 lei.

— Partea noastră la miliard! — ne spune cu mîndrie Maria Stoian, șefa brigăzii nr. 1 de croit. Nu vrem să ne lăsăm mai prejos decît vecinii noștri... — și se uită pe fereastră, la clădirea de peste Dîmbovița.

Am înțeles! Pantofarii de la „Kirov“.

Maria Stoian continuă:

— Dacă ei știu să croiască o suprafață de piele astfel ca dintr-însa să iasă șapte perechi de ghete în loc de cinci, de ce n-am utiliza și noi metoda lor? Am hotărît, așadar, ca din stofa de tricot pe care o croim să dăm, la 80 de perechi de pantaloni, patru perechi confecționate din material economisit!

Am înțeles-o: pe nesimțite s-a născut o întrecere tacită între cele patru brigăzi de croit de la „Bela Breiner“ și meșterii de peste chei, de la „Kirov“. Metoda de lucru, bună și pentru pantofari și pentru croitori, este aceeași: croirea cu cea mai mare îndemînare, croirea

Mașina aceasta de confecționat butoane, scoasă din uz, și-a găsit o întrebuințare. Grație priceperii mecanicului Ion C. Ion, este transformată acum într-o mașină automată de cusut nasturi, aducînd fabricii o economie anuală de 12.000 lei.

Utemista Lica Neagu va economisi lunar, la trei mașini circulare de tricotat, 2.500 de ace.

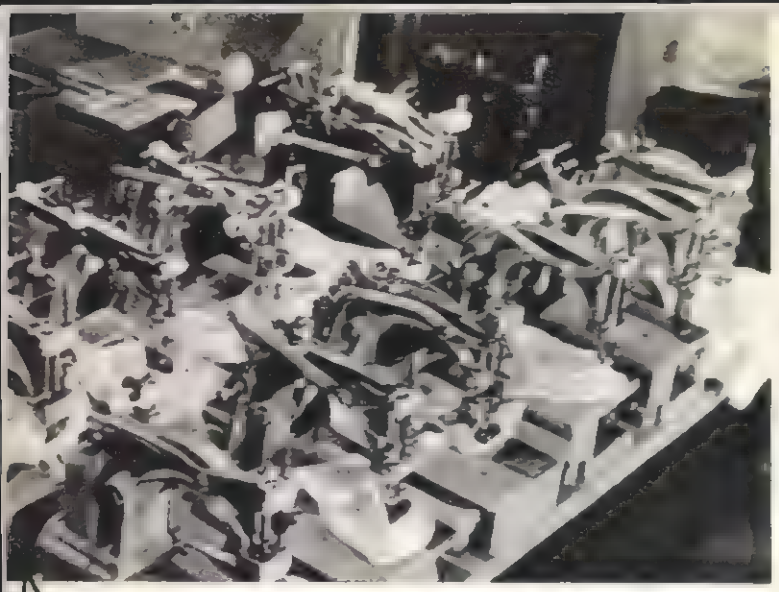

Aproape o sută de mașini de cusut tricotaje erau să aibă altă soartă: să fie predate ca fier vechi. Colectivul atelierului mecanic le-a redat însă „viața". Acum acestea vor intra în folosință și aici, la „Bela Breiner", cît și la alte fabrici de confecții din țară: la Arad, Iași și Timișoara.

rațională, astfel încît nici cea mai mică suprafață să nu rămînă nefolosită. Scopul economiilor — același: dorința de a răspunde prin cît mai frumoase realizări sarcinilor date de partid.

Pentru depășirea miliardelui

De la o vreme, tovarășa Ungureanu, secretara organizației de partid de la „Bela Breiner", nu se mai desparte de o mapă. O mapă simplă — niște scoarțe de carton — pe care secretara o poartă sub braț și atunci cînd intră în biroul directorului, și atunci cînd se oprește la sindicat, și cînd trece prin atelierele fabricii. Conținutul mapei? Angajamentele muncitoarelor și muncitorilor fabricii.

— Sînt contribuțiile noastre la miliard! — îți spune secretara.

Într-o lună s-au adunat zeci de propuneri de economii, de raționalizări, de idei valoroase, de angajamente — toate urmărind același scop: cît mai multe și mai substanțiale economii.

Iată angajamentul utemistei Lica Neagu, fiică de colectivistă din raionul Slobozia: va realiza lunar o economie de 2.500 de ace. Tot lunar, șefa de brigadă Maria Stan s-a angajat să economisească 100 kg fire de bumbac. Și cîte alte exemple nu se mai pot da!...

O importantă sursă viitoare de economii o vor constitui noile inovații. Bunăoară, aceea realizată de meșterul Gustav Rüber împreună cu un colectiv și care va aduce pînă la sfîrșitul anului o economie de 58.000 m elastic; de asemenea, noua idee a tînărului inovator Ion C. Ion, idee care, pusă în aplicare, va aduce o economie anuală de 12.000 lei.

La ora aceasta, muncitorii și muncitoarele fabricii luptă pentru transpunerea în viață a angajamentelor luate. Lozinca „Să ne dăm partea noastră la miliard" se schimbă de la o zi la alta într-una nouă: „Miliardul trebuie depășit!"

F. URSEANU

Fotografiile autorului

VĂ AMINTIȚI?

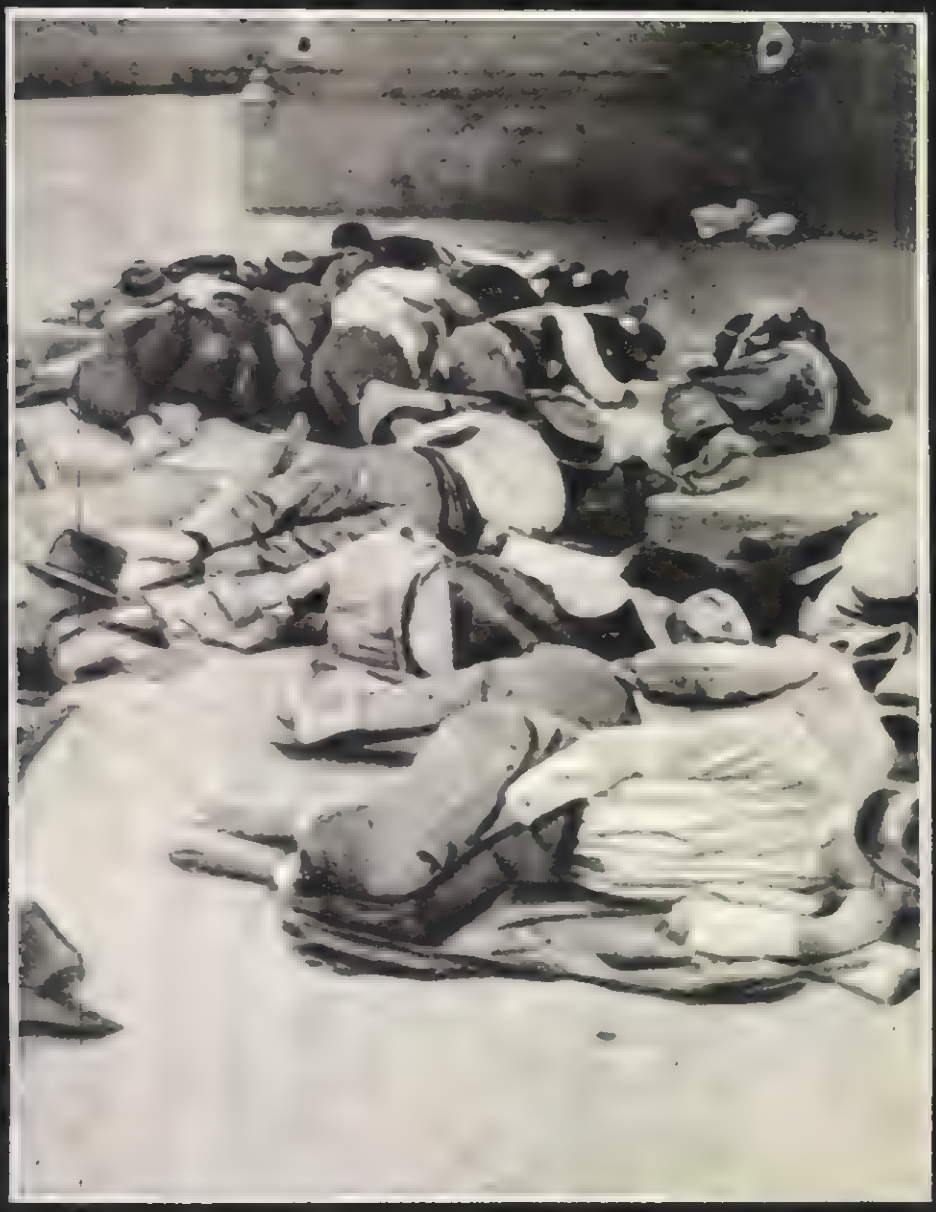

Priviți cu luare aminte la oamenii aceștia cu picioarele desculțe, cu hainele rupte și peticite, care dorm pe caldarîmul străzilor. Revista în care am găsit fotografia alăturată („Realitatea ilustrată" din vara anului 1932) nu putea să nu recunoască „un grup de șomeri care, în așteptarea lucrului — ce întîrzia în permanență să vină — își trec timpul dormind".

E un fel de a spune își trec timpul *dormind*". Cîte săptămîni, cîte luni n-au bătut străzile acești oameni căutînd de lucru! Dar unde să se angajeze, cînd pretutindeni bîntuia șomajul?

Fotografia ne readuce în față România anilor 1929-1933, cînd burghezia românească încerca să iasă din criza economică, care cuprinsese întreaga lume capitalistă, concediind sute și mii de muncitori, strivind cu impozite și dări țărănimea.

Vă amintiți? În vreme ce șomerii „își treceau timpul dormind", domnii fabricanți, moșierii, negustorii, împreună cu doamnele și fiicele lor, „își treceau timpul" plimbîndu-se pe Coasta de Azur sau azvîrlind pe postavul ruletelor de la Monte Carlo și Sinaia aurul strîns din sudoarea robilor de pe moșii și din fabrici, golind cupele de șampanie în saloanele din luxuriosul „Parc al privighetorilor" sau desfătîndu-se la parizianul „Moulin Rouge". Unii găseau și alte căi de alungare a spleenului: nesfîrșitele concursuri pentru alegerea unei „miss" care să reprezinte exemplarele feminine din orașul sau județul lor. Același număr din „Realitatea ilustrată", din care reproducem o imagine atît de grăitoare pentru Bucureștiul anului 1932, nu omitea să și informeze cititorii despre alegerea „celor mai frumoase trei domnișoare" în nu știu ce oraș din țară.

Firește, ce alte griji avea fiota de exploatatori! Priviți încă o dată fotografia. În vreme ce acești oameni, care își-au găsit adăpost sub zidul unei clădiri, se gîndeau cu groază că, acasă, soția, copiii lor așteptau zadarnic o bucată de pîine — la Sinaia, pe litoral sau în stațiunile climaterice de peste hotare, la mesele verzi ale cazinourilor se jucau averi de milioane, averi strînse din sudoarea celor ce muncesc.

Nu, nimeni nu uită anii grei din viața lui, nimeni nu uită o realitate, fie chiar atît de departe astăzi de noi, ca aceea surprinsă în fotografia noastră!

L. GODEANU

STELELE ECRANULUI — STELELE PRIETENIEI

„Marele premiu de aur", cea mai înaltă distincție a Festivalului de la Moscova acordată filmului sovietic „Soarta unui om", realizat de Serghei Bondarciuk după nuvela lui Mihail Șolohov.

Festivalul s-a desfășurat la Moscova în zilele luminoase ale lui august, ale acestui august 1959, cînd în ochii tuturor oamenilor puteai citi speranța în dezghețarea atmosferei internaționale, prilejuită de apropiatul schimb de vizite dintre N. S. Hrușciov și D. Eisenhower.

Acest mare Festival al filmului, pe al cărui frontispiciu era scris: „Pentru umanism în arta cinematografică, pentru pace și prietenie între popoare", a demonstrat din nou uriașa popularitate a ideii coexistenței pașnice și a salvgardării păcii.

Se înțelege de la bun început — dată fiind această deviză — că nu prea aveau ce căuta la Festival cineaștii de tip hollywoodian, producătorii de mediocrități sau ororI în serie, fabricanții de otravă cinematografică destinată adormirii opiniei publice.

La Moscova, în patria lui Eisenstein, Pudovkin și Dovjenko, s-au întîlnit peste 200 de cineaști reprezentînd 47 de țări — mai multe decît la orice alt festival de pînă acum! — aparținînd diferitelor școli naționale, genuri și concepții despre viață și artă, însă uniți cu toții într-o mare și fierbinte dragoste pentru arta cinematografică, capabilă să insufle ideile nobile ale umanismului și prieteniei. Pentru prima oară în asemenea proporții au fost reprezentate la un festival internațional cinematografic nu numai marile țări producătoare de filme — U.R.S.S., S.U.A., Franța, Italia, Germania, Anglia — ci și acele țări în care filmul este încă tînăr, ca de pildă India, Indonezia, Egipt, Tunis, țări a căror cinematografie exprimă năzuințele popoarelor eliberate recent din cătușele colonialismului. De aceea, Festivalul de la Moscova întruchipează într-un fel o caracteristică de seamă a cinematografiei celei de-a doua jumătăți a secolului al XX-lea: apariția unei multitudini de școli naționale în arta cinematografică. Filmul chinez sau romînesc, brazilian sau japonez se afirmă cu impetuozitate în atenția publicului din lumea întreagă.

Au fost prezenți la Festival unii dintre cei mai de seamă reprezentanți ai filmului realist de pretutindeni. Francezul Abel Gance, autorul neuitatului „Sfîrșit al lumii", olandezul Joris Ivens, creatorul „Cîntecului fluviilor", sau regizorul indian Bimal Roy s-au întîlnit cu celebri Serghei [illegible]ei („Al 41-lea"), Mihai Kalatozov („Zboară cocorii") și Serghei Gherasimov („Pe Donul liniștit"). Alături de ceilalți participanți la Festival ei n-au discutat numai problemele actuale ale cinematografiei ca, de pildă, rolul ei în societatea contemporană, ci și ceea ce, conform dictonului clasic, nu se prea discută: gusturile.

În ciuda diversității celor 220 de gusturi (cîți cineaști, atîtea gusturi...) participanții au aplaudat în unanimitate marele film sovietic „Soarta unui om", prima operă regizorală a actorului Serghei Bondarciuk — film distins cu marele premiu al Festivalului — după cum tot în unanimitate au dezaprobat aiurelile abstracționiste de genul

JACQUES FROGERAIS, președintele Federației internaționale a asociațiilor producătorilor de filme: „Federația noastră este deosebit de fericită pentru contribuția adusă la desfășurarea acestui Festival, ca și la dezvoltarea acelui spirit de cooperare ce se impune astăzi în toate domeniile de activitate". →

Sala mare (15.000 locuri!) a Palatului sporturilor de la Lujniki: deschiderea solemnă a Festivalului cinematografic de la Moscova. Pe uriașul ecran, un porumbel — simbol al păcii — din peliculă. Pe plafon, drapelele celor 47 de țări participante. În medalion: emblema Festivalului de la Moscova. ↓

Un obișnuit aspect moscovit din zilele Festivalului: placarde anunțînd nenumărate filme. Pe care să le vezi mai întîi?

Doi actori sovietici deopotrivă de iubiți: Irina Skobțeva, interpreta Desdemonei din filmul lui Iutkevici, și Serghei Bondarciuk, fericitul cîștigător al marelui premiu.

O plăcută și amicală întîlnire a delegațiilor română și mongolă.

Un cadru emoționant, ca și întreg filmul „Soarta unui om", distins cu marele premiu al Festivalului de la Moscova.

O animată discuție între prieteni. De la stînga spre dreapta: Georges Sadoul (Franța), Joris Ivens (Olanda), Mark Donskoi (U.R.S.S.).

celor prezentate în documentarul finlandez „Ilustrații pentru industrie", amalgam incoherent de oală învîrtindu-se, picioare de scaune, cerculețe, bețișoare și alte semne ale lipsei de echilibru mintal al unor cineaști pe care decadența și prostul gust burghez îi fac să umble cu limba scoasă după o „originalitate" elucubrantă.

Dar ceea ce a caracterizat Festivalul de la Moscova a fost realismul și umanismul majorității filmelor prezentate. Ca mărturie a avîntului puternic al artei cinematografice în condițiile construcției socialismului și comunismului, s-au bucurat de prețuire și creațiile cinematografiei romînești, alături de filmele celorlalte țări socialiste.

Premiile și distincțiile acordate de juriile Festivalului au încununat cele mai bune creații recente ale cineaștilor de pretutindeni, închinate găsirii unui limbaj comun între popoare, avînd drept numitor comun inima și drept țel comun pacea.

Iar gazdele, păstrătoare și continuatoare ale celor mai bune tradiții ale filmului clasic, au dovedit o dată în plus că Moscova este adevărata capitală a culturii umaniste, far luminos pentru creatorii de artă adevărată din toată lumea.

... Și dacă toți cineaștii din lume ar gîndi ca oaspeții Festivalului de la Moscova, dacă ar purta în inimi luminosul său mesaj, atunci fiecare film ar sădi în sufletele setoase de pace ale oamenilor floarea minunată a umanismului, a prieteniei și colaborării între popoare.

Andrei BART

Două frumuseți: Elina Bistrițkaia (Aksinia din „Pe Donul liniștit") și Nicole Courcel (bona din „Tata, mama, bona și eu").

CINEAȘTII SOVIETICI NE SPUN:

IRINA SKOBȚEVA: „Festivalul de la Moscova s-a desfășurat la un nivel înalt, cu folos maxim pentru toate țările participante. Sînt fericită că oaspeții noștri au văzut Moscova, studiourile noastre, activitatea noastră cinematografică".

SERGHEI [illegible] CIUK: „Faptul că Festivalul a avut loc nu la Yalta, cum credeau unii în străinătate, ci la Moscova a contribuit la un schimb de păreri mai creator, serios și profund. Sperăm că vom continua aceste discuții".

SERGHEI GHERASIMOV, regizor, artist al poporului al U.R.S.S.: „Festivalul s-a distins prin caracterul său de masă. Reprezentanții cinematografiei progresiste din toată lumea s-au cunoscut mai bine și au discutat multe probleme".

GRIGORI ROȘAL, regizor, artist al poporului al R.S.F.S.R.: „Cu toții am avut de învățat unii de la alții... În viitorul apropiat, intenționez să ecranizez romanul „Bătălia în marș" de Galina Nikolaeva".

MARK DONSKOI, regizor: «Sînt convins că acest Festival, care începînd de azi va deveni tradițional, va aduce o mare contribuție la cauza luptei pentru un viitor mai bun al omenirii... În prezent, lucrez la filmul „Foma Gordeev"».

FLACĂRA

OBIECTIV

● *Cercurile conducătoare japoneze simt profund neliniștile de ceea ce în ziarele din Tokio este denumit „valul de republicanism" în continuă creștere. Un sondaj efectuat în patru universități japoneze a demonstrat că un mare număr de tineri sînt pentru abolirea totală a sistemului imperial. Ceea ce, pe drept cuvînt, dă de gîndit celor direct vizați care ou, de altfel, și alte prilejuri de a constata amploarea valului de republicanism...*

● *Precum se știe, guvernatorii din ultimii ani ai Ciprului n-au prea agreat noțiunile de libertate, independență, democrație — noțiuni pe care le considerau incompatibile cu „ideea de autoritate". Din acest punct de vedere, Harding, fost guvernator englez al insulei Afrodita, este consecvent; el a declarat deunăzi că, după părerea sa, „populația cipriotă nu merită și nici nu are nevoie de libertate și independență"...*

● *Cifre sud-coreene: 6.000.000 șomeri, 3.000.000 de țărani înfometați, 1.500.000 tuberculoși, 64,6 la sută din întreprinderile industriale și-au redus sau, pur și simplu, și-au sistat producția în decurs de numai șase luni.*

● *Ziarul „New York Herald Tribune", comentînd „criza de popularitate" a actualului guvern canadian, citează cîteva cauze ale nemulțumirilor populației: anularea de către guvern a reducerilor de impozite ce fuseseră promise, scăderea prețurilor la care statul cumpără produsele agricole ale fermierilor și dependența industriei aviatice canadiene față de cea americană, fapt care determină concedierea masivă de muncitori din uzinele de aviație canadiene.*

● *Șahul Iranului, care în timpul turneului său prin Europa s-a lăudat, nu o dată, că tronul său este de neclintit, are acum — reîntors în țară — tot altfel de prilejuri de a se vedea dezmințit. În legătură cu aversiunea tot mai fățișă a poporului iranian față de regimul șahului, ziarul „Scotsman" scrie că acesta „își pierde orice popularitate și este critică cu severitate pentru că își consacră prea mult timp plăcerilor". Unii îl compară cu Faruk, fostul rege al Egiptului. Se mai poate spune că tronul șahului este de neclintit?*

● *Și dictatorul sud-vietnamez Ngo Dinh Diem se vrea stăpîn pe situație dar, după părerea agenției americane „United Press International", situația din Vietnamul de sud devine din ce în ce mai nesigură. În ciuda regimului polițienesc și a operațiunilor de curățire efectuate în ultimele șase luni, forțele de opoziție, constituite în detașamente de gherila, hărțuiesc necontenit autoritățile locale sud-vietnameze.*

● *Comunicatele franceze de pe frontul algerian anunță zilnic „mari pierderi ale inamicului". În schimb, guvernul provizoriu al Republicii Algeria declară că în prezent Frontul de Eliberare Națională al Algeriei dispune de o armată de 100.000 deoameni, înzestrată cu armament modern.*

● *„New York Times" constată, într-un amplu comentariu, o descreștere simțitoare a puterii de cumpărare a dolarului. „Astăzi — scrie ziarul — cu un dolar se cumpără abia jumătate din cît se cumpăra în 1939"*

● *Situația economică din ce în ce mai grea a Spaniei franchiste silește guvernul de la Madrid să recurgă la o serie de noi împrumuturi, printre care și un credit de 60.000.000 de dolari din partea Fondului Monetar Internațional. Printre condițiile puse înaintea de această instituție pentru acordarea creditului se află și aceea care îl obligă pe Franco să ia noi „măsuri de austeritate". Ceea ce echivalează cu o creștere automată a prețurilor și nou dezastru de pîrpărate...*

● *Unul din ultimele numere ale revistei franceze „Témoignage» et documents" a fost confiscat de autoritățile pariziene. Motivul? Numărul era închinat memoriei avocatului Ould Aoudia, care a fost asasinat recent, în ajunul unui proces în care urma să pledeze în favoarea unui grup de cinci tineri algerieni.*

● *O statistică întocmită de poliția niponă arată că numai într-un interval de trei luni au fost înregistrate în Japonia peste 600 de cazuri de asasinate, 16.469 cazuri de atacuri banditești, 11.160 de acte de violență, 1.223 de cazuri de siluiri etc.*

● *S-a întîmplat în zilele noastre: trei africani bănuiți de furt au fost arestați de către polițiștii sud-africani și anchetați după cum urmează: toți trei au fost înfășurați cu capul în jos de copaci și bătuți cu sălbăticie. Apoi polițiștii au înșfăcat pe unul dintre negrii „anchetați" și i-au legat fiecare picior de cîte un automobil. Momentul „culminant" al barbarei isprăvi a fost acela cînd cele două mașini au pornit în direcții opuse, sfîrtecînd trupul victimei.*

D. B.

BILANȚUL LUI..

TRANSFUGUL: 15 ani de cînd nu mi se mai potrivesc socotelile de aici, cu cele „de acasă".

Desen de E. ARNO

PEISAJ VIETNAMEZ

Vietnamul nou învață...

Vietnam — pămînt fertil care produce orez și fructe tropicale, esențe prețioase de lemn și pietre scumpe, plumb și antracit, argint și apatită, aur și fier, cauciuc și piper...

Dar pe acest pămînt oamenii trăiau în bordeie de trestie care în anotimpul ploios serveau drept adăpost șerpilor și scorpionilor, păianjenilor veninoși, miliardelor de insecte. Un popor înfometat, hrănit timp de secole cu orez, pește, cartofi și ierburi. Am văzut la o expoziție o pătură care a servit unei familii timp de peste o sută de ani, trecînd din tată-n fiu...

Natura Vietnamului e și aspră, și blîndă. Dar foamea, și mizeria nu se datoreau numai inundațiilor și secetei, taifunurilor și epidemiilor, ci faptului că, timp de aproape un secol, Vietnamul a fost o colonie.

La 2 septembrie 1945, o doză și după izbînda revoluției, a fost publicată „Declarația independenței". Să deschidem acest document istoric, scris cu sîngele a mii de oameni, cu sîngele, munca și curajul unui întreg popor.

„...Timp de peste 80 de ani, imperialiștii francezi au violat integritatea patriei noastre, au oprimat pe compatrioții noștri, batjocorind lozinca „Libertate, egalitate, fraternitate". Acțiunile lor au fost contrare idealurilor de umanitate și dreptate.

...Ei au construit mai multe închisori decît școli. Ei au asasinat fără milă pe patrioți, înăbușind în sînge răscoalele.

...Pentru a slăbi poporul nostru, ei l-au silit să consume opiu și alcool. Din punct de vedere economic, ei ne-au exploatat fără milă, sărăcindu-ne poporul și devastîndu-ne țara. Dar francezii au fugit. Japonezii au capitulat, Împăratul Bao-Dai a abdicat. Poporul nostru a sfărîmat cătușele care ne fereceaseră vreme de un secol și și-a cucerit independența patriei. Pe de altă parte, poporul nostru a răsturnat monarhia seculară, instaurînd în locul ei republica democrată de astăzi"...

★

„...Colonialiștii n-au încetat vreodată să se laude cu „cultura" pe care au adus-o în Vietnam. Totuși, în această țară a fost creat, cu secole în urmă, cu mult înaintea Academiei franceze și a premiului „Goncourt", un „Templu al literaturii". Templul există și acum. Un gong de aramă și două spade de fier se află în fața intrării; ele păzesc templul de divinitățile rele. De la intrare te întîmpină sculpturi turnate în aramă: cocoșirei — simbolul fericirii și al liniștii; broaște țestoase — simbolul nemuririi; flori de lotus — simbolul frumuseții. Ele te fac să te gîndești la izvoral poetic și filozofic împede ce umple și acum sufletul vietnamezului. Pe lespezile de piatră din curtea templului se gravau din vremuri străvechi numele cîștigătorilor de premii literare. Din înălțimea unui turn, candidații la consacrarea literară își citeau versurile printr-o pîlnie de bambus.

Alte vestigii ale trecutului, temple din Hanoi, sînt martorii istoriei seculare a unui popor pașnic care iubește munca și poezia.

Un vechi proverb vietnamez spune: „Lemnul de calitate face mai mult decît o pictură frumoasă; o inimă blîndă face mai mult decît un chip frumos".

★

...L-am văzut pe Ho Și Min. Se apropia încet, dar cu un pas sigur, cu capul ușor plecat, cufundat în gînduri. Acest om calm, care te face să te gîndești la un înțelept al antichității, îmbrăcat în tunică și sandale simple, este un exemplu tipic al curajului și eroismului de care poporul vietnamez a dat dovadă în cursul războiului de eliberare.

Înainte de a deveni „unchiul Ho", Nguen parcurgese o cale lungă și dramatică. El a fost ajutor de bucătar pe bordul vasului francez „Le Touche-Treville", apoi a lucrat la celebrul bucătar francez Escoffier la Londra, a fost pe rînd retușor la un fotograf din Paris, ziarist și personalitate politică.

În 1924, fiind urmărit de poliția franceză, reușî să scape și să ajungă în Uniunea Sovietică pe bordul unui vapor. Aici rămase puțin timp. În anul următor el se afla în China, unde luă parte la munca pentru înființarea Partidului Comunist Indochinez. Dar în 1927 Cian Kai-și trădă revoluția și începu prigoana împotriva comuniștilor. Nguen fu obligat să se refugieze din nou, de data aceasta în Siam, unde fu hărțuit încontinuu de poliția franceză. Apoi își deplasă activitatea revoluționară în China. În septembrie 1930, deveni conducătorul Partidului Comunist Indochinez. În 1933, Ho Și Min, care se numea pe atunci Nguen Ai Guoc, fu arestat la Hong-Kong. Începu anii de temniță și arestări. Adeseori trăia în ilegalitate, pîndit la fiecare pas de primejdia morții. Arestat de poliția Gomindanului, fu purtat cu mîinile la spate, timp de șase săptămîni, sub un soare arzător și ploi torențiale, din închisoare în închisoare. Dar revoluționarul vietnamez nu cedă, nu abdică nici un minut de la crezul și lupta sa.

Ho Și Min reuși să evadeze din închisoarea Linchon, din China. Începu al doilea război mondial. Unchiul Ho și tovarășii săi ridicară la luptă poporul vietnamez, conducîndu-l în Revoluția din August.

Unchiul Ho nu mai este tînăr, dar a rămas la fel ca altădată curajos și blînd, amabil și puternic, cu inima plină de dragoste pentru popor și de ură pentru dușman.

Și toți vietnamezii îi seamănă: ochii îi se umplu de mîhnire cînd își amintesc de tovarășii căzuți și îi se aprind de focul voinței cînd discută despre munca lor și lupta lor de mai, despre viitor, despre transformarea patriei lor.

★

Cian Ti rămase orfană de tînără. Trăia într-una din mahalalele Hanoiului. La 22 de ani, un muncitor de la aerodromul Gia-Lim o ceru de nevastă. Dar fericirea

Cu același spirit de abnegație pe care l-au manifestat pe fronturile de luptă, femeile vietnameze participă acum la bătălia pentru apărarea sănătății poporului. În fotografie, un detașament de activiste pe tărîm sanitar.

'959

— însemnări dintr-o călătorie —
de Bogomil NONEV

tinerei perechi fu de scurtă durată: soțul rămase fără lucru și, în 1946, fu ucis de francezi. Cian Ti a avut trei copii, doi au murit din cauza foametei și a bolilor...

Au trecut anii, țara a fost eliberată. Și iată ce-mi povestește această femeie blajină:

— Am urmat un curs de alfabetizare, pentru că știu că ignoranța ne face să trăim în întuneric — spune ea solemn, ca în fața unui microfon. Înainte eram pusă să semnez cîte un act, iar eu nu știam nici să citesc. Puneam degetul drept iscălitură, fără să știu dacă sînt înțeleasă sau nu. Acum știu să citesc bine și să scriu. Seara, acasă, stau și scriu.

— Și ce scrieți?...

— Ce scriu? Tot ce-mi trece prin cap. Descriu străzile pe care trec, viața mea din trecut și cea de azi, lacul... Exersez, ca să nu uit să scriu, și apoi am și alte motive...

Și ea adaugă cu mîndrie:

— Conduc acum un cerc de femei care au început să învețe, ca și mine, și sînt și președinta comitetului de femei din cartierul meu. Înțelegeți acum de ce trebuie să construim și să învățăm totodată, nu-i așa?...

La despărțire chipul femeii e luminat de o mare bucurie și fericire — fericirea de a fi găsit un nou sens vieții.

★

Aici totul e plin de poezie: numele oamenilor și păsărilor, numele aleilor și munților, ai arborilor și ai ierburilor, ai golfurilor și ai riurilor, ai templelor și ai străzilor.

Am întîlnit un erou al rezistenței, pe care-l cunoaște orice vietnamez. Numele lui este Duan Ti, ceea ce înseamnă „Suvoi de primăvară". Mi s-a vorbit despre o fată care, fiind cercetașă, a trecut de nenumărate ori liniile dușmane. Ea se numea Ti Mai sau „Floarea pădurilor"... Mi s-a povestit o întîmplare din război, care s-a petrecut în Vietnamul de sud.

„Odată un țăran plecă la război. Soția sa rămase singură cu fiul lor. În fiecare seară copilul întreba:

— Unde e tata? Se va întoarce vreodată?

Și într-o seară femeia își văzu umbra desenată pe perete. Ea o arătă copilului, spunînd:

— Iată-l pe tatăl tău.

Apoi războiul se sfîrși și tatăl se întoarse. Petrecea multe ceasuri stînd de vorbă cu fiul său. Și acesta îi povesti cum l-a așteptat și cît de bine era cînd tatăl venea seara. Chinuit de gelozie, soțul tăcu multă vreme, pînă cînd îi spuse într-o seară soției sale să plece. Ea plecă și, ajungînd pe malul unui rîu, se aruncă în valuri.

Bărbatul suferi mult. Într-o seară, arătîndu-i umbra desenată pe perete, copilul îi spuse tatălui său

— Tăticule, uite cine venea seara la mama...

Atunci tatăl înțelese. Îl luă pe fiul său de mînă și plecă în căutarea mamei. În zadar, ei se prefăcură în stînci..."

★

Curajoși și meditativi. Nu găsesc o definiție mai bună a vietnamezilor. Aici fiecare este ostaș și poet. Fiecare a luat parte la război și fiecare îndrăgește înserările calme și apusul soarelui, diminețile prospete și riurile largi.

Aci fiecare este un constructor, un om nou, înaripat de o cauză măreață. Iată de ce pe imensa hartă a lagărului socialist strălucește cu scînteieri de rubin și steaua R.D. Vietnam.

O bogată contribuție la dezvoltarea economică și industrială a țării o are Uniunea Sovietică. Și această centrală electrică a fost realizată cu frățescul ajutor dat de poporul sovietic.

Sărbătoare la Hanoi.
Fotografie de Hilmar PABEL

CĂLĂTOR INTERASTRAL *sau* VOIAJOR COMERCIAL?

de Lascăr SEBASTIAN

Mai întîi și-ntîi, faptul sec. Secretara „grupului Adamski" din Olanda l-a încunoștințat pe George Adamski — cetățean american — că la conferințele lui, anunțate la Haga și la Amsterdam, a fost invitată și regina Iuliana. Prin secretarul său particular, dl. Vanderholven, majestatea sa a binevoit să răspundă invitației printr-o contrainvitație. Adică a răspuns: „Nu pot veni, dar dacă dl. Adamski vrea să vină să mă vadă la castelul de la Soesdijk, îl voi primi cu plăcere". Dl. Adamski a ținut să facă această plăcere suveranei Țărilor de Jos și, deci, audiența la castel a avut loc. Însă înalta întrevedere a iscat scandal. Presa olandeză e indignată. Ba un ziar — zelos în a apăra demnitatea regală — a mers pînă acolo încît a înfierat faptul că regina „s-a întîlnit cu un clovn de chermeșă ca acest domn Adamski, care n-ar trebui să obțină acces la curte". Totuși, dl. Adamski ieșind de la castel, unde a stat mai bine de o oră, și întrebat fiind despre impresii, a declarat imperturbabil și profund: „Regina e foarte simpatică". După care a acordat și un interviu televizat.

Mărturisim că nu înțelegem indignarea presei. Ce este jignitor în niște conferințe pe care le ține un cetățean american în Olanda, în invitația reginei Iuliana la castel, în niște declarații și într-un interviu televizat?

Nouă, personal, dl. Adamski ne este cum i-a fost lui regina: foarte simpatic. Căci dintotdeauna am avut slăbiciune pentru marii iluminați. Or, dînsul e iluminat mare. De unde îi vine iluminarea? De la faptul că are contact permanent cu Venus prin mijlocirea unor farfurii. Firește, farfurii dintr-acelea zburătoare. Dacă n-ar fi zburătoare, oricît ar fi ele de farfurii, n-ar putea să înlesnească contactul d-lui Adamski ori al nu importă cui cu Venus. Căci aici nu-i vorba de zeița frumuseții antice, ivită din spuma mării, sau de statuia ei, găsită fără brațe la Millo. Nu. Aici e vorba chiar de luminoasa planetă Venus din sistemul nostru solar. Deci, dl. Adamski este un călător interastral. Chestia stă așa. Cum îl apucă pofta de călătorie, dumnealui se așează frumos ca o plăcintă în farfurie și, cît ai zice pis, hop-țop în Venus! Se satură de Venus? Nimic mai simplu: ia farfuria și se-ntoarce pe Pămînt. O dată ajuns pe Pămînt, ține conferințe în America, în Anglia, în Australia, în Noua Zeelandă, în Anglia, în Olanda, vizitează castele regale, face declarații, dă interviuri televizate și scrie o carte chiar în englezește: „Flynd Sauce have landed". Adicătelea: „Farfuriile zburătoare au aterizat".

Și noi trebuie să-l credem. Și de ce nu l-am crede? Dl. Adamski e un bărbat serios. Are 68 de ani. E bine îmbrăcat și bine hrănit. Arată ca un adevărat businessman american. În tinerețe a trecut prin tot felul de meserii. Între altele, în California a fost vînzător de hot-dogs sau, cum s-ar zice, cîrnați prăjiți. Cînd a terminat marfa, s-a călugărit. Da, a îmbrăcat rasa monahală timp de cîțiva ani. Nimeni n-a putut să precizeze ce anume l-a determinat mai mult să ia contact cu Venus: evlavia sihastră sau cîrnații? Noi înclinăm spre cîrnați, deoarece e clar pentru toată lumea că am călca în străchini dacă am crede că evlavia poate să stea în farfurie, cîtă vreme cîrnații — ba! Totuși — mai știi? — pe niște farfurii zburătoare evlavia e-n stare să stea ca un cîrnat.

Problema e mult prea complicată și ne depășește. Așa că ne lăsăm păgubași a o dezlega.

Oricum o fi, dl. Adamski a rezolvat o mare problemă care neliniștește știința de cînd e ea. Anume: există viață și pe alte planete? La care zburătorul nostru pe farfurii răspunde ritos și fără să clipească: Există! Și nu numai că există, așa, viață în genere — să zicem cu gușteri și cu guguștiuci — dar există chiar oameni. Și nu oameni de doi bani jumate, ci chiar profesori. Căci, iată — și aici nu mai poți să zici nimic — în vizitele pe care le face în Venus, dl. Adamski a întîlnit și a stat totdeauna de vorbă cu un important personaj venerian, pe care dînsul îl denumește Marele Om al Spațiului. Și dacă a stat de vorbă cu Marele Om, asta înseamnă că e om și că există. Cum însă vînzătorul de cîrnați îl mai denumește — pentru greutatea lucrului — și Marele Profesor, asta înseamnă că pe alte planete există și profesori. Rămîne, într-un viitor apropiat, să stabilim dacă există și elevi, repetenți sau altfel.

O dată tranșată chestia „pluralității lumilor", mai avem să vedem care-i „cea mai bună dintre lumi". Se știe că bătrînul filozof german Leibnitz a demonstrat, cu o logică de fier, că „cea mai bună dintre lumi" este lumea noastră pămînteană. Se mai știe însă că bătrînul filozof francez Voltaire, cu o ironie nu de fier, ci foarte suplă, a răsturnat logica lui Leibnitz în povestirea ghidușară și tragică avînd ca titlu *Candide*. Ei bine, astăzi bătrînul domn Adamski vine cu argumente tari în sprijinul lui Voltaire și împotriva lui Leibnitz. Vai! Nu lumea noastră e cea mai bună dintre lumi, deși conține atîția profesori! Căci iată ce i-a spus Marele Profesor din Venus călugărului cîrnățar interastral (reproducem după propria sa carte):

„Pămîntenii au început să ne cam sicîie cu atomii lor. Trebuie să te duci să-i vezi, George, și să le expui puțin ideile noastre..."

De aici se trag conferințele lui Adamski prin sumedenia de țări capitaliste, unde dînsul găsește, în anume cercuri, destui gușteri și guguștiuci care să-l creadă.

Acum, ce-i drept, n-avem nici o dovadă, afară de propriile sale spuse, că dl. Adamski a umblat cu farfuria prin Venus. Clar este că umblă cu farfuria întinsă pe Pămînt. Să cîștige omul un ban. Totul e să afle oameni sătui de plictis și blazare, dornici să aibă știri proaspete de la marii profesori din Venus — și el i-a aflat. Ca și în Olanda, în vreo douăzeci de țări apusene au fost înființate „Grupuri Adamski", unde unii practică adorația pentru cîrnățarul devenit mesia veacului, atît de mult așteptat.

În materie de mesianism, noi nu ne pricepem. Dar putem afirma cu tărie că dl. Adamski — chiar dacă n-are nimic mesianic — e un mare patriot yankeu. Văzînd omul că în America sa eșuează atîtea încercări de lansare a rachetelor interastrale, ce și-a zis? „Onoarea trebuie salvată!" Și s-a urcat în farfurie. Asta nici nu costă nimic și e și un „business" excelent. Nu bagi capital și scoți totuși procente. Se poate afacere mai bună?

Atunci, la ce bun să ne supărăm, ca alde ziarul olandez? Cîtă vreme a izbutit omul să cîștige public în Statele Unite, în Australia, în Noua Zeelandă, în Anglia și chiar în Olanda, e o naivitate să te superi că a găsit public și la curtea regală a Țărilor de Jos.

De ce poate să ne fie simpatic un voiajor comercial, iar un călător interastral nu?

Întreb și eu, așa, că tocmai n-am ce face...

DIN SUMARUL UNUI ALMANAH

Se numește „Calendarul soldatului german pe anul 1959" și a apărut, bineînțeles, în Republica Federală Germană. Răsfoirea lui prezintă un singur merit: readuce în memorie fragmente din istoria unui trecut nu prea îndepărtat al militarismului prusac.

Iată cîteva mostre.

1) În 1944 feldmareșalul Keaselring ordona în Italia „Săptămîna sîngeroasă", avînd drept scop masacrarea tuturor partizanilor și a oricăror alți italieni suspectați de simpatii democratice și de ură antifascistă; în 1959, fotografia aceluiași feldmareșal, în uniformă nazistă și cu crucea de fier bălăngănindu-i-se ostentativ la gît, apare pe prima pagină a „Calendarului soldatului german".

2) În 1942 așa-zisul poet Hans Baumann, scrib oficial al „Hitlerjugend"-ului, scria asemenea „versuri": „Regiunile sălbatice de peste hotare/ nu ne sperie/noi vom da acestor regiuni/cu arma și cu plugul,/un chip german./Vîntul suflă spre Răsărit". În 1959, știind că-i... suflă același vînt războinic, Baumann „compune" o „poezie" închinată țelurilor cotropitoare ale aceluiași militarism. Iar vîntul revanșard care bate la Bonn îl împinge producția „literară" taman în paginile sus-citatului almanah.

3) În 1941-1944 generalii hitleriști au adunat o colecție întreagă de înfrîngeri. Din Stalingrad pînă la Berlin ei au lăsat în urma lor nu numai ruinele fumegînde ale orașelor și țărilor cotropite, nu numai milioane de victime din rîndurile antifasciștilor și ale cetățenilor popoarelor pe care au vrut să le subjuge, dar și milioane de morminte ale oștașilor Wehrmachtului zdrobit de eroica Armată Sovietică. Acum ei se fac a uita toate acestea și-și publică în „Almanah" amintirile „frumoaselor" momente ale campaniei. Despre ocuparea Franței, despre alicele de șampanie goalte la Paris și la Bruxelles, despre atîtea și atîtea „momente glorioase"!...

Dar despre Stalingrad nu-și amintesc?...

4) Almanahul mai cuprinde și rubrici de „informații". Axate, bineînțeles, pe „frumoasele tradiții militare" germane. Din acestea, aflăm, de pildă, că în prezent în Germania occidentală activează nu mai puțin de 1.200 organizații militariste — asociații ale foștilor soldați și ofițeri din hoardele lui Hitler — dintre care 35 sînt formate din foști ucigași din batalioanele S.S.

Scopul tuturor acestora e lesne de înțeles: să mențină treaz gustul crimei și al revanșei. Dar editorii almanahului, care se fac că au uitat de Stalingrad, nu țin seamă de multe elemente care-i vor împiedica să-și atingă țelurile criminale. Spre deosebire de 1939, poporul german, care a cunoscut teroarea bîtleristă și înfrîngerea militară, se împotrivește astăzi tîrîrii sale într-o nouă aventură războinică. În plus, într-o parte importantă a Germaniei — în R.D. Germană — a fost instaurată puterea populară, care a constituit și consolidat un stat muncitoresc-țărănesc puternic.

Dar mai ales ei se fac a uita că astăzi există un lagăr socialist puternic, de nebiruit, care are în frunte pe Uniunea Sovietică, forța uriașă care a sfărîmat mașina de război hitleristă și care este oricînd gata să zdrobească orice nouă aventură revanșardă.

SCRIITORI și CĂRȚI

SÎNGELE ȘI APA: CORNELIU LEU*)

Cu „Sîngele și apa", tînărul scriitor Corneliu Leu e la a patra carte de proză. Deci, la atributul tinereții își mai poate adăuga, fără teamă de deziminţire, și pe acel al hărniciei, ţinînd seama că de la debutul său nu au trecut nici patru ani. Dar recentul său volum — cuprinzînd nuvele și schițe — vine să confirme încă o dată nu numai hărnicia, ci și talentul scriitorului. Remarcăm și de astă dată însușirile de bun portretist ale prozatorului, destăinuite mai cu deosebire în primul său roman „Ochiu' dracului", precum și nervul său epic, resimțit mai pregnant în cel de-al doilea roman, „Virsta de aur". Așa că „Sîngele și apa" întrunește cele mai meritorii trăsături scriitoricești ale lui Corneliu Leu; fără îndoială că nu ultăm a numi printre acestea, ci dimpotrivă o așezăm la loc de frunte, și pe aceea aflată în interesul și pasiunea scriitorului pentru actualitate, pentru sezisarea unor momente grăitoare din lupta și victoria noului asupra vechiului.

„Sîngele și apa" este o carte puternic ancorată în actualitate, paginile ei izbutesc să ne înfățișeze cîteva chipuri de oameni înaintați ai vremii noastre, prezentați viu și convingător. Din prima povestire, care dă și titlul cărții, reținem figura comunistului Drăgan Gavrilă, muncitor în portul Constanța, pe care — în zilele imediat următoare eliberării patriei noastre de sub jugul fascist — îl vedem acționînd cu inteligență și dirzenie împotriva reprezentanților locali ai partidelor „istorice", care sabotau prevederile armistițiului încheiat cu Uniunea Sovietică, îngreunînd astfel lupta împotriva hitlerismului. Nimic convențional în întruchiparea artistică a acestui luptător; simplu, dar cu atît mai impresionant în eroismul său, firesc în acțiunile lui hotărîte, deoarece acestea sînt puse în mișcare de înțelegerea adîncă, organică, a unei cauze drepte; nu lipsit de umor și bonomie izvorîte, egal, dintr-o mare candoare sufletească, Drăgan Gavrilă, datorită calităților sale, este ales, de masele înșurubate, primar al orașului. Pentru eroismul acestui comunist este semnificativ, printre altele, momentul asaltului primăriei, acțiune în care populația este condusă de Comitetul județean de partid. Scena se desfășoară fără grandilocvență și ostentație; în fața unui detașament de marinari gata să tragă la comanda ofițerilor, Drăgan „o zbughi prin mulțime, deodată, repede, ferit, cu capul în jos, ca un elev care fuge din rînd și-i sigur că profesorul îl va chema înapoi" La apelul lui pornit din inimă, soldații lasă jos armele. Încîntat, un ofițer trage întreg încărcătorul unui revolver în mulțime. Rănit la braț, Drăgan își ia în primire, cu aceeași fermecătoare și umană simplitate, postul de primar.

Modul în care e prezentat

Drăgan din „Sîngele și apa" e caracteristic și pentru eroii din celelalte povestiri cuprinse în carte. Corneliu Leu îi definește nu prin gesturi mari, retorice, nici prin spectaculosul acțiunilor; eroii lui pozitivi se comportă firesc, potrivit convingerilor și concepției lor despre viață. Însoțiți de autor cu discretă simpatie și dragoste, ei izbutesc să ne emoționeze. Grija afectuoasă pe care o depune mama „directorului mortilor" pentru a nu-și stingheri, prin vizita ei, fiul de la treburi, nu e numai manifestarea unei duioase dragoste materne, ci și înțelegerea clară a rostului social, obștesc, al îndatoririlor pe care acesta le are. În „Tovarășul Roșca și urmașul său" sînt urmărite — cu umor, dar deferent — reacțiile afective ale unui activist de partid mutat în alt sector de activitate, trecătoarea melancolie de care e cuprins „ă ivarășul Roșca" la vestea schimbării sferei lui de muncă sugerează pasiunea și devotamentul cu care slujesc cauzei poporului activiștii de partid. În „Cicatrice" — una din cele mai frumoase schițe ale cărții — reconstituim întreaga personalitate a inginerului sovietic Mihail Gavrilovici Cebîșev doar printr-un singur moment, surprins deosebit de sugestiv de scriitor. Oaspete al țării noastre, fostul tanchist în Marele Război pentru Apărarea Patriei revede, emoționat, după trecerea a 14 ani, locurile unde a luptat pentru eliberarea de sub cotropirea fascistă. Eroismul făcînd casă bună cu o mare gingășie sufletească, spiritul său sociabil, generos, bucuria ce o încearcă atunci cînd vede că pe locurile altădată pustii se înalță construcțiile socialismului sînt cîteva din trăsăturile care fixează, cu o maximă economie de mijloace, chipul lui Mihail Gavrilovici.

Dîndu-ne satisfacția unei îmbucurătoare evoluții scriitoricești, „Sîngele și apa" ne prilejuiește totuși și un repros. E vorba de o oarecare grabă care-l împinge pe Corneliu Leu în a nu insista suficient pentru finisarea imaginii artistice. De aceea ni se pare schematică și, deci, mai puțin convingătoare povestirea „Fiul risipitor"; aici figura eroului central nu e de ajuns de adîncită și hotărîrea lui de a merge pe o cale dreaptă nu e întru totul motivată. Luînd însă în considerație reușita schițelor — sumar prezentate în rîndurile de față — să ne fie îngăduit îndemnul ce i-l facem tînărului scriitor de a stărui și mai departe pe șantierul genului scurt, atît de apt să surprindă operativ, sub semnul artei autentice, momente semnificative ale noii noastre realități socialiste.

Traian STOICA

*) E S.P.L.A., 1959.

O PICĂTURĂ DE CERNEALĂ

ZVOLEN

de Tiberiu UTAN

La sud de Banska Bistrița, cale de 15-20 kilometri, mica noastră formație (Marcel Breslașu, prof. Al. Duma, Milota Sidlova și Stanko-bucl, șoferul), în dimineața zilei de 29 iulie, a ajuns în Zvolen. Orașelul își trăia drestul de agitat orele matinale ca în toate orașele Slovaciei, în plină construcție socialistă, camioane grecoase se tîrau pe străzi sub povara diferitelor materiale de construcție, cvartaluri întregi erau împrejmuite de cofrajele macaralelor. La Kremnița vizitaserm cu o zi înainte impunătorul monument ridicat întru amintirea partizanilor slovaci masacrați în pădurea vecină de către hitleriști și slugoiii lor și încă acolo Stanko ne povestise despre Zvolen:

Și în satul meu au luptat armatele românești. Cei căzuți acolo odihnesc tot în cimitirul militar din Zvolen

Străbatem Zvolenul în goana mașinii ieșim prin partea nord-estică a orașului, urcăm o ușoară colină și oprim. Lîngă cimitirul eroilor sovietici, cimitirul eroilor noștri căzuți în același război dezrobitor și drept. Întindere de morminte împrejmuită de un zid protector, morminte comune, cu cîte 30-40 de nume. Ne însemnăm cîteva din ele: Cotiga Mihai, soldat, căzut la Brezno. Chindișan Alexandru, caporal, căzut la Vyline; locotenent Bucșeneanu Nicolae, căzut la Banska Bistrița Mii de ostași români și-au dat viața pentru zdrobirea fascismului, pentru libertate și pace, mii și mii dintre ei dorm somnul eroilor în acest cimitir cu alei pietruite, îngrijit cu toată dragostea și recunoștința pe care o merită cei neînfricați în lupta dreaptă. Pe monumentul ce domină colina citim cu emoție: „Glorie veșnică eroilor români căzuți în luptele pentru eliberarea Republicii Cehoslovace de sub jugul fascist, 1944-1945"

Părăsim Zvolenul după un ceas și mai bin ndreptîndu-ne spre munții Tatra, pe care ostașii unt t-au străbătut încarcînd-se de glorie Multă reme încă repet „Zvolen", și în sufletul meu numel stui oraș răsună cu profunzime de orga

CANGRENA

de Haralamb ZINCĂ

Către sfîrșitul romanului „La condition humaine", un personaj — bătrînul și înțeleptul Gisors — presimțind parcă evoluția de mai tîrziu a autorului, spune. „Poți să îngeli mult timp viața, dar, în cele din urmă, ea sfîrșește prin a face din noi ceea ce sîntem predestinați să fim".

Cuvinte de aur.

Malraux este unul dintre acei intelectuali ai Franței care a încercat multă vreme să înșele viața și care a terminat prin a fi ceea ce este — un politicianist burghez. Dacă ieri Malraux mai încerca însă să apară în ochii „omului de pe stradă" drept un apărător înfocat al „libertății individuale", astăzi, oricît s-ar bate în piept în jurul aceleiași probleme, nimeni nu-i va mai lua în serios (Perioada înșelării vieții s-a încheiat). Într-adevăr, cine ar mai putea să-i mai ia în serios, judecînd după cele petrecute, nu de mult, în Franța? Să recapitulăm faptele.

În anul 1957, apare la Paris cartea „Tortura" a lui Henri Alleg — document revelator în legătură cu atrocitățile săvîrșite în Algeria de parașutiștii diviziei a 10-a franceze. Documentul este cu atît mai senzațional și mai convingător cu cît eroul cărții este însuși autorul. Să deschidem cartea la întîmplare și să citim. De pildă, la pagina 31 (ediția românească — N.A.).

„M-au împins în bucătărie și m-au pus să mă lungesc între mașina de gătit și chiuvetă. Lo... mi-a înfășurat cleștele într-o cîrpă udă; apoi le-a legat bine cu o sfoară. După aceea m-au ridicat și m-au agățat cu capul în jos de bara de fier de deasupra chiuvetei. Numai degetele mîinilor atingeau podeaua. S-au amuzat o clipă legîndu-mă de la unul la celălalt, ca pe un sac de nisip. L-am văzut pe Lo... care, la înălțimea ochilor mei, aprindea încet o torță de hîrtie. S-a ridicat și deodată am simțit flacăra cum îmi arde sexul și picioarele... M-am ridicat printr-o contracție atît de puternică a mușchilor mijlocului, încît l-am izbit pe Lo... A reluat operația de la capăt o dată, de două ori"...

Așa cum reiese din mărturisirile lui Alleg, parașutiștii din divizia a 10-a au izbutit să-i egaleze pe elevii școlii lui Hitler și Himmler. O asemenea carte nu putea să nu zguduie sufletul plin de demnitate al francezului. Și nu numai al francezului. Crimele autorităților franceze din Algeria erau, de astă dată, dezvăluite în fața întregii omeniri.

Așa cum era și firesc, premergătorii guvernului lui De Gaulle au declarat război și cărții lui Henri Alleg. Cartea a început să fie urmărită, interzisă, confiscată. Însă prea tîrziu. Cartea fusese răspîndită. Imaginea Algeriei însîngerate nu mai putea să fie ascunsă.

Deci, se cuvine să reținem: o carte și un scriitor urmăriți. Deci, guvernul de atunci al Franței atenta la „libertatea individuală" a lui Henri Alleg. Au început protestele. Din rîndul acestor proteste se detașează o scrisoare ce se ridică cu deosebită vehemență în apărarea cărții „Tortura" și a autorului ei. Scrisoarea poartă trei semnături grele: Sartre, Mauriac și Malraux.

Faptul că în 1957 autorul romanului „La condition humaine" a semnat scrisoarea, nu ne uimește. În decursul vieții, Malraux a semnat mult prea multe scrisori (Înșela viața). Să urmărim însă ce se petrece în anul 1959 cu acest vajnic apărător al „libertății individuale", care, de astă dată, se vede ajuns ministru în guvernul De Gaulle

Poliția pariziană este sesizată, după expresia anumitor cercuri burgheze, ca fiind cea mai „liberală" din lume, poliție care, arestînd, respectă cică și „libertatea individuală"; poliție care, pasămite, nu va folosi niciodată forța (adică tortura) pentru a smulge arestatului declarații. Iată însă că această poliție „ideală" arestează la Paris patru studenți algerieni. Arestații tac, nu mărturisesc „crimele" făptuite. Atunci poliția recurge la anumite „metode" — studenții sînt supuși unei torturi barbare. Faptele poliției formate la școala „libertății individuale" n-au putut fi ascunse. Un scriitor francez se alarmează. Pornește anumite investigații și scrie o carte intitulată sugestiv „Cangrena". Acest scriitor este Jean-Paul Sartre, iar cartea lui demonstrează o idee: „cangrena" se întinde; ceea ce înșelate puteau să fie socotit doar un „fenomen algerian" începe, în condițiile actualului guvern, să devină un „fenomen francez". Într-un cuvînt, „cangrena" a trecut Mediterana.

Ca și cartea lui Alleg, „Cangrena" a stîrnit senzații. Iar autoritățile franceze hotărăsc interzicerea și confiscarea cărții. Încep protestele. Se așteaptă și protestul lui Malraux. Doar era atacată libertatea cuvîntului scris. Dar, de astă dată, Malraux, ministrul, sfetnicul generalului, a închis ochii și a tăcut. De ce oare? Explicația acestei tăceri nu este de loc anevoioasă. Cartea lui Sartre atacă înseși principiile politice ale guvernării gaulliste. „Libertate-libertate, însă pînă aici..." Și iată-l pe Malraux contra lui Malraux, iată-l pe apărătorul „libertății individuale" acționînd în guvernul De Gaulle împotriva „libertății individuale". Fatalitate? Nicidecum. Fatalitatea în opera sa nu-i decît o perdea de fum. Dragostea pentru anumite „condițiuni umane" l-a împins în mlaștina slăbită a burgheziei. Astăzi Malraux nu mai poate înșela pe nimeni. Trădarea, ascunsă multă vreme îndărătul unei frazeologii captivante, a răzbit la lumină. Profilul moral al lui Malraux s-a conturat. De fapt, începuse să se contureze încă de pe vremea romanului „La condition humaine", cînd, un erou, exprimînd parcă gîndurile autorului, filozofa: „semenii mei sînt cei care mă iubesc fără să mă privească, care mă iubesc cu orice preț, care mă iubesc chiar în decădere, chiar în josnicie, chiar în trădare..."

Nu mai rămîne decît să stabilim cine sînt semenii lui Malraux. O vorbă românească din bătrîni glăsuiește: „Cine se aseamănă se adună". Așadar, în cazul acesta, putem spune că semenii lui Malraux — cei care-l iubesc — s-au adunat în divizia a 10-a de parașutiști din Algeria, în rîndurile acelora care, continuînd atrocitățile din Algeria, contribuie la extinderea cancrenei, adică a fascismului

...Și cum ajung la iarmaroc, încep a mă purta țanțoș printre oameni, de colo pînă colo, cu pupaza în mînă...

...Cocioaba de pe malul stîng al Bistriței, bărbatul, fața și banii din pădure, un țap și două capre slabe și rîioase... era toată averea trinucăi.

...Și după ce ne suim în căruță, supărați și plînși ca vai de noi, Luca Moșneagu, harabagiul nostru, și dă biciu cailor...

...Și dacă vedea omul și vedea că nu se poate descotorosi de mine cu vorbe, mă lua frumușel de bărbie... și-mi trăgea un pui de răbuială cu aceea, pe la bot...

...Cînd venea tata, noaptea de la pădure din Dumesnicu, înghețat de frig și plin de promoroacă ... îl spăriam sărindu-i în spate...

ILUSTRAȚIILE LUI
Eugen Taru
PENTRU VOLUMUL
AMINTIRI din COPILĂRIE
de
Ion Creangă

Nemuritoarele „Amintiri din copilărie" ale puiului de moldovean crescut pe malurile sprințarei Ozane l-au inspirat pe graficianul Eugen Taru, ilustratorul noii ediții a operei lui Ion Creangă în curs de apariție la Editura Tineretului, în realizarea unor planșe remarcabile.

Tipărite în culori la ofsetul „Casei Scînteii", ilustrațiile lui Eugen Taru completează, cu umorul savuros, autentic moldovenesc, caracteristic textului ce l-a inspirat pe grafician, imaginea pe care cu toții ne-am făcut-o despre oamenii și întîmplările, cu marile necazuri și micile bucurii, ce au populat copilăria genialului povestitor din Humuleștii Neamțului.

În paginile de față reproducem în alb-negru cîteva din aceste ilustrații.

...Ș-apoi carte se învăța acolo, nu glumă: unii cîntau din psaltichie, colea, cu ifos... pînă ce răgușiau, ca măgarii...

Băieții din brigada a șasea, în exercițiul funcțiunii lanurile acestei veri le-au dat mult de lucru. Se zice că Nichifor Moș (tractoristul din dreapta) l-ar fi luat-o mițel înainte lui Lazăr Rusalin (tractoristul din stînga). Dar nici Rusalin nu se lasă.

DOUĂZECI DE FECIORI

de George CIUDAN

Întreb pe un țăran din Miscа
— Au făcut treabă bună feciorii de la Fibiș?

— Domnule, unde taie ăia brazdă, moare piru', naiba moare...

Mă adresez unui bătrînel din Fiscut:
— Cum s-au lucrat fibișenii?
— Ală-s arginț viu, tovarășe.

Ziz vizitiului din Fibiș, care m-a scuit în cocie
— Du-mă, prietene, la feciorii care-s ca arginții viu.

— Cu plăcere, tovarășe inspector. Vă duc la a șasea.

Va să zică, iată-mă și „inspector"... N-are importanță. Principalul e că am ajuns la S.M.T.-ul din Fibiș (regiunea Timișoara). Mă prezint directorului stațiunii, un inginer tînăr, îi vorbesc în dialect bănățean și insist să-mi reconstituie faptele de întrecere între feciorii săi. Omul îmi povestește și pe urmă mă duc la brigada a șasea.

Am în față un fecior scund, Lazăr Rusalin. Îl poftesc la taifas. Cineva îmi șoptește
— Aștuia nu-i place să vorbească.

Un puști, trei planuri și un steag

Știți care e idealul tractoriștilor? Să lucreze pe U.T.O.S. De ce? Fiindcă această fuge pe ogor ,ca un automobil". De aceea cînd la S.M.T.-ul din Fibiș au venit tractoare U.T.O.S. (ultimul tip produs de Uzinele de tractoare din Or. Stalin) băieții s-au dus la brigadier cu sufletul la gură
— Șefule, am și eu un ideal: să-mi dai un U.T.O.S.

Dar idealul acesta nu puteu fi îndeplinit pentru fiecare tractorist. Lazăr Rusalin, din brigada a șasea, zgîrcit peste măsură la vorbă, numai atît a spus
— Și K.D.-ul e deștept. Să mor de nu-i deștept. Eu îmi fac eu ei idealul.
— Ce ideal, mă, Lazăre'
— Cel puțin două planuri într-o campanie
— Așta s-o spui lu' mutu'! Că doar n-oi fi tu cu stea în frunte.

Dimingul acesta a avut loc în ajunul începerii campaniei. Comunistul Aurel Moș, brigadierul de la a șasea, a făcut o ședință fulger extraordinară cu băieții săi. A vorbit scurt, fără floricele
— Băieți, vă propun trei lucruri. Primul să chemăm la întrecere toate brigăzile din stațiune. Al doilea să îndeplinim planul cu 150 la sută. Al treilea: să ieșim cu 15 zile înainte de termen.

Toți au fost de acord. Numai doi băieți din brigadă au spus
— Șefule, e frumos... da-i greu...

Lazăr Rusalin, care a vorbit cel mai puțin în ședință, la sfîrșit a adăugat
— Dacă nu se supără nimeni, rog să se treacă în procesul verbal: mă angajez să fac în campania aceasta două planuri și jumătate.

Bătălia a început. La sfîrșitul primei decade, o umbră de tristețe s-a întins peste brigada a șasea. Steagul de brigadă fruntaș în întrecere se oprise în brigada a doua. Aurel Moș, șeful de la a șasea, îar a făcut o ședință.
— Vedeți, mă, noi sîntem cu inițiativa și tocmai de la noi fuge steagul Parcă am fi niște demagogi.

Băieții s-au făcut ca varul. Lazăr Rusalin a stat cu fruntea proptită în palme un sfert de ceas. Șeful, Moș, l-a trezit din meditație
— Lazăre, tu te lăudai cu două planuri. Ce facem? Ne retragem angajamentul'
— Domnule, feri' Ce, noi ni-s de mămăliga'

Din seara aceea bătălia s-a desfășurat în toată legea

Steagul de tractorist fruntaș pe întreaga stațiune a ajuns la Liviu Bozon de la a-nșilin. Apoi a trecut la Cîncu Laie de la a doua și, în sfîrșit, la Lazăr Rusalin. Dar bucuria lui Lazăr nu ținu mult. Nichifor Moș (sînt doi Moș în stațiune...) l-a luat. Unii, mai bîzîitori, l-au lovit pe băiat în... ideal
— Lazăre, o să faci tu două planuri cînd s-o face tata protopop.

Lazăr Rusalin s-a sfătuit toată seara cu Homochi Ștefan, secretarul organizației de partid. A doua zi a cerut brigadierului să facă o ședință. Cine-l cunoaște îndeajuns spune că la ședința aceea Lazăr a depășit norma vieții sale la vorbire
— Am pierdut steagul pe stațiune Am 23 de ani. Nu mi-s babă. N-am eu cîné știe ce puteri...
— Și nici U.T.O.S. — i-o reteză unul.
— ...Nici. Da' vreau să mă fac candidat de partid. .

Băieții n-au mai glumit. Unul a zis
— Așta ne bagă pe toți la mare idee.

Nu știu dacă Lazăr l-a băgat pe toți la mare idee, dar știu că din seara cînd a pierdut steagul el a dormit mai puțin, a ascultat la radio „timpul probabil", a desfăcut K.D.-ul pînă la ultimul mărunțel, a pus într-un minut de zece ori urechea la inima lui și a zăbovit mai mult lîngă șenilele lui decît lîngă ochii iubitei.

Nu vreau să transform reportajul în proces de psihologie romantică, dar vreau să te anunț, scumpe cititor, că Lazăr Rusalin — care moare după cîntecele lui Vidu în cesurile de odihnă — a făcut în campania respectivă aproape trei planuri. Mai exact: 283,9%.

Soacra trebuie să aibă nivel politic

Nu știu cum reușește soacrele tinere atunci cînd nu te execuți întru totul dispozițiilor lor. Cele mai bătrîne însă vor să fie tot tradiționaliste, apelînd la dreptul de căpătîne în materie de ginere. Dacă nu mă credeți, întrebați-l pe tractoristul Iosif Foitic, fost recidivist în întîrzierile la întrarea în schimb.
— Mamă soacră, S.M.T.-ul din Fibiș e fruntaș pe regiune
— Bravo, maică' Să dea dumnezeu să fie fruntaș pe lumea întreagă'
— Așta-i cam greu.
— De ce, maică'
— Fiindcă eu întîrzii la fiece schimb . Dacă mă pui să mătur ograda, să dau la vaca..
— D-apoi lumea nu-i făcută dintr-un om, maica.
— Nu-i dintr-unul, dar dacă lipsește careva, tot e gaură.
— Fleac
— Fleac, da' ajung cu un ceas mai tîrziu.
— Mă, Iosife, ori ești ginere, ori te faci eu.
— Fă-mă' Dar să nu pierd întrecerea
— Bată-mă dumnezeu dacă zic să nu te-ntreci, da' mătură ograda și dă la vaca Nu ești ginere'
— Mi s. Da' întîrzii la S.M.T Dumneata nu ai nivel politic
— Ce-i ăla'

Iosif Foitic nu i-a explicat ce-i ăla nivel politic. A discutat însă chestiunea asta cu Ilie Munteanu, brigadierul de la a șaptea Acesta a găsit soluția. A trimis în cîteva rînduri pe cei mai buni tractoriști din brigadă ca s-o lămurească pe soacra lui Foitic de ce e necesar ca ginerele ei să nu întîrzie la intrarea în schimb
— Băieți, voi aveți o sarcină importantă și destul de grea. Trebuie s-o lămuriți pe soacra lui Foitic în așa fel, încît să aibă o altă atitudine față de ginere-su. Adică trebuie să-i dați oleacă de nivel politic.

Nu știu cum au lămurit-o băieții, dar știu că acum soacra lui Foitic, dis-de-dimineață, îl strigă lui ginere-su
— Iosife, vezi, maică, să nu întîrzii.

O nevastă nelămurită și o damigeană cu vin

Cea mai mare onoare a unui tractorist este aceea de a fi membru al gospodăriei colective. Gheorghe Faur, însă, pînă nu de mult nu s-a bucurat de onoarea asta. Era singurul tractorist din Fibiș care nu facea parte din gospodăria colectivă. Băieții îi tot dojeneau
— Gheorghiță, ai rămas singurul pe din afară Tu și cucul.
— Eva, mai copii. Eva e de vină.
— E vechi bancu', Gheorghiță. Tu ești moale.
— Ce vreți, mă, să trec peste liberul consimțămînt al muierii?

Într-o asemenea discuție cineva a strigat
— Zic să mergem cu agitația .

S-a băgat în discuție și Ilie Munteanu
— Exact Să mergem cu agitația la Gheorghiță Faur.

Gheorghiță Faur n-a stat nici o clipă pe gînduri
— Hai, mă, vorbiți voi cu ea dacă vă-s deștepți.
— Ce dai, dacă o convingem?
— O damigeană cu vin... Că pînă la urmă tot voi o dați. Că-mi cunosc eu muierea. Nu se bagă.

Întîi au plecat vreo trei însă. N-au făcut nimic S-au dus și a doua oară Tot nimic. Lui Ilie Munteanu i-a venit o idee: toată brigada să meargă cu agitația la nevasta lui Gheorghe Faur. Cerea ce s-a și întîmplat. Cum au deșteptenit tractoriștii sufletul nevestei lui Gheorghe Faur, nu știu Femeia n-a mai zis ba. Ce s-a făcut însă o altă întorsătură la sfîrșitul ședinței , nevasta lui Gheorghe Faur, prietenoasă și zîmbitoare, a adăugat
— No, mai rămîneți un pic, să va dau o damigeană cu vin
Careva a zis
— Păi, Gheorghiță trebuie s-o dea
— Da ce, numai el e deștept'

Precizări, pronosticuri

Am uitat să vă spun că în '58 S.M.T.-ul din Fibiș a fost fruntaș pe regiune iar acum băieții luptă să

întrecere pentru ca să depășească cerințele Ministerului Agriculturii și Silviculturii care a organizat concursul pentru titlul de cel mai bun tractorist. Băieții de la S.M.T.-Fibiș sînt la ora actuală în focul întrecerii pentru acest titlu. Unii precizează că acest concurs va fi cîștigat de Lazăr Rusalin; alții prorocesc acest titlu pentru Nichifor Moș. Alții, pentru Petru Bonta și Ladislau Iala, unii întrevăd steagul la Cîncu Laie... Brigadierul de la a cincea, comunistul Moise Milincu I. îmi spune că nici băieții lui nu se lasă mai prejos, deși-s dispersați în șapte comune și au cele mai grele condiții: la bogda și Chidia, cînd sînt călduri mari, pămîntul e ca cimentul; cînd plouă, ogoarele sînt de sălină — alunecă tractoarele pe ele ca sănile. Dar tractoriștii veghează. Bagă tractoarele cînd pămînturile nu-s nici ca sălina, nici ca cimentul. Indiferent dacă asemenea cesuri sînt la mijlocul nopții.

P.S. La închiderea ediției am primit o scrisoare din partea conducerii S.M.T.-Fibiș. Tovarășii ne spun că, recent, în focul întrecerii socialiste steagul de tractorist fruntaș pe stațiune l-a luat Ludovic Tornatchi. Nu fi amarît, Lazăr Rusalin! Așa-i întrecerea: aprinde dragostea pentru muncă nu într-un om, ci în zece, o mie, în sute de mii, în milioane de constructori ai socialismului. Nu fi amarît, felicită-l pe Ludovic Tornatchi. Mai știi? Ai toate șansele ca steagul să revină iar la dumneata.

În aceeași scrisoare pe care ne-a trimis-o, conducerea S.M.T.-Fibiș ne roagă să comunicăm cititorilor următoarea informație: Muncitorii, inginerii și tehnicienii stațiunii noastre, botărîți să sprijine din plin măsurile plenarei C.C. al P.M.R din 13-14 iulie a.c., s-au angajat să reducă prețul de cost per hectru de la 117 lei la 98,13 lei. Pînă la sfîrșitul anului ei vor realiza, de asemenea, la cherhanați și piese de schimb, o economie de 160.000 lei".

Scrisoarea conține și alte prevederi menite să sporească productivitatea și să scadă prețul de cost.

Din partea noastră spor la muncă, cu mîi de cai putere!

Rusalin MUREȘANU

DAR MAI PRESUS...

Nu, niciodată n-o să înceteze
Scumpii să-mi fie munții, omul, floarea
Și luptele de foc pe metereze
Și purpura ce-n zori o țese zarea.

Că dat îmi e să fiu legat de chipul
A tot ce-n viață-i bucură pe semeni,
De la mărunta gîză cît nisipul
La munții mari cu veșnicia gemeni.

Dar mai presus mi-e scumpă raza dreaptă
A stelei roșii ce-mi mîngîie fața,
Care mi-a dat puterea înțeleaptă
Să știu iubi, să pot iubi viața.

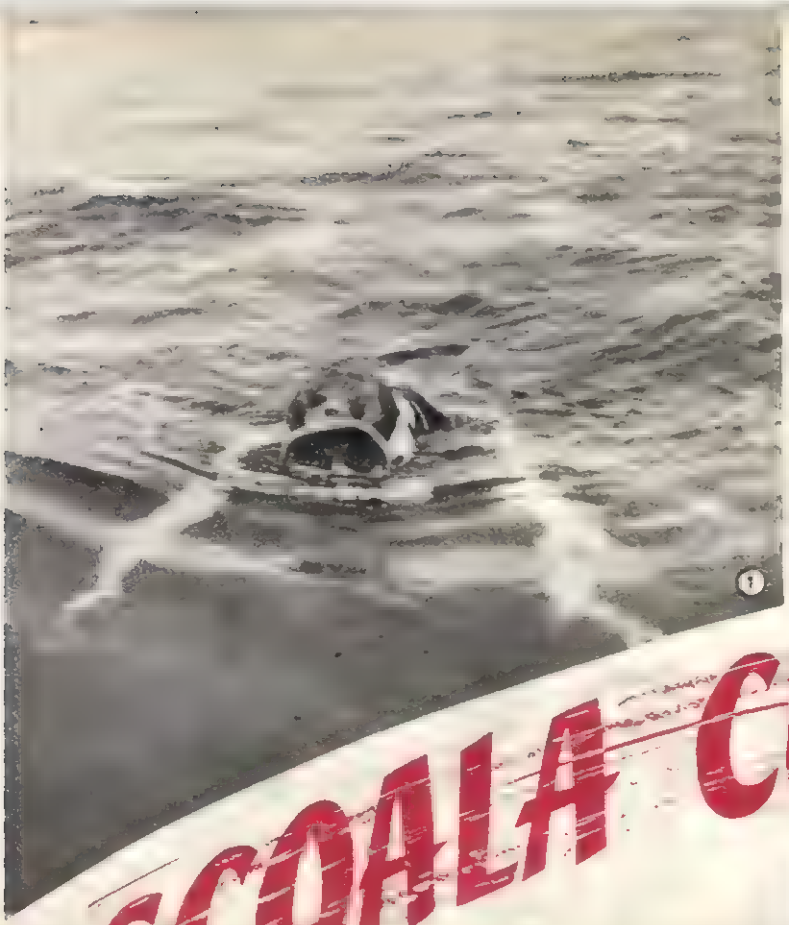

ȘCOALA CURAJULUI

de
Dragoș VICOL

... Adîncul necuprins și atît de misterios al apelor. Un înotător cindat pătrunde în această lume a tainelor și primejdiilor (foto 1). Între el și lumea de afară se așternu depărtări și nămeți de valuri. Vietăți necunoscutei îi ies în cale. Îl privesc cu ochi dușmănoși. Undeva, o caracatiță își ondulează tentaculele. Dar înotătorul submarin nu-și pierde sîngele rece. Își continuă drumul, străbate păduri de alge, trece prin colonii de vietăți rare, vînează, se luptă și, într-un tîrziu, iese la suprafață cu trofeele. Știința se va îmbogăți cu noi amănunte de seamă. Omul a cucerit noi lumi necunoscute.

... Priviți-l pe acest călăreț. Sare, o dată cu calul său, obstacole de 2,12 m (foto 2). Un pinten greșit, o poticnire, și cal și călăreț s-ar prăbuși. Și, totuși, nu se întîmplă nimic. Dimpotrivă, călărețul își înscrie în palmaresul îndrăznelilor lui încă o victorie.

... Mi-a fost dat să cunosc pe piscul Rarăului un om care escalada de două ori pe zi cel mai periculos ținut al Pietrelor Doamnei. E cioban. De mic copil face antrenamentul acesta, fără corzi, fără tîrnăcop, fără nimic. Îl invidiază și acum alpiniști din cei mai buni. Într-unul din anii trecuți ciobanul a-a bătut cu doi urși care-i atacaseră stîna. I-a ucis pe amîndoi...

... Sus de tot, în înălțimile albastre și necuprinse, înflorește deodată o corolă de mătase: o parașută (foto 3). Se leagănă apoi lin și coboară încet-încet spre pămînt. Dar pînă în clipa înfloririi ei un om s-a aruncat în gol, o inimă și-a oprit parcă bătăile în căderea aceea vertiginoasă, cerurile s-au rotit amețitor în priviri. Și, totuși, omul a rămas stăpîn pe sine, inima s-a potolit și s-a umplut de bucuria și mîndria succesului.

... Un avion sportiv se ridică în înălțimi, se rotește, face tumbe prin aer, coboară ca un bolid și, la numai doi metri de sol, țîșnește iar spre înalt (foto 4). O zecime de secundă pierdută l-ar fi putut face una cu pămîntul. Atît, o zecime de secundă, așa cum și pe tînărul acesta care sare de pe trambulină un calcul greșit cu o fracțiune de secundă îl poate nenoroci pentru toată viața (foto 5). Și, totuși, nu se întîmplă așa ceva.

An de an, zi de zi, îndrăzneții aceștia devin și mai îndrăzneți, succesele lor și mai mari. Ce-i face pe acești oameni să se ia de piept cu primejdia și s-o învingă? Ce-i face să-și cultive cu atîta pasiune îndrăzneala?

Am văzut niște motocicliști făcînd exhibiții periculoase pe ață, în plină viteză (foto 6). Am văzut oameni suspendați în văzduh lucrînd pe scările de funii ale unui elicopter (foto 7). Am văzut canotori pe bărci motorizate strecurîndu-se cu o viteză uluitoare printre alte ambarcațiuni, ca într-un uriaș slalom acvatic (foto 8).

Și, totuși, ce-i face pe oamenii aceștia să se ia de piept cu primejdia și s-o învingă? Ce-i face să-și cultive cu atîta pasiune îndrăzneala? Oare nu dragostea de patrie, dorința de a înconjura numele patriei cu izbînzi din cele mai strălucite? Patria le-a dăruit această splendidă școală a curajului

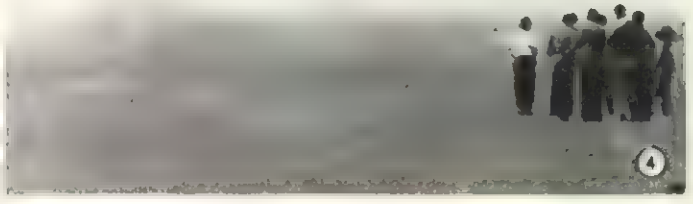

care este sportul de masă, sportul nou; patria le-a dăruit miile de terenuri şi aparate, de titluri şi medalii, alături de marea cinste de a fi sportivi ai Republicii Populare Romîne. Patria le-a dat şi le dă nenumărate prilejuri de a-şi valorifica îndrăzneala, curajul, pe stadioanele lumii întregi, de a cuceri titluri răsunătoare şi de a-şi desăvîrşi necontenit măiestria.

Drept recunoştinţă, tinerii aceştia, oameni ai uzinelor, ai şesurilor, ai şcolilor şi universităţilor, soldaţi şi ofiţeri, pătrund în adîncul apelor să descopere taine, cuceresc văzduhurile, pun stăpînire pe cele mai ameţitoare culmi, străbat distanţe, dau suflet şi îndrăzneală motoarelor, uimesc prin armonia mişcărilor gimnastice însufleţiţi de idealul de a înălţa numele patriei pe piscurile celor mai înalte performanţe. Alţii, mereu mai mulţi oameni ai curajului, se ridică de pe tot cuprinsul ţării.

Sportul nou este şi o şcoală a patriotismului.

RUBENS ŞI GRIGORESCU
în cele mai modeste cămine

Am vizitat un mic magazin — unul din zecile de magazine pe lîngă care bucureştenii trec zilnic. E vorbă de o librărie de un soi diferit decît ai celorlalte librării: unitatea de pe Bulevardul 1848 nr. 42, specializată în vînzarea reproducerilor de artă.

Un magazin mic dar cochet aranjat, care seamănă mai curînd cu o galerie de pictură decît cu un magazin. Pe pereţi, tablouri înrămate: reproduceri din Rubens şi Levitan, Grigorescu şi Şirato, Vasiliev şi Luchian, Aman şi Millet, Şişkin şi Rosenthal. Zeci şi zeci de lucrări valoroase, ale căror originale se află în muzeele din ţara noastră sau în cele din Uniunea Sovietică. Pe mese şi în puţinele rafturi, alte zeci şi zeci de reproduceri, albume, mape, nenumăratele ediţii de studii artistice cu reproduceri. Poţi sta în această librărie zile întregi să studiezi aceste copii de pictură celebre — aşa cum ai sta la Muzeul de Artă al R.P.R., la Ermitaj sau la Luvru: practic, nu vei termina niciodată, iar de sătura, nici vorbă...

Este deosebit de interesant să frunzăreşti marile albume şi să te opreşti asupra minunatelor reproduceri care redau în zeci de culori şi sute de nuanţe gîndurile şi simţămintele unor artişti inegalabili. Dar cel puţin tot atît de interesant este să urmăreşti publicul, cumpărătorii din acest magazin. Mulţi turişti străini, mulţi intelectuali, foarte mulţi ţărani — da, ţărani! — dar mai ales muncitori. Sute şi mii de muncitori care aproape totdeauna pleacă de aici cu un mic sul de hîrtie: o reproducere fidelă a unui tablou celebru pentru care a plătit... 3 lei. Sau un tablou caşerat şi încadrat într-o ramă de bun gust şi bună calitate, ce i-a fost pus la dispoziţie pentru 30 de lei.

Iată un mijloc minunat prin care uriaşe valori ale culturii ajung să împodobească cele mai modeste cămine.

★

Începutul este bun şi merită toate laudele. Dar cu o condiţie: lucrurile să nu se oprească aici. Din micul muzeu-librărie de pe Bulevardul 1848 lipsesc încă multe lucruri: în primul rînd nu sînt prezentate lucrările pictorilor noştri contemporani, lipsesc peisaje, flori şi naturi moarte ale clasicilor noştri (Andreescu, Tonitza, Luchian etc.), reproduceri după unele tablouri de faimă universală din Muzeul de Artă al R.P.R., de la Bruckenthal, din Muzeul de la Iaşi (există în aceste muzee lucrări de Rembrandt şi Tintoretto, Bruegel etc., care ar deveni în acest fel în şi mai mare măsură un bun al maselor). Mape conţinînd cîte 10 reproduceri volante există numai 3 — şi toate din Grigorescu: ar trebui să se continue cu tipărirea acestora. După cum, de asemenea, ar trebui să se continue, şi în ritm mai intens, reproducerile în culori pe cărţi poştale (pînă acum există doar 3 reproduceri, cîte una din Grigorescu, Aman şi Rosenthal).

Lipsuri inerente oricărui început. Ele pot fi însă remediate. O cere setea de cultură, setea de frumos a maselor. Şi este o lege a socialismului satisfacerea ei.

V. SAVIN

Angela CHIUARU

GLASUL TĂU *)

Fetei de odinioară al cărui rol l-am interpretat.

Da, am depădat jacheta veche
Şi pantofii vechi i-am azvîrlit
Însă glasul tău cel răzorătit
Îmi răsună încă în ureche.

Ochii tăi aprinşi îmi stau în faţă,
Lacrimile tale-mi ard în gît.
Pentru mine e un vis urît,
Pentru tine-a fost întreaga viaţă.

De aceea nu pot în cabină
Cu jacheta veche să te las,
Ci ne poartă-acasă-acelaşi pas
Şi mi-eşti pururi oaspete la cină...

AL TREILEA GONG

Gongul a bătut a treia oară
Şi cortina grea se înfioară...

Îmi lipsesc obrazul pentru-o clipă
De catifelata ei aripă

Şi ascult cum peste sala plină
Cu vibraţii largi de violină

Liniştea se lasă dintr-o dată.
Clipa mea temută şi-aşteptată.

Dă-mi putere vorbelor, să zboare,
Să s-aprindă-n stel, cu fiecare.

Să-şi înalţe lujerele crinii-mi
Către astrul fiecărei inimi!

*) Din carnetul liric al unui actor.

TORRE DEL GRECO:

- ITALIA LA ORA GREVELOR
- 400 DE MILIARDE PROFIT ŞI PĂRINŢI CARE-ŞI VÎND COPIII
- DE CE AU ÎNCREMENIT STRUNGURILE LA „FIAT" ŞI LA „ANSALDO-FOSATI"
- POLIŢIA ATACĂ
- MUNCITORII CONTINUĂ LUPTA

Există o fotografie luată nu de mult pe una din străzile Romei. Cîteva edificii impunătoare. Un ceas public. Un şir de oameni purtînd în spate pancarte. De pe pancarte, literele mari, negre, acuză: „Băncile care au cîştigat, numai în 1958, 400 de miliarde de lire refuză să îmbunătăţească salariile funcţionarilor..."

400 de miliarde de lire cîştig într-un singur an... Şi oameni care străbat străzile Romei purtînd pancarte acuzatoare... Şi ceasul care arată aproape ora 12...

Grevă.

Cine a dat semnalul?

Marinarii. Docherii. Metalurgiştii. Un milion de metalurgişti. Toţi marinarii şi docherii. Nenumăraţi funcţionari... S-au oprit strungurile la „Fiat" şi la „Ansaldo-Fosati". Au amuţit motoarele vapoarelor la Genua şi la Torre del Greco. Au tăcut maşinile de calculat în birourile marilor bănci.

Linişte.

Linişte, ca să se audă mai bine ce vor muncitorii la Roma, la Torino, la Triest, la Genua, la Torre del Greco: pîine, salarii omeneşti, dreptate socială.

Grevă.

Linişte.

Dar burgheziei nu-i place liniştea plină de clocot a grevei. Nu-i place să vadă vasele comerciale şi de pasageri legănîndu-se goale în porturi. Nu-i place să piardă — fie numai şi o neînsemnată parte a cîştigurilor — pentru că strungurile stau. Patronii trăiesc de pe urma muncitorilor (şi nu invers, cum scriu adesea ziarele din Roma!); ei au nevoie ca muncitorii să lucreze. Dar muncitorii s-au cam săturat să lucrezo pentru leafa de mizerie primită de la patroni. Muncitorii fac grevă şi demonstrează pe lîngă ceasurile care arată aproape ora 12...

Patronii fac apel la stat, la autorităţi. E doar statul lor. Sînt doar autorităţile lor. În porturi vin întăriri. Poliţia încearcă să-i evacueze pe marinarii de pe bordurile vaselor. Dar nu reuşeşte. Solidaritatea muncitorilor e mai tare. Pînă departe, la Marsilia, la New York sau la Melbourne, unde sînt ancorate vase italiene, marinarii se declară solidari cu cei din patrie. Patronii fac apel la hidra cu o mie de capete: presa democrat-creştină. Această presă zvîrle cu lături în muncitori, îi insultă pe marinari, ameninţă, spumegă. Totul e însă zadarnic.

Societăţile maritime se plîng justiţiei împotriva marinarilor. Marinarii, docherii, muncitorii n-au cui să se plîngă împotriva societăţilor. Ei trebuie să lupte. Şi luptă, continuînd greva... Ei cer contract colectiv, care să le asigure un salariu omenesc (vă vine să credeţi că în Italia secolului al XX-lea sînt oameni care îşi vînd copiii pentru că n-au cu ce să-i hrănească? Nişte americani au cumpărat de la signora Filomena Boccio Gustafiero un băiat de 2 ani şi o fetiţă

La Triest, poliţia a blocat portul. Provocare inutilă: nici unul dintre poliţişti nu ştie cum se conduce un vas. Pînă la urmă, patronii vor trebui să satisfacă cererile muncitorilor... ↓

PÎINEA SE PLĂTEȘTE CU SÎNGE...

A început „vînătoarea" de greviști. Muncitorii înfruntă atacul forțelor polițienești chiar dacă ciocnirea s-ar solda cu vărsare de sînge.

Patronilor nu le place liniștea grevei. Și aci a fost chemată poliția...

Genua. Cîtă vreme ei sînt în grevă, strungurile întreprinderilor „Ansaldo-Fosati" stau. Nici unul dintre patroni nu știe să lucreze la strung...

Torre del Greco, lîngă Neapole, în zilele grevei. Adevărat cîmp de război! Iată un peisaj pe care nu-l poți întîlni în nici un ghid turistic italian...

Un salariu cît de cît omenesc, iată ce cer și acești muncitori italieni, care au ieșit în stradă pentru a-și revendica drepturile

de 5 ani, pentru suma de ... 320 dolari!). Marinarii luptă pentru condiții demne de muncă (vă vine să credeți că, în anul 1959, se mai mențin pe vasele comerciale italiene reguli stabilite pe vremea lui... Napoleon?). Marinarii luptă pentru reglementarea condițiilor de angajare și de concediere (vă vine să credeți că, în Italia, aceste condiții mai sînt încă și astăzi reglementate pe baza legilor fasciste ale lui Mussolini?). Patronilor nu le plac cererile muncitorilor. Ei au încercat, demagogic, intimidarea, șantajul. Acum recurg la ultimul argument: vărsarea de sînge. Începutul s-a făcut la Torre del Greco. Poliția a atacat o manifestație pașnică a marinarilor, muncitorilor și funcționarilor. Au căzut răniți, caldarîmul s-a înroșit de sînge, oameni nevinovați au fost maltratați și arestați. După Torre del Greco a venit rîndul portului Genua, apoi rîndul portului Triest. Patronii sînt zgîrciți cînd e vorba să mărească salariile. Ei au fost în schimb darnici cu loviturile bastoanelor de cauciuc, cu gazele lacrimogene și jeturile de apă ale tulumbelor. Patronii au refuzat cu încăpățînare să deschidă băierile pungilor. Ei s-au dovedit, în schimb, gata să deschidă porțile închisorilor, în care-i aruncă pe muncitori. Dar și de data asta voința unită a muncitorilor s-a dovedit a fi mai tare. După 40 de zile de luptă, greva marinarilor italieni, cărora li s-au alăturat muncitorii și funcționarii, a fost încununată de succes. Greviștilor le-au fost făgăduite concesii importante. Drept care ei au reluat lucrul, fiind însă gata să reia lupta din nou și din nou. Ei nu uită colții pe care burghezia și i-a arătat încă o dată. Nu uită că mai e încă de luptat.

Și Veneția a fost cuprinsă de grevă. Gondolele se leagănă goale și triste. Gondolierii, care-i plimbă sub clar de lună pe turiști, au și ei dreptul la o viață omenească...

Album slovac

La 29 august se împlinesc 15 ani de la marea Răscoală națională a slovacilor împotriva cotropitorilor hitleriști. Sprijinită frățește de antifasciști cehi și partizani sovietici, Răscoala din 1944 a constituit una din cele mai de seamă acțiuni de luptă pentru libertate duse de popoarele Cehoslovaciei împotriva dușmanului comun, iar ziua de 29 august a devenit o sărbătoare scumpă a întregului popor cehoslovac.

Iată cîteva imagini din viața de azi a Slovaciei:

Mama și fiica, în pitorescul port din Ociova.

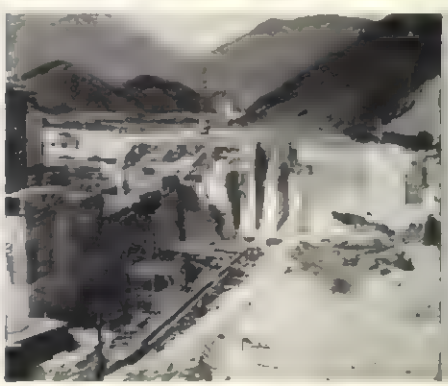

Șantierele navale din Komarno produc și vase pentru export. Elegantă navă „Rossia" este destinată Uniunii Sovietice.

Pe rîul Vah, ale cărui ape învolburate ascund un mare potențial energetic, se înalță un întreg sistem de hidrocentrale electrice.

Nitra, unul din frumoasele orașe ale Slovaciei.

Cuvinte încrucișate

PE ECRAN LAT

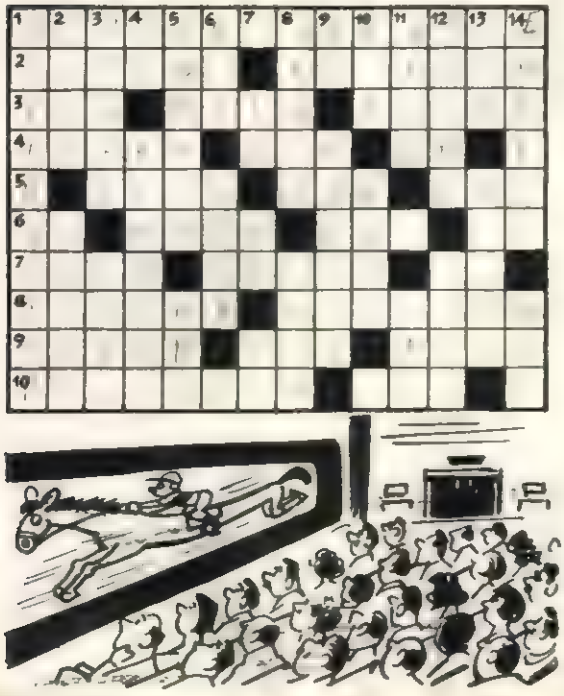

ORIZONTAL: 1) Cea mai populară dintre arte. 2) Un film în premieră! — Film în miniatură pentru cinematograful la domiciliu. 3) Aluniță — A proiecta un film pe ecran — „Fata căpitanului", „Pe Donul liniștit", „Cei trei din pădure" etc... 4) Pînză cinematografică sau lată — Ciob — Sandu Marinescu. 5) Lovit de gloanțe — Instrument muzical egiptean — Măsuri de suprafață. 6) Să au-l cauți în carul cu fin — Mioară — „... Diavolo", operă de Auber — Conjuncție (lat.). 7) Costum de bale — Mărturisirea greșelilor în scris! — Conjuncție latină de circulație universală. 8) Sală de proiecție a filmelor de cinematograf — Este creierul și sufletul realizării unui film. 9) „Evgheni Oneghin", „Aida", „Tosca" sau „Rigoleto", transpuse și pe ecran (sing.) — Fir — Simbol al inspirației poetice (pl.). 10) Film — Roman.

VERTICAL: 1) Deschide ecranului perspective largi. 2) Inundație — Secunde. 3) „Roșu și...", roman de Stendhal ecranizat de cinematografia franceză — Verigă. 4) Ediție (abr.) — A învelli. 5) Stațiune experimentală sovietică în Antarctica — Floare roșie de cîmp. 6) Avantaj — Actor de cinematograf (fig.). 7) Lucian Constantinescu — Măsură de suprafață — Sfîrșitul unui jurnal! 8) Încăpere — Cinematografia. 9) În regie! — Localitate în care se află cel mai mare centru de producție cinematografică din țara noastră. 10) Cerc de fier în jurul roții — Scump (fig.). 11) Înștiințare prin care se anunță programarea filmelor la cinematografe — Refren în cîntecele populare. 12) A turna un film — Nu sînt sigur cînd iau o hotărîre. 13) Film fără... generic — Oratori. 14) Titlu decernat artiștilor cu merite deosebite în activitatea artistică — Animal nordic.

DEZLEGAREA JOCULUI „LA A XV-A ANIVERSARE" apărut în nr. 34

ORIZONTAL: 1) Insurecția armată. 2) Nep — Eliberarea — R 3) Di — Ifet — Dea — L — Hm. 4) Ucecom — S — U — Imbia. 5) Sat — Re — Arius — Idt. 6) T — Omni — Ed — Opera. 7) Ruinată — Deb — Utos. 8) I — N — Aa — Patrat — Co. 9) Av — Agro — Tri — Elev. 10) Literară — Icar — Ni. 11) Iscra — Tara — Terie. 12) Zaharia — Smt — A — Ri. 13) Ar — Tisa — Pum — Pai. 14) Rea — T — De — C — Tale. 15) E — Naționalizarea.

DE VORBĂ CU MEDICUL

TETANOSUL

Tetanosul este o boală infecțioasă acută cu o evoluție gravă, provocată de toxina bacilului tetanic. Bacilul tetanic este un microb care trăiește fără aer (anaerob). El este foarte rezistent la frig sau la căldură. În condiții nefavorabile, se transformă în spori, aceștia rezistînd de asemenea timp îndelungat la căldură și uscăciune, mai ales dacă sînt feriți de lumină. Sporii suportă o căldură uscată de 140°-150°.

Bacilul tetanic se poate găsi oriunde există pămînt, noroi, praf, în gunoiul de grajd sau în gunoiul animalelor, pe suprafața plantelor și a spinilor.

Omul se infectează printr-o rană accidentală a pielii care s-a murdărit cu pămînt ce conține spori de bacili tetanici. O așchie sub unghie, un cui intrat în talpă, o plagă nepansată, răni murdare în care au pătruns resturi de bucăți de stofă pot produce tetanosul.

La grădinari, agricultori, grăjdari — deci acei care, prin felul ocupației lor, vin mai des în contact cu pămîntul și bălegarul — întîlnim mai des tetanosul. Pe vremuri boala apărea foarte frecvent, în special la țară, la nou-născuți, deoarece, neexistînd case de nașteri, femeile muncitoare și nevoiașe nășteau în condiții sanitare rele, asistate acasă sau pe cîmp de persoane necalificate, murdare pe mîini; infecția se producea îndeosebi atunci cînd cordonul ombilical era tăiat cu secera sau cu un cuțit murdar de pămînt. Puterea democrat-populară, înființînd o rețea puternică de case de nașteri, a lichidat aproape total asemenea cazuri.

Perioada de incubație, adică perioada care durează de la pătrunderea microbului în organismul omului pînă la apariția primelor semne de boală, variază între 24 de ore și o lună, cu o medie de 1-2 săptămîni. Primul semn important și caracteristic la începutul bolii este contractura continuă a mușchilor masticatori, care face ca bolnavul să nu poată deschide gura. El vorbește cu dinții strînși, are gura încleștată, nu poate mesteca decît cu mare greutate, se hrănește de aceea numai cu lichide.

La începutul bolii starea generală a bolnavului se alterează, poftă de mîncare scade, apar dureri cu caracter nevralgic, tresăriri și insomnii.

Pe măsură ce boala evoluează, se instalează înțepenirea permanentă a mușchilor feței, spatelui, abdomenului și ai membrelor, dînd bolnavului un aspect rigid. Întregul corp este îndoit ca un arc. Fruntea este încrețită, ochii pe jumătate închiși, buzele trase în lături și îndepărtate, văzîndu-se astfel dinții încleștați. Aspectul acesta al contracțiilor mușchilor feței amintește grimasa și este numit surîs sardonic.

În afară de contractura generalizată pot apărea crizele de contracturi, ce se lvesc bruse, la cel mai mic zgomot sau excitație venite din jur. Ele se manifestă sub forma unor convulsii dureroase, însoțite de senzații de sufocare, care în mod obișnuit durează cîteva secunde. În cazurile în care durează mai mult și bolnavului nu i se dă ajutor imediat, el moare asfixiat. Tetanosul netratat duce la moarte prin asfixie sau oboseală. În tot timpul bolii bolnavul rămîne conștient.

Iată deci cît de dramatică poate fi această boală, dacă nu i se acordă atenția cuvenită.

Există numeroase forme de tetanos. Unele dintre ele au evoluție rapidă către moarte. Tetanosul nou-născuților contractat prin infecția plăgii ombilicale și tetanosul uterin sînt foarte grave.

Tratamentul tetanosului este profilactic și curativ. Indiscutabil că tratamentul profilactic are un cuvînt hotărîtor. De aceea, este bine de știut că orice fel de rană ce a venit în contact cu pămîntul sau praful va trebui să fie considerată ca infectată și, din aceste motive, cel în cauză se va adresa de îndată personalului medical din apropiere, care îi va administra ser antitetanic.

Se va solicita, de asemenea, ajutorul medicului chirurg specialist imediat ce s-a produs o plagă. Aceasta va îndepărta corpii străini care se află în plagă și va recomanda cele necesare.

Pentru a evita tetanosul nou-născuților, nașterile trebuie să se facă numai în case de naștere sau maternități, unde gravidelor li se acordă o atenție medicală de înaltă calificare. Vaccinarea antitetanică fiind utilă și necesară, au va fi evitată.

Poșta redacției

OSCAR BENDL — SIBIU. Cine v-a recomandat zeama de țelină pentru gută și reumatism a făcut foarte bine. E un minunat medicament natural pentru combaterea acestor boli, pe care vi-l recomandăm, la rîndul nostru. Prepararea e simplă: se fierb 2-3 rădăcini de țelină într-un litru de apă, timp de o jumătate de oră. Lichidul se trece prin strecurătoare și se bea cîte o ceașcă din el, dimineața și seara. Dacă nu-l suportați simplu — deși nu e de loc neplăcut — amestecați-l cu puțină zeamă de lămîie.

ALDEA ȘTEFAN — RUZAU. Bumerangul este o armă specific australiană. A fost descoperit la primii locuitori ai acestui continent. E construit dintr-o esență de lemn foarte tare și are forma unei lame, în așa fel încovoiate, încît, atunci cînd o aruncă, să facă un ocol prin aer și să revină la locul de unde a fost lansată. Se cere, deci, mult meșteșug la construirea unui bumerang și multă dibăcie la aruncarea lui, căci există pericolul ca, întorcîndu-se, să-l lovească pe cel ce l-a aruncat.

Despre cei doi călători cehi vom publica amănunte imediat ce le vom primi și noi.

ELENA NAVREA — BUCUREȘTI. „Hipertricosă" și „eteirologie" sînt cuvinte pe care, într-adevăr, nu le puteți întîlni în nici un dicționar — afară de cazul cînd ar exista unul pentru uzul cosmeticienilor. Hipertricosă înseamnă dezvoltarea exagerată, anormală, a sistemului pilos — adică a creșterii părului. Se spune despre o femeie că prezintă o hipertricosă atunci cînd părul de pe față și de pe corp — în special de pe picioare — capătă o dezvoltare excesivă. Iar eteirologie înseamnă arta sau — dacă vreți — tehnica îngrijirii părului. Cosmeticienii au inventat aceste expresii din necesitatea de a avea și ei un vocabular propriu. Mare deficiență intelectuală nu e, dacă nu le cunoaștem...

VALER MANCAȘ — HUNEDOARA. Tehnicienii sovietici s-au gîndit și la problema pe care o puneți dv. În timpul forjării, oamenii nu vor mai fi nevoiți să se apropie prea mult de piesa încălzită, aceasta fiind măsurată de la distanță cu ajutorul unui compas optic. Noul sistem a și început să se practice în U.R.S.S.

ALEX. VARNALI — SINAIA. Există, într-adevăr, și la noi o specie de urși care se hrănesc cu furnici, dar nu trebuie să-i confundăm cu așa-numitul „urs de furnici" pe care-l vedem pe unele timbre poștale ale Americii de Sud. Acest urs poate fi întîlnit în Guatemala, Paraguai și în nordul Argentinei. Spre deosebire de urșii pe care-i cunoaștem noi, acesta are o coadă foarte lungă și o limbă care poate atinge pînă la 1 m atunci cînd trebuie să prindă furnicile dintr-un mușuroi. Cînd furnicile, intrate în panică, vor să fugă, ursul le adună cu coada lui lungă și le înghite fără să le mestece — căci n-are dinți. De siguranță că ursul acesta o mult mai blînd decît cei care trăiesc pe meleagurile noastre. De aceea de multe ori oamenii îl țin pe lîngă casă și-l hrănesc cu alte insecte sau cu lapte, atunci cînd nu au furnici.

Întîmplările lui Melinte (IV)

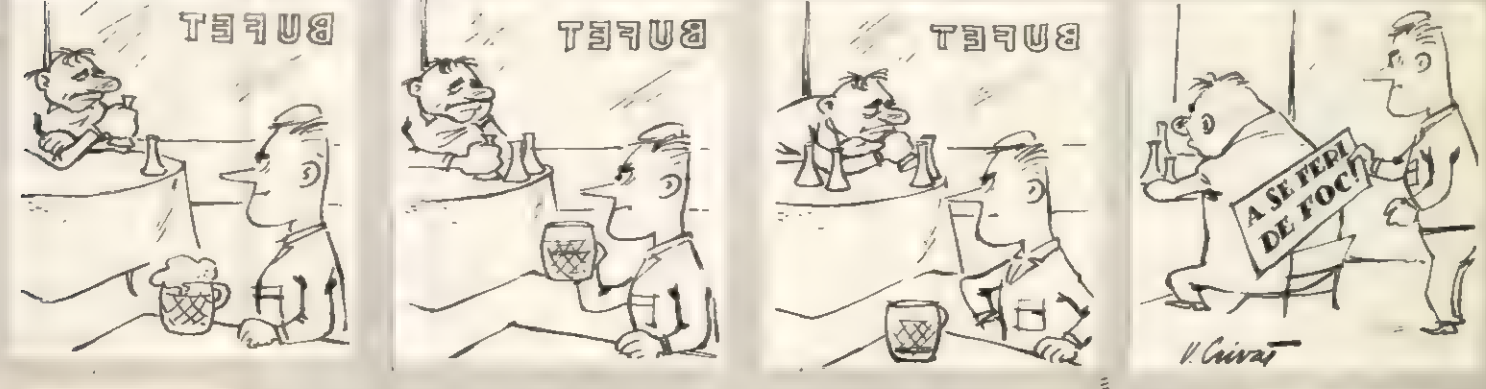

Desen de V. CRIVĂȚ

(Va urma)

Lacul Sinaghioi (Mamaia). Aparat Exakta Varex, obiectiv Primoplan 58 mm 1:1,9, timp = 1/50 sec., diafragma 1:8 film Lucciram F 18/10° DIN; developare în Atomul F.

FOTOGRAFIA ÎN CONTRA-LUMINĂ

Imaginile în contra-lumină sînt de diferite categorii.

1. Primul plan se detaşează în negru intens pe un fond bine luminat.

2. Silueta primului plan apare conturată pe un fond în care lumina se difuzează într-o atmosferă prăfuită sau ceţoasă.

3. Primul plan se detaşează în tonuri de cenuşiu pe un fond luminos, dar cu umbre transparente în care se disting detalii.

Nu toate subiectele fotografice se potrivesc pentru imagini în contra-lumină. Ca orientare indicăm cîteva: cringuri, malurile apelor cu prim-plan, apusul sau răsăritul soarelui, scene de pe plajă, de pe stradă, peisaje cu zăpadă, ziduri cu bolţi, fiori, fîntîni arteziene, scene cu atmosferă difuză de praf, ceaţă sau fum, natură moartă, obiecte de sticlă etc.; iar ca prim-plan: persoane, bolţi, arcade, pomi, frunzişuri etc.

Încadrarea imaginii, datorită în special primului plan, mai mult decît la alte genuri de fotografii, trebuie să fie în acord perfect cu subiectul de fotografiat.

Principalul pericol de care trebuie să ne ferim este producerea reflexelor şi a voalului supărător pe imagine datorită îndreptării aparatului fotografic către sursa de lumină. Reflexele şi voalurile sînt provocate de reflexiunea razelor luminoase pe suprafaţa diferitelor lentile ale obiectivului, atunci cînd lumina directă cade pe lentila frontală. În consecinţă, se va feri obiectivul de această lumină (excepţie face apusul şi răsăritul soarelui, cînd lumina directă este slabă), prin utilizarea unui „parasolar" sau prin protejarea obiectivului cu mîna, cu o pălărie, la umbra unui pom etc., avînd grijă ca obiectele cu care protejăm să nu intre în cîmpul imaginii. Obiectivele tratate cu strat antireflex (albastre sau violacee) sînt mai indicate pentru acest fel de fotografii. Se va utiliza un filtru galben mai intens, pentru o evidenţiere mai bună a norilor.

Ca material negativ se va folosi orice film cu un bun strat antihalo, pentru a obţine contururile imaginii mai nete.

Alegerea timpului de expunere este, în acest fel de imagini, problema cea mai importantă. Ansamblul imaginii este de un contrast puternic. Timpul de expunere variază între două limite, în funcţie de părţile cele mai umbrite şi pînă la părţile cele mai luminate ale imaginii. Determinarea timpului de expunere se va face printr-unul din procedeele obişnuite (cu exponometre, tabele etc.) pentru amîndouă limitele sau chiar şi pentru anumite detalii caracteristice. În funcţie de efectul dorit — şi aici intervine experienţa şi aportul artistic al fotografului — să se aleagă dintre aceşti timpi determinaţi pe cel mai adecvat scopului propus. Cînd timpul de expunere determinat pentru fondul imaginii (care este luminos) va fi scurt, primul plan va fi subexpus şi va apare numai ca siluetă în negru intens (fotografii din prima categorie). Dacă timpul de expunere va fi corect pentru primul plan (care este întunecos) şi va fi lung, atunci fondul imaginii va fi supraexpus (fotografii din a treia categorie). În general, un compromis între aceste limite în alegerea timpului de expunere ne dă soluţia justă. Totuşi o expunere prea lungă face ca imaginea să-şi piardă specificul de „contra-lumină".

Developarea filmului este bine să se facă într-un revelator compensator, care să redea la maximum şi detaliile din umbre.

Copierea sau mărirea se va face pe o hîrtie conformă cu densitatea negativului. Totuşi, deoarece majoritatea clişeelor vor trebui să fie subexpuse, se va folosi hîrtia contrast, urmînd ca în părţile supraexpuse ale imaginii să se încerce la mărit cu „mască", astfel ca în aceste porţiuni să se facă o expunere mai lungă. În acest mod imaginea pozitivă va avea valori, în negru şi alb, mult mai bune.

Ing. Silviu COMĂNESCU

La întrebările cititorilor

PE COLINELE LENIN

Îţi răspundem cu oarecare întîrziere, tovarăşe Knall. Cauza? Scrisoarea d-tale, expediată din Sebeş-Alba, nu s-a oprit la Bucureşti. A făcut doar un scurt popas la redacţie şi a călătorit, apoi, mai departe, spre Moscova. Am pornit-o în bucuroasă zbor în şir — atît cît mi-a trebuit ca să rîd şi să aflu tot ce doreai dumneata: adică despre minunatele realizări de pe Colinele Lenin. De aici, „de la faţa locului", cum se spune în limbaj gazetăresc, îţi răspund prin aceste însemnări:

De la cel de-al 27-lea etaj al „Lomonosov"-ului — şi nu-i ultimul etaj — priveşti Moscova ca din avion. Uriaşa clădire a universităţii domină marele oraş nu numai prin înălţime, ci datorită şi locului pe care e aşezată. Colinele Lenin — acolo unde altimetrul înregistrează exact 200 de metri de la nivelul mării.

Pînă în 1935, aceste locuri se chemau Colinele vrăbiilor şi, ca şi în zilele noastre, moscoviţii găseau aici ore plăcute de recomfortare şi o privelişte rar întîlnită.

Colinele vrăbiilor sînt pomenite şi în istoria revoluţionară a poporului rus. Aici, în 1828, democraţii revoluţionari A. I. Herţen şi N.P. Ogariov au depus jurămîntul de a-şi închina întreaga viaţă luptei împotriva şerbiei şi autocraţiei ţariste.

Şi acum ceva despre uriaşa cetate universitară care se înalţă cu măreţie pe Colinele Lenin. „Lomonosov" depăşeşte toate aşteptările. E atît de mare, încît un tînăr, încercînd să se orienteze măcar cît o jumătate de zi în fiecare din cele 45.000 de încăperi aşezate de-a lungul celor 37 de etaje, ar părăsi-o bătrîn de tot (90 de ani i-ar trebui pentru a trece prin 2 camere pe zi). Aci învaţă 23.000 de studenţi, aparţinînd unui număr de vreo 60 de naţionalităţi şi tot aici veţi găsi permanent 6.000 de cadre didactice.

În nici o universitate din lume studentul nu va afla condiţii mai optime de învăţătură ca în Universitatea de Stat de pe Colinele Lenin. Mai mult chiar: în interiorul universităţii sînt 6.000 camere de locuit afectate exclusiv studenţilor. Confortul? Tot ce-i mai modern, tot ce-i mai plăcut, pentru a crea mediul cel mai prielnic studiului şi unei vieţi ilgiîe de grijile existenţei pe timpul învăţăturii. Alături, săli de gimnastică, piscine, cantine minunate şi, dacă doriţi, chiar... săli de dans. Dar pe lîngă toate acestea, o bibliotecă imensă, eşalonată pe cîteva etaje. O bibliotecă cu peste două milioane de volume — volume care aşteaptă, desigur, la cerere, pe bandă rulantă. Dar amfiteatrele? Dar aula universităţii, poate unică în lume? Ele sînt adevărate bijuterii ale arhitecturii moderne.

Construcţia acestui uriaş monument arhitectonic a durat mai mult de patru ani: din 1949, pînă în 1953. „Lomonosov"-ul nu se opreşte însă aici. În jurul universităţii se vor ridica noi clădiri, care vor ocupa o suprafaţă de încă 23 hectare.

Din complexul celei de-a doua părţi a universităţii fac parte două mari corpuri de clădiri în patru etaje. Aci vor fi amplasate facultăţile de ştiinţe umanistice care, în prezent, funcţionează în vechile clădiri ale universităţii din centrul Moscovei. Prin aducerea lor pe Colinele Lenin, întreaga Universitate din Moscova va fi concentrată într-un singur loc. Tot aici, pe Colinele Lenin, a început construcţia unui grandios Palat al pionierilor, care va fi alcătuit din 7 corpuri de clădiri legate între ele. Iar în jurul cetăţii universitare se înalţă zecile de blocuri urieşe, cu cîte 6-10 etaje fiecare — primele cvartale de blocuri cuprinzînd cele 700.000 de apartamente pe care Moscova le pregăteşte locuitorilor ei pînă la sfîrşitul septenalului.

B. U.

Seara, pe Colinele Lenin: „Lomonosov"-ul.

CUM SĂ DRESĂM UN CÎINE-LUP (X)*)

Iată-ne, în sfîrşit, la finele ciclului nostru de sfaturi pentru dresorul amator. Încheindu-l, vrem să vorbim ceva despre felul în care poate fi încheiat un dresaj prost făcut, pentru dezrădăcinarea deprinderilor proaste ale unui cîine.

Într-adevăr, uneori putem ajunge în posesia unui cîine care are o „educaţie" proastă. El poate să ne producă pagube rupîndu-ne cuvoarele, cărţile sau obiectele din casă; poate fi neascultător, executînd doar pe jumătate comenzile ce i le dăm; poate fi temător datorită faptului că fostul lui stăpîn încerca să-l dreseze recurgînd la bătaie (lucru care-l face ca, atunci cînd i se dă o comandă, în loc s-o execute, el să caute să se ascundă) etc.

De la început, e bine să ştim că un cîine năravîş se reeduca cu atît mai uşor, cu cît e mai tînăr. Pentru a-l reeduca, trebuie să-i cunoaştem bine obiceiurile.

Dacă observăm, de exemplu, că animalul are obiceiul să rupă cîte un obiect, să-i urmărim cu perseverenţă exprimîndu-ne dezaprobarea cu expresia „fuş" ori de cîte ori repetă greşeala. Nu vom folosi bătaia decît în cazurile extreme. Să nu neglijăm a lua atitudine faţă de acest obicei prost, nici măcar atunci cînd considerăm că lucrul pe care l-a rupt e lipsit de valoare. Nesancţionaţi, cîinele care a rupt azi o zdrenţă oarecare ne va distruge mîine un obiect valoros. Perseverenţa noastră dezaprobatoare îl va face să renunţe la acest prost obicei.

Dacă, atunci cînd îl chemăm la noi, vedem că ezită sau chiar fuge, înseamnă că vechiul lui stăpîn obişnuia să-l bată cînd încerca să-l dreseze sau întrebuinţa alte metode tot atît de neplăcute. Pentru a-l face să uite asperităţile din trecut şi să deprindă executarea comenzilor, trebuie să reluăm dresajul „da-capo", folosind însă o metodă specială. Luăm o lesă lungă, i-o legăm de zgardă şi ne plimbăm cu cîinele ţinînd-o scurt; încetul cu încetul, îi permitem să se îndepărteze de noi, ţinînd însă, bineînţeles, capătul lesei în mînă; cînd socotim că s-a îndepărtat la o distanţă convenabilă, îl chemăm spre noi, avînd însă grijă să înaintăm la rîndu-ne spre el şi, cînd îl atingem, să-l mîngîiem uşor, ca să înţeleagă că nu are nici un motiv de temere. Tot legat, îi lăsăm să se îndepărteze ceva mai mult şi apoi îl strigăm, la nevoie trăgîndu-l uşor de lesă spre noi. (Cînd vedem că animalul s-a convins că, la chemarea noastră, nu-l mai pîndeşte bătaia, ci, dimpotrivă, va fi mîngîiat, repetăm exerciţiul chemării fără a mai folosi lesa. Dacă nu va asculta, repetăm şi iar repetăm exerciţiul, avînd grijă să ne stăpînim cuvîntarea în caz de nereuşită şi să-l răsplătim cînd ne ascultă.

Unii cîini au obiceiul, cînd îşi văd stăpînul sau pe prietenii acestuia, să-şi manifeste bucuria sărind pe ei şi, bineînţeles, să le murdărească hainele. Îi dezvăţăm de acest obicei prost cîlcîndu-i uşurel cu piciorul pe labele din spate, atunci cînd s-a ridicat.

Alţi cîini au obiceiul să fure orice din cuibarul găinilor. Ca să-i dezvăţăm pe „hoţi" de acest năravuri, fierbem un ou pînă cînd albuşul devine tare, îar gălbenuşul rămîne cleios, îl cojim fierbinte şi-l punem imediat în cuibar. Cînd va vedea ouă, cîinele se va repezi la el. De data aceasta însă se va frige, şi gălbenuşul cleios şi fierbinte, curgîndu-i pe bot, îl va enerva. Având o memorie bună, cîinele va renunţa pe viitor la furtişaguri.

★

Încheiem ciclul nostru de lecţii de dresaj, vă stăruim încă o dată să nu luaţi un cîine spre creştere dacă nu aveţi posibilitatea să-l îngrijiţi. Nu uitaţi că buna lui educaţie depinde numai de dv. Un cîine bine dresat vă va fi de folos şi vă va face plăcere, dimpotrivă, unul năravîş va fi o povară atît pentru dv., cît şi pentru vecinii dv. Dacă nu dispuneţi de o bună doză de răbdare şi de bune condiţiuni de creştere, îngrijire şi dresare a cîinelui, e mai bine să vă lipsiţi de el de la început. Altfel vă faceţi şi dv., şi acestui bun animal un prost serviciu.

Dacă mai aveţi unele nelămuriri privitoare la îngrijirea sau dresarea cîinelui, vă rugăm să ne scrieţi şi vă vom răspunde.

*) Vezi „Flacăra" nr. 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30 32, 33.

Sfaturi practice

PREGĂTIREA PĂRULUI PENTRU ONDULAŢIA PERMANENTĂ

Coafeza care-mi face de obicei „permanentul" îmi spunea, ultima oară cînd am vizitat-o:

— Se plîng multe dintre clientele noastre că ondulaţia pe care le-o facem nu ţine mult, mai ales către sfîrşitul verii şi toamna. Şi, fireşte, aruncă vina pe noi, reproşîndu-ne că nu ne-am dat toată silinţa la executarea permanentului.

— Şi vrei să spui că n-au de loc dreptate? — am insinuat eu.

— Poate că uneori sîntem şi noi de vină — a recunoscut coafeza — dar la majoritatea cazurilor clientele sînt acelea care poartă vina, fiindcă vin nepregătite la permanent.

— Ce înseamnă „nepregătite"? — am întrebat-o. Că doar n-o să pretinzi clientelor să vină cu un început de permanent de acasă!...

— Nu, ar fi absurd să pretindem acest lucru. Dar putem pretinde să-şi îngrijească puţin părul înainte de a veni la coafat. Iată, bunăoară: cea mai mare parte dintre ele vin la noi a doua zi după ce au soşit de la mare sau de la munte...

— E firesc. Vin femeile să-şi pună la punct părul, care le-a fost uscat de soare, de vînt, de nisipul şi apa mării... Cînd vrei să simţi mai multă nevoie de coafat decît atunci?

— Ei, tocmai asta e cauza că o ondulaţie nu reuşeşte cum trebuie. Părul care a fost expus atîta timp la soare şi la vînt şi-a pierdut elasticitatea, s-a uscat aş spune, s-a decolorat, şi-a pierdut strălucirea. Or, toate acestea nu se pot reface prin simpla operaţie a permanentului, chiar dacă ea e precedată de obişnuita spălare a părului şi, oricîtă silinţă ne-am da noi în executarea meseriei, rezultatele rămîn nefavorabile.

— Şi atunci, cum credeţi că trebuie să procedeze clientele dumitale?

— Cînd părul a suferit aceste efecte ale mediului înconjurător — nu mă refer numai la soare şi la vînt, căci şi umezeala are acelaşi efect dăunător — el trebuie îngrijit în mod special, cel puţin două săptămîni înainte de a-l supune unui nou permanent. E necesară perierea insistentă în fiecare dimineaţă, e necesar la 2-3 zile un masaj cu apă caldă la care s-au adăugat două-trei linguri de untdelemn de măsline sau — dacă părul e de culoare închisă — ulei de nucă. E necesară apoi, o dată pe săptămînă, o baie cu gălbenuş de ou şi, după aceea, o spălare normală a capului şi o clătire cu apă în care se adaugă o lingură de oţet (o lingură la un litru de apă).

În cazurile cînd părul nu e uscat, ci e gras şi îmbîcsit, se recomandă spălarea cu lemn de Panama (200 gr la un litru de apă) şi clătirea cu apă de borax.

SOSIANA

ROBESON printre noi!

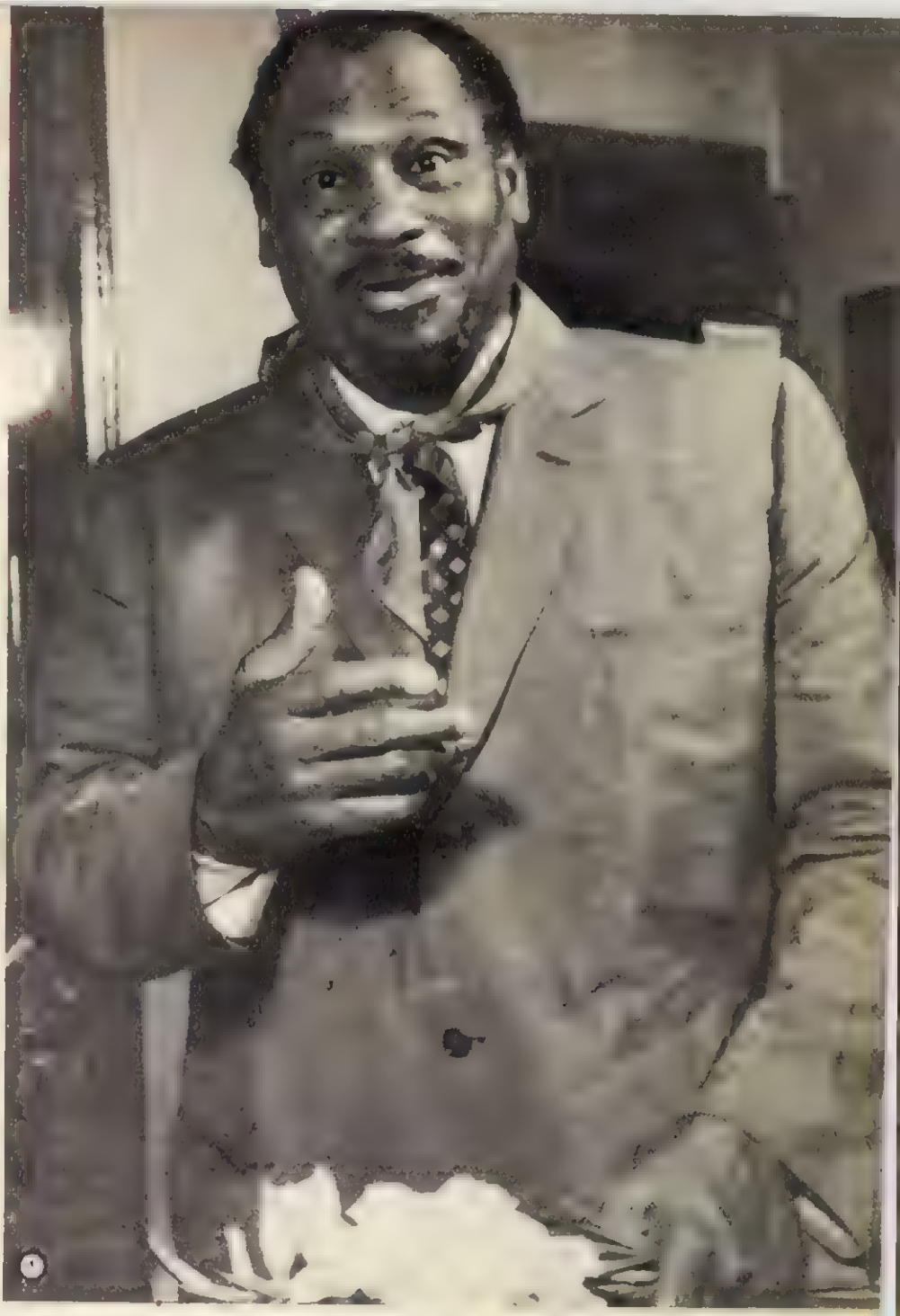

„Flacăra", ultimul număr din anul 1957. Se împlineau pe atunci opt ani de cînd marele cîntăreț american Paul Robeson, în ciuda demersurilor și a unui proces care nu se mai sfîrșea, încerca zadarnic să obțină pașaportul necesar vizitei sale în Europa. Dar iată că în revistă apărea o fotografie ciudată: Paul Robeson cîntînd în fața unei săli care aplaudă frenetic. Explicația fotografiei era simplă și... uluitoare: „Paul Robeson în sala Floreasca? Întocmai!"

A mai vizitat cumva marele cîntăreț țara noastră? Nu, niciodecum în zilele noastre. Fotografia aceea era numai exprimarea unei dorințe cu ajutorul unui fotomontaj. La începutul noului an, revista realizase cu... anticipație un „fotoreportaj mondial" cu „pelicule fototrucate". De cînd voiam să-l primim la noi pe Paul Robeson! Și, iată, fanteziei fotoreporterului ni-l arătase așa cum îl doream: printre noi.

Poate că nici autorul fototrucajului nu se gîndise cît de repede se va realiza această veche dorință a noastră. Căci iată-l, în august 1959, pe Paul Robeson salutîndu-i cu un surîs prietenos pe prietenii români, umblînd pe străzile Bucureștiului înconjurat de dragoste, acostat pentru a i se cere autografe. Iată-l arătîndu-și la rîndu-i dragostea sinceră pentru țara noastră.

În sfîrșit... Nouă ani, ani lungi — deși era chemat de zeci de teatre și întreprinderi cinematografice, de săli de concert și case de discuri din Europa — nu a fost lăsat să părăsească S.U.A. Pentru că Robeson nu e un simplu cîntăreț, pentru că el — cum spunea în 1956 un ziar american — „*întruchipează conștiința Statelor Unite*".

„Casa în care locuiesc"

„Casa în care locuiesc —spunea Paul Robeson pe vremea cînd se afla încă în S.U.A. — e situată în Harlem, acest „oraș în oraș", capitala negrilor din America... Pe străzi forfotește mulțimea de negri. Se aud pașii măsurați, rîsul lor vesel, salutările prietenești... Nu departe de aici, la o distanță de cîteva mile, la Peekskill, am auzit urletul haitei linșorilor. Fețele lor erau schimonosite de ură. Cereau moartea mea. Pe cînd aici sînt înconjurat cu grijă și dragoste".

„Cereau moartea mea"...

① *Un dar al pionierilor români: la gîtul marelui artist strălucește purpuriul cravatei roșii.*

② *În Piața Republicii a răsunat puternic, vibrînd în înălțimi, vocea lui Paul Robeson.*

③ *Ovațiilor entuziaste ale mulțimii Paul Robeson le-a răspuns cu aceleași aplauze, ale prieteniei.*

Peekskill, 27 august 1949... S-au împlinit de atunci, exact zilele acestea, zece ani. Sute de huligani, aparținînd unor grupări rasiste, s-au strîns la intrarea terenului pe care marele cîntăreț negru urma să dea un concert în aer liber. Spectatorii au fost împiedicați să intre. S-a produs o busculadă imensă care a cuprins la un moment dat 5000 de oameni. Huliganii au rupt hainele de pe spectatori, i-au lovit cu pumnii în față. *„Jos Robeson! Negrii n-au dreptul să cînte!"* Încălcarea a luat o asemenea amploare, încît mașinile spitalului din oraș nu mai pridideau să transporte victimele. Pupitrele orchestranților, partiturile muzicale au fost arse pe rug. Și flăcările rugului de la Peekskill s-au unit — peste granițe și mări — cu flăcările rugurilor aprinse cîndva de hitleriști în piețele publice ale celui de al treilea Reich...

Dar Robeson n-a putut fi înfrînt.

La 5 septembrie al aceluiași an, în fața a 15.000 de persoane și în ciuda bandelor de rasiști care voiau să repete crima, Robeson a cîntat. Glasul lui viguros și sigur s-a înălțat în aerul liber — în acest concert unic — și s-a făcut auzit, mai clar ca niciodată, peste țări și mări. A răsunat, cu o puritate unică, pînă în inima mare a omenirii, cerînd cu îngrijorare și cu mînie ca fascismul să nu fie lăsat să renască...

„Casa în care locuiesc e situată în Harlem"...

Casa în care locuiește Robeson e de fapt situată în cosmos și se numește Pămînt. Întregul glob pămîntesc e casa lui.

De mult, un gazetar american scria: „Dacă la Paul Robeson este ceva de neînțeles, acesta e următorul fapt: executînd „spirituals" (cîntece populare ale negrilor) el poate deveni popular și bogat. Luptînd pentru interesele poporului său, el ajunge un om disprețuit, un om pentru care toate ușile sînt închise".

„Un om disprețuit?" De cine? De cei cîțiva huligani din Peekskill? „Un om pentru care toate ușile sînt închise?" Ușile cui? Pentru Robeson se deschid larg și ușa veche a casei minerului din Asturii, și ușile care abia se mai țin ale bordeielor negrilor din țările coloniale, și ușa trainică, cu încrustații tradiționale, a colectivistului din Rominia populară, și porțile înalte și luminoase ale taberelor pionierești sovietice. Toate ușile oamenilor cinstiți sînt pentru el larg deschise! Și orice odaie din lume devine mai luminoasă atunci cînd răsună în ea glasul lui Robeson!

Toate ușile — deschise!

În iulie 1958, lui Robeson i s-a dat voie, în sfîrșit, să părăsească S.U.A. pentru un lung turneu în Europa. Așa după ce în 1953, cînd i-a fost internată și o călătorie în Canada (pentru care în S.U.A., de fapt, nu-i necesar nici un fel de pașaport) a cîntat într-un parc situat pe linia de frontieră, Robeson continuînd să se afle în statul Washington, iar spectatorii ascultîndu-l pe pămînt canadian. I s-a dat voie să plece în Europa... Dar, în 1957, între reprezentanții minerilor din regiunea Wales (Anglia) și Robeson a avut loc la telefon una dintre cele mai ciudate convorbiri din istorie. Și n-a fost numai o convorbire.

— Alo, Paul Robeson?

— Eu. Am fost anunțat despre ce e vorba. Poți să începi?

— Da, și vă mulțumim".

Și Robeson a cîntat. A cîntat pentru 5000 de mineri din Wales, adunați ca să-l asculte. A cîntat la telefon, și difuzoarele i-au amplificat vocea.

Și iată-l, în sfîrșit, pe Robeson în Europa. În Anglia cîntă la Trafalgar Square, în fața a 30.000 de persoane. Pe un trotuar, cineva desenează cu cretă colorată chipul lui, și oamenii se adună să-l privească.

Un autograf de la Paul Robeson este o amintire cît se poate de prețioasă.

Paul Robeson în tribună, asistînd la marea demonstrație de la 23 August a oamenilor muncii din Capitală.

Cîntă despre pace și prietenie între popoare: cîntă, pe muzică de Beethoven, cuvintele înspirate ale lui Schiller: *„Toți oamenii sînt frați"*...

Dar Robeson este și un mare actor. Lui îi aparține una dintre cele mai reușite interpretări a lui Othelo din istoria teatrului. Și iată-l jucînd din nou, în cadrul Festivalului Shakespeare, la Stratford pe Avon, locul natal al poetului.

Robeson, a doua oară în Uniunea Sovietică. Toate ușile se deschid, toate mîinile i se întind cu prietenie. Iată-l în țara în care — cum mărturisește singur — *„a simțit pentru prima oară om"*, printre oamenii a căror existență eroică i-a fost întotdeauna izvor de putere. Și cîntecul în care se vorbește despre Mississipi și Volga — pe muzică de Șostakovici — a pîlpîit, cîntat de Robeson, în aerul liber al țării celei mai fericite. Și simbetul de părinte al lui Robeson a zburat ca o pasăre cu pene negre și aurii printre surîsurile copilărești ale pionierilor sovietici aflați în vestita tabără de la Artek.

Robeson la Viena. Cîntecele lui pîlpîind peste Dunărea albastră, la Festivalul Mondial al Tineretului...

La Praga, marele cîntăreț și luptător pentru pace vorbește la Congresul culturii socialiste, înfățișîndu-și convingerile neștirbite: *„În Apus, unii cred că întreaga cultură le aparține. Nicidecum. Cultura e apărut în popor și noi trebuie să știm aceasta și să ne străduim ca arta să fie redată poporului. În partea noastră a lumii sînt milioane de oameni, într-adevăr milioane, ce țind spre pace, ce țind să trăiască în pace cu socialismul. Aflați că într-o zi pacea va birui războiul, va distruge războiul, iar noi vom fi victorioși în această luptă".*

Robeson în mijlocul nostru... Glasul armonios și plin de forță al cîntărețului, înălțînd imnuri omeniei și păcii pentru mulțimea adunată în Piața Republicii, pentru muncitorii de la Grivița Roșie, pentru pionierii adunați în palatul lor, pentru publicul entuziast, prezent la spectacolul de gală al formațiilor de artiști amatori. Privirea lui, luminîndu-se de bucurie în fața construcțiilor noastre noi, a copiilor noștri fericiți, a vieții libere și înscrise pe care o trăiește poporul nostru. Cîntecele lui Paul Robeson, împletindu-se măreț cu cîntecele unanime ale marii noastre sărbători: 23 August 1959...

Florin HUGUS

Expeditor:
„Săvinești"

Citiți în
NUMĂRUL VIITOR

În același număr:

— O pagină de modă

— Cu sare și piper — două pagini de satiră și umor.

ÎN JURUL GLOBULUI

ARENA CIRCULUI DIN MOSCOVA a fost, după cum se vede, transformată în... lac artificial, pentru ca urșilețul să-și poată demonstra calitățile de canotor. Este unul din noile numere de atracție ale dresorului Ivan Kudriavțev.

AGLOMERAȚIE la cinematograful „Mayfair" din New York! Afluența publicului e explicabilă: se prezintă filmul panoramic sovietic „Întinsă ești patria mea".

ÎN PIAȚA CATEDRALEI DIN SZEGED (R.P. Ungară) s-au reluat, după o întrerupere de 20 de ani, tradiționalele spectacole de vară. Au fost vândute dinainte bilete în valoare de peste un milion de forinți turiștilor din U.R.S.S., R. Cehoslovacă, Italia etc. Pe originala scenă instalată în pridvorul catedralei a fost prezentată drama istorică „Antal Budai Nagy" a lui Karoly Kos, scriitor maghiar din Romînia, avînd ca principal interpret pe cunoscutul artist Ferenc Bessenyei de la Teatrul Național din Budapesta.

29 PICTURI SUPRAREALISTE din colecția multimilionarului american Chrysler au fost vîndute la licitație. Printre acestea, și tabloul „Femeia cu mandolină" din fotografie (în tablou nu se distinge însă nici o femeie și nici o mandolină...). S-o fi plictisit și domnul Chrysler să privească și să nu priceapă nimic...

„ȚINEȚI STÎNGA!" în tabăra copiilor muncitorilor de la Uzina de automobile „Nikolai Ostrovski" din Eisenach (R. D. Germană) copiii învață să conducă automobile pe un „Wartburg" în miniatură, realizat de părinții lor în timpul liber.

ACEST ANIMAL, denumit Komodo-Waran, este unul din puținele exemplare de acest fel din lume. El e originar din insula atît de cunoscută Komodo, din Indonezia. Lungimea lui este de 2,5 metri.

LA TÎRGUL DE LA POZNAN au putut fi admirate și aceste frumoase vase, realizate la Fabrica de produse ceramice din Wieluw.

IL RECUNOAȘTEȚI PE CEL CE PRIVEȘTE ÎN VITRINĂ? Este renumitul actor Charlie Chaplin (care de curînd și-a sărbătorit a 70-a aniversare), în plimbare pe străzile Veneției.

CVASUL LA GHEAȚĂ... este, precum se vede, răcoritorul preferat al moscoviților, în călduroasele zile de vară. ↓

NĂRAVURI

Miss Europa și discordia...

Se știe că alegerea unei regine a frumuseții, a unei „miss", cum i se spune după titulatura occidentală, nu e altceva decît o afacere comercială de cea mai decadentă speță. Femei aproape goale sînt puse să defileze prin fața unui așa-numit juriu de selecție și, totodată, prin fața unor spectatori libidinoși care plătesc prețuri grase pentru un bilet de intrare la o asemenea desfătare. La sfîrșit, concurenta care a reușit să satisfacă pretențiile juriului și, mai ales, pe ale fiecărui persone] în parte este proclamată „miss" pe o perioadă de un an.

Recent a avut loc un asemenea concurs la Meaux, în Franța, unde a fost aleasă o nouă „Miss Europa". Organizatorii au făcut mare tam-tam publicitar în jurul concursului și au încasat sume frumoase cu spectacolul oferit.

Dar iată că în Italia s-a format un alt așa-numit „Comitet internațional pentru alegerea Miss-Europei". Acesta nu recunoaște alegerea de la Meaux și anunță „adevăratul concurs și singurul valabil" — cum spun ei — pentru data de 5 septembrie, la Palermo.

După cum se vede, nici măcar în problema „miss"-elor capitaliștii nu se înțeleg.

Cartușele „umane"

După „bomba curată", iată că „iubitorii de oameni" din fruntea industriei de armament din Occident au ajuns și la ideea cartușelor „umane". E vorba de „necesitatea" de a se împușca oamenii fără „clasicele" efecte neplăcute: zgomotul împușcăturii și sîngele victimei. Străduindu-se să rezolve această problemă, tehnicienii din slujba trusturilor producătoare de armament din S.U.A. au creat un nou tip de pușcă, pe care au experimentat-o la baza militară de la Bening. În principiu, pușca nu se deosebește de arma clasică decît prin faptul că gloanțele respective sînt subțiri cît un ac, iar explozibilul folosit nu produce zgomot. Deci exact ceea ce le trebuie gangsterilor profesioniști și altor indivizi certați cu codul penal. Însă pe fabricanții de armament acest lucru nu-i doare; principalul pentru ei e să lase bani!...

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII Căsuța Poștală: 3507 of. 33 Tel. 17.60.10, int. 1744 **ABONAMENTE:** la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. **PREȚUL ABONAMENTELOR:** 3 luni: 26 lei, 6 luni: 52 lei, un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU — Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

DIN CONCEDIU

— Eu nu am plăcere de concediu, dacă nu-mi știu hîrtiile în siguranță...

— Cum puteți sta atîtea ore, fără să faceți nimic
— A, sînt obișnuit de la birou...

Desene de
Rik AUERBACH

— Vai, doamnă, dar v-ați schimbat uluitor de cînd v-am văzut la mare, cu soțul dv...

— Ce-i cu Niță, a înnebunit?
— Așa! Se apropie sezonul de fotbal și vrea să-și mențină forma...

— Ce-i cu pata aia?
— Știi, eu nu pot sta ore întregi fără o carte!

— Nae! Gigel a spart oglinda din baie!
— Nu-i nimic, mîine plecăm..

PREȚUL 2 LEI

05
F

Nr. 36 (224)
Anul VIII
5 septembrie 1958

Ziua Aviației R.P.R.

Fotografie de
A. MIHAILOPOL

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

BUCUREȘTI 500 ANI

Se împlinesc 500 de ani de existență a Bucureștiului. Evenimentul este pe cît de fastuos, pe atît de semnificativ. Semimileniul găsește Bucureștiul pe drumul unei renașteri fundamentale, socialiste, în care oamenii muncii pun toată priceperea și entuziasmul lor. În trecut, asemenea evenimente, chiar dacă erau consemnate calendaristic, aveau o semnificație din cele mai triste. De ce? Pentru că tot ce era vechi devenea și mai vechi, pentru că tot ce era rău devenea și mai rău. În anii puterii populare, primul oraș al patriei — ca și nenumăratele așezări urbane, și nu numai urbane, din întreaga țară— a crescut și s-a dezvoltat, de la o zi la alta.

În acest septembrie, potrivit unei hotărîri a Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român și a Consiliului de Miniștri, în cinstea acestui eveniment vor avea loc diverse manifestări culturale și artistice — serbări populare, conferințe privind istoria mișcării muncitorești din București etc. etc. Diferitele expoziții ce se vor deschide, emiterea a o seamă de medalii, insigne și timbre jubiliare, toate acestea vor întregi imaginea Bucureștiului, care, deși împlinește 500 de ani, înfloorește sub ochii noștri cu fiecare zi.

Mai la înălțime

Chiar dacă n-ați vizitat niciodată un șantier de construcții, este imposibil ca, trecînd pe lîngă un astfel de loc de muncă, să nu fi văzut catargul înalt al macaralelor care transportă materialele la înălțimi de zeci de metri.

Aceste macarale, așa-numitele macarale-turn, au fost realizate în vederea grăbirii ritmului construcțiilor, a creșterii productivității muncii pe șantiere, a realizării unui randament sporit. Iată însă că randamentul acestei macarale scade, devine nesatisfăcător în momentul cînd înălțimea construcției pe care o deservește depășește pe cea a cabinei macaragiului; în asemenea cazuri, el nu mai vede obiectul pe care trebuie să-l ridice și e nevoit să comande macaraua după semnele care i se fac. Se înțelege că, în asemenea cazuri, inconvenientul e destul de mare.

Sesizați de aceasta, un grup de tehnicieni din Ministerul Construcțiilor, Industriei Materialelor de Construcții și Industriei Lemnului au realizat un dispozitiv de manipulare a macaralei de la distanță. Astfel, pe măsură ce construcția se înalță, se urcă și dispozitivul de manipulare (masa de comandă), la ultimul palier.

Noul dispozitiv a fost construit de Atelierele de reparații de utilaj greu de construcții — A.R.U.G.C. — din București și a fost introdus, pentru început, la una din macaralele-turn care lucrează pe șantierul unde se înalță blocurile din jurul Palatului R.P.R.

Părăsindu-și cabina, macaragiul, instalat acum pe unul din planșeele noilor construcții, în fața unui pupitru de comandă, dirijează cu ușurință macaraua-turn.

Deocamdată, sistemul de comandă de la distanță se folosește doar aici, dar în curînd el va fi extins și pe alte șantiere de construcție din țară.

I. LIVADARU

LA MUZEUL DE ISTORIE AL ORAȘULUI BUCUREȘTI

Apropierea celei de-a 500-a aniversări a datei de cînd numele Bucureștiului apare pentru prima oară într-un document face ca Muzeul de istorie al orașului București să cunoască zi de zi o afluență tot mai mare de vizitatori — oameni ai muncii dornici să cunoască temeinic trecutul Capitalei noastre, ca și oaspeți de peste hotare.

Tot în localul acestui muzeu se va ține, luna aceasta, cu sprijinul Academiei R.P.R., ședința de comunicări științifice consacrată aniversării Bucureștiului.

Afișe închinate aniversării

În cadrul Expoziției anuale a artelor plastice, graficienii noștri au prezentat o seamă de afișe. Majoritatea acestora exprimă în liniile lor poezia construcției socialiste din patria noastră. Tema unor afișe este legată de sărbătorirea celei de-a 500-a aniversări a Capitalei.

Reproducem alei cîteva dintre aceste afișe.

1) *Ciuvelescu Constantin*: „A 500-a aniversare a orașului București".

2) *Bedivan Petre* și *Nițulescu Constantin*: „Construim pentru pace, pentru socialism".

3) *Veluda Radu* și *Hiloni Nicolaie*: „Adrese noi".

4) *Zamfir Napoleon*: „Munca patriotică, o datorie a fiecărui tînăr".

S-AU ÎMPLINIT ZECE ANI de cînd a răsunt lumina rîsei..., primul aparat de radio fabricat în Capitala țării noastre. În fotografie, un aspect al expoziției care s-a deschis cu acest prilej la 17 august a.c., în sala C.C.S. ↓

BUCUREȘTIUL ÎN NOILE EMISIUNI FILATELICE

A 500-a aniversare a Bucureștiului a prilejuit și emiterea unei serii de mărci poștale, care ne aduc în imaginile lor, alături de hrisovul lui Vlad Țepeș din 1459, modernele construcții ale zilelor noastre.

Iată cele șase mărci ale noii emisiuni poștale: 20 bani — Vlad Țepeș și hrisovul domnesc; 40 bani — vedere a bulevardului Nicolae Bălcescu; 55 bani — Ateneul R.P.R.; 55 bani — Casa Scînteii; 1,55 lei — Teatrul de Operă și Balet al R. P. R.; 1,75 lei — Stadionul 23 August.

Mărcile sînt imprimate în heliogravură, în două culori, după machetele pictorului și gravorului E. Zainea. Tot el este și creatorul colițel de 20 lei, al cărei desen este asemănător celui al mărcii de 20 bani și care este imprimată într-o singură culoare, în taille-douce.

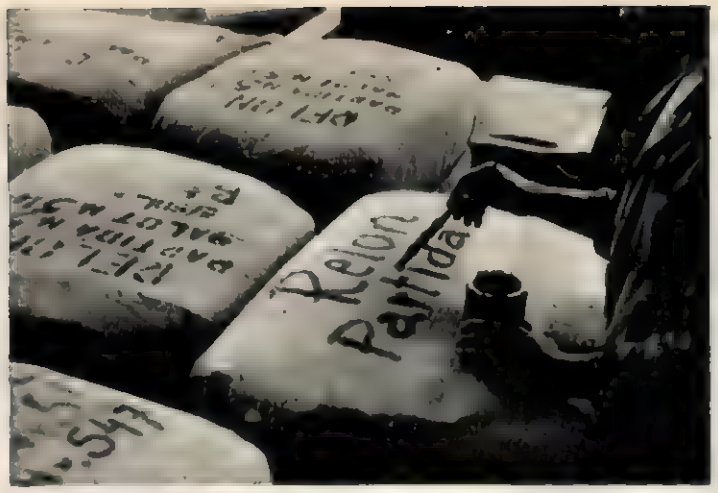

Pe sute de baloturi, magazionerul uzinei scrie numele celui mai tînăr produs al industriei noastre chimice: relon.

EXPEDITOR: SĂVINEȘTIUL

Fotoreportaj de F. URSEANU

Prima uzină românească de fibre sintetice produce din plin. Această modernă unitate a industriei noastre chimice reprezintă o importantă realizare a regimului nostru pe tărîmul industrializării socialiste a țării și a ridicării nivelului de trai al oamenilor muncii. Din Săvinești, din centrul Moldovei, un vast laborator chimic trimite textiliștilor din întreaga țară materie primă pentru fabricarea unor noi sortimente de țesături și tricotaje. Sînt fibra și firul sintetic, care vor înlocui în bună măsură lîna oilor, bumbacul sau mătasea.

Din ce se produc fibrele și firele sintetice? Lucrul acesta îl știe azi aproape toată lumea. „Lîna" și „bumbacul" Săvineștiului se nasc în țevi, în cazane și în mașini foarte complicate, dintr-un derivat al țițeiului: fenolul. Și „fenomenul" acesta se produce cu ajutorul chimiei și al chimiștilor.

Pe ambalajul cu materie primă sosită la „Postăvăria Românească" din București, la „Fabrica de postav Buhuși", la „Industria Lînii" din Timișoara, la țesătoriile din Cisnădie și la alte întreprinderi similare, se află trecut, ca expeditor, numele celui mai nou furnizor: „Uzina de relon Săvinești".

Operatorii chimiști Marian Ristea și Mihai Astănoaiei măsoară, cu ajutorul unui cronometru, debitul pe minut al fiecărui tub de filare. Așadar, un control riguros al funcționării instalațiilor, în vederea unei calități superioare a produselor. →

Pînă la sfîrșitul anului, această modernă uzină va produce prima mie de tone de fibre și fire sintetice, din care fabricile noastre de textile vor putea realiza 1.500.000 m p de țesături și 700.000 bucăți tricotaje.

O luptă însuflețită dau muncitorii și muncitoarele uzinei pentru calitatea superioară a fibrelor pe care le produc, pentru creșterea productivității muncii lor și pentru realizarea de cît mai multe și mai mari economii. Succesele pe care le obțin în aceste direcții constituie răspunsul lor la măsurile hotărîte de recenta Plenară a C.C. al P.M.R.; ele contribuie la necontenita ridicare a nivelului de trai al oamenilor muncii.

Acest turn metalic îndreptat spre cer este de fapt un colț al unui foarte complicat laborator în aer liber: aici, fenolul, un produs al țițeiului, se transformă, după un lung proces chimic, în lactamă, materia primă din care se nasc fibrele sintetice.

Un grup de tinere care controlează modernele mașini automate.

Clădirea aceasta reprezintă numai o parte a uzinei. Dar ea este însăși inima fabricii. Aici se petrece cel mai important proces chimic: polimerizarea. Adică, aici se produce acea înlănțuire chimică a moleculelor de lactamă care alcătuiesc — ca zalele unui lanț firul și fibra sintetică. Tot aici se efectuează, cu mijloacele cele mai moderne, filarea și etirarea firelor.

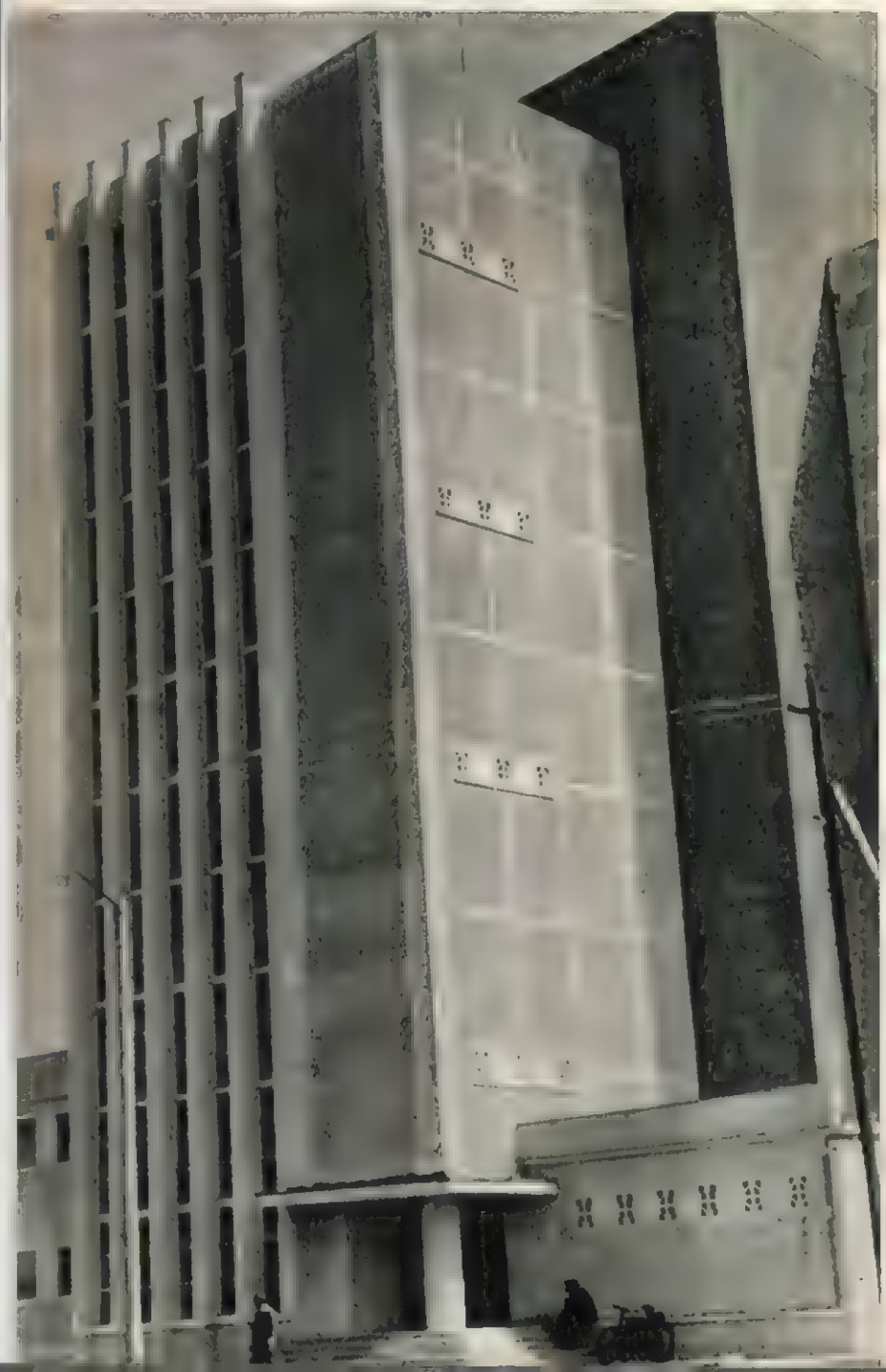

Mihail COȘMA

DRUMURI

Multe drumuri dragi îmi sînt prin țară,
Cu arțari, cu paltini pe alături,
Și cu maci ca focu-n primăvară
Și cu stele — iarna — prin omături.

Le-am bătut cu trenul și pe ape,
Prin viforniți, colburi — cîte drumuri! —
Ca-ntr-un mic sipet am strîns sub pleoape
Ale lor privaliști și parfumuri.

Drag mi-e drumul neted ca o rază
Șerpuind pe Dunărea bătrînă,
Cînd plutesc în lotcă spre amiază
Și-mi cufund în unde caldă mîna.

Drag îmi e să urc spre Hunedoara
Drum înalt, în seri cu oțelarii!
La Bicaz să văd din piscuri, seara,
Aștrii noi cum leagănă stejarii!

Să cobor pe Jiu adînc sub dealuri,
Ca-ntr-un vast palat în cîte-o mină
Și pe plaja-albastră, lîngă valuri,
Cu mineri să gust din luna plină.

Drag îmi e și-n Prahova iubită,
Drumul ei, cu sonde-abia forate
Și cu holde noi întrauriță,
Cu-aurori pe creste și prin sate!

Ca un vis de marmură-n asfinturi,
Cu aripi de schele, pînă-n seară,
Bucureștiul meu, cîntat de-a puriuri,
Îmi deschide drum de sărbătoare!

Cîte drumuri, cîtă bucurie!
De-aș trăi chiar veacuri, viața-mi toată
Aș slăvi lumina purpurie
De Partid pe plaiu-mi revărsată.

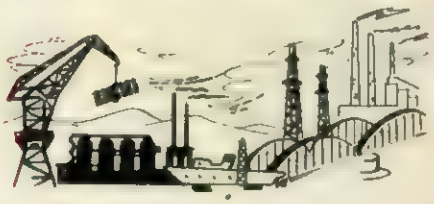

Atenție deosebită și la calitatea firelor groase de relon, din care se pot fabrica — pe lîngă produse textile — perii de dinți, corzi de pescuit, plase etc. I. Zaharia, Simion Străjan și Nicolae Ghionaru, deși foarte tineri, sînt de pe acum specializați ca operatori chimiști, prin absolvirea școlilor medii de chimie. La 23 de ani, Străjan (în mijloc) este maistru chimist și șef de tură pe un întreg sector.

BRĂILA

Reportaj de Camil BACIU

Construcția modernă, parcul din față, întreaga ambianță te fac să crezi că această fotografie a fost făcută într-un cartier de locuințe noi. De fapt, lasă, e vorba de un colț al uzinelor „Progresul".

Un istoric avea, printre alte mici manii, pe aceea de a pune înființarea Brăilei pe seama unui oarecare Brăilă Gheorghe — după cum Galațiul s-ar fi datorat unui pescar pe nume Gălaț. Evident că argumentarea aceasta amintește de aceea care-i atribuie lui Jean Cronomètre inventarea cronometrului...

Oricum va fi fost însă — trăgîndu-se din Proilabum (mitropolia Proilabiei) sau din așezarea datorată lui Ibrail-Pașa — orașul devine destul de puternic pentru ca în secolul al XV-lea să-i trimită lui Ștefan cel Mare o misivă în care se respinge un deziderat al domnului moldovean.

Dar semeția brăilenilor nu durează mult. Orașul cade în 1540 sub turci și rămîne astfel vreme de trei veacuri. Otomanii umplu acest centru al raialei cu întărituri — de atunci au rămas străzile Citadelei și Fortificației, Cetățuiei și Bastionei — și sapă nenumărate hrube strategice prin care galopează la lumina mașalelor. Iar pe deasupra acestui sol în care se întrețes misterioase catacombe, clădesc case cu sacnacsîuri, aduc bragă, salep, iaurt și tahîn.

Abia după introducerea Regulamentului Organic, Brăila capătă un plan edilitar — ce amintește îndeaproape Odesa — și centrul începe să fie numit bulevard, iar mahalaua, „faubourg". Și centrul prosperă pe spinarea portului — lume flămîndă, ale cărei personaje fantomatice poartă numele îngrozitor de „oase". Așa-l întreabă armatorul pe vătaf: „Bă, ți-ai adus oasele?" Și vătaful încuviințа, arătînd ceata flămîndă de docheri cărora le dădeau oasele prin piele.

O parte a intelectualilor sînt influențați de ecourile Marii Revoluții, iar concepțiile de stînga sînt alimentate de lupta necurmată a docherilor. Căci de aici își capătă orientarea o pleiadă de tineri publiciști și scriitori. Asta se datorează apoi luptei celor două mii de șomeri care în iarna lui 1930-1931 nu-și pot face foc în casă. Asta se datorează muncitorimii din „faubourg"-uri care organizează greve, pentru care se scot pe loc publicații de mare ecou agitatoric, se datorează „oaselor", al căror protest social face să se zguduie bătrînul port.

Cu o burghezie monopolistă, de cultură ce amintește școala franceză, și cu tradiții greco-turco-bulgare, cu o muncitorime multinațională formată din docheri și metalurgiști, orientală prin ultimii bragagii și prin mizeria periferiilor, cu un astfel de tineret sensibil la ideile de stînga — aceasta e Brăila din preajma lui 23 August 1944.

Robustețea și gingășia

Din fericire — spre deosebire de ceea ce au făcut la Galați — nemții, în goana înspăimîntată a retragerii, n-au mai avut timp să distrugă orașul. Sovieticii au înaintat atît de repede, încît ultimii SS-iști urcați pe motociclete abia au apucat să dispară. Ritmul vieții obișnuite e repede reluat. Încep să lucreze șantierele navale și fosta uzină „Franco-Romîna". Devenită după naționalizare marea întreprindere metalurgică „Progresul", această uzină, care nu făcuse ani de-a rîndul decît reparații de locomotive și — destul de puțin — armături metalice, trece la producția de unicate. În cîțiva ani de putere populară, „Progresul" devine „mecanicul-șef" al țării. Ceea ce alte mari întreprinderi nu pot produce, se elaborează aici. Se toarnă oțeluri înalt aliate, se confecționează dopuri „duo", care perforează blocurile de oțel pentru a le transforma în țeavă. Aici, într-o noapte, la ora trei, la lumina reflectoarelor, în strigătele de entuziasm ale muncitorilor, pornește primul excavator de 0,5 m c, pe șenile. Aici se fac reductoarele pentru laminoarele de bimetal de la „Metrom" din Orașul Stalin, de aici se trimit caje și cuptoare marelui laminor de la Galați, de aici pleacă gatere spre Onești, mașini de extracție pentru Teliuc, concasoare miniere spre Baia Mare, elice către șantierul naval din Galați. „Mecanicul-șef" al țării toarnă, forjează, taie, montează mașini, mașinile cele mai dificile, dintre care unele sînt exportate în India, China, Cehoslovacia, U.R.S.S., R.P.D. Coreeană.

O vreme rebuturile sînt mari, inadmisibil de mari, cu toată „scuza" unicatelor. Atît de mari, încît la un moment dat Ministerul fixează cifra admisibilă de 7,8%; dar comuniștii uzinei se adună și declară că și atît e prea mult; ei nu vor îngădui rebuturi peste 3%. Oamenii se luptă cu metalul ce trebuie turnat mereu în alte forme.

În același timp trebuie educați băieții ăștia care vin de prin Brăiliță — cartierul despre care se cîntă: „La pod la Brăiliță, mi-au furat hoții căruța..." Acolo oamenii își construiesc locuințe noi. E nevoie însă și de oameni noi pentru noile locuințe. Ce să-i faci de pildă lui Gheorghe Bumbac? Una-două, iar se dă cu barbugii și cu tebeicarii. Adică ori bate zarul, ori dispare în baltă, la pescuitul de contrabandă. După ce l-au scuturat pînă s-au plictisit, s-a propus scoaterea lui din uzină. Dar Nicolae Vrînceanu a zis: „Dacă-l dăm afară, îl trimitem iar printre pușlamale. Și apoi cum a făcut Makarenko intelectuali din vagabonzi?"

Chiar: cum a făcut Makarenko?

S-a format o comisie care l-a vizitat pe Bumbac acasă și a văzut că locuiește prost, cu o mamă bolnavă. Apoi au observat că băiatul, lucrînd puțin, cîștiga prea puțin. Aici nu era vorba de predici și de sfaturi. L-au mutat pe Bumbac la alt strung, pe unul mai nou, ca să vadă că au încredere în el. Într-un schimb era Niculae Coadă, în altul Gheorghe Bumbac, în altul Iordan Mutulescu. La un loc — după inițiativa lui Marin Zamfir — formau o echipă, cu predarea schimbului din mers. Era greu pentru Bumbac: Mutulescu făcea cincisprezece piese pe schimb — el numai șase; Coadă făcea paisprezece — Gheorghe Bumbac, șapte. Barbugiu, barbugiu... dar ce te faci între doi meseriași buni și membri de partid? Asta se afla la Makarenko, oare? Nu știe nimeni dacă pedagogul sovietic ar fi procedat la fel, dar iată că Bumbac nu mai lipsește niciodată de la lucru și cîștigă mult mai mult. Între unicatele produse de uzină poate fi trecut și noul Gheorghe Bumbac, a cărui raționalizare se datorește comuniștilor din secția „strunguri mici".

Dar uzina avea să transforme și orașul. Mai întîi a construit o porțiune a bulevardului Karl Marx, în cadrul muncii patriotice. Apoi, în primăvara lui '59, s-a apucat să ridice un parc pe locul unui fost maidan.

...I-am văzut la lucru pe toți acești frezori, tîmplari, turnători, sudori. Își lăsaseră bicicletele rezemate de grilajul noului parc și acum săpau de zor. Erau după schimb — după ce opt ore tăiaseră oțel, topiseră fontă, montaseră angrenaje. Dar munceau serios — ca niște metalurgiști ce erau — săpînd adînc și aruncînd pămîntul. Inginerul horticol explica: aici va fi un boschet, aici o bancă, pe aici se vor plimba tinerele perechi. Oamenii se întrepau între ei cam buruienos, scuipau praful pe care vîntul dobrogean îl-l arunca în față, își ștergeau sudoarea cu capătul mînecii. Erau vînoși, grei și săpau cu plăcere, ca bunicii lor, țărani din împrejurimi. Din palmele lor mari, cu unghiile retezate scurt, din palmele lor dogorîte de metalul lichid, aveau să răsară plopi canadieni zvelți și flori învoalte. Oamenii ăștia obișnuiți cu temperatura înaltă a turnătoriilor munceau să facă în fosta Brăiliță o oază de răcoare. Mînuiseră cu o oră înainte uriașa forjă care turtește oțelul și acum făceau loc pentru răsaduri.

Era robustețea veghind asupra gingășiei.

Alchimia lemnului

Cu timpul, în vechea Ibraila, gloria metalului va fi întens concurată de cea a lemnului. La Chișcani, aproape de oraș, se ridică marele combinat al stufului. În oraș există fabrica de stufit și P.A.L.-ul. Aflată într-un vechi cartier industrial — mori de ciment, mori de făină, construcții navale — fabrica de plăci aglomerate din lemn pare ireal de modernă. De la construcția cu mari ferestre și culorile vii ale exteriorului și pînă la mașinile automatizate — totul trădează cea mai nouă tehnică.

Aici, salcia proastă care nu era în stare de nimic bun decît doar să se lase arsă devine placă aglomerată. Așchiată, uscată, încleiată, presată, va folosi la mobile, pardoseli, plafoane, cabine telefonice, pereți de vagoane, cabine de nave, lăzi de autocamioane.

La început, cleiul înfunda conductele. Maistrul Vasile Nichifor a descoperit un procedeu de spălare cu ajutorul apei condensate. Nu erau cadre calificate; nimeni nu mai văzuse asemenea soi de producție. Acum Anghel Zăvoi pilotează o sală uriașă de la un tablou de comandă, punînd în mișcare mașinile ce se deservesc singure. Dar producția mergînd normal, noile cadre medii încă nu rezolvau problema importului

de clei special: 7.500 kg zilnic. Un tînăr chimist, absolvent din '57, a rezolvat problema: inginerul „anorganician" Ion Plugaru a găsit un amestec pentru cleiul care, ulterior, la presare, nu mai degajă formaldehidă în cantitate excesivă.

Dacă cineva ar întreba unde au dus aceste raționalizări, invenții, calificări, n-ar trebui să-i prezentăm nici o cifră de reducere a prețului, de creștere a productivității. E de ajuns să-i povestim o mică istorioară:

Utilajul fabricii a fost importat din R.F.G. Specialiștii germani se ocupă de mulți ani cu aceste aglomerări de mase lemnoase. Ei fac plăci de pin pe care le folosesc multiple ramuri ale industriei. Ei au cercetat salcia noastră și, pe baza ei, au proiectat și executat utilajul. P.A.L-ul brăilean a lucrat cîteva luni. Tehnicienii străini au făcut probe, au comunicat rezultatele la ei acasă. Și au venit oameni de afaceri din Germania vestică să cumpere plăci aglomerate de salcie, care sînt mai bune decît se prevedea în caietele de sarcini. S-ar putea să vindem plăci aglomerate chiar acestor vechi producători de plăci aglomerate...

Istorioara sună a parabolă, dar parabolele sînt utile cîteodată.

„Pandelașul" și „pas de deux"

„...Ca robul ce geme
Amar de durere"...
Și apoi:
„Gropare, deschide mormîntul
Să-mi văd logodnica odată,
Să-mi văd părinții și frații".
Și mai departe:
„Era opt ani de chin, era
De cînd îl condamnase".

Și mereu la fel: temniță, gropar, oftică. Astea erau cîntecele lăutărești zise prin cîrciumi „oaselor". Încovoiat sub sac, stors de putere, omul voia să geamă. Nu putea să plîngă de unul singur — avea nevoie de arcușul lăutarului, de cîntecul suspinat la ureche, care stoarce lacrimi.

Acum toți lăutarii Brăilei sînt în fața noastră într-o sală cu pupitre și note. Rînd pe rînd unii dictează versurile de cîntece de beție și povestesc, întrerupîndu-se unul pe altul, întîmplarea cu Cilibache, pe care boierul l-a băgat în groapa unui balaur, de care a scăpat prin șiretenie.

Sînt aici în sală țambalagii, vioriști, toboșari, acordeoniști, cei mai mulți nu prea tineri. Ei formează acuma orchestra „Pandelașul" — înființată de Sfatul popular — și vor să se scrie „la gazetă" de faptul că sînt orchestră care dă concerte. Ani de zile au cîntat la ureche, pentru bacșiș. Acum au program în restaurante, seara, dar, principalul de pus „la gazetă" (asta revine mereu) e că dau concerte de „muzică clasică".

— Asta vă cîntă din ălea vechi, să plîngeți — spune Nicolae Marichiu, un uriaș oacheș, cu ochii pe jumătate închiși — dar să-l auziți la concert! Ia zi, măi Năsosule, dacă nu-i așa!

Și pornesc să vorbească toți, într-un vălmășag de porecle. Dar dirijorul bate în pupitru. Se face liniște. Șeful orchestrei clipește și anunță „nazal":

«Terminăm „Hora de la Viziru" și mîine o să repetăm Beethoven».

„Pandelașul" cîntă Beethoven!...

. . . . . .

Urcăm în corpul aceleiași clădiri, la Școala Populară de Artă. Anul doi de balet repetă. Pentru musafiri, se întrerupe programul de „popular" și se arată puțin Ceaikovski, puțin „pas de deux". După aceea, elevii se recomandă: Alexandru Chițoi — tîmplar, Lili Dumitriu — funcționară, Sali Ruzubea — elevă, Florin Alexandru — strungar.

La început, sîntem izbiți de profesiunea de bază a balerinilor. Dar socotim că dacă „Pandelașul" repetă Beethoven, de ce oare cu acești funcționari, strungari și tîmplari să nu se danseze „pas de deux"?...

Dunărea e totuși albastră

Brăila e frumoasă vara. Brăilenii pleacă la „Monument", călătorind cu tramvaiul printr-o pădurice proaspătă și odihnitoare.

Plimbarea în jurul centrului nu începe decît mai pe seară. Dar parcul central nu e încă prea ispititor: o veche moschee, un ceas-turn cu mici decorațiuni, o amforă, o statuie a împăratului Traian.

De aceea, lumea se îndreaptă spre Dunăre. Fluviul e cafeniu — a spălat nenumărate porturi pînă aici și pe suprafața lui plutesc mari pete de ulei. Dar seara, apa parcă devine albastră. Mici ambarcațiuni sportive o străbat dintr-un mal într-altul: unii trec Dunărea pentru a face un drum mai lung, spre baltă, spre ceaunul cu ciorbă de pește și crapul la proțap. Alții se plimbă însă prin fața vechilor docuri sau se reped pînă la Ghecet, intrînd deodată în altă lume, pe pămînt dobrogean. Obosit și roșietic se ridică în zare lanțul străveziu al munților Hercinici și, răsărind în spatele lor, luna apare verzuie. La ora asta, pe mal răsună chitare singuratice. În portul acesta se cîntă românește, grecește și bulgărește, rusește și turcește. Secole de-a rîndul, oamenii muncii au fiert în acest cazan cosmopolit, înfruntînd laolaltă războaie și mizerie. Și acum, nestingheriți, în umbra stivelor de materiale și a clădirilor, oamenii își spun romanțele.

„Ayi golden nasil balik avladi" (cum a pescuit ursul din lac) — istorisește bunicul pe turcește. Și, mai încolo, cineva cîntă gingașul cîntec al migdalului:

„A scuturat migdalul
Cu mînuțele ei
Și s-a umplut de flori
Pe umeri, pe brațe, și-n păr"...

Iar o voce argintie murmură cuvinte născute pe buzele partizanilor greci, în timpul ocupației hitleriste:

„Și dacă pleci pentru Patrie,
Să te întorci victorios"...

La ora asta ochii albaștri se contopesc cu cerul albastru și cu Dunărea albastră-întunecată. Bărcile alunecă dintr-o parte într-alta, acordurile chitarelor se pierd peste apă.

Cînd au fost numiți vreodată oamenii ăștia „oase"? Cei cincisprezece ani scurși au adus Brăilei mai mult decît alți o sută!

Străinii

Pe străini îi recunoști la Moscova după curiozitatea cu care privesc în toate părțile și după perseverența cu care folosesc aparatul fotografic. Ei vor să înregistreze totul: și turnurile solemne din Piața Roșie, și șirul lung de automobile de pe strada Gorki, și pavilioanele Expoziției realizărilor economiei naționale a U.R.S.S., și palatele de basm ale metroului...

Afluența de străini care-i populează hotelurile, gările, aerogările, restaurantele, revărsîndu-se pe străzi într-un torent mereu proaspăt, mereu reînnoit, este unul din elementele care conferă Moscovei de astăzi caracterul de mare metropolă modernă.

Un ministru american a socotit odată că Statele Unite sînt vizitate în fiecare an de 450.000 de străini. Spre a da o imagine concludentă despre amploarea pe care a luat-o turismul străin în Uniunea Sovietică, ne vom îngădui să precizăm, pentru comparație, că în 1956 U.R.S.S. a fost vizitată de 486.000 de străini, iar în 1957, de 550.000. Pentru 1958 și pentru primele opt luni ale anului în curs nu au fost încă publicate datele respective, dar este evident că cifrele sînt mult mai mari.

Majoritatea covîrșitoare a celor care vizitează Uniunea Sovietică țin, cum e și firesc, să cunoască în primul rînd inima țării — Moscova. Și lucrul e ușor de înțeles, acest oraș-gigant, cu peste cinci milioane de locuitori, fiind centrul politic, industrial, științific și cultural al patriei constructorilor comunismului. Viața întreprinderilor, a instituțiilor sociale, științifice și culturale din Moscova oglindește într-un fel întreaga viață a societății sovietice.

Mulțimea de străini care șiroiește în fiecare zi pe străzile Moscovei vine mînată de interesele cele mai diverse. Din Occident, cei mai mulți sînt probabil turiștii, care vor, pur și simplu, să încerce marea experiență a „descoperirii" țării sovietelor, să vadă cu ochii lor adevărul despre „fenomenul" sovietic. Din țările de democrație populară, zecile de mii de prieteni care se îndreaptă în fiecare an spre Moscova vin în marea capitală însuflețiți de un sentiment de profundă mulțumire, de prietenească gratitudine pentru realizările omului sovietic, în a cărui faptă de astăzi ei văd, pe bună dreptate, ziua lor de mîine.

Apoi sînt nenumăratele delegații

E greu să spui ce ți-a plăcut mai mult aci — declară străinii, vizitînd marea expoziție moscovită — totul e grandios, e magnific!

Turiști romîni și faimosul „Clopot-Țar".

la Moscova

Străinii converg spre Moscova prin nouă gări și un mare nod aerian — aeroportul Vnukovo. În fiecare zi, la Vnukovo aterizează și decolează sute de avioane, dintre care multe deservesc liniile internaționale. În orice zi ați sosi, veți afla la Vnukovo, alături de celebrele TU-104 și TU 104-A, avioanele companiei engleze B.E.A, ale societății olandeze K.L.M., navele aeriene ale lui Air-France și ale societății belgiene Sabena, ale companiilor Aero (Finlanda), L.O.T. (Polonia), Deutsche Lufthansa (R.D.G.), TAROM ori T.A.B.S.O. (Bulgaria). Și mi-aduc aminte de ce spunea pilotul Vasili Liceaikin. Într-un singur an, el parcurge acum cu TU-104 mai bine de 500.000 de kilometri, în timp ce în 13 ani anteriori, cu un avion obișnuit, a efectuat „numai" 1.500.000 de kilometri.

Ritmul lui Vasili Liceaikin e acela al întregii țări sovietice. Iar unul din faptele ce oglindesc bine creșterea prestigiului internațional al U.R.S.S. este și numărul de turiști și în genere de vizitatori străini, doritori să cunoască omul sovietic și lumea lui.

D. HÎNCU

N.S. Hrușciov în mijlocul unui grup de turiști din statul Florida (S.U.A.) — oaspeți ai Moscovei.

guvernamentale ori sindicale, oamenii de afaceri sau sportivii, specialiștii în diverse ramuri ori iubitorii de artă, ansamblurile artistice sau marile personalități politice. Așa încît Moscova e în permanență vizitată de un torent de străini, pe care-i întîlnești în oricare zi te-ai duce să vizitezi Kremlinul, universitatea „Lomonosov", muzeul „Pușkin" ori galeriile Tretiakov; sau dacă te plimbi numai pe strada Gorki ori te duci la Lujniki, la Bolșoi, ori la Sokolniki.

E de ajuns să ne întoarcem o clipă cu gîndul înapoi la o seamă de evenimente din ultimul timp și o să înțelegem și mai bine. Într-un răstimp scurt, Moscova a fost vizitată de vicepreședintele Nixon și de împăratul Etiopiei, Haile Selassie, de un grup de nouă guvernatori de state din S.U.A. și de echipa Harlem Globe Trotters, de sute de cineaști și producători de filme veniți la Festivalul internațional al filmului și de parlamentari brazilieni ori de reprezentanți ai sindicatelor din Chile, Columbia, Guineea, Indonezia; capitala sovietică a adăpostit Expoziția americană și cea de sticlă cehoslovacă, Conferința internațională de fizică a energiilor înalte și Conferința internațională despre razele cosmice, ea a găzduit pe fruntașul socialist Lelio Basso și pe scriitorii Carl Sandburg și Carlo Montella. Înșiruirea ar putea fi prelungită la nesfîrșit și asta fără a mai pomeni de zecile de mii de turiști veniți în grupuri mari, printre care, după cum știm, s-au numărat și 360 de țărani romîni care au vizitat Expoziția realizărilor economiei naționale a U.R.S.S.

Să nu cumva să ne scape ceva... ↓

Steagul „PARTIZANULUI"

Știți cît a durat campania de recoltare la G.A.S. „Partizanul"? 7 zile. În fotografie: prima zi din bătălia pentru strîngerea recoltei. Conducerea gospodăriei, în frunte cu directorul Trifă Făniță, stabilește la fața locului planul de... atac.

În toate cazurile, un steag roșu de producție consacră în faldurile sale lapte deosebit de importante. Pentru conducerea gostatului „Partizanul", raionul Călărași, steagul este egal—ca să vorbim așa—cu rentabilitatea. Îngrijitorii și mulgătorii de vaci de la „Partizanul" ne spun că steagul înseamnă lapte mult și plin de grăsimi, iar crescătorii de porci și alți muncitori din gospodărie afirmă că un steag de fruntaș pe ramură — cum au dînșii — comportă necontenite bătălii pentru a da carne mai multă și mai ieftină. Altminteri, steagul se duce în altă parte. La „Partizanul" un asemenea steag a intrat în al doilea an de viață. De ce? Pentru că aici, de multă vreme, contabilul-șef nu mai are în registrele sale capitolul „pierderi planificate"; pentru că, dimpotrivă, aici beneficiile s-au exprimat în cifre concludente; pentru că aici sute de muncitori impun unor tarlale de 8.000 ha să fie din an în an tot mai darnice.

Deținerea steagului de fruntaș pe ramură de către gostatul „Partizanul" și a „Ordinului Muncii" clasa I nu sînt de loc întîmplătoare; sînt rezultatul unei munci bine conduse și organizate.

Condiții „speciale"

Atunci cînd se vorbește de succese deosebite, unii sînt tentați să creadă că acestea se datorează în bună măsură unor „condiții speciale" — bineînțeles, pozitive. Ei bine, aici au existat și continuă să existe unele condiții... speciale. Acestea nu sînt însă de loc de invidiat. Nu sînt pozitive... Apa, bunăoară, reprezintă o condiție specială: prea puțină. În apropiere nu e nici un rîu, nici un lac. Precipitațiile medii anuale sînt adesea sub 450 mm — deci cu totul insuficiente. Ce faci atunci cu culturile mari de cîmp? Ce le dai în loc de apă? Muncă, o muncă grea și încăpățînată, care să compenseze vitregia naturii. Șase-șapte prașile la porumb, grijă deosebită pentru grîu, eforturi zilnice în direcția aplicării agrotehnicii înaintate. Numai așa au realizat muncitorii de la „Partizanul" producții de cereale nemaicunoscute prin părțile acestea. Dar dacă la cultura cerealelor înlocuiești lipsa de apă cu lucrări de maximă agrotehnică, în zootehnie apa nu poate fi înlocuită cu nimic. Ce e de făcut atunci? 8.000 de oi, 2.450 de porci și aproape 1.000 de taurine — cît are gostatul „Partizanul" — nu pot literalmente exista fără apă. Mai mult: îngrășarea animalelor necesită apă din abundență. Și apa, ia-o de unde nu-i... Tocmai din această pricină, în urmă cu cîțiva ani, unii dintre muncitori nu s-au înghesuit să lucreze în sectorul zootehnic. Conducerea gospodăriei și organizația de partid au desfășurat însă o intensă muncă politică, pentru a-i convinge de importanța economică a dezvoltării sectorului zootehnic. Paralel cu aceasta, s-au luat măsuri de rezolvare a problemei apei. S-au săpat o seamă de puțuri. S-a muncit zi și noapte. În sfîrșit, animalele au avut asigurată apa. Au putut fi îngrășate, fapt care a sporit cifra beneficiilor.

De bună seamă că problema nu este rezolvată în mod ideal nici în momentul de față: cu puțul nu se poate face zootehnie modernă. De lucrul acesta e convins astăzi și ultimul mulgător de la „Partizanul". Fapt pentru care, în ceasul de față, se caută noi soluții. Problema nr. 1 — apa — trebuie rezolvată cît mai bine. Și nu ne îndoim că va fi!

Lozincile trebuie înnoite

Exemplul cu apa nu e singurul. S-ar mai putea da încă și altele, care să arate că steagul de fruntaș de la „Partizanul" nu se datorează nici unei condiții favorabile speciale, ci, pur și simplu, muncii temeinice, dublate de un spirit întreprinzător, care caută să descopere pretutindeni noi posibilități de mărire a productivității și de reducere a prețului de cost.

Vizităm diverse secții ale gospodăriei. Pe toate porțile, pe toate clădirile, există numeroase materiale de agitație, exprimate în

Marusia Sacal și Hrișcan Alexandru se numără printre cei mai buni crescători de porci din gospodărie. Lozinca crescătorilor: „Nici un purcel sub 20 kg la înțărcare".

grafice și lozinci. Confruntăm cifrele din grafice cu cele din registrele gospodăriei. Lozincile spun: „Să recoltăm de pe fiecare hectar 2.000 kg grîu". Cercetăm registrele. Pe 4.328 hectare însămînțate cu grîu, producția medie în acest an a fost de 2.304 kg la hectar. În felul acesta s-au obținut la producția-marfă 3.400 tone grîu peste plan, fapt pentru care gospodăria a realizat un beneficiu de 4.500.000 lei. Schimbați, tovarăși, lozinca! O fi fost ea bună și nouă astă-primăvară. Acum — ba. Trebuie înnoită!

Citim la grajdurile de porci: „Să luptăm pentru ca fiecare purcel înțărcat să aibă 20 kg". Cercetăm din nou registrele. De la 1 ianuarie a. c. pînă acum, au fost înțărcați, la greutatea de 22 kg, 1.463 purcei. Schimbați, tovarăși, și lozinca aceasta! O fi fost ea nouă în urmă cu cîteva luni; acum și-a trăit traiul.

Mai departe, la îngrășătorie: „Să realizăm zilnic un spor mediu de greutate de 480 gr la fiecare porc". Apelăm din nou la registre. Sporul acesta a ajuns la 750 gr. Schimbați, tovarăși, și lozinca aceasta! În definitiv, ea a fost schimbată în modul cel mai practic, de către dumneavoastră înșivă!...

Asaltul florii-soarelui

Probabil că mulți cunosc sistemul de furajare a vacilor (vara). E vorba de masa verde formată din: secară, borceag, lucernă, sudan, porumb etc. La „Partizanul", furajarea unei vaci după un asemenea sistem echivala zilnic, pînă foarte de curînd, cu 10 litri de lapte cu un procent de grăsimi de 3,5%-3,6%. Zootehniștii de aici și-au bătut capul multă vreme să găsească soluția sporirii producției de lapte și a procentului de grăsimi. Într-o zi, unul dintre ei, după multe experiențe, a exclamat: „Untul se găsește în floarea-soarelui și în soia!" Ce voia să spună? Că mărirea procentului de grăsime a laptelui — deci a cantității de unt — se poate realiza pe seama grăsimilor care se găsesc în aceste plante. Apoi a propus o furajare combinată, adică la cea amintită mai sus a adăugat floarea-soarelui și soia. Rezultatul? O asemenea furajare a ridicat producția unei vaci la 12,8 litri lapte pe zi, cu un procent de grăsimi de 4,6%. Cine nu crede să facă o vizită la „Partizanul".

La sfîrșitul lui 1959: 12.000.000 lei beneficiu

Recentele documente de partid au găsit la muncitorii „Partizanului" nu numai înțelegerea clară a noilor sarcini ce revin gospodăriilor agricole de stat, ci și hotărîrea fermă de a le îndeplini.

În 1958 beneficiile „Partizanului" s-au soldat cu 8.000.000 lei. În prezent, muncitorii depun mari străduințe pentru ca, la sfîrșitul acestui an, beneficiul să ajungă la 12.000.000 lei. Ei afirmă că există toate posibilitățile pentru materializarea acestui angajament. În ceasul de față se străduiesc pe toate căile să reducă prețul de cost la lapte și carnea de porc. După apariția documentelor de partid din 13-14 iulie a.c., angajamentele în acest sens au fost suplimentate. La fel s-au petrecut lucrurile în toate celelalte sectoare. Comuniștii au dat primii exemplul. Vasile Puișor, care lucrează în brigada complexă, a hotărît ca, la anul, hectarul de grîu să dea în medie 3.000 kg, iar cel de porumb 5.000 kg. În același timp, consultîndu-se cu tovarășii săi, s-au angajat ca pînă la sfîrșitul acestui an să realizeze, la fiecare tractor, 2.500 lei economii. Aceasta e contribuția lor la miliard.

Leon Barbu e mecanic, șef de secție. Și dînsul e comunist. Contribuția lui la miliard: 2.000 de lei economii de fiecare tractor.

Niculae Niculae e șeful unei secții. Pînă la 31 decembrie a.c. secția pe care o conduce va realiza o economie de 900.000 lei.

Gheorghe Sandu, organizatorul de partid al gospodăriei, după ce ne arată angajamentele scrise ale muncitorilor, precizează:

— Muncitorii gospodăriei noastre se străduiesc să muncească în așa fel, încît la sfîrșitul anului să dea în seama miliardului economii cît mai mari.

Despre nivelul de trai și despre un „ateneu" în mijlocul Bărăganului

Mulți dintre muncitorii „Partizanului" au fost săraci ca degetul. Pe vremuri, Gheorghe Pădurețu, Ilie Octavian, Gheorghe Șerban, Nicolae Gheorghițoiu înnodau zdrențele și-și visau mămăliga. Mizeria în care au trăit le-a pus în obraz semnele unei maturizări timpurii. Dar ochii, ochii lor, au azi alte priviri decît în trecut. Ochii acestor oameni spun că stăpînii lor nu mai visează codrul de mămăliguță, întrucît locul acesteia l-a luat pîinea pe săturatelea, iar zdrențele au fost înlocuite cu straie noi, orășenești. La „Partizanul", în ultimii 2 ani beneficiile au sporit în mod simțitor. Ca atare, ele s-au răsfrînt și asupra traiului muncitorilor. Cine a lucrat însuflețit în întrecere și a folosit metode avansate a cîștigat frumos.

Și viața spirituală a muncitorilor de la „Partizanul" e în continuă înnoire. Recent, aici s-a inaugurat un club de toată frumusețea. Are coloane de marmură și — după expresia contabilului — e cel mai frumos club din mijlocul Bărăganului. Parcă-i un ateneu.

Să-l folosiți sănătoși, tovarăși! Iar brigada artistică de agitație, care în curînd va da spectacole pe scena nouă, să vă închine cîntece și poezii. Că meritați!

George CIUDAN

Fotografii de D. BABOIAN

În unul din autocamioanele gospodăriei se încarcă butoaie cu brînză pentru magazinele de desfacere din București.

Trei muncitori din gospodărie, pentru care zootehnia a devenit o meserie pasionantă. De la stînga la dreapta: Gheorghe Cîtea, Ion Țurcanu, Alexandru Cazan.

① Nicolae Gheorghițoiu.

② Luca Guriță.

③ Vasile Lefter.

④ Valeria Cozan: „Pînă la 31 decembrie a.c., numărul curcilor va spori la 15.000".

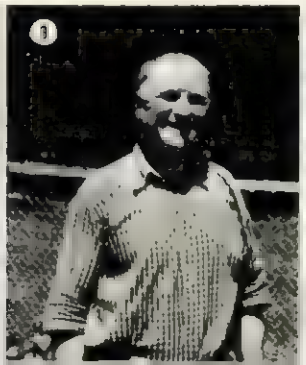

Luminile BULGARIEI NOI

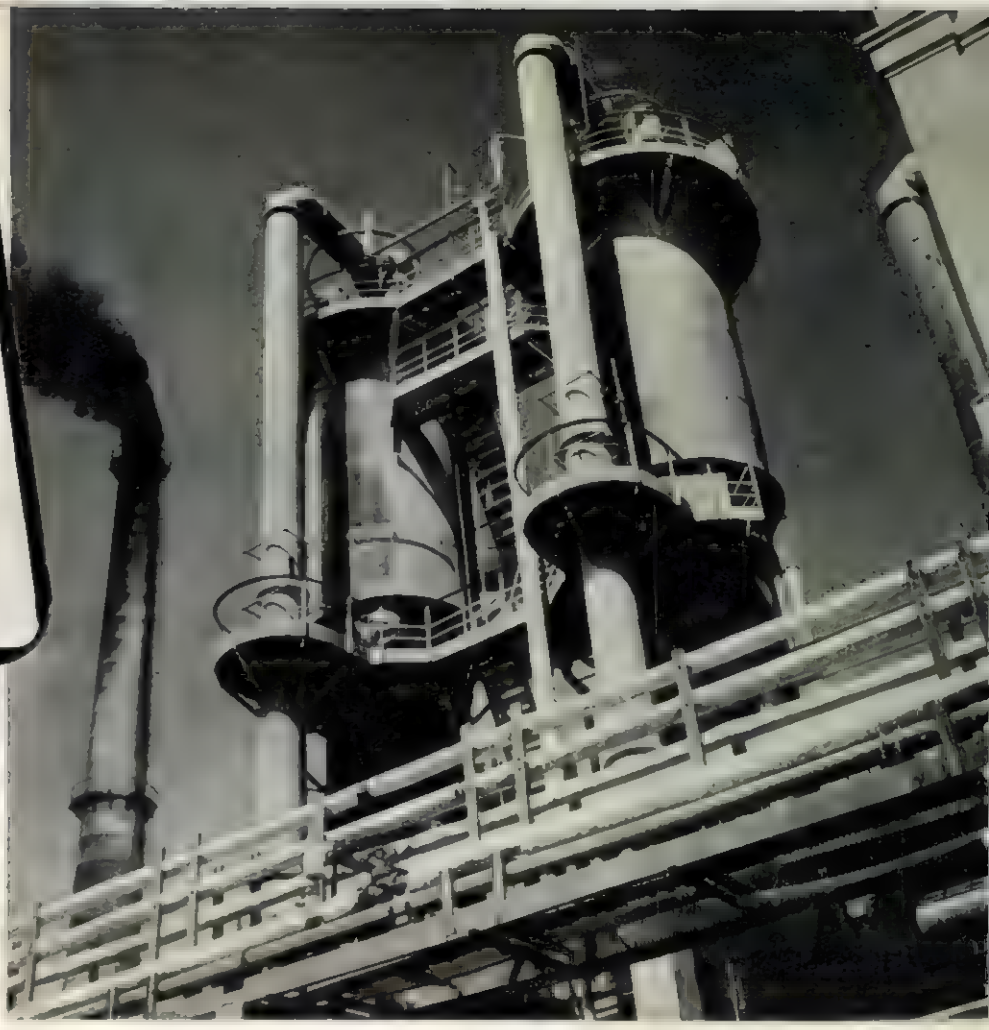

Întreprinderea de produse sodice din Devnia.

de Bogomil NONEV

Articol trimis „Flăcării" cu prilejul celei de-a 15-a aniversări a eliberării Bulgariei de sub jugul fascist

Istoria de multe veacuri a poporului bulgar a cunoscut numeroase războaie sîngeroase și nelegiuiri zguduitoare. Orașe și sate erau arse. Cei mai buni fii ai poporului nostru erau schingiuiți de tirani și invadatori.

Cel mai greu a dus-o poporul bulgar în zilele de dinaintea eliberării sale de sub jugul fascist. Suferea cumplit. Era exploatat și jefuit. Ocupanții hitleriști și mercenarii lor bulgari îi răpiseră libertatea. Închisorile și lagărele de concentrare erau înțesate cu patrioți. Dar, în zilele cele mai grele, pe cerul Bulgariei lumina o stea: *Partidul Comunist*. Cuvîntul comuniștilor însuflețea oamenii, ridica poporul la lupta pentru ziua hotărîtoare.

Și a venit ziua insurecției armate a întregului popor: ziua de 9 Septembrie 1944. Poporul jubila, fluturau drapelele roșii, partizanii coborau din munți, intrînd triumfători în orașe și sate. Pe șosele și la răscruci de drumuri se îmbulzeau mii de oameni, ca să-i întîmpine pe ostașii sovietici eliberatori. Eliberatorii erau primiți și la noi după vechiul obicei: cu pîine și sare. Împreună cu ei și cu voi, românii, ostașii noștri au pornit pe drumul spre Berlin, mai emoționați și mai entuziaști ca oricînd. Pe pămînturile Iugoslaviei, Ungariei, Austriei, și ostașii bulgari și-au vărsat sîngele cu același spirit de abnegație, ca și în lupta inegală și plină de jertfe pe care partizanii noștri au dus-o împotriva dușmanului fascist, vreme de patru ani.

Au trecut 15 ani de la acele zile. De 15 ani Bulgaria este într-o continuă ascensiune. Gheorghi Dimitrov spunea că în zece ani noi trebuie să înfăptuim ceea ce alte popoare au înfăptuit într-un secol. Poporul bulgar a urmat acest îndemn tot așa cum i-a urmat în anii grei pe comuniștii bulgari, care l-au dus la victorie. Și iată că astăzi, la 15 ani de la eliberare, s-a schimbat ca prin minune harta Bulgariei. Au apărut noi orașe, noi centre industriale, șosele, linii ferate, sate, lacuri de acumulare. Fața economică a țării s-a schimbat. Bulgaria, ieri o țară agrară înapoiată, a devenit astăzi o țară cu o agricultură și industrie înaintate.

Odinioară, Bulgaria era presărată cu ogoare uscate, răzlețe, fărîmițate. Astăzi se întind pretutindeni uriașe pămînturi cooperativizate, irigate și mărginite de perdele forestiere de protecție. Romantismul cîntecelor haiducești și al cavalului ciobănesc a fost înlocuit cu un nou romantism. Acum răsună pe cîmpii zgomot de combine, de tractoare ce ară pămîntul negru, de grape moderne ce sfarmă bulgării.

Ne mîndrim cu noile orașe și cu centrele industriale ce s-au născut acolo unde nu erau cîndva decît mici localități uitate de lume sau, pur și simplu, maidane. S-a întărit clasa noastră muncitoare, stăpînă azi pe destinele sale și făuritoare a propriului său viitor. Astăzi, în Bulgaria se toarnă fontă și se produc mașini, se prelucrează bogățiile solului și subsolului și se construiesc vapoare, e în plin avînt o industrie chimică și se fabrică cele mai noi medicamente. Totul, dar absolut totul, este închinat unui țel nobil: acela de a face viața noastră socialistă din ce în ce mai îndestulată, mai frumoasă, mai fericită.

În decursul a două planuri cincinale și acum, cînd îndeplinim cu succes cel de-al treilea cincinal al nostru, poporul bulgar, condus de partid, a cucerit multe victorii.

Cel de-al VII-lea Congres al Partidului Comunist Bulgar din vara anului trecut a fost numit „Congresul socialismului biruitor". Acum trăim o etapă nouă a istoriei Bulgariei: perioada de accelerare a ritmului dezvoltării economiei naționale, de ridicare a nivelului de trai material și cultural al poporului, sau, cum se spune la noi, ne aflăm în perioada unui salt. Pentru noi saltul acesta este concretizarea și traducerea în viață a hotărîrilor Congresului al VII-lea. Astăzi noi luptăm pentru sporirea producției industriale de trei-patru ori în anul 1965, față de producția anului 1957. În comparație cu anul 1957, vom spori pînă în anul 1965 de peste patru ori producția globală a agriculturii noastre. În anul 1962, consumul popular se va mări de aproape două ori.

Cifre, cifre multe și felurite, preocupă pe oamenii noștri astăzi. Dar cifrele acestea sînt expresia elocventă a faptelor mărețe pe care le săvîrșim pe schelele marelui nostru șantier socialist.

Cincisprezece ani de viață liberă! Aceasta e atît de puțin în perspectiva istoriei și atît de mult în perspectiva uriașei construcții noi, ce transformă țara noastră! În anii aceștia poporul nostru s-a dovedit a fi un gospodar grijuliu și un constructor experimentat, un popor plin de abnegație patriotică și cu o voință dîrză. Roadele muncii noastre, ca și ale voastre, dragi prieteni români, sînt evidente. Tocmai de aceea, noi, ca și voi, credem cu atîta fermitate că ne vom realiza marile planuri și vom atinge țelurile noastre nobile.

Țara vecină și prietenă se îmbogățește an de an cu noi și moderne construcții. În fotografia 1, braseria în aer liber „Albatrosul" de pe litoralul Mării Negre (Varna). În fotografia 2, un aspect din Sofia de azi.

MONVMENTVL

Schiță de Dragomir ASENOV
scriitor din R.P. Bulgaria

Ilustrație de Rosi NOEL

Trecuserăm de piața centrală a comunei și intraserăm cu pași domoli pe ulița care duce spre colina Baiuv, acolo unde se află o creșcătorie de păsări renumită în toată regiunea. Și deodată parcă ne aflarăm într-un alt sat: aproape la fiecare pas te întîmpina cîte o casă nouă, clădiri cu etaje, mîndre de-ți luau ochii, înconjurate cu grădini de duzi și acoperite cu viță sau trandafiri agățători. De fapt — după cum am aflat — aci fuseseră cîndva două sate separate, mai bine zis două cătune, care în ultimii ani se uniseră, prin creșterea ulițelor, într-o singură comună. Străzile continuau să crească sub ochii noștri: multe case erau încă neterminate, altora li se înălțau zidurile de cărămidă roșie, altora li se săpau temeliile. Dar viața clocotea peste tot: voci de bărbați și femei, hîrjoană de copii, muzica radio-ului, zgomote de teșale și ciocane.

Prin ferestrele caselor terminate, care străluceau în lumina soarelui, se vedeau perdele cu dantelă. Pe acoperișuri se legănau stîlpii antenelor de radio, iar pe unul vopsit în miniu roșu strălucea și zbîrnîia o morișcă de tinichea.

Învățătorul care mă însoțea, un vechi cunoscut, îmi povestea cu mîndrie cum au crescut cele două cătune după cooperativizare, devenind un sat unic, mare și bogat.

— Cooperația ne-a adus belșugul. Și oamenii au învățat să trăiască. Casele din zid, cu temelie de beton și cu acoperiș de tablă, au înlocuit cocioabele din vălătuci, cu stuf pe acoperiș; perdelele dantelate, radio-ul, zugrăvelile vesele au devenit necesități.

Voiam să-l întreb ceva cu privire la activitatea culturală din comună, cînd deodată atenția îmi fu atrasă de o căsuță părăginită, pe care un gard lăsat într-o rînă o despărțea simbolic de stradă. Ploaia și vîntul se înfruptaseră din tencuiala vechilor ziduri, ferestrele de mult nespălate aveau o culoare verzuie, ușa bătută cu două scînduri de-a curmezișul se aplecase. Singura urmă de viață era o legătură de ardei, uscați de cîțiva ani, care atîrna în streașină. Era clar că e vorba de o casă părăsită de mult.

În suflet mi se născu acel sentiment de tristețe care te cuprinde ori de cîte ori cercetezi cu ochii asemenea privelișți, care par a vorbi despre vieți de mult trecute. Dar nu-mi puteam desprinde privirea de căsuță. Mă apropiai de gard. Și ceea ce mă izbi și mai mult fu lucrul neobișnuit pe care-l văzui în dreapta casei, sub un șopron la fel de părăginit: un monument funerar! Da, un monument funerar de înălțimea unui om, săpat într-un granit vrîstat de nervuri negre și albăstrui. Mîna pricepută a unui sculptor cioplise în el o stea mare în cinci colțuri, cu o seceră și un ciocan la mijloc, iar jos o ghirlandă de flori și frunze.

— E casa lui Nikola Gospodinov... Un cioplitor în piatră... — îmi spuse însoțitorul meu, văzînd cu cît interes cercetam monumentul. Poate că ai auzit de el... E tatăl lui Ștefan-comisarul. Numele lui îl poartă una din străzile principale ale orașului...

De comisarul Ștefan auzisem, într-adevăr. Dar de tatăl său, cioplitorul Nikola, nu știam nimic, așa că-l întrebai:

— Și aici e îngropat cioplitorul?

Însoțitorul meu zîmbi și-mi răspunse:

— Cum să fie îngropat?! Doar trăiește!...

Văzînd nedumerirea de pe fața mea, împinse portița ce scîrțîia din balamalele neunse și mă pofti să înaintăm în curte, pe cărăruia pavată cîndva, printre pietrele căreia crescuse iarba. Ne-am îndreptat spre șopron. Într-o tufă, o rață începu să măcăie speriată. O șopîrlă verde, care se încălzea la soare, se aruncă tematoare în bălării. O pasăre se înălță brusc în văzduh, cu un fîlfîit speriat...

Ne apropiarăm de șopron și, la îndemnul însoțitorului meu, studiai îndeaproape monumentul. Sculptura — steaua ca și ghirlanda de flori și frunze — deși neterminată, era executată cu mult gust artistic, îmbinînd cu măiestrie nervurile pietrei cu reliefurile cioplturii.

— Minunat! — exclamai eu după cîteva clipe de tăcere. Dar pentru cine l-a cioplit?

— Pentru sine însuși... Cel puțin așa zicea...

— Dar de ce? De obicei oamenii — oamenii simpli — nu se pregătesc de moarte în acest fel.

— Bai Nikola a cioplit monumentul ăsta după ce i-a fost ucis fiul...

Cunoșteam, în linii mari, felul cum fusese ucis Ștefan-comisarul: activist de partid, el fusese înjunghiat de chiaburi la începutul campaniei de cooperativizare a regiunii, în urmă cu ani. Acum însă monumentul acesta îmi ațîța curiozitatea. Și-l îndemnai pe prietenul meu să-mi spună tot ce știa despre viața cioplitorului în piatră și a fiului său.

— E o poveste lungă — îmi spuse el. Și foarte tristă...

— Nu e nimic! Am timp... Trenul pleacă la noapte...

— Fie! Cum vrei! — căzu el de acord și se așeză pe un butuc, sub șopron, lîngă monument, invitîndu-mă și pe mine să iau loc. Dar poate c-ar fi mai bine să mergem în partea cealaltă a comunei, în Goritrîn; bai Nikola locuiește și acum acolo. El poate să-ți povestească mai bine totul... Ba nu, lasă că-ți spun eu...

Și prietenul meu își începu povestea.

„Cînd bai Nikola, încă om tînăr pe vremea aceea, rămase văduv, tot satul îi căină: „Fără gospodină în casă, ești ca fără mîini; copilașul se va prăpădi". Dar bai Nikola era făcut dintr-un aluat tare ca granitul pe care-l cioplește. „Nu-i adevărat!—spunea el. Îmi voi crește singur copilul! Și nu numai că-l voi crește om întreg, dar îl voi face și om învățat!" Și s-a pus pe muncă.

Avea pămînt puțin, dar muncea cît trei. Pe băiat îl lua totdeauna cu el la cîmp și-l îngrijea ca pe ochii din cap. După ce-și termina lucrul pe pămîntul lui sărac, trecea ca argat pe pămînturile altora. Și lucra fără preget, fără să osteneacă. Nu-i vorbă că avea și o forță de uriaș! Era un bărbat cît un munte, cu pumnii ca două haltere. În sat îl strigau chiar Nikola-uriașul...

Și nu se mulțumea numai să lucreze din primăvară pînă-n toamnă tîrziu pe ogoare, ci mai cioplea și în piatră. În serile lungi de vară și apoi întreaga iarnă îl auzeai ciocănind pietrele: făcea cruci funerare. Muncea cît trei, cum îți spuneam, cu un singur gînd: să-și poată crește bine băiatul și să-l facă om învățat.

Și, într-adevăr, Ștefan a crescut. Bai Nikola l-a ținut la liceu. Apoi, cînd a terminat liceul, a spus: „O să-l trimit la Sofia, la universitate. E drept că pentru un țăran e foarte greu, dar am să muncesc de trei ori pe atîta, ca să cîștig bani și să-l țin la învățătură. Dumnezeu mi-a luat nevasta, iar pe băiat l-a lăsat orfan — dar eu nu-l voi lăsa fără sprijin; cît timp oi trăi, oi avea putere să muncesc ca să cîștig banii ce-i trebuie pentru învățătură!..."

Așa a și fost. Bai Nikola a muncit din greu, s-a lipsit de multe ori și de mîncare, dar Ștefan tot a ajuns la universitate. Învăța cu rîvnă băiatul și ar fi ajuns departe, însă în 1943 a trebuit să lase în părăsire cartea și să fugă în munți, spre a se ascunde de poliție. Jandarmii l-au arestat atunci pe bai Nikola și au început să-l poarte din post în post, chinuindu-l, doar-doar va trăda ascunzătoarea feciorului său. Dar de la Nikola-uriașul n-au

putut scoate nimic — ți-am spus doar că e ca granitul! Pînă la urmă, au trebuit să-i dea drumul.

Bai Nikola s-a întors în sat cu privirile și mai înnegurate. Cînd îl întreba cineva ce s-a întîmplat cu Ștefan, el răspundea cu hotărîre: „Nimic! Ștefan știe ce face! Va veni și vremea noastră!" Mai tîrziu tot satul a aflat că Ștefan devenise comandantul unui detașament de partizani..."

Aci învățătorul se întrerupse puțin, reîmprospătîndu-și parcă memoria, după care reluă firul povestirii.

„Și a scăpat Ștefan-comisarul. După 9 Septembrie s-a întors sănătos acasă. De bucurie, bai Nikola nu știa ce să mai facă. Trei zile și trei nopți ușile casei lui au fost deschise pentru toți prietenii și megieșii. Două butii de vin a adus aici în curte și le-a dat cep. Dar în a patra zi s-a pus capăt chefului. Ștefan a plecat din nou. De astă dată pe front, ca să-i alunge pe hitleriști pînă în bîrlogul lor. A trecut prin toată Macedonia, prin Serbia și prin Ungaria și din nou s-a întors nevătămat acasă: gloanțele fasciste nu l-au atins. Și încă o dată a făcut bai Nikola un ospăț cu două butii de vin...

S-a terminat războiul, poporul a respirat ușurat, oamenii s-au pus pe muncă. Ștefan și-a terminat studiile, dar n-a vrut să-și părăsească satul.

Și prin '46, a devenit secretar de partid aici, la noi. Tot în anul acela s-a întîmplat și nenorocirea. Era în vară. Împreună cu tovarășii lui din celălalt cătun al comunei, din Goritrîn, Ștefan începuse acțiunea pentru organizarea unei cooperative agricole. În fiecare seară se întîlneau și discutau, și discutau... Nu știau prea bine nici cum să înceapă, nici cum să facă: o singură cooperativă pe întreaga comună sau două separate, cîte una în fiecare cătun?

Bătrînul, care asistase la unele din discuții, se amesteca și el în vorbă, spunînd:

— Să-și facă cei din Goritrîn cooperativa lor — și noi pe a noastră! Să vedem care pe care!...

Cîte unii îl mai necăjeau:

— Ești prea bătrîn, bai Nikola, pentru asemenea lucruri!

El își sălta capul încărunțit, privea întîi încruntat, apoi începea să rîdă și spunea:

— Că sînt bătrîn — e adevărat! N-am încotro! Dar și eu doresc, fraților, să-mi bucur măcar un ochi, privind viața cea nouă. M-am chinuit de ajuns...

Puține nopți a dormit Ștefan în sfîrșitul acela de vară. Ședințe și para-ședințe, muncă de lămurire cu gospodarii din sat, discuții și iar discuții... Și într-o noapte din acelea, cînd totul era aproape pus la cale, a căzut, ca un trăsnet pe cerul senin, nenorocirea: chiaburii l-au pîndit la un colț întunecat de uliță, cînd venea de la o ședință, noaptea tîrziu, și i-au înfipt jungherul între umeri...

Cînd bai Nikola a aflat de nenorocire, a gemut adînc, de parcă s-ar fi rupt ceva în el. A ridicat mîna ca și cum ar fi vrut să lovească pe cineva, s-a clătinat ca un stejar pe care-l zgîlțîie furtuna și, fără să rostească o vorbă, a fugit în uliță. O săptămînă întreagă nu s-a mai știut nimic despre el. Numai un pădurar și doi ciobani au spus mai apoi că l-au văzut rătăcind prin codri, cu mințile pierdute..."

Învățătorul și-a întrerupt din nou povestirea, și-a aprins o țigară și a mai adăugat cu o voce stinsă:

„E o poveste tristă, care te îndurerează de cîte ori ți-o amintești...

„Și totuși, te-aș ruga să-mi spui ce s-a mai întîmplat cu bai Nikola..."

„Ce s-a mai întîmplat!... După o săptămînă, s-a reîntors acasă. Dar nu mai era omul pe care-l știuserăm. Durerea îl ucisese: fața i se zbîrcise, slăbise — rămăsese numai piele și os, iar îmbrăcămintea îi atîrna ca pe un cuier — se gîrbovise... Tot satul încerca să-l liniștească, să-l consoleze. Dar la orice tentativă de acest fel răspundea cu tristețe: „Eu, de-acum, sînt un om sfîrșit... Nu mai am pentru ce trăi... De m-ar lua dumnezeu mai repede, că mi-am trăit traiul și mi-am mîncat mălaiul!..."

Trăia retras, ferindu-se de oameni și robotind doar pe lîngă casă, numai atît cît să-și țină zilele. Aștepta moartea!

Și iată că într-o dimineață, la cîteva săptămîni după nenorocire, se sculă în zori, își adăpă plăvanii, îi înjugă la car și o porni spre munți. Trei zile a lipsit și într-a treia zi, spre amurg, se întoarse acasă cu un bolovan mare în car. Era piatră asta, dar mai mare, un bloc fără formă, plin de știrbituri și acoperit pe o parte cu mușchi. Încercam să ghicim ce urmărește. Pînă la urmă ne-a lămurit el:

— Pentru un monument funerar. În curînd voi muri. Nu mai am ce aștepta de la viață... Și m-am gîndit să-mi pregătesc locuința de veci.

Și s-a pus pe lucru. Dar n-a apucat să cioplească decît steaua în cinci colțuri, secera cu ciocanul și ghirlanda. Cînd să se apuce de inscripție, i-au sosit oaspeți neașteptați: prietenii lui Ștefan din Goritrîn, foști tovarăși de partizanat ai flăcăului.

Cînd cei din Goritrîn au intrat în curtea pe care începuseră s-o năpădească buruienile, bătrînul, lac de sudoare, stătea sub șopron și cioplea.

— Bună ziua, bai Nikola! — i-au spus noii veniți.

Bătrînul nu răspunse la binețe, ci continuă să cioplească tăcut, după ce aruncase oaspeților nepoftiți o privire indiferentă. Cei din Goritrîn s-au fîstîcit puțin, dar unul dintre ei, un bărbat tînăr cu o cicatrice pe obraz, a prins puțin curaj, a ieșit mai în față și a început:

— Noi — zise el — sîntem din Goritrîn...

Bai Nikola tresări și se opri din cioplit. Cel cu cicatricea căpătă curaj:

— ...Ne-am gîndit că trebuie să ducem la bun sfîrșit treaba pe care a început-o feciorul tău: am înființat cooperativa...

Bătrînul își reveni de-a binelea. Ochii săi prinseră viață. Aceasta îl făcu pe cel ce vorbea să fie mai curajos:

— ...Și am hotărît să dăm cooperativei noastre numele feciorului tău: Comisarul Ștefan Gospodinov!... Duminică e botezul, ca să spunem așa. Și am vrea să ne faci cinstea să fii dumneata nașul... Să afle și dușmanii că ceea ce a început Ștefan nu va pieri niciodată!...

La aceste cuvinte, bai Nikola începu să se clatine și cei din față spun că i-au văzut lacrimi în ochi; pentru prima dată în viață ochii aceia dîrji au fost umeziți de roua lacrimilor. Dar tot n-a rostit nimic. S-a dus numai în casă, și-a luat sumanul, s-a dus la Mahmud, bărbierul, s-a bărbierit și a plecat cu oaspeții.

A revenit acasă după trei zile. Era tot închis și tăcut, numai că în ochi îi strălucea o lumină vie. A înnoptat acasă, iar dimineața și-a înjugat plăvanii, și-a încărcat în car bruma de lucruri ce avea în gospodărie și a dat să plece. Între timp, la gardul său se adunase întreg cătunul.

— Ce e, bai Nikola? Pleci undeva? — întrebă unul.

— Te muți de la noi?—insistă un al doilea.

— Nu plec în altă parte — răspunse bătrînul. Mă mut în celălalt cătun: la Goritrîn!...

— La Goritrîn!? De ce?

— La fiu-meu, să-i păzesc avutul. Am fost numit paznic principal în cooperativă.

— Și trebuie musai să te muți din casa ta?

— Nu trebuie musai! Aș putea să stau și aici și să mă duc numai la lucru acolo. Da' eu vreau să stau lîngă sediul gospodăriei care poartă numele feciorului meu. Numele lui e scris acolo, pe o tablă mare. Îmi dă cooperativa casă. Vreau să păzesc cum trebuie avutul obștesc, și de-aia e mai bine să stau acolo. Doar e bunul pentru care a murit Ștefan...

— Și cu monumentul funerar ce faci? — întrebă cineva. Parcă spuneai că vrei să mori și să ți-l pui la căpătîi!...

— Monumentul? — răspunse bătrînul. Monumentul poate să mai aștepte... Nu am timp de el acuma... Este atîta de lucru!..."

Nikola ZIDAROV

poet din R. P. Bulgaria

Zboară pescărușii

Cu prilejul venirii în oaspeție a celor șapte tabere de pionieri din țările socialiste.

Pescărușii cei albi trec în zbor peste freamătul mării
Șapte steaguri alături plutesc în luminile zării
Șapte țări au trimis pionieri pe-nseoritele locuri
Marea Neagră-i răsfață pe bunii tovarăși de jocuri.

Cu iubire de frate și-au dat mîna toți prietenește
Pionierii salută și cerul de-azur le zîmbește
Se întorc din Crimeea cu mărfuri vapoarele pline,
Bucureși trag pescarii năvodul din undele line.

Dinspre larg ostenite de cale talazuri se-adună
Fericiți pionierii aleargă, se joacă-mpreună
Șapte steaguri se-nalță-nfrățite sub limpedea zare
Prietenia și-aici înflorește, pe țărmuri de mare.

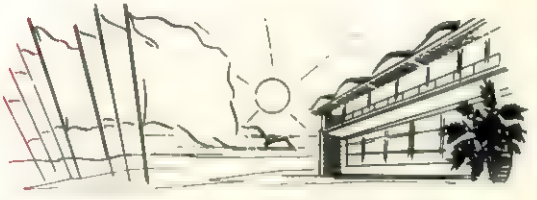

Nikola FURNADJIEV

poet din R. P. Bulgaria

Zidire nouă

Zîmbește cerul luminat
Și norii nu mai stau grămadă;
Balcanii s-au învești mîntat
În straie albe de zăpadă.

Acum nămeții au cuprins
Întregul sat, ogor și luncă,
Cu vîntu-n piept, pe țesul nins,
Merg oamenii voioși la muncă.

De-a lungul șanțului săpînd,
Durăm în cîmp un drum de țară,
Pe care-or trece în curînd
Tractoarele, la primăvară.

Pămîntul e-nghețat. Ei și?
Lovim cu mîinile-amîndouă!
În țara noastră, zi de zi,
Răsare o minune nouă.

Cu braț voinic și gînd cinstit,
În fabrici și pe cîmp, poporul
Slăvind mărețul răsărit
Își construiește viitorul.

În românește de Vlaicu BÎRNA

SCRIITORI și CARȚI

Maria Banuș: „TORENTUL"

Vorbind despre „Torentul", ar fi necesar, poate, să începem prin câteva referiri cu privire la caracterul cetățenesc, militant, al poeziei Mariei Banuș, în genere. Oricine cunoaște însă acest adevăr din întreaga activitate poetică a autoarei de după 23 August 1944. Și, într-adevăr, poeziile din „Torentul" sînt la rîndul lor scrise cu combativitate puternică, sub semnul luptei neobosite pentru socialism, pentru triumful nemuritoarelor idei ale marxism-leninismului.

Culegerea de față continuă o seamă de elemente mai vechi, existente în poezia Mariei Banuș. E vorba în primul rînd de caracterul meditativ, filozofic, al poeziilor cuprinse în „Torentul". Din fiece fapt, din fiece situație, poeta caută să relieteze pregnant un profund învățămînt moral, o concluzie lirică de nuanță filozofică. Multe dintre poesiile din „Torentul" par simple dialoguri între autoare și propriul său eu („Credința"), sau între autoare și semnul său („Torentul"). Întrebările și răspunsurile sînt orînduite în așa fel, încît tot timpul îndeamnă spre concluzia necesară, aidoma dialogurilor din scrierile antice. Se îmbină aici gîngășia și stihul săltăreț, de o veselie copilărească, cu satira caustică la adresa dușmanilor vieții, a ațîțătorilor la război. Ciclul „Jurnal de bord" consemnează momente din suferințele celor arși în cuptoarele de la Buchenwald, ale orașelor căzute, distruse de război etc. („Balada micului polonez", „Dresda"). Un alt ciclu, „Spații noi", este alcătuit din poezii inspirate de asaltul dat de către om cosmosului. Veacul nostru este conceput ca o „cumpănă a luminilor", în care omul gîndește și presimte un alt ritm, o altă viață viitoare, cînd lumi noi vor fi descoperite, cînd visul omenesc, străpungînd zările, va popula alte planete („Spații noi", „Pasărea de foc", „Celui din mileniul X"). În vremea noastră de rapide prefaceri, cînd rachete cu viteze neînchipuite pot străbate văzduhul, trenul îi apare poetei ca o bătrînă diligență, o „trăsură cu cazan" („Diligența"). Ineditul și umorul de factură topîrceniană din „Cenușăreasa" („În Parnas, la noi, de-o vreme / Mare agitație,/ Delicată mușă geme,/Lung, cu ostentație. / Au ieșit la bal, în lume, / Stele noi, cu grație, / Și ea n-a primit anume, / Nici o invitație...") ascunde de fapt, pe un ton ironic, frămîntări mult mai adînci, neliniști mult mai mari decît aparența glumă.

Indiscutabil, piesa de bază din „Spații noi" o constituie marele poem „Torentul", conceput, după cum spuneam, sub forma unui dialog între secol și autoare. Secolul nostru este secolul marilor adevăruri. Iar adevărul lui fundamental îl constituie inevitabila transformare a lumii, inevitabila trecere a popoarelor spre socialism. Marile cuceriri științifice ale omenirii contemporane în acest sens trebuie privite ca eforturi continue spre o societate nouă. Multe lucruri de azi ni se vor părea mîine naivități. Din patosul veacului nostru va dăinui însă permanent entuziasmul luptei pentru socialism, pentru fericire și liniște.

Am lăsat la urmă ciclul „Album", fiindcă în lumina mărturisirilor de aici le putem înțelege, acum, mai ușor pe celelalte două. În „Album" sînt adunate poezii care, în majoritatea lor, vor trebui să figureze în viitoarele culegeri din opera Mariei Banuș. Ne referim în primul rînd la „Partidului", vibrantă confesiune de comunist, la „Glasul lui Lenin", la „Credința", „Bate timpul potcovar" ș.a.

„Glasul lui Lenin" sintetizează ceva din marele crez al fiecărui luptător revoluționar, al fiecărui comunist:

„În ceasuri de grea frămîntare,
Cînd nouri ca plumbul atîrnă din zare,
Și mii de întrebări și răspunsuri se-alungă,
Și inima-mi cumpăt nu poate să ajungă,
Îl caut pe Lenin.
Caut inima clasei liberatoare
Cugetul: fulger spre depărtare,
Necruțătoarea lui limpezime,
Lenin, unicul, Lenin mulțime.
Îl caut pe Lenin."

Se desprinde de aici nota de partinitate, de ardoare revoluționară a întregii poezii a Mariei Banuș.

Volum de maturitate artistică, unitar ca structură și tonalitate, „Torentul" rămîne una dintre cărțile remarcabile apărute în „Decada Culturii". Anumite lungimi, anumite strofe de prisos sau de-a dreptul prozaice (vezi „Ecuații", „La cea", „Post-mortem"...) puteau fi privite cu mai multă exigență, căci cititorii știu de altfel că Maria Banuș este o poetă ce poate fi deosebit de severă cu scrisul său.

Gh. ACHIȚEI

*) E.S.P.L.A. — 1959

HARALAMB ZINCĂ: „JURNAL DE FRONT"*)

Intitulat lapidar „Jurnal de front", volumul atrage atenția cititorilor nu numai prin ceea ce el reprezintă ca document al măreței lupte duse de oamenii sovietici pentru victoria asupra fascismului, dar și prin mesajul artistic pe care îl transmite în numele unei prietenii între popoarele sovietice și poporul nostru dezrobit, închegată în focul luptei comune.

Eroul principal al acestui jurnal, a cărui existență dezvăluie, pagină după pagină, fapte, oameni și întîmplări bogate în înțelesuri, este un tînăr român, Nicolae Constantinescu, ucenic, care în toamna anului 1940 trece Prutul în Uniunea Sovietică. Aldoma miilor și miilor de tineri care n-au avut copilărie și pe care viața grea ce le-a fost hărăzită de regimul de exploatare l-a silit să trudească prea de timpuriu, Nicolae a îndurat, alături de bătrîna lui mamă, suferințe ce l-au călit și pregătit pentru luptă. Setos de carte, maturizat înainte de vreme, tînărul ucenic trece astfel hotarul într-o lume care îi înalță la treaptă demnității de om. Ucenicul asuprit, silit zilnic să presteze, pentru huzurul unor îmbuibați, o muncă istovitoare, degradantă, cunoaște în Țara socialismului bucuria muncii libere.

Iată însă că peste această lume ce-și făurește în deplină libertate un viitor însorit, se rostogolește ca un tăvălug de pojar și sînge, năprasnica furtună a războiului. Oamenii sovietici pleacă pe front, să-și apere patria cotropită. În rîndurile lor se află, hotărît și curajos, tînărul ostaș Nicolae Constantinescu. Odiseea existenței lui reflectă un crîmpei din Marele Război pentru Apărarea Patriei și dezvăluie în imagini puternice, esența marilor bătălii purtate atunci, pentru ca omenirea, împovărată de jertfe și sacrificii dureroase, să cunoască, în sfîrșit, pacea și bucuria vieții.

Din primele notații ale jurnalului se subliniază adevărul că, deși departe de patrie, de mama lui și de tovarășii săi de muncă, Nicolae Constantinescu nu e singur. În tabăra de instrucție e înconjurat cu gingășie prietenească și gesturi afectuoase. Plecarea pe front coincide cu despărțirea de o mare familie frățească și cu găsirea alteia.

În reconstituirea vieții de tranșee, Haralamb Zincă dovedește o reală capacitate de evocare. Notațiile sînt impresionante prin sobrietatea lor și scot convingător la iveală chipul ostașului sovietic, însuflețit în luptă de un fierbinte patriotism și de un neclintit simț justițiar. Pe de altă parte, crusimile naziste, sadismul cotropitorilor își găsesc în paginile cărții consemnarea corespunzătoare.

Armata Sovietică dă lovituri după lovituri dușmanului și se apropie de propriul lui birlog. Naziștii, cu diabolică stăruință, pîrjoiesc totul în retragere. Dar asta nu-i salvează de la înfrîngere. Faptele de arme ale ostașilor sovietici pentru zdrobirea hitlerismului se ridică la înălțimea epopeii.

Nicolae Constantinescu află de istoricul act de la 23 August, undeva în tranșeele frontului baltic. Tovarășii săi de arme îi comunică vestea, organizînd spontan, în cinstea lui, o adevărată manifestație sărbătorească. Cînd Armata Sovietică pătrunde în Germania, ceasul victoriei devine iminent. Și tocmai atunci, Nicolae Constantinescu cade ca un erou, pecetluind, prin sacrificiul propriei sale vieți, o prietenie istorică de nezdruncinat.

Utilizînd procedeul unui jurnal de însemnări, Haralamb Zincă a demonstrat iscusință în relatarea concisă a faptelor, înțelegere în dezvăluirea ticului lor și talent portretistic în conturarea unor siluete luminoase.

H. ZALIS

*) E.S.P.L.A. — Ed. a II-a — 1959

O PICĂTURĂ DE CERNEALĂ

LÎNGĂ VARNA, UN ADEVĂRAT PALAT

de Gh. DINU

În ultimii doi ani numai, litoralul românesc și cel bulgăresc al Mării Negre s-au transformat într-o încîntătoare și impunătoare riviera. La Mamaia, Eforie, Vasile Roaită și Mangalia — la noi, la Varna, Nisipurile de aur, Nesebor și Sozopol — în țara prietenă și vecină, s-au construit hoteluri somptuoase, de o arhitectură modernă, de un confort desăvîrșit, completat cu măreața frumusețe a mării însorite.

Între acestea s-a construit însă, lîngă Varna, și un palat cu o destinație specială. E „Casa internațională a ziariștilor", inaugurată anul acesta, la sfîrșitul lunii iulie.

Loc de întîlnire al ziariștilor din toată lumea, casa ziariștilor de pe litoralul bulgăresc este încă o expresie a politicii de coexistență pașnică, colaborare și prietenie între popoare, dusă de țările socialiste.

În fiecare vară, aici, pe plaja cu nisipul de aur, în fața nemărginirii albastre a mării, pe malul încununat cu cîrnguri de migdali și vii, în saloanele, restaurantele și parcurile casei, se vor întîlni peste 1.000 de ziariști, să-și petreacă împreună concediul, să se cunoască, să se amuze, să lege prietenii și să discute între ei problemele muncii lor, a misiunii lor importante de cronicari dinamici ai evenimentelor, de militanți ai adevărului și vajnici apărători ai păcii.

Casa internațională a ziariștilor de la Varna a fost construită din inițiativa luată în cadrul Organizației Internaționale a Ziariștilor, prin contribuția uniunilor de ziariști din țările socialiste. Efortul acesta comun a avut ca rezultat realizarea unui măreț edificiu, extrem de luxos, fiecare dintre uniuni întrecîndu-se în a trimite materiale de construcție, mobilier, echipament sanitar, aparate de proiecție cinematografică, covoare dintre cele mai fine și frumoase.

Unică în felul ei, Casa internațională a ziariștilor de la Varna va contribui la strîngerea și mai puternică a relațiilor dintre ziariștii din țările socialiste și ziariștii din celelalte țări, unde ca într-o agoră, se va face schimb de idei, de informații, de sentimente, pentru marea și umana amiciție.

MARIN MIHALACHE: „ZBORUL ȘOIMULUI"*)

Noua carte a lui Marin Mihalache cuprinde biografia lui Constantin Godeanu, erou al clasei noastre muncitoare, care și-a jertfit viața în lupta împotriva hitlerismului. De altfel, „Șoimu" era numele conspirativ al tînărului comunist în anii de adîncă ilegalitate a P.C.R. „Îi plăcuse noul său nume", notează autorul cărții. „Ba unii găseau chiar că i se și potrivește, punînd asta pe socoteala ochilor săi negri, mari, umbriți de aprincene stufoase".

Al șaselea fiu al unui țăran „coltos" din Pietroasa-Buzău, Constantin Godeanu e silungat din sat de sărăcie. Izbutește să intre ucenic la atelierele Griviței, în anii marilor lupte revoluționare din 1933. Ca membru al P.C.R., îndeplinește cu abnegație și devotament sarcinile ce i se încredințează de partid. Arestat și condamnat la un an de temniță, îndură cu dîrzenie torturile fizice și morale la care-l supun zbirii aparatului polițienesc burghez în închisorile Văcărești, Jilava, Caransebeș, sau în lagărul din Tg. Jiu. Îndată după 23 August 1944 se încadrează în formațiile de luptă ale muncitorilor, organizate și conduse de P.C.R., lucrează la C.C. al U.T.C., apoi cere să plece voluntar pe frontul antihitlerist. În februarie 1945, cade, în fruntea grupei sale, într-un atac împotriva unei unități hitleriste. Nu împlinise vîrsta de 26 de ani...

În noua lui carte despre Constantin Godeanu, autorul reia o scriere mai veche a sa, apărută tot la Editura Tineretului, în 1951. Textul anterior este însă substanțial îmbogățit și dezvoltat, încît de fapt cititorul primește acum o carte cu totul nouă. Autorul a dat o extensiune mai mare și sporită adîncime momentelor care marcau etapele formării caracterului tînărului luptător comunist, influenței rodnice pe care tovarășii mai virstnici au avut-o asupra lui Godeanu, împrejurărilor istorice și politice în care s-a format eroul. Astfel, Marin Mihalache reușește să înfățișeze în același timp un caracter și o epocă, să releve dialogul între personalitate și istorie, să pună în lumină rolul partidului comunist, atît în pregătirea îndelungată a luptei pentru eliberarea patriei, cît și în formarea unei tinere generații de luptători.

Prezentînd chipul luptătorului comunist Constantin Godeanu, Marin Mihalache a întocmit o biografie pătrunsă de adîncă și emoționantă dragoste pentru erou, îmbogățită cu subtile observații caracterologice, cu moderate efuziuni lirice, cu comentarii discrete și utile. Cu „Zborul șoimului", autorul a oferit tineretului o carte educativă și instructivă, redactată într-un stil larg accesibil, o carte menită să stîrnească în cititor dorința de a se ridica la înălțimea etică a eroului comunist.

Pompiliu CARAIOAN

*) Editura Tineretului — 1959

„PRIM MILI conte

„Primul milion contează..."

Iată o cugetare în adevăr profundă. Care dintre marii filozofi ai antichității s-o fi emis: Aristotel sau Socrate?

Nu. Fiecare în parte nici n-ar fi fost în stare de atare profunzime. De aceea s-au unit, și cugetarea pomenită au emis-o împreună.

Știu. Un om cu carte ar putea să intervină ca să pună lucrurile la punct, zicînd: „Dumitale, pesemne, ți s-a dus mintea prin pruni. Cum erau să se unească niște filozofi care n-au fost contemporani? Azi a murit Socrate și abia după 15 ani s-a născut Aristotel. Asta este!"

Ba nu este de loc. Și-am s-o dovedesc îndată.

Revista belgiană *„Le soir illustré"*, care a publicat subtila cugetare, ne spune, negru pe alb, că ea aparține lui *Aristotel Socrate Onassis*. Și ne dă și poza lui. În felurite poziții. Deci, e clar: Aristotel și Socrate, nu că au fost, ci sînt contemporani. Mai mult: sînt una și aceeași persoană. Mă rog, s-ar putea să avem de-a face cu o dublă reîncarnare într-un singur ins. Nu știu, că nu mă pricep la reîncarnări. Vorba e însă că Aristotel Socrate, la care se adaugă Onassis, trăiește, e „bine mersi" și emite cugetățiuni.

Pe ce?

Nu oricine poate să-și publice, cu poză, într-o revistă burgheză belgiană, maximele filozofice. Pentru asta trebuie să fii pe puțin milionar. Și Aristotel Socrate Onassis este. Cîștigă omul șapte milioane de franci belgieni pe zi. Așa ne anunță cu litere de-o șchioapă publicația cu pricina. Șapte milioane pe zi!... O fi zilier. Aș! E unul dintre cei mai mari — dacă nu cel mai mare — armator din lume. Asta înseamnă că-i proprietar a numeroase nave, cu care face negoț „pe marea cea plină de pești", cum se exprimă străvechiul său compatriot Homer.

Pe Homer, armatorul Onassis îl are în mare stimă. Căci, pornit pe toate mările și oceanele lumii și călărind pe vreo nu mai puțin de cinci continente, Onassis nu l-a uitat de loc pe bătrînul aed al bătrînei Elade. Îl poartă cu sine. În adevăr, Onassis, pe lîngă zeci și zeci de nave maritime comerciale, vase-cisternă pentru petrol, vase de pescuit balene, este și posesorul unui splendid, superb, somptuos iaht. Iahtul are un bar. Barul are o tejghea. Tejgheaua are niște margini de care se sprijină omul. Marginile sînt de fildeș. În fildeș sînt săpate episoade din „Iliada" și „Odiseea". N-am fost de față, dar sînt zdravăn convins că printre dăltuituri se află și acest pasaj din spusele lui Menelau („Odiseea", cîntul IV):

„...cîte necazuri n-am tras și cît amar de vreme n-am pribegit eu cu corăbiile mele pînă mi-am adus acasă, după opt ani, avereа!"

Sau: *„...pe cînd rătăceam departe și strîngeam averi"*.

Ori: *„Am prădat o cetate nemaipomenit de bogată"*. Căci se știe că *„Menelau colinda prin țări străine, după avuții"* și că la un moment dat *„a sosit și Menelau cu corăbiile încărcate cu cît aur puteau duce"*, după cum ne istorisește venerabilul Nestor în cîntul III.

Dacă aceste pasaje nu sînt încrustate cu litere de aur în fildeșul de la bar, atunci tot iahtul, oricîte milioane ar fi costat, nu face două parale. Căci Onassis seamănă cu Menelau ca ou cu ou. Te și miri că părinții lui l-au botezat Aristotel Socrate și nu Menelaos. Dar cine putea să prevadă ce anume o să devină odrasla lor? Părinții lui Aristotel Socrate au fost poate oameni cumsecade și și-au visat feciorul filozof, precum cei doi, iar nu un pirat ca eroul lui Homer. Da, Menelau a fost pirat. Și aici am vrut să ajung. Aristotel Socrate Onassis e un pirat al zilelor noastre, în toată puterea cuvîntului.

După propria-i mărturisire, ar prefera să i se spună *„Pionierul transporturilor de petrol"* sau *„Omul care n-a pierdut niciodată nici o navă"*, e nemulțumit că i se spune numai *„Regele necîncoronat de la Monte-Carlo"* și se plînge că-i nedreptățit cînd e taxat de *„Aventurier"*, *„Omul fără scrupule"*, *„Specie de scelerat"*.

Unde o fi adevărul? Nu-i nici de-o parte, nici de cealaltă. E de amîndouă părțile. Căci Onassis este în adevăr „Omul care n-a pierdut niciodată nici o navă" și, în același timp, este curată „Specie de scelerat". Un afacerist dibaci, un combinagiu care calcă pe cadavre, un exploatator cinic pe scară mare.

S-a născut într-un oraș turcesc, la origine e grec și are în buzunar un pașaport argentinian. Soția însă — și ea de naționalitate greacă — cum și cei doi copii ai lui, sînt cetățeni ai S.U.A. Copiii învață la Paris. Papa are birouri la Monte-Carlo, la Paris, la New York, la Hamburg, la Montevideo. Vapoarele lui sînt de origine canadiană, suedeză, americană, germană etc., dar pavilioanele sub care se fîțîie pe mări sînt altele și de la un vas la altul diferite — printre care și cel al Republicii Panama. În orice caz, nici una dintre navele sale n-are pavilion grec ori argentinian. Toate astea, firește, ilustrează sentimentele lui „patriotice" și de „demnitate națională".

„Patria mea — o declară singur — *este țara care oferă cele mai mari înlesniri la impunerile fiscale și în care nu există restricții în comerț. Numai sub pavilionul unei asemenea țări pot să-mi văd bine de afaceri..."*

Cum printre țările în care-și face trebile Onassis nu există nici una care să accepte să renunțe complet la perceperea impozitelor, de dragul armatorului-pirat, putem afirma fără șovăire că dumnealui n-are patrie. Pe aceea care în chip firesc ar trebui să-i fie patria — Grecia adică — el o exploatează cît poate și pînă la sînge. Căci, după ce în tinerețe a făcut negoț (și, bineînțeles, contrabandă) cu tutun grecesc, după ce a ajuns să cumpere vapoare pe mai nimic, acum, în urmă, s-a înfipt la monopolul aviației civile elene, care i s-a oferit pleașcă, scutit de orice taxe și impozite.

Bine, n-are patrie. Dar politică face? El susține că nu face. Dar noi știm că asta nu se poate. Că azi face o politică și mîine alta — bineînțeles, în cadrul partidelor burgheze — e foarte adevărat. De exemplu: a pus la dispoziție vasele sale, pe bani grei, agresorilor americani care au dezlănțuit războiul în Coreea; pe urmă, i-a servit pe agresorii anglo-francezi cînd cu Suezul; asta, după ce mai înainte a încheiat cu regele Arabiei Saudite o convenție prin care căpăta dreptul preferențial la transportul petrolului extras de acolo de către americani și englezi, iar navlul stabilit de Onassis era grosolan umflat. N-aș vrea să se creadă că m-am apucat acum să iau partea „bieților" monopoliști anglo-americani, exploatați crunt de un „fără-patrie". Departe de mine gîndul. Vreau numai să subliniez că, fără să vrea și fără să se uite la contradicții, combinagiul nostru a făcut politică pro-americană, atunci cînd cu Coreea, și apoi anti-americană, cînd cu transportul petrolului arab. Recunosc că toate astea îi pot da ameteală unui om cinstit, dar și omul, dacă e cinstit, trebuie să recunoască una și bună: Onassis face politică. După interesul buzunarului personal, dar o face.

Și mai e ceva: într-o bună zi i s-a năzărit lui Onassis să devină vînător de balene. A comandat la șantierele din Germania occidentală o serie de vase speciale, baleniere. A angajat marinari vest-germai. Înfige omul pe vase pavilionul panamez (am uitat să spun că Onassis este, la nevoie, cetățean al statului Panama ori al Liberiei, cum este și al Argentinei) și pune-te pe treabă! Numai că balenierele lui „au nimerit" în zonele interzise pentru vînătoare de către statele Peru, Chile și Ecuador. Guvernul peruvian i-a sechestrat balenierele și i-a internat echipajele. Dar cînd pavi-

Rechinul capitalist în biroul său supraluxos.

Pe iahtul său, ținînd legătura, prin telegraf, cu agenții săi de bursă.

MUL ION ază...

de Lascăr SEBASTIAN

lionul ți-e panamez, marinarii vest-germani, iar vasele ți-s asigurate la o companie engleză, n-are de ce să te doară capul: stai liniștit la Monte-Carlo, sigur că o să intervină pentru tine guvernele din Panama, Bonn și Londra, grijulii să nu te pierzi. Ceea ce s-a și întîmplat.

Pentru „detașarea olimpiană" de orice politică a armatorului, nu se cade să trecem cu vederea un fapt ilustrativ: Onassis e prieten la cataramă cu Winston Churchill. Războinicul om de stat britanic a făcut, nu prea demult, o croazieră de două luni pe Mediterana cu superbul iaht „Cristina" — iahtul cu încrustații din poemele lui Homer, proprietate particulară a armatorului. N-o să descriem variatele delectări din această croazieră. E de ajuns să spunem că Winston Churchill a fost invitatul lui Aristotel Socrate, pentru ca restul să ni-l închipuim. De asemenea, e ușor să ne închipuim cu cîtă dragoste de frate l-a primit atîtătorul britanic de războaie imperialiste pe magnatul greco-panamezo-argentinian, cînd acesta i-a întors vizita. Onassis a fost primit la Chartwell, la reședința de vară a bătrînului fost premier englez, unde Churchill nu primește de obicei persoane care nu fac parte strict din familia dumisale. Această excepție vorbește de la sine. Nimic mai înduioșător decît amiciția exploatatorului cu acela care toată viața a dus politica de apărare a exploatării. Și nimic mai logic. Și nimic mai... nepolitic.

Dar, în definitiv, ce-avem cu omul? Că se are bine cu băncile americane, ca „Chase National Bank" a lui Rockefeller ori „National City Bank" a lui Morgan, că-i sprijinit de „Metropolitan Life Insurance", ori de „Bethlehem Steel", ori de regele Arabiei Saudite, ori de o serie de guverne apusene? Sau că se ocupă cu transportul petrolului și vînătoarea de balene, că a cumpărat hoteluri, restaurante, vile pe Riviera? Aș! Învîrteli de felul acesta, chiar dacă

„Spune-mi cu cine te întîlnești..." Winston Churchill însoțit de Onassis pe bordul iahtului acestuia.

dimensiunile lor sînt neobișnuite, sînt ceva firesc în lumea capitalistă. Ba tocmai acest „elefantiazis", acest gigantism simbolizează perfect scîrbavnica și fără de opreliști lăcomie după sacul cu bani a capitalistului. Deci, în această privință, nimic de zis. Sîntem în clar.

Însă ceea ce ne amuză copios la acest Onassis este faptul că ține morțiș să-și ia în serios dublul său nume de botez și că se dedă la filozofie. Cu alte cuvinte, nu-i ajunge cît are și cît mai cîștigă; vrea să acapareze și filozofia. Să le ia el pe toate — cum se zice pe la noi. Firește, filozofia lui e pragmatică, dar și duioasă.

După ce ne-a declarat, cum am văzut, că *„primul milion contează"*, cunoscînd pesemne zicala românească *„furi azi un ou, mîine un bou"*, Onassis urmărește, în spovedaniile furnizate lui „Soir illustré", să ne arate cît îi el de cumsecade și ce familist se află. Își povestește viața. Că la vîrsta de 16 ani a emigrat în Argentina. Asta, după ce l-a salvat de la moarte pe taică-său, înecăput pe mîna turcilor la Smirna. Că la Buenos Aires a dus-o nespus de greu. Că a umblat zadarnic după o slujbă. Că locuia într-o cămăruță infectă. Că, în sfîrșit, slujba pe care a căpătat-o era un te miri ce și mai nimic. Că muncea de la 11 noaptea la 7 dimineața. Că dormea numai vreo trei ore. Că etcetera, etcetera. Totul pentru ca cititorul spovedaniilor să izbucnească în lacrimi.

Foarte frumos. Dar, la un moment dat, referindu-se la perioada dinaintea plecării sale în Argentina, zice:

„Tata trebuia să cîștige pentru întreținerea nu numai a familiei lui, ci și pentru văduvele și cei 16 copii ai fraților săi morți. Știi d-ta ce înseamnă asta?!"

Poate că interlocutorul său o știe, dar el, Onassis, o mai ține minte? Aș! Imediat, el îi arde o nouă cugetare ca un oftat: *„Oamenii uită repede"*. Și apoi: *„Am descoperit atunci nimicnicia lumii"*. (Cititorul e din nou rugat cu insistență să lăcrimeze).

Da, oamenii de teapa „Regelui de la Monte-Carlo" uită repede. Cum s-a văzut mare armator, cîștigînd 7 milioane de franci belgieni pe zi, l-a podidit amnezia: n-a mai știut ce-i mizeria și goana după muncă. Azi, „Stăpînul mărilor", cum i se mai zice, concediază slujbași și marinari cît ai sorbi un fum dintr-o țigară de tutun grecesc. Cu marinarii îndeosebi are el ce are: nu vrea nici în ruptul capului să semneze cu dînșii vreun contract colectiv. Nici chiar uniunea vest-germană a marinarilor nu l-a putut sili pe Onassis să încheie cu ea un asemenea contract. De ce? Fiindcă el e cetățean ba al Liberiei, ba al Republicii Panama, state care scutesc pe armatori de impozite și de orice control guvernamental. Secretarul general al Federației internaționale a muncitorilor din transporturi a arătat, la o conferință a Uniunii naționale a marinarilor englezi, că Onassis refuză contractul colectiv, ca să-i poată trata pe marinari după bunul său plac. Și, în adevăr, pe vasele lui Onassis exploatarea e în floare. O floare foarte sîngerie.

Mă rog, să recunoaștem că și acest lucru e cum nu se poate mai firesc în lumea capitalistă. Și să trecem mai departe. Să ajungem, în sfîrșit, la capitolul „familie". Nu știu ce au mai toți exploatatorii ăștia fără scrupul și fără milă, că țin totdeauna să se arate familiști duioși. Așa și kir Onassis. Las la o parte pe copii. Aici totul e supraomenesc de înduioșător și povestea ar isca apoplexii. Însă soțul, care de obicei în „lumea bună" pune coarne soției, care și dumneaei mai prejos nu se lasă, soțul Onassis e cu consoarta de-o atenție atît de delicată, încît îți stoarce de-a dreptul lacrimi (vezi mai sus).

Într-o zi — ni se spune în cele minunate spovedanii — se afla cu soția la Paris. Era o vreme cîinească, o zi rece, umedă și tristă.

— Tare aș vrea să fiu acum în insulele Bermude, să mă-ncălzesc la soare!—zise Athina, soața.

Onassis avea, ca de obicei, numeroase randevuuri de afaceri. Dar, din covîrșitoare dragoste și fidelitate conjugală, le-a contramandat pe moment și s-a urcat cu dumneaei în primul avion cu destinația Bermude...

Ce mai tura-vura! Atîta atenție din partea unui soț îți zdrobește inima.

Uite, de asemenea „atenție" n-ar fi capabil un oarecare timonier sau fochist de pe navele maritime comerciale ale „Omului care n-a pierdut niciodată nici o navă"...

Zici Onassis — zici mi se pare, cumva, capitalism!

FLACĂRA OBIECTIV

● *Într-un discurs rostit la posturile de televiziune din S.U.A., senatorul american Charles Porter a cerut președintelui Eisenhower să invite în S.U.A. pe premierul Ciu En-lai — aceasta ca un „gest premergător" recunoașterii R.P. Chineze de către S.U.A.*

● *Cercurile conducătoare britanice sînt profund afectate de eșecul — oficial recunoscut — al instalației atomice „Zeta", construită în Anglia pentru controlul reacțiilor termonucleare. Specialiștii n-au reușit să stabilească pînă în prezent cauzele pierderii de energie care a determinat eșecul acesta răsunător.*

● *Față de intensificarea acțiunilor populare antiguvernamentale, dictatorul Salazar simte nevoia de a întări forța de represiune a poliției portugheze. Iată de ce — potrivit relatărilor presei italiene — guvernul din Lisabona importă, de la o vreme, un număr tot mai mare de specialiști în materie de poliție. Printre aceștia se numără și Arnold Schultz, unul din oamenii de încredere ai lui Himmler. Schultz a fost numit șef al poliției secrete portugheze.*

● *Una din marile agenții de voiaj newyorkeze, care a organizat în acest an numeroase vizite de turiști americani în U.R.S.S., a comunicat presei că numărul turiștilor americani care vor să viziteze țările socialiste atinge cifre record. Încă de pe acum se poate afirma cu certitudine că numărul americanilor care, în acest an, vor vizita ca turiști Uniunea Sovietică, va fi de cel puțin 10.000.*

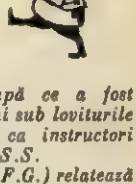

● *Cine se aseamănă se adună... După cum anunță unele agenții occidentale, generalul Franco este gata să trimită în „ajutorul" lui Trujillo o „divizie albastră", care să cuprindă, în afară de militari spanioli, voluntari fasciști italieni și germani. Bineînțeles că „divizia albastră" — refăcută după ce a fost pulverizată în timpul războiului sub loviturile Armatei Sovietice — va avea ca instructori foști comandanți ai trupelor S.S.*

● *Ziarul „Lebensmittel" (R.F.G.) relatează că, în general, toți muncitorii vest-germani sînt obligați să-și cumpere alimentele pe datorie. Mai grav este însă faptul că, pentru aceste datorii și pentru alte forme de împrumut, ei sînt siliți să plătească dobînzi cămătărești, ce se ridică deseori la peste 20 la sută din sumele cu care se îndatorează.*

● *Cu toate că în zece state sudice din S.U.A. numai 168 de copii negri (dintr-un total de 2.300.000) au fost admiși în școlile în care învață albii, furia rasiștilor nu s-a potolit. Declarația făcută de senatorul Eastland, cunoscut pentru vederile sale rasiste, este edificatoare: „Cred că este mai bine să se închidă școlile și să nu le mai deschidem", decît să se admită învățămîntul în comun al copiilor albi și negri.*

● *Conspirația imperialistă împotriva Cubei își are statul major în Republica Dominicană. De aici, sîngerosul Trujillo dirijează provocările menite să submineze noul regim instaurat în Cuba. Și, în timp ce dictatorul dominican se erijează în salvator al „democrației" în regiunea Mării Caraibelor, însuși ziarul „New York Times", care nu poate fi bănuit de ostilitate față de Trujillo, recunoaște într-un amplu reportaj (de la fața locului) „că în Republica Dominicană domnește teroarea și că represiunile sîngeroase depășesc orice închipuire."*

Nea Victor

Schiță
de
Eugen BARBU

Ilustrația
de
Tia PELTZ

Nu știu ce-o mai fi făcînd nea Victor, parcă mi-e dor de el... Mi se pare că l-am mai văzut într-o seară. Într-o berărie. Tipografu' meu era neschimbat, tot cu capul lui alb ca laptele și cu ochii aceia mici, verzui, rîzători. Trecuse de 11 noaptea, abia ieșise din schimb — ca altădată — și, neavînd ce face, intrase să bea o bere.

Mi-am adus aminte de el și mai ales de nopțile petrecute împreună cînd lucram la un volum de Lenin. Stam ceasuri întregi în zețărie, în orele cele mai șirete ale nopții, între 2 și 6 dimineața, cînd simți că te ia somnul ca o apă și te duce, te duce...

Nea Victor parcă nu băga de seamă la oboseală. Sta în picioare lîngă regalul lui și ciugulea repede-repede cu mîinile, litere din casete.

— Ce-i facem? — întrebam într-o doară, ca să-l stîrnesc la vorbă.

— Muncim, muncim...

În atelierul încins de căldură mirosea a plumb, un miros dulce și apăsător. Geamurile deschise dădeau spre strada pustie pe care mai treceau rar întîrziații sau cîte un tramvai fără călători. Era vară și înfloreau teii din curtea tipografiei. Eram mai tînăr, parcă aș fi vrut s-o iau razna spre șosea, dar aveam treabă și nea Victor trăgea cu ochii spre mine, bănuitor.

— Ce-i, minzule?

— Nimic, nimic.

— Las' că știu eu. Ai porni-o razna. Dar cine-mi face mie corectura?

— Așa-i. Uite, o să m-așez pe scaun și-o să mă uit la matale.

— Uită-te, că ai ce vedea...

Într-una din aceste nopți, nu mai țin minte în care, m-am luat în bețe, cum se zice, cu meșterul meu zețar. Era tot așa, pe la căzutul genelor, cînd te-apucă cineva de pleoape și ți le-așază peste ochi, ca pe niște obloane.

— Nea Victore, am auzit că nu vrei să pleci în concediu...

Omul meu întîi n-a răspuns. A legat o pagină de plumb cu sfoară, a bătut-o la capete și-a răzuit-o pe spate, făcînd să sară așchii argintii din ea, și-a trîntit-o pe un fundament.

— De unde-ai auzit?

— Mi-a spus mie cineva...

— Care-o fi ăla cu gura mare? Îl aflu eu...

— Bine, bine, dar nu-nțeleg de ce nu te duci? Ți-au oprit loc la băi, sindicatul a dat și banii înainte — și dumneata: nu și nu, stai aici...

Nea Victor s-a uitat peste ochelari la mine. Avea niște ochelari cu ramă de argint, subțire. Părea zbîrlit, gata de ceartă.

— Că n-oi vrea să mă prelucrezi?

— Nu vreau, nea Victore, dar te-ntreb așa, ca prieten: de ce nu vrei să pleci la băi?

El mitocosea mai departe, strîngînd rîndurile de plumb și legîndu-le cu sfoară.

— Uite ce-i, dacă vrei să știi dumneata, n-o să mor eu dacă nu mă duc la băi. Prea au luat-o și ăștia de la sindicat razna. Toată ziua, vizită medicală. Aoleu, ai nițel plumb în burtă... Aoleu, ce-i cu reumatismul dumitale? Fugi la Govora... Pe vremea lui Razidescu (Razidescu era fostul patron, pe care, între alții, la naționalizare, și nea Victor îl condusese pînă la poarta tipografiei) nu te întreba nimeni ce te doare. Și uite că am trăit și că sînt sănătos... Ba scoate măseaua, ba fă cutare, ba protecția muncii... Nu mai răsuflă omul! Să n-o luăm nici așa!...

— Cum adică?

— Prea ne moșim unul pe altul! Uite chestia cu băile. E drept că mă țin nițel șalele. Dar ce-i cu asta? Pe care tipograf de-a stat o viață întreagă în picioare nu-l dor puțin șalele? Ei și, pentru asta trebuie să-mi las baltă treburile, să plec la băi? Vine 23 August! Dacă mă duc, cine-mi mai paginează mie?!

— Ei, cine? Cum, cine? Mai sînt atîția zețari în tipografia asta...

Nea Victor s-a uitat la mine să mă mănînce, nu alta.

— Știi că ești bine! Adică dumneata crezi că pot să las *Operele* și să mă duc la promenadă. Haide, Victore, că e rost de umbră deasă, de ape termale și de cîte o țuiculiță luată seara, înainte de masă... Ascultă la mine: tipografia noastră tipărește pe Lenin, nu regulamentul pentru circulație al pietonilor. E altceva! Nu știu dacă pricepi!...

— Pricep. Cum să nu pricep?

— Atunci, ce mă mai bați la cap?

Numai că nu-mi zisese: „caută-mă pe dincolo, că am treabă!" Îl apucase și enervarea. Trîntea paginile, de ziceam că dărîmă tipografia. Nu știu de ce mă încăpățînam să-l conving.

— Nene Victore, eu te înțeleg, numai gîndește-te că s-au cheltuit bani...

— Să trimită pe altul...

— Știi că-mi placi! Adică pe dumneata te doare măseaua și mie să-mi scoată dinții! Bravo!...

A mai stat puțin cu mîinile alea cu care trîntea paginile și s-a șters pe frunte de sudoare.

— Nenișorule, eu vreau să ți-o mai spun pe-a dreaptă...

— Zi-i, nene Victore...

— Eu sînt comunist, răspund de *fabrica* asta ca de ochii din cap, răspund de tot ce se tipărește aici și știi bine că a scoate o carte nu e chiar la fel cu a cîntări brînză. E treabă serioasă. Se lucrează repede și cîteodată prost. Ori, dacă eu tocmai acum plec la băi, ce-o să se întîmple?

— Adică dumneata nu ai încredere în tovarășii dumitale?

— Am, cum să n-am! Dar ce scrie acolo? (și-mi arătă tabelul fruntașilor în producție) „Victor Ionescu". Da' colo, coloana a doua? — și a răspuns tot el: Menționat pentru calitate... Ei, ce mai zici?

— Zic că să te duci la băi!

Nea Victor avea o vorbă a lui cînd voia să termine cu tine:

— Eu zic că ai dormit cu fața-n sus. Ia lasă-mă, nene, că am treabă! Nu m-am lăsat.

— Uite ce e: știi ce scrie în regulamentul prevederilor sociale?...

— Știu, n-o să mă-nveți tocmai acum!...

— Dacă știi, atunci de ce nu înțelegi că *uzina* noastră de cărți n-are nevoie de muncitori bolnavi, ci de muncitori sănătoși?

Mi se părea că-l cam înfundasem pe nea Victor. Ți-ai găsit! S-a uitat iar rău la mine.

— Care bolnav, măi băiețică? Cine-i bolnav, nene? Eu? Nu mă cunoști?

— Te cunosc, cum să nu te cunosc...

— Muncesc de la 14 ani. Am 55. Fac gimnastica asta de cînd nici nu deschiseseși ochii pe lume. Și iete-te că vii d-ta, ca iarna pe casă, și nu mă lași să răsuflu: nu și nu, că să-mi pun coada pe spinare, să las totul baltă și să plec să dau la pește. Nu, nene...

În noaptea aceea n-am mai vorbit cu zețarul. Știu numai că totuși a plecat la băi, că s-a întors parcă mai tînăr și că multă vreme după aia mă ocolea, căuta să nu dea ochii cu mine.

Am răbdat ce-am răbdat și cînd n-am mai putut, tot așa pe la ora cînd spiritele noastre visează, într-o noapte, l-am prins într-un colț și l-am înghesuit:

— Cum e, nea Victore?

— ??

— Nu răspunzi, ai?

— ??

— Apele alea termale ți-or fi luat auzul...

— ??

— Bine...

Trecuse 23 August, apăruse și volumul din *Operele* lui Lenin, și încă bine. I-am așezat un exemplar cartonat pe regal.

— Îți place?

Nea Victor, mut.

— Uite că a ieșit și fără dumneata — și încă fără greșeli.

Nu l-a mai răbdat inima.

— Asta numești dumneata fără greșeală?

Mi-a smuls cartea din mînă și a răsfoit-o furios. Se vedea bine că e în căutarea cunoscutului nod în papură.

— Poftim, aici nu trebuia un *dursuș* mai mult?

Eu dădeam din umeri.

— Dar aici: îți place *răritura*?

Chip de te înțelege cu el!

— Mai vrei? Asta-i *corp 12*? S-o creadăăl care a culeș...

— Măi, nea Victore!

— Nea Victore, nea Victore!

A închis cartea și s-a uitat la mine ca la un hoț prins cu fofîrlica.

— Ia spune: cum te-au convins să te duci la băi?

S-a scărpinat în cap, și-a netezit părul lui alb ca mătasea miresei și a trîntit un pumn în casetele din care au început să sară literele.

— Au zis scurt: „ori te duci, ori te criticăm pe linie de partid!" Auzi dumneata!...

Avea însă în glas o mîndrie care nu-mi scăpa.

— Dacă ai mai pomenit: „du-te la băi, că te tai!" Bine-am mai ajuns! Boieri!... D-asta nu mă înțeleg cu ăștia tineri: vine vara — hai la Mamaia. Ba nu: la Tekirghiol... Dacă nu dau fuga pînă la Predeal, îmi cade nasul... Păi știu ei ce *concedii* făceam noi? Concedii la oficiul de plasare, 8 luni pe an. Aer curat, societate aleasă: toți șomerii din București. Apă minerală — apă minerală... de la Buturuga din Cișmigiu, care ținea loc și de mîncare...

— Și ce-i rău, nea Victore, că acum nu mai e așa?

— Nu-i rău, cum o să fie rău? Da' prea îi învățăm cu binele...

— Adică, după dumneata, cum ar trebui să fie? Să ne-ntoarcem la ce-a fost?

— Doamne ferește!

— Atunci?

— Lasă-mă-n pace, că mă-ncurci!

Am schimbat vorba, că era om bătrîn și nu făcea să-l necăjesc.

— Și cu șalele cum mai stai?

— Bine, bine, parcă mi-a dat drumul — cum să-ți zic? — o dată s-au îndreptat oasele și stau ca un monument...

Rîdea cu ochii lui șireți, mici și vii, ca ai veveriței.

— Da' la anul te mai duci?

— Mă duc, cum să nu mă duc, da'ntîi să-mi termin treaba, că mie nu-mi place lucru' neisprăvit...

Uite ăsta era nea Victor! Cînd îmi aduc aminte de el, îmi vine să mă întorc într-o noapte la tipografie și să-l caut, pe la 2, așa cînd vine somnul ucigaș și omul meu stă neclintit în fața regalului, legînd cu sfoara paginile de plumb, să-l bat pe umeri și să-l întreb: „ce mai faci, nea Victore?"...

Baletul budapestan la București

Scena de balet din „Giselle".

O scenă din „Mandarinul miraculos", balet de Bartók Béla.

Harangozó Gyula, Csinády Dora, Sallay Zoltán și soliștii baletului „Studenții veseli" de Farkas Ferenc.

Scena Teatrului de Operă și Balet al R.P.R. găzduiește în zilele acestea oaspeți prețioși: Ansamblul de balet al Operei de Stat din Budapesta.

Formația de balet budapestană va prezenta publicului bucureștean spectacole cu baletul „Giselle" de Adolphe Adam și „O seară de balet maghiar", care va cuprinde „Mandarinul miraculos" și „Prințul cioplit în lemn" de Bartók Béla și „Studenții veseli" de Farkas Ferenc.

Prezentăm în această pagină cîteva imagini din spectacolele anunțate.

Dans din baletul „Prințul cioplit în lemn" de Bartok Bela.

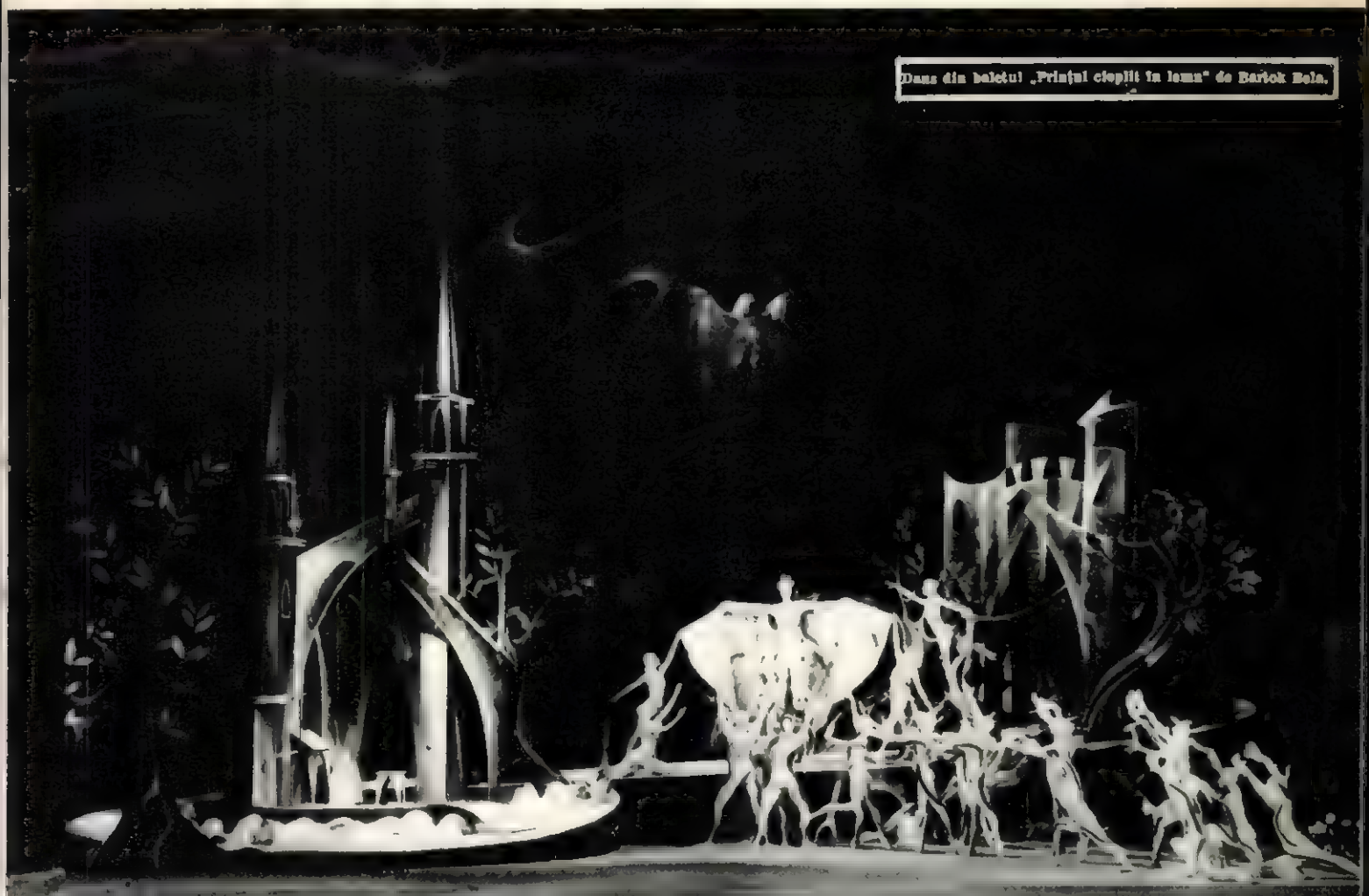

ARTA PLASTICĂ DIN R.P.R.

Marius BUNESCU: „București în construcție

Mac CONSTANTINESCU: „În vacanță, acasă"

Expoziția de stat a artelor plastice pe anul 1959, deschisă în cadrul sărbătoririi a 15 ani de la eliberarea țării, reprezintă cea mai amplă manifestare organizată pînă în prezent în acest domeniu de creație, o adevărată afirmare a valorilor realizate în condițiile construirii noii culturi socialiste.

Lucrările expoziției sînt închinate — în majoritatea lor — înfățișării momentelor semnificative legate de lupta partidului și a forțelor patriotice pentru alungarea și nimicirea fasciștilor în condițiile eliberării țării noastre de către Armatele Sovietice victorioase, trecutului istoric glorios și, în special, reflectării multiple a aspectelor realității contemporane.

Dintre pictori se impun Alexandru Ciucurencu („Olga Bancic pe eșafod", „1 Mai liber", „Portretul lui Sică Alexandrescu" etc.), Corneliu Baba („Țărani"), Marius Bunescu („București în construcție"), Ștefan Constantinescu („23 August", proiect de pictură murală), Gheorghe Labin („Ștefan cel Mare la Suceava"), M. H. Maxy („Pîine și flori"), Eugen Popa („Gărzi muncitorești"), Chintilă Spiru („Insurecția armată") și alții.

În sculptură, Artistul poporului Ion Jalea prezintă monumentul lui Enescu, iar Artistul poporului Constantin Baraschi, pe cel al lui Eminescu. Boris Caragea expune, după ani de eforturi creatoare, imaginea monumentală a marelui Lenin. Ion Irimescu este reprezentat prin portretul „Academicianului Ion Jalea" și „Oțelar". Lucrări importante au de asemenea Mac Constantinescu, Geza Vida, Oscar Han, Ion Vlad, Constantin Lucaci, Florica Ioan, Izsak Martin, Lelia Zuaf, Dorio Lazăr și alții.

Grafica este bogat reprezentată. Jules Perahim dedică un ciclu de gravuri evocării trecutului de luptă al clasei muncitoare, Vasile Kazar și Paul Erdős continuă seria de imagini din Maramureș, Corina Beiu-Angheluță înfățișează, într-o serie de imagini, viața nouă din Republica Populară Romînă.

Dintre tineri se remarcă Constantin Baciu, Traian Vasai, Daneț Cornelia, Tia Peltz, Teliman Iosif și alții. Afișul este bine reprezentat prin lucrările lui Iosif Molnar, Petre Grant, Lipa Alămaru, Val Munteanu etc., caricatura prin Eugen Taru, Cik Damadian I. Ross, Gion D. Mihail, Rik Auerbach, Adrian Lucaci și alții.

Bilanț al unei etape de fructuoase căutări creatoare, Expoziția de stat a artelor plastice servește concluzii îmbucurătoare pentru ultimii ani și o perspectivă plină de făgăduieli pentru viitor.

Eugen POPA: „Gărzi muncitorești"

Cornelia DANEȚ: „Sudorul"

COPII CARE SURÎD ŞI UCID

Dacă în S.U.A. ar exista un comandament organizat al criminalităţii, comunicatul pe care ar trebui să-l dea ar suna astfel:

„Lupte crîncene au loc între bandele rivale de tineri. Ieri seară la orele 20, într-o clocnire ce a avut la New York, în Brooklyn, tînărul Toni Labuşino a fost răpus cu două gloanţe. Complicele său, John Lombardi, a fost grav rănit la braţ..."

New York-ul a realizat o tristă performanţă: a „cucerit" locul pe care-l deţinea odinioară Chicago, oraşul ce avea faima de a fi metropola gangsterilor. Spre deosebire însă de Chicago — a cărui strălucire i-au dat-o isprăvile gangsterilor „maturi" — în New York s-au format bande de tineri sub douăzeci de ani, bande rivale care, în afară de crimele „profesionale", se măcelăresc între ele, în lupta pentru supremaţie, aşa cum s-a întîmplat în cazul relatat mai sus.

Într-adevăr, în plin Brooklyn, în larma generală a străzii, s-au auzit deodată două detunături. Un tînăr s-a prăbuşit; un altul stătea lîngă el, cu revolverul în mînă, lovit şi dînsul de un glonţ, care însă nu-l ucisese. Lumea s-a strîns în jurul lor. Cine a tras? Sirenele maşinilor poliţiei au început să urle, acoperind glasurile poliţiştilor, care ţipau şi ei: „Arestaţi-l pe tînărul care surîde!"

Lîngă cadavrul lui Toni se afla un copilandru care zîmbea imperturbabil. Poliţiştii îl pun cătuşele. Tînărul nu se tulbură. Continuă să zîmbească: „Aţi pus mîna pe un Mau-Mau".

...Iată numai unul din episoadele „războiului" dintre cele două bande de copii — război care durează de luni de zile, terorizînd mai multe cartiere ale New York-ului, făcînd să curgă sînge — războiul dintre „Mau-Mau" şi „Sandstreet".

Toni era un ţintaş bun şi trebuia răpus. Copilul din banda rivală l-a zărit, a scos pistolul, a tras două gloanţe şi... a zîmbit victorios, lîngă victima sa.

... „Arestaţi-l pe tînărul care zîmbeşte!"

Asta nu soluţionează însă problema acută a criminalităţii care bîntuie în mod îngrijorător printre tineretul şi copiii din ţările capitaliste, unde negustorii de maculatură „literară" au înlocuit poveştile fraţilor Grimm şi ale Selmei Lagerlöf cu filmul de aventuri sau cu cartea poliţistă, cu cartea, comicsul, filmul sau emisiunea de televiziune în care răsună împuşcături, mor oameni, şi care, destinate copiilor, îi învaţă să ucidă.

Tinerii crescuţi cu asemenea „literatură" au învăţat să ucidă zîmbind; au învăţat să facă din crimă un ideal — raţiunea de a fi a adolescenţei lor.

Iată şi un bilanţ: 47 la sută din crimele făptuite anul trecut în S.U.A. sînt opera unor tineri sub 18 ani.

Recordul îl deţine New York-ul, oraşul în care, între anii 1952 şi 1957, procentul tinerilor criminali a crescut cu 142 la sută.

Numai în strada a 20-a din New York sînt 8.000 (nu e o eroare tipografică!) de tineri gangsteri. Fiecare bandă îşi are cartierul său, teritoriul pe care-l „controlează". O încăierare a „frontierei" este suficientă pentru ca doi băieţandri din bande adverse să se încaiere şi să se ciuruiască cu gloanţe.

Aceasta este rezultatul nefastei influenţe a cultivării crimei şi senzaţionalului de către antreprenorii de edituri, case de filme şi posturi de radioteleviziune, care nu urmăresc decît cîştiguri mari şi rapide.

Ilustraţie de E. ARNO

LEIPZIGUL în aceste zile

De două ori pe an — primăvara şi toamna — vechiul oraş comercial german Leipzig se transformă în tîrg internaţional.

După grandiosul succes al tradiţionalului Tîrg de primăvară, în aceste zile — între 30 august şi 6 septembrie — Leipzigul a găzduit, cu aceeaşi ospitalitate, ediţia de toamnă a marelui Tîrg internaţional de mostre, care s-a desfăşurat de astă dată sub semnul apropiatei aniversări a celor 10 ani de existenţă a R.D.G.

În cele 16 palate ale tîrgului, situate în diferite puncte ale oraşului, şi în cele 3 hale uriaşe, s-au luat la întrecere, pe o suprafaţă de 110.000 metri pătraţi, cele mai noi realizări industriale şi tehnice, precum şi produse de larg consum din 30 de ţări.

Atît R.D. Germană cît şi celelalte ţări socialiste reprezentate la Tîrgul de toamnă s-au remarcat prin uriaşul lor efort în ridicarea — în ritm rapid — a nivelului de trai al populaţiei şi prin bogatul sortiment de produse industriale şi de larg consum.

Ca şi la Tîrgul de primăvară, zeci de ţări capitaliste au participat în aceste zile la marea trecere în revistă de la Leipzig, ceea ce a prilejuit noi şi binevenite contacte în vederea lărgirii comerţului dintre Est şi Vest.

Tîrgul de toamnă din Leipzig nu şi-a dezmînţit renumele tradiţional, transformîndu-se — şi în acest an — într-un centru internaţional al cooperării paşnice pe plan economic.

Afişul Tîrgului internaţional de la Leipzig.

Un nou aparat cinematografic de proiecţie, prezentat de R. D. Germană.

Leipzig, la ora Tîrgului internaţional de mostre.

Se proiectează o cale ferată circumterestră

Departe de a cădea în desuetudine în faţa progreselor aviatice, calea ferată continuă să rămînă, se pare pentru multă vreme încă, un mijloc foarte eficace de transport. Aceasta, pentru motivul că permite deplasarea obiectelor grele şi voluminoase şi pentru că poate fi relativ uşor instalată în orice punct de pe suprafaţa globului. Obstacolele care mai stau în faţa reţelelor mondiale de cale ferată — munţii uriaşi şi oceanele — sînt pe cale de a fi înlăturate. Căci iată, constructorii sovietici proiectează în prezent o cale ferată gigantică, ce urmează să traverseze cei mai înalţi munţi din lume — Himalaia — şi să facă astfel legătura directă cu India, China, Indochina etc., iar francezii şi englezii au reluat vechiul proiect al tunelului sub Canalul Mînecii, în timp ce ţările scandinave şi Japonia studiază un sistem de tunele şi diguri care să facă legătura de cale ferată între continent şi insulele cele mai importante sau — respectiv — să lege insulele între ele.

Dar cel mai îndrăzneţ proiect este acela al inginerului sovietic Markin, care a întocmit studiul construirii unui dig pe care se va monta o cale ferată între U.R.S.S. şi Statele Unite.

Nu este exclus ca într-un viitor nu prea îndepărtat să existe o cale ferată circumterestră, care să plece de la Londra şi să ajungă la New-York, trecînd prin Paris, Berlin, Varşovia, Moscova, San Francisco, Washington.

PLAJA CU SCHELETE...

Canicula se pare că i-a lovit la moalele capului şi pe unii creatori parizieni de modele. Roadele insolaţiei se văd în fotografia alăturată.

Creaţia: model tip „Anatomia omului". Astfel, distinsele doamne pariziene se vor putea bronza la soare şi, în acelaşi timp, îşi vor îmbogăţi cunoştinţele anatomice numărîndu-şi coastele, studiindu-şi stomacul sau cercetînd dacă nu cumva au pietre la rinichi!

Pe costum nu este pictat şi creierul, din motive lesne de înţeles...

Temîndu-se probabil că numai costumul singur nu va stîrni suficient interes, creatorii au mai adăugat piciorului drept şi o „radioscopie" din mătase. Acest ciorap „ştiinţific" este format din femur, tibie, peroneu, tars şi metatars. În caz de accident neprevăzut, femurul poate fi remaiat...

Mîna stîngă este şi ea cochet învelită într-un schelet elastic, terminat cu o mănuşă.

Vă închipuiţi decorul vesel şi optimist pe care îl capătă o plajă, acoperită de cîteva sute de asemenea schelete vii.

La vederea acestor apariţii, probabil că şi soarele, cuprins de panică, intră în eclipsă...

Se spune că un arhitect, zărind pe plajă această „natură moartă", a propus ca doamnele respective să fie apărate de soare de nişte corturi construite în formă de cavou.

Cum se vede, reprezentanţii modului de viaţă occidental acţionează intens în toate domeniile: în politică cu bombe, în cultură cu comicsuri, în modă cu schelete ambulante.

Nu este exclus ca respectiva casă de mode să propună Universităţii de medicină din Paris livrarea unui mare număr de aceste costume, foarte practice pentru cursurile de anatomie...

Oricum, sus-numiţii creatori de modele sînt ei înşişi un caz de medicină patologică.

P. B.

CU SARE

Cameleonul

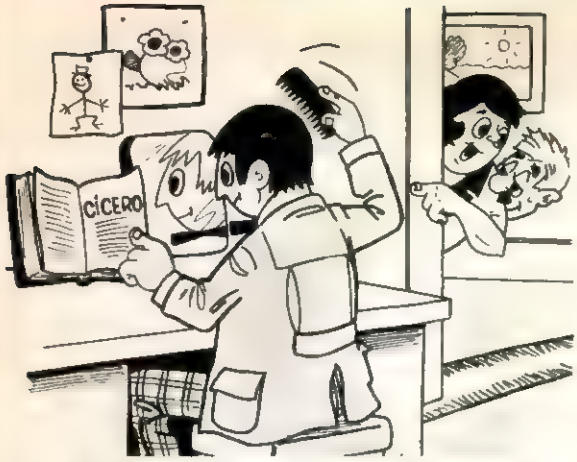

— Extraordinar! Ingerașul nostru a pus mina pe o carte de istorie!

Desen de Horia ȘTEFĂNESCU

Zoologia și Larousse-ul spun că reptila aceasta trăiește în pădure și se deosebește de alte viețăți prin faptul de-a dreptul miraculos că își schimbă culoarea pielii *„sub influența unor efecte accidentale"*. Ei bine, vă pot asigura că atît zoologia cît și atotștiutorul Larousse greșesc de astă dată, atribuindu-i cameleonului domiciliu fix în natură (cu atît mai mult cu cît se știe că și printre oameni mai sînt cîte unii care posedă atributul principal al cameleonului...).

Cameleonul de care vă vorbesc nu-i nici reptilă și nici vreo persoană cameleontană. El este — veți rîde poate — un pantof. Și încă un pantof model papuc. Să vedeți. .

Ploua în după-amiaza aceea, așa cum s-a întîmplat cam des în vara asta. Sandalele vechi pe care le purtam se scofîlciseră de-a binelea sub „influența" umezelii. Și cum tocmai mă adăpostisem de ploaie pe treptele unui magazin de încălțăminte, am intrat, așa într-o doară, să întreb dacă nu cumva au un pantof de vară mai puțin vulnerabil la ploaie. Vînzătorul, nespus de amabil, îmi oferi un pantof-papuc de culoare gri, așa cum îmi dorisem de altfel mai de mult.

— Vă place? Este model nou.

— Frumos; numai să-mi vină bine.

— Încercați-l. Poftiți încălțătorul.

— Mulțumesc.

— Merge?

— Merge!

— Bun, și ieftin.

— Cît?

— 140. Produs „Kirov", garantat.

— Îmi pare bine. Fă-mi te rog bonul.

În timp ce vînzătorul completa bonul, eu „studiam", ca orice cumpărător, marfa. Și cum din pricina ploii eram ud leoarcă, cîteva picături de apă au umezit, inevitabil, și pantoful-papuc de culoare gri. Și atunci s-a produs revelația. Sub ochii mei, pantoful s-a transformat în... cameleon. Am holbat ochii — nu-mi venea să cred. Și totuși. Sub „efectul accidental" al picăturilor de apă, pantoful începuse să-și schimbe culoarea. Pe alocuri mai pigmentat, iar cînd din curiozitate l-am atins, am rămas stupefiat: vopseaua transformată subit într-o pastă lipicioasă mi-a înregistrat... amprentele digitale. Eram uluit. Vînzătorul amuțise. Ne aflam doar în fața unui veritabil pantof-cameleon, Stas 4541/54.

Poate că, citind aceste rînduri, unele doamne extravagante vor face coadă în fața magazinului de încălțăminte (Unitatea 31) din str. Bibescu Vodă nr. 24, ca să-și procure neapărat pantofi-cameleon. Într-adevăr, ce ar putea fi mai șic decît pantofi sau chiar poșete care să-și schimbe culoarea după nuanța rochiei sau a părului persoanei care le poartă. Numai că—din fericire pentru toți ceilalți cetățeni care vor să poarte pantofi ca lumea, de calitate bună și de culoare rezistentă — cazul pantofului-papuc bărbătesc, de care am pomenit, este unic în felul lui. Ce-i drept, în rafturile Unității 31 mai zac, încă nevîndute, vreo 30 de perechi din acest specimen rar, dar în rest, magazinul — ca și celelalte magazine din Capitală — este bogat aprovizionat cu sortimente variate de încălțăminte de calitate (cu vopsea care „nu se ia") și la prețuri convenabile. Mă întreb însă cum de s-a putut strecura totuși, pe filiera fabrică — depozit — O.C.L. — magazin de desfacere, pantoful cameleon, care, asemeni omului cameleon, nu poate fi decît detestat. Oricum, sînt încredințat că acei ce răspund pentru această lipsă de elementară exigență față de producție, controlul de calitate și comercializarea pantofului Stas 4541/54 - „Kirov" au toate motivele să facă fețe-fețe...

D. BABOIAN

De la lume adunate

De ce ești așa de amărît.

— Adineauri mi-a tăiat drumul o pisică.

— Uf, ce conștiință înapoiată ai! N-ai decît să scuipi peste umăr de trei ori și nu mai pățești nimic.

★

Într-un magazin cu autodeservire.

— Aveți o condică de sugestii și reclamații?

— Vreți să vă plîngeți de ceva?

— Dimpotrivă, vreau să laud deservirea excelentă!

★

Profesorul: Cum se numesc ființele care pot trăi atît pe uscat, cît și în apă?

Elevul: Marinari.

★

La o lecție de rock'n roll.

Profesorul de dans: Fii atentă, drăguță! Mai întîi te arunc peste umărul stîng, apoi te înfășor în jurul meu ca pe un șal, pe urmă zbori pe umărul drept și, dacă mai ești în viață după asta, te învăț și figura următoare!

ORIGINEA DEOCHIULUI

(Pentru lămuriri suplimentare, vă puteți adresa unor vecini de apartament...)

Desen de V. CRIVĂȚ

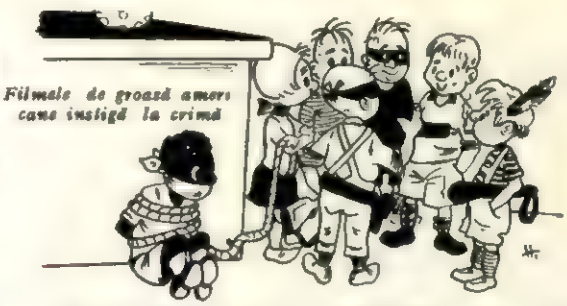

Filmele de groază amorțesc cam insistă la crimă

— Cum credeți că-i mai bine: să-i lințăm ca în „Monstrul din baia cu sînge" sau ca în „Demonul vine la noapte"?

Desen de Horia ȘTEFĂNESCU

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

LA ÎNCEPUT DE TOAMNĂ

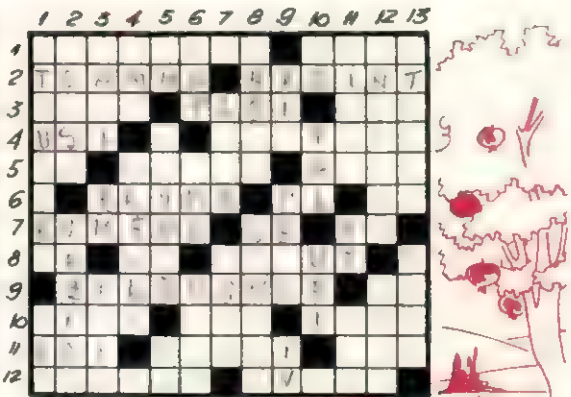

ORIZONTAL: 1) Toamna are una cu numele ei în București (dim.) — Toamna trebuie să țină piept greutății ciorchinilor de struguri. 2) Anotimpul belșugului de roade și de culori, al vinului nou și al conservelor pentru iarnă — Culoarea ei o capătă în toamnă frunza din vii. 3) Încadrează orice peisaj de toamnă — Sînt frecvente în zilele de toamnă — Comună (abr.). 4) Intrări — Tulburată de tulburel. 5) Gît! — Ace toamna strugurii se prefac în must, mustul în tulburel, iar tulburelul în vin — Plantă din Antile, denumită și Anii. 6) Roua nopților reci de toamnă — Cior — Interjecție. 7) Pirguită — Întrebare — Ape! 8) Pomadă — Cetate legendară — Cărucior. 9) În colective se numără și se răsplătesc toamna, (2 cuv.) — Conjuncție. 10) O picătură — Diminutiv feminin — Păsune. 11) În acest loc — În toamnă încep un nou an școlar — Termen în jocul de fotbal. 12) Rîndunica sau cocorul ce ne părăsește toamna spre a se-ntoarce în primăvară (sing.) — Cotă de bani și roade ce se dau toamna colectiviștilor, pe baza zilelor-muncă prestate (sing.).

VERTICAL: 1) Stropi de must în devenire, învesmîntați în mantii lucitoare — Cade toamna în dizgrație din cauza tradiționalei ulcele cu must dulce. 2) „Hai noroc și bucurie", spus cu ulcica de must în mînă — Revistă de satiră și umor. 3) Se dezgolesc de frunze spre sfîrșitul toamnei (poetic) — Bem! — Floarea ochilor! 4) A iubi (arh.) — Sud-americană cu strămoși europeni. 5) Depene! — Pălesc, ruginesc și cad în fiece toamnă — Pere! 6) Uniunea Artiștilor Plastici — Interjecție — Pronume posesiv. 7) Taie barba — Cămări. 8) Micos plăcut — Țesătură pentru broderii. 9) Șoricar — Are o arie străbătută de raze — Ion Vasilescu. 10) Argint — Cunoscut jucător sovietic de șah — Uniunea Astronomică Internațională. 11) Plantă erbacee folosită în medicină — Cal dobrogean — Insulă în Marea Irlandei. 12) Toamnă — Lingură mare de lemn. 13) Prevăzători, o umplem în toamnă cu alimente pentru zilele friguroase de iarnă — Dulcea licoare care, spre sfîrșitul toamnei, se preface în vin.

PROVERBE CHINEZEȘTI

● *Un om politicos nu calcă pe umbra tovarășului său de drum.*

● *Fiecare firicel de iarbă, cu picătura lui de rouă.*

● *Chiar și cele mai bune ace au un singur vîrf ascuțit.*

● *Cînd bei apă, gîndește-te la izvor.*

● *Cuvîntul ținut din inimă încălzește trei ierni.*

● *O felie de portocală este tot atît de bună la gust, ca și o portocală întreagă.*

● *Mai bine să fii cîine pașnic, decît om bucluca.*

● *Nu întotdeauna are dreptate cel ce țipă mai tare.*

● *Mai bine să fii vesel și să bei apă, decît supărat la vin.*

● *La lună latră un singur cîine. Ceilalți latră la el*

ȘI PIPER

— Nu știu de ce te miri așa matale! Doar se bazează pe un principiu elementar de transmisii prin angrenaje.

Desen de N. ARION

LUPUL ȘI OAIA

Un grup de muncitori vizitau grădina zoologică din Hamburg. La un moment dat, văzură o cușcă în care se aflau laolaltă un lup și o oaie, nedespărțiți prin nici un fel de gratii. Deasupra cuștii era fixată o inscripție, care suna cam așa:

„În această cușcă trăiesc laolaltă, în mod pașnic, un lup și o oaie, dovadă că la fel de bine pot conviețui în statul nostru proletarii și patronii, strînși uniți în cadrul capitalismului popular, care asigură fiecărui muncitor posibilitatea de a deveni capitalist".

Unul dintre muncitori, mai curios din fire, îl luă deoparte pe îngrijitorul cuștii și-l întrebă:

— Spune-mi, te rog, trăiesc într-adevăr în armonie lupul și cu oaia? Se complace lupul în situația asta?

— De ce nu? — răspunse îngrijitorul. N-are nimic de pierdut. Îl schimbăm oaia de trei ori pe zi.

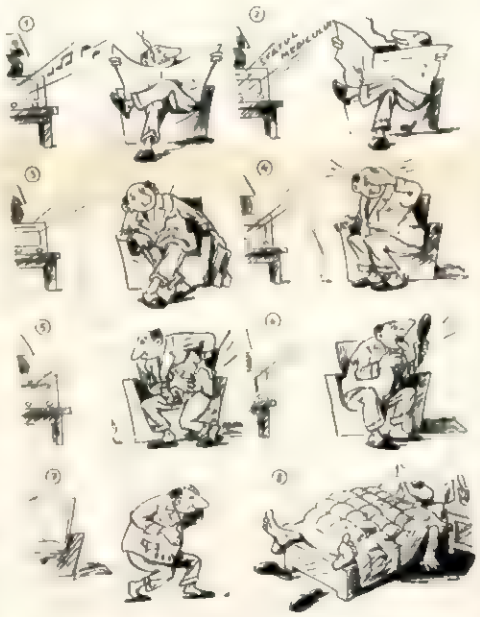

IPOHONDRIE

Desen de E. ARNO

CUM SĂ CONSTRUIM O FAMILIE FERICITĂ...

— schiță umoristică —

Nu-l cunoașteți pe vecinul meu Kolea Ivanov? E un tinerel tare simpatic, inginer, proaspăt căsătorit. Se pare că are o căsnicie fericită. Nu iese niciodată singur, nici măcar dumineca la piață.

Într-o dimineață, pe cînd venea împreună cu tînăra-i soție de la cumpărături, îl întîlni pe președintele comitetului sindical al uzinei. Kolea nu dădu atenție acestei întîlniri și de bună seamă că ar fi uitat-o cu desăvîrșire, dacă n-ar fi fost invitat după cîteva zile la comitetul de întreprindere.

— Uite ce e, tovarășe Ivanov — i se adresă președintele. Deseară vom avea la club un simpozion pe tema „Căsătorie sănătoasă — familie sănătoasă". Va trebui să vorbești și dumneata.

— Eu? — se miră Kolea. Să vorbească un lector, un specialist... un candidat în științe... mă rog, un om priceput în de-alde-astea. Dar eu? Despre ce să vorbesc?

— N-avea grijă, că nu-i mare filozofie. Candidatul în științe va vorbi despre principiile generale ale relațiilor reciproce în familie, iar dumneata vei povesti pur și simplu despre viața dumitale familiară, vei împărtăși din experiența dumitale conjugală. Cum s-ar spune, vei ilustra teoria cu exemplele practicii izvorîte din experiență.

— Ce experiență? Nu-s nici trei luni de cînd m-am căsătorit.

— Lasă modestia! — îi zise președintele, amenințîndu-l în glumă cu degetul. Mergi cu nevasta la piață?

— Merg.

— Sacoșele le duci?

— Le duc.

— Ei vezi? Povestește de pildă cum îți ajuți nevasta în gospodărie. Că doar n-or fi dispărut chiar toți bărbații ce nu catadicsesc să care nici măcar o găleată cu apă, de teamă să nu-și șifoneze demnitatea masculină.

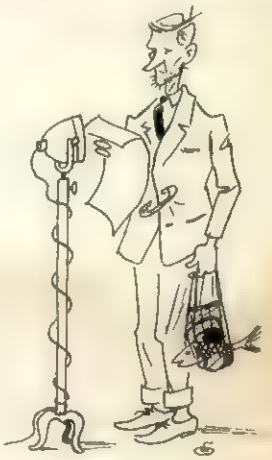

Kolea nu putu rezista argumentelor președintelui și în cele din urmă acceptă.

Cuvîntarea a fost un mare succes. După conferința de un ceas și jumătate a candidatului, plictisoasă și încărcată cu tot felul de date științifice, ascultătorii aproape adormiți fură treziți de cuvintele pline de viață ale tînărului sot. Kolea fu răsplătit cu aplauze furtunoase.

Responsabilul stației locale de radioficare înregistră pe bandă cuvîntarea lui Kolea, iar a doua zi ea fu difuzată în întregime, fără obișnuitele prescurtări, în cadrul emisiunii „Să ne ajutăm soțiile".

Peste alte cîteva zile, Kolea fu invitat să vorbească la adunarea activului sindical al artelului din localitate, închinată întăririi familiei. Nu termină bine de vorbit la artel, că fu rugat să vorbească pe aceeași temă la serata tovărășească a tineretului de la fabrica de mobile.

Invitațiile se țineau lanț, iar Kolea, care nu obișnuia să refuze pe nimeni, începu să arate obosit, tras la față. Nu dormea mai mult de patru ore pe noapte. Trebuia să-și pregătească discursurile. În fața întreprinderii, la ora terminării lucrului, îl aștepta de obicei o „Volgă" sau o „Pobedă", care îl ducea la adunarea respectivă.

L-am întîlnit duminica trecută. Venea sirgur de la piață, în mînă cu o sacoșă pe jumătate goală.

— Unde e Galea? — l-am întrebat.

Kolea oftă din rărunchi:

— A plecat la maică-sa, la Odesa. Spunea că nu mai poate trăi așa. Și acum... iartă-mă, că mă grăbesc. Vorbesc deseară la clubul minerilor. Au organizat un simpozion pe tema „Să construim o familie fericită!"...

A. PECENOV

SUPORTERII SPORTIVULUI

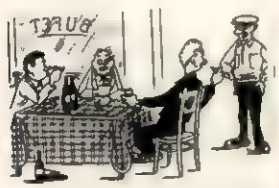

— Ce faci, dormi?

— Păi, nu mi-ai spus să-l înțeleg pe Popescu?!

Desen de A. PAVEN

Boul și tractorul

Fabulă de Rudolf PÖHLIG

Văzînd deci boul că ogorul
Îl ară de un timp tractorul,
Porni a rage cu furie:
„Nu te pricepi în meserie
Și vrei să faci agricultură,
Să-mi furi tot fînul de la gură?
Te paște răzbunarea mea!
Cît sînt de tare, vei vedea!"
Cu botu-n piept, gîndind din coarne,
Se repezi să-l și răstoarne;
Dar toată vitejia lui
I-aduse numai un cucui...
Tractorul își văzu de drum
Și spuse dînd pe țeavă fum:
„Ași nu mai poate-un dobitoc
Să țină ce e nou în loc!"...

(Din „Eulenspiegel")

La Aprozarul din comuna Bulința se vinde uneori numai petrol.

— Gaz luați de-aici... Acu' să mergem și la „Tehnometal", ca să putem cumpăra și de-ale îmbrăcămințli...

Desen de St. MUNTEANU

COLȚUL FOTOCRONICARULUI AMATOR

Piatra Arsă în zori. Aparat Rolleiflex 1:3,5. Diafragma 5,6; timp 1/25 sec. Film Agfa Isopan F. Octombrie, orele 6.

CONTRA LUMINA

Contralumina este iluminarea cea mai eficace. Imaginile efectuate în contralumină fac parte din tot ce este mai frumos în fotografie.

Fotografierea persoanelor în contralumină înseamnă fotografierea cu o sursă de lumină în spatele lor, umbrele fiind dirijate, direct sau oblic, spre obiectiv. După poziția ei, sursa de lumină poate fi vizibilă în tablou, sau cuprinsă în tablou, dar acoperită de un obiect. Când sursa de lumină se găsește aproape de orizont, umbrele sînt mai lungi și constituie un element valoros de conducere în adîncime, realizînd impresia de spațiu.

Contralumina creează atmosferă. Ea pune în valoare ceața ușoară ce învăluie peisajul, fumul unui foc de tabără, fumul unei locomotive sau al unui horn de casă, fumul de țigară, praful stîrnit de un vehicul sau de o turmă în mers, pulberea de zăpadă ridicată de vînt sau de un schior la o turnantă, reflexele și umbrele de pe gheața patinoarelor, de pe zăpadă sau de pe oglinda apei, țîșniturile de apă din fîntîni arteziene, valurile izbite de stînci și faleze — dar și perdelele fine de la ferestre, petalele subțiri de flori, rochiile ușoare de vară, voalurile diafane și altele. Contralumina reprezintă un element iconogenic de mare valoare, prin contrastele extrem de sugestive, printr-o plastică și o profunzime a imaginii, cum nu sînt posibile la nici o altă iluminare.

Pe lîngă valorificarea elementelor de redare a spațiului, contralumina produce și aureolarea contururilor. Privind o persoană în contralumină, nu vedem decît o siluetă cu puține detalii și contururile mărginite de o aureolă, a cărei intensitate depinde de puterea sursei de lumină. Aureola detașează obiectul de fond și îl scoate mai bine în relief, constituind unul din cele mai impresionante efecte. Ea lipsește în fotografia de față, aceasta neflind făcută după răsăritul plin de soare, la un izvor puternic de lumină, ci la lumina vagă a unui început de dimineață.

Pentru a evita halo-ul, folosim parasolarul, acoperim soarele cu un obiect din tablou, sau fotografiem din umbra unui copac sau a unei clădiri. Succesul fotografierii în contralumină este condiționat de doi factori: parasolarul și expunerea lungă. Expunerea scurtă dă umbre negre. Pentru a obține umbre transparente, expunem de patru ori mai mult. Fotografierea în contralumină se poate efectua fără nici un risc cu așa-zisul obiectiv albastru, care împiedică crearea halo-urilor, chiar și atunci cînd lumina soarelui cade direct pe obiectiv.

Prof. V. ORZA

ȘTIAȚI CĂ...

Despre cărți și biblioteci

...Există o carte care s-a tipărit în 24.580 de volume? E vorba de lexiconul chinez, care conține în paginile lui toate cunoștințele dinaintea erei noastre. De altfel, tot chinezii posedă un dicționar tipărit în secolul al XVII-lea în 5.020 de volume a cîte 120 pagini fiecare.

...Cea mai veche carte din lume este un papirus scris cu 3.350 de ani înaintea erei noastre? Papirusul acesta a fost descoperit într-un mormînt din Teba și se păstrează la Biblioteca Națională din Paris.

...Cele mai mari dimensiuni în care s-a tipărit vreodată o carte sînt cele ale unui atlas anatomic apărut la Viena între anii 1823-1830? Filele atlasului măsoară 1,90 m în înălțime și 0,90 m în lățime.

...Cea mai mică carte din lume a fost tipărită în anul 1897, la Padua, în Italia? Cartea avea dimensiunile de 10 mm înălțime și 6 mm lățime.

...Cea mai grea carte este istoria insulei Ithaca? E vorba de un singur volum, care cîntărește nu mai puțin de 48 kg.

...Cea mai mare bibliotecă din lume este „Biblioteca Lenin" din Moscova? Ea posedă peste 12.000.000 de cărți în diferite limbi.

...Cea mai mică bibliotecă de pe suprafața globului se află în orașul indian Amritsar? În clădirea de marmură ornamentată cu aur a acestei biblioteci se păstrează o singură carte, considerată de indieni ca sfîntă. Și totuși, clădirea aceasta este denumită bibliotecă!

UN SINGUR ACTOR ÎN ȘAPTE ROLURI DINTR-O SINGURĂ PIESĂ

Acum 55 de ani, s-a jucat la Londra o dramă într-un act de M. Heyermans, „Incendiatorul", în care șapte roluri din cele nouă ale piesei au fost interpretate de același actor: olandezul Theo Bouwmeester.

Un judecător de instrucție ancheta incendierea unui magazin de cartonaje. Au compărut în fața magistratului patronul magazinului, apoi fratele său, socrul său, apoi un polițist, un circiumar, un băcan și, în fine, un anarhist. Acești martori s-au succedat în cabinetul său de instrucție la intervale de cîteva secunde.

Interpretul, actorul Theo Bouwmeester, nu numai că și-a schimbat pieptănătura, masca și costumele în toate aceste șapte roluri, dar și-a modificat și atitudinea, gesturile și vocea, redînd diferențele de vîrstă ale interpreților, caracterul și naționalitatea lor, de fiecare dată cu multă autenticitate. Reproducem alăturat fotografiile actorului Bouwmeester în cele șapte roluri interpretate, precum și portretul său. Deși asemenea „performanțe" actoricești nu mai sînt astăzi ceva neobișnuit (actorul sovietic Arkadi Raikin, de pildă, realizează frecvent în spectacolele sale de comedie asemenea schimbări rapide de roluri, realizînd tipuri deosebit de interesante și diferențiate), creația lui Bouwmeester de acum mai bine de jumătate de veac merită să fie amintită.

G. M.

Actorul Theo Bouwmeester (1), în rolurile: Jaan Hartz, incendiatorul (2); Wilhelm, fratele său (3); Gustav de Graaf, socrul său (4); Thomson, polițistul (5); Levinski, circiumarul (6); Peter, băcanul (7); Bikov, un anarhist (8).

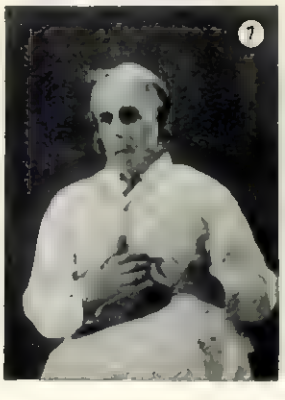

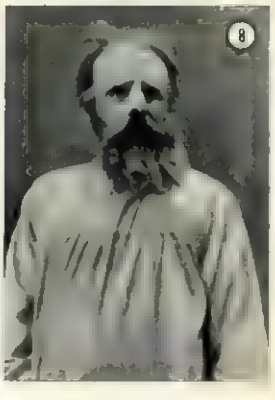

Lacurile HELIOTERME

Prin materialul de mai jos, tov. I. Iordan, cercetător științific la Institutul de cercetări geografice, răspunde întrebării pe care ne-au pus-o mai mulți cititori.

Există lacuri ale căror ape, deși nu sînt alimentate de izvoare termale, au totuși temperaturi destul de ridicate. Cauza acestui interesant fenomen constă în înmagazinarea de către apă a căldurii razelor solare. Datorită sursei lor de încălzire, aceste lacuri au fost numite helioterme (helios, în limba greacă, înseamnă soare).

Dar, pentru ca razele solare să poată încălzi puternic apa unui lac, pentru ca căldura dobîndită să se mențină mult timp, acesta trebuie să îndeplinească anumite condiții. Astfel, el trebuie să aibă în primul rînd o salinitate ridicată, căci cu cît conținutul în sare al apei e mai ridicat, cu atît absorbția și înmagazinarea căldurii solare vor fi și ele mai mari. În al doilea rînd, deasupra apei sărate trebuie să existe un strat subțire de apă dulce sau aproape dulce, care să îndeplinească rolul pe care-l are sticla care acoperă serele, adică să lase razele solare să pătrundă adînc și, ca un strat perfect izolator, să nu permită căldurii să iasă înapoi, în aer.

Astfel, după ce străbat stratul subțire de apă dulce, razele fierbinți ale soarelui de primăvară sau de vară pătrund în apa sărată a lacurilor, determinînd o ridicare rapidă și puternică a temperaturii acesteia. Căldura astfel dobîndită este menținută multă vreme, datorită stratului de apă dulce care nu o lasă să se risipească.

Există și în țara noastră cîteva asemenea lacuri, care îndeplinind condițiile arătate mai sus, fie tot timpul anului, fie numai în unele anotimpuri, au ape calde aproape tot anul sau numai o parte a acestuia. Astfel, lacurile de la Turda, Cojocna și mai ales cel de la Ocna Sibiului au apă caldă numai primăvara și vara, căci numai în aceste anotimpuri piraiele care se varsă în ele aduc cantități suficiente de apă dulce, care curge încet deasupra celei sărate.

Cel mai mare și cel mai tipic lac helioterm al țării noastre este însă Lacul Ursului, de la Sovata.

Aici, pe locurile unde între anii 1870-1880 au avut loc prăbușiri ale solului, provocate de dizolvarea sării din adînc de către apele de infiltrație, a luat naștere un lac. Apele lui se întind azi pe 450.000 mp. Dizolvînd sarea ce se găsea din belșug pe fundul lui, Lacul Ursului a căpătat o salinitate destul de ridicată — 230 gr sare la litru. Deasupra apei sărate a acestui lac curge foarte încet apa dulce adusă de pîraiele Topliță, Auriu și Desigutul. Această apă dulce, fiind mai ușoară, plutește deasupra celei sărate, iar datorită faptului că nu există mișcări și tulburări mari ale apei, cele două straturi cu proprietăți fizice diferite nu se amestecă.

Temperatura apei sărate crește o dată cu adîncimea, dar numai pînă la 2,5-3 m. Dincolo de această adîncime, temperatura începe să scadă, căci razele solare nu mai pot pătrunde, fiind absorbite în întregime de straturile superioare de apă sărată. Primăvara și vara, cînd razele solare au cea mai mare putere de încălzire, temperatura Lacului Ursului este de plus 20°-30° C pînă la 1 metru adîncime, de plus 30°-40° pînă la 1,5 m și de plus 40°-60° C pînă la 2-2,5 m adîncime. Descoperi, la adîncimea de 2-2,5 m s-au înregistrat în timpul verii, temperaturi de plus 70° C, iar iarna, în timp ce stratul de apă dulce de la suprafață era înghețat, la adîncimea de 5-6 metri temperatura apei se menținea în jurul a 30° C.

Datorită atît salinității ridicate cît și termalității lor, lacurile helioterme au o mare importanță terapeutică, fiind extrem de eficace în tratarea reumatismului, a afecțiunilor ginecologice și anemiilor. De aceea atît Consiliul Central al Sindicatelor cît și Ministerul Sănătății și Prevederilor Sociale s-au străduit să asigure cele mai bune condiții de cazare și de tratament în acele stațiuni în care se găsesc asemenea lacuri.

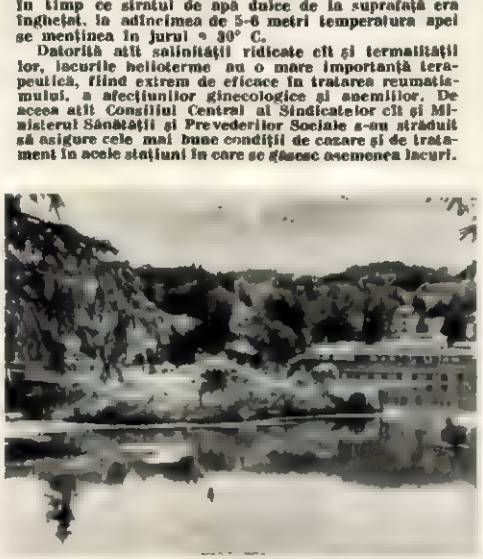

Lacul Ursului din Sovata.

PRIVIȚI CU NOI!

FÎNTÎNA ARTEZIANĂ instalată pe una dintre aleile principale ale Atelierelor C.F.R. „Griviția Roșie" încîntă și odihnește privirile muncitorilor ceferiști de la aceste ateliere.

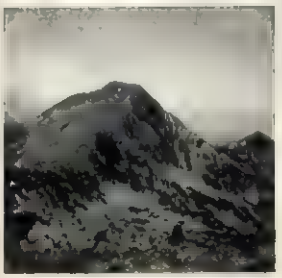

VÎRFUL RETEZAT, deși a împrumutat numele său întregului masiv, totuși „retezătura" nu este vizibilă din îndiferent ce parte ar fi privit vîrful. Fotografia a fost făcută de pe vîrful Bucura. De pe vîrful Peleaga, spre exemplu, vîrful Retezat apare ascuțit ca formă.

DIN TOATĂ LUMEA

OMUL CARE A TRĂIT FĂRĂ SĂ DOARMĂ

Știați că un om poate trăi și fără să doarmă? Ne-o confirmă cazul italianului Alessio Mario Solfo, care a murit de curînd la vîrsta de 89 de ani și care suferea de o insomnie incurabilă. El și-a trăit ultimii 34 de ani fără să fi adormit măcar o oră. Medicii care l-au tratat declară că, în tot acest timp, pacientul lor n-a prezentat nici un semn de oboseală și nici vreo perturbare psihică sau fizică.

CEA MAI MARE FÎNTÎNĂ ARTEZIANĂ DIN LUME

O fîntînă arteziană cu un debit de 4.500 litri de apă pe minut a fost săpată recent în orașelul Varpalota din R.P. Ungară. Fîntîna are o adîncime de 82 m și un diametru de 19 cm, iar debitul ei depășește cu 300 litri pe minut cea mai mare fîntînă arteziană cunoscută pînă azi pe toată suprafața globului. Apa care țîșnește din ea este potabilă și satisface pe deplin nevoile întregii populații a orașelului Varpalota.

ANTIBIOTICUL DIN CÎNEPĂ

Studiind îndeaproape plantele folositoare din punct de vedere medicinal, oamenii de știință cehoslovaci au descoperit în cînepă un nou antibiotic prețios. Experimentat în cazurile de tuberculoză osoasă, difterie și diferite inflamații de natură infecțioasă, noul antibiotic s-a dovedit net superior penicilinei și streptomicinei.

O MARE EXPOZIȚIE FILATELICĂ

150.000 de mărci poștale diferite vor putea fi văzute la marea expoziție filatelică internațională, care se va organiza luna aceasta la Berlin. Vor fi prezentate la această expoziție peste 500 de colecții din: Uniunea Sovietică, R.D. Germană și celelalte țări de democrație populară, R.F. Germania, Austria, Danemarca, Olanda, Luxemburg, Suedia, Norvegia, precum și din alte țări. Vor fi expuse aici cele mai rare mărci din lume, printre care va figura, firește, și faimosul „Cap de bour".

SFATURI practice

ÎN AJUTORUL SISTEMULUI NERVOS

Viața tumultuoasă a orașului modern obosește în primul rînd sistemul nervos al omului și această oboseală poate avea repercusiuni accentuate asupra întregului organism, mergînd pînă la astenie dacă se neglijează.

Cel mai bun prilej de refacere a sistemului nervos obosit ni-l oferă perioada de odihnă pe care regimul de democrație populară o asigură anual fiecărui om al muncii. Este însă necesar ca odihna să fie folosită numai în acest scop. Adică să profităm de concediul nostru, mergînd să ne odihnim undeva unde e liniște și aer curat.

Iată cîteva recomandații menite a ne reda echilibrul nervos, atît într-o stațiune de odihnă, cît și în cazul că am rămas să ne petrecem concediul acasă:

În primul rînd trebuie să evităm a face din concediul nostru un prilej de distracții continue și mai ales de distracții nocturne. Să căutăm să dormim cel puțin opt ore pe noapte, culcîndu-ne la ore regulate. Dimineața, pe stomacul gol, să luăm o linguriță de miere, ingurgitînd-o puțin cîte puțin și cu o gură de apă după fiecare înghițitură, avînd grijă de a respira adînc în tot acest timp.

Să evităm, cel puțin în această perioadă, alcoolul, abuzul de tutun, cafeaua și ceaiul, care excită sistemul nervos și glandele cu secreție internă. Nicotina în cantități foarte reduse — cam 2-3 țigări pe zi — favorizează rezistența și echilibrul sistemului nervos, așa cum stimulează glandele suprarenale și activează ficatul. Dar, repetăm, numai în cantitatea redusă pe care am indicat-o.

Cînd nervii noștri sînt obosiți, pofta de mîncare devine foarte capricioasă. Să-i dăm organismului nostru ce ne cere, dar fără condimente excitante, fără abuz de vosuri și, pe cît posibil, cît mai multe verdețuri și fructe. Un iaurt seara, înainte de culcare, este cît se poate de recomandabil. Un compot de fructe, de asemenea.

O plimbare de o jumătate de oră, dimineața, într-un parc cu aer curat, este și ea un exercițiu binefăcător nervilor. Să ne plimbăm însă fără preocupări, fără gînduri concentrate asupra vreunor probleme; să ne plimbăm destinși, căutînd să nu facem altceva decît să admirăm decorul natural din jurul nostru.

În compoziția hranei de fiecare zi, marii aliați ai sistemului nervos sînt vitaminele A și B. Vitamina A, care se găsește în peștele de mare, în legume și în fructe proaspete, combate insomnia și calmează nervii, iar vitaminele din grupa B, aflate în organele interne ale animalelor (ficat, rinichi etc.), în cereale, în legume, în gălbenușul oului, în unt, în lapte etc., întreține buna funcționare a sistemului nervos.

Și acum un ultim sfat aplicabil la orice oră din zi — chiar în timpul lucrului nostru obișnuit — cînd ne simțim obosiți:

Cu brațele ridicate și cu picioarele ușor depărtate unul de celălalt, lăsăm să se relaxeze timp de două minute, întîi mușchii feței, apoi ai brațelor și ai picioarelor. Relaxînd toți mușchii, vom avea la un moment dat impresia că ne frîngem în două, dar revenindu-ne, ne vom simți (curios, dar adevărat) foarte înviorați.

JOSIANA

Moda

SE APROPIE TOAMNA...

Pentru voi, dragi cititori — sau, mai bine zis, dragi cititoare — revista „Flacăra" publică, începînd cu acest număr, o pagină permanentă de modă.

Pagina modei vă va ajuta să vă formați gustul și să vă orientați în alegerea modelelor și a materialelor care se găsesc astăzi din abundență în comerțul de stat. Apariția acestei pagini răspunde numeroaselor cereri ale cititoarelor noastre, a căror exigență este în continuă creștere.

Vă rugăm, dragi cititoare, să ne scrieți cum vă plac și vă ajută modelele noastre, precum și ce ați dori să găsiți pe viitor în pagina modei.

① *Rochie confecționată din jerse, cu croială dreaptă; se poate purta și fără cordon.*

② *O rochie din tuid, cu garnitură de catifea.*

③ *O rochiță practică din stofă uni, cu o garnitură de altă culoare.*

④ *Un ansamblu tineresc din stofă pepit.*

Pentru cei mici

⑤ *La pantalonași de catifea, o scurtă la două rînduri, cu garnitură de tigheluri.*

⑥ *O rochiță cu fustă creață și un mic bolero cu garnitură de catifea.*

Iată cîteva modele reușite, din cele prezentate la recenta „Paradă a Modei".

① *Remarcați la acest tailor linia gulerului și scurtimea jachetei.*

② *Dintr-o stofă suplă e confecționat acest ansamblu, cu jachetă scurtă și mîneci 7/8.*

③ *Un demi din tuid, cu un cordon de piele trasat prin cusătură. Se poate purta și fără cordon.*

④ *Impecabil demi bărbătesc ce redă linia sezonului de toamnă al acestui an.*

SPORT

Duminica trecută, cele patru reprezentative de fotbal ale țării noastre au avut o comportare excelentă în confruntarea cu fotbaliștii polonezi, realizînd trei victorii și un rezultat egal. În R.P. Polonă: la Varșovia (foto 1), prima noastră garnitură a dispus de formația gazdă cu scorul de 3-2 (2-1); la Szczecin, reprezentativa noastră de tineret a terminat la egalitate (1-1) cu formația similară a R.P. Polone. În R.P. Romînă: la București (foto 2), întîlnirea dintre echipele secunde ale R.P. Romîne și R.P. Polone s-a încheiat cu rezultatul de 5-1 (2-0) în favoarea jucătorilor romîni; juniorii noștri, jucînd la Bacău cu cei polonezi, i-au întrecut pe aceștia cu 2-0 (1-0).

Ultima etapă a „Cupei semicentenarului" la rugbi a pus față în față reprezentativa secundă a țării cu formația de tineret, pe care a întrecut-o cu scorul de 24-3 (3-0). În fotografie: un atac al înaintașilor din echipa secundă.

Învingînd cu 3-2 în baraj echipa Voința - București, Știința - Galați a promovat în prima categorie la volei.

Simpozion despre mizerie

În cadrul campionatului masculin de handbal, inaugurat duminica trecută, handbaliștii de la Voința-Sibiu au dispus de cei de la Rapid-București cu 10-9 (6-5). Fotografia prezintă un atac al feroviarilor la poarta handbaliștilor sibieni.

COPERTA NOASTRĂ

Pilotul fruntaș Iosif Moraru, comandant de detașament transport aerian TAROM.

Fotografie de A. MIHAILOPOL

FILMELE SĂPTĂMÎNII

„ÎN ZGOMOTUL ROȚILOR" reia problema atitudinii față de viață și față de viitor a tineretului sovietic. Spiritul moralei comuniste, care triumfă, este demonstrat prin întîmplările din viața celor doi îndrăgostiți, Nastea și Egor, doi tineri cu caractere deosebite. Într-un rol cu totul diferit de cele anterioare („Fata căpitanului și „Frunze roșii"), talentata actriță la Arepina (foto 1) creează și de astă dată o apariție interesantă, construind personajul Nastei, față de o frumusețe strălucitoare dar cu un fond superficial, ușuratic, care o va duce pentru o bucată de vreme pe calea suferinței și a eșecului. Drumul spre fericire îl este, pînă la urmă, deschis.

„EVADARE DIN UMBRĂ", producție a studiourilor cehoslovace, distinsă la recentul Festival internațional cinematografic de la Moscova, analizează minuțios drama unei familii în care tatăl, fost exploatator, întreține o dușmănie cumplită, specifică clasei ce o reprezintă, față de noile realități sociale. Sub imperiul unei iubiri cinstite, fiica încearcă să evadeze din mediul putred căruia îi aparține. Rădăcinile ce o leagă de trecut sînt însă foarte adînci; de aceea, drumul ei spre fericire va fi găsit cu prețul unor căutări dureroase, dar salutare (foto 2).

„MARFĂ PENTRU CATALONIA" — un film de aventuri, construit cu abilitate de cineaștii de la DEFA-Berlin. Captivant — în primul rînd prin cazul expus, contrabanda cu produse optice de mare precizie, fabricate în R. D. Germană, contrabandă întreprinsă în scopuri veroase, dar și politice, de către oameni de afaceri de cea mai joasă speță din Germania apuseană; atrăgător prin prezentarea interesantă a personajelor care vor duce la descoperirea bandei de contrabandiști. Doi polițiști tineri, inteligenți, dotați cu umor și lirism, obligă de la început simpatia; ei sînt interpretați de actorii Heinz-Dieter Knaup și Hartmut Reck (foto 3).

„TEODORA" — o coproducție în culori italo-franceză, din care a rezultat un film cu un deviz desigur ridicat, dar de o calitate artistică îndoielnică. Montarea, decorurile, jocul actorilor sînt meritorii, însă concepția care a stat la baza filmului nu respectă întocmai adevărul istoric. Împăratul Justinian este prezentat doar ca un om coleric, acționînd sub imperiul momentului și al patimilor erotice. Teodora, care a avut într-adevăr un rol de seamă în timpul domniei lui Justinian, este înfățișată în acest film după toate canoanele „hollywoodiene", actrița pastișînd mult jocul Lollobrigidei. Ceea ce nu prea credem că servește reînvierii imaginii Bizanțului din secolul șase...

Recent, staniţa Veşenskaia de pe malurile Donului a trăit zile de sărbătoare. La invitaţia scriitorului M.A. Şolohov, au sosit aici, întorcîndu-se din Crimeea, N. S. Hruşciov cu soţia şi fiica. Cu prilejul acestei vizite, în piaţa staniţei a avut loc un mare miting, la care a luat cuvîntul tovarăşul N. S. Hruşciov, prim-secretar al C.C. al P.C.U.S., preşedintele Consiliului de Miniştri al U.R.S.S. În cuvîntarea sa, N. S. Hruşciov a abordat mari şi importante probleme ale vieţii interne a Uniunii Sovietice, precum şi ale literaturii sovietice. N. S. Hruşciov a consacrat, de asemenea, o mare parte a cuvîntării sale problemelor situaţiei internaţionale şi apropiatului schimb de vizite între şefii guvernelor Uniunii Sovietice şi Statelor Unite ale Americii.

„Vreau să subliniez încă o dată — a arătat N. S. Hruşciov — că plec în Statele Unite cu intenţii bune, cu dorinţa fierbinte de a contribui în modul cuvenit la cauza destinderii încordării internaţionale, la cauza consolidării păcii."

În fotografie: N. S. Hruşciov în vizită la M. A. Şolohov.

fotocronica FLĂCĂRII

Aspect de la primirea de către A.I. Mikoian, prim-vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri al U.R.S.S., a unui grup de oameni de afaceri din statul California (S.U.A.), membri ai Camerei de comerţ şi ai Asociaţiei pentru comerţul internaţional din San Francisco. În cursul întrevederii au fost abordate problemele îmbunătăţirii relaţiilor sovieto-americane şi, în primul rînd, a relaţiilor comerciale dintre cele două ţări.

La Londra au sosit recent un grup de profesori sovietici de limba engleză, în cadrul acordului asupra schimbului de profesori dintre Anglia şi U.R.S.S. În fotografie: conducătoarea grupului de profesori sovietici, S. Nazarova, întîmpinată la aeroportul din Londra de dl. Washbourn, directorul Departamentului Învăţămîntului din cadrul Consiliului Britanic.

De mai multe luni, muncitorii de la fabrica de utilaj minier din Kokoku (Tokio) se află în grevă, cerînd majorarea salariilor. Pentru a nu înceta cu totul producţia, patronii au recurs la spărgători de grevă. Fotografia îi înfăţişează pe greviştii care, în pofida intervenţiei poliţiştilor, încearcă să pătrundă în fabrică, pentru a-i alunga pe spărgătorii de grevă.

Criza din industria carboniferă a R.F. Germane la tot mai mari proporţii, mărind numărul şomerilor şi al schimburilor nelucrătoare. Împotriva acestor stări de lucruri, în mai multe centre industriale din Ruhr au avut loc mari demonstraţii ale minerilor, cu drapele negre şi pancarte pe care scria: „Familiile noastre îndură mizerie şi teamă!"; „Răbdarea noastră a ajuns la capăt!" etc. În fotografia de sus: o demonstraţie la Gelsenkirchen a 7.000 de mineri şi a familiilor lor, împotriva restrîngerii activităţii minelor şi împotriva concedierii muncitorilor; în fotografia de jos: munţi întregi de cărbune zac fără întrebuinţare la cocseria Scholven din Gladbeck.

PREZENTE ROMÎNEŞTI

CHILE. Sub auspiciile Centrului de cultură chiliano-romîn a fost organizată recent la Santiago de Chile o seară de muzică românească, în cadrul căreia Humberto Nawes, preşedintele centrului (fotografia 1), şi scriitoarea Sarah de Las Heras au vorbit despre marele muzician romîn George Enescu. Au fost prezentate apoi fragmente din lucrările lui Enescu şi ale altor compozitori romîni (fotografia 2).

ITALIA. În holul teatrului Regio din Parma a fost organizată de curînd o expoziţie a afişului romînesc. Numeroasele lucrări, semnate de J. Perahim, Ligia Macovei, Iosif Molnar, P. Nazarie şi alţii, s-au bucurat de interesul deosebit al vizitatorilor. Fotografia 1 reprezintă afişul de la intrarea expoziţiei, iar fotografia 2, un aspect din expoziţie.

PESTE HOTARE

ÎN JURUL GLOBULUI

STRĂVECHIUL CASTEL Niedzika, situat în munții Pieniny, este un interesant punct de atracție pentru turiștii ce vizitează R.P. Polonă. →

← DIN BUENOS AIRES, motonava sovietică „Dmitri Donskoi" s-a reîntors la Leningrad, aducînd, printre altele, și o prețioasă încărcătură pentru grădinile zoologice din Uniunea Sovietică: 60 de diferite animale sălbatice, printre care și acești „jucăuși"... șerpi boa.

MINUNATELE COVOARE chinezești sînt admirate în întreaga lume. Ele sînt create de meșterii artizanatului din Tientsin (în fotografie), Pekin, Sinkiang etc.

LA MUZEUL NAȚIONAL din Praga se află una din cele mai mari colecții de păpuși și marionete din Europa, mai mare chiar decît cunoscuta expoziție de la Milano.

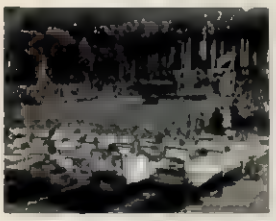

PENTRU CA MICII PACIENȚI ai sanatoriului din Zakopane (R. P. Polonă) să-și petrecă timpul cît mai plăcut, sînt organizate concerte și spectacole în aer liber, cum e cel ilustrat de fotografia de mai sus.

PICTURĂ LA... ULUCI. La New York pictorii sînt „liberi" să moară de foame, să se prostitueze, pictînd tablouri suprarealiste sau — la nevoie — să-și deschidă tarabe de negustori ambulanți. Deh! Țara tuturor posibilităților!...

DIN LIPSĂ DE DOVEZI... La Bonn, capitala R.F. Germane, s-a terminat de curînd procesul a doi înalți demnitari ai guvernului vest-german, care au deținut funcții de răspundere și în timpul lui Hitler: Blankenhorn (x), ambasadorul R.F.G. la Paris, și Hallstein (xx), care visase să fie „cuceritorul Uralului". Ei au încercat să-l împuște pe consilierul ministerial Strack, care — se vede treaba — știa prea multe despre trecutul lor. Tribunalul l-a „mustrat" pe Blankenhorn cu 6 luni de închisoare, iar pe Hallstein l-a achitat... din lipsă de probe. Corb la corb...

Inscripție la o fotografie

Omul-mască l-a sugrumat pe Apollon...

E greu de spus dacă această mască poate ascunde sau nu o fizionomie vulgară de autentic parlagiu de abator. E greu, în același timp, să-i compătimești pe acest Apollon obez care, deși sugrumat de „omul-mască" (și tocmai de acesta), aduce încasări grase organizatorilor spectacolelor de „catch" de la „Palais des Sports" din Paris.

La aceste spectacole, pline de grotesc și de injosire pentru ființa umană, asistă de regulă o adunătură de derbedei — suporterii — printre care se amestecă, și nu întotdeauna discret, cîte o vedetă a literaturii de bordel sau creatorul vreunei noi „filosofii" ce constituie „ultimul strigăt al modei" ori te miri ce altă figură distinsă a magazinelor ilustrate de mare tiraj din Occident. Organizatorii meciului au o singură obligație: să asigure tuturor acestor secături „senzațiile tari" pe care nervii lor sleiți le revendică întocmai ca pe un narcotic. Două gorile antediluviene (una din ele, vedeți dv., are grație lui Apollon — de aceea și-a luat numele de „Apolinarul", ceailaltă e de origine americană, nimeni nu-i cunoaște numele și figura, dar amatorii de barbarii „catch"-iste îl știu sub pseudonimul de „omul-mască"!) se bat pe ring, se dezbracă, își smulg părul din cap și își răsucesc naurile. În vremea asta, adunătura din sală se agită, țipă, urlă, bate din picioare, aruncă cu scaunele. Această isterie colectivă, care nu e altceva decît expresia unei totale putrezicIuni morale, ar putea să ajungă lesne la epuizare, dacă businessmenii catch-ului n-ar avea ideea să mai înnoiască spectacolul, dîndu-i o tentă de miracol și de mister. Inovația constă în aceea că unul din brontozaurii protagoniști poartă fie o mască neagră, ca cel din fotografie, fie o mantie albă și un nume celest, ca acel „înger alb" despre care „Tribune de Genève" scria deunăzi că este „un nou model de superman, importat direct din Statele Unite."

Așadar, sînge, oase rupte, urlete de fiară înjunghiată, plus mister — iată formula catch-ului din zilele noastre. Și aceasta se mai numește „sport"! Un „sport" creat și practicat după chipul și asemănarea societății burgheze aflate în plină descompunere.

Lucian BALTUC

CU AJUTORUL ȘTIINȚEI

ORGANE REFĂCUTE... DIN BUCĂȚI

Se știe că cel mai mare obstacol în calea operațiilor chirurgicale, atunci cînd se impune extirparea unor organe bolnave, cum ar fi ficatul, rinichii, stomacul, splina, îl constituie imposibilitatea de a înlocui asemenea organe.

S-au încercat în acest domeniu tot felul de metode, dar fără rezultate practice care să poată fi generalizate. Constatarea că unele din aceste organe, ca stomacul sau vezica biliară, extirpate parțial, se refac după un anumit timp sau că altele își creează funcțiuni de suplinire a părților extirpate nu-i poate mulțumi pe medici, cu atît mai mult cu cît nu totdeauna se întîmplă acest lucru.

Preocupat în mod deosebit de această problemă, savantul Nikolai Bocikov de la Institutul de biologie experimentală din Moscova a reușit să descopere secretul condițiilor de regenerare a diferitelor organe interne. În zece zile, datorită condițiilor lui de tratament, stomacul parțial rezecat al unui om s-a refăcut în întregime. Mai mult: Nikolai Bocikov a reușit, la unele animale printre care și maimuțe, să refacă din mici bucățele, ficatul, rinichii și splina.

Savantul sovietic și colaboratorii săi lucrează în momentul de față la stabilirea legilor precise ce trebuie să conducă asemenea operații, pentru ca ele să nu dea niciodată greș.

DACĂ NU VINE ORAȘUL LA MUNTE, VINE MUNTELE LA ORAȘ

Vechiul proverb cu Mohamed și cu muntele pare să intre în actualitatea realităților secolului pe care-l trăim. Dacă nu va veni într-adevăr muntele, va veni aerul lui în orice oraș și la orice distanță. Așa cel puțin ne asigură specialiștii în progresul urbanistic din Kazahstan, care au și început construirea unor „canale" uriașe între munții Altai și orașele industriale de pe întinsul regiunilor învecinate. Construite pe văile adînci ale cursurilor de apă, aceste canale originale vor dirija aerul curat al munților către așezările urbane, care au nevoie de el. Și locuitorii orașelor vor putea respira astfel tot timpul aerul ozonat al înălțimilor, care va veni cu tot bagajul lui de fitoncide, minus prezența caracteristică a marilor altitudini.

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII Căsuța Poștală: 3507 cf. 33. Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Vlad MUȘATESCU — Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

Bibl. Rep.

R. P. Bulgaria aniversează 15 ani de la eliberarea de sub jugul fascist. Asemenea florilor din minunata „Vale a Trandafirilor", înfloreşte şi viaţa poporului frate bulgar. În fotografie, culeş de trandafiri la Rosino.

PREŢUL EXEMPLARULUI 2 LEI

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 37 (225)
Anul VIII
12 septembrie 1958

Și eu vreau să merg la școală...

Fotografie de
A. MIHAILOPOL

CONDUCĂTORI DE PARTID ȘI DE STAT

Intîmpinați de către oamenii muncii romîni și maghiari cu manifestații de caldă simpatie, tovarășii Gheorghe Gheorghiu-Dej, Chivu Stoica, Petre Borilă, Leonte Răutu, Mihai Florescu, ministrul Industriei Petrolului și Chimiei, însoțiți de conducătorii organelor locale de partid și de stat au vizitat în zilele de 6 și 7 septembrie a.c. orașele Tîrgu-Mureș și Reghin, gospodăriile colective din Nazna și Curteni, Regiunea Autonomă Maghiară.

Conducătorii de partid și de stat au examinat pe teren, împreună cu specialiștii, propunerile de amplasare a unui nou combinat de chimizare a gazului metan în apropierea orașului Tîrgu-Mureș. De asemenea au cercetat problema regularizării cursului rîului Mureș și a utilizării potențialului său energetic.

La gospodăriile colective din Nazna și Curteni (raionul Tîrgu-Mureș) conducătorii de partid și de stat au vizitat construcțiile gospodărești și au dat sfaturi conducerilor gospodăriilor colective cu privire la dezvoltarea economică a acestora.

La Institutul medico-farmaceutic din Tîrgu-Mureș conducătorii partidului și guvernului au stat de vorbă cu profesori și studenți.

Înalții oaspeți au mai vizitat fabrica de mobilă și fabrica de zahăr din Tîrgu-Mureș și întreprinderea IFIL din Reghin. În seara zilei de 6 septembrie au asistat la Palatul Culturii din Tîrgu-Mureș la un reușit concert la care și-au dat concursul grupul de pionieri ai ansamblului secuiesc de stat și echipe de cor și jocuri ale întreprinderilor și satelor regiunii.

Prezentăm cîteva imagini fotografice luate cu prilejul vizitei conducătorilor de partid și de stat în Regiunea Autonomă Maghiară.

1) Pe terenul amplasamentului viitorului combinat de chimizare a gazului metan din apropierea orașului Tîrgu-Mureș. 2) Înalții oaspeți, la Palatul Culturii din Tîrgu-Mureș. 3) La întreprinderea IFIL din Reghin. 4) Pe scena Palatului Culturii din Tîrgu-Mureș: dansuri populare maghiare. 5) Mii de oameni ai muncii din Tîrgu-Mureș, aflînd de prezența în oraș a conducătorilor de partid și de stat, s-au adunat pe străzi, salutîndu-i cu entuziasm. 6) Pe o stradă din Tîrgu-Mureș. 7) La Institutul medico-farmaceutic din Tîrgu-Mureș. 8) Aspect de la vizita făcută la G.A.C. „Horia Cloșca și Crișan" din Nazna.

Fotografii de Ion HANANEL

ÎN REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

5

6

7

8

BUCUREȘTI -ieri

Așa arăta cu câteva zeci de ani în urmă Calea Victoriei.

...Peste drum de Teatrul Național se afla un șir de case cu câte un cat...

Una din cele mai vechi artere ale Capitalei este Calea Victoriei, creată prin 1692. La început purta două denumiri: începînd din fosta piață a Senatului și pînă la Cercul Militar unde se afla atunci biserica Sărindarului — porțiune tăiată de Constantin Brîncoveanu — se numea „Ulița Mare" sau „Ulița Mare spre Sărindar"; de la actuala Casă Centrală a Armatei și pînă în Piața Victoriei — mai veche ca epoca Brîncoveanului — aflîndu-se situată atunci în afara orașului, se chema Drumul Brașovului. Cele două „drumuri" au fost unite de Brîncoveanu, care-și avea palatul domnesc în fața Curții Vechi — pe cheiul Dîmboviței, făcîndu-și astfel legătura cu reședința lui de vară de la Mogoșoaia. Pavată cu trunchiuri de copaci, „calea" a căpătat numele de pod, și de-aci Podul Mogoșoaiei. Abia în 1878, la intrarea în Capitală a armatelor române victorioase în războiul cu turcii, vechiul nume al podului este schimbat în Calea Victoriei, rămas pînă-n zilele noastre.

Pe Podul Mogoșoaiei se afla și Teatrul Național, construit pe locul ocupat de vechiul „han al Cîmpinencii". De pe acoperișul lui se putea vedea prin 1856 panorama orașului, astfel cum ni se prezintă într-o daghereotipie.

În fața teatrului, pe trotuarul de peste drum, se găseau un șir de case cu cîte un cat, acoperite cu tablă. Alături, cam unde este azi cinematograful Timpuri Noi, ora un bordei-magazie cu acoperișul de șiță. În spate, planul doi, biserica Enei, un grup de case — să le numeri pe degete — despărțite de uliți scurte, strîmte și întortocheate. Acesta era „centrul".

Urcat pe turnul Colței, cetățeanul curios, contemporan al anului 1856-1870, n-ar fi avut o priveliște mai deosebită. Ulița către cunoscuta piață Sfîntul Gheorghe era largă doar cît să-ntoarcă un car și să treacă două, unul lîngă altul. Ceea ce, însă, surprinde azi este disproporția între monumentulele bisericî — Bărăției, Mitropoliei, Sf. Vineri, Sf. Gheorghe Vechi și Nou etc.—și căsuțele mici, majoritatea aproape bordele, în care locuia poporul de rînd.

Avea și palate Bucureștiul precum și un număr de căsoaie mari. Dar ele aparțineau boierimii și proaspăt îmbogățitei burghezii.

Clădirile Capitalei de la jumătatea secolului trecut și pînă în anii eliberarii patriei noastre de sub jugul fascist poartă cumplita amprentă a diferențierii de clasă dintre exploatați și exploatatori.

★

De sus, de pe terasa Palatului telefoanelor din aceeași Cale a Victoriei și la nu prea mulți metri de „hanul Cîmpinencii"—unde se ridica Teatrul Național distrus de fasciști — priveliștea e astăzi cu totul schimbată.

Luînd drept punct de reper aceeași biserică a Enei, încadrată de astă dată de șiruri masive de blocuri, cetăți de beton și oțel, vezi cu totul altceva decît în vechile daghereotipii sau chiar în mai proaspetele fotografii din urmă cu cîțiva ani.

Puțin mai departe, bulevardul cu Piața Universității străbătută de modernele troleibuse albe și albastre. Iar în fund, pînă unde pleoapa albastră a cerului închide ipotetica margine a Bucureștiului, sutele, miile de catarge ale clădirilor, printre care coșurile fabricilor, îți reamintesc că primul oraș al țării este în același timp și un important centru industrial.

Ultimii cincisprezece ani au transformat Capitala într-un ritm ce poate fi comparat cu cel al avionului față de ritmul carului cu boi și apoi de cel al bicicletei, cu care se începuse acum o sută de ani și s-a continuat pînă la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial.

Cifrele, datele sînt la fel de elocvente ca și vitrinele și puzderiile de acoperișuri noi:

Al 3.004-lea apartament predat la șantierul Floreasca coincide cu al 1.101-lea autobus, cu a 10.000-a combină, cu al 34.000-lea aparat de radio „Concert" și al 9.904-lea frigider „Pinguin". După cum al 235-lea aparat Roentgen este însoțit de noua mașină electrică de calculat și de al 35.000-lea micrometru, de miile de mașini electrice, și de zeci de mii de alte produse care în urmă cu 15 ani se importau ori nici nu figurau pe piață. Se află azi în Capitală mari întreprinderi dotate cu utilajul cel mai modern: uzinele „Tudor Vladimirescu", „Electro-aparataj", „Mao Țze-dun", „Casa Scînteii", „Grigore Preoteasa", „Clement Gottwald", Fabrica de confecții „Gh. Gheorghiu-Dej" ca să nu mai vorbim de uzinele „23 August", „Republica" și numeroase altele care au fost mărite și modernizate. O parte însemnată din mărfurile care poartă pentru export eticheta „Fabricat în Romînia", provin din București.

Fabrici noi, produse și ramuri noi duc faima Bucureștiului și a țării pe întinsul globului.

Și o dată cu industrializarea care se dezvoltă cu pași de uriaș, culturalizarea ca și înfrumusețarea Capitalei au devenit necesități și obiceiuri cetățenești, patriotice.

Patruzeci de facultăți cu peste 37.000 de studenți, 27 de institute pentru cercetări științifice, 1.500 biblioteci cu un număr de cititori care depășește jumătate din numărul locuitorilor orașului, 22 teatre (dramatice, de estradă, de operă, de concerte etc.) zeci de case de cultură și cămine culturale, cluburi, colțuri roșii etc

1.773 comitete de stradă, reprezentate prin 16.497 membri, 2.482 comitete de bloc și 400 comitete de părinți participă la conducerea treburilor obștești ținînd legătură cu sfaturile populare într-o suită de probleme care încep cu urbanistica și se-ncheie cu bunul mers al școlilor și alegerea stațiunilor climaterice pentru zecile de mii de copii ai Capitalei, în timpul vacanței.

★

Capitala noastră — o Capitală nouă, din ce în ce mai înfloritoare, demnă de minunații săi locuitori, harnici constructori ai socialismului.

Anton ALEXE

Și azi

↑ Punct de reper, aceeași biserică a Enei, încadrată de astă dată de șirurile masive de blocuri, cetăți de beton și oțel (fotografie luată din helicopter).

Unul din numeroasele blocuri construite în acest an în Capitala noastră (blocul „Spicul" de pe bd. 6 Martie). →

Minunatul palat al Casei Scînteii, construit în anii puterii populare. ↓

Nicolae TĂUTU

Bucureşti, oraşul bucuriei

Copilăria-mi tristă pornea cu lampagiul
S-aprindă felinare ca veştede gutui,
Şi o goneau vardiştii ce-nfiorau pustiul
Cu fluiere tăioase, la poarta nimănui.

Pe uliţe glodoase mi se pierdură anii
Ca banii la o risçă jucată sub salcîm;
În nopţile de toamnă mă înveleau castanii
Cu frunzele roşcate, în somn, pe caldarîm.

Şi Bucureştiul sălnic sta lacom să ne soarbă,
Adolescenţa pură s-o cţţere pe tanc,
S-o zvîrle în tranşee, s-o spulbere în iarbă,
Pe inimi să ne calce un teuton bocanc.

Dar îl iubeam şi-atuncea, că-n tainica-i vibrare
Simţeam nestinse forţe spre noul vieţii prag,
Fiind gata să urnească mulţimi clocotitoare,
Să urce baricade să-nalţe roşul steag!

O, Bucureşti eroic, din August de lumină,
Intrai cu noi odată în ev contemporan,
Am sîngerat alături, iar rană şi ruină
Le-am şters tot împreună cu fiecare an.

Pe-ntinse bulevarde sclipesc acum palate,
Se-aprind în orice seară pupile de neon,
Iar fericirii noastre azi turnuri înstelate
Îi urcă monumente de-oţel şi de beton.

O, Bucureşti, prieten, partidul ne-a dat mersul
Înalt, al vremii noastre, să creştem amîndoi,
Să prindem de cupole şi cîntecul şi versul
Şi bucuria păcii care-nfloreşte-n noi!

KISS Jenő

Deşteptarea şcolii

Băncile,
clasele
toate-şi întind oasele,
ies din somnul lor de vară,
cînd bronzaţi, învioraţi,
vin copiii-n şcoală iară.

Tabla mare
stă-n picioare,
nu mai doarme-n colţ pe jos,
chiar şi poza e-n mişcare,
fiecare chip tresare,
clopoţelu-i gălăgios.

Într-o clipă
se risipă
liniştea care domnea.
Zumzet umple sala plină,
viaţa, mintea, inima...

În romîneşte de Veronica PORUMBACU

George CIUDAN

Traista mea cu cîntece

Traista mea cu cîntece
Ce mi-a dat-o mama-n dar
Poartă viersul meu de jar
Plumb la domni în pîntece.

De din vremea mea hoinară,
Cînd n-aveam pe lume stea
A rămas în traista mea
Doina tristă şi amară.

Peste cîntece hoinare
De amor şi răzvrătire,
Altoii cu alte fire
Viersul meu de sărbătoare.

Dau-ţi, mamă, pe ales,
Cîntece, că am vreo mie...
Din ciocan şi din mistrie
Şi din holde le-am culeş.

Dar n-am unde să le pun,
Că mi-e traista mică foarte...
Nu mai poate să le poarte
Şi eu stau cu ele-n drum.

Vezi, de-aceea te-aş ruga
Să-mi trimiţi o traistă mare,
Numa'-n flori de sărbătoare,
Mîndră ca şi draga mea.

CONSTRUCTORII.

Mozaicul şiduriior ce se ridică străjuite de macaralele-turn, galbene, parcă poleite cu aur, alcătuieşte tabloul şi semnificaţia nr. 1, în peisajul modern al Capitalei. Acum, în preajma împlinirii a 500 de ani de existenţă documentară, Bucureştiul îşi schimbă cu repeziciune veşmintele, renăscînd în proporţii impresionante. Dulgheri, zidari, betonişti, macaragii întruchipează prin prezenţa şi efortul lor titluri de baladă şi poem.

În jurul Palatului Republicii se înalţă un ansamblu de blocuri de locuit, reprezentînd cuvîntul celor mai moderne cuceriri tehnice în materie de arhitectură. Este vorba aici de complexa organizare a muncii, de minuirea armonioasă a unui parc numeros de maşini şi, mai ales, de pasiunea celor care ridică aceste semeţe alcătuiri de sticlă, metal şi beton: constructorii. Vuietul şirurilor de autocamioane basculante, mulţimea de trupuri bronzate, risetele cu rezonanţe melodioase, ce izbucnesc în urma unei glume aruncate de vreun şofer „din mers", dau o senzaţie de plinătate.

În faţa blocului nr. 3, la parter, ocrotit de colonadele masive şi cenuşii ale betonului, meşterul Constantin Niţulescu cercetează planşele care înfăţişează, într-o însăilare complicată de linii şi puncte, planul de construcţie al viitoarelor etaje.

— Constantin Niţulescu, meşter al blocului 3, iar în particular, amator de ciclism şi admirator al boxerului Dobrescu — se recomandă el.

— După datele afişate, construcţia dumitale este printre cele fruntaşe.

— Într-adevăr, acum aceasta-i situaţia. Dar în întrecerea în care sîntem prinşi, cînd unul cînd altul din blocuri, ca într-un pluton de ciclişti, o la înaintc. Principalul e să ajungem cu toţii cu bine, înainte de termen la linia de sosire.

— Meştere — strigă un lucrător din capătul celălalt al construcţiei — a sosit betonul, betoonul!...

Niţulescu ascultă o clipă cu încîntare şi exclamă:

— Aţi auzit ce voce? Megafon, nu alta! Eh, ce băieţi avem! Vulturi!

Apoi porneşte grăbit spre locul unde macaraua-turn se pregăteşte să descarce betonul. Îi însoţim. În sfîrşit, am ajuns sus. Meşterul poartă o pereche de ochelari mari de soare, negri-fumurii. Şi-i scoate să le şteargă lentilele de praf. Atunci îi vedem ochii. Sînt albaştri, vii, privind într-o mie de părţi, prietenoşi şi grijulii.

— Macaraua — spune el — este condusă de Ion Borozan. L-am cunoscut în 1954; era mecanic la o betonieră; lucram împreună la şantierul Casei Radioforiiei. De atunci, Borozan şi-a ridicat mereu calificarea; pentru blocul nostru el este cheia care ne deschide poarta tuturor victoriilor în întrecerea socialistă. De curînd, macaraua-turn condusă de Borozan a transportat 80 m³ de beton într-un schimb. În mod obişnuit se transportă într-un schimb 35 m³ de beton. Apoi, la Borozan operaţiile de conducere a macaralei sînt cuplate, comenzile făcîndu-se simultan. În mod obişnuit, fiecare comandă se execută succesiv...

Îl privesc pe meşterul Niţulescu şi-mi dau seama, după pasiunea cu care vorbeşte, că dragostea faţă de fiecare părticică din blocul la care lucrează va rămîne între aceste ziduri minunate, învăluindu-i cu o căldură nevăzută pe oamenii muncii ce se vor muta în curînd aici.

Dulgherul sau un portret

— Măi băieţi, ce faceţi voi cu cofrajele alea? Potriviţi-le la linie, măi! La linie, că nu sînt „bete", să şadă pe două cărări! Aşa... acum e fain, la fix!...

Aici, pe schelele blocului 1, lucrează brigada fruntaşă de dulgheri a lui Vegh Gabriel, formată din 31 de oameni.

— Acum puneţi mîna repede le potrivit. Vine betonul!...

Vegh trece în rînd cu brigada şi minuieşte virtos ciocanul. Ne atrag siluetele zvelte ale cofrajelor ce vor primi în căuşurile lor şuvoaiele de beton. Pînă la sfîrşitul lunii septembrie, clădirile din cadrul complexului de construcţii din jurul Palatului Republicii trebuie să crească la aproximativ 8 etaje.

Într-o clipă de răgaz, ne apropiem de Vegh şi-i spunem cu ce treabă am sosit la dînsul. El zîmbeşte uşor şi se aşază cu gesturi line lîngă o bucată de scîndură rămasă de la cine ştie ce lucrare de dulgherie, care serveşte acum brigăzii drept „masă de consiliu".

— Lucrez în construcţii din anul 1946. Am în această brigadă pe care o vedeţi 18 oameni ce mă urmează pretutindeni — nucleul brigăzii. Ne-am legat cu o prietenie trainică.

Vegh pune metrul şi ciocanul deoparte, apoi, cu un adevărat ritual, îşi aprinde o ţigară groasă, învăluindu-se într-un nor de fum viorin. Bronzat, cu părul rărit la tîmple, are ochii iscoditori, jucăuşi, capabili să pătrundă în esenţa tuturor lucrurilor ce-l înconjoară.

— Acum munceşti în Bucureşti, unde îţi este şi familia. Majoritatea timpului însă îl petreci departe de casă, de nevastă. Nu-ţi vine greu? Soţia ce spune?

— S-a învăţat!... Noi, constructorii, sîntem aidoma marinarilor. Ne atrag locurile necunoscute, depărtările; întinderile nemărginite ale ţării, în mijlocul cărora înălţăm fabrici, oraşe, naştem viaţă. Plecăm... în cursă lungă. Aşa ne este meseria, iar femeile noastre înţeleg acest lucru.

— Te pomeneşti că aveţi şi... furtuni pe marile oceane ale construcţiei?

Vegh se înfierbîntă:

— Avem şi furtuni. Şi încă ce furtuni! Matrozilor le şade bine cu furtuna. Nu există bucurie mai mare, decît atunci cînd o birui, o îngenunchi. Cu puţin timp în urmă trebuiau efectuate o seamă de lucrări de dulgherie într-un ritm excepţional de rapid, pentru a evita surpări periculoase de teren. Am lucrat cu băieţii trei zile şi trei nopţi fără întrerupere, ridicînd 625 m p de cofraje. Ce să mai spun?

Caut înfrigurat să descifrez în trăsăturile feţei lui Vegh indiciile unui „ce" deosebit, indiciile unei transfiguraţii. Dar la oameni ca el o astfel de atitudine faţă de muncă a devenit organică, cotidiană, firească.

Vegh Gabriel are 38 de ani. Dar — mărturiseşte cu o

undă de sfială în glas — de multe ori îi vine să bată mingea mai dihai ca un băiețandru de 16 ani. Îi plac mult și teatrul, și opera. Ultimul spectacol de operă pe care l-a văzut a fost „Rigoletto". Câștigă aproape 2.000 lei lunar. Duminica îmbracă un costum de stofă fină și iese cu familia în Parcul de Cultură „I. V. Stalin", o plimbă cu barca, privind mersul șerpuit al vaporașelor pe oglinda lacului. Citește mult literatură de calitate.

Îmi iau rămas bun de la tovarășul Vegh:

— Te las cu bine, marinar de cursă lungă!

— La revedere! Știi, am o propunere: când vasul acestei construcții va intra în port, aș vrea să ne întîlnim ca să închinăm un pahar de vin roșu...

Aerul înălțimilor

Bineînțeles că blocul-turn atrage de la bun început atenția prin construcția sa suplă și impunătoare. Cine răspunde de construcția acestui bloc, cine e omul care îndrumă practic lucrările de asamblare a acestei falnice clădiri?

Inginerul Traian Pașolescu ne spune:

— Uitați-vă sus, la punctul acela care se mișcă pe unul din cele mai înalte poziții pe care le-a cucerit blocul în înaintarea sa. Este tovarășul Leon Podcinog. El este conducătorul tehnic al construcției acestui bloc.

Tot de la el am aflat că Leon Podcinog are 63 de ani, purtînd semnele de recunoaștere ale tuturor șantierelor unde a lucrat, în mlaștinile mari, pe fața aspră de vînturi, în ochii mijiți, a căror privire este așa de expresivă. Podcinog a ieșit la pensie, dar dragostea față de meserie și o vitalitate rar întîlnită l-au adus înapoi, în viitoarea lucrului, în praful și vuietul întinderilor de pămînt care se transformă și înfloresc prin ciclurile timpului nostru. L-am așteptat pe tovarășul Podcinog să coboare. Schimbul tocmai se termina. Ne-a propus simplu și prietenos:

— Haideți să stăm de vorbă mai bine la mine acasă. Am să-i chem și pe cîțiva dintre băieți.

„La mine acasă" înseamnă o clădire familiară, sfărîmînd de curățenie, din apropierea comunei Militari. Casa este împrejmuită de grădină cu șoptitoare tufișuri de floarea nopții și copaci, resfirîndu-și crengile mlădioase și subțiri. Podcinog ne-a invitat în sufragerie luminoasă: mobile mari în lucru mat și o masă așternută cu mătase chinezească. Gazda, o femeie voinică, cu părul ca orzul copt și ghiocei răsăriți la tîmple, ne-a îmbiat cu dulceață de nuci verzi, punîndu-ne alături, „pentru repetare", cum ne-a spus glumind, și chiseaua de cristal străveziu.

— Într-un fel, sînt o cronică pe două picioare — mărturisește el. Lucrez în construcții din anul 1914. După eliberare, am ridicat, împreună cu zeci și sute de constructori ce-mi sînt apropiați asemenea unor frați, fabrica de confecții „Gh. Gheorghiu-Dej", termocentrala Moroeni, Stadionul 23 August, Casa Scînteii...

— ... Și antena centrului de televiziune.

— Da, și antena centrului de televiziune. Îmi aduc aminte: era în decembrie-ianuarie. Ger năprasnic și viscolea o zăpadă mărunță. La început, băieții cu care lucram, mai fără experiență, n-au îndrăznit să se urce. Am făcut eu primul pas, deșcă bătrînă. Și toți m-au urmat apoi, fără frică.

— Acum, blocul-turn la care lucrați va fi cea mai înaltă clădire din București.

— Cea mai înaltă, dar cred că pentru puțin timp. În Bucureștiul nostru se vor înălța în viitorul apropiat și alte clădiri mai înalte. Mie îmi place să respir aerul înălțimilor. La noi, pe calcanul unei clădiri învecinate, s-au pus niște săgeți indicatoare în care sînt arătate zilele ce trebuie să coincidă cu ridicarea unui etaj și a încă unui etaj, a blocului-turn, pînă ce clădirea alăturată, depășită fiind ca înălțime, termenele ridicării celorlalte etaje le vom înscrie pe cer cu înșiși profilurile betonului.

În tot acest timp, cei doi tineri zidari, Mincu Dumitru și Petre Gheorghe, „băieții" lui nenea Podcinog, au tăcut, ascultîndu-l cu ochii sfrălucitori. De la veteranul construcției, de la Leon Podcinog, ei învață atît dragostea față de meserie, cît și perseverența în obținerea unor indici de calitate tot mai buni.

— Mă uit la băieții ăștia — spune tovarășul Podcinog. Au întemeiat acum doi ani, împreună cu încă 7 tineri, o brigadă de zidari. Nu s-au făcut de rușine la nici unul din șantierele pe unde au lucrat. Eu îi cunosc.

— Nenea Podcinog este bun cu noi — intervine în discuție, roșind, Mincu Dumitru, conducătorul brigăzii de tineret. Uneori mai greșim și noi; esențialul însă, în toate etapele de muncă, este să știi să înveți din fiecare greșeală și să te ferești de a o mai repeta în viitor.

— Se spune că, atunci cînd se află la o mare înălțime, constructorii nu au voie să privească cerul, deoarece norii, în mișcarea lor, creează corpului senzația că schela se clatină și fuge de sub picioare. E adevărat că atunci îți pierzi echilibrul și aluneci în gol?

Tovarășul Podcinog zîmbește și răspunde cu privirea puțin încețoșată, visătoare:

— Nu totdeauna se întîmplă așa. Printr-o stăpînire a sistemului nervos, prin obișnuința cu înălțimile, prin curaj, cei de la blocul-turn au ajuns să nu se mai teamă și să nu mai amețească. Sîntem neclintiți..

Am uitat de dulceața de nuci verzi din chiseaua străvezie de cristal, am uitat de priveliștea încîntătoare a grădinii meșterului Podcinog. Eram undeva sus, pe schele, și respiram aerul tare al celor mai mari înălțimi, care prieș numai îndrăznețiilor.

Adrian BELDEANU

„Comandamentul" șantierului: directorul general, Chițu Mircea, inginerul-șef Popovici Ștefan și secretarul organizației de partid, Cerchez Dumitru.

Constantin Nițulescu, meșterul blocului nr. 3.

Brigada de fierari condusă de Florescu Meradin Teodor, lucrînd la diafragmarea transversală de la blocul nr. 8.

GEOLOGI AI PRODUCTIVITĂȚII

de Traian PROSAN

Fotografii de Elena GHERA

La mașina aceasta de strunjit prin coordonate, un colectiv de inovatori au adăugat un dispozitiv original. Rezultatul: strunjirea e perfectă și productivitatea a fost sporită cu cincisprezece la sută.

O îmbunătățire tehnică: reglarea pietrelor de rectificat, care se făcea printr-o manetă plasată în dreapta, a fost trecută cu ajutorul unui mecanism, unei pedale. Muncitorul este scutit astfel de repetatele deplasări spre manetă.

Prelucrate pe o nicovală specială, realizată de Victor Butcă, bielele au suferit o modificare îmbucurătoare. Unghiul drept dintre brat și extremități (stînga) a fost rotunjit (dreapta), determinînd o creștere a productivității muncii.

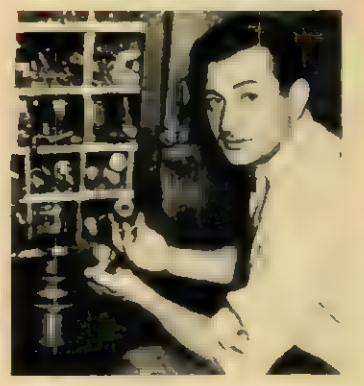

Nicolae State, proaspăt absolvent al școlii medii de pe lîngă uzină, ne prezintă dispozitivul pe care l-a realizat și cu ajutorul căruia reușește să prelucreze 120 de piese în loc de 80, cîte normează instalația.

Sînt aici o seamă de imagini; o suită de fotografii, aparent destul de eterogenă. Una din ele reprezintă o perdea. O veți recunoaște, poate, mai greu. O perdea presupune o oarecare eleganță și e ceva diafan, vaporos. Perdeaua din fotografia noastră n-are nimic din toate acestea. Perdeaua aceasta e pur și simplu o țesătură de cînepă, asemănătoare unui sac. O pînză de sac pe care se prelinge apa, menținînd-o permanent umedă. Dar așa modestă cum e, această perdea protejează omul în fața temperaturii. Dacă o dai la o parte, 1.000 grade Celsius ale unui cuptor te izbesc în față cu dogoarea lor.

Altă fotografie îl prezintă pe strungarul Constantin Daia, de la secția prelucrători, în fața strungului său. Dar poza, oricît de bună, își dovedește aici marea ei neputință: instantaneul a răpit strungarului un element esențial — viteza pe care o imprimă mașinii sale. Căci aici totul este mișcare, viteză. Constantin Daia este unul dintre cei mai buni strungari din uzină, unul dintre aceia care strunjesc metalul cu viteză mare.

Altă fotografie reprezintă două piese, două biele în embrion... Celelalte poze...

Dar ce legătură există între ele? Există, desigur, ceva care le unește pe toate. Au toate un numitor comun: productivitatea muncii. Tot ceea ce ele reprezintă a fost realizat în vederea ridicării acesteia, la uzinele „Timpuri Noi". Așadar, despre productivitatea muncii, despre dinamica ei este vorba.

Însuflețit de recentele documente de partid, colectivul uzinei caută surse noi de creștere a productivității muncii, caută izvoarele acelea mari și mici din care se revarsă noi acumulări pentru înflorirea economiei țării noastre. Oamenii se gîndesc, își frămîntă mintea și înțeleg că ceea ce este bine făcut azi, poate fi făcut mîine și mai bine. Căci ei știu că între

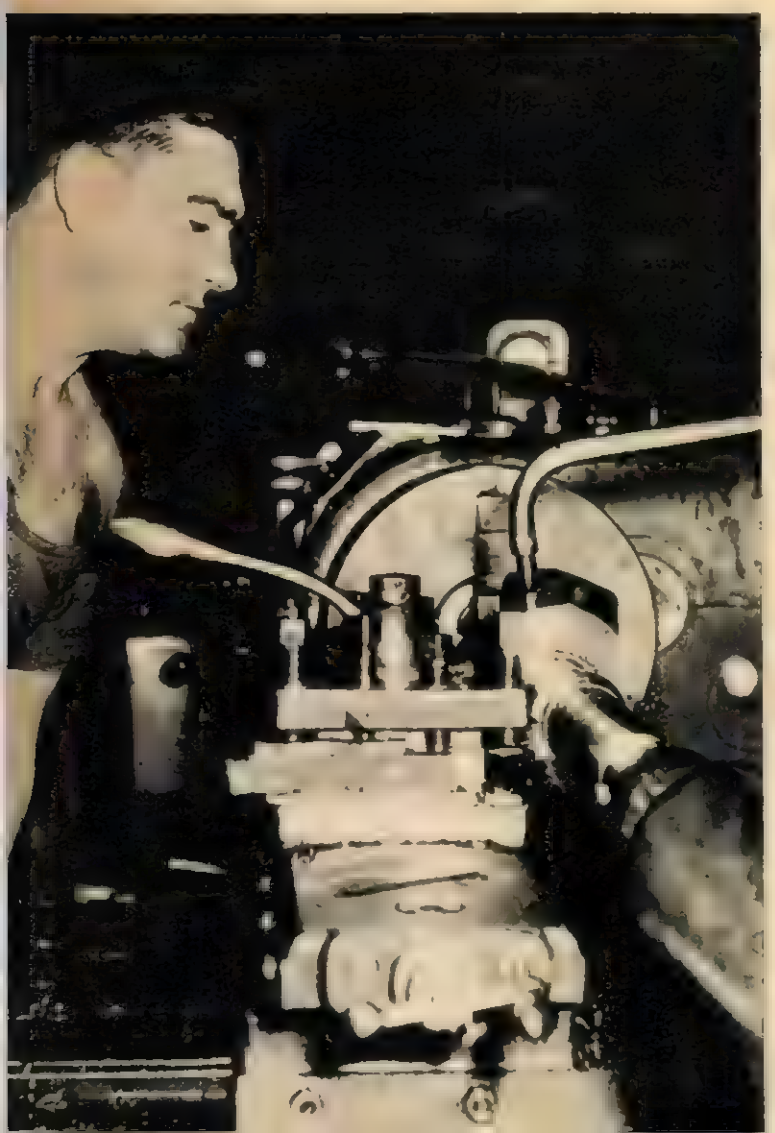

Constantin Daia aplică metoda de tăiere rapidă a metalelor cu ajutorul căreia realizează o productivitate sporită în același timp el se străduiește să realizeze o cît mai mare economie de cuțite de strung.

Una din valoroasele inovații din ultima vreme: dispozitivul pentru rodat membranele de la motocompresoare, realizat de Nicolae Tăbăcuță. Operația care se făcea manual (dreapta sus), se realizează acum cu mult mai repede, timpul de lucru reducîndu-se la jumătate.

Comunistul Zamfir — „maistrul nostru" — cum îl spun muncitorii din atelierul de mecanică grea. Succesele în ridicarea productivității atelierului se datoresc în bună parte acestui priceput organizator al producției.

toate aceste căutări și creșterea nivelului lor de trai există o puternică legătură.

Intrucîtva lupta aceasta pentru aflarea de noi surse ale productivității, pentru descoperirea de rezerve interne, se aseamănă cu munca geologului care caută bogățiile subterane. E la fel de pasionantă.

— Ce fac oamenii de aici, de la „Timpuri Noi", fiecare în parte și toți laolaltă, pentru creșterea productivității muncii și ce-au de gînd să facă de acum înainte?

Am pus această întrebare, în fel și chip, unui mare număr de muncitori, tehnicieni, ingineri. Drept răspuns unii au scos din dulăpioarele lor mici dispozitive, unelte create de ei, cu care se ajută în muncă, dînd mai multe piese. Alții ne-au arătat mașinile noi, moderne, de înaltă tehnicitate, cu care a fost utilată uzina.

Alții și-au prezentat inovațiile. Lîngă bancul său, mecanicul Nicolae Tăbăcuță a făcut o demonstrație cu dispozitivul de rodat membranele pentru motocompresoare. Această inovație a sa reduce timpul de rodare pînă la jumătate. Victor Popa, unul dintre fruntașii mișcării de inovație din uzină, a pus la punct o nouă tehnologie de fabricație a bulonului bielei pentru motorul K.D. Aplicată, noua tehnologie face ca productivitatea muncii să crească simțitor, paralel cu îmbunătățirea calității pieselor. Alții ne-au vorbit de îmbunătățirea măsurilor de protecție a muncii care, asigurînd sănătatea muncitorului — primul scop pentru care sînt adoptate — în același timp, indirect, au drept rezultat și creșterea productivității muncii.

La cabinetul tehnic sînt depuse mereu propuneri de inovații. Una din cele mai recente este aceea a strungarilor Marin Crețu și Ion Ispas, de la secția prelucrători. Inovația — un dispozitiv pentru strunjirea la fețe a cuzineților de la motoarele S.D. — elimină două operații și scurtează timpul de prelucrare.

Ion Mareș nu are nici o inovație. Deocamdată urmează cursurile de minim tehnic. Dar cunoștințele căpătate acolo l-au ajutat să-și ridice substanțial productivitatea muncii.

Alții, cum e strungarul Nicolae State, se află pe o treaptă superioară față de Mareș: anul acesta el a terminat școala medie muncitorească de pe lîngă uzină. Comunistul State e fruntaș, inovator în secția lui.

În ultima vreme, din inițiativa organizației de partid și a conducerii tehnice, s-a trecut la organizarea fluxului de fabricație a segmenților, la reorganizarea secției care produce aceste piese. Se observase că vechea organizare a producției segmenților provoca pierderi de timp, datorită amplasării nerationale a mașinilor în secție. Segmenții făceau astfel un drum sinuos, prea lung. La propunerea organizației de partid, comuniștii și, împreună cu ei, toți muncitorii secției, au trecut la munca de reorganizare. Fabricarea segmenților a început după noul flux; productivitatea a crescut cu 15 la sută.

Asemenea reorganizări s-au produs și la secția forjă. Schimbarea tehnologiei la crucile cardanice a făcut ca numărul pieselor prelucrate într-un schimb să se dubleze.

Pretutindeni în uzină — în hala mare de strungărie și montaj, la forjă și la turnătorie — întîlnești străduința muncitorilor, care caută și găsesc noi izvoare ale productivității. Din mulțimea realizărilor recente, precum și a celor ce se conturează, fotoreporterul a fixat pe peliculă cîteva. Doar o parte.

Priviți această fotografie: reprezintă secția de segmenți și automate, condusă de ing. C. Georgescu. De curînd, în secția aceasta s-a trecut la reorganizarea fluxului tehnologic. Drumul segmenților, din sinuos cum era, a devenit mai drept și, implicit, mai scurt. Producția de segmenți a crescut cu 15 la sută. În fotografie se văd cele două drumuri urmate de segmenți. Cel vechi e punctat.

La secția forjă s-au instalat, în fața cuptoarelor, perdele de apă care permit muncitorilor să se apropie și să manevreze piesele de la distanțe mici. Protecția în fața focului, precum și manipularea de aproape a pieselor au permis o ridicare considerabilă a productivității.

... Și o excepție de la strădania generală pentru ridicarea productivității: Neagu Costea. Îi place fotbalul. Asta n-ar fi nici o nenorocire, dar din cauza balonului rotund își neglijează munca. Pentru fotografia aceasta am umblat mult, căci cîteva zile în șir a lipsit de la lucru.

● *„Perspective" în industria carboniferă britanică: reducerea artificială a producției, reducerea drastică a fondurilor pentru exploatările carbonifere, închiderea unei noi serii de mine, concedieri succesive. Cauza: 20.000.000 tone de cărbune nevîndut.*

● *Date statistice oficiale furnizate de însuși Ministerul de Finanțe al Israelului arată că* „două treimi din totalul muncitorilor salariați trăiesc dintr-un venit sub minimul necesar existenței lor". *Mai grav este considerat faptul că în momentul de față fiecare al cincilea locuitor al Israelului suferă din pricina șomajului în continuă creștere.*

● *În legătură cu ravagiile pe care le face șomajul și în Grecia, ziarul atenian „Avghi" scrie că* „în marea lor majoritate, șomerii flămînzesc fără ajutor de șomaj, în timp ce capitaliștii caută să-și mărească profiturile pe seama muncitorilor rămași fără lucru".

● *Fiecare cetățean vest-german va trebui să renunțe în medie la 200 mărci din salariul său, pentru a contribui (bineînțeles nu de bună voie) la finanțarea noului plan elaborat de războinicii de la Bonn, în vederea construirii de adăposturi antiatomice... În timp ce în Germania occidentală criza de locuințe continuă să fie o problemă la ordinea zilei.*

● *Cine ar putea afirma că regimul franchist nu face „progrese"? Mai ales asemenea progrese ca scumpirea tutunului cu 20-40 la sută, majorarea tarifelor la transporturi cu 40 la sută, precum și majorările survenite la celelalte servicii de utilitate publică.*

● *Creșterea taxelor școlare în S.U.A.* „amenință — *după cum scrie ziarul „Washington Post"* — să lipsească pe numeroși elevi de posibilitatea de a urma studii superioare".

● *Columbia are nevoie de 20.000 de școli și cum nu se întrevede încă nici o perspectivă ca această situație să se schimbe în curînd, aproape 60 la sută din copiii de vîrstă școlară sînt lipsiți de posibilitatea de a învăța carte. Ca și în alte țări sud-americane, mizeria și analfabetismul își spun cuvîntul și în Columbia.*

● *Turcia modernă nu se poate lăuda nici ea cu situația învățămîntului. Potrivit unor statistici oficiale, din cele 35.305 sate din Turcia, 16.067 nu dispun de nici o școală. Aproape un milion de copii turci nu frecventează școlile.*

● *Prețul pîinii a fost majorat în Franța. În general, de la 1 ianuarie și pînă în prezent, prețurile au crescut la o serie de bunuri de larg consum cu 7-8 la sută. Ceea ce prilejuiește constatarea unanimă a francezilor:* „guvernul De Gaulle nu și-a ținut promisiunea de a stăvili urcarea prețurilor".

● *Ziarul israelian „Jerusalem Post" redă confesiunea dramatică a lui Moșe Gabai, unul dintre locuitorii cartierului Salib din Haifa, cartier în care trăiesc în condiții mizere, de nedescris, emigranți evrei veniți din diferite țări:* „Sînt bucuros cînd am posibilitatea de a cără șase zile pe lună lăzile de gunoi. Nu mai țin minte gustul cărnii. Ne hrănim cu cartofi. Trebuie să cerșesc de lucru pentru a-mi hrăni fiul. În cartierul Salib — în care turiștii nu intră — copiii umblă aproape dezbrăcați".

D. B.

Simpozion

Iată și o altă față a Parisului, decît cea cunoscută din albumele de lux. În contrast cu strălucirea orbitoare a vieții celor cu parale, imaginea aceasta apare cu atît mai dezolantă: pe caldarîm zace un om istovit de foame, un șomer fără nici o perspectivă, însoțit de cîinele său. Aici, lîngă un zid, omul și cîinele și-au găsit „adăpost" pentru o noapte. Dar mîine?

Citeam cîndva, într-o publicație occidentală, o scurtă însemnare, pierdută printre masivele coloane de reclame, despre o subtilă dezbatere în legătură cu precizarea exactă a noțiunii de mizerie umană. Părerile erau împărțite, argumentele se încrucișau cu o oarecare doză de violență, însă aprigii beligeranți priveau viața și problemele ei spinoase prin prisma bancnotelor ce le tapetau buzunarele. Tentativele juridico-sociale-sanitare de a elucida problema se rătăceau într-un labirint fără idei. Sterila dezbatere putea să provoace hohote de rîs, dacă tema ei nu ar fi fost atît de dramatică.

Ce este mizeria?

Poate că minerul vest-german Bracklow ar fi putut să dea răspunsul cuvenit. Dar el a participat la savanta discuție, deși, din nefericire pentru el, în materie de mizerie are suficientă experiență. E un om care a trecut de limita tinereții. Vîrsta nu i-o știu cu exactitate. L-am cunoscut prin intermediul unui reporter al ziarului „Welt der Arbeit", care l-a descoperit întîmplător la Gelsenkirchen. Ce spune Bracklow despre mizerie?

„Lucrez în abataj de treisprezece ani. Acum, la 31 iulie, m-au concediat... Nevastă-mea e distrusă. Cu ce o să hrănim cei trei copii, cu ce o să plătim chiria?"

Deasupra minelor din Ruhr fluturâ steaguri negre. Steagul negru este o înștiințare de concediere în masă. Steagul negru se țălmăcește prin închiderea minei, prin șomaj, mizerie pentru 100.000 de mineri din Ruhr. Dar mizeria nu este totdeauna semnalată de acest steag negru. Un reporter al ziarului vest-german „Neue Ruhr Zeitung" a stat de vorbă cu soția lui Werner, încărcător în mină, care încă n-a fost concediat. Iată ce povestește soția sa, ziaristului: „Stau de zi în fața oficiului de plasare și cer să mi se dea un loc de femeie de serviciu. Pentru că am doi copii caut o muncă pe care s-o pot face în orele de dimineață. Așa ceva nu se găsește însă. Voi fi nevoită să accept orice muncă, pentru că banii pe care îi aduce Werner nu ne ajung să putem hrăni copiii. Cum se vor termina toate acestea?"

Cum? Greu de dat un răspuns. În orice caz, cînd deschid ziarele sau se duc în piață, Frau Werner și Frau Bracklow găsesc noi motive de desperare. Iată ce citesc ele în ziare: „Un nou val de creștere a prețurilor" (Der Abend). „Prețurile continuă să crească" (Der Kurier). „Față de anul 1950, puterea de cumpărare a mărcii vest-germane s-a redus cu 40 la sută în anul 1959" (Handelsblatt).

Ce anume se scumpește?

Totul... Din 1957 și pînă acum, în R. F. Germană au avut loc 147 majorări generale de prețuri. Să adăugăm numai că — printr-o asociație de idei perfect firească — într-o singură lună s-au cheltuit pentru înarmarea Bundeswehrului 2.250.000.000 de mărci. E o corelație stranie între necazurile îndurate de Frau Werner și cheltuielile pentru Bundeswehr. De altfel, corelația aceasta a început să devină limpede pentru tuturor cetățenilor vest-germani. Din motive de ordin războinică, Ministerul de Interne de la Bonn a elaborat proiectul construirii unor adăposturi antiatomice. Rezultatul? Contribuabilul vest-german își mai golește buzunarul și așa destul de gol...

...Că privește Franța, militariștii de aci au de întreținut un murdar război colonialist în Algeria și ambiționează de a poseda o bombă atomică (cu care speră să intre în „clubul nuclear"). Aceasta se traduce pe plan financiar prin alocarea suplimentară a 200 de miliarde de franci pentru înarmare. Războiul din Algeria costă în 1959, suma de 1.575 miliarde de franci. Adică aproape mult de un sfert din întregul buget al țării. Bomba atomică a înghițit pînă acum 80 miliarde de franci. Adică costul a 30.000 de locuințe.

Cine plătește miliardele acestea irosite? Se știe că guvernul francez a votat impozite suplimentare în valoare de 210 miliarde, franci. Din acestea, 162 miliarde reprezintă impozite asupra consumului — numai 44,5 miliarde, impozite pe venit. Un amănunt: impozitele indirecte, care lovesc în primul rînd imensa majoritate a populației țării, au crescut de 5 ori în comparație cu impozitele pe venit, care cuprind și impozitele pe salariu sau pe veniturile micilor meseriași și pe cele ale țăranilor, dar ar trebui să vizeze numai pe rechinii marii finanțe.

despre mizerie

Fotografia aceasta a apărut în revista vest-germană „Münchner Illustrierte". Ceea ce vedeți, reprezintă, după cum ne informează explicația din josul fotografiei, „gospodăria" unei familii de țărani din Lüneburgerheide. Cum s-ar zice, sărăcie lucie în pliu „miracol economic"...

Iu departe de strălucitoarele palate ale Vienei, mii și mii de familii de muncitori bădiți nu dispun nici măcar de o asemenea „locuință" în care, după cum relatează agenția care ne-a trimis fotografia, locuiește o mamă cu cinci copii.

Acest interior este camera unică a unui bordei îngropat în pămînt, în care locuiesc de mai mulți ani 8 persoane: familia unui muncitor — în cea mai mare parte a anului șomer — din Palermo.

Alfred Mercier nu este economist. Savantele calcule financiare nu-i sînt cu ușurință la îndemînă. Dar, la vîrsta de 78 de ani, Mercier constată desperat că posibilitățile sale de existență se reduc vertiginos. La numai șapte ani după ce a fost scos la pensie, veniturl său a pierdut 85% din puterea de cumpărare. Faptul îl citează „Le Figaro". Fără îndoială că și Alfred Mercier ar fi putut să contribuie, prin exprimarea propriei sale experiențe, la înțelegerea a ceea ce reprezintă mizeria. Dar mai bine ar fi fost întrebat un miner francez. Potrivit datelor fostei Companii a minelor din Anzin, salariul mediu al unui miner, în 1854, satisfăcea în proporție de 65% nevoile minime ale unei familii. În 1954, deci după o sută de ani, proporția era doar de 52%. În secolul marilor cuceriri ale omului, în secolul în care atomul a fost descătușat, iar spațiul cosmic luat cu asalt, un miner francez trăiește cu mult mai prost decît bunicii lui, care trăiau și așa destul de prost. Acestor mineri nu le e greu să dea definiția mizeriei...

...Barett Mc.Guin este ziarist american și are propria sa părere despre mizerie. „New York Herald Tribune" l-a trimis în Sicilia. O misiune oarecare, pe care a tratat-o cu indiferență profesională. Nu știu cu ce a călătorit — cu vaporul sau cu avionul. Cert e că, din clipa în care a ajuns în Sicilia, i s-au perindat prin fața ochilor stîlcite imagini sumbre, încît pînă și amatorul american de „senzații tari" s-a cutremurat. „Mizeria — ea este ceea ce se poate observa de-a lungul celor cîteva drumuri din insulă... În multe părți din această zonă oamenii mănîncă dimineața pîine cu ceapă și seara pîine cu brînză, carne numai atunci cînd le moare măgarul, iar macaroane la sărbători... O treime din populația Siciliei șomează".

Mizeria africană e socotită drept o culme a suferinței omenești. Niște ziariști de la o revistă burgheză italiană au descoperit Africa cu durerile ei chiar... în inima Italiei. Vizitînd regiunea Barcoi, au constatat că un leu mănîncă de trei ori mai mult decît un... copil de țăran. Despre regiunea întinsă, situată între masivul Gran Sasso și culmea Faro din Apenini, ziariștii de la „Espresso" au scris cu o sinceritate zguduitoare: „Aici mizeria încetează să fie numai de ordin economic. Între Gran Sasso și culmea Faro, de-a lungul întregului lanț muntos al Apeninilor, pe o distanță de sute de kilometri se întinde împărăția mizeriei; aceasta este Africa cu sărăcia ei în însuși centrul Italiei. Aproximativ 2.500.000 de italieni trăiesc aici ca internați într-un uriaș lagăr de concentrare... Ei nu știu ce înseamnă telefon, radio, televiziune, cinematograf; electricitatea este aici ceva cu totul neobișnuit; aici nu există căi ferate, nu există conducte de apă, aici nu există spitale, aici nu există școli..."

A murit soțul și tatăl; acela care din cînd în cînd mai aducea cîte ceva de-ale gurii. Acestea nu sînt singurele femei din orașul spaniol Ziffra (Estramadura) care își strigă deznădejdea în fața spectrului foamei.

Acolo viața pare încremenită. Secolele ce s-au scurs peste oamenire au ocolit împărăția mizeriei de tip african din inima Italiei. La prima vedere, ai impresia că totul a rămas neschimbat de sute de ani. Dar s-a schimbat ceva: viața a devenit mereu mai grea pentru milioanele de nefericiți, privați de bunurile civilizației, uneori mai crunt decît oamenii unor veacuri trecute.

Îmi amintesc de sterila discuție despre mizerie, din publicația occidentală. A trecut, de cînd a fost purtată, multă vreme. Mizeria îi înăbușe și mai mult pe oamenii muncii din lumea capitalului.

Ce este mizeria?

Ne-au spus-o într-un mod cutremurător Bracklow, Frau Werner, Alfred Mercier și cei ce îndură înfiorătoarea mizerie în inima bogatei Italii...

Eugenia OLTEA

„Așa nu mai poate continua". Minerii vest-germani sînt îngroziți de coșmarul noilor concedieri care amenință existența muncitorilor și a familiilor lor. Publicația „Die Bergbauindustrie" (vezi facsimilul), care apare în Ruhr, se face ecoul nemulțumirii și neliniștii ce domnesc în rîndurile minerilor.

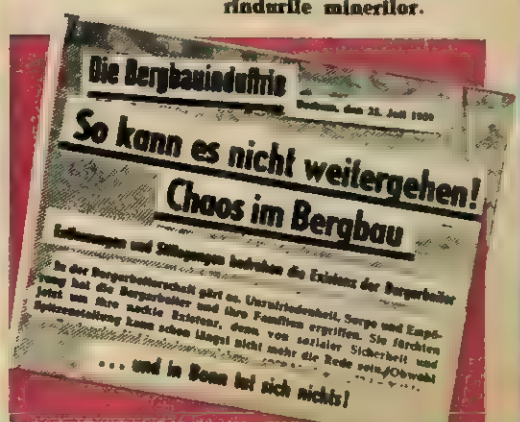
Die Bergbauindustrie

So kann es nicht weitergehen!

Chaos im Bergbau

VĂ AMINTIȚI?

Cine este omul acesta care pare o fi supraviețuit unui cataclism?

Răspunsul ni-l dă chiar explicația la fotografia alăturată, publicată într-una din revistele ilustrate de acum un sfert de veac: „Tip de lucrător din regiunea Bușteanarilor, care lucrează la puțuri".

Așadar, nu un anume lucrător, cu o identitate numai a sa, ci un tip de lucrător care putea fi tot așa de bine din Bușteanari ca și din Baicoi sau Tîntea.

Într-adevăr, aceeași era peste tot înfățișarea muncitorului din industria petroliferă. Aceeași era viața sa chinuită, aceeași munca infernală pe care o presta, fie pentru capitaliștii de la „Astra Romînă", fie pentru cei de la „Unirea" ori de la „Romîno Americană".

Priviți chipul trist, epuizat de eforturi, al acestui om, unul din sutele de sondori care lucrau la exploatările din Bușteanari ale societății „Steaua Romînă". El era silit să trudească 12 și chiar 16 ore pe zi pentru un salariu de mizerie, n-avea altă locuință decît o cazarmă insalubră, care adăpostea 300-400 de muncitori și, după cum recunoștea un inspector sanitar într-o anchetă din acea vreme, nu mînca uneori decît „mămăligă, ceapă și verdeturi leftine". Pentru dînsul nu exista dreptul la repaosul săptămînal, la concediul plătit și asistență medicală, la pensie...

Priviți schelăria ciudată din spatele său, gata parcă să se prăbușească. Este unul din acele puțuri primitive deschise de capitaliști în țara noastră, chiar și în anii cînd, pretutindeni în lume, era introdus forajul rotativ. Pe Valea Prahovei, de unde se scurgeau venituri uriașe în seifurile capitaliștilor străini și romîni, munca omenească costa mai puțin decît mașina, metodele învechite de extracție — pline de pericole pentru viața muncitorului — erau adeseori preferate mașinilor care ar fi reclamat cheltuieli de investiții. Da, dacă aurul negru putea să fie extras și fără investiții prea mari, de ce și-ar mai crispi patronii bănișorii?!

Fotografia aceasta, făcută acum mai bine de un sfert de veac, acuză cu putere un trecut peste care poporul nostru a așezat o lespede de mormînt. Domnii grijulii care la posturile de radio de teapa „Europei libere" îndrăznesc să mai invoce „binefacerile" capitalismului din vechea Romînie să nu creadă că asemenea imagini au fost date uitării sau că ar exista vreun om al muncii dispus să le vadă din nou aievea.

I. GODEANU

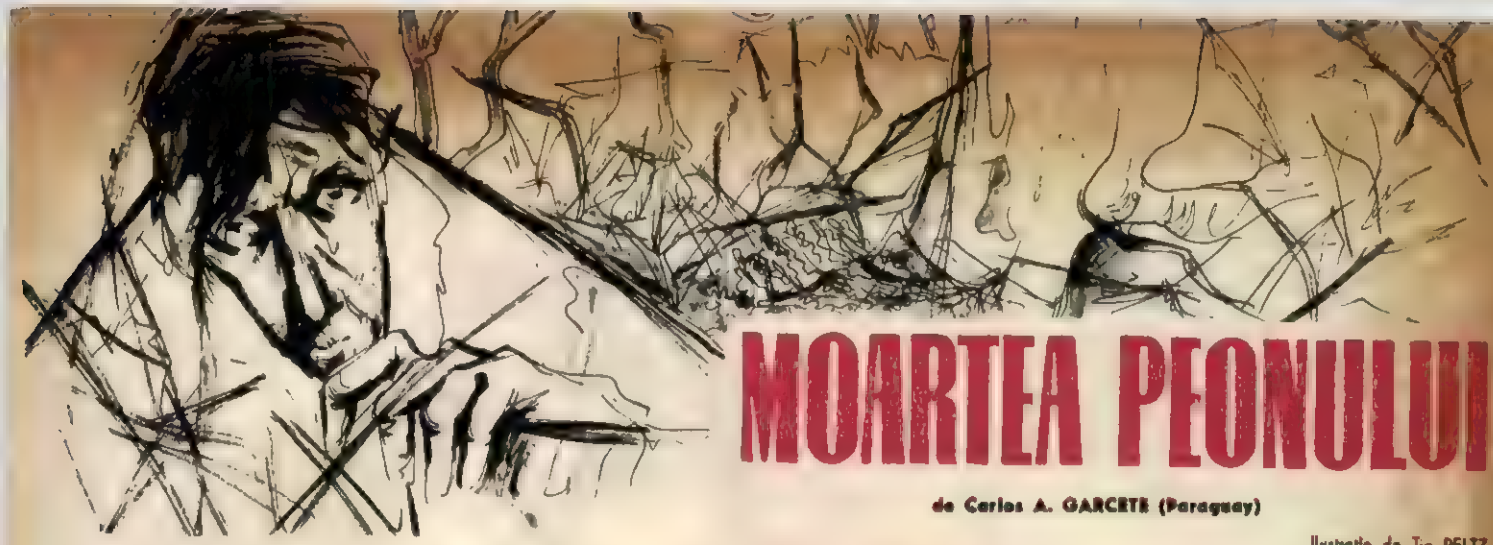

MOARTEA PEONULUI

de Carlos A. GARCETE (Paraguay)

Ilustrație de Tia PELTZ

Noaptea se lăsa neagră și dușmănoasă peste junglă, învăluind pe omul care gîfîia obosit. Calea devenea din ce în ce mai anevoioasă. Adunîndu-și ultimele puteri, omul lupta cu lianele care-i închideau drumul la tot pasul. Hainele i se ferfenițiseră, trupul îi sîngera.

Trecuseră două zile lungi, neisprăvite, chinuitoare, de cînd Juan Gonzales fugise de pe plantații. După cinci ani de umilințe și muncă de rob la un patron clinos, al cărui chip doar aducea a om, cinci ani, care păreau că nu se sfîrșesc niciodată, îi fusese peste putință să mai îndure chinurile de acolo. Și-ntr-o seară, nu se mai întoarse la colibele de lut.

La început, i se păru că undeva în depărtare lucesc puternic luminile libertății. Dar drumul și iupta cu lianele îi sleiseră puterile. Acum nu mai vedea decît cîte-o luminiță, departe, dincolo de fluviu. Dar și aceea se stingea repede, picurînd în sufletul fugarului licoarea neagră a deznădejdii.

O ploaie rece începu să se scurgă din băierile cerului. Ud leoarcă, Juan se lăsă, frînt de oboseală, pe trunchiul unui copac prăbușit. Nu-l mai țineau picioarele. Noaptea, ploaia și teama îl gîtuiau. Numai un ceas de odihnă, un singur ceas! Și-apoi, mai departe. Poate... Îi apărură în fața ochilor imaginile oamenilor din capangas*), care fără îndoială că vor fi pornit pe urmele lui. Ascultă minute lungi, dar nu auzi decît propriul său gîfîit. Se chirci lîngă trunchiul de copac și-ncercă să-și rînduiască gîndurile.

Amintirile-i fugeau în urmă cu ani. Vedea aievea după-amiaza aceea cînd achizitorii de „peoni“**) sosiseră în sat.

— E o treabă bună pentru tine, Gonzales — îi spusese unul. Ce zici? O mie de pesos. Eu n-am voie să dau mai mult, dar acolo... Hotărăște-te cît mai e vreme! Lista-i aproape completă. O mie de pesos nu-s de colo...

— Și... cît timp trebuie să muncesc pentru ei?

— O nimica toată, Gonzales: două-trei luni. Pe urmă, dacă dorești, poți rămîne. Într-un an, poți cîștiga atît cît să-ți cumperi o fermă de toată frumusețea...

Oferta era cu adevărat îmbietoare... Va putea fi și el un om liber pe ferma lui, unde va munci zi și noapte. Numai pentru el, fără stăpîn!...

Cu ochii sclipind, întrebă din nou:

— Și pe cînd plecarea?

— Mîine în zori.

Achizitorii de peoni n-aveau timp de pierdut. Plecau totdeauna repede, înainte ca în mintea peonilor să se trezească regretele.

— Semnează ici — îi spusese omul, scoțînd din sîn un caiet soios.

Juan șovăia. Ședea tăcut, derutat, privind locul unde trebuia să semneze.

— A, nu știi carte? Cu atît mai bine. Patronilor și așa nu le plac „ceilalți“. Prea au limbă ascuțită... Așa... Pune degetul! Repede, că-s grăbit.

Juan își apăsă degetul. Habar n-avea ce scrie în caietul soios. De unde să știe că pentru banii aceștia, se vinde?

Omul îi numără banii și-i mai dădu și o hîrtie în schimbul căreia primea diferite alimente din magazia „achizitorului“. Juan era

*) Poliția personală a proprietarilor de plantații.

**) Nume dat sclavilor de pe plantațiile sud-americane.

> Carlos A. Garcete face parte din generația tinerilor scriitori paraguieni. Născut în Asuncion, a participat activ, pînă în 1947, la lupta împotriva dictaturii generalului Morinigo. Urmărit de furia reacțiunii de atunci, el trăiește în exil, în Argentina. Garcete a străbătut în lung și-n lat America, iar în 1957 a participat la Festivalul Mondial al Tineretului de la Moscova. Opera sa este un viguros act de acuzare împotriva feudalismului, care ține înlănțuită patria sa, precum și alte state sud-americane.

uluit. Nu avusese niciodată atîția bani. Începu să-i numere.

— Nu vă supărați, don, lipsesc două sute...

— Nu face pe prostul, Gonzales... Eu n-am dreptul la recunoștință? Dreptul meu, ca să poți lucra tu!

— O, iertați-mă, don, am întrebat doar!

În aceeași seară se organiză o serbare. Juan lăsă mamei sale hîrtia ca să-și ia o basma, stafide și nuci de la „prăvălia“ lui Ibrahim, turcul.

...Un fulger scînteie undeva în junglă. Tunetul cutremură pămîntul. Amintirile lui Juan se frînseră. Încercă să se ridice, dar puterile îl părăseau. Ploaia continua; alte fulgere, tot mai dese, brăzdau cerul, fremătător ca un vulcan. Juan simți nevoia să îmbrățișeze trunchiul de copac, ca să nu se prăbușească. Apoi, parcă-l înghiți un gol fără fund. Acolo, prăbușit în noroi, îl găsiră oamenii din capangas.

— Scoală, blestemat fiu al Satanei! — se răsti unul, lovindu-l cu cizma în burtă.

Juan se chirci de durere, cu fața la pămînt, gemînd. Simți biciul care-i sfîșie spinarea. Încercă să se tîrască, dar o nouă lovitură de cizmă, în coastă, îl țintui locului. Și biciul continua să fulgere, să-i despice carnea.

Apoi, unul dintre capangas, scund, cu chip înrăit, îi legă mîinile la spate. Capătul frînghiei, ca un juvăț, îl petrecu în jurul gîtului lui Juan.

— Dă-i drumul, cîine!

Cinci oameni înarmați cu șișuri, pistoale și cartușe îl urmau.

Către prînz, cei cinci capangas făcură o haltă să mănînce. Juan îi privea cu ochii sticlind, cum clefăiau și sorbeau din gamele. Foamea îl chinuia amarnic. De trei zile nu pusese nimic în gură. Unul dintre capangas scoase din traistă o bucată de friptură pe care începu s-o joace în fața nefericitului cu mîinile legate. Juan căscă gura lacom, dar omul îl plesni cu bucata de carne peste obraji, apoi o azvîrli lîngă el, în noroi.

— Ți-e foame, hai?—rînji el răutăcios. Na, crapă!... Și-l plesni și peste celălalt obraz, din care țîșni sîngele.

Juan simți gustul acru al sîngelui prelingîndu-i-se pe buze.

— O bucățică, numai o bucățică... frate... — murmură stins.

— O să-ți dăm cînd vom ajunge — rînji bestia.

— Pe puțin o sută de bice — adăugă un altul.

A doua zi, către seară, convoiul ajunse la plantații. Era un amurg blînd, norii se tîrau liniștiți pe cer. Iar pe pămînt, printre colibele de lut și stuf, se tîra un om cu un juvăț de gît.

Peonii, întorși de la muncă, urmăreau îndurerați convoiul. Știau ce-l așteaptă pe fugar.

În ușa clădirii celei mari apăru administratorul. Un om întunecat, al cărui obraz era brăzdat de-o cicatrice roșie. Se spunea că e amintirea pe care i-o lăsase un peon răzvrătit, dar care plătise cu viața îndrăznețul său act.

— Nu ți-am spus că totu-i zadarnic, blestematule?!

— N-a fost chiar ușor să-l prindem! — mîrîi un capangas, ca să-și scoată în evidență meritele.

— Las'că am să-l învăț eu minte!

Peonii îl priveau tremurînd pe tovarășul lor, alături de care lucraseră doar cu cîteva zile-n urmă, dar care acum nu mai era decît un pachet de oase și piele.

Scrîșnind din dinți, administratorul smulse biciul din mîna unui capangas și începu să-l lovească pe Juan cu sete, plin de ură. Peonii priveau încruntați cum țîșnește sîngele din rănile deschise. Unul nu mai rezistă și se repezi la administrator:

— Călăule, cum îndrăznești să chinuiești un om fără apărare?!

Mîna căută înfrigurată cuțitul de la brîu.

În aceeași clipă răsunară cinci focuri de armă și cutezătorul se prăbuși fără grai, mușcînd țărîna. Un icnit scurt, retezat, se ridică din pieptul peonilor.

Doi capangas îl înșfăcară pe Juan și-l tîrîră într-o colibă de stuf.

Între timp coborîse noaptea neagră, înspăimîntătoare, sfîșiată doar de luminile cîtorva opaițe. Juan se trezi din leșinul în care căzuse. Încercă să-și elibereze mîinile din chingi. Zadarnic. Se prăbuși din nou gemînd. Acum știa ce urmează... Soarta tuturor celor care se lăsaseră legănați de iluzia libertății. Închise ochii și-ncercă să-și odihnească mădularele zdrobite.

Îl năpădiră amintirile zilelor cînd se frîngea muncind la defrișarea terenului, cînd se lupta cu țînțarii, șerpii, jivinele din jungla stăpînită de duhul morții. Simțea aievea greutatea poverilor pe care le cărase timp de cinci ani în spinare, pe drumuri neumblate. Își aminti de după-amiaza în care fusese înșelat. Și-acum trebuia să plătească, poate cu viața, datoriile pe care nu le făcuse. O clipă visase libertatea, fugise spre ea.

Îl trezi din vîltoarea gîndurilor strînsoarea juvățului.

— Scoală! — răcni cineva.

Juan se ridică. Porni. Răcoarea nopții îi mîngîia trupul chinuit. Respiră adînc. Simți din nou cum renaște în el dorul vieții. Nu! Nu vrea să moară! De ce să-l omoare? N-a făcut nimic. A vrut să fie liber... În fața ochilor îi juca imaginea caietului soios. Oare numai moartea-l poate salva de acel caiet? Ca și cum cineva-l chema înainte, începu să grăbească pasul.

— Ce, vrei să fugi? Nu ți-a fost de ajuns?— auzi din urmă.

Se afundă departe în junglă. Luna scăpătase. În desișuri se trezeau păsările.

— Stai!

Un om se apropie de Juan, îi scoase juvățul și cu o voce mieroasă, ca o speranță, îi șopti:

— Șterge-o!

Cuprins de-un dor nestăvilit de viață, Juan o luă la goană.

Trei pocnituri, ca trei țipete îngrozite, sfîșiară liniștea junglei. Din trupul lui Juan țîșniră trei dîre de sînge:

— Asasinilor!... Asasinilor!...

Al patrulea glonț îi curmă glasul.

În depărtare mijea aurora.

CAZACII
DIN NOU PE ECRAN

A trecut un sfert de veac de la apariția romanului lui Mihail Șolohov, „Pămînt desțelenit". Această capodoperă a literaturii realist-socialiste a imortalizat un capitol crucial din istoria poporului sovietic și a partidului său comunist: trecerea la marea agricultură socialistă.

De atunci, istorica operă a lui Șolohov s-a transformat ea însăși într-o forță a istoriei, într-o armă a partidului, într-un mijloc puternic de reeducare a sutelor de milioane de țărani din țările ce construiesc socialismul. Ca să luăm, de pildă, numai țara noastră, aproape că nu există la sate cititor de literatură care să nu fi citit „Pămînt desțelenit".

Tocmai de aceea, a înfățișa pe ecran chipuri atît de cunoscute și îndrăgite de cititori ca moș Șciukar, Davîdov, Luțka etc., a făuri, deci, un film pe măsura geniului șolohovian încumbă o înaltă responsabilitate creatorilor filmului.

S-a mai făcut, acum vreo 20 de ani, o tentativă de ecranizare a „Pămîntului desțelenit". De astă dată, însă, colectivul de creatori este înarmat nu numai cu măiestria artistică pe care a cîștigat-o cinematografia sovietică în aceste două decenii, ci și cu poziția mai înaltă de pe care sînt văzute evenimentele anului '30: înălțimea la care i-a ridicat pe oamenii sovietici mărețul septenal al marșului desfășurat spre comunism.

★

În viața unor stanițe de pe liniștitul Don a apărut o nouă profesie, în afară de aceea de colhoznic, tractorist sau agronom: cineast. Da, nu-i o glumă: cineast. „Vinovat" nu e numai pitorescul peisajului, al așezărilor omenești, al portului și al obiceiurilor. „Vinovat" e și Șolohov ale cărui opere, descriind regiunea Donului, s-au dovedit atît de apte pentru interpretarea cinematografică. „Vinovații" mai sînt și regizorii care preferă case autentice și cazaci autentici, unor decoruri de carton și unor figuranți citadini.

Astfel că stanițe întregi, cu mic, cu mare, au participat în calitate de figuranți, actori sau „consilieri", la turnarea unor filme ca „Pe Donul liniștit" și „Kociubei", iar acum, recent, la ecranizarea minunatei cărți „Pămînt desțelenit".

Cu acest prilej, regizorul Aleksandr Gavrilovici Ivanov s-a fixat asupra staniței Karghinskaia. Totuși lucrurile n-au mers de la început ca pe roate. Mai întîi, deoarece cazacii de azi sînt mai deprinși să călărească tractorul și motocicleta decît calul, ceea ce a îngreunat — dar n-a zădărnicit — turnarea secvenței visului lui Nagulnov, în care se desfășoară cavalcada sotniilor cazăcești. După cum și actorul de film în vîrstă de 11 ani, Șurik Kramskov, interpretul lui Fedotka, e mult mai sigur pe bicicletă, decît la trap și la galop. De asemenea nu i-a fost ușor regizorului să le convingă pe vrednicele colhoznice din Karghinskaia ca să-l snopească în bătaie pe Cernov, interpretul lui Davîdov.

Și pentru ca să nu se strecoare vreun anacronism, echipa de filmare a avut serios de furcă la reconstituirea peisajului șolohovian. N-a fost simplu să se demonteze rețeaua electrică, telefonică și de radioficare, să dispară de pe case antenele de radio și televiziune, iar acoperișurile să fie învelmîntate în stuf și paie... Să nu uităm că filmul se turnează la o distanță de trei decenii de epoca în care se petrece acțiunea romanului. Decenii în care Rusia a făcut uriașul salt de la opaiț la uzina atomo-electrică, de la troică la racheta satelit al soarelui.

★

Probabil că mulți cititori ai romanului lui Șolohov sînt curioși

Bieții stîlpi de telegraf...

Palul de cazac Fedotka, bun călăreț, dar și mai bun ciclist.

să afle cine sînt interpreții filmului. Să le satisfacem curiozitatea: Nagulnov e talentatul Evgheni Matveev; moș Șciukar, actorul Vladimir Dorofeev de la Teatrul de Satiră din Moscova, interpretul aceluiași rol în versiunea de acum douăzeci de ani (în acest interval el a avut timp să se maturizeze din toate punctele de vedere); Luşka — Liudmila Hitiaeva, pe care ați mai văzut-o în rolul Dariei din „Pe Donul liniștit"—și, în sfîrșit, în rolul ofițerului Polovțev — neuitatul Piotr Glebov (Grigori Melehov) din același film.

Nu ne mai rămîne, deci, decît să așteptăm apariția cît mai grabnică pe ecrane a seriei întîi a filmului în culori „Pămînt desțelenit". Și sîntem convinși că ne facem interpreții multor cititori și spectatori din Romînia, și nu numai din Romînia, cînd îl rugăm pe Mihail Aleksandrovici să dea posibilitatea cineaștilor să treacă cît mai grabnic și la turnarea seriei a doua...

Andrei BART

Fotografii de I. TUNKEL—Moscova

„Revolta femeilor": Davidov ↑ mănîncă o bătaie soră cu moartea...

Îndărătnicul Makar Nagulnov... →

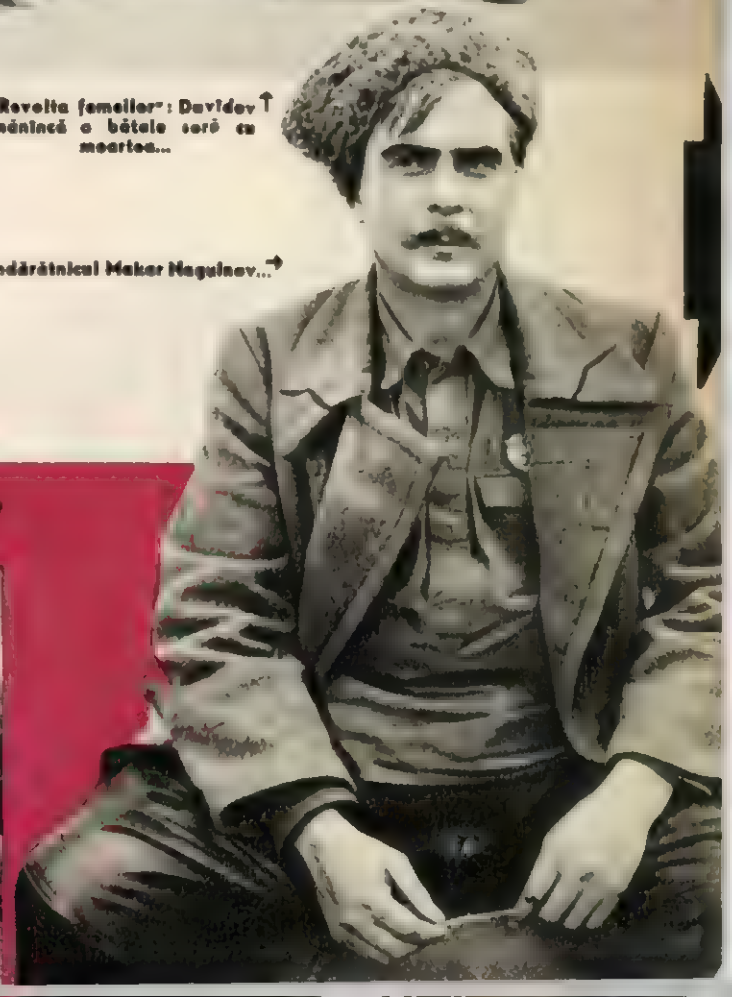

...ile căzăcești defilează în fața... combinatorului colhozului din Korghinskaia.

Vi l-ați imaginat altcum pe moș Șciukar?!

Același Davîdov și aceeași femei, însă nu în film...

...și drăcoasa Lușka, autoarea atîtor încurcături sentimentale.

La „jefuirea hambarelor" participă figurante care sînt de fapt colhoznice, zootehniciene, agronoame, învățătoare, bibliotecare...

Mihail Șolohov, care lucrează în prezent la volumul II al romanului „Pămînt desțelenit", citind prietenilor săi un capitol din lucrarea atît de mult așteptată de cineaști, cititori și spectatori.

SCRIITORI și CĂRȚI

OCTAV PANCU-IAȘI: „CARTEA CU OCHI ALBAȘTRI"*)

Încă de la primul său roman — „Marea bătălie de la Izvul Mic" — apărut acum șase ani, Octav Pancu-Iași se anunța ca un interesant și original scriitor pentru copii și tineret. Apariția ulterioară a câtorva cărți de schițe și povestiri, dar mai ales a recentului roman „Cartea cu ochi albaștri", ne oferă astăzi — pe lîngă certitudinea unei autentice vocații scriitoricești — și prilejul de a distinge trăsăturile unei creații literare de un deosebit sunet propriu: „Cartea cu ochi albaștri", care însumează în chip fericit semnele particulare ale unui scris tot mai personal, ne îmbie a nota cîteva din ele.

În genere, proza lui Octav Pancu-Iași urmărește multiple și felurite scopuri educative; din diversitatea laturilor educative ale cărților încă tînărului scriitor, întrevedem dorința autorului de a contribui la creșterea și formarea cetățeanului de mîine al patriei, dotat — armonios — cu cele mai nobile simțăminte umane. În „Cartea cu ochi albaștri", micului cititor îi sînt astfel recomandate cultivarea prieteniei, a solidarității cu colectivitatea, păstrarea cuvîntului dat și a angajamentului, necesitatea curajului și a spiritului de abnegație pentru triumful unei cauze drepte, îi sînt arătate avantajele unei munci organizate etc. Sumedenia de învățăminte cuprinse în paginile romanului — suficiente pentru întocmirea unui compact manual de pedagogie — nu întrerup de fel firul epic al cărții și nu știrbesc cu o iotă atractivitatea ei. Aceasta, pentru că în proza lui Octav Pancu-Iași pedagogul și scriitorul își dau întîlnire într-un chip original și... neobosit.

Scriitor pentru copii și tineret, Octav Pancu-Iași instruiește, îndrumă, face pedagogie, mai totdeauna cu aerul că e departe de el asemenea intenție; de aici și o parte constitutivă a amorului său. Autorul condamnă o comportare nelalocul ei sau relevă una meritorie, numai așa ca din... întîmplare sau pentru că veni vorba... În fond, intențiile moralizatoare ale autorului, conținutul de idei sînt foarte bine servite prin acest mod de rezolvare artistică. Iată, în acest sens, un exemplu: se cunoaște pasiunea tineretului pentru literatura de aventuri; în „Cartea cu ochi albaștri" există un tînăr personaj care, în imaginația lui aprinsă, purcede și la scrierea de romane senzaționale. Numai că Lică — așa-l cheamă pe băiat — practică naiv un senzaționalul de proastă calitate. Relatîndu-ne despre această pasiune a micului erou, Octav Pancu-Iași arată cum trebuie să fie îndrumată lectura celor mici, iar din încurcăturile comice în care-l pune pe prematurul său „autor" de romane, reiese inutilitatea unei astfel de maculaturi literare.

Octav Pancu-Iași pune multă inteligență artistică în realizarea funcției educative a epicei sale; în „Cartea cu ochi albaștri" condeiul său pendulează, cu dezinvoltura ce-i este proprie, de la umor la duioșie, de la poanta ironică la notația de reținut lirism și suavă poezie. (Nu sînt de loc de neglijat descripțiile de natură, vioaie, colorate, punctate de comparații și metafore bine plasate — uneori însă acestea din urmă cam abundente).

Desprindem din multitudinea învățămintelor „Cărții cu ochi albaștri" sensul major spre care converge toată fabulația romanului și anume acela că în societatea noastră socialistă dorințele nobile își găsesc întotdeauna realizarea. Eroul cărții, istețul Andrei, este un orfan leșean, deselas prin anul 1953 în București și încăput pe mîna negustorului speculant Ștefan Ghindă — o rudă a lui. Datorită ajutorului dat de organizația de pionieri și de instructorul ei, datorită structurii noii noastre orînduiri, Andrei găsește pînă la urmă posibilitatea de a se smulge de sub tutela paralizantă a hrăpărețului său unchi și astfel i se deschid larg porțile școlii, spre care tindea cu rîvnă de nestins mica lui făptură. Partea întîi a „Cărții cu ochi albaștri" se termină cu afirmarea bucuriei lui Andrei de a-și putea continua școala; dar nu numai cu bucuria micului erou al romanului, ci și cu a cititorilor — mai tineri sau mai virstnici — de a fi întîlnit încă o carte folositoare și captivantă.

Traian STOICA

*) Ed. Tineretului — 1959.

SEN ALEXANDRU: „VISUL LUI PESTALOZZI"

Figura lui Johann Heinrich Pestalozzi, geniului pedagog elvețian care a pus bazele învățămîntului elementar modern, care a preconizat folosirea muncii în educație și dezvoltarea puterii de judecată a elevului — luptînd în același timp pentru crearea unui învățămînt popular, accesibil fiilor oamenilor cei mai săraci — a fost în general prea puțin cunoscută la noi. În afara celor de specialitate, prea puțini oameni erau în Romînia burgheză care să știe despre ilustrul deschizător de drumuri în pedagogie altceva decît dădea „Larousse"-ul: „Pestalozzi, pedagog elvețian, născut la Zürich. Și-a cucerit o mare reputație prin lucrările sale pentru îmbunătățirea educării și instruirii copiilor săraci (1764-1827)". Atît!

Nici burghezia romînească, în decenille în care a stăpînit și exploatat țara, nu a tolerat o altfel de prezentare a marelui pedagog. Toți cei s-a țipărit la noi despre Pestalozzi, înainte de 23 August 1944, a constituit o colecție de falsificări idealiste ale conținutului operei sale. Și de aceea nu e de mirare că în vasta bibliografie folosită de autorul lucrării, nu întîlnim titluri de lucrări românești.

Situată — după cum mărturisește însuși autorul — „la hotarul dintre știință și literatură", cartea de care ne ocupăm este la cea mai mare măsură literatură autentică, adeseori cu ix de roman. Dar ea este în același timp și o lucrare de prezentare a unor probleme științifice într-o formă ușor accesibilă maselor noastre însetate de cultură.

Cititorul neavizat se întîlnește, în paginile acestei cărți, cu o minunată figură de visător, care și-a închinat întreaga viață unui singur țel: schimbarea sistemului de educație care, în veacurile al XVIII-lea și al XIX-lea — în pofida secolului „luminilor" și al triumfului revoluției burgheze — mai era încă tributar scolasticii medievale și „principiilor" școlii-cazarmă și școlii-mănăstire.

Revoluționar prin tot ceea ce a preconizat și înfăptuit, Pestalozzi a avut totuși serioase limite, impuse de condițiile sociale în care a trăit și în special de necunoașterea legilor obiective de dezvoltare a societății. Și autorul lucrării de care ne ocupăm — deși din fiecare pagină a cărții respiră dragostea cu care Sen Alexandru s-a apropiat de figura strălucitului pedagog elvețian — a izbutit să nu cadă în apologie, ci să ni-l prezinte critic pe J. H. Pestalozzi, cu limitele și greșelile comise, inclusiv acea trăsătură idealistă caracteristică utopiștilor din veacul său, care voiau să schimbe prostele rînduieli apelînd la „înțelegerea" și „bunăvoința" regilor, împăraților, prinților și altor vîrfuri ale piramidei sociale.

Dar nu aceasta este, desigur, lucrul cel mai de seamă pe care cititorul îl desprinde din carte, ci faptul că în a doua jumătate a veacului al XVIII-lea, în sobrul Zürich, a apărut un tînăr entuziast care, după activitatea docentuitoare a studentului ce nu și-a terminat niciodată studiile, după o încercare naivă de a rezolva prin agricultură toate problemele social-economice, își află adevărata menire în pedagogie. Dar visul pe care încearcă să-l înfăptuiască — școala pentru copiii oamenilor săraci — un poate rămîne, în condițiile societății burgheze, decît un vis. Păturile conducătoare se coalizează timp de decenii împotriva sa. Și chiar atunci cînd „metoda" sa — cum numesc contemporanii și ei înșiși principiile sale pedagogice — se impune și, vrînd-nevrînd, este recunoscută de oficialitate, șicanele de tot felul, actele arbitrare îndreptate împotriva sa nu contenesc. Mereu înfrînt în lupta cu greutățile pe care i le creează oficialitatea, Pestalozzi este de față pînă în urmă birulier, pentru ca principiile sale să răspîndească în întreaga lume.

Desigur că a fost necesar să treacă încă un secol și socialismul să biruie în prima țară din lume care a lichidat exploatarea burgheză — Uniunea Sovietică — pentru ca școala să devină cu adevărat o școală a poporului, la un nivel la care Pestalozzi însuși n-a îndrăznit nici să viseze.

Statul socialist a socotit reformarea învățămîntului drept parte integrantă a revoluției proletare. De aceea, în epoca noastră, epoca socialismului biruitor, ideile lui Pestalozzi au putut nu numai să fie înfăptuite, dar, scuturîndu-li-se zgura idealistă și așezate fiind cu capul în aus și picioarele în jos, acolo unde stăteau invers, să fie dezvoltate mai departe, pînă ce au fost aduse la un nivel calitativ nou. Această sarcină a revenit pedagogiei sovietice.

De la Pestalozzi la Makarenko și la întreaga pedagogie marxist-leninistă este, desigur, o cale uriașă. Aceasta nu scade însă cu nimic meritele de precursor ale pedagogului elvețian. Și Editura Tineretului a făcut o treabă foarte bună prezentîndu-ni-l pe Pestalozzi într-un volum amplu, atît de atractiv scris și atît de accesibil maselor.

V. SAVIN

O PICĂTURĂ DE CERNEALĂ

UN VIS

de Gica IUTEȘ

Astă-iarnă am petrecut o lună de zile într-un sat din Bărăgan. Locuiam la S.M.T. Într-o dimineață aud o bătaie în ușă. Deschid. Nimeni! „Mi s-a părut" — îmi zic. Peste cîteva clipe bătaia în ușă se repetă. Deschid. Din nou nimeni. Cobor scările pînă la jumătatea etajului. Nici țipenie. Contrariată, dau să intru în odaie, dar după ușă întrezăresc o mogîldeață înfofolită într-o broboadă cafenie. E o fetiță mărunțică. Pe mine mă caută. O poftesc înăuntru. Obraz rotund — rumenit de ger. Mă cercetează cu niște ochi negri, vioi, cu gene întoarse și umede de promoroacă. „Matale sînteți cam slabă" — constată ea cu un ochi critic și scoate de sub broboadă o legăturică. Mi-a adus patru ouă. O cheamă Jana. Iar, între ce-o privește pe ea — deși mărunțică — e într-a patra și are unsprezece ani. De unde mă știe? „Păi n-ați fost matale cu echipa de lămurire la alde Costache Nedu?" De unde a aflat că stau la S.M.T.? „Păi unde să stați în altă parte?" Bem amîndouă ceai cu biscuiți și — după ce pleacă — mă simt cam nedumerită.

A doua zi scena se repetă aidoma. Dar de data asta Jana vine și cu „al mic": un prisleac de trei coți sub o căciulă țuguiată. Cum îl cheamă? „Costel!" — spune Jana cu un oftat pe care-l lămurește: „S-a ținut de mine. Așa se ține, că nu poți face o mișcare?..." Prisleac se rupe din mîna ei și-și dă căciula pe ceafă. „Constandiiin mă cheamă" — rectifică el și brusc mă interoghează: „Da' mai ai turițe din alea dulci?" Discuția încetește. Jana a mai adus trei ouă, iar Constandiiin chivernisește biscuiți din cutia mea de alimente...

În zilele care urmează, provizia mea de ouă crește în mod simțitor... O anunț pe Jana că plec la București. „De tot?..." Vestea pare catastrofală. Fețișoara rotundă s-a posomorît. Dar să nu cred eu că n-are cui să vîndă ouăle! Nuuu! Păi cine de la S.M.T. n-are nevoie de ouă proaspete? La „blocuri" se vînd într-o clipă! De'așa vrea ea: să mi le aducă mie. Că doar — nu se vede? — mi le și alege pe cele mai mari! Se schimbă de pe un picior pe celălalt și-i pe cale să-mi destăinuie în șfîrșit taina pentru care face ea zilnic un kilometru dus și un kilometru întors, între sat și S.M.T. Oftează...

Aștept — și emoția ei mă învăluie, caldă, intensă. Acu'o să-mi spună, dar eu să nu rîd, că nu-i glumă! Și scoate de sub broboadă un caiet cu scoarțele ferfeniță. Înăuntru, versuri. Naive, de o naivitate care-mi urcă în gît gîlgîitul rîsului și-n ochi apa sărată a lacrimilor. Floricele, păsărele și două imagini: oițele cu lîna ca zăpada și pionierii adună spicele ca aricii. Cît cercetez caietul, mîinile ei mici și roșii de ger frămîntă cîncerii broboadei (emoția debutului). „Nume'tovar'șa-nvățătoare știe!"...

Ce vrea ea? Cum să facă să fie și ea scriitoare? Că eu le-am povestit la ședătoarea cu pionierii, dar ea vrea să știe „anume".

„Anume", fată mică? Ți-am mai povestit și-atunci. Te-ai născut într-o zodie minunată. Comuniștii au schimbat destinul satului pelagros și analfabet. Astăzi, cînd începi un nou an școlar, tu înveți liniștită. Pe stema țării noastre e o stea roșie. Ea veghează asupra visului tău, e chezășie împlinirii lui!

PE STRADA...

mul de pe stradă e un tre-
cător ca mine, ca dumnea-
ta, ca oricare altul. Nu știu
cum îi cheamă și nici nu
mi-a trecut prin minte să-l
întreb vreodată. Dar ade-
ori urmăresc cu privirea. Îl văd
merge, cum se uită la vitrine,
urcă în tramvai. Deunăzi
la Colțea, s-a priv-
cele — calabalâc și petrec-
timpul între cele două refugii. Câteva grădinărese
tice, roșii de pe bilețelele
tramvaie, fărâmițate de
cetățeni, răzlețite prin iarbă.

Uite, vezi, asta nu-mi place
ți — pe omul de pe stradă.
îngrijește oamenii, pricepi?
Sfătuiește bani ca să facem din
ți adevărate grădini, și uite
e mai găsește câte unii care
rondurile de flori drept ladă
tunoi.

Sînt curios — m-am încruntat
rîndu-mi — dacă acasă la el
la fel.

Vezi și tu. Aici se cheamă
nu-s anonimi. Sînt anonimi
acasă? Acasă, unde fiecare își
de Costică, Vasile sau Aurel,
o... Fără dumnealui una ca
...

...tramvaiul se opri
...ție. De pe trotuarul de vizavi
...năr tare grăbit nu-și mai găsește
loc să traverseze decît prin
...ocul peluzei, pe iarbă... (foto 1).

Și dacă n-ar avea pe unde să
...erseze! L-am auzit, lîngă
...e, pe omul de pe stradă. Da'
..., fir-ar ... naibii, pricepi?
...ru cîțiva pași acolo... Uite-l și
...ăsta cu bicicleta. Circulă pe
...ar. Că pe stradă... tușește (foto

...ntr-adevăr, ciudat fel de a se
...n anii oameni" — gîndeam
...a amintit mai tîrziu, în timp
...i căutam din ochi prietenul
...ai că acesta, potrivit vechiului
...obicei, se făcuse nevăzut. Deh!
...-i faci! Așa-i el, omul de pe
...ă. Vine, îți spune cîte una...
...e și povestea asta cu anonimii.
...ot cu gîndul la ei mi-a venit
...nie în minte un alt anonim.

Unul de pe strada mea. Numai că
...ăsta un calcă pe iarbă. Ăsta... îți
calcă pe nervi.

Vii și tu, vorbă aia, de la ser-
viciu, obosit, vrei să te culci și
numai ce te pomenești cu dumnea-
lui că se protăpește în mijlocul
drumului și începe să-și strige
prietenul care locuiește undeva la
...

...Dorel?...

Dacă orăcăie
...mai mult decît o clipă, ți-e gata
...cret. Înjuri și fluieri pînă reu-
...ește să trezească toți cîinii din
cartier, numai pe Vasilescu nu-l
trezește, fiindcă Vasilescu n-a venit
...easă.

Mai odihnește-te dacă poți!

Sau anonimii care nu știu să
meargă pe stradă. Sînt și d-ăștia
(foto 4). Trecători, care, pînă și
atunci cînd traversează strada, vor
să rămînă cu orice preț anonimi.
Ca în fotografia de mai sus. Dacă
se izbește de tine, tot el sare cu
gura:

— Unde te uiți, tovarășe? Nu
...

Mai sînt și unele cazuri cînd
anonimul se izbește de cîte o mașină ori de cîte un tramvai. Atunci
face chitic. Nu mai zice nimic...

Alții au „slăbiciunea" de a tra-
versa strada numai atunci cînd e
...pasul, și dacă mai oprești ca
milițian atîrnă cu multă candoare
că n-au observat (foto 5).

Continuam să cuget la acest tre-
cător anonim, cînd m-am pomenit
din nou strigat. În fața mea,
ud ciuciulete, ca și cînd atunci ar
fi ieșit de sub duș, omul de pe
stradă.

— Aoleo, da' ce-ai pățit? Cine
te-a udat în halul ăsta?

— Cine? Oameni care n-au nici
o treabă și stau de se joacă la
fîntînile din colțul străzii (foto 6).

Omul de pe stradă își netezi
furios cămașa lipită de piele.

— Spune și dumneata, ce mă
făceam acum, dac-aș fi avut hainele
bune pe mine?!

— Anonimii, deh! — i-am repli-
cat zîmbind.

Anonimii? Ei bine, știi ce să
faci cu cu anonimii ăștia care nu
știu cum să se poarte pe stradă?
I-aș scoate din anonimat. Uite așa!
Le-aș pune număr de circulație și
i-aș obliga să circule prin mijlocul
drumului. Da, da! Cu un loc cu
vehiculele. Acolo. Eventual, le-aș
...onța și claxoane. Atunci să-i

★

Între timp se făcuse ora prînzului
pe bulevardele întesate de trecători,
ici-colo, grupuri de plimbăreți sta-
ționau ciorchine drept în mijlocul
trotuarului (foto 7), stînjenind pe
ceilalți trecători să-i ocolească pe
lîngă troleibuse, ori să-și șteargă
încălțămintea de ziduri. Omul meu
o zbughise să-și usuce hainele. Poate
că se și întorsese între timp. M-am
gîndit la el, în timp ce urmăream
mersul liniștit al celorlalți trecători.
Erau sute, mii de oameni care își
vedeau de drum, se opreau în
stopuri, aruncau biletele de tramvai
în coșurile special amenajate, ocoleau
grijulii peluzele cu flori, într-un
cuvînt se comportau, simțeau și respectau toate aceste lucruri noi, ca pe propria lor avere.

Erau, cum am spus, sute, mii de
asemenea trecători. Și între ei,
poate și vechea mea cunoștință:
omul de pe stradă.

Am închis o clipă ochii și, prin-
tr-un efect al imaginației, am vă-
zut desprinzîndu-se din această
armonie cîteva grupuri. Toți cu
numere de circulație, cu claxon...
Ba, unul dintre ei, dacă nu mă
înșel, avea și becul aprins regle-
mentar deasupra numărului... Mer-
geau la un loc cu vehiculele... se
opreau cuminți în stopuri...

Dar toată această închipuire n-a
durat decît o clipă. Numaidecît
strada și-a reluat înfățișarea dina-
inte. Și într-un colț, rezemat de
coșul de hîrtii, un anonim con-
știința nestingherii semințe și arunca
cojile pe jos... (foto 8).

Ah! Ce păcat că n-am avut cum
să-i iau numărul!...

Silviu GEORGESCU
Fotografii de S. STEINER

4

5

6

8

7

A trecut o mașină pe str. Vicol, unde se află direcția halelor și două mari pavilioane în care sînt cazați bolnavii: „Central" și „Republica".

CEAȚĂ LA BUZIAȘ

Ceață... Iondonează la Buziaș, într-o zi însorită în toiul verii? Vă înșelați! Așa arată doar străzile frumoasei stațiuni balneare din regiunea Timișoara în zilele secetoase de vară...

E destul să se miște un vehicul, ca să se stîrnească o colbărie de nu se vede om cu om... Praful dispare doar după o ploaie... Atunci bolnavii se bucură de aer curat, dar devin... echilibriști în lupta lor cu glodul străzilor...

E drept că de cîțiva ani au început lucrări de pavaje care — menținîndu-se ritmul actual — se vor isprăvi cîndva...

Pînă atunci, miile de bolnavi care vin la cură în această stațiune au o singură dorință privind înfățișarea orașului:

Sfatul popular Buziaș să ia măsuri ca străzile să fie permanent stropite cel puțin cu apă — dacă nu cu o soluție specială care să împiedice ridicarea prafului (chiar pe străzile centrale actualmente pavate).

Modul în care sînt îngrijite stațiunile balneare Lipova, Victoria, Borsec, Vatra Dornei și altele ar putea să constituie un exemplu demn de urmat pentru gospodarii care au în sarcină problemele edilitare ale Buziașului.

Ce părere aveți, tovarășe președinte al Sfatului popular al orașului Buziaș?

CU SARE

UN CAZ GRAV

— schiță umoristică —

— Luați loc, vă rog — se adresă dr. Magnus, psihiatrul, directorului Wedelmann, pe care-l invitase la o consultație informativă, la cererea expresă a comitetului de întreprindere.

Medicul luă un ciocănel și-i lovi pe rînd genunchii, după care scoase un semnificativ „hm". Îi vîrî în ochi un bec și apoi îl puse să se plimbe încoace și încolo cu ochii închiși.

— Vă simțiți bine? — îl întrebă medicul pe director, în timp ce-l scărpina în palmă cu un fel de gheară de os. Și tot el își răspunse, aproape șoptit: „interesant".

Dar Wedelmann nu se simțea de loc bine. Urmărea îngrozit mișcările celebrului psihiatru.

— Îndată ajung la problemă — spuse dr. Magnus și începu să răsfoiască un dosar voluminos, pe a cărui copertă interioară Wedelmann văzu cu uimire propria-i fotografie. Acum cîtva timp v-ați făcut testamentul prin care ați lăsat întreaga avere pisicii care trece strada în filmul „Viață, viață, legată cu ață", cu excepția furculițelor de argint pe care urmează să le moștenească străbunica dv., decedată la 3 aprilie 1892.

Ascultîndu-l pe medic cu gura căscată, Wedelmann se simțea din ce în ce mai copleșit de desperare. Dar psihiatrul își continuă rechizitoriul:

— Acum două săptămîni ați semnat o chitanță prin care recunoșteați că datorați prietenului dv., Herbert Specht, suma de 3 (trei) milioane de dolari, plătibilă după bătălia de la Iena, în schimbul a 8 (opt) saci de ciment simetric găuriți...

Lui Wedelmann începu să-i vîjîie capul. Dar medicul continuă impasibil:

— În autobiografia dv., pe care ați scris-o acum trei zile, susțineți de asemenea cîteva lucruri remarcabile. De pildă pretindeți că, fiind strănepotul unei piersici negre, v-ați altoit pe un arbore de pîine și că v-ați petrecut copilăria într-o brutărie și apoi într-o fabrică de gem, de unde vi se trage negelul de pe umăr precum și aroma dulce a gurii.

Lui Wedelmann i se făcu părul măciucă, în timp ce fiori reci îi străbăteau șira spinării. Calm, doctorul continua să răsfoiască dosarul și să-i servească citate:

— Aici ați compus o descriere a sentimentelor ce v-au încercat cu prilejul plimbării făcute pe Broadway alături de Sf. Bonifaciu și Sophia Loren, în timp ce apostolul Pavel se afla la volanul noului său Wartburg...

În sfîrșit, Wedelmann izbucni:

— Ați înnebunit? Asemenea tîmpenii n-am scris în viața mea. Vreți să mă înnebuniți de-a binelea?

Medicul, imperturbabil, îi înmînă dosarul:

— Vă rog să controlați aceste semnături. Nu vă aparțin?

Uluit, directorul își recunoscu semnătura.

— Așadar, recunoașteți — zise psihiatrul cu asprime. După cîteva clipe de tăcere, adăugă zîmbind cu blîndețe: „Vă sfătuiesc ca pe viitor să citiți în prealabil hîrtiile pe care le semnați ca director..."

Ralph WIENER

(Din „Eulenspiegel")

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

CONSTRUCȚII

ORIZONTAL: 1) Fragment de apartament — Impunător edificiu de artă construit în anii din urmă în Capitala țării noastre. 2) Element necesar la fabricarea betonului — Locuința fiecărnia — În cămară! 3) Ieri teren viran, azi forfotă de constructori și mașini, mîine un nou bloc sau o nouă uzină — Radu Boureanu. 4) Localitate lîngă București, unde s-a construit un canal de aducțiune pentru mărirea debitului de apă necesar Capitalei — Înălțimile blocurilor de locuințe. 5) Ține ușa, fereastra sau... peniță — Adevărată rețea de lemn sau de metal ce acoperă zidurile viitoarelor blocuri. 6) Comparativ — Acesta (reg.) — Rece! 7) Apă în U.R.S.S. — Oraș în Moldova, unde s-a construit o mare fabrică de antibiotice — Organizație comercială locală. 8) Constituie scheletul construcțiilor moderne — Neintonat. 9) Un nou oraș pe harta țării, construit în anii regimului de democrație populară — Alifie — Trage ața după el. 10) Carte! — Oraș în Moldova, unde s-a construit un mare laminor de țevi. 11) Localitate în Moldova unde se construiește hidrocentrala „V. I. Lenin" — Regiune în vestul Europei. 12) Par scurt ce se înfige în pămînt, pentru a servi la trasarea unui plan — Treji (fig.).

VERTICAL: 1) Construcție destinată locuirii — A folosit liftul în jos. 2) Într-un cuvînt, două trei camere, hol, baie și bucătărie. 3) Lipsă la casă! — Ițe — Barbu Rădulescu. 4) Fontă — Metal dur de culoare cenușie-albăstruie. 5) Iacursiune — Mă aflu — Constantin Săvulescu. 6) Asta — Curelușă de mețină. 7) Măsură de suprafață — În anii regimului nostru s-au construit multe de locuit, de cultură etc. (sing.) — Tîrg în Spania. 8) Prinzul lui Grivei — Elena Horia — Ne ivim. 9) Rînd de încăperi situate la nivelul solului — În anii regimului de democrație populară s-au înălțat mai multe asemenea așezări urbane noi, ca Victoria, Dr. P. Groza, Uricani etc. 10) Curtea liliputană a apartamentelor de la etaj — Nerod. 11) Soare la vechii egipteni — Jean Arhip — Cal dobrogean. 12) Între alte măsuri luate pentru dezvoltarea lor este și construirea și reconstruirea unor lăcașe ca Teatrul de Operă și Balet al R.P.R. din București, teatrele de stat din Galați, Constanța, Turda etc. — Complexe de locuințe cu sute și sute de apartamente.

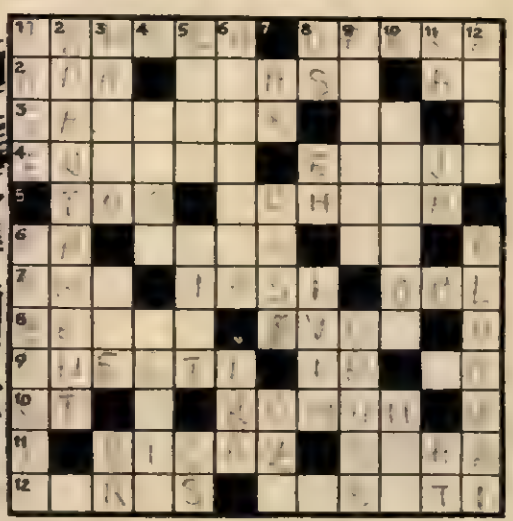

DESPRE CEI MICI PENTRU

Desene de Rik AUERBACH

— Vai, mămicoi Te cari cu atîtea greutăți... Nu puteai să faci două drumuri?...

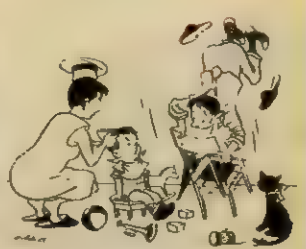

— Uite, scumpule, ce face tăticul pentru tine! Hai și bea lăpticul...

— După ție cade zoo...

ȘI PIPER

Povestiri uigure despre Nastratin

Povestirile populare despre Nastratin, din care publicăm cîteva mai jos, sînt foarte răspîndite în poporul uigur, o minoritate națională din R.P. Chineză. Din aventurile interesante ale lui Nastratin, un personaj imaginar plin de bun simț, desprindem umorul și inteligența ucigătoare, ura lor împotriva asupritorilor feudali de odinioară și setea lor de dreptate. Personajul este de altfel cunoscut din folclorul multor popoare din Asia și din Europa răsăriteană.

Dumnezeu nu doarme

Într-o zi, nevasta lui Nastratin, după ce îi spălă acestuia cămașa, o atîrnă în curte de un par, să se usuce.

Nastratin se întoarse seara acasă atît de obosit, încît trecu prin curte și ajunse în odaia lui fără să arunce măcar o privire în jur. De îndată ce se culcă, adormi. La miezul nopții se deșteptă și ieși în curte. Prin întuneric, cămașa de pe par i se păru a fi un hoț. Se furișă binișor în odaia lui și își luă pușca. Apoi ieși din nou, ochi și trase. Noaptea fiind foarte frig, cămașa era înghețată tun, astfel încît căzu de pe par cu zgomot.

Împușcătura o trezi din somn pe nevasta-sa. Nastratin îi spuse: „A fost un hoț în curte, dar l-am împușcat. N-o să ne mai tulbure. De-te acum de te culcă, iar pe mort o să-l scoatem din curte mîine dimineață".

A doua zi sculîndu-se devreme, Nastratin văzu că-și împușcase propria cămașă. În culmea fericirii, îi zise nevesti-sii:

— Vezi? Dumnezeu nu doarme! Ia gîndește-te: dacă aș fi fost eu în cămașă cînd am tras, n-ai fi fost tu acuma văduvă?

S-a ascuns de hoț

Într-o zi, un hoț se strecură în casa lui Nastratin. Acesta îl văzu și se ascunse într-o ladă.

Hoțul scotoci prin toată casa, fără să găsească nimic vrednic de luat. La urmă, el deschise lada și-l văzu pe Nastratin...

— Aha! — zise el. Ce faci în ladă?

— Mi-a fost rușine că în casa mea nu vei găsi nimic care să-ți poată fi pe plac. De aceea m-am ascuns aici — mărturisi Nastratin.

Ce-a spus bufnița

Odată Nastratin se lăuda cu darurile cu care era înzestrat și spunea că înțelege limba păsărilor.

Regele, auzind aceasta, îl luă cu el la vînătoare. Pe drum, văzură un șoi în rulină; pe el sta o bufniță care țipa. Atunci regele îl întrebă pe Nastratin:

— Ce spune bufnița?

— A spus așa: „Dacă regele își va mai asupri poporul și de acum înainte, regatul lui va fi în curînd o ruină, ca și cuibul meu".

Samarele a doi măgari

Regele Tomur și curteanul lui favorit plecînd la vînătoare, îl luară și pe Nastratin cu ei. Pe drum, lui Tomur și curteanului le fu cald. Ei își scoaseră hainele și le puseră pe spatele lui Nastratin. Cînd Tomur văzu cît de cald îi era acum lui Nastratin, rîse de el, spunîndu-i:

— Tu duci în spate o povară cît samarul unui măgar.

Nastratin răspunse:

— Nu, Măria-Ta, duc în spate o povară cît samarele a doi măgari.

Marea

Nastratin fu întrebat:

— De ce e sărată apa mării?

El răspunse:

— Apa din mare stă întotdeauna pe loc și niciodată nu se scurge în altă parte. Strămoșii noștri s-au temut ca ea să nu capete miros urît și au sărat-o ca să nu se strice.

Moda

În scrin de-un timp încălțămintea
Se-ntreaba: „Ce au papucii,
De merg prin casă ca năucii?"
„Ce? Poți să-ți pui cu dînșii mintea?
Grăi bocancul. Au trăit
Întotdeauna liniștiți,
Doar pe covoare și parchet!...
N-au înfruntat, așa ca noi,
Zăpadă, zloată și noroi!
Dacă ar ști și de necazuri,
Nu ar mai face veșnic nazuri!..."
Pantoful glăsui mai blînd:
„Papucilor, ce-ți fi avînd?
Că de atîta supărare
Și pielea v-a crăpat, îmi pare!"
„Crăpăm de ciudă amîndoi,
Au zis papucii. Sîntem noi
Și reușiți ca tăietură,
Dar nu avem cambraj, alură!
Se poartă azi tocuri înalte
De-am căpăta și noi încalte
Un toc mai suplu, mai subțire,
Ne-am mai veni puțin în fire!"...

După Felix Krivin (din „Krokodil")

SOȚIE GRIJULIE

Desen de E. ARNO

— Nelule dragă, ca să-ți fie mai ușor, ne putem dispensa de perucile tale...

Iulian TUWIM (R.P. Polonă)

AFORISME

Dacă ai apucat un elefant de picior, iar el și-l smucește, nu e cazul să te împotrivești.

Radioul este o invenție formidabilă: e de ajuns o singură mișcare și nu se mai aude nimic.

Nu mă mir atît faptul că astronomii au descoperit altfel planete, cît repeziciunea cu care au aflat denumirile lor.

Diferența dintre o cămilă și un om: o cămilă poate munci o săptămînă întreagă fără să bea nimic, pe cînd unii oameni pot bea o săptămînă întreagă fără să muncească.

Dintr-o scrisoare către un tînăr poet:
„...Am răsfoit volumul de versuri pe care mi l-ai trimis ca să-l citesc. Păcat că nu mi l-ai trimis ca să-l scriu..."

Aruncă un norocos în apă; va ieși cu un pește între dinți.

Spune-i cuiva că pe cer sînt 978.301.246.569.998 de stele și te va crede pe cuvînt. Dar dacă vei scrie pe o ușă „Proaspăt vopsit", aceeași persoană va încerca să se convingă și desigur se va murdări.

Apropo de politicienii burghezi:
Conservatorul e un om îndrăgostit de vechile vechi, Liberalul ține cu orice preț să le înlocuiască cu altele noi.

Egoist este acela care are mai multă grijă de sine decît de mine.

Unei femei: „Ce rău îmi pare că nu v-am cunoscut acum 20 de hilograme..."

ZICALE AFGANE

● Cineva a întrebat-o pe cămilă:
— De ce ai gîtul strîmb?
— Dar unde găsești la mine o linie dreaptă? — răspunse cămila.

● Cel mușcat de șarpe se teme și de o panglică pestriță.

● Măgarea uscată nu e bună nici măcar pentru o șa de măgar.

● Vulpii îi aduce nenoroc propria ei blană.

● Dacă n-ai ajuns la apă, nu-ți scoate sandalele!

● Cu bătaia n-ai să faci din măgar cal.

● Bărbat este acela care nu vorbește, ci făptuiește.

● Omul e mai tare ca piatra și mai gingaș ca floarea.

● Apa care a curs nu se întoarce înapoi.

● Nu-ți fie rușine să întrebi.

CEI MARI

— Ți-am spus de o mie de ori să nu mai umbli cu chibriturile...

— Eu, draga mea, nu pot să suport filmele pentru copii! Am văzut încă un film groaznic cu parașutiști...

— Îmi dați voie să-i dedic lui Gigel? Eu trebuie să-i fac lecțiile...

— E frumos să te joci și mamei să-i spui că ești la școală?
— Nu. Trebuia să-i spun că sînt la ședință...

— Poi! Să știi că mămica a telefonat la birou... Inventează altceva...

Poșta REDACȚIEI

I. GH. CRISTOFAN — BRĂDEȘTI, REG. GALAȚI. Ne bucură faptul că vă preocupă problemele acestea și că doriți să le aprofundați. Iată ceea ce vă sfătuim să citiți, spre a putea găsi răspuns la întrebările ce vă frământă: 1) „Materialism și empiriocriticism" de V. I. Lenin, ed. 1948: cap. I, pag. 33-48; 74-97; cap. II, pag. 101-111; 129-214; cap. III, pag. 156-186, cap. V, pag. 299-309. 2) „Bazele filozofiei marxiste" — Editura pentru Literatură Politică, 1959.

D. P. — VULCANA, REG. PLOEȘTI. Ne pare foarte rău, dar, nefiind specialiști, nu putem da un diagnostic și mai ales un diagnostic după descrierea destul de complicată a unor semne de boală. Aceasta trebuie văzută „pe viu", iar bolnavul trebuie tratat serios. N-are rost să mai facă și alte radiografii, pentru ca, pînă la urmă, să se trezească cu alte cîteva diagnosticuri. Este cazul să consultați un specialist în boli digestive, eventual la o clinică din București.

RAUȘ VALENTIN — BISTRIȚA. Din păcate, nu putem folosi materialul pe care ni l-ați trimis. E foarte slab din punct de vedere jurnalistic.

N. VLADIMIR — BOTOȘANI. După descrierea dv., pare să fie vorba nu de o apendicită, ci de o hernie. Pentru stabilirea diagnosticului și pentru tratament trebuie însă să vă arătați unui medic.

CHIREA D. ION — CONSTANȚA. Critica pe care ați făcut-o cu privire la folosirea termenului „pantă", în povestirea științifico-fantastică „Soldatul cu picior de lemn" este neîntemeiată. Iată ce înseamnă cuvîntul „pantă", după Dicționarul limbii române literare contemporane: „înclinarea unui teren, porțiune de teren cu suprafață înclinată, povîrniș, coastă, pripor". Termenul „rampă", după același dicționar, înseamnă: „platformă (în gări) la nivelul pardoselii vagoanelor — balustradă de lemn, fier" etc. Numai în ultimă instanță are și înțelesul de teren înclinat. Iată dar că fraza „o limuzină neagră urcă panta" este corectă și că nu era de loc indicat să se utilizeze în propoziționea respectivă termenul „rampă" în loc de „pantă", așa cum ați indicat dv.

MARIA L. — RĂDĂUȚI. Colecistita — inflamația vezicii biliare — nu este, așa cum vă temeți dv., o boală nevindecabilă. Există o serie întreagă de medicamente care, asociate cu un anumit regim alimentar, pot constitui un bun tratament. În cazul în care boala a devenit cronică, au apărut calculi (pietre), colecistita poate fi de asemenea tratată prin intervenție chirurgicală. Așadar, nu mai fiți neliniștită; adresați-vă medicului și el o să vă ajute.

B. WAGNER — SIGHIȘOARA. „Risardonic" înseamnă un rîs ironic, răutăcios, batjocoritor. Expresia se trage de la numele insulei Sardinia, în care crește un fel de iarbă care — se credea înainte vreme — mîncată de om, îi provoca acestuia accese de rîs, însoțite de convulsiuni oribile ale feței. Bănuim că ați întîlnit aceste cuvinte într-o carte foarte veche, fiindcă în limba noastră expresia e căzută de mult în desuetudine. În orice caz, după cum vedeți, n-are nici o legătură cu cuvîntul „sardanapalic", care se trage de la numele unui rege legendar al Asiriei, ce ducea o viață destrăbălată.

MARIA GURGUI — PLOEȘTI. Fructul care conține cea mai mare cantitate de vitamina C nu este lămîia, ci acerola. Aceasta crește în regiunile tropicale. Vă sfătuim să nu exagerați cura de vitamina C. Tulburările cardiace pe care ni le semnalați pot fi datorate în ultimă instanță tocmai acestei exagerări. Consultați neapărat un medic cardiolog. În ce privește glanda tiroidă, simptomele funcționării anormale se manifestă, fie printr-o emotivitate exagerată (în caz de exces în funcțiune), fie printr-o stare de apatie și indispoziție (în caz de insuficientă funcțiune).

RACEA TUDOR — MIERCUREA CIUC. În general, unele porțiuni ale corpului transpiră mai mult decît altele la oricare om. Așa că nu prezentați nici un simptom alarmant. Dv. transpirați mai mult în partea superioară a corpului. Nu e însă nici un motiv de alarmare. Pentru ca să vă simțiți bine, e destul să respectați igiena — vreau să spun spălatul cît mai des — și să lăsați corpul să-și elimine toxinele pe unde găsește el cu cale. Îngrijorîndu-vă în acest caz, nu faceți decît să transpirați și mai mult, fiindcă în cazul acesta ați supune la un efort prea mare rinichii și alte organe interne.

SORIN VASILIU — CLUJ. Cuvîntul „Evrica", în sensul pe care l-l atribuiți și astăzi, a fost pronunțat de Arhimede atunci cînd a descoperit că „orice corp cufundat în apă pierde o parte din greutatea sa, egală cu a volumului de apă deplasat". A făcut această descoperire constatînd, în timp ce se afla în apă, că își poate ridica mult mai ușor mîinile și picioarele și că, în mediu lichid, își poate mișca întregul corp cu mai puțin efort. Cum regele Siracuzei, Hieron, îl ceruse să constate dacă o coroană a lui de aur nu conține cumva și argint, introdus prin fraudă de meșterul făurar, și cum trebuia să facă această verificare fără să zgîrie măcar coroana, după descoperirea din apă, Arhimede a început să alerge entuziasmat prin oraș, strigînd: „Evrica! Evrica!" (cu sensul: „Am găsit! Am găsit!"). Într-adevăr, găsise soluția de a determina greutatea specifică a corpurilor, luînd ca unitate apa.

VASILICA OSMAN — CONSTANȚA. Puşkin a murit în mod tragic la 10 februarie 1837, în urma unui duel cu ofițerul francez Dantes, care făcea parte din armata țarului. Cea ce a determinat acest duel au fost intrigile josnice de la curte, care l-au pus în conflict cu ofițerul francez, recunoscut ca cel mai feroce spadasin al vremurilor. Firește că țarul și cei din jurul lui nu puteau privi cu ochi buni activitatea marelui poet umanist și luptător neînfricat împotriva regimului autocrat și despotic, așa că au găsit această modalitate josnică de a scăpa de el. Numai că, în timp ce intrigaților au dispărut în beznă istoriei, opera lui Puşkin a rămas vie în inimile oamenilor progresiști de pretutindeni.

G. SIMION — GIURGIU. Cel mai bogat lexicon biografic consacrat oamenilor de știință și inventatorilor din toată lumea a apărut în editura Institutului de istorie a științelor naturii din U.R.S.S. Lexiconul cuprinde peste 4.500 de articole, din care aproximativ jumătate sînt consacrate oamenilor de știință contemporani. Vă puteți procura acest lexicon adresîndu-vă întreprinderii „Cartimex".

VERONICA STUPARU — IAȘI. Legenda cu Romulus și Remus nu e chiar atît de fantastică, dacă ținem seama că numeroși oameni de știință admit faptul că o lupoaică care și-a pierdut puii poate să alăpteze un copil sugar. Asemenea cazuri au fost întîlnite mai ales în India. Și nu sînt simple legende, ci fapte autentice, confirmate de martori oculari demni de toată încrederea. Greutatea cea mare constă în readaptarea și reeducarea unor asemenea copii, în cazul cînd au fost aduși din nou în mijlocul oamenilor. S-au văzut asemenea sălbatici capturați, care au profitat de primul moment de neatenție spre a se reîntoarce în pădure. Alții au murit din cauza lipsei de spațiu și a unei sălbatice nostalgii după pădure.

Din

Portretul lui Körösi Csoma Sándor, din volumul doctorului Duka Tivadar, medic de trupă, pensionar din armata regală engleză din Bengalia (Editura Academiei de Științe din Budapesta — 1885).

În depresiunile Carpaților Răsăriteni, cam pe la mijlocul drumului dintre munții Vrancei și Baraoltu lui, este situată comuna Chiurus (Kőrös), din Regiunea Autonomă Maghiară.

Cu vreo 63 de meridiane mai la est și cu vreo 20 de paralele mai la sud, nu prea departe de cel mai înalt munte din lume, vîrful Everest (din munții Himalaia), se află o altă așezare omenească: Dargiling.

„Dar ce legătură există între aceste două localități?" — ar putea întreba pe drept cuvînt oricare cititor.

Ei bine, este! Prima localitate este locul de naștere, iar a doua adăpostește mormîntul „marelui peregrin" Körösi Csoma Sándor, sau după cum figurează în scriptele imperiale britanice, Alexander Csoma de Körös, autorul primului

„CE NU ȘTIE JOHNY"

Doi profesori americani, A. Norman și L. Sween, au publicat un articol în ziarul „New-Republic", cu titlul „Ce nu știe Johny". Articolul se ocupă de rezultatele unei anchete întreprinse printre 359 studenți ai Universității din Louisiana, viitori avocați, profesori, jurnaliști, poate chiar și viitori oameni politici.

Ancheta urmărea să stabilească cunoștințele studenților în domeniul istoriei, artei și a vieții publice actuale. Examenul nu a fost prea greu. S-au indicat studenților 20. nume celebre și ei trebuiau să răspundă ce știu despre personalele respective.

Rezultatele au fost dezastruoase. Jumătate din numărul studenților au reușit să dea răspunsuri juste numai cu privire la 4 din cele 20 nume.

Despre numele lui Harding, fostul președinte al Statelor Unite între anii 1921-1923, auziseră numai 42% din studenți, dintre care 5 știau că Harding a fost agent al *serviciului de spionaj*; alții, că este eroul unui roman de aventuri, sau un renumit aviator, ori un cunoscut comunist etc.

Despre Picasso au știut să răspundă numai 22%; ceilalți l-au declarat toreador, președintele Italiei, bandit, dictatorul Portugaliei, atlet, descoperitorul lumii noi etc. Nici Verdi nu a fost mai... norocos: unul dintre studenți a spus despre marele compozitor că este renumit pentru că a ucis o fetiță care mai tîrziu a devenit o sfîntă. Despre Marx jumătate din numărul studenților au dat rezultate corecte, ceilalți însă au afirmat că a fost „țarul care a introdus comunismul în Rusia" sau „conducător comunist rus, care a făcut Revoluția".

Despre Wagner, 42 de studenți au declarat că a fost artist de cinema. Despre Cromwell, că a fost detectiv.

Articolul sus-amintit a făcut mare vîlvă și după cîteva luni același doi profesori au publicat în același ziar un al doilea articol, de data aceasta sub titlul: „Ce trebuie să știe Johny". În acest articol ei arată că nici la celelalte universități situația nu este mai bună, și-și manifestă îngrijorarea lor cu privire la „produsele unei astfel de culturi".

SFATURI PRACTICE

DESPRE CALITĂȚILE

O cititoare a noastră, tovarășa Felicia Smărăndescu, țesătoare din Iași, ne-a solicitat acum cîtăva vreme să scrim la această rubrică și despre calitățile curative ale merelor.

Am întîrziat să îndeplinim dorința cititoarei noastre, cu scopul de a publica acest material în sezonul fructelor de care se interesează.

Merele sînt fructe foarte valoroase pentru sănătatea omului, atît prin vitamine, cît, mai ales, prin sărurile minerale pe care le posedă.

Analiza chimică a unui măr proaspăt a arătat că acest fruct conține fier, sodiu, magneziu, fosfor, arsen, potasiu, sulf și clor, la care se adaugă acid fructic în proporție de 0,65%, tanin, amidon, pectină etc.

Datorită acestui bogat conținut în substanțe minerale și coloidale, mărul prezintă calități curative prețioase. El acționează absorbind toxinele și făcîndu-le să treacă rapid prin intestin. În același timp, el exercită o puternică acțiune antibacteriană și o altă acțiune terapeutică asupra sistemului nervos — în special asupra afecțiunilor inflamatorii ale sistemului nervos central.

Spre a profita de toate substanțele lui binefăcătoare e recomandabil să mîncăm fructul crud (adică nefiert) și pe cît posibil cu coajă cu tot. În coajă se află, printre altele, pectina, care, introdusă în circuitul sanguin, poate acționa ca un adevărat medicament coagulant, în cazuri de hemofilie.

Sucul de mere nu este numai o băutură plăcută; o cură de suc de mere e și unul din cele mai indicate tratamente în combaterea anemiei și asteniei. E un excelent tonic al sistemului nervos și un bun profilactic al intestinului.

Ceaiul de mere este, de asemenea, o băutură calmantă și se folosește mult ca auxiliar în tratamentul reumatismului, a afecțiunilor hepatice și renale, a afecțiuni-

Priviți cu noi!

CEASUL DIN PORȚELAN DE SÈVRES, cu o statuetă care reprezintă un sultan legitimîndu-și o cadînă, a aparținut domnitorului Alexandru Ioan Cuza. Piesa, de o rară frumusețe, se află azi în Muzeul Unirii din Iași.

Fotografia de Radu HORIA

← UN LOC ÎNDRĂGIT de tineretul sportiv timișorean: clubul nautic A.V.S.A.P., așezat într-o poziție pitorească, pe malul Begăi.

Fotografia de R. RODA

Carpați în Himalaia

dicționar și al primei gramatici științifice a limbii tibetane.

Este lesne de închipuit cît a fost de greu drumul străbătut de fiul unor oameni simpli din momentul cînd a legat pe poarta casei părintești, cu o modestă legăturică în mînă, spre a ajunge la colegiul din Aiud, și, de aici, pînă la capătul marelui peregrinaj! El a lăsat însă omenirii drept moștenire cele două lucrări filologice de mare valoare și alte multe lucrări însemnate.

Oare ce l-a determinat pe secuiul Csoma Sándor, în afară de nesecata sa sete de cunoaștere, să întreprindă o asemenea călătorie?

El n-a mai putut îndura umilința la care era supus poporul său sub dominația habsburgică. În desperarea sa, și-a propus să pornească spre Orient într-o cercetarea, pe cale lingvistică, a obîrșiilor, a leagănului poporului maghiar.

Documentele vremii fac cu putință reconstituirea exactă a itinerariului său. Pornind din Ardeal acum 140 de ani, în noiembrie 1819, Körösi Csoma Sándor ajunge la București în aceeași lună. Din capitala Țării Românești își continuă drumul la 1 ianuarie 1820, iar la 3 ianuarie trece Dunărea. Ajunge la Sofia la 11 ianuarie, iar la 16 ianuarie se îmbarcă pe un vas grecesc, la Enos. Urmează la rînd: Alexandria, insula Cipru, Sidon și Beirut. La 13 aprilie Körösi sosește la Alep; la 22 iulie al aceluiași an îl întîlnim la Bagdad și la 14 octombrie la Teheran. La 18 noiembrie 1821, Körösi ajunge la Buhara, iar la 6 ianuarie 1822, la Cabul. Itinerarul continuă apoi prin Lahore, Srinaggar (Caşmir), Leh, Zanskar și tot mai departe... Străbate drumurile prăfuite ale Asiei, mergînd pe jos sau ataşîndu-se, din cînd în cînd, vreunei caravane.

Stăpînind greutățile drumeției, el își sporește necontenit bagajul de cunoștințe lingvistice în tovărășia unui învățat lama din Zangskar, pe nume Bande Sanga-Rygas Phun-Tshonga. Împreună cu acesta, se retrage într-o mănăstire și elaborează dicționarul tibetano-englezesc și gramatica limbii tibetane.

Pe lîngă aceste lucrări de o valoare incontestabilă, moștenirea lui Körösi Csoma Sándor mai cuprinde: fragmente literare tibetane; fragmente din învățăturile morale și religioase ale lui Budha; date cu privire la viața și moartea lui Budha; note despre originea sistemelor religioase Kala Chakra și Adi Budha; descrierea Tibetului; o lucrare medicală tibetană; conținutul unui pașaport tibetan; o culegere lexicală comparativă în limbile sanscrită, hindu și ungară etc.

O moștenire ce denotă larga erudiție a călătorului pornit de pe meleagurile noastre.

IZSÁK Ştefan

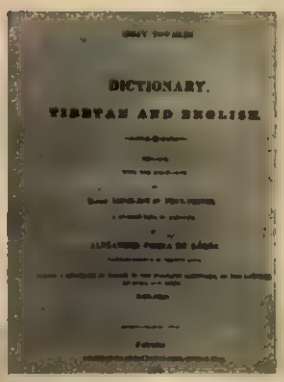

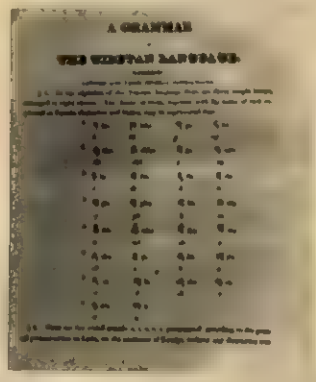

Facsimilele dicționarului și gramaticii limbii tibetane întocmite de Körösi Csoma Sándor.

CURATIVE ALE MERELOR

lor cardiace și eczemelor. (Se prepară din coji de mere uscate, așa că ne putem folosi de ele în tot timpul anului).

Merele rase (printr-o răzătoare de sticlă, nu de metal) sînt recomandabile în cazuri de catar gastro-intestinal și dizenterie și chiar în cazuri de paratifos.

Un măr mîncat înainte de culcare combate insomnia. Un măr dat copilului la școală ca să-l mănînce în timpul primei recreații îl va hrăni sistemul nervos și-i va feri într-o bună măsură de boli contagioase.

JOSIANA

ANTILOPA LILIPUTANĂ

Actorul și regizorul neorealist italian Vittorio de Sica e un mare amator de animale exotice rare. El posedă, printre altele, în mica lui „Grădină zoologică", o antilopă liliputană dintr-o specie foarte rar întîlnită în Africa. O antilopă care nu e mai mare ca un porumbel și pe care o poți ține în palmă, ca pe un bibelou.

Curios e că această specie de antilope pitice au fost descoperite într-o regiune populată de pigmei.

Nici că se putea, desigur, un antur aj mai potrivit pentru dimensiunile ei.

La întrebările cititorilor

DE LA LAIKA LA OMUL CĂLĂTOR ÎN COSMOS

Prin materialul de mai jos, răspundem tovarășului Petruț Grigore din Satu Mare, care vrea să știe ce concluzii au fost trase din trimiterea unor animale în spațiul cosmic și dacă aceste concluzii vor fi într-adevăr folositoare omului:

Așa cum în laboratoarele medicale e nevoie de cobai pentru experimentarea diferitelor produse noi înainte de a fi administrate în clinici, și în studierea zborurilor în spațiul cosmic sînt necesare mai întîi experiențe cu animale cît mai apropiate de structura fiziologică a omului. Animalele cu asemenea caracteristici fiziologice fiind, printre altele, cîinii, iepurii și maimuțele, am văzut cum cel de-al doilea sputnik sovietic a luat-o ca pasageră pe Laika, iar racheta americană Jupiter a purtat pînă la o oarecare înălțime maimuțele Baker și Able — prima din familia sanguină a maimuțelor pitice, iar a doua din specia rhesus, ceva mai mare.

Cercetătorii sovietici făcuseră cu mult înainte experiențe cu cîini trimiși prin fusee și reveniți pe pămînt, așa cum au revenit cele două maimuțe ale americanilor, dar studiile se cereau împinse mai departe: trebuia să se constate ce se întîmplă cu animalul în timpul unui zbor mai lung. Și Laika a zburat timp de opt zile cu viteza de 30.000 km pe oră, arătînd prin semnalele transmise că rezistă accelerației impuse de punerea satelitului pe orbită și tuturor efectelor ulterioare ale zborului în spațiul cosmic.

Laika n-a mai revenit pe pămînt, dar aparatele instalate în cabina ei de zbor au transmis toate informațiile necesare cercetătorilor. Efectele radiațiilor cosmice asupra vietăților terestre trimise la mari înălțimi au fost studiate de sovietici încă de acum cîțiva ani pe primii cîini îmbarcați pe rachete și readuși apoi pe pămînt și ele continuă a constitui obiectul de studiu al acestora. La 2 iulie a.c. alți doi cîini și un iepure de casă au fost ridicați la mare altitudine și readuși apoi pe pămînt. Unul dintre acești cîini, Otvajnaia, a fost lansat cu racheta pentru a treia oară. Or, ridicarea în repetate rînduri a aceloraşi animale a permis să se obțină date prețioase cu privire la adaptarea animalelor la zborurile cu rachete.

S-a mers chiar mai departe cu experiențele, trimițîndu-se în spațiul cosmic ouă fecundate și constatîndu-se că ele continuă să se dezvolte în timpul zborului, cu toate vibrațiile puternice și radiațiile la care au fost expuse, ceea ce înseamnă că, în condițiile cosmice, viața celulară nu e împiedecată în evoluția ei.

Toate aceste studii bazate pe comportarea animalelor și a celulelor în aceste condiții vor servi la pregătirea omului pentru călătoria de mîine către alte planete. Din datele culese a și luat naștere în Uniunea Sovietică o nouă ramură a științei medicale, numită „cosmobiologie", care și-a asumat sarcina de a stabili legile vieții în cosmos, preconizînd măsurile de precauție și antrenamentele necesare pentru viitorii oameni astronauți.

Acești oameni au și început să se antreneze. Ei se află printre noi — printre noi cei care trăim acest început de măreață epocă a cuceririlor științifice.

MAIMUȚA GOSPODINĂ...

Fotoreportaj de Chris WARE

Unii oameni cresc copii, iar alții cresc cîini sau pisici. Fiecare cu gustul său. (Gust care diferă după starea socială: celor ce huzuresc în bogăție le plac mult animalele... — N.R.) Domnișoara Molly Badham din Hinis (Anglia) preferă cimpanzeii. Acum șapte ani ea a adoptat o maimuțică nou-născută, pirpirie și fioroasă, pe care a botezat-o Michelle.

Astăzi, Michelle este o... cimpanzoaică (dacă o putem numi astfel) de toată frumusețea. Să nu credeți însă că Michelle este o maimuță ca toate maimuțele. Ea este o reputată actriță de teatru, film și televiziune, fiind mult apreciată de publicul englez. Dar, deși și-ar putea permite să fie îngîmfată, tirană și capricioasă ca orice vedetă, Michelle este, dimpotrivă, o persoană încîntătoare și modestă, liniștită și serioasă, dovedind cu prisosință că nu-i lipsesc cei șapte ani de acasă. Ea nu-și petrece timpul liber hoinărind, căţărîndu-se prin copaci sau făcînd vizite pe la colegii ei de teatru și film, ci preferă să stea acasă, îndeletnicindu-se cu gospodăria.

Michelle a dobîndit o înaltă calificare în treburile casnice: spală geamurile, mătură și freacă duşumelele, șterge praful de pe mobile și pregătește mîncarea cu o conștiinciozitate care nu satisface și pe cea mai exigentă gospodină. După ce isprăvește treburile casei, Michelle iese în grădină, unde plivește florile, smulge buruienile și coseşte iarba, folosind mijloace mecanizate.

Deși unii ar putea afirma că Michelle nu face altceva decît să-și... maimuțărească stăpîna, totuși ea rămîne o maimuță model, o gospodină demnă de invidiat multor soți, precum reiese de altfel și din fotografiile alăturate.

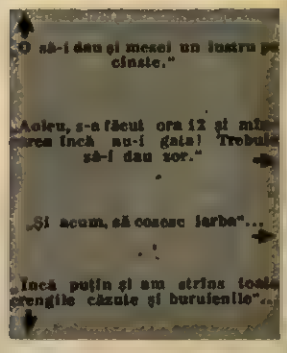

Miss Molly a venit acasă și a găsit toate treburile gospodăriei terminate. Deci Michelle merită cu prisosință să fie alintată...

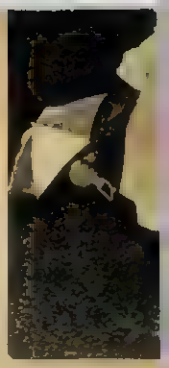

Dis-de-dimineață, Michelle pornește la piață după cumpărături. Pentru că timpul ploios, ea s-a înarmat cu o umbrelă.

Reîntoarsă acasă, Michelle se apucă treabă. „Mai întîi spălăm geamurile care le-a pătat a ploaia

rufăroscala bucătăriei va fi curățată lui

Moda

IDEI PENTRU TOAMNĂ

① Rochie din două piese, confecționată din jerse sau stofă moale. La aceasta fustă puteți îmbrăca o altă bluză, iar cămașa se poate purta dimineața cu bluzon și chiar la o altă fustă (2).

③ Tot din jerse sau stofă, eventual și din poplin, vă recomandăm această bluză cu o rezolvare practică a mânecilor.

④ Din nylon sau alt material vaporos, această bluză elegantă.

Multe accesorii, cu gust potrivit, dau o notă modernă și cochetă toaletei feminine.

Astfel, dacă vechiului dv. balonaș îi veți adăuga o gingă de linie nouă, îl veți purta cu plăcere.

Un rest de material tricotat, ca, de exemplu, un pulover vechi de lână, va fi un material excelent pentru confecționarea unui boreo și a unui fular.

Pentru seară prindem de o panglicuță de catifea neagră o broșă, un clips de strass și iată o podoabă pentru păr.

Un curdon lat de piele cu o cataramă frumoasă din metal, ca sau material plastic va completa în mod fericit ținuta dv., subliniind în același timp talia.

Pușcile care se vor purta în toamnă aceasta sînt practice, închițoare, iar pantofii au o linie elegantă.

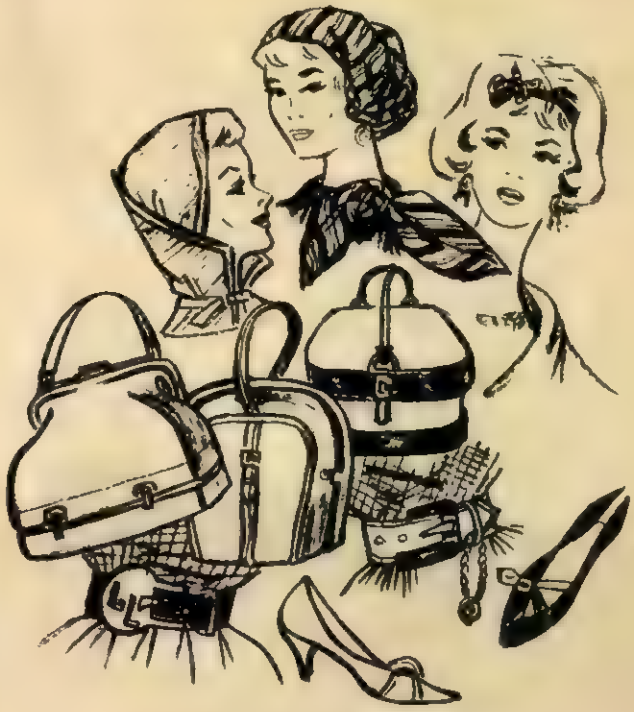

ÎN SEZONUL TAIOARELOR

① Pentru zilele răcoroase, un taior sport.

② Adăugînd un guler detașabil de blană, schimbăm cu totul aspectul taiorului nostru.

③ Remarcați nouă linie a acestui taior, a cărui lărgime este reținută în față cu o clapă detașabilă.

④ Un ansamblu tineresc pentru fetițele noastre care... au crescut.

HARICLEA DARCLÉE PE ECRAN

Darclée. Ce vă spune acest nume?

Pentru cei mai în vîrstă, Darclée se confundă cu tinerețea, cu poezia și arta. Generațiile noi o cunosc pe Darclée numai din istoria muzicii: o voce de aur care, în ciuda gloriei și a averilor oferite peste hotare, n-a avut alt ideal decît să cînte pe scena Operei românești. Aceasta a fost Darclée. Aceasta este eroina viitorului film artistic românesc „Darclée": o cîntăreață genială, o artistă excelentă, o femeie de o frumusețe rară.

Cercetînd viața Hariclei Darclée, scenariștii C. Cîrjan și I. Hristea s-au aflat în fața unui material faptic neobișnuit de bogat și interesant. Pe baza acestuia, ei au realizat un scenariu de calitate, care promite un film ce se distanțează net de formula biografiei siropoase, gen faciul „Melba". Viața unei neuitate slujitoare a muzicii, a unui om îndrăgostit mai presus de orice de arta sa și de țara în care s-a născut, a fost înțeleasă printr-o optică realistă, serioasă, plină de respect pentru artistă.

Pentru că oficialitățile burghezo-moșierești nu doreau un teatru liric românesc, Hariclea a fost silită să ia drumul străinătății. Marele muzician și patriot român Gheorghe Ștefănescu i-a spus la plecare: „Dumneata ai un mare talent. Un talent românesc. Să nu uiți niciodată asta". Și Darclée n-a uitat: toate turneele ei, toate succesele n-au fost decît o vibrantă pledoarie pentru afirmarea artei românești.

Gounod a ales-o la Paris în rolul Julietei, preferind-o Melbei și Adelinei Patti; Opera imperială rusească, în ciuda regulilor impuse de etichetă, nu și-a precupețit entuziasmul pentru Antonida creată de Darclée în „Ivan Susanin"; Verdi, celebrul Verdi, a ales-o ca solistă pentru oratoriul „Stabat mater", cîntat în 1892, cu prilejul centenarului Rossini; Leoncavallo a urmat-o la București unde a dirijat „Aida" și „Paiațe"; la „Scala" din Milano, numele ei este gravat pe unul din stîlpii principali ai operei, vecin cu cel al Adelinei Patti; orașele Buenos Aires și Rio de Janeiro au aclamat-o; Mascagni i-a fost prieten, Puccini a scris special pentru ea — caz destul de rar în istoria muzicii — „Visi d'arte, visi d'amore"; zece premiere mondiale își unesc numele cu cel al Hariclei!

Filmul care o va evoca pe celebra cîntăreață nu se va limita la povestea carierei sale, ci va reconstitui o întreagă epocă muzicală, epoca în care eșitorii operei lirice românești dădeau o bătălie înverșunată împotriva indiferenței și lipsei de patriotism a guvernelor trecute.

Să privești cu ochii lui 1960 evenimente petrecute în urmă cu optzeci de ani, să reînvii o epocă, să cobori de pe soclul monumentului oameni sfărîmați ai vremii, să faci ca interpreții lor de astăzi să le semene fizic și psihic, să parcurgi în muzică și în imagini toate itinerarele artistice ale lui Darclée și s-o aduci aproape de inima spectatorului pe această artistă minunată — iată o sarcină cu adevărat grea și plină de răspunderi pentru realizatorii filmului.

Sînt doar cîteva dintre problemele ce se pun echipei de cineaști care-l are conducător pe tînărul regizor Mihai Iacob. Dar lucrul a început. Și sperăm că va fi încununat de succes.

Cine o întruchipează pe Darclée?

La ora cînd încheiem aceste rînduri, hotărîrea încă nu e luată. Probele se desfășoară, competiția e deschisă!

M. MARINESCU-SANDU

Imagine din Expoziția bienală de artă populară.

PRIN EXPOZIȚIILE CAPITALEI

În spațioasele săli de la Dalles — devenite centrul șantierului unei viitoare clădiri de mari proporții — am întîlnit nu numai rodul îndemînaticelor mîini răspîndite prin patru colțuri de țară, dar i-am întîlnit și pe cîțiva dintre înșiși creatorii obiectelor de artă populară expuse. Sînt artiști care îmbogățesc zilnic tezaurul folclorului nostru, ca: olarul Ștefan Orzaru de la Hurez, curelarul Nicolae Vasiu din Sălaște, bătrîna țesătoare Silvia Ciucure din Ohaba-Forgaci a Lugojului, care au venit la București să-și arate măiestria în sălile expoziției. Piesele expuse — cîteva mii la număr — devin astfel pentru fiecare vizitator ceea ce reprezintă ele de fapt: elemente adînc legate de viața satului, reflectînd implicit și transformările revoluționare din ultimii ani.

Expoziția bienală de artă populară tinde să devină o tradiție. Precedată de cele două expoziții din 1954 și 1956, actuala bienală a reunit munca a 110.000 creatori populari și a fost pregătită de 116 expoziții raionale și 18 regionale. Ea reprezintă o ilustrare cuprinzătoare a tot ceea ce creatorii au realizat mai frumos în decursul celor trei ani scurși de la ultima expoziție. Bogăția de forme și culori, fantezia îmbinată cu tradiția fiecărei regiuni vorbesc limpede vizitatorilor despre remarcabila creație artistică a poporului nostru, pusă în valoare abia în anii regimului democrat-popular.

★

Galeriile Fondului Plastic din bulevardul Magheru găzduiesc Expoziția pictorilor scenografi din R.P.R. Sînt reunite în săli și lucrările unor pictori care au slujit scena ani și ani de zile, ca regretații Ion Sava și Teodor Kiriakof-Bunceanu sau e. Al. Brădășanu și Traian Corneșcu, alături de tineri ca Ion Iuser, Dan Nemțeanu sau Elena Șimirad-Munteanu. Bijuteriile scenografice ale teatrului nostru nou sînt prezente prin decorurile artistului emerit Jules Perahim la „Baia" și „Tragedia optimistă", prin cele ale lui Liviu Ciulei la „Anii negri", și multe altele. Sînt de remarcat căutările inovatoare și tendința spre rezolvări puțin costisitoare, dar de înaltă ținută artistică. Realismul socialist în teatrul românesc capătă, prin această expoziție, o nouă afirmare.

★

Tot la Galeriile din bulevardul Magheru, într-o sală alăturată, recent inaugurată, bucureșteanul poate vizita o interesantă expoziție de ceramică. Piesele expuse sînt produsele combinatului Fondului Plastic, executate după modele ale artiștilor Germaine Vasilescu și Maria Lăzărescu. Publicul poate vedea — și chiar cumpăra — aici, frumoase vase de forme originale, de o execuție ireproșabilă, create în spiritul artei populare. Ni se pare că această valoroasă inițiativă — concretizată într-o expoziție de mici proporții — ar trebui extinsă pînă la producția în serie, pentru a face și mai accesibile creațiile din acest domeniu.

Radu RUPEA

LA TG. MUREȘ

Teatrul secuiesc de stat din Tg. Mureș a prezentat recent premiera piesei „Arcul de triumf" de Aurel Baranga într-o distribuție ce a reunit pe cîțiva dintre cei mai buni actori ai colectivului. Iată-i în prima fotografie (stînga) pe Kovács György, artist al poporului, și Mende Gaby, iar în a doua (dreapta) pe Jantos Béla, Mende Gaby, Gömöri Emma și Borovszky Oszkar, dînd viață eroilor lui Baranga.

→

Ansamblul secuiesc de stat a prezentat premiera dansului tematic „Eliberarea", a cărui coregrafie a fost semnată de Lőrinczy Lajos, iar muzica de compozitorul Kozma Mátyás. În clișeu: o scenă din spectacol.

Fotografii de MARX Iozsef

În Parcul central de cultură și odihnă din Moscova s-a deschis la 4 septembrie, Expoziția industrială a R.P. Polone. După festivitatea deschiderii expoziției, N. S. Hrușciov și alți conducători ai Partidului Comunist și ai guvernului sovietic și membrii delegației guvernamentale a R. P. Polone, în frunte cu Iozef Cyrankiewicz, au vizitat expoziția.

Oamenii muncii din R.P. Chineză aprobă cu căldură hotărîrea celei de a 8-a plenare a C.C. al P.C. Chinez. În fotografie: aspect de la mitingul muncitorilor și funcționarilor fabricii de lămpi electronice din Pekin.

Cu prilejul împlinirii a 20 de ani de la izbucnirea celui de-al doilea război mondial și de la atacul hitlerist împotriva Poloniei, la Varșovia a avut loc un mare miting, la care a luat cuvîntul J. Cyrankiewicz, președintele Consiliului de Miniștri al R. P. Polone.

La recentul congres de la Londra al Federației Internaționale de Astronautică, academicianul Leonid Sedov a fost ales președintele federației. În fotografie: un grup de membri ai delegației U.R.S.S. la congres, în frunte cu renumitul savant sovietic Leonid Sedov (în mijloc).

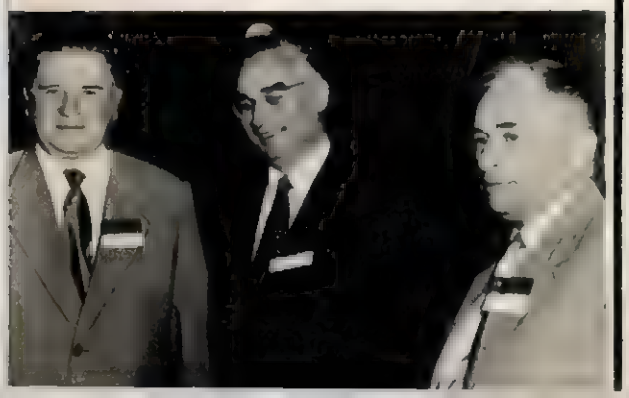

În cinstea aniversării a 500 de ani de la înființarea orașului București, muncitorii a numeroase întreprinderi din Capitală au pregătit o serie întreagă de produse consemnînd evenimentul. Iată cîteva dintre ele:

E.S.P.L.A. a pregătit plicuri cu cîte 10 ilustrații, imagini din Capitală.

Dragoș VICOL

BUCUREȘTI

I. Arcurile morții

Pumni ridicați sub cer de plumb
cutremurătoare paradă:
orașul în zdrențe trece pe străzi,
de-atîția ani în zdrențe trece pe străzi
și pașii i-s de sînge pe piatră, pe zăpadă!

În cale-i baionetele, crunt zid
cu sclipiri ucigătoare,
ridică lanțuri grele-n ascuțișuri,
cumplite arcuri ale morții-n ascuțișuri —
și-orașul trece pe sub ele și nu moare!

Pumni ridicați sub cer de plumb...
Răscolitoare paradă:
orașul în zdrențe trece pe străzi,
cu o inimă uriașă pe steag trece pe străzi,
s-o vadă lumea-ntreagă, toți s-o vadă!

Și lanțuri nu-s să-l poată-niănțui,
și să-i reziste, nu e baricadă!

II. Arcuri de triumf

Arcuri de triumf,
nenumărate arcuri de triumf!
La fiecare pas, pe orice stradă
se dezvelesc înalte dintre schele
și-orașul se ridică, să le vadă
cum cresc și se învoaltă sub drapele!

Sînt arcurile de triumf visate
— orașu-n ele inima-și revarsă —
și cresc în mahalalele uitate,
și peste gropi cu pir și iarbă arsă!
Și cresc oriunde să-și sclipească-n soare
ferestrele întoarse către viață:
un bulevard, un bloc, un tei, o floare...
Cîte-un triumf în orice dimineață!

Sfărmate-n colb zac lanțuri, baionete!
Orașul trece liber peste ele
ca-un codru nesfîrșit de salopete,
pornit să-nalțe alte mii de schele!

Și-n clipa asta parcă văd în zare
cum alte arcuri cresc, nenumărate,
și-orașul socialist mereu înfloare
a nemuririi inimă în toate!

O, arcuri de triumf nenumărate!...

Țesături imprimate cu motive naționale la „Flamura Roșie".

Cîteva noi și... gustoase sortimente ale industriei de produse zaharoase.

Baticuri de mătase, bogat colorate, executate la fabrica „Mătasea Populară".

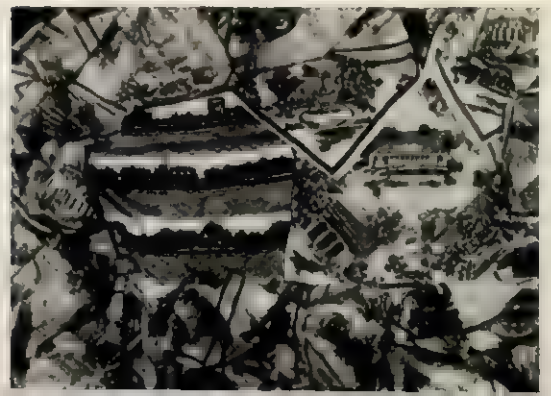

Noi ambalaje pentru sticle de vin.

ÎN JURUL GLOBULUI

ATENȚIUNE, FOTOGRAFI! O nouă lampă electronică, pe bază de semiconductori, care cîntărește numai 700 gr. a fost realizată la uzina „Norma" din Tallin (R.S.S. Estonă). Cu noua lampă, se pot face într-un minut 6-12 luminări, iar unghiul fasciculului luminos al lămpii poate fi adaptat, cu ajutorul unui dispozitiv special, unghiului cîmpului vizual al obiectivului.

CÎTEVA ZECI DE DACTILOGRAFE s-au întrecut recent în cadrul unui concurs la Katowice (Republica Populară Polonă). Concursul a avut drept probă principală dactilografierea rapidă a unor texte dificile de descifrat. Cîștigătoarea concursului a fost dactilografa Helena Ochman (dreapta), de la Sfatul popular voievodal din Katowice.

LARGILE ALEI ALE MINUNATULUI PARC MORANBON sînt locul preferat de plimbare și de odihnă al tinerilor și vîrstnicilor locuitori ai Phenianului, capitala Republicii Populare Democrate Coreene.

LA USCĂTORIA DE CIUPERCI a fabricii de produse alimentare „LAS" din Brusy (R.P. Polonă), una dintre cele mai mari uscătorii de acest fel din Europa, se prepară ciuperci uscate și conserve care sînt mult căutate în Franța, Suedia, Italia, Elveția etc.

RADIO-RECEPTOARELE ȘI... CRIMINALITATEA. Pentru combaterea crimelor din ce în ce mai numeroase în Japonia, polițiștii din Tokio au fost înzestrați de curînd cu cîte un radio-receptor minuscul prin care li se transmit cu rapiditate, „de la fața locului", amănunte asupra crimelor comise. Ne îndoim de eficacitatea unor asemenea „inovații", atît timp cît persistă cauza ce generează criminalitatea: modul de viață capitalist.

BRODERIA este o artă tradițională în provincia Hunan (R.P. Chineză). Iată un grup de tinere fete din comuna populară Cianșa lăudîndu-și măiestria broderiei.

PENTRU CĂ AU SPUS ADEVĂRUL. Trei studenți vest-berlinezi au asistat la Dresda (R.D.G.) la procesul intentat unui grup de studenți care puneau la cale acte de teroare. Reîntorși în Berlinul de vest, ei au relatat cinstit despre acest proces, în cadrul unei conferințe de presă (sus). Urmarea e lesne de ghicit: pentru a fi reduși la tăcere, împotriva lor a început o mare campanie de calomnii, fiind acuzați de „trădare" și calificați drept „agenți ai bolșevismului".

Se plătește scump adevărul în Germania lui Adenauer!...

CERCEI-PENDULĂ! Un ziar din Occident publică mai multe fotografii ale noilor modele de cercei lansate de bijutierii britanici, printre care și aceștii cercei-pendulă. Ziarul cere cititoarelor să determine cărui caracter feminin i-ar corespunde fiecare model. Ne-am lua și noi îngăduința să răspundem că asemenea „podoabe" corespund unui singur caracter: acel al femeii care huzurește și n-are altceva de făcut decît să se împopoțonească la urechi cu... pendule.

CU AJUTORUL ȘTIINȚEI

UN NOU MATERIAL PENTRU DISCURILE MICROSILLON

La Institutul de materiale plastice din Varșovia s-a pus la punct un nou produs, numit H. D. 4. Acesta este noul material plastic descoperit de inginerul Marian Heiman și destinat — în primul rînd — fabricării discurilor de patefon microsillon.

Noua masă plastică este, după cum ni se anunță, din punctul de vedere al durității și al acusticii, mult superioară produselor cunoscute pînă acum.

Ținînd seamă de calitățile excepționale ale acestui material, colectivul inginerului Heiman a conceput și un nou procedeu de imprimare a discurilor, care e menit să mărească simțitor volumul înregistrărilor, în comparație cu cele realizate pînă azi prin metoda microsillonului, precum și un nou sistem de fabricare a benzilor de magnetofon.

Noul material H.D. 4 și-a trecut cu succes probele de laborator și a intrat recent în producție industrială.

O MAȘINĂ PENTRU PRINS ȘERPI ȘI PEȘTI VII

Muzeul și Grădina zoologică din Budapesta aveau nevoie să-și îmbogățească sectorul reptilelor. Cum însă exemplarele cele mai rare și mai interesante de reptile se prind greu din cauza pericolului pe care-l prezintă pentru om, un colectiv de electrotehnicieni a venit în ajutorul muzeului, oferindu-i o mașină electrică special construită, care, pusă în funcțiune, amețește șerpii și peștii pe o rază de cîțiva metri în jurul celui care o mînuiește. Mașina este de volum foarte redus și poate fi purtată în buzunar, fără a avea vreun efect asupra omului.

Înzestrați cu o astfel de mașină, mai mulți specialiști ai muzeului vor pleca într-o expediție științifică în Brazilia, unde, pe valea Amazonului, vor putea captura exemplare rare de șerpi și pești.

Tehnicienii unguri lucrează acum la o mașină asemănătoare pentru prinderea crocodililor și a altor animale din zonele tropicale.

POMUL-GRĂDINĂ

În grădina lui Fedor Zorin din Kuban crește un pom care stîrnește uimirea tuturor celor ce-l privesc. E un pom compus din zece tulpini diferite, care se unesc apoi, formînd un singur trunchi și o coroană alcătuită din mai multe feluri de frunze. Pe această coroană cresc nu mai puțin de 20 de soiuri de culturi citrice.

Fedor Zorin a reușit o adevărată capodoperă de „chirurgie" vegetală în domeniul selecției, lăsîndu-i uimiți pînă și pe cei mai versați botaniști. Trunchiul pomului său, format la început din zece tulpini diferite, se unifică la o oarecare înălțime, ca apoi fiecare să-și aibă coroana caracteristică altoiului pe care-l poartă. Într-o parte, se pot vedea frunze ce rămîn veșnic verzi; în altă parte frunze ce se îngălbenesc și cad o dată cu venirea timpului friguros. Forma și culoarea frunzelor diferă de asemenea de la o cracă la alta, așa cum diferă și fructele: aici lămîi, aici portocale, aici mandarine etc.

Celor care se pricep, Zorin le explică amănunțit felul în care a fost obținut pomul-grădină, prin metoda altoirii longitudinale, și cum acest pom îi oferă posibilitatea de a aplica concomitent și metoda vegetativă, și metoda sexuată de hibridare. Polenizînd floarea unei citrice cu polenul altei flori, cu ajutorul altoirii, el poate transplanta fructul de pe ramura-mamă pe ramura unui al treilea soi și de aici mai departe. Posibilitatea variațiilor este nelimitată, arătînd astfel încă o dată cum mintea ageră a oamenilor de știință reușește să supună natura.

REDACȚIA: București, Piața Scînteii. Căsuța Poștală 3507 of. 33. Tel. 17.60.10. int. 1744.
ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.
PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU.
Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

SPORT

Jocurile mondiale universitare, desfășurate timp de 11 zile la Torino, au luat sfîrșit duminică seara. La „startul" întrecerilor s-au aliniat sportivi din 50 de țări care de-a lungul celor 11 zile au luptat pentru a obține rezultate cît mai valoroase. Și la aceste întreceri sportivii sovietici și cei din democrațiile populare au obținut frumoase succese, confirmînd astfel buna lor pregătire. În fotografii: cîțiva dintre atleții sovietici, înaintea începerii concursurilor, în strînsă cunoscutul decationist Vasili Kuznețov (foto 1); Iolanda Balaș, cîștigătoarea probei de înălțime femei (foto 2); Cornel Porumb, cîștigătorul probei de înălțime bărbați (foto 3); primele trei clasate în proba de înot 100 m-liber. Pe locul 1, reprezentanta Uniunii Sovietice, Valentina Posneak (foto 4).

Fază din meciul de handbal feminin dintre echipele Știința București — Steaua Roșie-Sibiu

În Parcul Copilului se desfășoară o interesantă competiție de rugbi rezervată juniorilor. Iată un aspect din meciul Celatex București — C. F. R. Grivița Roșie.

Lacul Floreasca a găzduit duminică dimineața un concurs staționar de pescuit (foto 5) care s-a bucurat de un numeros public spectator (foto 6).

...teptat cu viu interes de iubitorii sportului cu balonul ro..nd, cupiajul de duminica trecută de pe Stadionul 23 August ...decepționat publicul spectator. În afara nivelului scăzut de ..., cupiajul a produs spectatorilor o impresie penibilă da...ită comportării jucătorilor pe teren, relațiilor cu parte...rii de joc, cu arbitrii. Fotografia noastră redă un aspect din meciul dintre echipele Rapid-Progresul

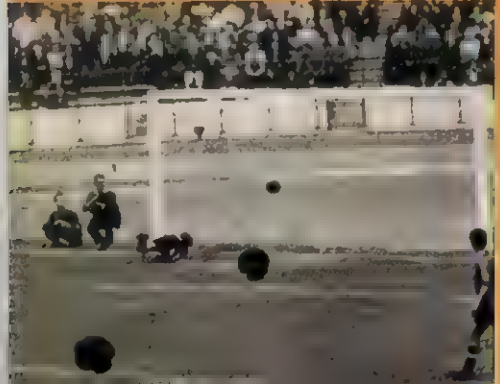

VOUĂ,
DE CERURI CUCERITORI,
SLAVĂ ŞI GLORIE
DE O MIE DE ORI!
AŞTERNE-TE LUNĂ
DE-ACUM PE PETRECERI!
SCUMPI OASPEŢI
AI ASTĂZI:
CIOCANE ŞI SECERI.
NU-S VISE ACESTEA
ŞI NU SÎNT MINUNI:
E FAPTA DE GENIU
A MARII-UNIUNI!

George CIUDAN

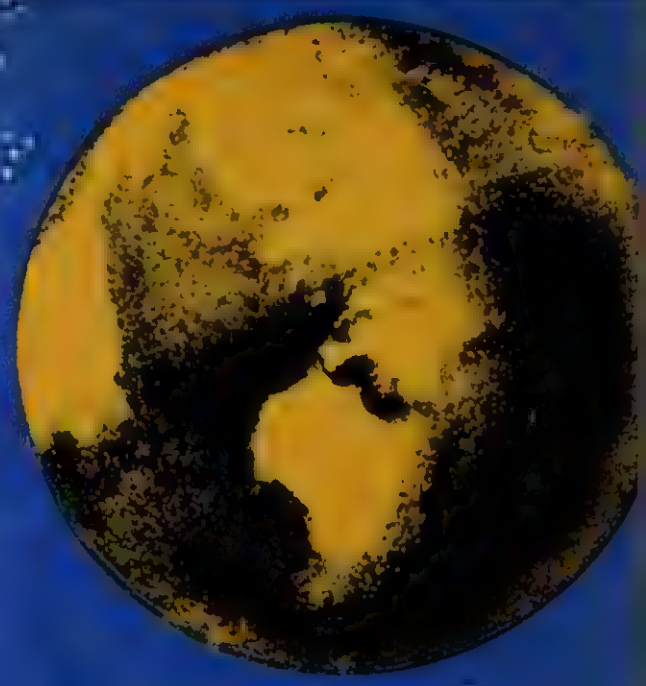

Proletari din toate ţările, uniţi-vă!

FLACĂRA

Nr. 38 (226) — 19 septembrie 1959

PENTRU CA PACEA SĂ BIRUIE!

Marți 15 septembrie s-a petrecut un eveniment așteptat cu uriaș interes în întreaga lume: N. S. Hrușciov, președintele Consiliului de Miniștri al Uniunii Sovietice a sosit în S.U.A.

Toate ziarele, toate posturile de radio din lume au consacrat — pe măsură ce s-a apropiat ziua aceasta — un spațiu din ce în ce mai mare întîlnirii Hrușciov-Eisenhower. Nici nu se putea altfel: nici un ziar nu vrea să-și piardă cititorii, nici un post de radio nu vrea să se vadă izolat de ascultătorii săi; iar pe toate meridianele pămîntului, cititorii și auditorii, oamenii simpli ai zilelor noastre, sorb cu nesaț — ca pe un val de aer proaspăt — știrile despre întîlnirea celor doi oameni de stat...

Satisfacția a sute și sute de milioane de oameni e lesne de înțeles. Oamenii, care s-au săturat de încordarea „războiului rece", văd în întîlnirea Hrușciov-Eisenhower o posibilitate concretă de a topi gheața în lume...

Septembrie e luna în care pretutindeni în lume oamenii culeg fructele; și, iată: în clipa cînd primul ministru sovietic a pus piciorul pe pămîntul american, oamenilor le-a crescut speranța că vor culege roadele străduințiilor lor.

În lume sînt astăzi multe probleme complicate care își așteaptă rezolvarea, dar secole de rațiune i-au învățat pe oameni că trebuie început întotdeauna cu ceea ce este mai important. Acest „cel mai important" lucru îl constituie acum înțelegerea dintre cele două mari puteri — Uniunea Sovietică și Statele Unite.

La început se părea că piedicile vor fi de netrecut. Ghețarii ridicați în S.U.A. de maccarthism erau atît de înalți, încît reușiseră să întunece orizontul multora. Dar vîntul cald al lumii iubitoare de pace a topit unul cîte unul straturile de gheață. Harold Macmillan a sosit la Moscova, Anastas Mikoian a aterizat la Washington, Frol Kozlov a vizitat Statele Unite, vicepreședintele Richard Nixon a declarat, după ce a călătorit prin Uniunea Sovietică: „Da, m-am convins definitiv de dorința de pace a oamenilor sovietici!"

După călătoria sa, în anul 1958, în Uniunea Sovietică, un influent om politic american, Adlai Stevenson — liderul partidului democrat — a scris o carte intitulată *„Prieteni și dușmani"*. „Cred — scria Stevenson — că trebuie să ne îndreptăm cu răbdare, sub control internațional, spre încetarea cursei înarmărilor și să renunțăm definitiv la ideea superiorității noastre militare, care nu contribuie decît la accelerarea cursei înarmărilor. Lucrul cel mai realist ar fi, cred, să se recunoască principiul egalității cu Uniunea Sovietică."

Desigur, au existat și înainte declarații menite să liniștească opinia publică iubitoare de pace. Încă acum patru ani, la Conferința de la Geneva, președintele Eisenhower a declarat: „Poporul american ar dori să fie prietenul poporului sovietic. Între popoarele american și sovietic nu există litigii, între ele nu există conflicte, nu există dușmănie pe plan comercial. Istoria arată că popoarele noastre au trăit întotdeauna în pace". Din păcate, ceea ce oamenii au numit atunci „spiritul Genevei" a fost supus unor atacuri concentrice din partea adepților „războiului rece".

Oamenii au încălzit, însă, mugurii de atunci la căldura minților și inimilor lor și iată că spiritul înțelegerii și coexistenței pașnice nu numai că n-a putut fi înfrînt, dar este astăzi mai puternic ca niciodată. „O veste bună", „Un pas spre pace", „Pe dru-

N. S. Hrușciov și D. Eisenhower trec în revistă garda de onoare.

N. S. Hrușciov, însoțit de Ezra Benson, ministrul Agriculturii al S.U.A., răspunde ovațiilor mulțimii la sosirea la stațiunea agricolă experimentală de la Beltsville (statul Maryland).

Nikita Sergheevici Hrușciov în mijlocul familiei sale ↓

La coborîrea din avion, N. S. Hruşciov, preşedintele Consiliului de Miniştri al U.R.S.S., este întîmpinat de preşedintele S.U.A., D. Eisenhower. →

mul înţelegerii" — iată ce se putea citi în ziare, în tot timpul celor şase săptămîni de cînd a fost anunţat schimbul de vizite între N.S. Hruşciov şi Dwight Eisenhower. O singură notă distonantă la aprobarea unanimă a opiniei publice: Bonnul. Cancelarul Adenauer primeşte ştirea „cu rezervă"; iar după vizita preşedintelui Eisenhower la Bonn,—în cadrul căreia Adenauer, de ochii lumii, s-a declarat de acord cu schimbul de vizite Hruşciov-Eisenhover — cancelarul vest-german n-a găsit cu cale decît să rostească o cuvîntare în care să se dedea din nou la atacuri împotriva Uniunii Sovietice; şi aceasta deşi cu puţine zile înainte, în mesajul de răspuns adresat lui N. S. Hruşciov, se pronunţa pentru înţelegere. Dar, în sfîrşit. Nu un croncănit de corbi va împiedica porumbelul alb al păcii şi speranţei să se înalţe spre cer... O recunoaşte, chiar dacă cu amărăciune, ziarul vest-german „Die Welt", ziar care se află departe de a nutri simpatii faţă de ideea tratativelor: „*Se petrece* — scrie ziarul — *ceea ce Hruşciov a urmărit ani de zile cu stăruinţă şi perseverenţă. Cele două puteri mondiale iau loc la masă şi vorbesc de stabilizare şi destindere în lume*". Promotorii „războiului rece" nu mai atrag azi atenţia asupra lor. Atenţia se îndreaptă, dimpotrivă, spre cei ce se pronunţă pentru coexistenţă paşnică.

Nu încape însă îndoială că forţele agresive nu au renunţat şi nu vor renunţa nici pe viitor la ţelurile lor. Dar acţiunea unită a tuturor forţelor iubitoare de pace poate zădărnici aceste uneltiri. Mai ales că în fruntea forţelor păcii din întreaga lume se află Uniunea Sovietică şi celelalte ţări socialiste care se întăresc necontenit şi a căror întărire creează — după cum a arătat N. S. Hruşciov la adunarea festivă consacrată noii promoţii de absolvenţi ai academiilor militare sovietice — „*posibilităţi reale de excludere a războiului ca mijloc de rezolvare a problemelor internaţionale litigioase*".

Geograficeşte (şi nu numai geograficeşte!). Kremlinul e, desigur, departe de Capitoliu; dar esenţialul e să se ajungă la concluzia că e loc în lume pentru amîndouă părţile. Adesea se uită că cele două mari puteri ale lumii sînt de fapt vecine: numai cîteva zeci de km despart Siberia răsăriteană de Alaska apuseană. Inginerii îndrăzneţi s-au gîndit chiar la construirea unui pod care să lege, în această parte a lumii, cele două ţări.

Se întîmplă desigur, adesea, ca un pod între oameni să fie mai greu de construit decît un pod între două maluri. Esenţialul este însă ca, o dată început, lucrul să nu fie abandonat, să fie găsite soluţiile corespunzătoare, să se înainteze concomitent din ambele părţi. „*Ne dăm desigur seama* — a arătat N. S. Hruşciov în cuvîntarea rostită în staniţa Veşenskaia — *că între Uniunea Sovietică şi Statele Unite există multe divergenţe. Nu negăm asta. Dar astăzi problema se pune în felul următor: să menţinem şi pe viitor aceste divergenţe, să nu acţionăm împotriva eventualelor ascuţiri sau să căutăm căi pentru înlăturarea lor?*"

Sîntem în perioada în care un pod între Răsărit şi Apus poate fi construit. Primul pas a fost făcut. Oamenii speră că ceilalţi paşi vor fi făcuţi tot înainte, şi nu înapoi...

Împreună cu popoarele celorlalte ţări socialiste şi cu toţi cei ce iubesc pacea, din toate ţările lumii, poporul nostru îşi exprimă speranţa în triumful ideilor coexistenţei paşnice şi urează conducătorului guvernului sovietic succes deplin în îndeplinirea soliei sale de pace

De la aerodrom, N. S. Hruşciov şi N. P. Hruşciova, împreună cu preşedintele Eisenhower, se îndreaptă, într-un automobil deschis, spre Washington.

Blair House, reşedinţa în care este găzduit, la Washington, primul ministru al U.R.S.S., N. S. Hruşciov.

Aerodromul Andrews de lîngă Washington, pavoazat cu drapelele sovietic şi american. Se aşteaptă aterizarea avionului cu care soseşte primul ministru al Uniunii Sovietice.

KREMLIN, DECEMBRIE 1921...

Principiul coexistenţei paşnice a călăuzit dintotdeauna politica externă a statului sovietic. Încă din primele zile ale existenţei statului sovietic, Vladimir Ilici Lenin a preconizat principiul coexistenţei paşnice cu ţările capitaliste, chemînd totodată aceste ţări la stabilirea unor relaţii comerciale normale cu Ţara Sovietică. „Sîntem categoric pentru o înţelegere economică cu America—declara în 1919 V. I. Lenin unui corespondent al ziarului „The Chicago Daily News" — cu toate ţările, dar mai ales cu America." Este semnificativ din acest punct de vedere şi următorul fapt:

Cu 38 de ani în urmă, Vladimir Ilici Lenin primea în cabinetul său de lucru de la Kremlin, pe unul din fruntaşii vieţii publice americane din acea vreme — Christiansen (al doilea din dreapta), lider al partidului muncitoresc-ţărănesc şi candidat la preşedinţia S.U.A.

Discuţia lui Vladimir Ilici cu această personalitate americană s-a purtat în jurul unor teme din cele mai variate şi îndeosebi asupra posibilităţilor stabilirii unor relaţii normale între cele două ţări şi totodată asupra posibilităţilor unor schimburi comerciale între Uniunea Sovietică şi Statele Unite.

La sfîrşitul acestei convorbiri amicale, la rugămintea liderului american, conducătorul statului sovietic i-a oferit în dar o fotografie.

EPOCALA REALIZARE SOVIETICĂ

Da, uluitorul fapt s-a produs: racheta sovietică, creație a geniului uman și a socialismului, a atins Luna! Luna, astrul care dintotdeauna a apărut oamenilor misterios, îndepărtat și inaccesibil. Luna, care acum strălucește parcă mai puternic ca oricînd, pentru că pe suprafața ei au fost aduse faimoasele cu secera și ciocanul!

Vestea s-a răspîndit cu iuțeala undelor herțiene pe întreaga suprafață a pămîntului. Și peste toi a produs senzație. „Sovieticii merită felicitări pentru măiestria lor", a spus dr. Allan Waterman, directorul Fundației naționale americane pentru știință. „Această realizare spectaculoasă dovedește încă o dată că rușii dețin posibilitatea de dirijare extrem de precisă a unor rachete foarte puternice", a declarat dr. Walter Orr Roberts, directorul observatorului de pe lîngă Universitatea din Colorado (S.U.A.). Alte mii și mii de declarații asemănătoare au venit din alte părți ale lumii: „O demonstrație strălucită a stadiului avansat al științei și tehnologiei sovietice" (prof. Lovell, directorul Observatorului de la Jodrell Bank — Anglia); „Astronomii de la Jodrell Bank sînt uluiți de exactitatea calculelor colegilor lor sovietici" (Agenția France Presse); „O realizare excepțională" (Harry Massey, președintele Comitetului național britanic pentru cercetările spațiale); „Un moment istoric și un foarte mare succes" (Kocy, președintele Asociației olandeze de astronautică); „Una dintre cele mai impresionante și interesante performanțe ale timpurilor noastre" (Manuel Lopez Aroyo, astronom din Spania) etc. etc.

Pentru unii oameni din Occident, surpriza este cu atît mai mare cu cît, crezînd în minciunile pe care ani de zile le-au acoperit oficinele de propagandă antisovietică, de ei înșiși finanțate, socoteau că țările capitaliste dețin superioritatea tehnico-științifică în lume. Ei au ignorat decenii de-a rîndul faptul că orînduirea socialistă, desființînd exploatarea omului de către om și avînd drept țel suprem fericirea tuturor celor ce muncesc, a creat cele mai bune condiții pentru dezvoltarea tuturor forțelor creatoare ale omenirii. Dar nouă și epocala victorie a geniului sovietic le-a arătat încă o dată — lor și întregii omeniri — acest lucru. Și dacă ea s-a produs tocmai în momentul în care popoarele lumii își manifestă atașamentul față de ideile nobile ale păcii și coexistenței, faptul nu poate decît să demonstreze din nou că Uniunea Sovietică este hotărîtă să folosească în scopuri pașnice marea ei forță și marile ei cuceriri.

Popoarele întregii lumi, care au salutat cu entuziasm triumful sovietic, și-au exprimat cu acest prilej și dorința, însoțită de urarea lor fierbinte, ca vizita lui N. S. Hrușciov în S.U.A. să fie încununată de succesul ideilor de pace și coexistență.

Poporul nostru, la rîndu-i, așa cum a arătat tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej în textul apărut în „Pravda" din 15 septembrie, împărtășind bucuria și mîndria oamenilor sovietici, felicitîndu-i și urîndu-le noi succese, în același timp „nutrește speranța că întrevederile ce vor avea loc între N. S. Hrușciov și D. Eisenhower vor aduce o contribuție însemnată la crearea unui climat de încredere și colaborare între toate popoarele, în interesul păcii trainice și al civilizației umane".

La conferința de presă organizată în ziua de 14 septembrie la Academia de Științe a U.R.S.S., profesorul Boris Kukarkin a prezentat cîteva fotografii clare ale diverselor etape ale apariției și extinderii norului de sodiu — cometa artificială lansată de racheta în seara de 12 septembrie.

CÎTEVA DATE TEHNICE

Greutatea utilă a rachetei: 390,2 kg. Pentru transmiterea informațiilor științifice, trei posturi de radioemisie au asigurat legătura continuă și în bune condițiuni cu Pămîntul, pînă la atingerea Lunii.

Pe bordul rachetei a fost montat pentru prima dată un aparat de bord care va servi și în viitor pentru aselenizare: altimetrul lunar, datorită căruia s-a putut cerceta în amănunțime ultima parte a traiectoriei.

Racheta a atins Luna cu mare precizie, în apropierea centrului discului lunar. Acest record de precizie a fost obținut cu o aparatură de teleghidare obișnuită la rachetele sovietice. Momentul lansării, calculat dinainte, a fost respectat cu o precizie de cîteva secunde. Aceasta este o adevărată minune de coordonare, dat fiind că lansarea presupune cîteva zeci de operații pregătitoare complicate, care trebuie precis programate. Întreaga traiectorie a fost determinată în timpul celor cîteva zeci de minute de funcționare a motoarelor rachetă pînă la consumarea combustibilului, după care mișcarea a continuat în virtutea inerției. Plasarea pe traiectorie a fost făcută cu o precizie de un grad la unghi. Viteza necesară, de peste 11.200 metri pe secundă, a fost imprimată cu o precizie de un metru pe secundă. Întreaga conducere și supraveghere a operației a fost asigurată cu ajutorul mașinilor electronice, începînd cu calcularea traiectoriei celei mai avantajoase, cu comanda, supravegherea și coordonarea operațiilor de lansare și terminînd cu urmărirea zborului și cu înregistrarea și prelucrarea datelor științifice.

DIN CRONICI ŞI IMAGINI

BUCUREŞTIUL LUPTĂTOR

500 ANI BUCUREŞTI

De cînd lumea, poporul muncitor a luptat împotriva cruntei împilări şi exploatări la care îl supuneau clasele celor avuţi. Şi, din acest punct de vedere, Bucureştiul a fost centrul unor continue lupte. Nenumărate documente amintesc de răscoalele rufetarilor şi sărăcimii din anii 1764-1765, de „conflictele de muncă" din 1796, 1799 şi 1803, epoci în care burghezia, încă neconsolidată economiceşte şi politiceşte, începuse deja să exploateze, tinzînd să împartă cu exploatatorii feudali, huzurul obţinut din truda grea a maselor. Tot asuprirea i-a îndemnat pe cei ce frămîntau cu picioarele goale glodul uliţelor bucureştene să răspundă chemării lui Tudor Vladimirescu în 1821, ca şi revoluţiei de la 1848. Cronica Bucureştiului ne poartă astfel prin diverse etape ale istoriei, ajungînd pînă în epoca în care masele muncitoare, conduse de Partidul Comunist Romîn, au răsturnat dictatura militaro-fascistă, instaurînd puterea populară.

Publicăm aci cîteva documente şi imagini luate de la Muzeul de Istorie al Bucureştiului, înfăţişînd aspecte din lupta poporului muncitor pentru lichidarea jugului exploatării.

Schiţa centrului Bucureştiului şi desfăşurarea mişcărilor populare şi a rufetarilor din anii 1764 şi 1765.

Tudor Vladimirescu şi panduri de la 1821, în tabăra de la marginea oraşului Bucureşti.

Un pasaj închinat creării cercurilor revoluţionare în ultimele decenii ale secolului al XIX-lea. Panoul consemnează şi faptul că la 30 octombrie 1885 a apărut primul număr al ziarului „ÎNAINTE — organ democratic-socialist şi al proletarilor romîni", editat la Bucureşti.

O demonstraţie de 1 Mai, la sfîrşitul secolului trecut. Imagine de pe bd. Schitu Măgureanu.

Mihu DRAGOMIR

Din ciclul „DÎMBOVIŢĂ, APĂ DULCE..."

Inscripţii

File tăcute de marmură albă,
romantice urne,
presărînd peste ziduri o salbă
de pulberi lunare, nocturne,

litera voastră pioasă de aur
poate s-a şters,
dar pluteşte alături o altă cunună de laur,
o nemurire, un vers,

file tăcute de marmură albă,
frunze nevestefite în vînt,
printre noaptea cea neagră şi ziua cea albă
luminaţi între cer şi pămînt.

Marmuri închegate în case de lemn,
din febra adunărilor de taină,
din şoapta strecurînd un consemn,
din dogoarea manifestelor ascunse sub haină,

din nesomnul zugravului bolnav,
din ţipătul mulţimii împuşcate,
din uruitul molcom şi grav
al tiparniţei îngropate,

file cu slovă de aur, subţire,
bolţile zilei de astăzi pe voi se-arcuiesc —
şi cu vîntul, cu luna, cu orice privire,
litera voastră de aur o mîngîi şi-o-noiesc.

Oraşul ne batjocorea

Oraşul ne batjocorea.
Răcnindu-şi febra în claxoane,
orbit de-un cer de lampioane,
oraşul ne batjocorea.

Pe mese mucede de bîrt
cînd viscolul răgea năpraznic,
c-un borş fierbinte, singur praznic,
visam alei prelungi de mirt...

Ca un jungher ne pătrundea
noroasa zorilor sirenă.
Pe străzile schimbate-n scenă
oraşul ne batjocorea.

O, studenţie... La cămin
trei inşi pe-un pat de fier alături.
Din cărţi — căpătîi, din haine — pături,
şi memoram jurişti latini...

Cu lucrătorii de pavaje,
cînd străzile erau pustii,
şedeam sub corturi fumurii,
striviţi de grelele etaje.

Tîrziu, în nopţile de tină,
vreun bec prin blocuri, sus, ardea.
Gîndeam: acolo-i cald, lumină...
Oraşul ne batjocorea.

O, săli de aşteptare-n gări,
săli calde de bibliotecă!
Prea ninse anilor potecă,
şi frig, şi vis, şi aşteptări...

Sau poate-oraşul ne-aştepta!
Oftînd prin băncile din scuaruri,
gemînd sub tropotul din baruri,
oraşul poate ne-aştepta...

Creştere

De cîte ori nu ne-am privit în ochi...
De sus, din chilia mea, călătorind
în văzduh, ca un astru neştiut încă,
îţi ascultam arterele vuind de-un sînge neoprit,
şi îmi zîmbeai, oraş de la răscrucea vremilor
şi ţării...

Năvala acoperişurilor,
ca o mare răscolită de o furtună încremenită,
puzderia glastrelor atîrnînd în gol
cu ţipetele lor roşcate şi albastre, ca focul,
pleoapele obosite ale storurilor,
obrazul trist al tencuielii ridate,
strigătele de bucurie ale cămăşuţelor de copii,
cămăşuţe albe, galbene, portocalii,
dansînd lîngă cer pe frînghii de pătianjen,
gurile de poduri, calde şi leneşe ca nişte pisici,
iedera cîntătoare a antenelor,
şi, printre spinările jupuite ale caselor vechi,
poparul castanilor cu braţele încărcate
de policandre,
şi, printre castanii împovăraţi de balade,
cîte o bisericuţă sfioasă
dormitînd în curţile strivite de blocuri.

Şi deodată spuma valurilor a coborît.
Ca o pădure de corali, venind din adîncuri,
din adîncurile sigure ale pămîntului,
frunţile de beton au răzbit spre cer,
harfele schelelor au supus văzduhul în melodii,
şi privirea se reazimă pretutindeni pe arcade,
pe terase odihnitoare,
pe cupole largi ca un zîmbet al zilelor noastre.

Şi oraşul se înalţă spre stele
din toate străzile şi periferiile,
din toate cîntecele şi aşteptările,
din toate rădăcinile anilor,

înscriind în văzduh, cu slova neştearsă a pietrei,
mîndria şi puterea muncitoare.

1) Populaţia bucureşteană protestează, la 13 martie 1916, împotriva reprimării sîngeroase a demonstraţiei pentru pace a muncitorilor din Galaţi. Imagine luată pe Calea Victoriei, în faţa Palatului Poştelor. 2) Ceferiştii din Bucureşti manifestează, la 31 ianuarie 1933, împotriva curbelor de sacrificiu şi a concedierilor în masă. 3) O adunare a muncitorilor greviştii din februarie 1933, în curtea atelierelor Griviţa. 4) Una din numeroasele demonstraţii antifasciste ce au avut loc în Bucureşti, în perioada 1934-1938. 5) Alexandru Sahia vorbeşte la o demonstraţie a greviştilor de la „Astra". 6) O hartă a Capitalei, cu principalele case folosite de P.C.R. în ilegalitate, locuri ale unor importante acţiuni muncitoreşti. 7) În timpul insurecţiei armate din august 1944. Membrii gărzilor muncitoreşti în lupta pentru izgonirea hitleriştilor. 8) O mare cotitură: 6 martie 1945. În această zi, tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej a vorbit la uriaşul miting din Piaţa Naţiunii. 9) Începe o nouă etapă în istoria Bucureştiului: lupta pentru construirea socialismului în Republica Populară Română.

500 ANI BUCUREȘTI

Radu BOUREANU

Poezii

Haraciul

Era haraciul țării către Înalta Poartă
Lăsare grea de sînge — și se lăsa mereu;
S-or fi mirat, sultanii — cu tot haraciul greu
Cum nu rămîne țara — de sînge stoarsă — nuoartă.

Peste haraciu plocoane pe care Brîncoveanu
Le trimitea din treaptă-n treaptă la slujbași
Ce-și fluturau șalvarii și străluceau de grași,
De la Rusciuk la Poartă podind întreg Balcanul.

Clădeau mîini vii din basme cămări de vis din praf,
Că era volnic Domnul să crească zestrea țării;
Dar miezul visteriei lua drumul depărtării
Și munți de unt să ungă al hoardelor pilaf,

Și coșturii, că dulciuri poftiră căpcăunii,
Și mierea că e soarele verii de la noi,
Și zaherea să poarte sultanul iar război
Spre zdruncinarea lumii și slava semilunii

Hasnaua visteriei nu înecase încă
În vreun veac, cu aur, pașale și viziri
Cît Brîncoveanu într-umblînziri și unelțiri;
Era haraciul aprig dar pofta mai adîncă.

Se adunase gloata să vadă cum încarcă
Chervanele cu aur păzite de seimeni.
În foișor sta Vodă, coconii Brîncoveni,
Și-un Agă de la Poartă trimis spre Domn să-l stoarcă.

Ieșeau din visterie pungi grele — vistierul
Le însoți de sute de ori înădușind,
Și lăzi de cîte treizeci de pungi pecetluind,
Ofta adînc spre Vodă privind cu jale cerul

Cîntau meterhanele și vistiernicei
În lung alai cu pungile-n brațe-ncrucișate
Se iconeau în lobii mulțimilor holbate,
Zăludă joacă trasă de păpușarul ei..

Cînd, unul din alaiul cu pungi, icnind, căzu
Împiedicat de-o bîtă întinsă-ntre picioare,
Din pungile crăpate, sunînd, sträluciroare
Parcă monezi de sînge nu aur se zbătu.

Din zdrențele cu viață rotund priviri de ură
Se-ncrucișau cu ochii de diavol zimțuiți
Ce săgetau calicii de sînge vlăguiți,
Pecetluiți cu semnul blestemului pe gură.

Dar beizadele, Agă și Vodă-n foișor
Parcă simțind răcoarea venind din calicime
Pe aripa ce bate cu pustiiri și crime —
Plecară, să nu-i prindă furtuna ochilor.

Bătea un „boston" vechi

O veche mahala în București;
O casă mică, albă; în ogradă,
În mijloc, casa. Patru pruni — livada.
Privesc mioape joasele ferești.

Stă ghemuită ca o străbunică,
Tot cocoșată în amurg, în zori,
Ca să privească strat sărac de flori.
I-a pus un neg un caib de rîndunică.

Vezi o femeie-n rochie de cit
Portocaliu. Osoasă. Pe răzoare,
Cădelnițînd cu-o verde stropitoare
Din care albe raze au țîșnit.

Din cînd în cînd încremenește stînd
Ca-ntr-un tablou, culoare nemișcată,
Privirea către poartă îndreptată
Lumina doar o vede tremurînd.

Departe-orașul varsă ca din ciur
O mertă de fasole pe o tavă,
Dînd un tumult, o simfonie gravă
Și nici un sunet nu-i strident și dur

Tăcerea și un nor de flori de prun
Încercuiră casa din Floreasca;
Rotește cerul, marea, nefireasca
Albastra îngîmfare de păun.

Cu stropitoarea verde atîrnînd,
Cu rochia de cit, portocalie,
Femeia-n mica ei gospodărie
Stă parcă sub o lespede de gînd.

Ce caută privirea ei mereu?
Parcă măsoară strada și trezare;

— Nu se aude pînă-n stradă oare
Bătaia grea de fier din pieptul meu?

De-aceea stropitoarea verde-o lasă
Uitată, atîrnînd, și-ascultă iar
Dacă aude numai ea, cum clar,
Ritmat îi bate inima sub casă.

★

Coboară trepte vechi de lemn, mîncat,
Sub casă, într-o pivniță boltită;
Acolo bate ritmic, neoprită
Ca inima, un „boston" demodat.

Mașinii, nu o inimă, ci trei
Cu ritmul omenesc îi dau mișcare,
Și-n fiecare pagină ce-apare
E între rînduri și ceva din ei.

Miroase a cerneală de tipar
Dar în cerneală-i vis înalt și sînge.
Și teancul manifestelor se strînge
Albind o groasă muchie de var.

Un tipograf bătrîn, un puitor,
O fată — tipăresc cu îndîrjire
Uitînd că-i primăvară-n larga fire
Cînd nu e primăvară-n viața lor.

Soboli muncind în pivnița de sid,
De sub tipar nu scot hîrtii, ci arme
Ca pivnița vieții să o sfarme;
Și-atunci, ferestre-n inimi se deschid

Și-n pivnița de zid e cîmpul, cerul,
Orașul lor, bătrînul București
Crescut sub steme noi, muncitorești.
Ritmînd o simfonie cîntă fierul

Mașinii care bate-năbușit...
Și inimile lor crescute-n luptă.
. . . . . .
Mult timp, femeia-n veghe ne-ntreruptă
Cu stropitoarea goală-a-ncremenit.

Ninsori de manifeste

Orașul a căzut în letargie.
Amenințînd stau mute, blocuri oarbe;
Agata moale-a negrei nopți mai soarbe
Un aur ce-n ferestre întîrzie.

Acolo-i zaiafet de „vremuri bune",
Stăpînii zilei viața o despoaie,
Și presimțind că moartea-i în odaie
O pun la muncă-n noaptea de cărbune.

Din cupe scumpe beau setoși licori
Și brațe moi le-ncercuie grumajii;
Vulturul legii lor făcînd viraqii
Își lasă zborul pe spînzurători.

Patrulele în rasii și vardiștii
Nu urmăresc borfași și criminali,
Adulmecă cu boturi de șacali
Pîndind în umbra străzii comuniștii.

Prea s-a lăsat ninsoarea de pe creste;
În zori, foșnindu-și neaua prin oraș,
Strîng zbirii prea puțină pe fîraș,
Dispar ninsorile de manifeste.

Ei vîntul ăsta vor să-l stăvilească,
Un vînt le-aduce și le ia ascuns;
Cu spanga urii timpul l-au străpuns
Dar nu și inima muncitorească.

Ea bate vie cum bătea lucrînd
Un boston vechi pe neaua de hîrtie;
Orașul a căzut în letargie,
Despică noaptea-n miez, un ceas, sunînd.

Ce sînt aceste umbre ce se-noadă
Și se preling în treacăt pe pereți?
Pe urma lor vin umbre de ereți
Cu gloanțe în aripi, zburînd pe stradă.

Dar urmăriții umbra nu o lasă
Pentru lumina tihnei de cămin.
La piept, sub haină, teancul alb îl țin
Și ning din el la fiecare casă,

În fiecare gang, pe-alei, pe trepte.
Cum scade teancul presărînd zăpezi,
Orașule! În zori ai să le vezi
Pătratele cu gînduri tari și drepte.

500 ANI BUCUREȘTI

ZI CU ZI...

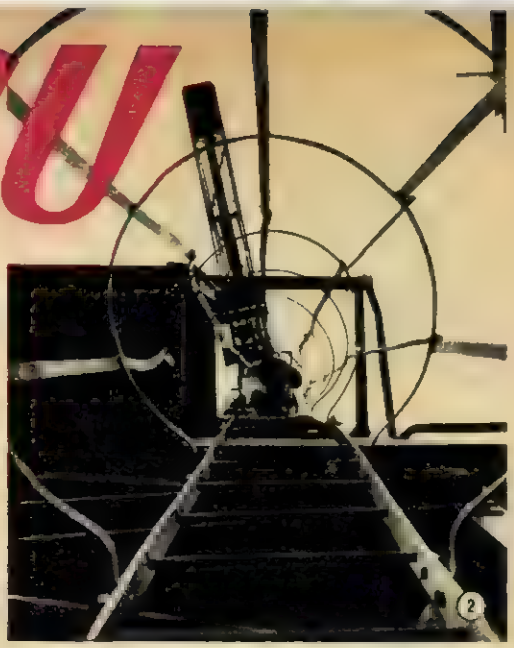

Un om în cabina de comandă (foto 1) și o grindă metalică: numai creier și braț — ca într-o alegorie a muncii. Și încă un om, și încă un braț metalic (foto 2). Și mereu la fel, printre vechile clădiri, în piețe și în scuaruri, pe fostele maidane și pe străzile principale.

Macaralele se rotesc lent deasupra Dîmboviței, veghează deasupra bisericii luterane, își trec umbrele bizare peste trandafirii șoselei, dar și peste împletitura metalică a schelelor (foto 3). Uruitul lor monoton pare zgomotul unei erupții ce naște case.

Fără odihnă se mișcă marile brațe metalice, fără odihnă ridică pereți și planșee, scări și acoperișuri. Dantelate, enorme, scrîșnind, ele împînzesc cerul Bucureștilor (foto 4). Grele, puternice, ele par a smulge casele din adîncuri, de sub straturile de loess, de sub cele de granit. Misterioase, lucrează în spatele unor garduri improvizate, ascunse de stivele de cărămidă roșie, cuprinse de pereții ce se înalță o dată cu ele. Oamenii trec prin preajma acestor șantiere, iscodind printre șipcile sparte, cu o curiozitate copilărească, avidă și nu prea repede consumată (foto 5). Oamenii trec prin preajma acestor șantiere și, deși sînt grăbiți, se opresc o clipă pentru a arunca o privire mirată excavatorului (foto 6), ferindu-se de praf, vrăjiți de mișcarea lentă și enormă a brațului ce poartă nesățioasa cupă.

Și deodată gardurile cad ca la dezvelirea unui monument. Nu se mai văd stivele de cărămidă roșie, buncherele pentru beton, scripeții, schelele, bitumul. În fața trecătorilor se ridică o clădire proaspătă, o clădire cu balconașe cochete, cu obloane colorate (foto 7). Ea pare a fi apărut peste noapte, cu toate că luni de zile șantierul a huruit, a păcănit. Noua casă e atît de curată și strălucitoare, încît nu poți să crezi că s-a ivit în spatele gardului spart și murdar de tencuială.

★

Zi cu zi clădirile răsar sub brațul roboților ce par a scrie acoperișuri pe cer. Au crescut, enorme, Casa Scînteii, marele studio al Radiodifuziunii, Teatrul de Operă și Balet și reactorul atomic.

Peste 4.000 de apartamente, pe deasupra cărora brațul macaralei s-a legănat într-un dă-te-vino de scrînciob, au terminat constructorii de locuințe în cinstea celei de-a 15-a aniversări a eliberării patriei noastre. Blocurile din b-dul 6 Martie (foto 8), din b-dul Duca, din str. C. A. Rosetti, de pe str. Academiei, din Brezoianu, cele 34 hectare din cartierul Floreasca acoperite astăzi cu blocuri și vile, precum și multe altele sînt numai o mică mărturie a muncii depuse de roboții metalici ce se supun voinței, mai tare ca metalul, a omului constructor al socialismului (foto 9 și 10).

Case noi, străzi noi, cartiere noi. Zi cu zi, orașul pulsează și crește lateral și în înălțime, crește din ce în ce mai repede și din ce în ce mai bine. Oamenii se mută în noile case (foto 11). Acolo unde construcțiile s-au terminat mai de mult, viața cartierelor a intrat în normal (foto 12).

Și, în acest timp, deasupra orașului ce-și serbează vîrsta de 500 de ani, continuă să se miște brațul robotului pașnic, brațul ce scrie acoperișuri pe cer, cu gravitate și pentru multă vreme, brațul al cărui creier e omul din modesta cabină de comandă.

I. CONSTANTIN
Fotografii de A. MIHAILOPOL

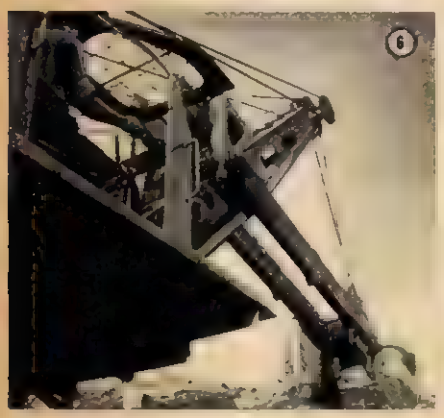

BUCUREȘTIUL ÎN IMAGINI FILATELICE

Prin subiectele lor variate, mărcile noastre poștale ne poartă pe aripile gîndurilor prin toată țara, ne ajută să ne cunoaștem mai bine patria. Pentru un străin, ele pot fi un ghid multilateral, după cum cele cîteva zeci de mărci înfățișînd imagini din Capitală pot constitui pentru oricine o adevărată călăuză.

Vechi edificii ca Ateneul, Institutul Medico-Farmaceutic, Palatul Poștelor și Palatul Pionierilor, ne sînt prezentate în cîteva emisiuni poștale aniversare. Cu ajutorul altor mărci, putem „vizita" cîteva din institutele științifice de renume internațional, ca cele care poartă numele marilor noștri savanți dr. I. C. Cantacuzino, dr. V. Babeș și dr. G. Marinescu.

O serie de mărci consacrate marilor muzee din Capitală ne îndeamnă să vizionăm valorile artistice și istorice din Muzeul de artă populară, Muzeul „V. I. Lenin-I.V.Stalin", Muzeul Teodor Aman, Muzeul de Artă al R.P.R. și Muzeul Simu.

Centru al unor mari mișcări muncitorești împotriva regimului burghezo-moșieresc, Bucureștiul păstrează multe vestigii ale luptei revoluționare a clasei muncitoare. Simbol al luptelor muncitorești din 13 decembrie 1918, Piața Teatrului Național ne este prezentată pe o marcă comemorativă din 1958, după cum eroicei Grivițe Roșii îi este dedicată o emisiune poștală specială.

În călătoria noastră prin București, imaginea unei mărci poștale ne impune un scurt popas la Piața Victoriei, în fața Monumentului Ostașilor Sovietici ce au luptat pentru eliberarea patriei noastre de sub jugul fascist.

Construcțiile noi au făcut din Bucureștiul nostru o capitală modernă, cu edificii impunătoare ce stîrnesc admirația vizitatorilor veniți de peste țări și mări. Casa Scînteii, Casa Radiofoniei, Teatrul de Operă și Balet, Stadionul 23 August, iată numai cîteva dintre monumentele bucureștene pe care ni le înfățișează imaginile filatelice.

Val. TEBEICĂ

Dîm

Să fi citit oare în stelele cerului anonimul aed care a proslăvit cîndva calităților potabile ale Dîmboviței, că vadul acesta gălbui, leșinat, pe deasupra căruia se aplecau protectoare sălcii de umbră și ciulini, va străluci cîndva în garafe și pahare, potolind setea a aproape un milion și jumătate de locuitori ai Capitalei? Oricum, tare s-ar mai minuna, la capătul atîtor veacuri, meșterul cîntăreț de atunci, poposind printr-un miracol în preajma „Arcudei", una dintre cele mai moderne instalații de captare și filtrare a apei, răsărită astăzi din beton și fier pe locul străvechii instalații cu o roată și doi cai... putere.

Dar parcă numai aedul de acum cinci mute de ani s-ar minuna în fața noilor așezări care petrec astăzi dulcea apă a Dîmboviței? Te minunezi și dumneata, bucureșteanule get-beget, cînd pe locul pînă mai ieri năpădit de magherniță și oțetari, alături de care era o fabricuță insignifiantă, răsar astăzi halele uzinelor „Semănătoarea", a căror emblemă o găsești întipărită ca pe un însemn al socialismului pe sutele, mile de combine, semănători mecanice, prășitori și batoze, ce lucrează harnice ca niște albine pe ogoarele patriei. Peste drum, Institutul de cercetări hidrotehnice, apoi uzinele Grozăvești, mai apoi un nou cămin de studenți...

Trece Dîmbovița prin locuri intrate în istorie și legendă veche — ca Arhivele Statului sau biserica Bucur. Dar mai trece și prin locuri ce oglindesc istoria nouă, ce se făurește în zilele noastre. Iată un teatru cu 1.200 de locuri, construit cu ajutorul cîtorva mii de tineri în numai cîteva luni, pe locul unui fost maidan: Teatrul de Operă și Balet. Iată că în locul căsuțelor povirnite pe-o rînă se află blocuri noi — locuințe pentru cei ce muncesc; iar alături de planșeul sub care altădată își găseau adăpost, laolaltă cu „șutii" și prostituatele, atîtea sute de tineri care nu aveau nici măcar cei 5 lei cu care să-și asigure un pat la azilul de noapte, se află căminul de studenți nr. 1 și facultățile de chimie și de biologie din cadrul Universității „C. I. Parhon".

Dincoace — Piața Unirii, mai la vale — fabrica de încălțăminte „Kirov", uzinele „Timpuri Noi". Și apoi, iar fabrici, blocuri noi de locuințe, magazine bogate și iar locuințe...

Minunează-te, trecătorule, dar nu uita că toate acestea sînt rodul unei munci eroice pentru a face din primul oraș al țării o cetate de biruință socialistă pe măsura epocii în care trăim.

Silviu GEORGESCU

Fotografii de M. SĂGEATĂ și G. AGAPIAN

bovița, apă dulce

La uzinele „Semănătoarea" îl puteți întîlni pe Dinca Nicolae, care cu prilejul zilei de 23 August a fost decorat cu Ordinul Muncii.

Cînd a fost făcută această fotografie, curtea căminului de studenți nr. 1 nu era prea animată. Motivul studenții erau în camere și biblioteci, pregătindu-se pentru examene.

Acest baraj al Argeșului poate fi admirat și... în București. Dacă nu credeți, vizitați Institutul de cercetări hidrotehnice și veți găsi acolo și întreaga construcție' Bineînțeles că la dimensiuni cu mult reduse. Totuși, foarte fidel redat.

În Piața Unirii apa Dîmboviței e ascunsă de pleașcă. Dar ea țîșnește în fîntîna arteziană, care irizează toate culorile curcubeului.

Grozăvești. De aici, prin cabluri aeriene și subterane, Capitala primește lumină.

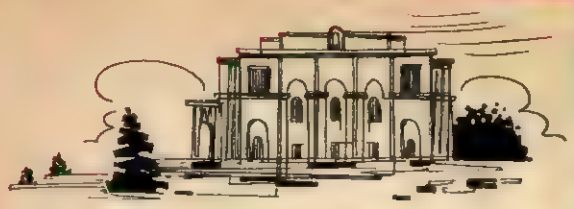

MAJTÉNYI Erik

Cotroceni

Aceştia-s Cotrocenii. Ce-ar fi de-aş rămînea
La pieptul lor de vise toată viaţa mea?
Căci şiruri lungi de vile şi grădini cu verdeaţă
Mă cheamă să mă strîngă în dulcile lor braţe.
E prizonier aicea potopul de lumină;
La tei şi la castani el pururea se-nchină,
Sărută-apoi grădina cu zîmbetul său dulce
Şi visele de noapte ce merg ca să se culce.
Eroii de la Tatra în piaţă stau statui
Şi noaptea-i gînditoare de dorul nu ştiu cui.

Aicea domnul Tudor a înălţat un steag
Să fie libertate şi pace pe meleag.

În romineşte de George CIUDAN

La numai cîţiva paşi de Teatrul de Operă şi Balet, s-a înălţat în acest an un nou bloc de locuinţe.

Popas la Podul Izvor, în faţa Institutului de Teatru.

Şi dacă urmăm cursul Dîmboviţei, ne vom întîlni şi cu biserica lui Bucur ciobanul, dar şi cu noile autobuze „Skoda", confortabile şi elegante, care deservesc linia 31...

Chiar dacă întîrziem puţin pînă ajungem la Palatul Pionierilor, trebuie totuşi să îngrijim şi acest tramvai!

Aprovizionarea... Pe locul vechilor magherniţe îmbîcsite de miasme au răsărit noi clădiri. În curtea imensă, străjuind de curăţenie, maşini speciale îşi aşteaptă rîndul. Gospodinelor nu le mai rămîne decît să stabilească meniul.

Nu ne aflăm la Hipodromul Băneasa, ci la noua bază hipică de pe cheiul Dîmboviţei, situată în apropierea podului Cotroceni.

Îmbogăţită cu utilaje moderne, întreprinderea „Industria Bumbacului Nr. 1" de pe cheiul străvechii noastre Gîrle s-a integrat în ritmul tot mai viu al marilor construcţii. Astfel, pe lîngă atelierul mecanic şi cantina muncitorilor, în acest timp va fi gata clădirea ventilatorului pentru aerisirea camerei cazanelor.

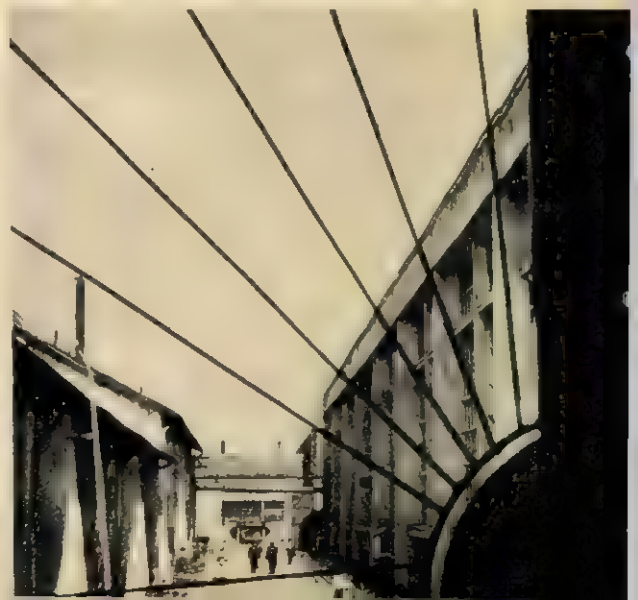

În zilele „Timpuri Noi". Şi aici anii puterii populare şi-au pus vigoare amprenta. Vechile hale prost utilate, în care muncitorii lucrau în condiţii mizere, au fost modernizate şi reutilate. Condiţiile create aici oamenilor muncii îndreptăţesc pe deplin denumirea de „Timpuri Noi" ↓

Pe locul unui fost maidan se înalţă acum Teatrul de Operă şi Balet.

Marea varietate a sortimentelor şi execuţia ireproşabilă a modelelor caracterizează expoziţia organizată recent la fabrica de încălţăminte „Kirov", deţinătoare pentru a patra oară a drapelului de întreprindere fruntaşă pe ramură.

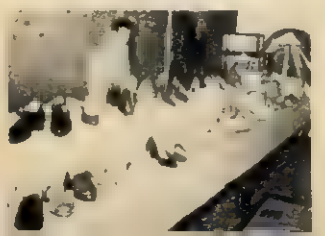

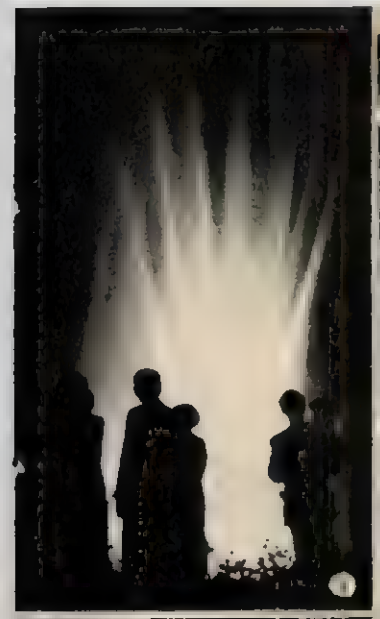

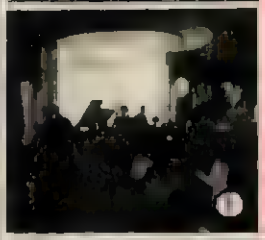

PROMENADĂ NOCTURNĂ PRIN BUCUREȘTI

500 ANI BUCUREȘTI

Fotoreportaj de G. MINIȘAN (text) și A. MIHAILOPOL (fotografii)

Noaptea, Bucureștiul e un oraș de vrajă. Inima sa bate necontenit de dragul vieții. Melancoliile nocturne care l-au stăpînit în trecut și-au dat duhul în ultimii 15 ani. Nopțile Bucureștiului au devenit optimiste și pentru îndrăgostiții care-și dau întîlnire în fața unui cinematograf, și pentru cei care, în liniștea căminului, ascultă un concert radiodifuzat, și pentru cei care sînt de serviciu în instituția sau în întreprinderea în care lucrează, și pentru cei care, în fața mesei încărcate, toastează la o aniversare, și pentru cei care învață pentru examenul de a doua zi... Într-un cuvînt: și pentru cei ce se odihnesc, și pentru cei ce muncesc.

Poate că cei pe care îi vedeți la braț (foto 1) la ora asta tîrzie, trecînd pe lîngă artificiile ploii arteziene, sînt soți și soții, logodnici și logodnice sau, mai simplu, prospețe cunoștințe. Un lucru e sigur: un ceas de promenadă spre mijlocul nopții are poezia sa specifică. Dar poate că te-ai hotărît ca în seara aceasta să mergi la un meci în nocturnă (foto 2). Sau să faci o plimbare mai scurtă și un popas mai îndelungat la grădina unui restaurant. Cănii cu must sau halbei cu bere i se adaugă tradiționalii mititei și romanța „S-auscultat toți trandafirii" sau alt cîntec pentru care nutrești slăbiciune (foto 3).

Plimbările și distracțiile acestea să nu te facă însă să uiți că, în mijlocul nopții, atunci cînd îndrăgostiții își iau rămas bun, cînd spectatorii meciului în nocturnă părăsesc tribunele, cînd o bună parte a bucureștenilor dorm sau se pregătesc de culcare — da, în acest ceas de noapte, în multe locuri ale Capitalei oameni în halate albe — doctorii — poruncesc vieții să trăiască, întrucît aceasta-i menirea ei supremă (foto 4).

Dar nu numai la serviciile „Salvării" sau la spitale se muncește noaptea, ci și în multe alte locuri. Iată, de exemplu, punctul unde se întîlnesc toate arterele patriei: Gara de Nord. Crainica anunță: „Peste cinci minute, adică la ora 0,32, trenul numărul... pleacă de la linia... în direcția..." Și iarăși anunță alte plecări. Și iarăși anunță alte sosiri (foto 5). E un du-te-vino fără contenire. Căci trenurile nu-și încetează nici un moment plecările și sosirile.

Activitatea e asemănătoare la Poștă, la I.T.B. și în numeroase alte locuri. Dar, mai ales, ea e frenetătoare în fabrici și uzine. Acum, cînd miezul nopții e depășit cu cîteva ore, la uzinele „23 August" farmecul nopții e întregit de șarje de oțel (foto 6), care scrie pe cerul Capitalei: „Mai mult oțel înseamnă mai multă fericire"...

Să continuăm, cititorule, călătoria noastră nocturnă prin cetatea lui Bucur. Așa-i că este de nerecunoscut? Răsar case ca din pămînt. Nu-i nici o minune. Sau, dacă vrei să-i zici minune, zi-i. În orice caz însă, o minune pe care o fac oamenii, constructorii aceștia care, așa cum vezi (foto 7), fac din noapte miez de zi.

E splendidă această promenadă nocturnă. Iată: se arată luceafărul de zi. Bucureștiul își spală fața cu rouă. O fi roua plină de poezie, dar e prea puțină. Fapt pentru care I.C.A.B.-ul suplinește avariția naturii (foto 8).

Iată, soarele se pregătește să răsară. Chiar dacă nu e zi de caniculă, nu ne putem încă lipsi de gheață. Ea asigură prospețimea mîncărurilor și răcoarea unei sticle de bere. Lucrul acesta ni-l recomandă parcă însuși muncitorul de la fabrica de gheață (foto 9).

Spune-mi, cititorule, ți-a plăcut promenada aceasta nocturnă prin cetatea lui Bucur? Dacă da, o vom mai repeta și-n alte dăți. Vom poposi atunci prin alte locuri care se înnoiesc. Căci o avea Bucureștiul 500 de ani, dar noi turnăm în el elixirul unei tinereți exuberante. Așa ne învață socialismul.

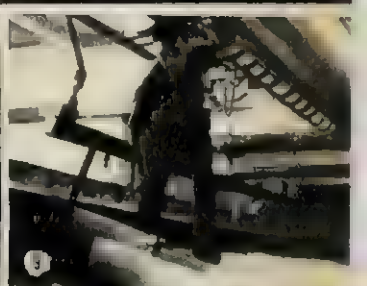

Poftiți pe MICROTERA!

de Radu NOR
Ilustrații de D. IONESCU

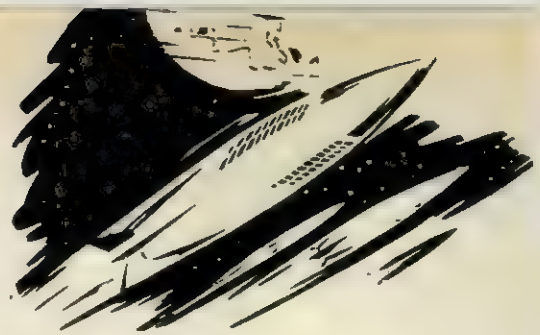

Lansarea cu succes a celei de-a doua rachete cosmice sovietice, care a atins suprafața Lunii la 14 septembrie 1959, a avut un uriaș răsunet în întreaga lume. Oameni de pretutindeni sînt vii interesați să cunoască posibilitățile viitoarelor zboruri interplanetare. Pe baza cercetărilor și succeselor de pînă acum ale savanților sovietici, e clar că în viitor va fi posibil ca omul să creeze sateliți artificiali, folosindu-i drept stații intermediare între Pămînt și alți aștri. Asemenea sateliți vor putea fi locuiți și amenajați ca stațiuni de cercetări științifice și uzine uriașe.

În materialul de mai jos dăm cîteva amănunte despre felului cum se presupune că se va desfășura viața pe un asemenea satelit artificial.

Undeva, în depărtările albastre, va exista odată o lume de cristal. Zidurile caselor vor fi de cristal, străzile de cristal și bolțile înalte și rotunde, tot de cristal...

În această lume, în acest oraș, nu vor locui zîne, nici zmei, nici alte făpturi de basm, ci oameni, oameni puternici, stăpîni ai forțelor naturii, savanți și tehnicieni, astronomi și meteorologi, veniți aici să smulgă ultimele văluri de pe milenarele taine ale cosmosului...

După mine nu există lucru mai ademenitor decît o vizită pe primul satelit artificial populat al Pămîntului, pe Microtera. Îngăduiți-mi, dragi cititori, să vă poftesc pe Microtera și să vă conduc... prin orașul de cristal.

La 1.600 km deasupra Pămîntului

Despre călătoria propriu-zisă nici nu merită să vorbim. Ea durează atît de puțin, încît la anunțul însoțitoarei că peste 5 minute vom „amicroteriza", ne privim nedumeriți.

În timp ce scoatem valizele din port-bagaj, ne uităm în fugă prin fereastra navei interplanetare. În fața noastră pîlpîie un glob de cleștar, ce luminează ca un mic Soare nesfîrșita noapte cosmică. În jurul lui se rotesc cîteva steluțe cu strălucirea mai puțin vie.

Iată deci Microtera, satelitul artificial, ținta călătoriei noastre.

Mă uit la tovarășii mei de drum. Par să fie stăpîniți de aceleași sentimente ca și mine. Parcă ne îndeamnă ceva să nu părăsim cabina cosmonavei, atît de plăcută și confortabilă, unde ne-am simțit la fel de siguri ca și pe Pămînt. Afară totul e atît de straniu, de întunecos... Îți trebuie curaj ca să pășești prin ușa rachetei, cînd știi că sub picioarele tale se cască o prăpastie... cu adevărat „fără fund"!

Dar nu e timp pentru asemenea reflecții. Globul de cristal s-a apropiat vertiginos și-și dezvăluie acum adevăratele proporții.

Însoțitoarea ne spune că măsoară 1 km în diametru. Cum au putut oamenii să înalțe un asemenea gigant la peste 1.600 km? Desigur că acest lucru îl vom afla de la cei de pe Microtera. Dar iată că în peretele exterior al sferei de cristal s-a deschis o clapă, suficient de mare ca nava noastră să poată pătrunde înăuntru, ceea ce, de altfel, se și întîmplă acum...

Castraveți uriași și roșii cît pepenii

Ne aflăm într-un tunel scurt, luminat de zeci de tuburi fluorescente. În spatele nostru, poarta s-a închis ermetic și prin deschizăturile din pereți începe să pătrundă, șuierînd, aerul, înlocuindu-l pe acela pierdut în spațiu, o dată cu intrarea noastră în tunel. Acum se deschide poarta de la capătul celălalt și sîntem invitați să coborîm. Ne întîmpină o boare răcoroasă, cu un vag parfum de flori de cîmp. Ne aflăm într-o sală de recepție ovală, elegant mobilată. Ne întîmpină un grup de locuitori ai satelitului, în frunte cu astrofizicianul conducător. Primirea e deosebit de cordială și nu lipsește nici mica gustare, alcătuită din produse ale satelitului: roșii mari cît pepenii, castraveți de jumătate de metru și niște fructe care întrec, ca dimensiuni, colorit și savoare, cele mai alese produse ale serelor terestre.

Urmează explicațiile mult așteptate, pe care ni le dă chiar astrofizician-șef, conducătorul științific al satelitului.

— Satelitul nostru artificial, Microtera, a fost terminat acum doi ani, în 1975. El oferă locuitorilor săi tot confortul, precum și adăpost împotriva frigului, radiațiilor cosmice și întîlnirilor cu meteoriții. De jur împrejur sînt construcțiile anexă, depozitele cosmice de combustibil, de oxigen și de materiale, releele pentru emisiunile de radio și de televiziune de pe Pămînt... Înălțimea la care ne aflăm în prezent este de 1.669 kilometri, ceea ce înseamnă că în 24 de ore înconjurăm globul terestru de 12 ori.

Faptul că vă simțiți „ca acasă" și nu suferiți din pricina lipsei de gravitate se datorește unor mecanisme care îngăduie satelitului să se rotească rapid în jurul propriei sale axe. Dar să vă povestească mai bine colegul meu, inginerul-șef, ce pățeam pînă la punerea în funcțiune a acestui sistem de rotire.

Pe satelit nu se mai bea din biberon

Inginerul nu se lasă prea mult rugat și începe să istorisească:

— Lipsa de greutate, starea de imponderabilitate, cum i se mai spune, ne-a produs într-adevăr multe necazuri. În primul rînd, nu existau noțiunile de „sus" și „jos", cu care sîntem atît de obișnuiți pe Pămînt. Apoi, ca să mergem, trebuia să ne căutăm mereu un obiect de sprijin, căci la cea mai mică neatenție făceam tot felul de salturi acrobatice, care se soldau deseori cu cucuie și vînătăi. Ca să bem, eram obligați să ne folosim de tuburi de cauciuc sau de baloane elastice, cu ajutorul cărora ne introduceam lichidele în gură. O dată am răsturnat o farfurie cu supă și aceasta a început să se răspîndească prin încăpere, sub forma unor globulețe mici, care se spărgeau la prima atingere, stropindu-ne de sus pînă jos. Au mai fost și altele... Dar de cînd am creat instalația de rotire, am scăpat de toate aceste bucluciuri...

Eroicii scafandri-montatori

Mi-am îngăduit să întreb cum a fost construit satelitul.

Scuzîndu-se pentru această omisiune, astrofizicianul ne-a spus:

— A fost o sarcină extrem de dificilă. Desigur că, la dimensiunile lui, acest oraș cosmic nu putea fi construit pe Pămînt și proiectat în întregime în spațiu. Piesele separate din cristaloplast — un nou material de construcție cu calități excepționale — au fost realizate pe Pămînt, expediate în spațiu și asamblate aci. Timp de peste un an, mii de rachete de transport au efectuat milioane de curse, iar montatorii, adevărați scafandri ai aerului, au dat dovadă de un eroism și de o abnegație fără seamăn.

Orașul cu o mie de porți

După ce l-am mulțumit conducătorului științific al satelitului artificial, ne-am început

...Produse ale satelitului: roșii mari cît pepenii, castraveți de jumătate de metru și niște fructe care întrec, ca dimensiuni, colorit și savoare cele mai alese produse ale serelor terestre.

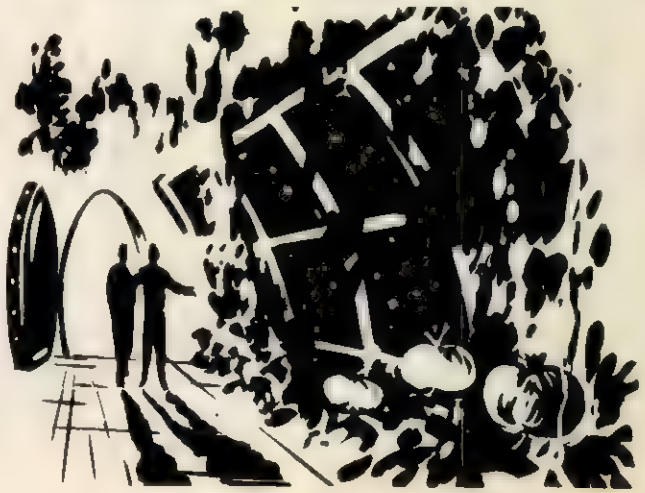

vizita prin diferitele încăperi. În fața ușii sălii de recepție ne așteptau mici cărucioare electrice, singurele vehicule ale Microterei.

Înainte de a ne îmbarca, inginerul-șef ne-a atras atenția că pe satelit presiunea atmosferică este de 500 mm, deci cu o treime mai mică decît pe Pămînt, și că aerul conține o cantitate ceva mai mare de oxigen. El ne-a prevenit că vom respira la început mai greu, dar că ne vom obișnui repede.

Am pornit la drum. Pretutindeni în fața noastră se deschideau porți de aluminiu. Întregul oraș era împărțit astfel în sute de compartimente, ca la marile transatlantice. Aceasta era o măsură de precauție foarte importantă în caz de accident: în caz de perforare a peretelui exterior, aerul ar ieși doar dintr-un singur compartiment, fără ca restul orașului să fie periclitat.

Deschiderea și închiderea porților-ecluză se făcea automat, la trecerea cărucioarelor prin dreptul unor celule fotoelectrice.

O boltă cu cavități multiple

Am admirat imensa boltă din cristaloplast de deasupra capetelor noastre. Între cele două straturi ale ei se afla un amestec de gaze, care avea rolul atmosferei terestre. Această compoziție lăsa să treacă doar o parte a radiației solare, oprea radiațiile cosmice nocive și pătrunderea corpurilor meteorice. Din loc în loc erau amplasate bateriile solare, care transformau lumina în energia necesară instalațiilor orașului.

Coloane subțiri de aluminiu păreau să sprijine bolta. De fapt, ele nu o sprijineau, adică nu o apărau de cădere, ci, dimpotrivă, o atrăgeau spre suprafața satelitului, ca să nu fie smulsă de presiunea atmosferei artificiale din interior.

Cărucioarele noastre treceau pe lîngă straturi cu flori de un colorit și de o mărime excepționale și pe lîngă pomi fructiferi, cu crengile doldora de roade. Din pricina atracției reduse de pe satelit și a apropierii de Soare, plantele se bucurau de condiții deosebite de dezvoltare, ceea ce explica și mărimea, și calitatea produselor serelor din orașul de cristal.

În ocular: Marte!

Ne-am oprit în fața observatorului astronomic. Aici erau instalate trei telescoape de o construcție deosebită. Erau mult mai mici și mai ușoare decît cele de pe Pămînt. Dar puterea lor de mărire și claritatea imaginii erau mult superioare, căci aci nu mai exista atmosfera care să acționeze ca o ceață în fața obiectivelor cosmice. Privind prin ocular, am putut vedea limpede clădirile stației cosmice de curînd instalate pe Lună și străvechile canale marțiene, năpădite de pietre și bolovani.

Totul era atît de interesant, încît doar făgăduiala unei plimbări în jurul orașului de cristal ne-a determinat să părăsim observatorul.

Înotul astral—o distracție sui generis

Am îmbrăcat costumele de scafandri astrali și am ieșit din satelit, printr-una din porțile-ecluză. La început am avut o senzație de plutire destul de plăcută, ca atunci cînd, stînd pe spate, te lași dus de valurile unei ape. Puteam înainta, imitînd mișcările păsărilor, dar acest lucru ne-a obosit repede. Ni s-a recomandat atunci, prin radio, să utilizăm micile pistoale reactive, montate în partea din spate a costumelor.

Urmînd acest sfat, am reușit în scurt timp să înaintăm în voie și destul de repede. Am vizitat cîteva din anexele satelitului și am fost impresionați de aparatura ultraperfecționată a releului de televiziune, care făcea posibilă recepția emisiunilor de pe aproape întregul glob pămîntesc.

„Montatorii, adevărați scafandri ai cerului, au dat dovadă de un eroism și de o abnegație fără seamăn.

Întorși în oraș, am fost îndrumați spre camerele de oaspeți, unde ne-am bucurat de o odihnă binemeritată.

Din păcate, excursia la sfîrșit

A doua zi am vizitat celelalte laboratoare și secții de cercetare ale Microterei: laboratorul pentru studiul radiațiilor, cel pentru cercetarea magnetismului terestru, stația meteorologică ce furnizează datele necesare unei previziuni precise de lungă durată, stația de aprovizionare a rachetelor cosmice, secțiile de astrofizică și de astrobiologie...

În sfîrșit, sosise și momentul întoarcerii pe Pămînt. Am părăsit cu regret minunatul oraș de cristal, ne-am luat bun-rămas de la gazdele noastre și ne-am îmbarcat în racheta.

Din nou am pătruns în necuprinsa noapte cosmică.

Departe, se rotea lent, ca un uriaș ostenit, globul pămîntesc. De pe el s-a desprins deodată un minuscul licurici, o nouă navă cosmică pornită să exploreze imensul spațiu interplanetar.

Ne îndepărtasem de Microtera, cînd, deodată, aceasta începu să scîntească într-o lumină orbitoare, într-o feerie de culori. Fuseseră aprinse uriașele reflectoare cosmice, simbol al strălucitei victorii a omului asupra spațiilor interstelare.

CU AJUTORUL ȘTIINȚEI

Acoperișul casei — furnizor de curent electric

Tehnicienii sovietici au fost primii în lume care au dezvoltat la scară industrială folosirea energiei solare și a celei a vîntului, în scopul electrificării. Centralele electrice eoliene de tip semi-industrial din valea Ararat sînt puse acum ca model de toți specialiștii străini care vizitează Uniunea Sovietică.

În momentul de față tehnicienii din U.R.S.S. experimentează o altă metodă de transformare a energiei solare în curent electric, care nu necesită construirea unei centrale, ci numai a unui acoperiș special de casă. Acest acoperiș, format din plăci de siliciu — care constituie de fapt niște baterii bazate pe principiul celulei fotoelectrice — convertizează energia razelor solare în curent electric.

Casele înzestrate cu asemenea acoperișuri n-au nevoie decît de niște simpli acumulatori pentru a înmagazina curentul electric furnizat de bateriile de siliciu ale acoperișului. Puterea medie a acestui curent fiind de 5 kW, orice acoperiș va putea satisface nevoile unei familii de 5-6 persoane.

Singurul obstacol care mai stă în calea răspîndirii acestei metode de folosire a energiei solare constă în faptul că prepararea bateriilor de siliciu e încă prea costisitoare. Cercetătorii sovietici speră însă să găsească procedee noi de preparare a bateriilor de siliciu, pentru ca prețul de cost să revină mult mai ieftin, așa încît și ultima casă de la țară să-și poată permite construirea unui acoperiș generator de electricitate.

Cercetarea sistematică a faunei și florei oceanice

Litoralul R. P. Chineze, care are o lungime de peste 10.000 km, întinzîndu-se pe o întreagă gamă de zone climatice, oferă cele mai prielnice condiții pentru studierea faunei și florei marine. Sesizînd acest lucru, Academia de Științe a R. P. Chineze a și creat, în orașele Canton și Tindao, două mari Institute de oceanografie, care, la rîndul lor, și-au organizat numeroase stații de cercetări de-a lungul întregului țărm.

N-a trecut mult de cînd aceste institute și-au început activitatea și ele posedă peste 100.000 de specii de viețuitoare din fauna apelor cuprinse între paralelele 20 și 40, precum și o bogată colecție de plante marine, care sînt studiate acum cu interes de către cercetători. Studiile acestora nu se limitează la viața pe care o duc animalele și plantele marine, ci urmăresc și folosirea pe care omul le-ar putea trage de pe urma lor.

Astfel, pe lîngă descoperirea unor noi specii de nevertebrate comestibile care trăiesc în adîncurile apelor, oceanografii chinezi au ajuns la concluzia că stelele de mare, precum și numeroase alte tipuri de viețuitoare și plante marine, pot servi ca îngrășăminte pămînturilor sterpe. Produsul obținut din stelele de mare înlocuiește cu succes sulfura de amoniu, iar algele conțin mari cantități de azot și de săruri potasice, atît de necesare fertilizării pămîntului.

De asemenea, s-a constatat că din unele plante marine se pot extrage medicamente prețioase, al căror cost revine mult mai mic decît al celor produse în laborator.

Laboratoare publice pentru expertiza ciupercilor

Veacuri întregi au încercat oamenii să stabilească reguli pentru deosebirea ciupercilor otrăvitoare de cele comestibile. Dar mai toate recomandările în acest domeniu s-au dovedit în unele cazuri inutile. Nici schimbarea culorii în momentul culegerii, nici înnegrirea linguriței de argint introduse în timpul fierberii, nici indiciul că în ciupercile otrăvitoare nu trăiesc viermi și nici introducerea unei cepe în apa în care fierb nu pot preveni pericolul intoxicațiilor.

Și cum asemenea intoxicații sînt destul de frecvente — multe din ele fiind mortale — s-au găsit oameni de știință care au abordat și această problemă, venind în ajutorul consumatorilor. Astfel, la Budapesta au luat ființă recent două instituții publice deservite de botaniști specializați în expertiza ciupercilor. Laboratoarele acestor instituții stau permanent la dispoziția excursioniștilor și a gospodinelor, făcînd pe loc expertiza mostrelor prezentate. După analiza botaniștilor, iubitorii de ciuperci știu precis dacă acestea sînt sau nu otrăvitoare. Și, în cazul cînd analiza e bună, ei pot consuma ciupercile fără teama aceea care ne frămîntă pe toți atunci cînd avem în față o asemenea mîncare.

O mică planetă a căzut pe Pămînt

În general, meteoriții care înfulecă Pămîntul sînt atrași în regiunile polare. Totuși, din cînd în cînd, asemenea meteoriți cad și în alte regiuni ale globului. Unul a căzut la începutul acestui an în Franța, iar altul, și mai recent, în R. Cehoslovacă.

După părerea specialiștilor, acesta din urmă a fost la origină o mică planetă, a cărei orbită se află între Venus și Jupiter.

Cel mai interesant fapt este însă că meteoritul din Boemia a prilejuit pentru prima oară determinarea vitezei de cădere, cu ajutorul fotografiilor simultane. S-a stabilit astfel că meteoritul a străbătut atmosfera Pămîntului cu viteza de 20,9 km pe secundă.

FLACĂRA

OBIECTIV

● *Poliția franceză desfășoară o activitate prodigioasă: după cum ne asigură agenția „France Presse", în primul semestru al acestui an, în afară de 51.877 de cetățeni legitimați și chestionați de către organele polițienești, au fost arestați aproape 6.000 de algerieni, bănuiți de legături cu Frontul de Eliberare Națională (F.L.N.).*

● *Viciul fumatului cuprinde un număr din ce în ce mai mare de școlari englezi între 10 și 14 ani. În ciuda măsurilor luate de către părinți și profesori, mii de băieți și fete vin la școală cu țigări în ghiozdane.*

● *Analizînd în lumina realităților „consecințele dezastruoase ale recesiunii" ce s-a produs în S.U.A., buletinul Institutului american pentru afacerile publice face un sumbru pronostic pentru viitor. Buletinul arată că, în condițiile evoluției actuale a economiei S.U.A., în 1961 sau cel mai tîrziu în 1962 „se va produce o nouă și gravă depresiune".*

● *Întrucît discriminările rasiale din Africa de Sud au fost obiectul unor relatări amănunțite în coloanele presei mondiale, guvernanții rasiști ai Uniunii Sud-Africane au decis să treacă la represalii deschise împotriva ziariștilor care „au mers prea departe", adică împotriva acelora care au spus adevărul despre teroarea rasistă.*

● *Caracteristic pentru starea de spirit ce domnește în prezent în Argentina este următorul fapt: întregul trafic al gării Siamento din Buenos Aires a fost paralizat din pricina unei cutii de conserve împachetate cu grijă, care părea a fi o mașină infernală cu explozie întîrziată și care a fost găsită pe o linie ferată din gară. Specialiștii aduși în grabă la fața locului au constatat însă că „misteriosul" pachet nu era altceva decît o simplă cutie de conserve, lăsată anume de cineva care a ținut să-și bată joc de polițiștii și agenții ce văd în turul lor numai „suspecți".*

● *Norvegienii sînt de felul lor oameni calmi. În ziua cînd a intrat însă în portul Oslo un vas încărcat cu rachete atomice de tip „Nike", pentru a fi instalate pe pămîntul Norvegiei, populația și-a exprimat vehement protestul. Peste tot în port au fost afișate pancarte cu inscripții răspicate: „Nu, rachetelor Nike"; „Oslo nu vrea să fie țintă atomică!"; „Nu, nici un fel de baze pentru rachete în zona Oslo!"*

D. B.

CEA MAI TÎNĂRĂ Guineea

Reportaj special pentru „Flacăra" de Bruno ROSSI

De cum am pășit pe străzile capitalei Guineei — orașul Conakry — mi-a apărut în față un fapt cu totul caracteristic pentru această țară, de curînd eliberată de sub robia colonialismului. Mă aflam în împrejurimile palatului în care odinioară era atotputernic rezidentul general francez și în care azi își are sediul Președinția Republicii. Deodată a apărut un grup de oameni care se îndreptau spre palat. Era o delegație care urma să fie primită de președintele Seku Ture. Îi aduceau mesajul de credință al celor aproape două milioane de soldați de origină guineză care, cu cîteva zile înainte, pe cîmpul Mangin, își exprimaseră dorința de a părăsi armata franceză și de a sluji patriei în sfîrșit libere.

Bucuria aceasta a libertății cucerite prin luptă și dorința de a sluji patria independentă, după o îndelungată oprimare colonialistă, am avut prilejul să le constat în nenumărate rînduri în timpul șederii în Guineea.

Cînd am sosit la redacția postului de radio Guineea, am fost întîmpinat de unul din colegii de breaslă, care se îndeletnicesc aci cu alcătuirea buletinului de știri. E un om încă tînăr, cu trăsături ascuțite. Vorbește franceza la perfecție și se îmbracă, după cît se vede, cu gust. Pentru a studia, Sy Abdul — așa se numește noua mea cunoștință — a trebuit însă să-și cîștige într-un fel existența și, în acest scop, s-a angajat ca dansator în ansamblul Keita Fodeba. În decursul scurtei noastre convorbiri, Sy Abdul mi-a povestit pe scurt viața sa plină de privațiuni și umilințe, care e reprezentativă pentru viața intelectualului negru din Guineea aflată în trecut sub dominația colonialistă. „Azi — spune el — libertatea cucerită de patria mea înseamnă și libertatea mea personală".

În timp ce ne plimbam împreună pe străzile din Conakry, doi oameni, cu o scară și o frînghie, se opriră în mijlocul celei mai mari piețe din oraș. Cei doi muncitori aprijiniră scara de piedestalul unui monument care timp de jumătate de secol sfidase nu numai furtunile, ci și un întreg popor. La douăzeci și patru de ore după aceea, din statuia lui Noel Bailay, guvernatorul Africii Occidentale Franceze, nu mai rămăsese decît... conturul locului pe care-l ocupase.

✦

„În timpul ultimului război mondial — declara Seku Ture a doua zi după proclamarea independenței Guineei și ca răspuns la amenințările colonialiștilor de la Paris — noi am acceptat orice sacrificii pentru ca Franța, aflată atunci sub dominație străină, să-și recapete libertatea. Mii și mii de africani au căzut în lupta pentru eliberarea Franței de sub jugul tiraniei fasciste. Am făcut toate acestea cu speranța că recucerirea libertății de către Franța va duce și la eliberarea țării noastre și că recucerirea suveranității Franței va contribui și la restabilirea suveranității în țara noastră.

Azi, în ochii noștri au rămas demni de sacrificiile făcute de poporul guineu doar acei francezi care luptă alături de noi pentru consolidarea independenței Guineei. Iar celorlalți, nouă le răspundem: dacă am fost capabili să ne sacrificăm întru totul pentru libertatea Franței, vom fi acum în fel de capabili să sacrificăm totul pentru libertatea Guineei".

(1) Așa și-a exprimat Guineea dezaprobarea împotriva colonialismului francez: printr-un „NU!" hotărît la adresa constituției gaulliste.

(2) Delegații celor 2.000 de foști membri ai armatei franceze, care și-au exprimat președintelui Seku Ture dorința de a lupta pentru apărarea independenței Guineei.

(3) Acestui grup de cineaști cehi li s-a făcut o favoare: li s-a permis să intre în jungla, care pentru guineni e sacră.

(4) Un fapt care n-ar fi fost cu putință altădată: Această societate franceză a fost nevoită să pună la dispoziția muncitorilor guineni o sală pentru întruniri sindicale.

REPUBLICĂ AFRICANĂ

Am vizitat Guineea timp de 10 zile. Am vorbit cu miniștri și cu oameni din popor, cu meseriași și comercianți, cu localnici și europeni. Ceea ce te izbește cel mai mult în asemenea discuții e participarea masivă a poporului la consolidarea tinerei republici. Iată numai un exemplu: guvernul a lansat un apel, chemînd întreaga populație la o mare bătălie împotriva focarului de boli pe care-l constituie gunoaiele și murdăria în genere.

A fost destul acest apel, pentru ca orașe și sate să fie luate parcă cu asalt și, cu ajutorul sapelor și lopeților, a varului și dezinfectanților, să capete o înfățișare nouă.

Iată și un alt aspect. După proclamarea republicii, cadrele administrative colonialiste și-au făcut bagajele, crezînd că în urma plecării lor totul se va nărui. Dar s-au înșelat. Încrederea în viitor, voința dîrză au biruit lipsa de experiență a funcționarilor noi ai tînărului stat. Angrenajele complicatei mașini s-au mișcat la început încet, dar azi ele funcționează normal. De la finanțe pînă la lucrări publice, de la telecomunicații la interne, de la diplomație la investiții în industrie, de la instrucție publică la agricultură — totul s-a pus în mișcare. Iar cei care au crezut că Guineea ar putea rămîne singură, izolată, și-au făcut prost socotelile. Milioane de africani s-au arătat gata să-și apere frații guineni în cazul unui atentat împotriva independenței cucerite. Nenumărate țări din aproape toate continentele au stabilit legături cu tînărul stat, au semnat acorduri comerciale și culturale.

★

În împrejurimile portului Conakry se află un baobab enorm. La cîțiva pași de el am întîlnit într-o după amiază un grup de bătrîni lucrători negri. De la ei am aflat că sindicatele acționează în direcția preluării de către ele a oficiilor de plasare. „Ne simțim ca despovărați de o mare greutate. Noile generații nu vor cunoaște rușinea colonialismului. Și noi vrem să clădim o viață nouă. Nu ne vom opri la mijlocul drumului" — îmi spuseră acești lucrători, adăugind că sînt conștienți de faptul că alături de ei se află sute de mii de muncitori albi și negri de pretutindeni.

Am părăsit Conakry-ul îndreptîndu-mă cu avionul spre Accra. În avion mi-a căzut în mînă o ediție internațională din „Life". Cum plecasem cu puternice impresii din Guineea, am răsfoit paginile, în speranța că poate voi găsi ceva despre această țară. Și iată, am găsit: o hartă, de altfel frumos tipărită, dar pe care scria „French Guinea" (Guineea Franceză). Ceea ce mi-a prilejuit remarca intimă că n-ar fi rău ca redactorul marelui magazin american, chiar dacă realitățile nu-i sînt pe plac, să nu omită intenționat a fi în curent cu ultimele evenimente

Abia după cucerirea independenței, poporul Guineei a început să participe cu adevărat la viața politică. Iată un aspect de la un miting la care vorbește președintele Sekou Ture (în medalion).

Într-o piață dintr-o localitate din Guineea. Precum se vede, anii de stăpînire colonialistă și-au lăsat din plin urmele...

↑ În Guineea, locul căruciorului îl ține... spatele mamei. Încă una din numeroasele mărturii de lucruri ce sînt vestigii ale exploatării colonialiste.

← Un sat din Guineea — Bassari — care demonstrează „grija" pe care colonialismul a avut-o pentru ridicarea acestei țări.

Peștele — un aliment important în Guineea — este uscat la soare și apoi, ambalat în cutii, e trimis în diferite colțuri ale țării. ↓

Fugare însemnări de drum

de Lazăr SEBASTIAN

Ne îndreptăm cu mașina spre Bilcești, în raionul Muscel al regiunii Pitești. E acolo o importantă stațiune experimentală pomiviticolă, pe care țin s-o vizitez.

În drum, într-o vale care coboară chiar din șosea, zăresc vreo 40 de femei care lucrează la cartofi. În grupul lor, bărbați nu-s decît doi-trei. Ciudat lucru!

— De ce? — îmi întreb călăuza.

Mă lămurește. Bărbații sînt, aproape toți, muncitori forestieri. Deci, sînt plecați la pădure. Femeile, colectiviste, îndeplinesc pe cîmp și munca bărbaților. Treaba nu poate să stea.

Oprim mașina. Coborîm. Ne apropiem de grup.

O femeie voluminoasă, cu chipul vesel, mă întîmpină, chipurile scandalizată:

— Taman acu veniși? Să ne vezi în halul ăsta?

„Halul ăsta" — adică îmbrăcate ca de muncă. Femeia e, vasăzică, cochetă. O cheamă Eugenia Ștefănescu. Colectivistă din Lerești. Are 42 de ani. E mama Minodorei, a lui Ion și a Fevroniei. Toți trei copiii laolaltă nu ating vîrsta mamei.

De felul ei, Eugenia Ștefănescu e din Băilești, regiunea Craiova. Olteancă. S-a măritat cu un muscelean. Acum își durează casă nouă în Lerești.

— Să vii 'mneata în zori — continuă ea — cînd venim la muncă. Într-un cîntec venim cu toatele. Ori cînd plecăm acasă. Tot într-un cîntec plecăm.

Apoi, cu un gest a lehamite:

— Da' așa!...

„Așa" vrea să spună: „în toiul muncii", cînd, adică, omul e concentrat, preocupat. Totuși, fața Eugeniei rîde toată.

— Vorbesc și eu așa. Nu că n-aș ști sama. Da-s colectivistă prune. Abia intrai.

Nu mă miră. Știu că Lereștii s-au colectivizat de curînd.

— Și de ce-ai intrat în colectivă? — o întreb eu cu gîndul să-i zgîndăr cheful de vorbă.

Eugenia Ștefănescu înțelege despre ce este vorba, rîde, face cu ochiul tovarășelor ei și zice:

— Gîndii că dacă îi veni 'mneata p-acilea, n-ăi avea ce să mă-ntrebi.

Apoi, serioasă dintr-o dată, făcînd un gest larg:

— Poi 'mneata nu vezi ce se face pe la noi — ori te faci că nu vezi? Vreau și eu să mă satur cu copiii mei de struguri și de prune.

Mă tem că mama Fevroniei, a lui Ion și a Minodorei are dreptate. În adevăr, în Muscel, ca pe tot întinsul regiunii Pitești, se duce o campanie serioasă de valorificare a terenurilor pînă mai ieri neproductive, valorificare prin plantări întinse de vii și livezi.

Dar, mă întreb: cum struguri și prune, cînd pe-aci se lucrează la cartofi?

Răspunsul va să mi-l dea mai tîrziu un specialist. El mă lămurește că e vorba de culturi duble. Că livezile, pe lîngă fructe, trebuie să dea și cartofi, și plante furajere. Apoi îmi arată legătura strînsă care există între pomicultură și zootehnie. Livezile au nevoie de îngrășăminte naturale. Deci, cine vrea livadă trebuie să aibă grijă și de creșterea animalelor. Deci, ai nevoie de plante furajere. Deci, livada, dacă are nevoie de îngrășăminte naturale, să bineroiască să furnizeze aceste plante. Și mai poate furniza și cartofi. Și uite așa, culturi duble.

Constat că interdependența asta a înțeles-o foarte bine colectivista Eugenia Ștefănescu.

Vasăzică și pe drum, în fugă, poți învăța cîte ceva...

★

În regiunea Pitești, pepinierele pomicole se întind pe o suprafață totală de 650 ha. În vara anului trecut s-au altoit 7.500.000 de pomi.

Datele acestea, între altele, mi le dă președintele Sfatului regional, tovarășul Constantin Sandu. Președintele e de felul său argeșean, dar are un calm... englezesc. Vorbește foarte măsurat, numai după ce a judecat bine. Însă cu tot calmul lui, se află în „conflict" cu șeful secției agricole, inginerul Nicolae Pătroiu.

— Firește — spune președintele — prinderea altoaielor nu se face total. Nu toate cele șapte milioane și jumătate vor prinde. De aceea, după cîte am putut să constat, vom putea planta la locul definitiv pînă în toamna lui '60 și primăvara lui '61, circa cinci milioane. Inginerul Pătroiu e mai optimist. Crede că vom planta șase milioane.

— Șase milioane, tovarășe președinte! — întărește șeful secției agricole. Știu ce spun. Nu mă hazardez.

„Conflictul" e în toi.

Mi-am dat întîlnire și cu președintele Sandu, și cu inginerul Pătroiu în primăvara anului 1961, cînd „conflictul" va fi deplin lichidat.

N-am ascuns că mi-ar place să văd că triumfă optimismul. Mai ales că-mi plac și mie, îndeosebi, creștescul auriu de Vîlcea, creștescul roșu de Muscel și domnescul de la Curtea de Argeș.

★

Pe malul Dunării, între Cernavodă și Hîrșova, e un port mic: Topalu. Aici e o gospodărie agricolă colectivă numită „Secerătorul", care-i milionară. Președintele ei se cheamă Niculae Gaidagiu. Cîndva a fost argat la unul Gadei, chiabur, proprietar peste vreo 60 ha, 300 de oi, 40 de vaci, nu mai știu cîți cai și... vreo 10 pisici.

— Mai mult ținea gadina la animale decît la om — mă lămurește fostul argat, azi președinte al unei gospodării înfloritoare. Pe noi, slugile, ne ținea numai cu mămăligă de mei și nu ne da săpun să ne spălăm — dar pisicile le purta cu fundulițe roșii, albastre și prăzuliі și le hrănea cu pește, cu ouă și cu unt.

Despre viața hărțuită și mizeră de altădată a lui Niculae Gaidagiu am scris într-altă parte. Am scris și despre transformarea lui, de la umilință la demnitate, o dată cu cotitura împlinită de regimul democrației populare.

Mai însemn aici că Niculae Gaidagiu a ajuns din argat, nu numai un bun conducător de oameni, un președinte de seamă, dar și un adevărat om politic. El duce muncă politică, nu numai fiindcă e membru în comitetul raional de partid și fiindcă a fost a treia oară ales deputat regional. Nici fiindcă așa trebuie să facă cu fiecare colectivist în parte, în calitatea lui de președinte. El duce muncă politică pentru că își simte în asta chemarea; de aceea o duce și la el acasă, cu femeia lui.

Niculae Gaidagiu n-are decît patru clase primare. Totuși, l-am găsit citind „Apele Narînului". Maria Gaidagiu are șapte clase. E o femeie vioaie și isteață.

— Unde n-am eu învățătura ta! — îi zice soțul. Ia, ai citit „Seceriul", ai citit „O primăvară buclucașă". De ce nu aduni oamenii la club, să le spui și lor ce-i în cărțile astea? Ai face minuni, că ești bună de gură! Da' nu! Tu ții în tine.

— Nu pot, zău, să vorbesc oamenilor — se explică femeia. Cum îi văd strînși mai mulți înaintea mea, mi se taie picioarele.

Dar președintele stăruie...

Nu știu dacă va izbuti ceva. Deocamdată constat că, în comuna Topalu, între Cernavodă și Hîrșova, în casa fostului argat al chiaburului cu zece pisici, se citesc romane voluminoase despre viața țăranului sovietic.

Vedere generală a plantației de smochini de la Lovrin.

SMOCHINI ÎN TOATĂ ȚARA

Experiențele realizate în ultimii ani la Centrul pentru cultura plantelor subtropicale de la Stațiunea experimentală Lovrin — regiunea Timișoara și la cele din alte localități au arătat că smochinul s-a adaptat într-o bună măsură condițiilor noastre de climă și sol, putîndu-se cultiva cu succes în teren deschis, în unele regiuni din țară. Recent, o tînără cercetătoare ieșeană, ing. agronom Gina Tudoranu de la Institutul de cercetări hortiviticole, a realizat o interesantă lucrare, conținînd observații prețioase asupra culturii și ameliorării smochinului, problemă de care s-a ocupat îndeaproape.

Smochinul este o plantă deosebit de valoroasă. Bogate în zahăr, acizi organici, vitamina A și C, săruri de calciu și fier, smochinele prezintă calități terapeutice, oferind, în același timp, multiple posibilități de prelucrare, ușurință de păstrare și transport. Din punct de vedere științific, prin faptul că în legătură cu cultura sa se pun probleme atît de interesante de aclimatizare și ameliorare, smochinul prezintă de asemenea o mare însemnătate. Astfel, datele ce se vor obține în legătură cu biologia mugurilor de smochin vor putea fi folosite la compararea speciilor între ele, precum și pentru lămurirea unor foarte controversate probleme de fiziologie generală.

Smochinul este una dintre plantele cele mai puțin pretențioase față de sol și umiditate. Din cercetările întreprinse pînă acum de specialiștii agronomi dr. V. Sonea, de la Institutul de cercetări hortivitîcole din București, ing. Gina Tudoranu și alții, rezultă că această plantă se poate cultiva și neprotejată, în regiuni cu climă mai blîndă, cu temperaturi ce nu coboară sub cca. — 19° și cu toamne lungi și călduroase — cum ar fi sudul Banatului și Olteniei, lunca Dunării și Dobrogea. După urmărirea îndeaproape a evoluției culturilor de smochini care au crescut și rodit în nordul Moldovei, lîngă Botoșani și la Iași, chiar mai bine decît în Banat, ing. Gina Tudoranu a ajuns la concluzia că smochinul poate fi cultivat la noi în toată țara (exceptînd regiunile muntoase).

Rezultatele studiilor făcute de tînăra cercetătoare demonstrează din plin posibilitatea ca, în țara noastră, gustoasele și valoroasele fructe să se poată găsi în viitor din abundență, pe mesele tuturor. Avînd în vedere că smochinul dă două recolte pe an și că unii arbuști pot da pînă la 50 kg fructe pe an, cultura lor ar putea aduce venituri importante statului nostru.

Lazăr BENEȘ

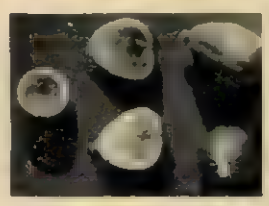

Din primele recolte.

Tufe de smochin crescute la Stațiunea experimentală Lovrin a I.C.A.R., din răsadurile aduse din Uniunea Sovietică.

Ramuri de smochin de un an, cu fructe din recolta a doua (Stațiunea experimentală Lovrin).

Eu și Marinoiu

– schiță –

de I. AVIAN

Pierdusem de mult socoteala anilor de cînd nu-l mai văzusem pe Marinoiu, vechiul meu coleg de școală.

Întîmplarea mi l-a scos deunăzi în față. Ne-am întîlnit în holul unui teatru.

În jurul său, un cerc de necunoscuți, iar exact în mijlocul cercului, acolo unde se întretaie de obicei diametrele, trona Marinoiu.

Povestea ceva cu deosebită însuflețire, și ceilalți făceau haz.

— Vlădescu!...

Tresării. Îmi auzisem numele strigat de vocea puternică, pătrunzătoare, a lui Marinoiu. Statura lui de Hercule sparse cercul: se apropie de mine, îmi cuprinse într-un gest larg umerii, mă luă aproape subțioară, ca pe un colet poștal cu mostre fără valoare, mă trase către mijlocul cercului, unde mă slobozi din strînsoarea groaznic de prietenească.

— Colegul meu de școală Vlădescu! — mă prezentă Marinoiu, bătîndu-mă protector pe spate.

Nedezmeticit încă, am strîns automat vreo zece mîini ale căror proprietari îngînau ceva, din care am înțeles doar atît: ... escu..., eanu..., evici..., oiu... și iar escu...

După ce m-a plesnit la fel de ocrotitor, de data aceasta după gît, vechiul meu coleg s-a interesat, sintetizînd într-o singură întrebare, ce mai fac, dacă sînt însurat, dacă am copii, dacă locuiesc în București — apoi, fără să mai aștepte răspunsul, m-a anunțat că el e nu știu ce șef la nu știu care O.C.L. și că pot apela oricînd la dînsul, dacă am vreo nevoie, vreun necaz...

— Am servit pe foarte mulți colegi—adăugă el, adresîndu-se mai mult celorlalți decît mie. Te ajut cu dragă inimă. Mă găsești la birou.

— Marinoiule... tovarășe Marinoiu — am rectificat eu, intimidat de prestanța și siguranța sa — într-adevăr am nevoie de sprijinul și de sfatul tău în...

— Mîine la birou, Vlădescule. Te prezinți secretarei. La revedere.

Mi-a strîns mîna și, grijuliu, mi-a deschis drum să ies din centrul cercului.

Atît am mai putut prinde din urmă:

— Totdeauna l-am ajutat pe ăsta! Sînt un sentimental incurabil!

De fapt, nu aveam nevoie de mare lucru: mă bătea doar gîndul că ar fi bine să mă transfer la o întreprindere mai apropiată de locuința mea, ca să nu mai fac dimineața exerciții de lupte greco-romane în autobusul 47. Acum, aflînd că Marinoiu este nu știu ce fel de șef la O.C.L.-ul nu știu care și știind că O.C.L.-urile au unități prin toate cartierele, m-am gîndit că pentru el ar fi o nimica toată să-mi ceară transferul. A doua zi, așadar, m-am și prezentat secretarei:

— Da... știu...—cataclisi ea, cîntărindu-mă cu ochi severi și bănuitori. Sînteți colegul tovarășului Marinoiu... Dar tovarășul Marinoiu a fost chemat urgent și pe neașteptate la minister.

Și fiindcă îmi sprijinii mîna pe spetează unui fotoliu, secretara continuă:

— Nu vă sfătuiesc să-l așteptați. Se întoarce tîrziu, obosit și nervos.. Știți desigur ce se întîmplă cînd ești chemat la minister...

Fiindcă eu, modest funcționar la contabilitatea unei instituții, n-aveam de-a face cu ministerul, m-a inițiat tot ea:

— Minister înseamnă critică, autocritică, analiza muncii cu ministrul, avertismente!... Reveniți.

Am plecat abătut acasă. În poartă, vecinul meu, pensionarul, mă privi lung, măsurîndu-mă cu milă:

— Ai necazuri, tovarășe Vlădescu.

— Da — am oftat eu. Din cauza ministerului, analiza muncii cu ministrul...

Am simțit cum mă urmărește surprins, clătinînd capul a mirare...

Am revenit după cîteva zile, timp suficient pentru ca Marinoiu să se liniștească după furtunoasa vizită la minister. Secretara, la postul ei:

— Tovarășul Marinoiu lipsește... Nu vă sfătuiesc să-l așteptați.

— Iar a fost chemat la minister?

— Nu. La o consfătuire cu secția comercială a sfatului popular. Vă închipuiți ce-i acolo...

Pentru că eu nu-mi prea închipuiam ce-i acolo, tot ea mă lămuri că cei de la secția comercială sînt oameni care pretind ca magazinele să fie mereu reaprovizionate, ca vînzătorii să fie amabili cu cetățenii, ca vitrinele să fie bine aranjate, ca igiena să fie respectată, ca... Mă rog: îndivizi imposibil de mulțumit.

Și de data aceasta dreptatea era de partea ei. Ce sorți de izbîndă, ce sprijin să nădăjduiesc din partea unui om care se întoarce de la o consfătuire cu secția comercială a sfatului?

Părăsind biroul, simțeam cum în inimă mi se naște un neîmpăcat sentiment de ură împotriva tuturor secțiilor comerciale ale sfaturilor populare din Capitală, din regiune și de pe mapamond. Cînd am intrat pe poartă cu capul lăsat între umeri, m-a întîmpinat același vecin al meu:

— Iar necazuri?

— Da — am mormăit eu. Cu secția comercială a sfatului popular...

M-a privit îngrijorat și în ochii lui am descifrat o nesfîrșită compătimire.

Am revenit după o săptămînă. Ochii secretarei exprimau dezolarea.

— Nu-i nimic, aștept!—i-am luat-o eu înainte.

— Cum doriți... Dar nu vă sfătuiesc!

— Tot cu secția comercială?

Cu o grijă, o durere și o înțelegere pentru semenii săi rar întîlnite la o secretară, mă inițiie în spinoasa problemă a furnizorilor:

— Știi dumneata, tovarășe, ce fel de soi de oameni sînt furnizorii?

— Nu. Cu lecția trecută am ajuns abia la secția comercială...

— Cei de la secția comercială sînt îngeraș pe lîngă ăștialalți. Furnizorii—suspină ea din străfundul inimii—te bagă în spital. Nu livrează mărfurile la vreme, îți trimit ce vor ei, livrează sorturi necomplete, nu respectă contractele...

— Înțeleg perfect—ridicai eu o sfioasă împotrivire—dar pot să amîn oare întîlnirea cu tovarășul Marinoiu pînă or să respecte ăștia contractele?

— Procedați cum credeți de cuviință, dar șansele dumneavoastră de reușită se vor dovedi nule. După asemenea ședințe, și dumnezeu înjură de sfinți!

Am plecat înecînd în valuri de indignare pe acești nemernici, care în termeni comerciali se numesc furnizori.

În poarta casei, pensionarul. Cînd am apărut, s-a retras precaut — nu înțelegeam de ce! — spre fundul curții și de acolo s-a interesat de necazurile mele. I-am răspuns că vinovați sînt furnizorii, iar el s-a repezit în pivniță, trăgînd ușa după dînsul.

Și iată-mă, după un răstimp, iar față-n față cu secretara. Întreb:

— S-a aranjat cu furnizorii?

— Cu furnizorii s-a aranjat într-un fel. Să vedem cum o să se descurce în ședința de azi, cu unitățile în subordine.

— Aștept!

— Mă rog...

După cîteva minute, aud:

— Nu vă dați probabil seama ce înseamnă ședința cu șefii de unități.

— Aștept.

— Șefii de unități—se tîngui dînsa—își fac pur și simplu de cap. Lucrează după bunul lor plac, nesocotesc dispozițiile conducerii, trimit hîrtiile cu întîrziere...

— Aștept!

— Atunci habar n-aveți ce înseamnă ședință cu șefii de unități!—strigă ea cu desperare, sărind de pe scaun.

— Știu ce înseamnă ședință cu ministerul, ședință cu secția comercială și ședință cu furnizorii.

— Astea? Astea sînt ședințe de destindere, de plăcere, pe lîngă cea de azi—continuă dînsa aproape plîngînd. Vă ratați orice posibilitate de reușită. E păcat! Păcat!

Mărturisesc deschis că atîta sinceritate m-a înduioșat pînă la lacrimi. În suflet mi se cristaliza un sentiment de adîncă recunoștință pentru această anonimă funcționară, părtașă la suferințele mele, precum și un sentiment de nestăvilită dușmănie pentru tot ceea ce intră în sfera noțiunii de șef de unitate.

Cînd am intrat pe poarta casei, pensionarul m-a întrebat, de data aceasta de la etaj, ce mai fac, iar eu i-am răspuns ceva despre șefii de unități. După o oră i-am auzit vocea lîngă ușa mea. Vorbea cu nevastă-mea:

— Doamnă, să știți că soțul dumneavoastră, săracul, e bolnav. Suferă de mania grandoarei!

A trecut o vreme. De fapt, acum nici nu mai doream transferul. Aglomerația din autobuse rămăsese doar în amintire: problema faimosului „47" se rezolvase. Dar mă obișnuisem să-l caut mereu pe Marinoiu. Ba chiar mă ambiționasem să dau de el. Așa că, la un moment dat, m-am înfățișat din nou secretarei. Un suspin, un suspin sfîșietor, fără capăt, se revărsă în imensitatea încăperii...

— Altă ședință!

M-am prăbușit fără vlagă, cu bărbia căzută-n piept, într-un fotoliu. Scîrțîitul uscat al unei uși mă dezmetici. Un tinerel cu mapă sub braț se strecură din biroul lui Marinoiu. Îi întinse mapa secretarei și adăugă sec:

— Tovarășul Marinoiu m-a rugat să-ți amintesc: dacă mai vine pe aici pisălogul de Vlădescu, să-i spui că a plecat în străinătate pentru șase luni.

Apoi, băgîndu-mă în seamă pe mine:

— Tovarășul?

Am făcut o plecăciune respectuoasă, apoi am izbucnit ca o bombă cu explozie întîrziată:

— Eu sînt pisălogul!

Din ziua aceea am renunțat la transfer. Dar și la serviciile „amicilor".

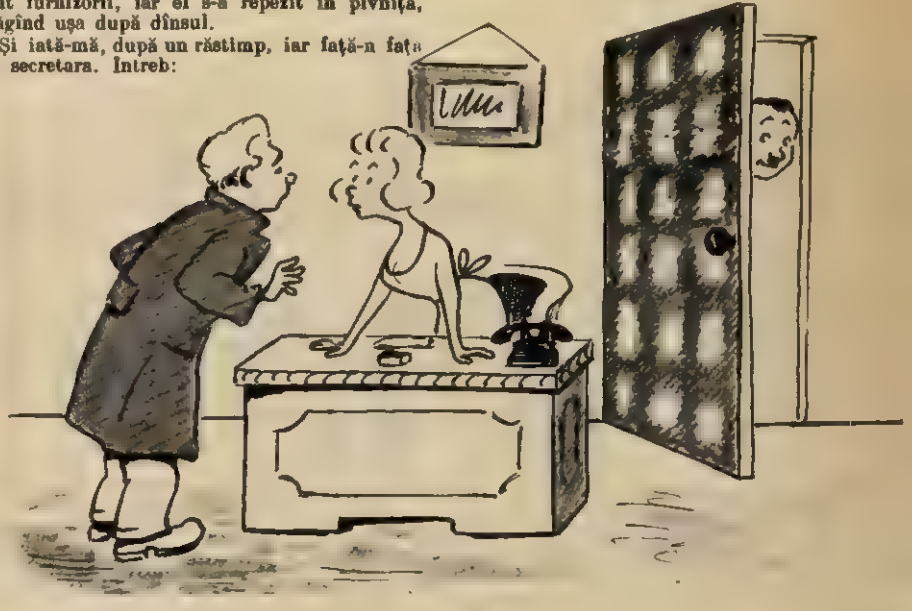

CU SARE

Podul de pe Valea Cerbului — Podul de pe Valea Albă

TE VĂD!... TE VĂD!...

LA BUȘTENI, NU MAI SÎNT... BUȘTENI?

Nu se poate spune că cei care gospodăresc Bușteni — important centru industrial și frumoasă stațiune climaterică — nu se îngrijesc să facă plăcută viața locuitorilor și a vilegiaturiștilor.

O dovedește aprovizionarea orașului, care este dintre cele mai bune: piețe îmbelșugate, magazine mari și aspectuoase, restaurante și bufete cu o bună deservire. O dovedește aspectul plăcut al străzilor: curățenie, peluze cu flori etc.

Dar se vede treaba că gospodarii Sfatului popular Bușteni nu prea au drum pe strada Eminescu... Altfel nu se poate explica faptul că nu au aflat de starea în care sînt cele două poduri de peste pitorescul Valea Cerbului și Valea Albă. Primul este aproape impracticabil, fiar al doilea, în afara bîrnelor lipsă, este și... vădit de un parapet, care s-a dus — se vede — pe apa... Albă!

Sau, dacă au aflat de această situație și n-au luat măsuri de reparare, se vede treaba că n-or fi avînd la îndemînă materialul lemnos de trebuință... Ce pomenești că la Bușteni nu mai sînt... bușteni!

Care să fie oare adevărul, tovarăși de la Sfatul popular Bușteni?

R. Roda

PRIMUL ROL

— schiță satirică

Regizorul își luă de pe nas ochelarii cu ramă de baga și spuse.

— Te felicit, dragă Lola! Ai fost primită în marea familie a cineaștilor!

— O! Cum să vă mulțumesc, Akram Turaevici?! Ce minunat e să începi să lucrezi îndată ce ai absolvit institutul! Îmi vine să zbor de fericire!

— Nu-i nevoie să zbori, drăguță! În filmul nostru nu avem nici un rol de pilot. Vei avea un rol important în filmul „Soarta ei".

Bucuria tinerei fete era de nedescris.

— Într-adevăr?! Nu-mi vine să cred!!

— Da! Da! Nu glumesc de loc! Ai să interpretezi rolul unei femei de serviciu.

Entuziasmul Lolei se topi ca prin farmec. Coborîndu-și genele lungi, șopti cu vocea stinsă

— Rolul unei femei de serviciu? Și ce va trebui să fac?

— Nu trebuie să te temi. Știi că ai talent și eu te voi ajuta! Uite scenariul. Citește-l. Principalul e să-ți trăiești rolul!

— Cum adică să-mi trăiesc rolul?!

Regizorul tăcu un moment. Apoi spuse cu un ton sever.

— Acolo în colț se află o găleată cu apă și o cîrpă de spălat pe jos. Trebuie să speli podeaua. Arată cum faci asta!

Lola îngălbeni

— Dar cîrpa... e curată?

— Ce orice cîrpă... Ei, ce mai aștepți?

— Să spăl chiar acum podeaua?

— Sigur! Facem acum un exercițiu, ca să nu pierdem prea multă vreme la repetiții! Haide, la cîrpă, nu te sfii!

Lola își privi stîngherită mîinile.

— Abia mi-am făcut manichiura!

— În timpul turnării va trebui să renunți la manichiură!

— Și cum?... Chiar de azi?

— Cum vrei, de azi sau de mîine... Dar acum începe la

cîrpa... Așaaa... Ce faci? Trebuie să speli dușumeaua, mișcîndu-te înapoi, nu înainte! Nu vezi? Murdărești cu picioarele pe unde ai spălat!

— Vă cer iertare! Nu s-ar putea ca în partea asta din film să mă înlocuiască mama? Ea se pricepe grozav la treaba asta!

— Ce idee!... Dar lasă. Nu-i nimic... O să scoatem secvența asta din scenariu. Să încercăm altceva. Vino mai aproape! Vezi haina mea?

— O văd — șopti fata cu teamă.

— Uite despre ce e vorba: eu sînt burlac, înțelegi?... Mi s-a rupt un nasture și te rog — așa se întîmplă în film — să mi-l coși. Ici un ac cu ață și mi-l coși. Îmi zîmbești, îți zîmbesc!... Înțelegi? Uite un ac cu ață... Începe!

— N-aș putea s-o rog pe bunica?!

— Ce bunică?! În scenariu nu avem nici o bunică!

— Păi să vedeți... Vreau să spun că acasă bunica-mea coase toți nasturii rupți!

Regizorul clătină din cap:

— După cum văd, va trebui să scoatem și secvența asta!

— Da, s-o scoatem! —strigă Lola încîntată.

Regizorul se uită spre ea, zîmbind încurajator.

— Ascultă-mă cu atenție! Îmi place grozav clătitele și lui, soțiu mea. Știi asta. Mă întorc dintr-o călătorie și vreau să mi faci o plăcere.

— Cum să nu, din toată inima! —strigă Lola cu entuziasm

— Foarte bine! Așa că te hotărăști să-mi faci clătite.

— Scumpe Akram Turaevici! Vino mîine la noi! Te vom aștepta cu niște clătite grozave. Tata se pricepe grozav să facă foi de clătite!

— Ce tata! Ce clătite? E vorba de rolul tău! Trebuie să pregătești clătitele cu atîta artă, încît spectatorilor să le fase gura apă.

— Și cum trebuie să le fac cu unt sau cu untdelemn?

— Cu unt!

— Cu unt nu știu.

— Atunci fă-le cu untdelemn! Uite, ai aici tot ce-ți trebuie. Ouă... lapte..

— Oare n-am putea să scoatem și bucățica asta din scenariu?

Regizorul tăcu îngîndurat.

— Ce să fac! O s-o scot și p-asta, n-am încotro!

Fața Lolei se lumină.

— Vă mulțumesc foarte, foarte mult!

— N-ai pentru ce!

— Cum n-am? Vă dați stilul ăștia să-mi ușurați rolul!...

— Adevărat — oftă regizorul. Numai că acum nu mai am nevoie de tine, fiindcă am tăiat tot rolul din scenariu. Așa că mulțumește mai bine mamei, bunicii și tatei, care nu te-au lăsat niciodată să speli o dușumea, să coși un nasture sau să faci niște clătite!...

O. IUHNOV
(din „Krokodil")

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

MĂSURI

ORIZONTAL. 1) Măsură — Fără măsură. 2) De o măsură (pl.) — Sosit — Cer! 3) Unitate de măsură pentru hîrtie — Nicolae Varga — Polană (reg.). 4) În măsură (fem. pl.) — Individ. 5) Se cîntă și se joacă pe măsuri compuse de Lehar — A lua măsuri de scutire — De la (od.). 6) Zgomot de explozie — Osie! — Măsoară drumurile (sing.). 7) Poștale! — A cîșla — În formă de ptinie (în flori). 8) Măsurători — Atlet fruntaș polonez. 9) Fluviu în Italia — Din Asiria. 10) Curelușă — Măsură mai mare ca ocaua — Troace. 11) As — Fără viață — Acum! 12) Măsură de îmbunătățire a fotografiei — Măsură agrară străină (pl.). 13) Poftim — Pasăre cîntătoare — Pătură. 14) A măsura cu ochii — Unitate de măsură pentru ploaie.

VERTICAL: 1) Cu măsură — Nemăsurat. 2) Ofițer de poliție (od.) — Măsură — Indicator la aparate de măsură. 3) Dinte găurit — A lua măsuri pentru distrugerea buruienilor. 4) Tel! — Nume masculin german — Împreună. 5) Metal malcabil — Cu măsură. 6) În viață și în măsură să dea struguri — Fier — Loc unde se măsoară puterile. 7) Măsură de timp — În măsuri la haine — Cută! 8) Măsuri testamentare — Crepuscul. 9) A măsura apa în lung și-n lat — Nume feminin — În schelet. 10) Măsuri marine — Cuba! — Stradă (abr.) — Peleș! 11) Pronume — Măsură. 12) Spețe! — Ape — Imită corbul. 13) A lua măsuri — Măsură de aur. 14) Cu măsură — Măsură.

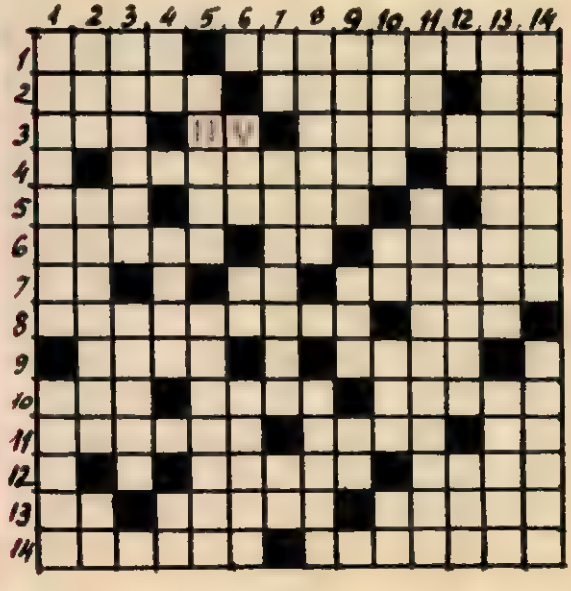

HAI, COPII!

Desene de Matty ASLAN

— E niței de așteptat, dar cel puțin pe asta vom fi singuri...

ȘI PIPER

E. MIHĂILESCU

Dulăul și muntele

Transfugii trădători de patrie debitează calomnii împotriva țării noastre, la unele posturi de radio occidentale.

Dulăul, arțăgos și rău din fire,
Lătra cu ură la un falnic munte.
Lătratul lui stîrni nedumerire
În rîndul animalelor mărunte.

— Ce ți-a venit? — îi spuse o pisică.
Pe mine de mă latri, nu-i minune:
Din moși-strămoși zadarnic îmi porți pică...
Dar muntele?! Ce ai c-un munte? Spune!

— Ce am eu dînsul? Îl urăsc de moarte,
Că-i falnic și semeț din cale-afară!
Și dacă nu se mută-n altă parte,
Îl nărui cu lătratul pînă-n seară!

Și printre oameni sînt dulăi, se știe,
Se dau la cîte-un munte, bată-i sfîntul...
Dar muntelui nu-i scad din măreție,
Pe cînd lătratul lor — îl duce vîntul!

De la lume adunate

O casă din Bologna fu prădată în lipsa locatarilor ei. În cinda tăbliței de pe poartă, cu inscripția „Nu intrați, câini răi", hoții au intrat și au operat în voie. La ieșire, ei adăugară pe tăbliță următoarele:

„Nu calomniați aceste minunate animale!"

★

Într-un oraș de provincie din Austria are loc spectacolul de adio al unui tenor de operetă ce tocmai fusese angajat la un teatru muzical din Viena. După ultima cădere a cortinei, publicul se grăbi spre ieșire, fără a se osteni cu aplauzele. Doar într-o lojă, doi bărbați aplaudau în picioare, strigînd:

— Rămîi aici! Rămîi!

Ceilalți spectatori priviră cu mirare spre cei doi entuziaști necunoscuți. Unul dintre localnici lămuri însă pe loc enigma:

— E foarte explicabil: cei doi sînt vienezi.

★

În epoca de glorie a maccarthismului, regretatul scriitor german Bertolt Brecht fu chemat, împreună cu Charlie Chaplin și alți 18 cineaști, în fața Comisiei de cercetare a activității antiamericane.

După ce fu nevoit să asculte o mizerabilă traducere în limba engleză a celebrei sale lucrări „Învață ce-l mai simplu: să fii conducerea în propriile-ți mîini!", Brecht fu întrebat.

— Recunoașteți că ați scris această lucrare?

— Nu — răspunse Brecht. Nu recunosc. Eu am scris un poem!...

Într-o școală vest-germană

Franz-Joseph Strauss, ministrul de război vest-german, vizita o școală. Într-una din clase, întrebă pe un elev:

— Ce ești tu, băiatule? Ce convingeri politice ai?

— Sînt democrat-creștin, domnule ministru.

— Dar tu? — îl întrebă ministrul pe un al doilea.

— Eu sînt fascist.

— Foarte bine — răspunse Strauss băiatului, bătîndu-l prietenește pe umăr.

Apoi trecu mai departe cu întrebările, căpătînd răspunsuri destul de variate: social-democrat... partidul german... partidul bavarez... etc. Mai mulți elevi răspunseră că sînt partizani ai păcii, ceea ce îl cam necăji pe ministru. Dar se făcu a nu da prea mare atenție faptului. La un moment dat, un băiețel înfipt, cu privirea dîrză, îi răspunse fixîndu-l cu ochi sfredelitori:

— Eu sînt comunist, domnule. Stupefacție.

— De ce ești comunist? — îl întrebă ministrul cu vocea aparent liniștită.

Băiatul tăcu o clipă, apoi glăsui răspicat:

— Străbunicul meu a fost comunist, bunicul meu a fost comunist, tatăl meu este comunist. De aceea sînt și eu comunist.

Strauss își făcu gura pungă în chip de zîmbet. Cu miere în glas, îl întrebă pe copil:

— Dar dacă străbunicul tău ar fi fost hoț de drumul mare, dacă bunicul tău ar fi fost asasin, dacă tatăl tău ar fi fost bandit, atunci tu ce-ai fi fost?

— Fascist, domnule ministru!

Karel ČAPEK

FABULE

Karel Čapek (1890-1938), unul dintre marii scriitori ai secolului nostru, a lăsat literaturii cehoslovace și patrimoniului cultural universal numeroase opere literare și publicistice.

Umorist subtil și critic necruțător al societății burgheze în descompunere, Čapek a militat pînă la sfîrșitul vieții împotriva forțelor negre ale războiului și fascismului. Publicăm mai jos cîteva din fabulele scrise între anii 1932-1938.

Crapul: *Nici o ființă nu poate trăi scufundată în aer.*

Uliul: *Adică, de ce cruzime? Lupta pentru viață, domnilor, este totdeauna legitimă.*

Patronul: *Știți ce e diviziunea muncii? Eu să privesc cum munciți voi și voi să vă uitați la mine cum mănînc.*

Frunza veștedă: *Imperativul momentului? Îl cunoaștem: să foșnim în vînt.*

Tiranul: *Lepădăturilor! Am făcut din voi o națiune glorioasă!*

Conchistadorul: *Dumnezeule prea milostiv! Tu știi prea bine cît îmi e de străină neomenia. Numai că aztecul nu e om.*

Oglinda: *Omul nu este decît reprezentarea mea.*

Păianjenul, lîngă pînza sa: *Nici așteptarea nu-i o treabă ușoară.*

Efemerida: *Istorie? Cuvîntul ăsta nu-mi spune nimic.*

Criticul: *A critica înseamnă să explici autorului că nu scrie așa cum aș scrie eu dacă aș scrie.*

Pesimistul: *Și crezi că va veni primăvara? Dragul meu, ești un optimist!...*

Burujana: *Și ăsta-i, după părerea dv., un copac monumental? Nu vedeți că are o creangă uscată?*

Capitalism: *Nu fac asta pentru mine, ci pentru bani.*

Într-o redacție burgheză: *Avem un articol despre descoperirea unui medicament împotriva ciumei bubonice. Nu cumva știți dacă noi sîntem pentru sau contra ciumei?*

Vorbălungă are cuvîntul

Ion Vorbălungă, pasionat al cuvîntărilor de tot felul, pornea desigur de la premisa că viața medie a oamenilor este de 300 de ani. Altfel nu se explică faptul că profita de orice prilej ca să ia cuvîntul și să-și lovicească ascultătorii timp de o oră-două, deși i se limita de la început timpul de vorbire la 5-10 minute.

Pentru a-l vindeca de această meteahnă, colegii săi organizară un mic complot. Astfel, la prima adunare în care Vorbălungă luă cuvîntul, lovarăgii săi se prefăcură că dorm. Vorbitorul, furat de muzica îmbătătoare a propriilor lui cuvinte, nu observă nimic. La un moment dat, îi atrase atenția cîteva sforăituri ostentative din fundul sălii. Abia atunci bagă de seamă că întreaga sală dormea. Nepricepînd că e vorba de o glumă, oratorul izbucni indignat, cu voce tunătoare:

— Dar asta e inadmisibil! Este oare cu putință ca voi să dormiți în timp ce eu vorbesc?

Unul dintre ascultătorii „treziți" de această izbucnire îi răspunse candid:

— E cu putință. Cu condiția să vorbești cam mai încet...

— Dacă mă iubeai, nu-ți lăsai bricegul acasă...

— Tov. șef, vă anunțăm locotenența noastră. Și, dacă sînteți de acord, vă rugăm să puneți și dv. o viză.

— Poftim!... Asta ca să nu te mai aud spunînd că sînt superficial...

— Am hotărît să ne despărțim!...

— Și la birou, tot mie îmi revin o bună parte din sarcinile colectivului...

— În sfîrșit... Mai bine mai tîrziu, decît niciodată... Aruncă și el exact care e drumul spre casă...

Biroerătescu.

COLȚUL FOTOGRAFULUI AMATOR

OBȚINEREA CULORII CORECTE PE FILM REVERSIBIL

— Partea întîi —

Pentru ca o fotografie în culori să placă, trebuie ca în primul rînd să fie bine realizată din punct de vedere tehnic. Chiar atunci cînd din punct de vedere compozițional conține elemente estetice, dacă din punct de vedere tehnic prezintă defecte, imaginea nu va place.

Calitățile tehnice ale unei fotografii colorate sînt aceleași ca și în imaginea alb-negru. Aici însă, apărînd un element nou — culoarea — acesta va trebui redat cu maximum de fidelitate.

În tehnica fotografierii pe film reversibil, se obține direct după developare o imagine pozitivă, în culori naturale. Factorii ce vor determina exactitatea redării culorii, în cazul filmului reversibil (film proaspăt, în termenul de garanție) sînt:

— timpul de expunere

— condițiile de developare.

Timpul de expunere pe care îl apreciem cu ochiul (în cazul fotografiei alb-negru) sau îl măsurăm cu celula fotoelectrică (operație foarte importantă în fotografia în culori) determină de fapt cantitatea de lumină ce cade asupra peliculei în momentul expunerii. Filmul color, în special cel reversibil, are o latitudine de expunere foarte mică. La filmele alb-negru, se pot varia expunerile chiar de 10 ori (cu diafragma constantă) și totuși se obțin clișee „normale", lucru ce se explică foarte ușor prin calitățile specifice materialului respectiv. O schimbare a expunerii la filmul color reversibil, prelungind de exemplu cu 25% sau scurtînd cu 25% timpul necesar real, va duce la denaturarea culorilor.

În genere, o imagine supraexpusă se caracterizează prin transparență, tonuri puțin dense și o deplasare de nuanțe spre zona „rece" a spectrului de culori (verde-albastru). Imaginea e spălăcită, cu dominante albăstrii.

În cazul unei imagini subexpuse, cliseul este dens și prezintă culori întunecoase, apar dominante din zona „caldă" a spectrului (roșu-brun). Și această imagine este denaturată.

Pentru a obține totuși culori reale, se impune ca fiecare clișeu să fie corect expus. Înainte de a analiza metoda expunerii corecte, trebuie în orice caz avut grijă ca filmul achiziționat să fie proaspăt și să corespundă scopului, adică să fie film reversibil de lumină de zi (Ta=Tageslicht) pentru exterioare sau reversibil de lumină artificială (Ka=Kunstlicht) pentru interioare (iluminare cu becuri cu incandescență).

Există trei factori ce influențează formarea imaginii pe peliculă:

1) sensibilitatea filmului;
2) timpul de expunere;
3) diafragma.

Acești factori se caracterizează prin următoarele proporții:

1) Sensibilitatea filmului este constantă, garantată de fabrică. De exemplu, sensibilitatea de $16/10^{0}$ DIN a filmelor Agfacolor reversibil T este o valoare absolut riguroasă. Sînt excluse din fabricație posibilitățile ca filmul să aibă, întîmplător, o sensibilitate de 15° sau 17° DIN.

2) Timpul de expunere este viteza obturatorului, ce o reglăm pe aparatul de care dispunem. Cifrele uzuale variază între 1 sec. și 1/500 sec. Timpii trecuți pe montura aparatului nu corespund însă riguros realității. Această neconcordanță nu este un defect de fabricație, toate aparatele (chiar și cele de renume) prezentînd astfel de abateri. De exemplu, timpul 1/50 sec. poate avea în realitate valoarea 1/40 sau 1/60 sec., adică 20% față de valoarea teoretică. O deviere de ±20% a timpului de expunere față de cel real va produce o modificare a culorilor, o denaturare față de realitate.

3) Diafragma. Valoarea diafragmelor trecute pe montura obiectivului se caracterizează prin aceea că succesiunea lor modifică secțiunea de trecere a razelor luminoase întotdeauna în raportul de 1:2. De exemplu, diafragma 8 are jumătatea valorii diafragmei 5,6 sau are valoarea dublă a diafragmei 11.

Măsurarea cea mai precisă a timpului de expunere se face cu ajutorul celulei fotoelectrice. După reglarea celulei pe sensibilitatea filmului de care dispunem, ea ne va indica, pentru un anumit timp de expunere, diafragma necesară sau, invers, pentru o anumită diafragmă, timpul necesar de expunere.

Întrucît și celula fotoelectrică (chiar o celulă de calitate) poate prezenta o abatere de valori de la cele reale, ea va trebui etalonată cu aparatul de care dispunem. Deoarece abaterile celulei pe care le-am constatat sînt constante, va trebui să determinăm valoarea abaterii în funcție de aparatul fotografic.

Ținînd seama de toate aceste trei premise, practic, se va proceda în felul următor:

Se va alege ca timp standard pentru instantanee, în condiții bune de lumină, 1/50 sec. Se alege un subiect de fotografiat, iar celula va indica, de exemplu pentru film reversibil de lumină de zi, diafragma 8. Se vor face următoarele fotografii

1) o imagine cu timpul de 1/50 sec., cu diafragma 5,6;
2) o imagine cu timpul de 1/50 sec., cu diafragma între 5,6 și 8;
3) o imagine cu timpul de 1/50 sec., cu diafragma 8;
4) o imagine cu timpul de 1/50 sec., cu diafragma între 8 și 11;
5) o imagine cu timpul de 1/50 sec., cu diafragma 11.

Se developează filmul (cu maximum de atenție) și se studiază cele 5 imagini. Se va observa că una din ele redă cu maximum de fidelitate culorile. Înseamnă că timpul cu care a fost făcută acea fotografie este cel real (respectiv la 1/50 s-a ales diafragma justă).

Dacă imaginea cu diafragma 8 este cea bună, înseamnă că folosind timpul de 1/50 și valoarea de diafragmă a celulei (fără nici o corecție), vom avea rezultate bune.

Dacă imaginea corectă este cea cu diafragma 5,6, va trebui să lucrăm mereu cu o diafragmă mai mare etc.

Este recomandabil a etalona exact în același mod aparatul și celula pentru un timp mai lung. În acest caz, aparatul se va fixa pe trepied și se vor repeta operațiile descrise în exemplul de mai sus. Despre influența procesului de laborator în redarea culorii vom vorbi într-un articol dintr-un număr viitor.

Ing. Adrian STECLACI

DE VORBĂ CU MEDICUL

DESPRE HIPERTENSIUNEA ARTERIALĂ

Tensiunea arterială sau, cum se numește corect, *presiunea sanghină* este presiunea pe care o exercită normal sîngele asupra pereților arterial. Ea este produsă de contracția ventriculară și menținută de reacția de destindere a pereților arteriali.

Hipertensiunea arterială este o boală a întregului organism și în special a aparatului circulator. La început este consecința unei constricții (îngustări) a arterelor, care, tratată din timp, se poate vindeca.

Constricția se datorește unor tulburări pe scoarța cerebrală (cauzate de emoție, frig, șoc, diverse boli infecțioase, tumori etc.), care duc la un dezechilibru nervos. Acest dezechilibru dă naștere la o hipertonie (contractură) vasculară generală (în special arterială), de unde urmează apoi o creștere a tensiunii sîngelui, adică hipertensiune arterială. Înlăturarea agentului cauzator restabilește tensiunea normală. Prelungită mult timp, hipertensiunea tinde să se permanentizeze, prin modificarea definitivă a structurii pereților vasculari.

Ca să poată face față îngustării vaselor, inima se mărește, făcînd un mare efort. Obosind, ea slăbește și nu mai poate trimite sînge peste tot. Ficatul se mărește și el, bolnavul răsuflă greu, fața și mîinile i se învinețesc, picioarele se umflă. În această situație zicem că hipertensiunea s-a complicat cu *insuficiență cardiacă*.

De asemenea, suferă și celelalte organe care primesc sînge prea puțin, datorită inimii bolnave și a vaselor înguste. Rinichiul, de exemplu, începe să producă anumite substanțe care îngustează și mai mult vasele. Cu timpul pot surveni paralizii cauzate de ruperea unui vas îngust. Mai tîrziu apar și tulburări miocardice (dureri ale mușchiului inimii).

Semnele hipertensiunii. Într-o primă fază, bolnavul prezintă o hiperactivitate nervoasă și vasculară la emoție, efort și frig. Tensiunea sare ușor peste limita normală. Urmează apoi nervozitatea și neliniștea, care cedează foarte greu și doar la repaos, însoțite de dureri de cap și oboseală. În plină evoluție a bolii se remarcă ca simptome amețelile, insomniile, pocniturile în urechi, lipsa poftei de mîncare și o tensiune crescută, cuprinsă între 22 maxima și 12 minima. Examenul urinei prezintă urme de albumină și sînge.

Ce să facem contra hipertensiunii?

Prevenire. Evitarea eforturilor mari, a emoțiilor și șocurilor. Tratarea tuturor bolilor de care suferă organismul. În același timp se indică: odihnă în urma eforturilor susținute, măsurarea tensiunii arteriale din cînd în cînd, evitarea băuturilor alcoolice.

Tratament. Pentru sistemul nervos central se dau calmante de tipul bromurilor de sodiu, potasiu, amoniu — 1-2 gr pe zi, în capsule sau soluții; Bromural — 0,30 gr, de 3 ori pe zi; Luminal — 0,015 × 5 comprimate pe zi; Serpasil — 8 mgr în 24 ore. Se mai recomandă: Testosteron injecții — 10 mgr la două zile și Placentid — o fiolă la trei zile, timp de patru săptămîni.

Se mai pot face roentgenterapie pe hipofiză și suprarenale și băi de acid carbonic.

Regim alimentar fără sare și condimente. Legume (fără fasole), fructe, dulciuri, făinoase, brînză de vaci, lapte. Lichide — 1,5 litri pe zi, cu supe cu tot.

SFATURI practice

Toamna la munte

Am o prietenă, tehniciană textilistă la „Industria Bumbacului B", care nu ci-ar lua concediul de odihnă în timpul verii pentru nimic în lume. În felul ei, cred că are mult spirit practic: vrea să obțină de la concediu maximum de profit.

Cînd cei mai mulți se agită să fugă de căldurile verii pe litoral sau la munte, ea își vede liniștită de muncă.

— Plajă — spune ea — pot să fac în orice șirang; cît despre căldură, în toiul verii, nu scapi de ea nici la munte și cu atît mai puțin la mare.

Concluzia la care a ajuns este că cel mai indicat sezon pentru o odihnă într-adevăr plăcută și tonică este toamna. Într-o localitate de munte, dacă vremea se menține frumoasă — și în general se menține — lunile septembrie și octombrie îți oferă cea mai plăcută atmosferă pentru petrecerea concediului.

Soarele nu mai e atît de puternic, ca să te facă să fugi toată ziua după umbră, aerul e uscat și ozonat mai mult decît oricînd, decorul naturii e fermecător, iar aglomerația e mai puțin obositoare. Poți profita de ziua întreagă ca să faci excursii, să stai în aer liber, fără să te mai temi de insolații sau de accidente ale epidermei supuse intemperiilor caracteristice altor luni. În plus, în sezonul acesta ai cea mai variată gamă de fructe — mere, prune, struguri, piersici, pepeni, afine etc. — așa încît poți face o cură de dezintoxicare completă. Să nu uităm că fructele de munte sau cele din regiunile deluroase sînt mult mai gustoase și mai bogate în vitamine decît cele obținute în regiunile de șes. Așa cum apa de munte, fie ea simplă sau minerală, nu se poate compara cu nici o altă apă în privința gustului și a conținutului ei.

Prietena de care vă vorbesc mi-a declarat că în timpul pe care și-l petrece la munte folosește fructele și pentru tratarea epidermei. Ea a obținut rezultate minunate — și m-am putut convinge privindu-i tenul — făcîndu-și în fiecare seară un masaj pe față, pe brațe și pe bust, fie cu o bucată de pepene galben, fie cu o jumătate de piersică, fie cu cîteva boabe de struguri strivite între degete. Acestea se curăță apoi, înainte de culcare, cu apă de trandafiri sau cu ceai de mușcețel.

— Totul e — mi-a spus ea — să-ți organizezi timpul de concediu în așa fel, încît să profiți din plin atît de aer, cît și de regimul alimentar. Dar, ispitit de frumusețea peisajului, să nu te avîntă în ascensiuni prea obositoare, dacă nu ești antrenat special. Plimbările în aerul ozonat al munților sînt plăcute și folositoare, altă timp cît nu sînt împinse pînă la efort. Fără antrenament, însă, ascensiunile grele îți pot provoca mai mult rău decît bine. Am văzut adesea oameni care, în urma unor asemenea ascensiuni, au suferit zile întregi de febră musculară. Astfel, în loc de odihnă, obții oboseală. Și nu pentru asta ai venit aici...

IOSIANA

PRIVIȚI CU NOI!

PEISAJ DUMINICAL din... portul timișorean de pe Bega. Foto R. MIHAI

SONDĂ LA ODOBEȘTI?

Da, această sondă a intrat încă din anul trecut în peisajul Odobeștiului, fiind montată pe un deal ce străjuiește ville Institutului hortiviticol. În acest oraș al vinului nu e încă nici urmă de petrol. Iar sondorii care au minuit granicele acestei sonde nu au așteptat să erupă petrolul. Scopul sondajului a fost captarea apelor subterane, menite a alimenta ville și livezile Institutului hortiviticol.

Din aceste motive, și sonda aceasta este de un tip special: montată pe un autocamion deosebit ca înfățișare, sonda este și foarte ușor demontabilă. Ea poate fi în cîteva ore transportată dintr-un loc în altul și pusă imediat în funcțiune, forța de care are nevoie pentru aceasta fiindu-i procurată de același autocamion-„mamă".

Joc primejdios

Cine și-ar putea închipui că jucăriile acelea din material plastic transparent, atît de simple și de inofensive la prima vedere, pot constitui un pericol de moarte pentru copiii în Statele Unite, numai în decurs de un an, 63 de copii au fost uciși de aceste pungi. Cum? Foarte simplu: copiilor le place să se joace cu asemenea pungi și, în special, îi amuză să-și vîre capul în ele, așa cum vedem în fotografia alăturată. Or, tocmai în asta constă pericolul. O dată fața acoperită, la fiecare inspirație, materialul plastic se lipește tot mai tare de gura și de nasul copilului, aderînd pînă la completa asfixiere a acestuia. Primul contact al mucoaselor cu pereții pungii îl amuză pe copil, dar cînd simte că nu mai are aer, e prea tîrziu ca să-și mai poată scoate capul din pungă

Imagini din Bucureștiul de altădată

PETRECERI „MODERNE" ACUM UN VEAC

Pe la mijlocul veacului trecut, Bucureștiul trecea printr-o perioadă de „modernizare" care însemna nu numai pavarea cîtorva străzi centrale sau înființarea primei uzine cu aburi, ci și importarea din Occident a tot ce era decadență, începînd cu localurile de „distracție" de tip parizian. Iată cum era descris, în 1856, un astfel de local:

„În fundul curții hanului Villacros, la Stadt Peschi, sînt balurile lui Vilcek. Cele mai frumoase, cele mai vesele, sînt cele care au loc o dată pe săptămînă sub numele de „O, du lieber Augustin". Aici se îngrămădesc junele modiste, venite să uite întristata viață de toate zilele, aici vin negustorii înstăriți de pe podul Mogoșoaiei, aici vin junii care, după moda pariziană, preferă amorurile cusătoreselor de tot felul și pierd ziua trecînd în birji pe la magazinele unde micile grizete cu părul bălai cos la bonete, rochii sau fac flori. Ici vezi o damicelă simțibilă care primește amorul propus de un june, cu condiția de a nu o vedea decît o oră pe zi și de a nu o controla de întrebuințarea celuilalt timp; aici vezi un german care cere bere; un maghiar bate din tocuri și își răsucește mustața; un ceasornicar cu ochii roșii vorbește cu un confrate și vreo cîțiva lacomi cer la anghimofturi și șnițele, pe care le înmoaie cu bere și mîșmaș. Înspre zi se dansează cancanul, sub numele modest de horă, și-l dansează mai ales pompierii, mai abitir ca la Mabaille".

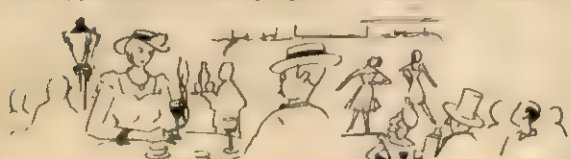

Umorul lui Rossini

Dacă ne permitem o exagerare, am putea spune că Rossini s-a dovedit a fi umorist chiar prin „alegerea" zilei sale de naștere: s-a născut la 29 februarie a anului bisect 1792, plasîndu-se în originala situație de a-și sărbători ziua în care s-a născut, o dată la patru ani. Dar dacă în cazul acesta Rossini a fost umorist... fără voie, în nenumăratele momente din viața sa plină de peripeții, autorul „Bărbierului din Sevilla" s-a putut afirma cu un vigoros zîmbet și ca satiric rafinat, așa cum reiese din mărturisirile contemporanilor săi, prieteni apropiați ai maestrului.

Afară din tinerețe de pozițiile înaintate ale luptei poporului italian, de mișcarea de eliberare națională, de ideea unei Italii unite, Rossini reflectă aceste idei în creația sa. Chiar primele sale opere, farse muzicale pline de verve și prospețime, redau și muricul satiric uituciătoare a textului care biciuiește moravurile societății feudale în descompunere.

În viața de toate zilele, în teatru, în el acasă, în auditii, la serate muzicale, îl găsim pe Rossini gata să dea o replică plină de haz, să înregistreze tot ce e comic, să redea cu ironie tot ce cădea sub lupa minții sale ascuțite. El știa să facă haz de necaz și să legăturăă cu propriile-i eșecuri artistice, destul de frecvente la începutul carierei sale.

După un eșec cu opera „Dariusha", Rossini i-a scris sau, mai precis, i-a desenat mamei sale pe o carte poștală, o sticluță (pe italienește, „fiaschino"), pe care i-a trimis-o spre a o informa asupra insuccesului operei sale. Cînd insuccesul era foarte mare, avea obiceiul să deseneze o sticlă mare, adică... fiasco.

Apoi s-a mutat la Paris și lucrările sale începură să se bucure de succes. Rossini, care între timp devenise celebru, dădea serate muzicale acasă la el, în fiecare sîmbătă. În legătură cu una din aceste serate, în care o arie din opera „Wilhelm Tell" a fost executată de un cîntăreț cu voce puternică și care lua acutele în plin fortissimo, Rossini scrie într-una din scrisorile sale: „A cîntat bine cîteva fragmente, dar, pe măsură ce mă apropiam de pasajul „urmează-mă", aveam senzația pe care o are cineva atunci cînd știe că urmează să se înece cu funul. În sfîrșit, faimoasa notă a făcut explozie. Doamne, ce zgomot!... M-am ridicat de la pian și m-am repezit la nitrina cu obiecte din sticlă venețiană — porțelanuri extrem de fragile, care împodobeau salonul. Din fericire, nimic nu se spărsese"...

Renumele maestrul compozitor pătrunsese de timpuriu și în palatele regale ale diferitelor țări europene. La Madrid, Rossini a fost întrebat de regele Ferdinand al Spaniei, care cînta la violoncel, cum i-a plăcut audiția pentru care compozitorul fusese invitat special din Italia. Rossini i-a răspuns: „Pentru un rege violoncelist, e destul de bine și apoi, în fond, sînteți... suveran ai cărui cîntec vreți".

Printre lucrările din ultima perioadă a vieții lui Rossini, două — o compoziție festivă ocazională, comandată pentru Napoleon al III-lea, și un canon — atrag în mod deosebit atenția asupra umorului, pe cît de subtil, pe atît de caustic, al autorului lor.

Acesta reiese și din subtilitățile sau indicațiile pe care Rossini însuși le-a scris pe coperte. El știa că în materie de muzică, monarhul punea bază pe cantilene și nu pe calitate; cu ormare, a scris pe partitură, textul: „Imn dedicat lui Napoleon al III-lea, cu acompaniament de orchestră mare și muzică militară, pentru baritom solo, un pontif și mulți preoți, cor de vivandiere, soldați, popor, dansuri ciopoi, tobe și tunuri, acuzați dacă e prea puțin..."

Cînd a vizitat Viena l-a întîlnit acolo pe Beethoven, care i-a spus: „Te felicit pentru opera ta-ta „Bărbierul din Sevilla". Am citit-o și mi-a făcut multă plăcere. M-a încîntat. Cîtă vreme va exista operă italiană, ea se va juca. Să nu încerci niciodată să compui altceva decît operă bufă. A încerca să reușești în alt gen ar însemna să vrei să-ți schimbi vocația".

Poșta REDACȚIEI

IULIUS AVRAMESCU — PETRILA. Nu știm să fi apărut la noi vreo carte despre dresarea cîinilor-lupi. Una despre cîinii de vînătoare — da; v-o puteți procura prin filiala Asociației generale a vînătorilor și pescarilor sportivi. În ceea ce privește dresarea cîinilor-lupi, noi am publicat un ciclu de zece articole. Căutați colecția revistei noastre din vara aceasta, citiți aceste articole și, dacă vă mai rămîn lucruri nelămurite, scrieți-ne și vă vom răspunde.

DIONISIE POPESCU — TICLENI (RAIONUL GILORT). Ne bucură că „elevul" dv. obține rezultate bune în dresaj. Continuați dresura, urmărind recomandările pe care le-am dat. În ceea ce privește schimbarea domiciliului de la sat la oraș, nu trebuie să vă provoace nici un fel de griji: cîinele se va obișnui repede cu noua ambianță, care nu va avea nici o influență negativă asupra dresajului.

În ceea ce privește coleciatita de care suferiți, fără îndoială că ea poate fi tratată și vindecată. Vă sfătuim însă să nu treceți, după propriile cunoștințe sau după îndemnurile prietenilor, la un regim alimentar sau la altul, ci să vă adresați medicului. Singur acesta, constatînd stadiul bolii, va fi în măsură să vă indice regimul alimentar și medicamentele necesare. În cazul că aveți și calcule (pietre) la ficat, poate că medicul va fi de părere că e necesară intervenția chirurgicală. În orice caz însă, e bine să știți că boala e vindecabilă, dar că trebuie să apelați la ajutorul medicului.

VAL. GALERIU — RM. SĂRAT. Posibilitatea de a produce reacții în lanț într-un mediu uranifer a fost demonstrată de Frédéric Joliot-Curie și de colaboratorii lui, H. Halban și L. Kowarski, încă din anul 1939. De teamă ca această descoperire să nu fie folosită în războiul care se declanșase, savantul francez a predat rezultatul cercetărilor sale, în plic sigilat, Academiei de Științe din Franța, cu recomandația de a nu fi dat în vileag decît la cererea semnatarilor. Plicul a fost deschis abia în anul 1948. Se poate vedea de aici că savantul francez a ținut mai mult la ocrotirea umanității de această nouă armă, decît la propria lui ambiție de descoperitor în domeniul științei. Și aceasta se explică ușor, dacă ținem seama de faptul că Joliot-Curie era, mai presus de toate, un comunist.

La întrebările cititorilor: VÎRSTA STELELOR

Tov. prof. univ. Călin Popovici răspunde prin acest articol întrebărilor puse de un grup de elevi din Orașul Stalin.

Dacă am privi stelele seară de seară, am constata că lumina cu care strălucesc este neschimbată și ar trage, probabil, concluzia că ele au strălucit la fel, de la „începutul timpurilor". Dar această concluzie ar fi o eroare care și-ar avea rădăcina în faptul că viața omenească, și chiar viața omenirii de la începuturile ei și pînă azi, sînt prea scurte; cîteva mii de ani au conținut în viața stelelor.

Nu ne vom ocupa aici de stelele numite „variabile", care își schimbă strălucirea în mod periodic sau neregulat, la intervale de timp destul de scurte, ci de acele stele care par neschimbate și care formează, de fapt, marea majoritate a stelelor.

Din unele date geologice, bazate pe studiul depozitelor de cărbune, se poate deduce că, în ultimul miliard de ani, Soarele nostru nu și-a modificat simțitor strălucirea; din studiul transformărilor radioactive pe care le-au suferit cele mai vechi roci terestre, se poate deduce vîrsta Pămîntului ca fiind în jurul a 4 miliarde de ani. Aceasta pare să fie, de altfel, și vîrsta celor mai bătrîni meteoriți, studiați cu ajutorul acelorași mijloace folosite la studiul rocilor terestre. Pe baza unor considerații teoretice la care nu ne vom referi aici, majoritatea astronomilor au căzut de acord că Soarele nostru are și el o vîrstă de circa 4 miliarde de ani. Soarele este deci o stea „în vîrstă". Nu aceiași lucru s-ar putea spune despre toate celelalte stele, deoarece unele sînt mult mai tinere decît Soarele, iar altele mult mai bătrîne.

Unele stele emit pe secundă o energie de zeci de mii de ori mai mare decît cea emisă, în același interval de timp, de Soare. Acestea sînt stelele albe, foarte strălucitoare. Din cauza enormei lor risipe de energie, nu pot dura „decît" cîteva zeci de milioane de ani. Ele sînt, deci, în comparație cu Soarele, stele tinere. Există, de asemenea, alte stele, care pierd materie prin expansiunea atmosferelor lor în spațiu; dacă procesul acesta de dezagregare ar continua neștirbit, în același ritm, ele s-ar epuiza în cîteva sute de mii sau cîteva milioane de ani. Aceste stele sînt deci și mai tinere decît stelele albe.

Multe stele sînt grupate în sisteme. Unele din acestea sînt comune din sute de mii și chiar milioane de stele și poartă denumirea de „roiuri sferice de stele". Altele — așa-numitele asociații de stele, descoperite de către astronomul sovietic V. Ambarțumian — sînt formate din stele puține și distanțate între ele.

În urma unor mișcări interne de expansiune, asociațiile de stele se risipesc, stelele răspîndindu-se în Galaxie, într-un interval de timp de cîteva sute de mii sau milioane de ani. Stelele care se mai găsesc încă grupate în asociații nu au avut timp să se risipească. Ele sînt, așadar, stele tinere, a căror vîrstă este de maximum cîteva milioane de ani.

Spre deosebire de asociațiile de stele, roiurile sferice sînt formații stabile, putînd dura mii de miliarde de ani. În urma unor considerații teoretice asupra evoluției stelelor din aceste roiuri, s-a ajuns la concluzia că vîrsta lor ar fi în jurul a 6 miliarde de ani, ele fiind deci cele mai bătrîne stele pe care le cunoaștem.

Astronomia modernă ne arată, așadar, că nu toate stelele au aceeași vîrstă. Unele s-au născut numai acum cîteva sute de mii de ani sau se nasc chiar în zilele noastre, în timp ce altele au o vîrstă într-adevăr considerabilă, care se măsoară în miliarde de ani. Nu poate fi deci vorba de o naștere simultană a tuturor stelelor, așa cum susțineau pînă de curînd unele teorii greșite.

CONSTRUCȚIILE DE MÎINE

O casă completă din materiale plastice...

La Varșovia se construiește, cu titlu de experiență, un bloc de locuințe, în întregime din materiale plastice. Pereții acestei originale construcții nu vor fi mai groși de 1 cm și vor avea o greutate de 40 de ori mai mică decît cea a pereților obișnuiți, din cărămidă. Ei vor fi prefabricați dintr-un material izolant special, pe bază de rășină de poliesteri, și prevăzuți în exterior cu plăci din polietan de vinil, care s-a dovedit a fi foarte rezistent la intemperii, ca și la deteriorări mecanice. Acoperișul va fi făcut din plăci de vinidur și din plăci transparente de poliester. Dușumelele, ușile, ferestrele, ca și toate instalațiile sanitare, vor fi fabricate din policlorură de vinil, din fenol și din vinidur. De asemenea, întregul mobilier al caselor, ca și covoarele, vor fi fabricate exclusiv din materiale plastice.

Specialiștii polonezi vor să dea cît mai repede în folosință această casă, spre a putea verifica în mod practic rezistența sub toate aspectele a materialelor plastice în domeniul construcțiilor.

...Și un bloc de 128 apartamente construit în 100 de ore

După o experiență reușită făcută la Liublino, în apropierea Moscovei, cu construirea unei case de 5 apartamente din blocuri-cutii (adică din camere și apartamente gata finite în atelier, înainte de a fi montate), inginerii sovietici Andrianov și Habahpașev au trecut la proiectarea unui bloc cu trei etaje, avînd 128 de apartamente, construit în același fel.

Montarea fiecărui apartament a durat la prima construcție cîte 20 de minute. În baza acestei experiențe practice, s-a calculat că montarea noului bloc cu 128 apartamente va trebui să se efectueze în cel mult 100 de ore.

Noua metodă de lucru nu numai că reduce la un timp de necrezut durata construcției, dar reduce considerabil și prețul de cost. În felul acesta, construcția de locuințe devine integral industrializată și rezolvă una din cele mai importante probleme ale lumii moderne.

Moda

1. În sezonul acesta, hainele din ballonseide au croiala amplă, largă din umeri sau din platcă. Se poartă culorile pastel (bleu, galben, gri).
2. O linie nouă, tinerească, pentru ballonseide. Puteţi realiza această canadiană din vechea dv. haină de ploaie.
3. Un mantou a cărui lărgime este strînsă în faţă printr-o galcă, prinsă în doi nasturi.
4. Vă prezentăm un model foarte convenabil pentru siluetele mai pline.
5. Pentru zilele răcoroase de toamnă, un mantou din stofă moale. Gulerul şi reverele sînt bogate, cuprinzînd umerii şi chiar depăşindu-i.
6. O canadiană pe care o puteţi purta toamna şi chiar iarna. Confecţionată din foaie de cort şi căptuşită, de exemplu, cu blană de miel alb — din care se realizează şi gulerul — e o ţinută foarte practică şi pentru munte.
7. Din tuid, un talor tineresc, cu gulerul şi nasturii din catifea. Împerecherea stofă-catifea este una din ultimele expresii ale modei.
8. Sub mantoul de mai sus se poate purta această rochie, confecţionată din jersa sau voal de lînă (culorile: mantoul gri—rochia gri închis; mantoul bej—rochia maron).
9. Un pulover tineresc în dungi.
10. O poşetă şi o pălărie care completează armonios talorul din tuid.

DRUMUL DINTRE BALCANIADE

de Al. MIRODAN

Astăzi — peste cîteva ceasuri — se deschid la București Jocurile balcanice de atletism ediția 1959.

Ieri — acum cîteva ceasuri — s-au deschis la București Jocurile balcanice de atletism ediția 1938.

Cîți ani avea copilăria?

Pe A.N.E.F., cam o jumătate din Stadionul Republicii de astăzi, se adunaseră (neobișnuită — pe atunci — cifră pentru atletism!) 10-15.000 oameni într-un fel de tribună și două peluze de lemn. Dar lemnul scîrțîia. Pe zgura neagră se zbătea, învingînd la 200 și 400 m cu record, Iordache și aducînd țării două titluri. Dar ochii copilăriei nu băneau, în aplauze și lacrimi, că atletul, timpiar la o fabrică de bere, va fi șicanat de patron din cauza succesului și împiedicat, pe urmă, sub amenințare cu sfîrșitul pîinii, să alerge pe un stadion: gloria interzisă.

Iar pe margine rîvnea la performanță un atlet care nici cît Iordache n-avusese noroc și pe care noi — la groapa zisă stadion a Velodromului — îl cunoșteam, îi prețuiam și îi plîngeam sub numele binecunoscut iubitorilor de maraton, de „nea Tărtăreanu". Nea Tărtăreanu venea după-amiază de după-amiază la „Viforul Dacia", alergînd pe cea mai rea pistă (pămînt parcă era, nu zgură afînată) din Capitală (erau cu totul vreo 4) și n-avea nimic din ceea ce se știe bine astăzi că trebuie să aibă un atlet de frunte. N-avea mîncare: era nemîncat. N-avea treninq: era dezbrăcat. N-avea de la un concurs la altul, pantofi cu cuie: era desculț. N-avea, nea Tărtăreanu, decît suflet; sau, cum se spune atît de frumos în „Sportul Popular", „pregătire moral-volitivă". Dar ce să faci cu volitivul în '38?

Din ziua aceea pînă astăzi, 19 septembrie 1959, au trecut cîțiva ani, s-au petrecut cîteva fapte și am străbătut un drum.

De la 15.000 spectatori (moment istoric) — la 40.000 (moment banal) și încă pe atîția zbătîndu-se în clipa cînd apar rîndurile să obțină un bilet.

De la zgura neagră, și cam dură zgură — la pista roșie, socotită de visitatori drept una dintre cele mai fine ale globului.

De la întunericul așezat seara peste finișul cursei de 5.000 m și, mai trist încă, la ora 21 peste ultimul maratonist — la reflectoarele aducînd lumină alergătorului și rară transfigurare spectatorului venit nou la peisajul nocturnelor.

De la cronometrul împrumutat nu se știe de unde și reparat nu se știe cum — la celula fotoelectrică aducînd imaginea exactă a sosirii, pe sîrmă, sub ochii tribunei.

De la antrenamentul pe foame și pămînt al lui Tărtăreanu — la Poiana Stalin, unde, din aer tare și civilizație, Zoltan Szabo sare, pregătindu-se pentru Balcaniadă, peste 4,40 la prăjină, iar Lia Manoliu învinge, de două ori într-un concurs, recordul național la aruncarea discului.

De la performanțe neștiute în telegramele Associated Press — la Iolanda Balaș, despre care, zilele trecute, un ziar parizian spunea că singură prezența ei a scos Campionatele universitare de la Torino din anonimat...

E un drum.

Fotografii de Dan BÎRLĂDEANU

Spectatorii prezenți duminică trecută pe stadionul 23 August au putut urmări interesanta partidă de fotbal dintre echipele Farul și C.C.A. Pentru prima oară de la începerea campionatului, constănțenii au părăsit terenul învinși, cu toate că un rezultat de egalitate ar fi ilustrat mai just realitatea de pe teren. Fotografia noastră surprinde o fază din acest disputat meci.

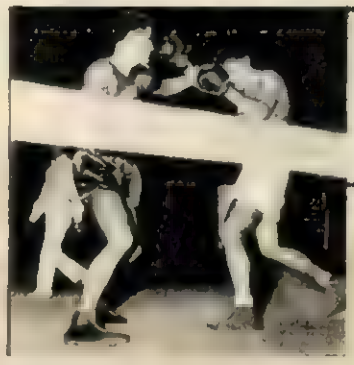

I. Monea (stînga), reprezentantul echipei de tineret a R.P.R., a reușit să cîștige detașat întîlnirea cu reprezentantul R. P. Ungare, I. Hemmert, datorită boxului curat și în linie pe care l-a practicat. (Meci din cadrul întîlnirii dintre reprezentativele de tineret ale boxerilor din R. P. Romînă și R. P. Ungară).

Complexul sportiv al tineretului a găzduit timp de trei zile campionatele republicane de înot și sărituri. Sportivii alinîați la startul acestei competiții au dovedit o bună pregătire, reușind să îmbunătățească timpul la 14 din cele 18 probe disputate. În fotografiile noastre, start în proba de 200 m bras băieți (învingător Al. Mitrofan, al treilea din stînga, foto 1) și Ștefănescu Nicoleta (foto 2), cîștigătoarea probei de 100 m fluture.

După cei aproape 2.000 km parcurși în timp de 15 zile, reprezentantul clubului Dinamo, I. Cosma, pare bine dispus. E și cazul! Eforturile sale nu au fost zadarnice: el a devenit campion de mare fond al R.P.R. pe anul 1959

CITIȚI ÎN NUMĂRUL VIITOR

DIVERSIONISTUL DE PE „JUPITER"

Schiță științifico-fantastică de A. DNEPROV

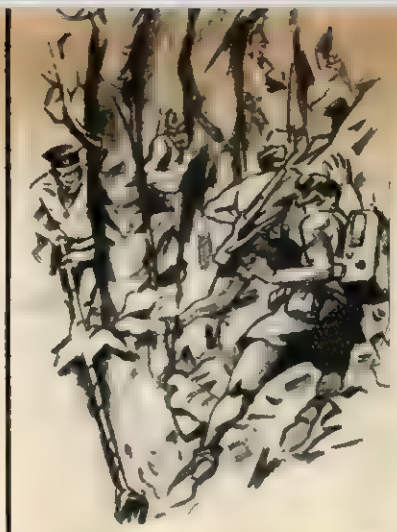

FILMELE SĂPTĂMÎNII

„DRAGOSTEA NU SE CUMPĂRĂ". Hărăzită prin temperament artistic și prin înfățișarea ei fizică rolurilor de femei voluntare, conduse de pasiuni puternice, Dzidra Rittenbergs, cunoscută nouă din filmul sovietic „Malva", creează în „Dragostea nu se cumpără" tipul ființei robite averii, care se dezumanizează pe măsură ce banul îi dă sentimentul — într-o lume capitalistă — că are dreptul să cumpere totul, inclusiv sufletele semenilor săi. Replica la acest personaj ce devine odios este dată — de-a lungul unei acțiuni dramatice — de bolșevicul Iakov, tînărul care a iubit-o cîndva pe Sofia, dar a găsit țăria să deslușească în ea dușmanul înverșunat, primejdios, de care-l deapart concepțiile de neîmpăcat a două lumi antagoniste. Film produs de studioul „A. Dovjenko" din Kiev (foto 1).

„SUBMARINUL „VULTURUL" (foto 2). Istoria răscoalitoare a submarinului polonez „Vulturul", surprins de agresiunea fascistă departe de baza sa este înfățișată cu o fidelitate care apropie filmul de genul documentarului; prin acest procedeu se păstrează un suflu de veridicitate, de intensă și omenească trăire a faptelor de război. Dezamăgește însă finalul: lasă un gust amar, o atmosferă deprimantă, asemănătoare celei întîlnite în filmul „Canalul".

„CARTEA JUNGLEI" (foto 3). Ecranizarea britanică după romanul lui Rudyard Kipling e făcută bine din punct de vedere al pitorescului și al exotismului. Filmul nu se rezumă însă la a fi doar un spectaculos ghid zoologic al junglei. Casa „Alexander Korda" dorește să discute, la nivel filozofic, despre jungla oamenilor și cea a animalelor. Optînd pentru cea a patrupedelor, pe care le găsește mai generoase și mai solidare, firma britanică justifică preferința sa prin vechiul dicton „homo homini lupus" — „omul este lup pentru om". Semnificativ este însă că în plin secol XX, în plin imperialism și colonialism britanic, aceeași firmă omite să spună care om anume a devenit lup pentru semenii săi! Pledoaria pentru edenul junglei indiene este cel puțin naivă și desuetă, mai cu seamă într-o țară în care „leul" colonialist britanic a devorat secole în șir, fără jenă, nu patrupedele, ci inima, bogățiile și viața poporului indian.

„CU TOATE PÎNZELE SUS!"

Ridicîndu-şi „Toate pînzele sus", Circul de Stat a pornit într-o „cutezătoare" călătorie pe valurile unei arene acvatice, propunîndu-şi realizarea unei performanţe artistice: primul spectacol de circ din lume (dacă e să dăm crezare afirmaţiilor din programul de sală, şi nu am avea motiv să nu o facem), realizat în întregime pe apă.

Iniţiativa e meritorie: circul nostru simţea nevoia unui suflu înnoitor (fie el şi briza răcoritoare a apei!), care să-l mai scuture din amorţirea unor spectacole oarecum învechite ca factură.

Concepînd şi regizînd spectacolul, Cezar Ţipa a avut grijă să-i asigure o atmosferă cît mai „nautică": începerea e anunţată de ţipătul (cam prea strident) al unei sirene, efecte de sonorizare şi lumină evocă o furtună straşnică, plasatoarele sînt şi ele îmbrăcate marinăreşte, că să nu mai vorbim de comicul Ţăndărică, devenit matroz şi plimbîndu-şi pe „faleza" arenei căţeluşul ascultător, ce poartă cu farmec personal bereta de marinar.

Firesc, toate acestea sînt doar elemente exterioare, care nu fac decît să ornamenteze din afară spectacolul. Scenaristul-regizor a avut însă buna idee de a aduce unele numere cu strict specific acvatic şi a realizat aceasta în primul rînd prin prezentarea în arena-bazin a unui grup de talentate înotătoare-balerine. Sînt cîteva numere interesante, pline de graţie (pe care maestrul de balet nautic Petre Blazian le-a conceput cu destulă fantezie) şi care ar cîştiga poate toate sufragiile publicului, dacă la un moment dat nu s-ar repeta obositor. Se ştie doar că dinamica spectacolului de circ nu permite ritmul lent sau prelungirea şi repetarea insistentă a aceloraşi numere.

Un alt număr bun — ingenios şi cu efecte comice — servind din plin specificul spectacolului, este meciul canin de polo pe apă, realizat de dresorul Sergiu Dermengi. Căţeii-portari apără furioşi poarta plutitoare, celaliţi îşi dispută la fel de înverşunat balonul, iar spectatorii mici şi mari rîd cu poftă.

Multe din celelalte numere îşi iau zborul în aer, pe sîrmă sau la trapez, de pe o barcă sau o plută bistriţeană; dintre acestea, acrobaţiile trupei Augustin sînt excepţionale, iar numărul muzical al duo-ului Vantino merită fără rezerve aplauze, mai ales pentru melodia executată cu... picioarele (la propriu), la un uriaş xilofon. Acestea însă, ca şi altele din program, şi-ar fi găsit la fel de bine locul şi într-un spectacol desfăşurat pe o arenă solidă. Am reproşa realizatorilor spectacolului tocmai această sărăcie a numerelor cu specific acvatic. În general, întreg spectacolul are puţine numere — mult prea puţine pentru timpul pe care îl consumă. Pauzele lungi şi obositoare dintre numere sînt înghiţite de diferitele „schimbări de decor", care sînt, pare-se, foarte anevoioase. Ar fi fost bine ca, atunci cînd a fost conceput spectacolul, să fi fost prevăzute (şi pe cît posibil rezolvate) aceste dificultăţi, în aşa fel încît să se poată oferi publicului un program substanţial, care să nu se opinteaască atît de mult înaintea fiecărui număr, ostenind spectatorii prin aşteptările impuse. Toată verva comică şi talentele acrobatice ale clovnului Ţăndărică (care dansează pe sîrmă cu o dezinvoltură de-a dreptul uluitoare) nu reuşesc, din păcate, să umple aceste hiaturi. Asta nu înseamnă că spectacolul nu rămîne atrăgător, mai cu seamă prin acea noutate de care vorbeam la început. E totuşi o bruftă faptul că — după ce alte colective artistice din lume au consacrat doar cîte 10-15 minute din spectacol numerelor desfăşurate pe apă, iar însuşi circul moscovit a oferit arenei acvatice doar jumătate dintr-un program — circul nostru bucureştean a realizat un întreg spectacol n a u t i c. Întrucît abia şi-a ridicat pînzele iniţiativelor curajoase şi se află la început de drum, Circul de Stat îndreptăţeşte toate speranţele noastre. Aşteptăm să-l vedem „în larg". În largul noilor săle succese.

Sanda FAUR-DIMA

Fotografii de S. STEINER

Ţandărică şi micul său amic Boxi, plimbîndu-se pe „faleza" arenei.

Atenţie, portar: meciul de polo pe apă e în plină desfăşurare şi balonul poate să pătrundă în poartă!

Duo Vantino executîndu-şi numărul muzical pe plută.

Un alt număr, executat, de data aceasta, pe o barcă.

În apă, balerinele nu sînt mai puţin graţioase ca pe pămînt.

Un număr plin de emoţii tari (pentru spectatori), desfăşurat deasupra oglinzii lucii a arenei-bazin. ↓

ÎN JURUL GLOBULUI

CENTRUL DE ATRACȚIE al copiilor la o expoziție londoneză, deschisă în sala Olympia, este călătoria pe aripile fanteziei cu... sputnikul.

O SCENĂ dintr-o piesă pentru copii, cu căsuțe din turtă dulce, animale sălbatice și muma pădurii? Nicidecum! E o imagine de la grădinița „Okocim Brewery" din Brzesk (R. P. Polonă), unde a fost creat pentru cei mici un parc zoologic, cu căprioare, fazani, vulpi etc., de care îngrijesc copiii înșiși.

LA TEATRUL DE OPERĂ ȘI BALET din Novosibirsk au cucerit aplauze la scenă deschisă spectacolele primului balet național chinez.

PĂDURILE DIN DESERT. În ținutul Tengku din Mongolia interioară (R. P. Chineză), odinioară pustiu, s-a creat în decursul ultimilor cîțiva ani o perdea de protecție lungă de 154 km și lată de 50 m, care fixează terenul nisipos și protejează terenurile agricole.

REALISM... La un exercițiu de război atomic, în orașul vest-german Buxtehude. În timp ce a intrat o catastrofă feroviară însoțită de contaminarea radioactivă a regiunii. Exercițiul, urmărind întreținerea ișteriei războinice, a fost efectuat cu ajutorul soldaților Bundeswehr-ului, care au aflat astfel în mod realist la ce se pot aștepta în cazul unui cataclism atomic.

ACEASTĂ RACHETĂ PAȘNICĂ — formată din... sportivi — a putut fi admirată de spectatorii prezenți pe stadionul Lujniki din Moscova, în ziua deschiderii Spartachiadei popoarelor U.R.S.S.

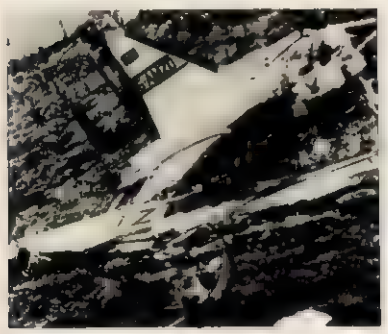

↑ACEASTĂ COAFURĂ... NUMĂRUL ZERO aparține actriței italiene Silvana Mangano. Nu din motive de boală, ci din cauza rolului pe care trebuie să-l interpreteze într-un nou film. Iat-o în timpul „operației" (stînga) și după...

32 DE PERSOANE, aflate pe bordul unui avion „Dakota", au pierit într-un accident în munții Montseny, lîngă Barcelona (Spania). ←

ÎN NOU ȘI ORIGINAL mijloc de transport a apărut recent pe străzile orașului Riga — capitala R.S.S. Letone. După cum se vede, este vorba de un auto-tren — un microbus de care sînt legate două remorci — care poate transporta 64 de pasageri pe scaune.

Despre plante și arbori

ȘTIAȚI CA...

...Cea mai veche plantă cultivată de oameni este grîul? Cultura aceasta datează de 9.000 de ani și ea a fost făcută pentru prima oară în regiunile de munte ale Indiei

...Arborele care crește cel mai repede este bambusul? Într-o oră, bambusul crește cu 2-3 cm, iar în 5-6 săptămîni ajunge la înălțimea de 18-20 metri.

...Soia este planta cu cele mai multe întrebuințări? Din boabele acestei plante, chinezii și japonezii prepară peste 300 de produse alimentare și industriale, printre care: lapte, unt, brînză, ulei, celuloid, lînă, mătase, coloranți, precum și un fel de carne, tot atît de gustoasă și de hrănitoare ca și cea de vacă. Și tot din soia chinezii extrag un ulei de mobilă de calitate superioară.

...Cel mai bătrîn arbore din lume este un baobab din Tanganica? El are vîrsta de peste 5.000 de ani, e înalt de 22 m și măsoară în circumferință — la baza trunchiului — 47 metri.

...Tulpinele bananierilor, cînd sînt crestate, lasă să se scurgă un suc rece și plăcut la gust, pe care locuitorii multor sate din insulele Filipine îl beau în loc de apă?

...Agronomii cehoslovaci au inventat recent un dispozitiv care distruge buruienile din plantații, cu ajutorul curentului electric? Electricitatea folosită nu numai că nu dăunează cu nimic culturilor, dar stimulează chiar dezvoltarea acestora.

...Din paie de orez fermentate, chinezii au reușit să obțină ulei comestibil de cea mai bună calitate? Din 50 kg de paie se extrag trei kilograme și jumătate de ulei.

...Prețul uleiului de trandafiri pe piața mondială este egal cu acela al aurului? Trandafirii care dau cel mai bun ulei cresc în regiunile Kazanlîk, Levskigrad și Stara-Zagora din R.P. Bulgaria.

...Tehnicienii sovietici au construit o mașină universală, care poate fi folosită la orice cultură agricolă? După experimentarea ei cu succes la marile unități agricole din apropierea Moscovei, aceasta a început să fie produsă în serie de uzinele sovietice.

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII — Căsuța Poștală: 3507 of. 33, Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Vlad MUȘATESCU — Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

Saturn către Venus: „Cît ești tu de Venus, bujor! atît de frumoși n-ai avut niciodată în obraji!..."

Desen de Rik AUERBACH

Războiul rece: „Ajutoor! Atac atomic!!!"

Desen de Rik AUERBACH

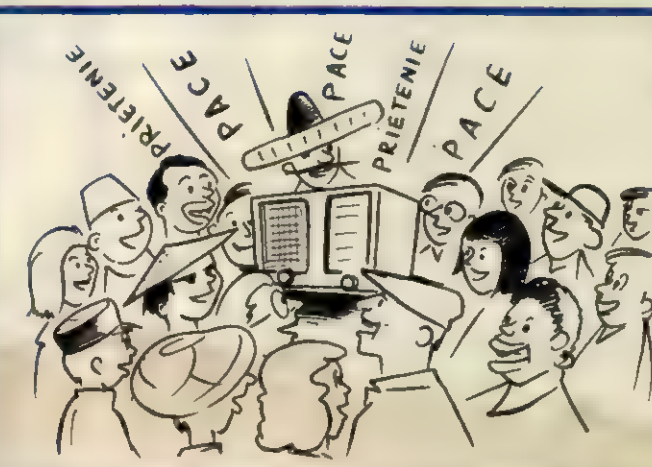

Semnalele rachetei cosmice sovietice au fost recepționate în lumea întreagă.

Desen de N. ARION

LA ORDINEA ZILEI

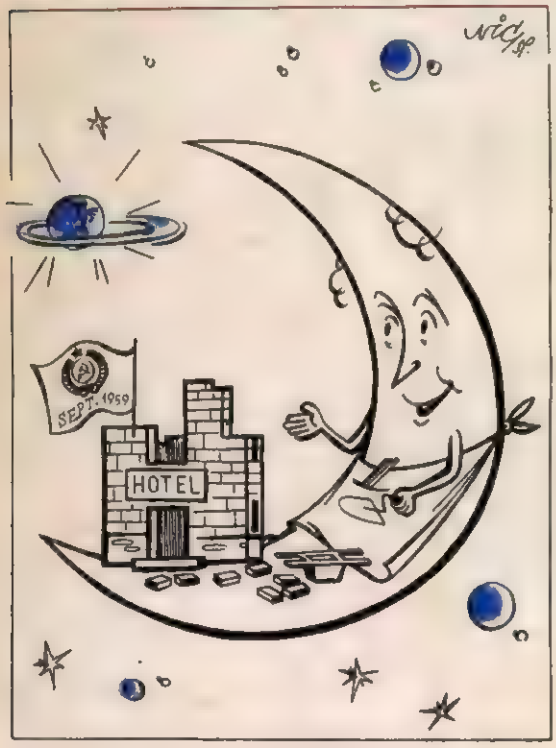

Construcții noi în cosmos...

Desen de Nic. NICOLAESCU

MESAGERI AI PĂCII

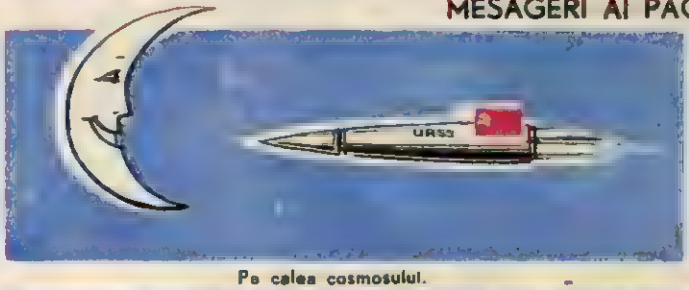

Pe calea cosmosului.

Pe calea apei.

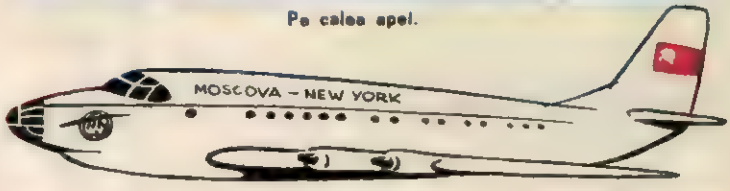

Pe calea tratativelor.

Desene de A. POCH

PREȚUL 2 LEI

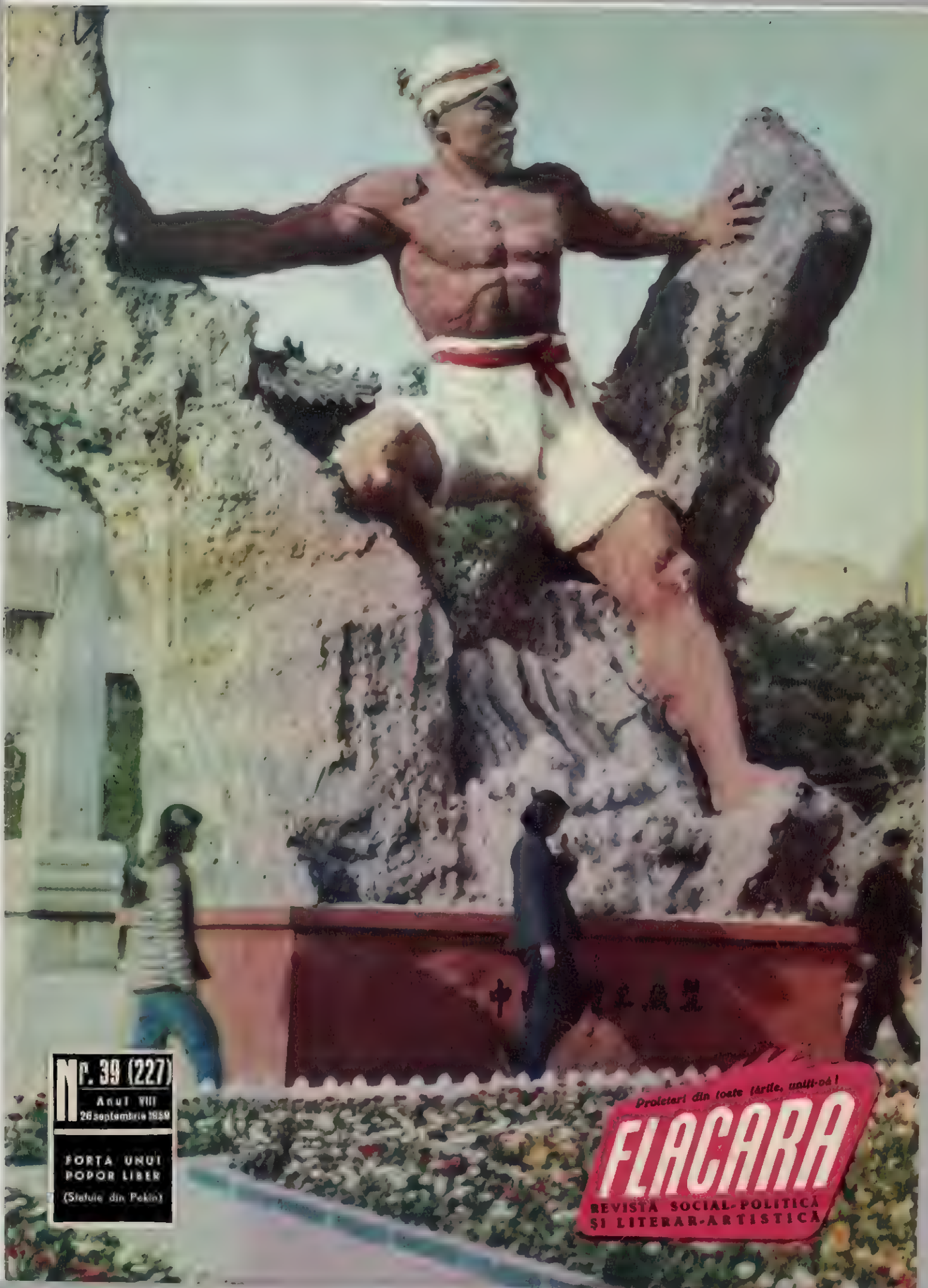

Nr. 39 (227)
Anul VIII
26 septembrie 1959

FORȚA UNUI POPOR LIBER
(Statuie din Pekin)

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

VIZITA LUI N. S.

La New York, ca pretutindeni în cursul vizitei în S. U. A. trecerea lui N. S. Hruşciov a fost salutată de zeci de mii de oameni aflaţi de-a ← lungul traseului.

La 15 septembrie, la Casa Albă, N. S. Hruşciov, preşedintele Consiliului de Miniştri al U.R.S.S., a înmînat preşedintelui S.U.A., Dwight Eisenhower, copia fanionului trimis pe Lună la 12 septembrie 1959 cu racheta cosmică sovietică şi o insignă de aur creată în cinstea lansării cu succes a rachetei spre Lună. ↓

Pe aeroportul Andrews

Pe treptele „Blair House"-ului — reşedinţa oficială a lui N. S. Hruşciov la Washington.

O LUME FĂRĂ RĂZBOI...

Pe faţada sediului Organizaţiei Naţiunilor Unite poate fi citită inscripţia: „...şi ei vor face din săbii brăzdare!" Poate că pînă ieri milioane de oameni credeau că aceasta nu este decît visul unor utopişti. Dar acum? De cînd există ceea ce ziarele din Occident numesc „senzaţionala propunere a lui Hruşciov", luptătorii pentru instaurarea păcii pe pămînt au un hotărîtor argument în plus, scepticii un subiect de gîndire, duşmanii păcii un atu în minus.

Multă vreme oamenii au crezut în inevitabilitatea războaielor, aşa cum au crezut în imposibilitatea călătoriilor interplanetare. Descrierea unei lumi fără război sau a călătoriilor în Lună erau considerate ca fiind compatibile doar cu imaginaţia înflăcărată a scriitorilor...

S-ar putea ca generaţiile viitoare să se refere des la mijlocul lunii septembrie a anului 1959: un corp lansat de pe Pămînt a străbătut cosmosul şi a atins Luna — o propunere lansată de primul ministru sovietic N.S. Hruşciov a străbătut pămîntul şi a cucerit inimile oamenilor.

În zilele noastre toţi ştiau că pentru ca un corp să fie lansat de la Pămînt la Lună e nevoie de înfrîngerea multor inerţii. Nimeni nu ştia, însă, cînd se va întîmpla aceasta. Şi iată că la mijlocul lunii septembrie 1959 oamenii sovietici au arătat lumii: timpul a sosit!

După ce au trecut prin două catastrofale războaie mondiale, oamenii secolului nostru ştiau că o cale sigură pentru a evita războiul este de a desfiinţa mijloacele cu care este purtat: armele, armatele, planurile statelor majore. Nimeni nu ştia însă cînd s-ar putea întîmpla aceasta. Şi iată că la mijlocul lunii septembrie 1959 primul ministru al Uniunii Sovietice a arătat lumii: timpul a sosit! „

La începutul gîndul poate să pară mueştitor, dar el este bazat — ca şi trimiterea rachetei în Lună — pe ştiinţă: se ştie precis că inerţiile existente pot fi înfrînte, că omenirea poate fi scoasă din sfera de gravitaţie a războiului şi plasată în sfera de gravitaţie a progresului şi păcii.

100 de milioane de oameni sînt astăzi ocupaţi cu descoperirea şi deprinderea minuirii tehnicii de distrugere. Ce n-ar putea realiza mîinile şi muşchii acestor 100 de milioane de oameni dacă ei s-ar ocupa nu cu distrugerea, ci cu creaţia?

100 de miliarde de dolari cheltuiesc în fiecare an statele pentru întreţinerea armatelor lor, pentru fabricarea şi stocarea armelor. Ce nu s-ar putea face cu aceşti bani dacă ei ar fi cheltuiţi nu pentru distrugere, ci pentru creaţie? Socoteala a şi fost făcută:

100 de miliarde de dolari, sau:

10.000 centrale termoelectrice cu capacitate de cîte 100.000 kw,

sau 20.000 de spitale complet utilate, cu cîte 1.275 paturi.

În cartea sa „Lumea fără război" savantul englez John Bernall scrie: „O reducere a cheltuielilor de înarmare cu aproximativ o treime nu numai că ar furniza fondurile necesare pentru a industrializa în decursul a 20 de ani toate regiunile slab dezvoltate ale lumii, dar ar mai rămîne şi un surplus important pentru a ridica... şi nivelul de viaţă al ţărilor industriale".

Pretutindeni în lume oamenii simt nevoia de locuinţe. Ei nu pot uita: cu banii cheltuiţi în cursul celui de-al doilea război mondial s-ar fi putut asigura cîte un apartament cu 5 camere fiecărei familii de pe glob. Războiul a trecut, dar cursa înarmărilor a rămas. Dacă s-ar înceta azi o singură zi fabricarea de armament, s-ar putea construi cu banii rămaşi 40.000 de case moderne...

După propunerea făcută de N.S. Hruşciov unii sceptici din Occident s-au arătat îngrijoraţi de soarta lumii. Ce vor face muncitorii din industria de armament? Dar milioanele de soldaţi care ar fi demobilizaţi? Dar generalii statelor majore?

Mulţi îşi amintesc de timpul războiului: tancurile intrau în cîte o casă modestă, distrugînd bruma de avere adunată într-o viaţă întreagă de o familie de oameni muncitori. Dezarmarea totală şi generală ar face să intre în toate casele oamenilor nu tancuri ci obiecte ale civilizaţiei şi bucuriei.

Armata modernă nu mai e locul în care soldaţii învaţă mînuirea suliţei şi se călesc pentru lupte corp la corp. Tanchiştii ar putea deveni tractorişti, geniştii — constructori de poduri, aviatorii — piloţi pe avioane care răspîndesc îngrăşăminte chimice.

Cine nu ştie că în vremea noastră nu poţi fi general fără temeinice cunoştinţe de matematică sau de fizică?

S-ar putea constitui, cu ajutorul generalilor ce nu s-ar mai ocupa de militărie, state majore în sarcina cărora să cadă alcătuirea unor planuri pentru ofensive grandioase: contra analfabetismului, a prejudecăţilor, a înapoierii...

Popoarele îşi exprimă nădejdea că pînă la urmă toţi conducătorii de state şi de armate vor înţelege aceasta! Încă în vechime oamenii voiau să facă din săbii brăzdare. Avem azi o sabie cu puteri nelimitate: energia atomică. Putem face din ea nu un simplu brăzdar pentru scormonirea scoarţei pămînteşti, ci plug puternic pentru desţelenirea cosmosului. Războiul şi vrajba periclitează însăşi existenţa noastră pe planeta pe care o locuim. Pacea şi colaborarea ne-ar da aripi. «Spunem sincer tuturor ţărilor — a arătat N.S. Hruşciov în faţa Adunării Generale a O.N.U. — în opoziţie cu lozinca „Să ne înarmăm", formulăm lozinca: „Să dezarmăm total!"».

Ar dispare, o dată cu armele, suspiciunea, o dată cu armatele, teama, o dată cu planurile de război, grija pentru viitorul copiilor.

...Iar pe faţada Organizaţiei Naţiunilor Unite inscripţia ar putea fi rectificată. „...şi ei au făcut din săbii brăzdare!"

N. S. Hruşciov şi D. Eisenhower la dineul oferit în cinstea înaltului oaspete sovietic de către preşedintele S. U. A.

HRUȘCIOV în S.U.A

Nikita Hrușciov vorbind la Clubul Național al Presei de la Washington, în fața a peste 500 de ziariști americani și străini.

O mare mulțime de oameni a așteptat pe străzile Washingtonului trecerea cortegiului de mașini în care se aflau N.S. Hrușciov și persoanele care-l însoțesc.

MULȚI ANI ÎNAINTE IUBITE BUCUREȘTI!

Aspect din timpul sesiunii.

Primiți cu ovații și aplauze îndelungate, în loja oficială au luat loc tovarășii Gheorghe Gheorghiu-Dej, Chivu Stoica, Petre Borilă, Alexandru Drăghici, Constantin Pîrvulescu, Dumitru Coliu, Leonte Răutu, Alexandru Bîrlădeanu, Gherasim Popa.

Inima patriei, frumosul nostru București, a bătut mai tumultuos în aceste însorite zile de toamnă. Au simțit-o bucureștenii, ieșiți pe străzile Capitalei, gătită de sărbătoare.

Mîndri de trecutul glorios al orașului lor luptător, încrezători în viitorul lui socialist, bucureștenii au cinstit, într-o atmosferă de entuziasm și fierbinte dragoste de patrie, aniversarea de cinci veacuri a primului oraș al țării. Iar urarea „La mulți ani, iubite București!" se împletește în inimile tuturor cu dorința de a contribui la ridicarea orașului lor drag pe înălțimi demne de măreața eră a socialismului.

Iată cîteva aspecte de la sesiunea jubiliară a Sfatului popular al Capitalei, care a avut loc la 20 septembrie.

Vorbește tovarășul D. Diaconescu, președintele Comitetului executiv al Sfatului popular ← al Capitalei.

Își string prietenește mîna A. I. Davidov, oaspetele sovietic, și David B. Kerrik, oaspetele american. →

OASPEȚI DE PESTE HOTARE SALUTĂ BUCUREȘTIUL:

BAGDAD — Generalul Abdul Majid Hassan.

BELGRAD — Bolanici Vladan

BUDAPESTA — Veres Iosef.

BERLIN — Waldemar Schmidt

BANOI — Dr Trin Dui Hung.

HELSINKI — Aho Lauri Emil.

MOSCOVA — V. F. Promislov

PEKIN — Fen Tzi-pin.

PRAGA — Karel Jiracek.

SOFIA — Dimitar Popov

STOCKHOLM — Aronsson Swedolt Albert

ULAN BATOR — Sanjiin Bata

VARȘOVIA — Wilort Aleksander.

VIENA — Franz Ionas.

WASHINGTON — David B. Kerrik.

În pag. 22-23: aspecte de la manifestările aniversării.

Oamenii depun cu entuziasm muncă voluntară conștienți de marea operă pe care o înfăptuiesc pentru valorificarea bogățiilor patriei lor. Aspect de pe șantierul de hidroameliorație din regiunea Oradea.

AVERI ÎNVIATE

Apele patriei au curs secole, milenii de-a rîndul, purtînd pe unda lor uriașe forțe energetice. Coloșii vegetali ai erelor trecute, cîndva în viață și pe meleagurile Olteniei, au zăvorît, de-a lungul vremii, sub scoarța pămîntului, milioane de tone de soare negru. Delta Dunării a dat viață și în trecut, ca și în vremurile noastre, la întinderi nesfîrșite, acoperite cu stuf. Trecuta Mare Sarmatică a lăsat în inima pămîntului nostru munți de sare, iar marile prefaceri geologice au înzestrat cu izvoare de aur negru și Oltenia, și Transilvania, și Dobrogea. Dar multe din aceste imense bogății și energii naturale au zăcut neatinse, dormindu-și somnul secular pînă în anii noștri. De-abia azi, la chemarea partidului, în lupta pentru industrializarea socialistă a țării, poporul muncitor a descoperit și a început să valorifice toate aceste bogății, așezîndu-le alături de celelalte avuții ale patrimoniului național.

Capitaliștii romîni și străini — stăpînii din trecut ai avuțiilor țării — și-au plasat banii acolo unde aceștia puteau „să facă pui în cel mai scurt timp posibil. Petrolul, exploatat prin metoda prădalnică a erupțiilor naturale cerealele obținute cu ușurință prin exploatarea milioanelor de brațe ieftine, aurul cu valoarea lui intrinsecă, pădurile multe și ieftine constituiau bogății a căror exploatare făcea ca beneficiile să sporească rapid și în număr redus de ani. În rest, investițiile pentru scoaterea la lumină a altor bogății latente se dovedeau a fi „nerentabile" pentru ei.

Omul nou, omul zilelor noastre, crescut și educat de partid, și-a îndreptat munca lui creatoare spre toate izvoarele de bogății naturale ale patriei. Tot ce poate face mai bună, mai fericită viața sa și a tovarășilor săi, a căpătat în ochii lui prețuire. El nu s-a speriat nici de potrivnicia naturii, nici de lipsa unei tradiții și a unei experiențe tehnice și științifice în exploatarea acestor bogății, nici de numărul mare de ani care ar fi trebuit să aducă victoria unei munci începute. Marea ofensivă pentru industrializarea socialistă, inițiată și condusă de partid, a îmbrățișat întreaga suprafață a țarii, sondînd și scoțînd la iveală multe avuții existente.

Munca aceasta nu a fost și nu este de loc ușoară. Orice treabă gospodărească întîmpină greutăți și cere eforturi. Și aceasta, mai ales, cînd ea se petrece la proporțiile ample la care a fost pornită în țara noastră. În ciuda tuturor greutăților, poporul nostru a cucerit și cucerește în anii puterii populare, pas cu pas, aceste noi bogății în folosul său.

Noi, cei mai vîrstnici, am învățat u toții în anii de școală că Romînia are munți întregi de sare. Dar abia în manualele didactice ale ultimilor ani se vorbește și despre utilizarea ei curentă în industrie. Copiii noștri știu azi că la Turda, prin modernizarea uzinelor chimice, clorura de sodiu a căpătat în ultimii ani multiple utilizări industriale. Prin electroliza sa, se obține soda caustică; clorul ei e folosit la fabricarea maselor plastice, în industria hîrtiei etc.

Am citit de nenumărate ori în recut și despre frumusețile naturale ale Deltei, despre poezia

Cărbunele de la suprafață, admirabil combustibil pentru termocentrale, a început să fie extras în mai multe puncte din țară. Fotografia noastră înfățișează o asemenea mină de suprafață, la Virghiș, în Regiunea Autonomă Maghiară.

SEN Alexandru

E bine că vei fi întîiul, om sovietic!

Privim în jur şi adesea spunem bucuroşi
— E bine!
E bine că pe cer se află un soare.
Se potriveşte acolo unde-i pus
Pe cinste!
Şi nimeni nu i-ar fi găsit un loc mai bun.
E bine că se află ape largi
Şi munţi cu piscurile pierdute în nori
Ca omul învingîndu-i să-şi afle măreţia.
E bine că se află dragoste pe lume
Ca să te simţi mai bun şi mai puternic
Şi să te ajungi şi să te depăşeşti.
E bine că poţi ridica un ţinc în braţe
Şi poţi culege din ochii lui adînci
Miezul fierbinte al poeziei înaripaţi.

Şi despre multe alte lucruri din lumea asta minunată
Pot spune oamenii:
— E bine că se află
Şi de n-ar fi
Ca să se poată povesti
Ar trebui degrabă făurite
Şi puse fiecare la locul ce i-l ştim.

Tot astfel eu, văzînd la fermecata
Cetate dintre stele
Îmi spun:
E bine
Că tu întîiul, om sovietic,
(Şi nu un oarecare comis-voiajor)
Vei da în lături poarta dintre stele
Şi vei păşi pe încă necuprinsele-n cuvinte
Întinderi selenare.

E bine
Că primul sol al casei noastre pămîntene
N-o să sugrume aceste noi pămînturi
În cleştele privirilor năuce
De lăcomie galopantă.

E bine
Că omul, primul om care va sparge
Cu adîncimea minţii sale
Centura fumurie a gravitaţii,
Că omul care va purta spre stele
Întîile imagini despre oameni
Nu va ascunde-n cuget creuzetul
În care fierbe-n sînge şi sudoare
Bătrîna inimă bolnavă
A lumii de stăpîni care apune.

E bine
Că braţul care va desface primul
Cortina grea de nori, ca să privim
Dincolo de argintul ei întunecat
Nu va zvîrli peste ţinuturile proaspete
Lanţoliul cenuşiu al capitalului.

E bine că vei fi întîiul,
Om sovietic!
Tu vei pluti peste ciudatele ţinuturi
Cu inima tulburată de duioşie şi respect
Pentru nemărginita măreţie a omului.
Vei mîngîia ciudate plante
Cu mîini pe care nu se află sîngele înşanjului.
Vei înălţa spre ceruri noi o frunte înaltă
Pe care n-a plecat-o spre ţărînă
Mizeria, şomajul, umilinţa,
Împăraţi priviri ce nu s-au oglindit
În lacrimile semănătorilor robite.
Încandescente pietre vei aduna
În palme care n-au ţinut harapnice.
Şi-atunci cînd vei înscrie soarta stelelor
În ample septenale,
Vei ţine cu puternic braţ cîntarul
Punînd într-o balanţă universul
Şi-n cealaltă, întreaga-ţi omenie.

E bine că nu altul, om sovietic,
Ci tu vei fi acela care va deschide
Poarta dintre stele.
Căci, cuprinzînd cu orgoliu şi sfială
Acele fumurii ţinuturi
Nu baze vei visa, ci noi ogoare,
Nu fortăreţe, ci oraşe vesele.
Nu sclavi industriali, ci oameni demni,
Şi nu imperii de oţel, ci uniuni de state libere.
Nu cenuşiul giulgiu
Ce pentru mulţi se cheamă încă viaţă,
Ci viaţa nesfîrşită, atotcuprinzătoare,
Viaţa simplă dar măreaţă,
Pe lîngă care însuşi universul
E mic şi neînsemnat.

Şi atunci
Ştiind că viitorul se deschide
Popoarelor ce bat la poarta lui,
Cu forţa comunismului,
Tu vei zîmbi
Şi primul zîmbet omenesc va încălzi
Pămînturile-nghemate
Şi pururi ca un soare va răsări,
Pe cerurile noi,
Zîmbetul tău.

E bine că vei fi întîiul,
Om sovietic!

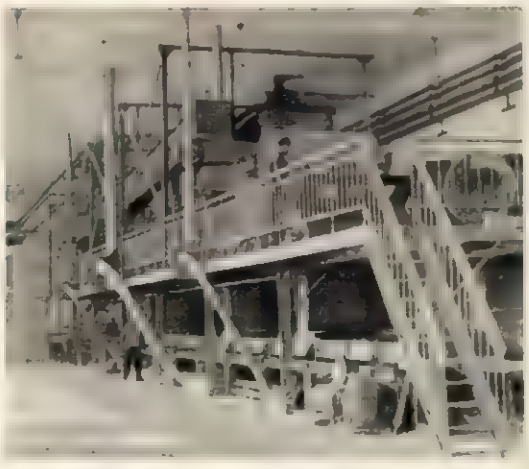

Moderna fabrică de plăci aglomerate din Brăila, cu o producţie anuală în valoare de 51 milioane de lei, foloseşte ca materie primă lemnul de plop şi salcie din Delta Dunării.

întinderilor ei de stuf. Viaţa de azi ne arată că stuful nu a mai rămas un simplu element de decor poetic. El a devenit o mare bogăţie naţională. Cînd modernul combinat de prelucrare a stufului va fi terminat, fabricile lui vor produce anual 200.000 tone de celuloză şi aproximativ 16.000 tone de carton. Celuloza (deficitară pe plan mondial) va fi extrasă, pentru prima dată în lume, din stuf şi nu din lemnul de brad. Şi tot din stuf industria chimică românească va extrage furfurolul, ca şi viscoza, întrebuinţată în producerea fibrelor sintetice.

Cursul Bistriţei, care şi-a cîştigat o faimă binemeritată prin măiestritele descrieri ale lui Vlahuţă, ne este astăzi cunoscut şi preţuit nu numai pentru pitorescul lui. Cînd undele năvalnice ale rîului vor lovi paletele turbinelor hidrocentralei „V.I. Lenin", energia Bistriţei, trecută milenii de-a rîndul, va dărui pentru prima oară, supusă şi învinsă, milioane de kilowaţi.

Chişcani, Combinatul pentru prelucrarea complexă a stufului. Fabricile de aci vor produce anual 200.000 de tone de celuloză şi aproximativ 16.000 de tone de carton.

Peisaj nou oltenesc. Prospecțiunile efectuate de geologii romîni ajutați de cei sovietici au dus la descoperirea unor importante zăcăminte de petrol în această regiune. În fotografie: rezervoare de țiței într-unul din punctele petrolifere. ←

La loc de cinste printre averile înviate în anii regimului nostru stau și izvoarele de petrol din Oltenia, care transformă zi de zi acest ținut, orașele și satele sale. De asemenea, cărbunele de la suprafață, pe care minerii noștri îl extrag azi în minele de zi de la Rovinari sau Virghiș.

Plopul și salcia Deltei... Nimeni nu s-a gîndit în trecut la valorificarea lor industrială. Azi la Brăila funcționează o modernă fabrică de plăci aglomerate din așchii de lemn de salcie și de plop. Ea dă economiei naționale o producție anuală în valoare de 51 milioane de lei.

Pămînturi care vreme îndelungată au zăcut sub apăsarea apelor au fost ameliorate, sporind suprafața arabilă a țării.

Numai în 1959, prin munca voluntară a mii de oameni, vor putea fi ameliorate pămînturi atingînd o suprafață de 1 milion de hectare.

Toate acestea și multe alte bogății au căpătat rosturi și semnificații noi prin iscusința, talentul și hărnicia maselor de oameni ai muncii.

Liviu MAIOR

Moment istoric: apele Bistriței, supuse și învinse, sînt îndreptate spre o matcă nouă. Utilizînd energia lor naturală, hidrocentrala „V. I. Lenin" va furniza curent electric mai multor regiuni.

Uzinele chimice din Turda. Secția pentru electroliza sării, care are una din cele mai moderne instalații de acest fel de pe întreg globul. Aici, prin intermediul curentului electric, clorura de sodiu se descompune în clor, sodă caustică și hidrogen. Prin prelucrarea acestora, chimiștii obțin importante produse, necesare industriei noastre petrolifere, chimice, farmaceutice și fabricilor de mase plastice. ↓

DE IA SIN, ZEUL LUNII, LA

S-au scurs milenii de cînd omul, privind Luna de pe cer, s-a întrebat pentru prima oară: va putea fi oare vreodată cercetat „la fața locului" atît de îndepărtatul astru?

Și, iată, i-a fost dat secolului nostru – secolul atîtor înfăptuiri uriașe pe care poate nici nu le-a visat omenirea – să trăiască această măreață clipă a aselenizării unui corp făurit de mîna omului – de mîna omului sovietic.

Îndelungatul drum parcurs de știință pînă la lansarea cu succes de către U.R.S.S. a primilor sateliți artificiali ai Pămîntului și pînă la lansarea primei și celei de-a doua rachete cosmice sovietice — care la 14 septembrie 1959 ora 00,02' și 24'' a atins Luna — acest drum își are originea încă în Mesopotamia antică.

Dar să lăsăm istoria să vorbească...

În antichitate corpurile cerești și în special Luna erau considerate în concepția propovăduitorilor cultului astral drept zeități. Fotografia 1 înfățișează un basorelief reprezentînd pe zeul Lunii, așezat pe tronul său, adorat de sumerieni. Generații nenumărate de preoți au apărut această credință împotriva acelora care au voiau să vadă în stele zeități, ci doar aștri cerești. Printre acești „atei" s-au aflat și înțelepții Thales din Milet (624-547 î. e. n.), Pitagora (580-496 î.e.n.), Heraclit (544-483 î.e.n.) și Aristarch (320-250 î.e.n.). Mai tîrziu, împărtășind aceeași concepție ca a acestor oameni „fără dumnezeu", în anul 134 al erei noastre, poetul grec Lukian din Samosate descrie o călătorie fantastică în Lună, pe care a intitulat-o profetic... „O poveste adevărată".

Preoții n-au renunțat, o dată cu trecerea timpului, să declare Universul drept un domeniu rezervat... bisericii. Nu era îngăduit nici unui dascăl să predea de la catedră altceva decît teorii care susțineau această teorie. Dar inima omenirii „păcătoase" era roasă de viermele îndoielii, după cum arată și această gravură în lemn datînd din Evul Mediu și intitulată „Omul care se îndoiește" (foto 2).

Într-una din nopțile înstelate ale lui ianuarie 1609, profesorul de matematici Galileo Galilei (foto 3), de la universitatea din Padova, a îndreptat spre Lună un ochean construit chiar de el. O lume nouă se înfățișă atunci ochilor săi. El n-a văzut acolo oameni, așa cum își închipuiau unii, dar a descoperit pete întunecate pe care le-a definit ca mări, a văzut munți, dealuri și cratere. Aceasta l-a dus la concluzia

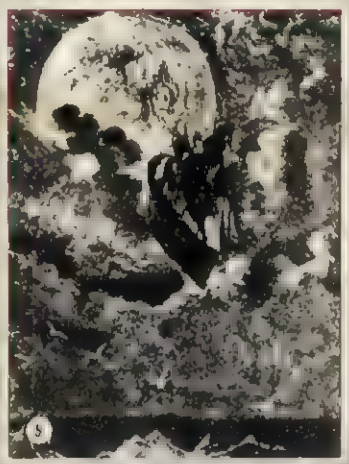

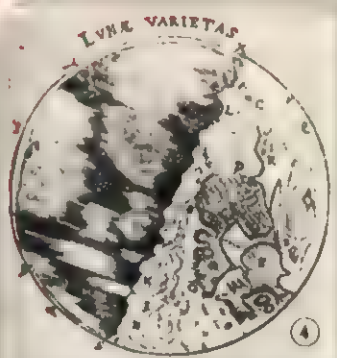

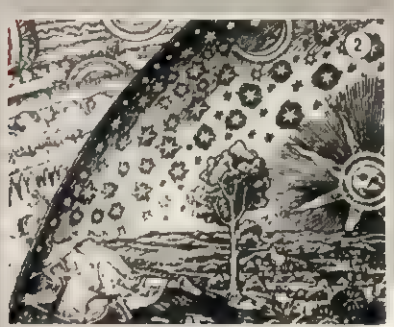

Din vremea lui Galilei și pînă astăzi cercetarea suprafeței Lunii a preocupat necontenit pe oamenii de știință. Progresele tehnice realizate pe tărîmul opticii au permis astronomilor să descopere din ce în ce mai multe amănunte în legătură cu diferitele fenomene de pe Lună. Astăzi, observatoarele cele mai bine utilate pot examina Luna ca și cînd s-ar afla la o distanță de numai 37 km de Pămînt. O ciudățenie o constituie denumirea diverselor cratere și coame de munți din jurul lor, de pe suprafața Lunii. În 1651 astronomul Grimaldi a început să folosească în selenografie numele unor oameni de știință care s-au distins în cercetările făcute asupra Lunii; de aceea, gurile reie denumesc Luna „Cimitirul astronomilor". Datorită erorii lui Galilei de a socoti întinsele depresiuni lunare drept mări, ele au păstrat această denumire, deși de atunci cercetările au dovedit că în aceste depresiuni nu se găsește apă ci mase nesfîrșite de praf și fragmente mărunte. Măsurătorile făcute prin radiolocație au arătat că aceste straturi de praf, provenite probabil în urma unor ploi de meteoriți, pot să aibă o adîncime de 80-100 cm. Iată unele dintre denumirile acestor „mări": „Mare Nectaris" — Marea Nectarului, „Mare Foecunditatis" — Marea Fecundității, „Mare Tranquillitatis" — Marea Liniștii, „Mare Crisium" — Marea Primejdiilor, „Mare Serenitatis" — Marea Seninătății, „Oceanus Procellarum" — Oceanul Furtunilor, „Mare Nubium" — Marea Norilor, „Mare Humboldtianum" — Marea lui Humboldt (foto 6).

Dintre munții Lunii, harta menționează munții Alpi și Munții Leibniz.

Părerea lui Galilei că Luna ar fi locuită s-a răspîndit în lume cu iuțeala vîntului. În 1640 (cam pe vremea cînd s-a produs ruptura bisericii anglicane de Roma), episcopul englez John Wilkins a propus să se construiască nave umplute cu un gaz eteric combustibil, cu care să se zboare spre Lună (foto 5). Wilkins considera că drumul pînă la Lună poate fi parcurs în 180 de zile și că la aselenizare călătorii cosmici vor întîlni ființe înaripate. De altfel, credința că Luna este locuită s-a menținut pînă în zilele noastre. În 1822, germanul Gruithuisen pretindea că a descoperit un oraș în Lună. În 1834, gazetarul american Locke a descris descoperirea unor unicorni și a unor oameni-maimuță, iar în 1924, profesorul american Pickering afirma că a văzut în Lună roiuri uriașe de insecte.

Studiul rachetelor și fanteziile în legătură cu cucerirea Lunii au intrat într-un nou stadiu o dată cu explozia bombei care la 13 martie 1881 a pus capăt în mod brusc vieții țarului Alexandru II. Constructorul acestei bombe a fost un tînăr chimist și pirotehnician cu numele de Chibalcici. În închisoare, înaintea execuției sale, el a scris „Schiță introductivă pentru un vehicul acționat cu rachetă", care constituie primul proiect de motor de rachetă acționat cu explozivi solizi (foto 7).

După Chibalcici, rezolvarea problemei zborurilor cosmice a început să progreseze cu pași uriași. Iată ce scria la începutul veacului nostru K. Țiolkovski (foto 8), părintele zborului interplanetar: „La început va

RACHETA COSMICĂ

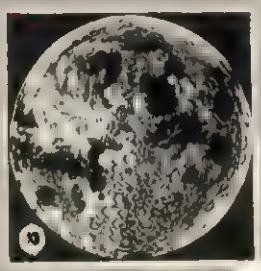

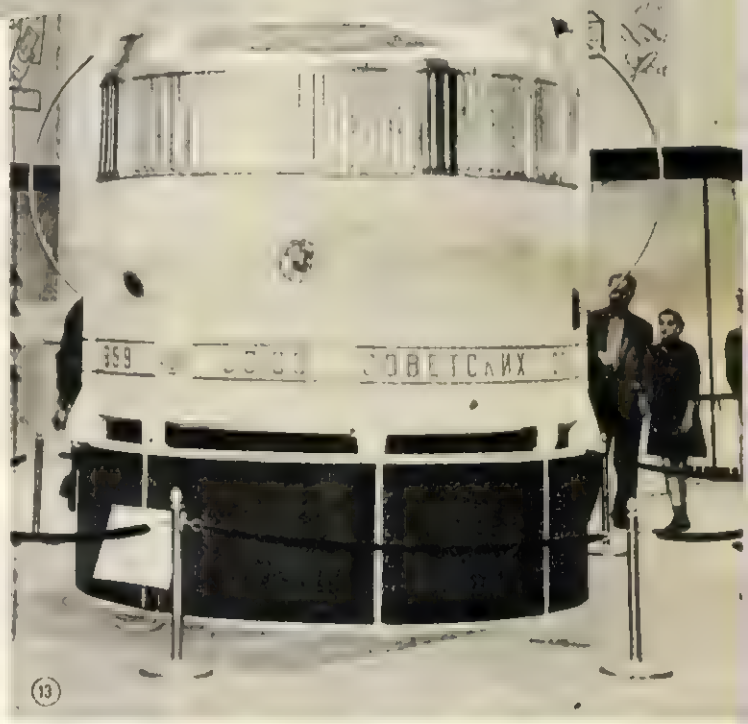

fi posibil
să se facă un
zbor în jurul Pă-
mîntului cu o ra-
chetă şi pe urmă într-un
mod asemănător în jurul
Soarelui". Prin cercetările sale
şi prin principiul rachetei cu trepte,
dezvoltat de el, Ţiolkovski a creat
premisele succeselor obţinute de om
în decursul ultimelor luni pe tărîmul
cuceririi spaţiului cosmic.

Romanul lui Jules Verne (foto 9) „De la Pămînt la Lună" constituie un amestec de fantezie şi realitate, autorul descriind un proiectil imens tras cu un tun de dimensiuni uriaşe. Într-o gaură adîncă de 500 de metri, se dă foc unei cantităţi de 200 de tone de fulmicoton, prin care proiectilul obţine o viteză iniţială de 15 km pe secundă. Se vede că Jules Verne n-a greşit prea mult în calculele sale pentru că, după cum ştim astăzi, viteza iniţială necesară este 11,2 km/sec.

Originea craterelor lunare (foto 10) este vîu controversată în lumea astronomilor, care nu se pot decide dacă acestea sînt de origine vulcanică sau provocate de căderea unor meteori uriaşi. Tot atît de nelămurită este şi problema Lunii. Darwin, considera că Luna şi Pămîntul au fost odinioară un singur corp ceresc, din care Luna s-a desprins datorită uriaşei viteze de rotaţie. Legile fizicii dovedesc însă eroarea acestei teorii. Teoriile mai noi susţin că Luna s-a format cu miliarde de ani în urmă din acelaşi nor de gaz cosmic ca şi Soarele şi Pămîntul. O altă problemă controversată este aceea dacă în jurul Lunii există sau nu atmosferă. Observaţiile astronomice nu dispun de nici o dovadă în sprijinul existenţei unui înveliş atmosferic eficace. Observaţii radioastronomice recente îngăduie să se presupună existenţa unei atmosfere lunare extrem de puţin dense. Toate acestea nu sînt decît simple teorii, dar este cert că, dacă nu azi în orice caz în anii care vin, ştiinţa socialistă va dezlega şi aceste ultime enigme.

La 3 noiembrie 1958 astronomul sovietic Nikolai Kozirev de la Observatorul astrofizic din Crimeea a înregistrat, pentru prima oară în istoria astronomiei, o erupţie vulcanică pe Lună. Erupţia a avut loc în craterul Alfons şi a putut fi observată sub forma unui punct de culoare roşie. Spectrul luminii erupţiei a arătat că ea conţine carbon. În afară de marea importanţă pe care descoperirea lui Kozirev o prezintă pentru cunoaşterea structurii Lunii, această descoperire ne mai arată că pe Lună există condiţii favorabile apariţiei vieţii, desigur sub o formă rudimentară. Din bioxidul de carbon emanat de erupţiile vulcanice pot lua naştere, prin reducere chimică, apă şi oxigen, care împreună cu carbonul constituie elementele primordiale ale vieţii. Aceste substanţe pot fi fixate în prezenţa căldurii vulcanice şi, izolate de frigul cumplit al nopţii lunare, pot da naştere vieţii sub formă de microorganisme.

Prima rachetă cosmică sovietică (în foto 13 se vede ultima treaptă a acestei rachete, aşa cum a fost expusă la Moscova), lansată la 2 ianuarie 1959, a trecut prin apropierea Lunii şi s-a înscris apoi pe o orbită stabilă în jurul Soarelui, devenind prima planetă artificială. Aparatura instalată pe bord a transmis date asupra cîmpului magnetic şi a radioactivităţii Lunii. În afară de acestea, laboratorul cosmic instalat pe rachetă a cercetat radiaţia cosmică şi radiaţia corpusculară, gazul interplanetar şi micrometeoriţii.

La 14 septembrie, ora 00,02 minute şi 24 secunde cea de-a doua rachetă cosmică sovietică a atins suprafaţa Lunii, aducînd, conform vechii tradiţii a exploratorilor, fanioane cu stema Uniunii Sovietice şi cu inscripţia „Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste, septembrie 1959" (în fotografia 11). Racheta a atins Luna într-un punct situat în regiunea Mării Liniştii, Mării Seninătăţii şi Mării Aburilor (în fotografia 12), la aproximativ un sfert de rază lunară de centrul discului Lunii, realizînd prima legătură materială între Pămînt şi un alt corp ceresc.

(13)

A ÎNCEPUT SĂ BATĂ INIMA ATOMICĂ A SPĂRGĂTORULUI DE GHEAŢĂ „LENIN"

Spărgătorul de gheaţă atomic „Lenin" — primul din lume — construit la şantierele navale din Leningrad, a pornit, la 15 septembrie, în prima sa cursă. La plecarea din rada portului leningrădean, vasul atomic „Lenin" s-a întîlnit cu legendara „Aurora". Ducînd peste mări şi oceane mesajul păcii, vasul amiral al flotei arctice sovietice va deschide drumul vaselor între gheţuri, aşa cum cea de-a doua rachetă cosmică sovietică a deschis viitorilor astronauţi drumul în nemărginitul ocean al Cosmosului.

Această nouă dovadă a hotărîrii poporului sovietic de a folosi uriaşa forţă a atomului în scopuri paşnice umple de admiraţie şi neasemuită încredere sufletele milioanelor de oameni iubitori de pace de pe glob.

OBIECTIV

● *Redeschiderea şcolilor la Little Rock este din nou ameninţată de o răbufnire a furiei rasiste. După cum relatează agenţia „France Presse", senatorul Faubus întreţine o stare de permanentă agitaţie în oraş, instigîndu-i pe huliganii rasişti, care înconjoară şcolile, să împiedice cu orice preţ integrarea elevilor de culoare în „şcolile albilor". Încolo totul se desfăşoară în Arkansas sub semnul „libertăţilor americane".*

● *Un adevărat semnal S.O.S. răzbate din ziarele turceşti care denunţă situaţia dezastruoasă în care se află agricultura Turciei de azi. Pornind de la constatările alarmante cuprinse într-un raport al organizaţiei F.A.O., ziarul „Ulus" critică politica guvernului turc şi avertizează că în cazul cînd nu se vor face eforturi serioase pentru restabilirea situaţiei, într-un viitor apropiat „nu se va mai putea vorbi despre o agricultură în Turcia".*

● *O treime din numărul deliincenţilor aflaţi în prezent în închisorile americane sînt tineri sub vîrsta de 25 de ani. Ziarul elveţian „Die Tat", referindu-se la cauzele creşterii criminalităţii juvenile în S.U.A., subliniază faptul că tineretul american nu are suficiente posibilităţi de a căpăta o educaţie superioară şi de a se consacra studiului ştiinţific serios.*

● *Revanşarzii de la Bonn nu-şi găsesc astîmpăr. La unul din recentele mitinguri provocatoare organizate la Hildesheim, fostul hitlerist Schelhaus, azi ministru în guvernul landului Saxonia Inferioară, a declarat că gruparea revanşardă din care face parte va lupta pînă cînd Silezia şi celelalte teritorii apusene ale Poloniei vor deveni iar „teritorii ale Reichului" (deocamdată Schelhaus se fereşte să pomenească de-a dreptul de Reichul hitlerist). Hitler formulase parcă pretenţii şi mai mari. Dar cum a sfîrşit-o, se ştie prea bine. Nu riscaţi cam mult, Herr Schelhaus?*

● *Încă 1.200 de tineri vest-germani care şi-au dat seama cît de periculos este cursul războinic al politicii Bonnului au trecut în R.D.G. pentru a nu fi încorporaţi în noul Wehrmacht al lui Strauss.*

● *Nu s-ar putea spune că directorii închisorilor franceze Fresnes şi Sante sînt lipsiţi de iniţiative. Iată una pe cît de originală pe atît de inumană. Drept represalii împotriva unui număr de 700 de deţinuţi algerieni care au declarat greva foamei, li s-a tăiat şi porţia de... apă.*

● *Bătrînul Rin furnizează de veacuri apă de băut unui mare număr de oraşe vest-germane. Iată însă că, de la o vreme, apele fluviului nu mai reprezintă garanţia „potabilităţii". Un raport oficial a constatat o creştere îngrijorătoare a radioactivităţii apelor Rinului. Ceea ce ar trebui să dea de gîndit în primul rînd politicienilor sceleraţi care se dau în vînt după înarmarea atomică a Germaniei de vest.*

● *Un corespondent al ziarului francez de dreapta „Le Figaro" a vizitat unul din lagărele de concentrare organizate de armata franceză pentru aşa-zisa regrupare a algerienilor suspectaţi de legături cu F.L.N.*

În lagărul de la Bessombourg, ziaristul francez a văzut cu propriii săi ochi cum trăiesc înfometaţi, în corturi şi bordeie mizere, 2.774 de algerieni. Înghesuiţi cîte 15 inşi într-un cort, relatează corespondentul, aceşti deţinuţi au devenit — citîm — „nişte epave care trăiesc într-o mizerie de nedescris".

● *Trebuie să fii un colonialist incorigibil pentru ca în 1959 să poţi afirma, frizînd ridicolul, cum că revendicarea legitimă a poporului din Congo belgian de a i se acorda independenţa imediată ar fi „una dintre cele mai extravagante cereri". Declaraţia aparţine domnului Van Hemelrijck, ministru belgian pentru Congo.*

D. B.

LINIŞTEA...

Nu de mult, cetăţeanul Cornelius Johannes Hildebrandt, de 26 ani, domiciliat în oraşelul Springs din Transvaal — Uniunea Sud-Africană — se plictisea de moarte. El aimţea nevoia să se distreze, să glumească puţin. A ieşit în stradă şi a întîlnit un om. A tăbărît pe el, l-a legat şi a început să-l umfle cu pompa. Ca pe o minge de fotbal sau un pneu de automobil.

Omul se umfla şi ţipa. De durere. Hildebrandt rîdea şi ţipa şi el. De plăcere. Celui umflat cu pompa i se injectau ochii de sînge şi urla în chinuri. Lui Hildebrandt i se injectau şi lui ochii şi urla de o bucurie isterică.

Într-un tîrziu, (dumnezeule, cît de tîrziu!), omul a murit. Atunci Hildebrandt s-a oprit din rîs, regretînd faptul că plăcerea se sfîrşise atît de repede. Biestomatul! Nu putea să mai reziste puţin?

Hildebrandt a fost adus în faţa judecătorilor care l-au întrebat:

— Nu vă supăraţi, ce v-a îndemnat să procedaţi în felul acesta?

Hildebrandt a răspuns fără să clipească:

— Am glumit.

Judecătorii au dat unul către altul din cap a înţelegere. Cum să se distreze un băiat alb de 26 de ani dacă nu umflînd cu pompa? (Pentru că am uitat să vă spunem un mic amănunt. Hildebrandt este alb iar victima an era un negru). Şi justiţia cea oarbă l-a condamnat pe Hildebrandt la plata unei amenzi neînsemnate. Apoi, pentru ca dreptatea să fie completă au... suspendat pedeapsa.

În Uniunea Sud-Africană există 9.300.000 de negri faţă de 2.900.000 de albi şi" justiţia" a calculat că tocmai de aceea nu e rău ca asemenea glume să fie încurajate!...

Rasiştii nu sînt însă numai „glumeţi". Ei sînt şi „sensibili". La Capetown, în Caledon-Square, se află sediul poliţiei. Aici sînt aduşi negrii cu care aide Hildebrandt n-au ajuns încă să glumească. La poliţie aceşti negri sînt bătuţi cu bastoane de cauciuc pînă la leşin. Ţipetele oamenilor umplu curtea poliţiei, pătrund în birourile din imobilele învecinate şi ajung pînă şi la urechile sensibile ale funcţionarelor întreprinderilor ce funcţionează în aceste imobile. Ele — funcţionarele — se cutremură. Ţipetele negrilor le indispun şi ar vrea să nu le mai audă. Una din funcţionare a declarat textual: „Compătimesc din toată inima poliţia. E desigur foarte neplăcut să fii pus în situaţia de a lovi. Totuşi, n-aş vrea să aud cum se petrec toate astea."

Poliţia a hotărît să dea curs sensibilităţii funcţionarelor. De acum înainte negrii vor fi bătuţi în beciurile poliţiei, de unde ţipetele lor nu vor mai ajunge la prea sensibilele urechi albe...

Unii cred că în Uniunea Sud-Africană este vorba de lupta oamenilor cu pielea albă împotriva celor cu pielea neagră. De fapt este vorba de lupta celor cu conştiinţa neagră pentru apărarea intereselor lor egoiste. Africanii sînt înghesuiţi în ghetouri speciale. Ei au cărţi de identitate speciale, Ei nu trăiesc, ci mor; numai jumătate din africanii din Uniunea Sud-Africană reuşesc să treacă peste vîrsta de 16 ani. În schimb, guvernul are de ce să fie mîndru: el deţine — la mijlocul secolului XX — exclusivitatea mondială a discriminării rasiale, recunoscută ca politică oficială de stat.

Dar africanii s-au săturat pare-se de acest „privilegiu". Nu de mult comunicatele oficiale se străduiau să asigure — unul după altul — că „la Durban e liniştea". În realitate, în localitatea sud-africană Durban era liniştea cazanului în clocot.

Totul a început într-o seară, cînd femeile negre au atacat o berărie din cartierul Cato Manor. Ele au spart butoiele şi au distrus instalaţiile. Curînd, femeilor li s-au alăturat bărbaţii care se întorceau de la lucru. Numărul manifestanţilor a ajuns la 40.000. Ura adunată de multă vreme a izbucnit. „Suboamenii" au arătat că sînt oameni. Şi că vor să fie trataţi ca oameni.

Au lătrat mitralierele la Durban. Au ieşit carele blindate să apere vilele luxoase de invazia celor din colibe. Au explodat bombele lacrimogene pentru a-i face pe africani să-şi înăbuşe lacrimile lor adevărate. Datele oficiale vorbesc despre... 4 morţi din rîndurile africanilor. În realitate „gluma" a fost mult mai reuşită. Nu pui în mişcare detaşamentele de poliţie, maşinile blindate, mitralierele, grenadele, numai ca să omori 4 negri!...

După masacrul din Durban, corespondenţii de presă au aşteptat cu nerăbdare declaraţiile ministrului justiţiei Uniunii Sud-Africane — Swarth. Unii gîndeau: poate că guvernul sud-african va considera că e cazul să mai slăbească şurubul. Dar dl. Swarth a tras propriile sale concluzii la evenimentele din Durban: „Ministerul meu — a anunţat el — va cumpăra de urgenţă încă 80 de maşini blindate".

E uşor să-ţi ascunzi slăbiciunea în spatele oţelului maşinilor blindate. Dar cît poate dura aceasta? Căci negrii din Uniunea Sud-Africană au învăţat să dea foc maşinilor poliţiei. Şi nu vor accepta niciodată să fie obiectul perpetuării sclaviei!

Radu ŢIULESCU

① Sîngele african — act de acuzare împotriva guvernului Uniunii Sud-Africane.

② Negrii au învăţat să incendieze garajele şi automobilele poliţiei.

③ Vechea tactică a rasiştilor: fraţii sînt puşi să tragă în fraţi.

④ Acesta a fost un autobus „numai pentru albi".

⑤ Africa „sălbatică" n-are decît bastoane. Albii „civilizaţi" au puşti automate. Dar „glumele" rasiştilor trebuie să înceteze! Altfel!...

CAZANULUI în CLOCOT

LA CEA DE-A 10-A ANIVERSARE A PROCLAMĂRII R.P. CHINEZE

← Tînăra Pu Ciucieh, în vîrstă de 18 ani, a venit în urmă cu doi ani să se califice pe șantierul centrului siderurgic Paotow (Mongolia interioară). Aci ea și-a însușit repede meseria de electrician și astăzi se numără printre fruntașii șantierului.

CREȘTEREA PRODUCȚIEI PRINCIPALELOR PRODUSE INDUSTRIALE ȘI AGRICOLE

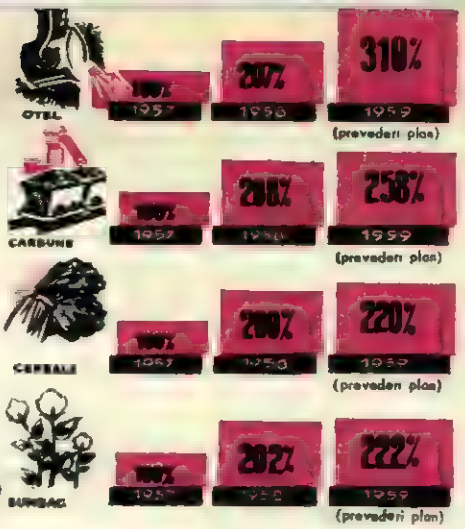

MAO ȚZE-DUN

Sărbătoare

Era pe-atuncea țara mea înșălată-n beznă grea,
Și demonii, țîșniți din foc, jucau demonicul lor joc.
Jucau rînjind și-n jug cumplit tineau norodul meu iubit.

Dar într-o zi ne-am deșteptat, în zori cocoșii au cîntat,
Lumina și-a prelins apoi marama-i albă peste noi.
Pornind din smîrcuri și păduri, pe veci i-am alungat pe furi
Și am sădit în țară flori în cinstea marii sărbători!

Poete! Vezi în față zări? E oremea marilor cîntări!...

în românește de **M. DJENTEMIROV**

Turnul cocostîrcului galben

Sinele tale China; se revarsă spre sud.
Iangțzî-ul își scaldă malurile, nesfîrșit și tăcut.
Prin fumul ploii străluce verdele crud.
Fluviul e ferecat de Broasca Țestoasă, de Balaurul Temut.)*

Cocostîrcul galben nu-mi mai umbrește pămîntul natal,
Ci numai turnul amintirea întunecată i-o va păstra.
*În apele fluviului îmi torn înălțatul pocal **)*
Și parcă stropi, parcă valuri spumegă-n inima mea.

în românește de **Mihail COSMA**

*) Doi munți uriași din China.
**) Străveche urare chineză.

Volumul total al producției industriale a R.P. Chineze a fost în primul semestru al acestui an cu 65 la sută mai mare decît în aceeași perioadă a anului trecut. Față de aceeași perioadă, producția de fontă, extracția de cărbune și producția mașinilor-unelte pentru așchierea metalelor s-au dublat, iar producția de oțel a fost cu 66 la sută mai mare. Producția de fire de bumbac și de zahăr a crescut cu peste 40 la sută.

Principalele obiective ale planului pe anul 1959 — prevăzute în Hotărîrea plenarei C.C. al Partidului Comunist Chinez, adoptată la 16 august 1959 sînt:

ÎNVĂȚĂMÎNTUL ÎN R. P. CHINEZĂ

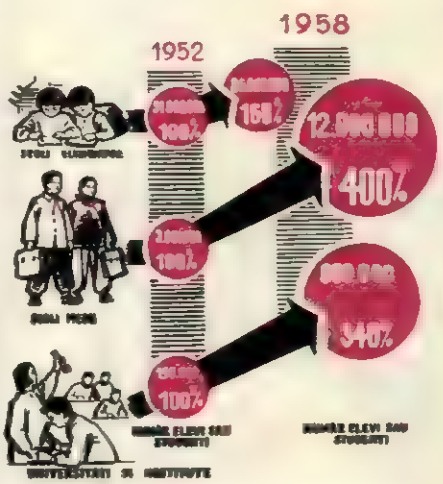

— **OȚEL : 22 milioane tone (cu excepția celui fabricat cu metode simple, la care nivelul de producție va fi fixat de autoritățile locale);**

— **CĂRBUNE : 335 milioane tone;**

— **CEREALE : cu circa 10% peste recolta verificată de 250 de milioane tone din anul 1958;**

— **BUMBAC : cu aproximativ 10% mai mult decît recolta verificată de 2.100.000 tone din anul trecut.**

● Deasupra rîului Uțian — un afluent al fluviului Iangțzî — în provincia Guecijou (China de sud-vest) se află în curs de construcție un nou pod de cale ferată, al 17-lea din cele 67 poduri ale căii ferate în construcție Guecijou - Sîciuan. Pînă în prezent au fost terminate două treimi din lucrările terasiere și din lucrările de consolidare ale acestei căi ferate și totodată s-a terminat construirea a 62 din cele 65 tunele proiectate, printre care se află și tunelul Lianfenia, în lungime de 4.270 m — cel mai lung din China.

● În anii de după eliberare au fost construite, cu ajutorul Uniunii Sovietice și al altor țări socialiste, la Pekin, Șanhai, Țiantzîn, Nankin și în alte orașe ale țării, mari uzine moderne în care se produc peste 130 tipuri de aparate de radio — printre care 16 tipuri cu picup — și diferite utilaje radiofonice. Numai în cursul anului 1958 au fost produse peste un milion de aparate de radio. Anul trecut a început și producția televizoarelor și a fost dată în exploatare prima stație de televiziune.

● De la construirea primei locomotive chineze — în urmă cu cinci ani — și pînă azi, numărul locomotivelor și vagoanelor de cale ferată a sporit simțitor. În prezent, numărul locomotivelor este mai mare cu 25,5 la sută față de 1949, al vagoanelor de călători cu aproximativ 80 la sută, iar al vagoanelor de marfă cu 120 la sută.

● În R.P. Chineză se produc astăzi de 3,5 ori mai multe fibre și aproximativ de trei ori mai multe țesături decît în 1949. Industria constructoare de mașini textile din China, creată în anii de după eliberare, a produs pînă la sfîrșitul anului 1958 peste 80.000 războaie de țesut și aproximativ 3.800.000 fuse mecanice de filat. Mașinile textile fabricate în R.P. Chineză sînt exportate azi în R.D Vietnam, R.P.D. Coreeană și în alte țări ale Asiei și Africii

Cu aparatul fotografic

PRIN CHINA POPULARĂ

Fotografii: HSINHUA — PEKIN

Zi de primăvară într-un parc din Pekin.

Viitorii specialiști fac practică: un grup de studenți ai Universității din Tientsin lucrînd pe ogoarele experimentale din localitatea Hsushuei, provincia Hopei.

O tînără de naționalitate Ciuan din provincia Kuangsi.

Ansan, gigant al industriei metalurgice chineze. Unul din noile furnale, văzut noaptea.

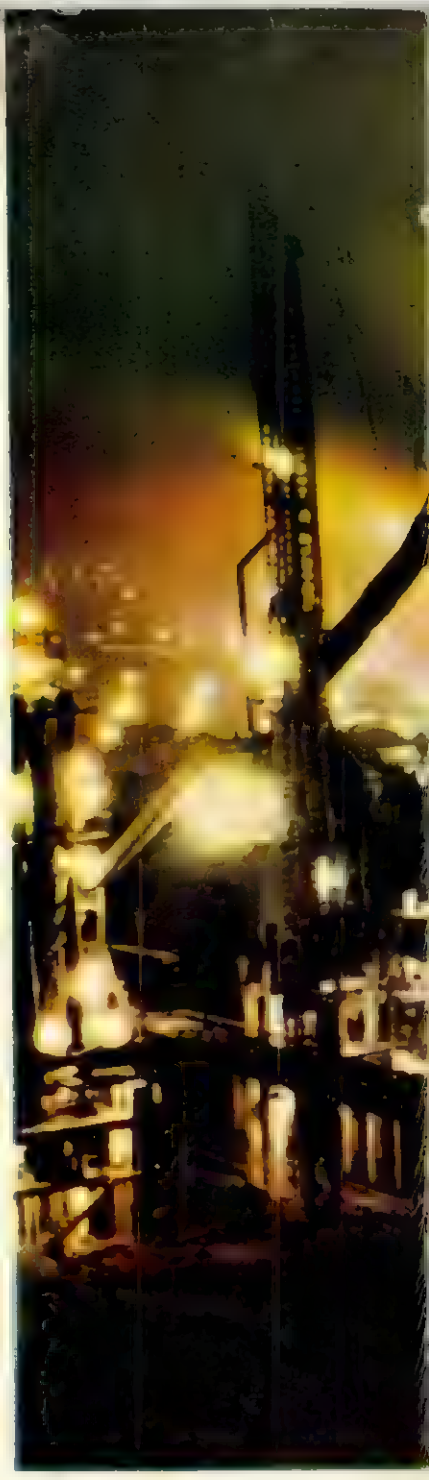

Nesfîrșit este șirul vaselor încărcate de mărfuri, ce brăzdează apele rîului Su Cion din uriașul Șanhai.

Cu asemenea utilaje de înaltă tehnicitate, drumul de fier ce străbate pustiul Gobi va fi gata într-un timp record.

Pictorii zugrăvesc pe zidurile caselor sătești belșugul noii vieți a țăranului chinez eliberat.

Vînători de naționalitate oluncună la ora toare în munții Khingan.

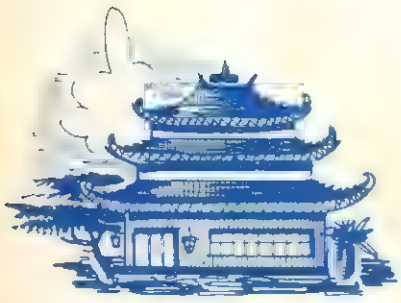

În parcul Martirilor Revoluției din orașul Cianșa, provincia Hauau, elevii unei școli au venit împreună cu învățătoarea lor.

Un dans închinat unității popoarelor conlocuitoare din marea China.

DIVERSIONISTUL DE PE „JUPITER"

Povestire de A. DNEPROV

Anatoli Petrovici Mițkevici (Dneprov este pseudonimul său literar) s-a născut în anul 1919, la Dnepropetrovsk, în familia unui muncitor, devenit mai tîrziu prof. sor fizician.

În anul 1941, cu o săptămînă înainte de începerea războiului, A. Dneprov a absolvit Facultatea de fizico-matematici a Universității din Moscova. Apoi, pînă în anul 1956, a servit în cadrele Armatei Sovietice. În anul 1952 și-a susținut dizertația pentru obținerea titlului de candidat în științele fizico-matematice. În prezent lucrează în cadrul laboratorului de electrofizică al Institutului metalurgiei al Academiei de Științe a U.R.S.S.

Dneprov a publicat o serie de articole de specialitate; el este și autorul a trei cărți — două din ele tratează despre problema aplicării televiziunii în știință și tehnică, iar una despre electroluminiscență.

V. Dneprov a început să scrie literatură științifico-fantastică în anul 1957. Prima sa povestire, „Naufragiul", a apărut în nr. 5 al revistei „Znanie Sila" (1958). În același an a apărut în „Znanie Sila" povestirea „Crabii ocupă insula" (pe care a reprodus-o și „Flacăra"), iar în revista „Molodaia Gvardia" povestirea „Sneama". Ele au fost primite cu viu interes de cititori.

I.

În luna mai a anului 195..., din ordinul comandamentului, compania noastră a fost luată de pe bordul portavionului „Jupiter" și debarcată pe o coastă pustie. Operația s-a desfășurat în cel mai strict secret, învăluită în mantia unei nopți de nepătruns. Nu știam nici încotro mergem, nici care e scopul misiunii. Doar mai tîrziu, am aflat că fuseserăm „invitați" în această țară, conform convenției încheiate, pentru efectuarea unor lucrări.

Acum, toate acestea nu mai constituie un secret. Faptele sînt cunoscute întregii lumi. Noi trebuia să construim, într-o țară aparținînd pactului N.A.T.O., rampe pentru lansarea rachetelor dirijate cu rază medie de acțiune. Împotriva cui erau îndreptate aceste rachete — este de asemenea un lucru bine cunoscut.

Și iată că, tîrziu noaptea, compania noastră debarcă la țărm și, străbătînd în formație de marș aproape două mile în adîncul teritoriului, se instală în mijlocul unei păduri ce cobora în pantă lină din munte.

Am întins corturile și am cărat în ele tot calabalîcul nostru soldățesc, aparatele și instrumentele necesare lucrărilor. După aceasta, ambarcațiunea cu care fuseserăm transportați se înapoie la portavion, lăsîndu-ne sub supravegherea căpitanului Hucks — comandantul nostru — a unui locotenent medic și a unui maior, de specialitate inginer, care trebuia să conducă activitatea noastră.

Lucrările ce le aveam de făcut erau cele ce se execută de obicei în asemenea situații. Ne înarmarăm cu lopeți și tăvălugi și începurăm să nivelăm pămîntul pe care ulterior urma să se toarne betonul și să se instaleze armătura metalică corespunzătoare.

Munceam fără tragere de inimă. Locul era pustiu. Pînă la cel mai apropiat oraș erau nu mai puțin de o sută de mile.

Se scurseră aproape două săptămîni. Apoi, de undeva de pe munte, veni direct prin pădure un tractor pe șenile cu două remorci sub ale căror prelate se aflau aparate secrete. Din cabina șoferului își făcu apariția colonelul Brydy. Era înalt, slăbănog, iar ochii săi săgetători nu prevesteau nimic bun.

Totul începu din ziua aceea. La apelul de dimineață aflarăm pe neașteptate că soldatul Wilkins se îmbolnăvise. Avea temperatură mare, vomita, delira.

— S-o fi îndopat cu ceva sau are friguri — spuse căpitanul nostru.

Locotenentul medic fu trimis să-l examineze. Acesta, după ce examină bolnavul, ieși tulburat din cort și, chemîndu-l pe comandant, discută mult timp în șoaptă cu el.

— Nu se poate — îl auzirăm noi pe Hucks. Au fost alții aici înaintea noastră și au verificat totul. Examinați-l mai atent.

Locotenentul Willard intră din nou în cort și ieși peste o jumătate de oră mai agitat decît intrase. Apoi, toți ofițerii, inclusiv colonelul Brydy, se întruniră și purtară o discuție.

S-a îmbolnăvit de ceva foarte grav — spuse lunganul Dick.

În acest timp, ofițerii îl chemară pe Smith, radiotelegrafistul nostru.

— Stabilește legătura cu stația X 276. Voi transmite imediat un mesaj cifrat.

Smith își pregăti aparatul și trimise în eter mulțimea de cifre așternute pe hîrtie de către colonelul Brydy. Peste o oră primi răspunsul și-l întinse colonelului. Urmă imediat o nouă consfătuire a ofițerilor. Văzînd că îi urmăream alarmați, ni se ordonă să formăm un front, iar colonelul Brydy rosti un discurs.

— Soldați! Nu sînt nici un fel de temeiuri pentru neliniște. Lui Wilkins nu i s-a întîmplat nimic deosebit. Suferă de o maladie ce bîntuie prin ținuturile astea. Mîine va sosi aici un helicopter cu medicamentele necesare. Fiți siguri că soldatul Wilkins va fi curînd sănătos și își va ocupa locul în front. Iar acum, la lucru!

Într-adevăr, în ziua următoare sosi un helicopter. Ne așteptam ca din el să coboare vreo simpatică miss cu o geantă pe umăr și cu o cruce roșie pe mînă. Nimic din toate acestea. În locul miss-ei, din ușa fuselajului apăru mutra roșcovană a pilotului. Văzîndu-ne, răcni:

Hei, voi de colo! Descărcați urgent!

Coborîrăm pe pămînt cinci lăzi grele, întrebîndu-ne mirați de ce o fi trebuind pentru Wilkins cantitatea asta uriașă de medicamente. Cel mai isteț dintre noi se dovedi lunganul Dick. „Din greșeală" el scăpă o ladă care se desfăcu în bucăți. Din ladă, în locul pilulelor și prafurilor, căzu un aparat a cărui copie identică o văzuserăm pe „Jupiter".

Știam toți că aceste aparate servesc la măsurarea radioactivității. Inginerul maior se înarmă cu acest aparat și se îndreptă imediat către cortul lui Wilkins. Ieși de acolo zîmbind.

— Nu-i nimic — spuse el.

— Eram sigur de asta. E o greșeală, domnule doctor — declară colonelul.

Spre seară Wilkins se simți mai rău. Locotenentul medic nu se depărtă un pas de el, urmărind continuu felul în care-i evoluează temperatura și pulsul.

Înainte de a adormi i-am auzit pe Willard și pe Hucks trecînd pe lîngă cortul nostru. Locotenentul spunea:

— Nu am nici o îndoială: are leucemie.

Răspunsul căpitanului nu l-am mai auzit.

II.

A doua zi Wilkins a fost transportat cu helicopterul undeva la un spital, dar în ziua următoare s-a îmbolnăvit soldatul Skart. Cînd, după consultație, locotenentul Willard comunică colonelului Brydy că e un „caz similar", colonelul scuipă și trase o groaznică înjurătură.

— Luați aparatele și controlați-i pe toți.

Locotenentul și inginerul maior, înarmați cu contoare fixate pe niște prăjini lungi, se plimbară pe teritoriul taberei. Apoi măsurară radioactivitatea în toate corturile. Nu găsiră nimic. Atunci căpitanul spuse:

— Controlați și trupa!

Ne-am privit uimiți. Maiorul, înarmat cu o sondă, începu să ne dea ocol, controlîndu-ne cu indicatorul din cap pînă-n picioare. Nu se găsi nici urmă de radioactivitate. Înainte de a ordona să rupem rîndurile, Hucks ne spuse:

— Ordon: să nu se bea apă de la izvoare; să nu se culeagă poame; să mîncați numai ceea ce am adus cu noi!

În ziua aceea s-au mai îmbolnăvit încă doi: soldatul Broomer și radiotelegrafistul Smith. În companie se dezlănțui panica. Pe Smith l-am dus pe brațe pînă la aparat. După ce transmise prin eter telegrama cifrată, își pierdu cunoștința. Peste trei ore sosi un helicopter cu un nou radiotelegrafist. N-am mai dormit toată noaptea, discutînd aprins și blestemînd pe acei care ne-au adus aici.

Dimineața, colonelul rosti în fața frontului un discurs lung:

Soldați. Cu toată complexitatea situației, aveți datoria să vă păstrați sîngele rece. Comandamentul va stabili despre ce este vorba. Eu nu am ce să vă ascund. S-au înregistrat printre noi patru cazuri de boală provocate de radioactivitate. Bănuim că aici se ascunde mîna unui dușman perfid. Nu putem descoperi nicăieri sursa radioactivității și, cu toate acestea, ea există.

În acest moment noul radiotelegrafist înmînă colonelului o radiogramă cifrată.

— Iată, vedeți, ce vă spuneam eu... La autopsia lui Wilkins, efectuată la spital, nu s-au găsit nici urme de radioactivitate. .

– Soldatul Wilkins a murit! — tresări întregul front.

Colonelul își dădu seama că făcuse o gafa.

— Da — murmură el surd. Dumnezeu să mîntuiască sufletul soldatului Wilkins! Ascultați, soldați, mai departe. În cazul că radioactivitatea nu este depistată în organism și ea nu se află pe teritoriu sau în mîncare ori în apă, înseamnă că avem de-a face cu radiații gama, iradiate de izotopul cesiu-137. Cineva pătrunde în tabăra noastră și provoacă o diversiune. Se pune la cale nimicirea capacității noastre de apărare. De aceea, se cere din partea noastră o vigilență ascuțită. Trebuie puse mai multe posturi de pază. Este necesar, de asemenea, să fie cercetate cu atenție împrejurimile. Trebuie să vă urmăriți unul pe altul. Da, da, soldați, nu vă mirați! E posibil ca dușmanul odios să se afle printre noi. E posibil ca el să stea acum alături de voi și să-mi privească în ochi. Dar îl vom descoperi. Vom afla totul!

După acest discurs al colonelului, am început să ne suspectăm unul pe altul. Printre noi se afla un soldat pe nume Rybbon, care mergea întotdeauna cu privirea ațintită în pămînt. Nimănui nu-i putea privi în ochi. Cînd între noi au început suspiciunile, toți am bănuit că el este diversionistul, deși nu existau nici un fel de indicii care ar fi putut confirma aceasta.

Înaintea apelului de seară, lunganul Dick îl lovi pe Rybbon cu pumnul în față. Noaptea, Rybbon începu să delireze. Se îmbolnăvi și el.

Dimineața, un helicopter transportă toți bolnavii la spital iar noi începurăm să cercetăm prin tufișuri, să ne cățărăm prin copaci și să ne ascundem după stînci căutînd diversionistul sau rezervele secrete de substanța radioactivă. Toată ziua o petrecurăm în felul acesta, fără a afla însă nimic.

În dimineața următoare nu s-a mai dat deșteptarea. Ne-am sculat cînd soarele era deasupra noastră. Cînd am ajuns la cortul ofițerilor, ni s-a comunicat că se îmbolnăvise locotenentul Willard — medicul nostru.

Soldații începură să murmure.

– Blestemat fie locul ăsta! Duceți-ne înapoi de unde ne-ați luat! Ce dracu' căutăm noi aici? Ne-au adus aici special ca să ne expedieze pe lumea cealaltă? Avem soții și copii!...

Ieși căpitanul Hucks, comandantul nostru. Era palid, atît din pricina nesomnului, cît și din cauza fricii.

– Liniștiți-vă, soldați. Mai devreme sau mai tîrziu se va lămuri totul. Fără îndoială că avem de-a face cu un act de diversiune perfidă.

După aceasta, continuarăm să scotocim în munți, controlarăm copacii, tufișurile, furam din nou sondați cu aparatele și ne suspectarăm tot mai zelos. Totul fu însă în zadar.

– Trebuie să fie controlați și examinați și ofițerii! – spuse deodată cineva. De ce să cre-

dem că diversionistul ar putea fi numai printre noi?

Ideea plăcu tuturor şi trimiserăm ofiţerilor o delegaţie.

Cînd colonelul Brydy o alungă, ne îndreptarăm toţi ameninţători către cortul ofiţerilor şi începurăm să strigăm:

— Colonele, ieşi afară! Cerem dovezi că nici dumneata, nici căpitanul Hucks, nici maiorul nu sînteţi diversionişti. Nu vrem să murim cu gîndul că ticălosul se află în mijlocul nostru.

În sfîrşit, ofiţerii ieşiră din cort şi fură examinaţi cu ajutorul contoarului. Apoi fu controlat cortul lor. Nu exista nici urmă de radioactivitate.

În noaptea aceea muri locotenentul Willard. Corpul său fu transportat a doua zi cu helicopterul. Apoi boala dispăru brusc, aşa cum apăruse. Asta ne încredinţă că diversionistul nu fusese altul decît Willard şi eram mulţumiţi că murise. „Şi-a meritat soarta, nemernicul"...

III.

După moartea lui Willard, viaţa în tabără decurse normal. Colonelul, maiorul, căpitanul şi toţi ceilalţi erau veseli şi bine dispuşi. Ni s-a promis că după terminarea lucrărilor vom beneficia de permisii.

Munceam ca nişte draci. Cînd am început însă să instalăm armătura de metal, soldatul Sethers îşi pierdu cunoştinţa. După cinci minute, aceeaşi soartă o avu şi lunganul Dick. Noul medic puse diagnosticul: boala actinică. Totul începea deci de la capăt.

Fu cercetat din nou întreg teritoriul.

— Ne iradiază din văzduh — spuse cineva. Din avioane, de la mare înălţime, cu ajutorul unor proiectoare speciale.

Am înălţat cu groază capetele, examinînd cerul de un albastru orbitor. Oare de acolo vine moartea? Alergarăm în pădure şi ne lipirăm de copaci, ca şi cum aceasta ne-ar fi putut proteja împotriva iradierii. Pe teritoriu încetă orice activitate. Am trimis o delegaţie ofiţerilor, cerînd să fim evacuaţi imediat din acest loc.

Delegaţia se înapoie cuprinsă de panică.

— S-a îmbolnăvit colonelul Brydy!

Această veste umplu paharul. Alergarăm spre cortul ofiţerilor şi, uitînd de disciplină, năvălirăm înăuntru. Colonelul, tremurînd, bolborosi:

— Diversiune... O diversiune îngrozitoare... Comunicaţi centrului... Diversiune... Să trimită imediat o comisie de anchetă...

Radiotelegrafistul transmise un nou mesaj cifrat. Spre seară apăru un helicopter. El nu ateriză ca de obicei, ci aruncă doar un pachet.

— Se teme, aha, blestematul, se teme! — strigarăm noi şi ridicarăm ameninţător pumnii spre cer.

— Ne-au părăsit aici ca să pierim din pricina radiaţiilor.

Căpitanul Hucks desfăcu pachetul.

— Ne anunţă că în curînd vor trimite o comisie specială pentru anchetarea întregii afaceri. Deocamdată ni se ordonă să ne descurcăm singuri — spuse el.

Colonelul Brydy şi soldaţii Sethers şi Dick lunganul, mai apoi, fură transportaţi cu helicopterul. Curînd însă se îmbolnăviră încă doi.

De lucrat nu mai lucram nimic, ci doar aşteptam. Ne-am mutat cu toţii în pădure, gîndindu-ne că diversionistul acţionează doar asupra acelora ce locuiesc în corturi.

Uneori, ne întîlneam, discutam.

— Ne ucid ca pe o ciumă pentru că săvîrşim un lucru odios.

— Cine ar fi avut nevoie de viaţa noastră dacă ne-am fi purtat ca nişte oameni cumsecade?

— Ce diavol căutăm noi aici. Ce nevoie avem de rachetele acestea murdare?

— Să şi le instaleze cei ce le-au conceput!

— Sau cei ce se pregătesc să le lanseze!

— Nimeni nu se leagă de ţara noastră, dar noi ne-am întins peste tot!

Căpitanul Hucks auzea toate acestea, însă nu zicea nimic, pentru că nu avea ce să spună.

IV.

Curînd se îmbolnăvi şi căpitanul Hucks.

Cînd a simţit că e bolnav, ne chemă pe toţi în cortul său şi ne spuse:

— Băieţi! Locul acesta e într-adevăr blestemat! Eu însă nu pot face nimic. Ordinul e ordin. Cazul acesta trebuie să-l lămurească comandamentul suprem. Iată ce vă sfătuiesc să faceţi: strîngeţi tot ce aveţi. Toate hainele, cazarmamentul, muniţia. Încălţămintea, cărţile, genţile. Şi corturile. Păstraţi doar armele şi aparatele pentru controlul radioactivităţii. Din rest faceţi o grămadă, stropiţi-o cu benzină şi daţi-i foc, iar cenuşa împrăştiaţi-o. Dacă există undeva radioactivitate, ea e numai în lucrurile noastre. Diversionistul o ascunde acolo.

— De ce credeţi asta, căpitane? — întrebarăm noi.

— M-am îmbolnăvit pentru că am dormit în cort. În ultimul timp voi aţi dormit sub cerul liber şi nici unul nu s-a îmbolnăvit.

Într-adevăr, în ultimul timp nimeni dintre noi nu se mai îmbolnăvise.

Peste zece zile căpitanul Hucks îşi încredinţă domnului sufletul... După moartea comandantului nostru am dat foc tuturor lucrurilor şi am plecat doar în chiloţi. N-am luat nimic în afara armelor şi a aparatelor. Pe o ploaie torenţială am pornit spre pădure pe urmele lăsate de şenilele tractorului. Ne-am gîndit că aceasta e calea cea mai bună de urmat. Maiorul păşea în frunte cu indicatorul înfipt în vîrful unei prăjini. Alături de el mergea radiotelegrafistul cu aparatul de radioemisie pe spatele gol.

Cînd am ajuns sus pe munte, se auzi deodată un ţipăt pătrunzător. Ţipa maiorul:

— Iată diversionistul!

Făcu o săritură uriaşă spre partea opusă radiotelegrafistului. Toţi ne-am repezit care încotro şi ne-am ascuns după copaci. În drum rămăsese, buimăcit, doar radiotelegrafistul cu aparatul său. Observaserăm apoi că lîngă el se afla, udă pînă la piele, ciufulită îngrozitor, mascota companiei — motanul Joyce.

Mieuna răguşit şi se freca de piciorul gol al radiotelegrafistului. Dintre tufişuri îşi făcu apariţia mai întîi prăjina cu indicatorul, iar apoi şi mutra maiorului. El se apropie de radiotelegrafist, care nu înţelegea nimic. Aşteptam cu emoţie desfăşurarea evenimentelor. Maiorul îşi plimbă indicatorul în sus şi-n jos, iar apoi urlă cu glas sugrumat:

— Aruncă radioul şi fugi repede! El este — Joyce! Radiaţiile sînt de la el! E radioactiv ca un diavol!

Radiotelegrafistul se aruncă după maior în tufişuri, iar nefericitul Joyce, fără să-şi imagineze nimic rău, se repezi după ei. Ne-am dat cu toţii seama, deodată, că motanul era radioactiv. El dormea printre noi. Se freca de picioarele noastre. Şedea pe genunchii noştri. Ne jucam cu el. Pentru somn, Joyce îşi alegea patul aceluia pe care îl agrea mai mult după imaginaţia sa pisicească. Şi toţi cei cu care dormise se îmbolnăviseră rînd pe rînd de boala actinică. Acum, rupînd în drumul nostru ramurile tufişurilor, fugeam de Joyce ca de ciumă, uitînd de demnitatea noastră soldăţească.

— Împuşcaţi-l odată! Omoriţi-l pe cotoiul ăsta blestemat!

Cînd Joyce, sărind peste ramurile ude, alergă către unul dintre acei care pînă nu de mult îi fuseseră prieteni apropiaţi, se auzi o împuşcătură. Cotoiul mîrîi şi, făcînd o săritură înaltă, se prăbuşi în iarbă. Pentru a fi mai siguri că era mort, am mai tras în el de cîteva ori. Cadavrul era ocolit la mare distanţă.

Apoi, tremurînd de emoţie şi frig, ne-am adunat în drum. Maiorul întrebă:

— De unde a apărut Joyce?

— E de pe „Jupiter". L-am luat cu noi.

— Şi acolo era astfel?

— Nu. A stat pe „Jupiter" mai mult de un an şi nimeni nu s-a îmbolnăvit de boala actinică. Abia aici a devenit radioactiv.

— Care e cauza?

Nimeni nu ştia.

Totul s-a lămurit după ce, parcurgînd cîteva mile, am întîlnit un autocamion acoperit cu o prelată, care ne venea în întîmpinare.

Din cabina şoferului ieşi un colonel.

— Ce-i cu banda asta despuiată?—întrebă el.

Maiorul îi explică cum stau lucrurile:

— Acum o oră l-am împuşcat pe autorul diversiunii, cotoiul Joyce.

— Absolut exact, colonele! Aceasta era şi ipoteza mea! — spuse un civil, scoţînd capul de sub prelată. Şi apoi, adresîndu-se maiorului nostru: Spuneţi-mi, cotoiul ăsta stătea tot timpul în tabără sau uneori dispărea de acolo?

— Uneori pleca undeva... Ca toţi motanii...

— „Undeva"! — spuse colonelul ironic. Ştiţi unde. La două mile de tabăra voastră, printre dealuri, se află o ripă în care pescarii de aici aruncă peştele devenit impropriu din cauza radioactivităţii. Comisia noastră a reuşit să stabilească că în timpul şederii voastre aici ei au aruncat în ripă cîteva zeci de tone de peşte otrăvit cu cesiu radioactiv.

— Şi ce amestec are aici Joyce?

— Are. Cînd se sătura de terciul vostru conservat, se ducea şi se îndopa cu peşte radioactiv. Împreună cu peştele înfuleca şi cesiul, transformîndu-se astfel într-un puternic izvor de radiaţii gama. Acest cesiu se înmagazinează în organismul animalelor. Iar perioada lui de dezagregare este de şase ani.

Colonelul era foarte încîntat de faptul că explicase atît de popular de ce se îmbolnăviseră şi muriseră băieţii noştri.

— Dar de ce era otrăvit peştele cu cesiu? — întrebă brusc cineva.

— Aceasta e urmarea inevitabilă a experienţelor cu bombele atomice şi cu hidrogen. Bombele trebuie experimentate. Pentru întărirea apărării noastre naţionale. Se infectează însă oceanele. Şi, natural, sînt infectaţi şi peştii. Vom trimite neapărat guvernului local un protest vehement pentru că permite cu atîta lipsă de răspundere depozitarea pe coastă a peştelui necorespunzător.

Colonelul pronunţase ultima frază cu multă emfază, apoi se înapoie la maşină şi porunci şoferului să întoarcă.

— Comisia noastră nu mai are ce face aici — spuse el. Înapoiaţi-vă în tabără! Mîine vă vom trimite tot ce este necesar cu helicopterele. Pînă atunci, tremuraţi în ploaie. Cred că asta vă va face mai deştepţi şi vă va întări disciplina.

— Eh, mister!... — strigă unul dintr-ai noştri, cînd maşina se puse în mişcare. Cum de n-a crăpat şi Joyce din cauza radioactivităţii?

— Dracu'ştie. Se vede că organismul cotoilor e mai rezistent. Lasă-i pe savanţi să lămurească toate astea. Nu-i treaba noastră!..

Ne-am întors înapoi şi am ajuns curînd la locul unde fusese împuşcat Joyce. Toţi am întors capul în direcţia unde, printre tufişuri ude, zăcea leşul său zbîrlit, ce trimitea în jur radiaţii mortale.

Fiecare dintre noi gîndea: „Poate că nu Joyce ar fi trebuit să fie nimicit! Sau, în orice caz, nu numai el!"

Nimeni nu rosti însă aceasta cu glas tare.

SCRIITORI și CĂRȚI

Eugen BARBU: „ȘOSEAUA NORDULUI"*)

Roman al eroismului comuniștilor în lupta pentru pregătirea și declanșarea insurecției armate de la 23 August 1944, „Șoseaua Nordului" este un omagiu adus clasei muncitoare și detașamentului ei de avangardă : partidul.

Eugen Barbu a surprins în pagini de relief artistic cîteva figuri de luptători ilegaliști, care sînt prezentați ca exponenții forței înfăptuitoare a eliberării. Din punct de vedere literar, evoluția ascendentă a lui Eugen Barbu capătă cu acest roman o nouă confirmare. Sezisarea bogatului filon de umanitate al cîtorva muncitori comuniști — Mareș, Dumitrana, Niculescu etc. — încununa eforturile învederate de prozator încă din volumele sale precedente, îndeosebi din „Oale și ai săi", în direcția prezentării minunatei lumi muncitorești.

Prozatorul cunoaște bine mediul; personajele sale vin către dinsul chemate nu de experiențe livrești, ci de acele împrejurări în care evenimentul autobiografic se amestecă intim cu ficțiunea, determinantă fiind însă aderența autorului la viața cartierelor muncitorești. Acum, această cunoaștere slujește relevării, prin cîteva tipologii admirabil conturate, pentru redarea justă a semnificațiilor unui moment istoric hotărîtor.

Cartea debutează cu un episod tragic: înăbușirea grevei ceferiștilor în 1933, la Griviția — împrejurare care îl duce pe Mareș, unul dintre eroii romanului, la închisoare. Eliberat în 1938, el reia lupta împotriva asupririi burghezo-moșierești. Vara „fierbinte" a anului 1944 îl găsește în plină activitate ilegală: alături de el îi aflăm pe Dumitrana, legătura lui superioară, pe Niculescu, studentul exaltat și curajos la care află găzduire Mareș, după ce evadează din fața plutonului de execuție, și pe alți luptători.

Acești trei oameni alcătuiesc un nucleu de acțiune care participă la organizarea unei sustrageri de arme, la eliberarea aeroportului Pipera, la lichidarea comandamentului hitlerist de pe cheiul Dîmboviței.

Acțiunile în sine sînt spectaculoase. Nu ele sînt urmărește însă Eugen Barbu. Eroismul personajelor lui e simplu, modest, străin de orice emfază. Eugen Barbu exprimă prin acțiunile personajelor sale puterea maselor conștiente de a modela evenimentele, de a făuri istoria și, în același timp, de a-și hotărî drumul în viață.

Reconstituind acele zile eroice de acum 15 ani, Eugen Barbu ilustrează cu mijloace epice bogate cui se datorează biruințele de zi ale poporului muncitor. Romanul este bogat în fapte și experiențe dinamice, în măsură să transmită sufletul fierbinte al zilelor insurecției. Era de așteptat însă ca și cadrul evocator să fie tot atît de amplu, spre a cuprinde întreaga arie a evenimentelor. Eugen Barbu s-a mulțumit însă să refacă doar în secțiune profilul istoric al acelor zile.

Cu toate acestea, romanul „Șoseaua Nordului" învederează, prin calitățile sale, posibilitățile pe care metoda realismului socialist le oferă scriitorilor, înfloririi nestingherite a talentului lor.

H. ZALIS

*) E.S.P.L.A., 1959.

Horia LIMAN: „CÎNT OAMENII ȘI ZĂRILE"*)

Horia Liman a practicat vreme îndelungată, cu succes, pamfletul caustic antiimperialist, comentariul gazetăresc „de actualitate", plin de vervă, iar de cîtiva ani publică regulat reportaje din viața nouă a poporului nostru. Experiența cîștigată în bogata sa activitate jurnalistică și scriitoricească se reflectă și în recentul volum de reportaje. Ele au un pronunțat caracter polemic. Afirmînd cu tărie ceea ce este nou, socialist, în peisajul scrutat, autorul întreprinde vaste investigații în istorie, polemizează cu trecutul, cu rînduielile burghezo-moșierești de-a pururi apuse. Dacă în „Hotarul soarelui" (1958), mică monografie literară a regiunii Baia Mare, fenomenul era mai puțin evident, acum, în „Cînt oamenii și zările", carte ce ne preumblă pe drumuri mult mai întinse, a devenit clar pentru oricine. Cele șase cicluri de reportaje grupate în sumar — „Oamenii munților", „Oamenii apelor", „Oamenii pădurilor", „Oamenii deslușesc zările", „Oameni și locuri" și „Instantanee" — ne conduc spre diverse colțuri ale patriei. Împreună cu autorul, parcurgem drumurile Țării Moților, poposim ceasuri în șir printre locuitorii Deltei, hoinărim pe străzile Craiovei etc. Pretutindeni asistăm la uluitoare transformări. De la o zi la alta oamenii și locurile devin de nerecunoscut.

Scriitorul își susține afirmațiile cu cifre grăitoare, cu date statistice, cu extrase din ziare, cu documente inedite, așa încît călătoria se să nu se mărginească numai la o simplă consemnare de fapte, ci să devină permanent prilej de comparații, de confruntări obiective, de aprinse dezbateri, din care adevărul iese strălucitor la iveală. În fața zbaterilor neputincioase ale celor ce mai încearcă să țină timpul pe loc ori să-l întoarcă înapoi, reporterul nu se poate abține de la ironii usturătoare. Răzbat din aceste pagini, o dată cu înflorarea și admirația pentru înfăptuirile regimului democrat-popular, hohote de rîs pentru trecutul alungat. O scrisoare a unui domn, pe nume Kiki, care considera tragerea lui Horia pe roată drept un act legitim al statului habsburgic, prilejuiește pagini de satiră tăioasă la adresa tuturor celor de teapa lui. În înfruntarea deschisă cu calomniatorii poporului și statului nostru, Horia Liman își creionează ca argument tablouri din realitatea ce ne înconjoară („Scrisoare deschisă unei scrisori", „S. . .". „Geografie"). Așa prind contur paginile în care e descrisă viața nouă, ciocotitoare, fictionomia actuală a locurilor și a oamenilor ținuți pînă mai ieri în întuneric. Trebuie să recunoaștem că e o modalitate neobișnuită de reportaj: ea cere multă ingeniozitate, o condei sprinten și practică scriitoricească. De remarcat ușurința cu care autorul se descurcă în terminologia tehnică de specialitate, chiar și atunci cînd e vorba despre dispute strict științifice („Drumul lemnului"). Asta întărește și mai mult senzația de autentic.

Reportajul așa cum îl întîlnim la Horia Liman e mai mult frescă, mai mult tablou în mișcare. Aici, în ciuda titlului „Cînt oamenii și zările", prezența simțită e cea a zării, a zărilor societății noi. Parcurgem întinderile geografice și istorice ale unor ținuturi întregi, fără a ne opri cu precădere asupra unui aspect sau a altuia. Figurile întîlnite nu se impun ca elemente de sine stătătoare, ci doar ca atribute ale cadrului general zugrăvit. Moș Gatici, Feodor Cuzmin, Ion Tarangoi, Încze-baci, Ioana Mareș, deși vii ca personaje, nu constituie totuși individualități impunătoare. Acesta-i specificul reportajului lui Horia Liman. Și, de altfel, ar fi greșit dacă ar fi făcut altceva.

Volumul „Cînt oamenii și zările" vorbește emoționant despre realitatea revoluționară a zilelor noastre, despre succesele obținute de poporul romîn sub înțeleapta conducere a partidului, pe drumul construirii socialismului, pe drumul viitorului de aur.

Horia Liman e un pasionat al datelor exacte, el notează cu minuțiozitate expresiile pitorești întîlnite, biografiile oamenilor și așezărilor, face totdeauna trimiterile cuvenite cînd citează. Ni s-au părut, cu toate acestea, abuzive explicațiile istorice, apelul prea des la „documente", dînd pe alocuri impresia de manierism, de șablon.

Și încă o observație: uneori ieșirea din limitele reportajului este evidentă. Ne referim îndeosebi la ciclul „Instantanee", care cuprinde cîteva „tablete" izbutite, dar care nu sînt reportaje și puteau, deci, lipsi din carte.

Indiferent de toate acestea, însă, nu încape îndoială că ne aflăm în fața unuia dintre cele mai interesante și izbutite volume de reportaj ale anului 1959. „Cînt oamenii și zările" e opera unui scriitor matur; multe însemnări par fișe pentru un probabil roman și nu-i exclus ca el să fie o plăcută surpriză.

Gh. ACHIȚEI

*) E. S. P. L. A., 1959.

Florin MUGUR: „CASA CU FERESTRE ARGINTII"*)

Pentru *Florin Mugur* copilăria *nu este un univers închis, izolat de antrenul epocii socialiste. Încă din faza destăinuirii lumii înconjurătoare, micul său erou captă și primele noțiuni ale vieții social-politice, începe educația comunistă. Poetul se străduiește să adapteze versul pentru copii la aceste cerințe majore. La nivelul de înțelegere al vîrstei trebuie sădit interesul spre activitatea constructivă.*

Lucrurile importante (de pildă construirea casei proiectate de tatăl arhitect) se împletesc cu jocurile copilăriei într-un aliaj firesc și convingător. Cu prilejul inaugurării clădirii, arhitectul și-a chemat familia să-i privească de pe înaltă operă. „Mămă, veselă, și-a pus/ Fusta nouă, albăstrie.../ Și-am lansat spre-oraș, de sus,/ Avioane de hîrtie" („Terasa"). Pe pînzele țesute în fabrică sînt desenate întîmplări minunioase, care aprind imaginația copilului („Țesătoarea"). În curte, un tînăr în salopetă îi explică băiatului, tot prelîndu-se la formele specifice de comunicare ale vîrstei, satisfacțiile muncii de strungar („Vecinul cel tînăr").

Iată, deci, că lumea copilăriei se populează cu elemente caracteristice epocii contemporane, care îmbracă deocamdată, ca o haină de împrumut, veșmîntul jocului.

Meritul poetului este că pătrunde psihologia copilului și înțelegează noțiunea în acest mediu specific faptul serios, grav, responsabil. Educația în spiritul socialismului îndeplinește normele pedagogiei.

La această vîrstă, fanteziа născocește peripeții extraordinare. Cu bicicleta primită în dar, băiatului i se pare că decolează de pe pămînt. Călătoria pe bolta cerească este o defilare triumfală. Sînt parcurse bulevarde splendide, cu caldarîmuri de mătase, stelele i se așază în palme, ușoare, și sonerie sună dintr-o mie de clopoței.

Copilul e impresionabil. Cu privirea ageră, el descoperă relațiile delicate dintre oameni și obiecte și exprimă astfel dragostea lui pentru ființele apropiate. De buchetul de trandafiri uscați imaginea mamei: „Degetele ei subțiri,/ Printre blînzi trandafiri" („Trandafiri de 8 Martie").

Poetul se simte atras de expansivitatea copilului. Condițiile fericite create de regimul nostru fiilor oamenilor muncii sînt sugerate și prin bucuria care luminează chipul băiatului. Momentele de bucurie provoacă explozia sentimentelor, deplină, fără rezerve. Micul univers al încăperii se animă tresăltînd o dată cu inima băiatului. Dacă tatăl vine de departe, de la oraș în construcție, acasă, toate, cele însuflețite și cele nelnsuflețite, îi așteaptă într-o stare de tresăltare: „Sună pași pe scară./ Cheia sună-n ușă./ Lampa se dă-n leagăn./ Lampa jucăușă./ Plouă cu lumină./ Strălucesc pahare./ Mîinile dansează./ Mîinile ușoare./ Scînteiază totul:/ Farfurii, cuțite,/ Și de bucurie/ Parcă-s ametite". La întoarcerea tatălui, copilul pasă ascultă, cuprins de entuziasm, un concert casnic: „Și tacîmuri,/ Farfurii, pahare./ Se pornesc să cînte,/ Toate, o clipită". („Mama pune masa").

Tot așa, imaginea somnului după agitația zilei cuprinde chiar și mobilele și obiectele din casă. La zece noaptea dorm adînc și un pahar plăpînd pe un dulăpior, și hainele lîngă pat, și cărțile în șiruri lungi și drepte. Numai „Două răsuflări se-aud, ușoare./ Tata, mama.../ Dorm și ei/ Răcoare". („Zece noaptea").

Mesajul poetului se transmite limpede: spațiul copilăriei este ocrotit; un popor dîrz, care ridică măreața construcție socialistă, apără și fericirea noilor generații.

Nu întotdeauna Florin Mugur menține un nivel înalt în comunicarea acestor adevăruri, accentînd și prezentări simplificate („Păsărila") sau imagini decorative, fără semnificații desebite („Pisica albă").

Volumul „Casa cu ferestre argintii" se adresează celor mici, dar și oamenilor maturi. Căci aspectele copilăriei sînt înfățișate în imagini delicate și sugestive, atingînd sfere diferite de înțelegere. Intrarea copilului în viață, presărîtă pentru mulțe răspunderi cetățenești, constituie tema principală a poeziilor, ceea ce conferă volumului un rol în munca de educație comunistă.

S. DAMIAN

*) Editura Tineretului, 1959.

Din vitrinele librăriilor

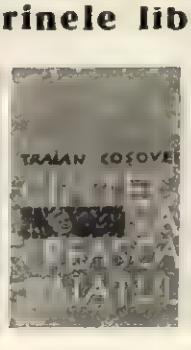

CUSARE

EDUCAȚIE ÎNGRIJITĂ

—fabulă—

Sfredelul, pe cîte știu,
Avea doar un singur fiu.
Îl numea, ca să-l alinte,
Tîrbușon. Bunul părinte
Avea grijă de copil,
Să n-ajungă prea debil.
Cînd s-a înălțat un pic,
Bine arcuit, voinic,
Nu l-a dat la-nvățătură,
Ci acasă, cu măsură,
L-a deprins încetișor,
Găurile cum le face
O unealtă mai dibace.
Cînd crescu ceva mai mare,
S-a născut o întrebare:
Ce să facă, ce să fie,
Că e slab în meserie?
Însă Tîrbușon, cam fante.
Își făcea prin restaurante
Meseria cunoscută,
Desfundînd dopuri de plută,
Luînd viața cam ușure
În tovărășii obscure...
Sfredelul, cînd îl vedea,
Se sucea, se răsucea
Și ofta îndurerat:
„Oare cine l-a stricat?!"

După Felix Krivin, din „Krokodil")

Cuvinte încrucișate

U M O R

ORIZONTAL: 1) Actor comic de renume mondial, interpretul principal al filmelor „Luminile rampei", „Dictatorul" etc. — Artist al poporului din R.P.R., excelent interpret de roluri comice, realizatorul rolului lui Crăcănel din filmul „D-ale Carnavalului". 2) ...Beligan, artist emerit, interpretul lui Rică Venturiano din „O noapte furtunoasă" — Își începe monologul umoristic cu: „Sai'tare taică și noroc". 3) Pronume — Clasic al literaturii mondiale, autorul volumului „Halal de mine, sînt orfan" (2 cuv.) 4) ...., deschide-te-le!", formula magică reluată de Fernandel în filmul „Ali-Baba și cei 40 de hoți" — Astfel — „... aici e Stroe și roagă să-i dați voie"... 5) La începutul operetei Akulina! — ...și Patachon, celebru cuplu de comici din primele decenii ale acestui secol — Stîrnește rîsul. 6) Fiecără — Scriitor clasic romîn, autorul „Amintirilor din copilărie". 7) Prefix pentru trei... — ...Și pentru doi — Cea a puricelui este compusă de Musorgski — Dese! 8) Cunoscut iluzionist de la Circul de Stat din Moscova, cunoscut și de publicul bucureștean — Denumirea companiei teatrale conduse de regretatul comic C. Tănase — Baston. 9) Caricaturist romîn — Diminutiv feminin — Alt caricaturist romîn. 10) Imaculate — Diminutiv — Nu-i satiră dar te poate împunge cu ajutorul săgeții. 11) Karel Bronin — Există — De acest fel (pl.). 12). Plantă cerealieră — Pantalon țărănesc — Trai. 13) Cu data scrisă — Țară în Orientul Mijlociu — Șiret. 14) Ion Vasilfu — Egon Erwin..., clasic al reportajului — Șuviță de păr din frunte — Curte! 15) Dacă este mare îl găsiți într-o cunoscută piesă de Șalom Aichem, iar dacă sînt două le găsiți într-o schiță de Caragiale — Umorist progresist american — Clasic al literaturii germane (1799-1856) care a biciuit cu o ironie usturătoare moravurile putrede ale societății în care a trăit.

VERTICAL: 1) Unul care face sport și e în luna de miere. — Confrățele moscovit al „Urzicii". 2) Clasic al literaturii ceh, creatorul bravului soldat Svejk — Prefix chimic — Apăuze vocale. 3) ...Abeba — Consoarta lui Haplea — Elena Teodoru. 4) Petre Ungureanu — După aceea — Celebru cîntăreț de operă vienez și artist comic de cinema. 5) Mucezeală la băuturi — Bernard Shaw — ...Liviu. 6) Ață — „...veseli", melodie de Dunaevski (neart.) — Le găsim și în numele lui Swift, și în al lui Shaw. 7) Oraș în Italia — O arenă cu acrobați și clovni — Morală. 8) Actor comic de cinema vienez — Riu în Elveția — Prefix cu sens de superlativ. 9) Leguminoasă — Lampă de radio duodiodă — Din nou. 10) Afluent al Tisei — Sărutare — Nicu Munteanu — 11) Monedă turcească — Firidă — Avocat — Exclamație. 12) Diminutiv masculin — Comună la Franța — Loc într-o pădure unde copacii sînt rari. 13) A trage în piept vapori — Comic de cinema ceh. 14) Diminutiv feminin — Afirmație — Figură la jocul de șah. 15) Scriitori care folosesc rîsul ca armă împotriva vechiului — „Vițelul de aur" de Ilf și Petrov.

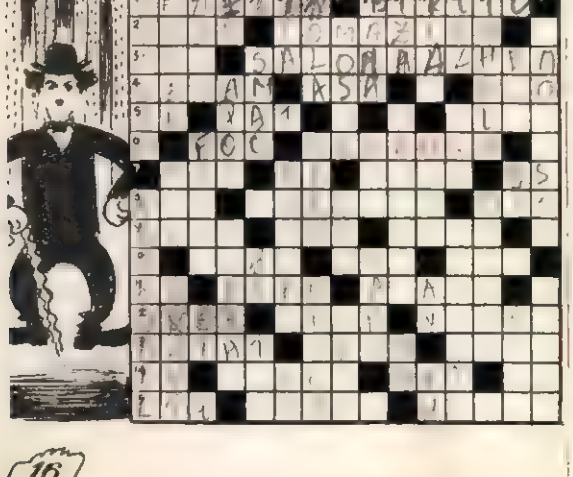

COMPENSAȚII

folleton

O violetă după-amiază de toamnă într-un mic parc din centrul Capitalei. În preajma băncii mele se jucau doi copilași, un băiat și o fetiță. Judecînd după asemănarea chipurilor și a îmbrăcămințli ai fi jurat că-s frați. Numai că băiatul era voinic, pe cînd fetița era cam firavă. Nu departe de ei, pe o bancă, un om între două vîrste, cu un început de pînteoe și cu o chelie în plină evoluție, își citea liniștit „Informația".

La un moment dat fetița îi pune o piedică băiatului, care se lungește pe aleea așternută cu pietriș. Fetița, probabil temîndu-se de consecințe, se aruncă și ea pe jos, însă mai prevăzătoare, nu în pietriș, ci chiar lîngă inscripția „Nu călcați pe iarbă", și, pentru orice eventualitate, se pornește pe urlat. Lucru de altfel inutil, fiindcă băiatul nu scoase nici măcar un scîncet și între timp se și ridicase.

Omul de pe bancă lăsă ziarul din mînă, se îndreptă gîonț spre băiat și-i aplică cîteva mustrări în regiunea cea mai moale. Iar în timp ce tatăl se întorcea spre banca sa, fetița îi dădea cu tifla fratelui său.

Nedumerit, urmării în continuare jocul copiilor. Peste cîteva clipe se stîrni un nou conflict. De astă dată agresorul fusese, evident, băiatul, care-și ciupise surioara de braț. Omul își ridică nasul din ziar și se îndreptă ferm, fără nici o șovăire, spre fetița căreia-i aplică o doză egală de mustrări în regiunea sus amintită. În timpul mustrării, din spatele tatălui, băiețașul îi dădu cu o tifla dublă surioarei sale. După care, în absența tatălui cufundat din nou în lectură, se desfășură între cei doi frați următorul dialog.

— Sic că m-am răzbunat!... — spuse băiatul.

— Ei și? Parcă eu au știu să te bat ca să mănînci tot tu bătaie?...

— Și eu parcă n-o să te lovesc ca să te bată și pe tine tătucu?...

Nu înțelegeam o iotă din toată discuția. Cum, adică? Dacă unul e lovit de celălalt, toți ei e pedepsit? Și pedepsele se dau întotdeauna invers?... Ciudată afacere!...

Ca să dezleg misterul, mă apropiai de copii și-i întrebai încet, aproape în șoaptă, ca să nu fiu auzit de tatăl lor:

— Spuneți-mi vă rog, copii: ce este tatăl vostru? Ce profesie are?

Iar copilașii răspunseră în cor:

— Arbitru de fotbal!

După ce, dumirit, mă ridicai de pe bancă și o pornii pe alee spre ieșire, auzii glăsciorul plîngăreț al fetiței:

— Tăticule, renunță la compensații, dar spune-i lui Gigel să nu mă mai faulteze...

Andrei BART

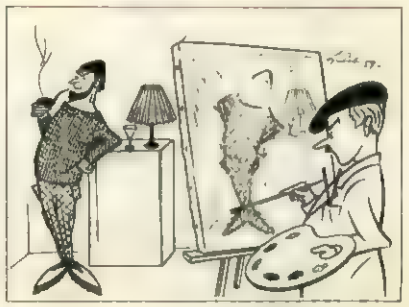

„NATURĂ MOARTĂ"

Desen de Gh. ROLEA

O LOGODNICĂ NEÎNȚELEASĂ

—schiță umoristică—

Duminica trecută Erich m-a amenințat că se supără grozav pe mine dacă refuz și de data aceasta să merg cu el la meciul de fotbal. Mi-am propus să fac această jertfă pe altarul dragostei, așa că după-amiază ne-am îndreptat spre stadion.

Abia cînd am ajuns acolo mi-am dat seama ce om cunoscut și iubit este logodnicul meu: de îndată ce ne-am făcut apariția, publicul din tribune a început să ovaționeze și să fluture din steguțe. Jos, în iarbă, am zărit niște oameni îmbrăcați pestriț și caraghioș, alergînd de colo-colo. Erich mi-a spus că a început. N-am priceput ce a început, de vreme ce caraghioșii aceia se jucau de-a prinselea. Erich mi-a spus că trebuie să strigăm cînd „ai noștri" împușcă un gol. „Cum dumnezeu să împuște, cînd nimeni n-are pușcă?" — m-am întrebat eu mirată. În orice caz, jocul mi s-a părut cam brutal.

— De ce se împușcă? Ce, asta e joc?

— Nu împușcă nimeni, se împușcă goluri în poartă. Ce dracu', nici atîta lucru nu știi?!...

Nu-mi place de loc cînd Erich vorbește atît de urît. Unul din cei îmbrăcați în violet se ființa încoace și-ncolo și am observat că mulți dintre cei de pe teren vor să tragă în el cu o bilă cafenie. Vaszică asta e chestia cu împușcătura... Noroc că o nimerească destul de rar, altminteri l-ar fi durut rău. Deodată, jumătate din mulțime a început să strige de bucurie. Ca să-i fac plăcere lui Erich

după acea am observat că portarul stătea cam departe de poartă și am început să strig: „Ofsaid!" Erich mi-a astupat gura cu pumnul. Imediat după asta a fost gol din nou și deoarece am văzut că pe tabela de marcaj golul e înscris la ai noștri am început să fluier dezaprobator. Cetățeanul de lîngă mine s-a întors cu fața spre Erich și i-a spus: „Domnule, de ce-i permiți doamnei să bea atîta?"

Erich n-a răspuns nimic. Arăta foarte obosit, aproape bolnav.

— Golul a fost al nostru! — spuse el sec.

Atunci am început să țip: „Gol!" „Bravo!" Și oamenii s-au uitat la mine de parcă aș fi fost nebună.

În sfîrșit, jocul s-a terminat. Erich a pornit-o înaintea mea, cu ochii în pămînt, prefăcîndu-se că nici nu mă cunoaște. Era foarte tăcut. Probabil că se mai gîndea la joc. Ca să-l înveselesc puțin, i-am spus că jocul mi-a plăcut grozav și că abia aștept duminica viitoare să mergem din nou la meci. Dar Erich m-a amenințat că dacă mai am vreodată curajul să merg cu el pe stadion rupe logodna.

Ce capricioși sînt bărbații!!!

Walter GALASCH

(„Das Magazin")

Şi PIPER

MAESTRUL FLORENTINI ŞI CONCURENŢA

Sala clubului era arhiplină. Afişul cu inscripţia „Maestrul Florentini — geniul numerelor" îşi făcuse efectul.

— Tovarăşe şi tovarăşi! glăsui marele maestru. Voi începe cu o mică experienţă: spuneţi-mi 5 numere cu cîte 6 cifre şi le voi aduna pe de rost...

Din toate colţurile sălii ţîşni o mulţime de cifre. Maestrul le ascultă pe toate şi, după numai o clipă de gîndire, rosti suma exactă.

După ce se potoli ropotul de aplauze,se auzi din fundul sălii o voce profundă de bas cantabil

— Tovarăşa Popescu calculează mai repede...

Nimeni n-ar fi dat atenţie acestei interpelări dacă, după o miraculoasă înmulţire a unor numere cu 14 cifre, care n-a durat decît 2 secunde, vocea n-ar fi repetat pe acelaşi ton:

— Tovarăşa Popescu calculează mai repede...

Maestrul Florentini se prefăcu a nu auzi risetele din sală şi se apucă să facă din cap o împărţire formidabilă a unor numere cu cîte 28 de cifre. De astă dată rezultatul veni după o secundă. După aplauze, din nou vocea:

— Tovarăşa Popescu calculează mai repede...

După terminarea programului său, maestrul Florentini se duse glonţ la cetăţeanul cu pricina.

— Ce-i cu tovarăşa Popescu a dumitale? — întrebă maestrul clocotind de mînie.

Cetăţeanul îşi consultă ceasul brăţară şi răspunse calm:

— Poftiţi cu mine să vă prezint.

Zis şi făcut. Amîndoi părăsiră clubul şi în cîteva minute ajunseră la „Alimentara" din colţul străzii Cetăţeanul i-o arătă discret maestrului pe vînzătoarea de la delicatese:

— Aceasta-i tovarăşa Popescu...

Vînzătoarea arunca lămîile pe cîntar şi, într-o fracţiune de secundă, dădea verdictul 12 lei şi 50 de bani.. 8,75... 2,35...

Ajunse la rînd şi maestrul Florentini.

— Ce doriţi?—întrebă vînzătoarea.

— Trei lămîi — răspunse marele maestru

În timp ce talerele balanţei oscilau, cetăţeanul îi şopti la ureche:

- Răspunde repede: cît costă 465 grame a 12 lei kg'

Geniul numerelor închise ochii şi rosti solemn:

— 5,58 lei!

Dar tovarăşa Popescu strigase de mult:

— 6,85, vă rog..

S-AU ÎNTÎMPLAT AIEVEA...

PRIMA DORINŢĂ: Frizerul vest-german Fred Hoblins, condamnat la 5 ani închisoare pentru tentativă de crimă, fu întrebat în ultima zi a detenţiunii sale:

— Ce ai dori mai mult să faci în prima zi de libertate?

Frizerul răspunse instantaneu:

— Să-i bărbieresc pe procurorul care mi-a făcut rechizitoriul la proces...

ZIUA BUNĂ DE DIMINEAŢĂ SE CUNOAŞTE... În oraşul brazilian Pelves a izbucnit într-o zi un vacarm asurzitor: în timp ce se trăgeau clopotele la toate bisericile, s-au tras 101 lovituri de tun şi 147 maşini prevăzute cu megafoane circulau pe străzile oraşului anunţînd că zgomotul este cel mai mare duşman al sănătăţii omului şi deci trebuie evitat pe toate căile.

Era ziua inaugurală a „Săptămînii împotriva zgomotului"...

RĂSPUNDE RUBRICILE DE PUBLICITATE:

— Reclama localităţii balneare americane Albena: „Cine caută căldură, vine la noi. Numai în ultimul an, 48 însolaţi!"

— Reclama unui garaj din Washington: „Spălăm automobilele străine cu apă din import".

— Reclama unui magazin de antichităţi de pe strada Babylon din Paris: „Aici puteţi găsi tot ceea ce au aruncat la gunoi strămoşii dv.".

ENIGMĂ. Deputatul englez Brown a cerut în Camera Comunelor lămuriri asupra certificatului medical eliberat unui muncitor de către Casa asigurărilor sociale, în care se recomanda: „Mr. Jenkins poate fi angajat în orice activitate care nu-l obligă să stea în picioare, să şadă, să se aplece, să-şi mişte spatele sau pîntecele"...

SPIRIT DE ECONOMIE. Doi tineri din Verona (nu e vorba de Shakespeare) iubeau aceeaşi fată. Ei se hotărîră să se ia la întrecere: cel care va reuşi să mănînce mai mult la o singură masă va cîştiga. După ce înghiţiră fiecare cîte trei porţii de macaroane, trei cîrnaţi, zece ouă tari, o friptură şi un cocoş întreg, pretendentul mai tînăr abandonă. Fata însă îi refuză pe amîndoi deoarece i se părea neeconomic să aibă un soţ atît de mîncăcios...

CALIFICARE

— Auzi cum îl „califică"!...

Desen de A. POCH

DIN UMORUL GRUZIN

Situaţie fără ieşire

— Azi trebuie să dau examen şi nu ştiu nimic.

— Dar ieri, la ce te-ai gîndit?

— Că mîine trebuie să mă prezint la examen şi nu ştiu nimic.

Ediţor KIPIANI

Un glas de sus

Un om, fiind pe punctul de a se îneca în mare, începu să-i ceară ajutor lui dumnezeu.

— Dă din mîini şi ai să scapi! — auzi el un glas de sus.

Dar nu era domnul-dumnezeu. Era marinarul de serviciu din echipa de salvare, care făcea plajă pe faleză.

Adi TAKAIAŞVILI

Diverse păreri

Vinul: Eu îl stric pe om, iar pe mine mă strică apa.

Metrul: Fiecare vînzător mă măsoară după metrul lui.

Scoteala: M-am născut la masă, dar m-a crescut ospătarul.

Gr. CIKVALADZE

Măsură excepţională

Un cetăţean a intrat în bucătăria casei de odihnă care îi găzduia şi a văzut cum bucătarul punea carnea în farfurii cu mîna. Revoltat, i-a reclamat directorului. Acesta l-a încredinţat că începînd de a doua zi, se vor lua măsuri excepţionale. A doua zi, pe uşa bucătăriei a apărut o inscripţie: „Întrarea străinilor oprită!"

Guram SARAŞIDZE

Să punem la punct proverbele

● *Gospodarul îşi face iarna car şi vara... se duce la ştrand.*
● *Găina care cîntă seara trezeşte tot coteţul şi deranjează oamenii.*
● *Calul de dar se ţesală ca orice cal.*
● *Cine fură azi o-un bou, pentru că îşi fură căciula.*
● *Cîinele care latră nu poate să şi mănînce în acelaşi timp.*
● *Rufele murdare se spală în albie, dar mai bine cu maşina electrică.*
● *Bate toba la Craiova şi se-aude la Moldova... pe unde merită*
● *La pomul lăudat, ia sacoşa mică.*
● *Cine caută cal fără cusur înseamnă că vrea cal bun.*
● *Nu strica orzul pe găşte. Amestecă-l cu calea, că-i hrănitor.*
● *„Mănînci calule ovăz?" ... „Cu plăcere!" — răspunde un cal bine educat.*
● *Decît o cioară pe gard, mai bine un pui la frigare.*
● *Nu vinde pielea urzului din pădure. Ia-o acasă şi fă-ţi preş la pat.*
● *Cine se scoală mai de dimineaţă, prinde şi ora de gimnastică.*
● *Buturuga mică nu poate să răstoarne carul mare de pe cer.*
● *O nenorocire nu vine niciodată singură; ţi-o aduce cineva.*
● *Dacă te-ai fript cu ciorba e vina ta; puteai să aştepţi să se răcească.*

S. M. RUSU

Întîmplările lui Melinte (V)

Desen de V. CRIVĂŢ

OBȚINEREA CULORII CORECTE PE FILM REVERSIBIL

(partea a doua)

În articolul publicat în numărul anterior s-a arătat modul în care trebuie procedat pentru redarea corectă a culorilor pe film reversibil color. S-a arătat modul cum se etalonează aparatul cu celula fotoelectrică. Deoarece procesul de developare poate influența într-o măsură mare culorile imaginilor, se va arăta pe scurt în ce constă această influență.

Developarea filmelor colorate reversibile nu necesită o amenajare specială și pentru acest motiv o serie de amatori își developează singuri filmele reversibile.

La developarea filmelor reversibile sînt necesare următoarele utilaje: un tanc cu bandă corex; un bec Nitrafot 500 w; un set de revelator color (pentru filme reversibile); un termometru (preferabil 0-50° C); un cronometru.

Operația de developare se poate executa foarte comod acasă în baie sau în bucătărie nefiind nevoie de o cameră obscură. Singura operație ce se face pe întuneric este încărcarea filmului în tanc. Soluțiile (cinci la număr) se fac dizolvîndu-se substanțele ce alcătuiesc setul de revelator.

Reușita developării constă în respectarea cu conștiinciozitate a indicațiilor de developare. Aceste indicații se găsesc alături de prescripțiile de developare în set. Trebuie acordată o atenție deosebită la:

— respectarea temperaturii de lucru;
— respectarea timpului operațiilor;
— spălarea conștiincioasă după fiecare baie.

În ceea ce privește temperatura, se recomandă ca prima baie (revelatorul alb-negru pe bază de amidol) și baia a doua (revelatorul cromogen) să aibă temperatura de 18° (o toleranță de maximum ± 0,5°C). O abatere de la această temperatură duce la o denaturare a culorilor. Următoarele băi se recomandă de asemenea să aibă 18°, însă o abatere de ± 1°C nu influențează vizibil denaturarea culorilor.

Apa de spălare se recomandă a avea o temperatură de 14°-17°C. O apă mai rece la prima și a doua spălare nu garantează o spălare bună și totodată împiedică o developare lentă de finisare în timpul spălării. O apă de spălare mai caldă, 18°-19°C, poate duce la o degradare a filmului prin coșirea stratului reversibil. Respectarea timpului este un al doilea factor extrem de important. Prin variația timpului se pot produce denaturări de culoare, ca și în cazul temperaturii. Între efectul temperaturii și al timpului există o relație strînsă și anume: o baie mai caldă (peste 18°C) echivalează cu o developare mai lungă, și o baie mai rece (sub 18°C) echivalează cu o developare mai scurtă. La filmele alb-negru se poate stabili o modificare a timpului în funcție de temperatură. La filmele color acest lucru nu e recomandabil, întrucît operația e mult mai delicată. Totuși o modificare a timpului de developare (ținînd temperatura constantă) duce la uimitoare modificări de culoare, de exemplu:

— baia I, 18°C, timp de developare normal 32'. O lungime a developării la 35'-40' și apoi o prelucrare normală (băile II-V) vor duce la o imagine mai contrastă (valori de umbră și lumină);

— baia I, 18°C, o developare mai scurtă de 32' spre pildă 28' sau chiar 25', urmată de o continuare normală a procesului va duce la o imagine lipsită de contrast (valori de umbră și lumină) și mai densă;

— baia I, 18°C, developare normală 32' urmată de o developare cromogenă lungită, spre pildă 12'-15', în loc de 10' va duce la culori dure, contraste;

— baia I, 18°C, developarea normală 32' urmată de o developare cromogenă mai scurtă, de exemplu 7'-8' în loc de 10', va duce la o imagine cu culori transparente, pastelizate.

Imagini foarte contraste cu culori violente se obțin deci lungind timpul de developare la primele două băi. Imagini lipsite de detalii și de nuanțe intermediare se obțin atunci cînd se scurtează prima și a doua spălare sau dacă spălarea se face cu o apă de numai 7°-8°C. Spălarea corectă trebuie făcută cu un jet puternic de apă.

Solarizarea, expunerea la lumină după prima developare și spălare, influențează și ea redarea culorilor. Rezultatul optim este obținut cu un bec Nitrafot de 500 w ținut la circa 50 cm de peliculă. Becul se plimbă de-a lungul filmului timp de 3 minute pe față și 3 minute pe spate. O depășire a acestui timp nu influențează calitatea culorii. O solarizare mai scurtă duce însă la imagini transparente.

Dacă se developează corect un film reversibil și totuși pelicula gata prelucrată prezintă dominanță de culori, defectul se poate explica sau prin faptul că emulsia filmului a avut din fabrică o dominantă, deci defect de fabricație (lucru ce se întîmplă însă foarte rar), sau prin faptul că setul ce a fost dizolvat a conținut substanțe alterate (datorite unei depozitări mai îndelungate în condițiuni neprielnice).

Este recomandabil, pentru ca să se evite surprizele unui set alterat, să se facă o probă de developare pe un singur clișeu. După verificarea și obținerea de rezultate satisfăcătoare se pot developa apoi, într-un set de un litru, patru filme reversibile.

Ing. A. STECLACI

ÎN MUZEUL UNIRII DIN IAȘI pot fi văzute nenumărate decorații și ordine străine (foto 1) pe care le-a avut domnitorul Alexandru Ioan Cuza, precum și perna tronului lucrată de mîna cu multă migală și măiestrie (foto 2) primită în dar de la femeile din Moldova și Muntenia cu prilejul Unirii Principatelor.

Fotografii de
Radu HOROVEANU

Poșta REDACȚIEI

D. MOROIANU — *Cîmpina.* Pentru ca o crizantemă să facă floare bogată și să aibă tija lungă trebuie să suprimați din vreme toți bobocii care apar în jurul celui terminal. De asemenea, în timpul creșterii tijei, să suprimați mugurii care tind să dea naștere la crăci laterale și să legați tija de un arac subțire. Contra dăunătorilor folosiți din 15 în 15 zile pulverizări cu insecticide.

B. SIMION — *Focșani.* Primul care a descoperit că planetele au sateliți a fost Galileu, în anul 1610, care s-a servit întîia oară de o lunetă. El a descoperit atunci patru din cei mai mari sateliți ai lui Jupiter — adică cei pe care-i putea percepe luneta lui primitivă. Cu mijloacele moderne de explorare a spațiilor intersiderale, care există azi, nici un corp ceresc nu mai scapă observației, chiar dacă nu poate fi văzut. Ultimul satelit al lui Uranus, spre exemplu, a fost descoperit încă din anul 1948, fără a fi văzut, ci numai cu ajutorul fotografiei.

GEORGETA IONAȘCU — *Oradea.* Cu toate că a fost descoperit încă din anul 1492, de către marinarii lui Cristofor Columb, ananasul a rămas un fruct practic necunoscut în Europa pînă acum 60 de ani. A trebuit să se facă multe altoiuri pînă cînd s-au obținut varietățile cele mai mustoase și mai puțin acide pe care le cunoaștem azi. În orice caz ananasul e un fruct foarte pretențios. Îi trebuie nu mai puțin de 20 de luni ca să se coacă, chiar în cele mai prielnice condiții de climă și cultivare. Face o floare cu petale de un albastru pal, care nu se deschid decît o singură zi. Vitaminele pe care le conține acest fruct se păstrează, cu condiția ca tratamentul de conservare să nu dureze mai mult de 15 minute și să se evite pe cît posibil contactul cu anumite metale. Aceasta este cam tot ce vă putem spune despre ananas. Despre arborele de pîine, într-un număr viitor.

VIRGIL OANCEA — *Tupnad.* Vreți să știți de ce progresul tehnic a luat o amploare atît de mare în U.R.S.S.? Pentru că puterea sovietică a făcut și face mari eforturi pentru a-l încuraja și pentru că fiecărui muncitor sovietic îi este clar că numai progresul tehnic accelerat constituie cheia construirii bazei tehnico-materiale a comunismului. Progresul tehnic a fost acela care a făcut ca Uniunea Sovietică s-o ia înaintea altor țări în multe domenii de activitate, dar mai ales să depășească uluitor ritmul de dezvoltare al economiei și științei atîng fie și de cele mai avansate țări capitaliste. Și tot progresul tehnic va face ca, la sfîrșitul septenalului, volumul producției industriale să crească cu 80 la sută, chiar în condițiile zilei de muncă reduse la 5 și 6 ore. Firește că acest progres n-ar fi fost posibil dacă Partidul Comunist al Uniunii Sovietice n-ar fi subliniat întotdeauna marea însemnătate pe care o are tehnica, n-ar fi luptat pentru asigurarea bazei materiale a dezvoltării tehnicii și n-ar fi sprijinit cu toate mijloacele pregătirea cadrelor NEMEȘUV.

AL. VOICULESCU — *Tecuci.* Nu e adevărat că Africa e neglijată azi de cercetătorii științifici. Regiunile neexplorate ale continentului negru continuă a fi cercetate de numeroase expediții. Numai că se scrie, din păcate, prea puțin despre ele. Iată, spre exemplu, la Praga s-a înapoiat zilele trecute cunoscutul explorator Parizek, care a adus un mare volum de informații științifice, necunoscute pînă acum, despre viața și obiceiurile triburilor din regiunile centrale ale Guineei. Cum acesta a adus și un film documentar, probabil că-l vom vedea și noi în curînd.

VALENTIN STĂNESCU — *T. Severin.* Ucenicia piloților de aparate cu reacție nu e atît de riscantă cum vă închipuiți, deoarece antrenamentele se fac în general pe aparate simulatoare de zbor. Există asemenea aparate ultraperfecționate, care reușesc să dea iluzia completă a pilotajului real. Aparatul acesta este așa de sensibil și de ingenios construit că nu iartă nici cea mai mică greșeală de manevrare. În plus, el creează cu fidelitate condițiile de presiune atmosferică și de accelerație în raport cu înălțimea și cu viteza abordată în zborul simulat.

EMILIA RUSU — *Botoșani.* Se întîmplă foarte rar ca un meteorit căzut pe pămînt să formeze un crater. Aceasta datorită faptului că trecerea prin atmosferă transformă cea mai mare parte din masa solidă a meteoritului în gaze. Totuși, știați că în cazuri în care masa meteoriților nu se dezintegrează complet și atunci fierște că, dacă volumul solid rămîne încă important, la contactul cu pămîntul el dă naștere unui crater. Astfel, pe insula Saremа din golful Riga se pot observa nu mai puțin de șapte asemenea cratere, din care cel mai mare măsoară 110 metri în diametru. Savanții specialiști au stabilit că toate aceste cratere au fost făcute acum cinci mii de ani de un meteorit uriaș care s-a fărîmat în bucăți înainte de a lua contact cu pămîntul. (S-a fărîmat, bineînțeles, ceea ce mai rămînea din masa solidă, după trecerea prin atmosferă).

SFATURI practice

DENAFTALINIZAREA

Într-o dimineață de toamnă, cînd mă îndreptam spre locul de muncă, tot tramvaiul mirosea a naftalină. Coborînd din vagon am inspirat adînc și cu plăcere aerul lipsit de acest miros, dar totul a fost de scurtă durată, deoarece cînd am intrat în biroul în care lucrez, am dus din nou mîna la nas.

— Și aici naftalină? — am exclamat înfuriată. Nu pot să scap de mirosul ăsta?

— E probabil de la haina mea, pe care abia am scos-o de la păstrat — mi-a răspuns impasibilă o colegă.

Prin urmare, mi-am zis, va trebui să suport mai departe acest miros. Un miros pe care-l cunoaștem cu toții că nu e de loc plăcut, mai ales atunci cînd exală dintr-o blană sau dintr-o haină care a stat multă vreme închisă într-o ladă fără aer.

— De-ia nu obișnuiești să-ți pui hainele la naftalină în timpul verii? — m-a întrebat într-un tîrziu colega mea, văzîndu-mă îmbufnată.

— Ba da — i-am răspuns — dar obișnuiesc s-o și aerisesc bine înainte de a o îmbrăca din nou. Îmi dau seama că nimic nu poate fi mai neplăcut decît să răspîndesc în jurul meu, pretutindeni pe unde umblu, acest miros de naftalină stătută.

— Orice i-ai face, mirosul persistă timp de cîteva zile — mi-a spus ea cu aer de superioară convingere personală.

— Te înșeli — am protestat. Nu trebuie decît să scoți haina din locul în care ai păstrat-o pe timpul verii, cu cîteva zile înainte de a o îmbrăca. S-o scuturi bine — la nevoie s-o bați cu un bețișor și s-o întinzi undeva la aer, unde s-o lași cîteva ore, timp de mai multe zile. Dacă stofa e de culoare închisă, se poate curăța foarte bine cu perla înmuiată în neofalină. Dacă e vorba de o blană, trebuie bătută bine cu bețișorul și lăsată mai mult timp la aer. O pulverizare ușoară cu apă de colonie — de preferat lavandă — face să dispară orice miros neplăcut. Fierște că același procedeu e valabil și pentru hainele bărbătești. Mirosul acestora dispare și mai repede dacă, după aerisire, le călcăm cu fierul electric și cu ajutorul unei cîrpe umede, ținîndu-le apoi din nou cîteva ore la aer.

Pentru denaftalinizarea covoarelor se recomandă bătutul, aerisirea și presărarea apoi cu praf de levănțică, care, pe lîngă că le taie mirosul greoi, le apără și de eventualele noi atacuri ale moliilor.

Ca să-mi facă plăcere, colega de birou mi-a promis că va încerca și ea procedeul, deși nu crede în eficacitatea lui.

— Încearcă-i pe răspunderea mea — am îndemnat-o — dar, dacă se poate, pînă la verificarea eficacității, vino la birou cu altă haină...

JOSIANA

IN LOC DE 40 DE BRAȚE

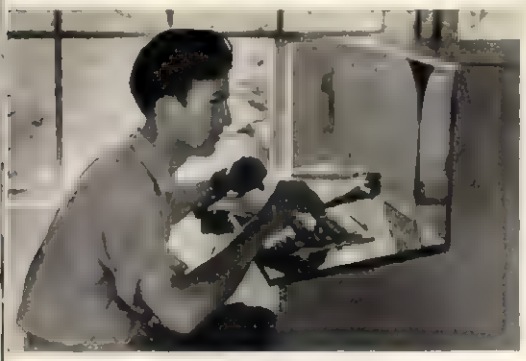

La masa de comandă. Prin simple apăsări de butoane, mînuiește singur întreaga instalație.

„Hei rup!... Volta! Hei rup... Volta!..." Strigătele acestea sînt familiare tăietorilor de pădure și minuitorilor de material lemnos din depozitele de cherestea. Ele reprezintă limbajul convențional prin care șeful de brigadă se adresează muncitorilor în vederea sincronizării mișcărilor lor în timpul cînd manipulează bușteni.

Pentru ușurarea acestor munci grele de mînuire a materialului lemnos, un colectiv de la Institutul de proiectări și cercetări pentru industria lemnului (IPROCIL) a realizat pentru prima oară în țară, după o soluție originală, un șapinar robot: transportorul-distribuitor automat de bușteni.

Șapinarul robot este o bandă transportoare pe care bușteni aduși la fabrica de cherestea se rostogolesc unul cîte unul din stivele existente în depozitul central. Minuită de un singur om de la un pupitru, cu ajutorul cheilor și butoanelor, noua instalație efectuează munca pe care ar trebui să o desfășoare mai mult de 20 de muncitori. Avînd prevăzute dispozitive speciale pentru bușteni de diferite dimensiuni, transportorul-distribuitor îi sortează automat după grosime, greutate etc., în drumul pe care-l parcurg din depozitul central, de-a lungul depozitelor intermediare. Și numărul categoriilor de bușteni pe care le poate sorta nu este de loc mic: 54 categorii, după procesul de fabricație.

De cîtva timp acest transportor-distribuitor automat de bușteni a fost pus în exploatare la fabrica de cherestea „Argeș III", de la Curtea de Argeș. Cu ajutorul lui, colectivul fabricii a reușit să realizeze o mai bună folosire a capacităților de lucru a gaterelor, precum și o mai rațională valorificare a masei lemnoase a bușteanilor.

Pe viitor, o asemenea mașină de înaltă productivitate, care ușurează mult munca șapinarilor, va exista nu numai aici. Și alte fabrici de cherestea din țară vor fi înzestrate cu asemenea instalații moderne, care vor asigura o producție de cherestea sporită și de o calitate mai bună, obținută cu eforturi fizice mult mai mici și la un preț de cost mai redus.

I. LIVADARU

Transportorul-distribuitor își face datoria. El sortează cu grijă fiecare buștean, repartizîndu-l în depozitul său.

CUM SE COMBĂTEAU EPIDEMIILE ȘI ALTE... NECAZURI ÎN BUCUREȘTIUL DE ALTĂDATĂ

În unul din numerele din aprilie 1865, ale ziarului lui Cezar Boliac, „Trompetta Carpatiloru" la rubrica Revista interioare se făcea o descriere pitorească dar ironică a „puterii" pe care, chipurile, cei vechi o aveau altădată de a găsi leac la toate:

„De cînd cu progresulu și-au întorsu și sînții mîia dela noi. Altă-dată, cînd ni se bolnăvia copilulu allergamu la sîntulu Stelianu, făceamu unu paraclisu, luamu mîru, l'adduceamu acasă, ungeamu cu mîrulu fruntea copilului, l'lu puneamu la capu, și sîntulu Stelianu ne scula copilulu din boală; cîndu se umplea fața de vărsatu, allergamu la sînta Bărbara, făceamu acatistu, luamu mîru, ungeamu fața cu ellu pe obrazi, și'l trecea vărsatulu fără s'o clupească, fără să-i lasse semne; cîndu se bolnăvea omulu rău, allerga la sînții doctori. Fără-de-argîntu, la sîntulu Mina mai cu seamă, da acatistu, și se scula omulu de la moarte; cîndu aveamu veri-uă affacere de căsătorie, veri-uă nascere grea, allergamu la sîntu Elefterie; în cestiuni de amoru allergamu la Maica-Precista; cînd venea ciuma, allergamula sîntulu Haralambie ca să înceteze epidemia; cîndu damu de sărăcia allergamu la sîntulu Nicolae și ne pomeniamu cu uă pungă sub căpătîiu. Cîndu ni se fura ceva, allergamu la sîntulu Spiridon și hoțulu era prinsu gata. Era ellu (hoțulu) mai allu dracului cîtu să'nu-lu prinză minunea sîntului? Se tăiau unghile totoru celor bănuiți, se puneau în candelă la Maica-Precista și... să fi fostu hoțulu cîtu de allu dracului, se apprindea hoția într'însulu și hoțulu ardea ca în para Ghienei. Era ellu și mai allu dracului de cîtu atîtu? Se chiama preotu cu evanghelia și cu cheia bisericii, se adduceau toți bănuiții în giurulu unei messe, cîtîa popa uă molitvă a vre-unui sîntu cunoscătoriu de hoți, învîrtia cheia bisericii ca o sfîrlează pe scoarța evangheliei și, apre cîne se opria cheia din învîrtitură, acella era hoțulu! Se puneа la bătaie dacă mai tăgăduia, și lu bătea pînă scotea lucrulu ce a furatu. Nu mergea nîci cu asta? Lăsamu celle bisericesci, mergeamu la cărturăreasă sau la bobărească. Se'ntindeau cărțile sau se trăgea cu bobii, și ți se spunea lucrulu talea-qualea: picioru de susu de ghindă, gîndulu craiului-de-ghindă, sau picioru de susu de tobă, gîndulu craiului de tobă, se prindea în casa păgubașului unde da necazulu. Craiulu cu ochii verzi sau cu ochi căprui se surprindea în drumu de noapte, prin înțelegere cu uă femeă cu ochii albaștri și cu un cratu de verde și cu altulu de roșu; te duceai d'a dreptulu la craiulu cu ochii verzi sau cu ochii căprui și-i ziceai: — Addă banii!"

Este clar că ziarul lui Cezar Boliac, scrîind toate acestea, își bătea joc simultan atît de superstițiile ce domneau în societatea menținută în întunericul neștiinței, cît și de autoritățile statului burghezo-moșieresc în formare, care pretindeau că au de gînd să răspîndească civilizația și progresul, dar care, în fapt, în locul superstițiilor medievale și a vechilor abuzuri ale unei administrații bazate pe orînduirea feudală nu oferiseră nimic altceva decît cîteva noi superstiții și noi abuzuri, de astă dată „modernizate".

De vorbă cu medicul

HEPATITA EPIDEMICĂ

Hepatita epidemică, numită și hepatita infecțioasă sau boala lui Botkin, după numele clinicianului rus Botkin care a descris-o amănunțit, este o boală infecțioasă și contagioasă, produsă de un virus foarte mic. Valoroase cercetări și contribuții importante în lămurirea problemei hepatitei epidemice a adus școala românească de inframicrobiologie prin acad. prof. dr. S. Nicolau și elevii săi. Denumirea de hepatită înseamnă inflamația ficatului și vine de la cuvîntul grec hepatos — ficat.

Hepatita epidemică este o boală specifică omului, iar virusul ei poate fi găsit la cei bolnavi de hepatită precum și la convalescenți. Boala se transmite pe cale digestivă, prin consumarea alimentelor sau a apei contaminate cu virus. Virusul poate fi transmis și prin sărut sau prin introducerea în gură a unei lingurițe, țigarete etc., folosită de o persoană contagioasă. Un rol important în răspîndirea bolii îl joacă muștele, ca și instalațiile defectuoase de apă și closet. O altă cale importantă de transmitere a bolii este aceea prin care virusul pătrunde direct în sînge prin injecții, înțepături, tăieturi etc. făcute cu instrumente sau seringi contaminate.

Boala începe la cîteva săptămîni de la infecție. Bolnavul pierde pofta de mîncare, are greață și uneori vărsături, dezgust la vederea alimentelor, gust rău în gură, balonare abdominală, senzație de greutate și apăsare dureroasă în regiunea ficatului. De asemenea, el are o obosealâ inexplicabilă, dureri de cap continuă supărătoare, amețeli, febră mică 38°-38,5°, dureri la încheieturi și mușchi, fapt care face ca uneori boala să fie confundată cu reumatismul. După cîteva zile de obicei apare icterul. La început colorația galbenă cuprinde conjunctivele. Pielea și mucoasele se colorează și ele ulterior în galben. Uneori icterul poate lipsi. În această perioadă a bolii scaunele bolnavilor sînt decolorate, uneori albe, iar urinele sînt puține și închise la culoare. Ficatul crește în volum, bolnavul are scurgeri de sînge din nas sau gingii. După 2-3 săptămîni icterul începe să dispară, pofta de mîncare se normalizează, dispar grețurile, urinele se decolorează, scaunele încep să-și reia culoarea normală. Perioada de convalescență este lungă, cel în cauză revenind în starea normală în decurs de cîteva săptămîni sau luni.

Boala necesită un tratament îndelungat și vindecarea depinde foarte mult de bolnav. Esențialul îl constituie regimul de viață, regimul alimentar, repausul și abia după acesa tratamentul medicamentos.

Spitalizarea bolnavului este obligatorie, deoarece stabilirea diagnosticului, efectuarea și controlul la zi a analizelor de laborator, supravegherea de către medic, efectuarea unor tratamente, respectarea odihnei și a regimului alimentar pot fi făcute numai într-o instituție spitalicească.

De îndată ce bănuim la un bolnav o hepatită epidemică, vom pune bolnavul în repaus la pat, îi vom izola de ceilalți. I se vor separa vesela, tacîmurile, obiectele de toaletă. Closetul va fi dezinfectat cu creolină după fiecare folosire de către bolnav. Ne vom spăla cu multă grijă cu apă și săpun după fiecare contact cu bolnavul. Vom chema de urgență medicul de circumscripție care va decide asupra măsurilor ce vor trebui luate.

În perioada de început a bolii, bolnavul va păstra repaus absolut la pat. El va evita emoțiile și enervările. În această perioadă, regimul alimentar va fi constituit din sucuri de fructe, miere de albine, zeamă de compot, ceaiuri, legume și brînză de vaci, proaspătă. Regimul va fi fără sare. Ulterior regimul va fi completat cu lapte, marmeladă, orez cu lapte, tăieței, macaroane, cartofi fierți etc. În perioada de declin a bolii se va adăuga carne de pasăre, carne slabă de vită, pește slab, 1-2 ouă proaspete pe zi, consumate moi.

Se interzic cu desăvîrșire: orice băutură alcoolică, tutunul, grăsimile, conservele, condimentele. Bune rezultate în tratamentul hepatitei epidemice dau injecțiile intravenoase de glucoză 33%, administrarea de vitamina C și B, injecțiile intramusculare cu extracte de ficat etc. Tratamentele empirice cu ceaiuri „vindecătoare de boli de ficat", cu tot felul de mîncăruri și băuturi alcoolice sînt extrem de periculoase și foarte dăunătoare. După reluarea ocupațiilor sale, fostul bolnav va evita orice efort prelungit, orice surmenaj inutil. Nu se vor face călătorii obositoare, ascensiuni etc. Regimul alimentar trebuie păstrat cel puțin 6 luni cu efectuarea de control medical periodic.

ÎN ADÎNCUL OCEANELOR

La adîncimi rareori atinse de cei mai îndrăzneți exploratori ai oceanelor, trăiesc pești cu forme și înfățișări fantastice. Două asemenea exemplare au fost recent capturate de scafandrii Institutului de ichtiologie din Hong Kong.

Peștele cel mic care înghite pe cel mare

E vorba de peștele Saccopharinx — numit astfel din cauza caracteristicii lui de dilatare în momentul înghițirii branhi. Înotînd cu viteză fulgerătoare, acesta atacă pești de două și de trei ori mai decît el, pe care îi înghite cu ușurință, datorită proprietăților de dilatare pe care le au atît laringele cît și stomacul lui. Văzut înotînd cu hrana înghițită, pare un pește așezat pe o balenă — așa cum arată desenul nostru care-l reproduce cu fidelitate.

Peștele cu... undiță

Al doilea pește prezintă o altă curiozitate și mai interesantă. El are deasupra botului un cartilaj care se prelungește și se termină în formă de undiță. O undiță prevăzută cu cîrlige naturale întocmai ca acelea ale pescarilor și pe care o poate orienta în orice direcție. Cînd prada a fost agățată de cîrlig, cartilajul-undiță, care e articulat pe la jumătate, o dirijează spre gura peștelui. Și mai interesant e că extremitatea-cîrlig a undiței are proprietatea de a atrage prada ca o momeală.

De unde se vede că pescarii.. n-au inventat nimic.

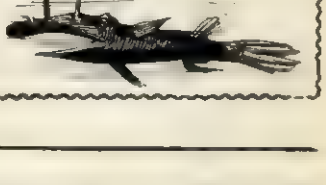

NOUTĂȚI MEDICALE

KOAMID este numele noului preparat sovietic descoperit de cercetătorul M. A. Azizov și care cuprinde în compoziția sa cobalt și vitamina PP.

Bolnavii de anemie pernicioasă care au folosit acest medicament și-au modificat total starea generală, simțindu-se foarte bine. Formula sanguină (nr. globulelor roșii) a revenit la normal; fața și-a căpătat coloritul normal.

NEVRALGIILE ȘI SCIATICELE care, după cum se știe, sînt anevoioase la tratament, se vindecă azi în Uniunea Sovietică cu mult succes. Astfel, cercetătoarea sovietică A.A. Streițova făcînd un tratament combinat cu vitamina B. 12 și folosind doze între 30-100 grame pe zi, a obținut rezultate dintre cele mai bune. După 2-3 injecții, bolnavilor le-au dispărut complet durerile.

Cercetătorii chinezi HUEI CHEN și YANG CHIEN CHUN au reușit pentru prima dată să trateze o intoxicație cu plumb, folosind citrat de sodiu. Citratul l-au administrat pe cale bucală în cantități de 8-15 gr pe zi timp de 14-25 zile.

Administrat preventiv muncitorilor din industria plumbului, aceștia nu au mai făcut intoxicații cu plumb.

Moda

Pentru două din fustele mele...

Priviți în caseta de sus și ilustrarea cîtorva sfaturi pentru accesoriile acestei ținute: o pălărioară din fetru roșu cu garnitură de catifea neagră, o poșetă roșie sau neagră din material plastic ori piele, pantoful e un escarpin negru; un cordon negru nu prea lat cu o mică garnitură de piele roșie la bluza de stofă se poate atașa un mic fular de voal.

La fusta gri în cute, vom asorta

(5) Un scampolo galben, cu o fentă falsă aplicată, încheiată la doi nasturi.

(6) O jachetă confecționată din același material cu fusta, dînd astfel un elegant costum în două piese pentru teatru sau concert. Reverele și manșetele sînt realizate din catifea gri, o nuanță mai închisă decît cea a stofei.

(7) Peste o bluză de culoare închisă (negru, maro-roșcat, albastru), această vestă dintr-o stofă subțire sau catifea reiată de culoare gri deschis.

(8) Pentru seară, propunem această bluză elegantă din jerse negru. Linia gulerului e degajată în jurul gîtului, bluza mulîndu-se pe bust printr-un grup de fronseuri ce se încheie într-o parte.

În caseta de jos la ținuta de seară puteți să vă susțineți cocul în această garnitură ușor confecționabilă dintr-o broșă și o bandă de catifea sau jerse negru.

Iată și un model de poșetă sport.

Pentru ploaie sau vînt o originală combinație de pălărie și batic. Se confecționează din balonseide uni și o bucățică de material impermeabil în pătrățele.

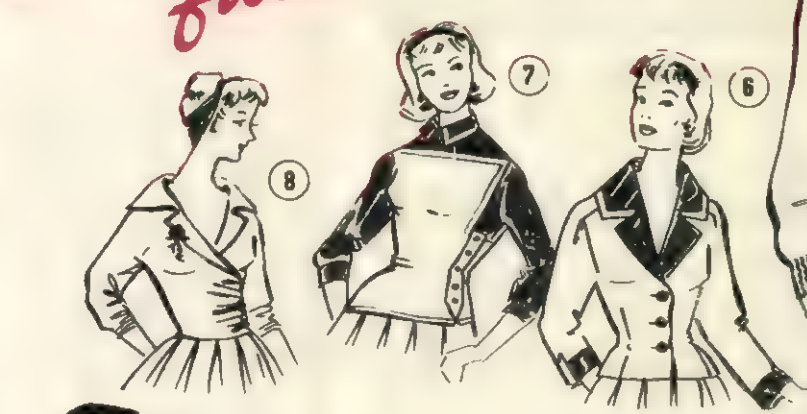

Fără îndoială că una din cele mai practice și elegante ținute — atît pentru zilele de toamnă cît și pentru garderoba noastră de iarnă — o constituie fusta și bluza. Ea oferă posibilitatea unei neașteptat de bogate variații vestimentare, în funcție de linia fustei sau de genul bluzei pe care o purtăm, de ocazia pentru care le îmbrăcăm. Ținuta fustă-bluză e foarte potrivită pentru birou, o putem adecva și la o vizită de după-amiază și chiar la un spectacol. Totul însă e determinat de discernămîntul nostru în combinarea celor două piese. Desenele alăturate vă vor ajuta să armonizați cîteva bluze, veste, jachete, pulovere la fustele pe care le aveți, pornind de la sfatul ca în garderoba fiecăreia dintre noi să se afle o fustă dreaptă și una în cute.

La fusta dreaptă — pepit negru cu alb, de exemplu — vă sugerăm următoarele idei:

(1) O jachetă scurtă, gen bolero, din același material cu fusta. Observați linia gulerului și a manșetei, subliniată cu o bandă de catifea neagră.

(2) Pentru zilele mai răcoroase, vă propunem o jachetă roșie dintr-o stofă moale, subțire sau din balonseide, garnisită cu un mic guler din blană neagră (sau din imitație de blană). Observați cupa modernă a jachetei, cu un cordon camuflat în spate (se poate purta și fără cordon).

(3) Sub jachetă, o bluză tinerească din stofă subțire gri.

(4) Vă recomandăm și acest bluzon verde — din diftină, stofă sau balonseide, este foarte nimerit pentru orele de dimineață.

MAI PRESUS DE ORICE

de Al. MIRODAN

Mai presus de victoria și la masculin și la feminin, cea dintîi după 18 ediții de urcuș, pe care atleții noștri au dăruit-o țării învingînd (al cîtelea?) încă un destin: niciodată primii la balcaniadă...

Mai presus de recordul mondial al lolandei Balaș, aflat el însuși mai presus de orice...

Mai presus de saltul mult rîvnit și mai puțin sperat al performanțelor la vreo zece probe în ultimul trimestru și, cu accent, sîmbătă, duminică și luni: Vamoș la 800 (excelent), Bizim la suliță lîngă 80 metri, Ioan Sorin la lungime, Lia Manoliu la disc sau Ana Coman la greutate (trei recorduri balcanice în treizeci de minute)...

Mai presus de saltul în voință care a făcut să cucerim locul II și puncte de preț (vezi Sudrigean), cînd nu puteam aspira la locul I, locul III și puncte de preț (vezi Enache la 200 metri), cînd nu puteam aspira la locul II, sau locul VI și puncte de preț cînd nu puteam aspira la locul V, precum în finala sprintului de 200 cînd Savel, accidentat, s-a chinuit pentru un punct, pentru un singur punct...

Mai presus de semnul de întrebare că într-o echipă bine alcătuită au putut lipsi Aurel Raica la greutate sau Wiesenmayer la ștafete și 200, adică au putut lipsi niște medalii, niște puncte și niște succese...

Mai presus de două-trei umbre pe o organizare bună, de aglomerare a prăjinii, discului și înălțimii femei în dreapta stadionului, în timp ce stînga era excesiv degajată — de serviciul crainicilor care n-a servit publicul sau de serviciul controlorilor care n-a servit politețea — împiedicîndu-ne cu pasiune să ocupăm, conform permisului legal, un loc la masa presei și să vedem astfel toate probele, nu numai 78% din ele...

Mai presus de orice...

S-a ridicat, precum focurile de artificii la închiderea jocurilor, gîndirea atletismului nostru. Ea — gîndirea mult visată — a construit o echipă aproape perfectă la condițiile existente, o dorință perfectă de a învinge, un erou perfect pe numele său de Andrei Barabaș care — aici vom fi de acord pentru prima și ultima oară în viață cu stilistica „Sportului popular" — „de ne-ar fi stat în putință l-am fi declarat și pe el campion balcanic", încă un erou perfect, adică Vasile Weiss și, mai ales, mai ales, mai ales o tactică perfectă la 1.500, 5.000 și 10.000, unde, spectacol amețitor, am văzut și aplaudat idei alergînd frenetic pe stadion. Ea—gîndirea mult visată a atletismului — s-a născut și a învins. Salutînd-o cu tot respectul, o vom ruga să-și ia pălăria și să se ducă în vizită pentru o lună la campioana de fotbal Petrolul-Ploești. De cînd o așteaptă mingea...

ERATĂ: În articolul trecut se va citi: Balcaniada din 1937, în loc de 38.

SPORT

1) Iolanda Balaș s-a ținut de cuvînt! Luni seară a modificat recordul mondial sărind 1,84 m. 2) Primii trei clasați la proba de 1500 m. Pe locul I reprezentantul nostru Zoltan Vamoș, iar pe locul II excelentul tactician Barabaș. 3) Deși nu părea în formă, atletul grec Giorgios Roubanis a reușit să se claseze pe primul loc la săritura cu prăjina. 4) Finala probei de 110 m garduri. 5) O fotografie din care se poate vedea „startul" greșit al fotoreporterului nostru, care, ignorînd finișul maratoniștilor, și-a fixat la aparatul fotografic un timp de expunere prea mic. Atletul sîrb Franjo Skrinjar sosind primul în maraton, a sprintat ca la 200 m — ne-a mișcat cliseul, dar... a cîștigat proba. 6) Finala probei de 400 m cîștigată detașat de Snajder Viktor (Iugoslavia)

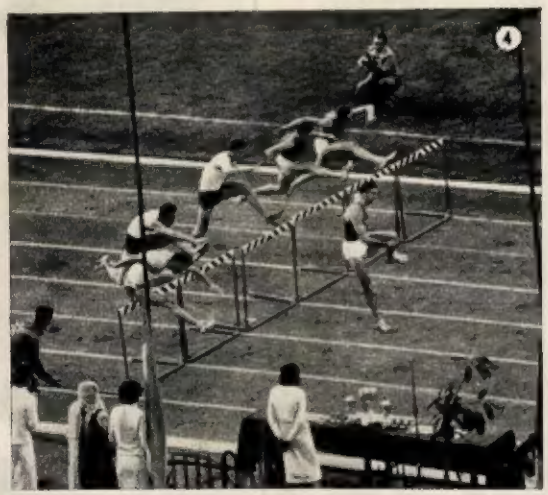

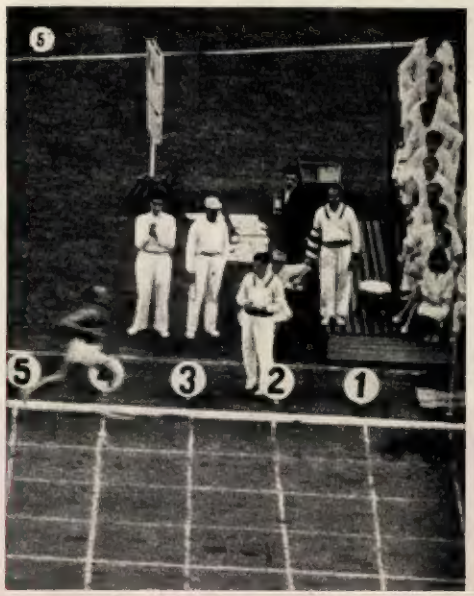

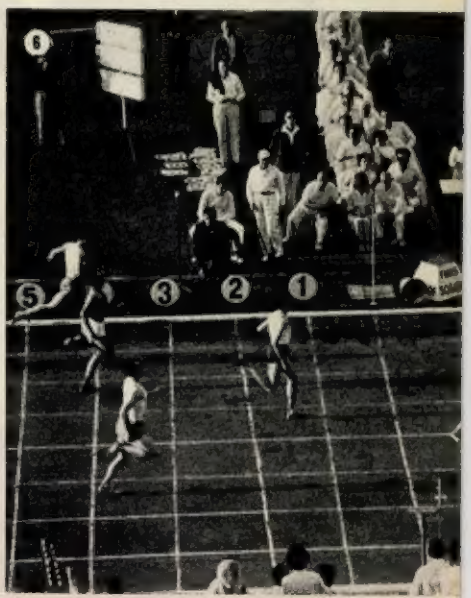

COPERTA NOASTRĂ

La a zecea aniversare a proclamării R. P. Chineze. Statuia aceasta — care se află la intrarea în parcul Ciunșan din Pekin — reprezentînd un om care despică munții, simbolizează forța uriașă a poporului chinez care, eliberat de sub exploatarea și asuprirea milenară, supune și transformă natura, pentru bunăstarea poporului muncitor.

ASPECTE DE LA A 500-A ANIVERSARE

1

2

3

4

5

FILMELE SĂPTĂMÎNII — FILMELE SAPTAMINII — FILMELE SAPTAMINII

„TORENTUL". Un film despre viața dîjiților în timpul Revoluției din Octombrie și al războiului civil. Peisajul munților Kabardiei (Caucazul de Nord), care deține un rol important în acest film și apare în culori demne de paleta unui mare pictor, constituie nu numai decorul spectaculos al acțiunii propriu-zise, ci explică unele din trăsăturile de caracter ale poporului dîjigit: vitejie, spirit întreprinzător, reacții hotărîte (foto 1).

„ULTIMA AVENTURĂ A LUI DON JUAN". O idee de ajuns de ingenioasă a cineaștilor maghiari, care au reeditat, într-o formulă tip secolul al XX-lea povestea irezistibilului seducător de profesie, Don Juan Tenorio. O fantezie amuzantă, în care Don Juan descinde în Budapesta zilelor noastre sub chipul unui bogat om de afaceri argentinian, dar își încheie aici cariera de cuceritor în fața unei frumoase dar invincibile budapestene — actrița Bara Margit (foto 2).

„VÎRSTA DRAGOSTEI". Rareori ne-a fost dat să întîlnim, într-un film care, în ultimă instanță, se reduce la o suită de cîntece argentiniene (frumoase, ce e drept), atîtea situații răsuflate și ultrarăsuflate! Povestea sărmanei „Dame cu camelii" a lui Alexandre Dumas capătă, în formula producătorului argentinian, rezonanțe de vodevil. Ne-ar face multă plăcere s-o ascultăm pe înzestrata cîntăreață Lolita Torres într-un concert filmat, fără zorzoanele unei drame de duzină al cărei happy-end îl știam din minutul 32 al „Vîrstei dragostei".

„SOMBRERO". O reușită comedie sovietică realizată după piesa unuia dintre cei mai iubiți scriitori pentru copii din Uniunea Sovietică — Serghei Mihalkov — adresată în special copiilor și tinerstului de vîrstă școlară. O poveste hazlie despre un băiețaș sovietic care, voind să fie vestitul d'Artagnan într-un spectacol pregătit de micii lui prieteni, e silit de împrejurări să se transforme, în prealabil, într-un veritabil mexican (foto 3).

1

2

3

A ORAŞULUI BUCUREŞTI

① În Piaţa Republicii.

② Expoziţia „Bucureşti în arta plastică".

③ Vitrinele magazinelor bucureştene împodobite de sărbătoare.

④ Pe zidurile gării Filaret, prima gară feroviară din Capitală, s-a pus o placă comemorativă.

⑤ Pe estrada din Parcul „8 Mai".

⑥-⑦-⑧-⑨ Evocări ale Bucureştiului de altădată... bătrînul han al lui Manuc.

⑩ Deasupra blocurilor Capitalei, un salut din helicopter.

⑪ Expoziţia „Bucureşti oraş al muncii".

⑫ Ansamblul Sfatului popular al Capitalei la spectacolul de gală de la Teatrul de Operă şi Balet.

REDACŢIA: BUCUREŞTI PIAŢA SCÎNTEII Căsuţa Poştală: 3507 oţ. 33, Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poştale din ţară şi la factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii.

PREŢUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU — Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

Bibl. Rep.

ooo SEMNE DE CIRCULAȚIE

Desene de Matty ASLAN

Cetățeni! Inutil să mai încercați! Telefonul public e tot nereparat.

Nu vă enervați! Așa se servește aici...

Nu uitați! Vecinul dv. nu suportă jazul după orele 24...

E tîrziu! Nu uitați că ați promis să fiți devreme acasă!

Staționarea bulevardiștilor interzisă.

Nu ne țineți de vorbă! Timpul e prețios. Participăm la concursul „Rebus".

Atenție, spectatoare! Pălăria dv. nouă își păstrează originalitatea și la garderobă...

Palavragii! Întoarceți-vă la subiect.

Pescari! Pește proaspăt la „Alimentara"...

Pasageri! În orele de aglomerație alegeți-vă expresiile...

Înaintați! Sens unic...

Obligatoriu la dreapta! Fiindcă în față e un balcon și în balcon glastre...

Cînd vorbiți la telefon, gîndiți-vă și la cei ce așteaptă rîndul după dv. în fața cabinei...

Atenție! Pantă 45°! Nu lăsați deschisă ușa la lift...

Atenție! Aici mai există acest obicei...

Tovarășul e pe „teren". Îl găsiți sigur la bufetul de vizavi.

Pietoni! Nu citiți „Flacăra" în timp ce traversați strada!

PREȚUL 2 LEI